Tabula
super legendas
sanctorum
1497

Ti
6650

BIBLIOTEKA UNIW. W POZNANIU
Inc. 45.
INKUNABUŁY

Tabula

super legendas

sanctorum

1497

Ti
6650

Fb. 84.

Tabula legendarum

Incipit tabula super legẽdas sanctorum scdm ordinez alphabeti collecta. Et primo premittit prologus qui ostendit modum reperiendi materias contentas in diuersis locis huius voluminis

Prologus

Quoniã sicut dicit Isidor⁹ i li. de sũmo bono ad ꝯuersatõem ⁊ correctionez mortaliuz: multum ꝓsunt exempla sanctorũ. idcirco cogitaui ordinare ad vtilitatẽ peccatorũ ⁊ cõsolatõem ꝑdicatorũ vnã tabulã ꝑ ordinẽ alphabeti sup legendas sanctoꝝ cõpilatas ꝑ fratrez Jacobũ de voragine ianuẽsem ordis fratrũ ꝑdicatorũ. ad hoc ꝙ ꝑdicatores in suis ꝑdicatõib⁹ exempla magis cõuenientia citius ⁊ leui⁹ inueniãt. Naz multe pulchre legẽde sunt in eis legẽdis. q̃ nunq̃ vel raro legunt. ⁊ tñ sunt valde bone ⁊ inductiue ad penitẽtiaz.

Ordinaui aũt eam sic. Qm̃ i ea ponunt oia notabilia q̃ de legendis collegi ꝑm ordinẽ alphabeti. Et post qd̃ libet notabile ponit nũer⁹ qui demõstrat legendã de q̃ sumptũ est illud notabile. ⁊ p⁹ nũeꝝ põit lr̃a q̃ demr̃at capitulũ legĩde illi⁹ de q̃ sumptũ est notabile quod q̃rit. Deinde ponit si op⁹ sit in qua particula illius capituli ponitur illud notabile. puta vel in principio medio. vel in fine. vel circa. ⁊ plerũq̃ nominat ꝑagraphus. Verbi ḡtia. Accipe primũ notabile qd̃ dicit. Abscondita diuinitus manifestant. qd̃ signat. lxxxij. B. Deinde quere que legenda hoc numero designatur. Et inuenies ꝙ est legenda sanctorũ Johannis ⁊ Pauli. Postea quere in corpore ꝑdicte legende litterã B. que significat secundũ capitulũ quod incipit sic. Post hoc fili⁹ therentiani. Et sic reperies legendam et partem seu capitulũ legende de qua sumptuz sit notabile. videlicz. Abscondita diuinitus manifestant. Exemplũ aliud. Absolutõ ab excõmunicatõne defunctis facta valz. qd̃ signatur. xlvi. R. Quere legẽdam hoc numero designatã. et inuenies ꝙ est sancti Gregorij. Postea in corpore dicte legende quere hanc litteram R vt in hoc registro designatur. que signat capitulũ ex quo sumptũ sit illd̃ notabile. Deinde quere paragraphum. Legitur quoq̃. et reperies quod queris. Et sic cõsequenter faciendum est cum alijs. Nota ꝙ aliquãdo post notabile sequuntur plures numeri. ⁊ hoc est. quia illud notabile in pluribꝫ legẽdis reperitur. quia in tot legendis q̃t sunt numeri. Item aliquãdo plures littere diuerse sequunt numeꝝ. et hoc est quia illud notabile pluries in vna et eadem legenda inuenitur. sed in capitulis diuersis.

Abscondita diuinitus manifestantur. legenda octuagesima secũda. capitulo B In principio

Absolutio ab excõmunicatõne defunctis facta valet. xlvi. R. §. Legitur quoq̃.

Abstinentia sanctoꝝ dura fuit. lv. E cviij. B clxiij. C D cxlj. B

Abstinentia licz maxima libidinẽ nõ extinguit penitus. cxli. B

Abstinentia penitentiũ debet esse magna. cxv. D clxiij B C D

Abstinentia impetrat optata. [illegible] E

Accedentes ad altare sex debent habere. clxxvij C

Accusatores peccatorũ tres. [illegible] R

Addiscenda sunt tria. v E Circa finem. lvj. B

Aduentus christi est quadruplex. i. A

Aduentus christi oportun⁹ fuit tripliciter. j. B

BIBLIOTHEK POSEN
BIBLIOTEKA GŁÓWNA w Poznaniu Uniw. im. A. Mickiewicza
BIBLIOTHECA LYCEI REGII HOSIANI

KAISER·WILHELM·BIBLIOTHEK·POSEN

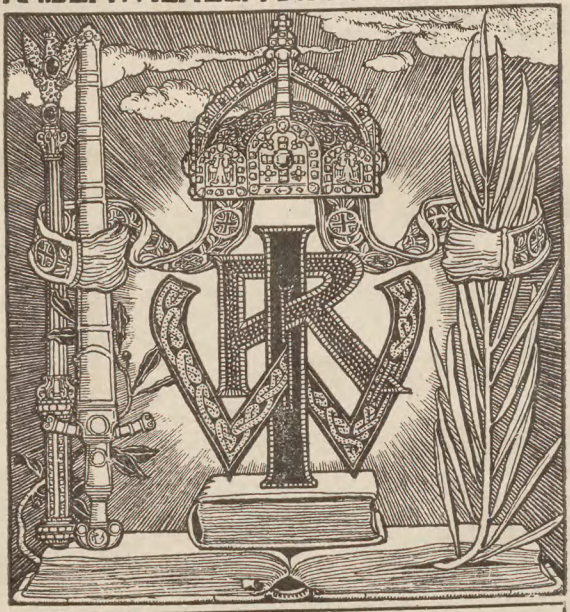

Geschenk des Kgl. Lyceum Hosianum,
Braunsberg. 1898–1899.

E. D. d. j. 1898

Ti
6650

Reparatio hujus Libri facta ab A.V.P.
Ignatio Sreter. Anno Dni 1742.
Prædicatore Gnrli protunc Vicario Conventus
Vatemburgensis. petit Ave maria pro Carentibus
Suffragio.

R 1423
(a) 2211 C* 6469
falso!

1208878 (N)

Fb. 84.

Tabula legendarum

Incipit tabula super legẽdas sanctorum scdm ordinez alphabeti collecta. Et primo premittit prologus qui ostendit modum reperiendi materias contentas in diuersis locis huius voluminis

Prologus

Quoniã sicut dicit Isidor⁹ i li. de sũmo bono ad ꝯuersatõem ⁊ correctionez mortaliuz: multum ꝓsunt exempla sanctorũ. idcirco cogitaui ordinare ad vtilitatẽ peccatorũ ⁊ cõsolatõem p̃dicatorũ vnã tabulã ꝑ ordinẽ alphabeti sup legendas sanctoꝝ cõpilatas ꝑ fratrez Jacobũ de voragine ianuẽsem ordis fratrũ p̃dicatorũ. ad hoc ꝙ p̃dicatores in suis p̃dicatõib⁹ exempla magis cõuenientia citius ⁊ leui⁹ inueniãt. Naz multe pulchre legẽde sunt in eis legẽdis. q̃ nunq̃ vel raro legunt. ⁊ tñ sunt valde bone ⁊ inductiue ad penitẽtiaz.

Ordinaui aũt eam sic. Qm̃ i ea ponunt oĩa notabilia q̃ de legendis collegi ꝑm ordinẽ alphabeti. Et post qd̃ libet notabile ponit nũer⁹ qui demõstrat legendã de q̃ sumptũ est illud notabile. ⁊ p⁹ nũeꝝ põit lr̃a q̃ demr̃at capitulũ legĩde illi⁹ de q̃ sumptũ est notabile quod q̃rit. Deinde ponit si op⁹ sit in qua particula illius capituli ponitur illud notabile. puta vel in principio medio. vel in fine. vel circa. ⁊ plerũq̃ nominat ꝑagraphus. Verbi gr̃tia. Accipe primũ notabile qd̃ dicit. Abscondita diuinitus manifestant. qd̃ signat. lxxxij. B. Deinde quere que legenda hoc numero designatur. Et inuenies ꝙ est legenda sanctorũ Johannis ⁊ Pauli. Postea quere in corpore p̃dicte legende litterã B. que significat secundũ capitulũ quod incipit sic. Post hoc fili⁹ therentiani. Et sic reperies legendam et partem seu capitulũ legende de qua sumptuz sit notabile. videlicz. Abscondita diuinitus manifestant. Exemplũ aliud. Absolutõ ab excõmunicatõne defunctis facta valz. qd̃ signatur. xlvi. K. Quere legẽdam hoc numero designatã. et inuenies ꝙ est sancti Gregorij. Postea in corpore dicte legende quere hanc litteram K vt in hoc registro designatur. que signat capitulũ ex quo sumptũ sit illd̃ notabile. Deinde quere paragraphum. Legitur quoq̃. et reperies quod queris. Et sic cõsequenter faciendum est cum alijs. Nota ꝙ aliquãdo post notabile sequuntur plures numeri. ⁊ hoc est. quia illud notabile in pluribꝫ legẽdis reperitur. quia in tot legendis q̃t sunt numeri. Item aliquãdo plures littere diuerse sequunt numeꝝ. et hoc est quia illud notabile pluries in vna et eadem legenda inuenitur. sed in capitulis diuersis.

Abscondita diuinitus manifestantur. legenda octuagesima secũda. capitulo B In principio

Absolutio ab excõmunicatõne defunctis facta valet. xlvi. K. §. Legitur quoq̃.

Abstinentia sanctoꝝ dura fuit. lv. E cviij. B clxiij. C D cxlj. B

Abstinentia licz maxima libidinẽ nõ extinguit penitus. cxli. B

Abstinentia penitentiũ debet esse magna. cxv. D clxiij B C

Abstinentia impetrat opt[illegible]

Accedentes ad altare sex debent habere. clxxvij C

Accusatores peccatoꝝ tres. [illegible] K

Addiscenda sunt tria. v [illegible] Circa finem. lvj. B

Aduentus christi est quadruplex. i. A

Aduentus christi oportun⁹ fuit tripliciter. j. B

KAISER WILHELMS BIBLIOTHEK POSEN
BIBLIOTEKA GŁÓWNA w Poznaniu Uniw. im. A. Mickiewicza
BIBLIOTHECA LYCEI REGII HOSIANI

Aduēt⁹ christi vtilitas multiplex.j. C
Aduersitatē iniuste patienter portare magni meriti est. cxlvj. ¶ In medio
Afflictio corpis ꝯtinēda est.clxiij. D
Agyos q̄re dicit̄. lj. B P⁹ mediū.
Ale quatuor habende.lix A
Alma redemptoris q̄s istituit.clxxvj. K ¶ In medio
Altare consecrat̄ ad tria.clxxvij. A
Altare spoliātes incurrūt penā tēporalem.lxj. J .§. Vir quidam.
Amabilē faciūt tria.xlj In int̄p̄tatōe
Amatores mūdi sūt fatui.clxxv. D E
Ambrosius tria docuit Augustinuz cxix E ¶ In principio.
Amicicia h⁹ mdi cito dissoluit̄.cx. B
Amici luctāt̄ vt vn⁹ ꝑ alio moriatur. lx. D
Amici hoīs tres sunt. clxxv. E
Amor ꝓximi est complementū mandatoꝝ dei.ix. B
Amor signatur per ignem triplici ratione.lxviij. F ¶ In medio.
Amor habet triplicem vim. lxviij. F. Post medium
Amor duplex.cxix. G .§. Eo tpe.
Angelus ad custodiā homini deputatur.cxl. E .§. Quarto hec
Angelus dei adiuuat seruos dei ī tribulationib⁹ ⁊ consolat̄ dei seruos.lxxiiij. A lxxv B xliij B
Angeli ab infidelib⁹ intuēt̄ visibiliter
Angeli dicūt̄ celū.lxvij. E (cxxxj. B
Angeli apparent in ecclesia.lxxxj. A ¶ Circa finem
Angeli apparent in passionib⁹ sctōꝝ. lxxxiiij. F ¶ Circa mediū
Angeli st̄ famuli ⁊ ꝓmotores hoīm. ciij. A
Angeli sctōꝝ aīas deferūt.cxl. E .§. Quarto hec F .§. Quarto hono.
Angeli cū demōib⁹ ꝑ aīabus pugnāt
Angeli quot et quō animā (cxl. E defendūt. cxl. E
Angelorū nouē ordinū noīa et officia cxl. C .§. Quarta apparitio
Aīa pl⁹ ē diligēda q̄ꝫ corp⁹.xvij B.
Anima in trib⁹ locis corpis p̄ncipalit̄ sedem videt̄ habere. lj. B
Anime eūtes a corpe quo vadunt.xxj F .§. Cum quadam
Anime ꝓ diuers̄ causis apparēt.clviij B Per totum.
Aīe salus est fuga hominū.clxxv. A
Animalia mortua a seruo dei vocata resurgūt.cij. E D
Animalia siluestria bn̄ficia recognoscūt.cxlj. C ¶ In principio
Antiphone psalmi q̄n̄ et a quo inceperūt cantari.xxxvj. A ¶ In fine
Antichristus oēs decipe conabit̄ q̄ttuor modis.j. E ¶ In principio
Apostate pessime finiūt.cxliij. A. Per totum
Apl's thomas diuersa sustinuit. v. F
Apl'i potius elegerūt suū martyriuz q̄ꝫ idolatrarū interitū.cliiij. D .i p̄nci.
Apl'i oēs sctōs in quattuor excedunt clvij. D.
Apostoloꝝ ꝑsecutio facta est a romanis impatoribus causa multiplici.lxv A ¶ Circa finem
Aq̄ bn̄dicta expellit d̄monē.clxxvij D
Aqua manuū seruorū dei cecos illuminauit.xli. B
Aq̄ sctōs sustiet.xcvij. B ¶ In medio
Aqua libros sancti balneare n̄ potuit cviij. D .§. Cum in partib⁹
Aquila quatuor habet ꝓprietates. cli B ¶ In medio.
Arrij officiū fides et obitus.ciij A
Arrianoꝝ ⁊ fideliū dura ꝯcertatō.ciij A ¶ In priucipio B ¶ In fine.
Arbor ꝑsida que virgini marie inclinauit.x. B ¶ In fine
Arma seruoꝝ dei q̄lia st̄.lv. G. i fine.
Ars malefica sup bonos nihil potest. cxxxv. A
Ascensiōis christi nouē vtilitates .lxvij. E ¶ In medio
Ascendit christ⁹ q̄druplicitet.lxvij. C
Ascēdere distulit christ⁹ q̄dragesima die triplici ratione.lxvij. B
Ascēdere volens indiget scala habēte quattuor gradus.clxvij. A
Aspectus mūdan⁹ est ꝑiculosus.ix. D

Inc. 45

Auaricia abominabilis et abiciẽda. iiij. B lv. E
Auaricia ⁊ luxuria excecãt hoiem. vij.
Aues bonos nõ timẽt viros. ſz (A eis obediũt. clviij E Jn fine.
Audiuit xp̃s opprobria ⁊ blaſphemias q̃druplicit. li. A .ſ. Quito ex.
Audire cantũ q̃cq̃ inducit ad pctm̃. cxix. E Poſt mediũ

Baculus ſancti viri a demone defendit. cxv. D .ſ. Apud
Baptiſmus ad ſanitatem corpis inducit. xxiij. D
Benditio ſponſis dãda. v. B

Circa finem
Beneficia recognoſcunt ab animalibus ſilueſtribꝫ. cxlj. E
Bernardus cũ fratribꝫ ciſterciũ ingreditur. cxv. E D
Bernardus videſ natiuitatẽ chriſti ſapiens eſt effectus. cxv B
Bibens ſine licẽtia ⁊ ſigno crucis demoniacus efficit. cviij. D .ſ. Exiſtente beato.
Bona ꝓ malis reddẽda ſũt. lv. E
Bonus pot dici q̃s triplicit. cxxxiij. A
Boni viri q̃cq̃ futura p̃dicũt. cviij. G .ſ. Cum in.
Boni viri q̃cquid a deo petũt ipetrãt cviij. G .ſ. Exiſtente
Bonis recedẽtibus fit vindicta a deo in malos. lv. E
Bonitatis ſignũ eſt velle libenter vitupari q̃ laudari. cxliij. F Jn fine
Bonitatis ſignũ eſt velle libẽter ſub eſſe q̃ poſſe. cxliij. F Jn fine.

Calix fractus oratõe integrat. cx. B .ſ. Cum autẽ. cxij. D. ſ. Jn eccliã
Campane quare pulſant tẽpeſtate inſurgente. lxvi. E
Candelarũ oblatio a ſanctis accepta tur. lxj. J .ſ. Quedã comitiſſe
Caritas mirabil. viij. D .ſ. Cũ ãt
Caritas pauperes nutrit. xlviij. A
Caritatis ſcedula a pluuia balneari non potuit. cxv H
Caritatẽ odit diabolus. xlviij. A. B
Carnis temptatio ꝙ penã corpis fugatur. xviij. A B
Carnis motus accidit triplici de cã.
Carnis cruciatio eſt aie ſal (xxi. E uatio. lxxxviij B Poſt mediũ
Carnis ſtimulus oratõe ſancti viri remouet. cxxiij. A Jn fine
Carnis temptatio a demõe in ſuis ꝺi excitatur. xlviij. B cxliij D
Caroli magni forme deſcriptio. clxxvj K Poſt mediũ.
Caſtitas a ſentẽtia mortis liberat. ij. D. ſ. Quidã iuuenis
Caſtitas eſt amplectenda. iiij E
Caſtitas a ſpũſctõ cuſtodit. vij. A
Caſtitas in quicq̃ ꝓclitari ſolet. clxvij F .ſ. Quarto in.
Cauſas amicoꝝ audire eſt ꝓiculũ. ſed extraneorũ eſt ſecurũ. cxix. G

Jn principio.
Cella omnia docet. clxxij. A
Celebrare ꝓ defunctis diabolo diſplicet. clviij. B Jn medio
Celũ multiplex. lxvij. E
Celũ triplicẽ habz ꝓprietatẽ. clxiij. A
Ciborũ corporaliũ nõ multũ eſt curãdum. cxix. E
Cicatrices corpis chriſti ſeruate q̃nq̃ de cauſis. lxvij. D Jn medio
Cicatrices ſeruabit chriſt⁹ ⁊ inſignia paſſiõis in iudicio triplici de cã. i. H
Clauis petri diabolũ ab aia expellit. cv. D Jn fine
Clauoꝝ dñici corpis inuẽtio. lxiij. E .ſ. Verum cum
Clauſis ianuis domũ q̃cq̃ bon⁹ bõ intrat. cviij. D .ſ. Cũ ad gõdaz.
Clemẽs ꝺr q̃tuor modis. clxv. A
Cogitatiões impediũt ad ſalutẽ. xxj. F .ſ. Antonius dum
Cogitatio hominẽ inſenſibilez facit. cxix. D
Cognoſcere cupiẽs xp̃m ſe ꝓfẽte ⁊ bu

miliat.cxliiij. A § Quendã igit̃.
Colũba plẽs hz ꝓprietates.lxviij. B
Cõmendata sctis felicit̃ gubernantur iij. F
Cõplexiones hoim sunt q̃ttuor.xxxv. A .§. Quinta ratio
Concordia inter fratres semp est habenda.clxxiiij. A
Cõcupiscentia q̃liter est refrenanda. cxv. B In fine.
Cõcupiscentia carnis a signo crucis superat̃. cxxxvij. B Añ mediũ.
Cõfessio cordis nõ sufficit sine ꝯfessione oris q̃druplici rõe.clvij. E
Confiteri est bonũ.qr occulta diuinitus oib⁹ reuelant̃.xlix. A
Confitentẽ christũ in p̃sentia diaboli respicit imago xp̃i.lxiiij. F
Cõfidere de seip̃o null⁹ debz.clxxij. A
Confidere in opibus suis nullus debet.clxxiiij. A
Considerãda sunt pri⁹ peccata ꝓpria q̃ aliena.clxxij. A
Consiliũ non est ꝯtra dominũ. clxxvi. D. Post mediũ. z.xxxix. E
Cõsiliatores mali puniunt̃ grauit̃.xlvi. D In fine. lix. A P⁹ med̃.
Cõsolator qualis haberi debz i guerris peccatorũ.cxij. E
Consortiũ peccatoꝝ est vitandũ.ix. B .§. Legitur.
Cõstãtia maxĩe in trib⁹ apparz.lv. H
Constantia magna in fide et seruitio dei est habenda .lv. H
Cõsuetudo quedã circa mortuos est obseruata.xliiij. D
Contraria cõtrarijs curant̃. lxiij F Post medium.
Cõuersatio fratꝝ debz eẽ sicut prima die.clxxiiij. A
Cõuersio ad deũ dz fieri totaliter.xlvj. B
Cõuersatio peccatoris demonẽ cõtristat.cxlv. A Circa finem
Cõuertẽtes ad christũ ab infirmitate z morte dracõis vel morsu liberantur lxij. A
Conuerti volentẽ xp̃s multiplicit̃ consolatur.liij. A Post mediũ.
Cõuertit̃ aliqñ malũ i bonũ.clxxv. E
Cõuertunt̃ aliqñ multi exẽplo vnius cxiij. B
Conuiuia vitare est tutũ.cxix. E
Corona clericoꝝ quõ inuenta z quid significat.xliiij. E
Corp⁹ ꝓpriũ reunitũ est aĩe.ij. B
Corpus nostꝝ affligendũ est.xlvi. B In medio
Corpus dñicũ reijcientib⁹ dari nõ debet.clxxvi. D
Corpus christi verũ ẽ qd̃ in missa cõsecratur.xlvj. K
Corpus xp̃i reduxit ad pacez q̃ndam
Corpis flagellatio a (nolẽtẽ.cxv. J seruo christi ẽ appetẽda.cxliiij. D
Corpis afflictio existĩari dz. clxiij. D
Corpa sanctoꝝ bene in patria reuerentur.lvij. E
Correctio a malis odit̃.cxxxi. A
Crux xp̃i dz venerari.xxx. E.xlix. A
Crux xp̃i ẽ odorifera.lxiiij. D. cxxx. E
Crux xp̃i mltos curauit.cxxx. D
Crux xp̃i mortuos suscitauit.lxiiij. D
Crux christi qualiter ab impatore laudatur.cxxx. E
Crux christi pcussa multũ sanguinez effudit.cxxx. D
Crucis signũ demones odiũt z fugiũt xlvi. K xcv B. cx. E
Crucꝫ signũ effudit venenũ .xlviij. B
Crucis signũ carnis cõcupiscentiã fugat.cxxxvij. B
Crucis signo muniri debet oĩs cibus cxxx. E .§. Refert.
Crucis signo dracones hũiliant̃. lvj. A Post medium
Crucis signaculo obediũt elementa. z infirmitates.lxj. E
Crucꝫ d̃uotio inimicos supat.cxxx. B
Crucis inuẽtor episcop⁹ ordinat̃.lxiiij E Ante medium
Crucis lignum ante christũ sex habuit defectus.cxxx. A
Crucis lignum post christũ sex habuit bonas conditiões. cxxx. A
Crucis inuentor martyrio consecrat̃. lxiiij. E Post mediũ

Cruce inuenta diabolus lamentatur lxiiij. E In principio
Decius quomodo imperiū obtinuit.cxij B
Defunctis ꝓsunt quatuor genera suffragioꝝ.clviij. C
Defunctis oratōes viuoꝝ grate sunt. clviij. E .§. Quam grate
Defunctis indulgentie valent.clviij. D In fine.
Defunctꝫ qualiter septimū tricesimū ⁊ anniuersariū dantur.clviij. E
Post medium.
Defunctis suffragia a bonis facta ꝓsūt.clviij. F
Defunctꝫ nō ꝓsunt suffragia a malis facta.lviij. F
Defuncti qualit̄ sciūt suffragia facta ꝑ eis.clviij. E .§. De quarto
Defunctorū genus triplex.clviij. E
Defunctos oratio amicoꝝ et fideliuꝫ a penis liberat.clviij. C In prin.
Defunctis penitētia ꝑ eis facta valet. clviij. D Ante finem
Deridentes bonos viros grauit̄ puniuntur. cxxxj E
Demon sub specie hūana decipe conatur.ij. H iij. C .§. Cum aūt
Demon nitit̄ inuenire deuotōnem ad sanctos.iij. F .§. Vir q̄dam.
Demon fornicationis se victum visibiliter confitetur.xxj. B
Demon se excusans culpam fratribꝫ imponit.xxj. D
Demon fugatur per tria.xliiij. A clxxvij. D
Demon ī figura angeli aliquando tēptat xliij. A
Demon a muliere vituperat̄.xliij. A
Circa finem.
Demon cuius forme apparet.cviij. B
Demonis mala malicia.ij. D .§. Cum autem apostolus esset. cxxxviij. B .§. Vir quidam
Demones sanctis viris nocere ñ possunt.xlvi. K .§. Quidam. lv. C xciiij. A
Demones sanctos viros timēt.lv. D
Demones sanctis apostolis obediebant.v. F cxviij. C
Demōes sanctos viros infestāt.xviij. B xxi. B C D
Demōes ad luxuriā incitant.xxvi. B
Demones plus infestant diebꝫ dominicis et festiuis. lxj. J .§. Mulier quedam.
Demōes inuocantes ab eis affligūt̄. xciiij. A lxi. K .§. Vir q̄daꝫ.
Demones penitētiā agentes multuꝫ molestant.lxxxvij. B
Demones in morte penitere nō ꝑmittunt.xciiij. E
Demones in morte etiā sanctos visitant.cxv. F clxi. E
Demones animā exutam a corpore sequuntur.cxxxix. A
Demones contristant̄ de conuersiōe peccatoris.cxlv. A
Demōes fideiusserunt ꝙ ad hominē nō redirent.cviij. F .§. Vltimo
Desꝑatio est hoīs tēptatio. lxxxv. D
Detractores punit deus .lv. C
In principio.
Detractores iusti patienter sustinent cxli. D Circa finem.
Detractores vt infideles nō sunt audiendi.cxix. D. aū finē. clxxij A
Deus de maximis peccatoribꝫ sctōs magnos facit.liiij. A
Deus in tribulationibꝫ ⁊ morte semꝑ est requirendus.lxi. F
Deuoti sanctis ab eisdem iuuantur in morte.iij. C
Deuoti sanctis ab eisdem in morte visitantur.cxix. L .§. Apud.
Diabolus a bonis ꝑsonis vincitur. lxxxviij. C
Diabolus plures ꝑsonas necat.cv. C
Diabolus decipit et ad p̄cipitium inducit.cv. C
Diabolꝰ ad nihilū est redactꝰ.xxi. D.
Diabolus de quibꝫ fratres temptat. cviij. H
Diabolus penitentiā agentes mlt̄ū infestat.xxi. B C D
Diabolꝰ trāsfigurat se ī formā christi

clxi. D .§. Quadam
Diabol⁹ visitat moriētes.cxij E
clxi. E
Diabol⁹ penitēti aduersat.clxi. B
Diabol⁹ multa q̄ vident mira opat.
lxxxiiij C D E
Diabolū expellunt tria.xliij. A
Dies ꝑditur in qua nulluz bonū agit
lxiij. H Circa finem.
Dies peccatoꝝ nō sunt in vita homi-
nis cōputandi.clxxv. F Añ finē.
Diligentib⁹ deum oīa cooperāt ī bo-
num.xciiij. C
Dionysius suū deuotū liberat de iudi
cio.clxxvi. H .§. Circa
Discordia ciuiū facit demones exulta
re.cxliiij. E ꝑagra. Cum
Dispensatores volūtatez defunctoꝝ
nō cōplētes puniūt.clviij. F.§. Miles
Diuitias spernere magni meriti ē.xl-
vi. G In principio.
Diuitias seruus dei recusat.cl. B
Circa principium.
Diuites ꝛ nobiles de q̄ttuor sūt speci
aliter instruēdi.lvi. B Circa p̄n.
Diuīaꝝ regl'a ꝟtutū fuit paula.xxix. A
Dñica die laborātes qñq̄ puniūtur.
xxx. B .§. Cū q̄dā cxxxvi. C.
Draco terribil' a sctā mlīere occiditur
Draco serui dei sputo interfi- (c. A
citur.cv. C ꝑagra. Narrat

Ecclesia consecratur
q̄ntuplici rōe.clxxvij. B.
Ecclesia ꝓphanat ꝓpter
tres.clxxvij E
Ecclesia qualit consecrat.clxxvij D
Ecclesia q̄dā ab arrianis miracl'o est
catholicis restituta.xxvi. A In fine.
Eccl'ia solēnizat sctōs aliq̄s veter⁹ te
stamenti quadruplici ratōe.ciiij. A
Ecclesia romana qñq̄ ordinata fuit
caput ecclesiarū.clxxvi. D
Ecclesia spūalis quādo et qualit con
secratur.clxxvij. F
Ecclesie reparatio multū deo placz.cxij.
D .§. Gregorius quoq̄
Eccl'ie ꝑ orōez serui dei apte st.ciij. A
Eccl'iam cōsecratā immūdi intrantes
quandoq̄ puniunt.xxiij F
Ecclesiam dū missa cantat exire nō est
bonum.xxvij. F
Ecclesiaꝝ raptores et eas offendētes
puniunt a sanctis earundē.xxx. B
Ecclesias destruentes sancti grauiter
puniunt.cxviij. F
Ecclesijs adiutoriū impendenduz est
ne aliq̄d mali contingat.xxx. C
Elemēta habēt q̄tuor loca in hūano
corpore.xxxiiij A.§. Terciā assignat
Elementa sctōs non ledunt quādoq̄
clxi. C Añ mediū E Circa med.
Elemosyna pauꝑib⁹ nō diuitib⁹ ē dā-
da.vij. A Ante finem
Elemosyna platoꝝ pauꝑib⁹ scriptis
datur.xij. B
Elemosyna etiā furore facta faciliter
ad sanctitatē ꝑducit.xxvij. A ꝑag.
Volens homines
Elemosyna libera cū manu larga esse
debet.xxvij. C
Elemosyna diuitē vindemiauit.xxvij
E Circa mediū
Elemosyna q̄ ꝓ christo dat ab āgelo
recipitur.xlvi. B .§. Quadam
Elēosyna in morte demōes fugat.cxij
Elemosyna tꝑalia augmentat (E
xlviij. F In fine.
Elemosyna data pauꝑi a christo reci-
pit.xlvi. F clxi. A
Elemosyna largiētē gl'ificat.clxiij. D.
Elēosyne defunctis ꝓsunt.clviij. C
Elemosyne exempla.xlvi. F
Elemosynas a diuitib⁹ acceptas da-
re pauꝑib⁹ licet.xxvij. E
Elemosynas facere cōtēnentes aliq̄n
grauiter puniunt.clviij. F
Elemosynas fraudātes fraudantur.
Elēosynaꝝ dñs ꝑ angelū (xlviij. E
suū qñq̄ consolat.xlvi. F
Episcopalis dignitas est veneranda.
Epl'a xpi fuit magne vir- (cxxvi. F
tutis.cliiij. A B
Euāgeliste quattuor ꝑ quattuor faci-
es designant.cli. B
Excōmunicatio etiam pena est defun

ctis.xlvi. K
Excōmunicatio muscas occidit. cxv. H .§.Cū quoddam.

Feria sexta apparent visiōes quandoq; veraces cvij. A
Festa non celebrātes puniunt.cxiij. B .§.Bubulcus.
Festis est deferendū in iusticia.clxxvi. L In fine
Festiuitates sanctoꝝ sunt ordiate multiplici ratione.clvij B
Fides esse vera igne ꝓbat. ci. A cxxxix. A Circa finem
Fides socijs nō seruata meritū itinerꝫ dissoluit.xcuij. D .§.Triginta viri.
Fidem in sctis habētes ab eisdē adiuuant.ij. H iij. F
Fiducia est genitrix omniū passionū. clxxiiij A
Filius dr q̄ttuor modis.lxxvi. A
Filij patribꝫ in oibꝫ obedire dñt.x. C
Flatus q̄druplicē habꝫ virtutē.lxviij. B .§.Tercio monstratus
Fratri offendenti et penitēti cōpatiendum est.clxx. A .§.Cū quidā.
Fratres sancte viuentes raro loqui debent.xxi. E F
Fratres patiētes esse debent.xxi. G
Fratres aliq̄d ꝓpriū retinere nō debēt xxi. F .§.Fr̄ q̄dā xlvi. K.§.Legit
Fratres saluari volentes q̄tuor facere debent.xxj. E
Fraudem ꝓximo faciētes puniunt.iij. E .§.Vir quidam
Frumentū famelicis distributū multiplicatur.iij. C .§.Quodā tpe.
Fur q̄dā mirabilit cōprehensus fuit. xlix. A paragra.Quidā vir.
Furantes de altari penā incurrūt tēporalē.lxi. J .§.Vir q̄dam

Gaudium mūdi in luctum ꝯuertit.clxxvi. M
Gaudiū nō est ꝺ ruina maloꝝ.xlviij. C Post mediū.lv. E
Gaudere de ruina inimici est peccatū. xlviij. E
Gentes diuerse q̄les deos adorabant.clxxv. H Añ mediū.
Gloria mūdi cito finit.cv. A
Glia laus ⁊ honor tibi quō institutuꝫ fuit.clxxvi. K. pagra. Karol' In fi.
Glia pri et filio ⁊ spūisctō q̄dā simoniacus dicere ñ potuit. clxxvij. N In fi.
Gula et luxuria inducūt pestem pessimam.lxvi. A

Hereditas quomodo ē dispensanda.clxxiij B
Herodes quō punit' fuit de nece innocentū.x. D
Herodes antipas impunit' nō abijt. sed exilio dānatus fuit.cxx. B
Herodis agrippe finis mal' fuit. cv.
Hierusalem destructō qualit facta fuit.lxiij. E F G H. A
Hierusalem fames pessima.lxiij. G
Hierusalē quo tpe a xp̄ianis recupata fuit.clxxvi. N pag̃.Sub hoc tpe
Homo tres habet ꝓprietates. cli. B. Post mediū.
Homo qualit debꝫ esse ordiat' ad deum ꝓximū et seip̄m.cli. C D
Homines cogitāt sed de' aliud facit ⁊ ordinat.xxx. C
Hoiez velle se fieri angelū fatuum est
Honores hui' mūdi sunt fugiendi.xlvi. (clxxi. A D
Honores ipioꝝ cito finiūt.cxxxv. B.
Hore diei q̄lit dicunt.clxxvij. B paragrapho.Quarto ꝯsecrat.
Hospitio pegrinos recipiētes exaltāt cij. C pagra.Dū in britānia
Hūilitas ē a ꝺo mltū accepta.cxxx. C
Humilitas bonoruꝫ in morte fulget. lxxxiiij. F
Hūilitas honores renuit.lv. B.lvij.
Hūilitas aduersus demōes p̄ualet.xviij. B pag̃.Dum aliqñ (E
Humilitas diaboli laqueos euadit. xxi. C. pagrapho. Quadā vice:
Humilitas conuicia patienter sustinet.xxvij. D F
Humilitas non vult laudari.xlvi. E

In principio
Humilitas verbis ⁊ factis manifestatur.xlvj. F
Hũilitas pctõres sctificat. lxxxvij. A
Humilitas obedientie multa miracula operat̃.cxxiiij. B
Humilitas exaltari meruit. ⁊ nõ credens a fulmine pijt.cxxxvi. C In fine
Humilitas in celo exaltat̃ .cxliiij. F
.§. Frater quidam
Humilitas in seruis dei maxime lucere debet.cli. D
Humilitas et innocentia sp augmentatur.lxxxiiij. E
Hũilitas xpi septẽ fecit de sanguĩe suo effusiones vel ṽtutes. clxxvij C

Iacobi minoris sanctitas et excellentia.lxiij. C
Ieiunabãt iudei q̃ter ĩ anno.xxxv. A
Ieiuniũ triplici rõe obſuat̃.xxxiiij. A
Ieiuniũ ante pasca obseruat̃ q̃druplici ratione.xxxiiij B
Ieiuniũ quattuor tẽpoꝝ obſuat̃ multiplici ratione.xxxv. A
Ieiunia q̃tuor tẽpoꝝ q̃re illis tribꝫ ferijs obseruant̃.xxxv A In fine
Ignis excellit omnia elementa in tribus.lxviij. F
Ignis q̃ttuor hꝫ ꝓprietates .lxviij. F.
Ignis sãguinẽ sctõꝝ cõburere nõ potuit.cxvij. In fine
Ignes q̃tuor qui mundũ succendunt cxxxix. In fine
Ignes q̃nq̃ q̃ supari debent.cxij. J.
Impator p̃mus christianus.cxij. B.
.§. Eodem tempore
Indulgentie valent defunctis. clviij. D In fine
Infamare aliquem est magnũ pctm̃. lxxxvij. B
Infamata fraudulenter ꝑ btãꝫ virginem ab incendio liberat̃.cxxvi. J
Infamantes aliquam penã incurrũt tꝑalem.lxxix. A In fine cxxix. B
Infamia purgatur ꝑ os infãtis.cliiij. C .§. Post hoc.
Infamia diuinit⁹ purgat̃.lxxxvij. B.

Post medium.
Infamie pena patienter a sctis mulieribus sustinet̃.lxxix. A
Infernus octo pedes habet .ix. E
Post medium.
Infideles videntes sanctorũ miracl̃a conuertunt̃.lxi. G .§. Quidaꝫ iuuenis. .§. Apud
Infirmitas corporis sanitas est aĩe. lxxiij. A
Infirmitas corporis vitaꝫ in melius mutare videtur.lxxiij. A
Imfirmos ad mortẽ demões penitere impediũt.xciiij. F .§. Dũ tres.
Infirmis memoriale faciẽdũ.cxix. C
Ingratitudo ab aĩalibꝫ videt̃ naturaliter abominari.cxli. E
Inimici hoĩs domestici ei⁹.clxxvi. C
Iniurias patiẽter sustinẽs meret̃.cxlvi. A
Iniurias serui dei patienter sustinent.clxxiiij. A
Innocens ꝑ os infantis ab infamia liberatur.cliiij. E .§. Post hoc. clxij A .§. Anno autem.
Inobedientia generat peccatũ. clxxij.
Inuidia homicidiũ ꝓcurat.xlviij. C ꝑagrapho Presbyter
Inuidia malicias excogitatas facit.xlviij. C
Inuidia ꝓximũ occidit.li. G
Inuidia inuidentẽ interficit. xlviij. C ꝑagrapho Presbyter
Inuidia d̃mões torq̃t.lv. C.§. Erãt ⁊
Inuidia insidiat̃ ꝓspitatem habenti. clxxvj. C
Iohes baptista q̃re sic vocat̃.lxxx. A
Iohãnes baptista q̃re pl⁹ q̃ꝫ prophetã dicitur.lxxx. C
Iohãnes baptista nouẽ p̃uilegijs claruit.lxxx. C In principio
Iohãnes baptista defensor ẽ lõgobardoꝝ.lxxx. G In fine.
Iohis baptiste laus ex q̃nq̃ ꝯp̃hẽdit̃ lxxx. C .§. Scdm Ambro.
Iohãnis baptiste sãctitas triplex habuit testimoniũ.lxxx. D
Iohãnis euãgeliste vestimẽtũ pũctũ sanguinẽ emisit.xlvi. K.§. Quibusdã

Johānis euāgeliste mater quō migrauit.lxv. A Circa finem
Joseph ducis euasio a morte.lxiij.F.
Iracūdia displicet deo ⁊ hoīb⁹.clxxiiij A pagra. Dixit iterꝝ.
Irat⁹ alteri dormire nō debet.clxxiiij A In fine.
Irasci est bonū et malū.clxx. B
Judicare de occultis alieni cordis nō est bonum.cxliiij. C
Judicare aliquē de suspitōe malū est.xxvij. B
Judicandoꝝ q̄ttuor erūt ordies.j. G
Judiciū añcedentia sunt tria.j. D
Judiciū ꝯcomitātia sunt pl'a.i. F
Judiciū habebit insignia passiōis xp̄i ⁊ cicatrices in corpe triplici de cā.i. H
Juliani apostate origo vita ⁊ finis.cxx. C D E
Juliani apostate natiuitas ⁊ sublimatio.lxxxij. A .§. Verum.
Juliani apostate subleuatio et mors (xxx. E
Juramētū dare iurāti falsuz est peccatū.cxx. B
Juramēto facto petrus ꝑ testimonio veritatis voluntarius expirauit.xlvi. L Circa finem
Jurantes fraudulenter puniunt̄ grauiter.iij. E .§. Vir quidam
Jurare falsum volens grauiter punit̄.lxxi. A .§. Ad eius.
Justicia ꝯ quēcūq; ꝑuāda ē.lv. D G
Justicia etiā ꝓprio filio nō par (H cit.xlvi. J .§. Fertur.
Justicia quō seruari debet.cx. C .§. Cum quidam
Juuenes q̄ a principio penitētie bene incipiunt bene finiūt.lxxxix. A

Lachryma deficere nō debet.lv. E
Lachryma triplex.li. A. lv. G Post medium
Lachrymatus fuit christ⁹ trib⁹ vicib⁹ li. A .§. Quinto ex eo
Laudari velle nullus debet.xlvi. E In principio.
Laurus habz q̄ttuor ꝟtutes.cxij. A
Legentes et audientes secl'aria puniuntur.cxli. B
Leo q̄ttuor habet ꝓp̄etates.cli. B
Leo triplicem habet ꝓprietatē.li. B In fine
Leo virginē q̄ndā in virgītate defendit.clij. A Post mediū
Letania duplex.lxvi. A
Letanie prime nomē triplex.lxvi. A.
Letanie scd̄e nomē triplex.lxvi. A
Letanie in ꝓcessione q̄lē ordinē ꝑuant lxvi. A E
Letanie q̄liter sūt institute.lxvi. A B
Liber in q̄ magis est studēdū.cviij. H
Liber diaboli cōtinet pctā hominuz.cxix. L In fine.
Libido ⁊ auaricia excecāt hominē.vij A Post mediū.
Libidinem expellit cōsideratio aliene (vite.clxxij. A
Liliū triplicē habet ꝓprietatem.clxiiij. A
Lingua tercia inter sctōs seditōez facit.cxxxi. D
Lingua retrahēs a bono ꝯulcit ma (lū.lxiij. C
Linguā nō refrenantes puniuntur.xlviij. F
Loca sanctoꝝ visitandi mētaliter modus optimus.lxi. K
Loca sanctoꝝ nō reuerentes puniunt̄ cxi. A In fine.
Longobardoꝝ aduent⁹ in lombardiam.clxxvi. A
Lōgobardoꝝ regis finis.clxxvi. J
Loquela mala etiā vera ⁊ manifesta non est bona.xxvij. F
Loqui malum de sanctis periculū est corporis.lxi. F G H
Lucis ꝓprietas.lxxij. A cli. A
Lumen oculorum plorādo amittitur.cxij. C .§. Erat autem.
Lumen oculorū ꝑ baptismū recupat̄ cxij. C
Lusor quidam quomodo religionem exiuit.et redijt.cxv. G .§. Monachus quidam
Lusores a demonib⁹ agitant̄.lxi. K. .§. Vir q̄dam.
Luxuria orōe et pnīa sanat̄.ij D
Luxuria pnīa duoꝝ ī vno purgat̄.ij. D
Luxuria g̃uiter punit̄.ij. D .§. Qui

dam iuuenis.xxiij. F
Luxuria expellit ꝑ visionem ꝑadisi et inferni.clxxv. J Post mediũ
Luxuria et comesatõnes incurrũt pestem maximã.lxvj. A
Luxuriosus pessime morit.cxxxv. B

Magumetus
m clxxvj. D
Magus dicit tribꝫ modis xiiij. B
Mgr nõ dz esse nimis durꝰ.xix. A
Mala agẽtes a dracõe subito occidũtur.lxij. A
Mala de bonis dicta credi non debent xxvij. B
Maledictio parentũ timẽda ẽ.viij. F.
Maleficia seruis dei nocere non pñt.
Manus sacerdotꝫ in missa osculata pctõrem sanat.cviij E
Margarite ꝓpetas ꝛ ꝟtus.lxxxviij. A
Maritus nõ natalibꝫ sed moribꝫ ẽ eligendus.cxxix. A
Martyriũ ẽ triplex sine sanguĩe.clvij. D .§. Secũda differentia
Martyriũ affectãt sancti.lxxxvj A
Martyres imitandi sunt in tribꝫ.cxij. B. Post medium.
Mater iohãnis euãgeliste quõ migꝫuit.lxv. A In fine
Matres debẽt inducere filios ad seruiendũ deo.xcvij. B
Matres in seruitio dei filios ꝯforta-
Mr̃es sp filios ꝓ (re debẽt.xcvij. B.
uocare debent ad bonũ.lxxxvj. A
Matres q̃liter filios ab infantia educare debent.cxv. B
Mr̃imonia facere nõ ẽ laudabile.cxix
Medicina ab angelo dat ꝯtra (E
vomitum.cxl. D
Medicina verboꝝ indiget habitãs ĩ curijs magnatorũ.clxxv. B
Memoria mortis habenda est.xxvij. D .§. Audiens
Memorare ꝑterita peccata cum fletu cxlvij. A
Mẽs ꝑfecta tria debz hr̃e.clxv. A
Mẽtiri sctis ꝑiculosum ẽ.xxx. C
Mentiri nemo debet blãdicijs indu-
ctus.lxiij D
Michael mlta mira opa facit. cxl. A
Missa in tribus linguis cantat.clxxvij. A. pagra. Secũdo
Misse ꝓ defunctis celebrate eos liberant.clviij. B C
Misse viuis et mortuis ꝓsunt.et a ꝑiculis liberant.clviij. D
Misse inceptio tres varietates habu-
Missas libẽter audiẽs (it.clxxvi. K
magnifice honorat.cxxvi. F
Missas ꝓ defunctis dicendas diabolus impedit.clviij. B
Misericordia virginitatẽ ꝯseruat.iij. B
Misericordia tꝑalia mltiplicat.iij. C.
Misericordia quõ apparuit bono iohanni elemosynario.xxvij A
Misericordia dei ĩmutat hoĩez.xxviij A. pagrapho Eius enim
Misericordia ĩ morte demonẽ fugat. xciiij. F .§. Dum tres
Misericordie opibꝫ insudare dẽmꝰ.clx-
Miracula q̃ apparuert di (iij. D
uersis tꝑibꝫ.clxxvj. H L O P
Modus deceptõis saracenorũ.clxxvi
Monacho volẽti mõasteriũ exi (D
re male cessit.cviij D
Mons oliueti dicit mons triũ luminũ.lxvij A
Mors ꝓpria a sanctis viris ꝑuidetur. xlviij. H
Mors sctõꝝ plorãda est triplici ꝺ causa.lv. E .§. Tante pietatis
Mors sctõꝝ ꝑsonis qñq; reuelatur. xlviij. G lv. F lxi. L .§. In florentia. cviij. J §. Frater q̃dam.
Mors sctõꝝ q̃re ꝺr natal.cx. A
Mors sctõꝝ est ꝑciosa.xvij. C
Mors sctõꝝ ẽ mltũ fructuosa.lxi. E
Mors a scis ꝺsiderat.lv. E. F.lxxiij.a
Mortꝫ ꝛpe recordat xp̃s amicoꝝ.ix J
Mori hõ citius q̃ credat.cxliiij. G. .§. Inuitatus
Mori potius eligitur q̃ inimicis dari.lxiij. F
Moriendi desideriũ debz eẽ in viris bonis.cxix. F .§. Laudabat
Morientes a demõibꝰ visitãtur.cxv.

F §. Infirmatus clxj. J
Moriunt serui dei dulciter. clxiij. K
Morientib⁹ cõpassionẽ nõ detractio-
nẽ impẽdere bonũ est. xlvj. M
Mortuus seruus dei resurgere nõ cu
rat. cij. C
Mortuus surgere vocat⁹ reddita ra-
tione quieuit. cx. C .§. Cũ q̃dã.
Mortua vocata respõdit. cx. B
.§. Vir q̃dam.
Mortui vocati in christo respondẽt.
cij. C .§. Quadã vice.
Mortui meritis sanctoꝝ ad eoꝝ eccle
sias portati suscitant. cvij. C
Mortui aliquãdo apparent viuis. xl
vi. L .§. Vnde
Mortui immediate ad iudiciũ rapiũ
tur. xlvi. M
Mortui qualiter sciunt suffragia pro
eis facta. clviij. E In fine
Mortuoꝝ triplex genus. clviij. E
Mortuoꝝ trib⁹ generib⁹ apit regnuz
celoꝝ. clviij. E
Mortuoꝝ stat⁹ q̃nq̃ viuis reuelatur
Mortuos oratio amicorũ (xxiiij. E
a penis liberat. clviij. C
Mortuis ꝓsunt quattuor genera suf
fragiorũ. clviij. C
Mortuis orões viuoꝝ g̃te st. clviij. C
Mortuis q̃re dies septim⁹ ⁊ tricesim⁹
⁊ anniuersari⁹ dant. clviij E
Mortuis suffragia facta a bonis tm
ꝓsunt. clviij. F
Mulier sapiens multa ⁊ gl̃iosa opat.
cxxix. A
Mulier plus mali potest q̃ diabol⁹.
lxxxvij A clxxv. J
Mulieres cum ꝑsonis sanctis sancti
ficãtur loq̃ndo. cxv. F
Mulieres in habitu virili durã peni
tentiã fecerũt. lxxix. A lxxxvij. A
Mulieres aliquã penã ĩfamie porta-
uerunt. cxxix. B clxv. A D. clvi. B
Mulieres pl⁹ alijs creaturis iuuenes
seducunt. clxxv. J
Mulieres offendere nõ est bonum. c-
lxxvi. C.
Mulieres leuit decipiunt. lxxxvij. A
Mulieꝝ ꝯsortia sunt vitãda a bonis
clxxij. A. clxix. J Post mediũ
Mlieribꝫ serui dei loqui nolũt. clxxiij
A cxv. F
Mundus habz q̃nq̃ mala. xxi. A

Nardus habet duplicẽ
virtutez. cxv A
Natiuitas q̃nq̃ reuelatur
vi. C cviij A
Natiuitatẽ xp̃i videns sapiẽs ẽ effect⁹
cxv. B .§. In sacratissima
Natiuitates tres corꝑales significant
tres spũales. cxxvi. E .§. Et nota
Nauis obedit ꝑuo d̃i. ciij. B. In pn.
Nobilis cõuersus durã penitẽtiã fac
cij. A ꝑ totum
Nobiles de quattuor sunt specialr in-
struendi. lvi. B
Nomen dñi nr̃i iesu xp̃i inuocãtes ad
iuuat de oĩbus angustijs. xlix B
Nomen dñi nr̃i iesu christi dulce ẽ ad
nominandũ. lxxxv. B In fine
Nomen dñi nostri iesu christi inuoca-
tũ liberat ab oĩ infirmitate. xix. B
Nomẽ dñi nr̃i iesu xp̃i ab infideli ꝓla-
tũ cecũ illumiat. xcv. D In medio
Nouicius de ordie recedere volẽs ora
tione reuocatur. cviij D
Nouicij in principio quid facere d̃bẽt
cxv. E In fine
Nouicij debẽt resistere ꝑentib⁹ eos tẽ-
ptantib⁹. clxxv. B
Nubes tres habz ꝓprietates. lxviij B
.§. Secundo monstratus.

Obedientia debet fie
ri solo v̄bo ꝑlati. cxxxiiij. A
Obediẽtie ꝑfectio magna
clxiij C. §. Accedit. D. B
Obediẽtie obediũt elemẽta. xlviij. C
.§. Placidus
Obedientiã nõ seruãtes a demõib⁹ g̃
uiter puniũt. xlviij. D. §. Cleric⁹ q̃dã
Obediũt elemẽta sctis viris. lxi. C
In medio ix. H In fine
Obediũt ꝑdicatori aues. cxliiij. G.
In fine.
Obediũt sctis viris serpẽtes. cxxxv. A

Circa medium.
Obediunt deo serpentes et nō hoīes clxi. C In fine
Obedire nolētes sctis i visiōe apparē tib⁹ puniunt.xlvi. L .§.P⁹ mortē.
Obedire ꝯ deū null⁹ debz.clxxv. G.
Ociositas fugiēda est ꝛ orō assumēda ꝛ labor.xxi. F .§.Antoni⁹ dum
Octauianus augustus antoniū expugnat.cv. C In principio.
Odio vel amore vtrū dign⁹ sit nescit homo.clxxiiij. In fine.
Offensiōis ꝟba referre ꝑiculū ē.cxx. E
Officiū ecclesie a quo et quō ordiatū fuit.cxli. D In principio.
Officiū ambrosianū dimissum ꝛ gregorianū solennit diuulgatū.clxxvi. K ꝛ.xlvi. N In principio
Officij gregoriani vl ambrosiani disceptatio ꝛ snia lata cū miracl'o.xlvi. N
Oleū q̄ reges frācie inungūt (In p̄n. miraculose mittit.xvi B .§. Cū āt.
Opa hoim q̄lia sūt.clxxiiij A in fine
Opera vtꝝ deo placeāt nescit.clxxiiij. A In fine.
Opera hois astant in iudicio añ deū. cv. D .§.Quod autem
Orō ab ifirmitate liberat.ij. C.§.P⁹
Orō cū pnia a luxuria seruat.ij. D In principio.
Oratio debz p̄cedere opa hois.ix. H .§.Refert Helinandus
Orō p̄cedēs p̄dicatiōez expellit infirmitatē corpalem.lxi. J .§.Frater.
Orō dz esse discreta vtilisq̄ anie.ix. E
Orō de ptāte diaboli eripit.xxvi. B.
Orō demōes expellit.cviij. D.§. Exi
Orō male loq̄ntē mutū facit (stēte. lxi. L .§.Cum quidam
Oratio clausas ianuas aperit.et clausis ianuis itrare fac.cviij. D.§.Cū ad
Oratio vas fractū reitegrat.xlviij. A In principio
Orō hoiem tristē ꝯsolat.cxvi. B
Oratio in aduersitate faciēda est.cxix G .§.In diebus
Oratio exaudita est a penitēte peccatrice.cxlvij. A
Oratio ē maiorꝫ laboris ceteris ꝟtuti
Oratōe noua lingua (b⁹.clxxiiij. A loq̄ impetrat.xcv. C In medio.
Oratione in necessitate acq̄rit pecūia cviij. F .§.Quadam
Oratione panis multiplicat. cviij. F .§. In ecclesia.
Orōe pluuia d̄scēdit.xlviij G.§.Qua
Orōe sanāt ifirmitates.v. D (dā
Oratōe sanctoꝝ delent peccata. xxvi. C cxxv. B
Orōe ꝛ ꝯpassiōe pestꝫ cessauit.xlvi. D
Oratione ꝛ cōpassione fiunt miracl'a. xlviij. A B C
Oratōes sctōꝝ sanāt corp⁹ ꝛ animā pctōris.xlvij. A
Orōes ꝟuoꝝ suoꝝ de⁹ exaudit .lvi. C.
Orōes ꝑegrinoꝝ a deo exaudiuntur. xciiij. G
Orādū tpe tribulatōis ē.xlvi D
Orātes diabolus temptat .xlviij. B
Orans mulier ꝓ pulchritudine excecatur.xi. D In fine
Orat auis et exaudit.xj. E. i medio
Orant scti in patria ꝓ nob.clvij. F.
Orare nullus debz ꝓ damnato .xlvj. J .§.Dum igit.
Orare debem⁹ ꝓ inimicis.lxiij D
Orat ad orientē triplici rōe.clxxvij. B .§.Tercio consecratur.
Ordinatur homo ꝟm se q̄tū ad tria. lxxvi. B cli. B D
Ordinat hō q̄tū ad ꝓximū in tribus lxxvi. C cli. E .§.Scdo fuit.
Ordinatōi dei ñ potest obuiari.clxxvi D Post mediū
Origenis libroꝝ dānatio.cxxxi. D
Originale peccatū lauāt q̄nq̄ remedia ad hoc instituta.xxxvij B
Oris custodia diligent est ꝟuāda .xxi.
Oscitātes q̄re se signo crucis (E F muniunt.lxvj. A

Patiētia ē magni meriti.xxv. C xxxvi C lxxix. A
Patiētie magne ꝟbū optimū.ij. F
Patientie triplex

genus ꝑ tria exēpla ꝓbat.cxv. E
Patiētie exemplū.cviij. B
Patiētiā pēitētes hr̄e debēt. lxxxix. A
Panis sanctoꝝ meritis multiplicant.
iij. C. §. Quodā .cviij F
Papa liberi⁹ arriane fidei ꝯsensit .xc/
Pape electio ꝛ ep̄oꝝ ꝯfirma (viij. A
tio ꝯcedit Karolo.clxxvj. J. i medio
Pape nomen mutat triplici de causa.
clxxvi. L .§. Huius tpe
Paradisi ꝛ inferni cogitatio libidinez
expellit.clxxv. J Post mediū
Paradisi terrestris ꝓprietas.cxxxv. A
Post medium
Parētes fideles bonū filiū generant.
iij. G lxxviij. A lxxx. A.lxxxix. A
Parentes mali quādoqꝫ bonū filium
generāt.lxj. A
Parētes boni pl⁹ debēt aīas filioꝝ di
ligere q̄ꝫ corpa.xvij. B .§. Cū filia.
lxxviij. A .cxvij.clxx. A
Parētes filiū suū volētes retrahere a
fuitio dei.ij. D .§. Quidā iuuēis
Parētes sunt aliq̄ndo causa filioꝝ dā
nationis.xxiij. B
Parentib⁹ cōtra deū obedire nō debe
mus.clxxv G In fine
Paruulus qual' futurus sit q̄nqꝫ ꝑ vi/
sionem reuelat.cviij. A cxv. B
Passionē xp̄i fuisse voluntariā quīqꝫ
rationib⁹ ꝓbat.ij. E
Passio xp̄i ignominiosa trib⁹ rōib⁹ fu/
Passio xp̄i dolorosa fuit ꝓpt (it.li. A
quinqꝫ.lj. A
Passio xp̄i fuit fructuosa.li. C
Passio xp̄i iniusta fuit.li. A
Passio xp̄i fuit i oib⁹ mēbr⁹ corpis. li.
Passio sctōꝝ miraculose infide (A
les multiplicat.lxxxviij. C
Passionis xp̄i modus fuit acceptissi/
mus ad placandū.li. C
Passiōis xp̄i modus fuit efficacissim⁹
ad trahendū.li. E
Passiōis christi mod⁹ fuit congruētis
simus ad curandum.li. D
Passiōis christi mod⁹ fuit prudentis
simus ad expugnādū.li. F
Pati desiderādū ē ꝓpt xp̄m .xxxvj. F
Paulus apl'us bōa oīm in se habuit
lxxxv. D In fine
Pauli apl'i magister.cvij. A
Paupertas cogit ad peccādū.iij. B
Pauptas est religiosis habēda et ostē
denda.cxliiij. B E
Paupib⁹ ē miserādū.xxvij. A.xlvi. B
Pax est optanda.lxxxiiij. B
Pax ē vbi pctm̄ nō est.lxxxiiij B
Pctā mīma bonū est ꝯfiteri.cxix. E
Pctā ꝓpria ꝑus ꝯsiderāda st̄ q̄ꝫ aliēa.
Pctā ꝓpria videre nō sinit (clxxij. A
secularis conuersatio.clxxiij A.
Peccatoꝝ tria genera.cxxxv. D
Pctōr male morit ꝛ merito.lxxxiiij. E
Pctōr manifest⁹ q̄d ꝛ q̄ (G In fine
liter orare dz.cxlvij .A In medio
Peccatoris vindicta nō est appetēda.
sed penitentia.lij. B In fine.
Peccatoris vesania.lxxxiiij G
Pctōres sctāꝝ ꝑsonaꝝ monitōe cōuer
tunt.cv. B lxij A clxv. H
Pctōres nō sunt digni videri a bonis
cxx. D .§. Dū cōstantinopolim
Pctōres in malū suū ꝓspant.lv E
Peccatores iuxta altare stare nō dbēt.
lv. H In fine
Peccatores sunt vitandi.ix G .§.
Legitur quoqꝫ
Pctōres sunt blāde tractādi.xvi. C
Pctōres abnegant xp̄m leuiter ꝛ dia/
bolo subdunt.xxvi. B
Pctōres aliq̄n dn̄s visibiliter reducit
xlvi. H In medio
Pctōres a d̄o q̄nqꝫ mirabilit ꝯuertūt
xxviij. A liiij. A ante medium
Pctōres nō sunt digni ītrare eccl'iam
dei.liiij. A lv. H .§. Tercio i.
Pedū xp̄i vestigia remāserunt in terra
lxvij. A In fine.
Pēa duplex data duob⁹ iuuēib⁹.xv. A
Pēa corpis tēptatōes carnis fugat .xv
Pēa corpis ē sanitas aīe.cxiiij. C (A
Post medium
Pena vni⁹ ē ꝯuersio alteri⁹.cxiij. B
Pēa i h̄ mūdo a sctis poti⁹ eligit q̄ꝫ fu
tura.xlvi. J §. Fert q̄z q ꝛ angel⁹
Penā bonis inferre volentes puniunt

v. B lv E
Penitentia cũ oratõe gratãter est recipienda.lv H
Penitẽtia dz eẽ ꝯstãs ⁊ firma.xvi.C.
Penitẽtie opa ad h̃ ꝙ sint pfecta tria st̃ necessaria.xxxiij. A .§.Tria ãt
Penitentia debz esse dura.xviij. E
Penitẽtia dz esse cũ hũilitate.lviij.A
Pnia dura ꝟgitatẽ ꝯfuat.cxli B
Penitentia in celo lectũ vel locum parat.cxlvij. A
Penitẽtia final' nõ videt̃ secura.clviij. A .§.Scdi qui Circa finem
Penitentia parua sufficiens est ad delendũ peccatũ.clxx B
Penitentia triplicit̃ iniũcta quõ vtilis est.clviij. A Ante mediũ
Penitentiã maloꝝ pctõꝝ acceptat deus.xxx. D In fine
Penitentiã agere student qñq; pueriij. B xlviij A lxxvij. B
Penitentiã facientes demões infestãt xlviij. A B C lxxxvij B
Penitentiã agentib' de' de cibo prouidet.xv. B xlviij. A cviij. F
Penitentiã erubescere nõ debz q̃ peccare nõ erubuit.lviij. A
Penitentiã maxime desiderat deus ĩ homine.lxiij. D .§. Refert ioseph'
Penitentiã durã ꝑ solo peccato facit theodora.lxxxvij. A
Penitentiã inducit deus in ꝟbis et signis.lxiij. D .§.Refert iosephus
Penitentiã agẽtes ab angel' ꝯsolant̃. xc. F
Penitentiã vn' põt facere ꝑ alio.⁊ ad hoc req̃runt̃ q̃ttuor.clviij A
Penitere volentes de' benignit̃ recipit.xxvi. B
Penitere nolentes de' punit terribilit̃ lxiij. E F G
Penitẽs dz facere tria.cxxxv.D ĩ med̃.
Penitens pfect' omniũ penitẽtiã libẽter suscipit.cxlvij. A
Penitenti pctõri deus multa bñficia confert.xc. A
Penitenti aduersitates occurrũt.clxi. A B.
Penitẽti diabol' aduersat̃.xxi. B
Penitentes demones ledere non pñt. xciiij. E .§.Refert Hugo
Periurus grauit̃ punit̃. lxxi .Circa fi.
Peregrinos offẽdentes puniũt̃.xciiij. E F.
Peregrinos diabol' tẽptat.xciiij. E .§.Refert. .§.Quidam
Peregrini salutẽ anĩe sue nõ petentes puniunt̃.cxiiij. G. .§.Refert
Peregrinoꝝ oratões exaudiunt̃.xciiij G In principio
Perpetua sancta est.clxxviij. B
Perseuerantia in orõnib' est habenda clxiij. B
Petrus apl's epl'am leonis pape correxit.lxxxiij. A .§.Cũ btũs leo
Petr' apl's suo deuoto veniã impetrauit.lxxxiiij. H .§.In eodẽ quoq;
Pietas sine mora est exhibẽda.xlvi. J
Pilat' nõ audinit solutõem veritatis trib' de causis.li. A .§.Tercio q̃ ad veritatem
Pilati historia li. G Per totum
Pilati ⁊ herodis amicicie ⁊ inimicicie causa.li. F .§.Herodes autem.
Placere deo volens debet tria ſuare xxi. E
Planete dicunt̃ a grecis adorati.clxxv
Plaustrũ fratrib' petẽtib' negans punit̃.cxliiij. J .§.Cũ frẽs. (H
Penitudinis signũ triplex.lxviij.E.§ Triplex est
Pluuia oratõe facta cessauit. cviij. F .§.Cunq;
Pluuia orõe facta descẽdit.xlviij. G
Popule me' q̃re in pasceue dr.li.A.§ Secundo ex
Portari debet christ' q̃ttuor modis. xcv. A
Predicatori silentiũ imponenti aues obediũt.cxliiij.G.§.Cũ apd̃.cviij.A
Predicatores ꝑ stellas figurant̃.cviij.
Predicatores q̃liter vane glie re (A sistere debent.cxv. G.§.Quadam.
Predicatoꝝ ordo quõ et quo tempore ꝯfirmatus fuit.cviij. B .§. Post hoc autem

Predicatio fieri debz tripliciter. cviij. E .§. Sacerdos quidam
Predicare iohānis triplicit̄ fuit ꝯmē/dabile. lxxx. F .§. Et notandū
Predicatio multū placet deo. cviij. E .§. Sacerdos q̄dam.
Predicatōem audiēdo pctōr ꝯuertit̄. cxlv. A Circa mediū
Predicatiōis causa orō facta corꝑalez expellit infirmitatē. lxj J .§. Frat̄
Predicūt futura qñq̄ boni viri. cviij. B .§. Cum in. cxv. B
Predones ecclīastica tꝑalia rapientes puniunt̄. xxx. B
Prelatus non debet timere mortē ꝑ/pter vtilitatem. xxxvi. B
Premiū magisterij puerorꝝ quale qñ/q̄ est. xix. A
Promissio serui dei qñq̄ complet̄ i vita vel post mortē. cij. E
Puella virgo maria q̄dragesimo die p̄sentat̄ in templo triplici rōe. xxxvij. A .§. Quare autem.
Puelle iuuentutē suā deo dare debēt.
Puelle choreas ⁊ vanita/tes vitare debent. clxiij. B (clxiij. A
Puer existens in vtero reuelat̄ quādoq̄ qualis futurus sit. cviij. A In p̄ncipio. cxv. B
Puer appetit nasci ꝓpter q̄ttuor. cx. A
Puer libēter studere debz. cviij. A
Puer nō sustinēs incātatōes citi⁹ liberatur. cxv. B Circa mediū
Pueri in seruitio dei ꝯstātes eē debēt.
Pueri qñq̄ p̄nosticāt q̄d fa/cturi sint. clxxvj. A (xlviij. A
Puerorꝝ bonorꝝ meritis qñq̄ de⁹ mi/sericordiam operat̄. lxxvij. B
Pulcritudo qñq̄ impedit seruire deo. clxv. B
Pulcritudo quintuplex. cxlj A
Purgatio ab infamia fit q̄nq̄ modis. xxxvij. B .§. Quarta ratio
Purgandorꝝ tria sunt genera. clviij A .§. Illorū autem.
Purgandorꝝ aīabꝫ diuersa loca depu/tant̄ multiplici de causa. clviij. B
Purgatoriū patricij. xlix. B

Questiones tres facte sunt christo ascēdenti. lxvij D .§. Dionysius
Questionibꝫ tribꝫ rñsio a demone cū q̄dā magistro. cxviij. F .§. Legitur in.
Quies in hoc mūdo haberi nō potest clxxiiij. A
Quinquagesima instituta est propter tres ratōes. xxxiij. A

Raptores rerum eccle/siasticarꝝ a deo puniunt̄. xxj. B xxx. B cxij. E
Reddere debem⁹ bona ꝑ malis. viij D Post mediū. lxiij. D. ij. J
Regina celi quō p̄mo angeli cantaue/runt. xlvj. D In fine
Regnum celorū quinq̄ denarijs acq̄/rit̄. xxiij. A
Religiosus q̄lē vitā du/cere debet. cviij. H cxv. D F G.
Religios⁹ vitā cōez ꝑuare dz. cxliiij. B
Religiosus ꝑentes obliuisci dz. clxx. A
Religiosus ver⁹ debz hr̄e q̄ttuor. clxx. B In medio
Religiosi nō debēt hr̄e ꝓpriū. xxj. F .§. Frater. xlvi. K .§. Legit̄
Religiosi tria habere debēt. clxx. A In medio.
Religiosi qualit̄ studere debēt. cxv. D
Religiosi curias magnatorꝝ fugere debēt. cxliiij. D .§. Cum apud.
Religionis ꝟtute q̄dam a vincul̄ liberantur. cxv. C In fine
Religionē volens intrare parentibꝫ ñ debet credere. cxv. E
Religionē intrantibꝫ verbū notabile dicit̄. cxv. E
Religionē intrātes nō bona intentōe vitā male finiūt. cxliij. A
Relinquentibꝫ ꝑentes ⁊ ꝓpriā volūtatem eterna p̄mia ꝓmittunt̄. lxxvj. D
Reliq̄e sanctorꝝ cū reuerētia sūt habē/de. xc. B .§. Temporibꝫ
Reliq̄e sanctorꝝ ab angelis ꝓspe deducuntur. xciiij. E
Reliquie sanctorꝝ ab angel̄ honorāt̄.

cvij. B .§. Trãslatio
Reliquie sanctorũ honorare demões cruciant.cvij. B .§. Trãslatio
Reliq̃e sanctoꝝ a mortuis honorant̃. cvij. B
Reliq̃as sanctoꝝ irreuerẽter tractãtes puniunt̃.cxlviij. D In fine
Reliquijs sanctoꝝ demones cogũtur reuerentiã exhibere.cvij. B
Reliquijs sanctoꝝ aspides reuerẽtiaꝫ exhibent.xciij. B
Res sanctas irreuerent̃ tractans punitur.cxx. D .§. Apud antiochiã
Rñsio dñici ⁊ frãcisci cardiali hostiẽsi de p̃latõibꝫ.cxliiij. E.§. In vrbe ro-
Resurrectõis humane vera (mana testificatio.cxvi. A
Romanoꝝ maxima occisio facta fuit clxxvi. P

Sacerdos in maxima reuerẽtia haberi dꝫ .cxliiij. H In fine
Sacerdos sup̃ reges ẽ honorãdus.clxi. D Post p̃ncipium
Sacerdos ꝺ ꝟgie maria tm̃ celebrãs p̃uat̃ sꝫ ꝟgo maria ip̃m restituit .xi. E. .§. Sacerdos.cxxvi. G.§. Sacerdos
Sacerdotꝫ man⁹ ĩ missa osculata peccatorẽ sctificat.cviij. E
Sacerdoti celebranti angel⁹ respondit.xlvi. H .§. Cum apud.
Sacerdotes ñ reuereri p̃iculũ ẽ.lv. C
Saluari volẽs q̃d facere debꝫ.xxi. E.
Salue regina antiphona quomõ inuenta fuit.clxxvi. K
Scẽ de⁹ scẽ fortis q̃lit̃ inuẽtũ fuit ⁊ q̃ modo ꝟtuosũ.lxvi. D.§. In hmõi ãt.
Sanctũ hoiez faciũt tria.xxxix. A
Sci iuuãt suos ꝺuotos.iij .G.xciiij. G
Scti deuotos suos liberãt a demõis illusiõe.xlvi. N .§. Narrat
Sancti suos deuotos in infirmitate visitant et consolant̃.lvij. E
Sancti suos ꝺuotos sanãt arte cyrurgica.cxxxviij. A B
Sãcti suos deuotos sine penitẽtia decedere nõ p̃mittũt.xc G .§. Miles
Sancti suis deuotis aliq̃ñ apparent. ix. J .§. Sanctus
Scti tp̃alia eccia̅ꝝ suaꝝ ꝺfẽdũt .ij. J.
Sãcti tp̃alia cõtemnunt.xxvj. A.
Scti pascunt̃ cibo diuit⁹ misso.xv. B
Scti viri antecedentia q̃ꝫ p̃sentia vident in spiritu.xlviij. C D E
Sancti viri vidẽt q̃nq̃ꝫ cogitatões aliorũ.xlviij. E .§. Quadam vice.
Scti viri ꝺmões expellũt.lv. D. cxv H .§. Cũ a sũmo. et.§. Apud
Scti viri suas reliq̃as volũt honorari.lxxxi. In med.lxi. D.§. Abbas q̃dã
Scti pl⁹ possunt defuncti q̃ꝫ viuẽtes. lxj. E L .§. Cum in
Scti inuocant̃ triplici de cã.lxvi. D
Scti visitantibꝫ reliq̃as suas auxiliuꝫ in die iudicij p̃mittũt.lxxxij. B
Scti mlta tormẽta passi st̃.xcij. A B
Scti suis p̃egrinis in via subueniunt
Scti volũtarie patie (xciiij. D E F bãtur.xcv. C In medio
Scti a leõibꝫ ⁊ vrsis nõ ledũt̃.lxxv. B
Scti in tempestate marꝫ subueniunt inuocantibus.iij. E
Sancti viri mori defiderãt. xlvij. A cxv. F .§. Quadam vice.
Sancti in celo existẽtes cõpatiunt̃ afflictis ⁊ ꝯsolant̃ eos.cviij. K
Sancti defendũt eis recõmendata. cxxxviij. B.p̃agra. Vir q̃dam
Sctõꝝ ꝟt⁹ magna ꝯtra ꝺmões.xxi. B
Sanctoꝝ corp̃a et sepulchra in reuerẽtia habent̃ a christo.xxxix. F
Sctõꝝ corp̃a aĩalia reuerent̃. lxix. A.
Sctõꝝ corp̃a lõgo tp̃e integra q̃nq̃ꝫ p̃seuerãt.xxx. B lxxxi. A In fine.
Sctõꝝ corp̃a dicunt̃ p̃ciosa q̃nq̃ꝫ rationibꝫ.clvij. E
Sctõꝝ gl̃ia fidelibꝫ reuelat̃.lxxxix. B
Sctõꝝ dignitas ẽ q̃druplex.clxvij. E
Sctõꝝ rebꝫ tacti a maleficijs liberant̃ xciiij. A .§. Quod cum
Sctõs molestantes grauit̃ puniunt̃. xli. B xlviij. C lxxij B In fine
Sctõs affligẽtes mala morte ꝺcedũt. xliij. B In fine.
Sctõs inuocãtes a p̃ctis maximis liberantur.xciiij. D

Sāctis deus in necessitate succurrit. xix. A xxi. B Circa finē. xxv. D
Sctis mortuis defuncti re (xxvi. A
uerentiā exhibent. xxvij. G
Sanctꝫ viris serpētes obediūt. cxxiiij A In fine
Sctis reuerentiā exhibēt insensibilia xlviij. F G
Sanctis viris animalia ⁊ volatilia obediunt. xlviij. C .§. Presbyter
Sanctis viris omnes creature obediunt excepto peccatore. cxxxiij. C
Sāctis detrahētes puniūt. cxliiij. K.
Sanctitas bonoꝝ in morte mirabilit̄ reuelatur. lxxxix. B
Sāguis xp̄i effusiōes septē. clxxvij. C
Sapiētia a morte liberat ⁊ gr̄am regꝫ impetrat. lxiij. F
Saraceni quō decepti sunt. clxxvi. D
Saracenoꝝ fides. clxxvi. D E F G.
Scala ꝑ quam celū ascendit̄ quatuor gradus habet. clxvij. A
Scisma fuit in ecclesia. clxxvi. N P
Scriptura facta manu serui dei tēptatōes fugat. cxliiij H .§. Cū frater
Secl̄ares plꝰ studēt placere mūdo q̄ꝫ
Septuagesima i (ſui dei d̄o. cxlv. A
stituta ē ꝓpter tres ratōes. xxxi A
Sepulcra sctōꝝ qn̄q̄ꝫ ꝓphanāt̄. cxx. C
Sepulchra sctōꝝ fugant demōes de corporibꝫ hominū. lxi. J In fine.
Sepulc̄e scōꝝ mirabilit̄ facte. xciij. C
Serenitas oratione serui dei impetratur. xli. B In fine.
Seruꝰ dei ꝑ aīa xp̄i mortꝫ ꝑicl̄o expo
Seruꝰ dei nec terroribꝫ (nit se. lx. B
nec ꝓmissiōibꝫ ꝯcutit̄. xxxix. B
Seruū dei cogitatōes impediunt ad salutem. clxx. B In fine
Serui dei ab inimicꝫ defendūt̄. lv. C.
Serui dei ab inimicis ⁊ elemētis ledi nō possunt. cij. B C
Serui dei excellēt̄ habēt ꝟtutes. lv. D
Serui dei ꝑ volucres a deo pascūtur. xv. B xxxviij. A
Serui dei in bono cōfortati virilit̄ agunt. lix. B
Serui d̄i clauſ carceribꝫ trāsferūt̄. cv. b
Serui dei eligūt puniri ī hac vita potiꝰ q̄ꝫ ī alia. xlvi. J circa fi. clvi. A ī fine
Serui dei mlieres videre nolūt. clxx. A In p̄ncipio. clxxiij. A. §. Mr̄ona
Serui dei modicū dormire debent. c
Serui dei mltū flere de (lxxiij. B
bent. clxxiij. B
Serui dei silentiū tenere debēt. clxxiij A In principio ⁊ in medio
Serui dei bona tꝑalia despicere d̄bēt clxxiij. B .§. Cunq̄ꝫ pater
Serui d̄i bōa ꝑ mal̄ reddere dn̄t. xlvij
Serui dei licꝫ sint ī vili habitu tn̄ (A
donorādi sunt. clxxv. C .§. deīde
Serui dei ꝑ christo pati d̄siderāt. xxx B xxxvi. B xxxix B
Serui dei dulcit̄ moriūt̄. clxxv. K. ī fi.
Serui qn̄q̄ꝫ dn̄is nocere possunt. clxxvi. C L .§. Deniq̄ꝫ
Seruoꝝ dei aqua manuū reseruata cecum illuminat. xli. B
Seruoꝝ dei aliq̄ ꝟtutes. clxxiij A
Seruos dei offendētes puninnt̄. ij. G v B. cv. A
Seruos dei d̄s mirabil̄r d̄fēdit. xli. B
Seruos dei in suis tribulatōibꝫ āgelꝰ adiuuat ⁊ cōsolat̄. cv. A In med.
Seruis dei fere siluestres aues familiares fiunt. xxxviij. A cxliiij. G
Seruis dei et ꝟbis eoꝝ irrisiōes faciētes puniunt̄. xli A In fine
Seruire deo volētes aliqn̄ multas tribulatōes patiunt̄. clvi. A Circa finē.
Seruire deo volētes impediūt parentes pro posse. clxxv. A
Seruiētes deo inueniūt eum. xcv. C
Sexagesima istituta ē ꝓpt̄ tres rōnes
Simonia miracl̄ose i epo (xxxij. A
iuenit̄. clxxvi N .§. Hildebrādus
Sinagoga ne construeret̄ miraculose ostendit̄. cxx. E
Societas mala est fugienda. lxi. B
Solis eclipsatio in passione iesu christi. cxlviij. B
Sonꝰ suauis fit tribꝫ modis. cxxxiij. A
Sorores q̄dā durā duxerūt vitā. c. A.
Spūsscūs duobꝫ modis mittit̄. lxviij.
Spūssctūs i q̄ntuplici specie (B

mittitur.lvij. B §.Et notandū.
Spūssanctus trib⁹ vicib⁹ apl'is datus fuit.lxvij D
Spūssctūs qualiter in apl'os missus fuit.lxvij. E
Spūssctūs qñq; sctitatē homis reuelat.xxvi. A
Spūssanctus apparuit in igne multiplici ratōe.lxvij. F
Spūssctūs apparuit in liguis igneis triplici ratōe.lxvij. E §Jn fine.
Spūssctūs veniens sex vtilitates fac̄. lxvij. A
Spūssanctus magnificat eū i quo habitat.xxvi. A
Spūmsanctū recipientes quales esse debent.lxvij. G
Spōsus q̄nq; debet habere. xxiij. B
Sponsus q̄nq; beneficia cōfert sponsis suis.xxiij. C
Statua christi herbis ſtrutē sanatiuā infūdebat.c. B .§.Refert Euse.
Sternutantib⁹ quare dicit' de⁹ te adiuuet.lxvj. A
Studendū in libro caritat'.cvij. D
Studētes lectōib⁹ et oratōib⁹ assidue vacare debent.cvij. A
Sudariū dñi quō fuit romā portatū. li. B §Circa mediū.§.Cunq;
Supbia deo est odibil'.cxxx. C
Supbia z iactantia modicū durare possunt. xxiij. D
Supb⁹ miracl'ose extinguit'.cxxxvi.C
Supbor̄ honores quo tpe §Jn fine durant.cxxxv. D
Suspendium triplex. cxvij. A

Taciturnitas est vtil' seruo dei.clxxij. A .§ Quidam etiam.
Tactus mulieris est pīculosus.clxxiij. A .§.Alius etiā
Te deum laudamus qñ et a q̄b⁹ compilatū fuit.cxix. C
Tēporalia p̄cibus sanctor̄ vir̄or̄ augmentant'.xvi. B
Tēporalia augmentant' oblationē in ecclesia facientib⁹.xxxvij. B
Tēporalia p opera mīfico:die non minuunt'.iij. C .§.Quodā tpe.
Tēporalia bonis diuidere nolētes amittunt.cxlij.
Temptatōem demonis pena cor̄pis fugat.xlvij. B
Terrena apl'i despicieb̄at.cxvij. B
Testamentū fecit christ⁹.li A .§. Primo ex eo. §Jn fine.
Testamentū tria cōtinet optima.cxv. K .§.Tandem
Testes cōtra peccator̄es sūt tres.j. C
Tormēta sanctis ludus est.xxv. E §Post medium.
Tormenta sanctis q̄nq; a parentib⁹ ī feruntur.xciij. A
Tormenta sanctis pentes inferētes a deo puniunt'.xciij. B
Tormēta quādoq; tor:tores occidūt. cxxxiij. B C
Tormēta multotiēs sctōs ledere non p̄nt.xciij. A B xcv. D cxxxiij B C
Tormēta sustinētes de⁹ consolat' vtiliter.viij. D cxvi. B
Trabs vna breuis in ope ecclesie ordinatione fusa plōgata est.cxij. D.§.Gregorius quoq;
Trāsfiguratio christi quādo facta est cir .§.Jn hac die.
Trib⁹ sacerdotalis z regal'cognatiōe iungebant'.cxxvi. B.§.Sed mirū.
Tribulatio p̄ses modicū durat.cv. A
Tribulatōis tpe ad sctōs dei recurrēdū est.xc. D E
Tribulatōnes p christo patiēter sustinentes nō derelinq;t deus.xcvi. A
Tribulatiōes portātes cōsolationem pristinā recupant.vij. E .§.Quo
Tribulatōes p̄solatōnes (dam tpe sequunt'.clxvij D
Tribulati ad sctōs sibi deuotos recurrentes liberant'.iij. C D
Tribulati quacūq; tribulatiōe ad alī quē sanctū recurrere debēt.lxi.B D.
Trinitatis pulchrū exemplū. clxxvi. A .§.Ante vero
Trinitatis vnitas miracl'o cōprobat' clxxvi. A .§.Ante vero.

Turturis ꝓprietas.cxxvij. B Jn fine

V Enenum seruis dei nocere nō potest.ix. F xlviij. B

Venit christꝰ ꝓpter septez vtilitates in mundū.j. E

Verbū dei ad penitentiā ꝓuocat. lv. E .§.Quidā hereticus.

Verbū dei libenter audiri debet ꝓpter quattuor.v. E

Verbū dī ꝑpī dz cibo corpīl. viij B

Verbū dei audiēdū ē patient.xlix. A.

Verbū dei quis ꝓmo ꝑdicauit in antiochia.lxxvi. D

Verbū dicit notabile religionē intrātibus.cxv. E Jn fine

Verbū optimū hospitantib⁹ est dicen

Verba sacre scriptu (dū.xlij. A. i fine magne sunt ꝓtutis.lxxvi D

Verba iactantie vl vanitatē sonantia depmenda sunt.xlvi. E

Verba maledicta loquēs punit. cxij. B .§.Bubulcus

Verba tria vtilia custodiēti .clxxv. D

Veritas examiata a duob⁹ impedit & a duob⁹ adiuuat.clxxv. E.§.Deide

Vestis ꝑcio sa religiosꝰ nō cō (qtuor uenit.cxix. D Ante finem.

Vestigia pedū christi remāserūt i terra.lxvij. A Circa finem

Veratio sola intellectum dat auditui cxv. E Jn fine

Victoria a deo datur.lxxxij. A

Victus et vestimentuz vicarij qualis fuit.lxxxiij . A

Vidua se totā seruitio dei dare debet xxix. B

Vidua i acerbitate et hūilitate & pau ꝓtate se seruare debet.xxix. E

Viduis afflictis meritū est subuenire

Vie xpi septem. clxxvij. E. (xlvi. J Ante medū.

Vincula sctoꝝ liberāt ab ifirmitate & demonio.cv. B i fi. E .§.Quāte aūt.

Vindicare se hō nō dz.xvij. E. Jn fi.

Vindicta de pctoribꝫ nō est appetēda sed penitētia.lij. B Jn fine

Virginal⁹ stat⁹ melior est cꝫ ꝫiugalis

Virginitas a spūscō custo (cxxxv. B dit.iij. E Post medū

Virgitas est regia ꝓtutū. v. B. in fine

Virginitas in corpe mortuoꝝ redoler.cvij. J .§.Cum igitur.

Virgitas dura pnia ꝫseruat.cxli. B.

Virginitas ꝓ rosas & lilia designatur cxiij. B Jn fine E

Virgo linguata post mortē visibiliter punit.cxij. D .§.Refert

Virgo maria petijt ne demões videret i morte.cxij. A i med . K Jn pn.

Virgo brā seruos suos deuotos consolat & sanat.xxxvij. E

Virgo maria suo deuoto manū amputatā restituit.lxxxij. A

Virgo maria sui deuoti animā a demonib⁹ eripuit.cxiij. D

Virgo maria sue deuote meritis vitā ptāte dyaboli liberat & ditat. cxij. B .§.Miles.

Virgo maria suos deuotos a morte liberat. cxxvi. B

Virgo maria cā salutātē sept⁹ a suspēdio liberat.cxxvi. B .§. Erat ꝙdam

Virgo maria suā missaz dicētē ō manu epi liberauit.cxxvi.B.§.Sacerdos

Virgo maria officiū eⁱ⁹ deuote dicentem de iudicio dei liberauit. cxxvi. B .§.Quidam clericus

Virgo maria eā inuocantē ab incendio liberauit.cxxvi. J

Virgo maria seruos dei vidicat a malis hominib⁹.xxx. E Ante finem.

Virgo maria grām triplicem inuēit. l. B Jn medio

Virgo maria grā plena fuit xpē ꝯtuꝝ q in mēte habuit. l. A Jn fine.

Virgo maria iohānē baptistā de terra ꝓmo leuauit.lxxx. B Jn fine

Virgo maria sanctitatē bonoꝝ manifestat.lxxxix. A Post medū

Virgo maria impetrat pctoribꝫ venīā peccatoꝝ.l. E .§.Quidā miles.

Virgo maria ꝑegrinos a demōib⁹ liberat.xcvij. E Jn fine.

Virgo maria oꝛat ꝓ humano genere

cviij. E
Virgo maria fratres p̄dicatores ho-
minibus dedit.cviij. E
Virgo maria sua vnctione ardorē cō-
cupiscentie a fratre extinxit.cviij. E
.§. Rome vero
Virgo maria christū iratū mūdo pa-
cificat.cviij. C
Virgo maria subueniet eam inuocā-
ti.cxiij. B .§. Bubulc⁹. cxiiij. J
.§. Quidā mōachi.⁊.§. Quedā mlier
Virgo maria suas missas celebrātes
honorauit libēter.cxxvi. G .§. Sacer-
Virgo maria filio vidue reddi (dos
to suū recepit.cxxvi. F .§. Quedā mlr
Virgo maria i suo ꝺuoto zelotipiam
oñdit.cxxvi. G .§. Fuit quidam.
Virginis marie imago pestē fugauit
xlvi. D Post mediū
Virgīs marie annūciatiōis dies fuit
dies mltoꝝ opeꝝ dei.l. D In fine
Virginis salutatio a demōis potesta-
te liberat.l. E .§. Quidā miles.
Virginis salutatio pctōrē conuertit.
l. E .§. Quidā miles
Virgini marie q̄lia officia cōmittunt
in celo.cxiiij K Ante finem
Virgini marie displicz ꝙ adiuti ab ip
sa malefaciant.cxiiij. D.§. Cū dux.
Virgini marie qui militauit ab ea est
honoratus.cxxvi. F
Virginē mariam salutare inuitāt tria
l A In medio
Virgies solas velari instituit leo.lxxx
Virgines in q̄tuor excellūt.c (iij. A
lvij. E .§. Quarta differētia.
Virginū ordinē signat sanctuarium.
clxxvij. D Post principiū
Virginibꝫ pulcerrima p̄dicatio.lxx. A
Viri bona vxoris impedire nō debēt.
Viri q̄dāmodo vxoribꝫ do (clxiij. D
minant.lxx. A
Virtutū quindecim gradus.v. D
.§. Post vnum autē.
Virtutes q̄tuor in quatuor domibꝰ
inuenire.cviij. D .§. Quidam
Visio nocturna aliqñ ve (scolar
ra est.xlviij. E .§. Cū quosdam.
Vita triplex.lxxvij. A
Vita sanctoꝝ desiderata.lv. E
Vita sanctoꝝ laudanda.lv. E
Vita citi⁹ finitur q̄ credat.xij B
Vita in ꝟtutibꝫ plēa ducēda ē.lxi. B.
Vita bōa p̄dicat efficaciter.cviij. B.
.§. Hospitatus.
Vita religiosi qualis eē debz.cviij. H
Vndecies milies pr̄ nr̄ dicētes solaciū
ꝟginū i morte hñt.cliij. C.circa finem
Volūtas dei est vt scti patiant.lxxxiij
Volūtas carnis multa (E In fine
mala operat.cxxxv. B
Vomitū medicina bona sanans. cl.
D In primo.§.
Votū negligent soluēs punit.iij. G
Vota nō cōplere sanctis displicz.cliij.
C .§. Abbas quidam
Vxor viꝝ suū inducere debz ad bonū
cxxvij. B C
Vxor animā viri pl⁹ q̄ corpus dilige-
re debet.cxxvij. B
Vxoris innocētia sup vomeres igni-
tos ꝓbata ē.cxij. E.§. Legit in vita
Vxoris suspitio ꝑ ignē purgata fuit.
cxij. E .§. Legitur in vita
Vxoris orōe vir saluat⁹ fuit.clviij. D
Vxorē alicui dare ꝑiculū est.cxix. E

Christus illusus fuit
q̄ttuor vicibꝫ.li. B
Xp̄s ter lachrymat⁹ fuit.lj
A .§. Quinto ex eo.
Xp̄s inq̄tū de⁹ habuit q̄ttuor excellē-
tias.li. A .§. Secūdo fuit.
Xp̄s inq̄tū hō habuit q̄ttuor excellē-
tias quibus ornata fuerūt cornua cru
cis.lj. B .§. Quarto in cruce.
Xp̄s oīa remedia cōtra origiale pecca
tū in se assumpsit.xxxvij. B
Xp̄s ꝓbat volūtarie passus fuisse q̄n-
q̄ rationibꝫ.ij. E Post mediū.
Xp̄s in cruce fecit testamentū.li. A
In principio
Xp̄s in cruce pendēs quō ad amorez
suū peccatores traxit.li. E
Xp̄s resurrexit q̄nq̄ modis.lij. A
.§. Circa terciū.

Xp̄s sex modis se vere resurrexisse pro
bauit.lij. A .§. Circa terciū
Xp̄s resurrexit ꝓpter q̄ttuor nr̄as vti/
litates.lij. E .§. Circa quintum.
Xp̄s resurgere nō distulit i diē iudicij
triplici ratione.lij. C
Xp̄s resurgens apparuit decē vicibus
Xp̄s in die resurrectōis q̄nq̄ (lij. D
vicibus apparuit ⁊ alijs diebꝫ post eti
am quinq̄ vicibus.lij. D
Xp̄s resurgēs q̄lit̄ eduxit vinctos de
Xp̄s diabolū ad nihi (limbo.lij. F.
lū redegit.xxi. D
Xp̄s seruos suos volētes cōuerti mlti
pliciter ꝯsolat̄.liij A Ante finem.
Xp̄s ꝑ seruis suis pugnat.lvi. B. Cir
Xp̄s q̄tuor modis porta/ (ca finem
ri debet.xcv. A
Xp̄s et sancti suos deuotos in morte
visitant et ꝯfortant.c. C
Xp̄s minabat̄ mūdū d̄struere.cviij. C
Xp̄s illa hora q̄ natus est desideranti
apparuit.cxv. B Post mediū.
Xp̄i benignitas est magna erga pecca
tores.lij. B
Xp̄i vestis iratum reddit mansuetū.
li. B Post mediū.
Xp̄ianꝰ specialē sanctū habere debet.
xc. B .§. Miles. ⁊. §. Clericꝰ q̄daꝫ
Xp̄iani falsi magis sunt in ꝓfūdo in/
ferni q̄ꝫ pagani.xviij. B In fine.

Y Mago christi percus
sa multū sanguinem emisit
cxxx. D
ymago virginis pestē fuga
uit.xlvi. D .§. Sed qꝛ adhuc.
ydropicus quidā in domo p̄dicatorū
curatus est.lxi L .§. Anno dñi

Z Acharias propter du
bitationeꝫ plagā solus incur
rit multiplici ratione.lxxx. B

Finit Tabula feliciter

Incipit prologus super legẽdas sanctoꝝ quas collegit in vnũ fra/ter Jacobꝰ natione ianuensis ordinis fratrũ p̃dicatoꝝ.

Vniversum tempus p̃sentis vite i qua/tuor distinguit. scz in tempus deuiationis renouationis siue re/uocationis. recõciliationis z pegrinationis. Tempꝰ deuiatiõis fuit ab adam post x̃m scz a deo deuiauit. z durauit vsq; ad Moysen. Et istud tẽpꝰ repsentat eccl'a a septuagesima vsq; ad pasca. Vnde z tũc legitur liber genesis. scz in q̃ ponit deuiatio p̃moꝝ parentũ. Tempus renouatõis siue reuocatõis. incepit a moyse z durat vsq; ad natiuitatẽ x̃pi. In q̃ hoies p ꝓpheras ad fidẽ reuocati sũt: z renouati. Et istꝫ tempus repsentat eccl'ia ab aductu vsq; ad natiuitatem x̃pi. Vñ tũc legit Esaias. vbi de hac renouatõe aperte agit. Tempꝰ recõciliatõis est tempus q̃ p x̃m sumꝰ reconciliati. Et istud tempus repsentat eccl'ia a pasca vsq; ad pẽtecostes. Vñ z tũc legit Apocal. vbi plene agitur ꝺ mysterio recõciliationis. Tempus pegrinatõis est tempus p̃sentis vite. i q̃ pegrinamur z in pugna semp sumꝰ Et istud tempus repzesentat eccl'a ab octaua pentecostes vsq; ad aduentuz dñi. Vnde tũc legunt libri regũ z macha beoꝝ. in q̃bꝰ de multiplici pugna agit. p quã nr̃a pugna spũalis signat. Tempus aũt illud qꝺ est a natali domini vsq; ad septuagesimã partim cõtinet sub tempe reconciliatõis qꝺ est tẽpus leticie. scz a natali vsq; ad octauã epiphanie. partim sub tpe pegrinationis. scilz ab octaua epiphanie vsq; ad septuagesimam Et potest accipi hec quadruplex temporꝝ variatio Primo penes quatuor temporꝝ distinctiones. vt hyems referat ad primum. ver ad secundũ. estas ad tertiũ. autumnꝰ ad quartũ. Et ratio appropriationis satis patet. Secundo penes quatuor partes diei. vt noꝝ referat ad primuz. mane ad secundũ. meridies ad terciuz vespera ad quartũ Licet autẽ prꝰ fuerit deuiatio x̃ renouatio. tamẽ eccl'ia oĩa officia sua potiꝰ incipit in tẽpore renouatõis x̃ deuiatõis. i. in aduentu potius x̃ in septuagesima. Et hoc duplici ratõe. Primo ne videat incipe ab erroze. tenet eni rem et non sequit ordinem tẽporis. sicut et euãgeliste sepiꝰ faciunt. Secũdo quoniã p aduentũ x̃pi omnia renouata sunt. ꝓpter qꝺ tempꝰ istud dicit tẽpus renouatõis. Apoca. xxi. Ecce ego noua facio omnia. Congruet igit̃ h tpe renouatõis eccl'ia oĩa officia sua renouat. Vt igit̃ ordo tẽporis ab eccl'ia distinctus seruet. primo agemus ꝺ festiuitatiꝫ que occurrunt infra tẽpus renouatõis. quod tẽpꝰ repsentat eccl'ia ab aductu vsq; ad natiuitatẽ dñi. Secũdo de illis q̃ occurrunt infra tps qꝺ partim continet sub tẽpore recõciliatõis. partim sub tẽpore pegrinationis. quod tẽpus repsentat eccl'ia a natiuitate vsq; ad septuagesimã. Tercio de illis que occurrunt infra tpus deuiatõnis. quod tẽpus repsentat eccl'ia a septuagesima vsq; ad pasca. Quarto de illis que occurrũt infra tẽpus reconciliationis. qꝺ tempus repsentat eccl'ia a pasca vsq; ad octauã pentecostes. Quinto de illis q̃ occurrũt infra tẽpus pegrinatiõis. quod tẽpus repsentat eccl'ia ab octaua pẽtecostes vsq; ad aduentũ.

Finit Prologus

Tabula legendarū

Incipiunt capitula

De festiuitatibus que occurrunt infra tēpus renouatōnis

De Aduentu dñi Legenda ꝑma.
De sancto Andrea apl'o Legēda.ij.
De sancto Nicolao Legēda.iij.
De sctā Lucia virgine Legēda.iiij
De sancto Thoma apl'o Legēda.v.

De festiuitatibus que occurrunt infra tēpus qō partim continet sub tpe recōciliatōis z partim sub tē/poze pegrinationis

De natiuitate dñi.vj.
De sancta Anastasia.vij.
De sctō Stephano.viij.
De sctō Johe apl'o et euāgelista.ix
De Innocentibus.x.
De sctō thoma cātuarien.archiepo.xi
De sancto Siluestro.xij.
De circūcisione dñi.xiij.
De Epiphania dñi.xiiij.
De sancto paulo heremita.xv.
De sancto Remigio.xvi.
De sancto Hilario.xvij.
De sancto Wacharo.xviij.
De sancto Felice in pincis.xix.
De sancto Marcello.xx.
De sancto Anthonio.xxi.
De sancto Fabiano.xxij.
De sancto Sebastiano.xxiij.
De sancta Agnete virgine.xxiiij
De sancto Vincentio.xxv.
De sancto Basilio.xxvj.
De sancco Johāne eleosynario. xxvij
De cōuersione scti Pauli.xxviij.
De sancta Paula.xxix.
De sancto Juliano.xxx.

De festiuitatibus que eueniunt infra tēpus deuiatōnis

De septuagesima.xxxj.
De sexagesima.xxxij.
De quinquagesima.xxxiij.
De quadragesima.xxxiiij.
De ieunio quattuor tēpoꝝ.xxxv.
De sancto ignatio.xxxvi.
De purificatōe beate virginis.xxxvij.
De sancto Blasio.xxxviij
De sancta Agatha.xxxix.
De sancto Vedasto.xl.
De sancto Amādo.xli.
De sancto Valentino.xlij.
De sancta Juliana.xliij.
De cathedra sancti Petri.xliiij.
De sancto Wathia apl'o.xlv.
De sancto Gregorio papa.xlvi.
De sancto Longino.xlvij.
De sancto Benedicto.xlviij.
De sancto Patricio.xlix.
De annūciatione dñica.l.
De passione domini.li.

De festiuitatibus que occurrunt infra tēpus reconciliatōis

De resurrectōe christi.lij.
De sancto Secūdo martyre.liij.
De sancta Maria egyptiaca.liiij.
De sancto Ambrosio.lv.
De sancto Georgio martyre .lvi.
De sancto Marco euāgelista. lvij.
De sancto Marcello papa.lviij
De sancto Vitali.lix.
De virgine quadā antiochena.lx.
De sancto Petro nouo martyre.lxi.
De sancto Philippo apl'o.lxij.
De sancto Jacobo minore.lxiij.
De inuentōe sctē crucis.lxiiij.
De scō iohe apl'o añ portā latinā .lxv
De letania maiore z minore.lxvi.
De ascensione domini.lxvij.
De spūsanctō.lxviij.
De sctis Gordiano et epimacho. lxix
De sanctis nereo et achilleo.lxx.
De sancto Pancratio. lxxi.

De festiuitatibus que occurrunt infra tēpus pegrinatōis.

De sancto Urbano.lxxij.

Tabula legendarũ

De sancta Petronella.lxxiij.
De sctis petro exorcista ⁊ marcellino. lxxiiij.
De sanctis primo et feliciano .lxxv
De sancto Barnaba.lxxvj.
De sanctis Vito ⁊ modesto.lxxvij.
De sanctis quirico et iulita.lxxviij.
De sancta marina.lxxix.
De sancto Johãne baptista.lxxx.
De sctis Geruasio et ꝓthasio.lxxxj
De sctis Johãne ⁊ Paulo.lxxxij.
De sancto Leone papa.lxxxiij
De sancto Petro apl'o .lxxxiiij.
De sancto Paulo apl'o.lxxxv.
De septem fratribꝰ.lxxxvi.
De sancta Theodora.lxxxvij.
De sancta Margaretha.lxxxviij.
De sancto Alexio.lxxxix.
De sancta Maria magdalena.xc.
De sancta Braxede virgine.xci.
De sancto Appollinari.xcij.
De sancta Christina.xciij.
De sctõ Jacobo maiore apl'o.xciiij
De sancto Christofero.xcv.
De septem dormientibꝰ.xcvi.
De sanctis nazario et Celso.xcvij.
De sancto Felice papa.xcviij.
De sanctis Simplicio ⁊ Faustino et Beatrice.xcix.
De sancta Martha.c.
De sctis Abdon et Sennen. cj.
De sctõ Germano episcopo.cij.
De sancto Eusebio.ciij.
De sanctis machabeis.ciiij.
De festo scti petri apl'i ad vincula.cv.
De sancto Stephano papa.cvi.
De inuentõe sancti stephãi ꝓthomartyris.cvij.
De sancto Dominico.cviij.
De sancto Sixto.cix.
De sancto Donato.cx.
De sancto Ciriaco ⁊ marcello.cxi.
De sancto Laurẽtio martyre.cxij.
De sancto ypolito ⁊ socijs eiꝰ .cxiij
De assumptõe beate marie.cxiiij.
De sancto Bernardo.cxv.
De sancto Timotheo.cxvi.
De sancto Simphoriano.cxvij.
De sancto Bartholomeo.cxviij
De sancto Augustino.cxix.
De decollatõe scti iohis baptiste.cxx.
De sctis Felice p̃sbyt'o ⁊ adaucto.cxxi
De sctis Sauiniano ⁊ sauina.cxxij
De sancto Lupo. cxxiij.
De sancto Mamertino.cxxiiij.
De sancto Egidio.cxxv.
De natiuitate gl'ose v̄gis marie.cxxvi
De sancto Adriano.cxxvij.
De sctis gorgonio ⁊ dorotheo.cxxviij
De sctis ꝓtho ⁊ iacincto.cxxix.
De exaltatione sctẽ crucis.cxxx.
De sctõ Johãne chrysostomo.cxxxi.
De sctis Cornelio et cypriano.cxxxij.
De sancta Eufemia.cxxxiij.
De sancto Lamperto.cxxxiiij.
De sancto Matheo apl'o.cxxxv.
De sctõ Mauricio ⁊ socijs eiꝰ.cxxxvi
De sancta Justina.cxxxvij.
De sãctꝫ Cosma et damiano.cxxxviij
De sctõ Forseo ep̃o.cxxxix.
De sancto Michaele archãgelo.cxl.
De sancto Hieronymo.cxli.
De sancto Remigio.cxlij.
De sancto Leodegario.cxliij.
De sancto Frãcisco.cxliiij.
De sancta Pelagia.cxlv.
De sancta margaritha dicta pelagiꝰ. cxlvj.
De sctã Thaysi meretrice.cxlvij
De sctõ Dionysio cũ socijs eiꝰ .cxlviij
De sancto Calixto papa.cxlix
De sancto Leonardo.cl.
De sancto Luca.cli.
De sancto Crisanto et daria.clij.
De festo vndecim miliũ v̄ginũ.cliij.
De sanctꝫ symõe ⁊ Juda apl'is .cliiij.
De sanctis Quitino.clv.
De sancto Eustachio.clvi.
Omniũ sanctoꝝ festũ.clvij
De cõmemoratione omniũ fidelium animarũ.clviij.
De quattuor coronatis.clix.
De sancto Theodoro.clx.
De sancto Martino.clxj.
De sancto Bricio.clxij.
De sancta Elizabeth.clxiij.

De sancta Cecilia .clxiiij.
De sancto Clemente.clxv
De sancto Crisogono.clxvi.
De sancta Katherina ỹgie ⁊ martyre clxvij.
De sancto Saturnino.clxviij.
De sancto Jacobo martyre.clxix.
De sancto Pastore abbate.clxx.
De sancto Johanne abbate.clxxi.
De sancto Hoyse abbate.clxxij
De sctō Arsenio abbate.clxxiij.
De sancto Agathon abbate.clxxiiij
De sctis Barlaam ⁊ Josaphat.clxxv
De sctō Pelagio papa.clxxvi.
De dedicatione ecclesie.clxxvij.

Sequūtur festiuitates et legende adiuncte post hystorie lombardice finem.

De decē milib⁹ martyrū.clxxviij
De visitatōne beate virginis Marie ad elizabeth.clxxix.
De sancto Arbogasto.clxxx.
De sancto Adelpho.clxxxi.
De sancto Jodoco.clxxxij.
De sancto Othmaro.clxxxiij
De festo p̄sentatōnis marie ad templum in hierusalem.clxxxiiij.
De sancto Cunrado.clxxxv.
De sancto Hilarione.clxxxvj.
De hystoria Karoli magni.clxxxvij.
De ꝛceptōe sctē marie ỹgis .clxxxviij.
De sancta Otilia.clxxxix.
De sancto Timotheo.cxc.
De sancto Fabiano.cxci.
De sancto Bonifacio martyre.cxcij.
De sancta Scolastica sorore sctī Benedicti.cxciij.
De sancto Ruperto.cxciiij.
De sancto Floriano. cxcv.
De sancto Erasmo.cxcvi.
De sancto Kiliano.cxcvij.
De sancto Henrico imp̄atore.cxcviij
De sancta Barbara.cxcix.
De sancta Brigida.cc.
De sancto Gangolffo.cci.
De sancto Udalrico.ccij.
De sancta Afra.cciij.
De sancto Oswaldo.cciiij.
De sancta Tecla.ccv.
De sancta Kunegunde.ccvi
De sancta dorothea.ccvij.
De sancto ⁊volfgango.ccviij.
Miraculū de sctā Katherina.ccix.
De sctō Ludouico rege francor̄. ccx.
Legenda sancti Thome de aq̄no.ccxi
De sctō Marcello parisien. ep̄o .ccxij
De sancta Genouefa.ccxiij.
Oñica in ramispalmar̄.ccxiiij.
De cena domini .ccxv.

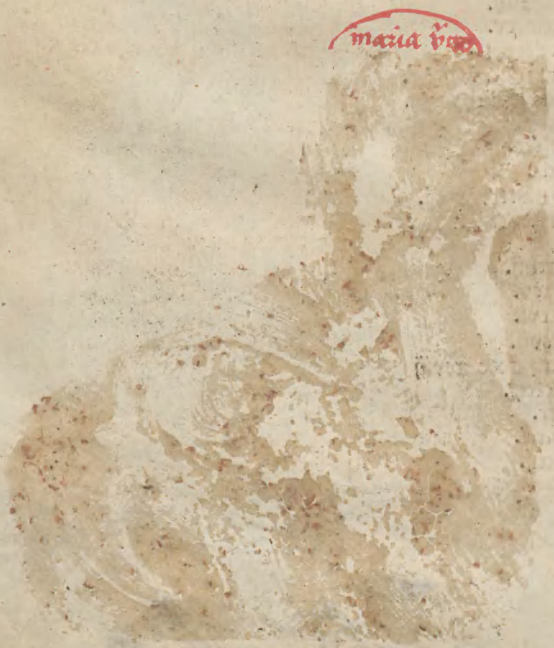

Incipit legẽda scõr que Lõbardi-
ca noiat hystoria. Et pmo ỏ festiuita
tibꝰ q occurrũt ifra tps renouatõis qõ
repñtat ecclia ab aduentu vsq ad na
tiuitatem dñi.

Legenda Prima. A

De aduentu dñi.

Duẽtus

dñi p quatuor septia-
nas agit ad significan
dũ q qdruplex ẽ aduẽ
tus scz in carnẽ. in mẽ-
tẽ. in mortẽ z ad iudiciũ. Ultima aũt
septimana vix finit. qz scõr glia q da-
bit in vltimo aduẽtu nũcꝫ termiabit.
Hic ẽ etiã q pmũ Rensoriũ pme dñice
aduet coputato glia pri qttuor ꝟbus
ꝟtinet. vt pdictos qttuor aduẽt desig-
net. Quis aũt cui magis cõueniat:
prudẽs lector attẽdat. Licz aũt qdru-
plex sit aduẽtus. tñ ecclia specialiter de
duplici scz in carnẽ z ad iudiciũ videt
memoriã facere. sicut i officio ipi tpis
prz. Hinc ẽ etiã q ieiunũ aduet ptiz
est exultatõis z ptim meroz. Hã rõne
aduẽtus i carnẽ dr ieiunũ exultatõis.
rõne aduẽtus ad iudiciũ dicit ieiunũ
meroris. Et ad h innuendũ ecclia cã-
tat tũc quedã cantica letitie. z h ꝓpter
aduentũ misericordie z exultatõis. qdã
ỏ deponit. et hoc ꝓpter aduentũ seue
re iustitie z meroz. B Circa ad-
uentũ igit in carnẽ tria videri possunt
scz aduenièdi oportunitas. z aduent
necessitas et vtilitas. Oportunitas
aduenièdi attendit pmo ex pte hois
qui pmo i lege nature quietus fuit de
defectu cognitiõis diuine. Uñ z tunc
in pessimos errores ydolatrie cecidit. z
tõ coact est clamare ac dicere. Illumi
na oculos meos zc. Deinde venit lex
iubẽs in qua cõuict est de impotẽtia.
cũ prius clamaret. nõ deest q impleat
scz q iubeat. Ibi em est solũmodo eru-
dit scz nõ a pcõ liberat nec p aliquã
gratiã ad bonũ adiutus. z tõ coactus
est mutare ac dicere. Nõ deest q iubeat
scz qui impleat. Oportune igit filius dei
aduenit qũ homo de ignorantia z im
potẽtia ꝙuict fuit ne si forte añ venis-
set hõ suis meritis salutẽ aſcriberet. et
tõ medicine grat nõ eẽt. Scõo ex pte
tpis. qm venit in plenitudine tpis zc
Gal. iiij. At vbi venit plenitudo tpis
zc. Aug. Olti dicũt qre nõ añ venit
xps. qz nõduz venerat plenitudo tpis
moderãte illo p quẽ facta sũt oia tpa.
Deniqꝫ vbi venit plenitudo tpis. ve-
nit ille q nos liberauit a tpe. Liberati
aũt a tpe venturi sum ad illã eternita
tẽ vbi nullũ ẽ tps. Tertio ex pte vulne
ris z morbi vniuersalis. Om em morbꝰ
erat vniuersalis. oportunũ fuit vniuer
salẽ exhiberi medicinã. vñ dicẽ Aug.
q tunc magn venit medic qñ p totũ
mũduz magn iacebat egrot. Unde
ecclia in septẽ antiphonis q cãtant añ
natiuitatẽ dñi. oñdit multiplicitatẽ sui
morbi z ad quẽlibꝫ petit remediũ me
dici. Añ siqdẽ aduẽtũ filij dei i carnez
eramus ignorãtes siue ceci. penis eter
nis obligati. fui dyaboli. mala pcti cõ
suetudine vincti. tenebris obuoluti.
exules a pria z expulsi. ideoqꝫ indige-
bam doctore. redẽptore libatore. edu
catore illuiatoꝛ z saluatoꝛ. Qz igit igno
rãtes eram. ideo ab ipo doceri indi-
gebam. Et ideo statim in pma anti-
phona clamam. O sapia q ex ore al-
tissimi pdijsti zc. veni ad docẽdũ nos
viã prudẽtie Sz pax pdesset si doce-
remur z nõ redimerem. z tõ ab ipo re-
dimi postulamus cũ in scda clamam
O adonay z dux dom israel zc. veni ad
redimẽduz nos in brachio extẽto. Sz
qd pdesset si eẽm docti z redẽpti. si ad
huc p redẽptionẽ detineremur capti-
ui z tõ liberari petim cũ in tercia cla-
mam. O radix ysse zc. veni ad libe-
randũ nos. iam noli tardare Sed qd
pdesz captiuis si eẽnt redẽpti z libati.
sz tñ nõdũ eẽnt ab oi viculo absoluti.
vt. s. sue ptãz eẽnt et libere q vellẽt ire
possent. parũ igit pdesset si nos rede-
misset z liberasset. sz tñ adhuc vinctos
retineret. z tõo ab oib pcti vinculis

BIBLIOTEKA GŁÓWNA
W. Poznaniu
Inw. im. A. Mick

educi petim⁹. cũ in q̃rta clamam⁹. O clauis dauid ꝛc. veni ꝛ educ vinctos de domo carcerꝭ sedẽtes in tenebris ꝛ vmbra mortis. Sꝫ qꝛ illi q̃ diu fuerũt in carcere hñt oculos tenebratos nec clare videre possunt. iõ p⁹ absolutionẽ a carcere restat nos esse illuminãdos vt videam⁹ q̃ ire debeam⁹. ꝛ iõ in q̃nta clamam⁹. O oriẽs splẽdor lucis ꝛc. veni ꝛ illuĩa sedẽtes in tenebris et vmbra mortis. Sꝫ si eẽm⁹ docti redẽpti ꝛ ab inimicis penit⁹ liberati ꝛ illumiati. q̃d valeret nisi deberem⁹ saluari. et iõ in duab⁹ seq̃ntib⁹ saluari petim⁹ cũ dicim⁹. O rex gentiũ. veni ꝛ salua hominẽ quẽ de limo formasti. Item. O emanuel ꝛc. Veni ad saluanduꝫ nos dñe de⁹ nr̃. In p̃ma aũt petim⁹ salutẽ gentiũ. Vñ dr̃ O rex gentiũ. In scd̃a salutẽ iudeoꝝ q̃bus de⁹ dederat legẽ. Vñ dr̃. O emanuel dux et legifer nr̃.

C Vtilitas aũt aduẽt⁹ xp̃i a diuersis sanctis diuersimode assignat̃. Ipe nãq̃ de⁹ sicut pꝫ Luce. iiij. ꝓpter septẽ vtilitates se venisse et missuꝫ eẽ testat̃ dicẽs. Spũs dñi sup̃ me ꝛc. vbi p̃ ordinẽ dicit se esse missuꝫ ad pauperꝫ cõsolationẽ. ad ꝯtritoꝝ sanationẽ. ad captiuoꝝ liberationẽ. ad indoctoꝝ illuminatõeꝫ. ad pctõꝝ remissionẽ. ad totiꝰ hũani gñis redẽptiõeꝫ. ad meritoꝝ retributõeꝫ. Aug. ãt ponit tres vtilitates aduẽt⁹ xp̃i dicẽs. In sc̃lo isto maligno q̃d abundat nisi nasci. laborare ꝛ mori. Hec sũt mercimonia regionis nr̃e et ad tales merces mercator ille descendit. Et qꝛ oĩs mercator dat ꝛ accipit. dat qd̃ hꝫ ꝛ accipit qd̃ nõ hꝫ. Xp̃s i ista mercatura dedit ꝛ accepit. Accepit qd̃ hic abũdat scꝫ nasci. laborare. ꝛ mori. dedit renasci resurgere ꝛ ineternũ regnare. Idẽ Venit ad nos celestis negociator accipe ꝯtumeliã ꝛ dare honorẽ. subire mortẽ ꝛ dare vitã haurire ignominiam et dare gloriam Greg. aũt ponit q̃tuor vtilitates siue causas sui aduent⁹ dicens. Studebat oẽs sup̃bi de adã stirpe ꝓgeniti ꝓspera vite p̃ñtis appetere. aduersa deuitare obprobria fugere. gl̃iaꝫ appetere Venit inter eos incarnat⁹ dñs aduersa appetẽs. ꝓspera sp̃nens. obprobria amplectẽs gl̃iaꝫ fugiẽs. Idẽ. Christ⁹ expectat⁹ venit. veniens noua docuit. docẽs noua. mirabilia exercuit. mira faciẽs. p̃ua tolerauit. Berñ. q̃ꝫ alias ponit dicens. Triplici morbo miserabil̃r laboram⁹. nã ꝛ faciles sum⁹ ad seducendũ. debiles ad op̃andũ. ꝛ fragiles ad resistendũ. Si discernere volumus inter bonũ et malũ decipimur. si tẽptamus facere bonuꝫ deficimus. si conamur resistere malo sup̃amur. Necessari⁹ est ꝓinde saluatorꝫ aduent⁹ vt in nobis p̃ fidẽ habitãs illuiet cecitatẽ nostrã ꝛ nobiscũ manẽs adiuuet infirmitatẽ nr̃am. ꝛ ꝓ nobis stãs fragilitateꝫ nr̃am ꝓtegat ꝛ ꝓpugnet. Hec Berñ.

D Circa scd̃m aduẽtuꝫ. s. ad iudiciũ duo videnda sunt. s. Antecedentia iudiciũ. ꝛ ꝯcomitãtia. Ãncedentia sũt tria. scꝫ signa terribilia. antixp̃i fallacia. ꝛ ignis vehemẽtia. Signa aũt terribilia p̃cedẽtia iudiciũ ponunt̃ q̃nq̃. Luce. xxj. Erũt signa in sole ꝛ luna ꝛ stellis ꝛ in terrꝭ p̃ssura gentiũ p̃ ꝯfusiõe sonitus maris ꝛ fluctuũ Tria signa p̃ma determinant̃ Apoc. vj. Sol fact⁹ est niger tanq̃ sacc⁹ cilicinus. ꝛ luna facta ẽ sic̃ sanguis. ꝛ stelle de celo ceciderũt sup̃ terram. Sol igit̃ dr̃ obscurari vel q̃tuꝫ ad sui luminis p̃uationẽ vt patrefamilias. i. hoĩe moriẽte q̃si lugere videat̃. vl̃ q̃tũ ad maiorꝭ lucꝭ. i. claritatꝭ xp̃i sup̃uentõeꝫ. vl̃ q̃tũ ad metaphoricã locutõem. qꝛ s̃m Aug. tã seuera erit vindicta diuina q̃ etiã sol ip̃am respicere nõ audebit. vel q̃tũ ad mysticã significatõeꝫ. qꝛ sol iusticie xp̃s tũc obscurat⁹ erit. qꝛ nullus ip̃m ꝯfiteri audebit. Celum aũt dr̃ h̃ aereũ. ꝛ stelle vocant̃ assub q̃ hñt sil̃itudinẽ stellaꝝ. ꝛ dicũt̃ stelle cadere de celo s̃m vulgi opinionẽ qñ assub descẽdit. Vnde et scriptura ꝯformat se cõimõ loq̃ndi. Tũc em̃ maxime fiet talis imp̃ssio. qꝛ ignea q̃litas abundabit ꝛ hec faciet dñs ad terroreꝫ pctõꝝ. Vel

stelle dicunt cadere qꝛ igneas comas emittēt. vel qꝛ multi q̄ videbant stelle de ecclia cadēt l' qꝛ retrahēt lumē suuz vt minime videantur. De q̄rto signo qd̄ erit p̄ssura in terris. legit Matth. xxiiij. Erit tūc tribulatio q̄lis nūq̄ fuit ab initio mūdi ꝛc. Quintū signū. s. ꝯfusionē maris q̄dā existimant esse ꝙ mare cū magno fragore ꝑibit a pristina q̄litate ꝑm illud Apoc. xxj. Et mare iā nō est. Vel ꝑm alios ille sonitus erit qm̄ nō sine murmure magno. xl. cubitꝫ sup montes eleuabit. et postea depmet. Vel ad lr̄az ꝑm Grego. tunc fiet noua ꝛ inaudita maris et fluctuū ꝑturbatio. Hieronym⁹ aūt i anna/libꝫ hebreoꝝ iuenit. xv. signa p̄cedentia iudiciū. Sꝫ vtrum ꝯtinue futura sint: an iterpolatim nō exp̄ssit Prima die eriget se mare. xl. cubitꝫ sup altitudinē mōtiū stās in loco suo q̄si murus Secūda die tm̄ d̄scēdet vt vix videri possit. Tercia die marine belue apparētes sup mare dabūt mugit⁹ vsq̄ ad celum ꝛ eaꝝ mugit⁹ sol⁹ de⁹ intelliget. Quarta die ardebit mare ꝛ aq̄. Quinta arbores ꝛ herbe dabūt rorē sanguineuz. In hac etiā q̄nta die vt alij asserūt oīa volatilia celi ꝯgregabūt in cāpis. vnūq̄dq̄ gen⁹ i ordine suo. nō gustantia nec bibētia. sꝫ vicinū aduentū iudicis formidantia. Sexta ruēt edificia. In hac etiā sexta die vt d̄r fulmina ignea surgent ab occasu sol⁹ ꝯ faciē firmamēti vsq̄ ad ortum ꝯcurrētia. Septīa petre ad iuicē collidēt ꝛ i q̄tuor ꝑtes scindent. ꝛ vnaquecq̄ ꝑs vt d̄r collidet alterā. nescietq̄ hō sonū illuz sꝫ tm̄ de⁹. Octaua fiet gn̄al t̄remot⁹ q̄ adeo erit magn⁹ vt d̄r ꝙ null⁹ hō. nullum aīal stare poterit. sed ad solū oīa ꝓsternent. Nona equabit terra. ꝛ oēs mōtes ꝛ colles i puluerē redigēt. Decima exibūt hoīes de cauernis ꝛ ibūt velut amentes. nec mutuo sibi loqui poterūt. Vndecima surgent ossa mortuoꝝ ꝛ stabūt sup sepulchra. oīa em̄ sepulchra ab ortu solis vsq̄ ad occasuz solis aperient vt inde mortui exire valeant. Duodecima cadēt stelle. oīa em̄ sidera errantia ꝛ stationaria spargent ex se igneas comas. ꝛ iteꝝ tunc valde gn̄abunt assub. In hac etiaz die d̄r ꝙ oīa aīalia venīēt ad cāpos mugientia nec gustātia nec bibētia. Tredecima morient viuētes vt cū mortuis resurgāt. Quartadecima ardebit celum et terra. Quintadecima fiet celū nouū ꝛ terra noua ꝛ resurgēt oēs. E Secūdū qd̄ p̄cedet iudiciū erit antixp̄i fallacia. Ipe em̄ oēs decipe conabit q̄tuor modis. Primo ꝑ callidaz suasionē siue scripturaꝝ falsaz expositionē. Nitet em̄ ꝑsuadere ꝛ ex scriptura firmare se eē messiā in lege ꝓmissū. Vn̄ ꝛ legē xp̄i destruet ꝛ suā statuet. Psal. Cōstitue dn̄e legislatorē sup eos ꝛc. Glo. i. antixp̄z legis p̄ue latorē. Dan̄. xj. Et dabūt aboīationē ꝛ desolationē tēpli. Glosa. Antixp̄s in tēplo dei sedebit q̄si de⁹ vt legē dei auferat. Scd̄o ꝑ miracl̄oꝝ opatiōez. ij. Thes. ij. Cui⁹ aduēt⁹ erit ꝑm opatiōem sathane in oībꝫ v̄bis ꝛ signis ꝛ ꝓdigijs ꝛ mendacijs. Apoc. xiij. Fec̄ signa vt etiā ignē faceret de celo in terrā descēdere. Glo. Vt apl̄is dat⁹ ē spūsscūs in specie ignis. ꝛ illi dabūt spm̄ malignū i specie ignis. Tercio ꝑ donoꝝ largitionē. Dan̄. xj. Dabit eis potestatē i mlt̄ꝫ ꝛ t̄rā diuidet ḡtuito. Glosa. Antixp̄s d̄ceptꝫ dona mlta dabit ꝛ terrā suo exercitui diuidet. Quos em̄ suo terrore subiugare non poterit. auaritia subiugabit. Quarto ꝑ tormentoꝝ illatōez. Dan̄. viij. Sup q̄ credi pōt vniuersa vastabit. Itez Gregori⁹ loq̄ns de antixp̄o. Robustos quippe interficit cū eos q̄ mēte inuicti sunt corporaliter vincit. Tercium quod precedet iudiciuz erit ignis vehementia. qui quidem precedet faciem iudicis. Illum enim ignem emittet de⁹. Primo ꝓpter mundi innouatōez. purgabit em̄ ꝛ renouabit oīa elemēta. Vn̄ ꝛ ad instar aque diluuij. xv. cubitis mōtibꝫ altior erit. sic dicit in historia scolastica. qꝛ oꝑa hominū tm̄ ascēdere poterant. Secūdo

ꝓpter hominū purgatōez. qz illis qui tūc viui reperient erit loco purgatorij Tertio ꝓpter maiorē dānatoꝝ cruciationē. Quarto ꝓpter maiorē scōꝝ illuminationē. Ha ꝑm Basilius Deus facta mundi purgatione diuidz caloꝛē a splendoꝛe. z totuz caloꝛē mittet ad regionez dānatoꝝ vt amplioꝛ crucient. et totū splēdoꝛē ad regionē btoꝝ vt amplioꝛ iocundēt ¶ Cōcomitātia aūt iudiciū erūt plura. Primū ē discepta/tio iudicis. Judex em i vallē ioſaphat descēdet. z bonos z malos iudicabit. bonos a dextris z malos a sinistris statuet. Et credēdū ē i loco eminēti eū eē futuꝝ vñ ceteri poterūt eū videre. Nec intelligendū est q oēs itra illā vallicula ꝛcludant. qz ꝫ esset puerile. vt dicit Hierony. sz q erūt ibi z in locis circūiacētib. In qua aūt terra innumerabilia milia hoim esse possunt maxime qñ ꝛstringūt. Et si necesse fuerit electi erunt in aere coꝛpoꝝ agilitate. dānati ꝫo etiā esse poterūt diuina suspendēte ꝓtute. Et tūc iudex cū malis discepta bit z eos ꝓ opib⁹ misericordie que nō habuerūt obiurgabit. Et tūc oēs sup se plangent ꝑm q ostendit Chryſ. sup Matth. dicēs. Plangēt se iudei videntes viuētē z viuificantē. quē q̄si hoiez moꝛtuū existimabāt. z quincēreſ se de coꝛpe vulnerato scel⁹ suū denegare nō poterūt. Plangēt se z gētiles q̄ varijs disputatoib⁹ phoꝝ decepti irrōnabilē stulticiā putauerūt eē deū colere crucifixuz. Plangent se xp̄iani pctōres. q magis dilexerūt mūdū q̄ deū vl xp̄z. Plangēt se heretici q̄ purū hoiem crucifixū dixerūt cū videāt ipm eē iudicē in quē cōpunxerūt iudei. Plangent se oēs tribꝰ terre. qz nec resistendi virtus est ꝛtra eū nec fugiendi facultas ante faciē ei⁹ est. nec penitentie locus. nec satisfactōis tps. ex angustia em oim rerum nil eis remanet ꝓter luctuz. ¶ Secundū est differentia ordinis. Hā sicut dicit Grego. In iudicio quatuoꝛ erunt ordines. duo ex pte reproboꝝ. z duo ex pte electoꝝ. Alij em iudicant z pereūt. sicut hi q̄b⁹ dicet. Esuriui z nō dedistis mihi manducare ꝛc. Alij ꝫo nō iudicant z pereūt. sicut hi de quib⁹ dz. Qui non crediderit iā iudicat⁹ est. Quia nec iudicis ꝓba ꝓpiūt. q eius fidem nec verboten⁹ ſuare voluerunt Alij iudicant z regnāt. sicut hi q̄b⁹ dicet. Esuriui z dedistis mihi māducare ꝛc. Alij nō iudicant et regnāt. sicut viri ꝓfecti q alios iudicabūt. nō q sententiā ferant. qz ꝫ solius iudicis est. sz dicunt iudicare. i. iudicanti assistere. Et illa assistētia erit ꝑmo ad scōꝝ honoꝛē. Dagn⁹ em honoꝛ erit cū iudice sessionē habere Juxta q ꝓmisit dñs. Matth. xix. dicēs. Sedebitis sup sedes ꝛc. Secūdo ad sententie ꝫfirmationē. sententiā em iudicis approbābūt sicut aliqñ illi q iudicanti assistūt ei⁹ sententiā approbant z ad ipam approbādā subscribūt. Psal. Ut faciāt in eis iudiciū cōscriptū ꝛc. Tercio ad maloꝝ ꝛdēnationē. quos q̄dē ꝛdēnabūt ex vite sue ꝓpatōe. ¶ Terciū est insignia passiōis. sez crux clauī z cicatrices eſ in coꝛpe. Hec em erūt ꝑmo in ostēsionē sue glorioſe victorie. et cellentia glie apparebūt Ulñ Chryſ. sup Matth. Crux z cicatrices radijs solis erūt lucidioꝛes Idem Cōsidera q̄nta sit ꝓtus crucis. sol obscurabit⁹ et luna nō dabit lumē suū. vt discas q̄ntū crux luna lucidioꝛ z sole preclarioꝛ est. ¶ Scōo i oñsionē sue misc̄die. vt ex hoc ostēdat q̄ꝫ misc̄diter boni sint saluati. Tercio i oñsionē sue iusticie. vt ex hoc oñdat q̄ꝫ iustissime reprobi sint dānati. qz sez tm̄ ꝑciū sui sanguinis cōtēpserūt. Ulñ i hec ꝓba eis exprobrabit. vt dicit Chryſ. sup Matth. dicēs. Ego ꝓpter vos hō fact⁹ sum. ꝓpter vos alligat⁹ sum z delusus z cesus z crucifix⁹. vbi est tanta ꝫ iniuria ꝫ mearū fruct⁹. Ecce ꝑciū sanguis mei q̄ dedi ꝑ redemptōe aiaꝝ vestraꝝ. vbi ē fuit vīa quā mihi ꝑ ꝑcio sanguis mei dedist⁹. Ego sup gliam meā vos habui. cum eēm de⁹ apparēs hō z viliorē me oib⁹ reb⁹ vīs fecistis. Hā oēm rē vilissimā

terre amplꝰ dilexistis ꝯ iusticiã meã ⁊ fidẽ. Hec Chryſ. ¶ Quartũ ẽ seueritas iudicãtis. Non em flecteꝛẽ timoꝛe qꝛ omipotẽs ẽ. Chryſ. Nõ resistẽ dꝫ ꝯtra eũ. nec fugiẽdi facultas ⁊c. Nec munere poterit coꝛrũpi qꝛ diꝫtissimꝰ est. Bern. Veniẽs veniet dies illa i q̃ plꝰ valebũt pura coꝛda ꝯ astuta ꝓba. ⁊ ꝛscientia bona ꝯ marsupia plena. Ille em̃ est q̃ nõ fallet ꝓbis nec flecteꝛ donis. Itẽ Aug. Expectaꝛ diꝫ es iudicij ⁊ aderit ille eqssimꝰ iudex q̃ nullꝰ potẽtis psonã accipit. cuiꝰ palatiũ auro ⁊ argẽto nullꝰ eps vel abbas vel comes coꝛrũpe poterit. Nec odio qꝛ optimꝰ ẽ. In eum em̃ qꝛ optimꝰ est odiũ cadere nõ põt. Sapie. xj. Nihil odisti eoꝝ q̃ fecisti. Nec amoꝛe. qꝛ iustissimꝰ ẽ. Vñ etiã frẽs suos. i. falsos ꝓias nos nõ liberabit. Pal. Fr nõ redimet Nec erroꝛe. qꝛ sapiẽtissimꝰ ẽ Leo papa. Ista ẽ scia sũmi iudicis. iste ẽ tremẽdꝰ aspectꝰ cui quiũ ẽ oẽ solidũ ⁊ aptũ oẽ secretũ cui obscura clarẽt muta rñdẽt. silẽtiũ ꝓfiteꝛ. ⁊ sine voce mẽs loqꝛ. Et ideo cũ eiꝰ sapia sit talis et tãta. cõtra ipiꝰ sapiaz nil valebũt allegatões aduocatoꝝ. nec sophismata phoꝝ. nec p clarissima eloqa oratoꝝ. nec astutie ꝓsutoꝝ. De his q̃uoꝛ sic dicit Hiero. Quãti illic elingues ⁊ muti felicioꝛes loq̃cib⁹ erũt q̃ ad pmũ. quãti pastoꝛes phis. q̃ ad scõm. q̃nti rustici oratoꝛib⁹ q̃ ad terciũ. quãti bebetes argutijs p̃ferẽdi sũt Lyceronis. q̃ ad q̃rtũ ¶ Quintũ ẽ accusatoꝛ horribil. Tres em̃ tũc accusatoꝛes ꝯtra petrõẽ stabũt Primꝰ est dyabolꝰ qui tũc accusabit. Aug. Presto tũc erit dyabolꝰ recitans ꝓba. pfessiõis nre. ⁊ obijciẽs nob q̃cũq; fecimꝰ ⁊ i q̃ loco ⁊ i q̃ hoꝛa peccauimꝰ. ⁊ q̃d boni facere tũc debuimꝰ. Dicturꝰ ẽ em̃ ille aduersariꝰ. Eqssime iudex iudica istũ meũ eẽ ob culpã q̃ tuꝰ esse noluit p gr̃az. tuꝰ ẽ p naturã. meꝰ p miseriã. tuꝰ ob passionẽ. meꝰ obsequiũ. tibi inobediẽs. mihi obediẽs. a te accepit imoꝛtalitatẽ ⁊ stolã a me accepit hãc pãnosam q̃ iduꝰ ẽ tunicã. tuã vestẽ dimisit cũ mea huc venit. Eqssime iudex iudica illũ meũ eẽ ⁊ mecum dãnãdũ cẽ. Heu heu poterit ne talis apire os q̃ talis iueniꝛ vt iuste cũ dyabolo deputeꝛ. Hec Aug. Deõs accusatoꝛ erit ꝓpriũ scelꝰ. peccata em̃ ꝓpria vnũquẽq; accusabũt. Sapie. iij. Venient in cogitatõe pctoꝝ suoꝝ timidi. ⁊ traducent illos ex aduerso iniq̃tates eoꝝ. Bern. Tũc loqntia sit ei⁹ opa dicẽt. Tu nos egisti opa tua sumꝰ. nõ te deseremꝰ ⁊ꝫ sp tecũ erimꝰ. ⁊ tecũ ad iudiciũ pgemꝰ. Ultriscz ⁊ multiplicib⁹ crimib⁹ eũ accusabũt. Terciꝰ accusatoꝛ erit totꝰ mũdꝰ Grego. Si q̃ris q̃s te accusabit: dico totꝰ mũdꝰ. Offenso em̃ creatoꝛe offẽdit totꝰ mũdꝰ. Chryſ. sup Matth. In illo die nihil ẽ q̃d rñ deamꝰ. vbi celuz et terra aq̃ sol ⁊ luna dies ⁊ noctes ⁊ totꝰ mũdꝰ stabũt ante deũ aduersus nos i testimoniũ pctoꝝ nꝛoꝝ. ⁊ si oia tacerẽt ipe tñ cogitatões nꝛe ⁊ opa spẽalr stabũt aduersus nos aũ deuz nos foꝛtiter accusantes. ¶ Sextũ est testꝫ i fallibilis. Tres em̃ testes tũc aduersuz se habebit pctoꝛ. Vnũ supꝛ se habebit pctoꝛ. scz deuz q̃ erit iudex ⁊ testꝫ. Hiere. xxix. Ego suz iudex ⁊ testꝫ dicit dñs. Aliũ intra se. s. ꝛscietiã Aug. Quisq̃s futuꝝ iudicez timeſ. pñtẽ ꝛsciaz coꝛrige. Sermo em̃ tue cause testimoniũ ꝛscie tue. Terciũ iuxta se. scz ꝓpriũ angelũ ad custodiaz deputatũ. q̃ tanq̃ ꝛsciꝰ oium q̃ fecit ꝛ eũ testimoniũ phibebit. Job. xx. Reuelabunt celi. i. angeli iniq̃tatez eius. Septimũ ẽ artatio pctoꝛis. De h̃ sic dic Grego. O q̃ anguste erũt tũc vie reꝛobis. supꝛ erit iudex iratꝰ. iferius hoꝛrẽdũ chaos. a dextris pctã accusãtia a sinistris infinita demonia ad supplicium trahentia. itus ꝛscia vrens. foꝛz mũdus ardẽs. Miser pctoꝛ sic deph̃sus q̃ fugier. latere erit impossibile. apparere i tolerabile. Octauũ ẽ snia irreuocabil. Illa em̃ sentẽtia nũq̃ poterit reuocari. nec ab illa poterit appellari. Triplici em̃ de causa appellatio i causis iudicialib⁹ ñ recipit. Primo ꝓpt iu-

dicis excellentiam. Unde a rege ferente sentẽtiã appellari in regno suo nõ potest. quia in regno suo nullum supra se habet. Similiter nec ab imperatore vel papa potest appellari. Secundo propter criminis euidentiam. quia quando crimen notorium est nõ potest appellari. Tercio propter rem non differendaz. quia res non recipit dilationem. quia forte ex dilatione detrimentuz pateretur. Similiter ꝓpter hanc triplicem rationem ab illa sententia non poterit appellari. Primo propter iudicis excellentiam quia iudex ille nulluz supra se habet. sed ipse omnes excedit eternitate. dignitate. et potestate. Unde ab imperatore vl' papa posset aliquo modo appellari ad deum. a deo autem ad nullum licet. quia supra se nullum habet. Secundo propter criminis euidentiam. omnia enim scelera et crimina reproborũ ibidẽ nota erunt et manifesta Hieronymus. Aderit illa dies in qua facta nostra quasi in quadam tabula picta demõstrabuntur. Tercio ꝓpter rem non differendam nihil enim qđ ibi agitur dilationem patitur. sed omnia in momento in ictu oculi peraguntur.

Legenda secunda A

De sancto Andrea apostolo.

Andreas interpretatur decorus. vl' respõdens. vl' virilis. ab andron qđ est vir. Vl' dr̃ Andreas quasi antropos id est homo ab ana qđ est sursum. ⁊ tropos qđ est conuersio. quasi sursum ad celestia conuersus et ad suum creatorez erectus. Fuit ergo decorus in vita. Respondens in sapienti doctrina. virilis in pena. antropos in gloria. Eius passionem presbyteri et dyacones achaye seu asie sic oc'lis suis viderãt: conscripserunt. B

Andreas ⁊ q̃dã alij discipl'i tribus vicib' a dño sunt vocati. Primo enim vocauit eos ad sui noticiã. sic qñ stante andrea die quadã cum Johanne magistro suo. et alio condiscipulo audiuit a iohanne. Ecce agnus dei ecce qui tollit ⁊c̃. Et statiz cum alio discipulo venit et vidit vbi manebat iesus. et manserunt apud eum die illo. Inueniensq; Andreas fratrem suum Symonem adduxit illum ad iesum. Sequenti autem die ad piscationis opera redierunt. Postmodum secundo vocauit eos ad sui familiaritatẽ. sicut cũ die q̃daz turbis irruẽtib' ad iesũ iuxta stagnũ genezareth qđ dr̃ mare galilee nauim ĩtrauit Symonis ⁊ andree. ⁊ capta multitudine magna pisciũ vocatisq; iacobo ⁊ iohãne q̃ erãt ĩ alia naui secuti sũt euz ⁊ iterꝫ ad ꝓpria redier̃t. Sz postea tercio ⁊ vltio vocauit eos ad sui discipl'atũ. sicut qñ ambulãte iesu iuxta idem litt' vocauit eos de piscatõe dicẽs. Venite p' me faciã vos ⁊c̃. Qui relictis oĩb' secuti sũt eũ: eiq; sꝑ postmodũ adheserũt. nec vltra ad ꝓpria redierunt. Nihilomin' tñ vocauit andreã ⁊ q̃sdã de suis discipulis ad apostolatũ. de q̃ vocatione dr̃ Marci. iij. Vocauit ad se q̃s voluit ipe. ⁊ venerũt ad eũ. ⁊ fec̃ vt eẽnt duodecim cuz eo. C Post ascensionẽ dñi diuisis apl'is andreas apđ scithiã Matthe' ꝟo apđ mirmidoniã p̃dicauit. Viri ãt illi p̃dicatõez matthei penit' respuẽtes ei oc'los eruerũt ⁊ vinctũ incarcerauerũt p' paucos dies occidere eũ disponẽtes. Interea angel' dñi scõ andree apparuit ⁊ mirmidoniã ad sctm̃ mattheũ ire p̃cepit. Quo rñdẽte se viã nescire. iussit vt ad ripam maris iret. ⁊ ad p̃mã nauẽ quã inueniret itraret. Qui veloci' iussa cõplẽs ad vrbẽ p̃dictã venit ãgelo duce ⁊ ꝓspero vento flante. ⁊ ĩuẽto apto carcere sci Matthei. eoq; viso fleuit plurimũ ⁊ orauit. Tũc dñs Mattheo reddidit bñficiũ duoꝝ luminũ quib' euz p̃uauerat neq̃cia pctõꝝ. Matthe' ãt abinde recessit. ⁊ ãthiochiã venit. andrea ꝟo mirmidonie remanente. irati

illi de euasiõe scti matthei Andream apprehẽdunt ⁊ ꝑ plateas ligatis manib⁹ ꝑtrahunt. Cunq; eius sanguis effluerет ꝑ eis orauit ⁊ ad xp̄z eos sua orõne ꝯuertit. inde in achayã ꝓficiscẽs Hoc aũt qd̄ dr̄ de hmõi orbatõe matthei ⁊ restitutõe duoꝝ luminũ ꝑ Andream nõ puto dignũ fidei. ne ĩ tanto euãgelista minoratio infima denotet̄. quasi sibi nõ potuerit obtinere. qd̄ andreas ei tã facile impetrauit. Quidam iuuenis nobilis dũ iuit̄ ꝑentib⁹ apostolo adhesisset. parẽtes ei⁹ domũ in qua morabat̄ cũ apl̄o succenderũt. Cũq; iã in altũ flãma succresceret. puer accepta ãpulla sup̄ ignẽ aquã sparsit ⁊ statim ignẽ extinxit. Illis aũt dicẽtib⁹. fili⁹ nr̄ magn⁹ effectus ẽ. dum ꝑ scalas vellẽt ascẽdere adeo sũt excecati vt ip̄as scalas penit⁹ nõ viderẽt. Tũc qd̄ã exclamans ait. Ut qd̄ vos stulto labore ꝯsumitis deus pugnat ꝑ eis ⁊ vos nõ videt̄. Cessate iã ne ĩ vos ira dei deseuiat. Multi g̃ h̄ vidẽtes dño crediderũt. Parẽtes ꝟo ei⁹ p⁹ q̄nq̄ginta dies mortui ĩ vno monumẽto positi sunt. Quedã mulier cuidã homicide ꝯiuncta cũ parere nõ possz sorori sue dixit Vade ⁊ ꝑ me Dyanã dñaz nr̄az inuoca. Cui iuocãti ait diabol⁹. Cur me iuocas. cũ tibi ꝓdesse nõ possim. Sz vade ad andreã apl̄m q̄ sororẽ tuã poterit adiuuare. Ad quẽ cum iuissz ⁊ apl̄m ad sororẽ ꝑiclitantẽ duxisset. dic̄ ei apl̄s Recte h̄ pater̄. qꝛ male nupsisti. dolose ꝯcepisti. ⁊ demones ꝯsuluisti. Sz tñ penite et ĩ xp̄m crede ⁊ pueꝝ ꝓijce. Qua credente abortiuũ ꝓtulit ⁊ dolor cessauit D Senex qd̄ã noie Nicola⁹ adijt apl̄m dicens. Dñe ecce septuaginta anni vite mee sunt in q̄b⁹ semp̄ luxurie deseruiui. Accepi aũt aliqñ euangeliũ orãs deũ vt mihi amodo ꝯtinentiã largiret̄. Sed in ipso pctõ iueterat⁹. ⁊ a mala ꝯcupiscẽtia illect⁹ statim ad op⁹ solitũ reuertebar. Quadã igit̄ vice ꝯcupiscẽtia inflãmat⁹ oblit⁹ euãgeliũ qd̄ sup̄ me posueraz ad lupanar iui. statiq; meretrix dixit mihi. Egredere senex. egredere. qꝛ ãgel⁹ dei es tu. ne me ꝯtingas. neq; huc accedere p̄sumas. video em̄ super te mirabilia. Stupefactus ad verba meretricis recolui q̄ mecum euangelium detulissem. Nunc igitur sancte dei pro salute mea tua pia oratio intercedat. Audiens hec beatus andreas flere cepit. ⁊ a tercia vsq; ad nonaz orauit. Et surgens noluit comedere: sed ait. Non comedam donec sciam si dominus miserebitur huius senis. Cunq; diebus quinq; ieiunasset. venit vox ad andream dicens. Obtines andrea pro sene sed sicut per ieiunium macerasti te. sic se et ipse affligat ieiunijs vt saluetur. Sicq; fecit. ⁊ sex mensibus ĩ pane ⁊ aqua ieiunauit. ⁊ postmodum plenus bonis operibus in pace requieuit. Venit igitur vox ad andream dicens. Per orationẽ tuam nicolaum quem perdideraz acquisiui Quidam iuuenis chrystianus secretius sancto andree dixit. Mater mea pulcrum me videns de opere illicito me temptauit. Cui cum nullatenus assentirem: iudicem adijt. volens in me crimen tante nequicie retorquere. Sed ora pro me ne moriar tam iniuste. nam ⁊ accusatus penitus reticebo mallens vitam perdere q̄ matrem meam ita turpiter infamare. Iuuenis igitur ad iudicium vocatur. et illuc euz andreas prosequitur. Accusat constanter mater filium q̄ se voluerit violare. Interrogatus pluries iuuenis an res taliter se haberet. nihil penitus respondebat. Tunc andreas matri dixit. Crudelissima feminarum que per tuam libidinẽ vnicum filium tuum vis perimere. Tunc illa preposito dixit. Domie huic homini filius meus adhesit postq̄ hoc agere voluit sed nequiuit. Iratus itaq; iudex iussit puerum in saccum linitum pice et bitumine mitti: et in flumine proijci. Andream vero in carcere reseruari donec excogitaret supplicium quo periret. Sed orante andrea

tonitruū horribile oēs terruit. ⁊ terre
motꝰ ingēs cūctos ꝓstrauit. ⁊ mlier a
fulmine percussa et arefacta corruit.
Orātibꝫ aūt ceterꝫ aplm ne ꝑirēt: ora
uit ꝓ eis. ⁊ oīa cessauerūt. Tūc ꝓposi
tꝰ credidit ⁊ domꝰ eiꝰ tota. Cū āt eēt
aplꝰs ī ciuitate nicea dixerūt ei ciues
ꝙ extra ciuitatē secꝰ viā septē demōes
erāt qui ꝑtereuntes hoīes occidebāt.
Quibꝫ ad iussū aplī añ pplm ī specie
canū veniētibꝫ. ꝑcepit vt illuc irēt vbi
nulli hoīm nocere possēt. Qui statim
euanuerūt. Illi aūt hoīes h̄ viso fidē
xp̄i receperūt. Et cū venisset ad portā
alteriꝰ ciuitatꝫ. ecce q̄dā iuuenis mor
tuꝰ ferebat. Querente aplo q̄d ei acci
disset. dictū est ei ꝙ septeꝫ canes vene
rūt ⁊ eum ī cubiculo necauerūt. Et la
chrymās aplꝰs ait. Scio dn̄e ꝙ fuerūt
demones q̄s a nicea vrbe repuli. Di
xitqꝫ p̄ri. Quid dabis mihi si suscita
uero filiū tuuꝫ. Cui ille. Nil carius eo
possideo. ipsum ḡ tibi dabo. Et facta
orōne surrexit ⁊ aplo adhesit. Cū
q̄dā viri numero q̄draginta ad aplm
nauigio venirēt. vt ab eo fidei doctri
nā recipent. Ecce mare a dyabolo ꝯci
tat. ⁊ oēs ꝑiter submergunt. Cuꝫ aūt
eoꝝ corpa ad littꝰ delata fuissent. ante
aplm deportant ⁊ ab eo ꝯtinuo susci
tant. Qui oīa q̄ sibi acciderāt narra
uerūt. Vn̄ ī quodā hymno ipiꝰ legit.
Quaterdenos iuuēes submersos ma
ris fluctibꝫ vite reddidit vsibꝫ. Item
magister iohānes beleth ait ꝺ festo sci
andree. Sciendū est inq̄t ꝙ niger fuit
colore. barba ꝓlixa: statura mediocris
E Btūs igit andreas ī achaya cō
sistēs totā eā eccl'ijs impleuit. ac pluri
mos ad fidē xp̄i ꝯuertit Vxorē q̄ꝫ egee
pcōsulis fidē xp̄i docuit. ⁊ sacro bapti
smatꝫ fonte ip̄aꝫ regenerauit. Audiēs
h̄ egeas patras ciuitatē ingredit. cō
pellēs xp̄ianos ad sacrificia ydolorū.
Cui occurrens andreas dixit. Opte
bat vt tu q̄ iudex hoīm eē meruisti in
terrꝫ iudicē tuū q̄ in celis ē agnosceres
⁊ agnitū coleres. ⁊ colēdo aīm a falsis
dijs penitꝰ reuocares. Cui egeas. Tu
es andreas q̄ suꝑsticiosā ꝑdicas sectā
quā romani ꝑncipes nuꝑ extermiari
iusserūt. Ad quē ādreas. Romani ꝑn
cipes nondū cognouerūt quō filiꝰ dei
veniēs docuerit ydola eē demonia. q̄
hec docēt vn̄ offendat deꝰ. vt offēsus
ab eis auertat. ⁊ auersus nō exaudiat
⁊ nō exaudiendo ip̄i a dyabolo capti
uent. ⁊ captiuati tādiu deludāt donec
nudi de corpe exeāt nihil secū ꝑter pec
cata portātes. Cui egeas. Ista vana
ihs vr̄ ꝑdicās crucꝫ patibulo ē affixꝰ
Cui andreas. Pro restauratōe nr̄a nō
ꝓ culpa sua crucꝫ patibulū spōte susce
pit. Ad quē egeas dixit. Cū a suo di
scipulo fuerit traditꝰ. ⁊ a iudeis tentꝰ.
⁊ a militibꝫ crucifixꝰ. quō tu dicis eum
spōte crucꝫ subijsse suppliciū. Tūc an
dreas q̄nqꝫ rōnibꝫ cepit ostēdere xp̄m
volūtarie passū fuisse. s. ex eo ꝙ passio
nē suā ꝑuidit ⁊ discipulis suis futurā
ꝑdixit. Ecce īquiēs ascēdimꝰ hieroso
limā ⁊c̄. Et ex eo ꝙ petro eū ab h̄ auer
tere cupiēti dure īdignatꝰ fuit dicens.
Vade post me sathana ⁊c̄. Et ex eo ꝙ
vtriusqꝫ scꝫ patiēdi ⁊ resurgēdi se ptā
tē hr̄e manifestauit dicens. Ptātē hēo
ponēdi aīam meā ⁊ iteꝝ sumēdi eam.
Et ex eo ꝙ ꝓditorē ꝑcognouit cuꝫ pa
nē intinctū ei dedit. nec tn̄ vitauit. Et
ex eo ꝙ locū in q̄ ꝓditorē venturū scie
bat elegit. Et his oībꝫ se īterfuisse asse
ruit. Addiditqꝫ andreas ꝙ mysteriuꝫ
crucꝫ mg̃nū eēt. Cui egeas Mysteriū
dici nō pōt. sed suppliciū. Verūtamē
nisi dictis meis obtēpauerꝫ. ip̄m my
steriū ī te faciā experiri. Cui andreas.
Si crucis patibulū expauescerē: crucis
gl'iam nō ꝑdicarē. Audire aūt te volo
mysteriū crucis si forte credas ipsum
agnitū colas vt saluerꝫ. F Tunc
cepit ei mysteriū redēptiōis pādere. ⁊
q̄ꝫ ꝯgruū ⁊ necessariū fuerit q̄nqꝫ rō
nibꝫ ꝑsuadere. Prima rō est ꝙ qr̄ ꝑmꝰ
homo ꝑ lignū mortē intulerat preua
ricando. cōgruum fuit vt scd̄s homo
ꝑ lignū mortē repelleret patiēdo. Se
cunda ꝙ quia de īmaculata terra fa
ctus fuerat ꝑuaricator congruum fu

sit vt de imaculata nasceret ꝟgine recõ
ciliator. Tercia ꝙ qꝛ Adã ad cibum
vetitũ incõtinẽter manꝰ extẽderat. cõ/
gruum fuit vt secũdus Adã in cruce
imaculatas manꝰ extẽderet. Quarta
ꝙ qꝛ Adã cibũ suauẽ vetitũ gustaue/
rat cõgruũ fuit ad hoc ꝙ ꝯtrariũ repel
leret cõtrario vt xp̃s esca fellea cibare
tur. Quinta qꝛ ad hoc ꝙ xp̃us nobis
suã imortalitatẽ ꝯferret congruũ fuit
vt nostrã sibi mortalitatẽ assumeret.
Nisi em̃ deus factꝰ fuisset mortal' hõ
nõ fieret imortalis. Tũc egeas dixit.
Hec vana tuis narra. ꝛ mihi obtꝑa.
dijsq; oĩpotẽtib; sacrifica. Cui andre/
as. Om̃ipotẽti deo agnũ imaculatuꝫ
q̃tidie offero. Qui postq̃ a toto ppl'o
comestꝰ fuerit viuꝰ ꝛ integer ꝑseuerat.
Egea quõ hoc fieret req̃rẽte dixit An
dreas vt formaꝫ discipuli assumeret.
Cui egeas. Ego cũ tormẽtis a te exi/
gam huiꝰ rei noticiaꝫ. Iratusq; iussit
eũ in carcere recludi. Hanc facto tri/
bunali sistit. ꝛ ad sacrificia idoloꝝ ege
as eũ iteꝝ iuitare cepit dicẽs. Nisi mi/
hi obtꝑaueris. in ip̃am quã laudasti
crucẽ faciã te suspẽdi. Cunq; ei multa
supplicia minaret. rñdit. Quicq̃d ti/
bi videt in supplicijs maius excogita
Tanto em̃ regi meo ero acceptior. q̃n
to fuero ꝓ noie eius in tormẽtis ꝯstã/
tior. Tũc iussit eũ a viginti hoĩb; cedi
ꝛ cesum manib; ꝛ pedib; cruci alliga/
ri. vt sic longiorẽ reciꝑet cruciatũ. Cũ
q; duceret ad crucẽ factꝰ ẽ ꝯcursus po/
puloꝝ dicentiũ. Innocẽs sanguis eiꝰ
sine causa damnat. Quos tñ rogauit
apl's. ne suũ martyriũ impedirẽt. Vi
dens aũt andreas a longe crucẽ salu/
tauit eã dicens. Salue crux q̃ in cor/
pore xp̃i dedicata es. ꝛ ex mẽbris eius
tanq̃ margarit; ornata. Anteq̃ in te
ascenderet dñs timorẽ terrenũ habui
sti. modo vero amorẽ celestẽ obtinens
ꝓ voto suscipis. Securus igit ꝛ gau/
dens venio ad te. vt tu exultãs suscipi
as me discipulũ eius qui pepẽdit in te
quia amator tuꝰ semꝑ fui ꝛ desidera/
ui amplecti te. O bona crux q̃ decoreꝫ
ꝛ pulchritudinẽ de mẽbris dñi susce/
pisti. diu desiderata. solicite amata. si
ne intermissione q̃sita. ꝛ iam ꝯcupiscẽ
ti anio p̃parata. accipe me ab hoĩbus
ꝛ redde me magistro meo. vt ꝑ te me
recipiat qui ꝑ te me redemit. G
Et hec dicẽs se exuit. ꝛ vestimẽta car/
nificib; tradidit. Sicq; eũ in cruce vt
iussum fuerat suspẽderũt. In q̃ biduo
viuens viginti milib; hoĩm astantiuꝫ
p̃dicauit. Tũc minãte turba egee mor
tem. ꝛ dicẽte viꝝ sanctũ mãsuetũ ꝛ pi/
um nõ debere ita pati. venit vt ip̃m
deponeret. Quẽ videns andreas di/
xit. Quid tu ad nos venisti egea. si ꝓ
penitẽtia ip̃aꝫ ꝯsequer;. sinaũt vt me
deponas. scias qꝛ ego viuꝰ de cruce nõ
descendã. Iam em̃ video regẽ meum
qui me expectat. Et cũ vellent eũ sol/
uere. nullo mõ poterant ad eũ ꝑtinge
re. quia stati eoꝝ brachia stupida red
debant. Vidẽs aũt andreas ꝙ plebs
volebat eũ deponere. hãc oꝛonẽ in cru
ce fecit. vt dicit August. in li. de pnĩa.
Ne me ꝑmittas dñe descẽdere viuuꝫ.
sed tp̃us est vt cõmendes terre corpꝰ
meũ tãdiu em̃ iam portaui. iaꝫ tãdiu
sup cõmendatũ vigilaui ꝛ laboraui ꝙ
vellẽ iam ab ip̃a obediẽtia liberari. ꝛ
isto grauissimo idumẽto spoliari. Re
cordor q̃ntũ in portãdo onerosum. in
domãdo supbum. in fouẽdo infirmũ
in coercẽdo lasciuum laboraui. Scis
dñe quotiẽs a puritate ꝯtemplatiõis
retrahere me ꝯtendebat. q̃tiens a dul
cissimo q̃etis tue somno me excitare
obtendebat. q̃ntũ ꝛ q̃tiens laborẽ in/
gerebat. Qui igit tãdiu vt potui pa/
ter benignissime pugnãti restiti ꝛ tua
ope supaui. a te iusto remuneratore ꝛ
pio posco ne mihi id vltra cõmẽdes.
sed depositũ reddo. Cõmenda alij ꝙ
illo vltra nõ impediar. ꝛ resurrecturũ
seruet ꝛ reddat vt ꝛ ip̃m q̃ꝫ meritum
sui laboris recipiat. Terre id cõmẽda
vt me ampliꝰ vigilare nõ opteat. ꝛ li/
bere ad te fontẽ indeficiẽtis gaudij tẽ
dere anxiantẽ nõ retrahat nec ipediat
Hec August. His dictis splẽdor ni/

mus de celo venies dimidia hora eū circūdedit. ita vt nullus eū videre posset. Et ab scedēte lumie simlr cū ipo lumie spm tradidit. Dat̄ milla ꝓ vxor egee tulit corpus apli sancti z honorifice sepeliuit. Egeas vero añ̄ domū suam redijsset arrepta a demone i via corā oibus expirauit. Aiunt q̄z de sepulchro sancti Andree māna in modū farine z oleū cuz odore suauissimo emanare. a q̄ quelibet anni futuri fertilitas incolis regionis oñditur. Nam si exiguū pfluit exiguū terra exhibet fructum. si copiose. copiosum. Hoc forte antiq̄tus vex fuit. sed mō ei⁹ corpus apud ꝓstantinopolim trāslatū esse p̄hibet. ℣ Eps quidā religiosaz habes vitā btm̄ andreā inter ceteros sanctos in veneratōe habebat. ita q̄ i cūctis suis opibus hunc semp̄ tituluz ꝓponebat. Ad honorē dei z beati andree. Inuidēs igit̄ viro sctō hostis antiquus ad eū decipiendū tota callidi tate se ꝓtulit. sepe i formā mulieris pulcerrime trāsformauit. Venit igit̄ ad palatiū epi asserens se velle ꝓfiteri eidem. Mandat eps vt suo penitētiali ꝓfiteat cui plenitudinē tradiderat protestatis. Renunciat illa q̄ nulli homini nisi sibi secreta sue ꝓscientie revelabit sicq̄ quictus eps eā ad se venire pcepit. Cui illa Obsecro dñe miſ̄ere mei Ego em̄ in annis puellaribz vt cernitis ꝓstituta z a puericia delicate nutrita. necnō z regia stirpe pgenita. huc i peregrino habitu sola veni. Nam pater me⁹ rex vtiq̄ valde potēs cuidam magno pncipi me volebat in ꝓiugiū sociare. Cui rndi q̄ oēm thoz abominarer maritalē. q̄z pginitatē meā xpo in ppetuū dedicaui. z iō nunq̄ possez in carnalē copulā ꝓsentire. Deniq̄ sic artata q̄ optebat me aut ei⁹ volūtati durissime obedire. aut certe diuersa subire supplicia. laterer fugā iniū. magis eligēs exulare q̄ sponso meo fidē infrīgere. Audies vero vestre scitatiz pconiū. sub alas vestre protectōis cōfugi. sperās me apud vos locū repire quietis. vbi possem ꝓtemplatōis carpe secreta silētia. p̄sentisq̄ vite vitare naufragia. z pturbationē mūdi fugere pstrepētis. Admirās in ea eps nobilitatē generis. pulchritudinē corpis tā imensum feruorē. z tante eloquētie venustatē. placida z benigna voce rndit Esto secura filia. ne formides. q̄ ille ob cui⁹ amorē te z tuos z tua tam viriliter ꝓtemplisti tibi ob hoc in p̄ti cumulū gratie z in futuro plenitudinez glorie largiet. Sz z ego seru⁹ eius me z mea tibi offero. Eligasq̄ vt tibi placuerit mansionē. Volo aūt vt hodie mecū prandere debeas. Cui illa. Noli inquit pater. noli de hac re me rogare. ne forte ex hoc aliq̄ mali suspitio p̄ueniat z nitor fame vestre denigrationē aliquā patiat. Ad quā eps dixit. Plures erim⁹ z nō soli. z ideo nullum male suspitōis scrupulū in aliq̄ poterit generari. Venientes itaq̄ ad mēsam eps z illa ex opposito ꝓsederūt. ceteris residētibz hinc z inde. Intendit in eā crebro eps. eiusq̄ faciē nō desinit intueri. z pulchritudinē admirari. Sicq̄ dum oculi⁹ figitur animi⁹ sauciatur. Et dū eius faciē nō desinit intueri. antiqu⁹ hostis cor eius graui iaculo vulnerauit. Perpēdit hoc z ipe diabolus. z pulchritudinē suā cepit magis ac magis augere. Jāq̄ eps ꝓximus erat ꝓsensui vt eā de illicito opere attēptaret quādo possibilitas se offerret. Tūc subito q̄dam pegrinus venit ad ostiū. crebris ictib⁹ pulsans. z magnis clamoribz postulans sibi aperiri. Cūq̄ apire nollet. z ille magnis clamoribz z ictib⁹ nimis eis fieret importunus. interrogat eps mulierem si ingressum illi⁹ peregrini homis acceptaret. Cui illa dixit. Proponat sibi aliq̄ q̄stio satis grauis. quā si enodare sciuerit admittat. si aūt nescierit tāq̄ insciens z indign⁹ epi p̄sentia repellatur. Fauent ei⁹ oēs sentētie. z quis sufficiens esset hāc q̄stionē ꝓponere scisciteantur. Cunq̄ null⁹ sufficies inueniretur eps dixit. Quis em̄ nostrū ad hoc taz

sufficiēs est sicut vos o dña q̄ ceteros nos ⁊ eloquētia p̄cedit⁹. ⁊ sapiētia nobis oībus ampli⁹ rutilatis. Vos igit̄ hanc ꝓponite q̄stionē. Tunc illa dixit Interroget̄ q̄d est mai⁹ mirabile q̄d deus vnq̄ꝫ in ꝑua re fecerit. Interrogatus de h̄ ꝑegrinus ꝑ nunciū dixit. diuersitas ⁊ excellētia facieꝝ. inter tot em̄ homies qui fuerūt ab initio mundi ⁊ vsq̄ꝫ in finē futuri sunt. duo reꝑiri nō possent q̄rum facies ꝑ oīa similes essent ⁊ in ip̄a q̄ꝫ tā minima facie oēs sensus corꝑis deus collocauit. Audientes om̄es ei⁹ respōsionē admirātes dixerūt. Vera ⁊ optima est solutio q̄stionis. Tūc mulier ait. ꝓponat̄ sibi secunda q̄stio grauior in q̄ meli⁹ possimus ei⁹ sapiam exꝑiri. Querat̄ ab eo vbi terra sit altior om̄i celo. ꝑcunctat⁹ de h̄ ꝑegrin⁹ rn̄dit. In celo empyreo vbi residet corꝑ⁹ xp̄i. Corpus em̄ xp̄i q̄d est alti⁹ om̄i celo. est de nostra carne formatū. Porro caro nostra q̄dam terrea substātia ē. Cū ḡ corpus xp̄i super oēs celos sit. ⁊ de nostra carne originē duxerit. caro aūt nostra de terra sit condita. ꝯstat ꝙ vbi corꝑ⁹ xp̄i residet ibi ꝓculdubio terra altior celo manet. Refert nunci⁹ que rn̄derat ꝑegrinus. Et ecce oēs rn̄sionē eius mirabiliter approbāt. ⁊ magnifice sapiaꝫ ei⁹ laudāt. Tūc illa iteꝝ dixit. Fiat ei tercia q̄stio grauissima ⁊ occulta ⁊ ad soluendū difficilis ⁊ obscura. vt sic ei⁹ sapiētia tercio cōprobet̄. ⁊ dignus sit vt ad mēsam ep̄i merito admittat̄. Queratur ab eo q̄ntū spaciū sit a terra vsq̄ꝫ in celū. Requisit⁹ de hoc ꝑegrinus nuncio dixit. Vade ad eū qui te misit ad me. ⁊ de hoc diligēter ꝑcūctare. ip̄e eniꝫ melius me hoc nouit. ⁊ ideo tibi de hoc melius respōdebit. nam ip̄e illud spaciū mensurauit quādo de celo in abyssum cecidit. ego aūt de celo nūq̄ꝫ cecidi. ⁊ ideo illud spaciū nūq̄ꝫ mensuraui. Non em̄ est mulier sed diabolus qui se posuit in sil̄itudinē mulier⁹ Audiēs hoc nunci⁹ vehemēter expauit. ⁊ ea q̄ audierat corā oībus recitauit. Mirantib⁹ itaq̄ꝫ oībus ⁊ stupētibus. antiqu⁹ hostis de medio eorum euanuit. Ep̄s aūt rediens ad se redarguit amare semetip̄m. ⁊ de ꝑpetrata culpa veniā lamētabiliter p̄cabatur. Misitq̄ꝫ nūciū vt ꝑegrinus introduceret̄. sed nequaq̄ꝫ ampli⁹ īuenit̄. Tūc ep̄us ppl̄m ꝯuocauit ⁊ eis euidēter exposuit ordinē geste rei. p̄cepitq̄ꝫ vt oēs ieiunijs ⁊ orōnib⁹ insisterēt. si forte dominus reuelare alicui dignaret̄. quis nā ille ꝑegrinus fuerit q̄ eum a tanto ꝑiculo libauit. Reuelatū āt ē illa nocte ep̄o ꝙ btūs andreas fuerit qui ꝓ liberatōe ip̄ius se posuerit ī habitu ꝑegrini. Cepit igit̄ ep̄us in deuotōe beati andree magis crescere. ac eum exinde in reuerentia plus habere. ¶ I

Cum p̄posit⁹ q̄dam cuiusdā ciuitatis agrū sancti andree abstulisset. ⁊ ob h̄ ḡuissimis febrib⁹ orāte ep̄o fuerit correptus. ille ep̄m rogauit vt ꝓ se oraret ⁊ agrū sibi redderet. Sꝫ cū orāte ep̄o sanitatē r̄cepisset. agrū iteꝝ vsurpauit tūc ep̄s orōni se dedit ⁊ om̄s lāpades eccl̄ie fregit dicēs. Hoc lumē nō accēdet̄ donec dn̄s se de suo inimico vindicet. ⁊ eccl̄ia q̄d amisit recuperet. Et ecce p̄positus grauissimis iteꝝ febrib⁹ laborauit. Misitq̄ꝫ nūcios ep̄o vt ꝓ se oraret ⁊ agrū suū ⁊ aliū sibi sil̄eꝫ redderet. Cui cū ep̄s rn̄deret iam oraui ⁊ exaudiuit me de⁹. ip̄e ad eū se portari fecit. ⁊ vt eccl̄iam intraret ad orandū coegit. Ep̄s dū eccl̄iam ingredit̄. ille subito morit̄ ⁊ ager eccl̄ie restituit̄.

Legenda. iij. A

De sancto Nicolao.

Nicolaus dicit̄ a nicos q̄d est victoria ⁊ laos q̄d est ppl̄us. inde nicolaus q̄si victoria ppl̄i id ē vicioꝝ q̄ popl̄aria ⁊ vilia sūt. Vl̄ d̄r victoria ppl̄i. qꝛ mltos ppl̄os vita ⁊ doctrina docuit vicia ⁊ pctā vincere Vel nicola⁹ d̄r a nicos q̄d est victoria ⁊ laus q̄si victoriosa laus. Vl̄ a nitor ⁊ laos q̄d est ppl̄s q̄si nitor ppl̄i. Ha

buit enī in se ea q̄ nitorē ⁊ mūdiciā fa
ciūt. Nā ſm Amb. mūdat sermo diui
nus. mūdat vera ꝯfessio. mūdat sctā
cogitatio. mūdat bona opatio. Eiꝰ le
gendā doctores argolici ꝯscripserūt.
Est āt argos ſm Isid. ciuitas grecie
vñ ⁊ argolici greci vocāt. Alibi q̄z le
git̄ ꝙ methodiꝰ p̄riarcha eiꝰ vitā grece
scp̄sit quā Johes dyaconꝰ in latinuz
transtulit ⁊ plura addidit. B

Nicolaus ciuis patere vrb
ex diuitibꝫ ⁊ sctis pentibꝰ
originē duxit. Pater eiꝰ epi
phanꝰ. mr̄ v̄o Johāna di
cta est. quē cū in p̄meuo iuuētutis sue
flore pentes genuissent deinceps ꝯti
nēter viuētes celibē vitā duxerūt. Hic
p̄ma die duz balnearet erectꝰ stetit in
pelui. Insup q̄rta ⁊ sexta feria tm̄ sel
sugebat vbera. Factus āt iuuenis a
lioꝝ iuuenū deuitās lasciuias eccl̄iaꝝ
potiꝰ terebat limina ⁊ q̄cq̄d ibi de sa
cra scp̄tura intelligere poterat memo
riter retinebat. Parētibꝫ v̄o suis defū
ctis cogitare cepit q̄liter tantā diuiti
arū copiā nō ad laudē humanā ſz ad
dei gl̄iam dispēsaret. Tūc q̄daz ꝯui
caneꝰ suꝰ satis nobilis tres filias v̄gi
nes ob inopiā p̄stituere cogit̄. vt sic i
fami eaꝝ cōmertio aleret̄. Qd̄ vt san
ctus cōperit. scelꝰ abhorruit. ⁊ massaz
auri pāno inuolutā in domū eiꝰ p fe
nestrā nocte clam iecit. ⁊ clam recessit
Mane aūt surgēs hō massam auri re
perit. ⁊ deo gr̄as agēs p̄mogenite nu
ptias celebrauit. Nō multo post tpe
dei famulꝰ sil̄e pegit opus. Qd̄ rursus
ille repiens ⁊ in laudes īmensas p̄rū
pens. decetero vigilare ꝓposuit vt sci
ret q̄s esset qui sue inopie subuenisset.
Post paucos etiā dies duplicatā au
ri massaz in domū p̄iecit ad cuiꝰ soni
tū ille excitat̄. ⁊ Nicolaū fugientē inse
quit̄ taliq̄z voce alloq̄tur. Siste gra
duz. teq̄z aspectui ne subtrahas meo.
Sicq̄z accurrēs velociꝰ Nicolaū hūc
esse cog̃uit. Mox humi p̄stratꝰ oscu
lari volebat pedes eius. Qd̄ ille refu
tans ab eo exegit. ne eū q̄dīu viueret
publicaret. Post h̄ myree ciuitatꝭ de
functo ep̄o ꝯuenerūt ep̄i. illi eccl̄ie de
ep̄o p̄uisuri. Aderat āt inter eos qui
dā magne autoritatꝭ ep̄s. ad cuiꝰ ele
ctionē oīm snīa depēdebat. Cū igitur
cūctos ieiunijs ⁊ or̄onibꝫ insistere mo
nuisset. nocte illa vocē audiuit dicētez
sibi vt hora matutiali fores eccl̄ie ob
seruaret. ⁊ quē p̄mū ad eccl̄iam cuius
etiā nomē eēt Nicolaꝰ venire ꝯspiceret
ip̄m in ep̄m ꝯsecraret. Hoc g̃ alijs re
uelās ep̄s admonuit vt oēs or̄onibꝰ
insisterent. ⁊ ip̄e pre foribꝫ excubaret.
Mirꝫ imodū. Hora matutinali q̄si a
deo missus añ oēs se agebat Nicolaꝰ
Quē app̄hendēs ep̄s dixit ei. Quod
tibi nomē est. Ille vt erat columbina
simplicitate plenꝰ inclinato capite. Ni
colaꝰ inq̄t vr̄e sctitatis seruꝰ. Quē i ec
clesiā ducētes licet plurimū renitentē
in cathedrā collocauerūt. Ipse aūt eā
dem quā p̄us hūilitatē ⁊ moꝝ graui
tatē in oībꝫ sectabat̄ In or̄one p̄uigi
labat. corpꝰ macerabat. mulieꝝ ꝯsor
tia fugiebat. humilis erat in omnes
suscipiendo. efficax in loquēdo. alacer
in exhortādo. seuerꝰ i corripiēdo. Fert
q̄z sicut legit̄ i chronica q̄daz Nicolaū
niceno interfuisse ꝯcilio. C

Quadā aūt die dum q̄dam naute p̄i
clitarent̄ ita cū lachrymis orauerunt.
Nicolae famule dei si vera sūt q̄ de te
audiuimꝰ nūc ea expiamur. Mox qui
dam in eiꝰ sil̄itudine apparuit dicens
Ecce assum. vocastis enī me. Et cepit
eos in antēnis ⁊ rudētibꝰ alijsq̄z iuua
re nauis armamētꝭ. Statiq̄z cessauit
tēpestas. Cū aūt ad eiꝰ eccl̄iam venis
sent quē nunq̄z añ viderāt sine indice
cognouerūt. Tūc d̄o ⁊ sibi de sua libe
ratōe grās egerūt. Qd̄ ille diuie mise
ricordie ⁊ eoꝝ fidei nō suis meritis at
tribuere docuit. Quodā tpe totam
p̄uinciā sancti Nicolai fames valida
p̄culit. ita vt oībus deficerēt alimēta.
Audiēs āt vir dei naues onustas tri
tico portui applicasse. illuc statim p̄fi
ciscit̄ rogās nautas vt saltē in cētum
modijs p quālibet nauē fame p̄iclitā

tibus subuenirēt. Cui illi. Non aude-
mus pater. qꝛ mensuratū alexandrie
optet in horrea impatoris nos redde
re. Quib⁹ sanct⁹ dixit. Facite nunc qđ
dico. ⁊ vobis in dei virtute ꝓmitto ꝙ
nullā minorationē habebitꝫ apud re-
gium exactorē. Qđ cum fecissent. ⁊ eā
dem mensurā quā alexādrie ceperant
reddidissent mistris impatoris mira
culū referūt. ⁊ deū in suo famulo ma-
gnifica laude attollūt. Frumētū autē
ꝑm vniuscuiusqꝫ indigentiā vir dei di
stribuit. ita vt miraculose duob⁹ ānis
nō tm̄ ad victū sufficeret. sed etiaꝫ ad
vsum semis abūdaret. Cū aūt re-
gio illa idolis deseruisset. ꝑ ceteris ne-
phande dyane simulachrū ꝑplus co-
luerat adeo vt vsqꝫ ad tp̄s viri dei nō
nulli rustici p̄dicte religioni execrabili
deseruirēt. ac sub q̄dam arbore ꝯsecra
ta dyane q̄sdam ritus gentiliū exerce-
rent. At vir dei p̄dictū ritū de oībus
finibus expulit. ip̄amqꝫ arborē p̄scidi
mādauit. Iratus ex hoc ꝯ euꝫ hostis
antiquus oleū midyaton qđ ꝯtra na
turā in aq̄ ⁊ lapidib⁹ ardet ꝯfecit. seqꝫ
in formā cuiusdā religiose femie trāsfi
gurās q̄busdā ad virū dei nauiganti-
bus in quadā sagenula obuiauit. sic-
qꝫ affata est eos. Mallez ad sctm̄ dei
venire vobiscū. sed neq̄o. Rogo ergo
vos vt hoc oleū ad ei⁹ eccl̄iam defera-
tis ⁊ ob mei memoriā ex illo aule eius
parietes liniatꝫ. ⁊ statim euanuit. Et
ecce aliā cernūt nauiculā cū honestis
ꝑsonis. inter q̄s vn⁹ erat simillim⁹ san
cto Nicolao. Qui sic ait ill'. Heu q̄d
mulier illa locuta ē vobis vel q̄d attu
lit. Illi aūt cūcta ꝑ ordinē narrauerūt
Quibus ille. Hec est ipudica dyana
⁊ vt me verū dicere cōprobetis. oleuꝫ
illud in mare ꝓijcite. Quib⁹ ꝓijcienti-
bus ingens ignis in mari succendit. ⁊
ꝯtra naturā diutius ī mari ardere cō-
spicit. Veniētes igit ad seruū dei aie-
bant. Vere tu es ille q̄ nobis in mari
apparuisti ⁊ a diaboli insidijs libera-
sti. D Per idē tp̄s cū quedā gens
romano impio rebellasset. ꝯtra eā im
perator tres p̄ncipes nepotianū vrsuꝫ
⁊ apilionē misit. Quos portui adria-
tico ob ventū cōtrariū applicatos. be
atus Nicola⁹ vt secū comederēt inui-
tauit. volēs vt gentē suā a rapinis cō-
pescerēt q̄s in nūdinis exercebāt. In-
terim dū sctūs abesset cōsul corrupt⁹
pecunia tres innocētes milites iusse-
rat decollari. Qđ vt vir sctūs audiuit
rogauit p̄ncipes illos vt secū illuc vs-
qꝫ gradu cōcito ꝓperarēt. Veniensqꝫ
ad locū vbi decollādi erāt inuenit eos
poblice flexo ⁊ facie iā velata ⁊ spicu-
latorē ensem sup eorū capita iā vibras
se. At Nicolaus zelo accēsus in licto-
rē se audacter ingessit. ⁊ gladiū de ma
nu eius emin⁹ ꝓpulit. innocētesqꝫ sol-
uēs eos incolumes secuꝫ duxit. Ilico
ad p̄toriū ꝯsulis ꝓperat ⁊ fores clau-
sas vi reserat. Mox illi cōsul occurrēs
salutauit eū. Aspnens hoc sctūs dixit
Inimice dei legis p̄uaricator. qua te-
meritate p̄sumpsisti tāti cōscius scele-
ris vultū cōspicere nostrū. Quē post-
q̄ꝫ plurimū obiurgauit. ad preces tn̄ il
lorū ducū eū penitentē benigne rece-
pit. Recepta igit bn̄dictioe impiales
nūcij iter pagunt. ⁊ impio sine sangui
ne hostes subdūt. Rediētesqꝫ ab im-
patore magnifice sūt recepti. Quidā
aūt eorū felicitatibus inuidētes. p̄fe-
cto impatoris p̄ce ⁊ p̄cio suggesserūt
vt eos apđ ipatorē de lese maiestatis
crimie accusaret. Qđ cuꝫ ipatori sug-
gessisset. ille nimio furore replet⁹ eos
incarcerari p̄cepit ac sine aliq̄ interro-
gatiōe illa eos nocte occidi mādauit.
Qđ cū a custode didicissent sciderunt
vestimēta sua. ⁊ gemere amare ceperūt
Tūc vnus eorū. s. nepotian⁹ recolens
ꝙ btūs Nicola⁹ tres innocētes libera
uerat. exhortat⁹ est alios vt ei⁹ patroci
nia flagitarent. Quib⁹ orātibus sctūs
Nicolaus nocte illa Cōstantino ipa-
tori appuit di. Cur illos p̄ncipes taꝫ
iniuste cōprehēdisti ⁊ morti sine crimi
ne addixisti. Surge velox. eosqꝫ q̄ꝫto-
tius dimitti iubeto. Sin aūt oro deū
vt tibi suscitet bellū in q̄ tu corruas ⁊

bestijs cibꝰ fias. Cui impator. Quis es tu q̄ hac nocte palatiū meū ingressus talia audes loqui. Cui ille. Ego sum Nicolaus myree ciuitatis episcopus. sic ⁊ prefectum similiter terruit ꝑ visuz dicens. mente ⁊ sensu ꝑdite. cur in necem innocentiū consensisti. pergecito ⁊ eos liberare stude. sinautē corpus tuum vermibus scaturiet ⁊ domus tua citiꝰ destruet. Cui ille. Quis es tu q̄ nobis tāta minaris. Scito inq̄t me eē Nicolaū myree ciuitatꝫ epm Vtrisq̄ euigilātibꝫ statim mutuo sua somnia pandūt. ⁊ ꝑ illis incarceratis ꝯtinuo mittunt. Quibꝫ ait impator. q̄s magicas artes nostis vt tātis nos illudatꝫ somnijs. Cui illi rn̄derunt se magos nō esse. nec mortꝫ sn̄iaz meruisse. Tūc impator. Nostis inq̄t hoiez cui nomē est Nicolaꝰ. At illi audito h̄ noīe manꝰ extenderūt ad celū rogātes deū vt eos scti Nicolai meritꝫ a pn̄ti ꝑiculo liberaret. Et cū impator totaz vitā eiꝰ ⁊ miracl'a ab eis didicisset. dixit eis. Ite ⁊ gr̄as deo agite q̄ vos eiꝰ p̄cibus liberauit. Sz ⁊ de nr̄is eidez afferte gaudiolis rogātes eū vt vlterius mihi minas nō inferat. sed ꝑ me ⁊ regno meo ad dn̄z p̄ces fundat. Post paucos dies p̄dicti viri ad dei famulū veniūt. moxq̄ ad eiꝰ pedes humiliter se ꝓsternūt dicētes. Vere famulꝰ dei es vere cultor ⁊ amator xp̄i. Cūq̄ sibi oīa ꝑ ordinē retulissent. ille eleuatis in celū manibꝫ imēsas deo laudes retulit. ⁊ bn̄ instructos p̄ncipes ad ꝓpria remisit. E Cū āt dn̄s vellet eū assumere. rogauit dn̄m vt angelos suos sibi mitteret. Et inclinato capite angelos ad se venire vidit. ⁊ dicto psalmo. In te dn̄e spaui. vsq̄ in manꝰ tuas dn̄e ⁊c. tradidit spm̄. anno dn̄i. ccc xliij. vbi celestiuz melodia audita est. Qui dū sepultus fuisset in tūba marmorea. a capite fons olei. ⁊ a pedibus fons aq̄ ꝓfluxit. ⁊ vsq̄ hodie ex eiꝰ mēbris sacrū resudat oleū valēs in salutē multoꝝ. Successit aūt ei q̄daz vir bonus q̄ tn̄ de sede sua ab inuidis est depulsus. Quo eiecto oleū fluere desijt. Sz eo reuocato ꝓtinꝰ emanauit. Pꝰ multū ꝟo tꝑis thurci myreā vrbē destruxerūt. Quadraginta ꝟo septē milites barēses illuc ꝓfecti q̄ttuor monachis illis oñdentibꝫ tumbā scti Nicolai aperuerūt. ossaq̄ eiꝰ in oleo natantia in vrbē bareā reuerēter detulerūt. anno dn̄i. M. lxxxvij. Vir q̄daz ab vno iudeo q̄ndaz summā pecunie mutuo accepit. iurās sup altare scti Nicolai cū aliū fideiussorē h̄re neq̄ret q̄ q̄citius posset sibi redderet. Tenēte āt illo diu pecuniā. iudeꝰ eā expostulauit sz eā sibi reddidisse affirmat. Trahit g̊ eū ad iudiciū ⁊ iuramētū indicit debitori. Ille baculū cauatuz quē auro minuto ĩpleuerat secū detulerat. ac si eiꝰ adminiculo indigeret. Volēs igit facere iuramētū. iudeo baculū tradidit reseruandū. Jurauit ille q̄ plus sibi reddiderit etiā q̄ deberet. Facto iuramēto baculū suū repetijt. Et iudeꝰ ignarus astutie eū sibi reddidit. Rediens aūt q̄ fraudē fecerat in q̄daz biuio oppressus corruit somno. currusq̄ cū impetu veniēs eū necauit. ⁊ plenū baculū auro fregit. ⁊ auꝝ effudit. Audiens h̄ iudeꝰ concitꝰ illuc venit. Cunq̄ dolū vidisset. ⁊ a mltis ei suggereret vt auꝝ recipet oīno renuit. nisi qui defunctꝰ fuerat ad vitā beati Nicolai meritꝫ redderet. asserēs se si hoc fieret baptisma susceptuꝝ ⁊ xp̄ianū futurū. Cōtinuo q̄ defunctꝰ fuerat suscitat. ⁊ iudeꝰ in xp̄i noīe baptizat F Qui dam iudeꝰ vidēs bti Nicolai ꝟtuosaz potētiā in miraculis faciēdis. imaginē eiꝰ sibi fieri p̄cepit. eāq̄ ĩ sua domo collocauit. Cui res suas cū aliq̄ longius iret cū minis cōmedabat. hec vel similia ꝟba dicēs. Ecce Nicolae. Oīa bona mea vob custodiēda cōmitto. ⁊ nisi oīa bn̄ custodieritꝫ. vltionē expetam de vobis verberibꝫ ⁊ flagellis. Quadā igit vice dū ille abesset. fures aduenīūt. cūcta rapiūt solā imaginez derelinquūt. Jude āt rediēs ⁊ se spoliatū vidēs. imaginē alloq̄t talibꝫ vel

similib⁹ vsus verbis. Domine Nico/
lae nōne in domo mea vos posueraz
vt res meas a latronibus seruaretis.
Cur hoc facere noluistis. ⁊ latrones
quare nō prohibuistis. Igit̄ dira tor/
menta recipies ⁊ pro latronibus pe/
nam lues. Sicq; damnū meum in tu
is recompensabo tormentis. ⁊ furo/
rem meū in tuis refrigerabo verberi/
bus ⁊ flagellis. Accipiēs ḡ iude⁹ ima
ginē. dire eā verberat direq; flagellat
Mira res ꝓrsus ⁊ stupenda diuidēti
bus furibus que rapuerāt. sanct⁹ dei
tanq̄ in se verbera recepisset apparu/
it. hec vel similia verba dicēs. Cur tā
dire ꝓ vobis flagellat⁹ sum. cur tā cru
deliter verberat⁹. cur tormēta tot pas/
sus. Ecce quomodo corpus meū liuet
Ecce qualiter effusione sanguinis ru
bet. Pergite citius. ⁊ cuncta reddite
que tulistis. Alioquin dei om̄ipoten/
tis in vos ira deseuiet. ita vt scelus ve
strum in medium publicetur. ⁊ quili
bet vestrum suspēdium patiatur. Ad
quem illi. Quis es tu qui nobis talia
loq̄ris. Et ille. Ego sum Nicola⁹ ser/
uus iesu xp̄i quē iude⁹ ille ꝓ reb⁹ suis
quas tulistis tā crudeliter flagellauit
Territi illi ad iudeū veniūt miracu/
lū referūt. ab eo q̄d imagini fecerit au
diunt. cuncta reddūt. Sicq; ⁊ latro/
nes ad viā redeūt rectitudis. ⁊ iude⁹
fidē amplectit̄ saluatoris. ¶ Vir qui
dam ꝓ amore filij sui litteras addiscē
tis festū sancti Nicolai annuatim so/
lenniter celebrabat. Quadā igit̄ vice
pater pueri cōuiuiū prepauit. ⁊ mul/
tos clericos inuitauit. Venit aūt dia
bolus ad ianuā in habitu pegrini. pe
tēs elemosynā sibi dari. Et iubet q̄/
totius pater filio vt det elemosynam
pegrino. Properat puer. sed pegrinuz
nō inueniēs insequtur abeuntē. Cūq;
ad q̄dam compitū peuenisset appre/
hendēs diabol⁹ puer⁹ eum strangula/
uit. Q̄d audiens pater vehemēter in/
gemuit. corp⁹ tulit. in thalamo collo/
cauit. Cepitq; p̄ dolore clamare ⁊ di/
cere. Fili dilectissime quō est tibi. Sā
cte Nicolae heccine est merces hono/
ris quē vobis tādiu exhibui. Et cum
hec ⁊ sil̄ia pater diceret. statim puer q̄
si de somno euigilās oculos aperuit ⁊
surrexit. G ¶ Vir q̄daz nobilis ro
gauit beatū Nicolaū vt sibi filiū a do
mino impetraret. ꝓmittēs se filiū ad
ecclesiā ei⁹ ductur⁹ ⁊ cyphū aureū ob/
latur⁹. Filius ḡ nascit̄ ⁊ ad etatē ꝑdu/
citur. ⁊ cyphus fieri iubet̄. Qui dū si/
bi valde placeret suis eum adaptauit
vsibus. ⁊ aliū eque valētē fieri p̄cepit
Nauigantib⁹ itaq; ad ecclesiā sc̄ti Ni/
colai. iubet pater filio vt in illo cypho
quē p̄mo fieri fecit aquā sibi afferret.
Puer aūt cū vellet aquā haurire cum
cypho in mare cecidit ⁊ statim dispa/
ruit. Pater aūt amare flens nihilomi
nus votū suū ꝑfecit. Veniēs igit̄ ad
altare sancti Nicolai cū obtulisset se/
cūdum cyphū. tanq̄ ꝓiectus cecidit
de altari. Cū aūt eū eleuasset ⁊ sup al
tare iterū posuisset. rursus de altari lō
gius est ꝓiectus. Mirantibus oībus
ad tam grande spectaculū. ecce puer
sanus ⁊ incolumis aduenit. primū cy
phum in suis gestans manib⁹. Nar/
rauitq; corā oībus q̄ quādo in mare
cecidit statim beatus Nicolaus affu/
it ⁊ eum illesuz seruauit. Sicq; pater
eius letus effect⁹ vtrūq; cyphum bea
to Nicolao obtulit. ¶ Quidaz vir di
ues meritis beati Nicolai filiū habu
it quem adeodatū vocauit. Hic san/
cto dei capellam in domo sua constru
ens om̄i anno festū eius solenniter ce
lebrauit. Erat aūt locus ille situs iu/
xta terram agarenor⁹. Adeodatus er
go quadam vice ab agarenis capitur
⁊ in seruitutem regis eorum deputa/
tur. Sequenti anno dum festum san
cti Nicolai pater eius deuote celebra/
ret. ⁊ puer cyphum p̄ciosuz tenens re
gi assisteret. recolit suam captionē. pa
rentum dolorē. ⁊ gaudiū q̄d in domo
sua ea die fiebat. cepitq; altius suspi/
rare. Quor⁹ suspirior⁹ causam dū rex

minis extorsisset ait rex. q̄cq̄d tu⁹ Ni/
cola⁹ agat tu hic nobiscuz manebis. ⁊
subito facto vēto vehemēti totāq̄ do
mū cōcutiente puer cū cypho rapit. ⁊
añ fores eccl̄ie vbi pentes a gebāt solē
nia collocat. ⁊ magnū gaudiū oibns
generat. Alibi tñ legit q̄ p̄dict⁹ inue/
nis fuit de normādia q̄ vltra mare p/
gens a Soldano capit ⁊ añ eum sepe
verberat. Qui dū in festo scti Nicolai
verberaret. ⁊ in carcere inclusus fleret
⁊ p sua liberatōe ⁊ p leticia quā tunc
habere cōsueuerāt pentes. subito ob/
dormiuit ⁊ euigilās in capella patris
sui se inuenit. Legenda. iiij. A

De sancta Lucia virgine.

Lucia di
citur a luce. Lux enim
hz pulchritudinē in a/
spectōe. qz vt dic Am/
bro. Lucis natura hec ē vt oīs in eius
aspectu gr̄a sit. hz etiā diffusionē sine
coinq̄natōe. qz p q̄cunq̄ īmūda diffu
sa nō coinq̄nat. rectū incessum sine cur
uitate longissimā lineaz ptransit sine
morosa dilatōe. Per hoc oñdit q̄ btā
virgo Lucia habuit decorē ꝟginitatz
sine aliq̄ corruptōe. diffusionē charita
tis sine aliq̄ īmūdo amore. rectū inces
sum intētōis in deū sine aliq̄ obliq̄ta/
te. longissimā lineā diurne opatiōis si
ne negligētie tarditate. Vel Lucia di
citur quasi lucis via. B

Lucia ꝟgo syracusana no/
bilis genere audiēs famā
sctē Agathe p totā siciliaz
diuulgari. sepulchrū eius
adijt cū mr̄e sua Euticia ānis q̄ttuor
fluxū sanguīs incurabilit patiēte. In
ter ipsa igit missarū solēnia cōtigit vt
illud euāgeliū legeret in q̄ dñs mulie/
rē ab hac passiōe sanasse narrat. Tūc
Lucia mr̄i dixit. Si credis his q̄ legū
tur crede Agathā illū sp hr̄e p̄sentē p
cui⁹ noīe sustinuit passiōez. Si g̃ ei⁹ se
pulchrū credēs cōtigeris. pfecta conti
nuo sanitate gaudebis. Igit recedēti
bus cunctis ⁊ mr̄e ⁊ filia iuxta sepul/
chrum in oꝛone exñtibus Luciā som/
nus arripuit viditq̄ Agathā in me/
dio angeloꝝ gēmis ornatā stantē ⁊ di
centē sibi. Soror mea Lucia ꝟgo deo
deuota q̄d a me petis q̄d ipsa poteris
p̄stare cōtinuo mr̄i tue. Nā ecce p fidē
tuā sanata est. Euigilans aūt Lucia
mr̄i sue dixit. Mater mea ecce sanata
es. Per ipsam g̃ te depcor q̄ suis oꝛo/
nibus te sanauit ne mihi decetero no
mines spōsuz. Sz q̄cq̄d mihi datura
eras p dote paupib⁹ elargire. Cui mr̄
ait. Tege p̄us oculos meos ⁊ q̄cq̄d vo
lueris de facultatib⁹ facito. Ad quaz
Lucia. Q̄d moriēs das iō das qz fer
re tecū nō potes. Da igit duz viuis ⁊
mercedē habebis. Cuz g̃ redissent fit
q̄tidie distractio reꝝ ⁊ dant in necessi/
tatib⁹ pauperꝝ. Interea dū p̄rimoniū
distribuit ad spōsi noticiā puenit. Re
quirit spōsus a nutrice de his. Rñdit
illa caute q̄ vtiliorē possessionē spōsa
sua inuenisset quā suo volebat nomīe
compare. ⁊ iō videbat aliq̄nta distra/
here. Credidit stult⁹ carnale cōmertiū
⁊ cepit autor eē vendētiū. Venditz āt
oībus ⁊ paupibus erogatis. sponsus
trahit eā corā pascasio ꝯsulari dicens
eam christianā esse ⁊ ꝯ leges agere au
gustoꝝ. C Inuitāte igit eā pasca
sio ad sacrificia idoloꝝ rñdit. Sacri/
ficiū placēs deo est visitare paupes ⁊
eis in necessitatib⁹ subuenire. ⁊ qz iaz
ampli⁹ nō habeo q̄d offerā meipsam
sibi tribuo offerendā. Cui pascasius.
Ista ꝟba tibi sili stulto christiāo nar/
rare poteris. mihi aūt q̄ p̄ncipū decre
ta custodio ista frustra psequerz. Ad
quē Lucia. Tu p̄ncipū tuoꝝ decreta
custodis. ⁊ ego dei mei legē custodiaz
Tu p̄ricipes times. ⁊ ego deū timeo.
Tu illos offendere nō vis. ⁊ ego deuz
offendere caueo. Tu illis placere desi
deras. ⁊ ego vt xp̄o placeā cōcupisco.
Tu g̃ fac q̄d tibi vtile cog̃sces. ⁊ ego
faciā q̄d vtile mihi esse pspexero. Cui
pascasi⁹. Patrimoniū tuū cum corru/
ptorib⁹ expēdisti. ⁊ iō q̄si meretrix loq̄

ris. Cui Lucia. Patrimoniũ meũ in tuto loco ꝯstitui. corruptores autem mẽtis ⁊ corpis nũq̃ sciui. Rñdit pascasi⁹. Qui sunt corruptores mentꝭ ⁊ corpis. Lucia dixit. Corruptores mẽtis vos estis q̃ suadetis vt aĩe sue ꝺserãt creatorẽ. Corruptores ꝟo corpis sunt q̃ corpalẽ ꝺlectatõꝫ p̃ponũt epul' sempi t'nis. Pascasi⁹ dixit. Cessabũt ꝟba cũ ꝑuentũ fuerit ad ꝟbera. Cui lucia dixit. Uerba dei cessare nõ pñt. Cui pasca. Tu g̃ deus es. Rñdit Lucia. Ancilla dei sũ q̃ dixit Cũ steteritis ante reges ⁊ p̃sides ⁊c̃ Nõ ei vos estis ⁊c̃. Pas. dixit. In te g̃ spũssctũs est. Cui Lucia. Qui caste viuũt tẽplũ spũssctĩ sunt. Cui Pascasi⁹. Ego faciã te duci ad lupanar vt ibi violatõem accipias et spm̃sanctũ ꝑdas. Cui Lucia. Nõ inq̃natur corp⁹ nisi de ꝯsensu mẽtis. Nã si me inuitã violari feceris: castitas mihi duplicabit' ad coronã. Nũq̃ aũt voluntatẽ meã ad ꝯsensuꝫ poteris prouocare. Ecce corpus meũ ad oẽ supplicĩũ est ꝑatũ. Quid moraris. Incipe fili diaboli desideria penaꝝ tuaꝝ exercere. Tũc Pascasi⁹ lenões fec̃ venire dicẽs eis. Inuitate ad eã omnẽ populũ ⁊ tãdiu illudat' donec mortua nũciet'. Uolentes aũt eã trahere tãto põdere spũssctũs eã fixit vt omĩno eã mouere neq̃rẽt. Fecitq̃ pascasi⁹ mille viros accedere ⁊ man⁹ eius ⁊ pedes ligare. sꝫ eã nullaten⁹ poterãt mouere. Tũc ⁊ cũ viris mille pl'a paria bouꝫ adhibuit. sed tñ ꝟgo dñi ĩmobil' ꝑmãsit. Uocatis aũt magis vt suis ĩcãtatõibꝫ moueret' oĩno moueri nõ potuit. Tũc dixit pascasius. Que sunt illa maleficia q̃ vna puella a mille viris nõ mouet'. Lucia dixit. Nõ sunt ista maleficia sꝫ bñficia xp̃i. Porro si adhuc decẽ milia adhibueris eq̃ vt p̃us ĩmobilẽ me videb̃ Putãs ꝟo Pasca. s̃m q̃rũdã figmenta q̃ lotio fugarẽt' maleficia iussit eã lotio ꝑfũdi. Cũq̃ nec sic moueri posset. angustiat⁹ nimis copiosuꝫ ignez circa eã accẽdi picẽq̃ ⁊ resinã ⁊ feruẽs oleũ sup eã fundi iussit. D Dixitq̃ lucia. Inducias ĩpetraui martyrij mei vt credẽtibꝫ timorẽ auferaꝫ passiõis ⁊ nõ credẽtibꝫ vocẽ insultationis. Uidẽtes aũt amici pascasij eũ angustiari ĩ gutture ei⁹ gladiũ ĩmerserũt. q̃ neq̃q̃ loq̃lã amittẽs dixit Annũcio vobis pacẽ eccl'ie redditã maximiano hodie mortuo: ⁊ de reg̃ suo dyoclecião expulso. Et sicut ciuitati cathanẽsi soror mea agatha data est ꝓtectrix. sic ⁊ ego ciuitati syracusane ꝯcessa sum interuẽtrix. Dũ hec ꝟgo loq̃t' ecce mĩstri rhomanoꝝ veniunt: pascasiũ app̃hẽdũt. vinctũ ad cesarẽ secũ ducũt. Audierat eni cesar q̃ vniuersam ꝓuinciã fuerat depdat⁹ Ueniẽs ergo rhomã ⁊ senatui accusatus parit' ⁊ ꝯuict⁹ capitali snĩa ẽ punitus Uirgo ꝟo Lucia de loco in q̃ ꝑcussa est mota nõ est nec spm̃ tradidit q̃ad usq̃ sacerdotes venirẽt: ⁊ corp⁹ dñi ei traderẽt. Et oẽs astãtes amẽ dño rñdert. In eodẽ ãt loco ẽ sepulta ⁊ ecclesia fabricata. Passa est aũt tp̃e cõstãtini ⁊ maxentij circa annos domini. cccx. Legẽda. v. A

De sancto Thoma apl'o

Thomas interpretatur abyss⁹ vl' gemin⁹ qd̃ et grece didim⁹ dicit'. Ul' dicit' thomas a thomos qd̃ est diuisio siue sectio. Dicit' g̃ abyssus eo q̃ ꝓfunditatẽ diuitatꝭ penetrare meruit qñ ad sui ĩterrogatõnẽ xp̃s sibi rñdit Ego sum via ꝟitas ⁊ vita. Dicit' gemin⁹ eo q̃ resurrectõez christi q̃si gemĩate ⁊ ĩ duplũ q̃ alij cognouit. Nã illi cognouerũt vidẽdo. iste vidẽdo ⁊ palpãdo. Diuisio aũt siue sectio dicitur. qꝛ mẽtẽ suã ab amore mũdi diuisit. vl' qꝛ ab alijs ĩ fide resurrectõis diuisus ⁊ sect⁹ fuit. Uel ꝺr thomas q̃si tot⁹ meãs in dei. s. amore ⁊ ꝯtẽplatione. Habuit eni tria q̃ ĩ ipo indicauerũt fuisse amorẽ dei. de q̃bꝫ dicit ꝓsper de vita ꝯtẽplatiua. Quid ẽ deũ

diligere nisi aio ꝯcipe feruidū visiōis dei affectū peccati odiū et mūdi fastidiū. Vel thomas d'r a theos qd ē deus ⁊ me⁹. vnde thomas q̄si de⁹ me⁹. ⁊ h̄ ꝓpter illud qd dixit cū certificat⁹ credidit. dn̄s me⁹ ⁊ de⁹ meus B

Thomas apl's cū eēt ap d̄ cesareā apparuit ei dn̄s dicēs. Rex indie gundoforus misit p̄positū abanē q̄rere hoiem architectoria arte eruditū. Veni igit̄ ⁊ mittā te ad eū. Cui thomas. Dn̄e q̄ vis mitte me p̄ter ad indos. Cui domin⁹ Vade secure. qr ero custos tui. Cūq; indos ꝯuerterꝫ ad me cū palma martyrij venies. Cui Thomas Dn̄s me⁹ es et ego seru⁹ tu⁹. fiat voluntas tua. Cūq; p̄posit⁹ forū ꝑambularet dixit ei dn̄s. Quid cōparare vis iuuenis. Cui ille. Dn̄s me⁹ misit me vt ꝯducā ꝟuos in arte architectoria eruditos. vt rhomano ope sibi palacium ꝯstruat̄. Tūc dn̄s tradidit ei thomā asserēs eū pl'imū i tali arte ꝑitū. Nauigātes aūt ad q̄ndā ciuitatē venerūt in q̄ rex filie sue nuptias celebrabat. Hic cū p̄conizari fecissꝫ vt oēs nuptijs int̄essent: al's regē offenderēt. illuc ꝯtigit abanē ⁊ apl'm itroire. Puella āt hebrea fistulā i manu gerēs vnūquēq; laude aliq̄ ꝯmendabat. Vidēsq; apl'm intellexit hūc eē hebreū eo ꝙ nō māducaret. sꝫ ocl'os ad celū fixos h̄ret. Cūq; puella corā eo hebraice caneret dicēs. Vn⁹ ē deus hebreoꝝ q̄ creauit oīa ⁊ fundauit maria. apl's ip̄am hec eadē verba repetere satagebat. Vidēs āt p̄icerna ꝙ nō māducaret nec biberet. sꝫ tm̄ oculos fixos ad celū haberet. apl'm d'i in maxillā ꝑcussit. Cui apl's. Meli⁹ est vt i futuro indulgētia tibi tradat̄ ⁊ hic transitoria plaga reddat̄. Non hinc surgā donec man⁹ q̄ me ꝑcussit huc a canib⁹ afferat̄ Hic igit̄ ad hauriēdā aquā abijt. ⁊ leo ip̄m occidens sanguinē ei⁹ bibit. Lacerātib⁹ autē canib⁹ ei⁹ corp⁹ vn⁹ niger canis manū ei⁹ dexterā i mediū ꝯuiuiū appor tauit. Quo viso oīs turba obstupuit et puella ei⁹ ꝟba referēs ꝓiecta fistula ad pedes apl'i se ꝓiecit. Hmōi aūt vltōem factā reprobat Augus. i li. ꝯ faustū. et asserit a pseudo h̄ fuisse isertū. Vñ ⁊ legēda hec q̄ ad pl'a suspecta habet̄. Possꝫ tn̄ dici ꝙ hoc ñ animo imp̄cādi sꝫ mō p̄dicēdi dictū sit. Si tn̄ augustini ꝟba diligent̄ inspiciant̄ nō penit⁹ ista reprobare videtur Ait eni sic in eodē li. Legūt scp̄turas apocrifas māichei nescio a q̄b⁹ fictoribꝫ fabulaꝝ sub apl'oꝝ noīe scriptas q̄ suoꝝ scriptoꝝ tp̄ib⁹ i auctoritatem sctē eccl'ie recipi mererent̄. Si sancti ⁊ docti hoies q̄ tūc i hac vita erāt et examīare poterāt eos ꝟa locutos eē cognoscerēt. Ibi tn̄ legūt apl'm thomā cū esset in q̄dā nuptiaꝝ conuiuio ꝑegrinus ⁊ ꝓrsus incognit⁹ a q̄dam mistro palma ꝑcussum imp̄catū fuisse hoi ꝯtinuā seuāq; vindictā. Nā cū egressus fuisset ad fontē vñ ⁊ aquaꝫ ꝯuiuātib⁹ mīstraret in eū leo irruens int̄emit. manūq; ei⁹ q̄ caput apl'i leui ictu ꝑcusserat a corpe auulsam ꝟm ꝟbū eiusdē apl'i id optātꝫ atq; ip̄cātꝫ canis itulit mēsis in q̄b⁹ ip̄e apl's discūbebat. Quid h̄ videri crudeli⁹ p̄t. Verū qr ibi nisi tn̄ fallor h̄ etiā scp̄tū est ꝙ ei veniā i scl'o futuro petierit facta est cōpēsatio bn̄ficij maioris. vt ⁊ apl's q̄ꝫ carus deo essꝫ ⁊ dn̄s ꝑ hūc timorē ꝯmēdaret̄ ignotis. ⁊ illi p⁹ hāc vitā qn̄q; finiēdā in et̄nū ꝯsuleretur Vtꝝ illa ꝟa sit an ꝯficta narratio nihil mea nūc int̄est. Certe enim manichei a q̄b⁹ ille scp̄ture q̄s canō eccl'iastic⁹ respuit tāq̄ꝫ ꝟe atq; sincere acceptant̄. saltem hic cogunt̄ fateri illā patientie ꝟtutē quā docet dn̄s dicens. Si q̄s te ꝑcusserit in maxillā tuā dexterā p̄be ei sinistrā. posse esse in p̄ꝑatione cordis etiā si nō exhibeat̄ gestu corpis et exp̄ssione verboꝝ. qn̄q̄dem apl's palma ꝑcussus potius dn̄m rogauit vt iniurioso homi in futuro seculo parceret̄. in p̄nti aūt illa iniuria nō inulta relinq̄ret̄. q̄ꝫ vel p̄buit feriē

ti alterā ꝑtem aut vt iterꝝ feriret āmo
nuit. Tenebat certe interi⁹ dilectōis
affectū. ⁊ exteri⁹ req̄rebat correctōis
exemplū. Siue h̄ verꝝ sit siue cōfictū
cur nolūt credere tali aīo famulū dei
moysen idoli fabricatores ⁊ adorato
res gladio ꝓstrauisse. Si aūt penas
illas cōparam⁹ q̄d simile ferro interi
mi. et a feris trucidari atq̄ laniari.
Qñq̄dem iudices publicis legib⁹ ser
uiētes maiorꝫ crimis reos bestijs tra
di q̄ gladio ꝑcuti iubent. Hec Au
gustinus. Tūc apl's ad petitōem re
gis spōsum et spōsam benedixit. Da
inq̄ens dñe adolescentib⁹ his benedi
ctionē dextere tue. et in eoꝝ mentib⁹
semina semen vite. Abeūte āt apl'o
in manu iuuenis est reꝑtus plen⁹ da
ctilis palme ram⁹. Comedentib⁹ ve
ro spōso et spōsa de fructu eius am
bo obdormiunt. ⁊ somnū sil'e ambo
cernūt. Videbat̄ eteni eis q̄ rex gem
mat⁹ eos āplecteret̄ et diceret. Apl's
me⁹ bñdixit vos vt et̄ne vite ꝑticipes
sitꝫ. Euigilātib⁹ aūt ⁊ mutuo sibi sō
nia reuelātib⁹ apl'us ad eos ingredi
tur dicēs eis Rex meus modo vobis
apparuit ⁊ me clausis ianuis huc ad
duxit vt super vos bendictio mea fru
ctificet. Habeatis carnis integrita
tem que est omnium regina virtutū
⁊ fruct⁹ salutis ꝑpetue. Virgitas so
ror est angeloꝝ. possessio oīm bonoꝝ
victoria libidinū. fidei tropheū. expu
gnatio demonū. et eternoꝝ securitas
gaudioꝝ. De libidine aūt corruptio
gignit̄. de corruptōe pollutio nascit̄.
de pollutōe reat⁹ oritur. d̄ reatu cōfu
sio generat̄. Hec illo referēte duo an
geli apparuerūt dicētes eis. Nos su
mus angeli vobis ad custodiā d̄pu
tati. q̄ si apl'i bene ꝟuaueritis moni
ta offerem⁹ deo oīa vota vr̄a. Eos
igit̄ apl's baptizauit et de fide diligē
ter edocuit. Post mlt̄ū vero tꝑis spō
sa nomine pelagia sacro velamīe cō
secrata martyriū patitur. ⁊ sponsus
noīe dionysi⁹ illi ciuitati in ep̄m or
dinat̄. C Post hec aūt apl'us
et abanes ad regē indie ꝑuenerunt.
Designato v̄o ab apl'o mirabili pala
tio et copioso thesauro accepto rex in
aliā ꝓuinciā ꝓficiscit̄. ⁊ apl's vniuer
sum thesauꝝ pauꝑib⁹ elargit̄. Per to
tū aūt bienniū q̄ abfuit rex apl's p̄di
catōi institit. ⁊ innumerabilē populū
ad fidē ꝯuertit. Rediēs aūt rex ⁊ que
thomas fecerat discēs ip̄m cū abane
in ima retrusit carcerꝫ vt postmoduꝫ
viuos excoriatos vltricib⁹ daret flā
mis. Interea Gad frater regꝫ morit̄
⁊ ei sepulchꝝ cū ambitōe nimia p̄pa
tur. Quarta aūt die q̄ mortu⁹ fuerat
resurrexit. et stupefactis oīb⁹ cūctisq̄
fugiētib⁹ dixit fratri suo. Hic homo
frater quē excoriare ⁊ incēdere dispo
nebas amicus dei est. ⁊ oēs angeli fa
mulant̄ ei. qui me in ꝑadisum ducen
tes quoddā mihi oñderūt palacium
ex auro et argento ⁊ lapidib⁹ p̄ciosis
mirabiliter fabricatū. Et cū ei⁹ pul
critudinē admirarer: dixerunt mihi.
Hoc ē palaciū q̄d thomas fr̄i tuo ex
truxerat. Cūq̄ dicerē. vtinaꝫ ianitor
ei⁹ essem. dixerūt mihi. Frater tu⁹ se
illo fecit indignū. si vis in illo mane
re rogabim⁹ dñm vt te suscitare dig
net̄ vt illud a fr̄e tuo possis emere red
dēs ei pecuniā quā se existiat ꝑdidisse
Et hec dicēs cucurrit ad carcerē apl'i
fratri suo postulās idulgeri. Abiectꝫ
q̄ vinculis rogare apl'm cepit vt ve
stem accipet p̄ciosam. Cui apostol⁹.
Ignoras q̄ nihil carnale. nihil terre
num gestiunt q̄ cupiunt habere in ce
lestib⁹ potestatē. Egrediente autem
apostolo d̄ carcere rex occurrit ei. ⁊ ad
uolut⁹ ei⁹ pedib⁹ veniam postulabat
Tūc apl's ait. Mlt̄ū vob p̄stitit de⁹
vt secreta sua vobis oñderet. Credi
te i xp̄m ⁊ baptizabimi vt et̄ni regni
ꝑticipes sitis. Dixit ei frater regꝫ Vi
di palaciū q̄d fratri meo fecisti. ⁊ il
lud cōparare merui. Cui apl's. Hoc
in potestate fratrꝫ tui est. Cui rex. Il
lud erit meū apl's fabꝫ tibi alid̄. q̄d
si forte neq̄uerit mihi ⁊ tibi vnū h̄ cō
mūe erit. Rñdit apl's. Innūerabilia

palacia sunt in celo ab initio secl'i p̄/
pata q̄ fidei p̄cibꝫ siue p̄cio ꝛ el'ynis cō
pant'. Diuitie aūt vr̄e ad illa vos añ
cedere pñt. seq̄ ꝟo oīno nō pñt. D
Post vnū aūt mēsem fecit apl's pau
pes oēs illi⁹ ꝓuicie ꝯgregari. Quibꝫ
ꝯgregatis debiles ꝛ ifirmos seorsuꝫ
stare iussit ꝛ sup eos orauit. Cūq̄ q̄
docti fuerāt rñdissent amē. chorusca
tio de celo veniēs tā apl'm q̄ ceteros fe
re p horā dimidiā sic ꝓstrauit vt oēs
se putarēt ictu fulguris iterijsse. Eri/
gens aūt se apl's dixit Surgite quia
dñs me⁹ sicut fulgur vēit vosq̄ sana
uit. Exurgētes aūt oēs sani dñm et
apl'm gl'ificauerunt. Tūc apl's cepit
eos docere. ꝛ. xij. g̃d⁹ ꝟtutuꝫ assig̃re
Prim⁹ ē vt in deū crederēt q̄ ē vn⁹ in
eēntia ꝛ trin⁹ in ꝑsonis. Deditq̄ eis
triplex exēplū sensibile quō sint i vna
eēntia tres ꝑsone. Primū ē q̄ vna ē i
hoīe sapiētia. ꝛ de illa vna ꝓcedit in/
tellect⁹ mēoria ꝛ ingeniū. Nā igeniū
inq̄t ē vt qd̄ ñ didicisti iuenias. Me
moria vt ñ obliuiscaris q̄ didiceris.
Intellect⁹ vt itelligas q̄ oñdi pñt vel
doceri. Scd̄m q̄ i vna vinea tria sūt
scꝫ lignū folia ꝛ fruct⁹. Et hec om̄ia
tria vnū sunt ꝛ vna vinea sunt. Ter
ciū est q̄ caput vnū q̄tuor sensibꝫ cō/
stat. in vno eī capite sunt visus gust⁹
audit⁹ ꝛ odorat⁹. ꝛ hec pl'a sūt ꝛ vnū
caput sunt. Scd̄s grad⁹ ē vt baptis
mū suscipent. Terci⁹ ē vt se a fornica
tōe ꝯtinerēt. Quart⁹ vt se ab auari/
cia tparēt Quīt⁹ vt gulā restringerēt
Sext⁹ vt pniaꝫ tenerēt. Septim⁹ vt
i his ꝑseuerarēt. Octau⁹ vt hospita/
litatē amarēt. Non⁹ vt volūtatē dei i
faciēdis q̄rerēt ꝛ ea ope cōplerēt. De
cim⁹ vt eā i nō faciēdis q̄rerēt ꝛ ea o/
pere vitarēt. Undecim⁹ vt caritatez
amicꝫ ꝛ inimicꝫ impēderēt. Duode
cim⁹ vt i custodiēdis his vigilē curā
hr̄ent. Post p̄dicatōꝫ ꝟo baptizati st̄
nouē milia viroꝝ exceptꝫ ꝑuul' ꝛ mu
lieribꝫ. E P⁹ h̄ aūt i supiorē in
diā abijt: in q̄ inumeris miraculorū
isignijs coruscauit. Sinticē etiā ami
cā migdomie vxorꝫ carisij cognati re
gis apl's illumiauit. Dixitq̄ migdo
mia ad sinticē. Putas si poto eū vide
re. Tūc migdomia de ꝯsilio ei⁹ habi
tū mutauit ꝛ int' paupes ml'eres vbi
apl's p̄dicabat aduēit. Apl's aūt ce/
pit de vite hui⁹ miseria p̄dicare dicēs
int' cetera. Qm̄ vita hec ē vita mise/
ra casibꝫ subiecta ꝛ a deo fugitiua vt
cum teneri credit' effugiat labefacta.
Deīde cepit q̄tuor rōibꝫ exhortari vt
ꝟbū dei libēter audirēt. ip̄m ꝟbū dei
q̄tuor reꝝ generibꝫ ꝯparando. s. colli
rio ex eo q̄ oculū nr̄i intellect⁹ illumi
nat. Potōni ex eo q̄ nostꝝ affectū ab
oī carnali amore purgat ꝛ mundat.
Emplastro ex eo q̄ pctōꝝ nr̄oꝝ vul/
nera sanat. Cibo ex eo q̄ nos celestiū
amore delectat. Et sic inq̄t hec egro/
to nō valēt nisi ea in se recepit. sic nec
aīe lāguēti ꝟbū dei ꝓdest nisi illd̄ cuꝫ
deuotōe audierit. Predicāte igr̄ apo
stolo migdomia credidit. ꝛ deīceps
viri thoꝝ abhorruit. Tūc carisi⁹ a re
ge ipetrauit ꝛ apl'm in carcerē posuit
Ad quē veniēs migdomia rogauit
vt sibi ignosceret q̄ ꝓpt' eā i carcerem
missus eēt. Quā ille benigne ꝯsolās
hec oīa se libēter pati asseruit. Carisi
us aūt regē rogauit vt reginā sororē
sue vxoris ad eā mitteret si forte eaꝫ
reuocare possꝫ. Missa regia ꝯuertit'
ab ea quam volebat ꝑuertere. visisq̄
tot miraculis q̄ apl'us faciebat dixit.
Maledicti sūt a deo q̄ nō tot signis
credūt ꝛ opibꝫ. Tūc apl's oēs q̄ ade/
rāt de tribꝫ breuit' istruxit. s. vt eccl'iaꝫ
diligerēt. sacerdotes honorarēt. ꝛ as/
sidue ad audiēdū ꝟbū dei ꝯuenirent
Reuertēte āt regina dixit ei rex. Ut
q̄d tā diu morata es. Que rñdit. pu/
tabā migdomiā stultā esse sꝫ sapiētis
sima ē. ꝛ me ad apl'm dei ducēs viaꝫ
ꝟitatis me cognoscere fecit. ꝛ nimis
stulti sūt q̄ in xp̄m nō credūt. Noluit
q̄ regina regi deīceps copulari. Stu
pefactus autē rex dixit cognato suo.
Dū tuā vxorē recupare vellē meā ꝑ/
didi ꝛ peior mihi mea effecta ē q̄ tua

tibi F Tūc rex iussit apl'm liga
tis manib' ad se adduci. p̄cipiēs ei vt
ad suos viros ꝯiuges reuocarz. Apo
stol' aūt triplici exēplo oñdit q̄ diu ī
errore ꝑsisterēt h̄ facere nō deberent.
vicz exēplo regz. exēplo turris. ⁊ exem
plo fontz. Vñ dixit. Tu cū sis rex ñ
vis hr̄e coinq̄nata ſuitia sz mūdos ſ
uos parit ⁊ ancillas. Quāto magis
credere debes deū amare castissima
⁊ mūda ſuitia. Quid ḡ culpor si deū
amare p̄dico in seruis suis qd̄ diligis
⁊ ī tuis. Fab̄caui turrim excelsaz ⁊ di
cis mihi. vt ego q̄ fabricaui eā d̄struā
Fodi terrā ꝓfundā ⁊ eduxi fontez de
abysso. ⁊ dicz mihi vt obstruā illum.
Tūc irat' rex afferri iussit ardētes la
minas ferreas. ⁊ apl'm stare nudis pe
dib' sup eas. Protinus aūt nutu dei
fōs ibi erupit ⁊ eas extinxit. Tūc rex
ꝯsilio cognati sui eū ī fornacē ardētez
mitti fecit. Que tñ sic refrigerata ē vt
die alt̄a san' ide exiret ⁊ illesus. Dixit
q̄ regi carisi'. Fac illū offerre sacrifi
ciū deo sol' vt sic dei sui irā incurrat q̄
ab his eū lib̄at. Cūq̄ ad h̄ vrgeretur
dixit regi. Prestātior es tu q̄ factu
ra tua. Exq̄ tu mō verz deū negligz ⁊
picturā colis. tu putas q̄ sic dicit cari
[illegible] de' me' mihi irascet' postq̄ adora
uero deū tuuz. magis aūt irascet' deo
tuo eūq̄ cōminuet. Adoro igit' eum.
Si ḡ me adorāte deū tuū de' meus
nō euertet illū sacrificabo illi. Si aūt
sic: tu credas deo meo. Cui rex. Ad
huc mecū de pari loq̄rz. Precepit igr̄
apl's hebraice demōi q̄ i eo erat vt q̄
cito corā idolo genua flecteret statim
idolū cōminueret Flectēs igit' apl'us
genua dixit. Ecce adoro sz nō idoluz
Ecce adoro sz nō metallū. Ecce ado
ro sed nō simulacrz. Adoro aūt dñm
iesum xp̄m. in cui' noīe p̄cipio tibi d̄
mon q̄ in eo latitas vt simulacrū istd̄
cōminuas. Statiq̄ sic cera liq̄factū
est. Tūc oēs sacerdotes mugitū d̄de
rūt. Pōtifex aūt tēpli eleuās gladiuz
apl'm trāsuerberauit dicēs Ego vin
dicabo iiurias dei mei. Rex aūt ⁊ ca
risi' aufugerūt vidētes q̄ popul' vel
let apl'm vidicare ⁊ pōtificē viuū in
cēdere. Xp̄iani aūt corpus apl'i tulert
⁊ honorifice sepelierūt. P' lōgū tp̄us
scz circa ānos dñi. cc. ⁊. xxx. corp' apl'i
in edissam ciuitatē q̄ olim dicebat' ra
ges medoꝝ trāslatū ē alexādro īpera
tore ad siroꝝ p̄ces h̄ faciēte. In illa āt
ciuitate null' heretic'. null' iude'. nul
lus pagan' p̄t viuere. nec tyrānus ali
q̄s ibi nocere. postq̄ Abagar' rex il
li' ciuitatz epl'az māu saluatorz scp̄tā
accipe meruit. nā si qñ gēs aliq̄ ꝯ ciui
tatē illā insurrexerit. infans baptizat'
sup portā stās epl'az illā legit. ⁊ ea die
tā saluatorz scp̄tz q̄ apl'i thome meri
tis hostes aut fugiūt aut pacātur.
Isidor' in li. d̄ vita ⁊ obitu sctōꝝ sic
d̄ isto apl'o dic̄. Thomas discipulus
xp̄i ac sil'is saluatori audiēdo icredu
lus vidēdo fidel' fuit. Hic euāgeliū p̄
dicauit ꝑthis: medis: ꝑsis: hircāis et
brachianis. Et intrās oriētalē plagā
⁊ int'na gētiū penetrās ibi p̄dicatiōz
suā vsq̄ ad titulū sue passiōis ꝑduxit
Hic lāceis trāsfixus occubuit. Hec
Isido. Chry. q̄z ait q̄ dū thomas ad
regionē magoꝝ q̄ ad xp̄m adorāduz
venerāt deuenisset. eos baptizauit.
et facti sūt adiutores fidei xp̄iane.

De festiuitatibus que eue niūt īfra tp̄s qd̄ ꝑtim ꝯtinet' sub tp̄e recōciliatōis ⁊ ꝑti sub tp̄e ꝑegriatōis

Dicto de festiuitati
bus q̄ occurrūt īfra tp̄s re
nouatōis. qd̄ īcepit a mo
yse ⁊ ꝓphetis ⁊ durauit vs
q̄ ad aduentū xp̄i in carnē. qd̄ tp̄s re
p̄sentat eccl'ia ab aduētu vsq̄ ad na
tiuitatē dñi inclusiue. seq̄t' d̄ festiuita
tib' q̄ eueniūt infra tp̄s qd̄ ꝑtim con
tinet' sub tempe reconciliatōis. ꝑtim
sub tēpore ꝑegrinationis. qd̄ temp'
rep̄sentat ecclesia a natiuitate vsq̄ ad
septuagesimā. sic sup̄ ī ꝓlogo dictū ē

Legenda. vj. A

De natiuitate dñi nostri ie
su christi ſm carnem.

Natiuitas dñi nostri ihesu xpi ꝑm carnē vt q̄dā aiūt. cōpletis ab adā q̄n q̄ miliib⁹ ducētȝ. xxvij. annis. vl ꝑm alios sex miliū. vl ꝑm Eusebiū cesarien. i cronicȝ suis. v. miliū cxcix. tpe Octauiani impatoris fcā ē Coputatio aūt sex miliū annoꝝ iuēta fuit a methodio potius mystice q̄ cronice. Veniēte aūt ipo filio dei in carnē tāta pace vniuersus mūd⁹ gaudebat vt toti orbi vnic⁹ romanoꝝ ipa tor pacifice ꝓsideret. Hic dict⁹ ē octauian⁹ a prima ipositōne. cesar a iulio cesare cui⁹ fuit nepos. august⁹ ab augmēto reipublice. impator a dignitatis honore. q̄ ad dñaz aliox regū fuit prio h̄ noie insignit⁹. Nā sic nasci voluit vt nob pacē pectoris vl xpis z pacē eternitatȝ tribueret. sic voluit vt nihilomin⁹ orbē suū pax xpis illustrarȝ Cesar igit august⁹ vniuerso ꝓsidens orbi scire voluit q̄t. quicie. q̄t ciuitates q̄t castra. q̄t ville. q̄t boues i toto orbe eent. iussitq; vt ꝺz i hysto. scol. vt oēs boues ad suā ciuitatē vñ trahebant originē ꝓgerēt. z q̄libet denariū argēteū q̄ valebat decem nūmos vsuales vñ z denari⁹ dicebat ꝓsidi. quicie tradēs se subditū romano ipio. ꝓfiteret. Nā z nūm⁹ imaginē ꝓferebat cesarȝ z supscriptōz nois. Dicebat aūt ꝓfessio z descriptio sȝ diuersa ꝓsideratōe

Professio

Professio enī dicebat q̄ q̄libz q̄n reddebat ꝓsidi. quicie cēsi caput. i. denariū illū q̄ sic vocabat. ponebat sup caput suū z ꝓpio ore ꝓfitebat se eē subditū romano imꝑio. vñ dicebat. professio. i. ꝓpio ore fassio. z fiebat h̄ coraz oi ꝑplo.

Descriptio

Descriptio aūt dicebat. quia numer⁹ eoꝝ q̄ cēsū capitȝ ferebāt cerro dec mīabat nūero. z redigebat in scriptȝ. Hec āt ōscriptio pria fcā ē a ꝓside syrie cyrino Pria ōz vt i eadem hysto. scol. hz q̄tū ad cyrinū. q̄ ei iudea i umbilico tre nre habitabil esse dz. puisū ē vt i ea inchoaret z deide p circūstātes regiōes z alȳ ꝓsides ꝓseq renet. Vl prima vniuersal⁹ q̄ alie p̄cesserūt ꝓclares. Vel forte pria capitū in ciuitate fiebat a ꝓside. secūda ciuitatū i regione a legato cesarȝ. tercia regionū i orbe coꝝ cesare Joseph āt cū eēt de genere dauid a nazareth in bethleē pfect⁹ ē. Cū āt brē marie tēpus pariēdi istaret. z ipe ō suo reditu nesciret eā secū assumpsit z i bethleez secū duxit noles thesauꝝ sibi a deo cōmissum i aliena māu dimittere sȝ ipe p se voluit illū cura puigili custodire. Cū g̃ bethleē appropinq̄ssȝ vt frater Bartholome⁹ i sua ꝓpilatōne testat z ō libro infantie saluatoris ē sūptū vidit btā ꝙgo ptē pp̄li gaudētē z ptē gemētē. Ad sibi angel⁹ exponēs ait Pars pp̄li gaudēs ē popul⁹ gētil. q̄ i seie abrae eternā bñdictiōez accipiet. Pars aūt gemens ē plebs iudaica a deo suis meritȝ ꝛprobata. Cū igitur ābo bethleē vēissēt. z q̄ pauper erāt Et q̄ oia hospitia alij q̄ ꝓt hoc ꝑm venerāt occupauerūt. nullū hospitiū hīe potuer̄t diuerterūt i cōi trāsitu q̄ vt ꝺz i hysto. scol. erat inter duas domos opimētū habēs q̄ diuersoꝝ ꝺz. sub q̄ ciuel ad colloq̄ndū vel ad cōuisendū i dieb⁹ ocij vel ꝑ aerȝ intemperie diuertebāt. vbi forte ioseph ꝑse pe boui z asino fecerat Vl ꝑm q̄sdaz rustici cū ad forū veniebāt alalia sua ibidē ligabāt. et iō ꝓsepe ibi ꝓstructū erat. Ipa igit nocte media diei dñice btā ꝙgo filiū suū pepit z i ꝓsepio supfenū reclauit. Ad fenū vt hz i hysto. scol. btā helena postmodū roma ꝺtulit. A cui⁹ feni comestiōe bos z asin⁹ vt ꝺz abstinebāt. B Notādum aūt q̄ natiuitaſ xpi fuit mirabilit fcā multipl oñsa. z vtil exhibita. Fuit aūt mirabil fcā. tū ex pte generātȝ tū ex pte geniti. tū ex pte modi generādi. Ex pte generātis. q̄ ipa fuit ꙗgo añ ptū z ꙗgo p⁹ ptū. Et h. s. q̄ ꙗgo manēs pepit q̄nq̄ modis oñsū ē. Prio p ꝓphetiā Esaie. vij. Ecce ꙗgo ꝛcipiet z pariet filiū. Deo p figurā h̄ ei figuratū fuit ꙗgā aarō q̄ sine oi

bũano studio floruit .et ꝙ portã Ezechielis q̃ sp clausa pmãsit. Tercio ꝙ custodiã. Joseph enĩ ex eo q̃ ipaz custodiuit testis sue virginitatis extitit Quarto ꝙ expientiã. Cũ enĩ vt in cõpilatoe Barth. hz. z de lib. ifantie salvatoris sumptũ fuisse videꝫ btẽ marie pariẽdi tps istaret Joseph licz deum de ꝑgine nascitur nõ dubitaret. mozem tñ gerẽs patrie obstetricẽ vocauit. q̃ ꝙ vna vocabaꝫ zebel. z altera salome. Zebel igiꝫ ꝛsideras z inq̃rẽs z ipam ꝑginẽ inueniẽs exclamauit ꝑginẽ peperisse. Salome aũt dũ ñ crederet sz ꝓbare sibi vellet ꝛtinuo aruit manꝰ ei⁹. Jussu tñ angeli sibi apparẽtiꝫ puer tetigit z ꝛtinuo sanitate accepit. Quito ꝙ miraculi euidẽtiã. Rome ei vt restaꝫ Innocẽtiꝰ papa tercius. xpi. annis pax fuit. Jgr romani templũ pacis pulcerrimũ ꝛstruxerũt. z ibi statuã romuli posuerũt. Cõsulentes aũt appollinẽ q̃tũ duraret: acceperũt rñsum q̃uscz ꝑgo pareret. Hoc ãt audietes dixerũt. Ergo ieternũ durabit. Impossibile enĩ credebãt q̃ vnq̃ pareꝛ ꝑgo. Vñ i foꝛib⁹ tẽpli titulũ hũc scripserũt Tẽplũ pacis eternũ. Sed in ipa nocte q̃ ꝑgo peꝑit tẽplũ fũdit⁹ coꝛruit. Et ibi ẽ mõ ecclia sctẽ marie noue. Scdo fuit mirabiliꝫ facta ex ꝙte geniti. Hã sic dicit Berñ .i eadẽ ꝓsona eternũ antiquũ z nouũ mirabiliꝫ cõuenerũt. Eternũ. i. diuitas. antiquũ. i. caro ab adã traducta. nouuz .i. aia ꝺ nouo creata. Jtez sic idẽ dicit Hodie tres mixturas vt tria opa fecꝫ ista mirabiliꝫ singularia vt tlia nec facta sint nec ampliꝰ faciẽda sint. Cõiũcta q̃ppe sũt adinuicẽ de⁹ z hõ. mr z ꝑgo. fides z coꝛ hũanũ. Pria mixtura valde mirabiliꝫ: ꝙiũcta sunt lumꝰ z deꝰ. maiestas z infirmitas. tãta vilitas z tãta sublimitas. Nihil enĩ deo sublimiꝰ z nihil limo vilꝰ. Scda nihilominꝰ valde mirabiliꝫ. a sctõ enĩ ñ tauditũ q̃ ꝑgo esset q̃ peꝑit. z q̃ mr esset q̃ ꝑgo pmãsit. Tercia ẽ pria z sẽda inferioꝛ iz nõ minꝰ fortis. Dirũ est enĩ quõ coꝛ humanũ fidem his duobꝰ accõmodauit. quõ credi potuit q̃ deus hõ esset. z q̃ virgo pmansesit q̃ peꝑisset. hec Berñ. Tercio fuit mirabiliter facta ex ꝙte modi generãdi. Eius enĩ ꝙtus fuit supra naturã. ex eo q̃ virgo ꝛcepit. supra rõnem ex eo q̃ deũ genuit. supra humanã cõditõem ex eo q̃ sine dolore peꝑit. supꝛ ꝛsuetudinẽ ex eo q̃ de spũsancto concepit. Non enĩ genuit virgo ex humano semine sed ex mystico spiramine. Nam spũsanctus ꝺ castissimis z purissimis sanguinib⁹ virginis accepit. et inde coꝛpꝰ illud formauit. z sic q̃rtum modũ mirabilẽ faciẽdi hominẽ deus oñdit. Naz sicut dicit Anselmꝰ deus põt q̃tuoꝛ modis hominẽ facere. scz sine homine z femina. sicut fecit Adam. De hoie sine feia sicut fecit euã. De hoie z feia. sicut cõi ꝙbat vsus. De femia sine viro sicut hodie mirabiliter factũ est. Secũdo eius natiuitas fuit multipliciter ostensa. Ostẽsa enĩ ẽ ꝙ oẽs gradꝰ creaturarũ Est enĩ q̃dã creatura q̃ tm̃ habz ee. sicut pure coꝛpea vt lapides. Quedã q̃ habz esse z viuere. sicut vegetabilia vt arboꝛes. Quedã q̃ habet esse viuere z sentire. sicut sunt anialia bruta. Quedã q̃ hz esse viuere sentire z discernere. sic hõ. Quedã q̃ hz ee viuere sentire discernere z intelligere sic ãgel⁹. Per has oẽs creaturas hodie xpi natiuitas est oñsa. Pria aũt creatura. s. pure coꝛpea triplex ẽ. s. opaca trãsparẽs siue ꝓpua z lucida. Prio g̃ oñsa ẽ ꝙ pure coꝛporeã opacã. sicut ꝙ destructoem tẽpli romanoꝛ vt supra dictũ est. et per ruinã statue romuli deꝰ romanoꝛũ que tunc cecidit et cõminuta est. z per ruinã etiam aliaꝛ statuarum que tunc in alijs locis plũris ceciderũt. Legitur enĩ in hist̃oria scolastica q̃ Hieremias prophetaꝫ i egiptum descendens post mortem Nabolie regibus egypti signuz dedit q̃ coꝛ idola coꝛruerent cum virgo filiũ parturiꝛz. q̃pꝛopt̃ sacerdotes idoloꝛ

Miracula

Statua romuli

Idola Egypti

imaginē virgīs puer̄ in gremio baiu
lātis secreto loco tēpli statuerūt ⁊ eaz
ibi adorabāt. Sz a ptholomeo rege
postea introgati q̄d hoc sibi vellz di
xerūt paterne traditōis h̄ eē mysteriū
qd̄ a sctō viro et ꝓpheta eor̄ maiores
acceperāt. ⁊ sic i regē vētur̄ credebāt.
Scdo ꝑ pure corꝑeam trāsparētē
⁊ ꝑuiam. Nā in ipa nocte natiuitatis
dn̄ice obscuritas aeris i claritatē diei
ꝟsa ē. Rhome etiā vt attestat̄ Orosi
us ⁊ Innocentiꝰ papa. iij. fons aq̄ in
liq̄rem olei ꝟsus est. ⁊ erūpens vsq̄z i
tyberim ꝓfluxit. ⁊ tota die illa largis
sime emanauit. In q̄ loco mō ē eccle
sia sctē marie trās tyberim. Proheta
uerat eni sybilla ꝙ qn̄ erūpet fōs olei
nasceret̄ saluator. Tercio per pure
corꝑeaz lucidā sic ꝑ corꝑa supcelestia
Nam i ipa die natiuitatis ꝟm aliq̄rū
relatōez vt ait Chryꝰ. magis sup q̄n
dā montē orantib̄ stella q̄daz iuxta
eos apparuit q̄ formā pueri pulcerri
mi habebat. ⁊ i ei⁹ capite crux splen
debat. Que magos alloq̄ns dixit vt
in iudeā ꝑgerēt ⁊ ibi natū puer̄ inue
nirēt. In ipa etiā die tres soles i oriē
te apparuerūt. q̄ paulatim i vnū cor
pus solare redacti sūt. Per qd̄ signa
bat̄ ꝙ trini ⁊ vni⁹ dei noticia toti or
bi iminebat. Vel ꝙ nat⁹ erat ille in q̄
tria. s. aīa caro ⁊ deitas i vnā ꝑsonaz
ꝯuenerāt. In hystoria tn̄ scholastica
d̄r ꝙ nō ipa die natiuitatis tres soles
apparuerūt sz an̄ ꝑ aliqd̄ tꝑs. s. post
mortē iulij cesaris. qd̄ etiā Eusebi⁹ i
cronica asserit. Octauian⁹ insup im
ꝑator vt ait Innocētius papa. iij. v
niuerso orbi ditiōi romane subiuga
to. intantū senatui placuit vt eū pro
deo colere vellēt. Prudēs aūt impa
tor se mortalē intelligēs imortalitatis
nomē sibi noluit vsurpare. Ad illor̄
ꝟo importunā instantiā sibillā ꝓphe
tissam aduocat scire volēs ꝑ ei⁹ oracu
la si in mūdo maior eo aliqn̄ nasceret̄
Cū ergo i die natiuitatis dn̄i ꝯsiliuz
sup hac re ꝯuocasset. ⁊ sibilla sola in
camera impatoris oracul' insisterz. i
die media circul⁹ aure⁹ apparuit cir
ca solē. ⁊ i medio circuli ꝟgo pulcerri
ma stās sup arā puer̄ gestās i gremio
Tūc sibilla hoc cesari on̄dit. Cū aūt
impator ad p̄dictā visionē plimū ad
miraret̄ audiuit vocē dicētē sibi. Hec
est ara dei celi. Dixitq̄z ei sibilla. Hic
puer maior te est. ⁊ iō ipz adora. Ea
dē aūt chamera i honore scē marie d̄
dicata est. Vn̄ vsq̄z hodie d̄r sctā ma
ria ara celi. Intelligēs igit̄ impator
ꝙ hic puer maior se erat ei thura ob
tulit. ⁊ de⁹ de cetero vocari recusauit
De hoc aūt Orosi⁹ ita dicit. Octaui
ani tꝑe hora circiter tercia celo repēte
liq̄do ac puro ⁊ sereno circul⁹ ad spēz
celestis arc⁹ orbē solis ambiuit q̄si vē
tur⁹ eēt q̄ ipm solē sol⁹ mūdūq̄z totuz
⁊ fecissz ⁊ regeret. hec Orosi⁹ Idē ait
Eutropi⁹. Refert q̄z Thimotheus
historiog̃ph⁹ se in antiq̄s romanorū
hystorijs iuenisse ꝙ Octauian⁹ trice
simoq̄nto regni sui anno capitolium
ascēdit. ⁊ q̄s post se rēpublicā guber
narz a dijs sollicite req̄siuit. ⁊ audiuit
vocē sibi dicētē Puer ethere⁹ ex d̄o vi
uēte sine tꝑe genit⁹ nō mltū p⁹ ex inte
merata ꝟgine d̄s hō sine macl̄a ē na
sciturus. Hoc audito ibi arā edifica
uit cui hūc titulū inscp̄sit. Hec ē ara
filij dei viuētis. Scdo on̄sa ē na
tiuitas ⁊ manifestata ꝑ creaturā que
hz eē et viuere sic sunt plāte ⁊ arbores
In hac ei nocte vt Bartholome⁹ in
sua cōpilatōe testat̄ vinee engadi q̄ ꝓ
ferūt balsamū floruerūt. fructū ꝓtule
rūt ⁊ liq̄rē dederūt. Tercio ꝑ creatu
rā q̄ habz esse viuere ⁊ sentire sic sunt
aīalia. Proficiscēs ei ioseph in beth
leem cū maria p̄gnāte duxit secū bo
uē forte vt ipm vēderet ⁊ cēsū ꝓ se ⁊ ꝓ
virgine solueret ⁊ d̄ residuo viuerent
⁊ vnū asinū forte vt ꝟgo sup eū vehe
ret̄. Bos igit̄ ⁊ asin⁹ miracl̄ose dn̄m
ꝯgnoscētes flexis genib̄ ipm adora
uerūt. An̄ etiā xp̄i natiuitatē ꝑ aliq̄t
dies vt ait Eusebi⁹ in cronica cū q̄dā
ararēt boues ad aratores dixer̄t. ho
mies deficiēt. segetes ꝓficiēt. Quar

to ꝑ creaturã q̃ habz esse viuere sen/
tire ⁊ discernere vt ẽ hõ. sic ꝑ pastores
Nã i ipa hora pastores sup gregẽ su
um vigilabãt sic bis i ãno i lõgioribꝫ
⁊ breuioribꝫ noctibꝫ ãni ꝯsueuerant.
Mos eni fuit antiq̃tꝰ gẽtilibꝫ i vtro
q̃ solstitio. s. estiuali circa festũ iohis
bap. ⁊ hiemali circa natiuitatẽ dñi vi
gilias noctꝫ custodire ob sol' venerati
onẽ. Qui forte mos etiã apd̃ iudeos
ex vsu co habitãtiũ inoleuerat. Ipis
igr̃ angelꝰ dñi apparẽs ⁊ saluatorem
natũ nũciauit. ⁊ quõ iueniret̃ signuz
dedit. Factaq̃ ẽ cũ angelo mltitudo
angeloꝝ dicẽtiũ Glia i excelsꝭ deo ⁊c.
Pastores g̃ veniẽtes totũ sic angelꝰ
dixerat iuenerũt. Sic iteꝝ manifesta
ta ẽ ꝑ cesarẽ augustũ q̃ tũc p̃ceptũ d̃
dit ne eũ aliq̃s dñm vocare auderet.
sic Orosiꝰ testat. Forte ei cũ visionẽ il
lã circa solẽ vidissz recolẽs sil' de rui/
na tẽpli ⁊ de fõte olei. ⁊ itelligẽs q̃ in
mdo natꝰ eẽt q̃ maior se erat. nec deꝰ
nec dñs vocari voluit. In q̃busdã q̃z
cronicꝫ legit̃ q̃ appropinq̃nte die na/
tiuitatꝫ dñi Octauianꝰ ꝑ mũdũ vias
publicas fieri p̃cepit. ⁊ oia debita ro
manis dimisit. Sic etiã mãifestata ẽ
ꝑ sodomitas q̃ oes i toto mũdo i illa
nocte extĩcti sũt. sic dicit Hiero. sup il
lud Lux orta ẽ eis tãta. s. q̃ oes labo
rãtes i illo vicio extixit. Et hoc fecit
xp̃s vt oes eradicaret ne i hũana na/
tura quã assumpserat tãta de ceto i/
mũdicia iueniret̃. Nã vt dic̃ Aug. vi
dẽs deꝰ viciũ ꝯ naturã i hũana natu
ra fieri fere desijt icarnari. Quito ꝑ
creaturã q̃ hz eẽ viuere sentire discer
nere ⁊ itelligere. sic angelꝰ. Angeli ei
ipaz xp̃i natitatẽ pastoribꝫ ãnũciaue
rũt vt supꝰ dictũ ẽ. D Tercio
eiꝰ natitas nob ẽ vtilr exhibita Prio
ad demonũ ꝯfusiõez. Nã hostꝫ iã no
bis vt añ p̃ualere ñ p̃t. Vñ legit̃ q̃ sã
ctꝰ Hug. abbas cluniacẽs i vigilia na
tiuitatꝫ dñi vidit btãm ꝟginẽ i vlnis
tenẽtẽ filiũ ⁊ dicẽtẽ. Adest dies i q̃ ꝓ/
phetaꝝ oracl'a renouãt. Vbi nũc est
hostꝫ q̃ añ hũc diem hoibꝫ p̃ualebat.
Ad hãc vocẽ diabolus d̃ humo ꝓru
pit vt ꝟbis dñi isultaret. sz mẽtita est
iniq̃tas sibi. qm̃ dũ officinas fr̃m cir
cũiret ip̃m ab oratorio d̃uotio. a refe
ctorio lectio. a dormitorio stram̃ta vi
lia. a capitulo patia reiecit. In li. q̃z
Petri cluniacẽs legit̃ q̃ i vigilia ntita
tis dñi sctõ Hugõi abbati cluniacẽsi
appuit btã ꝟgo filiũ i gremio tenẽs
⁊ cũ eo ludẽs q̃ dicebat. Nosti mr̃ q̃
diẽ natal' mei eccl'ia cũ mag̃ laudum
tripudio celebrat Et vbi nũc ẽ diabo
li ꝟtꝰ. vl' q̃d dicere põt vl' facere. Tũc
diabolꝰ videbat q̃si d̃ humo surgere
ac dicere. ⁊ si i eccl'iaz vbi laudes tue
fiũt itrare ñ possũ sz tñ capitulũ: dor
mitoriũ ⁊ refectoriũ introibo. Qd̃ il
le attẽptãs iuẽit ostiũ capituli nimis
artũ sibi grosso. ostiũ dormitorij ni/
mis d̃p̃ssuz sibi el ato. ostiũ refectorij
repagulatũ ipedim̃tꝫ. charitate. s. ser/
uiẽtiũ auiditate audiẽdi lectões. ⁊ so
brietate cibi ⁊ potꝰ. ⁊ sic ꝯfusus eua/
nuit. Scdo ad venie ipetratõez Vñ
legit̃ i q̃dã li. exẽploꝝ q̃ cũ q̃dã mlier
lubca ad cor tãdẽ redijssz de venia de
spabat. Nã cogitãs d̃ iudicio reputa
bat se eẽ reã. d̃ ifernd reputabat se ibi
eẽ cruciãdã. cogitãs de ꝑadiso repu/
tabat se eẽ imũdã. de passiõe reputa/
bat se eẽ ingtã. Cogitãs ꝟo de pueri
infantia ⁊ q̃ pueri d̃ facili placãt xp̃z
ꝑ suã infãtiã adiurauit. ⁊ vocẽ d̃ sua
venia audire meruit. Tercio ad in
firmitatꝫ curatõz. De hac ntitatꝫ vti
litate dic̃ Ber̃. Triplici morbo labo
rabat genꝰ hũanũ. i p̃ncipio medio ⁊
in fine. i. natiuitate vita ⁊ morte. Na/
tiuitas erat imũda. vita ꝑuersa. mors
pic'losa. Vẽit xp̃s ⁊ ꝯ hũc triplicem
morbũ attulit triplex remediũ. Natꝰ
est ei vixit ⁊ obijt. Eiꝰ natitas purga
uit nr̃az. eiꝰ vita istruxit nr̃am. mors
illiꝰ d̃struxit nr̃az. hec Ber̃n. Quar
to ad supbie hũiliatõz Vñ dic̃ Aug.
q̃ hũilitas filij dei quã nob i incarna
tõe exhibuit fuit nob in exẽplũ sacr̃m
⁊ medicamẽtũ. In exẽplũ ꝯueniẽtissi
mũ qd̃ hõ imitaret̃. Altũ sacr̃m quo

peccati nr̄i vinculū solueret. ⁊ sūmuz medicamētū q̄ tumor nr̄e supbie sanaret. hec Aug. Supbia ei primi hoīs sanata ē p hūilitatē xpi. Et notāduz q̄ ꝯuenienter hūilitas saluatoris rn̄de at supbie pditorꝫ. Supbia ei primi hoīs fuit ꝯ deū. vsq̄ ad deū. ⁊ supra deū. Fuit ꝯ deū. qꝛ fuit ꝯ ei⁹ p̄ceptū q̄ p̄cepat ne d̄ ligno scie boni ⁊ mali comederet. Fuit etiā vsq̄ ad deū. qꝛ vsq̄ ad appetitū deitatꝫ. credēs qd̄ diabol⁹ dixerat. Eritꝫ sic dij. Fuit etiaz sup̄ deū sic dicit Ans. volēdo qd̄ de⁹ illū velle nolebat. Tūc eni suā voluntatē posuit supra volūtatem dei. At fili⁹ dei sm̄ Johez damasc. hūiliauit se ꝓpt̄ hoīes n̄ ꝯ hoīes. vsq̄ ad hoīes ⁊ sup̄ hoīes. Propt̄ hoīes. qꝛ ꝓpter eoꝝ vtilitatē et salutē. Vsq̄ ad hoīes p nascēdi modū ꝯsil̄em. Sup̄ hoīes p nascēdi modū dissil̄ez. Nā ei⁹ natiuitas et sm̄ aliq̄d nobis sil̄is fuit. qꝛ scz nat⁹ ē ex mlīere ⁊ p eādē portā ꝓpaginis. ⁊ sm̄ aliq̄d dissil̄is. qꝛ d̄ spiritusctō ex maria ꝟgine nat⁹ ē.

Legenda. vij. A

De sancta Anastasia

Anastasia dicitur ab ana qd̄ ē sursū. ⁊ stasis qd̄ est stans siue stat⁹ qꝛ sursū stetit a vicijs ad ꝟtutes

Anastasia nobilissima romanoꝝ filia p̄textati illustris: sz pagani a mr̄e sua fausta xp̄iana ⁊ a btō Chrisogono fidē xp̄i edocta ē. Tradita aūt publio ī vxorē languorē simulās sp̄ se ab ei⁹ ꝯsortio abstinebat. Qui audiēs eā cū vna tm̄ ancilla in vili habitu xp̄ianoꝝ carceres circūire ⁊ eis nec̄aria mīstrare fecit eā artissime custodire. ita vt etiaz eidē alimoniā d̄negaret. Volebat āt eā sic pimere vt possz ī ei⁹ largissimis possessiōibꝫ lasciuire. Putās igr̄ se mori dolorosas lr̄as Crisogono mittebat ⁊ ille cōsolatorias r̄mittebat. Interea vir ei⁹ morit̄ ⁊ illa a carceribꝫ liberat̄. Hec hēbat tres ācillas pulcerrimas q̄ sorores erāt. q̄ꝝ vna dicebat̄ agapen. alt̄a chionia. ⁊ t̄cia hyrenen Quē cū xp̄iane eēnt ⁊ p̄fecti vrb̄ monitꝫ nll̄aten⁹ obedirēt. ī cubiculū eas reclusit vbi coq̄ne vtēsilia ꝟuabantur Prefect⁹ aūt ī eaꝝ ardens amorē ad eas iuit vt suā libidinē exercerz. Qui in amētiā ꝟsus putās se tractare virgines cacabos patellas caldaria ⁊ similia amplectēs osculabat. Et cū ex h̄ satiat⁹ fuissz foras exijt nigerrim⁹ ⁊ deformis ⁊ vestimētꝫ ꝯcisis. Quez ꝟui q̄ eū p̄ foribꝫ expectabāt sic aptatū vidētes cogitātes q̄ in demonē ꝟsus eēt eū ꝟberibꝫ affecerūt ⁊ fugiētes solū reliq̄rūt. Cūq̄ impatorē adiret vt de h̄ ꝯq̄reret. alij ꝟgꝫ eū pcutiebāt alij in faciē ei⁹ expuebāt. alij lutuz et puluerē ī eū ꝓijciebāt. suspicātes q̄ ī furiā ꝟsus eēt. Ocl̄i aūt ei⁹ tenebant̄ ne sic se d̄formē videret. Quapropter mirabat̄ pl̄imū cur sic eū oēs deriderēt quē ī tāto honore hr̄e ꝯsueuerant. Videbat̄ ei ei q̄ ip̄e ⁊ oēs albis vestibus eēnt induti. Putās ꝟo cū sic se d̄formē ab alijs didicissz q̄ puelle sibi p artē magicā h̄ fecissent. iussit eas corā se expoliari vt eas saltē nudas aspiceret. Sz stati eaꝝ vestimēta sic corporibꝫ adheserūt vt nll̄o mō exui valerēt. Prefect⁹ āt p̄ admiratōe ita obdormiuit stertēs q̄ etiā a pulsantibꝫ n̄ pot̄at excitari. Tādē ꝟgies martyrio coronāt̄ ⁊ anastasia ab ipatore cuidā p̄fecto tradit̄ vt si eā sacrificare facerz p⁹ modū ī vxorē eā hr̄et. Cūq̄ eaz in thalamū duxisset ⁊ eā amplexari vellet stati cec⁹ effect⁹ ē. Deos adijt querēs si euadere possz. Qui rn̄dert̄ dicētes. Qꝛ sctāz anastasiā ꝯtristasti nob̄ tradit⁹ es ⁊ amodo sp̄ nobiscū ī iferno torq̄berꝫ. Cūq̄ domū r̄ducerēt inter man⁹ pueroꝝ vitā finiuit. Tc̄ anastasia alij p̄fecto tradit̄ vt eā in custodia detineret. Audiēs ꝟo idē q̄ ifinitas possessiōes hr̄et p̄uatim dixit ei. Anastasia si vis eē xp̄iana fac qd̄ p̄cepit de⁹ tu⁹. Ille eni p̄cepit. q̄ nō renūciauerit oībꝫ q̄ possidet ⁊c̄. Oīa igr̄ q̄

habes mihi da ⁊ vade libera q̊ volu
eris ⁊ ꝟa xp̄iana eris. Cui illa rn̄dit.
De⁹ me⁹ p̄cepit. Uēde oīa q̄ habes
⁊ da paupib⁹ ⁊ n̄ diuitib⁹ Cū ḡ diues
sis ꝯ p̄ceptū d̄i facerē si aliq̄d tibi da
rē Tc̄ anastasia diro carceri fame cru
ciāda tradit̄. sz a sctā theodora q̄ iā ꝑ
martyriū coronata fuerat ꝑ duos mē
ses esca celesti pascit̄. Tādē cū ducētis
ꝟgib⁹ ad insulas palmarias ducta ē.
vbi mlti ꝓpt̄ nomē xp̄i fuerāt r̄legati.
Post aliq̄s ꝟo dies p̄fectus oēs ad se
vocauit ⁊ anastasiā ad palos ligatā
ignib⁹ ꝯcremauit. alios ꝟo diuersis
supplicijs int̄emit. Int̄ q̄s vn⁹ erat q̄
plies ꝓpt̄ xp̄m mlt⁹ diuitijs spoliat⁹
sp̄ dicebat Xp̄m saltē mihi n̄ auferet⁹
Appollina āt corp⁹ sctē anastasie i vi
ridario suo fcā ibi eccl̄ia honorifice se
peliuit. Passa ē aūt sub diocleciāo cir
ca ānos dn̄i. cclxxxvij. Legēda. viij

De sancto Stephano A

Stephanus grece la
tine d̄r corona. sz hebraice
norma. Fuit eni corona. i.
p̄ncipiū martyrū i nouo testō sic abel
in veti testō. Fuit etiā norma. i. exem
plar ⁊ regl̄a alijs patiēdi ꝓ xp̄o siue
bn̄ agēdi et viuēdi vl̄ ꝓ inimic⁹ oran
di. Uel stephan⁹ d̄r q̄si strēnue fans.
q̄d ptz in suo s̄mōe ⁊ i luculēta ꝟbi di
uini p̄dicatōe. Ul̄ d̄r stephan⁹ quasi
strēnue fans an⁹. i. strēnue siue lauda
bilit̄ fans. i. instruēs ⁊ regēs an⁹. i. vi
duas q̄b⁹ ab apl̄is fuerat p̄fect⁹. q̄ ad
lr̄az an⁹ erāt. Est ḡ corona ꝓpt̄ p̄nci
piū martyrij. norma ꝓpt̄ exēplū patiē
di et bn̄ viuēdi. strēnue fans ꝓpt̄ lucu
lētā p̄dicatōez. ⁊ strēnue fans an⁹ ꝓpt̄
viduaꝝ laudabilē istructōez B

Stephan⁹ fuit vn⁹ d̄ septē dy
aconib⁹ ab apl̄is i misterium
ordiat⁹. Crescēte ei nūero di
scipuloꝝ ꝯuersi ex gētib⁹ aduers⁹ cō
uersos ex iudeis murmurare ceperūt
ex eo q̄ vidue eoꝝ i misterio q̄tidiano
ꝯtēnebāt. Hui⁹ āt murmuratōis cā
dupl̄r pōt intelligi. Aut q̄ vidue eo
rū in misterio nō admittebāt. aut q̄
p̄ ceteris i q̄tidiano misterio genera
bant. Apl̄i ei vt expediti⁹ p̄dicatōi i
sisterēt viduis mistratōz ꝯmiserant.
Uidētes itaq̄ apl̄i murmuratiōz or
tā ꝑ admistratōe viduaꝝ volētes h̄
murmur sedare ꝯgregata oi mltitu
dine dixer̄t. Nō ē equū nos d̄relinq̄re
ꝟbū dei ⁊ mistrare mēs. glo. q̄ melio
ra st̄ fercl̄a mēt⁹ q̄ dapes corpis Cō
siderate ḡ frēs ex vob̄ viros boni te
stimonij septē plēos spūsctō et sapia.
q̄s ꝯstituam⁹ sup h̄ op⁹. glo. vt mini
strēt vl̄ vt mistrantib⁹ p̄sint. Nos ꝟo
orōi l̄ p̄dicatōi istātes erim⁹. Et pla
cuit s̄mo oi ppl̄o ⁊ mltitudi. ⁊ eleger̄t
vij. q̄ꝝ btūs steph̄. p̄m⁹ ⁊ p̄miceri⁹ ex
titit. ⁊ adduxer̄t eos ad apl̄os ⁊ ipo
suer̄t sup eos man⁹. Stephan⁹ āt ple
n⁹ gr̄a ⁊ fortitudie faciebat sig̃ ⁊ ꝓdi.
mag̃ i ppl̄o. Inuidētes igr̄ iudei ⁊ eū
supare ⁊ ꝯuicere cupiētes t̄plici mō
eū i p̄lio aggressi st̄. s. disputatōe. testi
um ꝓductōe. ⁊ tormtoꝝ illatōe. Sed
tn̄ ipe disputātes supauit. testes falsos
ꝯuicit. ⁊ d̄ suis tortorib⁹ triūphauit.
Et i q̄lib⁹ pug̃ sibi adiutoriū d̄ celo
datū ē. In p̄ma ei ei dat⁹ ē spūsctūs
q̄ sapiaz mistrarz In scd̄a vult⁹ āgeli
c⁹ q̄ falsos testes t̄reret. ⁊ i t̄cia visus ē
xp̄s adiuuare pat⁹ q̄ martyrē ꝯforta
ret. In q̄lib⁹ igr̄ pug̃ pōit hysto. tria
scz aggressū p̄liū. collatū adiutoriū. ⁊
adeptū triūphū. Hystoriā igr̄ breuit̄
ꝑcurrētes hec oīa videre potim⁹ C

Cū igit̄ btūs stephan⁹ mlta sig̃ face
ret ⁊ freq̄nti⁹ ppl̄o p̄dicarz. iudei sibi
inuidētes p̄mū p̄liū cū eo iierūt vt eū
ꝑ disputatōez vicerēt. Surrexer̄t ei q̄
dā d̄ synagoga q̄ appellabat̄ libtioꝝ
a regiōe sic dcōꝝ. l̄ libtioꝝ. i. filioꝝ lib
toꝝ. libtini ei dicūt̄ filij libtoꝝ. i. eoꝝ
q̄ d̄ s̄uitute māumissi st̄ ⁊ libtati dona
ti. ⁊ sic d̄ stirpe s̄uili fuer̄t. q̄ p̄mo fidei
r̄stiter̄t. ⁊ cyrenēsiū a cyrene ciuitate ⁊
alexandrinoꝝ ⁊ eoꝝ qui erant a cili
cia ⁊ asia disputātes cum stephano
Ecce p̄muz p̄lium. Deinde subiun
git triūphum. Et non poterant resi

stere sapie. Postrēo pōit adiutoriū
z spūi q̄ loqbat. ¶ Videtes igit̄ q̄ p
hūc modū pugnādi eū nō possent su
pare ad scōm modū callide se ꝓuerte
rūt. vt. s. eū falsis testib⁹ supar̄et. Sb
miserūt enī duos falsos testes q̄ eun
dē ō q̄druplici blasphemia accusar̄et
Adducētes itaq̄ eū i ꝓsiliū suū falsi
testes eū ō q̄ttuor accusabāt. s. ō bla
sphemia i deū. i moysen. in legē. i tab
naculū siue tēplū. Ecce plū. Et ituē
tes eū oēs q̄ sedebāt i ꝓcilio vider̄t fa
cie ei⁹ tāq̄ facie angeli. Ecce auxiliū.
Deide ponit hui⁹ scōe pugne victo
ria cū falsi testes ō his oib⁹ ꝓfutant.
Dixit enī ꝑceps sacerdotū si hec ita
se hr̄ent. Tūc btūs stephan⁹ ō ill̄ q̄t
tuor q̄ sibi falsi testes iposuerūt se p
ordinē excusauit Et ꝑmo excusauit se
ō blasphemia i deū dicēs. deū q̄ locu
t⁹ fuit ꝓphet̄z deū glie fuisse. i.
datorē vel possessorē glie. vl̄ cui a cre
atura debet glia. Ubi deū tripliciter
cōmēdauit ꝑm q̄ō h ꝓbū triplicit̄ pōt
exponi. Est enī de⁹ glie. i. collatiuus
glie. j. Regū. ij. Qui honorificauerit
me glificabo eū. Uel de⁹ glie. i. cōtē
tiu⁹ glie. puerb. viij. Decū sunt diui
tie z glia. Uel de⁹ glie. i. de⁹ cui a cre
atura debet glia. j. Timo. j. Regi se
culoꝝ imortali iuisibili soli ō honor
z glia i secla seculoꝝ amē Cōmēdauit
igit̄ deū triplr. s. q̄ sit gliosus glificās
z glificād⁹ ¶ Deinde excusat se de se
cūda blasphemia i moysen ipm mo
ysen multiplr ꝓmēdādo. Cōmendat
ei eū ꝓcipue a trib⁹. s. a zeli feruore. q̄
pcutiēte hebreum egyptiū iterfecit. a
miraculoꝝ opatiōe q̄ i egypto z i deꝛ
to fecit. z a dei familiaritate q̄ plies
cū deo familiarit̄ locut⁹ fuit. ¶ Post
modū excusat se ō tercia blasphemia
q̄ erat in legē ipam triplicit̄ ꝓmēdā
do. s. ex rōe dātis q̄ fuit de⁹. ex rōe mi
strātis q̄ fuit moyses tal⁹ tant⁹. z ex
rōe finis q̄ dat vitā eťnā. ¶ Postrēo
cepit se purgare de q̄rta blasphemia
q̄ erat i tabernaculū z i tēplū ipm ta
bnaculū q̄druplicit̄ cōmendādo. s. q̄
fuit a deo ꝓceptū fieri i visiōe oñsū. a
moyse ꝓsūmatū. z arce testionꝝ ꝓten
tiuū. Teplū aūt dixit tabnacl⁹ succes
sisse. Sic g̃ btūs stephan⁹ de crimie
sibi obiecto rōnabiliť se purgauit
¶ Videtes igit̄ iudei q̄ nec isto se
cūdo mō eū supare valer̄t tertiū mo
dū assumūt z tertiā pugnā ieū t vt. s.
saltē tormēt̄z z supplicijs eū supar̄et.
Ō vt̄ vidit btūs stephan⁹ volēs ꝑ
ceptū dñicū de frna correctōe fuare
trib⁹ modis eos conat⁹ ē corrigere. et
a tanta malicia coercere. s. pudore ti
more z amore ¶ Prio pudore eis du
riciā cordis z sctoꝝ necē iproperādo.
Dura ingt̄ ceruice z incircūcisi cordi
bus z aurib⁹ vos sp̄ spūisctō restitistis
sic pres vr̄i ita z vos. Quē ei ꝓphaꝝ
pres vr̄i nō st̄ ꝓsecuti. z occider̄t eos q̄
pnūciabāt ō aduētu iusti. Ubi sicut
dicit glo. tres g̃d⁹ malicie eoꝝ ponit.
Prim⁹ ē q̄ spūisctō restiterūt. scōs q̄
ꝓphas ꝓsecuti sunt. tertiꝰ ē q̄ crescēte
malicia eoꝝ eos occidēt. Sz q̄ frōs
mlierz meretricz facta erat eis. z nesci
ebāt erubescere nec sic a ꝓceptā mali
cia destiterūt. imo audientes hec dixisse
cabāt cordib⁹ suis. z stridebāt dētib⁹ i
eū Scdo coꝛrexit eos timore. p h. s. q̄
iesū stātē a dextrz dei se videre ꝓhibu
it q̄si patū se adiuuare z aduersarios
ꝓdēnare. Cū ei eēt stephan⁹ plen⁹ spi
rituscō intuēs i celū vidit glioꝝ dei et
ait. Ecce video celos aptos z filium
hois stātē a dextrz ꝑtuz dei. Licz igr̄
iā pudore z timore coꝛrexerit eos. nō
tñ adhuc destiterūt sz ōteriozes cē pus
fuer̄t Exclamātes eivoce magn̄ ꝓtinu
erūt aures suas. glo. ne blasphemātē
audirēt. Et ipetū fecerūt vnanimit̄ i
eū. z ꝓiciētes eū extra ciuitatē lapi
dabāt in h ꝑm legē se agere arbitran
tes q̄ blasphemū extra castra mēda
uerat lapidari. Et illi duo falsi testes
q̄ i eū ꝑmū lapidem mittere debebāt
ꝑm legē dicentē. ꝑma man⁹ testiuz la
pidabit eū. deposuerūt vestimēta sua
ne ill⁹ tactu coinq̄narent̄. vel vt ad la
pidādū expeditiozes redderēt̄. secus

pedes adolescētis q̄ vocabat saul⁹. z postea vocat⁹ ē paul⁹. Qui dū lapidātiū vestimēta custodiret ex eo q̄ ad lapidādū eos expeditiores redderet: q̄si manu oīm lapidauit. Cū aūt eos nec pudore nec timore a tanta posset nequicia retrahere terciū modū adhibuit vt saltē eos amore coerceret. Annō eximi⁹ amor fuit quē eis oīdit q̄n p se z p ipis orauit. Pro se q̄dē orauit ne sua passio plogaret z sic ipi rei nora maiori tenerēt. Pro ipis aūt orauit ne eis h̄ in pcm imputaret. Lapidabant ingt stephanum inuocātē z dicētē. Dñe iesu accipe spm meū. Positis aūt genib⁹ clamauit voce magna dicēs. Dñe ne statuas ill̄ h̄ peccatū q̄ nesciūt q̄d faciūt. Et vide amorē mirabilē: q̄ orādo p se stetit. orādo p suis lapidatorib⁹ genua flexit q̄si pl⁹ orōez quā p ipis faciebat q̄ illā quā p se effūdebat cupiet exaudiri. Pro ipis etiā poti⁹ q̄ p se genua flexit. q̄ vt dicit glo. ibidē. q̄z maior in iūctas mai⁹ supplicādi remediū postulabat. In h̄ etiā martir xp̄i christū imitat⁹ ē. q̄ i passiōe sua p se orauit dicēs. Pater i man⁹ tuas cōmēdo spm meū. Et p suis crucifixorib⁹ dī. Pater ignōsce illis cē. Et cū h̄ dixisset obdormiuit i dño. Glo. Pulchre dictus est obdormiuit z nō mortu⁹ ē. q̄ ob tulit sacrificiū dilectiōis z obdormiuit i spe resurrectōis. Facta ē aūt lapidatio stephani eodē anno q̄ dñs ascēdit i primo mēse augusti tercia die i trāte. Sctūs ⁊o gamaliel z nicodemus q̄ erāt p xp̄ianis i oib⁹ cōsiliis iudeor⁹ sepeliert eū in agro ipi⁹ gamaliel. z fecerūt plāctū magnū sup eum. Et facta ē magna psecutio xp̄iano⁹ q̄ erāt in hierlm. q̄ occiso bto stephano vno ō pncipib⁹ alios ḡuit psequi ceperūt. intātū q̄ oēs christiani p̄ter apl̄os q̄ erāt ceteris fortiores p totā iudeor⁹ puinciā dispsi sunt. iuxta qō dñs p̄cepat eis. Si vos psecuti fuerint i vna ciuitate fugite i aliā.

Refert Aug. doctor egregius beatū stephanū innumeros miracul̄ claruisse z mortuos sex suis meritis suscitasse multosq̄ a varijs lāguorib⁹ curasse. Mirabilia 1

Pret̄ hec aūt alia refert miracla dignē mēorie cōmēdāda. Aīt enī q̄ flores sup altare bti stephani ponebāt z inde ablati sup infirmos ponebāt z mirabiliter curabant. Pāni etiā de ei⁹ altari sumpti z sup egros iposit̄i mīties extiterūt infirmitatib⁹ i medelā. Flores ipi ō altari assumpti cuiusdā mīieris cecē ocul̄ imposit̄i sūt. z illa cōtinuo lumē recepit. Refert q̄s i eodē li. q̄ cū q̄daz vir p̄mari⁹ ciuitatis noie marcial⁹ infirmet esset z neq̄q̄ cōuerti vellet cum tm plūmū egrotaret. gener su⁹ valde fidelis ad eccl̄iaz sc̄ti stephani venit. et ō ipis floribus q̄ sup altare erāt accipies ad caput soceri flores ipos latēter posuit. Sup q̄s dū ille dormisset. ptin⁹ aīa diluculū clamauit vt p eō mitteret. Cū autē eps absēs sacerdos ad eū venit z ipm cū se credere dicerz baptizauit. Hic q̄dū vixit h̄ bū sp i ore habuit. Xp̄e accipe spm meū: cuz tm hec bti stephani vltia verba fuisse nesciret. Fortia 2 Fortia 3

Aliō silr i eodē libro refert miraculū q̄ q̄dā mīrona noie p̄fonta cū diu infirmitate ḡuissima torq̄retur z mīra adhibēs remedia nullū sentiret liberatiōis vestigiū. tādē quendā iudeū cōsuluit q̄ anulū q̄ndā cū q̄dā lapide ei tribuit vt ipo anulo cū chorda ad nuda corpis cingeret vt ex ⁊tute illi⁹ bñficiū reciperet sanitat̄. Dz dū h̄ sibi nihil valere cōspicerz ad eccl̄iaz pthomartyr̄ p̄perauit z p salute sua istāti⁹ btm stephanū exorauit. Tūc subito insoluta chorda z illeso anulo remanēte anul⁹ i terrā psilijt z continuo pfecte sanatā se sensit. 6

Aliō silr i eodē nō min⁹ mirabile refert miraculū. Apō nāq̄ cesaream cappadocie q̄dā nobil̄ mīrona erat vir q̄ dē destituta solacio sz nobili vallata mīritudine filioz. Hā decē filios habuisse dr. q̄z septē mares z tres feie fuisse phibēt. Quadā igit vice dum

mr̃ ab eis offendit̃ maledictõez suaz filijs ĩmp̃cat̃. Subito aũt maledicti onẽ mr̃is diuina vindicta subseq̃tur z oẽs pena sil̃i z horribili feriunt̃. nã oẽs tremore mẽbroꝝ oĩm horribilit̃ sunt ꝑcussi. Quapropter nimiũ dolẽ tes z eoꝝ ciuiũ oc̃los nõ ferentes per totũ orbẽ vagari cepert̃. z q̃cũq̃z ibãt oĩm in se ꝯuertebant aspectũ. Ex his aũt duo frater z soror paul⁹ z palla/ dia hyponiã venerũt. et ip̃i augustĩo ibidẽ ep̃o q̃ sibi ꝯtigerãt narrauerũt Cũ g̃ iam q̃ndecim diebꝫ añ pasca ec clesiã bti stephani freq̃ntassent. et sa nitatẽ ab ip̃o mlt̃ꝫ p̃cibꝫ postulassẽt: in ip̃o die pasce cũ freq̃us popul⁹ p̃/ sens esset vn⁹ ex eis. s. paul⁹ repente cancellũ introiuit. z añ altare cũ mlt̃/ ta fide z reuerẽtia se ꝓstrauit in orõe Et cũ astãtes rei exitũ expectarẽt sub ito surrexit san⁹ a tremore corꝑis de inceps alien⁹. Cũ aũt ad augustinũ fuisset adduct⁹ ip̃e eũ ad populũ ꝓtu lit. z seq̃nti die libellũ de illi⁹ curatio ne eis recitãdũ ꝓmisit. Cũ aũt sic ad populũ loq̃ret̃ et soror illi⁹ ibidẽ oĩ/ bꝫ mẽbris tremẽs assisteret surgẽs il la e medio bti stephani cãcellos ĩtra/ uit. et statim velut obdormiẽs subi/ to sana surrexit. Ip̃a sil̃r in mediũ ꝓ ducit̃ et de vtriusq̃z sanitate deo z be ato stephano ĩmense gr̃e referuntur. Orosi⁹ nãq̃z a hieronymo ad augu/ stinũ rediẽs q̃sdã reliq̃as scti stepha ni detulit. ad q̃s p̃dicta z pl̃a alia mi racula facta sunt. G Notãdũ aũt ꝙ btũs stephan⁹ hac die passus nõ est. sz ea die vt d̃r q̃ ei⁹ inuẽtio ce/ lebrat̃. Ei⁹ aũt inuẽtio hac die d̃r ex titisse Sed q̃re festa mutata sint dice tur cũ de inuẽtõe aget̃. Ad p̃sens aũt h̃ dixisse sufficiat ꝙ duplici de cã eccle sia hec tria festa que sequũt̃ natiuita tem dñi sic voluit ordinare. Pr̃ia est vt xp̃o sponso z capiti oẽs sui comi/ tes adiũgant̃. Natus eni xp̃s spon/ sus eccl̃ie ĩ hũc modũ tres sibi comi/ tes adiũxit. de q̃bꝫ comitibꝫ d̃r ĩ cãti/ cis. Dilectus me⁹ candid⁹ z rubicũ dus elect⁹ ex milibꝫ. Cãdid⁹ quo ad iohãnẽ euãgelistã p̃ciosum ꝯfessorez Rubicũd⁹ q̃ ad stephanũ ꝓthomar tyrẽ. Elect⁹ ex milibꝫ q̃tũ ad turbaz inocentũ ꝟginalẽ. Scd̃a rõ est vt sic eccl̃ia oĩm martyrũ genera s̃m g̃dus dignitatis insil̃ adunaret. q̃ꝝ q̃dem martyrij xp̃i natiuitas cã fuit. Est ei triplex martyriũ. Unũ volũtate z o/ pere Scd̃m volũtate et nõ ope. Ter ciũ ope sed nõ volũtate. Primũ fuit in btõ stephano. scd̃m ĩ btõ iohãne. terciũ in innocẽtibꝫ.

Legenda. ix. A

De sancto Johe apl̃o z euãgelista

Iohannes interpre/ tat̃ dei gr̃a. vel in q̃ est gr̃a vl̃ cui donatũ est. vl̃ cui do natio a deo facta ẽ. Per h̃ eni ĩtelligunt̃ q̃ttuor p̃uilegia q̃ fuert̃ in btõ iohe. Primũ est p̃cipua xp̃i di lectio. Christ⁹ ei p̃ ceteris apl̃is eũ di lexit z ei maiora dilectõis z familiari tatis signa oñdit. Et inde d̃r dei gr̃a q̃si deo gratiosus. Etiã pl⁹ petro ip̃z dilexisse videt̃ sed est dilectio animi z signi. Et illa q̃ ẽ signi duplex ẽ. Una q̃ ꝯsistit in familiaritatis oñsione. et alia in bñficioꝝ exhibitõe. q̃tũ ad p̃ mã vtrũq̃z equaliter dilexit. q̃tũ ad secundã pl⁹ iohez. q̃tũ ad terciã pl⁹ petrũ. Scd̃m est carnis ĩcorruptio. qꝛ ꝟgo a dño est electus. z inde d̃r in q̃ est gr̃a. In ip̃o eni fuit gr̃a pudici cie ꝟginal̃. Unde et d̃ nuptijs volẽs nubere a dño vocat⁹ fuit Terciũ est secretoꝝ reuelatio. z inde d̃r cui dona tũ est. Eidẽ eni donatũ ẽ mlt̃a secre/ ta et ꝓfunda noscere. sicut de diuĩta/ te ꝟbi z ꝯsummatõe secl̃i Quartum est mr̃is dei recõmendatio Et ĩde d̃r cui donatio a d̃o facta ẽ. Maxĩa eni donatio a dño tũc eidez fcã ẽ quãdo mater dei in ei⁹ custodiã donata est. Eius vitam Miletus laodicie epi/ scopus scripsit. quam Isidorus in li bro de ortu vita et obitu sanctoꝝ pa trũ abbreuiauit. B

De sancto Johāne apo. et euan.

Iohānes apls et euangelista dilectus a dño z ꝑgo electus post penthecosten diuisis apls in asiam ē ꝓfectus vbi ecclias multas fundauit. Domician⁹ igit imperator ei⁹ intelligens famā accersitū eū i doliū feruētis olei añ portā latinam mitti iussit. Ille aūt inde exijt illesus sicut a corruptione carnis extiterat alien⁹. Videns igit imperator q nec sic a p̄dicatione desisteret eū i pathmos insulā in exiliū relegauit vbi solus degēs apocalypsim scripsit. Eodē anno imperator xp̄i sui nimiā crudelitatē occidit et a senatu quicquid fecerat reuocatur. Sicq factū est vt sanctus Johānes ꝙ cū nimia iniuria in insulam deportar⁹ fuerat cū honore ephesiz rediret. occurrēte ei vniuersa turba z dicēte. Benedict⁹ q̄ venit i noīe dñi. Cū aūt ingrederet vrbē drusiana ei⁹ dilectrix q̄ suū p̄imū ꝺsiderabat aduentū mortua efferebat. Parētes igit eius vidue et orphani dixerūt ei. Da cte Iohānes ecce drusianā efferimus q̄ tuis sp monitis obsecundans nos oēs alebat. tuūq desiderabat p̄imū aduentū dicēs. O si videā apl̄m dei añeq moriar. Ecce tu vēisti z redimite vob tras q̄s vēdidistiz. qz celox p̄mia ꝓdidistiz. estote floridi vt marcescatiz. estote diuites tpaliꝫ vt i ꝓpetuū mēdicetiz. Tūc apls Ꝺ diuitias diuti⁹ cepit disputare. ondens q sex sunt q̄ debēt nos ab imoderato diuitiax appetitu retrabere. Primū est scptura. Ulū recitauit hist̄oriā de diuite epulōe quē dñs reprobauit. z de lazaro paupe quē dñs elegit. Secundū ē natura. qz hō nud⁹ sine diuitijs nascit. z nud⁹ sine diuitijs morit. Tertiū ē creatā. qz sol lūa sidera z pluuia z aer oīb⁹ sē colia. z cōit sua bnficia oībus largiunt. sic z int hoīes oīa cōia eē ꝺberet. Quartū ē fortūa. Dixit ei q diues fuus efficit nūmi z diaboli. Nūmi qz ipe nō possidet diuitias sz ipe a diuitijs possidet. Diaboli qz ūrta euāg. amator pecūie fu⁹ ē māmōe. Quintū ē cura. qz hñt curā z sollicitudinē diurnā z nocturnā i acq̄rēdo z i

rat. z iō van⁹ ē. sic medicina vana dē ex q̄ morb⁹ neq̄q curat. Tercio qz cōtēpt⁹ meritor⁹ ē q̄ sua paupib⁹ elargitur sic dñs iuueni dixit. Si vis pfectus eē vade z vēde oia q̄ habes z da paupib⁹. Cui chraton dixit. Si vere ds mgr tu⁹ ē z vult vt hax gēmax p̄ ciū paupib⁹ erogēt fac vt reintegrēt vt ad ei⁹ facias gliaz qō ego ad hoiz fe ci famā. Tūc btūs Iohes gēmax fragmēta i manū suā recolligēs orauit. z facte sūt integre sic p̄⁹. statiq pbs z illi duo iuuenes crediderūt. z gēmas vēderes paupib⁹ erogarūt. Duo isup iuuenes honorati hox exēplo vēdit⁹ oīb⁹ z paupib⁹ erogat⁹ apostolū secuti sūt. qdā āt die vidētes ꝺuos suos ꝓcios idumētz fulgētes. z i vili pallio se egētes ꝓstari cepert. qō cū sctūs Iohānes aduertisset eo q facie tristes eēnt ꝓgas z lapides a litore maris ꝺferri fecit z eos i aux z gēmas ꝓuertit. Qui iussu apl̄i vniuersos artifices z gēmarios p septē dies q̄rētes. reuersi sunt dicētes q illi nunq̄ tam pux aurū z tā p̄ciosas gēmas se vidisse testati sunt. Dixitq eis. ite z redimite vob tras q̄s vēdidistiz. qz celox p̄mia ꝓdidistiz. estote floridi vt marcescatiz. estote diuites tpaliꝫ vt i ꝓpetuū mēdicetiz. Tūc apls Ꝺ diuitias diuti⁹ cepit disputare. ondens q sex sunt q̄ debēt nos ab imoderato diuitiax appetitu retrabere. Primū est scptura. Ulū recitauit hist̄oriā de diuite epulōe quē dñs reprobauit. z de lazaro paupe quē dñs elegit. Secundū ē natura. qz hō nud⁹ sine diuitijs nascit. z nud⁹ sine diuitijs morit. Tertiū ē creatā. qz sol lūa sidera z pluuia z aer oīb⁹ sē colia. z cōit sua bnficia oībus largiunt. sic z int hoīes oīa cōia eē ꝺberet. Quartū ē fortūa. Dixit ei q diues fuus efficit nūmi z diaboli. Nūmi qz ipe nō possidet diuitias sz ipe a diuitijs possidet. Diaboli qz ūrta euāg. amator pecūie fu⁹ ē māmōe. Quintū ē cura. qz hñt curā z sollicitudinē diurnā z nocturnā i acq̄rēdo z i

custodiẽdo. nã in acq̃rẽdo habẽt la/
borẽ ⁊ i custodiẽdo timorẽ Sextũ est
iactura ⁊ oñdit ꝙ diuitie sũt cã dupli
cis iacture. vnꝰ q̃ ẽ in acq̃sitõe dupli
cis mali. s. mali ĩ p̃senti qđ est elatio.
⁊ mali in futuro qđ ẽ et̃na dãnatio. ⁊
alteriꝰ q̃ est in ꝑditõe duplicꝫ boni. s.
boni in p̃senti qđ ẽ gr̃a ⁊ boni ĩ futu/
ro qđ ẽ et̃na gl̃ia. E Cũ igitur
sctũs iohes ꝯ diuitias talit̃ disputa
ret: ecce iuuẽis q̃dã mortuꝰ efferebat̃
q̃ trigita dies hẽbat ꝙ vxorẽ accepat
Veniẽs igr̃ mater vidua ⁊ ceteri qui
eũ flebãt ad pedes apl̃i ꝓciderũt: ro/
gãtes ꝙ hũc q̃z sicut drusianã ĩ noĩe
dñi suscitaret. Flẽte igit̃ apl̃o diutiꝰ ⁊
orãte ꝯtinuo resurrexit. Precepitq̃z
ei vt ill̃ duob̃ discipul̃ enarraret q̃n
tã incurrissent penã et q̃ntã gl̃iam ꝑ
didissent. Qui mlta de gl̃ia ꝑadisi ⁊
de penis inferni q̃s viderat enarra/
uit dicẽs. O miseri vidi angelos ve
stros flẽtes ⁊ demões g̃tulãtes. Di/
xitq̃z eis ꝙ ꝑdidissent et̃na palacia q̃
sunt gẽmis coruscãtib̃ fabricata. cla
ritatis mirabil̃ ꝯtẽtiua. copiosis epu
lis referta. delicijs plena. gaudijs gl̃i
osa. et imꝑpetuũ ꝑmãsura. De infer
no aũt octo penas dixit q̃ his ꝟsib̃
ꝯtinent̃. Vermes et tenebre flagel/
lũ frigꝰ et ignis. Demõis aspectꝰ sce
lerũ ꝯfusio luctꝰ. Tũc ille q̃ fuerat su
scitatus ⁊ illi duo discipuli ad pedes
apl̃i se ꝓsternẽtes rogabãt vt miseri/
cordiã ꝯseq̃rẽt̃. Quib̃ apl̃s ait. Tri
ginta dieb̃ pniam agite int̃ q̃s ora/
te vt virge ⁊ lapides ad naturã p̃sti/
nã reuertãt̃. Qđ cũ factuz eẽt ait eis.
Ite et vñ tulistis ꝟgas ⁊ lapides de
ferat̃. qđ cũ fecissẽt et ꝟge et lapides
in sui naturã reuersi fuissent oĩm vir
tutũ gr̃am quã p̃us habuerãt rece/
perũt. F Cũ aũt btũs iohes ꝑ
totã asiã p̃dicasset: cultores idoloruz
seditõez ĩ ꝓpl̃o ꝯcitãtes iohem ad tẽ
plũ dyane trahebãt cogẽtes eũ sacri
ficiũ offerre. Quib̃ iohes hãc disiũ/
ctõem ꝓposuit vt aut ip̃i ad inuocati
onẽ dyane eccl̃iam xp̃i euerterẽt et ip
se idolis sacrificaret. aut ip̃e ad inuo/
catõez xp̃i tẽplũ dyane euerteret ⁊ ip
si ĩ xp̃m crederẽt. Huic g̃ sentẽtie cuz
maior ꝑs populi ꝯsensisset exeũtibus
cũctꝫ de tẽplo orauit apl̃s ⁊ fundit̃
tẽplũ corruit ⁊ dyane imago penitus
ꝯminuta ẽ. Aristodemꝰ aũt põtifex
idoloꝝ in ꝓpl̃o seditõem maximã cõ
citauit. ita vt vna ꝑs ꝯ aliã ad p̃liũ
pararet̃. Cui apl̃s. Quid tibi vis fa
ciã vt placerꝫ. Cui ille. Si vis vt cre
dam in deũ tuũ dabo tibi venenũ bi
bere. et si nullã in te lesionẽ intulerit:
verꝰ ds dñs tuus appebit. Cui apl̃s
Fac vt locutꝰ es. Et ille. Volo vt ali
os inde moriẽtes videas vt sic ãpliꝰ
ꝑtimescas. Pergẽs igit̃ aristodemꝰ
ad ꝓcõsulẽ duos viros decapitãdos
petijt ⁊ eis corã oĩb̃ venenuz dedit.
q̃ mox vt venenũ biberũt sp̃m exala
rũt. Tũc apl̃s calicẽ accipiẽs ⁊ signo
crucis se muniẽs totũ venenũ bibit ⁊
nullã lesionẽ ĩcurrit. q̃ꝓpt̃ deũ oẽs
laudare ceperũt. Aristodemꝰ autẽ di
xit. Adhuc mihi ĩest dubietas: sed si
veneno mortuos suscitaueris absq̃z
dubio ꝟe credã. Tũc apl̃s ei tunicaz
suã tribuit. Cui ille. Cur mihi tuni/
cã tuã dedisti. Cui apl̃s. Vt sic ꝯfu/
sus a tua ĩfidelitate discedas. Cui il/
le. Nunq̃d tunica tua credere me faci
et. Et apl̃s. Vade ⁊ mitte eã sup̃ cor
pa defunctoꝝ dicẽs Apl̃s xp̃i me mi
sit ad vos vt ĩ xp̃i noĩe exurgatis. qđ
cũ fecisset ilico surrexerũt. Tũc apl̃s
pontificẽ ⁊ ꝓcõsulẽ credẽtes cũ oĩ pa
rẽtela sua ĩ xp̃i noĩe baptizauit. qui ĩ
honorem btĩ iohis eccl̃iaz ꝯstruxerũt.
G Refert btũs clemens sicut ĩ q̃r/
to libro eccl̃iastice historie inuenit̃ ꝙ
q̃dã tꝑe apl̃s quendã iuuenẽ pulchꝝ
⁊ ferocẽ ꝯuertit. ⁊ eũ cuidã ep̃o sub đ
positi noĩe ꝯmẽdauit. Post aliquod
aũt tꝑs iuuenis đreliq̃t ep̃m. ⁊ factꝰ
est p̃nceps latronum. Apl̃s itaq̃z ad
ep̃m vẽit. ⁊ suũ depositũ req̃siuit. Cũ
q̃z ille de pecunia ĩtelligeret. ⁊ ex h̃ ve
hemẽter stuperet. dixit ei apl̃s. Iuue
nẽ illũ a te repeto quẽ tibi tã studiose

recommendaui. Cui ille. Pr̃ scẽ in aĩa mo⁊tu⁹ est. ⁊ in tali mõte cuz latronib⁹ degit. quo⁊ ipe p̃ceps exist̃it. Quib⁹ auditis veste suã scidit. ⁊ caput suũ pugnis feriẽs. bonũ ínqt te custodẽ fris aie dereliqui. Cõfestim igit̃ equũ sibi pare iussit: ⁊ ad illũ monte intrepidus cucurrit. quẽ cũ iuuenis inspexisset p̃ pudore nimio statim equũ ascendit ⁊ velociº ausugit. Apl's aũt etaz oblitº vⁱget calcaribº equũ: ⁊ post tergũ clamitat fugiẽtis. Elt ꝺd fili dulcissime fugis p̃em senẽ ⁊ iermẽ. ne timeas fili. qⁱ p te xp̃o rõnẽ reddaz: ⁊ certe p te libẽter moꝛiar. sic xp̃s p nob est moꝛtuº Reuertere fili reuertere: qꝛ deº me misit. ꝺ audies ꝓpunctº redit ⁊ amarissime fleuit. Apl's aũt ad pedes eiº pcidit: ⁊ manũ eiº tãq̃ p pniaz tã purgatam osculari cepit. Jeiunate igit̃ ⁊ oꝛante ꝓ eo apl'o veniam impetrauit. ip̃mq̃ postmodum i ep̃m ordinauit.

Legit̃ q̃z in eadẽ hist̃oꝛia eccl'iastica: ⁊ habet̃ i glosa sup scd̃az canonicã iohãnis. q̃ cũ iohãnes apõ ephesum balnea lauãdi gr̃a itroisset. ⁊ ibidem cherintũ hereticũ vidisset. ptin⁹ exilijt dicẽs. Fugiam⁹ hinc ne balnea superno⁹ coꝛruat. in q̃b⁹ lauat cherint⁹ vitatis inimic⁹. Luz auis q̃ pdict̃ oꝛ vt ait cassian⁹ in lib. collationũ. vidua btõ iohãni a q̃dã oblata fuisset: et ille eã q̃si ꝺmulcẽdo tãgeret ⁊ ꝓtractaret. q̃dã adolescẽs h̃ vidẽs ad cocuos suos ridẽdo dixit. videte quõ ille senex cuz auicula sicut puer ludit. Qõ btũs iohãnes ꝓ spm̃ recogscẽs iuuenẽ ad se vocauit. Cui dixit adolescens. Tu nes iohãnes q̃ talia agz ⁊ tã scũs habeꝛis. quẽ iohãnes q̃d i manu teneret respuit. cui cũ se arcũ diceret tenere ait: q̃d iñ facz. ⁊ iuuenis. auel iñ ac bestias sagittam⁹. Cui apl's. Qualr. Tũc iuuenis arcũ cepit tẽdere: ⁊ tensũ i manu tenere. Sz cũ nil ei apl's diceret. iuuenis arcũ distẽdit. Cui iohãnes. qre fili arcuz distẽdisti. Et ille: qꝛ si diuti⁹ tẽsus teneret ad iaciẽda iacula ifirmioꝛ redderet. Et apl's ad h̃. Sic ⁊ hũana fragilitas ad ꝓtẽplatões mi⁹ valida fieret si sp i suo rigoꝛe psistẽs fragilitati sue iterdũ ꝺdescẽdere recusaret. Haz ⁊ aĝla cũctz auib⁹ celsi⁹ volat ⁊ solẽ clari⁹ cõspicit: et tñ nature necessitate ad yma descẽdit. Sic ⁊ hũan⁹ anim⁹ cuz se modicũ a ꝓtẽplatõe retrahit crebꝛa innouatõe ardenti⁹ ad celestia tendit. Btũs igit̃ iohãnes vt testat̃ hiero. cũ ipe vsq̃ ad ipam suã vltimã senectutẽ epheſi moꝛaret̃: ⁊ vix inter discipulos manu⁹ ad eccl'iaz ꝺferret̃. nec plura verba dicere posset. ad quãlibet pausam hec dicebat ẏba. Filioli diligite alterutz. Tãdẽ frẽs q̃ cũ eo erãt admirãtes q̃ sp eadẽ ẏba diceret. dixerunt ei. Ogr̃ qre sp loq̃z h̃ ẏba. Qui rñdit. Oꝛ pceptũ dñi ẽ. ⁊ si solũ h̃ fiat sufficit. Refert q̃z helinãd⁹ q̃ cũ iohãnes euãgelista euãgeliũ scribere deberet. ꝓs idipsit ieiuniũ vt oꝛarẽt se dig̃ scriptuꝛrũ. Ferk aũt ip̃m ꝓ illo loco secretissimo i quo diuina scriptur⁹ secesserat oꝛasse. vt nullas huic insistens opi ibi ventoꝛ aut imbꝛiũ iurias pateretur. Hãcq̃ eidẽ loco vsq̃ hodie reuerẽtiã elementa seruare dicunt. Hec Helinã.

Cũ igit̃ eẽt nonagitanouẽ annoꝛũ ⁊ a passiõe dñi ꝑm Jsidoꝛ. anno. lxvij. appuit ei dñs cũ discipulis suis dicẽs. Veni dilecte mi ad me: qꝛ tps est vt i mẽsa mea cũ tuis frib⁹ epuleꝛz. Surgens aũt iohãnes cepit ire. Cui dñs. Dñica die ad me venies. Venit̃ te igit̃ dñica vniuersus ppl's quenit in eccl'iam q̃ fuerat i ip̃i⁹ noie fabꝛicata. Qui a ꝑmo pulloꝛ cãtu pdicauit eis: dẽ: hoꝛtãs eos vt i fide eẽnt stabiles: ⁊ i mãdatz dei feruẽtes. Post h̃ foueã q̃dratã iuxta altar̃ fec̃ fieri: ⁊ trã extra eccl'iaz iactari. Descẽdẽsq̃ i foueã expãsis ad deũ mãib⁹ dixit. Jnuitatus ad ꝙuiuũ tuũ dñe ihu xp̃e ecce venio gr̃as agẽs. qꝛ dignat⁹ es me ad tuas epulas iuitare. sciens q̃ ex toto coꝛde meo desiderarẽ te Cũq̃ oꝛonẽ finisset tãta lux sup eũ emicuit q̃ null⁹ i eũ respicere potuit. Recedẽte aũt lumie. mãna fouea plena iuenit. qõ i loco illo vs

c

ꝯ hodie gñaꝝ: ita vt ī fūdo fouee istar
minute arene scaturire videaꝝ. sic ī fō
tib⁹ fieri ꝓsueuit. Sctūs eadmūd⁹
rex āglie nulli peretī i noie sci iohānis
euāgeliste aliqđ ꝺnegabat. Ūñ conti
git q̄ qđā pegrin⁹ abstēte camerario in
noie sci iohānis euāgeliste īportune a
rege elemosinā postularz. Cui rex pre
ciosū anulū cū nil aliꝺ ī pmptu hꝫet ꝺ
dit. Sz p⁹ plures ꝺies qđā miles āglie
ī trāsmarinis ptib⁹ cōstitut⁹. ab eodē
pegrino anulū regi referēdū ī h̄ ꝓba
recepit. Ille cui z p cui⁹ amore anulū
hūc ꝺdisti tibi remandat. Ūñ liq̄do
patuit q̄ btūs iohānes eidē in forma
appuit pegrini. Ysido. i lib⁹. de ortu
vita z obitu sc̄oꝝ patꝝ. Mutauit io⁄
hānes ī auꝝ siluestres frodiū ꝯgas. li
torcaqz saxa ī gēmas. gēmaꝝ fragmia
ī ꝓpriā reformauit naturā. viduā pce
pto ppli suscitauit. et redituū corꝑ
iuuētis remeante aīa repauit. bibēs le
tifeꝝ haustū euasit pīclz z eodē pc̄to
pstratos ī vite repauit statū. hec Ysi.

Legenda. x. De Innocētib⁹. A

Innocētes dicti sunt triplici rōne. s. rōne vite. rō⁄
ne pene. rōne inocētie assecu
te. Rōne vite dicti sūt inocē
tes. eꝛ eo q̄ vitā inocētē. i. ñ nocētē ha⁄
buerūt. Nulli em vnq̄ nocuer⁹. nec ꝺo
p iobedientiā. nec prio p iusticiā. nec si
bi p alicui⁹ pctī malicīā. Et iō ꝺr ī ps̄.
Innocentes z recti adheserunt mihi.
Innocētes ī vita z recti in fide. Rōne
pene. qm̄ inocēt z iuste passi sūt. Ūñ
ps̄. Effuderūt sang. ino. zc̄. Rōne ino
cētie assecute. qm̄ i ipo martyrio asse⁄
cuti sꝫ baptismalē inocētiā. i. ab origi
nali pctō mūdiciā. de q̄ inocentia ꝺr i
ps̄. Custodi inocētiaz z vide eꝺtatē. i.
custodi inocētiā baptismatz: z p⁹mo⁄
dū vide eꝺtatē bone opatōis. B

Innocētes ab herode ascalo
nita ītfecti sꝫ. Tres em̄ hero
des sacra scptura cōmēorat
ꝙs famosos fec̄ eoꝝ ifamis crudelitaſ
Prim⁹ dict⁹ ē herodes ascalonita sō q̄
ꝺns nat⁹ ē: z a q̄ pueri occisi sꝫ. Scds
dict⁹ ē herodes ātipas q̄ iohez ꝺcolla⁄
uit. Terci⁹ dict⁹ ē herodes agrippa. q̄
iacobū occidit z petꝝ īcarcerauit. vñ ꝺ
h̄ ext̄at ps̄. Ascalonita necat pueros.
ātipa iohez. Agrippa iacobū. claudēſ
i carcer petꝝ. Sz p̄mi herodis hist⁹riā
breuit⁹ videam⁹. Antipī idume⁹ vt in
hist⁹ria scholꝫ. le gir. ne ptē regz arabū
duxit i vxorē ex q̄ filiū habuit quē vo⁄
cauit herodē. q̄ p⁹modū ascalonita di
ct⁹ ē. h̄ a cesare augusto regnū iudee ac
cepit. z tūc p̄mit⁹ ablatū ē sceptꝝ ꝺ iu
da. huic sex filij nati sꝫ. s. antipī. alexā⁄
der. aristobol⁹. archela⁹ herodes anti
pas. z philipp⁹. Alexādꝝ āt z aristo⁄
bolū ex eadē mr̄e iudea gēitos rhomā
misit libalib⁹ artib⁹ ibuēdos. p⁹ h̄ a stu
dio redierūt. z erat alexādeꝝ grāmatic⁹
aristobol⁹ āt acerrim⁹ pozator. iāq̄ li⁄
beri licēti⁹ ꝺ suceptiōe r̄gni cū pīe disce
ptabāt. ob h̄ pī offens⁹ antipī⁹ m illis
ꝓponere fata gebat. Cūq̄ illi ꝺ morte
pīis tractasset. z ob h̄ a pīe reiecti fuis
sent. cesarē adeūt ꝺ pīis iniuria ꝓq̄sturi.
Interea magi hierosolymā veniūt: z
ꝺ ortu noui regꝫ diligēti⁹ iscisciťāt. He
rodes h̄ audiēs gturbat: timēs ne de
veroꝝ regū gñe aliq̄s nat⁹ cēt. q̄ eū tā⁄
q̄ regni iuasorē expellerz. Rogat igit
magos vt eo iuēto sibi renūciēt. simlāſ
se velle adorare quē volebat occidere.
ꝓtīn magi p aliā viā reuersi sꝫ ī regio⁄
nē suā. videſ herodes q̄ neq̄q̄ ad se ve
nirēt. stelle visiōe eos ꝺceptos ad se re
dire erubuisse credidit. z iō ab iḋstiōe
pueri aium r̄uocauit. Cū āt audiſſz q̄
pastores dixerāt: z q̄ symeō et ānа p⁄
phet auerāt vehemēt⁹ tuit z se a magz
r̄pit illusū putauit. Tc̄ herodeſ ꝺ nece
pueroꝝ q̄ erāt i bethleē tractaꝝ cepit vt
cū eis ille quē igrabat occidēt. Admo
nitoꝝ āt āgeli io seph cū puero z mr̄e i
egypt ū i ciuitatē hermopolym fugit
ibiq̄z septē ānis vsq̄z ad obitū herodis
pmānsit. Ingrediente igit dño egyptū
ꝑm esaie vaticiniū vniuersa idola coꝛ⁄
ruerunt. Tradūt q̄z q̄ sic̄ i exitu filioꝝ
isrl ꝺ egypto ñ fuit dom⁹ in egypto. i q̄
pcurāte dño ñ iacerz mortuū pmogei
tū. ita nec tū e fuit tēplū i q̄ ñ coꝛruisset
idolū. Refert Cassio. l. histo. trip. q

i hermopoli ciuitate thebaidꝫ dicak eẽ arbor q̄ vocak ꝓsidꝫ valẽs i salutẽ mlꝫ toꝝ si fructꝰ aut foliũ aut ꝓs cortic̃ collo egrotãtiuꝫ alligeꝛ. Cũ igit̃ btã maria cũ filio i egyptũ fugerꝫ h arbor vsq; ad trã idiata ẽ: z xp̃z supplicit̃ adorauit. Hec cassio. ¶ Cũ igit̃ herodes ō nece pueroꝝ disponeret. a cesare augusto p epl̃az ẽ citꝰ filioꝝ accusatōib; rñsurꝰ. Qui cũ p tharsũ it̃ facerꝫ itellexit q magos nauel tharsẽsiũ trãsuexisset: z iō oẽs nauel tharsis cōburi fec̃ ꝑm qō ꝑdictũ fuerat. In spũ vehemẽti ꝫ tereſ nauel tharsis. Cũq; ꝑ cũ filijs cozã cesare disceptarꝫ. diffinitũ ẽ vt filij ꝑi i oib; obedirẽt: z ipe cui vellet regnũ dimitterꝫ. Rediet igit̃ herodes. z ex ꝫfirmatõe factꝰ audacioꝛ mittẽs occidit oẽs pueros q erãt i bethleẽ a bimatu z infra ꝑm tps qō exq̃sierat a magis. Hoc ãt duplicẽ itelligẽtiã ꝫtiet ꝑmo vt .j. dicat ordinẽ tpis: z ẽ sensꝰ a biatu z .j.i. ab ifãtib; duoꝝ ãnoꝝ vsq; ad pueros vniꝰ noctiꝫ. Dicicerat em herodes a magis ea die q̄ stella appuit eis dñz natũ eẽ z q: iã ãnꝰ fluxerat eo q romã ierat z redierat. dñz ãniculũ z aliq̄ꝝ isup diem eẽ credebat. iōq; s eta tẽ etꝰ vsq; ad bimos z .j.i. vsq; ad vniꝰ noctiꝫ ifãtes ꝺeuit i pueros timẽs puerꝛi monarchoseō. ne. s. puer cui sidera famlabãt s etatẽ suã vl .j. facie trãsfor; marꝫ. Et h snia vsitatioꝛ hẽt z ꝓꝛ reputat. Alio mō expõit ꝑm Chrysꝰ. vt .j. dicat ordinẽ nũeri: z ẽ sensꝰ. a biatu et ifra. i. a pueris duoꝝ ãnoꝝ vsq; ad pueros q̄nq; ãnoꝝ. dic̃ em stellã p ãnũ añ ortũ saluatoꝛ magis appuisse. herodes ãt pq̄ h a magis didic̃ romã vadẽs adhuc p ãnũ distulit. credebat ãt tũc dñz natũ fuisse qñ magis stella appuit. z iō dñz duoꝝ ãnoꝝ eẽ credebat vñ pueros bios occidit. z ꝺiceps vsq; ad q̄nq; ãnos. sz ñ miozes bimis. cui astrōi fidẽ facer videt q q̄dã ossa inocẽtiũ hñt adeo grãdia q bioꝝ eẽ ñ pñt ꝓtñ dici q ꝺloge maioꝛ erãt tũc hoies q̄ntitatiꝫ q̄ mō. Hpe ãt herodes statiz ꝺeuit ẽ. nã sic ait macrobi. als me thodi. z ī q̄dã chrõica legit̃. vnꝰ puerꝰ filiꝰ herodis ibiꝺ ad nutriẽdũ casu fuerat datꝰ q cũ alijs a carificibꝫ ẽ occisꝰ. tẽ ipletũ ẽ qꝺ dcm ẽ p ꝓphaz. Vox ploratꝰ z vlulatꝰ piaꝝ. s. matꝝ audita ẽ in rama. i. i excelso. ¶ De ãt iudee iustissimꝰ vt i eisdẽ hist. legit̃ scolastic̃ ñ ẽ passꝰ tãtã herodis neq̄tiã remãere impunitã dino em iudicio fcm ẽ vt q̄ mlꝫ tos ozbauerat filijs. ipe suis mirabiliꝰ ozbareꝛ. Nã alexãder z aristobolꝰ itez pij habiti sꝫ suspecti. Cõfessꝰ ãt vnꝰ ꝺ eoꝝ ꝓplicibꝫ q alexãder mlta sibi doꝛnaria ꝓmisissꝫ si ꝑi venenũ ꝓpinaret. Cõfessꝰ ẽ etiã z barbitõsoꝛ ꝺ ꝓmissis sibi mũeribꝫ. si ꝺũ ꝑis barbã raderet eũ ꝫtinuo iugularꝫ. Addiditq; alexãdꝛ dixisse ñ eẽ ponẽda spẽ i sene q sibi capillos tingerꝫ vt iuuẽis appꝛerꝫ. Ob h ꝑ irat⁹ eos occidi fec̃. antipꝛez ãt fiꝛtuꝝ regẽ istituit. Ex ipi antipri herodẽ ãtipã i regnũ substituit. Insup herodẽ agrippã z hẽodiadẽ vxoꝛe philippi q̄s ex aristobolo susceperat. pñs dilectõe fouebat. Hac duplici ō cã antipr̃ itolerabile ꝺ pr̃ez ꝫcepit odiũ. intim q eũ attẽptauit occidere p venenũ. Ob herodes pscties eũ i carcer posuit. Augustꝰ ãt cesar audito q hẽodes filios occidisꝫ dixit. Melle eẽ herodis porc⁹ q̄ filiꝰ. qz cũ lit, pselit⁹ porcꝰ pcit et filios occidit. Ipe ãt herodes cũ iã anos. lxx. hẽret i guinissimã egritudiez cecidit. Nã febꝛe valida pzurigie cozpis colli ꝺtiuis tozmẽtiꝫ pedũ inflatioe. ꝫmescẽtib; testiculis itolerabili fetoꝛe. crebꝛo ãhelitu z ikrupꝫ suspirijs tozq̄bat. A medicis po i oleo posit⁹ in q̄si mortuꝰ ẽ ablatꝰ. ¶ Audies ãt iudeos mortẽ suã cũ gaudio expectare nobiliozes iuuenes ex oi iudea collectos i carcer posuit. dixitq; salome sozoꝛi sue. Scio iudeos ō morte mea gauisuros. sed poro hẽ mlꝫtos lugẽtes z nobiles exeq̃as mei fuerꝫ. si meis voluerꝫ pere mãdatis vt cũ spm emisero cũctos occidas q̄s i custodia seruo. vt sic ois iudea me defleat licet inuita. Habebat aũt in consuetudine vt post oẽm cibum pomũ p se gladio

purgaret ⁊ comederet. Cūq; gladiuz in manu teneret. tussiq; violēta dixīt dereꝯ. circū spiciēs ne se aliq̄s ipediret. seip̄m pcussiur⁹ manū dextrā sustulit. Sz ꝑ dolozin⁹ ei⁹ sustinēdo dextrā eius impediuit. Protin⁹ aūt q̄si rex mortu⁹ eēt in aula regia vlulat⁹ isonuit. Quo audito exultat antip̄. miratq; si solueret custodib⁹ pollicet. Qō cū cogn̄isset herodes. gn̄i⁹ filij exultatōez q̄ ꝓpriā tulit mortē. Mittēsq; satellites eū occidi fecit ⁊ archelaū p⁹ se regnaz istituit. Sicq; p⁹ q̄nq; dies mortu⁹ ē i aljs fortunatissim⁹: i reb⁹ domestic⁹ infelicissim⁹ Salome aūt sozoꝛ ei⁹ oēs absoluit q̄s rex occidi mādauerat. Remigi⁹ āt i origīali sup matth. dic̄ q̄ herodes gladio q̄ pomuz purgabat se pemit. ⁊ q̄ salome sozoꝛ ei⁹ oēs vinctos put cum fre ordinauerat interfecit.

Legenda. rij. A

De sancto Thoma cantuariensi.

THomas interp̄tat abyssus. gemin⁹ vl se ci⁹. Abyssus. i. profund⁹ i būiliatōe gō pz i cilicio ⁊ pedū pauper. lotōe. Gemin⁹ i p̄latōe. q; gemiate p̄fuit. s. ꝺbo ⁊ exemplo. Sectus in passione. B

THomas catuariēs archiepūs dū i curia regis anglie ꝺsisterz et q̄daz ibidē fieri ꝺria religioi videret. curiā ip̄az deseruit. ⁊ cātuariēsi archiepo se cōmisit. a q̄ archidiacon⁹ fact⁹ ad p̄ces tū ip̄i⁹ archiepi regis cācellariā suscepit. vt prudētia q̄ erat p̄dit⁹ maligīe i eccl̄ia. phiberet insultus Quez adeo rex dilexit vt p⁹ decessum archiepi eū in cathedralē honorē. pcurauerit sublimari. q̄ licz plurimū resisteret. tādē ad obediētie p̄ceptuz hūeros suppositit ad portādū. Subito āt in vir pfectū alter⁹ pmutat⁹. ⁊ caro ei⁹ cilicio ⁊ ieiunijs macerat⁹. nō solū enim cilicio. p camisia ꝺferebat sz ⁊ femoralia cilicina vsq; ad poblicē batulabat Scitatē aūt suā ira subtilit occultabat. vt saluo sp hōestatis rigore sb decētia vestiū ⁊ apparatu vtēsiliū ꝺcordaret moriby singlor. Tredeci pauperū pedes q̄tidie curuat; genib⁹ abluebat ⁊ refectos dat; cuilibz q̄ttuor argēteis remittebat. Rex aūt ad volūtatē suā in detrimētū eccl̄ie ip̄m iflectere nitebat. volēs vt ꝺsuetudies q̄s ꝺ libtatē eccl̄ie p̄decessores sui habuerāt ab eo dē silr firmarent. q̄ duz oīho assentire noluit. ꝺ se irā regis ⁊ p̄ncipū. p̄uocauit. Quadam āt vice sic ip̄e cum aljs epis a rege arrat⁹. vt etiaz sibi mortis sniaz minaret. magn̄ viroꝝ deceptus ꝺsiljs. ꝟboten⁹ assensum p̄buit voto regis. Vez ex b̄ vides aiaz p̄iculū imminere. seip̄m p⁹ modū i pnia gn̄i⁹ cruciauit. ⁊ abaltaris officio se suspendit q̄usq; a sūmo pōtifice restitui mereret. Reḡit deniq; rex. vt q̄ ꝟbo dixerat scripto ꝺfirmaret. Cui virilit ꝺtradidit. ⁊ a curia erectā sibi baiulās crucez discessit ꝺclamātib⁹ ip̄is ꝺ eū. Capite furē. suspēdite. pditorē. Et ecce duo magni pceres ⁊ fideles ad eū fusis lachrymis venientes sub iuramēto assērūt q̄ ei⁹ mortē mlti pceres ꝺiurarūt Vir igit dei magn̄ eccl̄ie q̄s sibi metuens fugā inijt. ⁊ senonis a papa alexādro suscept⁹. ⁊ i mōasterio pontiniacēsi cōmēdat⁹. postmodū i frācia vsq; deuenit. Rex ꝟo dū roma mississet. vt legati venirēt q̄ b̄ negociū diffiniret. oīno repulsaz patit. ⁊ ob b̄ irā ꝺ archiep̄m ap̄li⁹ ꝺcitat. Vñ oia q̄ erat archiepi ⁊ suoꝝ diripuit. ⁊ torā ei⁹ pgeniez exilio ꝺdenauit. neq; deferēs ꝺditoi vl seruī ordini vl etati. Ip̄e āt p rege ⁊ p regno anglie q̄tidie exorabat. Reuelat⁹ āt archiepo q̄ ad suā eēt eccl̄iaz reditur⁹. ⁊ ad p̄m cū palma martyrij migtur⁹. Septio igit āno sui exilij redire ꝺcedit ⁊ a cūctis cū honore suscipit. C Per aliq̄t dies añ ei⁹ martyriū iuuenis q̄dā de corpe exiēs. ⁊ p⁹ modū miracl'ose rediēs aiebat: q̄ vsq; ad supm̄ scoꝝ ordinē duct⁹ fuit. ⁊ inter apl'os sedē q̄ndā vacuā vidit. Per cunctanti aūt cui⁹ esset hec sedes an-

gelus rñdit. q cuidã magno sacerdoti anglicoꝝ a dño fuarek. Sacerdos ḋdã missaz ō btã ꝟgine celebrabat ꝙ tidie. Qui archiepo accusat⁹ ab eo ac cersik. z tanq̃ idiota z insci⁹ ab officio suspẽdik. Cũ aũt btus thomas cilicinũ suũ fuere deberet z sb lecto ipm abscõ disset. vt ad ꝟsuendũ horam captaret btã maria sacerdoti appuit dicẽs. Vade ad archiepm. eiq̃ dicas. q illa ob cui⁹ amoꝛẽ missas dicebas. ei⁹ cilicinz qõ ẽ in tali loco ꝟsuit. z setã rubeã ō q illõ ꝟsuit ibidez relict. Illa igitur sibi mãdat q iterdictũ qõ tibi fecerat. de beat relaxare. Qõ ille audiẽs z ita iue niẽs stupuit. z iterdictũ relaxãs sacer dotẽ h secretũ hñe ꝑcepit. Defendit vt ꝑus iura eccle. nec a rege flectik vi vel ꝑce. Cuz ḡ nullaten⁹ flecti posset. ecce milites regis armati veniũt. z vbi ar chiepꝰ sit vociferãdo iqrũt. Quib⁹ il le occurrẽs dixit. Ecce ego. Quid vul tis. Et illi. Venim⁹ vt occidaz. z vl tra viuere nõ valebis. Quib⁹ ille dixit Ego ꝓ deo mori parat⁹ sum z ꝓ defẽ sione iusticie z eccle libtate. Si igik me qritz ex pte di oiporẽtz z sb anathẽate phibeo ne hoꝝ cuiq̃ aliq̃ten⁹ noceatz Deo ãt z btẽ marie z scis oñib⁹ z btõ dionysio cãm eccle z meip̃m ꝟmẽdo. Quib⁹ dictz venerãdũ caput gladÿs impioꝝ ipetik. sacra capitz coꝛona ꝑci dit. cerebrũ ꝓ eccle pauimẽtũ dispgik z sic martyr dño ꝟsecraꝝ. ãno dñi. M clxxiij. Dũ igik clerici requiez etnã iciperẽt. z ꝓ eo missaz agerẽt ōfũ ctoꝝ lubito vt aiũt ãgeloꝝ chozi astã tes voces cãtãtiuz iterrũpũt. martyrz missã iciplũt. letabik iust⁹ ꝟcinũt z ceti clerici ꝓsequũt. Hec ẽ reuera mutatio dextere excelsi. dũ cãt⁹ meroz ꝟtik i cã ticũ laudis. cũ illũ cui defũcto⁹ suffra gia inchoauerant martyꝝ postmodũ hymnis laudãt. Reuera eximia ꝟtio bak scitate ꝑdit⁹. z martyr dñi gl'os⁹ quẽ tãto honoꝛe ãgeli ꝓuenerẽt. z scõꝝ martyꝝ cathalago ascripserũt. Pas sus est aũt scũs iste ꝓ eccliã i eccliã. i lo co scõ z in tpe sacro iter man⁹ sacerdo tũ z religioso⁹. vt patiẽtis pietas. z ꝙ seqntiũ crudelitas oñdak. Olta isup z alia miracula ꝓ sem̃ suũ dño oparẽ dignat⁹ est. Meritz em̃ ei⁹ cecis visus. surdis audit⁹ claudis gress⁹. vita mor tuis restituta sũt. Pozro aqua q̃ pãni ꝟsperſi ei⁹ sanguine lauabãk mltis ex titit i medelã. Quedã dña de ãglia varios ocl'os hñe ob lasciuiã z maioꝛẽ pulchꝛitudinẽ affectabat. sup h̃ vouẽs votũ. nudis pedib⁹ sepulchꝛũ bti tho mẽ visitauit. Que cũ in oꝛone ꝓstrata iaceret. surgẽs iuenit se penit⁹ excecatã statiq̃ penitẽs cepit rogare btm̃ tho mã vt iã ñ varios sz saltẽ suos sibi red deret ocl'os. qõ tãdẽ cuz magna diffi cultate vix valuit obtinere. Quidã ãt illuſoꝛ aquã simplicẽ ꝓ aq̃ sacti thome dño suo i pixide obtulit ꝟsuiũ ti. Cui dñs ait. Si nil mihi vnq̃ fu rat⁹ fuisti scũs thomas aquã suã huc te deferre ꝓmittat. si ãt re furti es aq̃ ipa ꝓtinus euanescat. Huic igitur di cto ille ꝟsensit. sciens q pixidem aqua nuper impleuisset. Mira res. pixidez ꝓtinuo aperuerũt z vacuaz inuenerũt Siccq̃ seruiens in mendacio depben ditur. z furti reus euidenti⁹ ꝓbak.

Auis quedã docta loqui. cuz nisus eam insequeretur sicut dicerat cepit clamare. Scẽ thoma adiuua me. Et statim nisus mortu⁹ cecidit. z illa eua sit. Quidã quem sanctus thomas valde dilexerat. cũ grauiter infirmarek. iuit ad eiuſ tumbã. z ꝓ sanitate sua ro gauit. z ad libitũ impetrauit. Sed cũ sanatus rediret. cepit cogitare q illa sanitas anime sue forsitan nõ expedi ret. Unde iteruz rediẽs ad sepulcrum oꝛauit. vt si nõ esset vtile aie sue conti nuo infirmitas ipa rediret. Statiq̃ infirmitas redijt sicut prius. In ei⁹ autem interfectoꝛes intantũ vltio di uina deseuit vt alij digitos dentib⁹ suis frustratim discerpẽtes. alij sanie defluentes. alij paralisi dissoluti. alij amen tes effecti miserabiliter interirẽt.

Legenda xij. A

De sancto Siluestro.

De sancto Siluestro

Siluester dicit̃ a sile qd̃ ē lux ⁊ t̃ra q̃si lux terre. i. ecc̃lie. q̃ instar bone terre hz pinguedinē bone opatōis. nigredinē hūiliatōis ⁊ dulcedinē deuotiōis. Per ista em̄ tria agnoscit̃ bona terra. vt ait palladi⁹. Vel siluester dr̃ a silua ⁊ theos. q̃ hoies siluestres. i. incl̃tos ⁊ duros ad fidē xp̄i traxit. Vl̃ sic dr̃ in glosario. Siluester dr̃ viridis agrest̃. vmbrosus. nemorosus. Viridis celestia ꝯtēplādo. Agrestis scip̄m excolēdo. Vmbrosus ab oī ꝯcupiscentia refrigerat⁹. Nemorosus iter arbores celi plantat⁹. Ei⁹ legēdaz ꝯpilauit eusebi⁹ cesariensis. quā btūs gelasius in ꝯcilio septuaginta ep̄oꝝ a catholic̃ legendam ꝯmemorat. sicut in decreto habet̃.

B

Siluester a mr̃e re et noīe iusta genit⁹. ⁊ a cirino p̄sbytero cruditus hospitalitatē summope exercebat. Thimothe⁹ aūt q̃dā xp̄ianissim⁹ ab eo in hospitiū suscipit̃. q̃ tñ ob p̄secutōz ab alijs vitabat̃. Hic timothe⁹ p̄ vnū ānū ⁊ tres mēses p̄dicauit. ⁊ postea coronā assecut⁹ ē martyrij. dū p̄dicarz ꝯstātissime fidē xp̄i. Putās āt tarq̃ni⁹ p̄fect⁹ timotheū mltis abundasse diuitijs. eas a siluestro expetijt. inferēs ei minas mortis. Sed cū vere thimotheū hmōi diuitias ñ habuisse ꝯperit. siluestrū idolis imolare p̄cepit. alioq̃n i crastinū diuersa reciperet genera tormētoꝝ. Cui siluester. Stulte hac nocte morier̃. et sempit̃na tormēta recipies. ⁊ velis nolis veꝝ deuz esse quem colim⁹ recognosces. Siluester igit̃ carceri tradit̃. ⁊ tarq̃ni⁹ ad p̄rādiū īuitat̃. Dū g̃ comederet. os pisc̃ i ei⁹ gutture sic versat̃. vt nulla rōne reijcer̃ potuerit vl̃ glutire. Sicq̃ media nocte defunct⁹ ad tumulū cū luctu ducit̃ ⁊ siluester cū gaudio a carcere liberat̃. q̃ nō solū a xp̄ianis sed etiā a paganis miro diligebat̃ affectu. Erat em̄ aspectu āgelic⁹. s̄mōe nitid⁹. iteger corpe. scūs ope. ꝯsilio magn⁹ fide catholic⁹. spe patientissimus. caritate diffusus. Mortuo igit̃ melchiade ep̄o vrbis rome. siluester ab oī plebe plurimū renitēs i sūmū pōtificē est elect⁹. Hic oīm orphanoꝝ viduaꝝ ⁊ pauperꝝ noīa in matricl̃a scripta hēbat ⁊ oīb⁹ nc̃caria p̄uidebat. Hic. iiij. ⁊. vj. diē et sabbatū ieiunijs īstituit obs̄uāduz. v. ꝟo q̃si dñicū celebrandū. Grecis ꝟo xp̄ianis dicētib⁹ sabbatū diē poci⁹ q̃ q̃ntū celebrandū. rñdit h̃ fieri nō debere. q̃ h̃ ē traditiōis apostolice. ⁊ q̃ dñice debet̃ ꝯpassio sepulture. cui illi. Vnū est sabbatū sepulture i q̃ sel̃ i āno ieiuniū est exhibenduz. Quib⁹ siluester. Sic oīs dies dñic⁹ resurrectōis gl̃ia. sic oē sabbatū decorat̃ dñica sepultura. Igit̃ d̃ sabb̃o acq̃escūt. sz de q̃nta feria vehemēter ꝯtēdūt. asserētes ñ debere xp̄ianorū solēnitatib⁹ sociari. Siluester āt ei⁹ dignitatē p̄cipue i trib⁹ oñdit. Om̄ hac die dñs ad celos ascēdit. ⁊ corpis ⁊ sanguis sacrm̄ īstituit. Et sacrū chrisma ecc̃lia ꝯficit. Oēs igit̃ rōib⁹ ei⁹ acq̃escūt.

C

Perseq̃nte āt ꝯstātino xp̄ianos siluester de vrbe exijt. ac in q̃dā mōte cū suis clericis mās̄it. Ip̄e āt ꝯstantin⁹ merito p̄secutōis tyrānice i incurabilē cecidit plagā lepre. Tandē ad ꝯsiliū pōtificū idoloꝝ adducta sūt tria milia pueroꝝ vt eos occidi facerz. ⁊ se i eoꝝ sāguīe recēti ⁊ calido banlearz. Egrediēte āt eo ad locū vbi balneū pari d̃bebat. mr̃es pueroꝝ eidē occurrūt. q̃ solut̃ crinib⁹ mis̄abiliter vlulabant. Et lachrymans ꝯstantin⁹ iussit stare currum. ⁊ erigēs se dixit. Audite me comites ⁊ ꝯmilitōes ⁊ oēs ppl̃i q̃ astat̃. Dignitas romani imp̄ij d̃ fōte nascit̃ pietat̃ q̃ hāc etiā legē dedit vt capitali snīa sb̃deret̃ q̃cūq̃ i bello aliquē occidissz īfātē. Quāta g̃ erit crudelitas vt h̃ nr̃is faciam⁹ filijs. qd̃ fieri p̄hibuim⁹ alienis. Quid iuuat barbaros sup̄asse si a crudelitate vincamur. Nā vicisse extraneas natōes rōe viriū ē bellātiū xp̄l̃oꝝ. vincere āt vicia ⁊ pctā ꝟt⁹ ē moꝝ. In ill̃ g̃ p̄lijs fortiores nos existim⁹ illis. In his ꝟo nobismetip̄is

fortiores sumus. Qui em fuerit i isto certamie superat victoriā obtinet victr. Victor em pr triūphū vincit. si pietas ab ipietate superatur vincat g nos pietas i isto gressu. Bñ em oim aduersantiū poterim ee victores. si sola pietate vicamur. Oim em se ee dñz ꝓpobat. q fuū se mōstrauerit pietatz. De lr eg me mori salua vita inocētiū q ꝑ eoz iteritū vitā recupar crudelē. Qua tñ recupar icertū ē. cū tñ certū sit q sic recupata crudel ē. Jussit igit vt mrib suis pueri redderēt. z dona plima z infinita vehicla pberēt. Hiccz mres q flēdo venerant ad loca sua cū gaudio redierūt. Jpe at ipator ad palatiū sunz reuers ē. ¶ Seqnti ño nocte petr z paul appuert ei dicētes. Nim ex bonis isti effusioez sanguis inocētz. misit nos dñs ihs xps dare tibi recupan de ꝓsiliū sanitatz. Siluestr igit epz q apō mōtē sirapti latitat accersire. h timi piscinaz oñdet. i q imers ccio ab oi curaberz lepre morbo. Tu ño xpo hāc vicissitudinē reddas vt idoloz tēpla diruas. xpi restaures eccl'as. z ei deinceps ctor fias. Euigilās igit ꝓstātin stati milites missit ad siluestr. Videsāt siluester milites stati ad palmā martyrū credidit se vocari. Deo āt se recō mēdās z socios secū adhortās. Costātino itrepid pñtat. Cui ꝓstātin assurgēs ait: Bñ te venisse gtulamur. Qui a siluestro resalutat narrauit ei p ordinē sui somnij visiōem. Per cūctāti ño ꝓstantino q eent illi duo dij q sibi appuerūt. Siluester respōdit illos ee xpi apl'os z ñ dos. Tūc ad pces ipatoris siluester apl'oz imagies iussit sibi afferri. qs vt ipator aspexit. tales esse q sibi appuert dclamauit. Siluester igit eū cathecuminū fec. vn hebdomade ie iunū sibi idixit. z carceres apire monuit. Cūcz i aqz dscēdissz baptismatz mirabil ibi emicuit splēdor lucz. Hiccz ifi mūd exiuit. z xpm se vidisse asseruit. Pria āt die sui baptismatz hāc legē dit vt xps ab vrbe romana tancz verbos colereꝫ. Scda vt si qs xpz blas phemarz capite puniret. Tercia vt q cūcz xpiano fecissz iuriā bonoz suoz pte dimidia puaret. Quarta vt sic impator rome. sic romanp pōtifex caput ab vniuersis epis hēat. Quita vt qcū cz i eccl'as ꝓfugerit ab oib fuer iurijs imunis. Sexta vt null nisi ō licentia sui antistitz eccl'iaz edificz itra muros alicui ciuitatz. Septia vt ad edificatiōez eccl'iaz decime possessionū regalitū tribuāt. Octaua ipator ad eccl'iaz sci petri venit z ō suis clpis se lamēta bilit accusauit. Postmodū arrepto bidēte ad fūdamētū basilice eccl'e ꝓstruendū trā pm apuit. z duodeci cophinos in suis scapulis foras eiecit. ¶ Hec vbi helena mr ꝓstātini augusti i bethania ꝓsistēs audiuit p lras laudat filiū q abrenūciasset simlacrz idoloz. sz dure increpat q relicto dō iudeoz crucifixū hoiez deū colat. Rescribit āt augusto vt iudeoz mgros secū adducat. z ipe xpianoz doctores pferret vt sic ex disputatōe mutua appeat fides ꝙa Adduxit igit sca helena cētū qdraginta nouē doctissimos iudeoz. iter quos duodeci erāt q sapia z eloqntia p cetes rutilabāt. Cū igit siluester cū clericz suis z pdicti iudei ad disputādū cora ipatore issit ꝙeisset. ō cōi ꝓsilu duos iudices gētiles sapientissimos z pbatos noie craton z zenophilū statuert ad qs ptinerz snia dicēdoz. q lz gētiles erāt. tñ iustissimi z fideles. talicz int eos snia ē firmatū vt vno stāte z loqnte alo q. Incipies igz pm ō ill duodeci noie abiathar ait. Cum isti tres dos dicāt pez z filiū z spm scm māifestū ē eos ꝓ legē agere q dic. Videre qz ego sū sol dos z ñ ē alt dos pt me. Deniqz si dicūt xpm dū ee qz mlta fec sig. In nra etiā lege mlti fuere q miracla plima fecer z tñ nūcz ex dēitatz nomē sibi vsurpare ausi sūt: sicut iste ihs quē isti adorant. Ad quē siluester. Nos vnū deum colim. sz nō i tāta solitudie eū dicim vt gaudiū filij nō haberet. Ex vestris aūt libris vobis trinitatem psonarū demonstrare valemus. Haz ꝑem di-

tim⁹ ꝺ q̄ ꝓpha ait. Ipe inuocauit me pr̄ me⁹ es tu. ꝛc̄. Filiū de q̄ idez. Fili⁹ me⁹ es tu ego hodie genui te. Spm̄scm̄ de q̄ idē. Spū oris ei⁹ ois virt⁹ eoꝝ. In h̄ etiā qꝺ dixit. faciam⁹ hoīem ad ima/ginē ꝛ sil̄itudinē nr̄az. euidēter ꝛ ꝑso/naꝝ pluralitatē ꝛ diuinitatꝫ vnitatez demonstrat. Licz aūt sint tres ꝑsone: vn⁹ tn̄ de⁹ est. Qꝺ exēplo visibili aliq̄/ten⁹ demōstrare valem⁹. Et accipiēs purpurā impatorꝫ tres sibi plicas fec̄ dicēs. Ecce videte tres plicas. Et ex/plicās eas ait. Ecce qꝛ tres plice sunt vn⁹ pann⁹ ita tres ꝑsone sūt vn⁹ deus De h̄ aūt qꝺ dr̄ ꝙ ex miracl̄is de⁹ cre/di nō debet. cū alij plures sci̅ miracula fecerūt nec tn̄ se deos dixerunt: sic xp̄s deū ꝑ h̄ se asserere voluit. Certe deus sup̄biētes ꝯ se nūq̄ passus ē sine pena acerrima ꝑterire sic ptz i dathā ꝛ aby rō alijsq̄ q̄ pluribꝫ. Quō g̅ mētiri po tuit et se deū dicere qꝺ n̄ erat cū eū se deū dicētē nulla pena secuta fuerit. sed ꝓtutū efficacia comitabat̄. Tc̄ iudices dixerūt. Constat abiathar a siluestro supatū. Nā ꝛ rō h̄ docet. qꝛ si de⁹ n̄ eēt ꝛ se deū dixisset ꝯferre vitā mortuis n̄ valeret. Tunc illo amoto scd̄us q̄ ꝛ ionas dicebat̄ ad ꝯflictū accedēs ait. Abraā a ꝺo circūcisiōez accipiēs iusti ficat⁹ fuit. ꝛ etiā oēs filij abrae ꝑ circū cisionē iustificabant̄. Igit̄ q̄ nō fuerit circūcisus nō erit iustificat⁹. Ad quez siluester. Cōstat abraā an̄ circūcisionē deo placuisse ꝛ amicū dei appellatū eē igit̄ n̄ circūcisio ip̄m scificauit. sꝫ fides ꝛ iusticia ip̄m deo placere fcē. Nō igit̄ accepit circūcisiōez in scificatiōez sꝫ in distictōez. Isto supato terci⁹ q̄ ꝛ go/dolias accedēs ait. Quō xp̄s vr̄ pt eē de⁹. cū asseratꝫ eū eē natū. tēptatū: tra ditū: nudatū: felle potatū: ligatū: cru/cifixū: sepultū: cuꝫ hec oīa i deo esse nō possint. Ad h̄ siluester. De vr̄is libris hec oīa ꝓbam⁹ de xp̄o fuisse predicta. Nā de ei⁹ natiuitate dixit esaias. Ecce ꝓgo ꝯcipiet ꝛc̄. De ei⁹ tēptatōe zacha rias. Vidi ih̄m sacerdotē magnū stā tē corā angelo ꝛ sathā stabat a dextris ei⁹ ꝛc̄. De ei⁹ traditōe. Psal. Qui ede/bat panes meos magnificauit sup̄ me supplātatōez ꝛc̄. De eius nudatōe idē Diuiserūt sibi vestimēta mea ꝛc̄. De ei⁹ potatōe fellea idē. Dederūt in escā meaꝫ fel ꝛc̄. De eius ligatōe hesdras. Vinxistis me nō sic p̄rez qui liberaui vos de terra egypti clamātes ante tri bunal iudicꝫ hūiliastꝫ me. suspēdētes in ligno tradidistꝫ me. De eius sepul/tura Hieremias. In sepultura ei⁹ re/uiuiscēt mortui. Cū ergo godolias q̄d rn̄deret nō h̄ret data sentētia remot⁹ est. F Quartus q̄ ꝛ annas acce/dens ait. Ea q̄ de alijs dicta sunt: sil/uester iste de suo xp̄o ꝑdicta fuisse fir/mat. Unde superest vt probet hec de suo xp̄o dicta fuisse. Ad quē siluester. Dabis ergo aliū quē virgo ꝯcepit. q̄ felle est cibat⁹. spinis coronat⁹ crucifix us. mortuus. ꝛ sepultus. q̄ resurrexit a mortuis. ꝛ ad celos ascēdit. Tūc con/stātin⁹ ait. Si aliū n̄ dederit sciat se eē superatū. Qui cū hoc facere nō possꝫ amouet̄. Quintus qui ꝛ doech pro ducit̄ qui ait. Si ex semine dauid xp̄s iste natus esset ꝛ scificatus. vt dicitis. ergo baptizari nō debuit vt iteꝝ scifi/caret̄. Ad quē siluester Sicut circūci/sio in xp̄i circūcisiōe finē accepit. ita nr̄ baptism⁹ i xp̄i baptismate initiū san ctificatōis habuit. Nō g̅ baptisat⁹ est vt sanctificaret̄. sꝫ vt sāctificaret. Qui cū taceret ait ꝯstātinus. Non taceret doech si h̄ret ꝯria q̄ ꝓferret. Tunc sextus qui ꝛ cusi ait. Vellem⁹ vt silue ster ille causas huius virginalis ꝑtus nobis exponeret. Ad quem siluester. Terra de qua adā formatus est icor rupta erat ꝛ virgo. qꝛ nec dū se ad bi/bendū humanū sanguinē aperuerat. nec maledictionem spinaꝝ acceperat. nec hoīs mortui sepulturaꝫ habebat. nec serpenti data fuerat ad edendum Oportuit ergo ex maria virgine no/uum adā fieri. vt sic serpēs natū ex vir gine vicerat. sic a nato ex virgine vin/ceret̄. Et q̄ ade victor extitit in paradi so. ip̄e tēptator factus est dn̄i in deser

to. vt q̄ Adā vicerat mādūcantē vin/
ceret a dño ieiunante. Hoc supato se/
ptimus q̄ z beniamin ait. Quō xp̄us
vester filiꝰ dei p̄t eē q̄ a diabolo tēpta/
ri potuit vt mō fame panē ex lapidib;
facere vrgeret. mō in tēpli celsitudinē
leuaret. mō ad adorandū ip̄m diabo/
lū induceret. Ad qd̄ Siluester. si dia/
bolus iō vicit qz ab Adā manducan
te est auditꝰ. ꝯstat iō eū fuisse supatuz
qz est a xp̄o ieiunāte ꝯtemptꝰ. Nos āt
eū nō inq̄ntū deꝰ sz inq̄ntū hō tēpta/
tū esse fatemur. Jō aūt tripl'r est tem/
ptatus. vt a nobis oēs temptationes
excluderet z formā vincēdi daret. Se
pe nāq̄z in hoīe victoriā abstinētie seq̄
tur temptatio humane glie. z tēpta/
tionē humane glie appetitꝰ dñij z ex/
cellētie comitat. Jp̄e igit a xp̄o in his
vincit vt vincendi nob forma donet.
Isto supato octauꝰ q̄ z aroel ait. Cō
stat qz deꝰ summe pfectꝰ ē z nulliꝰ in/
diget q̄d g̊ ei opus fuit vt nasceret in
xp̄o. Quō iteꝝ xp̄m verbū appellas.
Sed z h̊ ꝯstat. qz deꝰ añq̄z haberet fi
liū pater dici nō potuit. g̊ si pater xp̄i
postea dictꝰ ē mutabilis factꝰ ē. Ad h̊
Siluester. Filiꝰ añ tpa ex patre est ge
nitus. vt faceret q̄ nō erant. z in tpe ē
natus. vt reficeret q̄ perierāt. Que et
si solo ꝟbo reficere poterat. tñ p passi/
onē nisi hō fieret redimere nō volebat
qz in sua deitate ad patiendū aptꝰ nō
erat. Nec h̊ erat impfectōis sz pfectio
nis si in sua nō erat deitate passibilis.
Porro filiū verbū dei dici ex eo patet.
qz ꝓpheta ait. Eructauit cor meū ver
bū bonū. Deꝰ q̄z sp pater fuit. qz sem
per eiꝰ filiꝰ extitit. Filiꝰ em̄ eius est ver
bū eiꝰ. sapīa eius ꝟtus eiꝰ. In p̄re aūt
sp fuit verbum. iuxta illud. Eructauit
cor meū verbū bonū. Semp sapīa. iu
xta illud. Ego ex ore altissimi ꝓdij pri
mogenita añ oēm creaturā. Sp vir/
tus. iuxta illud. Ante om̄s colles ego
pturij. nec dū fontes aq̄ꝝ erupant ꝛc.
Cū g̊ pater nūq̄z fuerit sine ꝟbo sapīa
z ꝟtute. quō putas h̊ nomē sibi ex tpe
aduenisse. Hoc g̊ amoto nonꝰ qui
z iubal dixit. Cōstat qz deꝰ cōiugia ñ
dānat. nec eis maledixit. q̄re g̊ de con
iugio natū denegatꝫ hūc esse quē coli/
tis. nisi vt obfuscare ꝯiugia studeatis
Rursus quō temptat q̄ potēs est. pa
tit q̄ ꝟtus est. morit q̄ vita est. Deniq̄z
ad h̊ cogeris. vt duos filios esse dicas
vnū quē p̄r genuit. alteꝝ quē ꝟgo ge/
nerauit. Rursus quō fieri p̄t vt patia
tur hō q̄ assumptꝰ est sine lesione eius
a quo assumptus est. Ad h̊ Siluester
Nos xp̄z nō iō natū de ꝟgine dicimꝰ
vt ꝯiugia ꝯdemnemꝰ. sz causas ꝟgi/
nei ptus rōnabiliter acceptamus. nec
hac assertōe obfuscant. sz ornant ꝯiu/
gia. qm̄ hec ꝟgo q̄ xp̄m pepit de ꝯiu/
gio nata est. Temptat aūt xp̄s vt oēs
temptatōes diaboli vinceret. patit vt
vniuersas passiones subijceret. morit
vt mortꝫ impium subiugaret. Dei q̄z
filiꝰ vnus in xp̄o est q̄ sicut est ꝟe dei fi
lius inuisibilis. ita visibilis est xp̄us.
Est g̊ inuisibile h̊ qd̄ est deꝰ. z est visi/
bile h̊ qd̄ est hō. Pati ꝟo posse hoīem
assumptū sine passiōe eiꝰ q̄ assumpsit
exēplo doceri p̄t. Nā pñtis purpure re
gis vtamur exemplo. Lana em̄ fuit. z
huic lane sanguis accedēs colorē pur/
pureū p̄buit. Cū g̊ teneret digitꝫ z tor
queret in filo. q̄d torq̄bat. h̊ qd̄ regie
dignitatꝫ color ē. an h̊ qd̄ lana extite/
rat añq̄z purpura fieret. Lane g̊ assi/
milat hō. colori purpure deus. q̄ sil' in
passiōe fuit dū pateret in cruce sz pas/
sioni in nullo subiacuit. Decimꝰ. q̄
z thara dixit. Nō mihi placet istud ex
emplū. qz siml' color torq̄tur cū lana.
Cui cū oēs ꝯdicerēt. Siluester dixit.
Accipe g̊ aliud exemplū. Arbor hñs
in se solis splēdorē cū inscidit ictum q̄/
dē suscipit. splēdor aūt ab incisiōe im/
munis existit. Sic hoīe patiēte. diui/
nitas nulli passioni subiacuit. G
Vndecimꝰ. q̄ z syleon ait. Si de xp̄o
tuo ꝓphete ista vaticinati sunt. tāte ir
risionis. passiōis. z mortis causas sci/
re vellemus. Et Siluester. Esuriuit
xp̄s vt nos reficeret. Sitiuit vt aridi/
tati nr̄e vitalia pocula mīstraret. Tē/

ptatus est vt nos a temptatoĩb⁹ libe//
raret. Tent⁹ ẽ vt nos a ōmonũ captu
ra redimeret. Irrisus est vt nos ab ir//
risione demonũ eruueret. Ligatus ẽ vt
nos a nodo maledictiõis absoluueret.
Humiliat⁹ ẽ vt nos exaltaret. Expo//
liat⁹ est. vt nuditatẽ ꝑme ꝓuaricatiõis
indulgẽtie indumẽto tegeret. Spine
am coronã accepit. vt flores paradisi
ꝑdũtos redonaret. In ligno suspẽsus
est. vt ꝯcupiam in ligno genitã dãna//
ret. Felle z acero potat⁹ est vt hoiez ad
terrã fluentẽ lac z mel introduceret. et
fontes nob⁹ mellifluos aperiret. Mor
talitatẽ susceꝑit. vt suã nobis imorta//
litatẽ donaret. Sepult⁹ est. vt sancto//
rũ sepulturas bñdiceret. Surrexit. vt
mortuis vitã redderet. Ascendit in ce
lum. vt celi ianuã aperet. Sedet a de//
xtris dei. vt ꝑces credentiũ exaudiat.
Hec Siluestro ꝓsequẽte vniuersi taz
impator ꝯ iudices z iudei in laudem
Siluestri ꝓruperunt vnanimiter. ℳ
Tũc idignat⁹ duodecim⁹ q̃ z zambri
indignatõe magna dixit. Spiroꝝ vos
sapiẽtissimos iudices verboꝝ amba//
gibus credere. z dei oꝑtẽtiã estima//
re hũana rõne ꝯcludi. Sz iam cessent
verba z veniam⁹ ad facta. Stultissi//
mi nãq̃ sunt q̃ crucifixũ colũt cũ ego
nomẽ dei oꝑtẽtis scia. cui⁹ virtutem
nec sufferũt saxa. nec audire valet ꝗli//
bet creatura. Et vt me veꝝ dicere cõ//
probetis thaur⁹ ad me ferocissim⁹ ad
ducaf. z dũ in ei⁹ aure nomẽ istud in//
sonuerit. thaur⁹ ilico moriet. Ad quez
Siluester. Et tu quõ b̃ nomẽ nõ audi
ens didicisti. Zambri dixit. Nõ est tu
um b̃ noscere mysteriũ. q̃ iudeoꝝ ini//
micus es. Adducit aũt thaur⁹ ferocis
sim⁹ vir a centũ hoib⁹ fortissimis tra//
ctus. Ut vbi zambri in aure ei⁹ verbũ
ꝓtulit. ꝙtinuo thaur⁹ mugiẽs oculos//
q̃ eiẽs expirauit. Oẽs igit iudei ve
hemẽter acclamãt z Siluestro insul//
tant. Quib⁹ Siluester. Nõ dei nomẽ
ꝓtulit. Sz nomẽ pessimi demonis noia
uit. Deꝰ em meꝰ ihs xps nõ solũ viuẽ//
tes mortificat. Sz etiã mortuos viuifi//
cat. Nã occidere posse z viuificare nõ
posse est leonũ serpentũ z ferarꝝ. Si g̃
vult vt credã q̃ nomẽ demonis nõ fu
erit. dicat iterũ z viuificet qõ occidit.
Nã de õo scptũ est. Ego occidã z ego
viuere faciã. Qõ si nõ poterit nomen
demonis absq̃ dubio noiauit. q̃ viuẽ
tẽ occidere ꝑt. mortuũ viuificare nõ ꝑt
Cũq̃ zambri ad suscitandũ thaurꝝ a
iudicib⁹ vrgerer dixit. Suscitet eũ sil//
uester in noie iesu galilei. z oẽs in eum
credem⁹. Nã z si pẽnis posset volare.
istud tũ nõ valeret ꝑficere. Qm̃s igit
iudei si thaurũ suscitauerit se creditu//
ros ꝓmittũt. Tunc siluester oꝛone fcã
ad aurem thauri se applicãs dixit. O
nomẽ maledictõis z mortis egredere
iussu dñi nr̃i ihu xꝑi. In cui⁹ noie tibi
dico. Thaure surge. z ad armẽtũ tuũ
mãsuet⁹ recede. Statim igit thaurus
surrexit. z cũ omi mãsuetudine abijt.
Tũc regina iudei iudices z ceteri oẽs
uersi sunt ad fidẽ. ℬ ℳPost ali//
q̃t ꝙ dies idoloꝝ pontifices ad impa//
torẽ venerũt dicẽtes. Sacratissime i//
perator ille draco q̃ est in fouea postq̃
fidẽ xꝑi recepistꝭ pluscq̃. ccc. hoies q̃ti//
die interfecit flatu suo. Cõsulente sup
b̃ Cõstantino Siluestrũ rñdit. Ego
ꝑ xꝑi ꝓtutẽ eũ ab omi lestõe cessare fa//
ciã. Promittũt pontifices se si b̃ faceret
credituros. Orãte aũt Siluestro san
ctus Petr⁹ apparuit ei di. Securꝰ ad
draconẽ descẽde tu z duo ꝓsbyteri qui
sunt tecũ. Cũq̃ ad eũ veneris eũ talẽ
alloq̃rꝭ. Dñs nr̃ ihs xps de ꝑgine na
tus. crucifixꝰ. z sepult⁹. q̃ resurrexit. et
sedet ad dexterã ꝓtis. b̃ vẽturus ẽ iu//
dicare viuos z mortuos. Tu g̃ fatha//
na eũ in hac fouea dũ venerit expecta
Os aũt ei⁹ ligabis filo. z anulo cruci
fixũte signũ desup sigillabis. postea ad
me sani z incolumes venietꝭ. z panez
quẽ vob⁹ gauero comedetꝭ. Descẽdit
itaq̃ Siluester cũ duob⁹ ꝓsbyterꝭ i fo
uea ꝑ gradus. cl. duas secũ ferens later//
nas. Tũc draconi ꝓdicta ꝑba dixit et
os ipius stridẽtis z sibilãtis vt iussus
fuerat alligauit. Et ascẽdẽs iuenit du

os magos q̃ eos secuti fuerãt vt vide/
rent si vsq̃ ad draconẽ descẽderent ex
draconis fetore pene mortuos. ⁊ eos
secuz adduxit incolumes atq̃ sanos.
Qui statiz cũ mltitudine infinita cõ/
uersi sunt. Sicq̃ romanoꝝ ꝓpls a du
plici morte ẽ liberat⁹. s. a cultura d̃mo
nis ⁊ veneno draconis. Tandẽ beat⁹
Siluester morti appropinq̃ns cleruz
de trib⁹ ãmonuit. s. vt inter se charita/
tẽ haberẽt. eccl̃ias suas diligẽtius gu
bernarẽt. ⁊ gregẽ a lupoꝝ morsib⁹ cu/
stodirẽt. Post hec in dño feliciter ob/
dormiuit circa annũ dñi. cccxx.

Legenda. xiij. A

De circũcisione dñi.

Circũcisiõis dñice di
em q̃ttuor celebrẽ faciũt ⁊
solennẽ. Primũ est octaua
natiuitatꝫ dñi. Scd̃m ĩpositio noui ⁊
salutiferi nois. Terciũ effusio sangui
nis. Quartũ signaculũ circũcisiõis.
Primũ g̃ ẽ octaua natiuitatꝫ dñi. Si
em alioꝝ sctõꝝ octaue solẽnes sũt. q̃n/
tomagꝫ octaua dies scti sctõꝝ solẽnis
erit. Sz nõ videt̃ q̃ natiuitas dñi de/
beat hr̃e octauã. qꝛ ei⁹ natiuitas tẽde/
bat ad mortẽ. obit⁹ aũt sctõꝝ iõ octa/
uas hñt. qꝛ ipi tũc nascunt̃ ea natiui/
tate q̃ ẽ ad vitã eternã vt postea resur/
gãt in corpib⁹ gl̃iosis. Eadẽ rõne vi/
det̃ q̃ nõ debeat hr̃e octauã natiuitas
btẽ ꝟginis. nec btĩ Johis baptiste. si
militer nec resurrectio dñi. qꝛ iã facta
erat ipa resurrectio in re. Sz notãdũ
q̃ sicut dicit p̃positiu⁹. sunt octaue sup
pletõis vt est octaua natiuitatꝫ dñi in
q̃ supplem⁹ qd̃ min⁹ in festo factũ fue/
rat. s. officiũ de pturiẽte. Vñ etiam in
missa oliz ꝯsueuerat cãtari ad honorẽ
btẽ ꝟginis. Vultũ tuũ. ⁊c. Item sunt
octaue veneratõis. vt pasce. pẽtheco/
stes. btẽ ꝟginis. btĩ Johis baptiste.
Itẽ deuotõis vt cuiuslibet scti pñt fie
ri octaue. Figuratõis vt sũt octaue in
stitute de sctis q̃ significant octauã re/
surrectõis. B Scd̃m est ĩpositio
noui ⁊ salutiferi nois. Hodie em ĩpo/
sitũ est ei nomẽ nouũ qd̃ os dñi noĩa/
uit. Nomẽ p̃ter qd̃ nõ est aliud sub ce
lo in q̃ oporteat nos saluos fieri. No/
mẽ qd̃ s̃m Bern̄. est mel in ore. melos
in aure. ⁊ iubil⁹ in corde. Nomẽ qd̃ sic̃
dic̃ idẽ Bern̄. instar olei lucet p̃dicatũ
pascit recogitatũ. lenit ⁊ vngit inuoca
tũ. Habuit aũt triplex nomẽ. sicut ex
euãgelio manifestat̃. s. fili⁹ dei. xp̃s. et
iesus. Vocat̃ at fili⁹ dei inq̃ntũ est de
deo de⁹. xp̃s inq̃ntũ est hõ a ꝑsona di
uina q̃ntũ ad humanã naturã assum
ptus. Jesus inq̃ntũ est de⁹ hũanitati
vnit⁹. De h̃ triplici noie dicit Bern̄.
Vos q̃ in puluere estꝫ expgiscimini et
laudate. Ecce dñs venit cũ salute. ve/
nit cũ vnguẽto. venit cũ gl̃ia. Neq̃ eĩ
sine salute ihs. neq̃ sine vnctõne xp̃s.
neq̃ sine gl̃ia venit fili⁹ dei. Siq̃dem
ipe sal⁹. ipe vnctio. ipe gl̃ia. Quãtum
ad h̃ triplex nomẽ añ passionẽ ꝑfecte
not⁹ nõ erat. Nã q̃ntũ ad p̃mũ ab ali/
q̃bus cog̃scebat̃ ꝯiecturaliter. sic̃ a de
monib⁹ q̃ dicebãt ip̃z eẽ filiũ d̃i. Quã/
tũ ad scd̃m ꝑticulariter. ab aliq̃b⁹ enĩ
paucis cog̃scebat̃ eẽ xp̃s. Quantũ ad
terciũ vocaliter qꝛ q̃ ad hãc vocẽ ihs.
sz nõ q̃ ad rõnẽ nomĩs qd̃ est saluare.
Post resurrectionẽ aũt hoc triplex no/
mẽ clarificatũ est. Primũ nomẽ q̃ ad
certitudinẽ. Scd̃m q̃ ad diffusionem
Terciũ q̃ ad nois rõnẽ. Primũ igi/
tur nomẽ est fili⁹ dei. Et q̃ h̃ nomẽ si/
bi recte ꝯueniat. sic dicit Hilari⁹ in li/
bro de trinitate. Vere dei filiũ vnige
nitũ dñm nostrũ iesum xp̃m esse mul/
tis modis cognitũ est. dũ de eo testat̃
pater. dũ de se ipe ꝓfitet̃. dũ apl̃i p̃di/
cant. dũ religiosi credũt. dũ demones
ꝯfitent̃. dũ iudei negãt. duz gẽtiles in
passione cog̃scunt. Idẽ. Dñm deũ no
strum iesuz xp̃m his modis cognosci/
mus. noĩe. natiuitate. natura. potesta
te. ꝓfessione. Scd̃m nomẽ est xp̃s
quod interp̃tat̃ vnctus. Ipse em̃ fuit
vnctus oleo leticie pre ꝑticipib⁹ suis.
Per hoc aũt qd̃ dicit̃ vnctus insinua/
tur q̃ ipe fuit ꝓpheta. pugil. sacerdos.
⁊ rex. Iste ei q̃ttuor ꝑsone oliz ꝯsueue
rant inungi. Fuit ei ꝓpheta ĩ doctrine

eruditiõe. pugil in diaboli debellatõe sacerdos in p̃ris recõciliatõe. rex in p̃miorꝫ retributõe. Ab h̃ scdo noie denoiamur qꝛ a xp̃o dicimur xp̃iãi. De q̃ noie sic dic̃ Aug⁹. Christian⁹ iusticie. bonitatꝫ. integritatꝫ. patiẽtie. castitatis. pudicicie. humanitatꝫ. innocentie. pietatis nomẽ est. Et tu istud quõ tibi defendis ⁊ vindicas cui de tã plurimis reb⁹ nec pauca subsistũt. Christian⁹ ille est q̃ nõ noie tm̃ sed etiã ope extat. Hec Aug⁹. C Terciũ nomẽ est iesus. Hoc aũt nomẽ iesus ꝑm Bern̄. dicit̃ cib⁹. fons. medicina ⁊ lux Hic aũt cib⁹ mltiplicẽ hꝫ effectũ. Est em̃ cib⁹ ꝯfortatiu⁹. impinguatiu⁹. roboratiu⁹. ⁊ vegetatiu⁹. De his sic dic̃ Bern̄. Est cib⁹ h̃ nomẽ iesus. An nõ totiens ꝯfortaris q̃tiens recordaris. Quid eq̃ mentẽ cogitãtis impinguat q̃d ita exercitatos reparat sensus. ꝟtutes roborat vegetat bonos mores. atq̃ castas fouet affectões. Scdo dicitur fons. Vñ dicit idẽ Bern̄. Jesus ẽ fons vite signat⁹ q̃ in q̃ttuor riuos se diffundit in plateas. Vñ. Qui fact⁹ est nobis sapia. iusticia. sctificatio ⁊ redemptio. Sapia in p̃dicatõe. iusticia in pctõꝝ absolutõe. sctificatio in ꝯuersatiõe vel in ꝯuersiõe. redẽptio in passione. Hec Bern̄. Alibi q̃ꝫ sic dicit. Tres riui fluxerũt a iesu. verbũ doloris. in q̃ est ꝯfessio. sanguis aspersiõis in q̃ est afflictio. aq̃ emũdatiõis in q̃ ẽ cõpũctio. Tercio est medicina. Vñ sic ait. Est etiã h̃ nomẽ iesus medicina. Nihil em̃ ita ire impetuꝫ cohibet. supbie tumorẽ sedat. sanat liuoris vulnus. restringit luxurie fluxũ. extinguit libidinis flãmã. sitim tempat auaricie. ac toti⁹ dedecoris fugat pruriginẽ. Quarto est lux. vñ ait. Vñ putas in toto orbe tanta ⁊ tam subita fidei lux nisi de p̃dicato ihu. h̃ ẽ nomẽ q̃d Paulus portabat corã gẽtib⁹ ⁊ regib⁹ tãq̃ lucernã sup candelabrũ. Hoc iteruꝫ nomẽ iesus ẽ multe suauitatꝫ. Vnde Bern̄. Si scribas nõ sapit mihi nisi legero ibi iesum. Si disputes ac cõferas nõ sapit mihi nisi sonuerit ibi ihs Itẽ Richard⁹ de sctõ victore. Jesus ẽ nomẽ dulce. nomẽ delectabile. nomẽ ꝯfortãs pctõrez ⁊ btẽ spei. Ergo iesu esto mihi iesus. Scdo est multe virtuositatꝫ. Vñ Petr⁹ raueñ. Vocabis nomẽ ei⁹ iesum. Hoc est nomẽ q̃d dedit cecis visuꝫ. surdis auditũ. claudis gressum. sermonẽ mutꝫ. vitã mortuis totãq̃ diaboli ptãtem de obsessis corporib⁹ virt⁹ hui⁹ nois effugauit. Tercio est multe excellẽtie ⁊ sublimitatis. Vñ Bern̄. Nomẽ saluatoris mei. fratris mei. carnis mee. sanguis mei. nomẽ a seculis absconditũ. sꝫ in fine seculoꝝ reuelatũ. nomẽ mirabile. nomẽ ineffabile. nomẽ iestimabile. imo eo mirabili⁹ q̃ inestimabili⁹. eo magis gratũ q̃ gratuitũ. Hoc aũt nomẽ iesus impositũ est ei ab eterno. ab angelo et a p̃re putatiuo. s. Joseph. Jesus eniꝫ saluator interp̃tat̃. Dicit̃ aũt saluator tripliciter. vel a potẽtia saluãdi. vl̃ ab habitu. vl̃ ab actu. Scdm q̃ dr̃ a potẽtia saluãdi ꝯuenit ei h̃ nomẽ ab eterno. Scdm q̃ dr̃ ab habitu saluandi sic fuit impositu ꝫ ab angelo ⁊ ꝯuenit ei a p̃ncipio ꝯceptõis. Scdm q̃ dicitur ab actu saluãdi dr̃ impositũ a Joseph rõne future passionis. Vñ glosa sup illud. Vocabis nomẽ ei⁹ iesuꝫ. dicit. Nomẽ impones q̃d ab angelo vel ab eterno impositũ est. Et tãgit h̃ glosa hãc p̃dictã triplicẽ denoiatõez. Cũ em̃ dr̃ nomẽ impones tangit̃ denoiatio a Joseph. cuꝫ dr̃ q̃d ab angelo vel ab eterno impositũ ẽ tangũt̃ alie due. Recte igit̃ in die capitꝫ anni ꝯstituta a roma capite mũdi. ⁊ insignita capitali littera alphabeti. xp̃s caput eccl̃ie circũcidit̃. nomẽ ei imponit̃. ⁊ ei⁹ natiuitatis octau⁹ dies colit̃. D Terciũ est effusio sanguinis xp̃i. Hodie eĩ sanguinẽ suuꝫ p̃mo ꝓ nobis fundere cepit. q̃ ip̃m postmodũ pluries effundere voluit. Quiq̃ eĩ vicib⁹ sanguinẽ suũ ꝓ nob effudit. Prio i circũcisiõe. ⁊ hec effusio fuit nr̃e redemptõis initiũ Scdo in orõne. ⁊ hec oñdit nr̃e redẽ-

ptionis desideriũ. Tercio in flagella//
tione. ⁊ hec fuit nr̃e redẽptõis meritũ
qꝛ liuore eiꝰ sanati sumus. Quarto in
crucifixiõe. ⁊ hec fuit nr̃e redẽptõis p//
ciũ. tũc em̃ q̃ nõ rapuit exoluit. Quito
in lateris aptõe. ⁊ hec fuit nr̃e redem//
ptionis sacr̃m. inde ei exiuit sanguis
⁊ aq̃. qd̃ figurauit nos ꝑ aquã baptis
mi debere mũdari. q̃ quidẽ baptismꝰ
habiturꝰ erat efficaciã a sanguĩe xp̃i.
Quartũ ⁊ vltimũ est signaculũ cir
cũcisiõis qd̃ q̃dem xp̃us hodie accipe
dignatꝰ ẽ. Voluit aũt dñs circũcidi ꝓ
pter mltas rõnes. Primo rõne sui. vt
verã carnẽ humanã se assumpsisse oñ
deret. Sciebat em̃ aliq̃s futuros. q̃ di
cerẽt ip̃m nõ corpꝰ verꝫ sꝫ fantasticũ as
sumpsisse. Et iõ vt eoꝝ errorẽ cõfuta//
ret voluit circũcidi ⁊ sanguinez ibi e//
mittere. Corpꝰ em̃ fantasticũ sangui//
nẽ nõ emittit. Scdo rõne nr̃i. vt nos
sp̃ualiter debere circũcidi mõstraret.
Duplex est em̃ circũcisio ꝑm Berñ. q̃
debet fieri a nob. scꝫ exterior in carne.
⁊ interior in mẽte. Circũcisio exterior
ꝯsistit in trib. scꝫ in habitu ne sit nota
bilis. in actõe ne sit rep̃hensibilis. ⁊ in
sermõe ne sit ꝯtemptibil. Interior ãt
sil̃r ꝯsistit in trib. scꝫ in cogitatõne vt
sit sancta. in affectõe vt sit pura. in in//
tentõe vt sit recta. Hec Berñ. Iterũ
rõne nr̃i. vt nos saluaret. Quẽadmo//
dũ ei fit cauteriũ ĩ vno mẽbro vt totũ
corpꝰ sanet̃. sic xp̃s voluit portare cau
teriũ circũcisiõis. vt sic totũ corpꝰ my
sticũ saluaret̃. Col. ij. Circũcisi em̃ estꝫ
circũcisiõe nõ manufacta in expoliati//
one corpis carnis sed circũcisione xp̃i
glosa. a vicijs tanq̃ petra acutissima.
Petra ei erat xp̃s. j. Chor̃. x. ⁊ Exod.
iiij. Tulit ilico sephora acutissimã pe
trã. ⁊ circũcidit carnez p̃pucij filij sui.
Circũcisiõe ⁊c̃. Dupliciter exponit̃ ꝫ
glosam. Primo mõ sic. Circũcisi inq̃
estis circũcisiõe nõ manufacta. i. hũa//
no ope sed diuĩo. i. circũcisione sp̃uali.
q̃ q̃dem circũcisio fit in expoliatõe cor
poris carnis hoc est depositõe carnal̃
hois. i. vicioꝝ ⁊ desideriorꝝ carnaliuꝫ
ꝑm ꝙ caro accipit̃. j. Chor̃. viij. Caro
⁊ sanguis regnũ celoꝝ ñ pos. ⁊c̃. Estꝫ
inq̃ circũcisi circũcisione nõ manufa//
cta sꝫ circũcisiõe sp̃uali. Scdo mõ sic.
Circũcisi inq̃ estis in xp̃o ⁊ hoc circũ
cisione nõ manufacta. i. circũcisiõe le//
gali q̃ q̃dem manufacta siue legal̃ fit
in expoliatõne corpis carnis. i. corpis
qd̃ est caro. s. cutis carnis q̃ in circũci//
sione legali auferr̃. Nõ estis inq̃ circũ
cisi ista circũcisiõe sed circũcisiõe xp̃i. i.
sp̃uali in q̃ oĩa vicia amputata sunt.
vñ Rom̃. ij. Nõ em̃ q̃ in manifesto iu//
deus est neq̃ q̃ in manifesto in carne
est circũcisio. sꝫ q̃ in abscondito iudeꝰ ẽ
⁊ circũcisio cordis in sp̃ũ nõ littera cu
ius laus nõ ex hoĩb sed ex deo ẽ. Cir//
cũcisi estis circũcisione nõ manufacta
in expoliatõe corpis carnis sꝫ circũci//
sione xp̃i. Tercio rõne iudeoꝝ vt in//
excusabiles essent. Si em̃ circũcisus ñ
fuisset. potuissent se iudei excusare et
dicere. Jõ te nõ recipimꝰ qꝛ dissil̃is es
patrib. Quarto rõne demonũ ne scꝫ
incarnatõis mysteriũ cog̃scerẽt. Cum
em̃ circũcisio fieret ꝯ originale pctm̃
credidit diabolꝰ ⁊ hũc q̃ circũcidebat
sil̃r pctõrẽ esse q̃ circũcisionis remedio
indigeret. Propter eandẽ cãm voluit
vt mr̃ sua virgo ꝑpetua esset despõsa//
ta. Quinto rõne ꝑfecte iusticie adim
plẽde. Sic em̃ baptisari voluit vt ꝑfe
ctam iusticiã. i. ꝑfectã humilitatẽ. q̃ ẽ
subdere se minori impleret. sic etiã vo//
luit circũcidi vt eandẽ humilitatẽ no//
bis oñderet dũ autor ⁊ dñs legis vo//
luit se subdere legi. Sexto rõne legꝫ
mosaice approbande. ꝙ erat bona ⁊
sctã ⁊ cõplenda. qꝛ nõ venerat legẽ sol
uere sꝫ adimplere. Rom̃. xv. Dico em̃
iesum xp̃m mĩstruꝫ fuisse circũcisiõis
ꝓpter veritatẽ dei ⁊c̃. Quare autez
circũcisio octaua die fiebat. multiplex
põt rõ assignari. Prima sumit̃ penes
intellectũ historicũ siue litteralẽ. Naꝫ
sicut dicit rabbi moyses maximꝰ ph̃s
⁊ theologus. licet iudeꝰ puer in septez
dieb tãte adhuc teneritudis est. q̃nte
est adhuc ĩ vtero mr̃is exñs. In octa//

ua autẽ die fortificat̃. ⁊ solidat̃. ⁊ iõ vt dicit noluit dñs ꝑuulos añ octauũ diem circũcidi ne ob nimiã teneritudinẽ nimiũ lederent̃. Ultra octauũ vero diẽ ipam circũcisionẽ noluit ꝓlongari ꝓpter tres causas q̃s phs idẽ assignat Prima vt ꝑiculũ euitet̃. ne. s. si nimiũ differret̃ sine circũcisione eos mori cõtingeret. Scda vt dolori ꝑuuloꝝ ꝓuideat̃. cũ em̃ in circũcisione maxim⁹ dolor sit voluit eos dñs circũcidi dũ paruam adhuc imaginationẽ haberẽt vt minorẽ ibi dolorẽ sentirẽt. Tercia vt ꝑentũ tristicie ꝯsulet̃. Nã cũ ex circũcisione plerique ꝑuuli morerent̃ si circũcisi fuissent iã magni ⁊ ex h̃ mortui maior dolor fuisset ꝑentib⁹ q̃ si morerent̃ octo tm̃ dies hñtes. Scda rõ sumitur penes intellectũ anagogicũ siue celestẽ. Iõ em̃ octauo die fiebat vt daretur intelligi q̃ in octaua resurrectiõis ab om̃i pena ⁊ miseria circũcidemur. Et ꝑm h̃ octo dies erunt octo etates. Prima ab Adã vsq̃ ad Noe. Scda a Noe vsq̃ ad abraã. Tercia ab abraam vsq̃ ad moysen. Quarta a moyse vsq̃ ad dauid. Quinta a dauid vsq̃ xp̃m. Sexta a xp̃o vsq̃ ad finẽ mũdi. Septima morientiũ. Octaua resurgentiũ. Vel ꝑ octo dies intelligũtur octo q̃ in eterna btitudine possidebimus q̃ enumerat Aug⁹. dicẽs. Quid aliud est ego ero illoꝝ de⁹ nisi ero eis vñ satient̃. Ero q̃cunq̃ honeste desiderant̃. s. vita. sal⁹. victus. copia. gl̃ia. honor. pax. ⁊ omne bonũ. Vel aliter. Per septẽ dies intelligit̃ hõ ꝯstans ex corꝑe ⁊ aĩa. Quattuor em̃ dies sunt q̃ttuor elemẽta ex q̃bus corp⁹ cõsistit. ⁊ tres dies sunt tres potẽtie q̃ sunt in aĩa. s. ꝯcupiscibil̃. irascibilis. ⁊ rõnal̃. Hõ igit̃ q̃ nũc hz septẽ dies qñ vnitati eterne incõmutabilitat̃ ꝯiũget̃. tũc octo dies habebit ⁊ in illo octauo die ab om̃i pena ⁊ etiã culpa circũcidetur Tercia rõ sumit̃ penes intellectuz tropologicũ siue moralez. Et ꝑm hoc octo dies diuersimode pñt accipi. Primus põt eẽ pcti cognitio. Psal̃. Quoniã iniq̃tatẽ meã ego cogno. ⁊c̃. Secũdus ꝓpositũ deserẽdi malũ ⁊ faciendi bonũ. qđ notat̃ in filio ꝓdigo q̃ dixit. Surgã. ⁊ ibo ad patrẽ meum ⁊c̃. Tercius pudor de pctõ. Vñ apl̃us. Quẽ em̃ fructũ habuist̃ tũc in illis ĩ q̃b⁹ nunc erubescit̃. Quart⁹ timor de futuro iudicio. Job. Quasi tumẽtes sup me fluct⁹ timui deũ. Hieronym⁹. Siue comedã siue bibã siue aliud aliq̃d faciã. sp videt̃ mihi illa vox in auribus meis sonare. Surgite mortui et venite ad iudiciũ. Quit⁹. cõtritio. vñ Hiere. Luctum vnigeniti fac tibi ⁊c̃. Sext⁹ ꝯfessio. Psal̃. Dixi ꝯfitebor aduersum me iniusti. ⁊c̃. Septim⁹ spes venie. Nã ⁊ si iudas pctm̃ suũ ꝯfessus fuerit. tñ nõ in spe venie. ⁊ iõ nõ est misericordiã ꝯsecut⁹. Octau⁹ satisfactio ⁊ in hac die hõ spũaliter circũcidit̃. nõ solũ a culpa. sz etiã ab om̃i pena. Vel duo p̃mi dies sunt dolor de ꝑpetratione pcti ⁊ desideriũ emendandi. Alij duo ꝯfiteri mala q̃ fecim⁹ ⁊ bona que omisim⁹. Alij q̃ttuor sunt oꝛ̃o. lachrymaꝝ effusio. corꝑis afflictio. elemosynarũ largitio. Vel octo dies pñt esse octo q̃ꝝ diligẽs ꝯsideratio oẽm volũtatẽ peccãdi a nobis circũcidit. ita q̃ q̃ vnũ diligẽter ꝯsiderauerit. vnã magnã dietã faciet. Quoꝝ septẽ enumerat Berñ. di. Septẽ sunt de essentia hoĩs. q̃ si hõ ꝯsideraret in eternũ non peccaret. scz materia vilis. oꝑatio turpis. exit⁹ flebilis. stat⁹ instabil̃. mors tristabil̃. dissolutio miserabil̃. ⁊ dãnatio detestabil̃. Et octauũ p̃t eẽ ꝯsideratio gl̃ie ineffabil̃. Quarta rõ sumit̃ penes intellectũ allegoricũ siue spũalẽ ⁊ ꝑm h̃ q̃nq̃ dies erũt q̃nq̃ libri moysi in q̃b⁹ ꝯtinet̃ lex. duo erunt ꝓph̃e ⁊ psalmi. octau⁹ dies erit doctrina euangelica. Sz in septẽ p̃mis dieb⁹ nõ fiebat ꝑfecta circũcisio. in octaua aũt ꝑfecta circũcisio fit ab om̃i culpa ⁊ ab oĩ pena nũc in spe sz tandẽ in re. E

Quare autẽ data fuerit circũcisio. sex sunt cause. q̃ notant̃ in his ꝟsib⁹. Cauteriũ. signũ. meritũ. medicina. figura.

Exēplū fuit olim circūcisio dura. De carne aūt circūcisiōis dñi dr q̄ angel⁹ eā Karolo mag̃ attulit. ⁊ ipse eā aq̄s grani in eccl̄ia sctē Marie honorifice collocauit. Karol⁹ ꝟo illā postea ferr̄ carosiū trāstulisse Nūc aūt dr eē rome in eccl̄ia q̄ dr sctā sctōꝝ. Vñ ⁊ ibidem scp̄tū legit̄. Circūcisa caro xp̄i sandalia clara. Ac vmbilici viget hic p̄cisio cara. Vñ ⁊ ea die fit statio ad sctā sanctorū. Sz si h̄ veꝝ est. valde vtiq̄ mirabile ē. Cū em̄ caro ipsa sit de ꝟitate humane nature credim⁹ q̄ resurgente xp̄o redijt ad locū suū gl̄ificatū. Aliq̄ dixerūt q̄ h̄ veꝝ sit. iuxta opinionē illoꝝ q̄ dicūt illud solū eē de ꝟitate humane nature. qd̄ ab Adā traductū ē ⁊ illud solū resurgere. Notādū q̄ oliz a paganis ⁊ gētilib⁹ i his kalēdis mlte sup̄stitōes obseruabant̄. q̄s scti etiā a christianis vix extirpare potuerūt. Quas Aug⁹. in q̄dā ꝑmōe cōmemorat. Credētes em̄ vt dicit ianū ducem quēdā deū esse eū in his kalēdis plurimū venerabant̄. ⁊ ei duas facies figurabāt vnā post se. ⁊ vnā añ̄se. quia erat finis anni p̄teriti ⁊ p̄ncipiū sequētis. Rursus in his kalendis formas mōstruosas assumebāt. alij vestiētes se pellib⁹ pecudū. alij assumētes capita bestiaꝝ. ex q̄ indicabāt. nō tā habitū se beluinū h̄re q̄ sensum. Alij tunicis mlieribꝫ vestiebāt̄ nō erubescētes inserere tunicꝫ mlieribꝫ militares lacertos. Alij ita auguria obseruabant vt focū de domo sua vel aliud qd̄cūq̄ bñficiū cuilibet petēti nō tribuerēt Diabolicas etiā strenas. ⁊ ab alijs accipiūt ⁊ alijs tradūt. Alij in nocte mēsas late p̄parāt. ⁊ sic tota nocte manere sinunt credētes q̄ ꝑ totū annū ꝯuiuia in tali sibi abundantia ꝑseuerent. Et subdit Aug⁹. Qui de paganorū ꝯsuetudine aliq̄d obseruare voluerit timendū est ne nomē xp̄ianū ei ꝓdesse nō possit. Qui etiā stultis hoib⁹ ludētib⁹ aliquā hūanitatē ipenderit peccati eoꝝ ꝑticipē se eē nō dubitet. Vobis aūt fratres nō sufficiat q̄ h̄ malū non facitis. sz vbicūq̄ fieri videritꝫ arguite ⁊ corripite ⁊ castigate. Hec Aug⁹.

Legenda. xiiij. A

De epiphania dñi.

Epiphania dñi quadruplici decorat̄ miraculo. ⁊ iō q̄druplici vocabl̄o nūcupat̄. Hodie em̄ magi xp̄m adorāt. Johes xp̄z baptizat. aquā i vinū xp̄s mutat. ⁊ q̄nq̄ milia hoim de q̄nq̄ panib⁹ saciat. Cū em̄ iesus eēt tredecim dieꝝ magi ad eū stella duce venerunt Et inde dr epiphania ab epi qd̄ est supra ⁊ phanos qd̄ est apparitio qꝛ tūc desup̄ stella apparuit. siue ip̄e xp̄s per stellā q̄ desup̄ visa est magꝫ ver⁹ deus demōstrat⁹ est. Eadē die reuolutis vigintinouē annis. cū iam annū tricesimū attigisset. qꝛ habebat vigintinouem annos ⁊ tredecim dies. erat eniz incipiēs q̄si annoꝝ. xxx. vt dic̄ Lucas vel ꝑm Bedā hēbat trigita ānos plenos. qd̄ ⁊ romanā eccl̄iam tenere asserit. tūc inq̄ in iordane baptizat⁹ ē. Et ob h̄ vocat̄ theophania a theos qd̄ ē de⁹ ⁊ phanos qd̄ est apparitio. qꝛ tūc de⁹ trinitas apparuit. p̄ in voce. fili⁹ i carne. ⁊ spūssctūs in colūbe spē. Ipso iteꝝ die reuoluto vno anno. cū eēt. xxx vel trigitauni⁹ annoꝝ ⁊ tredeciz dieꝝ aquā in vinū mutauit. Et ob h̄ vocat̄ bethphania. a beth qd̄ est dom⁹ qꝛ in miraculo facto i domo ver⁹ de⁹ apparuit. Ip̄o iteꝝ die reuoluto āno. cū eēt annoꝝ trigitauni⁹ vel trigitaduoꝝ et tredeciz dieꝝ q̄nq̄ milia hoim de q̄nq̄ panib⁹ saciauit. sic̄ dic̄ Beda. ⁊ sic̄ dr in illo hymno q̄ in mlt̄is eccl̄ijs cātat̄ ⁊ sic incipit. Illuminās altissim⁹ ⁊c̄. Et ob hoc vocat̄ phagiphania. a phage qd̄ ē bucca siue māducare. De h̄ āt q̄rto miracl̄o vtꝝ hac die ꝯtigerit dubitat̄. tū qꝛ in originali Bede ñ sic exp̄sse legit̄. tū qꝛ Joh. vj. vbi de h̄ miraculo agit̄ dr. Erat āt ꝓximū pasca. ⁊c̄. Ista g̃ q̄druplex apparitio ista die facta ē. Prima facta est ꝑ stellā in p̄sepio. Scd̄a ꝑ vocē patrꝫ i iordanis flu

uio. Tercia ꝑ mutationē aque i vinū in ꝯuiuio. Quarta ꝑ multiplicationē panū in deserto. Prima aūt apparitō ꝑcipue hodie celebrat̄. ⁊ iō eiꝰ historiā ꝓseq̄mur. B Nato em̄ dño tres magi hierosolymā venerūt q̄ꝝ noīa i hebreo sunt appelliꝰ. amerius. damascus. grece galgalath. magalath. sarachin. latine Caspar. Balthasar. melchior. Cuiusmodi aūt magi fuerunt hi. triplex extat snīa ꝟm qđ magꝰ tripliciter dicit̄. Magus em̄ dicit̄ illusor maleficus. ⁊ sapiēs. Dicūt ḡ q̄dā hos reges ab effectu dictos fuisse magos. id ē illusores ex eo scz ꝙ Herodē illuserūt qr ad eū nō redierūt. Vñ ⁊ đr de Herode. Vidēs ꝙ illusus eēt a magꝫ ⁊ c̄. Magus iteꝝ dicit̄ maleficꝰ. Vñ malefici pharaonis dicunt̄ magi. Et inde dic̄ Chrisostomꝰ hos magos vocatos. Dicit em̄ istos fuisse maleficos sz postea ꝯuersos. Quibꝫ dñs voluit natiuitatē suā reuelare ⁊ eos ad se reducere vt ꝑ hoc pctōribꝫ venie spem ꝑberet. Iteꝝ magꝰ idez est qđ sapiens. Nā ꝑsice magus hebrayce scriba. grece ꝑhs. latine sapiēs đr. Dicunt̄ ḡ magi. i. sapiētes. Vñ ⁊ magi q̄si in sapīa magni. Venerūt ḡ hi tres sapiētes et reges cū magno comitatu hierosolymā. Sz querit̄ q̄re magi hierl̄m venerūt. cū ibi dñs natꝰ nō sit. Sup hoc assignat Remigiꝰ q̄ttuor rōnes. Prima qm̄ magi tp̄s natiuitatꝫ xp̄i agnouerūt. sz locū ignorauerūt. Quia aūt hierl̄m erat ciuitas regalis ⁊ ibi erat summū sacerdotiū. suspicati sunt ꝙ tā egregiꝰ puer nō nisi i regia ciuitate nasci deberet. Scđa vt citius natiuitatꝫ locū discere potuissent cū ibi sapiētes legꝫ ⁊ scribe residerēt. Tercia vt iudei inexcusabiles manerēt. potuissent em̄ dicere. Nos q̄dem natiuitatꝫ locū cognouimꝰ tp̄s aūt ignorauimꝰ. ⁊ iō nō credimꝰ. Magi ḡ oñderūt iudeis tēpus ⁊ iudei magis locuz. Quarta vt sic studio magoꝝ cōdemnaret̄ pigricia iudeoꝝ. Nā illi vni ꝓphete crediderūt isti pluribꝫ credere noluerūt. Illi q̄runt regē alienū. isti nō q̄runt ꝓprium. Illi venerūt de longinq̄. isti manserūt in vicino. Isti reges fuerūt successores Balaā ⁊ ad visionē stelle venerūt ꝓpter illā ꝓphetiā p̄ris sui. Orietur stella ex iacob ⁊ exurget hō de isrl̄ ⁊c̄. C Aliaz causam vñ isti moti sunt ad veniendū ponit Chris. in originali sup Matth. asserēs q̄sdam dicere ꝙ q̄dam secretoꝝ inspectores elegerūt de seip̄is duodecim. ⁊ si q̄s moriebat̄ filiꝰ eius aut aliq̄s ꝓpinquoꝝ i eiꝰ loco substituebat̄. Hi ḡ ꝑ singulos annos post mēsem ascendebāt super montē victorialē. ⁊ tribꝫ diebꝫ ibidem morātes se lauabāt. ⁊ orabāt deuz vt eis illā stellā quā Balaā p̄dixerat oñderet. Quadā igit̄ vice scz in die natalis dñi dū sic ibidē manerēt. stella quedā ad eos sup mōtē venit. q̄ habebat formā pulcerrimi pueri. sup cuiꝰ capite crux splēdebat q̄ magos allocuta ē dicēs. Ite velociꝰ in terrā iuda ⁊ ibidē regē quē q̄ritis natū inuenietꝫ. Tunc illi cōtinuo venire ceperūt. Sz quō in taz ꝑuo tp̄e scz in tredecim diebꝫ ꝑ tāta terraꝝ spacia venire potuerunt. scz ab oritēe vsq̄ꝫ in hierl̄m q̄ in meditullio mūdi dicit̄ esse sita. Dicendū ē ꝟm Remigiū. qm̄ talis puer ad quē ꝓperabāt eos in taz breui spacio ꝑducere potuit. Vel poterit dici ꝟm Hieronymū ꝙ sup dromedarios venerūt q̄ sūt aīalia velocissima q̄ tantū currūt vna die q̄ntū equꝰ in tribꝫ. Vñ đr dromedariꝰ. a dromos qđ est cursus ⁊ ares qđ est virtꝰ. Cū ḡ hierosolymā venissent. interrogauerūt dicētes. Vbi est q̄ natꝰ ē rex iudeoꝝ. Nō interrogauerūt an natꝰ sit. qr hoc credebāt. sz querunt vbi natꝰ sit. Et q̄si aliq̄s interrogasset eos vñ scitis hūc regē natū esse rñderūt. Vidimꝰ stellā eiꝰ in oriēte. et venimꝰ adorare eū. hoc est. Nos existētes in oriēte. vidimꝰ stellā eiꝰ. i. eiꝰ natiuitatis ostēsiuā. vidimꝰ inq̄ꝫ sup iudeam positā. Vel nos exñtes in nr̄a regione vidimꝰ stellā eiꝰ in oriēte. i. i oriētali ꝑte. His ꝟbis sicut dic̄ Remigiꝰ

in originali verꝫ hoiez: ⁊ verꝫ regē ⁊ verꝫ deū ꝯfessi sūt. Uerꝫ hoiez cū dixerunt Ubi est q̄ natꝰ ē. Uerꝫ regē cum aiūt. Rex iudeorꝫ. Uerꝫ deū cū subiūgunt. Uenimꝰ adorare eū. Preceptū em̄ fuit. vt nullꝰ nisi solꝰ deꝰ adoraret. Sꝫ herodes h̄ audiēs turbatꝰ ē. ⁊ oīs hierosolyma cū illo. Triplici de causa rex turbatꝰ ē. Primo ne iudei regē natū tāq̄ suū reciperēt. ⁊ se tanq̄ alienigenā expellerēt. Vñ chrys. Sic ramū arborꝫ i excelso positū leuis etiā aura mouet. sic ⁊ sb̄limes hoies in culmie dignitatum exn̄tes: leuis etiā fama ꝯturbat. Scd̄o ne a romanis culpari posset si aliq̄s ibi rex vocaret quē augustꝰ n̄ cōstituissꝫ. Sic em̄ ordinauerāt romani vt nullꝰ deꝰ vl̄ rex: sine sui licētia ⁊ ip̄io diceret. Tercio qm̄ sic dic̄ Grego. celi rege nato rex terre turbatꝰ ē: qꝛ nimirū altitudo terrena ꝯfundit̄ dū celsitudo celestis apit̄. Oīs etiā hierosolyma cū illo turbata ē triplici de causa Primo qꝛ impij gaudere nequeunt de aduētu iusti. Scd̄o vt regi turbato adularent̄ p h̄ q̄ se sil̄r turbatos oñderēt. Tercio qꝛ sic sese vētꝫ ꝯcuciētibꝫ vnda ꝯcutit̄. sic ⁊ regibꝫ adinuicē certantibꝫ ꝓpl̄s ꝯturbat̄. ⁊ iō ex h̄ timuerūt ne scꝫ p̄nti ⁊ vēturo rege adinuicē certantibꝫ ip̄i ꝑturbati oībꝫ īuoluerent̄. Hec ē rō Chrys. D Tūc herodes oēs sacerdotes ⁊ scribas ꝯuocās sciscitabat̄ ab eis vbi xp̄s nasceret̄. Cū āt ab eis didicisset q̄ i bethleē iude vocatꝫ ad se claꝫ magis diligēter ab eis didicit tp̄s stelle: vt videlicet sciret q̄d faceret si ad se magi nō redirēt. Dixitq̄ eis vt inuēto puero ei renūciarēt simulans se velle adorare quē volebat occidere. Et nota q̄ cū magi hierosolymā īgressi fuissent stelle ducatū amis̄ūt. et hoc ꝓpter tres ratōes. Prima vt de loco natiuitatꝫ xp̄i q̄rere cogerent̄. vt sic de ip̄ius ortu certificarēt̄ tā p stelle appitione ꝫ: q̄ p ꝓphetie assertōꝫ. sic ⁊ fcm̄ ē. Scd̄a qm̄ auxiliū q̄rētes hūanū iuste ꝑdere meruerūt diuinū. Tercia qm̄ signa in fidelibꝫ data sunt s̄m apl̄m sꝫ ꝓphetia fidelibꝫ. ⁊ iō signū datū istis dū adhuc eēnt ifideles: n̄ debuit appere dū eēnt īter iudeos fideles. Hec triplex rō tāgit̄ in glosa. Cū aūt hierusalē egressi fuissent stella añcedebat eos vsq̄ dū veniēs staret supra vbi puer erat. De hac stella cuiusmodi fuerit tres sunt opiniōes: q̄s ponit remigiꝰ i originali. Quidā dicūt fuisse sp̄m scm̄ vt ille q̄ postmodū d̄scēdit sup dñꝫ baptizatū in specie columbe apparuerit etiā magis i specie stelle. Alij vt Chrys. dicūt q̄ fuerit angelꝰ: vt ip̄e q̄ appuit pastoribꝫ: appuerit etiā ⁊ magis. Sed ip̄is pastoribꝫ iudeis tāq̄ rōne vtētibꝫ appuit i forma rōnali. gētilibꝫ ꝟo tāq̄ irratiōalibꝫ i specie irrōnali. Alij quod verius credit̄. q̄ fuerit stella de nouo creata q̄ pacto suo ministerio redijt in preiacētē materiā. Ista aūt stella scd̄ꝫ qd̄ dicit Fulgētius differebat ab alijs in tribꝫ. s. in situ. quia nō erat localiter sita in firmamēto. sꝫ pēdebat in meditullio aeris ꝓximo t̄re. In fulgore: qꝛ ceterꝫ erat splēdidior. quod inde patꝫ quia splēdorem eius nō poterat splendor solis obfuscare īmo i meridie lucidissima apparebat. In motu: qꝛ p̄cedebat magos more viatoris. nō enim mouebat̄ motu circulari. sꝫ quasi motu animali ⁊ ꝓcessiuo. Alie tres differētie tangunt̄ in glosa. Matth. ij. q̄ incipit sic. Hec stella dñice natiuitatꝫ ⁊c. Prima in origine: quia alie in mūdi p̄ncipio sūt facte: hec modo. Scd̄a in officio: quia alie facte sunt vt sint i signa ⁊ tēpora. vt dicit̄ Gen. j. hec aūt vt magis viam preberet. Tercia i duratione: quia alie sunt perpetue. hec completo officio suo redijt in materiā preiacentem. E Cum aūt stellaꝫ vidissent: gauisi sunt gaudio magno valde. Notandum q̄ quintuplex est stella quā isti magi viderūt scilicꝫ stella materialis. stella spiritualis. stella intellectualis. stella rationalis. ⁊ stella supersubstantialis. Primam scꝫ materialem viderunt in oriente. Scd̄am scꝫ sp̄ualem que est fides: viderunt in

corde. Nisi enim hec stella scz fides in
eoꝝ corde radiasset. neq̄q̄ ad visiōem
p̄me stelle venissent. Habuerunt em̄
fidem de eius humanitate: cum dixe-
runt. Ubi est qui natus est. Et de ei⁹
regali dignitate cum dixerunt. Rex iu
deoꝝ. Et de eius deitate cum dixerūt
Uenim⁹ adorare eū. Terciā scz intel-
lectualē que est angelus viderūt ī som
no qn̄ ꝑ angelū sunt moniti ne redi-
rent ad herodē. Licz ꝑm q̄ndā glosaz
non angelus sed ipse dn̄s eos admo-
nuerit. Quartā scz rōnalez q̄ fuit btā
virgo viderūt in diuersorio. Quintaz
scz suꝑsubstantialē q̄ fuit xp̄s viderūt
in p̄sepio. Et de hac duplici dr̄. Intrā
tes domū iuenerūt pueꝝ cum maria
matre eius. Quelibet aūt istarū dicit
stella. De p̄ma psal. Lunaz et stellas
q̄ tu fūdasti. De scd̄a Eccl̄i. xliij. Spe
cies celi. i. celestis hoīs. gl̄ia stellaꝝ. i.
virtutū. De tercia baruch. iij. Stelle
aūt dederunt lumez in custodijs suis.
vocate sunt ꝛc̄. De quarta. Aue marꝫ
stella. De quita. Apoc̄. vltimo. Ego
sum radix ꝛ genus dauid. stella splen-
dida et matutina. Propter visionem
p̄me ꝛ scd̄e stelle magi gauisi sunt. ꝓpt̄
visionē tercie stelle gauisi sunt gaudio
ꝓpter visionē q̄rte gauisi sunt gaudio
magno. ꝓpt̄ visiōem quite stelle gauisi
sunt gaudio magno valde. Ul̄ sic dic̄
glosa. Ille gaudet gaudio qui de deo
gaudet q̄ est veꝝ gaudiū. ꝛ addit ma-
gno qꝛ eo nihil ē mai⁹. ꝛ valde quia d̄
magno pōt ali⁹ pl⁹: ali⁹ min⁹ gaudere
Ul̄ ꝑ hoꝝ ꝟboꝝ exaggeratōez voluit
dn̄dere euāgel̄. ꝙ hoies pl⁹ gaudēt de
rebꝫ ꝑditis ꝛ iteꝝ inuentis q̄ de semꝑ
possessis. F Cunq̄ domunculaz
intrassent ꝛ pueꝝ cū matre inuenissēt
flexis genibꝫ ei singuli hec munera ob
tulerūt. s. auꝝ: thus: ꝛ mirrhā. Hic ex
clamat Aug. dicēs. O stupenda infā
tia cui ꝛ astra subdunt̄. Cui⁹ ē ille ma
gnitudinis: ꝛ suꝑne gl̄ie ad cui⁹ pānos
ꝛ angeli excubāt ꝛ sidera obsecūdāt et
reges trepidāt. ꝛ sectatores sapie geni
culant. O beatum tuguriuz. O sedes
dei scd̄a post celū vbi nō lucerna lucet
sed stella. O celeste palatiū in q̄ habi-
tat nō rex gēmatus. sz de⁹ incorporat⁹
cui erāt ꝓ mollibꝫ thoris: dura p̄sepia
ꝓ laq̄aribꝫ aureis fuliginea culminis
tecta. sz sideris obseq̄o decorata. Stu
peo cū video pannos ꝛ intueor celos
estuo cū aspicio ī p̄sepio mēdicū ꝛ suꝑ
astra p̄claꝝ. Itē bern̄. Quid facitis o
magi. q̄d facitis. Lactentē pueꝝ ado-
ratꝫ ī tugurio vili in vilibꝫ pānis. Er-
go ne de⁹ est iste. Quid facitis ꝙ aurū
offertis. Ergo rex est iste. Et vbi aula
regia. vbi thron⁹. vbi curie regalis fre
quētia. Nūq̄d aula ē stabuluz: thron⁹
p̄sepiū: curie frequētia ioseph ꝛ maria
Isti insipiētes facti sunt vt fierēt sapi
entes. De h̄ etiā sic dicit Hilari⁹ in li-
bro. ij. de trinita. Parit virgo sz ꝑtus
a d̄o est. Infans vagit laudātes āgeli
audiunt̄. Panni sordēt deus adorat̄.
Itaq̄ ꝑtātis dignitas nō amittit̄ dū
carnis hūilitas predicat̄. Ecce quō in
xp̄o puero nō tm̄ fuerūt hūilia ꝛ infir
ma sz etiā diuinitatꝫ sublimia ꝛ excel-
sa. De hoc iteꝝ dic̄ Hiero. suꝑ epl̄am
ad hebreos. Respicis cunas xp̄i. vide
ꝑiter ꝛ celū. Uagientē in p̄sepi ituerꝫ
infantem. sed angelos simul ausculta
laudantes. Herodes ꝑsequit̄ sed ado
rant magi. Ignorant pharisei sz stel-
la d̄monstrat. Baptizat̄ a ꝟuo: sz vox
dei desuꝑ tonātis audit̄. Aquis īmer
git̄. sed colūba descendit īmo spūsscūs
in columba G Quare autē magi
hmōi munera obtulerūt: multiplex ē
rō. Prima q̄m traditio antiquoꝝ fuit
vt dicit remigi⁹. vt null⁹ ad deū vl̄ ad
regē vacuus itroiret. ꝑse autem ꝛ chal
dei talia munera cōsueuerant offerre.
Isti autē vt dicit̄ in historia scolastica
venerūt a finibus persaꝝ ꝛ chaldeorū
vbi est fluui⁹ saba. a quo ꝛ sabea dr̄ re
gio. Scd̄a q̄ est bernardi. q̄m btē vir-
gini auꝝ obtulerūt ꝓpter inopie suble
uationez. thus ꝓpter stabuli fetorem:
mirrham ꝓpter membrorū pueri con
solidationem ꝛ malorū vermiū expul
sionem. Tercia q̄m aurū ad tributuz

thus ad sacrificiū. mirrha ad sepultu
ram ꝑtinet mortuoꝝ. Per hec tria er/
go in christo intimat̄ regia potestas
diuina maiestas: ⁊ humana mortali/
tas. Quarta qm̄ aurum significat di/
lectionē. thus orationē: mirrha carnis
mortificationē. Et hec tria xp̄o debe/
mus offerre. Quinta: qm̄ per hec tria
significāt̄ tria q̄ erāt ī xp̄o. s. diuītas p̄
ciosissima. aīa ꝺuotissima ⁊ caro īte/
gra ⁊ īcorrupta. Hec tria significabāt̄
ꝑ illa tria q̄ erant ī archa. Nā virga q̄
floruit. caro xp̄i q̄ resurrexit. Psal. ⁊ re
floruit caro mea ⁊c̄. Tabule vbi erāt
scripta p̄cepta. aīa q̄ sūt oēs thesauri
scientie ⁊ sapientie dei abscōditi. Mā
na deitas q̄ hꝫ oēm saporē ⁊ oēꝫ suaui
tatē. Per aurū g̃ q̄ꝺ est p̄ciosius oībus
metallis intelligit̄ diuinitas p̄ciosissi/
ma. Per thus anima deuotissima: qꝛ
thus significat deuotionē ⁊ orationē.
Psal. Dirigat̄ orō mea ⁊c̄. Per mir/
rham q̄ conseruat a corruptōe caro in
corrupta. Admoniti āt magi in som/
nis ne redirent ad herodē. ꝑ aliā viaꝫ
reuersi sunt in regionē suaꝫ. Ecce quō
magi ꝓfecerūt Nā stella duce venerūt.
ꝑ hoīes īmo ꝑ ꝓphetiaꝫ edocti fuerūt
angelo duce redierūt. ⁊ in xp̄o quieue
runt. Hoꝝ corꝑa in mediolani eccl̄ia
q̄ nūc est fratrū ordinis nr̄i scꝫ fratruꝫ
p̄dicatoꝝ q̄escebāt. sed nunc colonie re
quiescunt. Nam eorum corpora pri
mo per helenam constantini matrem
rapta in constantinopolim translata
postea per sanctuꝫ eustorgiū ep̄m me/
diolanum translata. Sed per heinri/
cum imperatorē postq̄ mediolanum
possedit. in coloniam super rhenū flu
uium sunt delata vbi in magna reue/
rentia ⁊ populi deuotione choruscant

Legenda xv. A

De sancto Paulo heremita.

Paulus primus here
mita vt testatur Hierony.
qui eius vitam conscripsit
feruente decij ꝑsecutiōe he/
remum vastissimaꝫ adijt ibiq̄ in qua
dam spelunca. lx. annis hominibus
incognitus permansit. Iste autez de
cius dicitur fuisse galienus qui fuit bi
nomius qui cepit anno dn̄i. cclvj. Vi
dens em̄ sanctus paulus xp̄ianis tot
tormentoruꝫ genera irrogari. in here/
mum aufugit. Eo siq̄dē tꝑe duo iuue
nes xp̄iani cōp̄hendunt̄. quorū vnus
toto corꝑe melle perungit̄. ⁊ sub ardo
re solis aculeis muscaꝝ ⁊ scabronum
⁊ vesparum lacerandus exponit̄. Al/
ter vero mollissimo lecto imponit̄ ⁊ in
loco amenissimo collocatur. vbi aeris
erat temperies. riuoꝝ sonitus. cātus
auium ⁊ florum olfactus. funibus ta
men floreis coloribus obtectis sic iu/
uenis cingitur. vt manibus vel pedi/
bus se iuuare non posset. Adest que/
dam iuuencula corpore pulcerrima et
impudica. ac impudice tractat iuue/
nem dei amore repletum. Cum autez
ille in carne motus contrarios rationi
sensisset nō habens arma q̄bus ab ho
ste se eruat linguā ꝓpriaꝫ dentibꝫ suis
incidit. et in faciem impudice expuit.
⁊ sic temptationē dolor fugauit. ⁊ tro/
pheum laude dignū ꝓmeruit. Horū
⁊ alioꝝ penis sanctus paulus territus
heremū petijt. B Eo tꝑe cū An
thoni⁹ primū se inter monachos here
micolaꝫ cogitaret. in somnis alium se
multo meliorē heremū īcolere edocet̄.
Qui duꝫ eum ꝑ siluas inquireret ob/
uium habuit ipocētauꝝ hoīem equo
mixtū qui ei viā dexterā demōstrauit.
P⁹ modū obuiū habuit aīal ferēs fru
ct⁹ palmaꝝ sup̄ imagine hoīs īsignitū:
deorsū ꝟo capre formā hn̄s Qui dūm
ip̄m ꝑ deū ꝯiuraret vt sibi diceret q̄s
esset: rn̄dit se esse satirū deuꝫ siluarum
s̄m errorē gentiliū. Postremo obuia/
uit ei lupus qui eum ad cellā sc̄i pauli
ꝑduxit. Paulus aūt anthoniū presen
tiēs: hostiū sera clausit. Anthoni⁹ ꝟo
rogat vt sibi aꝑiat. asserēs se nūq̄ īde
recessuꝝ. sꝫ ibi poti⁹ morituꝝ. Victus
paul⁹ ei aꝑuit. statiq̄ ambo ī amplex⁹
ruūt. Cūq̄ hora prandij adesset. cor/
uus duplicatam panis partē attulit:

Cũq; de hoc anthoni⁹ miraret̃. rñdit paul⁹ q̄ de⁹ sibi oĩ die talit̃ mĩstrabat. ⁊ p̄bendã ꝓpter hospitẽ duplicauerat Pia lis orit̃ q̄s magis dign⁹ eẽt panẽ diuidere. Defert paulus hospiti ⁊ anthoni⁹ seniori. Tãdẽ vterq; manũ apponũt ⁊ in eq̄s ꝑtes panẽ diuidũt. Cũ aũt anthoni⁹ rediẽs iã celle sue appropinq̄ret. vidit angelos pauli aĩaz deferentes. q̄ velociter rediẽs ĩuenit corp⁹ pauli flexis genib⁹ in modũ orãtis erectũ. ita vt ip̄z viuere estimaret. Sz cũ ip̄m mortuũ didicisset ait. O sctã aĩa q̄d gerebas in vita: ĩ morte mõstrasti. Cũ aũt nõ haberet vñ sepulturã faceret. ecce duo leones aduenerũt ⁊ foueã parauerũt. sepultoq; eo ad siluã redierunt. Anthoni⁹ aũt tunicam pauli ex palmis ꝯtextã assumpsit q̄ postmodũ in solẽnitatib⁹ vtebat̃. Obijt aũt circa annũ. cclxxxvij.

Legenda xvj. A

De sancto Remigio.

Remigius dicitur a remi q̄d ẽ pascẽs ⁊ geos q̄d ẽ terra: q̄si pascẽs terrenos doctrina. Vel remigi⁹ dr̃ a remi q̄d ẽ pastor ⁊ gyõ q̄d est luctatio: q̄si pastor ⁊ luctator. Pauit em̃ gregez suũ ꝟbo p̄dicatõis. exẽplo ꝯuersatõis. suffragio orõnis. Est etiã triplex gen⁹ armoꝝ. s. d̃fensiõis vt scutũ. pugnationis vt gladi⁹. munitõis vt lorica siue galea. Luctat⁹ ẽ igit̃ ꝯ dyabalũ scuto fidei. gladio ꝟbi dei ⁊ galea spei. Eius vitã igmar⁹ remẽsis archiep̄s scp̄sit. B

Remigi⁹ doctor egregi⁹ ⁊ ꝯfessor dñi gl̃iosus a q̄dã heremita nasci taliter ẽ p̄uisus Cũ em̃ vuãdaloꝝ ꝑsecutio totã frantiã deuastasset q̄daz reclusus vir scũs q̄ lumen oculoꝝ amiserat ꝑ pace eccl̃ie gallicane crebris orõnib⁹ dñz exorabat. Et ecce angel⁹ dñi ĩ visu ei astitit eiq; dixit. Scito q̄ mulier illa noĩe cilina filium noĩe remigiũ generabit. qui gẽtẽ suã a maloꝝ incursib⁹ liberabit. Cũq; euigilasset statim ad domũ ciline venit. ⁊ q̄d viderat enarrauit. Cunq; illa non crederet. eo q̄ anus iam eẽt. ille rñdit. Scias q̄ cũ pueꝝ ablactauerꝫ. ocl̃os meos de lacte tuo ꝑunges: ⁊ cõtinuo mihi visum restituet. Cũq; ꝑ ordinez hec oĩa ꝯtigissent remigi⁹ mundũ fugit ⁊ reclusoriũ ĩtrauit. Crescente aũt eius fama cũ eẽt vigintiduoꝝ annoꝝ: ab omni ppl̃o archiep̄s remensis est electus. Tante aũt mãsuetudinis fuit q̄ etiã ad mensaz eius passeres veniebant ⁊ de manu eius reliquias ciboꝝ comedebãt. Quodã tꝑe cum ĩ domo cuiusdã matrone hospitatus fuisset ⁊ illa modicũ vini haberet. remigi⁹ cellariũ introiuit ⁊ sup̄ dolium crucẽ fecit. Cũq; ibidẽ orasset mox desup̄ vinum egredit̃ ita q̄ ꝑ mediũ cellariũ fundebat̃. Cum aũt clodone⁹ rex frantie tũc tp̄is gentilis eẽt: nec ab vxore sua xp̄ianissima ꝯuerti posset: vidẽs q̄ ĩfinit⁹ exercit⁹ alemanoꝝ sup̄ se venisset. dño deo quẽ vxor sua colebat votum vouit. q̄ si de alemanis sibi victoriam ꝯcederet mox fidẽ xp̄i reciꝑet. Q̄d cuz fuisset ad libitũ cõsecut⁹ btm̃ remigiũ adijt ⁊ se baptisari poposcit. Cũq; ad fontẽ baptismatꝫ aduenissent. nec ibidẽ sacrũ crisma haberẽt ecce columba q̄dã ampullã cũ crismate ĩ rostro detulit. de q̄ regẽ pontifex liniuit. Hec aũt ãpulla ĩ remẽsi eccl̃ia ꝯseruat̃. ⁊ ĩñ vsq; hodie reges francie inunguntur. E

Post longũ tp̄s cũ genebald⁹ vir ꝓuidus neptẽ btĩ remigij ĩ vxorẽ hr̃et ⁊ se religiõis causa mutuo absoluissent: p̄dictũ genebaldũ btũs remigi⁹ laudunen̄. ep̄m ordinauit. At genebald⁹ cũ vxorẽ suã causa ĩstruẽdi ad se sepi⁹ venire ꝑmitteret ex freq̄nti colloq̄o aĩus ei⁹ ĩ ꝯcupiscẽtiã ĩflãmat̃ ⁊ vsq; ĩ pctm̃ secũ ꝓlabit̃. Que ꝯcipiẽs ⁊ filiũ ꝑiẽs hoc ep̄o intimauit. Et ille cõfusus ad eam remandauit dicens. Quoniam puer de latrocinio acquisitus est volo vt latro vocet̃. Ne aũt suspicio aliqua oriret̃ vxorẽ suã sic̃ p̄us ad se venire ꝑmisit. Verũtñ p⁹ p̄mi pctĩ fletũ: secuz ruit iteꝝ ĩ pctm̃. Que cũ filiã pepisset.

ꝛ ꝑ epo retulisset ille rñdit. Illã filiaꝫ vulpeculã noiate. Tandẽ ad se reuersus btm̃ remigiũ adijt ꝛ ad pedes suos ꝓcidens stolã de collo suo deponere voluit. Quod cũ sanctꝰ remigiꝰ prohibuisset ꝛ ab eo q̃d acciderit audiuisset: blãde eũ ꝯsolãs ipꝫ in q̃dã cellula parua ꝑ septẽ ãnos reclusit. ꝛ ipe iterĩ eiꝰ eccl̃iaꝫ gubernauit. Septimo igit̃ anno cũ in cena dñi in orone ꝑsisteret angelꝰ dñi eidẽ astitit ꝛ pctm̃ suũ sibi dimissuꝫ ꝑhibuit. ac vt foras exire debeat imperauit. Cui cum rñdisset. nõ possuꝫ. qm̃ dñs meꝰ remigius hostiuꝫ hoc clausit ꝛ sigillo suo muniuit. Angelꝰ ait. Ecce vt scias tibi celũ aptũ eẽ hoc etiã hostiũ saluo sigillo nũc apit̃. Statimq̃ vt dixerat est aptum. Tũc genebaldus iactãs se in mediũ hostij in modũ crucis ait. Etiã si dñs meus iesus xp̃s ad me veniret huc hinc non egrediar nisi dñs meus remigius huc veniat q̃ me reclusit. Tũc sanctꝰ remigius ad ãmonitõeꝫ angeli laudunum venit. ꝛ ipm̃ in locũ suũ restituit. Qui vsq̃ ad obitũ suũ in sanctis opibꝫ ꝑseuerauit ꝛ latro filiꝰ eiꝰ in epatu eidem successit. qui etiã sanctus fuit. Tandẽ sanctus remigius multis clarus ꝟtutibꝫ in pace quieuit. circa annũ dñi q̃n gente simũ. Eodẽ die celebrat̃ natalis sancti hylarij pictauoꝝ vrbis episcopi

Legenda xvij. A

De sancto Hilario.

Hilarius dictus est q̃si hilaris. qꝛ in seruitute dei valde hilaris fuit. Vl̃ dicit̃ hilariꝰ q̃si alariꝰ ab altus et ares virtus: quia fuit altus in scientia ꝛ virtuosus in vita. Vel hilarius dicit̃ ab ile q̃d ẽ quasi p̃mordialis materia: q̃ obscura fuit: ꝛ ipe i dictꝫ suis magnã hꝫ obscuritatẽ ꝛ ꝓfũditatẽ. B

Hilarius pictauoꝝ vrbis eps regionis equitanie oriundus q̃si lucifer refulgens iter astra processit. Hic vxorem p̃mitus habẽs ꝛ filiam in laicali habitu monasticaꝫ vitam ducebat. Tandẽ in vita ꝛ scia ꝓficiens in episcopũ est electus. Cuꝫ igit̃ beatus hilariꝰ nõ solũ ciuitatẽ suã sed totam frantiã ab hereticis defensaret ad suggestioneꝫ duoꝝ epoꝝ qui ab heresi fuerant deprauati ab imperatore qui hereticorum fautor erat. cũ beato eusebio vercelleñ. epo est in exilium relegatus. Deniq̃ cum vbiq̃ arriana heresis pullularet: ꝛ ab imperatore licentia data esset vt omes epi cõuenirẽt ꝛ de veritate fidei disputarent cum sanctus hilarius aduenisset ad petitionem dictorũ epoꝝ qui eius eloquentiã ferre nõ poterant pictauiam redire compellitur. Cum autem ad insulam gallinariam que tota erat plena serpentibus ꝓpinquasset ꝛ in ipaꝫ descendisset omnes serpentes ex sui visione fugerunt: ꝛ in medio insule palum fixit. nec amplius libertas data est illis occupare q̃d vetuit tãq̃ pars insule nõ sit terra sꝫ pelagus. Cuꝫ ergo pictauis esset quendã infantem sine baptismo defunctũ suis oratõibꝫ ad vitã restituit. Nã tãdiu iacuit ĩ puluere donec ꝑiter surgerẽt senex de orone ꝛ infãs de morte. Cum aũt filia eiꝰ apia maritũ vellet accipe hilarius pater eiꝰ ei p̃dicauit ꝛ in sacre ꝟginitatis ꝓposito ꝯfirmauit. Quã dum ille firmã ꝯsiderans et ne aliquãdo flecteret̃ formidãs dñm instantiꝰ exorauit vt eam ad se reciꝑet: nec vltra viuere ꝑmitteret. Quod ꝛ factũ est. Nã post paucos dies ad dñm migrauit. quaꝫ ipe ꝓprijs manibꝫ sepeliuit. Quod mr̃ btẽ apie ꝯsiderãs epm̃ rogauit. vt sibi q̃d ꝛ filie impetraret. Q̃d ꝛ fec̃ ꝛ ipaꝫ orone sua ad regnũ p̃misit. C Eo tpe leo papa hereticoꝝ ꝑfidia deprauatus oium epoꝝ conciliũ ꝯuocauit. Quibꝫ ꝯuocatis hilarius nõ vocatꝰ: aduenit. Q̃d audiens papa. p̃cepit ne aliq̃s sibi assurgeret nec aliquẽ locum darꝫ. Cũ g̃ igressus fuisset dixit ad eũ papa. Tu es hilariꝰ gallꝰ. Et ille. Nõ sum gallꝰ: sꝫ de gallia. i. nõ sum in gallia natꝰ sꝫ d̃ gallia eps. Cui papa. Et

si tu es hilari⁹ de gallia ⁊ ego sum leo romane sedis apostolic⁹ ⁊ iudex. Cui hilari⁹. Et si sis leo nō tamē de tribu iuda et si iudicās resides. sz nō in sede maiestatis. Tūc papa cū indignatiōe surrexit dicens. Modicū p̄stolare donec redeā. ⁊ tibi quod mereris reddaz Cui hilari⁹. Si nō redieris quis mihi pro te responsurus erit. Et ille. Cōcitus redibo. ⁊ tuā sup̄biā humiliabo Cum ergo papa ad secreta sue nature iuisset dissenteria perijt ⁊ oīa intestina ibidez proijciens. miserabiliter vitam finiuit. Interea vidēs hilarius ꝙ nullus sibi assurgeret. patienter ferens in terraz se posuit dicens. Dñi est terra. Statimq; nutu dei terra quā insiderat sursum se extulit ⁊ vsq; ad equalitatem aliorum ep̄oꝝ se leuauit. Cum igitur papa miserabiliter nunciaretur defunctus. assurgens hilarius omnes episcopos in fide catholica confirmauit. ⁊ confirmatos ad propria remisit Hoc autem miraculum de morte leonis pape dubitationē habet. tuz quia hystoria ecclesiastica vel tripartita nihil de hoc loquitur. tum quia aliquez papam talis nominis tunc fuisse cronica nō testatur. tuz quia hieronym⁹ dicit ꝙ sancta romana eccl'ia semp̄ immaculata permansit. ⁊ in futuro manebit sine vlla hereticoꝝ insultatione. Posset tñ dici ꝙ tunc erat aliq̄s papa sic vocat⁹. nō quidē canonice elect⁹ sed tyrannice intrusus. Vel forte liberi⁹ papa qui cōstantino heretico fauebat alio nomine dictus est leo. Tandē multis miraculis p̄petrat; cum btūs hilari⁹ infirmat⁹ obitū suū iminere cognosceret. leonciū p̄sbyteꝝ quē maxīe diligebat ad se vocauit ⁊ nocte iminēte vt foras exeat admonuit. ⁊ si q̄d audiret vt renūciet imperauit. Ille iussa cōplens voces adhuc ciuitatis tumultuāt; se audisse reuertēs exposuit: ⁊ cū circa eum vigilaret finē eius expectās media nocte iterū iubet exire ⁊ q̄d audiret iacenti referret. Qui cuz se nihil audisse renunciasset. mox nimia claritas quā etiaz p̄dictus p̄sbyter sufferre nō poterat ad eum intrauit. ⁊ sic paulatim recedente lumīe ad dñz migrauit. Floruit āt circa ānū dñi. cccxl. sub cōstantino. Festū hui⁹ sancti est i octaua ephe. Cū duo mercatores massā cere cōmuniter haberent ⁊ vnus altero renitente eam ad altare sancti hilarij obtulisset. statiz p̄ mediū diuisa pars vna sibi remāsit. reliq̄ renitēti d̄uenit.

Legenda xviij.

De sancto Machario.

Macharius dicit̄ a macha q̄d est ingenium et ares virtus. Vel dicit̄ a macha q̄d est percussio ⁊ rio magister. Fuit em̄ igeniosus cōtra demōis fallaciā. virtuosus q̄ntū ad vitā. p̄cussio in domatōe corp̄is. magister in regimine prelationis. Vel macharius id est beatus. B

Macharius abbas descendit p̄ vastitatē deserti ⁊ ītrauit dormire in monumēto vbi sepulta erāt corp̄a paganoꝝ ⁊ extraxit vnū corp⁹ sb̄ caput suū tāq̄ plumaciū. Demōes aūt volētes eū terrere vocabāt q̄si vnā mlierē dicētes. Surge veni nobiscū ad balneū. Et alt̄ demō sub ip̄o tanq̄ ex mortuo illo dicebat. Peregrinū q̄ndā habeo sup̄ me nō possū venire. Ille āt ñ expauit. sz tūdebat corp⁹ illd̄ dicēs. Surge ⁊ vade si potes. Et audiētes demōes fugerūt voce magna clamātes. Vicisti nos dñe. Dū aliq̄n abbas machari⁹ a palude ad cellā suā p̄teriret. occurrit ei diabol⁹ cum falce messoria ⁊ volēs eū cū falce p̄cutere ñ potuit. Et dixit ei. Mltā violētiā patior a te machari. q; nō possū p̄ualere aduersuz te. ecce em̄ q̄cq̄d tu facz ⁊ ego facio. Ieiunas tu ⁊ ego penit⁹ nō comedo. Vigilas tu ⁊ ego oīno nō dormio. vnū ē solūmodo i q̄ me sup̄as. Et dixit abbas. Q̄d ē illd̄. Cui ille. Hūilitas tua p̄ quā ñ p̄ualeo aduersuz te. Dū tēptatōes ip̄m nimiū molestarēt, surgēs ⁊ magnū saccū arene humeris

suis imponēs diebꝫ multis sic ꝑ deser
tū ibat. Quē theosebiꝰ inueniēs dixit.
Abba cur tantū onus portas. Et ille
Vexo vexātē me. Abbas machariꝰ
vidit sathanā trāseuntē ī habitu hoīs
ꝛ habentē vestimētū lineū laceratū. ꝛ
ꝑ omnia foramina depēdebāt ampu//
le ꝛ dixit ei. Quo vadis. Cui ille. Va
do potionare fratres. Cui machariꝰ
Quare tot ampullas portas. Rn̄dit
Gustū fratribꝫ porto ꝛ si vnū alicui n̄
placebit offerā aliud vel terciū. ꝛ sic ꝑ
ordinē vt aliqđ placeat. Et cū rediret
dixit ei macharius. Quid fecisti. Re//
spōdit. Oēs sanctificati sunt ꝛ nemo
mihi acq̄euit nisi vnꝰ q̄ vocat̄ theoti//
stꝰ. Surgēs aūt machariꝰ illuc iuit ꝛ
fratrē tēptatū inueniēs sua eū exhor//
tatōe ꝯuertit. Post hec itēꝝ eū macha
riꝰ īueniēs dixit. Quo vadis. Cui ille
Ad fratres vado. Reuertēti occurrit
senex ꝛ dixit. Quid faciūt fratres illi.
Cui diabolꝰ Male. Et dixit. Quare
Qꝛ oēs sci sūt. ꝛ qđ ē maiꝰ malū. vnū
quē habebā amisi ꝛ oībꝫ sāctioꝛ factꝰ
est. Audiēs h̄ senex gr̄as egit đo. Quo
dā die machariꝰ caput đfūcti reꝑꝑit. ꝛ
dū orasset. iterrogauit illud cuiꝰ caput
fuerit. Et rn̄dit se fuisse paganum. Et
dixit ei machariꝰ. Vbi ē aīa tua. Rn̄
dit in īferno. Cūq̄ req̄reret si mltū in
ꝓfundo eēt. rn̄dit q̄ tm̄ ī ꝓfundo erat
quātū distaret t̄ra a celo. Cui macha
rius. Sūt ne aliq̄ te ꝓfundioꝛes. Rn̄
dit. Etiā iudei. Cui iteꝝ ille. Et vltra
iudeos sunt ne aliq̄ ꝓfundioꝛes. Cui
ille. Profundioꝛes oībꝫ sunt falsi xp̄ia
ni. q̄ xp̄i sanguine redempti tm̄ p̄cium
ꝑuipēderūt. ¶ Dum ꝑ quādā so
litudinē ꝓfundissimā ꝑgeret ad qđli//
bet miliare arundinē figebat vt post//
modū redire sciret. Sꝫ dū iam nouē
dietas fecisset. ꝛ in q̄dā loco quiescerꝫ.
diabolꝰ oēs arundines collegit. et ad
caput eius posuit. Vn̄ ad redeunduꝫ
plurimū laborauit. ¶ Frater q̄dā plu
rimū cogitatiōibꝫ suis molestabat̄ q̄
scꝫ ī cella sua iutilit̄ eēt. sꝫ si inter hoīe s
habitaret mltis prodesse possꝫ. Qui
cū cogitatōes suas machario retulissꝫ
ille ait. Fili sic illis rn̄de. Hoc saltē fa
cio. qꝛ ꝓpter xp̄m ꝑietes istiꝰ celle custo
dio. Dū q̄ndā culicē se pūgētē manu
occidissꝫ ꝛ mltū đ illo sanguīs emanas
set rep̄hēdēs se q̄ ꝓpriā vindicasset īiu
riā nudꝰ sex mēsibꝫ ī deſto māsit. ꝛ īde
a scabronibꝫ totꝰ laceratꝰ exiuit. Post
h̄ mltis clarꝰ ꝟtutibꝫ ī pace quieuit.

Legenda xix. A

De sancto Felice.

Felix prenomine in
pincis dr̄. vel a loco in q̄ re//
q̄escit. vel a subulis quibꝫ
passus perhibet̄. Nā pinca
subula dr̄. Aiūt em̄ q̄ cū magister pue
roꝝ extiterit. ꝛ eis nimiū rigidꝰ fuerit.
tentus a paganis cū xp̄m libere ꝯfite//
ret̄. traditꝰ fuit in manibꝫ pueroꝝ q̄s
ip̄e docuerat q̄ eū cū stilis ꝛ subul̄ occi
derūt. eccl̄ia tn̄ tenere videt̄ q̄ nō mar
tyr extitit sꝫ cōfessoꝛ. Hic ad qđcunq̄
idolū ducebat̄ vt ei sacrificaret in illđ
exufflabat. ꝛ ꝯtinuo coꝛruebat. Legit̄
aūt in q̄dā alia legenda q̄ dū maximꝰ
nolanꝰ ep̄us ꝑsecutōeꝫ fugiēs fame ꝛ
gelu afflictꝰ solo coꝛruisset. felix ab an//
gelo ad eū mittit̄. ꝛ cum nihil ibi cibi
h̄ret đ sente ꝓxia pēdētē vidit racemū
de q̄ in os eiꝰ exp̄ssit vinuꝫ. humerisq̄
impositū secū detulit. Ip̄o igit̄ defun
cto felix ī ep̄m eligit̄. Qui pꝰ dū p̄dica
ret ꝛ persecutoꝛ eum quereret inter pa
rietes dirutos ꝑ modicū aditū se occul
tauit. Statimq̄ nutu dei ꝑ aditū illū
telas aranee texuerūt. q̄s dū ꝑsecuto//
res ꝯspiciūt. neminē illic esse putātes
abscedunt. ¶ Inde aūt ad aliū locuꝫ
sanctus felix pergens. a quadā vidua
ꝑ tres menses alimēta suscepit nunq̄
tn̄ eius faciē vidit. Tandē pace reddi
ta. ad eccl̄iam suaꝫ rediit. ꝛ ibi in pace
req̄euit. sepultꝰ iuxta vrbē in loco q̄ dr̄
pincis. ¶ Huic ꝛ alius erat frater qui
felix sil̄r dicebat̄. Cūq̄ etiaꝫ ip̄e idola
adorare cogeretur dixit. Inimici estis
deoꝝ vr̄oꝝ. qꝛ si me ad illos duxeritis
in eos sicut frater meꝰ exufflabo ꝛ coꝛ//

ruent. B Excolebat aūt sanctꝰ felix ortū. q̄dā vero olera eiꝰ rapere cupientes dum furtū se facere cogitabant tota nocte ortū diligētius excolebant. Mane autē a scō felice salutati. pctm̄ suū ꝯfitentes ad ꝓpria redierūt. Venientes aūt gentiles vt sanctū felicem tenerent. manus eoꝝ dolor nimiꝰ apprehendit. qui cuz vlularent dixit eis. Dicite Xp̄s est deus. ⁊ dolor cōtinuo vos dimittet. quibus dicentibꝫ sanati sunt. Pontifex idoloꝝ ad euz venit dicens. Dn̄e ecce deus meus vt te venientē vidit. cōtinuo fugam arripuit. Cui cum dicerē quare fugis ait. Virtutē huius felicis ferre nō possuz. Si ergo deus meꝰ ita te timet. quāto magis ego timere te debeo. Quē cū felix ī fide īstruxissz. baptizari se fecit. Adorantibus appollinē dixit felix. Si vere deus appollo est dicat mihi quid ē quod in manu nunc clausum teneo. Habebat aūt in manu cedulā in qua oratio dominica erat scripta. Quo nihil respondente. gentiles ꝯuersi sunt. Tandē missa celebrata et populo data pace in pauimentum in oratione se proijciens migrauit ad dn̄m.

Legenda xx. A
De sancto Marcello.

Marcellus dictus est q̄si arcens malū a se Vl' dr̄ marcellꝰ q̄si maria ꝑcellēs. i. mūdanas aduersitates ꝑcutiēs ⁊ ꝯculcās. Assimilat̄ em̄ mūdus mari sic dic̄ Chrys. sup̄ mattheū. In mari est sonus ꝯfusus. timor ꝯtinuus. imago mortis. vndaꝝ ꝯtentio infatigabilis. inconstantia iugis.

Marcellus cum rome summus pontifex esset ⁊ maximianum imꝑatorē de nimia in xp̄ianos seuicia increparet ⁊ in qua daz domo cuiusdaz matrone in eccl̄iam ꝯsecrata missam ageret. iratus imperator domū illam fecit stabulū iumentorum. ⁊ eundem marcellū ibidem ad seruiciū cum custodia anialiū deputauit. In quo ꝑuitio post multos annos in dn̄o requieuit circa annos dn̄i. cclxxxvij.

Legenda xxj. A
De sancto Anthonio.

Anthonius dicit̄ ab ana qd̄ est sursum ⁊ tenens. quasi sup̄na tenēs ⁊ mūdana despiciens. Despexit āt mundū. qꝛ īmundꝰ inquietus trāsitorius deceptiuꝰ ⁊ amarꝰ. De his dicit Aug. O munde īmunde quid perstrepis quid auertere nos conaris. tenere nos vis fugiens. quid faceres si maneres. quē nō deciperes dulcis q̄ amarus dulcia alimēta mentiris. Eius vitam anastasius scripsit. B

Anthonius cū. xx. esset annorū ⁊ audiret legi in eccl̄ia. si vis ꝑfectꝰ esse vade ⁊ vende oīa que habes ⁊ da pauꝑibꝫ. oīa sua vendens pauperibus erogauit ⁊ heremiticā vitā duxit. Hic īnumerabilia demonuz tēptamēta sustinuit. Quadā vice duz sp̄m fornicatōis ꝟtute dei superasset diabolꝰ ī specie pueri nigri añ eū ꝓstratus appuit. ⁊ se ab eo victū ꝯfessus est Nā ⁊ h̄ p̄cibꝫ īpetrauit vt videret fornicatōis demonē iuuenibꝫ insidiantē. Quē cū in p̄dicta forma vidisset dixit Vilissima mihi apparuisti specie. te vltra nō timebo. Alia vice dū in q̄dā tumulo latitaret multitudo demonuz eum adeo lacerauit ꝙ minister eiꝰ q̄si mortuū eum ꝓprijs humeris asportaret. Cunq̄ eū oēs q̄ ꝯuenerāt q̄si mortuū plorassent. dolētibꝫ cūctis subito āthoniꝰ reuiuiscit. ⁊ a mīstro ad predictū tumulū se iteꝝ portari fecit. Qui cū ibi ex dolore vulneꝝ ꝓstratꝰ iacerz. ex ꝟtute aī ad ꝯflictū demōes excitabat. Tūc illi ī formis varijs feraꝝ apparuerūt. ⁊ eū iteꝝ dētibꝫ cornibꝫ ⁊ vnguibꝫ crudelissime lacerauerūt. Tunc subito splēdor mirabilis ibi appuit ⁊ demōes cūctos fugauit. Anthoniꝰ āt ꝯtinuo sanatꝰ ē. ibiq̄ xp̄m adesse ītelligēs ait. Vbi eras bone ih̄u vbi eras. q̄re a p̄ncipio nō fuisti hic vt me adiu

uares z vlnera mea sanaret. Cui dñs Anthoni hic erã. sed expectabã vide re certamẽ tuũ. Nunc aũt qz viriliter dimicasti in toto orbe te faciã noiari.

Tanti aũt feruoris erat q cũ Maximian⁹ impator xpianos occideret. ipse martyres seqbat vt cũ eis martyr fieri mereret. z vehemẽter tristabat eo q sibi martyriũ nõ daret. Cuz aũt i alterã heremũ pgeret argẽteũ di scũ reppit. z itra se sic dicere cepit. Vñ hic argente⁹ discus vbi hoim vestigia nulla videnť. Si em viatori cecidisset vtiq; p sui magnitudine latere nõ posset. Hoc diabole artificiũ tuũ est volũtatem tñ meã nunq; poteris imutare Et hoc dicẽs discus vt fumus euanuit. Postmodũ ingentẽ massaz veri auri reppit. sed vt incendiũ auruz fugit. Sicq; ad mortẽ fugiens viginti annis ibi pmansit. inumeris choruscãs miraculis Quadã vice dũ in spiritu raptus esset. totuz mundũ laqueis seminicẽ cõnectentib; plenũ vidit. q exclamãs ait. O quis istos euadet laqos. Et audiuit humilitas. Aliquãdo dum ab angelis i aere eleuaret. assunt demones. z ei⁹ transitũ phibent peccata ei⁹ ab exordio natiuitatis ei⁹ obijcientes. q̃bus angeli. Nõ debetis illa narrare q xpi iam pietate sunt deleta. Si qua aũt scitis ex quo fact⁹ est monach⁹ illa pferte. Et cũ in phatione deficerẽt. liber Anthoni⁹ in sublime tollit. z liber deponitur.

Narrat Anthoni⁹ de se dicens. Vidi aliquãdo diabolũ celsum corpe qui se dei virtutẽ z puidentiã ausus est dicere. z ait. Quid vis vt a me tibi detur Anthoni. At ego sputa in os ei⁹ cõgeminãs totũ me in eũ xpi noie armat⁹ ingessi z statim euanuit. Huic diabolus aliq̃ndo in tãta pceritate apparuit q celũ capite tangere videret. Quẽ cũ Anthoni⁹ quis esset interrogasset. z ipe se sathanã eẽ dixisset. addidit sathanas. Cur me sic impugnãt monachi z maledicũt xpiani. Cui Anthonius. Juste hoc faciũt qz tuis sepe insidijs molestanť. Et ille. Ego eos neq; q̃q̃ molesto sz ip̃i inuitẽ se contur bãt. Ego em ad nichilũ sum redactus qz iam in cũctis pti⁹ regnat xpus.

Quidã sagittari⁹ beatũ Anthoniũ gaudẽte cũ fratrib⁹ q̃dam vice cõspexit z ei displicuit. cui Anthonius. Pone sagittã in arcũ z trahe. Qõz fecit. Cũq; scõo z tercio hoc fieri mandasset. dixit sagittari⁹. Tantũ trahere potero q de ei⁹ fractõe dolebo. Cui Anthoni⁹. Sic est i ope dei. qm̃ si supra mensurã tendere vellem⁹ citi⁹ frãgeremur. Expedit ḡ rigorẽ aliquãdo relaxari. h̃ audiẽs ille edificat⁹ recessit

Interrogauit q̃dam Anthoniũ dicẽs. Quid custodies placebo deo. Et respõdens dixit. Quocũq; vadis sp deũ p̃ oculis tuis habeas. In his que agis testimoniũ sacraz scriptura rum adhibeas. In q̃cunq; loco sederis nõ inde cito recedas. Hec tria custodi z salu⁹ eris. Abbas q̃dam interrogauit Anthoniũ dicẽs. Quid facia. Cui Anthoni⁹. Nõ cõfidas i tua iusticia. Ventris z lingue sit tibi cõtinẽtia. Et ne penitearz de retransacta Dixit itez Anthoni⁹. Sicut pisces si in sicco tardauerint morĩunť. ita z monachi extra cellã tardãtes. aut cũ virz secularib⁹ imorãtes a q̃etis xposito resoluunť. Iterũ dixit Anthoni⁹. Qui sedet in solitudie z quiescit a trib⁹ bellis eripit. sez audit⁹. locutõis. z visus. z ptra vnũ tm̃mõ pugnã habebit. sez cordis.

Quidã fratres cũ q̃dã sene ad abbatẽ Anthoniũ visitandũ iuerunt. Dixitq; Anthoni⁹ fratribus Bonũ comitẽ habuistz senẽ hũc. Deinde dixit seni. Bonos fratres inueni sti tecũ abba. Cui ille. Bonos q̃dem inueni. sz habitatio eoz nõ habet ianuã. Quicũq; em vult intrat in stabulum z soluit asinũ. Hoc aũt dicebat. quoniã oia que erãt in corde eoz patẽt erãt in ore.

Dixit abbas Anthonius. Scire ꝓuenit qm̃ sunt tres motus corpales. vnus q̃dem nature. alius ex ciboz plenitudine. tercius ex demone.

Frater q̄daz renūciauerat seculo. sz nō plene qz q̄dā adhuc sibi retinebat. Cui Anthoni⁹. Vade z eme carnes. q̄ vadēs emit carnes. z portās eas dū veniret lacerabāt eū canes. Cui Anthoni⁹. q̄ renūciant seculo z volūt hr̄e pecunias ita īpugnati a demonib⁹ discerpunt̄. Anthoni⁹ dū in heremo tedio afficeret̄. dixit. Dñe volo saluus fieri z nō ꝑmittūt me cogitatōes mee Et surgēs exiuit foras. z vidit q̄ndā sedentē atq̄ opantē. z deinde surgētē et orantē. Erat aūt angel⁹ dñi z dixit ei. Sic fac z salu⁹ er⁹. Cū q̄dā vice fratres de statu aīaꝝ ab Anthonio q̄sissent. seq̄nti nocte vox vocauit eū dicēs Surge exi z vide. Et ecce vidit q̄ndā longū z terribilē caput vsq̄ ad nubes tollētē. q̄ q̄sdā pēnatos ad celū volare cupiētes extēsis manib⁹ ꝓhibebat. et alios libere ꝑuolātes retinere nō poterat. z maxim gaudiū mixtū cū nimio dolore audiebat. z ītellexit aīaꝝ illū eē ascēsuz z diabolū ꝓhibētē. q̄ q̄sdā obnoxias retineret. z de sctōꝝ volatu q̄s retinere nō poterat sic doleret. Aliq̄n dū cū fribus oparet̄ Anthoni⁹ suspiciēs in celū cū tristē visionē vidisset ꝓuolut⁹ añ deū rogauit vt futuꝝ scel⁹ auerteret. Fratrib⁹ ꝟo sup h̄ eū interrogātib⁹ cū lachrymis z singultib⁹ dixit q̄ inauditū scel⁹ seculis immineret. Vidi inq̄t altare dei a mltitudine eq̄rū circūdatū q̄ calcib⁹ oīa discerpebāt Magno em̄ turbine fides catholica subuertet̄. z hoies iumētis silēs xp̄i sacramēta diripiēt. Factaq̄ est vox dñi dicēs. Abominabūt̄ altare meū. P⁹ duos aūt annos erūpentib⁹ arrianis eccl̄ie vnitatē sciderūt. baptisteriū z ecclesias polluerunt. z sup altaria xp̄ianos instar ouiū mactauerūt. G

Dux q̄dā egypti arrian⁹ noīe Ballachi⁹. cū ita eccl̄iaz dei infestaret. vt ꝟgines z monachos nudatos publice ꝟberaret. sic ei scp̄sit Anthoni⁹. Video irā dei sup te venientē. Jā desine ꝑseq̄ xp̄ianos ne ira dei te occupet. q̄ ꝓxim tibi minat̄ īteritū. Infelix legit epl̄az z irrisit z ī eā expuēs ad terrā ꝓiecit. ac portitores ꝟberib⁹ mltis afficiēs Anthonio talia remādauit. qm̄ tibi ē tāta cura de monachis ad te q̄z ꝑueniet nr̄i disciplina rigoris. P⁹ q̄nq̄ āt dies equū suū māsuetissimū īsidēs morsu ip̄i⁹ eq̄ ad terrā ꝓiicit̄ z corros atq̄ laceratꝫ cruribꝫ infra triduū expirauit.

Cū q̄daz frēs verbū salutꝫ ab Anthonio q̄siuissent. ait ille. Audistꝫ dñz dicētē. Si q̄s te ꝑcusserit ī vnā maxillaz ꝑbe ei alterā. Dicūt ei. Hoc īplere nō possum⁹ Et ille. Saltē de vna patiēter ferte. Et illi. Nec etiā h̄ possem⁹ Quib⁹ anthoni⁹. Saltē ne velitꝫ ꝑcutere magꝫ q̄ꝫ ꝑcuti. Et illi Nec h̄ possem⁹. Tūc anthoni⁹ dixit discipl̄o suo. Sucos ꝑpara frib⁹ istꝫ. qz nimis d̄licati sūt. Sola oro necaria ē vob. Hec ī vitaspatrū legunt̄. Tādē btūs anthoni⁹. cv. anno vite sue frēs deosculās in pace q̄euit sub Cōstātino q̄ cepit circa annū dñi. cccxl. Le. xxij. A

De sancto Fabiano.

Fabianus quasi fabricanus fabricās beatitudinē supnam. i. eaz sibi acq̄rens triplici iure. scz iure adoptōis. emptōis. z debellatiōis.

Fabianus ciuis roman⁹ fuit z cū papa defuncto ꝑ alio eligendo ppl̄us ꝯuenisset inter eos z ip̄e venit. rei exitū scire volēs z ecce columba cādida descendit sup caput eius. Qd̄ cuz oēs mirarent̄. ab eis in papā eligit̄. Hic vt ait Damasus papa ꝑ om̄es regiones septē dyacones misit. z eisdem septē subdyacones tradidit. q̄ omniū gesta martyrū collegerūt. Hic vt ait Haymo impatori Philippo volēti interesse pasce vigilijs z cōmunicare mysterijs restitit nec q̄usq̄ peccata ꝯfiteret̄ z inter penitentes staret interesse ꝑmisit. Tandez pontificat⁹ sui anno. xiij. iussu Decij capitis obtruncatōe martyrio coronatur. Passus ē aūt circa annū dñi. ccliij

Legenda. xxiij. A

De sancto Sebastiano.

Sebastianus dictus est a sequēs z beatitudo. z a stin qō ē ciuitas z ana qō est sursum. ḡsi sequēs beatitudinē ciuitatis supne. hoc est eā possidēs et acq̄rens. z hoc q̄ntuplici denario ꝑm Augustinū. Pauprate regnū. dolore gaudiū laboze requiē ignominia gloriā moꝛte vitā. Vel dicit Sebastianꝰ a basto. Vaz miles xp̄s. equus eccl̄ia bastū siue sella Sebastianꝰ. quo medīāte xp̄s in eccl̄ia militauit. z de multis martyrib⁹ victoziā obtinuit. Vel Sebastianꝰ iterꝑtat vallatꝰ vel circūiens. Vallatus q̄ sagittis tāq̄ ericiꝰ fuit circūdatꝰ. circūiens q̄ oēs martyres circūibat z oēs ꝓfortabat.

Sebastianꝰ vir xp̄i anissimus narbonēsis genere. ciuis mediolanensis. Dyocletiano et Maximiano impatoꝛib⁹ adeo charus erat vt p̄ncipatuz ei ꝑme cohoꝛtis traderēt. z suo aspectui iuberent semp astare. Hic militarē clamidem ad h̄ tantū ferebat vt xp̄ianoꝛuz aias q̄s in toꝛmentz videbat deficere ꝓfortaret. Dū aūt p̄clarissimi viri Marcellianꝰ z Marcꝰ gemi frēs p fide xp̄i ocollari deberēt. ad eos gentes aduenit. vt ipsoꝛ aios a suo ꝓposito reuocarēt. Aduenit q̄ mr z soluto capite scissisq̄ vestib⁹ vberibusq̄ ostēsis aiebat. O dulces filij circūdat me inaudita miseria. z intolerabilis luctꝰ. Heu me miseraz amitto filios meos ad moꝛtē vltro tēdētes. Quos si mihi hostes auferrēt p media seq̄r bella raptoꝛes. Si violēta iudicia ꝓcluderēt carcerē irrūperez moꝛtura. Nouū h̄ gentis genus ē. in q̄ carnifex rogat vt feriat. vita optat vt pereat. moꝛs inuitat vt veniat. Nouꝰ h̄ luctꝰ. noua miseria. in q̄ natoꝛ iuuētus sponte amittitur. z gentū miserāda cogit senectus vt viuat. Hec dicēte matre. pater seni oꝛ manib⁹ adducit seruuloꝛ z capite aspso puluere hmōi voces dabat a celū. Ad moꝛtē vltro ꝑficiscētib⁹ filijs valedictuꝰ adueni vt q̄ mee sepulture parauerā in filioꝛ sepulturz infelix ꝑpendā. O filij mei baculū senectutz. z geminū meoꝛ visceꝛ lumē cur sic moꝛtem diligitis. Venite huc iuuenes. flete sup iuuenes sponte ꝓeuntes. Veni te huc senes. z mecuz sup filios meos plangite. Accedite huc ꝓcez z ꝓhibete talia patiamini. Deficite plozando oculi mei ne videā filios meos gladio cedi. Hec dicēte patre aduenit⁹ ꝓiuges aspectib⁹ eoꝛ ꝓprios filios offerētes atq̄ eiulādo clamātes. q̄bus nos dimittitis. q̄ erunt hoꝛ infantū dñi. Quis vestras largas diuidet possessiones. Heu q̄z ferrea pectoza. q̄ pentes despicitis. amicos respuitz. vꝛoꝛes abiicitis. filios abdicatis. z vos carnificib⁹ spontaneos exhibetz. Inter h̄ aūt ceperūt viroꝛ corda mollescere.

Tunc sanctꝰ Sebastianꝰ qui ibi aderat erūpens in mediū dixit. O fortissimi milites xp̄i nolite p misera blādimēta coꝛonā deponere sempiternā Dz z gentib⁹ dixit. Nolite timere. nō sepabunt a vobis. sed vadūt in celum vobis pare sidereas māsiones. Nam ab initio mūdi hec vita in se sperātes fefellit. se expectātes decepit. de se ꝑsumentes irrisit. z ita nullū oino certum reddidit vt oibus ꝓbetur esse mētita. Vlita hec admoneꝛ furē vt rapiat. ira cūdū vt seuiat. mēdacē vt fallat. Ipsa impat crimina. iubet facinoza. suadet iniusta. Hec aūt ꝑsecutio quā hic patimur. hodie excādescit z cras euanescit. hodie exardescit z eras refrigescit. sub vna hoza inducit z sub vna hoza excludit. Doloꝛ aūt eternꝰ renouat vt seuiat. augmentat vt exurat. inflāmatur vt puniat. In amoꝛe q̄ martyrū nostros iam susceptem affectus. Ibi ei diabol⁹ se vincere extimat qui duz capit captus est. dū tenet tentus est. duz vincit victꝰ est. dū toꝛquet toꝛq̄tur. dū iugulat occisus ē. z dū insultat irrisus est. Igit dum btūs Sebastianus hec ꝙoze ꝓferret. subito p vnā fere hoza

a splēdore nimio de celo descēdēte illu
minat⁹ ē. ⁊ sub illo splēdore pallio cā
didissimo amict⁹. ⁊ ab angel' septē cla
rissimis circūdat⁹. Juuēis etiā appa
ruit iuxta eū dās ei pacē ⁊ dicēs Tu sp
mecū eris. Cum aūt beat⁹ Sebastia
nus hec ⁊ his sil'ia p̄dicaret. Eoe vxor
Nicostrati. in cui⁹ domo scti custodie
bant. que loquelā amiserat. pedib⁹ ei⁹
puolūta nutib⁹ veniam postulabat.
Tunc Sebastian⁹ ait. Si ego xp̄i ser
uus sum. ⁊ si vera sunt oīa que ex ore
meo hec mlier audiuit ⁊ credidit. ape
riat os ei⁹ q̄ aperuit os Zacharie ꝓphe
te sui. Ad hāc vocē mulier exclamauit
Bn̄dictus sermo oris tui. ⁊ bn̄dicti q̄
oībus q̄ locut⁹ es credūt. Vidi em̄ an
gelum libr̄ū tenentē aū te vbi oīa que
tu dixisti scripta erāt. Vir autē eius h̄
audiēs ꝓcidit ad pedes sancti Seba
stiani sibi postulās indulgeri. Stati
q̄ absoluēs martyres rogabat vt libe
ri abirent. Qui dixerūt nullaten⁹ se de
serturos victoriā quā cepissent. Tan
tam igit̄ gratiā ⁊ virtutē ꝟbis sancti
Sebastiani dn̄s ꝯtulerat. q̄ nō solū
Marcellianū ⁊ Marcū i martyrij cō
stantia roborauit. sed etiā patrē eorū
noīe Tranq̄llinū. ⁊ matrē cū multis
alijs ad fidē cōuertit. quos oēs Poli
carpus p̄sbyter baptizauit. D

Tranq̄llin⁹ aūt morbo grauissimo la
borans mox vt baptizat⁹ est sanitatez
recepit. Prefect⁹ aūt vrbis rome qui ⁊
ipse morbo grauissimo laborabat ro
gauit Tranq̄llinū vt ad se adduceret
eū qui sibi sanitatē dederat. Cū g̊ ad
eū venissent Policarp⁹ p̄sbyter ⁊ Se
bastian⁹ ⁊ ipe eos rogaret vt etiā sani
tatez recipet. dixit ei Sebastian⁹ vt p̄
us idola abnegaret. ⁊ ꝯfringēdi ea si
bi potestatē traderet. ⁊ sic sanitatē re
cipet. Cui cū Cromaci⁹ p̄fectus dice
ret q̄ serui sui hoc facerēt ⁊ nō ipse. di
xit Sebastianus. Timidi deos suos
ꝯfringere formidāt sz ⁊ si diabol⁹ hac
occasiōe eos lederet. dicerēt infideles
eos esse ob hoc lesos q̄ deos suos con
fringerēt. Sicq̄ Policarp⁹ ⁊ Seba
stian⁹ accincti plusq̄ ducenta idola cō
fregerūt. Post h̄ aūt dixerūt Croma
cio. Cū nobis idola cōfringētib⁹ sani
tatē recipe debuisti nec recepisti certū
est. q2 aut infidelitatē nōdū abiecisti.
aut aliq̄ idola reseruasti. Tunc indica
uit se hr̄e thalamū in q̊ erat oīs disci
plina stellaꝝ. ꝓ quo pr̄ suus pl⁹ q̄ du
centa pōdera auri expēderat. ⁊ ꝑ que
futura oīa p̄uidebat. Cui Sebastia
nus. q̄ diu hoc integrū habuerz. teip̄z
integrū nō habebis. Cūq̄ ad h̄ ille as
sentiret. Tiburci⁹ ei⁹ fili⁹ iuuenis egre
gius dixit. Nō patiar opus destrui tā
p̄clarū. Sz ne paterne sanitati videar
esse ꝯtrarius. duo clibani accendant.
vt si destructo ope pater me⁹ sanitatē
nō receperit. ambo viui ꝯcrementur.
Cui Sebastian⁹. Sic fiat vt locutus
es. Dum igit̄ illa ꝯfringerēt angel⁹ p̄
fecto apparuit. ⁊ sibi a dn̄o iesu sanita
tem redditā nūciauit. Statiq̄ san⁹ ef
fectus. cucurrit post eū vt ei⁹ pedes o
scularet. Qui eum ꝓhibuit ex eo q̄ ba
ptismū nōdū recepat. Sicq̄ ipe Ti
burci⁹ filius ei⁹ ⁊ milleq̄dringenti de
ei⁹ familia baptizati sunt. Eoe aūt ab
infidelib⁹ tenta ⁊ diu cruciata emisit
spiritū. Qd̄ cū audisset Tranq̄llin⁹ ꝓ
rupit ⁊ dixit. Femine nos ad coronaz
p̄cedunt. vt q̄d viuim⁹. Ipse aūt post
paucos dies lapidat⁹ est. E Sā
ctus aūt Tiburci⁹ sup prunas allatas
iubet aut incēsum dijs imponere aut
sup ip̄as nudis ingressus est plantis
dicens. Videt mihi q̄ sup roseos flo
res incedā in noīe dn̄i nostri iesu xp̄i.
Cui Fabianus p̄fectus dixit. Quis
ignorat magicā artē xp̄m vos docuis
se. Cui Tiburci⁹. Obmutesce infelix
quia nō es dign⁹ nomē tā sanctū ⁊ tā
mellifluū noīare. Tūc irat⁹ prefectus
iussit eū decollari Marcellian⁹ aūt et
Marcus stipiti affigunt. Cūq̄ fuis
sent affixi psallentes dicebāt. Ecce q̄
bonū ⁊ q̄ iocundū habitare fratres ī
vnū. Quib⁹ p̄fect⁹. Infelices deponi
te amētiā ⁊ vosip̄os liberate. Cui illi.
Nūq̄ tā bn̄ epulati sum⁹ vtinā tādiu

sic nos esse ꝑmitteres q̄ꝫdiu corꝑis te
gimur idumēto. Tūc ꝑfect⁹ iussit eos
lāceis ꝑ latera trāsuerberari. ⁊ sic mar
tyriū ꝯsūmauerūt. Post hoc ꝑfect⁹
Dyocleciano imꝑatori de Sebastia/
no suggessit. Quez ad se vocās dixit.
Ego te inter ꝑmos in palacio meo sꝑ
habui. ⁊ tu ꝯ salutē meā ⁊ deoꝝ iniu/
riā actenus latuisti. Cui Sebastian⁹
Pro salute tua xp̄m sꝑ colui. ⁊ ꝑ statu
romani imperij deū q̄ in celis est sem
per adoraui. Tūc Dyoclecian⁹ iussit
eū in mediū campū ligari ⁊ a militi/
bus sagittari. Qui ita eū sagittis im/
pleuerūt vt q̄si eriti⁹ videret. ⁊ estimā/
tes illum mortuū abierūt. Qui intra
paucos dies liberat⁹ stans sup̄ g̅dum
palacij imꝑatores veniētes de malis
q̄ xp̄ianis inferebant dure redarguit.
Dixerūtq̄ imꝑatores. Iste ne ē Se/
bastian⁹ quē diu sagitt⁹ interfici iusse
ram⁹. Cui Sebastian⁹. Ad h̄ me do
min⁹ resuscitare dignat⁹ ē. vt ꝯueniaz
vos ⁊ redarguā vos de malis q̄ xp̄i fa
mulis irrogat⁹. Tunc imꝑator tādiu
eū fustigari iussit donec sp̄m exalaret.
Fecitq̄ corp⁹ ei⁹ i cloacā ꝓijci ne a xp̄i
anis ꝑ martyre coleret. Sctūs autez
Sebastian⁹ sequenti nocte sctē Lucie
apparuit. ⁊ corp⁹ eius sibi reuelauit. ⁊
vt iuxta vestigia apl̄oꝝ illud sepeliret
ꝑcepit. qd̄ ⁊ factū est. Passus est āt
sub Dyocleciano ⁊ Maximiano im/
peratoribꝫ. q̄ ceperūt circa annos dn̄i
cclxxxvij. F Refert Gregori⁹ in ꝑ/
mo libro dialogoꝝ ꝙ q̄dā mlier in tu/
scia nup̄ nupta cuz ad dedicationē ec/
clesie scti Sebastiani ab alijs inuita/
ta esset in ip̄a nocte q̄ seq̄nti die ire de/
bebat carnis voluptate stimulata. a
viro suo se abstinere nō potuit. Facto
aūt mane magis erubescēs vultū ho/
minū q̄ꝫ dei illuc ꝑfecta est. Mox aūt
vt oratoriū vbi erāt reliquie scti Se/
bastiani ingressa ē. diabol⁹ eam arri/
puit ⁊ corā oibꝫ vexari cepit. Tūc pre/
sbyter illi⁹ eccl̄ie pallā altaris arripiēs
inde eā operuit. Sz diabol⁹ statiz ip̄z
ꝑsbyteꝝ inuasit. Duxerūt aūt eā ami
ci sui ad incātatores. vt suis incātatio
nibꝫ diabolū effugarēt. Sz mox dum
incātaret iudicio dei legio demonū. i.
sexmillesexingētisexagintasex in eā in/
gressi ipsam acrius vexare ceperunt.
Quidā aūt vir noīe Fortunat⁹ sctita
te ꝯspicu⁹ suis ꝑcibꝫ eā sanauit. Le
git q̄z i gestis lōgobardoꝝ ꝙ tp̄e Gū/
berti regis italia tota tāta peste ꝑcus/
sa est vt vix vn⁹ alteꝝ sufficeret sepelire
Et hec pestis maxime rome ac papie
grassabat. Tūc visibiliter bon⁹ ange/
lus multis apparuit malo angelo se/
quēti ⁊ venabulū ferēti ꝑcipiens vt ꝑ
cuteret ac cedē faceret. Quotiēs autez
aliquā domū ꝑcutiebat tot inde mor
tui efferebant. Tūc cuidā diuinit⁹ re/
uelatū est ꝙ neq̄q̄ꝫ h̄ pestis cessaret do
nec sctō Sebastiano altare papie con
strueret. Qd̄ q̄dem ꝯstructū est in ec/
clesia scti Petri q̄ d̄r ad vincula. Quo
facto statiz cessauit illa q̄ssatio. Et il/
luc a roma reliq̄e scti Sebastiani sunt
delate. Ambrosi⁹ i ꝑfatōe sic ait. Bn̄i
martyris Sebastiani ꝑ ꝯfessiōe noīs
tui dn̄e venerabil̄ sanguis effusus sil̄
⁊ tua mirabilia manifestat ꝙ ꝑficꝫ in
infirmitate v̄tutez ⁊ nr̄is studijs das
ꝑfectū. ⁊ infirmis apud te ꝑstas auxi/
liū. Legenda. xxiiij. A

De sctā Agnete v̄gine.

Agnes dicta est ab ag
na qꝛ mitis ⁊ humilis tan
q̄ꝫ agna fuit. vel a greco q̄/
daz agnos qd̄ est piū. qꝛ pia ⁊ miseri/
cors extitit. vel agnes ab agnoscēdo.
qꝛ viā veritat⁹ agnouit. Veritas aūt
s̄m Aug⁹. opponit vanitati ⁊ falsita
ti ⁊ duplicitati. q̄ tria a se remouit per
virtutē quā habuit. B

Agnes v̄go prudētissima vt
testat Ambrosi⁹ q̄ ei⁹ passio
nē cōscripsit. tredecimo an/
no etatis sue mortē ꝑdidit ⁊ vitā inue
nit. Infantia q̄dez cōputabat in an/
nis sz erat senect⁹ mētis imensa. Cor/
pore iuuēcula. sz aīo cana. pulchra fa/
cie sz pulchrior fide. Que duz a scolis

reuertit a p̄fecti filio adamat. Cui ille gēmas ⁊ diuitias inumerabiles promisit si ꝯsensuꝫ eiꝰ cōiugio nō negaret Cui Agnes rn̄dit. Discede a me fames pcti nutrimētū facinoris. pabulū mortꝭ. qꝛ iā ab alio amatore p̄uēta sum. Cepitq; ip̄m suū amatorē ⁊ spōsum a q̄nq; cōmēdare. q̄ spōse in sponsis p̄cipue req̄runt. s. a nobilitate generis. a decore pulchritudis. a diuitiarū abundantia. a fortitudine ⁊ potētie efficacia. ⁊ ab amoris excellētia. sic dicēs Illū amo q̄ longe te nobilior est ⁊ genere dignior. cuiꝰ mater ꝟgo est. cuius pater feminā nescit. cui angeli seruiūt cuiꝰ pulchritudinē sol ⁊ luna mirātur. cuiꝰ opes nūq̄ deficiūt. cuiꝰ diuitie nūq̄ decrescūt. cuiꝰ odore reuiuiscūt mortui. cuiꝰ tactu ꝯfortant̄ infirmi. cuius amor castitas est. tactꝰ sctitas. vnio ꝟginitas. Hec aūt q̄nq; ponit in q̄daꝫ autoritate dicēs. Cuiꝰ generositas celsior. possibilitas fortior. aspectus pulchrior. amor suauior. ⁊ om̄i gratia elegantior. C Deinde ponit q̄nq; bn̄ficia q̄ sibi sponsus contulit ⁊ alijs spōsis ꝯfert. scꝫ qꝛ eas fidei anulo subarrat. multiplici ꝟtutū varietate eas vestit ⁊ ornat. passionis sue sanguine eas signat. vinclo amoris eas sibi copulat. ⁊ thesauris celestis gl̄ie eas ditat. sic dicēs. Qui anulo suo subarrauit me. dexterā meā ⁊ collū meū cinxit lapidibꝫ p̄ciosis. induit me ciclade auro texta. ⁊ imensis monilibꝫ ornauit me. posuit signū in faciē meā. vt nullū p̄ter eum amatorē assumā. ⁊ sanguis eius ornauit genas meas. iam amplexibus eius castis astricta suꝫ. iam corpus eiꝰ corpi meo sociatū est. ostendit mihi thesauros incōparabiles. quos mihi se datuꝝ si in eo p̄seuerauero repromisit. Audiēs hec insanꝰ iuuenis lecto ꝓsternit. ⁊ q̄ amorē egrotet p̄ alta suspiria a medicis aperit. Cūq; pater iuuenis eadē virgini replicaret ⁊ illa p̄oris sponsi federa se violare non posse assereret. cepit p̄fectus inq̄rere. q̄s eēt iste spōsus de cuiꝰ se agnes potestate iactaret. Cū g̊ quidā assereret. q̄ xp̄m spōsum suū diceret. blandis p̄us sermonibꝫ. demū terroribꝫ eā pulsat. Cui Agnes. Quicq̄d vis age. qꝛ qd̄ queris nō poteris obtinere. Ipsuꝫ em̄ terrentē vt blandientē sil̄iter deridebat. Cui p̄fectus. Unū tibi de duobus elige. Aut cū ꝟginibꝫ dee veste sacrifica si tibi ꝟginitas placet. aut cum meretricibꝫ scortaberꝭ. Quia em̄ nobilis erat vim sibi inferre nō poterat. ⁊ ideo titulū sibi xp̄ianitatꝭ opposuit Cui illa. Nec sacrificabo dijs tuis. nc sordibꝫ polluar alienis. Mecuꝫ enim habeo custodē corpis mei angelū dn̄i D Tunc p̄fectus iussit eā expoliari ⁊ nudā ad lupanar duci. Tantā autē densitatē capillis eiꝰ dn̄s ꝯtulit vt melius capillis q̄ vestibꝫ tegeret. Ingressa aūt turpitudis locū angelū dn̄i p̄paratū inuenit. q̄ locū claritate nimia circūfulsit. sibiq; stolā candidissimā p̄parauit. Sicq; lupanar locꝰ fit orōnis adeo vt mūdior exiret q̄ fuisset ingressa. q̄ imenso lumini dabat honorem. Prefecti aūt filiꝰ cū alijs iuuenibꝫ ad lupanar venit. ⁊ eos p̄us ad ip̄am inuitauit. Qui ingressi. sꝫ ex miraculo territi cōpuncti redierūt. Quos ille miseros appellās. ⁊ ad eā furēs intrās cū eā vellet ꝯtingere in ip̄m lumē irruit. q̄ cū deo nō dedisset honorē p̄focatꝰ a diabolo expirauit. Qd̄ p̄fectus audiens cū ingenti ploratu ad eā venit. et causam mortꝭ eiꝰ diligentiꝰ sciscitatur. Cui Agnes. Ille cuiꝰ volūtatē volebat p̄ficere ptātem in eū accepit ⁊ occidit. Nā socij eiꝰ de viso miraculo territi redierūt illesi. Cui p̄fectꝰ. In hoc apparebit q̄ nō magicis artibꝫ h̄ egisti si ipetrare poterꝭ vt resuscitet. Orāte Agnete iuuenis resuscitat. ⁊ xp̄us ab eo publice p̄dicat. Ad hec tēplorū pōtifices seditionez excitātes in pplo exclamauerūt. Tolle magā. tolle maleficā. q̄ mentes mutat ⁊ aīos alienat Prefectꝰ aūt viso tanto miraculo eā liberare voluit sꝫ ꝓscriptionē metuens vicariū dereliq̄t. ⁊ qꝛ eā liberare nō po

tuit tristꝫ abscessit. Tũc vicariꝰ Aspa-
sius noĩe iussit eã in copiosum ignẽ ia
ctari. Sꝫ in duas ꝑtes flãma diuisa
seditiosum ꝑplm exurebat ⁊ eã mĩme
ꝯtingebat. Tũc Aspasiꝰ ĩ gutture eiꝰ
gladiũ imergi ꝑcepit. Et sic xp̃s spon
sus candidꝰ rubicũdꝰ ipaꝫ sibi spõsaꝫ
⁊ martyrẽ ꝯsecrauit. Passa est autẽ
vt credit̃ tp̃e Cõstantini magni q̃ ce-
pit anno dñi. cccix. Cũ igit̃ corpꝰ eius
xp̃iani ⁊ ꝑentes ipiꝰ cũ gaudio sepeli-
rent. vix a paganis ĩ eos lapides mit
tentibꝫ euaserũt. E Emerẽtiana
aũt eiꝰ collectanea ꝟgo sctissima licet
adhuc cathecumia dũ iuxta sepulchꝝ
eiꝰ staret. ⁊ ꝯstanter gentiles argueret
ab eis lapidata ẽ. Statiq̃ terremotꝰ
choruscatões ⁊ fulgura extiterũt adeo
q̃ ex paganis plurimi ꝑierũt. ita q̃ ipi
de cetero veniẽtes ad sepulchrũ ꝟgi-
nis nõ leserũt. Corpꝰ aũt Emerẽtia-
ne iuxta corpꝰ sctẽ Agnetis positũ est.
Cũq̃ ꝑentes eiꝰ octauo die iuxta tu
mulũ vigilaret. viderũt choꝝ ꝟginuꝫ
vestibꝫ aureis radiantẽ inter q̃s vide-
runt btãm Agnetẽ sili veste fulgentez
⁊ ad dexterã eiꝰ agnũ candidiorẽ niue
stantez. Quibꝫ illa. Videte ne me q̃si
mortuã lugeatꝫ sꝫ cõgaudete mecũ et
cõgratulami qꝛ cũ his oĩbus lucidas
sedes accepi. Propter hãc visionẽ cele
brat̃ festum Agnetis. ij. Constan-
tia ꝟgo filia Cõstãtini lepra guissima
laborãs. cũ hanc visionẽ audisset. tu-
mulũ eiꝰ adijt ⁊ ibi dũ ĩ orõne ꝑsisteret
obdormiuit. Viditq̃ btãm Agnetẽ
sibi dicentẽ. Cõstanter age Cõstãtia
si in xp̃m crediderꝫ ꝯtinuo liberaberꝫ.
Ad hanc vocẽ euigilãs ꝑfecte se sana
tam inuenit. Que baptismũ recipiẽs
sup̃ corpꝰ sancte Agnetꝫ basilicã fecit
⁊ ibi in ꝟginitate degẽs multas exem
plo suo ibidez ꝟgines aggregauit.

F Quidã vir noĩe Paulinꝰ in eccl̃ia
sancte Agnetis sacerdotij fungẽs of-
ficio mira cepit carnis tẽptatiõe vexa-
ri. Sed cũ deũ offendere nollet. a sum
mo pontifice licẽtiaꝫ petijt ꝯtrahẽdi.
Cuiꝰ bonitatẽ ⁊ simplicitatẽ papa cõ
siderãs. anulũ ei cũ smaragdo dedit.
⁊ iussit vt imagini formose btẽ Agne
tis q̃ in sua eccl̃ia depicta erat ex parte
sua ꝑciꝑet vt se ꝑmitteret desponsari.
Cunq̃ hoc sacerdos imagini impa-
ret illa cõtinuo digitũ anularẽ porri-
gens ⁊ anulo suscepto digitũ retrahẽs
omnẽ tẽptationẽ a sacerdote fugauit.
Predictꝰ aũt anulꝰ adhuc dicit̃ in eius
digito apparere. Alibi tñ legitur q̃
cũ ecclesia btẽ agnetꝫ rueret papa cui-
dam sacerdoti dixit se sibi velle quan-
dã sponsaꝫ custodiendã ⁊ nutriendaꝫ
scꝫ eccl̃iam sctẽ Agnetꝫ cõmittere dãs
q̃ ei anulũ iussit. vt dictã imaginẽ de-
sponsaret. Quã illa extendẽte ⁊ retra-
hente digitũ desponsauit. De hac vir
gine dicit Ambrosiꝰ in libro de ꝟgini
bus. Hãc senes hanc iuuenes hãc pu
eri cantãt. Nemo est laudabilior q̃ q̃
ab oĩbus laudari põt. Quot homies
tot ꝑcones q̃ martyrẽ ꝑdicant dũ lo-
quunt̃. Stupete vniuersi q̃ iã diuini-
tatis testis existeret. q̃ adhuc arbitra
sui ꝑ etatẽ esse nõ posset. Fecit deniq̃
vt ei de deo crederet̃ cui de homie ad-
huc nõ crederet̃. qꝛ qd̃ vltra naturam
est hoc de autore nature ẽ. Nouũ mar
tyrij genus nõ dũ idonea pene ⁊ iam
matura victorie. Certare difficilis abi
lis coronari. Magisteriũ ꝟtutis im-
pleuit q̃ nõdum iudiciũ habebat eta-
tis. Nõ sic ad thalamũ nupta ꝓpera-
ret. vt ad supplicij locuꝫ. leta successu.
gradu festina. virgo ꝓcessit. Item
Ambrosius in ꝑfatione. Beata Ag-
nes generositatis oblectamẽta despi
ciens celestẽ meruit dignitatẽ. societa
tis humane vota contẽnens eterni re
gis est sociata consortio ꝑciosam mor
tem ꝑ xp̃i confessiõe suscipiẽs simul ẽ
ei facta conformis.

Legenda. xxv. A

De sancto Vincentio martyre.

Vincentius dicit̃ qua
si viciũ incẽdẽs vel vincẽs
incẽdia vel victoriã tenẽs. Ipse enim

incēdit. i. ꝯsumpsit vicia ꝑ carnis mortificationē. vicit incēdia suppliciorū ꝑ ꝯstantē penaꝝ ꝑpessionē. victoriā tenuit mūdi ꝑ ipius despectionē. Vicit em̄ tria q̄ erant in mūdo. s. falsos errores. imūdos amores. mūdanos timores. q̄s vicit ꝑ sapiam. mūdiciā. ⁊ constantiā. De q̄bus dicit Aug⁹. Vt cuꝫ oib⁹ erroribꝫ. amoribꝫ. ⁊ timoribꝫ vincat̄ hic mūd⁹ sanctoꝝ martyria docēt ⁊ docuerūt. Ei⁹ passionē q̄dam beatū Augustinū dicūt cōpilasse. quā Prudenti⁹ versib⁹ luculēter exeq̄t̄. B

Vincenti⁹ nobilis genere sed fide ac religione nobilior. bti Valerij ep̄i diaconus fuit. Cui ep̄s q̄r impeditioris erat lingue vices suas cōmiserat. ⁊ ip̄e orōni ⁊ cōtemplatōi vacabat. Jussu igit̄ Daciani p̄sidis valentiā trahunt̄ ⁊ diro carceri mācipant̄. Cunq̄ eos fame pene defecisse crederet. eos suo aspectui iussit astare. Quos cūq̄ sanos cerneret ⁊ gaudētes irat⁹ in hanc vocē ꝓrupit. Quid dicis tu Valeri q̄ sub noīe religionis ꝯ decreta p̄ncipū facis. Cū āt btūs Valeri⁹ lenius rn̄deret. dixit ei Vincēti⁹. Noli pr̄ venerabilis q̄si mēte timida submurmurare. sꝫ libera voce exclama. Si g̊ iubes pr̄ sctē rn̄sis iudicē aggredior Cui ille. Jā dudū tibi fili charissime loq̄ndi curā cōmiserā ⁊ nūc ꝓ fide q̄ astam⁹ respōsa cōmitto. Tūc Vincenti⁹ cōuersus ad Dacianū acten⁹ inq̄t a te sermo de negāda fide ꝑorauit. sꝫ nephariū apud xp̄ianorum prudentiā esse cog̊sce deitatꝫ cultū abnegādo blasphemare. Tūc iratus Dacian⁹ ep̄m in exiliū mitti p̄cepit. Vincentiū ꝟo tanq̄ ꝯtumacē ⁊ p̄sumptuosum iuuenē vt ei⁹ exēplo alij terrerēt̄ in eculeo distentū. mēbris omnib⁹ dissipari. Cūq̄ corpe tot⁹ dissiparet̄. ait Dacian⁹. Dic mihi Vincenti vbi nūc tuū miserrimū corp⁹ cōspicis At ille subridēs ait. Hoc est q̄d semp̄ optaui. E Tūc iratus p̄ses cepit ei oīa genera tormētoꝝ minari nisi ei assensum p̄beret. Cui Vincenti⁹. O felicē me q̄ mihi irasci te graui⁹ putas eo meli⁹ incipis miseri. Insurge g̊ miser ⁊ toto malignitatꝫ spū debachare. Videbis me dei ꝟtute plus posse dū torq̄or q̄ possis ip̄e q̄ torques. Ad h̄ p̄ses cepit clamare ⁊ carnifices virgis ⁊ fustib⁹ verberare. Et ait Vincenti⁹ Quid facis Daciane. Ecce tui ipse me vindicas de tortorib⁹ meis. Tūc preses amēs fact⁹ dixit carnificib⁹. Miserrimi nihil facitis. Cur deficiūt manus vestre. Adulteros ⁊ p̄icidas vincere potuistis vt nihil inter illata supplicia celare possent. ⁊ nūc sol⁹ Vincētius vr̄a poterit supare tormēta. Tūc carnifices pectines ferreos vsq̄ ad intima costaꝝ fixerūt. ita vt de toto eius corpe sanguis effluerет. ⁊ solutꝫ costarum cōpaginib⁹. viscera interna paterent. Et ait Dacian⁹. D Misere re tui Vincēti vt possis tā pulchrā recupare iuuētutē. ⁊ ea q̄ supsunt lucrari tormēta. Et ait Vincenti⁹. O venenosa diaboli lingua tormēta tua n̄ timeo. sed h̄ solū valde metuo q̄ te mihi fingis velle miseri. Nā quo te magis iratū video. eo ampli⁹ ⁊ magꝫ exulto. Nolo vt aliq̄d minuas de supplicijs vt te victū in oībus fatearꝫ. Tūc ex eculeo deposit⁹ atq̄ ad ignis craticulā rapt⁹ moras carnificū arguendo ad penā alacriter ꝓperabat. Craticulam g̊ spōte ꝯscendēs ibidē assat̄ exuritur ⁊ cremat̄ mēbrisq̄ oībus vncini ferrei ⁊ ardētes lamine infigunt̄. Dūq̄ sanguie flāma respgit̄ vulnera vulneribꝫ imp̄munt̄. Sal insup̄ in ignez spargit̄ vt in corp⁹ eius vndiq̄ vulneratū resiliēs. stridētib⁹ flāmis crudelius cōburat̄. Jāq̄ nō ad artus sꝫ ad viscera tela iaciunt̄. ipsaq̄ interna viscera de ei⁹ corpe extra labunt̄. Inter h̄ ille manet imobilis. ⁊ sursum erectis lumib⁹ dn̄m p̄cabat̄. Cūq̄ mistri hec Daciano retulissent. heu ait Dacianus vincimur. Sꝫ iaꝫ nūc vt in pena diuti⁹ viuat ip̄m teterrimo carceri includite ⁊ ibi testas acutissimas ꝯgerite. pedes ei⁹ ligno affigite sine oī hūa-

no solatio extensuz sic sup testas relin
qte z cū defecerit nūciate. Fauēt q̄to
ti⁹ ministri crudeles dño crudeliori. Sz
ecce rex p q̄ n. ilef patik penā ꝑmutat ī
gliaz. Nā teneb:e carceris ab immēsa
luce expellunk. testaz aspitas in oium
floz suauitatē mutak. pedes dissoluū
tur z āgeloz solatio venerādo pfruik.
Cūq̄ sup flores cū angelis psallēs in
cederet modulatio dulcis: z mira sua
uitas florū p:ocul diffundik. Perterri
ti custodes cū p rimas carceris q̄d in
tus erat vidissent. ad fidē ꝙuersi sunt.
Hec audiēs dacian⁹ amens fact⁹ ait.
Et q̄d ei amplius faciemus. ecce enz
victi sum⁹. Transferatur ad lectulū z
stramētis molliozib⁹ reponatur ne pl⁹
eum gloziosum faciam⁹ si forte defece
rit in tormentis. Sed potius recrea
tus: nouis iterum supplicijs puniak.
Cum igik ad stratū molliozē deposita
tus esset. z ibidem paululū quieuisset
statim spiritum tradidit. Circa ānos
dñi. cclxxvij. sub dyocleciano z maxi
miano. Quo audito dacianus vehe
menter se sic victum dolens ait. Et si
non potui eum superare viuentē puniā
vel defunctum z sic faciabo: de pena
z sic poterit mihi p:ouenire victoria.
Jussu ergo daciani corpus eius i cā
pum auibus z bestijs deuozandū ex
ponitur. Sz statim angeloz custodia
munik z intactū a bestijs conseruak.
Denicq̄ coruus ingluuiei deditus ali
as aues se maiozes impetu alax abe
git. z lupum accurrentē morsib⁹ z cla
moribus effugauit. Qui reflexo capi
te in aspectu corporis sacri fixus cerni
tur. vtpote qui ibidem angeloz custo
diam mirabak. Quod audiens dacia
nus ait. Puto q̄ nec defunctū potero
superare. Jubet ergo corpori eius in
gentem molam alligari: et in pelago
proijci vt qō in terra a bestijs consu
mi nō potuit saltem in pelago a mari
nis beluis deuozetur. Haute igitur
corpus eius i pelagus deferentes sub
mergunt. sed ipsis nautis velocius li
tora corpus petit. qō a quadam ma
trona et quibusdam alijs ipso reuelā
te inuenitur z ab eis honorifice sepe
litur. ¶ De hoc martyre sic dicit
aug. Beatus vincentius vicit in ver
bis: vicit in penis: vicit in ꝓfessiōe: vi
cit in tribulatione: vicit exustus: vicit
submersus: vicit ortus vicit mortuus.
Idem. Torquetur vincentius: vt ex
erceatur. flagellatur vt eruditur. tun
ditur: vt solidetur. exuritur vt purget
Ambrosius in prefatione de ipso sic
ait. Torquetur vincencius: tunditur:
flagellatur: et exuritur. sed inuictus p
sancto nomine animus nō concutitur
plus ardens igne zeliq̄ ferri. plus ne
ctitur timore dei q̄ seculi: plus voluit
placere deo q̄ foro plus dilexit mori
mundo q̄ domino. Item augustin⁹.
Ante oculos nostros mirandum spe
ctaculum constitutum est. Judex ini
quus: tortor cruentus. martyr inuict⁹
crudelitatq̄ pietatiq̄ certamē. ¶ Pru
dentius quoq̄ qui claruit tempore
theodosij sentoris q̄ cepit āno domini
cclxxxvij. sic ipsum daciano respondis
se ait. Tormenta: carceres vngule: stri
densq̄ flammis lamina atq̄ ipsa pe
narum vltima mors christianis lud⁹
est. Tūc dacian⁹ Victū retorz̄ bra
chijs sursum ac deorsuz extendite do
nec compage ossiuz diuulsa membra
tim crepet. vt per lacunas vulnerum
secur detectum palpiter. Ridebat hic
miles dei manus cruentas increpās
q̄ fixa nō pfundius intraret artus vn
gula. Cum esset in carcere angelus di
xit ad eum. Exurge martyr inclite. ex
urge securus exurge z almis cetibus
noster sodalis addere. O miles inui
ctissime: fortissimorum fortior. iam te
ipa seua: z aspera tormēta victorē tre
mūt. Exclamat prudenti⁹. Tu solus
insignite: sol⁹ brauij duplicis palmā tu
listi. tu duas simul parasti laureas.

¶ Legenda xxvj A
De sancto Basilio epo.

Basilius venerabilis
eps z doctor ꝓcipuus. cui⁹

c

vitaz scripsit ãphiloti⁹ icornij episcop⁹ quãte scitatis extiterit cuidã heremite noie effrem in visu monstratũ ẽ. Cuz em̃ dictus effrem in extasi positus esset vidit colũnaz ignis cuius caput vsqꝫ ad celũ ꝑtingebat. ⁊ vocẽ desup audiuit dicentẽ. Talis est magn⁹ basili⁹ q̃lis hec colũna ignis quã cernis. Veniens igit̃ ad ciuitatez in die ephic. vt tm̃ viꝝ videre posset cũ vidisset eũ stola candida indutũ cũ clericis venerabiliter ꝓcedentem ait intra se. Ut video inuacuũ laboraui. Iste em̃ cũ i tali honore ⁊ cõstipatione sit positus ne quaqꝫ talis põt esse quẽadmodũ vidi Nos em̃ qui portauim⁹ pond⁹ diei et estus nihil tale ꝯsecuti sumus. Et hic cum in tali honore ⁊ cõstipatõe posit⁹ sit colũna ignis est. Miror ista. Basili⁹ igit̃ in spiritu hoc vidẽs. fecit eũ ad se introduci. Qui cũ itroduct⁹ esset. vidit linguã igneã ꝑ os eius loquentez Et ait effrem. Vere magn⁹ basilius vere columna ignis basilius: vere spiritus scũs loquit̃ per os eius. Dixitqꝫ illi effrem. Obsecro dñe vt mihi impetres ꝙ grece loquar. Cui basilius. Rẽ difficilẽ postulasti. Pro eo tñ orauit. ⁊ ꝯtinuo grece loqui cepit. Quidam alius heremita vidẽs basiliũ alias in pontificali habitu ꝓcedentez eum despexit. iudicãs euz in corde suo ꝙ i tali põpa plurimũ delectaret̃. Et ecce vox facta ẽ ad eum dicẽs. Tu ampli⁹ delectaris in palpando catte tue caudã qꝫ delectet̃ basili⁹ i appatu suo. Valẽs impator fautor arrianoꝝ eccl̃iam q̃ndã a catholicis abstulit ⁊ arrianis dedit. Ad quẽ accedẽs basili⁹ ait. Impator scriptũ ẽ. Honor regis iudiciũ diligit. Et iteꝝ. Iudiciuz regis iusticia. Et cur cor tuũ iperauit. vt catholici eijcerentur de eccl̃ia ⁊ daret̃ arrianis. Cui ipator. Iteꝝ ad ꝯtumelias reuerteris o basili nõ decet te. Et ille. Decz me ꝓ iusticia etiã mori. Tunc demoschenes p̃fect⁹ epulaꝝ ipatorꝫ. fautor arrianorũ ⁊ loquẽs ꝓ eis fecit barbarismũ. Cui ait basili⁹. Tuũ est de pulmentarijs regis cogitare. nõ dogmata diuina decoq̃re. Qui mox cõfusus tacuit. Dicit impator basilio. Vade ⁊ iudica iter eos: sed nõ ſm imoderatum amorẽ ꝓpl̃i. Abiens ergo dixit corã catholicis ⁊ arrianis vt fores eccl̃ie clauderent̃. ⁊ vtriusqꝫ ꝑtis sigillo munirent̃. ⁊ ad q̃ꝝ orõnes apirent̃ sua eẽt Qđ cũ oib⁹ placuisset. orãtib⁹ arrianꝫ trib⁹ dieb⁹ ⁊ noctib⁹ ⁊ veniẽtib⁹ ad fores eccl̃ie nõ sũt apte. Tũc basili⁹ ꝓcessiõe ordinata venit ad eccl̃iaz ⁊ facta orõne leui ictu baculo pastorali fores tetigit dicẽs. Tollite portas p̃ncipes vestras ⁊ eleuã. por. et̃. ⁊c̃. Et ꝯtinuo sunt aperte ⁊ itrãtes deo gr̃as reddiderũt. Et reddita est eccl̃ia catholicis Fecit aũt impator ꝓmitti multa basilio. vt in historia tripartita legit̃. si sibi ꝯsentiret. Et ille. pueris ista ꝯueniunt. Nã q̃ diuinis saginant̃ eloquijs. corrumpere de diuinis dogmatib⁹ nec vnã syllabã patiunt̃. Tũc impator indignat⁹ vt ibidẽ dr̃. cũ de ei⁹ exilio sententiã vellet scribere. p̃mus. scd̃s. tercius calam⁹ fract⁹ est. Deinde tremor magn⁹ ei⁹ manũ inuasit. Vñ idignatus cartã fregit. B Vir q̃daz venerabil̃ noie eradi⁹ filiã vnicaz hẽbat quã consecrare dño disponebat. Sed diabol⁹ hũani generꝫ inimic⁹ h̃ aduertens vnũ de ſuis p̃dicti eradij i amorẽ puelle plurimũ iflãmauit. Veꝝ cũ impossibile cerneret vt ipe q̃ ſuus erat in amplex⁹ tã nobil̃ puelle accedere posset ad vnũ de maleficis accessit ꝓmittẽs ei mlt̃ã pecunie quãtitatẽ. si ad h̃ eũ iuuar̃. vellz. Cui dixit malefic⁹. ego h̃ agere nõ possũ. sꝫ si vis mittã te ad dñz meũ diabolũ. ⁊ si feceris q̃ ipe tibi dixerit tuum desideriũ obtinebis. Et dixit iuuenis. Quecunqꝫ dixerit mihi faciã. Ille g̃ malefic⁹ epl̃am ad diabolũ fecit. ⁊ eã ꝑ dictũ iuuenẽ in hec ꝟba trãsmisit. Quoniã quidẽ mi dñe oportet me festinant̃ ⁊ solicite q̃sqꝫ a xp̃ianoꝝ religiõe abstrahere ⁊ tue adducere volũtati. vt pars tua q̃tidie multipliceť. misi tibi hunc iuuenẽ cupidita

te in talem puellã exarsũ ⁊ postulo vt suũ desideriũ assequat. vt ⁊ ĩ isto gl'ier ⁊ alios tibi de cetero valeã aggregare Et dans ei epl'am dixit. Vade et tali hora noctis sta supra monumẽtũ gentilis ⁊ ibidẽ demones acclama ⁊ hãc cartã in aere exalta ⁊ stati aderũt tibi. Qui vadẽs demones iuocabat ⁊ cartã ꝑ aerẽ eijciebat ⁊ ecce adest ꝑnceps tenebraꝝ vallat⁹ multitudine demonioꝝ. Qui cũ epistolã ꝑlegisset ait ad iuuenẽ. Credis in me vt tuã cõpleam volũtatẽ. Qui ait. Credo dñe. cui diabolus. Et abnegas xp̃m tuũ. Qui ait abnego. Dicit diabol⁹. Perfidi estis vos xp̃iani. qꝛ quãdo q̃dez me op⁹ habetis: ad me venitis. qñ aũt desideriũ vestrum assecuti estis statim me negatis ⁊ ad xp̃m vestrũ acceditis. Ille ãt qꝛ clemẽtissim⁹ est suscipit vos. Sz si vis vt tuã cõpleã voluntatẽ: fac mihi manu tua scriptũ in quo cõfitearis te abrenunciare xp̃o tuo ⁊ baptismati ⁊ xp̃iane ꝓfessioni: ⁊ meus sis seruus et mecũ in iudicio ꝯdẽnandus. Qui statim manu ꝓpria scriptũ fecit. q̃lit̃ xp̃o abrenũciarz. ⁊ se ſuituti diaboli manciparet. Cõtinuo igit̃ diabol⁹ accersiuit spũs q̃ erãt sup fornicatõez iubẽs eis vt ad p̃dictã puellã accederẽt. ⁊ cor ei⁹ in amorẽ iuuenis inflãmarẽt. Qui accedẽtes cor ei⁹ adeo accẽderũt vt puella se in terrã ꝓijceret ⁊ ad p̃rez lamẽtabilit̃ exclamaret. Miſere mihi pat̃ miſere mihi quia dire torqueor ꝓpter amorez talis pueri nostri. Miſere vi/sceribꝫ tuis ⁊ paternũ amorẽ mihi oñde. ⁊ puero quez amo ⁊ ꝑ quo crucior me coniunge. Sinaũt post modicum me morituram videbis ⁊ ꝑ me in die iudicij rationem reddes. Pater autez eiulans dicebat. Heu me miseꝝ quid contigit misere filie mee. Quis meuz thesaurum furatus est. Quis dulce lumen oculorum meorum extinxit. Ego te volebam celesti sponso coniũgere ⁊ ꝑ te saluari putabã ⁊ tu ĩ amorem lasciuie insanisti. Sine filia vt sic̃ disposui te domino ꝯiungã: ne ducas senectutem meam cum dolore ad inferos. Illa autez clamabat dicens. Pater mi aut cito desideriũ meũ comple: aut moriturã post modicum me videbis. Cum igitur illa amarissime flerz ⁊ quasi insaniret pater eius in magna desolatione positus ⁊ amicorum consilijs deceptus suam voluntatem cõpleuit. et eam puero in vxorem dedit ac vniuersam substantiam sibi tribuit dicens. Vade filia mea vere misera Cum ergo insimul permanerent iuuenis ille ecclesiam non introibat nec sibi crucis signaculuz faciebat. nec deo se recommendabat. Unde de hoc notatus est a nõnullis: qui vxori sue dixerunt. Scis quia vir tuus quem tibi elegisti christianus non est nec ecclesiã ingreditur. Quod illa audiens vehementer extimuit: et humo se prosternens vngulis seipsaz discerpere cepit: ac pectus suum contundere et dicere. Heu mihi misere cur nata suz ⁊ nata continuo rapta non sum. Cum ergo viro suo que audierat retulisset: et ille nequaq̃ rem sic esse assereret sed omnino falsum quod ipsa audierat affirmaret illa ait. Si vis vt credam tibi ego ⁊ tu cras ecclesiam ingrediamur. Videns ille ꝙ latere non posset narrauit ei totũ ordinem geste rei. Quod illa audiẽs vehementer ingemuit. et ad beatum basilium properauit. eiq̃ omnia que viro suo ⁊ sibi contigerant enarranit. Basilius autem puerũ vocans: ⁊ omnia ab eo audiens dixit ei. Vis fili reuerti ad dominũ. Qui ait. Vtiq̃ domine sed nõ valeo quia diabolo sum professus. ⁊ christum abnegaui et abnegationis mee scriptum feci ⁊ diabolo ipsuz dedi. Cui basil⁹. Non sit tibi cure. benignus est em̃ dominus. et te penitentem suscipiet. Et continuo apprehendens puerum signum crucis in eius fronte fecit. ⁊ per tres dies ipsum reclusit. Postea eum visitauit ⁊ dixit. Quomodo habes fili. qui ait. In magna sum domĩe defectiõe nec suffero clamores eoꝝ ⁊ terro/

res seu dilapidatōes. Tenētes enim manuscriptū causant̄ me dicētes. Tu venisti ad nos et nō nos ad te. Et dixit scūs. Noli timere fili tantūmodo crede. Et dans ei modicā escā faciēsq; signū crucis iterū eum reclusit et ꝓ eo orauit. Post aliquot dies iterū eū visitauit ⁊ ait. Quō habes fili. Qui ait. Pater a longe clamores eoꝝ ⁊ minas audio: sz eos nō video. Et dans ei iterū escā ⁊ signās ⁊ claudēs hostiū abijt ⁊ ꝓ eo orauit. ⁊ pꝰ aliq̄t dies rediēs dixit. Quō hēs. Rn̄dit. bn̄ habeo sācte dei vidi em̄ te in visu pugnantē ꝓ me: ⁊ diabolū vincentē. Post h̄ eū educēs omnē clerū ⁊ religiosos ⁊ populuz cōuocauit ⁊ om̄es ꝓ eo orare admonuit tenensq; manum pueri: ducebat eum ad ecclesiam. Et ecce diabolus cū multitudine demonū ad eum venit ⁊ inuisibiliter apprehendens puerum: conabatur eum rapere de manu eius. Et cepit clamare puer. Sancte dei adiuua me. Et tanta eū improbꝫ instantia aggressus ē. vt etiaz sanctū impelleret trahēs pueꝝ. Qui ait ad eū. Improbissime nō sufficit tibi ꝑditio tua: nisi ⁊ dei mei tēptes plasma. Diabolꝰ aūt dixit ad eū multis audientibꝫ. Preiudicas mihi o basili. Tūc om̄es clamauerūt kirieeleyson. Dixitq; ad eū basiliꝰ. Increpet te dn̄s diabole. Qui ait Preiudicas mihi o basili. Nō abij ego ad eum. sed ip̄e venit ad me. abnegauit xp̄m suum. ⁊ ꝓfessus est mihi. ecce scriptū eius in manu habeo. Qui ait nō cessabimꝰ orare donec scriptū reddas. Et orante basilio ⁊ tenente in celum manus, ecce carta ꝑ aerē delata ⁊ ab omnibꝫ visa venit ⁊ imposita est in manus basilij. Quā ille suscipiēs dixit puero. Cognoscis has literas frat̄ Et ille. etiā dn̄e manu mea scripte sūt Et frangens basilius scriptū: ꝑduxit eum ad ecclesiam: ⁊ dignum eum fecit sancto ministerio ⁊ bene instruens ac regulā sibi dās reddidit mulieri. C

Mulier quedā peccata multa habēs ⁊ ea ī carta ꝯscribens in fine quoddā grauius cōscripsit: ⁊ scriptū ip̄m btō basilio tradidit rogans vt ꝓ ea oraret ⁊ suis orationibꝫ peccata ip̄a deleret. Qui cū orasset ⁊ mulier cartā aperuisset. omnia peccata p̄ter istud grauiꝰ deleta inuenit. Que ait ad basiliū. Misere mei ſue dei ⁊ ꝓ hoc mihi indulgētiam impetra sicut ꝓ alijs impetrasti. Qui ait ad illā. Recede a me mulier. qꝛ homo pctōr ego suz indigēs indulgentia sicut ⁊ tu. Cuz aūt illa instaret dixit ei. Uade ad scm̄ virū effrem ⁊ ille q̄ postulas poterit tibi impetrare. Que cū abisset ad sanctū virū effrem: ⁊ cur ad eū a sancto basilio missa sit intimassz: ille ait. Recede qꝛ homo peccator ego suz. Sz redi filia ad basiliū ⁊ q̄ tibi ꝓ ceteris veniā impetrauit. ꝓ isto quoq; impetrare valebit. festina cito vt eum viuum inuenias. Que cū in ciuitatē venisset ecce basilius ad tumulū ferebatur. Illa aūt post euz clamare cepit ⁊ dicere. Uideat deꝰ ⁊ iudicet inter me ⁊ te quia valens placare deū ꝓ me ad aliū trāsmisisti me. Tūc ꝓiecit cartā sup̄ feretrū. Et post modicū illā recipiēs: ⁊ aperiens illud pctm̄ penitꝰ deletū inuenit. Sicq; ip̄a ⁊ oēs q̄ aderāt deo īmēsas gr̄as reddiderūt D

Anq̄z āt vir dei migraret a corpore positꝰ in īfirmitate q̄ ⁊ mortuꝰ ē. quēdā iudeū noīe ioseph medicīali arte valde ꝑitū. quē vir dei mlt̄ū diligebat. eo q̄ se illū ad fidē ꝯuersuꝝ preuidebat ad se quasi eius opera indigerz vocauit. Ille vero eius pulsuz tangēs ⁊ ex tactu mortez in ianuis esse cognoscens dixit familie. Que ad sepulturā necessaria sunt p̄parate. quia cōtinuo morieť. Quod basilius audiens dixit ei. Nescis q̄d dicꝫ. Cui ioseph. Crede dn̄e: qꝛ sol cum sole occidet hodie. i. tu cum sole occides hodie. Cui dixit basilius. Quid dices si nō moriar hodie. Cui ioseph. Non est possibile dn̄e. Et basilius. Et si in crastinū vsq; ad horam sextam supuixero q̄d facies. Et ioseph ait. Si vsq; ad illam supuixerꝫ horaz vtiq; ego moriar. Et basilius.

Etiaz moriaris pctō viuas aūt xpo. Et ille. scio quid dicis. ⁊ si vsqꝫ ad illā horā supuixeris. faciam qđ hortaris. Tunc btūs basilius licet ꝑm naturā ilico moriturus esset. a dño tñ mortis inducias impetrauit ⁊ vsqꝫ in crastinuz in horam nonam vixit. Qđ ioseph videns ⁊ stupens in xpm credidit. Basilius aūt virtute animi imbecillitatē corpis supans de cubiculo suo surrexit. ⁊ ecclesiam ingrediens eum suis ꝓprijs manibꝫ baptizauit. Postea vero ad lectulū suum redijt. Et statim spm̄ deo feliciter reddidit. Floruit circa annos domini. ccclxx.

Legenda xxvij. A

De sancto Johanne elemosinario

IOhānes elemosynarius patriarcha alexandrinus quadā nocte in oratione ꝑsistens vidit quandaz puellam pulcerrimā sibi assistentem ⁊ coronā oliuaꝝ in capite baiulantem. Quā ille videns nimiū stupefactus q̄ esset inquisiuit. Et illa. Ego sum misericordia que dei filiū de celo adduxi De sponsam accipe: ⁊ bene tibi erit. Intelligens ergo per oliuam misericordiam designari. ab illa die factꝰ est sic misericors vt eleymor. id est elemosinarius vocaretur. Pauperes autem semper suos dominos appellabat. Et iñ hospitalarij habent etiā vt pauperes dominos suos vocent. Omnes igitur suos famulos conuocauit eisqꝫ dixit. Euntes per totam ciuitatem cōscribite mihi vsqꝫ ad vnuz omnes dominos meos. Illis vero nō intelligentibus dixit. quos vos egenos ⁊ mendicos vocatis istos ego dominos et auxiliatores predico. Isti enim nobis vere auxiliari ⁊ celeste regnum donare poterunt. Volens homines ad elemosynam inuitare narrare consueuit ꝙ pauperibus semel se ad solez calefacientibus ceperunt inuicem de elemosinatoribus conferre ⁊ bonos collaudare: ⁊ malos vituperare. Erat āt quidaz tenolarius nomine petrus diues valde ⁊ prepotens. sed nimis pauperibus īmisericors quia ad domum suam accedentes cum indignatiōe nimia repellebat. Cum ergo nullus illorum inuentus fuisset qui in domo sua elemosynam recepisset vnus illoꝝ dixit. Quid vultꝫ mihi dare si ego hodie ab eo elemosynam accipiam. ⁊ facientibus cum eo pactum ad domuz eius venit. ⁊ elemosynam postulauit. At ille domum reuertens ⁊ pauperez pre foribus videns cum mancipium eius panes siliginis in domum deferret ille lapidem non inueniens panez sigilinis arripuit. ⁊ cuz furore inde eū percussit. Quem protinus arripiens pauper ad socios redijt. ⁊ ꝙ de manu eius elemosynam acceperit indicauit. Post duos dies infirmatus ad mortem. vidit se ante iudiciuz stare ⁊ mauros quosdam super stateram eius mala appendere. Ex altera autem parte statere quidaz dealbati tristes stabāt eo ꝙ nihil qđ ibi apponerent inuenire valebant. Tunc vnus eorū dixit. Vere nihil hēmus nisi vnum panem siliginis quez ante duos dies christo dedit coactus. Quem dum super stateram ponerent equalitas vt sibi videbatur facta est. Dixeruntqꝫ ei. Adauge ad siliginez hanc: alioquin te mauri apprehendent. Euigilans autem ⁊ liberatus dicebat. Pape. Si vna siligo quam per furorem iactaui ita profuit q̄to magis omnia sua indigentibus elargiri. Quadā igitur die cuz optimis vestibus indutus per viam pergeret. quidaz naufragus ab eo vestimentum aliquod postulabat. Continuo ille precioso vestimento se expoliauit ⁊ illi dedit. Quod ille accipiens statim vendidit. Cum autez thelonarius rediret ⁊ vestimentum suspensuz videret. contristatus est valde. adeo vt nec cibum sumere vellet dicens. Quoniam non fui dignus vt mei memoriam haberet egenus. Et ecce dum dormiret vidit quendam super solem fnl

gentem ⁊ sup caput crucez ferentem ⁊ habentē indutū vestimentū qđ dederat egeno ⁊ dicentē sibi. Quid ploras petre. qui cum causam sue tristicie sibi dixissz. ille ait. Cognoscis hoc Et ille. Etiam domine. Et dominus ad euz. Illo ego vestior exquo mihi dedisti. ⁊ gr̄as ago bone volūtati tue. quoniā frigore affligebar. ⁊ cooperuisti me. In se ergo reuersus cepit egenos beatificare ac dicere. Viuit dn̄s nō moriar donec fiaz vnus ex eis. Dans ergo pauperibus que habebat ⁊ accersito notario suo dixit ei. Secretum volo tibi committere: qđ si propalaueris aut si me non audieris. barbaris vendaz te Dansqz ei decem libras auri dixit ei. Vade in sanctā ciuitatē ⁊ merces tibi eme ⁊ me alicui christiano vēde. ⁊ pauperibus precium tribue. Illo autem recusante dixit ei. Si me nō audieris ego barbaris vendam te. Ducens ergo eum vt dixerat. cuidaz argentario vestibus sordidis indutum: tanq̄ suum seruum vendidit ⁊ triginta nūmismata inde accipiens pauperibus erogauit. Petrus ergo omnia officia vilia faciebat. ita ꝙ ab omnibus contēnebatur et ab alijs seruis frequenter percutiebatur. ⁊ etiaz iam amens appellabatur. Dominus autem frequēter sibi apparebat ⁊ vestimenta ⁊ nūmismata ostendens ipsum ꝯsolabat̄. Verum imperatore et vniuersis de amissione tanti viri dolentibus quidam vicini eius constantinopoliz ad visitandum loca sancta venerunt: et a domino ipsius inuitati cū pranderēt sibi ad inuicez in aure dixerunt. Quā similis est puer iste domino petro thelonario. Et curiose respicientib⁹ vnus dixit. Vere dominus petr⁹ est. Surgam et tenebo eum. Quod ille aduertens latenter fugit. Erat autem hostiarius surdus ⁊ mutus qui per signuz hostium aperiebat. Cui petrus vt sibi aperiret non signis sed verbis imperauit. Et ille continuo audiens ⁊ loquelam recipiens sibiqz respondens ei aperuit ⁊ domum ingrediens cunctis de eius loquela mirantibus dixit Ille qui coquinam faciebat exijt ⁊ fugit: sed videte ne dei sit seruus. Cum enim mihi dixit. tibi dico aperi: mox ex ore eius flamma exijt. que linguā et aures meas tetigit. ⁊ cōtinuo auditu⁊ et loquelam recepi. Et exilientes vniuersi et concurrentes post eum ipsum amplius inuenire non potuerūt. Tūc omnes de domo illa penitentiam egerunt. eo ꝙ talem virum sic viliter tractauerunt. B Monachus quidam vitalis nomine. volens sanctum iohannem temptare si posset sibi verbis persuaderi et ad scandalum facile inclinari. Ingrediens ergo ciuitatem omnes publicas meretrices conscripsit. Intrabat ergo ad illas per ordinem dicens cuilibet. Dona mihi noctem istam ⁊ noli fornicari. Ipse autē domum intrans in angulo flexis genibus tota nocte in oratione stabat et pro illa orabat. ⁊ postea mane exibat: precipiēs cuilibet ne alicui reuelaret. Una autez vitam eius manifestauit. Que statim orāte sene a demone vexari cepit. Cui om̄es dicebāt. Reddidit tibi deus qđ merebaris. qm̄ mentita es. Vt fornicetur em̄ ingreditur pessimus iste. ⁊ nō ꝓpter aliud. Vespe aūt facto: dicebat p̄dictus vitalis cunctis audiētib⁹. Volo ire. qꝛ talis dn̄a expectat me. Multis ꝟo illuz criminātib⁹ respondebat. Nūquid ego nō habeo corp⁹ vt omnes. aut monachis solum iratus est deus: vere ⁊ ipsi hoīes sunt vt ceteri. Dicebant autem quidā. Accipe tibi mulierem vnam abba. ⁊ muta habitū vt nō scandalises alios. Ille autem fingens se iratū dicebat. Vere nō audiam vos. ite a me. Qui vult scandalizari scandalizetur. et collidet frontē in parietem. Nunquid iudices cōstituti estis super me a deo. ite et de vobis curā habete vos ꝓ me nō reddetis rationem. Hec autem cum clamore dicebat. Cunqz ad beatum iohannem querimonia deferretur: cor

eius deus indurauit ne bis fidē adhi
beret. Deprecabat autem deū vt post
mortem suam: opus suum alicui reue
laret vt nō imputaretur ī peccatū his
qui de eo scandalizabantur. Multas
igit̄ de p̄dictis mulierib⁹ ad conuersio
nem p̄duxit z in monasterio plurimas
collocauit. Quodā mane duz ab vna
illarū egrederet. obuiauit ei quidā in
grediens ad fornicandū cuz ea dansq;
ei alapam dixit. Vsq; quo pessime nō
emēdas te ab his tuis immundicijs.
Et ille. Crede mihi: accipies a me ta
lem alapam vt tota alexandria ꝑgre
getur. Et ecce postea diabol⁹ in specie
mauri sibi alapā dedit dicēs. Hec est
alapa quā misit tibi abbas vitalis.
Et statim a demōe vexat. ita q; ad vo
ces eius oēs currebant. Sed tamē pe
nitens per eius oratiōnem liberatus
est. Vir autē dei mortī appropinq̄ns:
hanc scripturam reliquit. Volite ante
tempus iudicare. Mulieribus autez
ꝑfitentib⁹ q; faciebat. oēs glorificabāt
deū z p̄cipue beatus iohānes dicēs.
Mīm alapam quaz ille accepit accepis
sem z ego. Quidā pauper in habi
tu peregrini ad iohannem venit. z ab
eo elemosynā postulauit. Et ille voca
to dispensatore dixit. Da ei sex nūmis
mata. Que ille accipiēs z abiēs habi
tū mutauit z iterq; ad patriarcham re
diēs ab eo elemosynā postulauit. Ille
āt dispēsatore vocato dixit. Da ei vi.
aureos q̄s cū sibi dedisset. z ille abissz
dixit ei dispēsator. Per oratiōes tuas
pater iste idez hodie mutato habitu:
bis accepit. Beat⁹ aūt iohānes quasi
hoc se nescire dissimulauit. Iteruz ille
tercio habitū mutās ad beatū iohan
nez venit z elemosynā postulauit: tūc
dispensator beatū iohānē tetigit innu
ens q; ille esset. Cui btūs iohes rndit.
Vade z da ei duodecim nūmismata:
ne forte sit dns iesus xp̄s q; tēptare me
velit vtrū poterit hic plus accipere q̄z
ego dare. Quadam vice cum patri
cius quandā pecuniam ecclie in mer
catōib⁹ ponere vellet z p̄triarcha nulla
ten⁹ cōsentiret. sz paupib⁹ eā dispēsare
vellz. ambo plīmū ꝑtendētes irati ab
iuicē recesserūt. Aduenīēte hora vnde
cima mādat p̄triarcha q; archipb̄yterq;
patricio dicēs. Dñe sol ad occasuz est.
Qō ille audiēs lachrymis ifusus ad
eū venit z ventā postulauit. Cū
q̄dā su⁹ nepos a q̄dā tabernario gnez
iuriā audiuisset: z ex h̄ p̄triarche lamē
tabil⁹ q̄rēs nullaten⁹ ꝑsolari posset.
p̄triarcha rndit. Et q̄modo ē aut⁹ tibi
aliq̄s ꝑdicere z os suū ꝑ te apire. Cre
de fili mee quitati. qm̄ faciā ī eo hodie
talē rē vt tota alexādria miret. Qō au
diēs ille ꝑsolatōez recepit. putās q; eū
faceret grauit̄ ꝑberari. Videns iohes
q; ꝑsolatōez recepisz. pect⁹ ei⁹ osculat⁹
est dicēs. Fili si vere nepos mee hūili
tatis exist̄ ꝑpara te z flagellari z qui
cia pati ab oib⁹. Vera em̄ cognatio ī
ex carne z sāguie sz ex virtute mēz agno
scit̄. Cōfesti igit̄ p illo hoie misit. z ab
oi pēsiōe z tributo liberq; eū fec̄. Et oēs
audiētes mirati sūt. Et itellexert̄ h̄ eē
qō dixerat. faciā in eo talē rem vt tota
alexādria miret. Audiēs p̄triarcha
ꝑsuetudinē eē q; mox vt imperator coro
nat⁹ ē. ꝑfestiz monumētoz edificato
res sumunt q̄ttuor vel q̄nq; minutias
marmoz pusillas diuersi colorz. z igre
diētes ad ipatorē dicunt. De q̄li mar
more k̄ metallo iubz ipiū tuū sibi fieri
monumētū. Imitat⁹ h̄ monumētū si
bi fieri p̄cepit. sz tñ vsq; ad obitū suuz
illō ipfectū manere fec̄. Ordinauitq;
aliq̄s q; ad eū cū ī celebri festiuitate cū
clero ꝑsisterz accederēt sibiq; dicerent.
Dñe monumētuz tuū ipfectū ē. p̄cipe
vt cōsumek eo q; nescis q; hora fur ve
niat. Et dues q̄dā cū vidissz bea
tū iohez ī stratu suo viles pānos hze
re eo q; ceteros paupib⁹ erogasset. qōdā
valde p̄cioſū coopimētū emit z beato
iohāni tradidit. Qui cū illō nocte sup
se hzet. tota nocte dormire ñ potuit. co
gitās q; trecētī domini sui ō tāto p̄cio
cooperiri possent. Tota insuper nocte
lamentabatur et dicebat. Quanti in
cenati. quāti ī foro pluuijs madefacti.
quanti pre frigore dentib⁹ stridentes

hodie dormierunt. Tu vero grandes
pisces deuorans. ⁊ in thalamo requie
scens cum omnibus malis tuis insu/
per te coopertorio trigintasex nūmis/
matum calefacis. Humilis iohānes
alia vice hoc nō vestiet̄. Statimq; fa/
cto mane illud vendi fecit. ⁊ p̄ciū pau
peribꝫ erogauit. qd̄ audiens ille diues
ip̄m coopertoriuz secundo emit ⁊ bea
to iohanni tradidit. rogans vt ipsum
de cetero nō venderet sed sup̄ seipsum
teneret. At ille istud accipiēs iussit ite
rum vendi. ⁊ dominis suis p̄ciū ero
gari. Quod ille diues audiens. iteruz
abijt ⁊ ip̄m redemit ac beato iohāni
detulit. eiq; gratulabundus dixit. Vi
debimus quis deficiet. aut tu venden
do aut ego redimendo. Et sic suauiter
quasi diuitez vindemiabat dicens q̄
possit aliquis intentiōe dandi paupe
ribus diuites talit̄ expoliare: nec pec/
cat. Duo em̄ lucratur talis. Vnuz q̄r
animas illorū saluat. Alteruz quoniā
ip̄e ex hoc mercedē non modicam ac/
cipiet. Volens beatus iohānes ho
mines ad elemosynaz prouocare. nar
rare consueuit de sancto serapione q̄
cum amictū suum pauperi tribuisset.
⁊ alteri obuians qui frigus patiebat̄
tunicam similiter tribuisset. ⁊ euange
lium tenens nudus sederet. interoga/
uit eum quidā dicens. Abba quis te
expoliauit. Et demonstrans euange/
lium dixit. Ille me expoliauit. Alias
autem alium pauperem videns euan
gelium ipsum vendidit. ⁊ pauperi pre
cium dedit. Qui cum interrogaretur
vbi ip̄m euangelium haberet. respon
dit. Euangeliuz precipit dicens. Va
de ⁊ vēde omnia que habes ⁊ da pau
peribus. Seipsum ergo habebam et
seipsum vendidi ⁊ tradidi vt manda/
bat. F Cum cuidam elemosynā
petenti dari precepisset beatus iohan
nes quinq; nūmos indignatus ille q̄
maiorem sibi elemosynam nō fecissz.
ꝯtinuo ad ꝯtumelias ipsius prorupit
ac in eius faciem cōuiciari cepit. quod
eius famuli audientes in eum volue
runt irruere ac ipsum grauiter cedere
quod beatus iohannes omnino pro
hibuit dicens. Sinite fratres sinite vt
mihi maledicat. Ecce em̄ habeo sexa/
ginta annos blasphemans per opera
mea christum ⁊ vnum conuicium nō
portabo ab isto. Jussitq; sacculū affer
ri. ⁊ coram ip̄o apponi vt inde tollerz
quantū vellet. Cum populus lecto
euangelio ecclesiam exiret. ⁊ foris ocio
sis verbis vacaret. quadam vice post
euangelium patriarcha cum eis exijt
⁊ in medio eorum sedere cepit. Omni
bus vero de hoc mirantibus dixit ad
eos. Filij vbi oues ibi pastor. Aut igi
tur intrate et ego vobiscum intrabo.
aut manete hic ⁊ ego pariter manebo
Semel igitur ⁊ bis hoc fecit. ⁊ sic po/
pulū stare in ecclesia erudiuit. Cuz
quidam iuuenis sanctimonialez quā
dam rapuisset. ⁊ clerici talem iuuenez
coram beato iohanne exprobrarent ⁊
ipsum excōmunicanduz esse dicerent.
vtputa qui duas animas perdiderat
scz suam ⁊ illius ꝯpescuit eos beatus
iohannes dicens. Non sic filij non sic.
Ostendo vobis quia ⁊ vos duo pec/
cata ꝯmittitis. Primo quia ꝯtra p̄ce/
ptū dn̄i facitis. qui ait. Nolite iudica/
re vt nō iudicemini. Scd̄o q̄r nescitis
p̄ certo si vsq; hodie peccent et se non
peniteāt. Freq̄nter aūt existēte bea/
to iohanne i orōne ⁊ i extasi mētis po
sito. talibꝫ v̄bis cū deo disputare audi
tus ē. Sic sic bone iesu ego disp̄gēdo
⁊ tu mīstrādo videamꝰ q̄s vincat G
Cuz febre correptꝰ se morti appropī
q̄re cerneret dixit. Gr̄as tibi ago deꝰ.
qm̄ exaudisti mis̄iā meā rogantē bo/
nitatē tuā ne inueniret̄ morienti mihi
nisi vnū tremisse. Hoc igit̄ pauperibꝫ
dari iubeo. Positū ē igit̄ venerabile
corpꝰ eiꝰ in sepulcro vbi corp̄a duoruz
ep̄oꝝ fuerant tumulata. Et corp̄a illa
mirabiliter sancto iohāni cesserūt ⁊ lo
cū mediū vacuū dimiserūt. Ante aūt
paucos dies q̄ꝫ moreret̄. cū q̄dā mlier
q̄ddā flagiciosissimū peccatū ꝯmisis/
set ⁊ nulli vnq̄ꝫ ꝯfiteri auderet. dixit ei

sanctus Johãnes vt saltẽ illud scribe ret eo q̃ scribere sciebat. z sigillatuz ei offerret z ipe p ea oraret. Cui illa assensit. z peccatũ scribẽs diligẽter sigillauit. z btõ Johãni tradidit. Dz post paucos dies beat⁹ Johãnes infirmatus in dño reqeuit. Illa vt audiuit illum defunctũ. se vitupataz z ꝙfusam putauit. credẽs q̃ scriptũ alicui cõmisisset. z ad man⁹ alterius deuenisset. Ad tumulũ igit sancti Johãnis accessit. z ibi vberrime flens clamabat dicens. Heu heu putans cõfessionẽ vitare cõfusio oibus facta sum. Cunctz amarissime fleret z beatũ Johãnẽ rogaret vt sibi ostẽderet vbi nã scriptuz suũ dimisisset. ecce beat⁹ Johãnes in habitu pontificali de tumulo p̃cessit duob⁹ epis qui secũ q̃escebãt hincide vallatus. dixitz mulieri. Cur nos tã tum infestas z me z sanctos istos qui mecũ sunt q̃escere nõ pmittz. Ecce isto le nostre lachrymis tuis oẽs madefacte sunt. Pozrexitz sibi scriptũ suũ sigillatũ vt pus fuerat dicẽs ei. Vide sigillũ hoc. z aperi scriptũ tuum z lege. Quod illa aperiẽs peccatũ suuz oino deletũ inuenit. Et ibi taliter scriptuz reppit. Propter Johãnẽ seruũ meuz deletũ est peccatũ tuũ. Sicz illa ĩmẽsas deo gratias retulit. Et beat⁹ Johãnes cũ alijs duob⁹ episcopis in monumentũ redijt. Claruit circa annuz dñi sexingentesimũ quintuz tempore Foce imperatoris.

Legenda. xxviij. A

De ꝙuersione sci Pauli apli.

Conuersio sancti pauli apli facta est eodẽ anno quo xps passus est. z Stephanus lapidat⁹ anno nõ naturali sz emergẽti. Nam xpus. viij. kalendas aprilis passus est. Stephanus eodẽ anno. iij. die augusti lapidatus est Paul⁹ ꝙo. viij. kalendas februarij ꝙuersus est. Quare aũt eius cõuersio pot⁹ cz alioz sanctoz celebrat triplex ratio solet assignari. Primo p pter exemplũ. vt null⁹ quãtũcũcz peccatoz desperet de venia quãdo tãtũ inculpa talẽ postmodũ cõspicit fuisse ingratia. Secũdo xpter gaudiũ. Sicut em ecclesia magna tristiciã habuit in eius psecutiõe. ita maximã leticiã habuit in ei⁹ cõuersiõe. Tercio xpter miraculũ qõ scz dñs in eo ostẽdit. dũ de seuissimo psecutoze fecit fidelissimũ pdicatorẽ. Eius em cõuersio fuit miraculosa rõne efficiẽtis disponẽtis et patiẽtis. Rõne efficiẽtis id est christi q̃ cum cõuertit. Ibi em pmo ostendit suã mirabilẽ potẽtiã in hoc q̃ ei dixit. Dux est tibi dtra stimulũ calcitrare. Et in hoc q̃ ipm tã subito imutauit. Vnde cõtinuo imutat⁹ respõdit. Dñe quid vis me facere. Augustin⁹ sup hoc ꝓbo. Occisus agnus a lupis fecit agnos de lupis. Jaz parat se ad obediendũ qui pus seuiebat ad psequendũ. Secũdo ostẽdit ei⁹ mirabilẽ sapientiã. Mirabilis em sapiẽtia fuit in hoc quia ipm a tumoze superbie deiecit offerẽdo infima humilitatz nõ sublimia maiestatis. Ego inquit sum iesus nazarenus quẽ tu psequeris. zc. glosa. Nõ deũ vel dei filiũ se vocat sz humilitatis inq̃t mee suscipẽ infima. z superbie tue squamas depone. Tercio ibi ostendit suã mirabilẽ clemẽtiã. qõ notat in hoc q̃ ipm existentẽ in actu z volũtate psequẽdi cõuertit. Licet em haberet deformẽ affectum. qz spirans minaz z cedis. quersum conatũ qz ac cessit ad pncipes. zc. quasi se ingerẽs. gnicioſum actũ quia ibat vt vinctos ꝙduceret in hierusalẽ. z ideo eius iter pessimũ erat ipm tamẽ misericordia diuina ꝙuertit. Secũdo fuit miraculosa rõne disponẽtis. id est luz q̃ ipm ad ꝙuersionẽ disposuit. Jpa em lux dicit fuisse subita imensa z celica. Et subito inquit circũfulsit euz lux de celo. Paulus em tria vicia in se habebat. Primũ erat audacia. qõ notat in hoc q̃ dicit. accessit ad pncipes sacerdotum. nõ vocatus sed sponte zelo cõcitante euz. Secundũ erat superbia. qõ

notat̃ in hoc ꝙ dicit̃ spirans minarũ. ꝛc̃. Tercium erat carnalis intelligẽtia quã scz in lege habebat. Unde glosa sup̄ illud. Ego sum iesus na. ꝛc̃. Ego deus celestis loquor quẽ mortuũ putas sensu iudaico. Ip̄a igit̃ lux diuĩa fuit subita vt audacẽ terreret. fuit imẽsa vt sublimẽ ꝛ sup̄buz in ima humilitatis ꝓsterneret. fuit celica vt carnalẽ eius intelligentiã in celestẽ mutaret. Uel potest dici ꝙ illud disponẽs fuit in trib⁹. scz in voce acclamãte. in luce fulgente. in virtute potẽte. Tercio fuit miraculosa rõne patiẽtis. id ẽ ip̄ius Pauli in q̃ facta ẽ cõuersio ip̄a. In eo em̃ hec tria miraculose exteri⁹ facta sunt. scz ꝓstratõ obcecatio ꝛ triduana ieiunatio. Est em̃ ꝓstratus vt erigat̃ quãtũ ad depressuz affectũ. Augustinus. Prostrat⁹ est Paul⁹ vt cecaret̃. cecatus ẽ vt mutaret̃. mutat⁹ est vt mitteret̃. missus est vt ꝓ veritate pateret̃. Item Augustin⁹. Elisus est seuiẽs et factus est credẽs. elisus est lupus ꝛ factus est agnus. elisus est ꝑsecutor ꝛ factus est p̄dicator. elisus est fili⁹ ꝑditionis ꝛ fact⁹ est vas electiõis. Est obcecatus vt illustraret̃ q̃ntũ ad tenebrosum intellectũ. Unde ꝛ in illo triduo quo mansit cecat⁹ dicit̃ ꝙ doct⁹ fuerit euangeliũ. Nõ em̃ accepit illud ab homine neq̃ ꝑ hoĩem vt ip̄e testat̃. sed ꝑ reuelationẽ iesu xp̄i. Augustin⁹. Paulum dico verũ athletã xp̄i. doctũ ab illo. vnctum de illo. crucifixum cum illo. ꝛ gl̃iosum in illo. Est in carne macerat⁹. vt ipsa caro disponat̃ ad bone opatiõis effectũ. optime em̃ deinceps corpus ei⁹ ad om̃e opus bonũ dispositum est. Nã esurire ꝛ abũdare sciebat ꝛ vbiq̃ in oĩbus institut⁹ erat. ꝛ om̃ia aduersa libẽter sufferebat. Chrysostomus. Tyrãnos ac ppl̃os spirãtes furorez velut quosdã esse culices estimabat. Mortẽ vero atq̃ cruciat⁹ ꝛ mille supplicia quasi ludũ putabat esse puerorũ. Hec amplectebat̃ libẽter ꝛ magis decorabat̃ cathena vinctus q̃ dyademate p̄cioso coronat⁹. ac libentius recipiebat vulnera q̃ alij mũera. Uel ista tria dicunt̃ fuisse in eo ꝯtra tria q̃ fuerũt in p̄mo parẽte. In ip̄o em̃ fuit ꝯtra deũ erectio ꝛ ecõtra in paulo ad terrã ꝓstratio. In ip̄o oculoꝝ apertio ꝛ ecõtra in Paulo oculoꝝ obcecatio. In ip̄o fuit mãducatio cibi vetiti ꝛ ecõtra in Paulo abstinẽtia cibi liciti.

Le. xxix. A De sãcta Paula.

Paula fuit nobilissima matrona romanoꝝ. cuius vitã btũs Hieronym⁹ cõposuit in hec verba. Si cuncta corporis mei mẽbra verterent̃ in linguas ꝛ om̃s artus humana voce resonarẽt nihil dignũ sancte ac venerabilis paule virtutib⁹ dicerẽ. Nobilis genere. sz multo nobilior sctĩtate. potẽs quondam diuitijs. sed nũc xp̄i pauꝑtate insignior. Testor ꝛ iesum ꝛ sanctos angelos eius ip̄mq̃ ꝓpriũ angelũ qui custos fuit ꝛ comes admirabilis femĩe. me nihil in gratiã. nil dicere more laudantiũ. sed q̃d dictur⁹ sum ꝓ testimonio minus ei⁹ esse merit⁹. Uult lector breuiter ei⁹ scire ꝟtutes. oẽs suos pauperes paupior ip̄a dimisit. Et sicut inter multas gẽmas p̄ciosissima gẽma micat. ꝛ sicut iubar solis ꝑuos igniculos stellarũ obruit ꝛ obscurat. ita cunctorũ virtutes sua humilitate supauit Minimaq̃ fuit inter oẽs vt oĩm maior esset. ꝛ quãto plus se deijciebat tãto magis a xp̄o subleuabat̃. Latebat ꝛ nõ latebat. Fugiendo vanã gloriã. gloriã merebat̃. que ꝟtutẽ q̃si vmbra sequit̃ ꝛ appetitores suos deserẽs: appetit ꝯtemptores. Hec cũ q̃nq̃ liberos edidisset Blesillã sup̄ cui⁹ mortez eam rome ꝯsolatus suz Paulinã que sanctũ ꝛ admirabilẽ virũ Pãmachiũ ꝛ ꝓpositi ꝛ reꝝ suarũ reliquit heredez. ad quẽ sup̄ ei⁹ obitu ꝑuum libellũ edidim⁹. Eustochiũ que nũc in sanct⁹ locis ꝛ ꝟginitatis ꝛ eccl̃ie monile p̄ciosissimũ est. Rufinã que imaturo funere piũ m̃ris animũ cõsternauit. ꝛ Toxocium post quẽ parere desijt. vt intel

ligeres eam nõ diu seruire voluisse of
ficio cõiugali. sed mariti desiderio qui
mares optabat liberos edidisse. Post
q̃ vir eius mortuꝰ est. ita eum planxit
vt ꝓpe ipsa moreret̃. ita etiã se ꝯuertit
ad dei seruitutẽ vt mortẽ eius q̃si vi/
deretur optasse. B Quid ḡ refe/
ram ample ⁊ nobilis domꝰ ⁊ quondã
opulẽtissime om̃s pene diuitias ĩ pau
peres erogatas. Hec Paulini ep̃i an/
thioceni ⁊ epiphanij q̃ romã venerãt
accensa ꝟtutibꝫ. ꝑ momẽta patriã de/
serere cogitabat. Quid vltra differo.
Descendit ad portũ. fratre. cognatis.
affinibꝫ. ⁊ qd̃ his maius est liberꝫ ꝓse
quẽtibus ⁊ clemẽtissimã matrẽ vince
re cupiẽtibꝫ. iam carbasa tendebant̃.
⁊ remoꝝ ductu nauis in altũ ꝓtrahe/
batur. paruꝰ Toxocius supplices ma
nus tẽdebat in littore. Rufina iaꝫ nu
bilis vt suas expectaret nuptias ta/
cens fletibꝫ obsecrabat. ⁊ tamẽ illa sic
cos oculos tendebat ad celũ. pietateꝫ
in filios. pietate in deũ supans. Nesci
ebat se matrẽ vt xp̃i se ꝓbaret ancillã
Torquebant̃ viscera ⁊ q̃si a suis mẽ/
bris distraherẽt̃ cũ dolore pugnabat.
Hoc ꝯtra iura nature plena fides pa
tiebat̃. imo gaudẽs animꝰ appetebat
⁊ amorẽ filioꝝ maiore ĩ deũ amore cõ
tẽnẽs in sola Eustochio q̃ ⁊ ꝓpositi ⁊
nauigatõis eiꝰ comes erat acq̃escebat
Sulcabat interim nauis mare ⁊ cun
ctis q̃ cum ea vehebant̃ littora respici
entibꝫ. illa versos tenebat oclos ne vi
deret quod sine tormẽto videre nõ po
terat. Cũq̃ ad loca terre sancte venis/
set ⁊ ꝓconsul palestine q̃ familiã eius
optime nouerat. p̃missis apparitori/
bus iussisset ei parare p̃toriũ elegit hu
milẽ cellulã. que cũcta loca xp̃i vestigi
orum tãto ardore ac studio circũibat.
vt nisi ad reliq̃ festinaret a p̃mis non
posset abduci. Prostrataq̃ ante crucẽ
quasi pendentẽ dñm cerneret adora/
bat. Ingressaq̃ sepulchrũ resurrectio
nis. osculabat̃ lapidẽ quem ab hostio
monumẽti amouerat angelꝰ ⁊ ip̃z cor
poris locũ in quo dñs iacuerat q̃si siti
ens desideratas aq̃s fidei ore lambe/
bat. Quid ibi lachrymaꝝ. q̃ntũ gemi
tuũ. q̃d doloris effuderit. testis est cũ/
cta hierosolyma. testꝫ est ip̃e dñs quẽ
rogabat. Deinde ꝑrexit bethleẽ. atq̃
in specũ saluatoris ingrediẽs vidit sa
crũ ꝟginis diuersoriũ. ⁊ me audiẽte iu
rabat se cernere fidei oculis infantem
pãnis ĩuolutũ. vagientẽ in p̃sepio do/
minũ. magos adorãtes. stellã fulgẽtẽ
desup̃ mr̃ez ꝟginẽ. nutriciũ sedulũ. pa
stores nocte veniẽtes vt viderẽt ꝟbuz
qd̃ factũ erat. q̃si etiã tunc euangeliste
Johis p̃ncipiũ d̃dicarẽt. In p̃ncipio
erat ꝟbuz. ⁊ ꝟbuz erat apud deũ. ⁊ ver
bũ caro factũ ẽ. Paruulos interfectos
Herodẽ seuiẽtẽ. Joseph ⁊ Mariã fu
giẽtes in egyptũ. mixtisq̃ gaudio la/
chrymis loq̃bat̃. Salue bethleem do
mus panis in q̃ natꝰ ẽ ille panis q̃ de
celo d̃scẽdit. Salue effrata regio vber
rima. cuiꝰ fertilitas deꝰ ẽ. Dauid loq̃t̃
ꝯfidẽter introibimꝰ ĩ tabnaculũ eius
adorabimꝰ in loco vbi steterũt pedes
eiꝰ. Et ego misa ⁊ peccatrix digna suꝫ
iudicata deosculari p̃sepe. in quo dñs
ꝑuulus vagijt. orare in spelunca in q̃
ꝟgo puerꝑa deũ fudit infantẽ. Hec re
quies mea. qꝛ dñi mei patria est. h̃ ha
bitabo qm̃ saluator elegit eã. C
Tãta se hũilitate deiecit vt q̃ eã vidis
set. ⁊ ꝑ celebritate nois videre gestissꝫ
ip̃aꝫ eẽ nõ crederet. sꝫ ancillaꝝ vltimã
Et cũ freq̃ntibꝫ choris ꝟginũ cingeret̃
⁊ veste ⁊ voce ac habitu ⁊ ĩcessu mini
ma oĩm erat. Nũq̃ pꝰ viri mortẽ vsq̃
ad diẽ dormitõis sue cũ vllo comedit
viro. q̃uis eũ sctm̃ ⁊ in põtificali cul/
mine positũ sciret. Balneas nisi ꝑicli
tãs nõ adijt. Mollia etiã nisi ĩ ḡuissi/
ma febre lectuli strata ñ habuit. sꝫ sup̃
durissimã humũ stratꝫ ciliciolis q̃esce
bat. si tñ illa q̃es dicẽda ẽ. q̃ iugibꝫ pe
ne or̃onibꝫ dies noctesq̃ iũgebat Ita
leuia pctã plangebat vt illã grauissi/
moꝝ criminũ crederes eẽ ream. Cun/
q̃ a nobis crebrius moneret̃. vt ꝑce/
ret oculis ⁊ eos seruaret euãgelice le/
ctõi aiebat. Turpanda est facies quã

ꝑtra dei ꝓceptū purpuriſſo ꝛ ceruſa ꝛ ſtibio ſepe depinxi. affligendū eſt cor/pus qđ multis vacauit delicijs. Longus riſus ppetuo cōpenſandꝰ eſt fletu. Mollia lintheamina ꝛ ſerica ꝓcioſiſ/ſima. aſperitate cilicij cōmutāda ſunt. Que viro ꝛ ſeculo placui. nūc chriſto placere deſidero. Si inter tales tātaſ q; ⁊tutes caſtitatē in illa voluero ꝑdi/care. ſupfluus videar. in q̄ etiā cū ſecu/laris eēt olim rome matronaꝝ exēpluꝝ fuit. q̄ ſe ita geſſit vt nunq; de illa etiā maledicoꝝ q̄ſq; auderet famā ꝛfrige/re. Fateoꝛ erroꝛē meū. cuꝝ in largien/do eēt pfuſioꝛ arguebā. illud ꝓferens de apl̄o. Nō vt alijs refrigeriū ſit. vo/bis aūt tribulatio ſꝫ ex eq̄litate i hoc tempe vt veſtra abundātia ſit ad illo/rum inopiā. ꝛ illoꝝ abundātia ſit ad veſtrā inopiā. Et puidēdū eſſe ne qđ libenter faceret ſemp facere nō poſſet multaq; hmōi. Que illa mira ꝛ vere/cundia ꝛ ſermōe pciſſimo peritiſſimo/q; diſſoluebat. teſtē inuocans dīm ſe ꝓ illius nomīe cūcta facere ꝛ hoc ha/bere voti vt mēdicans ipa moꝛeꝛeꝛ vt vnū nūmū filie nō dimitteret. ꝛ in fu/nere ſuo aliena ſindone inuolueretur. Ad extremū inferebat Ego ſi petiero mꝫtos inuentā qui mihi tribuāt. Iſte mendicās ſi a me nō acceperit q̄ ei poſ/ſum etiā de alieno tribuere ſi mortuꝰ fuerit a quo eius anīa requireꝛ. Nole/bat in his lapidib; effundere pecuniā qui cū terra ꝛ ſeculo tranſituri ſunt. ſꝫ in viuis lapidib; q̄ voluunꝛ ſup terrā. de quib; in apocalipſi Johānis ciui/tas magni regis extruiꝛ. Exceptis fe/ſtis diebꝫ vix oleū in cibo accipiebat. vt ex hoc vno extimareꝛ quid de vino ꝛ de liq̄mine ⁊ piſcib; ⁊ lacte ⁊ melle ⁊ ouis ⁊ reliquis que guſtu ſuauia ſunt iudicariꝛ. In q̄bus ſumēdis q̄dam ſe abſtinētiſſimos putāt. ꝛ ſi his ventrē ingurgitauerint tutā pudicicīā ſuſpi/canꝛ. Noui ſuſurronē quēdā qđ genꝰ hoiꝫ vile eſt. q̄ſi beniuolū nūciaſſe q; ꝓ nimio feruoꝛe virtutū q̄buſdā videre/tur inſana ꝛ cerebꝝ illius diceret con/ſouendū. Cui illa reſpōdit. Theatrū facti ſumꝰ mūdo ꝛ angelis ꝛ hoībus. Nos ſtulti ꝓpter chriſtū. ſed ſtultū dei ſapiēti⁹, eſt homīb;. Poſt viroꝛuꝫ monaſteriū qđ virꝫ tradideꝛat guber/nandū plures virgines q̄s ex diuerſis ꝓuincijs cōgregaueꝛat taꝫ nobilis q̄; mediocris ꝛ infimi generꝫ in tres tur/mas ꝛ monaſteria diuiſit. ita dūtaxat vt ope ꝛ cibo ſepate. pſalmis ꝛ oꝛone iungereꝛ. Iurgātes inter ſe ſermone leniſſimo federabat. laſciuiente ado/leſcentula q; carnē crebꝛis ꝛ duplicatis frangebat ieiunijs malles eas ſtoma/chum dolere q̄; mentē. dicēs mundi/cia coꝛpis atq; veſtiū anie eſſe ornā/dicia. Et qđ inter ſeculi homies vel le/ue putaꝝ vel nihil. hoc in monaſterijs grauiſſimū eſſe delictū dicebat. Cūq; alijs languētib; large ꝓberet oīa et eſuꝫ q̄ꝫ exhiberet carnīū. ſi quādo ipa egrotaret ſibi nō idulgebat ꝛ in eo in/equalis videbaꝝ q; in alijs clemētia in ſe duricia cōmutabat. Referaꝫ qđ exptus ſum. Denſe iulio feruētiſſi/mis eſtib; incidit in ardoꝛeꝫ febꝛis et poſt deſperationē cū dei miſericoꝛdia reſpiraſſet. ꝛ medici ſuaderēt ob refe/ctionē coꝛpis vino eſſe opus tenui et quo ne aquā bibēs in hydropiſim ver/tereꝛ. Et ego claꝫ beatū ep̄m Epipha/niū rogare vt eam moneret. imo com/pelleret vinū bibere. vt erat ꝓnudēs et ſolertis ingenij ſtatim ſenſit inſidias ꝛ ſubridēs meū eſſe qđ ille diceret inti/mauit. Quid plura. Cum beaꝰ pōti/fex poſt multa hoꝛtamēta exiſſet foraꝫ querēti mihi q̄d egiſſet reſpōdit. Tā/tū ꝓfeci vt ipa mihi ſeni homi pene ꝓ/ſuaſerit vt vinū nō bibaꝫ. In luctu mitis erat ꝛ ſuoꝝ moꝛtib; frangebaꝝ maxime liberoꝝ. Nam ꝛ viri ꝛ filioꝛū doꝛmitōe ſepe ꝓclitata eſt. Et cuꝫ os ſtomachū q; ſignaret ꝛ matricis dolo/rem crucis niteꝛeꝛ impꝛſſione lenire ſu/perabaꝝ affectu ꝛ credula mentē pen/tis viſcera cōſternabant anioq; vin/cens fragilitate coꝛpoꝛis vincebatur. Scꝑturas ſcās tenebat memoꝛiter.

ꝛ cũ amaret hystoriã ꝛ illa ꝑitatis di/
ceret fundamentũ magis sequebat̃ in
telligentiã spũalẽ ꝛ h̃ culmie edificati
onẽ aie ꝓtegebat. Loq̃r ꝛ aliud qd̃
forsitan emulis videt̃ increduluz. He
bream linguã quã ego ab adolescẽtia
multo labore ꝛ sudore ex ꝑte didici. et
infatigabili meditatiõe nõ desero. ne
ip̃e ab ea deserar̃ discere voluit ꝛ cõse/
cuta est vt psalmos hebraice caneret.
ꝛ sermonem absq; vlla latine lingue
proprietate personaret. Quod q̃dẽ vs
q; hodie in sancta filia ei⁹ Eustochio
cernim⁹. Hucusq; nauigauim⁹ pro
speris ventis ꝛ crispantia maris eq̃ra
labẽs carina sulcauit. nũc in scopulos
incurrit oro. Quis ei posset siccis ocu
lis paulã narrare morientẽ. Incidit i
grauissimã valitudinẽ imo qd̃ opta/
bat inuenit. vt nos desereret ꝛ dño ple
nius iungeret̃. q̃d diu differo ꝛ dolorẽ
meũ in alijs imorãdo facio longiorẽ.
Sentiebat prudẽtissima feminaꝝ ad
esse mortẽ. ꝛ frigescẽte iam ꝑte corꝑis
atq; mẽbroꝝ solũ aie teporẽ in sacro ꝛ
sctõ pectore palpitare. ꝛ nihilomin⁹
q̃si ad suos ꝑgeret alienosq; d̃spiceret
illos versiculos susurrabat. Dñe dile
xi decorẽ dom⁹ tue ꝛ locũ habitatiõis
gl̃ie tue. ꝛ q̃ꝫ dilecta tab̃nacula tua do
mine. Elegi abiect⁹ esse in domo dei
mei. Cũq; a me interrogaret̃ cur tace
ret cur nollet rñdere inclamãti. an do/
leret aliq̃d. greco sermõe rñdit. Nihil
se hr̃e molestie sz oĩa q̃eta ꝛ tranq̃lla ꝑ
spicere. Post h̃ obmutuit ꝛ claus̃ ocu/
lis. q̃si humana despiceret vsq; ad ex/
pirationẽ anĩe eosdẽ repetebat ꝑsicu/
los vix vt aure apposita qd̃ dicebat
audire possem⁹. Tota ad fun⁹ ei⁹ pa
lestinaꝝ turba vrbiũ ꝯuenit. Quẽ em̃
mõachoꝝ latẽtiũ i heremo cellula sua
tenuit Quã ꝑginũ cubicl̃oꝝ tenuerũt
secreta. Sacrilegiũ putabat q̃ nõ tali
femine vltimũ reddidisset officiũ. do/
nec subter eccl̃iaz ꝛ iuxta specũ dñi cõ
deret̃. Venerabilis filia ei⁹ virgo Eu
stochiũ q̃si ablactata sup̃ matrẽ suam
abstrahi a ꝑente nõ poterat. deoscula
ri oculos. herere vultui. totũ corp⁹ am
plexari. ꝛ se cũ matre velle sepeliri. Te
stis est iesus nec vnũ q̃dem nũmũ ab
ea filie derelictũ. sz magis tribuẽs ege
nis ꝛ qd̃ his difficil⁹ est fratrũ ꝛ soro
rum imensaz multitudinẽ quã ꝛ sustẽ
tare arduũ est ꝛ abijcere impiũ ẽ. Va
le o paula ꝛ cultoris tui vltimaz sene/
ctutẽ oratõib⁹ iuua. Legẽda. xxx.

De sancto Juliano.

Ulianus quasi iu
bilus ꝛ ana qd̃ est sursum
Inde Julian⁹ q̃si iubilia/
nus. qꝛ cum iubilo sup̃na petijt. Vel
a iulius qd̃ est incipiẽs ꝛ anus. Nam
in dei seruitio fuit senex longanimita
te. sz incipiẽs sui reputatõe. A

Ullian⁹ cenomanẽs ep̃s fuit
hic Simon ille leprosus di/
cit̃ fuisse quẽ dñs a lepra sa/
nauit. ꝛ q̃ dñm ad ꝯuiuiũ inuitauit.
q̃ post ascẽsionẽ dñi ab apl̃is cenoma
nẽsis ep̃s ordinat⁹ est. Hic multis vir
tutib⁹ clarus tres etiã mortuos susci/
tauit ꝛ postmodũ i pace quieuit. Iste
dicit̃ esse ille Julian⁹ q̃ ab itinerãtib⁹
ꝓ inueniẽdo bono hospitio inuocat̃.
eo q̃ in domo ei⁹ dñs fuerit hospitat⁹
Sed veri⁹ videt̃ esse ali⁹ Julian⁹ q̃ scz
vtrũq; ꝑentẽ ignorãter occidit cui⁹ hy
storia infra ponet̃. B Fuit ꝛ ali⁹
Julian⁹ de aluernia genere nobilis sz
fide nobilior. q̃ d̃siderio martyrij se vl
tro ꝑsecutorib⁹ offerebat. Tandẽ Cri
spinus ꝯsularis misit ministrũ ꝛ eum
occidi mãdauit. Quod sentiẽs Julia
nus sponte foras ꝓsilijt ꝛ q̃renti intre
pidus se opponẽs ꝓtinus ictũ ferien
tis excepit. Cui⁹ caput leuãtes ad san
ctum Ferreolũ sociũ Juliani detule/
rũt. ꝛ eidẽ mortẽ sil̃em minant̃ nisi ꝓ/
tinus imolaret. Quib⁹ cum assentire
nollet eũ occiderũt ꝛ caput sancti Ju/
liani cũ corpore scti Ferreoli in vno tu
mulo posuerũt. Et post mltos annos
sanct⁹ Mamert⁹ vienens̃ ep̃s inuenit
caput sancti Juliani inter manus scti
Ferreoli ita illesum ꝛ integrũ ac si ea/

dem die fuisset sepultū. Inter cete/
ra hui⁹ sancti miracula solet referri ꝙ
cū q̄dam dyacon⁹ oues eccl̄ie scti Ju/
liani rapet ⁊ pastores eidē ex ꝑte san/
cti Juliani ꝓhiberēt. ille rn̄dit. Julia
nus nō comedit arietes. Et ecce post
modicū febre vehemētissima ꝑurget
⁊ inualescēte febre ꝙ a martyre incēdi
tur ꝯfitet. Fecitq̄ sup se iactari aquā
vt refrigeraret. Sz statim tant⁹ fum⁹
⁊ fetor de corꝑe ei⁹ exijt. vt cūcti q̄ ade/
rant fugerēt. ⁊ ipe post modicū expira
ret. Cū q̄dam rustic⁹ vt ait Grego/
ri⁹ turoneñ. in die dn̄ica arare vellet ꝓ
tinus ꝯtractis digitꝫ manubriū secu/
ris cū q̄ vomerē mūdare volebat eius
dextre adhesit. Sz post duos annos i
eccl̄ia scti Juliani ad ei⁹ p̄ces curatus
est. Fuit insup ali⁹ Julian⁹ fra
ter bti Julij. Hi duo fratres ad The
odosium imꝑatorē xp̄ianissimū vene
runt. petētes vt tēpla idoloꝝ vbicūq̄
inuenirēt destruerēt ⁊ xp̄i eccl̄ias edifi
carēt. Qd̄ imꝑator libēter faciēs scri/
psit vt oēs eis debeāt obedire. ⁊ eos i
oībus sub pena capitꝫ adiuuare. Cū
igit̄ beati Julian⁹ ⁊ Juli⁹ in loco q̄ di
citur gaudianū eccl̄iam fabricarēt et
cuncti trāseuntes eos in oꝑe ob imꝑa
toris imꝑium adiuuarēt. ꝯtigit vt q̄/
dā cum curru inde transitū facerent q̄
dixerūt ad inuicē. Quā excusationē p̄
tendere poterim⁹ vt liberi trāseam⁹ et
in oꝑe isto nō occupemur. Dixerūtq̄
Proijciam⁹ vnū ex nobis in plaustrū
supinū. ⁊ eū pannis cooꝑiam⁹. dice/
musq̄ ꝙ hoiez mortuū i vehiculo ha
bem⁹. ⁊ sic liberi transire poterimus.
Arripiētesq̄ hoiem vnū in plaustruz
ꝓiecerūt eiq̄ dixerūt. Tu sile ⁊ oculos
claude ⁊ quousq̄ transierim⁹ q̄si mor/
tuus iace. Cūq̄ hoiem tanq̄ mortuū
cooperuissent. ⁊ vsq̄ ad famulos dei
Julianū ⁊ Juliū venissent. dixerūt eis
serui dei. Filioli parūper subsistite. et
nos i hoc oꝑe modicū adiuuate. Qui
rn̄derūt. Nō possum⁹ hic stare qm̄ ho
minē mortuū in plaustro habemus.
Quib⁹ sctūs Julian⁹ dixit. Vt q̄d ita
mentimini filij. Et illi. Nō mētimur
dn̄e. sz sic est vt loq̄mur. Et sctūs Ju/
lian⁹ dixit. Scd̄m ꝟitatez dicti vestri
ita vobis ꝯtingat. Et illi boues pun
gētes ꝑtransierūt. Cūq̄ ꝓcul ꝑtrāsis
sent. accedētes ad currū ceperūt colle/
gā suū vocare ex noie dicētes. Surge
amodo ⁊ stimula boues vt celeri⁹ trās
eam⁹. Cū aūt nullaten⁹ se moueret eū
pulsare ceperūt dicentes. Vt q̄d deli/
ras surge ⁊ stimula boues. Sz cū nul
laten⁹ ille rn̄deret accedētes discoope/
ruerūt eū ⁊ mortuū inuenerūt. Tātus
q̄ timor ipos ⁊ ceteros inuasit. vt nul
lus de cetero famulo dei mētiri aude/
ret. Fuit etiā ali⁹ Julian⁹ qui
vtrūq̄ ꝑentē nesciēs occidit. Cūq̄ ei
Julian⁹ p̄dictus iuuenis ac nobilis q̄
dam die venatōi insisteret. ⁊ q̄ndam
ceruū repertū inseq̄ret. subito ceruus
versus eū diuino nutu se vertit eiq̄ di
xit. Tu me insequerꝫ q̄ patris ⁊ matrꝫ
tue occisor eris. qd̄ ille audiēs vehemē
ter extimuit. ⁊ ne sibi forte cōtingeret
qd̄ a ceruo audierat relictis oīb⁹ clam
discessit ⁊ ad regionē valde remotā ꝑ
uenit. Ibiq̄ cuidaz p̄ncipi adhesit. ⁊
tam strenue vbiq̄ ⁊ in bello ⁊ in pala
tio se habuit. ꝙ p̄nceps eū militē fecit
⁊ q̄ndā castellanā viduā i ꝯiugē ei tra
didit. ⁊ castellum ꝓ dote accepit. In/
terea ꝑentes Juliani ꝓ amissione filij
nimiū dolētes. vagabūdi vbiq̄ ꝑge/
bant. ⁊ filiū suū solicite req̄rebāt. Tā
dem ad castrū cui Julian⁹ p̄erat deue
nerūt. Tūc aūt Julian⁹ a castro casu
recesserat. Quos cū vxor Juliani vi/
disset. ⁊ q̄ naz essent inq̄sisset. ⁊ illi oīa
que filio suo acciderāt enarrassent. in/
tellexit ꝙ viri sui ꝑentes erant. vtpote
qz h̄ a viro suo forte freq̄nter audierat
Ipos igr̄ benigne suscepit. ⁊ ꝓ amore
viri sui lectū suū eis dimisit. ⁊ ipa sibi
alibi lectulū collocauit. Fctō āt mane
castellana ad ecclesiam ꝑrexit. Et ecce
Julian⁹ mane veniēs in thalamū q̄si
vxorē suā excitatur⁹ intrauit. Et inue
niēs duos pariter dormiētes vxorē cū
adultero esse suspicat⁹. silēter extracto

gladio ambos piter interemit. Exies
aũt domũ vidit vxorẽ ei⁹ ab eccl̃ia re=
uertẽtẽ. z admirãs interrogauit q̃ naz
cẽnt illi q̃ in suo lecto dormirẽt. At il=
la ait. Parẽtes vr̃i sunt q̃ vos diutiſſi
me q̃sierũt. z eos in vr̃o thalamo col=
locaui. Q̃ ille audies. pene exanimis
effect⁹ amariſſime flere cepit ac dicere
Heu miser q̃d faciam q̃ dulciſſimos
meos pentes occidi. Ecce impletũ est
verbũ cerui. q̃ dũ vitare volui mi⁹ri
mus adipleui. Jã nunc vale soz⁹ dul
ciſſima. q̃ de cetero nõ q̃escã donec sci
am q̃ de⁹ pniaz meã accepit. Cui illa.
Absit dulciſſime frater vt te deserã et
sine me abeas. sz q̃ fui tecum ꝑriceps
gaudẽ ero ꝑriceps z doloris. Cũ in=
uicẽ recedẽtes iuxta q̃dam magnũ flu
mẽ vbi mlti ꝓfecta banc q̃dã hospi=
tale magnũ statuerũt. vt ibi pniam fa
cerẽt z oẽs q̃ vellẽt trãsire fluuiũ incel=
santer trãsueherẽt. z hospitio vniuer=
sos paupes recipent P⁹ mltũ ꝓ tpis
media nocte dũ Julian⁹ fessus q̃esce=
ret. z gelu graue esset. audiuit voces se
miserabiliter lamẽtãtẽ. ac Julianũ vt
se trãsferret voce lugubri inuocãtẽ. Q̃
ille audies ꝑcitus surrexit. z iam gelu
ipz deficiẽtẽ inuenies. i domũ suã por
tauit z ignẽ accẽdes ipz calefacere stu
duit. Sz cũ calefieri nõ possz. z ne ibi
deficeret ipm i lectulũ suũ portauit. et
diligẽter coopuit. P⁹ paululũ ille q̃ sic
infirm⁹ z q̃si lepr̃osus appuerat. splẽ=
did⁹ scãdit ad ethera. z hospiti suo di=
xit. Juliane dñs misit me ad te man=
dãs tibi q̃ tuã pniaz acceptauit. z am
bo p⁹ modicũ i dño q̃escetz. Dicẽs ille
disparuit. z Julian⁹ cũ vxore sua post
modicũ plen⁹ bonis opib⁹ z elemosy=
nis in dño requeuit. Et Fuit z ali⁹
Julian⁹ nõ q̃dẽ scr̃us sz sceleratiſſim⁹
scz Julian⁹ apostata. Hic Julian⁹ p⁹=
us fuit mõach⁹ z magne religiõis sta
tor. Quedaz aũt mlier vt refert magr̃
Johes belerh i sũma de officio eccl̃ie.
hñs tres ollas plenas auri. auz illud
in oz̃ificijs ollaz cinere ne apperet o⁹=
peruit. z ꝑdictas ollas Juliano quez
scr̃issimũ hoiez estimabat cozã aliq̃b
mõachis fuãdas tradidit. q̃ ãt aurũ
ibidẽ eẽt nlli alij idicauit. Julian⁹ igr̃
ꝑdictas ollas accipies z tã copiosum
auz ibidẽ inuenies. totũ illud auz fu
rat⁹ ẽ. z ollas ipleuit cinere. P⁹ aliq̃d
tps cũ mlier deposituꝫ suũ requireret. il=
le ollas cũ cinere sibi reddidit. Cũ ꝛo
auz requireret q̃incere illũ nõ potuit.
q̃ de auro testes ñ habuerat. q̃m mo=
nachi cozã q̃b⁹ h̃ sibi tradiderat. nil in
eis nisi cinerẽ viderãt. Et sic auz obti
nuit. cũ q̃ romã fugit. Et p illud aurũ
seq̃nti tpe rome obtinuit ꝓsulatũ. Dei
de in ipius sublimat⁹ ẽ. Qui cũ instru
ctus eẽt a puericia i arte magica. z mlt̃
tũ sibi placeret. magistros ide plures
secũ hẽbat. die ãt q̃daz sic in hystoria
triptita hr̃. cũ puer adhuc eẽt z recedẽ
te magr̃o suo sol⁹ remãsisset. z adiura
tões demonũ legere incepisset. añ euz
maxia mltitudo demonũ instar ethio
pũ nigroz aduenit. Cũ iulian⁹ h̃ vi=
dẽs z metuẽs. signũ crucẽ ꝓtin⁹ fecẽ. et
ois illa multitudo demonũ euanuit.
Qui cũ magr̃o reuertẽti q̃d sibi accide
rit retulisset. dixit ei magr̃ su⁹. Hoc si=
gnũ crucis maxie õmões odiũt z timẽt
Sublimat⁹ igr̃ in ipius. h⁹ rei memo
rãs cũ p artẽ magicã opari vellet apo
statauit. z signũ crucis vbicz destruxit
ac xp̃ianos inq̃ntũ potuit ꝓsecut⁹ ẽ. pu=
tãs q̃ alit õmões sibi mime obedirẽt

Julianus Apostata.

Descẽdes iulian⁹ i ꝓsidã sic legit i vi
tas patrũ. misit demonẽ in occidẽtẽ. vt
sibi in ꝓportaret rñsum. Cũ ãt demõ
ad q̃ndã locũ venisset p decẽ dies ibi=
dẽ imobil̃ stetit. q̃ q̃dã mõach⁹ ibidẽ
die ac nocte orabat. z ei sine effectu re=
gresso dixit Julian⁹. Quare tãtũ tar=
dasti. Qui rñdit. Sustinui p decẽ di=
es publicũ mõachũ. si forte ab oꝛone
cessaret z trãsire possez. Cũcz nõ cessa
ret. phibit⁹ suz trãsire z redẽ nihil a=
gẽs. Tũc indigt⁹ Julian⁹ dixit q̃ cũ il
luc veniret vindictã de illo mõacho fa
ceret. Cũ ꝙ de ꝑsis victoriã sibi demo
nes ꝓmitterẽt. sophista su⁹ dixit cui=
dã xp̃iano. Quid putas nũc facit fa=
bri filꝰ. Et ille. sepulchꝛũ parat Julia
no. Dũ igit vt i hystoria sancti Basi=

lij legit̄ ⁊ vt Fulbert⁹ carnotēs ep̄s te/
stat̄. cesariā capadocie deuenisset. san/
ctus Basili⁹ eidē occurrit ⁊ q̄ttuor pa
nes ordeaceos ꝓ munere ei misit. At
Julian⁹ indignat⁹. eos recipe ꝯtēpsit
⁊ ꝓ panib⁹ sibi fenū misit dicēs. Pa/
bulū nobis irrationabiliū aīaliū ob/
tulisti recipe qd̄ misisti. Rn̄dit Basi/
lius. Nos q̄dez qd̄ comedim⁹ tibi mi/
sim⁹. tu ꝟo dedisti nobis vn̄ bestias
tuas nutris. Ad h̄ iratus Julian⁹ re/
spōdit. Cū persas subegero hāc vrbē
destruā ⁊ arabo. vt farrifera mag⁹ q̄ꝫ
homifera noiet̄. Seq̄nti aūt nocte vi
dit Basili⁹ in eccl̄ia sancte Marie in
visu multitudinē angeloꝝ ⁊ in medio
eoꝝ q̄ndā feminā in throno stantē et
astantib⁹ dicentē. Vocate mihi cito
mercuriū qui Julianū apostatā occi/
dat. q̄ me ⁊ filiū meū sup̄be blasphe/
mat. Erat aūt mercuri⁹ miles q̄dam
q̄ ab ipso Juliano ꝓ fide xp̄i fuerat in
terfect⁹. ⁊ in eadē eccl̄ia erat sepultus.
Statiq̄ sctūs Mercuri⁹ cū armis su
is q̄ ibi ꝟuabāt̄ affuit. ⁊ iussus ab ea ī
p̄lium se p̄parauit. Expgefact⁹ itaq̄
Basili⁹ ad locū vbi mercuri⁹ cum ar/
mis suis quiescebat iuit. ⁊ monumen
tū suū apiēs. nec corp⁹ ibidē repperit
nec arma inuenit. Tūc custodē q̄s ar/
ma asportauerit inq̄siuit. Ille ꝟo cuz
iuramēto affirmabat. eadez arma ve/
spere ibidē fuisse vbi ꝑpetuo seruabā
tur. Inde igit̄ Basili⁹ recedēs. ⁊ ma/
ne illuc rediēs inuenit ibidē corp⁹ ei⁹ ⁊
arma. ⁊ lanceā sanguine cruētatā. Et
ecce q̄daz de exercitu rediēs dixit. Cū
Julian⁹ imꝑator in exercitu moraret̄.
ecce q̄dam miles ignot⁹ cū armis suis
⁊ lancea veniēs ⁊ calcaribus vrgens
equū audaci mēte Julianū imꝑatorē
impetijt ⁊ lanceā fortiter vibrans ip̄z
valide ꝑ mediū ꝑforauit. ⁊ subito ab
scedens. nusq̄ cōparuit. Ip̄e ꝟo Juli
anus dū adhuc spiraret. sanguine suo
sicut dicit̄ in hystoria triptita manuz
suā impleuit. ⁊ ī aera ꝓiecit dicēs. Vi
cisti galilee vicisti. Sicq̄ in his voci/
bus miserabiliter expirauit. Ab oib⁹
aūt suis insepult⁹ relinq̄t̄. ⁊ a ꝑsis ex/
coriat̄. ⁊ de corio suo regi ꝑsaꝝ substra
toriū efficitur.

De festiuitatib⁹ que eueniūt infra tempus deuiationis.

Dicto de festiuitati/
bus que occurrūt infra tē
pus qd̄ ꝑtiz ꝯtinet̄ sub tē/
pore recōciliationis ꝑtim
sub tp̄e ꝑegrinatōis qd̄ tp̄us repn̄tat
eccl̄ia a natiuitate xp̄i vsq̄ ad septua/
gesimā seq̄tur videre de festiuitatibus
que eueniūt infra tp̄us deuiatōis. qd̄
incepit ab Adam. ⁊ durauit vsq̄ ad
Moysen. qd̄ tp̄s rep̄sentat eccl̄ia a se
ptuagesima vsq̄ ad pasca.

Legenda. xxxj. A

De septuagesima.

Septuagesima signat
temp⁹ deuiatōis. sexagesi/
ma temp⁹ viduatōis. q̄nq̄/
gesima tēpus remissiōis. q̄dragesima
temp⁹ penitētie sp̄ualis. Inchoat̄
aūt septuagesima dn̄ica in q̄ cantatur
Circūdederūt me. ⁊ terminat̄ in sab/
bato post pasca. Instituta est autē
septuagesima ꝓpter tres rōnes sicut ī/
nuit̄ in summa de officio magistri Jo
hānis beleth. scz. ꝓpter redēptionē q̄/
niā sancti patres statuerūt vt ꝓpter ve
nerationē diei ascensiōis in q̄ natura
nostra celos ascēdit ⁊ sup̄ choros an/
geloꝝ sublimata est. semꝑ ip̄a q̄nta di
es solēnis ⁊ celebris haberet̄ ⁊ in eo ie
iuniū nō obseruaret̄ qr in p̄mitiua ec/
clesia eque solēnis erat sicut p̄ma feria
vn̄ ⁊ tūc solēnis ꝓcessio fiebat ad rep̄/
sentādū ꝓcessionē discipuloꝝ vel ip̄o/
rum angeloꝝ. Jō in vulgare ꝓuerbiū
versum est vt diei dn̄ice dicat̄ cognata
dies iouis. quia antiq̄tus fuit eque so
lennis. sed festa sctōꝝ sup̄uenerūt ⁊ ce
lebrare tot festa erat q̄si onerosum. iō
solēnitas illa cessauit. In redemptōez
g̊ illoꝝ dierū sancti p̄res vnā septima
nā quadragesime ī abstinētia addide
rūt ⁊ septuagesimā vocauerūt. B

Alia est ꝓpter significatōz. qm̄ ꝑ hoc tp̄s significat̄ deuiatio: exiliū ⁊ tribulatio toti⁹ hūani generis ab Adā vsq̄ ad finē mūdi. qd̄ q̄dē exiliū sub reuolutōe septē dieꝝ ꝑagit̄. ⁊ sub reuolutōe septē miliū annoꝝ icludit̄. Per septuaginta eni dies septuagīta cētenas annoꝝ intelligim⁹. Ab initio āt mūdi vsq̄ ad ascēsiōem sex milia annoꝝ ꝯputam⁹. ⁊ tūc ꝟo q̄cq̄d tp̄is seq̄tur vsq̄ ad finē mūdi sub septīo millenario cōprehendim⁹. cui⁹ terminū sol⁹ de⁹ nouit. Nos igit̄ xp̄s in sexta etate mūdi ab h̄ exilio i spe et̄ne retributōis reddita innocētie stola ꝑ baptismū eripuit. Sz ꝯsūmato tp̄e nostri exilij vtraq̄ stola nos ꝑfecte decorabit. Hinc ē q̄ in h̄ tp̄e deuiatōis et exilij cantica leticie deponim⁹. sz tn̄ i sabbato pasce vnū alleluia decātam⁹ tanq̄ in spe et̄ne patrie ḡtulātes. et stolā innocētie i sexta mūdi etate per xp̄m recupantes. Cui etiā tract⁹ subijcit̄ ꝑ quē significat̄ labor quem ad huc ad impletōem mādatoꝝ dei habere debem⁹. In sabbato p⁹ pasca i q̄ vt dictū ē t̄miat̄ septuagesima duo alleluia cātam⁹. qꝛ cōpleto hui⁹ mūdi termīo duplicē stolā gl̄ie ꝯseq̄mur

E Alia est rō ꝓpter rep̄sentatōem. qm̄ septuagesima rep̄sentat septuaginta ānos q̄b⁹ filij isrl̄ sub captiuitate babilonica fuerūt. Et quēadmodū illi deposuerūt organa sua dicētes Quō cātabim⁹ cāticū dn̄i ⁊c. sic ⁊ nos cātica laudis deponim⁹. Postea ꝟo data illis licētia redeūdi a cyro sexagesimo anno ceperūt letari. ⁊ nos q̄z i sabbato pasce tanq̄ i sexagesimo ānno all̄a cātam⁹ eoꝝ repñtādo leticiā. Sed tn̄ illi i apparatu redit⁹ ⁊ i colligendo sarcinulas mltū laborauer̄t ⁊ nos post all̄a tractū stati subiungim⁹ q̄ laborē significat. Sabbato āt q̄ septuagesima termiat̄ duo all̄a cātam⁹ eoꝝ plenā leticiā ꝑ quā ꝑuenerūt in patriā figurātes. Hoc etiā tēpus captiuitatis ⁊ exilij filioꝝ isrl̄ rep̄sentat tp̄s nr̄e ꝑegrinatiōis. qꝛ sic ip̄i in sexagesimo anno sunt lib̄ati. sic nos in sexta mūdi etate. Et sicut adhuc i colligēdo sarcinulas laborauerūt. sic ⁊ nos etiā liberati in cōpletōe mādatoꝝ laboram⁹. Sed cū ad patriā ꝑuentū fuerit. labor oīs cessabit ⁊ gloria ꝑfecta erit. ⁊ duplex all̄a i corpe et aīa cātabim⁹. In h̄ igr̄ tp̄e exilij ecclesia multis tribulatōib⁹ p̄ssa et fere in baratro desꝑatiōis posita ab alto trahēs suspiria clamat i officio ⁊ dic̄ Circūdederūt me gemit⁹ mortis ⁊c. ⁊ oñdit multiplicē sui tribulatōz quā habz ⁊ ꝓ miseria ꝯtracta ⁊ ꝓ duplici pena inflicta ⁊ ꝓ culpa q̄ ad aliquos cōmissa. Sz tn̄ ne desperet ꝓponit̄ ei in euāgelio ⁊ i epl̄a triplex salubre remediū ⁊ triplex p̄miū. Remediū est vt si ab illis vult ꝑfecte lib̄ari i vinea aīe sue laboret abscidēdo vicia et peccata. Postea in stadio p̄sentis vite sue currat ꝑ pnīe opa. deide virilit̄ i agone pugnet ꝯ oīa diaboli tēptamēta. Et si h̄ fecerit triplex p̄miū habebit. qꝛ laborāti dabit̄ denarius. currenti brauiū. pugnāti corona Quia etiā septuagesima significat tp̄s nr̄e captiuitatis ꝓponit̄ nob̄ remediū ꝑ qd̄ a captiuitate possum⁹ liberari. s. ꝑ cursum fugiēdo. ꝑ pugnā p̄liādo. ꝑ denariū redimēdo.

Legenda. xxxij. A

De Sexagesima

Sexagesima inchoatur in dn̄ica in q̄ cantat̄. exurge q̄re obdormis dn̄e. ⁊ termiat̄ in q̄rta feria p⁹ pasca. Instituta est aūt ꝓpt̄ redēptōez. ꝓpt̄ significatōez. ⁊ ꝓpt̄ repñtatōem. Propt̄ redēptōem. qm̄ melchiades papa ⁊ btūs siluester statuerūt vt bis in om̄i sabbato comederet̄ ne ꝓpter abstinentiā quā hoīes sustinuerūt in sexta feria in q̄ oī tp̄e ieiunādū est natura debilitaret̄. In redemptōem q̄ sabbatoꝝ illi⁹ tp̄is vnā septimā q̄dragesime addiderūt. ⁊ sexagesimā vocauerūt. Alia rō est ꝓpter

significatōem. qm̄ sexagesima signifi
cat tp̄us viduitatis eccl'ie ⁊ merorē il
li⁹ ꝓ absentia sponsi. qm̄ fructus sex
agesim⁹ debet̄ viduis. In ꝯsolatōez
aūt illius ꝓ absentia spōsi q̄ ad celos
raptus ē dant̄ eccl'ie due ale. s. sex ope
rū misericordie exercitatio ⁊ decalogi i
pletio. Uñ sexagesima sonat sexies ō
cem. vt ꝑ sex intelligaut̄ sex opa mise/
ricordie. ꝑ decē intelligat̄ decalogus.
Tercia rō est ꝓpt̄ rep̄sentatōnem.
Nam sexagesima nō soluz significat
tp̄s viduitatꝫ sed etiā mysteriū nr̄e re
dēptōis rep̄sentat. Nā ꝑ decē intelli/
git̄ hō q̄ est decima dracma. eo ꝙ fa/
ctus sit vt ruinā nouē ordinū repara
ret. Ul' intelligit̄ ꝑ decē. eo ꝙ ꝯstat ex
q̄tuor humoribꝫ q̄tū ad corp⁹. ⁊ ha/
bet tres potētias in aīa. s. mēoriā. in/
telligentiā et voluntatē q̄ facte st̄ vt
seruiāt btissime trinitati. vt i ip̄am fi
delit̄ credamus. ip̄az feruēter diliga
mus. ⁊ sp̄ in memoria teneam⁹. Per
vj. intelligunt̄. vj. mysteria ꝑ q̄ hō de
cimus est redēptus. q̄ sunt Incarna/
tio. natiuitas passio. descēsio ad infe/
ros. resurrectio. ⁊ i celū ascensio Et ꝓ
tendit̄ sexagesima vsq̄z ad q̄rtaz feriā
post pasca. in q̄ cantat̄. Uenite bñdi/
cti p̄ris mei. qꝛ illi q̄ in opibꝫ miseri/
cordie se exercēt audiēt istō. Uenite
bñdicti. vt ip̄e xp̄s testat̄. vbi tūc spō
se ianua apiet̄ ⁊ amplexu spōsi fruet̄.
In epl'a admonet̄ vt instar pauli tri
bulatōem de absentia spōsi patiēter
toleret. In euāgelio vt semiatōi bo/
noꝝ operū sp̄ insistat. Et q̄ q̄si despe
rās clamauerat. Circūdederūt me ge
mitus mortis. nūc q̄z ad se rediēs pe
tit i officio in tribulatōibꝫ adiuuari ⁊
ab ip̄is eripi dicēs. Exurge dñe ⁊c.
Et ponit ibi triplex exurge. Quidā
eni sunt i eccl'ia q̄ aduersis p̄munt̄ sz
nō dijciunt̄. Quidā q̄ p̄munt̄ ⁊ deijci
unt̄. Quidā q̄ nec p̄mūt̄ nec deijciūt̄.
tamē qꝛ aduersa nō tolerant ꝑiculuz
est ne ꝓspa ip̄os frangāt. Clamat ḡ
eccl'ia vt exurgat q̄tū ad p̄mos ip̄os
ꝯfortādo cū dormire videat̄ ip̄os ñ
eripiendo. Clamat vt exurgat q̄tuz
ad scōos ip̄os cōuertendo a q̄bꝫ vide
tur faciē auertisse ip̄os quodāmodo
repellēdo. Clamat vt exurgat q̄tuz
ad tercios ip̄os in ꝓspis adiuuādo ⁊
liberādo. Legēda xxxiij A

De quinquagesima

Quinquagesima du/
rat a dñica i qua cantat̄.
Esto mihi in deū ꝓtecto
rem ⁊c. ⁊ termiat̄ i ip̄o die
pasce. Instituta est aūt ꝓpt̄ suppleti/
onē. ꝓpter significatiōem. ⁊ ꝓpt̄ rep̄sē
tatiōem. Propt̄ suppletōem. qm̄ cuz
debeam⁹. xl. dies ieiunare ad sil'itudi
nem xp̄i. ⁊ nō sunt ibi nisi. xxxvj. dies
ieiunabiles. qꝛ in dñicis nō ieiunat̄.
tū ꝓpter leticiā ⁊ reuerentiā resurrecti
onis. tum exēplo xp̄i q̄ ip̄a die resurre
ctōis bis comedit. s. qñ itrabat ad di
scipulos ianuis clausis. ⁊ illi obtule/
rūt ei ptē piscis assi ⁊ fauū mellis. et
iteꝝ cū discipulis euntibꝫ i emaus ꝯz
quosdā. ideo ꝓ suppletiōe dñicarum
additi sunt quattuor dies. Et iteruz
clerici videntes ꝙ sicut p̄cedebāt po/
pulū ordine. ita p̄cedere deberēt san
ctitate. ꝑ duos iteꝝ dies ante illos q̄
tuor abstinere ⁊ ieiunare incipiūt. et
sic vna septimana addita est. q̄ ⁊ q̄n/
q̄gesima noiat̄. Et hoc papa The/
lesphor⁹ ordiauit vt ait Amb. Alia
ratio est ꝓpter significatōem. qm̄ q̄n
quagesima significat tp̄us remissio/
nis. id ē tp̄us penitentie in q̄ omnia
remittunt̄. q̄nquagesimus eni annus
erat iubile⁹ q̄ erat ann⁹ remissiōis. qꝛ
tūc debita dimittebant̄. serui libera/
bant̄. ⁊ oēs ad suas possessiōes reuer
tebant̄. Per qd̄ significabat̄ ꝙ ꝑ pe/
nitentiā dimittunt̄ debita pctōꝝ. li/
berāt̄ omnes a seruitute demonum.
⁊ reuertunt̄ ad possessiones celestiū ꝫ
māsionū. Tercia ratio est ꝓpter re/
p̄sentatōnem. Nam q̄nquagesima ñ
solū tp̄us remissionis significat. sed
etiā statū btitudinis rep̄sentat. Naz
in q̄nquagesimo āno serui efficiebāt̄

liberi. in quinq̃gesimo die a die agni
imolati lex data est. in q̃nquagesimo
die a pasca datus est spũsctũs Et iõ
hic numer⁹ beatitudinem rep̃sentat.
vbi erit adeptio libertatis. cognitio
veritatis ⁊ ꝑfectio caritatis. Tria ãt
sunt necessaria q̃ ꝓponunt̃ nobis in
epl̃a. ⁊ in euãgelio ad hoc ꝙ opa pe/
nitẽte sint ꝑfecta. s. caritas q̃ ꝓponit̃ i
epl̃a. memoria dñice passiõis ⁊ fides
q̃ intelligit̃ ꝑ illuminatõez ceci. ⁊ hec
ponunt̃ in euangelio. Nam fides ip̃a
opera facit acceptabilia et placabi/
lia. q⁊ sine fide impossibile est placere
deo. Memoria dñice passiõis fac̃ eẽ
facilia. Vñ Grego. Si passio xp̃i ad
memoriã reducit̃ nihil est quod non
equo aĩo toleret̃. Caritas facit eẽ cõ
tinua. quia sicut dicit Grego. Amor
dei nõ põt esse ociosus. opat̃ eni ma/
gna si est. si autẽ opari negligit amor
nõ est. Et sicut in p̃ncipio eccl̃ia qua/
si desperãs clamauerat. Circũdede/
rũt me ⁊c̃. ⁊ postmodũ ad se rediens
adiuuari petebat. ita hic iã concepta
fiducia ⁊ spe venie ꝓpter pniam orat
⁊ dicit. Esto mihi in deũ ꝓtectorem
⁊c̃. vbi q̃tuor petit. s. ꝓtectõem. firma
mentũ. refugiũ et ducatũ. Omnes eĩ
filij sui aut sunt in gratia aut sunt in
culpa. aut in aduersis aut i ꝓsp̃is Il
lis q̃ sunt in gratia petit firmamentũ
vt scz in ip̃a gratia cõfirment̃. Illis
q̃ sunt in culpa petit vt deus sit eorũ
refugium. Illis q̃ sunt in aduers̃ pe/
tit ꝓtectiõem vt in ip̃is tribulatõib⁹
ꝓtegant̃. Illis q̃ sunt in ꝓsperis petit
ducatũ. vt. s. in ip̃is a deo innocenter
ducant̃. Termiat̃ aũt q̃nquagesima
vt dictũ est in die pasce. q⁊ penitentia
ad nouitatẽ vite facit resurgere. In
hoc tp̃e psalmus q̃nquagesimus scz
Miserere mei deus q̃ est psalm⁹ pe/
nitentie ⁊ remissiõis pl̃imũ freq̃ntãt̃.

Legenda xxxiiij. A
De Quadragesima

Quadragesima inci/
pit a dñica q̃ cãtat̃ Inuo
cauit me. Vbi eccl̃ia q̃ tot tribulatõi
bus p̃ssa clamauerat. circũderũt me
⁊c̃. Et postmodũ respirauerat inuo/
cãdo adiutoriũ dicens. Exurge ⁊c̃. et
Esto mihi in deũ ꝓtectorẽ ⁊c̃. Nunc
oñdit se exauditã dicens. Inuocauit
me ⁊c̃. Notandũ aũt q⁊. xl. ꝯtinet. xlij.
dies cõputatis dñicis dieb⁹. ex q̃bus
dũ sex dies dñicales subtrahũtur re/
manent. xxxvj. dies i abstinẽtia q̃ sũt
decima toti⁹ anni. Annus eni habet
trecẽtos sexagitaq̃nq̃ dies. q̃ꝝ trigi
tasex sunt decima Sed q̃ttuor dies p̃
cedẽtes addunt̃ vt sacer numer⁹. xl. di
erũ impleat̃. quẽ saluator suo ieiunio
ꝯsecrauit. Quare aũt in h̃ nume/
ro q̃dragenario ieiuniũ obs̃uam⁹ tri
plex rõ assignari põt. Prima ẽ Aug.
qm̃ matthe⁹. xl. generatões xp̃i posu
it. Ab h̃ igit̃ dñs suo quadragenario
nũero ad nos descẽdit vt nos ad euz
nostro q̃dragenario ascẽdam⁹. Aliã
assignat idẽ dicens. ad h̃ vt habeam⁹
q̃nquagenariũ q̃dragenario addẽd⁹
est denari⁹. q⁊ ad hoc vt veniam⁹ ad
btãm req̃em oportet nos toto p̃sentꝫ
vite tp̃e laborare. Unde ⁊ dñs. xl. di
ebus cũ discipul̃ suis mãsit. ⁊ p⁹ deci
ma die sp̃m̃sanctũ ꝑaclitũ misit. Ter
ciã assignat magister p̃positin⁹ in sũ
ma de officio dicens. Mund⁹ in q̃t/
tuor partes et ann⁹ in quattuor tem
pora diuidit̃. et homo ex quattuor ele
mentis et quattuor cõplexionib⁹ cõ/
stituit̃. et nouam legẽ que in quattu
or euangelijs consistit. et veterez que
in decem mãdatis transgressi sum⁹
Oportet igitur vt denarius per qua
ternariũ multiplicet̃. vt sic quadrage
nariũ faciamus. id est mandata vete
ris et noue legis toto tẽpore vite hu/
ius impleamus. Consistit quidem
corpus nostrũ sicut diximus ex quat
tuor elemẽtis: que etiam quasi quat
tuor sedes in nobis habent. Nam ig
nis in oculis. aer in lingua et aurib⁹:
aqua in genitalibus. terra in mani/
bus et in alijs membris dominatur.
In oculis igit̃ curiositas. in lĩgua et

auribꝫ scurrilitas. in genitalibꝫ volu//
ptas. in manibꝫ ⁊ in alijs mẽbris est
crudelitas. Hec q̃ttuor ꝯfitet̃ publi//
canus. Quia eni a lõge stat ꝯfitet̃ lu
xuriã q̃ est fetida. q̃si dicat. Nõ audeo
appropinq̃re dñe ne in naribꝫ tuis fe
teã. ꝙ nõ audet oclos ad celũ leuare
ꝯfitet̃ curiositatẽ. ꝙ manu ꝑcutit pe//
ctus ꝯfitet̃ crudelitatẽ. ꝙ dic̃ ꝓpicius
esto mihi peccatori ꝯfitet̃ scurrilita//
tem. nã scurre cõsueuerũt vocari pec
catores vel potiꝰ leccatores. Hec p̃//
positinꝰ. B Grego. q̃z in
omel̃. tres ponit rões dicẽs. Cur in
abstinẽtia q̃dragenariꝰ numerꝰ custo
dit̃ nisi q̃r ꝟtꝰ d̃calogi ꝑ libros q̃tuor
scti euãgelij implet̃. In h̃ etiã morta
li corꝑe ex q̃tuor elemẽtis subsistimꝰ.
⁊ ꝑ voluptates eiusdẽ corꝑis p̃ceptis
dñicis ꝯtrariamur. Quia g̃ ꝑ carnis
desideria decalogi mãdata ꝯtẽpsimꝰ
dignũ ẽ vt eandẽ carnẽ q̃terdecies af
fligamꝰ. A pñti q̃z die vsq̃z ad pasca
sex hebdomade. i. q̃dragintaduo di//
es veniũt. ex q̃bꝫ dũ sex dies dñici de
abstinẽtia abstrahunt̃ trigitasex ĩ ab
stinẽtia remanẽt. Dũ ꝟo ꝑ trecentos
sexagintaq̃nq̃z dies annꝰ ducit̃. q̃si an
ni nr̃i decimas deo damꝰ. Hec Gre.
Quare aũt nõ obꝟuamꝰ nostꝝ ieiu//
niũ eodẽ tꝑe q̃ xp̃s ieiunauit q̃ statiz
post baptismũ istud inchoauit. sz cũ
pasca potiꝰ istd̃ cõtinuamus. q̃dru//
plex rõ assignat̃ in sũma d̃ officio ma
gistri iohis beleth. Prima ẽ vt si vo
lumꝰ cũ xp̃o resurgere. q̃r ꝑ nobis ip
se est passus ⁊ nos cũ eo pati debemꝰ
Scda cã est vt filios isrl̃ imitemur
q̃ p̃mo eo tꝑe exierũt de egypto. post//
ea eo tꝑe de babilonia. qd̃ inde ꝓbat̃
qm̃ tã isti q̃z illi statim qũ egressi sũt
celebrauerũt pasca. Sic ⁊ nos imitã
tes eos h̃ tꝑe ieiunamꝰ vt de egypto
⁊ babylonia. i. h̃ mũdo in terrã eter//
ne hereditatis ingredi mereamur.
Tercia causa est. qm̃ feruor libidinis
in tꝑe veris magꝫ solet nos accẽdere.
vt ergo refrenemꝰ corꝑis estũ in hoc
tꝑe maxime ieiunamꝰ. Quarta ẽ q̃r
statim post ieiuniũ debemꝰ corꝑꝰ dñi
accipe. Sicut ergo filij isrl̃ priusq̃z co
mederẽt agnũ affligebãt se ⁊ comede
bãt agrestes lactucas ⁊ amaras. ita ⁊
nos debemꝰ ꝑ pniam priꝰ affligi vt
digni valeamꝰ comedere agnũ vite.

Legenda xxxv A

De ieiunio quattuor tempoꝝ

i Ieiunia quattuor tẽ
poꝝ a Calixto papa insti//
tuta sunt. Fiũt aũt hec ie//
iunia q̃ter in anno ꝟm q̃t
tuor tꝑa ip̃iꝰ anni. et huiꝰ multiplex
est rõ. Pria est qm̃ ver ẽ calidũ ⁊
humidũ. estas calida ⁊ sicca. autũnus
frigidus et siccus. hyems frigida et
humida. Ieiunamꝰ igit̃ ĩ vere vt no
xiũ humorẽ. i. luxuriã ĩ nob̃ tẽperemꝰ
In estate vt noxiũ calorẽ. i. auariciaz
in nobis castigemꝰ. In autũno vt ca
stigemꝰ ariditatẽ sup̃bie. In hyeme
vt castigemꝰ frigus infidelitatꝫ ⁊ ma
licie. Scda rõ est q̃re. s. q̃ter in an
no ieiunamus. qm̃ p̃ma hmõi ieiũia
fiũt in marcio. s. in prima septimana
q̃dragesime vt in nobis marcescãt vi
cia. nõ eni oĩno p̃nt extingui. Vl̃ po
tius vt in nob̃ ꝟtutũ germina oriãt̃.
In estate fiũt scda vt ĩ septimana pẽ
thecostes. q̃r tũc vẽit spũsctũs. ⁊ nos
debemꝰ eẽ feruẽtes in spũsctõ. In se//
ptẽbri fiũt ante festũ scti michaelis t̃
cia ieiunia. qm̃ fructus tũc colligunt̃.
⁊ nos debemꝰ deo reddere fructꝰ bo//
noꝝ opeꝝ. In decẽbri fiũt q̃rta quo
niã tũc moriũt̃ herbe. ⁊ nos debemꝰ
mortificari mũdo. Tercia rõ est
vt iudeos imitemur. iudei q̃dẽ ĩ ãno
q̃ter ieiunabant. scz añ pasca añ pen//
thecostes. ante scenophegiã. i. ante ĩ//
fixionẽ tabernaculi in septẽbri. ⁊ an//
te encenia. i. añ dedicatõem ĩ decẽbri.
Quarta rõ est qm̃ hõ cõstat ex q̃tu//
or elemẽtis q̃ztũ ad corꝑꝰ. ⁊ tribꝫ po//
tentijs. s. rõnali: cõcupiscibili ⁊ irasci
bili q̃ntũ ad aĩam. Vt g̃ hec moderẽ
tur in nobis q̃ter in anno ꝑ tres dies
ieiunamꝰ vt q̃ternarius referatur ad

corpus. ternari⁹ ꝟo ad anī az. Et he rōes sunt mgr̄i iohis beleth. Quī ta rō est. qm̄ vt dicit Johes damas. in vere augmētat̄ sanguis. ī estate co lera. ī autūno melācolia. ī hieme fleg ma. Jeiunam⁹ igit̄ in vere vt in nob debilitet̄ sanguis cōcupiscētie ⁊ inep te leticie. Sāguine⁹ enī ē libidiosus ⁊ let⁹ In estate vt debilitet̄ colera ira cūdie ⁊ fallacie. Coleric⁹ enī ē natu raliter iracūdus ⁊ ꝟsut⁹. In autūno vt debilitet̄ melācolia cupiditatis et tristicie. Melācolic⁹ ē naturaliter cu pidus ⁊ trist⁹. In hyeme vt debilitet̄ flegma hebetudīs ⁊ pigricie. Nā fleg matic⁹ naturalit̄ est hebes ⁊ piger

Sexta rō est qm̄ ver cōparat̄ aeri. estas igni. autūn⁹ t̄re. hyems aque. Jeiunam⁹ igit̄ in vere vt ī nob edo met̄ aer elatōis ⁊ supbie. In estate vt ī nob edomet̄ ignis cupiditat⁹ ⁊ aua ricie. In autūno vt edomet̄ t̄ra frigi ditatis spūal' ⁊ tenebrose ignorantie In hyeme vt edomet̄ in nobis aqua leuitatis ⁊ incōstātie. Septia rō est qm̄ ver refert̄ ad puericiā. estas ad adolescētiā. autūnus ad maturitatē siue virilē etatē. hyems ad senectutē Jeiunam⁹ igit̄ in vere vt sim⁹ pueri ꝑ innocētiā. ī estate vt efficiamur iu uenes ꝑ ꝯstātiā ⁊ fortes vitādo incō tinētiā. ī autūno vt efficiamur matu ri ꝑ modestiā. ī hyeme vt efficiamur senes ꝑ prudētiā ⁊ honestā vitā. Vel poti⁹ ī hyeme vt satisfaciam⁹ q̄cq̄d ꝑ illas q̄ttuor etates offēdim⁹ Octa ua rō ē mgr̄i Guil'. altiſ. Jō eī ī q̄ttu or anni tp̄ib⁹ ieiunam⁹ vt emēdem⁹ q̄ in illis q̄ttuor anni tp̄ib⁹ deliq̄mus. Et fiūt ꝑ tres dies vt satisfaciam⁹ ī die qd̄ deliq̄m⁹ in mēse. Et fiūt in fe ria q̄rta. qꝛ tūc dn̄s a iuda tradit⁹ fu it. in sexta feria qꝛ ī ea crucifixus fuit. in sabbato qꝛ ī sepulchro iacuit. ⁊ qꝛ tristes erāt apl'i de nece dn̄i sui.

Legēda xxxvj. De sctō Ignatio

Ignatius dicit̄ quasi ignē pati⁹. i. ignē patiēs diuini amoris. A

Ignati⁹ fuit discipul⁹ bti Jo hānis: ⁊ ep̄us anthiocenus. Hic epl'am ad btām ꝟginez direxisse legit̄ ī hec ꝟba. Xp̄iferema rie suus ignati⁹. De neophicū iohā nisq̄ tui discipulū ꝯfortari ⁊ ꝯsolari debueras. De iesu enī tuo ꝑcepi mi ra dictu. ⁊ stupefact⁹ sum ex auditu. A te aūt q̄ sp̄ fuisti ei familiarit̄ ꝯiun cta ⁊ secretoꝝ eius ꝯscia desidero ex aīo fieri certior ex audit⁹. Valeas et neophici q̄ mecū sunt ex te ⁊ ꝑ te et ī te ꝯfortent̄. Btā aūt ꝟgo dei genitrix maria in hec ꝟba sibi rn̄dit. Ignatio dilecto ꝯdiscipulo hūilis ancilla chri sti iesu. De iesu q̄ a iohe audisti ⁊ di dicisti vera sunt: illa credas. ill' inhe reas ⁊ xp̄ianitat⁹ votū firmit̄ teneas. ⁊ mores ⁊ vitā voto ꝯformes. Veniā aūt vna cū iohe te et q̄ tecū sunt vise re. Sta ⁊ virilit̄ age in fide. nec te cō moueat ꝑsecutōis austeritas sz vale at ⁊ exultet spūs tuus in deo salutari tuo amē. Tāte aūt autoritat⁹ be atus ignati⁹ extitit q̄ etiā dionysius pauli apl'i discipul⁹ q̄ fuit ī phia tam sūm⁹. ⁊ in diuia sciētia tā ꝑfect⁹ ꝟbū bti ignatij ad ꝯfirmatōez dictoꝝ su orū tāq̄ ꝓ autoritate adduxerit. Cū enī vt ipe in libro de diuīs noīb⁹ atte stat̄ q̄dā nomē amoris in diuis rep̄ hēderent dicētes in diuīs nō tam esse nomē amoris q̄ dilectōis volēs ostē dere hoc noie amoris ꝑ om̄ia in diui nis esse vtendū ait. Scribit enī diui nus Ignati⁹. Amor meus crucifix⁹ est. Legit̄ in hystoria triptita q̄ igna tius audiuit angelos cantātes anti phonas sup̄ montē quendā. ⁊ exinde statuit antiphonas cantari in eccl'ia. ⁊ psalmos ſm antiphonas intonari.

B Cū ergo btūs Ignati⁹ diu ꝓ pace eccl'ie dn̄m exorasset. nō suum sed infirmoꝝ ꝑiculū metuens traya no imꝑatori q̄ cepit anno dn̄i. c. d̄ vi ctoria redeunti. et christianis om̄ib⁹ mortē mināti occurrit ⁊ libere se chri stianū esse asseruit. Quē trayan⁹ fer

ro vinctū decē militib⁹ tradidit. ⁊ ro
mā adduci p̄cepit minās eidē ꝙ tra/
deret ibidē bestijs deuorād⁹ Cū ḡ ro
mā duceret ad oēs eccl'ias epl'as de/
stinabat ⁊ eas in fide xp̄i ꝯfirmabat.
Inter quas vnā scp̄sit ad romanam
eccl'iaz sicut legit̄ in hysto. eccl'iastic⁹.
rogās ne suū martyriū ipediat. Ubi
sic dicit. A syria vsq̄ ad romā cū be/
stijs terra mariq̄ depugno. die ac no
cte cōnex⁹ et colligat⁹ decē leopardis
militib⁹ ducor ad custodiā datis q̄ ex
bn̄ficijs nr̄is seuiores fiūt. sed ego eo
rū neq̄cijs magis erudior. O saluta
res bestie q̄ p̄parant̄ mihi qn̄ veniēt.
qn̄ emittent̄. qn̄ eis licebit carnib⁹ me
is frui. Inuitabo eas ad deuoratōez
meā. et dep̄cabor ne forte vt in nōnul
lis fecerūt timeāt ꝯtigere corp⁹ meū.
q̄nimo et si cūctabunt̄ ego vim faciā
ego me ingerā. date q̄so veniā ego no
ui q̄d mihi expediat. Ignes: cruces:
bestie: disp̄siones ossiū. discerptiones
oīm mēbroꝝ ⁊ totius corpis. ⁊ om̄ia
pene in me vnū supplicia diaboli ar/
te q̄sita ꝯflent̄ dūmō iesum xp̄m me
rear adipisci. C Cū ḡ romā ve
nisset ⁊ ad trayanū duct⁹ fuisset dixit
ei trayanus. Ignati cur antiochiam
rebellare facis. et gentē meā ad xp̄ia
nitatē ꝯuertis. Cui Ignati⁹. Utinā
⁊ te possem ꝯuertere vt sp̄ obtineres
fortissimū p̄ncipatū. Cui trayanus.
Sacrifica dijs meis ⁊ sacerdotū om
niū p̄nceps eris. Cui ignatius. Nec
dijs tuis sacrificabo nec tuā affecto
dignitatē. De me q̄cq̄d vis facere po
teris sed nullaten⁹ me mutabis. Tra
yanus dixit. Plūbatis scapulas eius
ꝯtūdite. ⁊ vngulis latera laniate. et
duris lapidib⁹ vulnera ei⁹ ꝯfricate.
Cūq̄ hec oīa in eū fecissent ⁊ ip̄e im/
mobilis p̄manerz dixit trayan⁹ Car
bones viuos afferte ⁊ ip̄m nudis plā
tis desup̄ ambulare facite. Cui igna
tius. Nec ignis ardēs nec aq̄ bulli/
ens poterit in me christi iesu caritatē
extinguere. Cui trayan⁹. Maleficia
sunt hec ꝙ tāta patiēs nō ꝯsentꝫ. Cui
ignati⁹. Nos christiani malefici non
sum⁹ sed in lege nr̄a maleficos viue/
re p̄hibem⁹. Sed vos malefici estis
q̄ ydola adoratis. Trayanus dixit.
Dorsum ei⁹ vngulis laniate ⁊ plagas
sale p̄fundite. Cui ignati⁹. Nō sunt
ꝯdigne passiōes hui⁹ tp̄is ad futurā
gl'iam. Trayanus dixit. Iā nūc euz
tollite. vinculis ferreis alligate. i cip
po in imo carceris custodite. sine cibo
⁊ potu eū eē p̄mittite. ⁊ post triduum
deuorādū bestijs date. Tercia igitur
die imp̄ator ⁊ senat⁹ oīsq̄ ppl'us cō/
uenerūt vt viderēt ep̄m anthiocenuz
q̄ erat cū bestijs pugnatur⁹. Dixitq̄
trayan⁹. Quoniā ignati⁹ sup̄b⁹ ⁊ cō
tumax est ip̄m alligate. ⁊ duos leōes
ad ip̄m laxate vt nec vllas reliq̄as ex
eo relinquāt. Tūc sctūs ignati⁹ dixit
ad populū q̄ astabat. Viri romani q̄
hoc certamē aspicitis nō sine merce/
de laboraui. qr nō p̄pter prauitatem
sed p̄pter pietatē hec patior. Deinde
cepit dicere sic̄ legit̄ in eccl'iastica hy/
storia. Frumētū xp̄i sū bestiaꝝ dētib⁹
molar vt panis mūd⁹ efficiar. Hoc
audiēs imp̄ator dixit. Grādis ē tole/
rātia christianoꝝ. Quis grecoꝝ tāta
toleraret p̄ deo suo. Rn̄dit ignatius
Nō hec mea virtute sz xp̄i adiutorio
toleraui. Tūc sctūs ignati⁹ cepit leo
nes p̄uocare vt ad se deuorādū accur
rerēt. Accurrētes igit̄ duo seui leōes
ip̄m tm̄mō p̄focauerūt. carnē tn̄ eius
nullaten⁹ tetigerūt. Trayan⁹ aūt hoc
vidēs cū nimia admiratōe discessit p̄
cipiens vt nō p̄hiberet̄ si aliq̄s vellet
tollere corpus ei⁹. Quapropter xp̄ia
ni corpus ei⁹ tulerūt et ip̄m honorifi
ce sepelierūt. Cum aūt trayanus q̄s/
dā l'ras recepissz in q̄bus plini⁹ secun
dus christianos q̄s ip̄ator occidi ius
serat plurimū cōmendabat: doluit d̄
his q̄ ignatio ītulerat. ⁊ p̄cepit vt nul
lus xp̄ianus inq̄reret̄. si q̄s tn̄ incide/
ret puniret̄. D Legit̄ aūt ꝙ btūs
Ignati⁹ inter tot tormētoꝝ genera
nunq̄ ab inuocatōe noīs iesu christi
cessabat. Quez cū tortores req̄rerent

cur hoc nomẽ totiens replicaret Ait. Hoc nomẽ cordi meo inscriptũ habeo ⁊ iõ ab ei⁹ inuocatõe cessare non valeo. Post mortẽ igit̃ ei⁹ illi q̃ audierant volẽtes curiosi⁹ expiri cor eius ab ei⁹ corpe auellũt. ⁊ illud scindẽtes ꝑ mediũ totũ cor eius inscriptũ h̃ nomine iesus christ⁹ litteris aureis inueniũt. Unde ex hoc plimi crediderũt.

De hoc sctõ sic dicit Bern̄. super psalmũ Qui habitat. Magnus ille ignati⁹ auditor discipuli quẽ diligebat iesus martyr et ipe: cui⁹ p̃cios reliquijs nr̃a est ditata pauꝑtas. Mariã q̃dem in plib⁹ q̃s ad eam scripsit eplis christiferã ꝯsalutat. Eregi⁹ plane titul⁹ dignitatis ⁊ ꝯmẽdatio honoris immẽsi.

Legenda xxxvij A

De purificatõne beate Marie ꝟginis

Purificatõ beate virgis marie q̃dragesimo die post natiuitatẽ dñi facta ẽ. Cõsueuit aũt illd festũ tribus noib⁹ appellari. scz purificatio. ypapãti. et cãdelaria. Purificatio ãt dr ex eo q̃ q̃dragesima die a natiuitate dñi btã virgo ad tẽplũ venit. ⁊ s̃m legis ꝯsuetudinẽ mũdaret̃ cũ tñ sub illa lege nõ teneret̃. Precepat aũt lex Leuiti. xij. q̃ mlier q̃ suscepto semine filiũ pepisset immũda eẽt septẽ dieb⁹ immũda. s. a ꝯsortio hoim ⁊ ab igressu templi. Sed cõpletis septẽ dieb⁹ mũda q̃dẽ efficiebat̃ quo ad ꝯsortiũ hoim. sed adhuc vsq̃ ad. xxxiij. diem q̃ ad ingressuz tẽpli imũda erat. Tãdem cõpletis q̃draginta dieb⁹ q̃dragesima die tẽplũ intrabat ⁊ puer̃ cũ muneribꝰ offerebat. Si ꝟo feminam pepisset duplicabãt̃ dies. ⁊ q̃ ad ꝯsortiũ hoim et q̃ ad ingressum tẽpli.

Quare aũt dñs p̃ceperit vt q̃dragesima die puer ĩ tẽplo offerret̃: triplex potest esse ratio. Una vt ꝑ hoc intelligat̃ q̃ sicut puer q̃dragesima die in materiale tẽplũ inducit̃. sic ⁊ q̃dragesima die a ꝯceptõe vt sepi⁹ aĩa ĩ corpus tanq̃ in suũ templũ infundit̃ sic dicit̃ in scholastica hist. licz phisici dicant q̃ q̃dragintasex dieb⁹ corp⁹ ꝑficiat̃. Scda vt sicut aĩa q̃dragesima die corpi infusa ab ipo corpe maculat̃. sic q̃dragesima die tẽplũ ingrediẽs ꝑ hostias ab ipa macl̃a ampli⁹ expiet̃. Tercia vt ꝑ hoc det̃ intelligi q̃ in templũ celeste mereut̃ ingredi q̃ decẽ p̃cepta cũ fide q̃tuor euãgelior̃ voluerint obs̃uare. In pariẽte ꝟo feminã duplicant̃ dies q̃ ad tẽpli ĩgressionẽ sicut ⁊ duplicant̃ quo ad corpis formatõem. Nã sicut in q̃dragita diebus corpus mascl̃i organizat̃ ⁊ ꝑficit̃ ⁊ in q̃dragesima die aĩa infundit̃ vt sepi⁹. sic corp⁹ feie in. lxxx. ꝑficitur. ⁊. lxxx. die aĩa vt sepi⁹ inspirat̃. Quare aũt duplo corpus feie tardi⁹ ꝑficit̃ in vtero q̃ corp⁹ viri ⁊ ei aĩa infundit̃ obmissis rõib⁹ naturalib⁹ triplex rõ assignari põt. Prima qm̃ christ⁹ assumptur⁹ erat carnẽ in sexu virili. iõ vt ip̃m sexum honoraret ⁊ ampliorẽ sibi gr̃am faceret voluit vt puer citi⁹ formaret̃ ⁊ mater citi⁹ mũdaretur

Scda vt qm̃ mulier plus peccauit q̃ vir. ⁊ sic erũne ei⁹ ab erũnis viri duplicate sunt exterius in mundo. sic et duplicari debuerũt interius in vtero

Tercio vt per hoc intelligi detur: q̃ mulier quodãmodo plus fatigauit deum q̃ vir. ex eo q̃ amplius deliquit. Deus enĩ quodãmodo in nostris prauis operibus fatigat̃. Unde ipe dicit Esaie. xliij. Seruire me fecisti in peccatis tuis. Et iterũ dicit Hieremie. vj. Laboraui sustinens.

Beata igitur virgo huic legi purificatõnis nõ tenebat̃. quia non peperit suscepto semine sed mystico spiramine. Unde Moyses addidit suscepto semie. cũ tñ necesse ñ erat q̃tũ ad alias mulieres: q̃ oẽs suscepto semie pariunt. Sed ideo addidit vt dicit Bern̄. quia timuit in matrem dñi

blasphemiã irrogare Voluit tñ in h̄ se subdere legi ꝓpter q̄ttuor ratõnes. Prima rõ est vt exemplũ hũilitatis daret. Vñ dicit Bernard⁹. Vere beata virgo nõ habes cãm nec tibi op⁹ est purificatõe. Sed nunq̄d filio tuo opus erat circũcisiõe. esto inter mulieres tanq̄ vna illaꝝ. Nam et fili⁹ tu⁹ sic est in medio pueroꝝ. Hec aũt hũilitas nõ solũ fuit ex patre matris: sed etiã ex ꝑte filij q̄ sil̄ꝫ i hoc se voluit subdere legi. Nã in natiuitate se habuit vt pauꝑ hõ. in circũcisione vt pauꝑ ⁊ peccator hõ. sed hodie vt pauꝑ ⁊ peccator ⁊ seruus hõ. Vt pauꝑ in eo ꝙ oblatõem pauperꝝ elegit. vt pctõr in eo ꝙ ip̄e cũ mr̄e voluit expiari. vt seruus in eo ꝙ voluit redimi. Sic etiaꝫ voluit postmodũ baptizari nõ ꝓpter culpã purgandã sed ꝓpter eius hũilitatẽ maximaꝫ ostendendã. Nã om̄ia remedia cõtra originale pctm̄ instituta christ⁹ in se assumere voluit. nõ qꝛ aliq̄tenus indigeret sꝫ vt hũilitatem suã maximã nobis oñderet. et vt illa remedia ꝑ tp̄e suo bõa fuisse mõstraret. B Quinq̄ eni remedia cõtra ip̄m originale peccatũ ꝑ ꝓcessum tp̄is instituta sunt. q̄rum tria ꝑꝫ ꝙ dicit Hugo de sctõ victore in lege veteri instituta sunt. scꝫ oblatões decimatões. et sacrificioꝝ imolationes ꝑ q̄ maxime opus nr̄e redemptõis exprimebat̄. Nã mod⁹ redimendi exp̄mebat̄ ꝑ oblatõem. ip̄m p̄ciũ ꝑ sacrificiũ in q̄ erat sanguis effusio. ip̄m redemptũ ꝑ decimatõem. qꝛ hõ significat̄ ꝑ decimã dragmã. Primum g̊ remediũ fuit oblatio. Vñ chayn obtulit deo munera d̄ frugib⁹ ⁊ abel d̄ gregib⁹. Scd̄m fuit decimatio. Unde ⁊ Abrahã melchisedech sacerdoti decimas obtulit. Nã ꝑm Aug. decimabat̄ q̄d curabat̄. Terciũ fuit sacrificiorũ imolatio. Ip̄a enim sacrificia ꝑm ꝙ dicit Gre. erãt ꝯtra originale pctm̄ Quia tñ exigebat̄ vt ad min⁹ alt̄ parentũ fidelis esset. et aliq̄n vtriq̄ infideles esse poterãt. ideo aduenit q̄rtũ remediũ. s. circũcisio. q̄ siue ꝑentes fideles essent siue infideles valebat. sꝫ qꝛ illud remediũ nõ poterat ꝯuenire nisi solis marib⁹. nec ianuã ꝑadisi poterat apire. ideo successit ei q̄utum remediũ. s. baptism⁹ q̄ est cõmũis oĩb⁹ ⁊ ianuã celi apit. Primũ igit̄ remedium xp̄s q̄dãmodo assumpsisse videt̄ qñ in tẽplo a ꝑentib⁹ est oblat⁹. Secundũ remediũ q̄dãmodo assumpsit qñ q̄draginta dieb⁹ et noctib⁹ ieiunauit. qꝛ eni nõ habebat vñ solueret decimas reꝝ saltẽ deo obtulit decimas dierũ. Terciũ assumpsit qñ mr̄ eius par turturũ aut duos pullos colũbarũ ꝑ eo obtulit vt inde sacrificiũ fierꝫ vel qñ in cruce se sacrificium obtulit. Quartũ qñ se circũcidi ꝑmisit. Quĩtũ qñ a iohe baptisma suscepit. Secũda rõ est vt legẽ impleret. Nõ eniꝫ venerat dñs legẽ soluere sꝫ adimplere. Nã si in hoc legẽ soluissꝫ potuissẽt se iudei excusare ⁊ dicere Quoniã doctrinã tuã nõ recipim⁹ ex eo ꝙ dissilis es patrib⁹. nec legis traditiões obseruas. Triplici aũt legi hodie se xp̄s et virgo subiecit. Primo legi purificationis in significatõem virtutis. vt p⁹ q̄ꝫ omnia bñ fecerim⁹ dicam⁹ ꝙ ꝑui inutiles sum⁹. Scd̄o legi redẽptõis ad exẽplũ hũilitatꝫ. Tercio legi oblatõis ad exemplũ pauꝑtatis. Tercia rõ est vt legẽ purificatõis termiaret. Sicut eni aduenĩẽte luce cessant tenebre ⁊ aduenĩẽte sole recedit vmbra. sic et aduenĩẽte purificatiõe vera cessauit purificatio tipica. Ibi ei aduenit vera purificatio nr̄a. i. xp̄s qui actiue dicit̄ purificatio. ex eo ꝙ nos ꝑ fidẽ purificat. ꝑꝫ ꝙ d̄r. Fide purificãs corda eoꝝ. Hinc eni est ꝙ nec de cet̄o p̄res tenent̄ ad solutõem. nec matres ad purificatõem. vel tẽpli ingressiõeꝫ nec filij ad illã redẽptõeꝫ. Quarta rõ ẽ vt nos purificandos instrueret. Quiq̄ aũt modis fit purgatio ab infamia ꝑm iura licꝫ tres inhibeantur. ꝑm q̄s ⁊ nos purgari debem⁹. s. iuramẽto q̄d significat pcti abrenũciatõꝫ

aq̃ q̃ significat baptismalẽ ablutõez. igne q̇ designat spũalis gr̃e infusionez. testib⁹ q̇ designãt bonoꝝ opeꝝ multitudinẽ. bello qd̃ significat tẽptatõez.

Veniẽs aũt btã ꝟgo ad tẽplũ filiũ suũ obtulit ⁊ eũ q̇nq̃ siclis redemit. Notãdũ eni q̃ q̃dã p̃mogenita redimebant̃. sic p̃mogenita vndecim tribuũ que redimebãt̃ q̇nq̃ siclis. Quedã nõ redimebãt̃. sicut p̃mogenita leuitaꝝ q̃ nũq̃ redimebãt̃. sz cũ ĩ adultã etatẽ pueniebãt sp̃ in tẽplo dño seruiebãt. Et sicut p̃mogenita mũdoꝝ aĩaliũ q̃ iteꝝ nõ redimebant̃ sed dño offerebant̃. Quedã cõmutabant̃. vt p̃mogenitũ asini qd̃ ꝯmutabat̃ ĩ ouẽ Quedã occidebant̃: vt p̃mogenituz canis. Cũ igit̃ xp̃s fuerit de tribu iuda q̃ fuit vna vndecim tribuũ ptz q̃ debuit redimi. Obtulerũt etiã ꝓ eo dño par turtuꝝ aut duos pullos colũbaꝝ. Hec eni erat oblatio paupeꝝ sed agn⁹ oblatio diuitũ. Nõ aũt dixit pullos turtuꝝ sicut dixit pullos colũbaꝝ. qꝛ pulli colũbaꝝ sp̃ inueniũtur. pulli aũt turtuꝝ nõ sp̃ inueniunt̃. turtures aũt sp̃ inueniũt̃. Nec dixit par colũbaꝝ sicut dixit par turtuꝝ. qꝛ colũba est auis libidinosa. ⁊ iõ in sacrificio suo de⁹ noluit eã offerri. turtur aũt est auis pudica. Sed nõne beata ꝟgo maria pauloante a magis multa põdera auri recepat. videt̃ g̃ q̃ bñ potuerit agnũ vnũ emere. Sz dicendũ q̃ sine dubio ꝟm Bern̄. magi magna põdera auri obtulerũt. qꝛ nõ est vcrisile q̃ tales reges tali puero vilia munera obtulissent. Sed tñ btã ꝟgo vt aliq̇b⁹ placet illud sibi nõ retinuit. sed statim paupib⁹ erogauit. Vl̃ forte pegrinatõi in egyptũ p̃ septẽnium imminẽti ꝓuide reꝟuauit. Vel forte nõ in magna q̃ntitate talia obtulerẽt cũ hec ĩ significatõez mysticã offerrẽt

Ponit aũt expositor tres oblatõnes de dño factas. Pr̃ia facta ẽ d̃ ipo a pentib⁹ Scd̃a ꝓ ipo de auib⁹ Terciã fecit ip̃e in cruce ꝓ hoib⁹. Pr̃ia oñdit ei⁹ hũilitatez. qꝛ dñs legis se legi subiecit. Scd̃a paupꝛtatẽ. qꝛ paupeꝝ oblatõez elegit. Tercia charitatẽ: qꝛ se ꝓ pctõrib⁹ tradidit. Proꝑetates turturis habẽt̃ his ꝟsib⁹. Alta petit turtur cãtãdo gemit. veniẽs ver Nũciat ⁊ caste viuit. solusq̃ moratur. Pullos nocte fouet: morticinũq̃ fugit. Proꝑetates ꝟo colũbe his versib⁹ notant̃. Grana legit. volitat sociata. cadauera vitat. Felle caret. plãgit. sociũq̃ ꝑ oscula tãgit. Petra dat huic nidũ. fugit hostem ĩ flumĩe visum. Rostro ñ ledit gemĩos. pullos bñ nutrit. Dr̃ scd̃o hec festiuitas ypapanti. qd̃ idez est qd̃ p̃sentatio. ex eo q̃ xp̃s ẽ ĩ tẽplo p̃ntatus. Vel ypapãti qd̃ idẽ est qd̃ obuiatio. qꝛ symeon ⁊ anna obuiauerũt dño cũ offerret̃ in templũ. ⁊ d̃r ab ypa qd̃ est ire ⁊ anti qd̃ est ꝯ. Tũc ãt accepit eũ symeon in vlnas suas. Et notãdũ q̃ triplex obũbratio siue exinanitio h̃ d̃ saluatore nr̃o facta ẽ. Prima est exinanitio ꝟitatis. Ille eni q̇ ẽ ꝟitas q̇ omnẽ hoĩem ꝑ seip̃m q̇ ẽ via in seip̃m q̇ ẽ vita ducit hodie ab alijs se duci p̃misit. Cũ inducerẽt inq̇t puerũ iesum ⁊c̃. Scd̃a est exinanitio bonitatis. qm̃ ille q̇ sol⁹ sctũs ⁊ bon⁹ ẽ tanq̃ immũd⁹ voluit cũ mr̃e expiari Tercia est exinanitio maiestatꝭ. qm̃ ille q̇ est portãs oĩa ꝟbo virtutꝭ sue. hodie in vlnis se recipi ⁊ portari p̃misit. q̇ tñ portabat portantẽ se. ꝟm illd̃ Senex pueꝝ portabat. puer aũt senẽ regebat. Tũc aũt symeon bñdixit eũ dicens. Nũc dimittis ꝟuũ tuũ dñe ⁊c̃ Et appellat eũ symeon trib⁹ noib⁹. s. salutare. lumẽ. ⁊ gl̃iam plebis israel. Rõ aũt hui⁹ triplicꝭ noĩs põt q̃druplicit̃ sumi. Pr̃io penes nr̃am iustificatiõem. vt dicat̃ salutare remittẽdo culpã. qꝛ iesus interp̃tat̃ saluator ex eo q̃ saluũ facit populũ suũ a pctis eorũ. Lumẽ dãdo gr̃am. Gl̃ia pleb̃ dãdo gl̃iaz. Scd̃o penes nr̃az regeneratõez. Nã p̃mo puer exorcizat̃ ⁊ baptizat̃ ⁊ sic a pctõ mũdat̃ q̃ ad p̃mũ Secũdo cãdela accẽsa ei dat̃ q̃ ad scd̃m. Tercio ad altare offert̃ q̃ ad tercium.

Tercio penes hodiernã ꝓcessionem. Nã ꝑmo cãdele bñdicũt ⁊ exorcizãt. Scdo accẽdũt ⁊ i manib⁹ fideliũ dãtur. Tercio eccl̃iam cũ cãtic⁹ ingrediunt. Quarto penes triplicẽ hui⁹ festi denoiatõz. Nã d̃r purificatio q̃ ad purgationẽ culpe ꝑ hoc ꝙ dicit salutare. D̃r cãdelaria q̃ ad illumiatõem gr̃e. ꝑ hoc ꝙ d̃r lumẽ. D̃r ypapanti q̃ ad collatõez gl̃ie. ꝑ hoc ꝙ d̃r. gloriam plebis isrl̃. Tũc eni occurrem⁹ obuiã xp̃o in aera. Vl̃ p̃t dici ꝙ laudat xp̃s in hoc cãtico vt pax. vt salus. vt lux. vt gl̃ia. Pax qꝛ mediator est. Sal⁹ qꝛ redẽptor. Lux qꝛ doctor. Gl̃ia qꝛ premi ator. D̃r ⁊ tcio h festũ cãdelaria ex eo ꝙ cãdele accẽse i manib⁹ portãt

Quare aũt eccl̃ia hoc ordiauerit vt scz in hac die cãdele accẽse i manibus portent p̃nt assig̃ri q̃ttuor rões. Primo ꝓpter remouẽda erroneã ꝯsuetudinẽ. Romani eni olim in kal. februarij ad honorẽ februe mr̃is mart⁹: q̃ erat de⁹ belli vrbẽ de q̃nto in q̃ntum annũ cũ cereis ⁊ facib⁹ tota nocte lustrabat vt fili⁹ suus. s. mars eis victoriã de inimic⁹ ꝯcederet cui⁹ mr̃em tã solẽnit honorarẽt. Et illud spaciũ dicebat lustꝝ. Romani etiã i februario sacrificabãt februo. i. plutõi. ⁊ ceteris dijs infernalib⁹. ⁊ hoc ꝑ aiab⁹ añcessoꝝ suoꝝ. Vt g̃ ꝓpiciarẽt eoꝝ iõ ⁊ eis solẽnes hostias offerebãt. ⁊ tota nocte eoꝝ laudib⁹ ĩsistẽtes cũ cereis ⁊ accẽsis facib⁹ vigilabãt. Ml̃ieres etiã romanoꝝ vt ait Innocẽti⁹ papa his dieb⁹ festũ lumiariũ exercebãt. qd̃ a q̃ busdã fabul̃ poetaꝝ originem traxit Aiũt eni ꝙ ꝓserpina fuit adeo speciosa ꝙ pluto de⁹ infernal̃ eã ꝯcupiscens ip̃az rapuit ⁊ deã eã fecit. Parẽtes ãt sui ꝑ siluas ⁊ nemora cum facib⁹ ⁊ luminarib⁹ eã mlto tpe q̃sierũt. Et istd̃ ml̃ieres romanoꝝ repñtãtes cũ facibus ⁊ lumiarib⁹ circũibãt. Et quoniam difficile ẽ ꝯsueta relinq̃re. xp̃iani d̃ gẽtib⁹ ad fidẽ ꝯuersi difficile poterãt relinq̃re hmõi ꝯsuetudies paganoꝝ. iõq̃ Sergi⁹ papa hãc ꝯsuetudinẽ i melius ꝯmutauit. vt. s. xp̃iani ad honorẽ sctẽ mr̃is dñi oĩ anno in hac die totũ mũdũ cũ accẽsis cãdel̃ ⁊ bñdictis cereis illustrarẽt. vt solennitas q̃dẽ staret sz alia intẽtõe fieret. Secũdo ꝓpter oñdẽdã ꝟgis puritatem. Aliq̃ eĩ audiẽtes ꝟginẽ purificatam possent credere ip̃az purificatõe indiguisse. Vt g̃ oñdat ꝙ tota fuit purissima ⁊ splẽdida. iõ ordiauit eccl̃ia vt lumiosos cereos baiulem⁹. ac si ipso facto dicat eccl̃ia. Virgo btã purificatõe nõ indiges. sz tota rutilas. tota splẽdes. Vere eni purificatõe nõ idigebat q̃ ⁊ nõ suscepto semie ꝯcepat. ⁊ i matr⁹ vtero ꝑfectissime mũdata et sctificata erat. Adeo aũt fuit i mr̃is vtero ⁊ in aduẽtu spũssctĩ sctificata et mũdata ꝙ nõ solũ aliqd̃ inclamẽtum ad pctm̃ in ea penit⁹ nõ remãsit. sed etiã ꝟt⁹ sctitat⁹ ei⁹ vsq̃ ad celos extẽdebat ⁊ trãsfũdebat. ita ꝙ i alijs oẽs mot⁹ carnal̃ ꝯcupiscẽtie extinguebat Vñ dicũt iudei ꝙ cũ maria pulcerrima fuerit. a nullo tñ potuit vnq̃ concupisci. ⁊ rõ est. qꝛ virt⁹ sue castitatis cũctos aspiciẽtes penetrabat. ⁊ oẽm in eis ꝯcupiam repellebat. Vñ ꝯpat cedro. qꝛ sic cedr⁹ odore suo serpẽtes interficit. ita ei⁹ sctificatio i alijs radiabat ⁊ oẽs mot⁹ i carne serpẽtinos occidebat. Cõparat etiã myrrhe. qꝛ sic myrrha interficit ꝟmes. sic ei⁹ sctitas ꝯcupiscẽtias carnales. Et hãc p̃rogatiuã habuit p̃ ceter⁹ sctificatis i vt̃o ⁊ ꝟginib⁹. qꝛ eoꝝ sctitas et castitas i alios nõ trãsfundebat. nec carnales mot⁹ in alijs extiguebat. Virt⁹ autẽ castitat⁹ ꝟgis etiam ipudicoꝝ corda medullit⁹ penetrabat. ⁊ ea q̃ ad ip̃az ꝑtin⁹ casta reddebat. Tercio ꝓpter repñtandã hodiernã ꝓcessionez Nã maria ⁊ ioseph ⁊ symeõ ⁊ anna hodie honorabilẽ ꝓcessionẽ fecer̃t. et pueꝝ iesũ in tẽplũ pñtauerũt. Sic et nos ꝓcessionẽ facim⁹ ⁊ cereũ accensũ ꝑ quẽ significat iesus in manib⁹ baiulam⁹ ⁊ vsq̃ i eccl̃ias deferim⁹. Tria eni sunt i cereo. s. cera lychin⁹ et ignis

et ꝑ hec tria significant tria q̃ fuerunt in xp̃o. Nã cera significat carnẽ xp̃i q̃ nata est de maria ꝟgine sine corrupti one carnis. sic̃ apes cerã gignunt sine alterutꝝ cõmixtiõe. Lychin⁹ i cera la tẽs significat aĩam cãdidissimã i car ne latentẽ. Ignis ꝟo siue lumẽ signi ficat diuinitatẽ. q̃ de⁹ nr̃ ignis cõsu mẽs est. Vñ q̃dã sic ait. Hãc in ho nore pie cãdelã porto marie. Accipe ꝑ cerã carnẽ de ꝟgine verã Per lumẽ numẽ maiestatisq̃ cacumẽ. Lychin⁹ ⁊ est aĩa sub carne latẽs p̃opima.

Quarto ꝓpter instructõz nr̃az. In h̃ eni instruimur ꝙ si volum⁹ eẽ añ deũ purificati ⁊ mũdi tria i nob̃ habere d̃ bem⁹. scilicz. fidẽ verã. actõnez bonã. intẽtõem rectã. Nã cãdela i manu ac censa est fides cũ opatõe bona. Et sic̃ cãdela sine lumĩe dicit̃ eẽ mortua. et lumẽ ꝑ se sine cãdela nõ lucet sz mor tuũ esse videt̃. sic et opatio sine fide ⁊ fides sine bono ope mortua esse dicit̃ Lychin⁹ aũt intus i cera occultat⁹ ẽ intẽtio rcã. vñ Gre. Sic sit op⁹ i pub lico vt tñ intẽtio maneat i occlto E

Quedã matrona nobil̃ in beatam ꝟginẽ maximã deuotõz hẽbat. Hec q̃ndã capellã iuxta domũ suã cõstru xerat ⁊ ꝓpriũ capellanũ habẽs omni die missam de btã ꝟgĩe audire vole bat. Appropinq̃nte aũt festo purifi catõnis beate virginis sacerdos ob q̃dã suũ negociũ lõgi⁹ secessit. ⁊ do mina die illo missam hr̃e non potuit Vel vt alibi legit̃ oĩa q̃ habere pote rat etiã vestimẽta ꝓ amore virginis dabat. Vñ cũ clamidẽ dedisset et ad eccl̃iaz ire nõ possz sine missa illaz ea die manere optebat. De q̃ cũ plimũ doleret eccl̃iam ꝓpriã seu camerã itra uit. ⁊ ante altare btẽ ꝟginis se ꝓstra uit. Tũc subito i excessu mẽtis facta videbat̃ sibi se in q̃dã eccl̃ia pulcerria et speciosa collocatã esse. Et respiciẽs vidit turbã maximã ꝟginũ i ecclesiã veniẽtẽ q̃s q̃dã ꝟgo pulcerria diade mate coronata p̃ibat. Cũq̃z oẽs ꝑ or dinẽ cõsedissent. ecce turba alia iuue nũ q̃ et ip̃i iuxta ordinẽ ꝯsederũt. Et ecce q̃dã maximũ cereoꝝ fascẽ deferẽs cereũ p̃mo virgini q̃ ⁊ ceteras ante ibat dedit ⁊ postea alijs ꝟgib̃ ⁊ iuue nib̃ tribuit. Deinde ad illã mr̃onam venit. ⁊ cereũ ei obtulit. quẽ illa libẽ ter accepit. Tũc ꝑ choꝝ respiciẽs vi dit duos ceroferarios. subdyaconuz dyaconũ ⁊ sacerdotẽ sacr̃ idutos ve stib̃ ad altare ꝓcedẽtes tanq̃z missaꝝ solẽnia celebrare volẽtes. Videbat̃ aũt sibi ꝙ accoliti eẽnt Vincenti⁹ et Laurẽti⁹. dyaconus ⁊ subdyaconus duo angeli. sacerdos aũt xp̃s. Facta aũt ꝯfessiõe duo pulcerrimi iuuenes i mediũ chori ierũt ⁊ officiũ misse al ta voce ⁊ deuotissime incepert̃. ⁊ cet̃i q̃ in choro erant ꝓsequũt̃. Cũ aũt ad oblatõem ventũ fuissz: regina ꝟginũ ⁊ cetere ꝟgines cũ alijs q̃ erant i cho ro cereos suos sacerdoti vt moris est flexis genib̃ obtulerũt. Cũ ãt sacer dos illã matronã expectaret vt sibi ce reũ suũ offerret. ⁊ illa ire nollet: misit ad eã regina ꝟginũ ꝑ nũciũ ꝙ rustici tatẽ facerz ꝙ sacerdotẽ tãdiu expecta re ꝑmitteret. Illa autẽ rñdit ꝙ sacer dos in missa sua ꝓcederet. q̃ cereum suũ sibi nõ offerret. Tũc iteꝝ regina aliũ nunciũ misit. Cui silr̃ illa rñdit. ꝙ cereũ sibi datum penit⁹ nulli daret sed illũ ex deuotõne teneret. Regina autẽ virginũ nũcio p̃cepit dicẽs. Va de ⁊ iterũ eã roga vt cereũ offerat. sin autẽ ip̃m de manib̃ eius violẽter au feras. Cunq̃z nuncius iuisset. et illa rogantem audire recusaret. dixit se in mandatis habere vt ip̃m ab ea vio lenter auferret. Tũc ille cum magna violẽtia cereũ cepit ⁊ ip̃m auferre co nabat̃. Illa autẽ forti⁹ tenebat et se viriliter defendebat. Cunq̃z lõga fie ret altercatio. ⁊ hincinde cere⁹ violen tius traheret̃ subito cere⁹ fract⁹ est. et medietas in manu nuncij. ⁊ alia me dietas in manu ip̃ius dñe remansit. Ad hanc igitur vehemẽtẽ fractõnez illa subito. ad se redijt. ⁊ se iuxta alta re vbi se posuerat inueniens: cereum

BIBLIOTEKA GŁÓWNA w Poznaniu Uniw. im. A. Mickiewicza

fractū in manu sua reppit. De q̄ val de admirās imensas gr̄as btē ꝟgini reddidit q̄ eā sine missa illa die remanere nō ꝑmisit. sed tali officio int̄esse fecit Illa aūt cereū diligēter reposuit ⁊ ꝓ maximis reliquijs reꝟuauit. Sz ⁊ oēs vt dr̄ q̄ tūc tāgebant d̄ eo a q̄cūq̄ detinebant ĩfirmitate ꝓtin⁹ liberabant. Quedā alia mr̄ona dū esset g̃uida q̄dā nocte ĩ somnis vidit se portare qd̄dā vexillū qd̄ colore sanguīeo erat tinctū. Euigilās aūt ꝯtinuo sensum amisit. Quā diabol⁹ adeo ludificabat vt videret sibi q̄ xp̄ianā fidē quā hacten⁹ habuerat int̄ mā̄millas haberz. ⁊ inde ꝯtinuo exiret. Que cū nullaten⁹ curari possz in q̄dā eccl̄ia btē virgis ĩ festo purificatōis ꝑnoctauit. ⁊ integrā sanitatē recepit.

Legenda xxxviij.
De sancto Blasio

Blasius quasi blandus. Vel blasi⁹ q̄i belasi⁹ a bela qd̄ ē habit⁹. ⁊ syor ꝑuulus. Fuit eni blād⁹ ꝑ dulcedin ē ꝟmonū. habit⁹ ꝑ habit⁹ ꝟtutū. ꝑuul⁹ ꝑ humilitatē moꝝ. A

Blasi⁹ cū oī mā̄suetudine ⁊ sāctitate polleret. xp̄iani eū ĩ sebaste ciuitate capadocie ĩ episcopū elegert. Qui ep̄atu suscepto ad dyocletianā ꝑsecutōem spelūcā petijt ⁊ ibi hetemiticā vitā duxit. Cui aues pabulū afferebāt. ac fere ad eū vnanimiter ꝯfluebant. ⁊ vsq̄duz ĩponeret manū eis bn̄dicēs nō recedebant ab eo. Deniq̄z si q̄ infirmabant ad eū cōtinuo veniebāt ⁊ sanitatē ad integꝝ reportabāt. Preses igit̄ illi⁹ regionis dū milites suos ad venādū misisset. ⁊ illi inuanū alibi laborātes ad antꝝ scti Blasij casu ꝑuenissent. magnam ibidē bestiaꝝ multitudinē añ ipz stātiū reppererūt. Quas dū nullatenus capē possent attoniti dn̄o suo nūciauerūt. Qui stati milites pl̄es misit. et vt ip̄m cū oīb⁹ xp̄ianis ad se adducerēt p̄cepit. In ip̄a aūt nocte ter xp̄s ei apparuit dicēs. Surge ⁊ offer mihi sacrificiū. Ecce aūt aduenert milites dicētes. Egredere vocat te p̄ ses. Quibus rn̄dit Blasi⁹ Bn̄uen istis filij. nūc video qꝛ de⁹ nō ē oblit⁹ mei. Pergēs ꝟo cū eis nūq̄z a p̄dicatōe cessauit et corā eis miracl̄a multa fecit. Tūc mulier q̄dā filiū suū moriētē in cuius gutture os pisc̄ trāsuersū erat ad pedes ei⁹ attulit. ⁊ vt sanaret cū lachrymis postulabat. Sctūs ꝟo blasius man⁹ sup eū imponēs orauit vt puer ille ⁊ oēs q̄ ĩ ei⁹ noīe aliq̄d peterēt sanitatis bn̄ficiū obtinerēt. ⁊ stati sanatus ē. B Mlier q̄dā paupcl̄a vnū solū porcū habēs. quē tn̄ violenter lup⁹ rapuerat. sanctū blasiū deprecabat vt sibi reddi faceret suū porcū. Qui subridēs dixit. Mlier noli tristari reddet tibi porc⁹ tu⁹. ꝯtinuo lupus vēit ⁊ porcū vidue reddidit.

Ingrediēs ꝟo Blasi⁹ ciuitatē iussu p̄ncipis carceri mācipat. Alia ꝟo die iussit p̄ses ip̄m sibi pn̄tari. quē videns blandis ꝟmōib⁹ salutauit dicēs Gaude blasi amice deoꝝ. Cui blasi⁹. Gaude tu optīe p̄ses. sz ne dicas eos deos sz demōes. qꝛ et̄no igni cū his q̄ eos honorāt tradūt. Irat⁹ p̄ses eum fustib⁹ cedi iussit. ⁊ ĩ carcerez retrudi fecit. Cui blasi⁹ dixit. Insensate speras ꝑ penas tuas dei mei a me auferre amorē q̄ ip̄m ĩ me habeo corroboratorē. Audiēs hoc vidua illa cui porcū reddiderat porcū ip̄m occidit. et caput cū pedib⁹ cādela ⁊ pane ad sāctū blasiū deportauit. Ille gr̄as agēs comedit sibiq̄z dixit. Singul̄ annis cādelā ĩ eccl̄ia nominis mei offeras. ⁊ tibi et q̄cūq̄z hoc fecerit bn̄ erit. Qd̄ sp̄egit ⁊ sibi ꝓspitas mlta fuit. P⁹ hoc cū eductū a carcere p̄ses ad deos inclinare nō posset: iussit eū in ligno suspendi. et carnē ei⁹ cum ferreis pectinibus laniari. ⁊ sic iteꝝ in carcerē reportari. C Septē g̃ mlieres seq̄ntes guttas sanguīs colligebāt. Que mox tenēt ⁊ ad deoꝝ sacrificiū cōpellūt. q̄ dixert. si vis vt deos tuos adorem⁹ cū

reuerentia mitte eos ad stagnū vt ibi faciebꝫ ablutis mūdius adorare possim⁹. Let⁹ p̄ses efficit̄ ⁊ citi⁹ qđ dixerant adimplet̄. Ille ꝟo deos arripuerūt et eos ī stagni mediū ꝓiecer̄t dicētes. Si dij sunt videbim⁹. Qđ p̄ses audiēs ⁊ p̄ ira insaniēs ⁊ seip̄m ꝑcutiens dixit mīstris. Cur nō tenuist̄ deos nr̄os vt nō mitterent̄ in ꝓfunduz laci Qui dixer̄t. Dolose tecū locute st̄ mlieres. ⁊ eos in stagnuz ꝓiecerunt. Cui mlieres. Deus ver⁹ dolos ñ patit̄. sed ⁊ si dij fuissent p̄sciuissent vtiq̄ qđ eis facere volebam⁹. Et irat⁹ p̄ses iussit plumbū liq̄factū ⁊ pectines ferreos. ⁊. vij. loricas igne cādentes ex vna ꝑte ꝑari. ⁊ ex alia. vij. camisias afferri lineas. Quo dicēte vt ex his qđ mallēt eligerēt. vna illaꝝ duos ꝑuulos habēs audacter cucurrit ⁊ lineas camisias accipiēs in caminū ꝓiecit. Pueri ꝟo mr̄i dixerūt. Nō nos mr̄ dulcissima p⁹ te relinq̄s. sz sic nos replesti dulcedīe lactis. sic nos reple dulcedine regni celestis. Tūc p̄ses iussit eas suspēdi ⁊ carnes eaꝝ pectinibꝫ ferreis laniari. Quaꝝ carnes vt nix albissime erāt. ⁊ ꝑ sanguīe lac fluebat. Cū aūt supplicia inuite ferrēt angel⁹ dñi ad eas venit ⁊ eas virilit̄ ꝯfortauit dicēs. Nolite timere. bon⁹ eī opari⁹ q̄ bñ incipit ⁊ bñ ꝑficit. ⁊ a ꝯducēte se bñdictiōez meret̄ ꝑ cōpleto opē. ⁊ mercedē accipit ꝑ labore. ⁊ gaudiū possidet ꝑ mercede. Tūc p̄ses iussit eas deponi. ⁊ ī caminū mitti Que diuinitus igne extīcto exierūt illese. q̄bꝫ p̄ses. Jā nūc magicā artē dimittite ⁊ deos nr̄os adorate. Que rn̄derunt. Perfice qđ cepisti. qz iā ad regnū celeste vocate sum⁹. Tūc ille data snīa eas decollari mādauit. Que dū decollari deberēt flexis genibꝫ adorauerūt dicētes. De⁹ q̄ nos a tenebris seꝑasti. ⁊ in hāc lucē dulcissimā adduxisti. q̄ nos sacrificiū tuū fecisti. aīas nostras suscipe ⁊ ad vitā et̄nā facias ꝑuenire. ⁊ sic trūcat̄ capitibꝫ ad dominū migꝫuerūt. D Post h̄ iussit p̄ses Blasiū sibi p̄sentari. ⁊ dixit ei. Vel nūc adoras deos vel ñ. Cui blasius. Impie nō timeo minas tuas age vt vis. corp⁹ eni meuz penit⁹ tibi trado. Tūc iussit eū mitti in stagnuz Jp̄e ꝟo aquā signauit. ⁊ mox sic t̄ra arida fixa ꝑmāsit. Dixitq̄ eis. Siveri sunt dij vr̄i oñdite ꝟtutē eoꝝ. ⁊ ingredimi huc. Ingressiq̄ .lxv. viri stagnū cōtinuo sunt submersi. Angelus aūt dñi descendēs dixit ei. Egredere blasi ⁊ coronā tibi a deo ꝑatā suscipe Cūq̄ exisset dixit ad eū p̄ses. Oīno decreuisti nō adorare deos. Cui blasius. Cognosce miser. qz xp̄i seru⁹ sū. nec demones adoro. Et stati iussit eū decollari. Jp̄e aūt ad dñm orauit vt q̄cūq̄ ꝑ infirmitate gutturis vl̄ aliq̄ q̄cunq̄ īfirmitate ei⁹ patrocinia postularet exaudiri ꝯtinuo mereret̄. Et ecce vox de cel̄ ad eū venit q̄ sic fieret vt orauit. Sicq̄ p̄noiat⁹ sctūs cū duobꝫ puerul̄ decollat⁹ est circa ānos domini. cclxxxiij.

Legenda xxxix. A

De sancta Agatha ꝟgine.

Agatha dicit̄ ab agyos qđ est sctūs ⁊ theos de⁹ q̄si sctā dei. Tria eī sūt sic dicit Chryſ. q̄ sanctū faciunt. ⁊ illa ꝑfecte fuerūt in ea. s. cordis mūdicia. spūsscti p̄sentia. ⁊ bonoruz opeꝝ affluētia. Vel d̄r ab a qđ ē sine ⁊ geos terra et theos de⁹ q̄si dea sine terra. i. sine amore terrenoꝝ. Vel ab aga qđ est loq̄ns. ⁊ thau ꝯsūmatio. q̄si ꝯsūmate ⁊ ꝑfecte loq̄ns. qđ ptz in suis rn̄sis. Vel ab agad qđ ē ꝟuitus ⁊ thaas supior q̄si ꝟuitus supior. et h̄ ꝓpt̄ illud qđ dixit. Sūma īgenuitas est ista ⁊c̄. Vel ab aga qđ ē solēnis ⁊ thau ꝯsūmatio q̄si solēnit̄ ꝯsūmata. id ē sepulta. qđ patet in angelis q̄ eā sepelierunt B

Agatha ꝟgo ingenua mēte et corpe pulcerria in vrbe cathanensiū deum sp̄ in oī sctitate colebat. Quintian⁹ aūt ꝯsularis sicilie cū eēt

ignobilis libidinosus auarus ⁊ ido
lis dedit⁹ btām agathā cōprehēdere
nitebat. vt qꝛ erat ignobilis cōprehē
dendo nobilē timeret. qꝛ libidinosus
ei⁹ pulcritudie frueret. qꝛ auarus ei⁹
diuitias raperet. quia idolatra dijs
eam faceret imolare. Fecitqꝫ eam ad
se adduci. Que cum adducta eēt et
ei⁹ imobile ꝓpositū cognouissꝫ tradi
dit eā cuidā meretrici noie affrodisie.
⁊ nouē filiab⁹ ei⁹ eiusdē turpitudis.
vt ꝑ triginta dies suaderēt ei quō ei⁹
animū immutarēt. Et mō ꝓmitten/
do leta. mō terrēdo ꝑ aspa spabāt eā
a bono ꝓposito reuocare. Quib⁹ bea/
ta agatha dixit. Mens mea supra pe
trā solidata ē ⁊ in xp̄o fundata. ꝟba
vr̄a venti sunt. ꝓmissiones vr̄e pluuie
sunt. terrores vr̄i flumia sūt. Que q̄n
tūuis impugnāt fundamētū domus
mee cadere nō valebit. Hec aūt di/
cens flebat q̄tidie ⁊ orabat sitiēs ad
martyrij palmā ꝑuenire. Uidēs igit̄
affrodisia ip̄am imobilē ꝑmanere di
xit q̄nciano. Facili⁹ pn̄t saxa molliri
⁊ ferrū in plūbi molliciē ꝯuerti q̄ꝫ ab
intētōe christiana mēs isti⁹ puelle cō/
uerti seu reuocari. Tūc q̄ncian⁹ fecit
eā ad se adduci ⁊ ait illi. Cui⁹ ꝯditio
nis es. Cui illa. Nō solū ingenua sed
et spectabil̄ genere. vt omis ꝑentela
mea testat̄. Cui quincian⁹. Si inge/
nua es cur morib⁹ te ꝟuilē ꝑsonā hr̄e
oñdis. Illa rñdit. Quia ancilla chri
sti sū iō ꝟuilē me exhibeo ꝑsonā. Qui
cian⁹ dixit. Si te ingenuā dicis quō
ancillā asseris. Illa rñdit. Sūma in
genuitas ista est in q̄ seruit⁹ xp̄i cōpro
bat̄. Quincian⁹ dixit. elige qd̄ volue
ris. aut. s. dijs sacrificare. aut diuersa
supplicia sustinere. Cui agatha. Sit
talis vxor tua q̄lis fuit ven⁹ dea tua.
⁊ tu tal̄ sis q̄lis fuit de⁹ tuus iupiter
Tūc q̄ncian⁹ iussit eā alapis cedi di
cens. In iiuriā iudicꝫ noli temerario
ore garrire. Agatha rñdit. Miror te
virū prudentē ad tantā stulticiā d̄uo
lutū vt illos dicas deos tuos eē q̄rū
vitā nō cupias tuā coniugē vel te imi
tari. vt dicas tibi iniuriā fieri si eorū
viuas exemplo. Nam si dij tui sūt bo
num tibi optaui. Si autē execrarꝫ eo
rum ꝯsortia mecū sentis. Quincian⁹
dixit. Quid mihi ꝟboꝝ supfluus cur
sus. aut sacrifica dijs. aut te faciā di/
uersis supplicijs interire. Agatha rñ
dit. Si feras mihi promittas audito
xp̄i noie māsuescūt. Si ignē adhibe/
as de celo mihi rorē saluificū angeli
mīstrabūt. Si plagas vel tormēta in
geras habeo spm̄sanctū ꝑ quē despi/
cio vniuersa. C Tūc iussit eā tra
hi ad carcerē. qꝛ voce eū publica ꝯfū
debat. Ad quē letissime ⁊ glorianter
ibat. ⁊ q̄si ad epulas inuitata agonē
suū dño cōmēdabat. Seq̄nti die di
xit ei q̄ncian⁹. Abnega xp̄m et ado/
ra deos. q̄ cū renueret iussit eā i ecu/
leo suspēdi ⁊ torq̄ri. Dixitqꝫ agatha.
Ego in his penis ita delector sic̄ qui
bonū nunciū audit. aut q̄ videt quez
diu desiderauit. aut q̄ mlt̄os thesau/
ros inuenit. Non eni pōt triticum in
horreū poni nisi teca ei⁹ fuerit fortit̄
ꝯculcata ⁊ in paleas redacta. Sic aīa
mea nō pōt intrare ꝑadisū cū palma
martyrij nisi diligent̄ feceris corpus
meū a carnificib⁹ attrectari. Tūc ira
tus q̄ntian⁹ iussit ei⁹ māmillā torq̄ri
⁊ tortā diutissime iussit abscidi. Cui
agatha. Impie crudel̄ ⁊ dire tyrāne
nō es ꝯfusus amputare in femīa qd̄
ip̄e in mr̄e suxisti. Ego habeo māmil
las integras int⁹ in aīa mea. ex q̄bus
nutrio oēs sensus meos q̄s ab infan
tia dño cōsecraui. D Tūc ius
sit eā in carcerē recipi ꝓhibēs ingres
suꝫ medicoꝝ. ⁊ panē vel aquā sibi ab
aliq̄ mīstrari. Et ecce circa mediā no
ctē venit ad eā q̄dā senex quē añcede
bat puer lumīs portitor. diuersa secū
ferēs medicamēta. ⁊ dixit ei. Licꝫ cō/
sularis insanus tormētis te afflixerit
tu eū tuis respōsis amplius afflixisti.
Et licet vbera tua torserit. sed illius
vbertas in amaritudinē conuertetur
Et qm̄ ibi erā cum hec patiebarꝫ vi/
di qꝛ māmilla tua potest curā salutis

suscipe. Cui agatha. Dedicinā carnalē corpi meo nunc̄ exhibui. z turpe est vt qō tādiu seruauī nūc pdam. Dixit ei senex. Filia ego christianus sum. ne verecūderis. Cui agatha. Et vñ verecūdari possum cū tu sis senex z grādeuus. ego vo ita crudelit̄ lacerata q̄ nemo ō me possit ꝯcipe voluptatē. Sed ago tibi gratias dñe pater. quia sollicitudinē tuā mihi impēdere dignatus es. Cui ille. Et quare nō pmittis vt curē te. Agatha respōdit. Quia habeo dñm iesum christū qui solo ꝟbo curat oīa. et sermone restaurat vniuersa. hic si vult pōt me ꝯtinuo curare. Et subridens senior dixit. Et ego aplus ei⁹ sum. z ipse me misit ad te. et in noie eius scias te eē sanatam. Et cōtinuo Petrus aposto lus disparuit. et ꝓcidēs beata Agatha gratias agens inuenit se vndiq̄ sanatā. et māmillam suo pectori restitutā. Cū ergo ex imenso lumine custodes territi au fugissent z aptū carcerē reliq̄ssent rogabāt eam quidā vt abiret. Absit inquit vt fugiā z corona patiētie pdam. z custodes meos tribulatiōib⁹ tradam. ¶ Post dies q̄ttuor dixit ei quintian⁹ vt deos adorare ne grauiora supplicia sustineret. Cui agatha. Verba tua fatua sunt z vana aerē maculātia et iniqua Miser sine intellectu quō vis vt lapides adorē z deū celi q̄ me sanauit dimittā. Quintian⁹ dixit. Et quis te sanauit. Cui agatha. Christ⁹ filius dei. Quintian⁹ dixit. Ergo tu christū audes nominare quē ego nolo audire. Agatha dixit. Quādiu vixero christū corde z labijs inuocabo. Quintianus dixit. Nūc videbo si xp̄s te curabit. et iussit testas fractas spargi z sub testas carbones ignitos mitti. et ipaz desup nudo corpe volutari. Ō cū fieret ecce terremotus nimi⁹ face⁹ ē q̄ totā ciuitatē ita cōcussit vt pars corruens duos ꝯsiliarios quintiani opprimeret z ois popul⁹ ad eū ꝯcurreret cōclamās q̄ ꝓpter iniustū agathe cruciatū talia paterent. Tunc q̄ntianus ex vna pte terremotū ex alia sedi tōem populi metuēs. ipam iterū in carcerem recipi iossit. vbi sic orauit dicēs Dñe iesu christe q̄ me creasti et ab infantia custodisti. qui corpus meum a pollutiōe seruasti z a me amorē secli abstulisti. z q̄ tormenta me vincere fecisti. et in eis virtutē patiētie tribuisti. accipe spm̄ meū. et iube me ad tuā misericordiā puenire. Hec cū orasset cum īgenti voce spm̄ tradidit cira anno dñi. cclij. sub daciano. als decio imperatore. ¶ Cū aūt fideles cū aromatib⁹ corpus ei⁹ condirent z in sarcofago collocarēt q̄daz iuuenis sericis indut⁹ cum plusq̄ centū viris pulcerrimis et ornatis ac albis indutis q̄ nunq̄ in illis ptibus visi fuerāt ad corpus ei⁹ venit. et tabulā marmoreā ad caput ei⁹ ponens ab ocul⁹ oīm statim disparuit. Erat autē in predicta tabula scriptū. Mentē sanctam spontaneā honorē deo z patrie liberatōem. Quod sic intelligit. Mentē sanctam habuit. spontaneā se obtulit. honorē deo dedit. z patrie libertionē fecit. Et hoc miraculo diuulgato etiā gentiles et iudei sepulchr̄ ei⁹ plurimū venerari ceperūt ¶ Quintianus autē dum ad eius inuestigādas diuitias ꝓgeret duobus equis inter se fremitū dantib⁹ calcesq̄ iactātib⁹ vnus eum morsu appetijt. alter calce ꝓcussum in flumine ꝓiecit. ita q̄ corpus eius nusq̄ potuit inueniri. Reuoluto anno circa diem natalis eius mons q̄dam maxim⁹ circa ciuitatē rupt⁹ eructauit incēdiū. qō q̄si torrēs ō mōte descēdēs z saxa trāq̄ liq̄faciens ad vrbē cū mag̃ ipetu veniebat. Tūc mltitudo pagānor⁹ ōscēdit ō mōte. z ad sepl'cr̄ ei⁹ ꝓfugiēs velū vñ cooptum erat sepulchr̄ arripuit z ipm statuit contra ignem. statimq̄ i die natalis ipius ꝓginis ignis steterit. et vltra vllatenus non ꝓcessit. ¶ De hac virgine dicit Ambrosi⁹ in pfatione. O felix et inclita virgo q̄ meruit

dñi p laude fidei martyris sanguinē clarificare suū Q illustris z gl'iosa gemino illustrata ꝺcoze. q̄ int' tot tozmenta aspa cūctis plata miracul'. z mysterio pollēs suffragio apl'i meruit visitare curari. Sic nuptā xpo suscepērūt ethera. Sic humādi artus gl'iosa fulgēt obsecā. vbi angelox choz' sctitatem mētis z patrie indicat liberatōz.

tas grata. Prouer. xviij. Vir amabilis ad societatē magis amic' est q̄ fr Scōm est querelatois honestas. z sic ꝺz de Hester. ij. q oim oculi amabilis videbat. Terciū est, pbitatis ꝓtuosi tas. ij. Reg. ij. Saul z ionathas amabiles z decori. A

Legenda xl.

De sancto Vedasto

Edastus quasi vere

V dans est'. qz ve sibi dedit est' afflictois z pnie. vl' qi ve distās. qz ve eternum ab eo distat. Nā dānati semp dicēt ve. s. qz deū offendi. ve qz diabolo ꝓsensi. ve qz nat' sui. ve qz mori nō valeo. ve qz tā male cozōz. ve qz nunq̄ liberabor. A

Vt damnati

Edast' a btō Remigio in atrabatēsem ep̄m ordiatus fuit. Qui cū ad portā ciuitatis veiss z ibidē duos paupes vnū cecū z aliū claudū petētes elemosynam rep̄isset dixit eis. Argentū z aur' n est mihi. q ꝺ aūt habeo vobis do. Et facta oīe vtroq̄ sanauit. Cūq̄ aūt in q̄dā eccl'ia derelicta vepribo operta lupus habitaret. eidē p̄cepit vt inde fugeret. nec vltra illuc redire auderet. Ꝺ et factū ē. Deniq̄ cū ꝓbo z operm'tos cōuertisset. q̄dragesimo anno sui episcopatus vidit colūnā igneā a celo vsq̄ i domū suā descedentē. Qui finē suū adesse ꝓsideras post modicū in pace q̄euit circa annū dñi q̄ngentesimū. Cū aūt corp' ei' trāsferret audomatus p senio cecus volens q corp' ep̄i videre nō poterat mox lumē recepit. sz postmodū ad votū suum lumen amisit.

Legenda xlj.

De sancto Amando

Amandus dicit quia

amabilis fuit. Habuit enim tria in se q̄ faciūt hominez amabilē. Primū est socie

Triaforma Gerz amabilem

Amandus ex nobilib' pentibus ort' monasterū itrouit Qui dū p monasterū ābularet q̄ndā maximū serpentē inuenit. quem statim ꝓtute crucis z orōe ad foueā vnde exierat rdire coegerat nūq̄ inde exitur'. Veniēs aūt ad sepulchrū scti martini annis. xv. ibi mansit. cilicio idut' z aq̄ z pane ordeaceo sustētatus. Post h dū romā iuisset z i eccl'ia sancti petri in orōe pnoctarz custos eccl'ie ip̄m irreuerent' foras eiecit Qui dū ad āmonitōem scti petri q si bi ante fores eccl'ie dormiēti apparuit ad gallias iuisset. z ibidē regē Dagobertū p suis crimib' increparz. iratus rex eū de suo regno eiecit. Deniq̄ cū rex filiū nō haberet. z orōe facta ad dñm filiū habuisse cogitare cepit a q̄ infantē suū faceret baptisari. Venitq̄ in mentē ei' vt ab Amādo eu baptizari faceret. Quesito igit' amando z ad regē adducto rex ad pedes ei' psternit. rogauitq̄ vt sibi indulgeret z suū filiū quē sibi dns dederat baptizaret. Ille ꝺo ꝓmā petitōem benigne cōcessit. sed secularib' negocijs i plicari metuēs scōam renuit z absces sit. Tandē vict' p̄cib' annuit voto regis. Quē cū baptizaret tacentib' cūctis infans rūdit Amen. Post h rex ip̄m in traiectēsem ep̄m sublimari fecit. Qui cū a plerisq̄ ꝓbū p̄dicatiōis ꝓtēni videret in vasconiaz iuit. Vbi cū q̄dam iocularo ꝓba ei' irrideret. a demone arripit' et xp̄ijs dentib' se discerpēs q viro dei iniuriā fecerit cōfiteř. z statim miserabiliť morit B Dū aūt q̄dā vice man' lauaret. q̄dā epus aquā illā seruari fecit. de q̄ q̄dā cec' postmodū curat' fuit. Cum i q̄dā loco de volūtate reg' mōasterū

ꝯstruere vellet q̄dā ep̄s ꝓxīe ciuitatꝫ moleste hoc sustinens misit famulos suos vt aut ip̄m occiderēt vel ide eij/ cerēt. Qui veniētes eidē dolose dixe/ rūt vt secū ꝑgeret. ⁊ sibi locū aptū ad mōasteriū oñderēt. Ille aūt maliciaꝫ eoꝝ p̄cognoscēs vsq̄ ad cacumē mō/ tꝫ vbi eū occidere cupiebāt cū eis iuit eo ꝙ mltū martyriū affectaret. Sed ecce tāta pluuia ⁊ tēpestate mons te/ git̄ vt se mutuo videre nō possent. et se iā mori putātes ꝓstrati veniā po/ stulabāt. ⁊ vt eos viuos abire ꝑmit/ teret exorabāt. Qui orōem effudit et serenitatē maximā īpetrauit. Illi er/ go ad ꝓpria redierūt. ⁊ sctūs amādus euadēs ⁊ mlta alia miracla faciēs in pace q̄euit. Floruit circa annū dñi. dc liij. tempore Eradij.

Legenda xlij
De sancto Valentino

Valentinus dicit̄ quasi valorē tenēs. hoc est i scti tate ꝑseuerās. vel d̄r valēti nus q̄si valēs tyro. i. miles xp̄i. Mi/ les d̄r valēs q̄ nūq̄ cedit. fortit̄ ferit. se valēter defendit. potēter vicit. Sic valentin⁹ nō cessit martyriū vitādo. ꝑcussit ydolatriā euacuādo. defendit fidē cōminuēdo. vicit patiēdo A

Valētinus reuerēdus p̄s byter fuit. quē Claudi⁹ imꝑator ad se adduci faciēs interrogauit dicēs. Quid ē valētine. cur amicicia nr̄a nō frueris vt deos nr̄os adorās suꝑstitōeꝫ tue abijcias vanitatꝫ. Cui valentin⁹. Si gr̄aꝫ dei scires ista ne/ q̄q̄ diceres sed ab idol̄ animū reuo/ cares. ⁊ deum q̄ est in cel̄ adorares. Tūc q̄daꝫ q̄ Claudio astabat dixit. Quid vis; dicere valētine de scritate deoꝝ nr̄oꝝ. Cui valētin⁹. Ego d̄ eis nil dico nisi ꝙ fuerūt hoīes miseri et oī immūdicia pleni. Ad quē claudi⁹. Si christ⁹ ver⁹ de⁹ est cur mihi ñ di/ cis qd̄ verū est. Cui valētin⁹. Vere christ⁹ sol⁹ est deus. in quē si credide/ ris anīa tua saluabit̄. respublica au/ gebit̄. omniū īimicoꝝ victoria tibi cō cedet̄. Rñdens autē claudi⁹ astanti/ bus dixit. Viri romani audite q̄ sa/ piēter ⁊ recte loq̄tur hō iste. Tūc di/ xit p̄fect⁹. Seduct⁹ est imꝑator. quō descrem⁹ qd̄ ab infantia tenuimus. Et tūc cor claudij īmutatū est. Tra/ dit̄ aūt cuidā p̄ncipi in custodiaꝫ. Et cū in domū eius ductus fuisset dixit. Dñe iesu christe veꝝ lumē. illumina domū istā vt te verū deū cognoscant Cui p̄fectus. Miror te dicentem ꝙ christ⁹ est lumē. Eq̄dē si filiā meā diu cecā illumīauerit faciā q̄cunq̄ p̄cepe ris. Tūc valētin⁹ orans ei⁹ filiā cecā illumīauit. et om̄es de domo sua con uertit. Tūc imꝑator valētinū decol/ lari p̄cepit circa annū dñi. cclxxx.

Legenda xliij. A
De sancta Juliana

Uliana duꝫ eulogio p̄fecto nicomedie despon/ sata esset. ⁊ nollet sibi aliq̄ tenus copulari nisi reciꝑet fideꝫ xp̄i iussit eā p̄r suus expoliari ⁊ g̃uissime cedi ac ip̄i p̄fecto tradi. Cui p̄fect⁹ ait Dulcissima mea iuliana cur me ita d̄ lusisti vt me sic renueres. Cui illa. si tu adoraueris deū meū acq̄escā tibi. alioq̄n nunq̄ dñs meus eris. Cui p̄/ fectus. Dña mea hec facere nō possū quia imꝑator amputari facerꝫ caput meū. Cui iuliana. Si ita times im/ peratorē mortalē. quō vis vt imꝑato rē nō timeaꝫ īmortalē. Fac q̄cq̄d vis quia me decipe nō valebis. Tūc p̄fe ctus iussit eā grauissime virgis cedi. ⁊ dimidio die ꝑ capillos appendi. et plūbū liq̄factū in capite ei⁹ fundi. qd̄ cū nihil ei nocuisset ip̄am cathenis li gauit et in carcerē reclusit. Ad quam venit diabol⁹ in specie angeli dicens Juliana ego sum angel⁹ dñi q̄ me ad te misit vt te debeā cōmonere vt dijs sacrifices ne tā diu crucierꝫ ⁊ tā mala morte moriaris. Tūc Juliana flens orauit dicēs. Dñe de⁹ meus ne per/ mittas me ꝑire. sed oñde mihi quis

est iste q̄ mihi talia ꝑsuadet. Factaq̄ est ad eā vox vt ip̄m app̄henderet. et q̄s esset ip̄m cogerz ꝯfiteri. Que cuz eū tenuisset et q̄s esset interrogasset. dixit ei ꝙ demō esset. ⁊ ꝙ ad eā decipi endā p̄r suus ip̄m misissz. Cui iuliana. Et q̄s est p̄r tuus. Rn̄dit. beelzebub q̄ ad oīa mala nos dirigit ⁊ fac̄ nos g̃uiter ꝟberari q̄tiēs a xp̄ianis fuerim⁹ supati. ⁊ ideo scio ꝙ malo meo huc veni. q̄r te supare nō potui. Inter alia q̄ ꝯfessus ē dixit. q̄r tunc maxie a xp̄ianis elōgabat̄ qn̄ mysteriū domi nici corꝑis agebat̄. ⁊ qn̄ orōes ⁊ p̄dicatōes fiebāt. Tūc iuliana manib⁹ retrorsū ip̄m ligauit. ⁊ ad t̄rā ip̄m deijciēs cū cathena q̄ erat ligata ip̄m durissime ꝟberauit. Diabol⁹ ꝟo clamās rogabat eā dicēs. Dn̄a mea iuliana miſere mei. Tūc iussit p̄fect⁹ vt iuliana de carcere educeret̄. Et exiēs trahebat post se demonē alligatū. Demō aūt rogabat eā dicēs. Dn̄a mea iuliana noli ampli⁹ de me ridiculū facere. Non eni potero vltra i quēpiā preualere. Christiani dicūt̄ miſicordes esse. ⁊ tu nullā d̄ me miſicordiā habes Sicq̄ ꝑ totū foꝝ ip̄z traxit. ⁊ postea in q̄ndā latrinā ip̄m ꝓiecit. B

Cū aūt ad p̄fectū ꝑuēisset in q̄dā rota adeo ē extēsa ꝙ oīa ei⁹ ossa vsq̄ ad medullaꝝ exitū sūt ꝯfracta. Angel⁹ aūt dn̄i rotā ꝯminuēs ip̄az i momēto sanauit. Qd̄ vidētes q̄ aderāt credide rūt. ⁊ stati decollati sunt viri q̄ngēti ⁊ mlieres. cxxx. Deinde cū i q̄ndā ollā plūbo liq̄facto plenā missa fuisset. sed plūbū velut tꝑatū balneū factuz essz. maledixit p̄fect⁹ dijs suis q̄ vnā puellā punire n̄ poterāt q̄ tātā iiuriā eis irrogabat. Tūc iussit eā d̄collari. Que dū ad decollādū duceret̄. demō quē ꝟberauerat i specie iuuēis apparēs clamabat dicēs. Nolite ei parcere qm̄ deos vr̄os vituparauit ⁊ me hac nocte ꝟberauit. reddite g̃ sibi qd̄ meruit. Cūq̄ iuliana paululū ocl'os aperuisset vt videret q̄s eēt q̄ talia loq̄ret̄ demon aufugens exclamauit. Heu heu me miseꝝ. adhuc puto ꝙ me velit cape et ligare. Cū g̃ btā iuliana decollata fuissz p̄fect⁹ nauigās i mari cum .xxxiiij. viris orta tempestate submersus ē. Hoꝝ aūt corꝑa cū mare iactassz a ferꝫ ⁊ auib⁹ sunt comesta.

Legenda xliiij A

De cathedra sancti Petri apl'i

Kathedra triplex esse dicit̄. s. regal'. ij. Reg. xxxiij Dauid sedēs in cathedra ⁊c. Sacerdotal'. j. Reg. j. Hely sacerdote sedēte sup̄ sellam ⁊c. Mg̃ralis. Math. xxiij. Sup̄ cathedrā moysi ⁊c. Btūs g̃ petr⁹ sedit in cathedra regali. q̄r fuit p̄nceps oīm regū. Sacerdotali q̄r fuit pastor oīm clericoꝝ. Magistrali. q̄r fuit doctor oīm christianoꝝ. B

Kathedra scti petri ab eccl'a festiue colit̄. q̄r tūc btūs Petr⁹ apud antiochiā in cathedrali honore sublimatus fuisse ꝑhibet̄. Hui⁹ aūt solēnitatis institutio quadruplicē cām habere videt̄. Pr̄ia cā ē Cū eni btūs petr⁹ apud antiochiaz p̄dicaret Theophil⁹ p̄nceps ciuitatꝫ illi⁹ dixit ei. Petre q̄ rōe ppl'm meum subuertꝫ. Cū g̃ Petr⁹ sibi fidē xp̄i p̄dicaret ille eū vinculari fecit. ⁊ sine cibo ⁊ potu eū manere ꝑmisit. Sz cuz petr⁹ iā pene deficeret: resūptꝫ tn̄ viri b⁹ eleuās ocl'os ad celū ait. Jesu xp̄e miseroꝝ adiutor. adiuua me i his tribulatiōib⁹ deficiētē. Cui dn̄s rn̄dit. Petre credis te derelictū a me. Dee bonitati derogas si talia ꝯ me dicere nō formidas. Presto ē q̄ tue subueniat miserie. Audiēs āt paul⁹ d̄ icarceratōe petri ad theophilū venit et se in multis oꝑib⁹ ⁊ artib⁹ sūmū opificē esse asseruit. Ligna ⁊ tabulas se scire sculpe. tētoria pingere. ⁊ mlta alia industrie oꝑari dixit. Qui a theophilo obnixe rogat̄ vt in ei⁹ curia secum cōsistat. Euolutis paucis dieb⁹ paulus ad petrū abscōse in carcerē introiuit. Quē videns pene mortuū ⁊ cō

De cathedra sancti Petri apl'i

sūptū amarissime flere cepit ꝛ ī āplex⁹ eius q̄si flēdo deficiebat. ꝛ ꝓrūpēs sic inq̄t. O petre frater meus: gl'ia mea. gaudiū meū. dimidiū anīe mee. meo introitu resume vires. Tūc petr⁹ oculos apiens ꝛ ip̄z cognoscēs lachrymari cepit sed sibi loq̄ nō potuit. Et accurrēs paul⁹ vix os ei⁹ apuit. ꝛ imponēs cibū ip̄m refocillauit. Cū aūt petr⁹ cibo ꝯfortat⁹ fuisset accurrēs in oscula pauli ruit. ꝛ ambo plurimū fleuerūt. paul⁹ aūt occulte rediens theophilo dixit. O bōe theophile magna est gl'ia tua ꝛ curialitas tua honestatis amica. Dehonestat multa bona exiguū malū. Remiscere q̄d fecisti illi deicole q̄ d̄r petrus. velut eē aliq̄d magnū. Pannosus. deformis. macie ꝯsumpt⁹ ꝑ oīa vilescit solo sermone clarescit: ꝛ talē te decet ī carcerē ponere. Qui poti⁹ si lib'tate solita frueret̄ possz tibi ī aliq̄ vtilior eē. Nā sicut de illo hoīes q̄dam aiūt. Infirmos sanat. mortuos suscitat Cui theophil⁹. Fabulosa sunt ista paule q̄ dicis. q̄ si mortuos suscitare possz ꝛ se ip̄m de carcere liberaret. Cui paul⁹. Sic xp̄s su⁹ a mortuis resurrexit vt dicūt q̄ tū d̄ cruce descēdere noluit. sic petr⁹ vt aiūt h̄ exēplo se nō lib'at ꝛ pati ꝓ xp̄o nō formidat. Cui theophil⁹. Dic ergo ei vt filiū meū iā ꝑ q̄ttuordecim ānos mortuū resuscitet ꝛ incolumē eū reddā ꝛ liberꝝ. Ingrediens igit̄ paul⁹ dixit quō resuscitatōez filij p̄ncipis spopōdisset. Cui petr⁹. Rez grādē paule ꝓmisisti sz dn̄i v̄tute facillimā. Sz cū petr⁹ educt⁹ de carcere monumēto apto ꝓ eo orassz continuo resurrexit. Sz pene ꝑ oīa v̄isimile nō vid̄r vt aut paul⁹ hūana astutia se talia fabrilia scire ꝯponere fingerz aut vt sn̄ia iuuenis ꝑ q̄ttuordeciz annos suspēsa fuisset. Tūc theophil⁹ et vniuersus ppl'us antiochie ꝛ alij q̄ꝫ pl'es dn̄o crediderūt ꝛ gl'iosam ecclesiā fabricauer̄t. In cui⁹ medio excelsam cathedrā collocauerūt. ꝛ petrum vt ab oīb⁹ videri ꝛ audiri posset exaltauerūt. In qua septem annis sedit Sed postmodū veniēs rhomā ī rhomana cathedra sedit. xxv. annis. De primo tn̄ honore eccl'ia celebrat. quia tūc primo p̄lati eccl'ie ceperūt loco potestate ꝛ noīe sublimari. Tūc eni impletū est illud q̄d legit̄ in psal. Exaltent eū in ecclesia ꝛc. Et notandū q̄ triplex est eccl'ia in qua beatus petrus fuit exaltatus. scz ecclesia militātium. malignantiū. ꝛ triūphantium. In hanc triplicē eccl'iam exaltat⁹ est s̄m triplicē festiuitatē quam de ipso ecclesia celebrat. Est enim exaltatus in ecclesia militantiū: eidem p̄sidendo. et eam in animo in fide et moribꝫ laudabiliter regēdo. ꝛ hoc q̄ꝫtum ad solennitatē hodiernā que dicitur cathedra. quia tunc sup̄ anthiocenam ecclesiam pontificatū accepit. ꝛ eam septem annis laudabiliter rexit. Secundo est exaltatus in ecclesia malignantiū: ip̄am scilicet dissipando. et eam ad fidem conuertendo. Et hoc pertinet ad secundā festiuitatē que dicitur ad vincula. Tunc eni malignātium ecclesiam dissipauit. et multos ad fidem cōuertit. Tercio est exaltatus in ecclesia triumphantiū in ip̄az feliciter introeūdo. Et hoc q̄ꝫtnm ad terciam solennitatē que est passionis eius. quia tunc eccl'iam triumphantium introiuit. Notanduz etiam q̄ pluribꝫ alijs ratōibus ecclesia ter in anno de eo festiuitatē facit scilicet propter priuilegiū. ꝓpter officium. propter beneficium. propter debitū ꝛ propter exemplū. Propter priuilegium. quoniā beatus petrus ab alijs apostolis in tribus fuit priuilegiatus. propter que tria p̄uilegia ecclesia ter in anno eum honorat. Fuit enim pre ceteris dignior in autoritate. quoniā princeps apostolorū extitit. et claues regni celorum accepit. Feruentior in amore. cum maiore eni feruore christū dilexit q̄ꝫ ceteri. sicut ī

multis locis euangelij manifestatur. Et efficacior in ꝟtute. Nã ad vmbrã petri vt legit̃ in actib⁹ sanabant̃ infirmi. Scdo ꝓpter officiũ. Ipe eni officiũ p̃latõis sup vniuersam eccl̃iam habuit. Et ideo sic̃ Petr⁹ fuit p̃nceps ⁊ p̃latus toti⁹ eccl̃ie q̃ diffusa est i tribus ꝑtib⁹ mundi. s. asia africa ⁊ europa. ita ecclesia ter in anno celebrat festũ eius. Tercio ꝓpter bñficiũ. qꝛ ipe q̃ ptãtem accepit ligãdi et soluendi liberat nos a trib⁹ generib⁹ pctõꝝ scz cogitatõis. locutõis ⁊ opatõis. vl̃ q̃ in deũ. q̃ in ꝓximũ. q̃ in nos peccauimus. Vel istud bñficiũ põt esse triplex bñficiũ aliud qd̃ ꝟtute clauium pctõꝛ i eccl̃ia ꝯseq̃t̃. Primũ ẽ absolutõis a reatu oñsio. scdz pene sẽpit̃nal̃ in tp̃alẽ ꝯmutatio. terciũ pene tp̃alis s̃m ꝑtem relaxatio. Et ꝓpter hoc triplex bñficiũ sctũs petr⁹ est tripliciter honorãd⁹. Quarto ꝓpter debitũ. qꝛ eni ipe tripliciter pauit ⁊ pascit nos. s. ꝟbo exemplo ⁊ tp̃ali subsidio siue oratõis suffragio. iõ obligamur vt ip̃m triplicit̃ honorem⁹. Quito ꝓpter exẽplũ vt null⁹ pctõꝛ desperet. etiã si tercio sicut petr⁹ deũ negauerit. si tñ eũ sicut ipe velit corde ore ⁊ ope cõfiteri.

D Scda causa istitutõis ẽ hec q̃ q̃dẽ de itinerario clemtis est sũpta. Cũ eni Petr⁹ ꝟbũ dei p̃dicãs antiochiã appropinq̃ret. oẽs de ciuitate illa ei obuiauer̃t nudis pedib⁹ ꝑgentes cilicijs se induẽtes ⁊ caput puluere aspgentes agẽtes pniam q̃ ꝯ eũ symõi mago ꝯsensissent. Petr⁹ ꝟo eoꝝ penitẽtiã vidẽs gr̃as deo egit. Tũc illi obtulerũt ei oẽs vexatos lãguoribꝫ ⁊ demonib⁹ fatigatos. Quos dũ petrus ante se poni iussisset. ⁊ sup eos nomẽ dñi inuocasset. imensum lumẽ ibidez apparuit. et oẽs ꝓtin⁹ sunt sanati currẽtes ⁊ osculãtes vestigia sctĩ Petri. Tũc intra septẽ dies pl⁹ q̃ꝫ decẽ milia hominũ baptisma susceperũt. ita vt theophil⁹ princeps ciuitatis illi⁹ domũ suã in basilicã fecerit cõsecrari. et ibidem petro excelsam cathedrã collocari. vt ab omnib⁹ videret̃ ⁊ audiretur. Nec istud ꝯtrariũ est his q̃ sup̃i⁹ dicta sunt. Potuit eni fieri q̃ petrus ꝑ opatõem pauli a theophilo ⁊ toto ppl̃o magnifice sit suscept⁹. Sed recedẽte petro symon mag⁹ populuz ꝑuertit. ⁊ ꝯtra petꝝ grauiter incitauit Postmodũ ꝟo pniam agens iterum honorabiliter eum recepit. Hoc aũt festũ de incathedratõe beati petri ꝯsueuit appellari festũ epulaꝝ beati petri. ⁊ hinc tercia ratio sumit̃ institutõis hui⁹ festi. Cõsuetudo enim fuit antiq̃t⁹ gentiliũ: vt ait mgr̃ Johãnes beleth singul̃ annis in mense februario certo die epulas offerre sup tumulos pentũ suoꝝ ⁊ eas de nocte demões ꝯsumebant. Ip̃i aũt ab aĩab⁹ circa tumulos errãtib⁹ q̃s vmbras vocabãt vastari putabãt. Solebãt eni antiq̃ dicere vt idẽ ait q̃ qñ in hũanis corpib⁹ sunt dicũt̃ aĩe. i inferis manes. spirit⁹ ꝟo vocabant̃ qñ ad celos ascẽdebãt. vmbras qñ recẽserat sepultura. siue qñ circa tumulos errabãt. Hec aũt ꝯsuetudo de ipsis epulis vix a xp̃ianis potuit extirpari Qd̃ scti p̃res attẽdẽtes ⁊ hoc penit⁹ extirpare volẽtes. festũ d̃ incathedratõe bti petri. tũ de illa q̃ fuit rhome. tũ de illa q̃ fuit antiochie statuer̃t illo scz eodẽ die q̃ talia fiebãt. Vñ ab ill̃ epulis adhuc ab aliq̃b⁹ festũ bti petri epulaꝝ vocat̃. Quarto instituta est ꝓpter reuerẽtiã corone clericalis. Notandũ eni q̃ iuxta aliq̃ꝝ traditionẽ corona clericoꝝ hic p̃mo sumpsit initiũ. Nã dũ Petr⁹ antiochie p̃dicaret i ꝯtumeliã noĩs christiani summitatẽ ei⁹ capitis abraserũt. Quod q̃dem postmodũ toti clero tradit̃ i honorem qd̃ ꝓ christo apl̃oꝝ p̃ncipi in ꝯtumeliã fuerat irrogatũ. Circa aũt ip̃am coronã clericoꝝ tria attendunt̃. s. capitꝫ abrasio. capilloꝝ d̃trũcatio. ⁊ forme circulatio. Abrasio aũt in supiori ꝑte capitis fit triplici rõne. quaꝝ duas assignat dionysi⁹ in ecclesiastica hierarchia dicẽs. Detõsio ca

Tonsura capitis

De Cõma clericali

pillorꝫ signat mūdā ⁊ nō formabilez vitā. Ad capillorꝫ enī detonsionē siue capitꝫ abrasiōz tria sequūt'.s. mūdicie ꝯseruatio .deformatio ⁊ denudatio. Mūdicie ꝯfuatio.qꝛ ex capill' sordes in capite aggregant'. Deformatio qꝛ capilli ad ornatū sunt. Significat ergo tōsura mūdā ⁊ nō formabilē vitā. hoc est ꝙ clerici debēt hr̄e mūdiciam mētis interi⁹ ⁊ nō formabilē.i. nō exq̄situ habitū exti⁹. Denudatio aūt significat ꝙ inter se et deū nihil dz esse mediū.sed imediate debēt deo vniri.⁊ reuelata facie gl'iaz dñi speculari. Capillorꝫ detrūcatio fit vt ex hoc det' itelligi ꝙ clerici oēs cogitatōes supfluas a mēte sua debēt abscidere.⁊ ad ꝟbuz dei sp̄ auditū ꝑatū ⁊ expeditū habere ⁊ oīa tp̄alia p̄terq̄ ad necessitatē a se penit⁹ remouere. Fit aūt circularꝫ figura multiplici rōe. Primo qm̄ hec figura nō habz finez neq̄ p̄ncipium. Per qd̄ dat' intelligi ꝙ clerici sunt mīstri dei q̄ nec habet principiū neq̄ finē. Scd̄o qm̄ hec figura nullū angulū habz.⁊ significat ꝙ clerici nō debēt habere sordes in vita.qm̄ vbi angul⁹ ibi sordes vt dicit Bern̄. Et debent habere ꝟitatē in doctrina.qm̄ veritas angulos nō amat sicut dicit Hieroñ. Tercio qm̄ hec figura est oīm figurarū pulcerrima. Vñ i hac de⁹ celestes creaturas fecit.p qd̄ significat' ꝙ clerici debēt hr̄e pulcritudinē interi⁹ i mēte ⁊ exteri⁹ in cōuersatōe. Quarto q̄niā hec figura est oīm figurarꝫ simplicissima. Nulla enī figura vt dic̄ Aug. ex vna linea ꝯsistit .sola circularis figura est q̄ vna tm̄ linea claudit'. Per qd̄ significat' ꝙ clerici hr̄e debēt simplicitatē colūbarꝫ.iuxta illud. Et simplices sicut colūbe.

Legenda xlv A

De sancto Mathia apl'o.

Mathias hebraice latine d̄r donat⁹ dño.vl' donatio dñi.vel hūilis: siue paru⁹. Nā donat⁹ a dño fuit qñ ip̄m de mūdo elegit ⁊ int' septuagitaduos discipulos designauit. Donatio dñi fuit qñ sorte elect⁹ inter apl'os noiari ꝓmeruit. Paru⁹ fuit. qꝛ verā sp̄ humilitatē seruauit. Est aūt triplex hūilitas sicut dicit Amb. Prima est afflictōis q̄ q̄s d̄r hūiliatus. Scd̄a cōsideratōis q̄ ꝓcedit ex cōsideratōne sui. Tercia deuotōis q̄ ꝓcedit ex cognitione creatoris. Primā habuit beatus mathias martyriū patiēdo. scd̄az seip̄m despiciēdo.t'ciā maiestatē d̄i admirādo. Vl' d̄r a māu qd̄ ē bonum. ⁊ thesis positio.ide mathias bonū positū ꝓ malo.s. ꝓ iuda. Ei⁹ vitā q̄ ꝑ ecclesias legit' Beda scp̄sisse credit' B

Mathias apl's in locū iude substitut⁹ ē.sz p̄mo ortū ⁊ originē ip̄i⁹ iude ꝓditoris breuit' videam⁹. Legit' enī in q̄dā histo.licz apocripha ꝙ fuit q̄dā vir in hierl'm nomīe ruben q̄ alio noīe dict⁹ ē symō de tribu dan. vl' s'm Hiero .de tribu ysachar. q̄ habuit vxorē q̄ cyborea nūcupata ē. Quadā igit' nocte cū sibi mutuo debitū exoluissent:cyborea obdormiens somniū vidit .qd̄ ꝑterrita cuz gemitib⁹ ⁊ suspiriis viro suo retulit dicēs. Videbat' mihi ꝙ filiū flagitiosuz parerem q̄ toti⁹ gētis nr̄e cā ꝑditōnis existerz. Cui ruben. Nephariā inquit rē nec relatu dignā ꝓfarꝫ ⁊ spū ceu puto phytonico rapis. Cui illa. Si me ꝯcepisse sensero ⁊ filiuz pepero absq̄ dubio nō spūs phitonic⁹ extitit sz' reuelatio certa fuit Procedente igit' tēpore cū filiū pepisset pentes pl'imū timuerūt.⁊ q̄d de eo facerēt cogitare ceperūt. Cūq̄ filiū abhorrerēt occidere nec vellent destructorē sui generꝫ enutrire ip̄m in fiscella positū mari exponūt. Quē marini fluct⁹ ad insulā propulerūt q̄ scarioth d̄r. Ab illa igit' īsula iudas scariothis appellat⁹ est. Regīa āt illi⁹ loci carēs liberꝫ ad lit⁹ marꝫ cā spaciādi ꝓcessit ⁊ fiscellā a marinis fluctibus iactari videns ip̄am aperi-

ri p̄cepit. Inueniēsq; ibi puer̄ elegan
tis forme suspirās ait. O si solacijs
tante subleuarer sobolis ne regni mei
priuarer successore. Puer̄ igit̄ secreto
nutriri fecit ⁊ se grauidam simulauit.
Tādē se filiū pepisse mentit̄. ⁊ ꝑ totū
regnū fama hec celebris diuulgatur.
Principes ꝓ suscepta sobole vehemē
ter exultāt. ⁊ ingenti gaudio plebs le
tat̄. Ip̄m igit̄ ꝑm magnificentiā regi
am regina educari fecit. Non p⁹ mul
tū vero tp̄is regina de rege cōcepit. et
suo tp̄e filiū parturiuit. Cum aūt pu
eri aliq̄ntulū iā creuissent adinuicē se
pius colludebāt: et puer̄ regiū iudas
crebris molestijs ⁊ iniurijs molesta
bat ⁊ ad fletū sepius ꝓuocabat. Regi
na autē hoc moleste ferēs ⁊ iudam ad
se nō ꝑtinere sciens ip̄m crebri⁹ ꝟbera
bat. sed nec sic a molestia pueri desiste
bat. Tandē res pandit̄ et iudas non
verus regine fili⁹ sed inuēt⁹ fuisse ap̄i
tur. Qd̄ iudas vt cōperit vehemēter
erubuit ⁊ fratrē suū putatiuū filiū re
gis latēter occidit. Ob hoc capitalez
sentētiā timens cū tributarijs in hie
rusalē aufugit. seq; curie pilati tūc p̄si
dis mācipauit. Et qm̄ res sil̄es sibi st̄
habiles. pilatus iudā suis moribꝫ in
uenit cōgruere. ⁊ ideo cepit ip̄m valde
char̄ habere. Uniuerse igit̄ curie pila
ti iudas p̄ficit̄. ⁊ ad eius nutū oīa dis
ponunt̄. Quadā igit̄ die pilat⁹ d̄ pa
lacio suo in quoddā pomeriū aspiciēs
illor̄ pomor̄ tāto desiderio capt⁹ est
vt pene deficere videret̄. Erat aūt illd̄
pomeriū ruben patris iude. sz nec iu
das patrē neq; ruben filiuz ag̃scebat.
qr ⁊ ruben ip̄m ī marinis fluctibꝫ p̄is
se putabat. ⁊ iudas q̄s pater aut que
patria sua fuerit penitus ignorabat.
Pilatus itaq; accersito iuda ait. Tā
to illor̄ fructuū captus sum desiderio
q̄ si his frustrat⁹ fuero spiritū exala
bo. Cōcitus igit̄ iudas in pomerium
insilijt. et veloci⁹ mala carpit. Interea
ruben venit ⁊ iudā mala sua carpen
tem inuenit. Fortiter igit̄ ambo ꝯten
dunt. ⁊ iurgia sup̄addūt. Post iurgia
surgūt ad ꝟbera ⁊ mutuis se iniurijs
affecerūt. Tandē iudas ruben ī ea ꝑte
qua ceruix collo cōnectit̄ lapide ꝑcus
sit pariter ⁊ occidit. Poma igit̄ sustu
lit ⁊ pilato q̄d acciderit enarrauit Jā
die inclināte ⁊ nocte sup̄uenīēte rubē
mortuus inuenit̄. ⁊ subitanea morte
p̄uentus esse putat̄. Tūc pilatus oēs
facultates ruben iude tradidit. ⁊ cy
boreā vxorem ruben in cōiugem iude
dedit. Quadā igit̄ die dū cyborea g̃
uiter suspiraret. ⁊ iudas vir ei⁹ q̄d ha
beret diligent̄ interrogaret: illa rn̄dit
Heu infelicissima sum oīm feminar̄
qr infantulū meū marinis fluctibꝫ ī
mersi. ⁊ virū meū morte p̄uentū inue
ni. sed et dolori misere pilatus addi
dit dolorē. qui me mestissimā nuptui
tradidit. ⁊ inuitissimā tibi in cōiugiū
copulauit. Cūq; illa om̄ia de illo in
fantulo enarrasset. ⁊ iudas illa q̄ sibi
acciderāt retulisset: inuentū est q̄ Iu
das matrē suā in vxorē duxerit. et q̄
p̄rem suū occiderit. Penitētia igit̄ du
ctus suadente tyborea dn̄m nostrum
iesum christū adijt ⁊ suor̄ delictoruz
veniā implorauit. Hucusq; in predi
cta historia apocripha legit̄ q̄ vtr̄ reci
tāda sit lectoris arbitrio relinq̄tur. li
cet sit poti⁹ relinq̄nda q̄ꝫ asserēda.
Dn̄s aūt suū eum fecit discipulū ⁊ d̄
discipulo in suū elegit apostolū. Qui
adeo sibi familiaris extitit ⁊ dilectus
vt eū faceret suū ꝓcuratorē quē post
modū ꝑtulit suū ꝓditorez. Portabat
enī loculos ⁊ ea q̄ xp̄o dabāt̄ furabat̄.
Dolēs ꝟo tp̄e dn̄ice passiōis q̄ vngē
tū qd̄ tricētos denarios valebat non
fuerat venditū vt illos etiā denarios
furaret̄. abijt ⁊ dn̄m. xxx. denarijs vē
didit. q̄r̄ vnusq̄sq; valebat decē dena
rios vsuales. ⁊ ita dānū trecētor̄ d̄na
rior̄ recōpensauit. Uel vt q̄dā aiunt.
omniū q̄ xp̄o dabant̄ decimā ꝑtē fu
rabat̄. ⁊ ideo ꝓ decima ꝑte quā in vn
gēto amiserat scz pro. xxx. denarijs do
minū vendidit. Quos tn̄ penitentia

ductus retulit. et abiēs laq̄o se suspendit et suspēsus crepuit medi⁹. ⁊ diffusa sunt viscera ei⁹. In h̄ autē delatuz est ori ne ꝑ os effunderet̄. Nō enim dignū erat vt os tā viliter inq̄nareť q̄d tam gl'iosum os. s. christi contigerat. Dignū etiā erat vt viscera q̄ ꝓditiōez ꝯceperāt rupta caderēt. ⁊ guttur a q̄ vox ꝓditionis exierat laq̄o artaretur. In aere etiā interijt vt q̄ angelos ī celo ⁊ hoīes in terra offenderat. ab angeloꝝ ⁊ hoīm regiōe separet̄. ⁊ in aere cū demonib⁹ sociaret̄. C Cum igit̄ inter ascensionē ⁊ pēthecostē apostoli in cenaculo sil' essent. videns petr⁹ q̄ numer⁹. xij. apl'oꝝ erat īminut⁹. q̄s tn̄ dn̄s in hoc nūero elegerat vt fidez trinitatis in q̄ttuor mūdi ꝑtib⁹ predicarent. surrexit in medio fratꝝ dicens Viri fratres oportz vt aliquē loco iude substituam⁹: qui testet̄ nobiscū resurrectōem christi. qꝛ dn̄s dixit nobis. Eritis mihi testes in hierusalē ⁊ ī oī iudea ⁊ samaria ⁊ vsq̄z ad vltimum terre. Et qꝛ testis nō nisi de his q̄ vidit debz testimoniū ferre: eligēdus ē vn⁹ ex his viris q̄ nobiscū sp̄ fuerunt ⁊ dn̄i miracula viderūt. ⁊ eius doctrinā audierunt. Et statuerūt duos d̄ septuagītaduob⁹ discipul'. s. ioseph q̄ cognominat⁹ ē iustus ꝑ sctitate sua. q̄ fuit frater iacobi alphei. ⁊ mathiam de cui⁹ laude subticet̄. qꝛ sufficit ei ꝑ laude q̄ in apl'm est elect⁹. Et orātes dixerūt. Tu dn̄e q̄ nosti corda oīm oñ de quē elegeris ex his duob⁹ accipere locū misterij hui⁹ et apl'atus quem iudas amisit. Et datis illis sortib⁹ cecidit sors sup̄ mathiā. ⁊ annumerat⁹ ē cū vndeciz apl'is. Et notādū q̄ exēplo h̄ vt ait Hiero. nō est sortib⁹ vtendū. qꝛ p̄uilegia paucoꝝ cōem legē nō faciūt. Rursus etiā sic ait Beda. donec veniret veritas figurā licuit obseruare. Vera em̄ hostia ī passiōe fuit īmolata. sz in pēthecosten ꝯsummata. Et iō in electiōe Mathie sortib⁹ vsi sunt ne a lege discreparēt. in q̄ summ⁹ sacerdos sorte q̄rebat̄. Post pēthecosten ꝟo iam ꝟitate ꝓpalata. vij. dyacones nō sorte sz discipl'oꝝ electōe ⁊ apostoloꝝ orōne ⁊ manuū īpositōe ordiati sunt. Cuiusmodi āt he sortes fuerint. due sctōꝝ patrū extāt snie. Hieronym⁹ em̄ ⁊ Beda volūt q̄ he sortes tales fuerūt q̄les ille q̄ꝝ in veteri lege creberrim⁹ vsus erat. Dyoni. aūt q̄ fuit Pauli discipul⁹ irreligiosum existimat h̄ arbitrari asserēs sibi videri q̄ illa sors nihil aliud fuerit nisi q̄dā splēdor ⁊ radi⁹ diuīt⁹ sup̄ Mathiā emissus ꝑ quē ip̄e oñdebat̄ in apl'm assumēd⁹. Ait ei sic ī lib. eccles. hierarch. De diuīa aūt sorte q̄ sup̄ mathiā diuinit⁹ cecidit. alij q̄dez ali a dixerūt nō religiose sicut arbtrior. meā aūt ⁊ ip̄e intentionē dicā. Videnť em̄ mihi eloquia sortē noīare thearticū q̄dā donū demōstrans illi theartico choro a diuīa electōe susceptū. Hic igit̄ mathias apl's iudeā in sortē accepit ⁊ p̄dicatōi ibidē insistēs ⁊ mlta miracula faciēs ī pace q̄euit In nōnull' ꝟo codicib⁹ legit̄ q̄ patibulū crucꝫ ꝑtulit ⁊ tl'i martyrio coronat⁹ celos ascēdit. H⁹ corp⁹ rhome ī ecc'ia scē marie maiorꝫ sub lapide porphyretico sepultū eē d̄r ⁊ ibidē caput ei⁹ ꝑpl'o demōstrat̄. D In q̄dā ꝟo legēda q̄ treuerꝫ īueīt̄ sic ī ter cet'a legit̄. Mathias d̄ tribu iuda ⁊ ciuitate bethleē illustri ꝓsapia oriūd⁹ fuit. q̄ l'ris tradit⁹ oēz ī breui legꝫ et ꝓpha ꝑ sciaz app̄hēdit. lasciuiā q̄z ab horrēs pueriles ānos moꝝ maturitate vīcebat. Informabat̄ q̄z ei⁹ anim⁹ ad ꝟtutē vt eēt ad itelligētiā habil' ad miaz facil'. ī ꝓspis n̄ elat⁹. ī aduers cōstās ⁊ itrepid⁹ Satagebat vt q̄d iussu p̄cepat ope ꝯpleret. ⁊ oris doct'nā manuū opatōe mōstrarz Hic cū ꝑ iudeā p̄dicarz cecos illumīabat. leprosos mūdabat. d̄mōes expellebat. claudis gressuz. surdis auditū. mortuis vitā restituebat Qui cū corā pōtifice accusaret̄ in multꝫ rn̄dit. De obiectis q̄ crimīa dicitis nō oportet me multa dicere. q̄ niam christianū esse nō est crimīs sed

glie. Qui pōtifex. Si tibi dank indu-
cie vis pēitere. Et ille. Absit vt a ve-
ritate quā sel' inueni ꝑ apostasiā digre
diar Igit' matthias i lege erat do
ctissim⁹. corde mūd⁹. aīo prudēs. i sol
uēdis q̄stiōib⁹ sacre scp̄ture acut⁹. in
ꝯsilio ꝓuid⁹. in ꝑmocinatōe expedit⁹.
Qui cū verbū dei ꝑ iudeā p̄dicarz mlt
tos signis et ꝓdigijs ꝯuertebat. Un
de iudei inuidentes ipsum in conci-
lio statuerūt. Duo ergo falsi testes q̄
ip̄m accusauerāt p̄mo i ip̄m lapides
miserūt. q̄s lapides i testimoniū illis
secū pctijt sepeliri. q̄ dū lapidaret secu
ri more romano ꝑcutit. ⁊ extēs i celū
māib⁹ sp̄m dño reddidit. ⁊ subdit ibi
dē Cui⁹ corp⁹ d̄ iudea romā ⁊ ide tre
uerim ē trāssatū. E In q̄dā ꝟo
alia legēda legit ꝙ dū mathias i ma
cedoniā aduenisset ⁊ fidē xp̄i p̄dicarz
quandā potionē toxicatā q̄ visu cun-
ctos priuabat sibi dederūt. quam in
xp̄i noīe bibit et nullā lesionē icurrit.
et cum illa potōe pl⁹ q̄ꝫ. ccl. excecassent
ille singul' manuz ipōnēs oēs illumīa-
uit. diabol⁹ aūt i sil'itudine infantꝫ ei
apparēs suasit vt mathiā occiderent
q̄ eoꝝ cultū euacuaret. ⁊ cū ip̄e in me-
dio eoꝝ ꝯsisteret trib⁹ tñ dieb⁹ eū q̄rē
tes mime iuenert. tercia aūt die se eis
manifestās dixit Ego sū. Quē mani
bus p⁹ tergū ligatis ⁊ fune collo ipo
sito crudelit' afflixerūt. ⁊ sic i carcere re
cluserūt. Ubi demōes apparētes dē
tib⁹ i eū fremebāt sz appropinq̄re nō
poterāt. Dñs aūt cū mlto lumie ad
eū veniēs ip̄m de t'ra leuauit ⁊ vincu
la soluēs et dulcit' ꝯfortās ostiū ape-
ruit. Qui egressus ꝟbū dñi p̄dicauit.
Dū aūt q̄dam obstinati ꝑsisterēt di-
xit eis. Denūcio vobis ꝙ viui in infer
nū descēdetis. Moxq̄ terra se aꝑuit
⁊ cūctos illos deglutiuit. reliq̄ ꝟo ad
dñm sunt ꝯuersi.

Le. xlvj. De scō gregorio A

Gregorius dicitur a
grex ⁊ gore qd̄ ē p̄dicare si
ue dicere. Uñ gregori⁹ q̄si gregis p̄-
dicator. Uel d'r gregori⁹ q̄si egregori
us. ab egregius ⁊ gore. q̄si egregi⁹ p̄-
dicator ⁊ doctor. Uel Gregori⁹ i lin-
gua nr̄a vigilans sonat. q̄ ip̄e vigi-
lauit sibi deo ⁊ gregi. Sibi ꝑ mūdi
cie ꝯseruatōz. deo ꝑ internā ꝯtēplati-
onē. gregi ꝑ assiduā p̄dicatōz. Et hec
tria merent dei visionē. Aug. in libro
de ordie. Is videt deū q̄ bñ viuit. bñ
studet ⁊ bñ orat. Ei⁹ vitā scripsit pau
lus lōgobardoꝝ historiog̃ph⁹ quam
iohānes dyacon⁹ diligenti⁹ postmo-
dū compilauit. B

Gregori⁹ senatoria stirpe ꝓ
genit⁹ cui⁹ pr̄ gordian⁹ et
mater siluia dicebat. Cuz
sūmū philosophie apicē i
ip̄a sui adolescētia attigissz ac reꝝ ⁊ di
uitiaꝝ copia pl'imū abūdaret cogita-
uit tñ hec oīa deserere ⁊ i religiōem se
trāsferre. Sz dū lōgi⁹ ꝯuersionē pro
traheret. ⁊ tuti⁹ se xp̄o famulatuꝝ pu
taret si sub p̄toris vrbani habitu mū
do specieten⁹ deꝑuiret ceperūt mlta ꝯ
eū ex seculi cura succrescere. ita vt nō
tm̄ specie sz in eo retineret ⁊ mēte. Tā
dē pr̄e orbat⁹ sex mōasteria i sicilia cō
struxit. septimū intra menia vrb̄ sub
honore scti andree apl'i i ꝓprio doma
te fabricauit. In q̄ relictis serics auro
gēmisq̄ radiātib⁹ vili mōastico habi
tu tegebat. Ubi ad tātā ꝑfectōem in
breui deuēit vt in ip̄o sue ꝯuersiōis i
itio posset iā i ꝑfectoꝝ nūero ꝯputa-
ri. Cui⁹ q̄dem ꝑfectio ex ꝟbis suis q̄
in ꝓlogo sup dyalogū ponit aliq̄liter
ꝑpendi pōt. vbi sic dicit. Infelix ani-
m⁹ me⁹ occupatōis sue pulsat⁹ vulne
re memit q̄lis aliq̄n i monasterio fuit
quō ei labētia cūcta subterreāt. q̄tuz
reb⁹ oib⁹ q̄ voluūt emiebat. ꝙ nlla ni
si celestia cogitare ꝯsueuerat. ꝙ etiam
retētus corpe ip̄a iā carnis claustra cō
tēplatiōe trāsibat. ꝙ mortē q̄z q̄ pene
cūctis pena est. vicz vt ingressum vi-
te ⁊ p̄miū laboris sui amabat. Tāta
deniq̄ districtōe corp⁹ suū afflixit vt

infirmato stomacho subsistere vix valeret. ⁊ incisionē vitaliū quā greci syncopin vocant patiēs crebris angustijs ꝑ horaꝝ momēta ad exitū ꝓpinq̄ret.

Quadā vice dū q̄dam ī mōasterio suo vbi abbas p̄erat scp̄titarꝫ angelꝰ dñi in specie naufragi sibi affuit. sibi q̄ misereri lachrymabilit̄ postulauit Cui cū gregorꝰ sex argēteos dari fecisset ⁊ abisset eadē die iteꝝ redijt seq̄ multa ꝑdisse pauca ꝟo recepisse ꝑhibuit. Qui cum ab eo totidem argēteos recepisset iteruꝫ vice tercia reuersus misereri sibi importunis clamoribus postulabat. Sed gregꝰ cū a procuratore sui mōasterij didicissꝫ nil dādū p̄ter scutellā argenteā quam mater sua cū legumīb⁹ mittere solebat in mōasterio remāsisse. illā statim dari p̄cepit. Quā ille libēter accipiēs letus abscessit. Hic aūt angelꝰ dñi fuit sicut se sibi postmodū reuelauit.

Quadā die btūs gregorꝰ ꝑ foꝝ vrb rhomane trāsiens cernit q̄sdā pueros forma pulcerrimos vultu venustos. capilloꝝ nitore ꝑspicuos esse venales Interrogat igit̄ mercatorē de q̄ illos patria attulissꝫ. Qui rn̄dit. De britānia cuius incole sil̄i cādore refulgent. Interrogat iteꝝ si christiani sūt. Cui mercator. Nō sed paganicis erroribꝫ implicati tenēt̄. Tūc gregꝰ acriter ingemiscēs heu ꝓchdolor inq̄t q̄ splendidas facies princeps tenebraꝝ nūc possidet. Interrogat insup q̄d eēt vocabulū gētis illiꝰ Cui ille. Anglici vocant̄. Bn̄ inq̄t anglici q̄si angelici. qꝛ ⁊ angelicos vultꝰ habēt. Interrogante iteꝝ eo q̄d nomē h̄ret illa ꝓuicia ait mercator. Prouinciales illi deiri vocātur. Et Gregꝰ. Bene inq̄t deiri vocant̄. qꝛ de ira sunt eruendi. Rursus de nomīe regis interrogāte ait mercator q̄ aelle diceret̄. Et gregorꝰ. Bene aelle qꝛ alleluia in ꝑtib⁹ illis decantari oꝑtet. Qui mox ad summū pontificē accedēs cum multa instantia et p̄cib⁹ vix obtinuit vt ad illos conuertendos mitteret̄. Cūq̄ iā iter arripuisset rhomani d̄ eiꝰ absentia pl̄imum ꝑturbati papam adeūt. ⁊ eum taliter alloquūt̄. Petrū offēdisti romā d̄struxisti. gregoriū dimisisti. Sicq̄ papa ꝑterritus ad eū reuocandū continuo nūcios destinauit. Cūq̄ gregorꝰ iam iter triū dieꝝ ꝑegisset. ⁊ in q̄dā loco diuertēs q̄dam ceteris q̄escētib⁹ lectitaret. locusta suꝑueniēs eū coegit a legēdo q̄escere. ⁊ ex ꝯsideratōe sui nois docuit eū in eodē loco stare debere. Qd̄ ille spū ꝓphetico discēs. statim comites adhortat̄ vt velociꝰ debeāt ꝓficisci. Sed suꝑueniētib⁹ apl̄icis nuncijs redire cōpellit̄. licꝫ de hoc pl̄imū tristaretur. Tūc papa ip̄m a mōasterio suo abstraxit. et suū dyaconē cardinalem ordinauit.

Quodā tēpe tyberis fluuiꝰ alueū suum egressus ītantū excreuit vt suꝑ muros vrbis influeret ⁊ plurimas domos euerteret. Tūc etiā ꝑ tyberim fluuiū multitudo serpentū cū dracone magno in mare descēdit. Sꝫ a fluctib⁹ p̄focati ⁊ ad litus ꝓiecti totū aerē sua putredīe corruperūt. Sicq̄ plaga pessima quam inguinariā vocāt secuta est. ita vt etiā corꝑali visu sagitte celitꝰ venire ⁊ singulos q̄sq̄ ꝑcutere viderent̄. Que primo omniū Pelagiū papā ꝑcusit et sine mora extinxit. Postmodū ꝟo ita reliquū vulgus deseuit vt subtractis habitatorib⁹ domos plurīas vacuas in vrbe reliquerit. Sed quia ecclesia dei sine rectore esse nō poterat Gregoriū licet totis virib⁹ renitentez plebs omnis elegit. Cum ergo bn̄dici deberet et lues populū deuastaret sermonem ad populū fecit processionē faciens letanias instituit. ⁊ vt om̄es deuꝫ attentiꝰ exorarent admonuit. Cū igitur deū om̄is congregatus populus exoraret intantū lues ip̄a deseuit. vt ī vna hora. lxxx. hoīes spiritū exalarent Sed nequaq̄ cessauit populū admonere. vt ab oratōe nunq̄ desisterēt donec pestē ip̄am diuīa ꝓpulsaret mise-

ratio. Finita ꝓcessiõe fugere voluit ſz nequit. qz die noctuq; portas vrbis ꝓpter eũ vigiles obſeruabãt. Tãdẽ mutato habitu a q̃busdã negociatoribꝫ obtinuit vt in q̃dã dolio ſup q̃drigaz ꝺ vrbe educereť. Qui mox ſiluã expetijt. cauernaq; latibula reqſiuit. ibiq; tribꝫ diebꝫ latuit. Ierũtñ dñ ſollicite q̃rereť colũba luceꝫ ꝓfulgida a celo deꝑdẽs ſup locũ in q̃ latitabat appuit i q̃ colũna angelos deſcẽdẽtes z aſcendentes q̃dã recluſus aſpexit. Doxq; ab vniuerſo ppl'o capiť trahiť z ſummꝰ põtifex ꝓfecrať. Qꝫ ꝓo ad hoꝛaz culmẽ inuitꝰ aſcẽderit q; ꝓba ſua legit pateꝛet aduertit. Nã in epl'a ad narſum patriciũ ſic ait. Dñ ꝓtẽplationis alta ꝺſcribitꝫ ruine mee mihi gemitũ renouatis. qz audiui q̃d inꝰ p̃didi dñ foꝛas ad culmẽ regimis ĩmeritꝰ aſcendi. Tãto aũt me meroꝛe percuſſum coḡſcite. vt vix loq̃ ſufficiam. Nolite ḡ me vocare noemi. i. pulcruz ſed vocate me mara. qz amaritudine plenꝰ ſũ. Itẽ alibi. Qꝺ me ad epatuſ ordinẽ cognoſcitꝫ q̃uenitſſe. ſi me vilitis plãgite. qz z ego inceſſanť ꝺfleo. atq; vt deũ ꝓ me exoꝛetis rogo. In p logo q̃z ſup dyalogũ ſic ait. Ex occaſione cure paſtoꝛal'animꝰ meꝰ ſecularium hoĩm negocia patiť. z poſt tũ pulcraz ſue q̃etis ſpẽm terreni actꝰ puluere fedať. Perpendo itaq; q̃d tolero. ꝑpendo q̃d amiſi. Dũq; intueor illud qꝺ ꝓ didi fit hoc ḡuꝰ qꝺ poꝛto. Ecce enꝫ nũc magni maris fluctibꝫ q̃tioꝛ. atq; in naui mẽtis tẽpeſtatꝫ valide ꝓcellis ſſidoꝛ. z cũ ꝓtis vite recolo q̃ſi poſt tergũ ducꝫ oculis viſo litoꝛe ſuſpiro.

Sed qz rhomã adhuc ꝓdicta peſtꝫ vaſtabat moꝛe ſolito ꝓceſſionẽ cũ letanijs p ciuitatis circũitũ q̃dam tẽpoꝛe paſchali oꝛdinauit in q̃ imaginẽ beate marie ſp virgis: que adhuc vt aiũt eſt rome in eccleſia q̃ dicitť ſcta maria maioꝛ quã Lucas arte medicus z pictoꝛ egregiꝰ formaſſe dicitť. z eidẽ ꝙgi ſimillima ꝙ oia ꝙbibeť. añ ꝓceſſionez reuerẽter poꝛtari fecit. Et ecce tota aeris infectio z turbulẽtia imagini cedebat ac ſi ĩpam imaginẽ fugeret z eiuſ ꝓſentiã ferre nõ poſſet. Sicq; pꝰ ima ginẽ mira ſerenitas z aeris puritaſ remanebat. Tũc in aere vt referť iuxta imaginẽ audite ſunt voces angelorũ canentiũ. Regina celi letare alleluia. qz quẽ meruiſti poꝛtare alleluia. reſurrexit ſicut dixit alleluia. Statimq; beatꝰ Gregꝰ quod ſeqť adiũxit. Oꝛa ꝓ nobis deũ rogamꝰ alleluia. Tũc btũs gregoꝛiꝰ vidit ſupra caſtrũ creſcẽtẽ angelũ dñi. qui gladiũ cruẽtatũ detergẽs i vaginã remittebat. Intellexitq; gregoꝛiꝰ q; peſtis illa ceſſaſſz. Et ſic factũ eſt. Ubi z caſtr̃ illud caſtr̃ angelicepsꝫ vocatũ ẽ.

Tãdẽ vt deſideraueꝛat auguſtinũ mellitũ z iohãnẽ cum q̃busdã alijs in angliã miſit z eos ſuis ꝓcibꝫ et meritis ad fidẽ xp̃i ꝙuertit E Tãte etiã hũilitatis btũs Gregoꝛiꝰ extitit vt ſe laudare nullo modo ꝓmitteret. Nã ſtephano epõ q̃ euz in ſuis epl'is laudauerat ita ſcripſit. Vultũ mihi z vltra cẽ audire ꝺbui indignꝰ fauoꝛẽ in veſtris epl'is demõſtraſtis. Et tñ ſcriptũ eſt. Ne laudes hoiem q̃diu viuit. Tñ z ſi audire talia dignꝰ nõ fui. oꝛõibꝫ vr̃is peto vt dignꝰ efficiar vt ſi bona tõ in me dixiſtis. qz nõ ſunt ideo ſint qz dixiſtiſz. Itẽ i epl'a ad narſũ patriciũ. q; cauſe z nominis ſilitudinẽ faciẽdo ꝓ ſcripturas clauſulas declamatõeſcq; formatꝫ. certe frater chariſſime ſimeã leonẽ vocaſ qꝺ eo mõ vos agere ꝙſpicimꝰ q̃ ſcabi oſos catulos ſepe pardos vel tigres vocamꝰ. Itẽ in epl'a ad Anaſtaſium ꝑiarcham anthiocenũ. q; vos me os dñi q; lucernã dicitis. q; loq̃ndo mꝫtiſ ꝓdeſſe multiſq; poſſe lucere ꝓhibetis exiſtimatiõem meã fateoꝛ mihi i dubitatõem maximã ꝓduxiſtis. Cõſidero nãq; qui ſum. et nihil me ex huiuſmodi boni ſigno deprehendo. Cõſidero autem qui eſtis. et vos meritiri poſſe non arbitroꝛ. Cum ergo

credere volo quod dicitis contradicit mihi infirmitas mea. Cum disputare volo quod in laude mea dicitur cõtradicit mihi sanctitas vestra. Sed queso vir sancte nobis aliquid de hoc certamine nostro conueniat. vt si non quod dicitis ita est: sit ita quia dicitis Vocabula etiam iactantiam vel vanitatem sonantia omnino respuebat Unde eulogio patriarche alexandrino q̃ eũ vniuersalẽ papã vocauerat ita scribit. In p̃fatõe ep̃le quã ad me direxistis sup̃be appellatõis verbũ vniuersalẽ me papã dicẽtes imp̃mere curauistis. Qd̃ peto dulcissima sctitas vestra vltra nõ faciat. qr vobis subtrahit̃ qd̃ alteri pl⁹ q̃ ratio exigat p̃bet̃. Ego eni ꝟbis ꝓsperari non q̃ro. sed moribus. nec honorẽ esse reputo i quo fratres honorẽ suũ ꝑdere cognosco. Recedãt ergo ꝟba q̃ vanitatẽ inflant. caritatẽ vulnerãt Hinc ẽ q̃cũ Johãnes ep̃us cõstantinopolitanus hoc vocabulũ vanitatis sibi vsurparz ⁊ se vniuersalẽ papã vocari fraudulẽter a sinodo obtinuisset. iter cetera sic de eo scribit Grego. Quis est iste q̃ ꝯ statuta euãgelica. cõtra canonũ decreta nouũ sibi nomẽ vsurpare p̃sumit vt vl' sine iminutõe sit vn⁹ q̃ esse appetit vniuersus. Verbũ etiã iussiõis sibi a coep̃is dici nolebat. Vñ ait in epistola ad Eulogiũ ep̃m alexandrinũ. Vestra mihi caritas loq̃t̃ dicẽs. Sic̃ iussistis. Qd̃ ꝟbũ iussiõis peto a meo auditu remoueri. qr scio q̃ sum ⁊ q̃ estis. Loco eni mihi frẽs estis moribꝫ p̃res Insup̃ ob nimiã hũilitatẽ q̃ erat p̃ditus nolebat q̃ matrone se ancillas suas dicerẽt Vñ rusticane patricie scribens ait. Vnũ in tuis ep̃lis egre suscepi. qr qd̃ sel' esse pot̃at sepi⁹ dicebat̃ ancilla vestra ⁊ ancilla vr̃a. Ego eniz qui ꝑ ep̃atus onera omniũ seru⁹ sum factus q̃ ratõne te mihi ancillã dicis. cuius ante episcopatum susceptũ proprius fui. Et ideo rogo per omnipotentem deum ne hoc verbum aliquãdo ad me in scriptis tuis inueniam Primus in epistolis suis se seruum seruorum dei nominauit ⁊ alios nominari instituit. Libros suos dum adhuc viueret ob nimiam humilitatem publicari nolebat. et in aliorum comp̃atione suos nihil valere existimabat. Unde Innocẽtio p̃fecto affrice sic scribit. Q̃z expositionẽ. s. Job vobis trãsmitti voluistis vestro studio ꝯgaudem⁹. Sed si delitioso cupitis pabulo saginari beati Augustini cõpatriote vestri opuscula legite. ⁊ ad cõparatõem illi⁹ similaginis nostruz furfurẽ nõ queratis. Neq̃z ei volo dũ in hac carne sum. si q̃ me dixisse contigit ea facillime homibꝫ innotesci.

F Legit̃ quoq̃z in q̃dã libro d̃ greco in latinũ trãslato q̃ q̃dam sctũs p̃r nomine abbas Johẽs cũ romã ad visitandũ apostolorꝫ limina venisset. et beatũ Gregoriũ papã ꝑ mediũ ciuitatis trãsire videret voluit ei occurrere ac vt dicebat reuerentiaz exhibere. Cernẽs vero btũs Gregori⁹ q̃ se i terram vellet ꝓsternere festinauit. ⁊ p̃mo se corã ipso in terrã ꝓstrauit. nec inde surrexit quousq̃z abbas p̃mo surrexit. in quo maxima eius hũilitas cõmendat̃. Tante aũt largitatis elemosynaꝝ extitit vt nõ solũ p̃sentibꝫ sz etiaz longe positis: et in monte sinay monachis necessaria ministraret. Nam omnium indigentiũ nomina scripta habebat. et eis liberaliter subueniebat. Monasteriũ hierosolymis instituit. et dei famulis illic degentibus necessaria mittere procurauit. Tribus quoq̃z milibus ancillis dei pro quotidianis stipendijs octoginta libras auri annualiter offerebat. Quotidie etiã ad suam mẽsam peregrinos quoslibet inuitabat. Inter q̃s die quadam vnus accessit: in cui⁹ manibus dum ipse ex humilitate aquaz fundere vellet: conuersus vrceum accepit. Sed repente illum hominez in cuius manibꝫ aquã fundere volebat

nō inuenit. Cūq; hoc factū secuz ipe
miraret. eadē nocte dñs ꝑ visionē ei
dixit. Ceterꝫ diebꝫ me i mēbris meis
hesterno āt die me i memetipo susce/
pisti. Alio q̄z tpe p̄cepit cācellario
vt. xij. pegrinos ad prandiū iuitaret.
Qui ꝑgens iussa cōpleuit. Dū āt sil'
discūberēt intuēs papa tredecim nūe
rauit. Et accersito cācellario cur ꝯ su
am iussionē tredecim inuitare p̄sum/
pserat inq̄siuit. Quos cācellari⁹ nūe/
rans ⁊ tm̄. xij. inueniēs ait. Crede mi
hi pr̄ nō sunt nisi. xij. Aniaduertit gre
gori⁹ virū ꝓpius discūbentē vultum
crebro mutare. ⁊ nūc adolescentē nūc
ꝟo sibi vetulū venerāda q̄daz canitie
simulare. Finito igit' ꝯuiuio illū i cu/
biculo duxit. vehemēter adiurās vt ei
se nomenq; suū ꝓdere dignaret. Qui
rñdens ait. Et cur interrogas d̄ noie
meo qd̄ est mirabile. Verūtamē scito
qꝛ ego sum naufrag⁹ ille cui scutellaz
argenteā tribuisti. quaz tibi miserat
cū leguminibꝫ mater tua. Et hoc tibi
ꝓ certo sit ꝯgnitū qꝛ ab illo die: q̄ mi/
hi d̄disti destiauit te dñs fieri ecclesie
sue p̄sulem ⁊ Petri apl'i successorem.
Cui grtegorius. Et tu quō hoc nosti
q̄ tūc me dñs p̄esse sue eccl'ie destia/
uerit. At ille. Qm̄ angel⁹ ei⁹ sum. et
me tibi dñs nūc remisit vt te sp̄ debe
am ꝓtegere. ⁊ om̄e qd̄ petieris per me
apud ip̄m valeas ipetr'are. Statim
q̄z ab eo disparuit G Eo tpe fu
it q̄dā heremita vir magne virtutis q̄
oīa ꝓpter deū reliq̄rat. ⁊ nihil p̄ter v/
nā cattā possidebat. Quā blandiens
crebro q̄si cohabitatricem in suis gre
mijs refouebat. Orauit igit' ad deum
vt sibi oñdere dignaret cū quo future
remuneratōnis mansionē sperare de
buisset. q̄ illius amore nil ex diuitijs
hui⁹ seculi possideret. Quadā igit' no
cte sibi reuelat' q̄ cū gregorio romano
pōtifice māsionē sibi sperare d̄beret.
At ille fortiter ingemiscens paꝝ sibi
volūtariā pauꝑtatē ꝓfuisse putabat
si cū eo remuneratōez reciꝑet q̄ tātis
mūdialibꝫ diuitijs abūdaret. Cū er/
go gregorij diuitias sue pauꝑtati die
noctuq; suspirādo ꝯferret. alia nocte
audiuit dñm sibi dicentē. Cū diuitē
nō possessio diuitiaꝝ sz cupido faciat
cur audes pauꝑtatē tuā gregorij di/
uitijs cōpare. q̄ magis illā cattā quā
habes q̄tidie palpādo diligere com/
probaris: q̄z ille tātas diuitias q̄s n̄
amādo sz ꝯtēnendo. cūctisq; liberalit'
largiēdo dispgit. Itaq; solitari⁹ deo
gr̄as retulit. ⁊ q̄ meritū suū decreuis/
se putauerat si gregorio ꝯferret. orare
cepit vt cū eo māsionē q̄nq; ꝑcipe me
reret. H Cū apud mauriciū im/
ꝑatorē et filios ei⁹ sup̄ morte cuiusdā
ep̄i falso accusaret sic ait in epl'a quā
apocrisario mittit. Vnū est qd breui
ter suggeras dñis meis. qꝛ si ego ꝟu⁹
eoꝝ in mortē lōgobardoꝝ vel dānuz
me miscere voluissem hodie lōgobar
doꝝ gēs nec regē nec ducē nec comitē
hr̄et atq; in sua ꝯfusione esset. Sz qꝛ
deū timeo ī mortē cuiuslibz hoīs me
miscere formido. Ecce q̄nte humilita
tis extitit. qꝛ cum esset summ⁹ ponti/
fex imꝑatoris se seruū vocabat. ⁊ dñz
suū eū appellabat. Ecce q̄nte innocē
tie. qꝛ in mortē inimicoꝝ suoꝝ ꝯsenti
re nolebat Cū mauric⁹ ipator gre/
goriū ⁊ eccl'iaz dei ꝑseq̄ret. inter cet'a
sic ei scp̄sit Greg⁹. Quia eni pctōr suz
credo q̄ oīpotentē deū tāto vobis am
pli⁹ placatis q̄to me ei male ꝟuiētem
affligitꝫ. Quadā igit' vice q̄dā mo/
nastico habitu idut⁹ spatā euagina/
tā dextra tenēs corā ipatore itrepid⁹
astitit. ⁊ ꝯ eū vibrās illū gladio mori
tuꝝ p̄dixit. Territ⁹ mauric⁹ a ꝑsecu/
tōe gregorij cessauit. ⁊ vt ꝓ se orare de
beret instāter petijt q̄ten⁹ ip̄m in hac
ta de mal' suis de⁹ pnniret. ⁊ nō puni
endū extrēo examini reꝟuaret. Qua
dā igit' vice vidit se mauric⁹ añ tribu
nal iudicꝫ stare ⁊ iudicem ꝓclamare.
Date mauriciū. ⁊ capientes eum mi/
nistri ipsum ante iudicem posuerunt.
Cui ille. Vbi vis vt reddā tibi mala

que in hoc seculo ꝑpetrasti. Ille rñ/
dit. Hic potiꝰ ea dñe mihi ⁊ nõ in se
culo futuro retribue. Statimq; diui
na vox iussit tradi mauriciũ vxorem
filios ⁊ filias foce militi occidendos
Qđ ⁊ factũ est. Nõ post mltũ ei tpis
focas q̃dã miles eiꝰ ip̃m cũ tota fami
lia sua gladio occidit. et ei impio suc/
cessit. Cũ apđ sctãm mariã maio/
rẽ in die pasce missaz celebrarz: ⁊ pax
dñi ꝓnũciaret angelꝰ dñi alta voce re
spõdit. Et cũ spũ tuo. Vñ papa apđ
illã eccl̃iam i die pasce statõem facit.
nec sibi cũ dicit. pax dñi in huiꝰ mira
culi testimoniũ rñdet. I Quo
dã tpe traianꝰ impator rhomanꝰ ad
qđdã bellũ vehemẽtissime festiabat
Cui vidua q̃dã flebilit occurrit dicẽs
Obsecro vt sanguinẽ filij mei innocẽ
ter ꝑempti vidicare digneris. Cunq;
traianꝰ si sanꝰ reuerteret se vidicare te
staret vidua dixit. Et q̃s mihi hoc p̃
stabit si tu i p̃lio mortuus fueris. tra/
ianꝰ dixit. Ille q̃ post me impabit.
Cui vidua. Et tibi q̃d ꝓderit si alter
mihi iusticiã fecerit. Traianus dixit.
Vtiq; nihil. Et vidua. Nonne inq̃t
meliꝰ ẽ tibi vt mihi iusticiã facias. ⁊
ꝓ hoc mercedẽ accipias q̃ vt alt̃i hãc
trãsmittas. Tũc traianꝰ pietate cõ/
motꝰ de eq̃ descẽdit ⁊ ibidẽ innocẽtis
sanguinẽ vindicauit. Fert q̃z q̃ cũ
q̃dã filiꝰ traiani ꝑ vrbẽ eq̃tãdo nimis
lasciue discurrerz. filiũ cuiusdã vidue
intemit. Qđ cũ vidua traiano lacri/
mabilit exponeret ip̃z filiũ suũ q̃ hoc
fecerat vidue loco filij sui defũcti tra/
didit. ⁊ magnifice ip̃az dotauit. Dũ
igit q̃dã vice diu iã defũcto traiano
gregoriꝰ ꝑ foꝝ traiani trãsiret ⁊ huiꝰ
mãsuetudinẽ iudicꝫ recordatꝰ fuisset
ad scti petri basilicã ꝑuenit. ⁊ ibidẽ ꝓ
eiꝰ errore amarissime fleuit. Tũc sibi
diuitꝰ est rñsum. Ecce petitiõz tuã cõ
pleui ⁊ traiano penã et̃nã pepci. De
cetero ãt diligẽtissime caueas ne pro
dãnato aliq̃ p̃ces fũdas Damasce
nꝰ aũt in q̃dã suo ꝑmõe narrat q̃ gre
goriꝰ ꝓ traiano orõem fundẽs audi/
uit vocẽ sibi diuitus illatã. Vocem
tuã audiui ⁊ veniã traiano do. Cuiꝰ
rei vt ibidẽ dicit testꝫ ẽ oriẽs oĩs ⁊ oc
cidẽs. Sup hoc dixerũt q̃dã q̃ traia/
nus reuocatꝰ fuit ad vitã vbi gr̃az cõ
secutꝰ veniã meruit. ⁊ sic gl̃iam obti
nuit. Nec erat iferno finalr deputatꝰ.
nec snia diffinitiua dãnatꝰ. Alij dixe/
rũt q̃ aĩa traiani nõ fuit simplr a rea
atu pene eterne absoluta. sz eiꝰ pena
vsq; ad tp̃s. s. vsq; ad diẽ iudicij fuit
suspẽsa. Alij q̃ pena q̃ ad locũ vl mo
dũ aliquẽ tormẽti sub ꝯditõe fuit ta/
xata donec orãte Grego. ꝑ xp̃i gr̃am
locꝰ vel modꝰ aliq̃s mutaret. Alij vt
iohãnes dyaconꝰ q̃ hãc legẽdã com
pilauit q̃ nõ legit orasse sed fleuisse. ⁊
freq̃nter dñs misertꝰ ꝯcedit q̃ hõ q̃z/
uis desiderãs petere nõ p̃sumit. et q̃
eiꝰ aĩa nõ ẽ ab iferno lib̃ata ⁊ i ꝑadi/
so reposita. sz simplicit ab iferni cru/
ciatib; lib̃ata. Valet eni vt dicit aĩa
⁊ i inferno existere ⁊ iferni cruciatus
ꝑ dei misericordiã nõ sentire. Alij q̃ pe
na eterna ꝯsistit i duob;. s. i pena sen
sus ⁊ i pena dãni q̃ est carẽtia visiõis
diuie. Pena igit et̃na q̃tũ ad p̃mum
est sibi dimissa. sz q̃tũ ad scđm reten
ta. Fert q̃z q̃ ⁊ angelꝰ istđ adiecerit.
Quia eni ꝓ dãnato rogasti duoꝝ ti/
bi dat optio. Aut ei i purgatorio du
ob; dieb; cruciaberꝫ. aut certe toto tẽ
pore vite tue infirmitatib; ⁊ dolorib;
fatigaberis. Qui p̃elegit toto tpe vi
te sue dolorib; ꝯcuti. q̃ duob; dieb; i
purgatorio cruciari. Vñ factũ ẽ q̃ sp
deiceps aut febrib; laborauit. aut po
dagre molestia p̃ssus fuit. aut validis
dolorib; ꝯq̃ssatus. aut dolore stõachi
miserabilit cruciatꝰ. Vñ in q̃dã epl̃a
sic loq̃t dicẽs. Tãtis podagre: tãtis
molestiaꝝ dolorib; p̃mor vt vita mea
mihi g̃uissima pẽa sit. q̃tidie ei in do
lore deficio. ⁊ mortꝫ remediũ expectã
do suspiro. Itẽ alibi. Dolor meꝰ int/
dũ mihi lentꝰ. interdũ nimiꝰ. sz neq;
ita lentꝰ vt recedat. neq; ita nimiꝰ vt
iterficiat. vũ fit vt q̃ q̃tidie i morte sũ
repellar a morte. Sic aũt me infectio

noxij humoris imbibit vt viuere mi
hi pena sit ⁊ mortē desiderāter expe//
ctē. quā gemitib⁹ meis solā credo esse
remediū. K Matrona q̄dā sin//
gulis dieb⁹ dñicis btō Gregorio pa//
nes offerebat. Cui cū p⁹ missaꝝ solē//
nia corp⁹ dñi offerret ⁊ diceret. Cor//
pus dñi nr̄i iesu xp̄i custodiat te ī vi//
tā eternā lasciua subrisit. Ille ꝯtinuo
dexterā ab ei⁹ ore ꝯuertēs. ꝑtē illam
dñici corꝑis sup altare d̄posuit. Post
modū corā pp̄lo iterrogauit quaz ob
causam ridere p̄sumpserit. At illa. qr
panē quē ꝓprijs manib⁹ fecerā tu cor
pus dñicū appellabas. Tūc gregori⁹
ꝓ incredulitate mlier⁹ se in orōe pro//
strauit. ⁊ surgēs particulā illā panis
instar digiti carnē factam reppit ⁊ sic
matronā ad fidē reduxit. Orauit ite
rū ⁊ carnē illā in panē cōuersam vidit
⁊ matrone sumēdū tradidit. Qui//
busdā p̄ncipib⁹ aliquas p̄ciosas reli//
q̄as petētib⁹ aliquātulū d̄ scti iohan
nis euāgeliste dalmatica tribuit. Qd̄
illi suscipiētes tanq̄ viles reliq̄as cū
indignatiōe nimia eidē reddiderunt.
Tūc btūs Gregori⁹ orōe facta cultel
lū petijt. et pānū illū pupugit. ex cui⁹
pūctōnib⁹ sanguis ꝓtin⁹ emanauit.
Sicq̄ q̄ p̄ciose essent reliq̄e diuit⁹ ē
oñsum. Quidā diuitū rhomanoꝝ
relicta ꝯiuge fuerat a pōtifice ꝯmūio
ne p̄uatus. Qd̄ ille molestissime ferēs
sz autoritatē tāti pōtific⁹ euacuare nō
valēs magoꝝ suffragia req̄siuit. Qui
se suis carmib⁹ agere ꝓmiserūt vt im
misso demone tādiu caball⁹ p̄ncipis
vexaret̄ q̄usq̄ cū sessore suo ꝑiclitaret̄.
Cūq̄ greg⁹ aliqñ sup caballū suum
trāsiret. ī misso demōe magi ei⁹ equū
tā fortit̄ vexari fecerūt vt neq̄q̄ ab a//
liq̄ teneri valeret. Tūc greg⁹ reuelan
te spū diabolicā ī missionē cog̃scēs fa
cto cruc⁹ signaculo tā caballū a p̄sen
ti rabie libauit. q̄ maleficos ꝑpetua
cecitate mulctauit. Qui reatū suū cō//
fitētes ad sacri baptismi gr̄am p⁹mo
dū ꝑuenerūt. Quib⁹ lumē ne artem
magicā relegerēt reddi noluit. eos tñ
eccl̄iastico subsidio nutriri p̄cepit.
Legit̄ q̄z in libro q̄ a grecis lymō d̄r.
q̄ abbas q̄ p̄erat mōasterio scti gre//
gorij eidē nūciauit q̄ q̄dā monachus
penes se numismata tria hr̄et. Quez
greg⁹ ad alioꝝ terrorē excōmūicauit.
Post modicū tp̄is frater morit̄ sctō
gregorio nesciēte. Qui irat⁹ q̄ sine ab
solutōne mortu⁹ fuerat. orōez ī picta
tio scripsit q̄ eū ab excōicatiōis vincu
lo absoluebat. deditq̄ eā vni dyaco
noꝝ p̄cipiēs vt eā sup foueā fratr⁹ de
functi legeret. Quo iussa cōplēte se//
q̄nti nocte q̄ defunct⁹ fuerat abbati
apparuit. ⁊ se vsq̄ mō in custodia de
tentū sz heri absolutū fuisse ꝑhibuit.
L Officiū ⁊ cātū eccl̄iasticū necnō
⁊ scolā cantoꝝ instituit. et ꝑ hoc duo
habitacula vnū iuxta basilicā scti pe
tri. alteꝝ iuxta lateranēsez eccl̄iaz fab
cauit. Ubi vsq̄ hodie lect⁹ ei⁹ q̄ recū
bens modulabat̄. ⁊ flagellū ei⁹ q̄ pue
ris minabat̄ cū antiphonario auten
tico veneratōne ꝯgrua reſuāt̄. In ca
none apposuit. Diesq̄ nr̄os ī tua pa//
ce disponas. atq̄ ab eterna dānatiōe
nos eripi. ⁊ ī electoꝝ tuoꝝ iubeas gre
ge numerari. Tādē btūs greg⁹ cū se//
disset annis. xiij. mēsib⁹. vj. ⁊ dieb⁹. x.
plen⁹ opib⁹ bonis mig̃uit a corpore.
In cui⁹ tūba hi v̄sus scp̄ti sunt. Su
scipe terra tuo corpus de corpe sum//
ptū. Reddere qd̄ valeas viuificante
d̄o. Spūs astra petit. leti nil iura no
cebūt. Cui vite alteri⁹ mors magis
ip̄a via ē. Pōtific⁹ sūmi hoc claudūt̄
mēbra sepulchro. Qui īnumer⁹ sp̄ vi
uit vbiq̄ bonis. Fluxer̄t aūt anni ab
incarnatōe dñi. dcvj. sub Foca impa
tore. P⁹ mortē bti gregorij regionē to
tam maxima fames īuasit. Uñ pau//
pes q̄s libalit̄ Greg⁹ pascere solebat
ad successorē suū veniētes dicebant.
Dñe q̄s pr̄ nr̄ Greg⁹ solebat pascere
tua sctitas fame nō sinat ꝑire. Qui//
bus v̄bis papa indignat⁹ sp̄ tal̄r re//
spōdebat. Si gregori⁹ ad famā sue
laudis cūctos pp̄los curauit suscipe
nos āt nō possum⁹ pascere. Et sic eos

sę vacuos remittebat. Ꝯñ sctūs gregoꝛ ter ei apparuit. ⁊ tūc blande de sua tenacia ⁊ detractōe redarguit. sed ille se de nllo emēdare curauit. Ꝯñ illi ꝗrto apparēs terribiliꝰ illū corripuit ⁊ in capite leraliter pcussit. Cui⁹ dolore vexat⁹ in breui vitā finiuit. Dū aūt adhuc pdicta fames istaret. ꝗdaꝫ inuidi gregorio ceperūt detrahere aſſerētes ꝙ totū thesauꝛ eccl̄ie tāꝯ vir pdigus ꝛsumpsiſſꝫ. Ꝯñ ob hui⁹ vin dictā ad cōburedos libros suos cetero aios inclinarūt. Quoꝛ dū ꝗsdaꝫ tā cōbussissent ⁊ ceteros ꝛburere vellēt. petr⁹ dyacon⁹ eius familiarissim⁹ cū ꝙ ꝗttuoꝛ libros dyalogoꝛ dispu tauerat tradiſ vehemētissime restrinxe asserēs ħ ad ei⁹ delēdā memoriam nil valere. cū in diuerſ mūdi ptib⁹ exē plaria tenerēt. adiūgēs imane sacrilegiū eē tāti patrꝫ tot ⁊ tales libros exurere. sup cui⁹ caput ipe spūs sctūs i si militudie colūbe freqntissime ꝛspexisset. Tādē eos i hāc sniaꝫ adduxit. vt si illud qđ dixerat iureiurādo confirmāſ mox ꝛtinuo meruiſſꝫ ipi a libro rū exustiōe desisterēt. Si ꝛo mox nō meruiſſꝫ. ſꝫ supstes sui testionij extitisset. ipe ꝗꝫ cōbustoꝛib⁹ man⁹ darꝫ Fertur eni ⁊Greg. sibi dixisse ꝙ si miracu lū de visiōe colūbe publicaret post ħ viuere nō valeret Ytaqꝫ cū apparatu dyaconat⁹ euāgeliorꝫ libꝫ baiulans venerabil⁹ levita petr⁹ adueniēs mox vt tactꝫ sacrosctis euāgelijs gregorij sctitati testimoniuꝫ phibuit a doloꝛe mortis extrane⁹ spiritū inſ verba ꝛfessiōis efflauit. Quidaꝫ monach⁹ monasterij sctī gregorij qđdā penes se peculiū ꝛgregauit. Btūs aūt greg⁹ alteri mōacho apparēs dixit vt sibi ōnūciaret ꝙ peculiū dispgeret et pniam ageret. qꝛ die tercia esset moriturus. Qđ ille audiēs vehemēter expauit. pniam egit ⁊ peculiū red didit. Doxꝫ febrib⁹ adeo coꝛrept⁹ ē vt a diluculo diei tercie vsꝫ ad horā terciā p nimio incēdio linguā ab oꝛe pꝛciēs vltimū flatū emittere videret Sed cū circūstātes monachi coꝛā ipso psallerēt. psalmodiā tādē intrūpētes ei detrahere ceperūt. Ille aūt continuo reuiuiſcēs ⁊ oculos subridendo ꝛcutiēs ait. Parcat vobis dñs frēs. quare mihi detrahere voluiſtꝫ. Nam impedimentū mihi nō modicū generaſtis. qꝛ tā a vobis ꝙ a diabolo subvno tpe accusatus nesciebā cui calumnie primit⁹ rñderē. Sed si qñ quēlibet migrantē videritis eidē nō detractōem sed cōpassionē impēdatis. vtpote qui ad tā districtū iudicis cum criminatoꝛe suo iudiciū vadit. Nam ad iudiciū cū diabolo ſteti ⁊ adiuuāte sancto Gregorio cūctis suis obiectōibus bene respōdi. Tantū de vna obiectōe cōuictus erubui ꝓ ꝙ vt vidiſtis talis sum vexat⁹. ⁊ adhuc me nō potui liberare. Tunꝫ ō ea fratres rogrerent ait. Nō audeo dicere qꝛ cum ad vos a btō gregorio iussus sum venire diabol⁹ de hoc plūmū est cōquestus. putās ꝙ me ad pniaꝫ agendam ꝓ causa illa de⁹ remitteret. Quapꝛopter btm̄ gregoriū vadē dedi ne ꝛmotā calūniā cuilibꝫ reuelarē. Doxꝫ clamās dixit. O andrea andrea hoc anno peas q̄ me ꝓuo ꝛsilio ad hoc piculū cōpulisti. Et ſtari reuolutꝫ terribiliter oculis expirauit. Erat autez in vrbe qđā noie andreas q̄ eodē mōēto q̄ ei monach⁹ moriēs ꝓiculum fuerat impcatus in tā grauē morbuꝫ decidit vt defluentib⁹ carnib⁹ ꝛsumi posset mori aūt nō posset. Tūc mōachis monasterij sctī gregorij ꝙocatꝫ ꝛfessus est ꝙ cū pdicto monacho ꝗsdam monasterij cartulas rapuiſſꝫ. ac suſceptis pcijs extraneis tradidisset. Doxꝫ is qui dudum mori nō poterat inter verba sue cōfessionis spiritū exalauit. Eo tpe vt in vita sancti eugenij legit. dū adhuc ambrosianū officiū magis ꝙ gregorianum ab ecclijs ſuaret. rhomanus pōtifex noie adrianus ꝛciliuꝫ ꝙocauit. vbi ſtatutum est vt gregorianū officiū deberet vniuersaliter obſuari. Cui⁹ rei

karol⁹ impator executor existēs ꝑ diuersas discurrēs ꝓuicias minis ⁊ supplicijs oēs clericos ad hocip̄m cogebat ⁊ libros ambrosiani officij vbiq̄ ꝯburebat. mltosq̄ clericos rebelles incarcerabat. Proficiscēs aūt beatus Eugeni⁹ ep̄s ad ꝯciliū. inuēit ip̄z cōciliū ꝑ triduū iā solutū. suaq̄ prudentia dn̄m papā sic iduxit. ꝙ oēs p̄latos q̄ ꝯcilio iterfuerāt. ⁊ iā ꝑ tres dietas recesserāt reuocauit. Cōcilio igit̄ conuocato oīm patꝝ hec snīa vna fuit vt missale ambrosianū ⁊ gregorianū sup altare bti petri apl̄i ponerēt̄. ⁊ fores eccl̄ie optime clauderent̄ ac pl̄imorū ep̄oꝝ sigill̄ diligētissime munirent̄. et ip̄i tota nocte orōib⁹ insisterēt. vt dn̄s ꝑ signū aliq̄d reuelaret q̄d hoꝝ ab ecclesijs magis ꝑuari vellet. Sicq̄ per oīa vt ordinauerāt faciētes mane ianuas eccl̄ie aperuerūt ⁊ vtrūq̄ missale sup altare aptū iuenerūt. vl̄ vt alij asserūt missale gregorianū penit⁹ dissolutū. ⁊ huc illucq̄ dispsū iuenerūt. ambrosianū aūt solūmō aptū sup altare i eodē loco i q̄ posuerāt repperūt Quo sig̃ diuit⁹ sūt edocti vt gregorianū officiū deberet ꝑ totū mūdū dispgi. ambrosianū aūt tm̄ i sua eccl̄ia obꝑuari. Sicq̄ scti p̄res vt diuitus edocti fuerāt statuert̄. ⁊ sic vsq̄ hodie obꝑuat̄. Narrat Johes dyacon⁹ qui vitā bti gregorij cōpilauit. ꝙ dū vitā ei⁹ ꝯscriberet ⁊ cōpilaret. q̄dā vir sacerdotalit̄ insignit⁹ ei dormiēti ⁊ ad laternā vt sibi videbat̄ scribēti astitit Cui desup cādidissima ⁊ adeo tenuissima vestis erat vt ei⁹ raritate nigredo subterioris tunice apparerz. Hic ꝓpius accessit ⁊ inflatis buccis risuz ꝯtinere nō potuit. Cūq̄ iohes eū interrogaret cur vir g̃uioris officij sic dissolute rideret ait. Quia tu scribis de mortuis q̄s viuētes nūq̄ vidisti Cui iohes. Et si illū nō nouerim facie: tn̄ de illo scribo q̄ didici lectiōe. At ille. Tu inq̄t vt video sic̄ voluisti fecisti. ⁊ ego q̄ facere poto nō cessabo. Moxq̄ illi lumē latne extixit ⁊ adeo ip̄z ꝑterruit vt vehemēter exclamās putaret se ab illo gladio iugulatuz. Moxq̄ gregori⁹ affuit. comitāte secū dextrorsū btō Nicolao. sinistrorsū ꝟo petro dyacono. eiq̄ dixit. Modice fidei q̄re dubitasti. Cūq̄ post cortinaz lecti aduersari⁹ latitaret: gregori⁹ ex manu petri dyaconi magnā facē quā tenere videbat̄ arripiēs: eiusq̄ flāmis os faciēq̄ ip̄ius aduersarij exurēs ad instar ethiopis denig̃uit. Quedā autē scintilla ꝑuissima cadēs i ei⁹ vestez candidā ip̄am dicto citi⁹ ꝯflagrauit. ⁊ sic nigerrim⁹ tot⁹ apparuit. Dixitq̄ petr⁹ btō gregorio. Satz denig̃uimus eū. Cui gregori⁹. Nos illū non denig̃uimus sz nigꝝ fuisse mōstrauimus. Sicq̄ ibidē multo relicto lumine abierūt

Legēda xlvij A

De sancto Longino

Longinus fuit quidā cēturio. q̄ cū alijs militibus cruci dn̄i astās: iussu pilati latus dn̄i lācea ꝑforauit. ⁊ vides sig̃ q̄ fiebāt. solē. s. obscuratū ⁊ terremotū in xp̄m credidit. maxime ex eo vt q̄dā dicūt. ꝙ cū ex infirmitate vel senectute ei⁹ oculi caligassent de sanguīe xp̄i ꝑ lāceā decurrente fortuitu ocl̄os suos tetigit. ⁊ ꝓtinus clare vidit. Vn̄ renūciās militie ⁊ ab apl̄is instruct⁹ in cesaria capadocie. xxviij. annis mōasticā vitaz duxit. ⁊ verbo ⁊ exēplo mltos ad fidē ꝯuertit. Cū aūt a p̄side tēt⁹ fuissz ⁊ sacrificare nollz: iussit p̄ses oēs dentes eius excuti ⁊ liguā abscidi. Lōginus tn̄ ex hoc loq̄lā nō ꝑdidit. sed accepta securi oīa idola cōminuit et fregit dicēs. Si dij sunt videbimus. Demōes aūt de idol̄ exeūtes i p̄sidē ⁊ in oēs socios ei⁹ intrauerūt. ⁊ insaniētes ⁊ latrātes se lōgini pedib⁹ prostrauerūt. Et ait lōgin⁹ demōibus. Cur habitatz i idol̄. Qui rn̄derunt. Vbi nō noiat̄ xp̄s. ⁊ ei⁹ signū nō est positū ibi ē habitatio nr̄a. Cū g̃ p̄ses insaniret. ⁊ ocl̄os amisisset dixit ei lō

ginus. Scito qꝛ sanari nõ poteris ni//
si qñ me occideris. q̃cito eni a te mor
tuus fuero ꝑ te orabo. ⁊ sanitatez tibi
corꝑis ⁊ aĩe impetrabo. Et stati eum
decollari iussit. Post hoc abijt ad cor//
pus eiꝰ. ⁊ ꝓstratꝰ cũ lachrymis pniaz
egit. ⁊ ꝯtinuo visuz et sanitatẽ recepit
⁊ in bonis opibꝫ vitã finiuit

Legenda xlviij. A

De sancto Benedicto

Benedictus dictus ẽ.
vel qꝛ multa bñdixit. vl' qꝛ
in hac vita multas bñdi//
ctões habuit. vel qꝛ om̃es
bñdicebant de eo. vel qꝛ eternã meru
it bñdictõem habere. Eiꝰ vitã sanctꝰ
Gregorius scripsit B

Benedictus ex Nursia ꝓuicia
ortus cũ rhome liberalibꝫ stu
dijs traditꝰ eẽt in ipa sui ĩfan
tia lr̃as deseruit. ⁊ desertũ petere ꝺcre//
uit. Quẽ nutrix sua q̃ eũ tenerrĩe dili//
gebat vsqꝫ in quendã locũ q̃ ꝺr eside
secuta ẽ. vbi ad purgandũ triticũ mu
tuo capisteriũ petijt. Sed sup mẽsam
incaute ponẽs cũ corruissz ĩ duabꝫ ꝑti
bus fractũ vidit. Quã bñdictꝰ flere
ꝯspiciẽs ꝑtes capisterij accepit. et ab
orõe surgẽs integre solidatũ inuenit.
Postmodũ nutricẽ occulte fugiens in
quẽdã locũ venit. vbi tribꝰ annis ho
minibꝫ incognitꝰ mãsit. excepto q̃daz
monacho Romano noĩe. q̃ sibi sedu//
le necessaria mĩstrabat. Cũ ꝟo ad spe//
cũ a romani monasterio iter nõ eẽt pa
nẽ in lõgissimo fune ligabat. ⁊ sic euz
deponere ꝯsueuerat. Tintinabulum
etiã ipi chorde ĩseruit. vt ad eiꝰ sonitũ
vir dei cognosceret qñ sibi romanꝰ pa
nẽ ꝑberet: quẽ exiẽs acciꝑet. Sz anti//
quus hostis vniꝰ caritati ⁊ alteriꝰ ĩui
dẽs refectõi lapidẽ iactauit ⁊ tintinna
bulũ fregit. sed tñ romanus ei mĩstra
re nõ desijt. Post hoc cuidã ꝑsbyte
ro refectõez sibi in paschali solennita//
te parãti dñs ꝑ visum apparuit dicẽs
Tu tibi delicias ꝑparas: et seruꝰ meꝰ
illo in loco fame cruciat'. Qui ꝓtinus
surrexit. ⁊ cũ difficultate magna eum
inueniẽs dixit. Surge ⁊ sumamꝰ ci//
bũ qꝛ hodie pascha dñi est. Cui bene
dictus. Scio qꝛ pascha est. qꝛ videre
te merui. Lõge q̃ppe ab hoĩbꝫ positꝰ
qꝛ die eadẽ paschal' esset solẽnitas ig̃//
rabat. Cui ꝑsbyter. Ueracit' hodie re
surrectiõis dñice dies est. abstinere te
nõ ꝯuenit. qꝛ ob hoc ad te missus suz.
Sicqꝫ deũ bñdicentes sumpserũt ci//
bũ. B Quadã die auis q̃dam
nigra q̃ merula vocat' importune ci
ca eiꝰ faciẽ volitauit. ita vt ab eo ma//
nu capi potuisset. Sed signo crucis
edito auis recessit. moxqꝫ diabolꝰ q̃n
dã feminã quã aliqñ viderat añ eius
oculos mentis reduxit. eiusqꝫ animuz
tãto igne ĩ speciẽ illiꝰ accendit vt pene
heremũ voluptate victꝰ deserere deli//
beraret. Sed subito diuina gr̃a ad se
reuersus ꝯtinuo se exuit. et in spinis ⁊
vepribꝫ q̃ ibi aderãt se adeo volutauit
vt toto corꝑe inde vulneratꝰ exiret. et
ꝑ cutis vulnera mẽtis vulnera educe
ret. Uicit itaqꝫ peccatũ qꝛ mutauit in
cendiũ. Ab illo aũt tꝑe nulla postmo
dũ temptatio in eiꝰ corꝑe pullulauit.
Crebrescẽte itaqꝫ eiꝰ fama cum ab
bas mõasterij cuiusdã obijsset. tota ip
sius mõasterij cõgregatio ad eũ venit
⁊ vt ꝑesse eis deberet petijt. Qui diu
negãdo distulit: suis illorũqꝫ fratrum
moribꝫ se ꝯuenire nõ posse ꝑdixit. Sz
tandẽ victus assensum dedit. Cũqꝫ re
gulã illic districtiꝰ seruari ꝑciꝑet semet
ipos reꝑhẽdebant ꝙ ipm sibi preesse
poposcerãt. quoꝝ. s. tortitudo normã
eiꝰ rectitudis offẽdebat. Cũqꝫ sibi cũ
eo aspicerẽt illicita nõ licere ⁊ g̃ue esse
sedule assueta relinq̃re: venenuz vino
miscuerũt. ⁊ sibi recũbenti obtulerũt.
Sed benedictus signũ crucis edidit.
et q̃si iactu lapidis vas illud vitreum
fregit. Intelligẽs igitur qꝛ potũ mor
tis habuerat. qꝺ portare nõ potuit si
gnum vite ilico surrexit ⁊ placido vul
tu dixit. Misereat' vestri oĩpotẽs deꝰ

fratres. nunq̄d nō dixi vobis qꝛ vr̄is ac meis moribꝫ nō ꝯuenirē. Tūc ad locū derelicte solitudīs redijt. vbi crebre scētibꝫ signis claruit. ⁊ multis ad eum veniētibꝫ duodecim monasteria ꝯstruxit. In vno aūt illoꝝ q̄dā monachus erat q̄ ad orōem diu stare nō poterat. sed orātibꝫ alijs mox foras exibat ⁊ ali q̄ terrena ⁊ trāsitoria agebat. Qd̄ cuꝫ abbas illius mōasterij btō benedicto narrasset iuit illuc. ⁊ vidit ꝙ illū monachū q̄ in oratōe manere nō poterat. q̄dā niger puerui⁹ ꝑ vestimēti fimbriā foras trahebat. Dixitq̄ abbati mōasterij ⁊ mauro mōacho Nunq̄d ñ aspicitis q̄s est qui eū trahit. Cūq̄ rñdissent nō: ait. Oremus vt vos etiā videatis. Orātibꝫ illis maur⁹ vidit sed abbas videre nō potuit. Die igit̄ alia expleta oratōe vir dei monachū foꝛꝫ repꝑit quē ꝓ sui cecitate virga ꝑcussit ⁊ extūc imobil̄i orōe ꝑmāsit. sicq̄ antiqu⁹ hostis dñari nō ausus ē in ei⁹ cogitatione ac si ipe ꝑcussus fuissꝫ ex verbere.

Ex his monasterijs tria sursuꝫ in rupibꝫ mōtis erāt. q̄ deorsum cū mag̃ labore aq̄s hauriebāt. Cūq̄ fratres illi virū dei sepe rogarēt vt monasteria sua mutaret. q̄dā nocte cū q̄dā puero mōtē ascēdit vbi diuti⁹ orās tres petras in eodē loco ꝓ signo posuit. Cūq̄ de mane domū redijsset. ⁊ frēs pro eadē causa ad eū venissent dixit. Ite ⁊ illā rupē in q̄ tres petras positas inueneritis in medio cauate. valet enī dñs inde vobis aquā ꝓducere. Qui eūtes ⁊ iā illā rupē sudantē inueniētes. cōcauū locū illū fecerūt. ⁊ mox aq̄ repletū viderūt. q̄ vsq̄ nūc tā sufficiēter emanat vt ab illo mōtis cacumie vsq̄ ad inferiora descēdat. Quadā vice dū circa mōasteriū viri dei q̄dā cū falcastro vepres absciderēt. ferꝝ de manubrio ꝓsiliēs in quēdā lacū ꝓfundū cecidit. Cūq̄ de hoc ille nimis angustiaret̄ vir d̄i manubriū in lacū posuit. ⁊ mox ferrū vsq̄ ad suū manubriū enatauit. C Placidus puer ⁊ monachus ad hauriēdū aquā egrediēs ī flumen cecidit ⁊ mox ipm vnda rapuit. ⁊ pene in vnius sagitte cursum a t̄ra introrsus traxit. Vir aūt dei in cella ꝯsistens hoc in spū statim nouit. et mauꝝ vocans q̄d de puero acciderit ī dicauit. ac vt ad ipm eripiendū ꝑgerꝫ impauit. Accepta bñdictōe concitus maur⁹ ꝑrexit. et ꝑ terrā se ire existimās sup aq̄s vsq̄ ad pueꝝ venit. eūq̄ per capillos tenēs de aq̄ extraxit. Qui ad virū dei veniens retulit q̄d acciderat. sed ipe hoc nō suis meritis sꝫ ei⁹ obediētie deputauit. Presbyter q̄dam florētius noīe viro dei inuidēs ad tantā deuenit maliciā vt panē veneno infectū viro dei tanq̄ꝫ ꝓ bñdictōe transmitteret. quē sanct⁹ g̃tanter accepit. et coruo q̄ d̄ manibꝫ eius panē accipe cōsueuerat ipm ꝓiecit dicēs. In nomīe iesu xp̄i tolle hūc panē ⁊ eū in tali loco vbi a nullo homīe sumi valeat ꝓijce. Tūc coruus apto ore expāsis alis circa eūdē panē cepit discurrere atq̄ crocitare. ac si apte diceret ⁊ obedire se velle ⁊ tñ iussa implere nō posse. Cui sanctus iteꝝ atq̄ iteꝝ p̄cipiebat dicens. Leua leua eū securus atq̄ ipm vt dixi ꝓijce. Qui tandē eū tollēs post tres dies redijt. ⁊ de manu eius annonā quā ꝯsueuerat accepit. Vidēs aūt florēti⁹ qꝛ corp⁹ mgr̄i necare nō potuit. se ad extiguēdas discipuloꝝ aīas accendit. ita vt septē nudas puellas ī horto monasterij ludere ⁊ cātare facerꝫ vt sic monachos ad libidinē inflāmaret. Qd̄ sctūs vir de cella ꝓspiciēs lapsum discipulis ꝑtimescēs inuidie locū dedit. ⁊ q̄busdā secū assūptꝫ fratribꝫ ipe habitatōem mutauit. Sed florēti⁹ cū in solario ꝯsistēs eū recessisse ꝯspiceret et gauderet repēte solariū cecidit ⁊ ipm ꝓtinus extinxit. Tūc maur⁹ post virꝝ dei currēs ait. Reuertere qꝛ q̄ te ꝑseq̄bat̄ extinctus est. Quod ille audiens vehemēter ingemuit. vel qꝛ inimicus occubuit. vel quia de inimici morte discipulus exultauit. Qua de re factū ē

vt eidē penitentiā indiceret q̄ mādās talia gaudere de inimici morte p̄sumpsisset. Ip̄e aūt ad alia migrās locuz nō hostē mutauit. Nā ad montē cassinū venit ⁊ templū appollinis q̄d ibi situm erat in sancti iohānis baptiste oratoriū fabricauit ⁊ circūadiacentez populū ab idolatria ꝯuertit. Sz hoc antiquus hostis grauit̄ ferēs corpalibus ei⁹ ocul̄ teterrim⁹ apparebat. ⁊ ī eū ore oculisq̄ flāmātib⁹ visibiliter seuiebat atq̄ dicebat Bn̄dicte bn̄dicte Sed cū ille nihil sibi rn̄deret dicebat Maledicte maledicte nō bn̄dicte q̄d me ꝑseq̄ris. Quadā die lapidē q̄ndā in terra iacentē fratres in edificiuz leuare volebāt sz nequaq̄ valebant. Cūq̄ virorꝫ multitudo adessz ⁊ ab eis leuari nō posset aduenīēs vir dei bn̄dictōem dedit. ⁊ tūc maxima celeritate leuatus est. Ex q̄ ꝑpenderūt q̄ diabol⁹ illi insidebat. ⁊ q̄ eū moueri non ꝑmittebat. Cūq̄ fratres parietē paulo alti⁹ edificarēt antiqu⁹ hostis viro dei apparuit ⁊ qr ad laborātes frēs ꝑgeret indicauit. Qui ꝓtinus eis nunciū misit dicēs. Fratres caute vos agite qr ad vos spūs malign⁹ venit. Vix aūt nunci⁹ ꝟba cōpleuit. ⁊ ecce parietem antiqu⁹ hostis euertit. ⁊ quēdam puerꝫ monachū ruina ꝯtriuit. Sz vir dei puerꝫ mortuū ⁊ laceratuz in sacco ad se adduci fecit. ⁊ orōne sua ip̄m resuscitās opi p̄dicto restituit. D

Laicus q̄dā honeste vite singul̄ ānis ad visitandū virū dei ieiunus vēire cōsueuerat. Quadā igit̄ die dū illuc iret se illi alter viator adiūxit. q̄ sumēdos in itinere cibos portabat. Cunq̄ iā tardior hora excreuisset dixit. Veni fr̄ sumam⁹ cibū ne lassemur in via. Quo rn̄dente q̄ nullaten⁹ cibū in via gustaret ad horā ille subticuit. Postmoduz ad hoc ip̄m inuitauit sed ille ꝯsentire noluit. deniq̄ cū hora iā p̄terissz ⁊ eos lōgum fatigasset iter pratū et fontem et q̄cunq̄ corpus ad reficiendum delectare poterant inuenerunt. Tunc viator hoc ei ostendens: rogauit vt paululum gustaret ⁊ ibidem quiesceret. Cū igit̄ verba auribꝫ et loca ocul̄ blandirent̄ eidem cōsensit. Cunq̄ ad benedictū venisset dixit ei vir dei. Ecce frater malign⁹ hostis semel tibi ꝑsuadere nō potuit. scd̄o nō valuit sed t̄cio supauit. tūc ille pedib⁹ ei⁹ aduolutus se deliq̄sse īgemuit. Totila rex gothorꝫ expiri volēs vtꝫ vir dei prophetie spiritū haberet. cuidā suo spatario vestimenta regalia tribuit. eūq̄ cuz oī apparatu regio ad monasteriū destinauit Quē ille venientē cōspiciēs dixit. Pone fili pone hoc q̄d portas. n̄ est tuum. q̄ ꝓtin⁹ in terrā cecidit ⁊ qr tāto viro illudere p̄sumpsisset expauit

Cleric⁹ q̄dam q̄ a diabolo vexabat ad virū dei vt sanaret̄ adduct⁹ ē. Cunq̄ ab eo diabolū expulisset ait. vade ⁊ de cet̄o carnes nō comedas. nec ad sacros ordies accedas. Quacūq̄ āt die ad sacros ordies accedere p̄sumpseris iuri diaboli mācipaberis. Cū ꝟo hoc aliquo tpe custodisset. sed minores suos sibi p̄poni in sacris ordinib⁹ cerneret. verba viri dei quasi ex longo tēpore oblitus postposuit. atq̄ ad sacrum ordinē accessit. Quē mox is q̄ euz reliquerat diabolus tenuit. eūq̄ vexare q̄ usq̄ animā eius excuteret nō cessauit. E

Vir q̄dam duos flascōes vini per quendā puerꝫ ad eum misit. sed ille vnum in via abscondit ⁊ aliū detulit. Vir autē dei cum gratiarū actōne accepit vinū. ⁊ discedentē puerꝫ āmonuit dicens. Fili vide ne de illo flascone quem abscōdisti bibas. sed iclina illum caute et inuenies q̄d intus habeat. Qui cōfusus valde ab eo exiuit. et reuersus volens adhuc ꝓbare quod audierat cum flasconē inclinasset protin⁹ de eo serpens egressus est. Quadam vice cum vir dei in sero cenaret. monachus q̄dam filius defensoris ei assistens et lucernā tenens ꝑ spiritum superbie intra se cogitare cepit. Quis ē hic cui ego māducāti assisto. lucernā

teneo feruitiũ impẽdo. Quis sum ego vt isti seruiã. Cui stati vir dei ait. Si/gna cor tuũ frater signa cor tuũ q̃d est q̃d loq̃ris. vocatisq̃ fratribꝫ lucernaꝫ iussit de manibꝫ eius tolli. ip̃m ꝟo iussit ad monasteriũ accedere ⁊ q̃etũ sedere. Gothoꝝ q̃dã zalla nomĩe ꝑfidie fuit arriane. q̃ totile regis tp̃ibꝫ cõtra catholice eccl̃ie religiosos viros ardo/re ĩmanissime crudelitatis exarsit. ita vt q̃squis ei cleric⁹ monachusue ante faciẽ venisset ab ei⁹ manibꝫ viu⁹ nullo modo exiret. Quadaꝫ ꝟo die auaricie sue estu succẽsus in rapina reꝝ inhiãs dũ q̃ndã rusticũ crudelibꝫ tormẽtis affligeret eũq̃ ꝑ supplicia diuersa laniaret. victus penis rustic⁹ sese ⁊ res suas Benedicto dei famulo cõmẽdasse ꝓfessus est. Et dũ hoc a torquẽte credit. suspensa interim crudelitate ad vitam interim repat̃. Tũc idẽ zalla cessauit rusticũ tormẽtis affligere sꝫ eius brachia loris fortibꝫ astrigẽs añ equũ cepit impellere vt q̃s esset ille bñdict⁹ q̃ eius res suscepat demõstraret. Quẽ ligatis brachijs rustic⁹ añcedẽs duxit ad scti viri mõasteriũ. eũq̃ ante ingressum cellule solũ sedentẽ reppit et legentẽ. eidẽ aũt subseq̃nti ⁊ seuienti zalle rusticus dixit. Ecce iste est d̃ q̃ dixerã bñdictus pater. quez dũ feruido spũ cũ ꝑuerse mẽtis insania essꝫ intuitus. eo errore q̃ ꝯsueuerat actuꝝ se existimãs magnis cepit vocibꝫ clamare dicẽs. Surge surge ⁊ res istius rustici redde q̃s accepisti. Ad cui⁹ vocẽ vir d̃i ꝓtinus ocl̃os leuauit et a lectõe cessauit. eũq̃ intuitus mox ⁊ rusticũ q̃ ligatus tenebat attẽdit. Ad cui⁹ brachia dũ ocl̃os deflexisset miro mõ tãta celeritate cepert̃ alligata brachia lora dissoluere vt dissolui tã cõcite nulla hominũ festinatõe potuissent. Cũq̃ qui ligat⁹ venerat cepissꝫ subito astare solutus ad tãte ꝑtãtis vim tremefactus zalla ad terrã corruit ⁊ ceruicẽ crudelitatis rigide ad ei⁹ vestigia inclinans: orõibꝫ se illius ꝯmẽdauit. Vir aũt sãctus a lectõne minime surrexit sed vocatis fratribꝫ eũ introrsus tolli vt bñdictõem accipet ꝑcepit. quẽ ad se reductũ vt a tãta crudelitatꝫ insania q̃escere deberet admonuit. q̃ refect⁹ recedẽs nihil vlterius repetere a rustico ꝑsumpsit. quẽ vir dei nõ tãgendo sed respiciendo soluerat. Quodã tp̃e ĩ campanie regiõe fames incubuerat mag̃: q̃ oẽs alimẽtoꝝ indigentia coangustabat. iãq̃ ĩ benedicti mõasterio triticũ deerat. panes ꝟo oẽs ꝯsumpti fuerãt. vt nõ pl⁹ q̃ q̃nq̃ ad refectõis horam fratribꝫ inuenire potuissent. Cũq̃ eos venerabil̃ pater ꝯtristatos cernerꝫ eorũ pusillanimitatẽ studuit modesta ĩcrepatiõe corrigere. ⁊ rursum ꝓmissione subleuare dicẽs. Quare de panis ĩ opia vester animus cõtristat̃. hodie q̃dẽ minus est. sꝫ crastina abũdãter habebitis. Seq̃nti aũt die ducẽti farine modij añ fores celle in saccis inuenti sunt. q̃s oĩpotens de⁹ q̃bꝫ deferentibꝫ trãsmisisset nũcysq̃ manet incognitũ Q̃d cũ fratres cernerẽt dño gr̃as referentes didicerũt iã de abũdãtia nec ĩegestate dubitare. Legit̃ q̃ꝫ q̃ q̃daꝫ habebat filiũ morbo elephãtino corruptũ. ita vt iã pilis cadentibꝫ cutis ĩtumesceret. atq̃ increscentẽ saniẽ occl̃tare nõ posset. q̃ ad virũ dei ab eodeꝫ patre eius missus saluti pristine sub omni celeritate restitutus est. ⁊ de hoc immensas gratias dño obtulerunt. ⁊ postmodũ dictus puer in bonis opibus ꝑseuerans in dño feliciter obdormiuit. Cũ quosdã ex fratribꝫ ad q̃ndã locũ mitteret vt ibidẽ monasteriũ cõstruerent. cõstituta die se ad eos vẽturũ dixit ⁊ q̃liter cõstrui deberet indicare. Nocte vero eadẽ qua ꝓmissus illucescebat dies. monacho quẽ illic ꝑposuerat atq̃ eius ꝑposito in somnis apparuit. et loca singula vbi q̃q̃ edificari debuissent subtilit̃ d̃signauit. Cũ autẽ visioni fidẽ nõ darẽt ⁊ adhuc ipsum expectarẽt. tandem ad eũ reuersi dixerũt. Expectauim⁹ pater vt vẽires

sicut ꝓmiseras nec venisti. Cui ille .q̄/
re fratres ista dicitis .nūquid nō vob̄
apparui ⁊ loca singula designaui. Ite
⁊ sicut ꝑ visionē vidistis oīa ordinate.
F Nō longe ab eiꝰ monasterio due
sctīmoniales femīe ex nobili genere e/
rāt q̄ linguā nō restringebāt. sz eum q̄
eis p̄cerat incautꝫ ſmōibꝫ sepe ad iracū
diā ꝓuocabāt. Qui cū hoc viro d̄i re
tulisset mādauit eis dicēs. Restrīgite
linguaz vr̄am alioq̄n excōicabo vos.
quā excōicatōis sentētiā nō ꝓferēdo ī
tulit sed intētando. Ille aūt nihil mu
tate intra paucos dies defuncte sunt.
⁊ in eccl̄ia sepulte. Ubi dū misse cele/
brarent̄ ⁊ dyaconꝰ ex more diceret. q̄
nō cōicat exeat foras .nutrix eaꝝ que
ꝓ eis sꝑ oblatōem offerebat eas d̄ se/
pulchris suis ꝓgredi ⁊ eccl̄iam exire
videbat. Cunqꝫ sctō benedicto nūcia
tū esset. ille manu sua oblationē dedit
dicēs. Ite ⁊ hāc oblationē ꝓ eis offer
te. ⁊ vlteriꝰ excōicate nō erūt. Qd̄ cuz
factū fuissz ⁊ dyaconꝰ ex more clama/
ret ab eccl̄ia decetero exire vise nō sūt.
Monachꝰ q̄dā cū ad visitādos pa/
rētes exisset sine bn̄dictōe. ⁊ ea die qua
ad eos ꝑuenit defunctꝰ fuisset. ⁊ sepul
tū semel ⁊ bis terra reiecissz. ꝑentes eiꝰ
ad eū venerūt. ⁊ vt ei suā bn̄dictōz im
pēderet rogauerūt. Qui corpus domi
ni accipiēs ait. Ite ⁊ h̄ sup pectꝰ eius
ponite. eūqꝫ sic sepulture tradite. Qd̄
cū factū fuissz sepultū corpꝰ t̄ra retinu
it nec vltra ꝓiecit. Quidā mōachꝰ
in monasterio manere nō valens viro
dei tantū institit donec ip̄m iratꝰ abi
re ꝑmisit. Qui mox vt de monasterio
exijt apto ore draconē in itinere inue/
nit. Quem cū deuorare vellet clama/
uit dicēs. Currite currite qꝛ draco iste
vult me deuorare. Currētes aūt frēs
draconē mīme inuenerūt. sed tremētē
⁊ palpitantē monachū ad monasteri/
um reduxerūt. Qui statī ꝓmisit se nū
q̄ꝫ de monasterio recessuꝝ. Quodā
tꝑe dū totā illā ꝓuinciā fames valida
occuparet. ⁊ vir dei oīa que inuēire po
tuerat egentibꝫ tradidissz. ita q̄ nihil ī
monasterio p̄ter modicū olei in vase
vitreo remāsissz. iussit cellerario vt il/
lud modicū olei cuidā egenti darz. Il
le vero impantē audiuit sed īplere cō/
tēpsit. eo q̄ nihil olei fratribꝫ remane/
bat. Qd̄ vt vir dei cōperit vas vitreū
cū oleo ꝑ fenestrā ꝓijci iussit ne q̄d in
monasterio ꝑ inobedientiā remanerz
Proiectū itaqꝫ vas cū sup ingentia sa
xa cecidissz nec vas fractū nec oleū est
effusum. Qd̄ ille leuari iussit ⁊ dari in
tegrū postulāti. Monachū aūt illum
de inobediētia ⁊ diffidētia increpans
se in orōem dedit. ⁊ ꝯtinuo qd̄dā ma/
gnū doliū qd̄ ibi erat oleo plenū fuit.
qd̄ adeo excreuit vt ꝑ pauimētū efflu
ere videret̄. G Quadā vice ad vi
sitādū sororē suā descēderat. Cū autē
ad mēsam sederet rogauit eū vt secū il
la nocte maneret. Cui cū ille nullate/
nus acq̄esceret. illa caput ī manibꝫ do
minū rogatura incliauit. Cūqꝫ caput
leuasset. tanta choruscatōis ⁊ tonitrui
virtꝰ: tātaqꝫ inundatio pluuie erupit.
vt nec q̄dē pedē mouere posset cum tn̄
ante serenitas mira esset. Illa eniz qꝛ
lachrymaꝝ fluuios fudit. serenitatem
aeris ad pluuiā ꝯuertit ⁊ traxit. Cui
vir dei ꝯtristatꝰ ait. Parcat tibi oīpo
tens deꝰ soror. q̄d est qd̄ fecisti. Cui il/
la. Rogaui te ⁊ audire noluisti. roga/
ui dn̄m ⁊ exaudiuit me. Modo ergo
egredere si potes. Sicqꝫ factū est vt to
tā illā noctē ꝑuigiles ducerēt. atqꝫ per
sacra eloq̄a sese vicaria relatōne satia/
rent. Tūc ecce pꝰ triduū cū ille ad mo
nasteriū redijsset eleuatis oculꝰ animā
sororis sue in specie colūbe celi secreta
penetrantē aspexit. Qui mox corpus
eius ad monasteriū iussit deferri et in
monumēto qd̄ sibi p̄parauerat collo
cari. Quadā nocte dū ꝑ fenestrā cō
spiceret ⁊ dn̄m exoraret vidit fusam lu
cē desup cunctas noctis tenebras effu
gasse. Subito autē om̄is mūdus ve
lut sub vno solis radio collectus ante
oculos eius adductꝰ est. ibiqꝫ animaz

Germani episcopi capuani ad celum deferri videns manifeste postea cōperit q̄ eadē hora a corpe migūit. H

Eodē anno q̄ de hac vita erat exitur⁹ obitus sui diē fratrib⁹ denūciauit. Añ sextū ꝟo diē sui exit⁹. sibi apiri sepulcꝝ iubet. Qui mox febrib⁹ corrept⁹ cum ꝑ singulos dies lāguor ingūesceret. sexta die ī oratoriū portari se fecit. ibiq̄ exitū suū dñici corpis ⁊ sanguis ꝑceptione muniuit. atq̄ int̄ discipulorū manus imbecillia mēbra sustētās erectis in celū manib⁹ stetit. ⁊ vltimū spiritū int̄ ꝟba orōis efflauit. Ip̄a autē die q̄ vir dei migūit ad christū duob⁹ fratrib⁹ vni in cella morāti alteri lōge posito reuelatio eadē mōstrata est Vderūt nāq̄ viā lucidā pallijs stratā ac innūeris choruscātē lāpadib⁹ a cel beati bñdicti ꝟsus orientē ad celū tendentē. Cui venerādo habitu vir desuꝑ clar⁹ assistēs cui⁹ eēt via quam cernerent inq̄siuit. q̄ cū nescire se dicerēt ait. Hec est via q̄ dilectus vir dei bñdict⁹ celū ascēdit. Sepult⁹ ꝟo ē in oratorio scti iohānis baptiste qd̄ destructa ara appollinis ip̄e cōstruxit. Floruit circa annos dñi. dxviij. tp̄e iustini senioris.

Legenda xlix A

De sancto Patricio

Patriti⁹ qui cepit circa annos dñi. cclxxx. dum scotoꝝ regi de xp̄i passione p̄dicaret. stās añ eū et appodiās se sup̄ ferulā quaz manu tenebat ⁊ casu pedi reg⁹ supposuerat cū aculeo pedē ꝑforauit. Rex ꝟo credēs sanctū ep̄m ex idustria hoc facere. ⁊ se alit̄ fidē xp̄i nō posse suscipe nisi similia ꝑ xp̄o pateret: patiēter sustinuit. Sctūs hoc tandē intelligēs obstupuit. ⁊ p̄cib⁹ regem sanauit. ac toti ꝓuīcie obtinuit q̄ nullū venenosum aīal ibidē possit viuere. Qd̄ nō sol ū obtinuit. imo etiā ligna ⁊ coria illi⁹ regiōis ꝯria vt dicit̄ sunt veneno Quidā vir ouē vicini sui furatus fuerat et comederat. Et cū vir sctūs sepi⁹ hortaret̄ satisfacere furē q̄cunq̄ ille esset. et null⁹ cōparerz dū totus populus ad ecclīam ꝯuenissz. in virtute iesu xp̄i p̄cepit vt in cui⁹ vētrē ouis intrasset corā oib⁹ balatuz daret. Qd̄ factū est. Et egit re⁹ penitentiā ⁊ alij a furtis sibi cauebāt. Erat ei consuetudo oēs cruces q̄s videbat deuote venerari. Sed ante q̄ndā crucē magnam et pulchrā inuisam p̄terijt. A suis aūt socijs ammonit⁹ cur illā ñ viderit ⁊ nō inclinauerit. dū p̄cib⁹ a domino req̄reret cui⁹ esset audiuit vocez de sub terra. Nō vidisti q̄ ego hic sepl̄tus sū pagan⁹. ⁊ signo crucis indign⁹. Vñ fecit crucē illā abinde tolli B

Cū btūs Patrici⁹ ꝑ hyberniā p̄dicaret. et fructū ibi ꝑmodicū faceret. rogauit dñm vt aliqd̄ signū oñderet per qd̄ vel territi peniterēt Jussu igit̄ dñi in q̄dā loco circulū magnū cū baculo desig̃uit. ⁊ ecce terra intra circulum se aꝑuit. ⁊ pute⁹ maxim⁹ et ꝓfundissim⁹ ibi apparuit. Reuelatūq̄ est btō Patricio q̄ ibi q̄dā purgatorij loc⁹ eēt in quē q̄sq̄s vellet descēdere alia sibi penitētia nō restaret. nec alid̄ ꝑ pctīs purgatoriū sentiret. Pleriq̄ aūt inde non redirēt ⁊ q̄ redirēt eos a mane vsq̄ ī se q̄ns mane ibidē morā facere oporterz Multi igit̄ ingrediebant̄ q̄ de cetero nō reuertebāt̄. Post lōgū igit̄ tempus mortuo patricio vir q̄dā nobil̄ nomie Nicola⁹ q̄ pctā mlta cōmiserat cū euz delictoꝝ suoꝝ peniteret. et purgatoriū scti patricij sustinere vellet cū antea q̄n decim dieb⁹ vt oēs faciebāt se ieiunijs macerasset. apto ostio cū claui que ī q̄dā abbatia ꝑuabat̄ in p̄dictū puteum descēdit. et quoddā ostiū a latere ip̄i⁹ inuenit. In qd̄ ingrediēs cū qd̄dā ibi oratoriū reppisset. q̄dā monachi albis induti oratoriū intrauerūt. ⁊ officiuz faciētes nicolao dixerūt vt ꝯstās esset q̄ multa diaboli tēptamēta eum percurrere opterz. Cū ille ꝑquirerz qd̄ ad iutoriū ꝯtra hoc habere possz dixerūt Cū te penis affligi senseris ꝓtin⁹ ex

clama et dic Jesu christe fili dei viui mi
serere mihi peccatori. Recedētib⁹ igit̄
p̄dictis viris ꝯtinuo assunt demões.
et vt reuertat̄ et sibi obediat p̄mo blā
dis ꝓmissiōib⁹ ꝑsuadent. asserentes ꝙ
eū custodiēt et ad ꝓpria incolumē per
ducent. Sed cū eis ille nullaten⁹ obe
dire vellet. ꝓtinus diuersaꝝ feraꝝ ter
ribiles audiuit voces pariter ⁊ mugi
tus. ac si oīa elementa ꝯcuterent̄. Ad
qd̄ cū ille terrore horribili palpitaret.
Jesu christe fili dei viui miserere mihi
peccatori ꝓtin⁹ exclamauit. et stati oīs
feraꝝ illaꝝ tumultus terribil̄ ꝯq̄euit.
Processit et vltra ad aliū locū ⁊ ibidez
adest demonū multitudo dicentiū si
bi. Putas ꝙ man⁹ nr̄as euaseris. Ne
quaq̄. Sed nūc potius incipies affli
gi ⁊ torqueri. Et ecce q̄dā maxim⁹ ig
nis ⁊ terribil̄ ibidem apparuit. Dixe
runtq̄ ei demões. Nisi nobis cōsense
ris in ignē te iactabim⁹ cōburendum
Qd̄ cū ille renueret ip̄m acceperūt. et
in illū ignē terribilē ꝓiecerūt. Vbi dū
cruciaret̄ ꝓtinus exclamauit Jesu xp̄e
⁊c̄. Statimq̄ ille ignis extinctus est.
Ad aliū deniq̄ ꝓcedens locū vidit q̄s
dam viros in igne viuos cremari. ⁊ la
minis ferreis candentib⁹ a demonib⁹
vsq̄ ad viscera flagellari. aliosq̄ ven
tres habentes deorsum terrā p̄ dolo
re mordere et clamare. Parce parce.
Quos tūc demones graui⁹ flagella
bant. Aliosq̄ vidit q̄ꝝ mēbra ꝑpētes
vorabant. ⁊ bufones ignitꝫ aculeis eo
rum viscera extrahebāt. Qui cum eis
assentire nollet in eundē ignē ⁊ penas
ꝓijcit̄ et eisdē lamis ⁊ penis flagellat̄.
Sed cū ille exclamasset Jesu xp̄e ⁊c̄. a
pena p̄dicta ꝓtin⁹ liberat⁹ est. Dein
de ꝓcedit ad quendā locū vbi homi
nes sartagine frigebant̄ vbi rota ma
xima erat vncinis ferreis ignitis plēa
in q̄b⁹ ꝑ diuersa mēbra hoies erāt su
spensi. q̄ tā velociter voluebat̄ ꝙ globū
igneū emittebat. Post hoc vidit maxi
mā domū habentē foueas metall̄ bul
lientib⁹ plenas in q̄b⁹ alij vnū pedem
alij duos habebāt. alij ibi erāt vsq̄ ad
genua. alij vsq̄ ad ventrē. alij vsq̄ ad
pectus. alij vsq̄ ad colluz. alij vsq̄ ad
oculos. Sed hec oīa ꝑcurrēs nomen
dei inuocabat Processit iteꝝ et q̄ndaz
latissimū puteū intuet̄. de q̄ fum⁹ hor
ribil̄ ⁊ fetor intolerabil̄ exibat. indeq̄
homies vt ferrū candētes in modū fa
uillaꝝ exibāt. sed demones eos reipin
gebant. Dixerūtq̄ ei demões. Loc⁹ il
le quē ꝯspicis est infern⁹. in q̄ dn̄s no
ster beelzebub habitat. in ip̄m igit̄ pu
teū te iactabim⁹ si nobis assentire re
cusas. Postq̄ aūt illuc iactat⁹ fueris:
nullū inde remediū euadēdi obtineb.
Quos dū ille audire ꝯtēneret ip̄m ar
ripientes in p̄dictū puteū iactauer̄t. q̄
tā vehemēti dolore absorpt⁹ ē vt fere
oblit⁹ fuerit nomē dn̄i inuocare. Sed
dū ille ad se r̄diēs iesu xp̄e ⁊c̄. exclamas
set corde. qꝛ voce nō poterat ꝓtin⁹ in
de illesus exiuit. ⁊ oīs demonū multi
tudo tanq̄ victa euanuit. Procedens
ad locū aliū vidit q̄ndā pontē sup quē
eū trāsire optebat. q̄ q̄dē erat strictissi
mus. ⁊ instar glaciei polit⁹ et lubric⁹.
sub q̄ fluui⁹ ingēs sulphure⁹ ⁊ ignens
fluebat Sup quē dū trāsire se posse oī
no desparet tn̄ recordat⁹ vbi qd̄ eū de
tot mal̄ eripuit ꝯfident̄ accessit ⁊ vnū
pedem sup pontē ponēs iesu christe ⁊c̄
dicere cepit. Validus autē clamor a
deo eum terruit vt subsistere vix vale
ret. sed p̄dictum verbū ꝓtulit ⁊ secur⁹
mansit. Deinde aliū pedē posuit ⁊ ea
dem verba iterauit. Ad quēlibet etiā
passum eadē verba ꝓtulit et sic secur⁹
transiuit. Cū ḡ trāsisset in qd̄dā p̄tum
amenissimū deuenit. vbi diuersorum
florū mira suauitas redolebat. Et ec
ce duo speciosi iuuenes ei apparuerūt
q̄ ip̄m vsq̄ ad q̄ndā ciuitatē speciosissi
mam ex auro et gēmis mirabiliter ru
tilantem perduxerunt. De cuius por
ta odor mirabilis emanabat. qui il
lum adeo recreauit ꝙ nullum dolorez
vel fetorem sensisse videbatur. Dixe
rūtq̄ ei ꝙ illa ciuitas paradisus esset.

In quẽ cũ Nicolaus intrare vellz di//
xerũt ei p̃dicti iuuenes q̃ p̃mo ad suos
rediret. et ꝑ loca ꝑ q̃ venerat eũ redire
oꝑteret. demones tñ eũ nõ lederent sz
eo viso territi fugerẽt. ⁊ q̃ post. xxx. di//
es in pace q̃esceret. ⁊ tũc illã ciuitatem
ciuis ꝑpetuus introiret. Tũc nicola⁹
inde ascendẽs supra puteũ se restitutũ
inuenit. ⁊ oĩa oĩb⁹ q̃ sibi ꝯtigerãt nar
rans post. xxx. dies in dño feliciter re//
quieuit

Legẽda l. A

De annunciatõe dñica

Annũciatio dñica di//
cit. qꝛ tali die ab angelo ad
uẽt⁹ filij dei in carnẽ fuit an
nũciatus. Cõgruũ eni fuit vt incarna
tionẽ filij dei p̃cederet angelica annũ//
ciatio triplici ratõe. Prĩo rõe ordi//
nis cõnotandi. vt. s. ordo reꝑatõis rñ//
deret ordini p̃uaricatõis. Uñ sic dia
bolus tẽptauit mlierẽ vt eã ꝑtraherz
ad dubitatõez. ⁊ ꝑ dubitationẽ ad cõ
sensum. ⁊ ꝑ ꝯsensuz ad lapsum. sic an//
gelus nũciauit ꝟgini vt nũciãdo exci//
taret ad fidẽ. ⁊ ꝑ fidem ad ꝯsensuz. ⁊ ꝑ
ꝯsensum ad ꝯcipiendũ dei filiũ. Se
cũdo ratõe ministerij angelici. qꝛ eniz
angel⁹ est dei mister ⁊ seruus. ⁊ beata
virgo electa erat vt essz dei mater ⁊ cõ
gruũ est mistꝝ dñe famulari ꝯueniẽs
fuit vt btẽ ꝟgini annũciatio ꝑ angelũ
fieret. Tercio rõe lapsus angelici
reꝑandi. Quia eni incarnatio nõ tm̃
faciebat ad reꝑationẽ hũani lapsus. sz
etiã ad reꝑatõez ruine angelice. iõ an//
geli nõ debuerũt excludi. Uñ sic sexus
muliebris nõ excludit a cognitõe my
sterij incarnatõis ⁊ resurrectõis. sic eti
am nec angelic⁹ nũci⁹. imo de⁹ vtrũq̃
angelo mediãte nũciat mlieri. s. incar
natõem virgini marie. ⁊ resurrectionẽ
marie magdalene. Cũ ergo ꝟgo bea
ta a tercio anno etatis sue vsq̃ ad q̃r//
tũdecimũ annũ in tẽplo cũ alijs ꝟgi//
nib⁹ extitissz. ⁊ votũ de seruãda castita
te emisisset nisi de⁹ alit disponerz eam
ioseph despõsauit dño reuelãte. ⁊ Jo//
seph virga frõdente sicut i hysto. d na
tiuitate btẽ ꝟginis pleni⁹ continet. ⁊ i
bethleem vñ oriũdus erat necessaria
nuptijs ꝓuisur⁹ iuit. ipa ꝟo i nazareth
in domũ ꝑentũ redijt. Nazareth inter
p̃tat flos. Unde dicit Bern̄. q̃ flos na
sci voluit de flore in flore ⁊ floris tẽpe.
Ibi igit angel⁹ ei apparuit ⁊ ipaz sa
lutauit dicẽs. Aue gr̃a plena dñs te//
cũ bñdicta tu i mlieribꝫ. Ber̄. Inui//
tat nos ad marie salutatõez gabrielis
exẽplũ. iohãnis tripudiũ ⁊ resalutatio
nis lucꝝ. Sed hic p̃mo videndũ ẽ q̃//
re dñs mr̃ez suã voluit despõsari. Su
ꝑ hoc assignat Bern̄. tres rões dicẽs
Necessario despõsata est maria ioseph
qm̃ ꝑ hoc mysteriũ a demõib⁹ abscõ//
dit ⁊ a spõso ꝟgitas cõprobat. ⁊ virgi//
nis tã ꝟecũdie q̃ fame ꝓuidet. Quar
ta rõ est vt ab oĩ g̃du mlieris opprob
um tolleret. s. a ꝯiugatis ꝟgib⁹ ⁊ vidu
is. Uñ ipa ꝟgo in hoc triplici statu fu
it. Quita vt viri misterio vteret. Se//
xta vt mr̃imonij bonũ cõprobaretur.
Septima vt ꝑ virũ genealogie series
texeret. Dixit ergo angel⁹. Aue gr̃a
plena. Bern̄. In ventre gr̃a deitatis
in corde gr̃a charitatꝫ. in ore gr̃a affa//
bilitatis. i manib⁹ gr̃a miscõie ⁊ largi
tatꝫ. Idẽ. Uere plena. qꝛ de plenitudi
ne ei⁹ capiũt vniuersi. Captiui redẽpti
onẽ. eger curatõem. tristes ꝯsolatõez.
pctõres veniã. iusti gr̃az. angeli leticiã
deniq̃ tota trinitas gl̃iaz. fili⁹ homis
hũane carnis subaz. Dñs tecũ. Dñs
pr̃ tecũ q̃ genuit quẽ ꝯcipis. ⁊ dñs spi
ritussctũs de q̃ ꝯcipis. ⁊ dñs fili⁹ quez
carne tua induis. sic dic̃ Ber̄. Bñdi
cta tu in mlieribꝫ. i. sup oẽs mlieres. qꝛ
scz eris mr̃ et ꝟgo ⁊ mr̃ dei. Triplici
maledicto mlieres subiecte erãt. s. ma
ledicto obprobrij. maledicto pcti. ma
ledicto supplicij. Maledcõ opprobrij
q̃ ad nõ ꝯcipiẽtes. Unde dixit rachel
Abstulit de⁹ opprobriũ meũ. Male//
dicto pcti q̃ ad ꝯcipiẽtes. vñ p̃s. Ecce
in iniq̃tatib⁹ ꝯcept⁹ sum. Maledicto
supplicij q̃ ad ꝑturientes. vñ in Gen̄.

In dolore paries ꝛc. Sola aũt ꝑgo Maria bñdicta est inꝰ oẽs mlieres. cui⁹ ꝑginitati fecũditas addiꝯ ꝛ fecũditati in ꝯceptu sctitas. ꝛ sctitati i ptu iocũditas. ¶ Dicit ḡ gra plena sic dicit Bern. ꝓpter ꝯttuor q̃ fulserũt i ei⁹ mẽte. q̃ fuerũt devotio hũilitaꝫ. reuerẽtia pudoris. magnitudo credulitaꝫ martyrũ cordis. B ¶ Dicit dñs tecũ ꝓpter alia ꝯttuor q̃ ei fulserũt de celo sic idẽ dicit. q̃ sunt Marie sctificatio. angelica salutatio. spũsctio suꝑuẽtio. filij dei incarnatio. ¶ Dicit etiam bñdicta tu in mlieribꝫ ꝓpter alia ꝯttuor q̃ sic idẽ dicit fulserũt in ei⁹ carne. qꝛ sctꝫ fuit virginitatis ꝑmiceria sine corruptiõe fecũda. sine ḡuedine grauida. ꝛ sine dolore puerpera Que cũ audisset turbata est in ꝑmõe angeli ꝛ cogitabat q̃lis esset ista salutatio. Hinc apparet laus ꝑgis i auditu. in affectu et cogitatu. In auditu laudaꝫ modestia qꝛ audit ꝛ tacet. In affectu pecũdia. vñ turbata est. In cogitatu prudẽtia qꝛ cogitauit qualis essꝫ ista salutatio. Turbata est aũt de angeli ꝑmõe. non de ei⁹ visiõe. quoniã btã ꝑgo angelos sepe viderat. sed nũq̃ talia loq̃ntes audierat. Petr⁹ raueñ. Venerat inꝺt angelus blãdus in specie sed in ꝑmõe tribilis. Vñ q̃ leuit letificauit visus ut miũ turbauit auditꝰ. Bern. O, turbata est fuit verecũdie virginaꝫ. q̃ nõ ꝙturbata fortitudis. q̃ tacuit ꝛ cogitauit prudentie ꝛ discretõis. ¶ Et tũc angel⁹ ꝯfortãs eã dixit. Ne timeas maria inuenisti graz apd dũz. Ber. Quã gram. dei ꝛ hoim pacẽ. mortis destructõem. vite reparatõez. ¶ Ecce ꝯcipies ꝛ paries filiũ ꝛ vocabis nomẽ ei⁹ Iesu id ẽ saluatorẽ. qꝛ saluũ faciet populuz suũ a pctis eoꝝ Hic erit magn⁹ ꝛ filius altissimi vocabit. Bern. Hoc est. Ille q̃ est magn⁹ de⁹. futurus ẽ magnus. s. magnus hõ. magn⁹ doctor. magnus ꝓpheta. ¶ Dixit aũt maria ad angelũ. Quõ fiet istud qm̃ virũ non cognosco. id ẽ me nõ ꝓpono cognituraꝫ Et ita fuit virgo mente: carne ꝓposito Sed ecce maria interrogat. ꝛ q̃ interrogat dubitat Cur ḡ solus zacharias plagã taciturnitatis icurrit. Sup hoc Petrus raueñ. assignat q̃ttuor rões dicens. Ille pectoꝝ cognitor nõ ꝑba sed corda ꝑuidit. Non q̃d dixerint sed q̃d senserint iudicauit. Erat eni interrogãtiũ causa dissilis. spes diuersa. Hec ꝫ naturã credidit. ille dubitauit ꝑ naturam. Hec integre ordinẽ q̃rit. ille quedeus vult fieri nõ posse ꝑscribit Ille i pellẽtibꝫ exẽplis nõ accedit ad fidẽ. hec sine exẽplo ꝑcurrit ad fidẽ. Hec mirat de ptu ꝑgis. ille ꝺ ꝯceptu disputat cõiugali. Nõ ḡ dubitat de facto sꝫ modũ q̃rit ꝛ ordinẽ. Nã cũ triplex sit modus ꝯcipiendi. naturaꝫ. spũaꝫ ꝛ mirabiꝫ. q̃ istoꝝ ꝯcipiat scisciteꝫ. Et rñdẽs angelus dixit ei. Spũsctũs suꝑueniet in te ꝙ tꝑm tuũ ꝯceptũ efficiet. Vñ ꝛ ꝺ de spũsctõ ꝯceptus. ꝛ h̃ ꝓpter q̃ttuor rões. Comparatur 2. 5. 5.

E ¶ Prio ꝓpt⁹ oñsiõem eximie charitatis. vt. s. oñdaꝫ ꝙ ex ineffabili dei caritate ꝑbũ dei caro factũ ẽ. Johan. iij. Sic de⁹ dilexit mũdũ ꝛc. Et hec ẽ rõ mgri sniaꝝ. ¶ Scõo ꝓpt⁹ oñsionẽ gratie absꝫ meritꝫ. vt ꝑ hoc ꝙ ꝺ cõcept⁹ de spũsancto oñdaꝫ ꝙ sit ex sola gra quã nulla ꝓcesserũt hoim merita. Et hec ẽ rõ Aug. Tercio ꝓpt⁹ ꝓtutẽ opationis. qꝛ. s. opatõe ꝛ ꝓtute spũsctⁱ ꝯcept⁹ ẽ. Et hec ẽ rõ Amb. ¶ Quarto ꝓpt⁹ motiuũ ꝯceptõis. Et hec ẽ rõ Hugõis de sctõ vic. Motiuũ vt ait ad ꝯceptõem naturalẽ ẽ amoꝝ viri i mlierẽ. ꝛ amoꝝ mlierꝫ i virũ. Sic i ꝑgie inꝺt qꝛ i eius corde amoꝝ spũsctⁱ singulariꝫ ardebat iõ in ei⁹ carne amoꝝ spũsctⁱ mirabilia faciebat. ¶ Et ꝓt⁹ altissimi obũbrabit tibi. hoc ꝑm glo. sic exponiꝫ. Umbra a lumie ꝛ corꝑe obiecto solet formari. ꝛ ꝑgo sicut purꝰ hõ plẽitudinẽ diuinitatis capere neq̃bat. Sꝫ ꝓt⁹ altissimi obũbrauit dũ i ea incoꝝpea luꝝ diuinitatis corꝑ⁹ suscepit hũanitatis. vt sic posset deũ pati. Hãc expositõez viõr tãgere Bern. q̃ sic ait. Quia de⁹ spũs ẽ. nos

ꝓo vmbra corꝑis sui tꝓauit se nubis vt ꝑ obiectũ viuifice carnis videam⁹ ꝙbũ i carne. solẽ i nube. lumẽ i testa. ce reũ in laterna. Scõz Beꝛ. sic exponit. Quasi dicat. Illũ modũ q̃ de spũscto ꝛcipies dei ꝛt⁹ christ⁹ i suo secretissi mo cõsilio obũbrãdo occultabit vt si bi tãtũ notũ habeat ⁊ tibi. Ac si dicat Quid a me q̃ris q̃ i te mox expleris. Scies scies et felsciter scies. sz illo do ctore q̃ autore. Ego nũciare missus sũ ꝙginalẽ ꝛceptũ nõ creare. Vl obum brabit. i. te a vicioꝝ estu refrigerabit.

Et ecce Elizabeth cognata tua ⁊c. Ecce dicit vt oñdat ꝙ eẽ magnũ nouũ vicinũ. Quattuor de cauꝭ ꝛcept⁹ eli zabeth marie nũciat ꝙm Beꝛ. ☞ Pria est cumul⁹ letície. scõa pfectio sci entie. tercia pfectio doctꝛne. q̃rta obseq̃ um mistico⁹ die. Dicit enĩ sic Hieroñ. Steril cognate ꝛcept⁹ marie nũciat. vt dũ miraculũ miraculo addit gau dio gaudiũ cumulet. Vel iõ. q⁹ ꝓfe cto decebat vt ꝙbũ mox diuulganduz vbiq̃. sciret ꝑus ꝙgo ꝑ angelũ q̃ au diret ab hoie. ne mr dei a ꝛsilijs filijs vi deret amota si eoꝝ q̃ i terris tã ꝓpe ge rũt remãsisset ignara. Vel iõ potius vt dũ tũc saluatoris nũc ꝑcursoꝝ edo cet aduẽtus. reꝛ tꝑus ⁊ ordinẽ tenens ipa postmodũ scꝑtoribꝫ atq̃ ꝑdicato ribꝫ referet ꝙtatẽ. Vel iõ vt audiens cognatã vetulã ⁊ ḡuidã cogitet iuuen cula ꝺ obseq̃o. vt sic puulo ꝓphete det loc⁹ obseq̃ndi dño. ⁊ mirabiliꝰ mira culũ fiat de miraculo Jtẽ Bernũ. Da ꝙgo rũsum festinãter. o dña rũde ver bũ ⁊ suscipe ꝙbũ. ꝓfer tuũ et suscipe di uinũ. emitte trãsitoriũ ⁊ amplectere sẽ piternũ. surge. curre. api. Surge ꝑ fi dẽ. curre ꝑ deuotõem. api ꝑ cõsensiõz.

Tũc maria expãsis manibꝫ ⁊ oculis ad celũ eleuatis ait. Ecce ancilla dñi fi at mihi ꝙm ꝙbũ tuũ. Beꝛ. Alijs i oze alijs in aure. alijs i manu verbũ dei fa ctũ fuisse memorat. Marie aũt factũ est i aure ꝑ angelicã salutatoꝝ. i coꝛde ꝑ fidẽ. i oze ꝑ ꝛfessionẽ. i manu ꝑ ꝛtre cratõem. in vẽtre ꝑ incarnatõez. i gre mio ꝑ sustẽtatoꝝ. i brachijs ꝑ oblatoꝝ Fiat mihi ꝙm ꝙbũ tuũ. Beꝛ. Nolo vt fiat mihi aut declamatorie ꝑdicatum aut figuraliter significatũ. aut imagi natorie somniatũ sz sileter inspiratũ. ꝑso naliter incarnatũ. corꝑaliter inuisceratũ Statiq̃ filiꝰ dei i vfo illiꝰ ꝛceptꝰ est. ꝑfectꝰ deꝰ ꝑfectꝰ hõ. ⁊ i ipa ꝑma die cõ ceptois tãte sapie ac potẽtie extitit q̃n te in tricesimo anno fuit.

Tũc surgens maria abijt in mõtana ad eliza beth. Et cũ ea salutasset iohes in eius vtero exultauit. Glo. Quia ligua non pocat aio exultãte salutat. et sue pcur sioris officiũ ichoat. Fuit aũt in eꝰ ob seq̃o tribꝫ mẽsibꝫ donec iohes nasceret quẽ manibꝫ suis de ẽra leuauit. sic i li bro iustoꝝ legit.

In hac die vt ꝺr ꝑ multa tꝑm curricla deꝰ mlta opat⁹ e. Que q̃dã egregijs ꝙsibꝫ sic declarauit Salue festa dies q̃ vulnera nr̃a coer ces. Angelꝰ est missus: est passus i cru ce xp̃s. Est adã factꝰ ⁊ eodẽ tpe lapsꝰ. Ob meritũ decime cadit abel fris ab ense. Offert melchisedech: ysaac sup ponit⁹ aris. Est ꝺcollatꝰ xp̃i baptista btus. Est petrꝰ erectꝰ: iacobꝫ sub be rode q̃ptꝰ. Eoꝝpa sctoꝝ cũ xp̃o mlta resurgũt. Latro dulce tñ ꝑ xp̃m susci pit amẽ.

E Miles q̃dã diuesac nobil⁹ secl⁹ abrenũciauit. ⁊ ordinẽ ci sterciesiũ itroiuit. Et q⁹ lras nesciebat erubescẽtes mõachi tã nobilẽ ꝑsonaz int laicos deputari ꝺcrũt ei mgr̃m si forte modicũ addiscere possz sub hac occasiõe int mõachos ꝑmaneret. Szcũ diu cũ mgr̃o fuissz ⁊ nihil oino ꝑter hec duo vocabula aue maria discere potuisset hec tã auide retinuit vt q̃cũ q̃ ꝺambularet q̃q̃d ageret ea iceslan ter noiaret. Tãdẽ mozi⁹ ⁊ i cimiterio cũ alijs fribꝫ sepelit. Et ecce sup ei⁹ tu mulũ speciosum excrescit liliũ. ⁊ q̃li bet foliũ aue maria lr̃is aureis habe bat inscptũ. Currẽtes oẽs ad tã gnde spectaculũ: tr̃ã de tumulo effoderunt. ⁊ radicẽ lilij de oze defucti, pcedere rep

pererũt. Intellexerũt g cũ q̃nta deuo-
tõe illa duo ꝑba dixerat quẽ dñs tãti
honore pdigñ illustrauit. Quidaz
miles qdã i via castr hẽbat. z omes
trãseũtes sine miratõe aliq̃ spoliabat.
ꝗnẽ tñ mrem dei q̃tidie salutabat.
nec p aliq̃ impedimẽto emergẽti ab illa
salutatõe aliq̃ die cessare volebat. Ac
cidit aũt vt qdã vir religiosus et san-
ctus inde trãsitũ faceret. z ip̃m pdict⁹
miles ꝛtinuo expoliari iuberz. Vir ãt
sctũs rogauit pdones vt ipz ad dñm
suũ deducãt. qz ad ip̃m hz secreta q̃ ꝓ-
ferat. Adduct⁹ aũt rogauit milites vt
oẽs ꝺ familia sua z castro ꝛgregari fa
ceret vt eis ꝑbũ dñi ꝑdicaret. Cũ aũt
ꝛgregati fuissent: ille ait. Aeq̃q̃ h est
oẽs sz aliqs adhuc deest. Cui cũ oms
se ibidẽ eẽ assererẽt ait. Diligẽter p
q̃rite z aliquẽ iueniez abesse. Cũc vn⁹
exclamãs dixit. qm̃ sol⁹ cameraꝝ illuc
nõ vẽisset. Ille aũt dixit. Vere ipe est
q̃ sol⁹ deest. Pro eo igit cito mittit z i
mediũ deducit. Cũ aũt virũ dei vidis-
set. ꝛuolutz terribilit oculs caput instar
insani agitabat: nec ꝓpi⁹ accedere au
debat. Vir aũt sctũs dixit ei. Adiuro
te p nomẽ dñi nostri iesu xpi vt qs sis
nob edisseras z ob quã cãm huc vene
rz palã pãdas. Cui ille rñdit. Heu ad
iurat⁹ pdere cogoz iuit⁹. Ego ei ñ suz
hõ sz demõ q̃ formã hois accepi. z. xpiñ
ãnis cũ h milite sic ꝓmãsi. Hã nr ꝑn-
ceps me huc misit vt diẽ q̃ hic sue ma
rie saluratõem nõ diceret diligẽt⁹ ob
uarẽ. vt i eũ ptãte acceptã ip̃m conti
nuo strãgularẽ. z sic i malꝰ opib⁹ vitã fi
niẽs nr esset. Quacũq̃z eni die illã sa-
lutatõz dicebat i eũ ptãtẽ hre nõ pote
rã. Ecce aũt ꝺ die i diẽ diligẽt⁹ obser
uauit z nullũ diẽ q̃n ea salutauerit ꝑ-
misit. Hec miles audiẽs vehementer
obstupuit. z ad pedes viri dei se ꝓici
ens venĩã postulauit. z i melꝰ deiecpſ
vitã mutauit. Vir ãt sctũs dixit ꝺmo
ni. Precipio tibi demõ i noie dñi nr̃i
iesu xpi vt hinc abscedas z talẽ acce-
nus locũ possideas vbi nulli gliosam
dei genitricẽ inuocãti nocere ꝑsumas.
Hec vbi iussa dedit demon abscedẽs
euanuit. Et miles virũ sctm cũ reuerẽ
tia z grãrũactõe libeꝛ abire pmisit.

Legẽda.lj A De passiõe dñi

Passio xpi fuit ex dolo
re amara. ex illusiõe despe-
cta. et ex vtilitate multipli
ci fructuosa. Dolor autem
causabat ex q̃nq̃. Prio ex eo q ipa pas
sio fuit ig̃miniosa. z h xpc ig̃miniosũ
locũ. qz i caluaria vbi malefactoꝛes pu
niebãt. Propc ignominiosũ supplicium
qz morte turpissima ꝛdẽnat⁹ ẽ. Crux
eni supplicũ erat latronuz. Et lz crux
tũc eẽt mlte ignominie nũc ẽ imẽse gle
Vñ Aug. Crux q̃ erat supplicũ latro
nũ nũc trãsit ad frõtes imꝑatoꝛũ. Si
tãtũ honoꝛez de⁹ ꝛtulit supplicio suo
q̃d ꝛferet suo suo. Propc ig̃miniosuz
ꝛsoꝛtũ. qz cũ sceleratis ꝺputat⁹ ẽ. i. cũ
latrõib⁹ q̃ ꝑmo erãt scelerati. sz postea
vn⁹ quersus ẽ. s. dissmas q̃ erat a dextrz
sic ꝺꝛ i euãgelio nicodemi. z alꝰ dãna
tus. s. gesmas q̃ erat a sinistris. Vni g
dedit regnũ alti supplicũ. Amb. Au
toꝛ pietatis i cruce pendẽs i singul⁹ ne-
gocijs pietatz officia diuidebat. pſecu
tõem ap̃lis. pacẽ discipul⁹. coꝛp⁹ iudeis
crucifixoꝛib⁹ vestimẽta. patri spm. ꝙgi-
ni pamphũ. latrõi paradisum. pctoꝛi
b⁹ ifernũ. crucẽ xpianis penitẽtib⁹ cõ-
mẽdabat. Ecce testamtũ qd fecit xps
in morte pẽdẽs in cruce. Scdo ex eo
q fuit iniusta. qz pctm nõ fecit. z nõ est
inuẽt⁹ dol⁹ in oze ei⁹. z iõ que venit in
digne pena dolẽda venit. De trib⁹ eni
iniuste p̃cipue eum accusabant. vidꝫ
qz tributũ reddi phibebat. qz se regez
dicebat. z qz se filiũ dei faciebat. Con
tra has tres accusatões dicim⁹ i para
sceue i ꝑsona saluatoꝛz tres excusatões
Populeme⁹ q̃d feci tibi ꝛc. vbi exꝓo-
brat xps tria bñficia eis collata. s. liba
tõz ab egipto. regimẽ i ꝺsto. plãtatiõz
vinee i loco optio. q̃si dicat. xps. Accusas
me ꝺ redditõe tributi potꝰ gras age-

re deberes. qꝛ liberaui te a tributo. Accusas me qꝛ dixi me regē potiꝰ deberes gr̄as agere qꝛ regalꝛ paui te ī dꝫto Accusas me qꝛ me filiū dī dixi. potiꝰ dꝫberes gr̄as agere. qꝛ te ī vineā meā elegi. ⁊ ī loco optīo plātaui. Tercio ex eo ꝙ fuit ab amicꝫ. tolerabilior eī eēt dolor si pateret ab his q̄ aliq̄ de cā deberēt esse eiꝰ inimici. vl' ab his q̄ essent aliēi vel extranei. vl' ab his q̄bꝫ aliq̄ incommoda ītulissꝫ. sꝫ tn̄ patit ab amicꝫ. id ē ab his q̄ deberēt eē sui amici. Itez a ꝓximis. i. ab his de quoꝝ stirpe natꝰ ē De his duobꝫ dꝛ in ps̄. Amici mei et ꝓximi mei ⁊c̄. Job. xxx. Noti mei quasi alieni recesserūt a me. Itē ab his q̄bus mlta bona ꝯtulerat. Johan. viij Multa bona opatꝰ sum eis. Ber̄. O bone iesu q̄ꝫ dulcit cū hoībꝫ ꝯuersatns es. q̄ꝫ magna ⁊ abūdātissima eis largit⁹ es. q̄ꝫ dura ⁊ aspa ꝓ eis passus es dura ꝟba. duriora verbera. durissima crucis tormēta. Quarto rōe teneritudis corpis. Vn̄ in figura dauid dꝛ de eo. ij. Regū penultīo. Ipe ē q̄si tenerrimꝰ ligni ꝟmiculꝰ Bern̄. O iudei lapides estis lapidē ꝑcutitis molliorē de q̄ resonat tinnitꝰ pietatis ⁊ ebullit oleū caritatꝫ. Itē Hiero. Traditꝰ est iesus militibꝫ ꝟberādus. ⁊ illd̄ sacratissimū corpus pectusq̄ dei capax flagella secuerūt. Quito ex eo ꝙ fuit vniuersalis. qꝛ ꝑ oēs ꝑtes ⁊ oēs sensus. Primo eī fuit hic dolor in oculꝰ. qꝛ lachrymatꝰ est. sicut dicit ad Heb. v. Bern̄. Ascēdit in altū vt lōgius audiret. fortiter clamabat vt nullꝰ excusaret. clamori lachrymas addidit vt hō cōpateret. Alias etiā bis lachrymas fudit scꝫ in resuscitatōe lazari. ⁊ sup hierl'm Itaq̄ ꝑme lachryme fuerūt amoris. Vn̄ ⁊ q̄dā cū vidissent eū lachrymantē dixerūt Ecce quō amabat eum. Secūde fuerūt cōpassiōis. Sed he t̄cie fuerūt doloris. Scdo fuit ī auditu cū ei. s. opprobria ⁊ blasphemie irrogate sunt. Christꝰ eni specialit q̄tuor habuit in quibꝫ obprobria ⁊ blasphemias audiuit. Habuit eni excellētissimā nobilitatē. qꝛ q̄ntū ad diuinā naturā fuit eterni regis filiꝰ. ⁊ q̄ꝫtū ad humanā de regia stirpe genitꝰ. ita ꝙ etiā inquātū homo fuit rex regū et dn̄s dn̄antiū Habuit ineffabilē veritatē. qꝛ ipe est via veritas ⁊ vita. Vn̄ de se iteꝝ dicit Sermo tuus ꝟitas est. Filiꝰ eni ē sermo siue verbū patris Habuit insupabilē ptātem. qꝛ oīa ꝑ ipm facta sunt. ⁊ sine ipo factū est nihil. Habuit īsup singularē bonitatē. qꝛ nemo bonꝰ nisi solꝰ deus. In his xp̄s audiuit opprobria ⁊ blasphemias Primo q̄dem q̄ ad nobilitatē. Math. xiij. Nōne hic ē filius fabri. Nōne mater eiꝰ dꝛ maria ⁊c̄. Scdo q̄ ad ptātē. Math. xij. Hic nō eijcit demonia nisi in beelzebub p̄ncipe demonioꝝ. Item Math. xxvij. Alios saluos fecit seip̄m nō pōt saluū facere. Ecce dicūt ipm impotentē cuꝫ tn̄ adeo potēs extitit ꝙ ꝑsecutores suos sola voce ꝓstrauit. Nā cū interrogassꝫ quē q̄ritis. ⁊ illi rn̄dissent. Jesum nazarenū. ⁊ ipe dixissꝫ. ego sū. ꝯtinuo ceciderūt ī terrā. Aug. Vna vox turbaꝫ odijs plenā ⁊ ferocē armis t̄ribilē sine vllo telo ꝑcussit. r̄pulit. strauit ꝟtute latētꝫ diuitatꝫ. Quid iudicaturꝰ faciet q̄ iudicādꝰ h̄ fec̄. q̄d regnaturꝰ potit qui moriturꝰ h̄ potuit. Tercio q̄ ad ꝟitatē. Joh. viij. Tu de teipo testīoniū ꝑhibes testīoniū tuū nō ē veꝝ. Ecce qꝛ dicūt eū mēdacē cū tn̄ ipe sit via ꝟitas ⁊ vita. Hāc ꝟitatē pilatꝰ scire vl' audire n̄ meruit. qꝛ ipꝫ ꝑm ꝟitatē n̄ iudicauit. ichoauit q̄ppe iudiciū a ꝟitate sꝫ ī ꝟitate n̄ ꝑmāsit. ⁊ iō de ꝟitate q̄stiōeꝫ meruit inchoare. sꝫ nō meruit solutōꝫ audire. Alia rō est ꝑm Aug. q̄re solutionē nō audiuit. qꝛ cū illā q̄stiōeꝫ fecissꝫ subito venit illi ī mētē ꝯsuetudo iudeorū q̄ solebat vnꝰ dimitti ī pasca. ⁊ iō statī exijt ⁊ solutōꝫ nō expectauit. Tercia rō ē ꝑꝫ Chris. qꝛ sciebat ꝙ q̄stio tā difficil' indigebat multo tp̄e et multa discussiōe. et ipe ad liberatōeꝫ xp̄i ꝓperabat. ⁊ iō statī exiuit. Legit tn̄ ī euāg.

nicodemi q cũ pilat⁹ iesuz interrogas
set qd est ṽitas. iesus ei rñdit. Veritas
de celo est. Et pilatus. In terrꝫ nõ est
veritas. Dicit ei iesus. Quõ põt veri-
tas eẽ in terris q̃ iudicat̃ ab his q̃ po-
testatẽ habent i terris. Quarto q̃ ad
bonitatẽ. Dicebãt eni ipm esse pctõrẽ
in corde. Joh. ix. Nos scim⁹ qꝛ h̃ ho-
mo pctõr est. Seductorẽ in ꝑmõe. Lu
ce. xiij. Cõmouit populũ docẽs ꝑ vni-
uersam' iudeã: incipiẽs a galilea vsq̃
huc. Legis p̃uaricatorẽ in ope. Joh.
ix. Non est hic hõ a deo q̃ sabbatũ nõ
custodit. Tercio fuit in odoratu. qꝛ
magnũ fetorẽ sentire potuit i loco cal-
uarie vbi erãt corpa fetida mortuorũ.
Unde d̃r in schol. hysto. q caluaries
ꝓprie est os capitis humani nudum.
Uñ et qꝛ ibi decollabant̃ rei ⁊ multa
ossa capitũ ibi dispsa erãt dicebat̃ cal-
uarie loc⁹ vel caluariũ. Quarto fu
it in gustu. Uñ cũ clamaret sitio dede
rũt ei acetũ cũ myrrha ⁊ felle mixtum
vt ex aceto citi⁹ moreret̃. ⁊ ipi custodes
a custodia citi⁹ liberarent̃. d̃r eni crucifi-
xos citi⁹ mori si acetũ bibãt. ⁊ ex myr-
rha pateret̃ olfactus. ⁊ ex felle gustus.
Aug⁹. Pro mero replet̃ sinceritas ace
to. inebriat̃ felle dulcedo. adijcit̃ inno-
cẽtia reo. morit̃ vita ꝑ mortuo. Qui
to fuit in tactu. qꝛ i oib⁹ ꝑtib⁹ corpis a
plãta pedis vsq̃ ad ṽticẽ nõ fuit i eo
sanitas. De h̃ aũt q̃ in oib⁹ sensib⁹ do
lorẽ habuit dicit Bern̄. Caput ange-
licis tremendũ spiritib⁹ densitate spi
naꝝ pungit̃. facies pulcra p̃ filijs ho-
minũ sputis iudeoꝝ deturpat̃. ocli lu-
cidiores sole caligãt in morte. aures q̃
audiũt angelicos cant⁹ audiũt pctõꝝ
insult⁹. os qd̃ docet angelos felle ⁊ ace
to potat̃. pedes q̃ꝝ scabellũ adorat̃ q̃
niã sanctũ est cruci clauo affigunt̃. ma
nus q̃ formauerũt celos sunt in cruce
extense ⁊ clauis affixe. corp⁹ lacerat̃. et
latus lancea ꝑforat̃. Et qd pl̃a. Non
remansit in eo nisi lĩgua vt ꝑ pctõrib⁹
exoraret ⁊ mr̃em discipulo cõmẽdaret
B Scd̃o ei⁹ passio fuit ex illusione
despecta. Quatuor ei vicib⁹ fuit sibi il
lusum. Prio in domo anne vbi rece-
pit sputa: alapas: velatiõem oculorũ.
Bern̄. Vultũ tuũ bone iesu desidera
bilẽ in quẽ desiderant angeli ꝓspicere
sputis inq̃nauerũt. manib⁹ ꝑcusserũt.
velo ꝑ derisiõe operuerũt. nec amaris
vulneribꝫ peꝑcerũt. Scd̃o i domo
herodis q̃ eũ fatuũ ⁊ nõ sane mentis
estimãs. ex eo q̃ nullũ ab eo respõsuz
habere potuerat ꝑ derisiõe eũ veste al
ba induit. Bern̄. Tu hõ es ⁊ habes
sertũ de floribꝫ. ⁊ ego de⁹ ⁊ habeo co-
ronã de spinis. Tu habes cyrothecas
in manib⁹ ⁊ ego habeo clauos d̃fixos.
Tu i albis vestib⁹ tripudias. ⁊ ego ꝑ
te derisus fui ab herode i veste alba.
Tu tripudias cũ pedib⁹ et ego labora
ui cũ meis pedib⁹. Tu i choreis bra-
chia extẽdis i modũ crucꝫ in gaudiũ. ⁊
ego ea i cruce extẽsa habui i opprobri
um. Ego i cruce dolui. ⁊ tu i cruce exul
tas. Tu hẽs lat⁹ aptũ et pect⁹ in signũ
vane glie. ⁊ ego latus effossum habui
ꝑ te. tñ reuertere ad me ⁊ ego suscipiaz
te. Sed q̃re dñs tpe sue passionis
corã herode pilato ⁊ iudeis sic tacebat̃
Hui⁹ triplex est rõ. Prima rõ est. qꝛ ñ
erãt digni audire suã rñsionez. Scd̃a
qꝛ eua peccauerat ꝑ loq̃citatẽ. ⁊ iõ xp̃s
voluit satisfacere ꝑ taciturnitatẽ. Ter
cia qꝛ q̃cq̃d rñdebat totũ calũniabãt
⁊ deprauabãt. Tercio i domo pila
ti vbi milites clamidẽ coccineã circũ-
dederũt ei arũdinẽ in manu dederũt.
⁊ coronã spineã sup caput ei⁹ posuer̃t
⁊ genu flexo dicebãt. Aue rex iudeoꝝ.
Illa aũt spinea corona d̃r fuisse d̃ iũ-
cis marinis quoꝝ acies nõ min⁹ spi-
na est dura ⁊ penetratiua. Uñ et san-
guinẽ de capite credit̃ illa corona spi-
nea extraxisse. Uñ ber̄. Caput illd̃ di
uinũ mltiplici spinaꝝ dẽsitate vsq̃ ad
cerebrũ ꝯfixũ est. De aĩa sunt tres opi
niões vbi. s. aĩa p̃ncipalẽ habeat sedẽ.
scz vel in corde ꝓpt̃ illud. De corde ex-
eũt cogitatões male ⁊c̃. Vel i sanguie
ꝓpt̃ illd̃ Leuitici. Aĩa om̃is carnis in

sãguĩe ẽ Vl'i capite ꝓpt' illd̃ Et icliato capite tradidit spm̃ ꝛc̃. Hãc triplicez opinionẽ iudei ipo facto videt̃ sciuisse Nã vt ei⁹ aĩaz a corpe euellerẽt q̃sierẽt ipam i capite. cũ spinas vsq̃ ad cerebrũ infixerẽt. Quesierũt i sanguĩe cum ei⁹ venas in manib⁹ et pedib⁹ apuerẽt. Quesierũt i corde cũ ei⁹ latus pforauerũt. Cõtra has tres illusiões i pasceue p̃mittimus añ reuelatõez crucis tres adoratões dicẽtes. Agyos ꝛc̃. q̃ si ter adorãtes ter illusum ꝓpt' nos.

Quarto i cruce. Mat. xxvij. Pricipes sacerdotũ illudẽtes eũ cũ senioribꝫ et scribis dicebãt Si rex isrl' ẽ descendat nũc d̃ cruce ꝛ credim⁹ ei. Berñ. super hũc locũ. Interi patiaz magꝫ exhibz. hũilitatẽ ꝯmẽdat. obediẽtiã iplet. caritatẽ pficit. In his nẽpe ꝟtutũ gẽmis q̃tuor crucꝫ cornua ornãt̃. ꝛ supeminẽtior caritas: a dextrꝫ obediẽtia. a sinistris patia. radix oim ꝟtutũ hũilitas i pfũdo. Hec oia q̃ xp̃s passus ẽ Ber̃. breuit̃ recolligit di. Mẽor ero q̃dĩu vixero laboꝝ q̃s ptulit i p̃dicãdo. fatigationũ i discurrẽdo. vigiliaꝝ i orando. tẽptatõnũ i ieiunãdo. lachrymaꝝ in ꝯpatiẽdo. insidiaꝝ i colloq̃ndo. postremo ꝯuicioruz: sputoꝝ: collaphoꝝ subsannatõnũ: clauoꝝ. exprobratõnũ

C Tercõ passio ei⁹ fuit vtilitate mltiplici fructuosa. Cui⁹ vtilitas põt eẽ triplex. s. pctõꝝ remissio. gr̃e collatõ. et glie exhibitio. Et hec tria notãt̃ in titulo crucꝫ. qꝛ iesus q̃ ad p̃mũ. nazaren⁹ q̃ ad scd̃m. rex iudeoꝝ q̃ ad t̃ciũ. qꝛ ibi erim⁹ oẽs reges. De ei⁹ vtilitate dic̃ Aug. Culpã deleuit xp̃s p̃sentẽ p̃teritã ꝛ futurã. Pret̃ita pctã tulit ea remittẽdo. pñtia hoies ab eis retrahẽdo. futura gr̃am q̃ vitarent̃ ꝯferendo. De ei⁹ etiã vtilitate dic̃ Aug. Admiremur g̃tulemur amem⁹ laudem⁹ adorem⁹ qm̃ p redẽptoris nr̃i mortẽ. d̃ tenebris ad lucẽ. de morte ad vitam. de corruptõe ad incorruptiõem. de exilio ad patriã. d̃ luctu ad gaudiũ vocati sumus. Quã vtil' aũt mod⁹ redẽptionis nr̃e fuerit ptz ex q̃tuor ratiõibus vicz qꝛ fuit acceptissim⁹ ad placãdum deũ. ꝯgruẽtissim⁹ ad curãdũ morbũ. efficacissim⁹ ad attrahẽdũ gen⁹ hũanũ. prudẽtissim⁹ ad expugnãdũ hũani generis inimicũ Prio g̃ fuit acceptissim⁹ ad placãdũ ꝛ recõciliãdũ deũ qꝛ sic dicit Anſ. in li. Cur de⁹ hõ. Nihil asperi⁹ ꝛ difficili⁹ põt hõ pati ad honorẽ dei spõte ꝛ nõ ex d̃bito q̃ mortẽ. Et neq̃q̃ magis hõ p̃t se dare deo q̃ cũ se morti tradit ad honorẽ ip̃ius. Et h̃ est qd̃ d̃r Eph. v. Tradidit semetip̃m oblatõez ꝛ hostiã deo in odorẽ suauitatꝫ. Qualit̃ aũt fuit sacrificiũ nos deo placãs ꝛ recõciliãs dic̃ Aug. de tri. Quid tã g̃te suscipi posset q̃ caro sacrificij nr̃i corpus effectũ sacerdotis nr̃i. Ut qm̃ q̃tuor ꝯsiderãt̃ i vno sacrificio. cui offerat̃. q̃d offerat̃. p q̃b⁹ offerat̃. ꝛ q̃s offerat. idẽ ip̃e vn⁹ vtriusq̃ mediator p sacrificiũ pacis recõcilians nos deo vnũ cũ ip̃o maneret cui offerebat vnũ i se faceret p q̃b⁹ offerebat. vn⁹ ip̃e essꝫ q̃ offerebat ꝛ q̃d offerebat̃ De h̃ ãt etiã q̃lit̃ p xp̃m sum⁹ recõciliati dic̃ idẽ Aug. q̃ xp̃s ẽ sacerdos ꝛ sacrificiũ. de⁹ ꝛ tẽplũ. Sacerdos p quẽ sum⁹ recõciliati. sacrificiũ q̃ sumus recõciliati. de⁹ cui sum⁹ recõciliati. templũ in q̃ sum⁹ recõciliati. Und̃ q̃busdã hãc recõciliatõez puipẽdẽtib⁹ Aug⁹ i psona xp̃i exprobrat di. Cum esses inimic⁹ p̃ri meo reconciliaui te p me. cũ esses lõge ego veni vt redimerẽ te. cũ int̃ oẽs mõtes ꝛ siluas errares q̃ siui te int̃ lapides ꝛ ligna iueni te. ꝛ ne lupoꝝ feraꝝq̃ rapido ore laniareris collegi te. humeris meis portaui te patri meo reddidi te. laboraui sudaui caput meũ spinis opposui. man⁹ meas clauis obieci. lat⁹ lãcea apui. tot ñ dicã iniurijs sꝫ aspitatib⁹ laniat⁹ sum. sanguinẽ meũ fudi. aĩaz meã posui vt te ꝯiũgerẽ mihi ꝛ tu diuiderꝫ a me.

D Scd̃o fuit ꝯgruẽtissim⁹ ad curãdũ morbũ. Cõgruitas ãt attẽdit̃ ex pte tpis. ex pte loci. ex parte modi. Ex

Vtilis passio x

Congruitas redemptionis

pte tpis. qz adā fact⁹ fuit z peccauit i
mēse marcio feria sexta z hora. vj. z iō
xps pati voluit i marcio. qz i die q̄ fu⸗
it ānūciat⁹ fuit z passus. Itē i feria se
xta z hora. vj. Scdo ex pte loci qm̄ lo
cus sue passionis tripl̄r ꝯsiderat. s. aut
cōis aut spēal̄ aut singular̄. Loc⁹ cōis
fuit ēra. p missionis. spēal̄ caluarie loc⁹.
singular̄ crux. In loco aūt cōi p̄mus
hō fuit format⁹. qz i ptib⁹ ill̄ iuxta da
mascū i agro damasceno ōz fuisse for⸗
mat⁹. In loco spēali fuit sepult⁹ qz ibi
dē vbi xps passus ē adā ōz fuisse sepl̄
tus lz autēticū ñ sit. cū ꝑm Hiero. adā
in ebron mōte sepult⁹ fuit. sic etiā Jo
sue. xiij. exp̄sse hz. In loco singl̄ari fu⸗
it decept⁹. nō q̄ i illo lig̃i q̄ xps pass⁹
est adā fuit decept⁹. sz p tāto ōz qz sic
adam deceptus fuit i lig̃ ita xps pas⸗
sus fuit i ligno. In q̄dā tn̄ hysto. gre⸗
cor ōz q̄ i eode. Tercio ex pte modi
curādi. q̄ q̄dē modus fuit p silīa z per
ꝯria. Per silīa qm̄ sic dic̄ Aug. in lib.
de doctīna xp̄iana. Per femīā ꝺceptꝰ
p femīnā nat⁹. Hō homies. mortalis
mortles. morte mortuos libauit. Am
bro. Ex ēra ꝑgine adā. xps ex ꝑgine.
Ille ad imaginē dei. h̄ imago dei. Per
mlierē stultīcia p mlierē sapia. Aud⁹
adā nud⁹ xps. mors p arborē. vita p
crucē. i deꝛto adā. i ōbrio xps. Per ꝯria
qm̄ p̄m⁹ hō ꝑm Gre. peccauerat p sup
bia inobediētiā z gulā. Voluit ei assi
milari ōo p scie sublimitatē. trāsgredi
p̄cepti dei limitem. z gustare pomi su
auitatē. Et qm̄ curatio hz fieri p ꝯrū
iō iste mod⁹ satisfaciēdi ꝯgruētissim⁹
fuit. qz fuit p hūliatiōez. diuie volūta
tis impletōz z afflictōez. De his trib⁹
ad Phil. ij. Hūliauit semetip̄m quo
ad p̄mū. fact⁹ obediēs q̄ ad scd̄m. vsq̄
ad mortē q̄ ad tcīū. Et Tercio
fuit efficacissim⁹ ad attrahēdū genus
hūanū. Nūqd ei saluo libratꝰ arbitio
magꝰ ad amorē suū z fiduciā gen⁹ hu
manū attrahere potuit. Qualr aūt p
h̄ ad amorē nos attrahat dic̄ Bern̄.
Sup oīa reddit te amabilē bone iesu
salr̄ quē bibisti opus redēptōnis nr̄e.
Hoc oīno amorē nostr̄ facile vēdicat
totū tibi. h̄ ē qō nostr̄ amorē z blādi
us allicit z iust⁹ erigit z citꝰ stringit.
z vehemēt⁹ afficit. Eteni vbi te exina
nisti. vbi te naturalib⁹ radijs exuisti.
ibi pietas magis emicuit. ibi caritas
plus euulsit. ibi gr̄a ampli⁹ radiauit.
Qualit̄ aūt ad fiduciā ōz Rom. viij.
Qui etiā p̄pō filio suo nō pepcit sz p
nob⁹ oīb⁹ tradidit illū. quō nō etiā oīa
cū illo nob⁹ donauit. De h̄ etiā Ber.
Quis nō rapiat⁹ ad spem ipetrādi fi⸗
ducīā q̄ ei⁹ attēdit corpis dispositōez.
vicz caput iuclinatū ad osculum. bra
chia extēsa ad āplexū. man⁹ p̄foratas
ad largiēdū. lat⁹ aptū ad diligēdum.
pedū affixionē ad nobiscū ꝑmanēdū.
corpis extēsiōz ad se totū nob⁹ impen⸗
dēdū. F Quarto fuit p̄udentissi⸗
mus ad expugnādū hūanī generꝰ ini
micū. Job. xxvj. Prudētia ei⁹ p̄cussit
supbū. Et vltio. Nūqd poterꝰ cape le
uiathā hamo. Xps ei hamū sue diui
tatis abscōderat sub esca hūanitatis.
Et diabol⁹ cape volēs escā carnis ca
ptus ē ab hamo diuīratꝰ. De hac pru
dēti captōe dicit Aug. Ejēit redēptor
z vict⁹ ē deceptor. Et q̄d fecit redem⸗
ptor captiuatori nr̄o. Tetēdit musci⸗
pulā crucē suā. posuit i ea escā sāguinē
suū. Ipe ātvoluit fūdere sāguinē ñ de
bitorꝰ xp̄ē qō p̄cessit a ōbitoribꝰ. hmōi
ōbitū apl's vocauit cyrogr̄phū. qō q̄dē
xps tulit z cruci affixit. De q̄ cyrogra
pho d. aug. Eua a diabolo p̄tꝰ mu⸗
tuauit. cyrogr̄phū scp̄sit fideiussorē de
dit. z vsura posteritati creuit. Tūc ei a
diabolo p̄tꝰ mutuauit qñ ꝑ p̄ceptuꝰ
dei sue p̄ue iussiōi vl̄ suggestiōi ꝑsensit
cyrographū. scripsit qñ manū ad po⸗
mū vetitū porexit. fideiussorez dedit
qñ adam p̄tō cōsentire fecit. z sic vsu
ra peccati posteritati creuit. Cōtra
igit̄ contēnentes hanc redemptōnem
qua nos de inimici potestate reduxit
Bern̄. exprobrādo dicit in p̄sona xp̄i.
Populе meus aīt domin⁹ quid tibi fa
cere potui z nō feci. Quid cause est q̄
inimico meo magꝰ libet fuire q̄m mi⸗

hi. nec ille creauit vos sz nec pascit. Si
pua hec videt̄ ingt̄ nō ille sz ego rede
mi vos. Quo p̄cio. Nō vtiq̄ auro cor
ruptibili vl̄ argēto. nō sole aut luna. ñ
saltē angelo⁊ aliq̄ sz ꝓprio vos cruore
redemi. Cete⁊ si neq̄ tā mltiplici iu
re debitū ē a vob elicere famulatū. ob
missis oīb mecū saltē ex d̄nario diur
no ꝯueīte. Et qr i mortē xp̄m tradi
der̄t iudas ꝑ auariciā. iudei ꝑ inuidiā
pilat⁹ ꝑ timorē. iō vidēdū eēt d̄ pena
a d̄o his iflicta merito h⁹ pcti. Sz de
pena ⁊ origie iude iuēies i legenda sā
cti mathie. d̄ pena ⁊ excidio iudeo⁊ in
legēda scti iacobi mioris. De pena āt
⁊ origie pilati i q̄dā hist. licz apocrifa
sic legit̄ G Fuit q̄dā rex noīe tir⁹
q̄ q̄ndā puellā noīe pilā filiā cuiusdaz
molendinarij noīe atus carnal̄ coḡ
uit ⁊ d̄ ea filiū generauit. Pila autē ex
noīe suo ⁊ noīe p̄ris sui q̄ dicebat̄ at⁹
vnū nomē ꝯposuit. ⁊ nato puero ipo
suit nomē pilat⁹. Cū aūt pilat⁹ tres
annos h̄ret ip̄m pila ad regē trāsmi
sit. Hēbat aūt rex filiū de regina ꝯiu
ge sua q̄ fere pilato coetane⁹ videbat̄.
Isti dū ānos discretōis attigissent se
pi⁹ luctamīe pugna ⁊ fūda adiuicē col
ludebāt. Sz reḡ legiti⁹ fili⁹ vt genere
erat nobilior sic i oī loco pilato iuenie
bat̄ strēnuior ⁊ oī genere certamis ap
tior. Ob h̄ pilat⁹ iuidie liuore ꝯmot⁹
⁊ felleo dolore stimulat⁹ frēz suū laten
ter occidit. Qd̄ rex audiēs vehemēter
doluit ⁊ ꝯciōe ꝯuocata q̄d d̄ scelerato
⁊ homicida faciēdū sit filio req̄siuit. q̄
eū oēs reū mort̄ eē vnanimit̄ acclama
uer̄t. Rex āt ad se reuersus iniq̄tatē ini
q̄tate noluit duplicare. sz ip̄m ꝓ tribu
to qd̄ ānuatim d̄bebat romāis obsi
dē misit. tū volēs inoxi⁹ eē ab occisiōe
filij. tū a tributo romano⁊ cupiēs liba
ri. Tūc ei tp̄is erat rome fili⁹ reḡ frā
cie quē sil̄r rex miserat romā ꝓ tribut̄
Huic pilat⁹ associat⁹ cū se ab eo mo
rib⁹ ⁊ idustria p̄celli videret eū inuidie
stimul̄ agitat⁹ occidit Sz cū romāi q̄d
de eo faciēdū eēt inq̄rerēt dixer̄t Hic si
suꝑuixerit q̄ frēm necauit. obsidē iugu
lauit. reipublice pl̄imū vtil̄ erit. ⁊ colla
ferociū hostiū ferox ip̄e domabit. Di
xerūt ḡ. Cū re⁹ mort̄ habeat̄ i pōtos
insulā gētib⁹ ill̄ q̄ nullū patiūt̄ iudicez
iudex p̄ficiat̄. si forte ei⁹ neq̄cia eo⁊ cō
tumacia edomet̄ si nō qd̄ meruit pati
atur. Missus igit̄ pilat⁹ ad gētē fero
cē ⁊ suo⁊ iudicū ꝑemptricē ñ iscius ad
q̄s missus sit. ⁊ q̄ pēdula vite sue snīa
tacite rē ꝯsiderās vitā ꝑuare voluit. ⁊
gētē neq̄ ip̄e minis ⁊ ꝓmissis suppli
cio ⁊ p̄cio penit⁹ subiugauit. Qui igr̄
tā dure gēt̄ victor extitit. a pōtos isu
la pōti⁹ pilat⁹ nomē accepit. Herodes
āt hoīs illi⁹ idustriā vt audiuit ꝟsutijs
ei⁹ ꝯgaudēs ip̄e ꝟsut⁹ eū ad se mūerib⁹
⁊ int̄nūcijs iuitauit. ⁊ sup iudeā ⁊ hie
rusalē ptatē ⁊ vicē suaz tradidit. Qui
cū pecuniā iunūerabilē ꝯgregassz ne
sciēte herode romā adijt. ⁊ ifinitā pe
cuniā tiberio ip̄atori obtulit. ⁊ ab eo
sibi dari qd̄ ab herode tenebat mūeri
bus ipetrauit. Huiuscemodi cā facti
sunt iimici pilat⁹ ⁊ herodes: q̄adusq̄
tp̄e passiōis dñi eū sibi recōciliāuit. eo
ꝙ dñm ad se misit. Alia cā inimicicie
assignat̄ i hysto. scol̄. Quidā ei se filiū
dei faciēs mltos d̄ galileis seduxerat.
q̄s cū in garizim deduxissz vbi dixerat
se ascēsu⁊ i celū suꝑueniēs pilat⁹ ip̄m
cū oīb⁹ occidit timēs ne sil̄r iudeos se
duceret. Ob h̄ facti st̄ inimici. qr hero
des p̄sidebat galileis. et vtraq̄ cā po
tuit eē ꝟa. Cū aūt pilat⁹ dñm iude
is crucifigēdū tradidissz: timēs tū offē
sam tyberij cesaris. eo ꝙ ꝯdēnassz san
guinē innocētē. q̄ndā sibi familiarē ꝓ
sui excusatōe ad cesarē destiauit Int̄ea
cū tyberi⁹ morbo ḡui teneret̄ nūciat̄ ei
dē ꝙ hierl̄ymis q̄dā medic⁹ eēt q̄ oēs
morbos solo ꝟbo curarz nesciēs ꝙ euz
pilat⁹ ⁊ iudei occidissēt. Dixitq̄ volu
siano sibi ꝑuato. Vade citius trans
ꝑtes marinas. dicesq̄ pilato vt hunc
medicum mihi mittat qui me pristi
ne sanitati restituat. Cū autē ille ad pi
latū vēissz ⁊ mādatum imꝑatoris ex

Historia de pilato

posuisset eidē. territ⁹ pilat⁹. xiiij. dieꝝ i
ducias postulauit. Infra qđ spaciū dū
volusian⁹ q̄ndā matronā q̄ fuerat fa/
miliarꝫ ih̄u noīe veronicā vbi nā xp̄s
ih̄s iueniri possꝫ iterrogassꝫ ait. Heu
dn̄s me⁹ ⁊ de⁹ me⁹ erat. quē pilat⁹ ꝑ iui
diaꝫ traditū ꝯdēnauit. ⁊ crucifigi p̄ce/
pit. Tunc ille nimis dolēs ait. Vehe/
mēt doleo. qꝛ qđ mihi dn̄s me⁹ iusse
rat explere non valeo. Cui veronica.
Dn̄s me⁹ cuꝫ p̄dicādo circūiret: ⁊ ego
ei⁹ p̄n̄tia nimis iuite carerē volui mihi
ip̄i⁹ depingi imaginē. vt dū ei⁹ p̄uarer
p̄n̄tia mihi saltē p̄staret solatiū imagi
nis sue figura. Cūqꝫ lintheū pictori đ
ferrē pingēdū dn̄s mihi obuiauit. ⁊ q̄
tenderē req̄siuit. cui cū vie causaꝫ apu
issez. a me petijt pānū. ⁊ ip̄m mihi ve
nerabili sua facie reddidit insignituꝫ.
Imagīs g̊ hui⁹ aspectū si dn̄s tu⁹ đuo
te ituebit. ꝯtinuo sanitatꝫ bn̄ficio po/
tiet. Cui ille. Est ne hmōi imago au/
ro vl̄ argēto ꝯpabil̄. Cui illa. Nō sed
pio affectu đuotiōis. Tecū igit̄ ꝓfici/
scar. ⁊ vidēdā cesari imaginē deferā. ⁊
reuertar Venit igit̄ volusian⁹ cū vero
nica romā. dixitqꝫ tiberio ip̄atori. Je
suꝫ a te diu đsideratū pilat⁹ ⁊ iudei iiu
ste morti tradiderūt. ⁊ ꝑ iuidiā crucis
patibulo affixerūt. Venit igit̄ matro
na q̄dā mecū ip̄i⁹ ih̄u imaginē đferēs.
quā si deuote ꝓspexerꝫ mox sanitatis
tue bn̄ficiū obtinebis. Cesar igit̄ pan
nis sericꝫ viā sterni fec̄. ⁊ imaginē sibi
p̄sētari p̄cepit. Qui mox vt eā fuit in/
tuit⁹ sanitatē p̄stinā ē assecut⁹. Pōtius
igit̄ pilat⁹ ip̄io cesarꝫ capit̄ ⁊ romā per
ducit̄. Audiēs cesar pilatuꝫ aduenisse
nimio furore ꝯtra eum replet⁹. eū ad
se adduci fec̄. pilat⁹ autē tunicam dn̄i
incōsutilē secū đtulit quā idutā corā i/
ꝑatore portauit. Mox vt ip̄ator eū vi
dit. oēm irā đposuit. ⁊ ei ꝓtin⁹ assurre/
xit. nec sibi dure i aliq̄ loq̄ p̄ualuit et q̄
in ei⁹ absentia videbat̄ tā t̄ribilis ⁊ fe
r⁹. nūc i ei⁹ p̄sentia iuenit̄ q̄dāmō mā/
suet⁹. Cūqꝫ eū licētiasset mox ꝯ eū t̄ri
bil̄r excādescit se miserū clamans q̄ ei
furorē sui pectorꝫ mīme oñdisset. Sta
timqꝫ eū reuocari fec̄. iurās ⁊ ꝯtestās
q̄ fili⁹ mortꝫ eēt. nec phas sit eū viuere
sup t̄rā. Qui vt eū vidit. ꝯtinuo eū sa/
lutauit. ⁊ oēm ai ferocitatē abiec̄. Mi
rant̄ oēs. mirabat̄ ⁊ ip̄e q̄ sic ꝯ pilatuꝫ
dū abeēt excādesceret ⁊ dū p̄n̄s eēt nil
ei aspe loq̄ posset. Tādē diuino nutu l̄
forte alicui⁹ xp̄iani suasu ip̄m illa tuni
ca expoliari fec̄ ⁊ ꝯ eum p̄stinā ai fero
citatē mox resumpsit. Cūqꝫ đ h̄ impa
tor p̄limū miraret̄. dcm̄ ē sibi q̄ illa tu
nica fuisset dn̄i ih̄u. Tūc ip̄ator ip̄m i
carcerē recipi iussit donec sapiētū ꝯsi/
lio đlibarꝫ q̄d đ eo fieri oporterꝫ. Da
ta ē igit̄ i pilatū snīa vt morte turpissi/
ma dānaret̄. Audiēs h̄ pilat⁹ cultello
ꝓprio se necauit. ⁊ tali morte vitā fini/
uit. cognita cesar morte pilati dixit. ve
re mortu⁹ ē morte turpissima. cui ma/
nus ꝓpria nō pepcit. Mole igit̄ igēti
alligat̄ ⁊ i tiberi fluuiū imergit̄. Spūs
ꝟo maligni ⁊ sordidi corpi maligno ⁊
sordido ꝯgaudētes. ⁊ nūc i aq̄s. nūc i
aere rapiētes mirabiles iundatōes in
aq̄s mouebāt. ⁊ fulgura tēpestates to
nitrua ⁊ grādines i aere terribil̄r gn̄a
bāt. ita vt cūcti tiore horribili tenerēt̄.
Qua ꝓpter romani eū a tiberꝫ fluuio
extrahētes đrisiōis cā ip̄m vigennā đ
portauerūt. ⁊ rodano fluuio imersert̄.
Vigēna em̄ dr̄ q̄si via gehēne. qꝛ erat
tūc loc⁹ maledictōis. vl̄ poti⁹ đr biēna
eo q̄ vt đr biennio sit ꝯstructa. Sꝫ ibi
nequā spūs nō defuerūt ibidē eadem
opātes. Hoies g̊ illi tātā infestatiōeꝫ
demonū nō ferētes vas illud maledi/
ctōis a se remouerūt. ⁊ illđ sepeliendū
losanne ciuitatꝫ t̄ritorio ꝯmisert̄. Qui
cū nimis p̄fatis ifestatōib⁹ grauarent̄
ip̄m a se remouerūt ⁊ i q̄dā puteo mō
tib⁹ circūsepto imersert̄. vbi adhuc re/
latōe q̄rūdā q̄dā diabolice machina/
tōes ebullire videt̄. Hucusqꝫ i p̄dicta
historia apocrifa legit̄. Que vtꝫ reci/
tāda sit lectoris iudicio relinq̄t̄. Nota
tū q̄ i historia scolastica legit̄ q̄ pilat⁹ a
iudeis accusat⁹ ē apđ tiberiū de violē/
ta inocētū iterfectōe. ⁊ qꝛ iudeis recla
mātib⁹ imagies gētiliū i tēplo pone/

Mors pilati

bat. z q; pecuniã reposita i cor bona i suos redegerat vsus in faciẽs aq̃ductũ in domũ suã. Et p his oĩb; oportar; ẽ lugdunũ i exiliũ vñ oriũd; fuerat. vt ibi i opprobriũ gẽ; sue moz̃eret. potuit eẽ si nõ illa hist̃oria cõtinet ỹitatẽ. q; p̃mo iã edictũ dederat vt lugdunũ in exiliũ oportaꝛ. z q; añ reuersiões volusiani ad impatorẽ ibi fuerit oportat;. Sz p; modũ tiberi; audiẽs q̃lit; xp̃m occidiss̃z. ip̃m o exilio educi z ad se romã adduci fec. Eusebi; ãt z beda i suis cronicis ñ dicũt ip̃m i exiliũ relegatũ sz tm q; i mltas calamitates icidẽs ꝓpria manu se peremit.

De festiuitatib; que occurrũt infra tempus reconciliatiõis.

Octo de festiuitatibus q̃ occurrũt ifra tẽp; deuiatiõis qo icepit ab adã et durauit vsq; ad moysen qo tẽpus repsentat eccl̃ia a septuagesima vsq; ad pasca. seq; videre o festiuitatib; q̃ eueniũt infra tẽp; reconciliatiõis. qo tẽpus repsentat eccl̃ia a pasca vsq; ad octauam penthecostes.

Legenda lij. A

De resurrectione xpi.

Esurrectio christi tertia die a passiõe ip̃i; facta ẽ. Circa ãt ip̃az resurrectiõez dñicaz septẽ p ordinẽ sunt ꝓsideranda. Prio q̃lit vez sit q; trib; diebꝫ z trib; noctib; i sepulcro iacuit z in tercia die resurrexit. Scõo q̃re nõ stati vt moꝛtu; ẽ resurrexit. sz vsq; i die tertiũ expectauit. Tertio q̃lit resurrexit. Quarto q̃re resurrectõez suã accelerauit nec vsq; ad gñalẽ resurrectõez distulit. Quinto xp̃s q̃d resurrexit. Sexto q̃tiẽs apparuit resurgẽs. Septimo q̃liter scos pres q; erãt i limbo in eduxit z q̃d ibi egit. Circa p̃mũ notandũ q; xp̃s trib; diebꝫ z trib; noctib; i sepulcro fuisse dr̃ p̃m Aug. p sinodochen. vt prima dies accipiaꝛ p̃m ptẽ sui postremã. scõa di; es p̃m se totã z integrã. tercia p̃m ptez sui p̃mã. z sic erũt tres dies. Et q̃libet hoꝛ; diez suã noctẽ habuit p̃cedẽtez. Tũc em̃ p̃m bedã mutat; ẽ ordo z cursus diez ac noctiũ. Antea em̃ dies p̃cedebãt. z nocte seq̃bant. p; passiõez aũt h ordo mutat; ẽ ita q; noctes p̃cedũt z dies sequũt. Et h mysterio ꝑgruit q̃m hõ primo o die gr̃e cecidit in noctẽ culpe. p xp̃i aũt passionẽ z resurrectõez o nocte culpe redit ad diem gr̃e. Circa p̃m sciẽdũ ẽ q; pueniẽs fuit vt ñ statim q̃ mortu; fuit xp̃s resurgeret. sz vsq; i die tertiũ expectaret. ꝓpter q̃n q; rones. Prio ꝓpt̃ significatõez vt sc; ex h significaret q; lux sue moꝛt; curauit nr̃az duplã mortẽ. z io vna die itegra z duab; noctib; iacuit in sepulcro vt p die itelligat lux sue moꝛt;. p duas noctes nr̃a duplex moꝛs. Et hãc rõnẽ assignat glosa sup illo lu. xxiij. Oportuit xp̃m pati ẽ. Scõo ꝓpt̃ ꝓbatiõez q; sic in oze duoꝛ; vt triũ testiũ stat oẽ ꝓbũ sic i trib; diebꝫ experit q̃s oẽ factũ z io vt mortẽ bñ ꝓbarz z se ꝓbasse oñderet. trib; diebꝫ iacere voluit in sepulcro. Tercio ꝓpt̃ sue ptatz oñsiõez. q; si statim resurrexisset. nõ videret ptatez hr̃e ponẽdi aiaz suã sic resurgẽdi. Et h ratio videret tangi. j. coꝛ. xv. sup illo. Mñ xp̃s mortu; est ẽ. Ideo iquit de morte p̃mittit. vt sic vera moꝛs oñdit ita vera resurrectio ostendat. Quarto ꝓpt̃ restaurãdoꝛ; p̃figuratõem. Hanc rõnẽ assignat petr; raueñ. dicẽs. Tres dies voluit eẽ sue sepulture. q̃ i celo sũt restaurat;. q̃ in fra repatur;. q̃ apõ inferos redẽptur;. Quinto ꝓpt̃ triplicis stat; iusto; repsentatiõez. Hãc rõnẽ assigt grego. sup ezech. dicẽs. Sexta feria xp̃s pass; ẽ. sabbo q̃euit i sepulcro dñico autẽ die resurrexit a morte. Presens ãt vita adhuc nob sexta feria ẽ. q; i angustijs z doloꝛib; cruciamur. Sz sabbato q̃si i sepulcro q̃escim;. q; requiẽ anime post mortẽ inuenimus. Dñico ãt die a ꝺditõe octauo. cũ coꝛpe a morte resurgim; z in gl̃ia aie eriã cũ carne audem;. Doloꝛ q̃ nos i sexta feria. reqes i septima. z gl̃ia excipit in octaua. Hec grego. Circa tertiũ. s.

q̄lit̄ resurrexit. Notādū q̄ p̄mo surrexit potēter. qz v̄tute ꝓpria Joh. x. Ptātē hēo ponēdi aīaz meā z iterꝫ sumēdi eā. Joh. ij. Soluite templū h̄ z i tribꝫ diebꝫ excitabo illd̄. Scd̄o felicit̄ qz deposita oī misia. Matth. xxvj. Postq̄ āt resur. p̄. vo. i gal̄. Galilea iterp̄tat̄ trāsmigratio. Xp̄s g̊ qñ surrexit i galileā p̄cessit. qz de misia ad gl̄iaz. de corruptōe ad incorruptiōez trāsiuit. Leo papa. Pꝰ passiōez xp̄i ruptis vinculis mortꝭ. ifirmitas in v̄tutē: mortalitas in eternitatē: ꝯtumelia trāsijt in gl̄iaz Tercio vtilit̄. qz capta preda. Hiere. iiij. Ascēdit leo de cubili suo z p̄do gētiū se leuauit. Itē ioh. Cū exaltatꝰ fuero a t̄ra oīa trahā ad me ip̄m. i. Cū exaltatꝰ fuero a t̄ra aīam meā scz educēdo d̄ limbo: z corpꝰ d̄ sepulcro oīa tra. zc̄. Quarto mirabiliter qz remanente clauso sepulcro. Sic em̄ existēte clauso mr̄is vt̄o exiuit: z ad discipl̄os ianuis clausis itrauit. sic nimirꝫ exñte clauso sepl̄chro īde exire potuit Vñ legit̄ i historia scolastica q̄ cuidaz monacho sc̄i laurentij rome extra muros āno ab icarnatōe dñi millesimo. cxj. mirāti d̄ cingulo suo q̄ accinctꝰ erat īsoluto ꝓiecto añ illū vox in aere ē facta. Sic potuit xp̄s clauso exire sepulcro. Quito veracit̄. qz in corpe vero z ꝓprio. Sex autē modꝭ se vere resurrexisse ꝓbauit. Prio p̄ āgelū q̄ nō mētit̄. Scd̄o p̄ freqntē appitōez. Per h̄ duo oñdit se vere resurrexisse. Tercio p̄ comestiōez. p̄ qd̄ ꝓbauit: q̄ ñ arte magica. Quarto p̄ palpatōez. p̄ qd̄ ꝓbauit q̄ i vero corpe. Quito p̄ cicatricū oñsionē. p̄ qd̄ ꝓbauit q̄ i eodē corpe in q̄ mortuꝰ fuit. Sexto p̄ domꝰ clausis ianuis īgressionē. p̄ qd̄ oñdit q̄ gl̄ificatꝰ surrexit. He em̄ oēs dubitatiōes circa xp̄i resurrectiōez videt̄ fuisse in discipl̄is. Sexto surrexit imortal̄r. qz nūq̄ d̄ cetero moriturꝰ Ro. vj. Xp̄s resurgēs ex mortuis iā ñ morit̄ zc̄. Dic̄ tñ dyonisiꝰ in epl̄a ad d̄mophilū. xp̄z etiā pꝰ ascēsiōez cuidā scō viro noīe carpo dixisse. Paratꝰ suz rursus ꝓ hoībꝫ saluādis pati. Per qd̄ videt̄ si possibile eēt adhuc ꝓ hoībus mori paratus esset. Retulit enim predictus carpus vir mire sanctitatis beato dyonisio vt in eadez epistola cōtinetur. q̄ cum quidam infidelium fidelem quendaz peruertisset. adeo carpus moleste tulit. vt ex hoc infirmitatem incurreret. Tante autem sanctitatis erat vt nunq̄ celebraret: quin sibi celestis visio inferretur. Sed cum pro vtriusq̄ conuersione orare deberet. deū tñ quotidie exorabat vt cōbustione q̄dam amboꝝ siml̄ īmisericorditer abrūperet vitas. Et ecce circa noctis mediuz dum euigilaret z hanc orationem faceret. subito domꝰ in qua erat in duo diuisa fuit. z quedā fornax immensa ibidē apparuit. Respiciēsq̄ sursum vidit celū apertū z ibidem iesum circundatū multitudine angeloꝝ. Deinde iuxta fornacē p̄dicti duo viri tremuli stare cernūtur qui a serpētibꝫ de fornace procedentibꝫ morsibꝫ z inuolutionibꝫ violēter in fornacē trahebant̄ necnō a quibusdā alijs viris inpingebantur. Hec videns carpus adeo in istorū vindicta delectabatur vt superiorē quidez visionem intueri contemneret. z in horum vindictā totus intentus maneret ita q̄ plurimū moleste ferebat q̄ in fornacem nō cito cadebant. Tandē cum difficulter in celum respexisset z predictā visionem vt prius vidisset ecce iesus hominū illoꝝ misertꝰ ex supcelesti throno surrexit: et vsq̄ ad illos cum multitudine angelorū descendēs manū extendit. z ip̄os eripuit. Dixitq̄ ih̄s carpo. Māu extēta percute cōtra me. decetero enim paratus sum rursus pro hominibus saluandis pati. z hoc mihi amicuz nō q̄ alij peccent homines. Hanc aūt visionē quā recitat dyonisius gr̄a huiꝰ v̄bi posuimus. C Circa quartū. quare nō expectauit cuz alijs resurgere qñ scz fiet generalis resurrectio. Sciēdū ē q̄ ꝓpt̄ tres rōnes noluit differre. Primo ꝓpter corpis dignitatē. Cum eniz illud corpus esset digissimum ex eo q̄

erat deificatū siue diuitati vnitū. non fuit decēs vt tādiu ſꝫ puluere iaceret. Vñ psal. Nō dab scm tuū. i. corꝛ scifi catū. i. dificatū videre corꝛuptōez. Itē psal. Surge dñe i reqē tuā tu z archa scificatōis tue. Et vocaꝫ archa scifica tōis corꝛ illō qđ fuit ꝓtētiuū diuitatꝫ Scđo ꝓpter fidei firmitatē. Si. n. tūc ñ resurrexisset fides pisset. nec veꝛ deū eū aliqs credidissꝫ. qđ ptz ex ꝫ q i pas sīoe excepta btā ꝥgie oēs fidē amiſūt. sꝫ cognita resurrectōe ipz recupauerī. .j. corꝛ. xv. Si xps nō resurrexit vana est fides nra. Tercio ꝓpter nre resurre ctōis exēplaritatē. raro em iueniret q resurrectōez futurā sparet. nisi eā i exē plo pcessisse videꝛz. Et ꝓpꝫ ꝫ dic apls Nūc si xps resurrexit z nos resurgem⁹ Quia ei⁹ resurrectio ē causa exēplaris nre resurrectōis. Gre. Exēplo dñs mō strauit qđ ꝑmisit i ꝑmio: vt sic omnes ipm resurrexisse fideles cognoscerent. ita i seipso sine mūdi pmia resurrectio nis sparēt. Idē. Nō pl⁹ q̄ triduanā eē mortē voluit. ne si i illo resurrectio dif ferret i nob oino ōsparet. Jōo hēmus spē resurrectōis nre ꝓsiderata gl̄ia ca/ pitꝫ nr̄i. Circa q̄ntū. s. ꝓpꝫ qđ resurre xit. sciēdū q ꝓpꝫ qttuoꝛ magnas vtili/ tates nr̄as resurrexit. Est em ei⁹ resurre ctio opās iustificatōez pctoꝝ. docēs no uitatē moꝛ: generās spē ō receptōe re munerādoꝝ. z causans resurrectiōem oīm. De ꝑmo Ro. iij. Tradit⁹ ē ꝓpꝫ ōlicta nr̄a z resurrexit ꝓpꝫ iustificatoz nr̄az. De scđo Ro. vj. Sic xps resur/ rexit a mortuis p gl̄iaz ꝑis ita z nos in nouitate vite ābulem⁹. De tercio. j. pet. ij. Qui ꝓpꝫ magnā miscōaz suā resuscitauit nos i spē vite p resurrectōz xp̄i a moꝛtuis. De q̄rto. j. coꝛ. xv. Xp̄s dñs resurrexit a moꝛtuis ꝑmicie doꝛ/ mientiū. qm̄ q̄dez p hoiem moꝛs z p hoiez resurrectio moꝛtuoꝝ. Et notan dū q sic ptz p ꝓdicta xps i sua resurre ctōe q̄tuoꝛ habuit ꝓpria. Primū est q nr̄a resurrectio vsq in finē differr̄. sua ꝥo die ꝥcia celebrata ē. Scōm q nos p illū resurgim⁹. ille ꝥo p se. Vñ ābꝛo si⁹. Quō potuit adiutoꝛiū sui coꝛpis q̄rere suscitādi q alios suscitauit. Ter ciū est. qꝛ nos icineramur. sꝫ coꝛp⁹ ei⁹ icinerari ñ potuit. Quartū ē. qꝛ sua re surrectio ē nr̄e resurrectōis causa effici ens exēplarꝫ z sacramētalis. De ꝑma causa glo. sup psal. Ad vesperū ōmoꝛa bit flet⁹ ꝛc. Resurrectio xp̄i ē causa effi ciēs resurrectōis aie i pñti. z corꝛis in futuro. De scđa. j. coꝛ. xv. Si xps re/ surrexit ꝛc. De tercia Ro. vj. Vt quō xps ꝛc. De Circa sextū. s. q̄tiēs resur gēs appuerit nōrādū ē q ipa die resur rectōis appuit q̄ncq̄ vicib⁹ z alijs die/ b⁹ seq̄ntib⁹ etiā q̄ncq̄ vicib⁹ Prio enꝫ appuit marie magdalene ioh. xx. Itē marc. vlt. Surgēs ihs mane ꝑma sab bati appuit ꝑmo marie magdalene ꝛc. q̄ tipū gerit pētētiū. voluit āt ꝑmo appere marie magdalene q̄ncq̄ ō cau/ sis. Primo qꝛ ardeti⁹ diligebat. Luce. vij. Dimissa sūt ei p. m. q. d. m. Scđo vt oñderꝛ se moꝛtuū p pctoꝝibꝫ Dat. ix. Nō veni vo. iu. sed pctoꝝes. Tercio qꝛ meretrices p̄cedūt sapiētes i regno celoꝝ. Matth. xxj. Amē dico vob qꝛ meretrices p̄ce. v. i regno ꝺi ꝛc. Quar to vt sic mlier fuit nūcia moꝛtꝫ. ita eēt nūcia vite ꝑm glo. Quito vt vbi abū dauit ōlictū supabūdaret z gr̄a sic ōz ro. v. Scđo appuit mlieribꝫ redeunti b⁹ a monumēto qñ dixit eis. Auete. Et accesserūt z tenuer̄t pedes ei⁹. Matth. vlt. Et tipū gerūt hūiliū q̄b⁹ dñs ap/ pet. tū rone sep⁹tū rone affect⁹. qꝛ tenu erūt pedes ei⁹. Tercio appuit symoni sꝫ vbi: aut qñ nescir̄. nisi forte qñ redi/ bat a monumēto cū ioh̄e. Potuit em eē q petr⁹ a ioh̄āne alicubi diuertit. et ibi dñs sibi apparuit. lu. vlt. Vl forte qñ ad monumētū sol⁹ itrauit. sic ꝺ in hist̄oria scolastica. Vl forte i caueā si/ ue spelūca. Dicit em i eadē hist̄oria. q qñ xp̄z negauit fugit i caueā. q mō ꝺ gallicant⁹ i q vt ꝺ p tres ꝺies fleuit. ex eo q ꝑm negauit. z ibi xps sibi appu ir̄: z eum ꝓfortauit. Petr⁹ aūt iterptat obediēs z gerit tipū obediētiū: q̄b⁹ do min⁹ apparet. Quarto appuit discip̄lis

in emaus: qđ iterꝓtat̃ desiderĩũ ꝙ silẽ. ⁊ significat paupes xp̃i q̃ volũt illõ cõ filium adimplere. vade ⁊ vende oia q̃ bẽs ⁊ da paupib⁹ ⁊c. Quinto appuit discipl̃is ꝙgregatis ĩ vnũ. ⁊ sig̃t religiosos cuꝰ foꝛib⁹. v. sensuũ clausos. Joh. xx. He ãqꝫ appitões: ipa die resurrectois facte sunt. ⁊ has repsentat sacerdos ĩ missa ãnq̃es se ꝓtes ad pp̃l'm. sz tercia ꝓsio ẽ cũ silẽtio qꝛ significat tertiã appitiõez factã petro q̃ nesciẽt vbi l' q̃n facta fuerit. Sexto appuit octaua die discipl̃is ꝙgregatis ꝓsente thoma: q̃ dixerat se nõ credere nisi videret. ⁊ significat hesitãtes ĩ fide. Joh. xx. Septimo discipl̃is piscãtib⁹. Joh. xxi. vltio ⁊ significat ꝓdicãtes qui sẽ piscatoꝛes hoiz. Octauo discipl̃i ĩ mõte thabor Mat. vlt. ⁊ significat ꝓfectiuos. qꝛ ĩ ꝓdicto mõte trãsfigurat⁹ fuit. Nono xi. discipl̃is recũbẽtib⁹ ĩ cenaculo vbi in credulitatẽ coꝛ. ⁊ duriciã coꝛdis exꝓbrauit. Matth. vlt. p quos itelligim⁹ pctõres ĩ vndenario trãsgressiõi posit̃os. q̃s dñs aliq̃n visitat mirificoꝛditer Decimo ⁊ vltio appuit discipl̃is existẽtib⁹ ĩ mõte olimeti. Luc. vlt. p q̃s significant mirificoꝛdes ⁊ mie oleũ diligẽtes. De h̃ loco ascẽdit ĩ celũ: qꝛ pietas ad oia valz. ꝓmissiõez hñs ⁊c.).thi. 4 Sũt ⁊ alie tres appitões q̃ referunt ĩ ipa die resurrectois facte. sz tñ h̃ ex textu nõ hẽt. Pria q̃ appuit iacobo iusto. i. iacobo alphei. de q̃ appitõe inuenies ĩ legẽda ip⁹ iacobi. Alia q̃ ipa die appuisse dr̃ ioseph sic legit ĩ euãgelio nicodemi. Nã cũ audissent iudei q ioseph coꝛp⁹ ihu a pilato petiss. ⁊ ipz in monumẽto suo posuisset. indignati aduersus eũ ip̃m ceperũt. ⁊ qdã cubiculo diligẽt clauso ⁊ sigillato recluserũt p⁹ sabbatũ eũ occidere volẽtes. Et ecce ihs ĩ ipa nocte resurrectois suspẽsa domo a q̃tuoꝛ angul' ad eũ ĩtrauit. et facie ei⁹ exterslit ⁊ osculũ dedit. ⁊ ide salutis sigill' eũ educẽs ĩ domũ suã i arimathia ip̃m adduxit. Tercia q̃ añ ceꝛos ꝙgini mr̃i apparuisse credit. licz h̃ ab euãgelist̃ taceat. Hoc romana eccl'ia approbare videt q̃ statũ ipa die apud scãz mariã celebrat stationẽ. Si em̃ h̃ iõ nõ credit. qꝛ null⁹ euangelista testat ꝙ seq̃ns est vr p⁹ resurrectoez nũc̃ sibi apparuerit qꝛ vbi vl' q̃n null⁹ euãgelista edisserit. Sz absit vt talẽ matrẽ talis filius: tali negligẽtia de honoꝛauerit. Sz iõ foꝛsan h̃ euãgeliste subticuerũt qꝛ eoꝛ fuit officiuz solũmodo resurrectois testes ĩducere. mr̃ez ãt ad testificãdũ. p filio ĩducere eos nõ decuit. Si em̃ ꝓba extranea ꝙ feiaꝛ ỏliramẽta visa fũt. quõ ñ magis matrẽ. p filij amore crederẽt ỏlirar. Hoc igit euãgeliste scribere noluerũt. sz. p ꝓstati reliq̃rũt. Debuit em̃ mr̃ez pus letificare ỏ resurrectõe quã ãpl⁹ ceteꝛ. ꝙstat doluisse ỏ morte. ne mr̃ez ptereat. q̃ sic alios ꝙsolari festinat. Hoc etiã ãbꝛo. testat̃ i li. ij. ỏ fginib⁹ dicẽs. Vidit mr̃ resurrectõez dñi ⁊ ṕma vidit ⁊ credidit. vidit maria magdalena cui⁹ adhuc ipsa nutaret. Sedul⁹ q̃z ageꝫ ỏ xp̃i appitõe sic dic̃. Sep ego manẽs hui⁹ se visib⁹ astãs. Luce palã dñs pus obtulit bona mat. Grãdia diuulgãs miracula q̃ fuit olim Aduenẽtꝫ ꝛter. h̃ fit redeũtz ⁊ inde. De septimo ãt ⁊ vltio h̃ ꝙsiderãdo q̃lit scos pzes q̃ erãt in limbo xp̃s eduxit. ⁊ qđ ibi egit. euãgeliũ apte ñ explanauit Aug. tñ ĩ qdã ꝑmõe ⁊ ntcodem⁹ ĩ suo euãgelio aliq̃tenus h̃ oñdũt. Ait em̃ scũs aug. Hoꝛ vt xp̃s spm̃ tradidit. vnita sue deitati aĩa ad iferoꝛũ. pfunda descẽdit. Cũc̃ tenebꝛaꝛ. ⁊minũ q̃si qdã ỏpdatoꝛ splẽdid⁹ ac terribil' attigisset. aspicientes eũ impie ac tartaree legiões ⁊rite inq̃rere ceperũt dicẽtes. Vñ ẽ iste tã foꝛtz. taz terribil' tã splẽdid⁹ tã ꝑclaꝛ mũd⁹ ille q̃ nob⁹ subdit⁹ fuit. nũc̃ nobis talem mortuũ misit. nũc̃ inferis talia mũera destinauit. Quis ẽ g̃ iste q̃ sic ĩtrepidus nr̃os fines ingredit. ⁊ nõ solũ nostra supplicia nõ vereꝫ. vez etiã alios de nostris vinculis absoluit. Ecce ip̃i q̃ sub nr̃is solebãt suspirare toꝛmẽtis insultant nobis de ꝓceptione salutis: ⁊ nõ solũ iã nihil verenꝫ sz iusꝫ nobis

minant. Nūq̄ hic sic mortui supbie/
rūt: nec aliqñ sic potuerūt leti eē capti
ui. Ut q̄d huc illū adducere voluist.
O p̄nceps nr̄ perijt oīs leticia tua. ī lu
ctū ꝯuersa sūt gaudia tua. Dū tu xp̄z
suspēdis in ligno ignoras q̄nta dāna
sustineas ī inferno. Post istas crudeliū
voces īfernaliū ad īpiū dñi oēs ferrei
ꝯfracti sūt vectes. Et ecce īnumerabi
les scōꝝ ꝓpl'i ei⁹ genib⁹ ꝓuoluti lachry
mabili voce dicebāt. Aduenisti d̄side
rabil'. redēptor mūdi aduēisti quē d̄si/
derātes q̄tidie expectabam⁹ Descendi
sti ꝓ nob ad īferos: noli nob deesse cū
reuersus fueris ad supos. Ascēde dñe
ihu īferno expoliato: ꝛ autor̄ mort̄ su
is vinculis irretito. redde iam leticiāz
mundo: succurre inq̄ūt: iā seuas extin
gue penas. ꝛ misādo resolue captiuos
dū h̄ es absolue reos: dū ascēder̄ d̄fen
de tuos. Hec aug. In euāge. āt nyco/
demi legit̄ q̄ carin⁹ ꝛ leuci⁹ filij symeo
nis senis cū xp̄o resurrexerūt. ꝛ anne ꝛ
cayphe: ꝛ nycodemo ꝛ ioseph ꝛ gama
lieli appuerūt ꝛ ab eis adiurati q̄ xp̄s
apud īferos gessit. narrauerūt dicētes
Cū essem⁹ cū oīb⁹ p̄rib⁹ nr̄is p̄riarchis
in caligine tenebraꝝ subito fact⁹ ē au/
re⁹ sol' color purpureusq̄ ꝛ regalis lux
illustrās sup nos. Statimq̄ adā hūa
ni gener̄ p̄r exultauit dicēs. Lux ista ē
autoris lumīs sempiterni. q̄ nob ꝓmi
sit mittere lumē coet'nū suū. Et excla/
mauit esaias dicēs. Hec ē lux p̄ris fili
us dei sic p̄dixi cū eēz viu⁹ in terr̄. Po
pul⁹ q̄ ambulabat ī tenebris vidit lu/
cem magnā. Tūc supuenit genitor nr̄
symeon. ꝛ exultās dixit. Gl'ificate dñz
qꝛ ego xp̄m īfantē natū ī manib⁹ susce
pi ī tēplo. ꝛ cōpulsus spūscō dixi. Nūc
viderūt oculi mei salutare tuū. Quod
parasti ꝛc̄. Post h̄ supuenit q̄dā here/
mi cultor: ꝛ īterrogat⁹ a nob q̄s eēt di
xit. Ego suz iohes q̄ xp̄m baptizaui ꝛ
añ faciē ei⁹ ꝑare viam ei⁹ preiui. ꝛ ip̄m
oñdi digito dicēs. Ecce agn⁹ dei ꝛc̄. ꝛ
descēdi nūciare vob: qꝛ ī ꝓximo ē xp̄z
visitare vos. Tūc seth dixit. Cū iuissē
ad portas paradisi rogare dñz vt trās
mitteret mihi angelū suū: vt daret mi
hi d̄ oleo misicordie. vt inūgerē corp⁹
p̄ris mei ade. cum eēt infirm⁹. appuit
michael angel⁹ dei dicēs. Noli labora
re lachrymis orando ꝓpter oleū ligni
miscōie. qꝛ nullo mō poter̄ de illo ac/
cipe nisi qñ cōpleti fuerint q̄nq̄ milia
ducēti āni. Hec audiētes oēs p̄riarche
ꝛ ꝓphete exultauer̄t magna exultatōe
Tūc sathā p̄nceps ꝛ dux mort̄ dixit
ad īfernū. Prepara te suscipe ihm q̄ se
gl'iat̄ xp̄m filiū dei eē. et hō est timens
mortē dicēs. Trist̄ ē aīa mea vsq̄ ad
mortē ꝛc̄. Et mlt̄os q̄s feci curuos sana
uit. ꝛ claudos erexit. Rñdens infern⁹
dixit. Si potēs es tu q̄lis ē hō ille ihs
q̄ timēs mortē potētie tue aduersatur
Nā si dic̄ se timere mortē cape te vult.
ꝛ ve tibi erit in sempit'na scl'a. Cui sa/
than. Ego illū tēptaui. ꝛ ꝓpl'm aduer
sum illū excitaui. iaz lanceā exacui. fel
ꝛ acetū miscui. lignū cruc̄ prepaui. in
ꝓximo est mors ei⁹ vt ꝑducā eū ad te.
Cui infern⁹. Ip̄e ne est q̄ suscitauit la
zarū quē tenebā. Cui sathan. Ip̄e est.
Cui infern⁹. Cōiuro te ꝑ v̄tutes tuas
ꝛ meas ne ꝑducas eū ad me. Ego em̄
cum audiui impiū v̄bi eius ꝯtremui.
nec ip̄m lazarū cōtinere potui. sz excu
tiēs se vt aq̄la sup omnē agilitatē sali/
ens exiuit a nob. Et cuz hec loqueret̄.
facta est vox vt tonitruū dicens. Tol/
lite portas principes v̄ras. ꝛ eleuami
porte eternales. ꝛ ītroibit rex gl'ie. Ad
hanc vocē ꝯcurrerūt demōes ꝛ hostia
enea cū vectib⁹ ferreis clauserūt. Tūc
dixit dauid. Nōne ego ꝓphetaui dicēs
Cōfiteant̄ dño ꝛc̄. qꝛ cōtriuit portas
ereas ꝛc̄. Facta est iteꝝ vox magna di
cens. Tollite portas p̄n. ꝛc̄. Vidēs in
fernus q̄ duab⁹ vicib⁹ clamauerat. q̄si
ignorans dixit. Quis est iste rex gl'ie.
Cui dauid. Dñs fortis ꝛ potens. dñs
potēs in p̄lio. ip̄e ē rex gl'ie. Tunc rex
gl'ie supuenit. ꝛ eternas tenebras illu/
strauit. Et extēdēs dñs manū ꝛ tenēs
dexterā ade dixit. Pax tibi cum oīb⁹ fi
lijs tuis iustis meis. Et ascendit dñs
ab inferis. ꝛ omnes sci sunt euz secuti.

Dñs āt tenēs manū ade tradidit mi/
chaeli archangelo. ⁊ introduxit eos in
paradisuz. Quib⁹ occurrerūt duo viri
vetusti dieꝝ ⁊ iterrogati sunt a sanctꝰ
Qui estis vos qui nobiscuz in ifernis
mortui nōdū fuistis. ⁊ in paradiso cor
pe collocati estis. Et rñdit vnus ex eis
Ego suz enoch q̄ huc trāslat⁹ suz. h̄ āt
est helias: q̄ huc curru igneo assumpt⁹
est. ⁊ adhuc mortē nō gustauimus sed
vsq̄ in aduētū antixp̄i reſuati sumus
cū eo p̄liaturi. ⁊ ab eo occidēdi et post
triduū ⁊ dimidiū diē i nubib⁹ assumē/
di. Et cū hec dicerz ecce supuenit ali⁹.
vir portans in humeris crucis signū
Qui iterro at⁹ q̄s esset dixit. Ego la/
tro fui ⁊ cuz ih̄u crucifix⁹ fui. ⁊ credidi
ip̄z eē creatorē ⁊ oraui dicēs. Memor
esto mei dñe qñ venerꝰ in regnū tuū.
Tūc dixit mihi. Amē dico tibi. hodie
mecū eris in paradiso. Et dedit mihi
istd̄ crucꝰ signū dicēs. Hoc portās am
bula i paradisū. ⁊ si nō dimiſit te īgre
di angel⁹ custos paradisi. ostende illi si
gnū crucis ⁊ dices ad illū. Quia xp̄s
q̄ nūc crucifix⁹ est. trāsmisit me. Et cū
h̄ fecissez ⁊ dixissem angelo stati apiēs
itroduxit me ⁊ ad dexterā paradisi col
locauit me. Cū h̄ carin⁹ ⁊ leuci⁹ locuti
fuissēt. subito trāsfigurati sūt. ⁊ āpli⁹ n̄
visi sūt. Gregori⁹ q̄z nicen⁹ vl̄ ſm q̄sdā
libros augustin⁹ de h̄ eodē sic ait. Cō/
festi et̄na nox iferoꝝ xp̄o descēdēte re/
splenduit. mox ferruginei ianitores ta
lia iter se vmbrosa silētia metu icūben
te submurmurāt. Quis nā ē iste t̄ribi
lis ⁊ nimio splēdore corusc⁹. Nūq̄ ta/
lem nr̄ excepit tartar⁹. Nūq̄ i nr̄az ca
uernā talē euomuit mūd⁹. Inuasor ē
iste nō debitor. effractor ē ⁊ d̄structor:
nō pctōr. sz predator: iudicez videm⁹ n̄
supplicē. venit pugnare nō succūbere:
eripere non manere.

Legenda liij.

De scō Secūdo martyre.

Secundus dicit̄ quasi
se ꝯdēs. i. se honestate moꝝ
ꝯponēs. Vl̄ scd̄s d̄r q̄si secū
dās. i. obsecūdās. i. mādatꝰ dñi obtē/
perans. Vel secundus quasi secū dux
fuit eniz suus dux. quia ratione sensua
litati bene prefuit. et ipsam ad omne
opus bonuz perduxit. Vel secundus
dicitur respectu primi. Due eniz sunt
vie eundi ad vitam. Prima per peni/
tentie lamentum. scd̄a per martyri/
um. Iste autez martyr preciosus nō
solum iuit per primam sed etiam per
secundam.

Secundus miles strenuus
et athleta christi egregius
matyrq̄ domini gloriosꝰ
in ciuitate astensi marty/
rio coronatus est. Cuius gloriosa pre
sentia predicta ciuitas illustratur. ⁊ eo
velut singulari patrono letatur. Hic
a beato colocero qui a sambricio pre/
fecto in ciuitate astensi in carcere tene/
batur fidem christi edoctus est. Cum
igitur beatus martianus in terdonen
si ciuitate detineretur in carcere. sam/
bricius illuc proficisci voluit vt eum
faceret immmolare. Secundus autē
tanq̄ causa solacij secum est profectus
beatum marcianum videre desiderās
Cum ergo extra ciuitatem astensem
fuissent. columba super secundum de
scendit. et capiti eius insedit. Cui di/
xit sambricius. Vide secunde q̄ dij no
stri te amant. vt etiam aues celestes
ad te visitandum transmitant. Cum
autem ad tanagrum fluuium perue/
nissent. vidit secundus angelum do/
mini super aquam ambulantem ⁊ si/
bi dicentem. Secunde fidem habeas
⁊ sic super ydolorum cultores ambu/
labis. Cui sambricius. Frater secū
de deos audio ad te loquentes. Cui
secundus. Ambulemus ad desideria
cordis nostri. Cum vero ad burimaz
flumē peruenissent. angelus similiter
ibidem sibi apparuit. cicq̄ dixit. Se/
cnnde credis in deum an forte dubi/
tas. Cui secundus. Credo veritatem
passiōis ⁊ resurrectionis ei⁹. Cui sam
bricius. Quid est qd̄ audio de te. Cū
autem terdonam ingrederetur. mar/

cian⁹ ad p̄ceptū angeli de carcere exiēs secundo appuit eiq̄ dixit. Intra scd̄e viā ꝟitatꝫ ⁊ perge vt accipias palmā fidei. Sambricius dixit. Quis est hic qui nobis q̄si somniās loquit̄. Cui secund⁹. Tibi somniū sed mihi ammonitio ⁊ cōfortatio est. Post hoc secūd⁹ mediolanū iuit. ⁊ faustinū ⁊ ionitaꝫ q̄ in carcere detinebāt̄ angelus dñi ad se extra ciuitatez adduxit. ⁊ ab eis baptisma quadā nube aquā p̄bente suscepit. Et ecce subito columba de celo venit. ⁊ corp⁹ ⁊ sanguinē dñi deferens ea faustino ⁊ ionite tribuit. Dedit āt faustin⁹ corpus ⁊ sanguinē dñi secūdo vt ad marcianū deferret. Rediēs igit̄ secundus cū iā nox esset ⁊ ad ripā padi venisset: angelus dñi frenū accipiēs equi sup̄ padū ip̄z trāsuexit. ⁊ vsq̄ ter donā in carcerē ad marcianū eū introduxit. Deditq̄ secūdus marciano munus faustini et ip̄e illud sumēs dixit. Corpus ⁊ sanguis dñi mecū sit in vitam eternā. Tūc ad mandatū angeli secund⁹ de carcere exiuit. ⁊ ad suū hospitiū iuit. Post h̄ marcian⁹ capitalez sentētiā accepit ⁊ scd̄s corp⁹ ei⁹ rapiēs sepeliuit. Qd̄ audiēs sambrici⁹ ipsum ad se vocauit. eiq̄ dixit. Quātū video xp̄ianū te eē ꝓfiteris. Cui secūd⁹. Vere xp̄ianū ꝓfiteor me esse. Cui sambrici⁹. Quātū video malā mortē desideras. Cui secūd⁹. Illa tibi poti⁹ debet̄. Cūq̄ sacrificare nollet: iussit eū expoliari. Statimq̄ angel⁹ dñi affuit ⁊ vestē sibi parauit. Tūc sambrici⁹ eum in eculeum suspensum tam diu torqueri fecit. donec eius brachia a suis cōpaginib⁹ soluerentur. Sꝫ cum fuisset sanitati p̄stine a dño restitut⁹. iussit eū i carcerē reduci. Vbi dū eēt angel⁹ dñi ad eū venit. eiq̄ dixit. Surge secūde seq̄re me. ⁊ ducā te ad creatorē tuum. Tūc ip̄m vsq̄ i ciuitatē astēsez ꝑduxit ⁊ eū in custodia vbi erat colocer⁹ ⁊ saluator cū eo posuit. Quē vidēs secūd⁹ ad eius pedes se ꝓiecit. Cui saluator. Noli tiere scd̄e. qꝛ ego suꝫ dñs de⁹ tu⁹ q̄ te de oib⁹ malis eripiaꝫ. Bñdicēsq̄ eis ascēdit in celū. Mane igit̄ sambrici⁹ ad carcerē misit q̄ carcerē q̄dē sig̃tū inuenerūt. Secūdū ꝟo nō inuenerūt. Pergēs aūt sambrici⁹ de terdona ad ciuitatē astēsem vt saltē colocer⁹ puniret. iussit vt p̄dict⁹ colocer⁹ sibi p̄ntaretur. Et ecce nūciauerūt sibi q̄ secund⁹ cū colocero eēt. Quo audito eos ad se adduci fecit. eisq̄ dixit. Qm̄ dij nr̄i sciunt vos eē ꝯtemptores suos vos insil̄ mori volūt. Cū aūt sacrificare nollent picē cū resina liq̄fieri fecit. ⁊ sup̄ eoruꝫ capita fundi. ⁊ in ora eoꝝ iactari. Illi aūt h̄ tanq̄ aquā suauissimā cū mag̃ desiderio bibebant. ⁊ voce clara dicebant. Quā dulcia faucib⁹ meis eloq̄a tua dñe. Tūc sambrici⁹ sup̄ eos dedit sniam. vt secūd⁹ in ciuitate astēsi decollaret̄. collocer⁹ ꝟo albiganū mitteret̄. ⁊ ibidē puniret̄. Cū aūt btūs secund⁹ decollat⁹ fuisset. ecce angeli dñi corpus ei⁹ tulerūt. ⁊ ip̄m cū multis laudib⁹ ⁊ cantu sepulture dederūt. Passus ē autē. iij. kal̄. apl̄. Le. liiij. A

De sancta Maria egyptiaca.

Maria egyptiaca que peccatrix appellat̄. xlvij. annis in heremo artissimaꝫ vitā duxit. quā circa annos dñi. cclxx. tp̄e Claudij intrauit. Quidā aūt abbas noie zozimas dū iordanē trāsissꝫ ⁊ heremū magnā ꝑcurreret. si forte aliquē sctm̄ p̄rem inueniret vidit q̄ndā ambulātē. nudo nigroq̄ corp̄e ⁊ ex incēdio solis exusto. Hec aūt erat Maria egyptiaca. Statiq̄ hec fugā arripuit. ⁊ zozimas p⁹ eā veloci⁹ currere cepit. Tūc ait illa Abba zozima q̄d me ꝑseq̄ris. Ignosce mihi nō possū faciē meā ad te ꝯuertere. eo q̄ mulier sim et nuda: sed palliū tuuꝫ mihi porrige vt possiꝫ sine verecūdia te videre. Qui se noiari audiēs stupefact⁹ palliū tribuit. ⁊ i t̄rā ꝓstrat⁹ vt se bñdiceret rogauit. Cui illa. Ad te p̄r bñdictio magis spectat: quē sacerdotij dignitas ornat Ille vt audiuit q̄ nomē ⁊ officiū ei⁹ sciret āpli⁹ mirabat̄. et se bñdici obnixi⁹

p̄cabat̄. Tūc illa. Bn̄dict⁹ de⁹ redem
ptor aīaꝝ nr̄aꝝ. Cūq; illa extēsis ma/
nib⁹ oraret. vidit q̄si vni⁹ cubiti mēsu/
ra eleuari a t̄ra. Tūc senex dubitare ce
pit ne forte spūs eēt. ⁊ fingēdo orōnez
faceret. Cui illa. Satisfaciat tibi de⁹
q̄ me peccatricē mlierē īmūdū spm̄ ex
istimasti. Tūc zozimas illā ꝑ dn̄m cō
iurauit vt cōditōz suā ei narrare debe
ret. Cui illa. igsce mihi pr̄ qꝛ si tibi sta
tū meū narrauero. velut a serpēte terri
tus fugies. ⁊ aures tue a ꝑmonib⁹ me
is ꝯtamiabūt̄. ⁊ aer a sordib⁹ polluet̄.
Cunq; ille vehemēter instaret dixit.
Ego fr̄ i egypto nata suꝫ. xij. etat⁹ mee
anno alexādriā veni. ibiq; xvij. annis
publice libidini me subieci. ⁊ nulli vl/
laten⁹ me negaui. Cū āt hoīes illi⁹ re/
giōis ꝑ adorāda sctā cruce hierosoly/
mā ascēderēt. rogaui nautas vt me se
cū dimitterēt ꝓficisci. Cum ꝟo me de
naulo req̄rerēt dixi. Nō habeo frēs a/
liud naulū sꝫ ꝑ naulo corp⁹ habeatis
meū. Sicq; sumpserūt me. ⁊ corp⁹ me
um nauli gr̄a habuerūt. Cū āt hiero/
solymā ꝑuenissez ⁊ ꝑ adorāda cruce vs
q; ad fores ecclie cū alijs deuenissem.
subito ⁊ īuisibil̄r repulsam patior. nec
int⁹ intrare ꝑmittor Iteꝝ āt atq; iteꝝ
ꝑueni vsq; ad limē ianue ⁊ subto iniu
riā patiebar repulse cū tn̄ om̄es libeꝝ
hr̄ent aditū. nec aliqd̄ īuenirēt īpedi/
mētū. Rediēs igit̄ ad me ⁊ cogitās q̄
h̄ mihi ob sceleꝝ meoꝝ īmanitatē ac/
cideret. pect⁹ meū cepi manib⁹ tūdere
lachrymas amarissimas fundere. ⁊ a
cordis intimo g̃uiter suspirare. Respi
ciēsq; vidi ibi imaginē btē ꝟgis Ma
rie. tūc ip̄am lachrymabil̄r exorare ce
pi vt pctōꝝ meoꝝ veniam īpetraret ⁊
ad adorādū crucē sctāꝫ me intrare ꝑ/
mitteret. ꝓmittēs me secl̄o abrenūcia
turā. ⁊ d̄ cetero castā māsurā. Cūq; h̄
orassez ⁊ ī noīe btē ꝟginis fiduciā re/
cepissez fores iteꝝ ecclie adij. ⁊ sine ali
q̄ īpedimēto ecclīaꝫ ītraui. Cū āt san/
ctā crucē deuotissime adorassez. q̄daꝫ
mihi tres nūmos tribuit. de q̄b⁹ tres
panes emi. audiuiq; vocē dicētē mihi
Si iordanē trāsier⁹. salua er⁹. Iorda/
nē igit̄ trāsiui. ⁊ in h̄ desertū veni vbi
xlvij. annis nullū penit⁹ hoīem vidēs
māsi. Illi aūt tres panes q̄s mecū de
tuli instar lapidis ꝑ tp̄a durauerūt. et
xlvij. annis mihi ex his comedēdo suf
fecerūt Vestimēta āt mea iādudū pu
trefacta sunt. xvij p̄mis annis ī h̄ deꝑ/
to a temptatōib⁹ carnalib⁹ molestata
fui. sꝫ nūc ꝑ dei gr̄aꝫ oēs vici. Ecce oīa
op̄a mea tibi narraui. ⁊ rogo vt ꝑ me
ad deū p̄ces fundas Tūc senex ad ter
rā ꝓstrat⁹. in faml̄a sua dn̄m bn̄dixit
Cui illa. Obsecro te vt ī die dn̄ice ce/
ne ad iordanē redeas. ⁊ corp⁹ dn̄icū te
cū feras. Ego āt ibidē tibi occurraꝫ ⁊
de manu tua corp⁹ sacrū suscipiā. Nā
a die q̄ huc veni. cōionē dn̄i nō accepi
Rediēs igit̄ senex ad monasteriū euo
luto anno dū dies cene appropinq̄ret
tulit corp⁹ dn̄icū ⁊ vsq; ad ripā iorda
nis veniēs ex alia ripa mlierē stantē ꝑ
spexit. Que sup̄ aq̄s facto cruc⁹ signa
culo iuit ⁊ ad senē vsq; ꝑuenit. Quaꝫ
vidēs senex obstupuit. ⁊ ad pedes ei⁹
hūilit̄ se ꝓstrauit. Cui illa. Vide ne fe
ceris cū sacr̄a dn̄ica penes te habeas
⁊ sacerdotij dignitate refulgeas. Sꝫ
obsecro vt seq̄nti anno ad me pr̄ redi/
re digner⁹. Tūc illa facto sig̃ cruc⁹ sup̄
iordanis aq̄s iuit. ⁊ heremi solitudiez
petiuit. Senex ꝟo ad suū mōasteriuꝫ
rediēs seq̄nti anno ad locū in q̄ secū p̄
mo locut⁹ fuerat venit. ⁊ eā ibidē expi
rasse reppit. q̄ lachrymari cepit ⁊ ip̄aꝫ
tāgere nō p̄sumpsit. Dixitq; intra se.
Ego q̄dē corpusculū sctē sepelire vole
bā. sꝫ timeo ne h̄ sibi displiceat. Hec
eo cogitāte. vidit iuxta caput suū l̄ras
in t̄ra descp̄tas. ita ꝯtinentes. Sepeli
zozima Marie corpusculū redde ter/
re puluerē suū. ⁊ ora ꝑ me ad dn̄m ad
cui⁹ p̄ceptū scd̄a die ap̄lis reliq̄ h̄ secu/
lū. Tūc senex ꝑ certo cog̃uit. q̄ mox vt
dn̄i sacr̄a accepit. ⁊ ad deꝑtū redijt. vi/
tā finiuit. Illudq; deꝑtū qd̄ zozimas
ꝑ triginta dieꝝ spaciū vix ambulauit
illa ī vna hora ꝑcurrit. ⁊ ad deū mig̃/
uit. Cūq; senex terrā foderet sꝫ neq̄ret

vidit leonē ad se veniētē mansuete. dixitq; ei. Sctā h̄ mulier p̄cepit sepelire corp⁹ suū. ⁊ ego cū sim senex fodere nō possuz nec etiā aptū habeo ferramētū Tu g̊ terrā fode vt possim⁹ ei⁹ corpus sctissimū sepelire. Tūc leo cepit fodere ⁊ aptā foueā p̄parauit. Quo pacto leo vt agnus māsuet⁹ abijt. ⁊ senex ad suū mōasteriū glorificans deū venit.

Le.lv. A De scō Ambrosio.

Ambrosius dicitur de ambra. q̄ est spēs valde redolēs ⁊ p̄ciosa. Ipe em̄ ecclesie valde p̄ciosus extitit ⁊ in dictꝫ ⁊ ī factis suis valde redoluit Vel d̄r ambrosi⁹ ab ambra ⁊ syos qd̄ est de⁹. q̄si ambra dei. De⁹ nanq; p̄ eū q̄si p̄ ambrā vbiq; redolet. Fuit em̄ et est bon⁹ odor xp̄i in om̄i loco. Vel d̄r ab ambor. qd̄ est p̄r lumīs. ⁊ syor qd̄ ē puulus. qr p̄r in multoꝝ filioꝝ spūali generatōe. lumīosus ī sacre scp̄ture expositōe. ⁊ puul⁹ in sua humili ꝯuersatiōe. Vel sic d̄r in glosario Ambrosius. odor vel sapor xp̄i. celestis ambrosia esca angeloꝝ ambrosiū celeste mellis fauū. Fuit em̄ celestis odor p̄ odoriferā famā. sapor p̄ ꝯtēplationē internā. celeste mellis fauū p̄ dulcē scp̄turarū expositōez. esca angelica p̄ gl̄iosam fruitōez. Ei⁹ vitā scp̄sit paulin⁹ nolanus eps ad Augustinū.

Ambrosius fili⁹ ambrosij p̄fecti rome. cū in cunabulis ī atrio p̄torij eēt posit⁹ ⁊ dormiret examē apum subito veniēs faciem ei⁹ ⁊ os ita ꝯpleuit. vt q̄si in alueolū suū intrarēt p̄iter ⁊ exirēt. Que postea euolātes in tantā aerꝫ altitudinē subleuate sunt. vt hūanis ocul⁹ mīme viderēt. Quo pacto territ⁹ p̄r ait. Si vixerit infantul⁹ iste. aliq̄d magni erit Postea cū adoleuisset ⁊ videret mr̄ez ⁊ sororē sacram v̄ginē man⁹ sacerdotibus osculari ip̄e ludēs sorori dexteraz offerebat asserens ⁊ sibi id ab ea fieri optere. Illa v̄o vt adolescētē ⁊ nesciētē q̄d diceret respuebat. Rome igr̄ lr̄is erudit⁹ cū causas p̄torij splēdide poraret. a valētiniano īpatore ad regēdū liguriā emiliāq; p̄uincias direct⁹ ē. Cūq; mediolanū venisset ⁊ ibidē eps tūc deesset. ꝯuenit ꝓpl's vt sibi de epo p̄uideret. Sz cū inter arrianos ⁊ catholicos de eligēdo epo seditio nō modica oriret. illuc amb. cā sedāde seditōis p̄rexit ⁊ statim vox infantꝫ insonuit di. Ambrosiū epm. Cui⁹ voci oēs vnanimes ꝯsenserūt. ambrosiū epm acclamantes. Quo ille cognito. vt eos a se terroribꝫ remoueret eccl'iam exiēs tribunal ꝯscēdit ⁊ ꝯ ꝯsuetudinē suā tormenta p̄sonis adhiberi iussit. Quod cū faceret. ꝓpl'us nihilomin⁹ acclamabat. Peccatū tuum sup̄ nos. Tūc ille turbat⁹ domū redijt ⁊ p̄hiam p̄fiteri voluit. Qd̄ vt ne faceret reuocat⁹ est. Publicas ml'ieres publice ad se ingredi fec̄. vt his visis ab ei⁹ electiōe ꝓpl'm reuocaret. Sz cū nec sic p̄ficeret. sz sp̄ ꝓpl'm peccatū tuū sup̄ nos acclamare videret fugā media nocte petijt. Cunq; ticinum p̄gere se putaret. mane ad portā ciuitatꝫ mediolanēs. q̄ romana dicit̄ inuenit̄. Qui inuētus cū custodiret̄ a ꝓpl'o missa ē relatio ad clemētissimū impatorē Valētinianū. Qui sūmo gaudio accepit. q̄ iudices a se directi ad sacerdotiū peterent̄. Letabat̄ eī p̄bus p̄fectus. q̄ verbū suū fuerat ī eo adimpletū. Dixerat em̄ cū p̄ficiscenti mādata donaret. Vade age nō vt iudex sed vt eps. Pendēte relatōe iteruz abscōdit̄. sz inuēt⁹ cū adhuc eēt cathecumin⁹ baptizat̄. ⁊ octauo die ī episcopalē cathedrā sublimat̄. Cū aūt post annos q̄ttuor romā iuisset. ⁊ soror sua sacra v̄go ei⁹ dexterā oscularet̄. subridens ait. Ecce vt dicebā tibi sacerdotis manū oscularis. C Cū aūt ī quādā ciuitatē p̄ q̄dam epo ordinando iuisset. ⁊ ei⁹ electōi Justina impatrix ⁊ alij heretici ꝯtradicerēt volētes vt aliq̄s de sua secta ordinaret̄. vna de arrianoꝝ virginibꝫ īpudentior ceterꝫ tribunal ꝯscendit. ⁊ btm̄ ambrosiū p̄ vestimētū app̄hendit. volens ip̄m ad

ptem mulieꝝ trahere vt ab eis cesus de eccl̃ia cũ iniuria pelleret. Cui ambrosi⁹ ait. Et si ego indign⁹ sum tãto sacerdotio tibi tñ nõ ꝓuenit in q̃lẽcunq; sacerdotẽ man⁹ injicere. Vñ time/re debuisti iudiciũ dei ne tibi aliq̃d cõtingat. Nõ dictũ exitus cõfirmauit. Nã die alio mortuã sepulchrũ vi/q; deduxit. gr̃az ꝑ ꝓtumelia expẽdẽs. Nõ factũ oẽs ꝓterruit. Post h̃ me/diolanũ reuersus. inumeras insidias a Justina imꝑatrice ꝓtulit muneribꝫ z honoribꝫ aduersus eũ ꝓphetas excitã/te. Cũ g̃ multi eũ in exiliũ pellere nite/rent. vn⁹ eoꝝ ceteris infelicior in tãtuz furoꝛẽ excitat⁹ est. vt iuxta eccl̃iam do/mũ sibi locaret. ac in ea q̃drigã para/tam haberet. q̃ ꝑcurante Justina faci/lius raptũ ad exiliũ deportaret. Sed dei iudicio ipo die q̃ euz rapẽ arbitra/bat in eadẽ q̃driga de eadẽ domo i exi/liũ pulsus est. Cui tñ ambrosi⁹ reddẽs bona ꝑ malis sumpt⁹ z necessaria mi/nistrauit. Cant⁹ z officiũ in eccl̃ia me/diolanensi ꝑmũ celebrari instituit.

Erãt z tunc tꝛis mediolani multi a demonibꝫ obsessi. q̃ se torq̃ri ab am/brosio magnis vocibꝫ clamabãt. Ju/stina aũt z mlti arrianoꝝ cũ sil̃ habi/tarẽt. dicebãt ambrosiuz pecunia ho/mines compare q̃ se ab imũdis spiri/tibꝫ vexari mentirent z ab ambrosio dicerẽt se torq̃ri. Tũc subito vn⁹ ex il/lis arrianis q̃ astabãt. arrept⁹ a demo/nio i mediũ ꝓsilijt atq; clamare cepit. Vtinã sic torq̃rent vt torq̃or q̃ nõ cre/dũt ambrosio. At illi ꝓfusi in piscinã immersum hoiem necauerũt. Qui/dã hereticꝰ acerrim⁹ disputator z du/rus z incõuertibilis ad fidẽ. cũ audi/ret ambrosiũ ꝑdicantẽ. vidit angeluz ad aures ei⁹ loqntẽ ꝑba q̃ ꝓpho ꝑdica/bat. Quo viso fidẽ quã ꝑsequi cepit defendere.

Quidã aruspex de/mones aduocabat. z ipos ad nocẽdũ ambrosio trãsmittebat. Sz fuersi de/mones renũciabãt q̃ nõ solũ ad ipm sz nec etiã ad forꝛes dom⁹ sue appropi/quare valebãt. qm̃ ignis insuꝑabilis omẽ illud edificiũ cõmuniret vt etiaz longe positi vererent. Predict⁹ ꝑo aru/spex cũ a iudice ꝓpter q̃dam maleficia torq̃rẽ. clamabat ampli⁹ ab ambro/sio se torq̃ri.

Quendã demoniacuz mediolanũ ingredientẽ õmon dimisit. egredientẽ iuasit. Interrogat⁹ de h̃ de mon. ait ambrosiũ se timuisse.

Alt⁹ q̃dam nocte ei⁹ cubiculũ adijt. vt gla/dio ipm necaret. ꝑce ac ꝑcio a iustina inducꝰ. Sz cũ dextera gladiũ eleuas/set vt ipm ꝑcuteret. ꝓtinuo aruit ma/nus ei⁹.

Cũ viri thessalonice ciuita/tis imꝑatoꝛi aliq̃d deliq̃ssent z eis im/ꝑatoꝛ ꝑcl⁹ bti ambrosij idulsisset. clã agẽte curialiũ malicia ꝑ iussiuz impa/toris nesciẽte ambrosio plimi sunt oc/cisi. Nõ vt ambro. cõperit. imꝑatori copiã intrãdi eccl̃iaz denegauit. Cui cũ imꝑator diceret q̃ Dauid adulte/riũ z homicidiũ cõmisisset rñdit. Qui secut⁹ es errantẽ. seqre corrigẽtez. Nõ cũ audisz clemẽtissim⁹ ipator. ita gra/tãter suscepit q̃ pura pniam agere nõ negauit.

Quidã a demonio arreptus clamare cepit ab Amb. se torq̃ri. Cui amb. Obmutesce diabole q̃ ñ te tor/quet amb. sz tua iuidia. q̃ illuc boies ascẽdere ꝓspiciꝫ vñ tu turpit corruisti. Nã amb. nescit inflari. At ille statim obmutuit.

Quadã vice cũ be/at⁹ amb. ꝑ ciuitatẽ pgeret casu q̃dã la/psus ẽ. z in terra ꝓstrat⁹ iacebat. q̃ vi/dẽs alter ridere cepit. Cui amb. Et tu q̃ stas vide ne cadas. Quo dicto sta/tim lapsuz suũ doluit q̃ riserat alienũ.

Quadã ẽt vice amb. ad palaciũ mace/donij magri officioꝝ vtp q̃dã incede/ret vẽit. Sz cũ forꝛes clausas inuenisset nec itrãdi copiã hr̃e potuisz ait. Et tu q̃dẽ venies ad eccl̃iaz z ñ clausꝰ ianuis sz aptꝫ itrare ñ valeb. Elapso aliq̃ tpe metuẽs inimicos macedonꝰ ad eccle/siaz fugit z patẽtibꝫ ianuis aditũ repi/re ñ potuit. Fuit ẽt tãte abstinẽtie q̃ q̃/tidie nisi i sabbo z die dñico z festꝫ ꝑ/ꝓuisi ieiũabat. Tãte ecl̃ie largitaꝫ erat q̃ oia q̃ hr̃e poterat eccl̃ijs z paupibꝫ nil/sibi r̃tinẽs ꝛbuebat. Tãte ꝓfectõis vt

cū aliqs lapsuz suū sibi ꝓfitebat. sic a/
mariſſime flebat q illū ſilr flere cōpel
lebat. Tāte hūilitatz ac laboris. vt li
bros qs dictabat ꝓpria manu scribe/
ret. niſi cū infirmitate corpis guaret.
Tāte āt pietatz z dulcedis. vt cū ali/
cui⁹ ſcti ſacerdotz vel epi sibi obit⁹ nū/
ciaret. sic amariſſime flebat vt vix ꝓso
lari valeret. Cū aūt introgaret cur vi
ros ſctos q ad gl̄iaz ꝓficiſcebāt sic fle/
ret aiebat. Ne putetz me flere q receſ/
ſerint. ſz q me p̄cesserint. z q difficile
inuenirt q taz dign⁹ ei⁹ officio habeat.
Tāte etiā ꝓſtātie z fortitudis q ipa/
toris vel p̄ncipū vicia nō palpabat. ſz
eos voce libera ꝓſtātiſſime arguebat.

Cū qdā vir qdā flagitiū ꝑpetraſ/
ſet. z coz̄ā eo adduct⁹ fuiſſet. dixit am/
brosi⁹. Oꝑtet illū tradi ſathane i inte
ritū carnis ne talia deinceps audeat
ꝑpetrare. Quem eodē momēto cū ad
huc ſmo eēt i oze ei⁹ imūd⁹ ſpūs diſcer
pere cepit. Quadā vice vt aiūt cū be
at⁹ amb. romā ꝑgerer. z in qdaz villa
tuſcie apud quēdā hoiem nimiū locu/
pletē hoſpitat⁹ fuiſſet. illū hoiem ſup
ſtatu ſuo ſolicite req̄ſiuit. Cui ille rñ/
dit. Stat⁹ me⁹ dñe ſp felix extitit z glo
riosus. Ecce em̄ diuitijs infinitz abū/
do. ſeruos z famlos q̄plures habeo.
copioſaz filioz z nepotū turbā poſſi/
deo z oia ſp ad vota habui. nec vnq̄
mihi aliqd aduerſuz accidit. vel qō cō
triſtaret cuenit. Qō audiēs amb. ve/
hemēter obſtupuit z his q erāt secuz i
comitatu dixit. Surgite z hinc q̄totī
us fugiam⁹. qz dñs nō ē in loco iſto.
Feſtinate filij feſtinate. nec in fugiēdo
morā facite. ne nos h duia vltio ap̄
hēdat. z in pctis illoz nos piter ſuol/
uat. Cū g fugerēt z aliq̄ntulū ꝓceſſiſ/
ſent ſubito ſe terra aperuit. z hoiem il
lū cū vniuerſ q ad illū ptinebāt ira ab
ſorbuit. vt nullū in veſtigiū rmaneret
Qō cernens amb. dixit. Ecce frēs q̄
miſico⁹dit de⁹ pcit cū h aduerſa tribu
it. z q̄ ſcuere traſcit cū ſp. ꝓſpera elar/
git. In eodē āt loco fouea qdā ꝓfun/
diſſima remāſiſſe ꝺr q vſq̄ hodie i h⁹

ſcti teſtioniū ꝓſeuerat. Cū aūt
ſctus amb. radicē oīz maloꝝ auaricia
magz ac magis i hoib⁹ creſcere cerne/
ret z marie in his q erāt ī ptātib⁹ ꝓſti
tuti apd qs oia p̄cio vēdebāt. necnō z
in his q erāt ſacz miſterijs deputati.
vehemēter īgemuit. z ſe de h⁹ ſecli erū
na liberari inſtāti⁹ exorauit. Qui cū ſe
id obtinuiſſe gauderet. reuelauit frib⁹
q vſq̄ ad reſurrectōez dñicā cū eis eēt
Cū ꝓ paucos dies q̄ lectulo detine
ret. cū. xluij. pſalmū cū notario dicta/
ret ſubito ipo videte notario ī moduz
ſcuti breuis ignis caput ei⁹ opuit. atq̄
paulatiz p os ei⁹ rāq̄ i domū hitator
intrauit. Tūc facies ei⁹ tanq̄ nix effe/
cta ē. ſz poſtmodū ad ſuā ſpēz reuerſa
eſt. Ipo igr die ſcribēdi z dictādi finē
fec. nec ip̄z pſalmū explere potuit. P⁹
igr paucos dies infirmitate corpis la
borare cepit. Tūc comes italie cū me
diolani eēt nobiles ꝙuocauit dicēs q
tanto viro recedēte p̄iculū eēt ne italie
interit⁹ imineret. Rogauitq̄ vt ad vi
rū ei⁹ accederēt. rogates vt ſibi adhuc
ſpaciū viuēdi vno ān⁹ a dño ꝑpetrarz
Qō ille vt ab illis audiuit rñdit. Nō
ita int⁹ vos vixi vt me viuere pudeat.
nec mori timeo cū bonū dñm habea/
mus. Eo tpe q̄ttuoz ei⁹ dyaconi iui/
cē ꝙuenerūt. tractātes int⁹ se q̄s p⁹ eius
obitū bon⁹ eēt eps. Cū g a loco ī q vir
dei amb. iacebat lōge eēnt. z Siplici/
anū ita ſilēter noiſſent vt vix inuicē ſe
audirēt. ille ab eis lōge posit⁹ tercio ex
clamauit. Senex ſz bon⁹. Qō audiē/
tes fruſtra fugert z ñ niſi illū p⁹ ei⁹ obitū
elegert. In loco āt i q iacebat vidit ie/
ſuz ad ſe venīētē z ſibi vultu alacri ar/
ridētē. Honorat⁹ ꝓ eps vercellēſ q
bti amb. obitū expectabat. cū ſe ſopo
ri ꝺdiſſet. vocē tercio ſe clamātz audi/
uit. Surge qz mō ē receſſur⁹. Qui cō/
ſurgēs mediolanū ꝙcit⁹ venit z ei dñi
ci corpis ſacm̄ dedit. Horaq̄ ille ma
nus i modū cruc̄ expandit z vltimuz
ſpm̄ int⁹ ꝓba oīois efflauit. Floruit cir
ca ānos dñi. cccl.xxxix. Cū aūt i nocte
paſche corp⁹ ei⁹ ad eccl̄iaz fuiſſz delatū

plurimi infantes baptizati eū viderēt ita vt aliq̄ eū sedentē ī cathedra tribunali dicerēt. alij ascendentē digito suis ꝑentibꝫ demōstrarēt. nōnulli ꝟo stellā sup̄ caput eiꝰ se videre narrarēt. Quidā p̄sbyter cū in ꝯuiuio cū mltis alijs eēt. ⁊ sctō ambrosio detrahere cepisset eū ꝯtinuo plaga ꝑculit ⁊ ꝺ ꝯuiuio ad lectū ductꝰ vitā finiuit. In vrbe carthaginēsi cū tres ep̄i simꝫ cōuiuarēt. ⁊ vnꝰ eoꝝ btō ambrosio detraxisset. relatū est q̄d illi p̄sbytero q̄ sibi detraxerat accidisset. Qꝺ cū ille vilipēderet. subito letale vulnꝰ accepit ⁊ extremū cōtinuo diē clausit. G Notādū ꝙ beatꝰ ambrosiꝰ in mltis cōmēdabilꝫ fuisse videt. Primo ī liberalitate. qꝛ oīa q̄ hēbat paupeꝝ erant. vñ refert de seipo ꝙ īpatori petēti basilicā sic rñdit ⁊ est ī decreto ꝯuenior. xxiij. q. viij. Si a me peteret qꝺ meū esset. i. fundū meum. argentū meū ⁊ hmōi meū. nō refragarer q̄ꝫq̄ oīa q̄ mea sunt paupeꝝ sint. Scꝺo ī mūdicie puritate fuit eī ꝟgo. Vñ refert Hiero. eū dixisse. Virginitatē nō solū efferimꝰ sꝫ seruamꝰ.

Tercio in fidei firmitate. Vñ dixit cū impator peteret basilicā. ⁊ est ī eodē capl'o. Priꝰ ē vt aīam mihi q̄ꝫ fidez auferat. Quarto ī martyrij auiditate. Vñ legit in epl'a sua de basilica nō tradēda. ꝙ p̄positꝰ Valētiniani Ambrosio mādauit di. Tu ꝯtēnis Valētinianū caput tibi tollo. Cui ambrosiꝰ. Deꝰ ꝑmittat tibi vt facias qꝺ minaris. Atq̄ vtinā deꝰ auertat eos ab eccl'ia ⁊ in me oīa tela sua ꝯuertant ⁊ meo sanguie sitim suā expleāt. Quīto ī oꝛonis instātia. Vñ ꝺr de eo ⁊ hr̄ in. xj. lib. hystorie eccl'iastice Ambrosiꝰ aduersuz regine furorē nō se manu defensabat aut telo. sꝫ ieiunijs ⁊ ꝯtinuatꝫ vigilijs. sub altari positꝰ ꝑ obsecrationes defensorē sibi atq̄ eccl'ie deum parabat. Sexto ī lachrymaꝝ abundātia. Habuit em̄ tria genera lachrymaꝝ scꝫ lachrymas cōpassiōis ꝑ aliorū culpis. Vñ dic̄ Paulinꝰ de eo in legēda. ꝙ cū aliq̄s lapsuz sibi ꝯfitebat. sic amarissime flebat ꝙ illū flere silr̄ cōpellebat. Lachrymas ꝺuotōis ꝑ eternis desiderijs. Vñ sup̄ dictū est a paulino ꝙ cū introgaret cur sctōs q̄ moriebant sic fleret rñdit. Ne me putetꝫ flere qꝛ recesserit. sꝫ qꝛ me ad gl'iaz p̄cesserint. Lachrymas cōpassiōis ꝑ aliorū iniurijs. Vñ ip̄e dic̄ de se. ⁊ ē in decreto ī supiori capl'o. Aduersus milites gothos lachryme mee arma mea sūt. Talia eī munimēta sūt sacerdotꝫ alit̄ nec debeo nec possuz resistere. H

Septimo ī forti cōstātia cuiꝰ cōstātia maxie in tribꝫ apparet. Primo ī defensiōe catholice ꝟitatꝫ. Vñ ꝺr in lib. xj. eccl'iastice hystorie ꝙ Justina mr̄ Valentiniani īpatoris. arriani hereseos alūna. ꝯturbare cepit eccl'iaꝝ statū cōminari sacerdotibꝫ depulsiōes ⁊ exilia nisi ariminēsis ꝯcilij ꝺcreta reuocarēt Quo bello eccl'ie muꝝ ac turrim validissimā pulsabat ambrosiū. In eiꝰ q̄z p̄fatōe sic de eo cantat. Tāta ambrosiū ꝟtute solidasti ꝯstātie. tāto munere celitꝰ decorasti. vt ꝑ eū exclusa torq̄rent demonia. arrianoꝝ īpietas ꝓpulsa tabesceret ac seculariū p̄ncipū colla tuo iugo subacta redderēt humillima

Scꝺo in tuitōe eccl'iastice libertatis Vñ cū īpator auferre vellet q̄ndā basilicā opposuit se ambrosiꝰ ꝯ impatorē. sic ip̄e testat. ⁊ est in decreto. xxiij. q. viij. Cōuenior ip̄e a comitibꝫ vt ꝑ me basilice fieret matura traditio. dicentibus īpatorē iussisse iuri suo tradi debere. rñdi. Si p̄imoniū petit īuadite si corpꝰ occurrā. Vultis in vincula rapere. vultꝫ in mortē volūtatꝫ est mihi. Nō ego me vallabo circūfusiōe ꝓpl'oꝝ nec altaria tenebo vitā obsecrās. sꝫ ꝑ altaribꝫ gratiꝰ īmolabor. Mādat tradere basilicā. Urgemur itaq̄ p̄ceptis regalibꝫ. sꝫ ꝯfirmamur scp̄ture ꝟmonibus. q̄ rñdit. Tāq̄ vna ex insipiētibꝫ locuta es. Noli g̃uare te īpator vt putes te ī ea q̄ diuīa sūt īpiale aliqꝺ ius hr̄e. Ad īpatorez palatia ꝑtinēt ad sacerdotes eccl'ie. Sctūs Naboth vineam suo ꝓprio cruore defendit. Si ille

vineã nõ tradidit suã. nec nos trade/mus xpi eccliaz. Tributũ cesarz ẽ nõ neget. eccliа dei ẽ. cesari vtiqz ñ doneꝝ Si de me aliqd cõpellereꝝ z poscereꝝ. aut fundꝰ. aut domꝰ. aut auꝛ. aut ar/gentũ. id qõ iuris mei eẽt libẽter offer rẽ. Tẽplo dei nihil possiuz decerpe nec detrahere cũ illud custodiẽdũ nõ tra/dendũ acceperim. Tercio in obiurga/tione vicꝫ z oĩs iniqtaz. Elĩ legiꝫ in hystoria triptica in qdã cronica q cuz apud thessalonicã orta sedit̃oe qdã iu dices fuissent a ꝑpꝛo lapidati. Theo/dosiꝰ ipatoꝛ indigtus iussit oẽs interi mi. nocẽtes ab innocẽtib nõ secernẽs vbi fere qnqz milia hoim sunt occisa. Cũ igiꝫ ipatoꝛ mediolanũ veniſſet et eccliam intrare vellet. occurrit ei Am brosiꝰ ad ianuã eiqz aditũ phibuit di. Cur ipatoꝛ pꝰ cãz tãti furoꝛis ñ agsz molẽ tue ꝓsumptõis. Sed fortẽ reco/gnitionẽ pcti phibet ptãs iperij. De/cet te vt vincat rõ ptãtez. Princeps es o ipatoꝛ sz ꝓseruoꝛ. Quib g oculis a spicies cõis dñi tẽpluz. qb pedib cal/cabis sctm pauimẽtũ. Quõ manꝰ ex/tẽdes de qb adhuc sanguis stillat in/iustꝰ. q ꝓsumptõe oꝛe tuo poculũ san/guinis eiꝰ pcipies dũ furoꝛe tuoꝛ ser/monũ tãtꝰ iniuste sit sanguis effusus. Recede g recede. ne scõo pctõ poꝛẽ ne quitiã augere ꝓtẽdas. Suscipe vincu lũ q te dñs nũc ligauit. est em̃ medici/na maxia sanitaz. Dis ꝑmonib ipa/toꝛ obediẽs. gemẽs z flens ad regalia remeauit Cum g diu in fletu mãsisset Rufinꝰ magr militũ cãm tãte tristicie reqsiuit. Cui ille. Tu inqt mea mala nõ sentz. qꝛ fuis z mẽdicãtib apta st tẽpla. mihi vo ad ea ingressus nõ est. Et h dicẽs singla ꝓba singlis intrũ pebat. Cui rufinꝰ Curro sivis ad am brosiũ vt tibi soluat vinculũ q te liga/uit. Et ille. Nõ poteris suadere amb. qꝛ ñ ꝓbik ipiale ptãtẽ vt legẽ possit p uaricari diuinã. Sz cũ ille pmitteret q cũ flecterz. eũ ipatoꝛ ire pcepit. z ipe pꝰ paululũ ẽ secutꝰ. Moꝛãt vt Amb. Rufinũ vidit ait. Impudentiã canũ imitatꝰ es o rufine tãte vicz neqz autoꝛ exñs. z nec pudoꝛẽ ex frõte detgẽs ñ e/rubescis ꝺ maiestatẽ latrare diuinaz. Cũqz rufinꝰ ꝑ ipatoꝛe supplicassz z di ceret eũ seq. supno zelo accẽsus Amb. ait. Ego tibi ꝓdico qm̃ ingredi eũ sa/cra limĩa phibeo. Si ꝓ ptãtẽ i tyrã/nidez mutauerit necẽ libẽter suscipio. Mõ cũ rufinꝰ ipatoꝛi renũciasset. pgã inqt ad eũ vt iustas i facie ꝓtumelias recipiã. Cũ g veniſſet. z sua soluí vin/cula postulasset. occurrẽs ambrosiꝰ. z ingressuz ꝑ phibẽs ait. Qua pniaz oñ/disti pꝰ tãtas iniqtates. Et ille. Tuuz est iponere. meũ obtpare. Elex cũ im peratoꝛ allegaret qꝛ z Dauid adulte/riũ z homicidiũ cõmisisset. ait Amb. Qui secutꝰ es errantẽ seqre penitẽtez. Mõ ita gtanter ipatoꝛ suscepit q pub licã pniam agere nõ recusauit. Cũ igr reconciliatꝰ eccliaz intrasset z intra can cellos staret reqrit Amb. qd ibi expe/ctaret. Cui cũ diceret se pceptõez sacro rũ mysterioꝝ expectare. ait amb. O i/patoꝛ interioꝛa loca tm̃ sacerdotib st collata. Egredere igiꝫ z hãc expectati onẽ cũ ceterz habe cõem. Purpura nã q ipatoꝛes facẽ nõ sacerdotes. Cui i/patoꝛ ptinꝰ obediuit. Cũ g ꝓstãtino/polim reuersus extra cãcellos staret. mãdauit eidẽ eps vt intraret. Et ille ait. Elix discere potui q differẽtia sit i patoꝛis z sacerdotz. Elix ei ꝓtatz iue ni magistrũ. Amb. nãqz solũ noui vo cari pontificez. ℣ Octauo in sana doctna. Etꝰ nãqz doctna hz altã. pfũ/ditatẽ. Hiero. ó. xij. doctoꝛib. Amb. sup. pfundoꝛ pinna raptꝰ z aeris vo/lucer cẽdiu in pfundũ ingredi fructũ de alto cape videꝫ. Firmã soliditatez. Hiero. ibidẽ. Etꝰ oẽs snie. fidei z eccle sie. z oĩm ꝓtutũ firme sũt colũne. Ele gantẽ venustatẽ. Augꝰ. in lib. de nu/ptijs z ꝓcib. Pelagiꝰ hereſiarcha sic laudat ambrosiũ. vt dicat Btũs am brosiꝰ eps in cui pcipue libris roma/na lucet fides. q scptoꝝ inter latios flos qdã amicuit. Et subdit augꝰ. Cuiꝰ fi/dẽ z puriſſimũ i scpturz sensuz. nec ini

mic⁹ q̄dē ausus ē rep̄hēdere. Magnā autoritatē. q̄ antiq̄ doctores. sic Augustin⁹ v̄ba sua p mag̃ autoritate habebāt. Vñ refert aug⁹. ad ianuariuz. q̄ cū mr̄ ei⁹ mirata fuisset cur mediolani sabbato nō ieiunaret. ⁊ de h̄ aug⁹. amb. int̄rogasset. ait amb. Cuz venio romam ieiuno sabbato. Sic ⁊ tu ad quā forte eccl̄iaz venerz ei⁹ morē serua si cuiq̄ nō in̄ vis scādalū eē. nec quēq̄ tibi. Et subdit aug⁹. Ego de hac sn̄ia etiā atq̄ etiā cogitās. ita sp̄ habui tāq̄ eā celesti oraculo acceperim.

Vita ⁊ passio Tyburtij valeriani in passiōe sctē Cecilie ꝯtinet.

Le. lvj. De sctō Georgio.

Georgius dicit̄ a geos q̄d ē terra ⁊ orge q̄d ē colere. q̄si colēs terrā. i. carnem suā. Aug⁹. aūt i li. de trini. dic̄ q̄ bona terra ē in altitudie mōtiū. tp̄amēto colliū planicie cāpoꝝ. Pr̄ia em̄ est bona ad virentes herbas. scd̄a ad vineas. tercia ad fruges. Sic btūs georgi⁹ fuit alt⁹ despiciēdo inferiora. ⁊ iō habuit virorē puritatz. Tp̄at⁹ p̄ discretōez. ⁊ iō habuit vinū int̄ne iocūditatz. Plan⁹ p̄ hūilitatē. ⁊ iō p̄tulit fruges bone op̄atōnis. Vel georgi⁹ d̄r a gerar. q̄d ē sacrū ⁊ gion q̄d ē arena. q̄si sacra arena. Fuit ei arena q̄ pōderosus moꝝ g̃uitate. minut⁹ hūilitate. et siccus a carnali voluptate. Vel georgi⁹ d̄r a gerar. q̄d ē sacrū ⁊ gion q̄d est luctatio. q̄si sacer luctator q̄ luctat⁹ ē cū dracone ⁊ carnifice. Vel georgi⁹ d̄r a gero q̄d ē p̄egrin⁹. ⁊ gir p̄ciosus ⁊ us ꝯsiliator. Ip̄e ei fuit p̄egrin⁹ in ꝯtemptu mdi. p̄ciosus i corona martyrij. ⁊ ꝯsiliator in p̄dicatōe regni. Ei⁹ legenda int̄ scp̄turas apocrifas i niceno cōcilio ꝯnumerat̄ ex eo q̄ ei⁹ martyriuz certā relatōez nō hz. Nā in kalēdario Bede d̄r q̄ sit passus in p̄sida ciuitate dyaspoli. q̄ p̄us lidda vocabat̄. ⁊ ē iuxta ioppen. Alibi d̄r q̄ passus sit sub Dyocleciano ⁊ Maximiano ip̄atoribus. Alibi legit̄ q̄ sub Dyocleciano ip̄atore p̄saꝝ p̄ntib⁹. lxx. regib⁹ ip̄ij sui. Hic d̄r q̄ sub daciano p̄side ip̄antib⁹ dyocleciano ⁊ maximiano.

A

Georgi⁹ tribun⁹. genere capadox p̄uenit q̄dā vice i p̄uinciam libie in ciuitatē q̄ d̄r silena. iuxta quā ciuitatē erat stagnū istar marz in q̄ draco pestifer latitabat. q̄ sepe ppl'm ꝯ se armatū in fugā ꝯuert̄at flatuq̄ suo ad muros ciuitatz accedēs oēs inficiebat. Quapropt̄ cōpulsi ciues. duas oues q̄tidie sibi dabant. vt ei⁹ furorē sedarēt. alioq̄n sic muros ciuitatis iuadebat. ⁊ aerez inficiebat q̄ plurimi interibāt. Cū g̃ iā oues pene deficerēt maxime cū haꝝ copiā h̄re nō possent. inito ꝯsilio ouē cū adiūcto homine tribuebāt. Cū igit̄ sorte oim filij ⁊ filie darent̄ ⁊ fors neminē exciget ⁊ iā pene oēs filij ⁊ filie ppl'i eēnt ꝯsūpti. q̄dā vice filia regz vnica sorte ē dep̄hensa. ⁊ draconi adiudicata. Tunc rex ꝯtristat⁹ ait. Tollite auꝝ ⁊ argentū. ⁊ dimidiū regni mei ⁊ filiā meā mihi dimittite ne tal'r moriat̄. Cui ppl's cū furore r̄ndit. Tu o rex h̄ edictū fecisti. ⁊ nūc oēs pueri nr̄i mortui sunt. et vis filiā tuā saluare. Nisi i filia tua cōpleuerz q̄d in alijs ordinasti. succēdemus te ⁊ domū tuā. Q̄d rex audiens cepit filiā suā flere dicēs. Heu me filia mea dulcissima q̄d de te faciā. aut q̄d dicā. q̄n pl⁹ videbo nuptias tuas. Et ꝯuersus ad ppl'm dixit. Oro vt iducias octo dieꝝ lugēdi mihi filiā tribuatis. Q̄d cū ppl's admisisset. i fine octo dieꝝ r̄uersus ppl's ē cū furore di. Quare p̄dis ppl'm tuū p̄pter filiā tuaz. En oēs afflatu draconis morimur. Tunc rex vidēs q̄ nō posset filiā liberare. induit eā vestib⁹ regalib⁹ ⁊ amplexat⁹ eā cū lachrymis dixit. Heu me filia mea dulcissima de te filios i regali gremio nutrire credebā. ⁊ nc̄ vadis vt a dracone d̄uorerz. Heu me filia mea dulcissima. sp̄abā ad tuas nuptias p̄ncipes i uitare. palaciū margaritz ornare. tipana ⁊ organa audire. ⁊ nūc vadis vt a dracōe d̄uorerz. ⁊ d̄osculās eā dimisit eā di. Vtinā filia mea ego añ te mor-

tu⁹ essem q̄ te sic amisissez. Tūc illa p cidit ad pedes p̄ris. petēs ab eo būdi ctionē suā. Quā cū p̄ cum lachrymis būdixisset ad lacū p̄cessit. Quā btūs Geor̄gi⁹ casu inde trāsiēs vt plorātez vidit. eā q̄d hꝫet interrogauit. Et illa. Bone iuuenis velociter equū ascēde z fuge. ne mecū moriarꝫ. Cui geor̄gi⁹ Noli timere filia. sz dic mihi q̄d h̄ p̄e stolaris oīi plebe spectāte. Et illa. vt video bone iuuenis magnifici cordis es tu. sz cur mecū mori desideras. Fu/ ge velociter. Cui geor̄gi⁹. Hic ego ñ discedaz donec mihi q̄d habeas inti/ mabis. Cū ḡ totū sibi exposuisset. ait geor̄gi⁹. Filia noli timere. qz in x̄pi no mine te iuuabo. Et illa. Bone miles mecū ne peas. sed teip̄m saluare festi/ nes. sufficit em̄ vt sola peam. nā me li berare nō posses z mecū p̄res. Dum hec loq̄ret. ecce draco venies caput de lacu leuauit. Tunc puella tremefacta dixit. Fuge bone dñe fuge velociter. Tūc geor̄gi⁹ equū ascēdens. z cruce se munies. draconē ꝺ se venientē auda/ cter aggredit. z lāceaz fortiter vibrās z se deo cōmendās ip̄m ḡuiter vulne/ rauit. z ad terrā deiecit. Dixitq̄ puel/ le. Proȝce zonā tuā in collū draconis nihil dubitās filia. Q̄ cū fecisset. seq̄ bat eā velut māsuetissim⁹ canis. Cuz ḡ eū in ciuitatē duceret. ppli h̄ viden/ tes p mōtes z colles fugere ceperunt dicētes. Ele nob⁹ q̄ iam oēs pibim⁹. Tūc b. geor̄gi⁹ innuit eis di. Nolite ti mere. ad h̄ em̄ me misit dñs advos vt a penis vos liberarē draconis. Tm̄ modo in x̄pm credite z vnusq̄sq̄ v̄rm baptizet. z draconē istū occidā. Tunc rex z oēs ppli baptizati sūt. Btūs āt geor̄gi⁹ euaginato gladio draconē oc/ cidit. z ip̄z extra ciuitatē efferri p̄cepit. Tūc q̄ttuor paria boū ip̄m extra ciui tatē in magnū cāpuz foras duxerunt. Baptizati aūt sunt in illa die. viginti milia hoīm exceptꝫ puulis z mlieribꝫ. B Rex aūt in honore btē Marie z btī Geor̄gij eccliam mire magnitudi nis ꝑstruxit. De cui⁹ altari fons viu⁹ emanat. cui⁹ pot⁹ oēs lāguidos sanat Rex ꝺo infinitā pecuniā btō geor̄gio obtulit. quā ille recipe nolēs pauplb⁹ eā dari p̄cepit. Tūc geor̄gi⁹ regē de q̄t tuor breuiter instruxit. sez vt eccliarum dei curā hꝫet. sacerdotes honoraret. di uinū officiū diligēter audiret z sp pau pex memor eēt. Et osculato rege inde recessit. In aliq⁹ tñ libris legit q̄ dū draco ad deuorādū puellā p̄geret. geo/ or̄gi⁹ se cruce munuit z draconē aggre dies interfecit. Eo tpe ip̄antib⁹ Dy ocleciano z Maximiano sub p̄side Daciano tāta p̄secutio x̄pianoꝝ fuit vt infra vnū mēsez. xvij. milia marty/ rio coronarent. Ubi inter tot tormēto rū genera mlti x̄pianoꝝ deficiebāt. et idolis imolabāt. Q̄ vides sctūs ge/ or̄gi⁹ tact⁹ dolore cordis intrinsec⁹ ola q̄ hebat dispsit. militarē habitū abie/ cit. x̄pianoꝝ habitū induit. z i mediū p̄silies exclamauit. Q̄es dij gentium demonia. dñs aūt celos fecit. Cui p̄e ses irat⁹ dixit. Qua p̄sumptōe audes deos nr̄os ōmonia appellare. Dic tū vñ es tu aut q̄ nole vocarꝫ Cui geor̄gi⁹ ait. Geor̄gi⁹ vocor ex nobili capadocū p̄sapia ort⁹. Palestinā x̄po fauēte de/ uici. sz oia deseruj vt fruire possez libe/ ri⁹ deo celi. Cū aūt p̄ses eū ad se incli/ nare nō posset iussit eū in eculeū leua/ rj z mēbratim corp⁹ ei⁹ vngulis lania rj. Appositꝫ insup ad latera facib⁹. pa tentib⁹ viscer̄ rimis. sale plagas ei⁹ fri care iussit. Eadē nocte dñs cū ingenti lumie ei apparuit z ip̄m dulciter ꝑfor tauit. Cui⁹ melliflua visiōe z allocuti/ one sic ꝑfortat⁹ ē. vt p nihilo duceret cruciat⁹. Videsdacian⁹ q̄ cuz penis supare nō posset. q̄ndā magū accersi/ uit eiq̄ dixit. Christiani suis magicis artib⁹ tormēta ludificāt z deoꝝ nr̄oꝝ sacrificia quipēdūt. Cui magꝰ. Si ar tes ei⁹ supare nequero. capitis re⁹ ero. Ip̄e maleficijs suis iniectis z deoꝝ su oꝝ noib⁹ inuocatꝫ. venenū vino imiscu it. z sctō Geor̄gio sumēdum por̄rexit. Cōtra q̄d vir dei signū crucis edidit. hausto q̄ eo nil lesiōis sensit. Rursum

magꝰ pote fortiꝰ venenū īmiscuit. qō vir dei signo crucꝭ edito sine lesiōe alii/ q̄ totū bibit. Quo viso magꝰ statiꝫ ad pedes eiꝰ cecidit. veniā lamētabiliꝫ pe/ tijt ꝫ se xp̄ianū fieri postulauit. Quez mox iudex decollari fecit. Seqnti die iussit georgiū poni in rota gladijs bis acutꝭ vndiq; circūsepta. Sꝫ statī ro/ ta frangit. ꝫ georgiꝰ illesꝰ penitꝰ iuenit Tūc iratꝰ iussit eū in sartagīne plūbo liq̄facto plenaꝫ pijci. Qui facto signo crucꝭ in eā itrauit. sꝫ ꝑtute dei cepit in ea q̄si in balneo refoueri. Qō videns Dacianꝰ cogitauit eū emollire blādi/ tijs. quē minis superare nō poterat. vel tormētꝭ. dixitq; illi. Vidēs fili Geor. q̄nte mānsuetudinis sūt oj nr̄i q̄ te blas/ phemū tā patiēt sustinēt. pati nihilo minꝰ si querti voluerꝭ idulgere. Age g̃ dilectissime fili qō horor vt supstitiōe relicta dijs nr̄is sacrifices vt magnos ab ipis ꝫ a nob ꝫseq̄ris honores. Cui georgiꝰ sic respōdēs ait. Et q̄d a pncipio ñ magꝭ mihi psuasisti blādis ꝑmonib; q̄ tormētꝭ. Ecce paꝰ sū facer q̄ horta ris. Hac ꝑmissione dacianꝰ dolus ꝫ letꝰ ef ficit. Jussitq; sic voce ꝑconis vt oēs ad se q̄uenirēt. ꝫ georgiū tā diu reluctātē tandē cedere ꝫ sacrificare viderēt. Qr nata igit rota ciuitate p̄ gaudio cū ge/ orgiꝰ idoloꝝ tēplū sacrificaturꝰ itraret ꝫ oēs ibidē gaudētes astarēt. flexis ge nib; dñm exorauit. vt tēplū cū idol'sic oīno ꝺstruerꝭ q̄ten ad sui laudē ꝫ ppli q̄uersiōem nihil ō eo penit remanerꝭ Statiq; ignis ꝺ celo ꝺscēdēs tēplū cū dijs ꝫ sacerdotib; ꝰcremauit. traq; se apiēs oēs eoꝝ reliq̄as deglutiuit. Hic exclamat ambo. i pfatiōe dicēs. Geor gi fidelissim miles xp̄i dū xp̄ianitatꝭ pfessio silētio tegerer. solꝰ it xp̄icolas i trepid deiꝰ filiū ē pfessus. Cui ꝫ tanta ꝫstātiā gra diuina ꝰcessit. vt ꝫ tyrāni ce ptāꝭ p̄cepta ꝫtēnerꝭ ꝫ inūmerabi/ liū ñ formidarꝭ tormēta penaꝝ. O fe/ lix ꝫ inclit dñi pātor quē ñ solū tpa/ lis regni blāda nō psuasit. pmissio. sꝫ psecutore ꝺlusoꝰ simulachroꝝ eiꝰ portē ta i abyssū ꝺiec. Hec ambro. Hoc au diēs dacianꝰ georgiū ad se adduci fecit eiq; dixit. Que sūt maleficia tua pessi me hoim. q̄ tantū facin ꝰmisisti. Cui georgiꝰ. Nō credas me ñ sacrificare sꝫ mecū pge ꝫ iteꝝ me imolar vide. Cui ille. Intelligo fraudē tuā. qr vis me fa cere absorberi. sic templū ꝫ dos meos absorberi fecisti. Cui georgiꝰ Dic mi hi miser. dij tui q̄ se iuuare ñ potuerūt quō te iuuabūt. Jratꝰ rex nimis dixit Alexādrie vxori sue. Deficiēs moriar qr ab hoie me supatū cerno. Cui illa. tyrāne crudel ꝫ carnifex nūq̄d ñ dixi tibi sepiꝰ ne xp̄ianis molestꝰ esses. qr deꝰ eoꝝ p ipis pugnarꝭ ꝫ nūc scias me velle fieri xp̄ianā. Stupefactꝰ rex ait. Heu pch dolor nūq̄d ꝫ tu es seducta. Fecitq; eam per capillos suspendi et flagellis durissime cedi. Que dū cede retur dixit georgio. Georgi lumen ve ritatis. quo puras peruenias. non dū aq̄ baptismi renata. Cui georꝭ. Ni hil belites filia qr sanguis tui effusio baptismꝰ tibi reputabit ꝫ corona. Tē illa orās ad dñz emisit spm̃. Hinc at/ testat Ambro. in pfatiōe dicēs. Ob h̄ ꝫ gētiū regia psaꝝ crudeli a viro dicta ta snia nondū baptismi grāz ꝫsecuta gl'iose passiōis meruit palmā Sñ nec dubitare possumus q̄ rosea pfusa san guis vnda. reſatas poli ianuas igre/ di meruit regnumq; possidere celoꝝ. Hec ambro. ¶ Sequēti ꝙ die Georgiꝰ talē accepit snīaz vt p totā ci uitatē traherer. pꝰ modū capite puni/ rer. Orauit āt ad dñz. vt q̄cūq; eiꝰ iplo rarz auxiliū petitōis sue ꝫseq̄rer effe/ ctū. Diuina aūt vox ad eū venit. q̄ sic fieret vt orauit. Cōpleta oꝛone capitꝭ abscisiōe martyriū ꝫsūmauit sc̄ dyo/ cletiano ꝫ Maximiano q̄ ceperunt circa annū dñi. cclxxxvij. Dacianꝰ āt cū ꝺ lo co i q̄ ꝺcollatꝰ est ad palatiū redirꝭ. ig/ nis ꝺ celo cecidit ꝫ ipm cū mistris suis ꝫsumpsit. Refert Greg. turoneñ. q̄ cū q̄dā q̄sdā reliq̄as sci georgij ꝺferrēt. ꝫ i q̄dā oratorio hospitati fuissent. mane nullatenꝰ capsā mouere potuerūt. do/ nec ibidē reliq̄aꝝ p̄riculā dimiserunt.

Legit̃ i historia antiochena q̃ cũ xp̃iani ad obsidendũ hierl'm ꝑgerent. q̃dã iuuenis speciosissimus cuidã sacerdoti appuit. q̃ scm̃ Georg. ducẽ xp̃ianoꝝ eẽ se dicens. monuit vt ei⁹ reliq̃as secũ in hierl'z deportarẽt. ⁊ ip̃e cũ eis eẽt. Cũ aũt hierl'm obsedissẽt. ⁊ saracenis resistentib⁹ ꝑ scalas ascẽdere nõ auderẽt. btũs Georgi⁹ armis albis indutus. ⁊ cruce rubea insignit⁹ appuit inuẽs vt post se securi ascenderẽt ⁊ ciuitatẽ obtinerẽt. Qui ex h̃ animati ciuitatẽ ceperunt. ⁊ saracenos occiderunt.

Le. lvij. A De scõ Marco euãge.

Marcus interp̃tat̃ sublimis mãdato cert⁹ declinatus ⁊ amar⁹. Sb̃limis mãdato rõne ꝑfectõis i vita. q̃ non solum ꝑuauit mãdata. cõmunia sed etiaz sublimea sicut sunt consilia. Cert⁹ rõne certitudinis i doctrina. q̃ doctrinã euãgelij sui certã tradidit vt pote quã a Petro magistro suo didic̃. Declinat⁹ rõne ꝓfunde hũilitat̃. Nã ꝓpter nimiã hũilitatẽ pollicẽ sibi amputasse dr̃. vt sacerdotio reprob⁹ hr̃et̃. Amar⁹ rõne acerbitat̃ pene. q̃ vbiq̃ ꝑ ciuitatẽ tract⁹ fuit ⁊ iter h̃ tormenta spm̃ tradidit. Vel marc⁹ dr̃ a marto q̃d ẽ malle⁹ maior. q̃ q̃dẽ eodẽ ictu ferrũ domat. melodiã gñat. icudẽ firmat sic marc⁹ vnica doctrina sui euangelij domat hereticoꝝ ꝑfidiaz. dilatat laudem diuinã. ꝯfirmat eccl'iam. B

Marcus euãgelista leuitic⁹ gñe ⁊ sacerdos. petri apl'i i baptismate fili⁹. atq̃ i diuino ꝑmõe discipul⁹ cũ ip̃o btõ petro romã ꝓuect⁹ est. Cũ ãt petr⁹ ibidẽ euãgeliũ p̃dicarz rogauer̃t fideles q̃ erãt rome btm̃ marcũ vt euãgeliũ ad ꝑpetuã fideliuz memoriã dr̃et ꝯscribere. Qd̃ ille q̃dez vt ex ore mgr̃i sui bti petri audierat fideli stilo ꝯscripsit. Petr⁹ ãt illd̃ diligẽt̃ examinãs vbi oi ṽitate plenũ ꝯspexit recipiẽdũ ab oib⁹ fidelib⁹ cõprobauit Vidẽs ãt petr⁹ marcũ ꝯstãtẽ in fide. ip̃m aq̃lelegiã destinauit. Vbi verbũ dei p̃dicans inumeras gentiũ m'ltitudines ad fidẽ xp̃i ꝯuertit. ac euãgeliũ suũ sil'r ibidẽ ꝯscripsisse dr̃. q̃d q̃dẽ vsq̃ hodie in aquilegiẽsi eccl'ia oñdit̃. ⁊ deuotiõe ꝯgrua reꝑuat̃. Tandẽ btũs marcus aq̃legiensez ciuẽ. scz ermagoram quẽ ad fidez xp̃i ꝯuertit romã ad btm̃ petrũ adduxit vt eũ in aquilegie ep̃m ꝯsecraret. Suscepto itaq̃ ermagoras põtificat⁹ officio. cũ aq̃legiẽsez eccl'iam optime gubernassz. tandẽ ab infidelib⁹ capit̃ ⁊ ibidẽ martyrio coronat̃. Marc⁹ ṽo a btõ petro alexãdriã missus est. ⁊ ibi prim⁹ ṽbũ dei predicauit. In p̃mo aũt itroitu suo alexãdriã vt ait philo disertissim⁹ iudeoꝝ maxima m'ltitudo in fide ⁊ deuotõe ⁊ cõtinẽtie obꝑuatõe adunata ẽ. Papias q̃z hieropolitan⁹ ep̃s valde p̃clara ei⁹ p̃conia p̃cipuo d̃lucidat stilo. Petr⁹ ṽo damiani sic ait de eo. Tantã eidez deus apud alexandriaz gr̃am p̃rogauit. vt om̃es q̃ tunc ad fidei rudimẽta ꝯfluerent. mox ꝑ ꝯtinentiã ac toti⁹ scẽ ꝯuersatõis instantiã tanq̃ ad monastice ꝑfectõis fastigiũ ꝑuolarẽt. ad q̃d nõ solum miraculoꝝ ꝓdigijs. nõ solũ p̃dicatõis eloquijs. sz etiã eximijs ꝓuocabat exemplis. Et infra. Factũ est autẽ vt post mortẽ ad ytaliã d̃inde sit reuersus. vt terra in q̃ datũ est sibi euãgeliũ scribere sacras mereat̃ eius reliquias possidere. Beata es o alexandria triũphali hoc sanguine purpurata. felix ⁊ tu ytalia corꝑis hui⁹ thesauro diues effecta. C Tãte autẽ hũilitat̃ dr̃ fuisse vt pollicez sibi ãputauerit. ne ad ordinẽ sacerdotij possz hũano iudicio ꝓmoueri. Verũtamẽ dispositio dei et autoritas sci petri ꝑualuit q̃ ip̃m alexandriaz ep̃m destinauit. Mox aũt vt alexãdriã ẽ igressus subito calciamentũ ei⁹ ruptũ ẽ atq̃ solutũ. Qd̃ i spũ intelligens ait. Vere expeditũ fecit dñs iter meũ nec me sathanas ipedire poterit quẽ ab opib⁹ mortuis dñs iã absoluit. Vidẽs ãt marc⁹ q̃ndã vetera cõsuentẽ eidẽ calciamẽtũ tradidit corrigẽdũ. Qd̃ cũ faceret. sinistrã manũ g̃uiter vulnerauit ac fortit̃ exclamare ce

pit. Unꝰ deꝰ. Quo audito vir dei ait. Uere ꝓsperꝫ fecꝫ dn̄s iter meū Factoq̄ luto ex sputo manū eiꝰ vnxit. ⁊ ꝯtinuo sanitatē recepit. Uidēs hō ille tātā eiꝰ efficaciā ī domū suā illū ītroduxit. ⁊ q̄s eēt vl' vn̄ ꝑcūctari cepit. At ille se dn̄i Jhu xp̄i ſuū ꝯfessꝰ ē. Cui ille ait. Uellē ego videre eū. Et marcꝰ. Ego eū tibi ꝺmōstrabo. Incipiēsq̄ marcꝰ xp̄m ei euāgelizauit ⁊ ip̄z cū tota domo sua baptizauit. Audiētes āt viri ciuitatꝫ illiꝰ q̄ndā galileū q̄ ꝺorū sacrificia ꝯtēneret aduenisse ei īsidias posuerūt. Qꝺ ille cog̊scēs hoīez illū quē curauerat. q̄ dicebat anianꝰ ibidē ep̄z ordinauit. et ip̄e pētapoliz ꝑrexit. Et cū ibidē duobꝫ ānis stetisset itez alexādriā redijt q̄ ⁊ iuxta mare ī rupibꝫ eccl'iaz ꝯstruxerāt ī loco q̄ ꝺr bucculi. ⁊ fideles ibidez mltiplicatos īuenit. Pōtifices āt temploꝝ eū ꝯp̄hendere conabant. Cū āt ī solēnitate paschali btūs marcꝰ missā celebrarz: ꝯueneret illuc oēs. ⁊ fune ī collo eiꝰ misso ip̄m ꝑ ciuitatez trahebant dicētes Trahamꝰ bubalū ad loca bucculi. Carnes āt eiꝰ ī t'rā fluebāt. ⁊ sanguīe lapides rigabāt. Post h̄ ī carcere recludit. ⁊ ibidē ab āgelo ꝯfortat. Sz ⁊ ip̄e dn̄s ih̄s xp̄s eū visitauit eūq̄ cōfortauit dicēs. Pax tibi marce euāgelista meꝰ. noli timere. qꝛ ego tecū sū vt eruā te. Mane g̊ facto funē itez collo eiꝰ īmittūt. ⁊ huc illucq̄ raptim eū ꝑtrahūt exclamātes. Trahite bubalū ad loca bucculi. Ip̄e āt dum traheret gr̄as agebat dicēs. In manꝰ tuas ꝯmēdo spm̄ meū. Et h̄ dicēs spm̄ exalauit sub Nerone q̄ cepit circa ānū dn̄i. lvij Cū āt pagani eū vellēt cōburere. subito aer turbat. grando exorit. tonitrua ītonāt. fulguraq̄ choruscāt. ita vt q̄libet euadere niteret ⁊ scm̄ corpꝰ ibidez intactū reliquerūt. Christiani ꝟo corpus eiꝰ rapuerūt. ⁊ in eccl'ia cū oī reuerētia sepelierūt. Fuit aūt forma btī marci hmōi. Longo naso. subducto supcilio. pulcris oculis. recaluaster ꝓlixa barba. habitudinis optime. etatis medie. canis. aspersus affectione ꝯtinēs. gr̄a dei plenꝰ. Btūs āt ābrosiꝰ ꝺ eo sic ait. Dū btūs marcꝰ īnumerꝫ choruscarz miracl'is ꝯtigit vt sutor cui calciamēta tradiderat corrigēdū sinistrā sibi ī eiꝰ labore ꝑtūderz manū. Hic cū īflicto vulnere clamauit vnꝰ deꝰ. dei famulꝰ audiēs letꝰ affuit lutū ex sputo factū accepit. eiusq̄ manū īunxit. sanāq̄ ilico reddidit. ⁊ labori tradidit. illiꝰ nēpe cuiꝰ p̄dicabat euāgeliū. sil' imitat miraculuz. ceci vicz a natiuitate illuīati a dn̄o factū. Hec ābro. D Anno ab incarnatiōe dn̄i. ccccl xviij. tp̄e. Leonis īpatorꝫ. veneti corpꝰ scī Marci de alexādria trāstulerūt. vbi eccl'ia ī honore scī Marci mire pulcritudinis fabricata ē. Quidaz nāq̄ mercatores veneti q̄ alexādriā ꝑrexerāt duos p̄sbyteros custodes corpis scī Marci p̄cibꝫ ⁊ ꝓmissiōibꝫ īduxerūt vt occulte corpꝰ illꝺ tolli ꝑmitterēt. ⁊ venetias trāsportarēt. Uez cū corpꝰ ꝺ tumulo leuaret tantꝰ odor totā alexādriā sic ꝑfudit. vt oēs vn̄ tāta ꝓdiret odorꝫ suauitas mirarent. Cuz āt nauigarēt. ⁊ q̄lit corpꝰ scī Marci ꝺferrēt alijs nauibꝫ reuelassēt vnꝰ illoꝝ ait. Forsitā alicuiꝰ egyptij corpꝰ vob datū ꝺfertꝫ. ⁊ scī marci corpꝰ vos. ꝺ ferre putatꝫ Cōtinuo igit nauis ī q̄ erat corpꝰ scī Marci ꝑ seip̄am mira celeritate se ꝟtit. ⁊ ī nauē in q̄ ille residebat īsurgēs laterꝫ ꝑtē fregit n̄ p̄ illā dimittēs donec oēs se ibidē corpꝰ eē btī Marci credeṙ acclamarēt. E Cū q̄dā nocte naues cursu velocissimo ducerēt: ⁊ naute tēpestate ꝯq̄ssati ⁊ tenebris obuoluti q̄ ꝑgerēt ig̊rarēt. scūs marcꝰ cuidā monacho custodi corpis sui apꝑuit dicēs. Dic hoībꝫ istꝫ vt velocit vela ꝺponāt. qꝛ n̄ lōge a t'ra distāt. q̄bꝫ depositis mane facto se iuxta q̄ndam insulam inuenerunt. verum cum ꝑ littora diuersa trāsirēt: ⁊ scm̄ thesaurū oībꝫ occultarēt. veniētes incole ꝯclamabāt. O q̄ beati estis q̄ sancti marci corpus portatis. sinite vt ip̄z supplicit adoremꝰ. Quidā nauta adhuc oīno incredulus a demōe arripit ⁊ tādiu vexat donec ad corpꝰ sancti addu

ctus se credere ꝓfitet.q liberat⁹ gl'iam deo ꝺdit t btm marcū i deuotōe mag̃ ꝺincepſ habuit. Quodā tpe dū corp⁹ ſci marci itra q̃ndā columnā ō lapidi bus marmoreis factā pauc̃ ꝓſcḡs eēt repoſitū vt ibi cauti⁹ ſuaret.ꝓtigit vt teſtib⁹ ill'ex hac luce ſ̄blat̃.nemo vbi nā ſcūs eēt theſaur⁹ poſſ̃ cog̃ſcere.nec alicḡb⁹ idicḡs iuenire. Fit ex h planct⁹ in clericʒ.deſolatio ingēs i laicʒ.meror iminet vniuerſis. Formidabat ſiḡdez plebs ꝺuota ne ꝓzonus tā inclyt⁹ fur/ tiue fuiſſet ſ̄blat⁹.ideoq; ieiunīū ſolen ne indicit,pceſſio ſolēnier ordinat. Et ecce cūcʒ videt⁹ib⁹ t ſtupēt⁹ib⁹ lapides a colūna,pſiluit: t arcā vbi corp⁹ ei⁹ la tebat oīb⁹ euidēter oñdit. mox deuo tas laudes agit creatori oim q̃ ſuū eis dignat⁹ ē reuelare ꝓzonū ſiccḡ ꝺies il/ luſtrata tāti ꝑdigḡ gl'ia ſingulis ānis ꝺcurrēt⁹ib⁹ poſterʒ fit feſtiua. Iuuenis q̃daz crancri morbo i māmilla ꝓmi⁹ corrodēt⁹ib⁹ cruciat⁹ cepit bti marci ſuf fragia mēte iplorare ꝺuota t ecce ſibi dormēti q̃dā pegrino habitu iſignit⁹ appuit.q gradu ꝓcito aliq̃ pgere vide bat. Qui ab eo iterrogat⁹ q̃s eſſet t q̃ tā velocit̃ feſtinaret.marcū ſe eſſe aſſe ruit.q taʒ velocit̃ pgeret. t cuidā nauī ſe iuocāti piculo ſubueniret.extenſaq; manu ifirmū tetigit q̃ mane euigilās penit⁹ ſe ſanatū ſenſit. Poſt modicuʒ nauis illa portū venetianū itrauit nar rās t ſuum piculū t marci adiutoriū. Pro vtriuſq; igit̃ beneficio deo gr̃arū actio exoluit. t in ſcō ſuo marco deus mirabil'ꝓdicat. Dū q̃dā mercatores veneti ſup̄ q̃ndā naue ſarracenoꝝ alex andriā pgerēt. t iminēs piculū euidēt viderēt mox ſup̄ ſcapha aſcēdūt t ſune p̄cidūt.ſtaticq; nauis illa fluctuū inun datiōe perīt t vniuerſos ſarracenos vnda vorax iuolut. vn⁹ aūt ex eis btm marcū iuocās voto q̃ potuit ſe aſtrin/ xit q; ſi ſuū ſibi ꝓferret auxiliū t ſacruʒ baptiſma ſuſcipet. t ipi⁹ limina viſita ret. mox ſibi vir ſplendid⁹ q̃dā appuit q̃ ereptū de fluctib⁹ in ſcapha cū ceterʒ collocauit. Ille aūt alexādriā venies ſʒ liberatori ſuo ingr̃at⁹ exiſtēs. nec ſci marci feſtinat ad limina nec nr̃e fidei ſuſci pit ſacramenta. Cui denuo marc⁹ ap puit t ipm ō ſua ingr̃atitudie icrepauit Rediēs igit̃ ad ſe venetiaſ venit. t ibi dē ſacro baptiſmat̃ fōte renat⁹ t mar cus appellat⁹ t in xp̄m pfecte credidit t i bonis op⁹ vitā finiuit. Mir q̃dā duz in ſū mitate campanilis ſci marci de venetijs q̃ddā opis exerceret ſ̄bito cadit improuide mēbratiz toto corpe laniatus. In ipo tn̄ caſu ſuo ſci marci nō imemor ei⁹ ꝓtocinū iplorauit. Qui cadens ex inſperato cuidā ligno,pmi nēti ſubſtitit. t dato fune illeſus euaſit t ad op⁹ pſtinū ꝓſūmādū ꝺuot⁹ aſſur git. Quidā cuiuſdā nobil'puincial' tpaliter fu⁹. dū voto aſtrictus corpus ſci marci viſitare vellet. ſʒ a dño ſuo li centiaʒ obtinere nō poſſet. tāde timo/ rē carnalis dñi timori celeſt̃ p⁹ poſuit t inſalutato dño ad ſcm viſitādū de/ uotus acceſſit. Qō dñs egreferēs ipſʒ reuerſum exoculari mādauit. Fauent q̃ tot⁹ crudeli dño crudeliores ſatelli tes t dei famulū ſcm marcū inuocātē ad terrā,pſciū t. t acutos palos oc̄ls effodiēdis apponūt.ſed nihil paloꝝ,p ficiebāt conamīe.qz i ſe tabeſcebāt ſu bita fractiōe. Jubet igitur vt ſecurib⁹ crura frangant̃ t pedes p̄cidant̃.ſʒ in domabile ferrū ſecurīū ptin⁹ molleſcit in plumbū. Jubet malleis ferreis os t dētes ꝓtundi.ſed ferꝝ ſue ꝓtutis ob liuiſcit̃ t dei potentia hebetat̃.qō dñs vidēs t ſtupēs venīā petīt. t cum ſer/ uo ſepulchrum ſci marci deuotione ſe dula viſitauit. Miles q̃dā i plio ſic vulnerat⁹ in brachio. vt manus a bra chio de penderet adeo vt ipam p̄cidē dam medici t amici ꝓſulerēt. Ille ꝓo erubeſcens fieri mācus q̃ ꝓſueuit ha/ beri tā pbuſ.manū in locū ſuū reſtitu tam pānis ſiue medicamētis ligari fe cit. Inuocauit igit̃ beati marci ſuffra gia t man⁹ ꝓtinuo fuit ſanitati pſtine reſtituta ſola tn̄ cicatrix remanſit. t in tanti miraculi teſtimonium t in talis beneficij monimentuz. Mir q̃dā de

ciuitate mātue falso ab iuidis accusa-
tus i carcerē ē reclusus Qui cū .xl. dies
pegissz ibidē ⁊ nimio afficeret tedio tā
dem triduano iciunio se macerās bti
marci p̄rociniū iuocauit. Qui sibi ap-
parēs iubet vt de carcere secur⁹ absce-
dat Ille ꝟo dormitās p̄ tedio neglexit
parere iussiōib⁹ sci existimās illusiōib⁹
se deludi. Deinde scdo ⁊ tādē tercio si
bi appuit ⁊ eadez silr ipauit. Qui ad
se rediēs ⁊ ostiū aptū ꝯspiciēs de car-
cere secur⁹ exijt. ⁊ instar stupe cōpedes
mox ꝯfregit. Ibat igitur die media ꝑ
mediū custodū. ceterorūq; oim ita vt
ipe cūctos videns a nemine videret. q̄
veniēs ad sci marci tumulū exoluit de
uote debitū grāꝝ. Cū totā apuliaz
sterilitas mag̃ iuaderet. nec terrā illaz
bñdictōis pluuia irrigaret reuelatū ē
q̄ tali plaga ꝑcuteret eo q̄ ibi sci mar
ci festiuitas nō coleret. Dū igit sanctū
marcū iuocarēt ⁊ festū ei⁹ festiue se cele
braturos ꝓmitterent. sterilitatē ab eis
marc⁹ d̄pulit. ⁊ isup abūdātiā mistra
uit dās eis salubrē aerē ⁊ pluuiā ꝯgru
ētē. Circa ānū dñi. m. ccxlj. apd̄ papiā
in ꝯuētu ordis fratꝝ p̄dicatoꝝ fuit q̄-
dā frat religiose ac scē vite n oie iulia-
nus. natōe fauētin⁹. iuuenis corpe. sed
can⁹ mente q̄ ifirmitate vltima elabo-
rās cū p̄orē dom⁹ sup statu suo requisi
uissz. ⁊ ille mortē vicinā sibi iminer di
ceret statim facie exhilarat⁹ ⁊ manib⁹
ac toto corpe a ꝓplaudēs clamare cepit
Date locū frēs. q̄ p̄ nimia leticie abū
dātia aīa iā ꝓsiliet extra corp⁹ ex eo q̄iā
iocūdos rumores audiui. Et eleuat⁹
in celū māib⁹ dicere cepit. Educ d̄ car-
cere aīaz meā ⁊c̄ Infelix ego hō q̄s me
liberabit d̄ corpe mort⁹ hui⁹. Inter h̄
ille leui somno obdormiēs. vidit btm̄
marcū ad se venisse ⁊ se iuxta ei⁹ lectū
collocasse. ⁊ eecc vox ad eū dicēs. Quid
ibi ag⁹ o marce. ⁊ ille. Ad morientē ac
cessi istū. q̄ d̄o ei⁹ misteriū est acceptū
Et iteꝝ vox ad eū. Quare iter ceteros
scōs ad eū maxime tu venisti. Et ille.
Quia i me spēalē d̄uotionē hūit ⁊ lo
cuz vbi corpus meū quiescit deuotiōe
sedula visitauit. ⁊ iō veni euz in hora
sui exit⁹ visitare. Et ecce q̄dā albati to
tam domuz impleuerūt. Quibus ait
marcus. Quare huc venistis. Et illi.
Vt isti⁹ aīam in ꝯspectu dñi p̄ñtem⁹
Euigilās aūt p̄dict⁹ frater ꝑ p̄ore do-
mus a q̄ ego ista audiui cōtinuo misit
⁊ oia q̄ viderat sibi recitās. cum mlto
gaudio in dño felicit obdormiuit.

Legenda lviij.

De scō Marcellino papa

Marcellinus annis no
uem ⁊ mēsib⁹ q̄tuor rhomanā eccl̄iaz
rexit. Hic iussu dyocleciani ⁊ maximi
ani capit ⁊ ad sacrificanduz adducit.
Cū aūt non assentiret. ⁊ ex h̄ diuersoꝝ
tormētoꝝ gñā sustinere deberet. metu
passiōis duo g̃na icensi i sacrificio po-
suit. Tūc mag̃ adest infideliū leticia.
sed fideles ingens tristicia ꝑcussit. Ve
rūtamē capite infirmato fortiora mē
bra resurgūt ⁊ minas p̄ncipū ꝑuipē-
dunt. Tūc fideles ad summū pōtificē
ꝯueniunt ⁊ ip̄m plurimū redarguunt
Qd̄ ille cernēs. in cōcilio ep̄oꝝ se sup-
posuit iudicanduz. Ad quē illi. Absit
vt summ⁹ pōtifex ab aliquo iudicetur
sed tu in te collige cām tuā ⁊ ꝓprio ore
te dijudica. Ip̄e aūt iā penitēs pluri-
mū ingemuit ⁊ seip̄m deposuit. sed tñ
eū oīs turba iteꝝ reelegit. Qd̄ cesares
audiētes. iteꝝ eū capi fecert. ⁊ dū nul-
laten⁹ sacrificare vellet eum decollari
mādauerūt. Et iteꝝ creuit furor hosti-
lis vt infra mēsem. xvij. milia xpiano-
rum ꝑimerent. Marcellin⁹ aūt dū de
capitari deberet se xp̄iana sepultura i
dignū esse asseruit. ⁊ ideo oēs qui se se
pelire p̄sumerēt excōicauit. q̄propter
corpus ei⁹ insepultū. xxxv. dieb⁹ remā-
sit. Post h̄ btūs Petr⁹ apostol⁹ Mar
cello successori eius apparuit dicens.
Frater Marcelle quare nō sepelis me
Cui ille. Nōne dudū sepultus es dñe
Cui apl̄us. Me insepultū reputo q̄ꝫ-
diu marcellinū insepultū videro. Cui
ille. Nōne dñe nosti quia ille om̄es q̄
eū sepelirēt anathematizauit. Cui pe

tr⁹. Nõne scriptũ est q̃ se hũiliat exalta bit̃. Vñ h̃ attendere debuisti. Vade igitur ⁊ ip̃z ad pedes meos sepelias. Qui statim iuit et iussa laudabiliter compleuit.

Legenda lix.
De sancto Vitali

Vitalis quasi viuens talis. qꝛ q̃lis viuebat exteri⁹ in ope. tal̃ erat ĩtus ĩ corde. vl̃ vitalis a vita. vel vitalis viuẽs alis. i. tuẽs se alis ꝟtutũ. Ip̃e em̃ fuit tãq̃z vnũ de aĩalib⁹ dei q̃ vidit eze chiel. hñs in se q̃ttuor alas. s. alã spei q̃ volabat ĩ celũ. alã amoris q̃ volabat in deũ. alã timoꝛ q̃ volabat in ĩfernũ alã cognitõis q̃ volabat in seip̃z. Ei⁹ passio in libello geruasij ⁊ ꝓthasij rep ta fuisse putatur. A

Vitalis miles ꝯsularꝫ. ex valeria vxore geruasiũ ⁊ ꝓthasiuz genuit. h̃ cũ paulino iudice rauennã ingressus. cũ q̃ndã ibidẽ xp̃ianũ medicũ noĩe vrsicinũ p⁹ mlta tormẽtoꝝ gña iussuz ꝺcollari videret ⁊ ille medic⁹ nimiũ expauissz. exclamauit ad eũ scũs vitalis dicẽs. Noli frat̃ vrsicine medice q̃ alios curare ꝯsueuisti teip̃z eterna morte occidere. ⁊ q̃ ad palmã martyrij ꝑ mltas passiões venisti noli coronã amittere tibi a deo ꝑataz Qꝺ vrsicin⁹ audiẽs ꝯfortat⁹ ẽ. ⁊ ꝺ pauore suo penitens martyriũ libent̃ accepit. Sanctus aũt vitalis eũ honorifice sepeliri fecit. ⁊ post h̃ ad paulinuz dñm suuz vltra venire ꝯtempsit. Ille ꝟo nimiũ ĩdignat⁹: tũ qꝛ ad se venire noluit. tũ qꝛ vrsicinũ sacrificare volẽtẽ retraxit. tũ qꝛ xp̃ianũ se eẽ oñdit iussit eum ĩ eculeuz leuari. Cui dixit vitalis Stultissimus es si me putas decipere qui alios sp̃ studui libare. Et ait paulinus ministris. Ducite eũ ad palmã. ⁊ si sacrificare noluerit. foueã ꝓfundissimam donec ꝑueneritis ad aquã ibidem facite. ⁊ ibi eũ viuũ ⁊ supinũ sepelite. Qꝺ ⁊ fecerunt ⁊ btm̃ vitalem ibidem viuum sepelierũt sub nerone qui cepit circa annuz dñi. lvij. Sacerdos aũt qui h̃ cõsiliũ dederat statim a demone arrept⁹ ꝑ septez dies insaniens in illo loco exclamabat dicẽs. Incendis me sancte vitalis. Die aũt septĩa in flumẽ a demone p̃cipitat⁹ miserabiliter expirauit. Vxor aũt sancti vital̃ cum mediolanũ rediret. inuenit q̃sdã idolis ĩmolantes. qui cum eam hortarent̃ vt idolis ĩmolata comederet. rñdit. Christiana suz nõ licet mihi de vestris sacrificijs manducare. Quod illi audientes. tam dire eam ꝟberauerũt ꝙ hoĩes sui qui cum ea erant vsq̃z mediolanũ eaz semiuiuã deduxerũt. vbi infra triduũ feliciter migrauit ad dñz

Legenda lx. A
De virgine quadã Anthiocena

Virgo quedã fuit antiochie. cui⁹ historiã Amb. i. ij. libro de ꝟginib⁹ recitat in hec ꝟba. Anthiochie nuper ꝟgo q̃dam fuit fugitãs publici visus ostentationẽ. Sed quo magis viroꝝ vitabat oculos. incẽdebat affect⁹ eo amplius impudicos. Pulcritudo em̃ audita nec visa pl⁹ ꝺsiderat̃ duob⁹ stimulis cupiditatũ amoris ⁊ cognitionis duz ⁊ nihil occurrit qꝺ minus placeat. ⁊ plus putat̃ esse qꝺ placeat. qꝺ non iudex oculus explorat. sz aĩm⁹ amator exoptat. Itaq̃z scã ꝟgo ne diutius alerẽt potiẽde spes cupiditatꝫ ĩtegritatẽ pudoris ꝓfessa sic restrinxit improboꝝ facies vt iam nõ amaret̃ sz ꝓderet̃. Ecce ꝑsecutio Puella fugere nescia. etate pauida ne ĩcideret in ĩsidiatores pudoris. aĩm ad ꝟtutẽ ꝑauit. tã religiosa vt mortẽ nõ timeret. tã pudica vt mortẽ expectarz venit em̃ corone dies maxĩa oĩm expectatio. ꝓducit̃ puella. duplex ꝓfessa certamẽ ⁊ castitatꝫ ⁊ religiõis. Sz vbi viderũt ꝯstantiaz ꝓfessiõis. metũ pudoꝛ ꝑatã ad cruciatus. erubescẽtẽ ad aspect⁹ excogitare ceperunt quẽadmodũ spe castitatis religiõez tollerẽt. vt cũ id abstulissent qꝺ

erat ampli⁹ etiã id eripẽt qõ derelinq̃ret. Aut sacrificare ꝑginẽ aut lupanari pstitui iubẽt. Quõ colũt deos suos q̃ sic vindicãt. aut quẽadmodũ ipi viuũt q̃ ita iudicant. Hec puella nõ q̃ õ regiõe ãbigerꝫ. ſꝫ q̃ de pudore trepidaret ipa secuꝫ inq̃t. qd agim⁹ hodie aut martyr aut ꝑgo. altera nob iudex coronã. ſꝫ nec ꝑginis nomẽ agnoscit vbi ꝑginitatꝫ autor negat. Hã quẽadmodũ ꝑgo si meretricẽ colas. quẽadmodũ ꝑgo si adulterꝫ diligas. quẽadmodũ ꝑgo si amorẽ petas. tolerabili⁹ est mẽtẽ ꝑginẽ q̃ carnẽ hẽre vtrꝫ bonũ si liceat. si nõ liceat. saltẽ nõ hoi caste ſꝫ deo ſim⁹. Et raab meretrix fuit. ſꝫ p⁹ q̃ dño credidit salutem iuenit. Et iudith se vt adultꝛo placeret ornauit. q̃ tñ q̃ h religiõe nõ amore faciebat. nemo eã adulterã iudicabat. Bñ successit exemplũ. Hã si illa q̃ se ꝑmisit religiõi. pudorẽ ꝓfuauit. pliaꝫ fortassis. nos ꝓfuãdo religiõez ꝓfabim⁹ etiã castitatẽ q̃ si iudith pudicitiã religioni ꝑferre voluiſſꝫ. pdita plia etiã pudicitiã pdidiſſꝫ. Tractꝫ talib⁹ iformata exẽplis siliaꝛ tenel ꝑba dñi q̃b⁹ ait. q̃cũq̃ pdiderit aiam suã ꝓpter me iueniet eã fleuit. et tacuit ne eã vl loq̃ntẽ adulꝛ audiret. nec pudorꝫ elegit ꝓuriã sed xpi recusauit. Estimate vtꝫ adulterarꝫ potuerit corpe q̃ nec voce adulꝛ fauit. Jã dudũ verecundabar ozo mea. et q̃si adire gestoꝫ seriẽ criminosã atꝫ explanar formidat. Claudite aurel ꝑgines dei. ducit puella dñi ad lupanar. Sꝫ agite aures ꝑgines dei. ꝑgo pstitui pt. adulterari nõ põt. Ubicũq̃ dei ꝑgo ẽ tẽpluꝫ dñi ẽ. nec lupanaria ifamãt castitatẽ. ſꝫ castitas etiã loci abolet ifamiã. Ingel petulãtiũ cursus fit ad fornicẽ. Discite martyꝛ miracla sce ꝑgines. Discite locoꝛ vocabula. Claudit intꝛ colũba strepũt accipitres forꝫ. certãt singũ q̃ pdã pm⁹ ruadat. Bt illa mãib⁹ ad celum leuatis q̃si ad domũ ozonis veniſſet. ñ ad libidinis diuersoriũ. xpe inquit domuisti virgini feros leones. potes domare etiã boiꝫ feras mẽtes Chaldeis rotauit ignis. iudeis sese vnda suspẽdit. mia tua ñ naſa sua. Sana ad supplicũ genua flexit. et õ ad ulterꝫ triũphauit. Aruit ẽxtra q̃ tẽpli tui dona violabat. Nũc tẽplũ ipm attrectatur tuũ. ne patiaris icestũ sacrilegiũ. q̃ ñ passꝛ es furtũ. Bñdicat et nũc nomẽ tuũ. vt q̃ ad adulteriũ ꝑgo veni ꝑgo discedã. Vix ꝓpleuerat ozoem et ecce miles spẽ tribil irrupit quẽadmodũ ꝑgo tremuit cui ppls tremẽs cessit Sꝫ illa ñ imemor lectiõis. Et daniel inq̃t supplicũ susãne spectatur⁹ aduenerat. et quã ppls dãnauerat vn⁹ absoluit. Põr et i h lupi habitu ouis latere. Habz et xpi milites suos q̃ etiã legiões hz. Aut fortasse pcussor itrauit. nec verear aiã et tales solẽt martyres facere O ꝑgo fides tua te saluã fecẽ. Cui miles. Queso ne paueas sozor. Huc veni saluare aiaz ñ qdeꝫ. Serua me vt ipa fuerꝫ. Quasi adulꝛ igressꝛ si, vis martyr egrediar Vestimẽta mutem⁹. Cõueniũt mea tibi. et tua mihi. ſꝫ vtrꝫ xpo. Tua vestꝫ me vel militẽ faciet. et mea te ꝑginẽ. Bñ tu vestiꝫ. ego meliꝛ exuar. vt me pscutor agnoscat Sume habitũ q̃ abscõdat femiaz. trade q̃ secret martyrẽ. Jndue clamidẽ que occultet mẽbra ꝑgis. et fuet pudorẽ. sume pileũ q̃ tegat crines. abscõdat oza. solẽt erubescere q̃ lupanar itrauerũt. Sane cũ egressa fuerꝫ. ne respiciaſ retro memor vxoris loth q̃ naturã suaz. qz ipudicos licꝫ castꝫ oculꝰ aspexit amisit nec vereare ne q̃d pareat sacrificio. Ego ꝓ te hostiã deo me reddam. tu ꝓ me militẽ xpo hñs bonã miliciã castitatꝫ. q̃ stipẽdijs militat sempiternis. lozi cã iusticie q̃ spuali munimie corꝓ⁹ idu at scutũ fidei q̃ vuln⁹ repellaſ. galeã saluꝫ. Jbi em ẽ ꝓsidiũ nre saluꝫ vbi est xps. qm mlierꝫ caput ẽ vir. ꝑginũ xps Et iter hec ꝑba chlamidẽ exuit suspectus tñ adhuc habitus ꝓsecutoris et adulteri. Virgo cerulcem chlamidez cepit miles offerre. Que pompa illa. que gratia. cum in lupanari de martyrio certarent. Addanꝫ psone miles et

ꝟgo. He dissimiles ĩter se natura. sed dei miseratiõe ꝯsiliꝰ. vt cõpleat̃ oraculũ. Tũc lupi ⁊ agni sil̃ pascent̃. Ecce agna ⁊ lupus nõ solũ sil̃ pascũt̃. sed etiã ĩmolant̃. Quid plꝰ. Mutato habitu euolat puella d̃ laq̃o. iã ñ suis alis vtpote q̃ spũalibꝫ ferebat̃. Et qd̃ nulla vnq̃ viderũt scl̃a. Egredit̃ de lupanari ꝟgo xp̃i. At illi q̃ videbãt oculis et nõ videbant corde. ceu raptores ad agnã lupi fremuere ad predã. vnus q̃ erat ĩmodestior ĩtroiuit. Sz vbi hausit oculis rei textũ q̃d h̃ inq̃t est. puella ingressa est vir videt̃. Ecce nõ fabulosum illud cerua ꝑ ꝟgine. sz qd̃ verꝫ est miles ex virgine. At etiã audierã ⁊ nõ crediderã q̃ aq̃s xp̃s in vina cõuertit. iã mutare cepit sexuz. Recedamꝰ hinc dũ adhuc qd̃ fuimꝰ sumꝰ. Nũq̃d ⁊ ip̃e mutatꝰ suz q̃ aliud cerno q̃ credo. Ad lupanar veni cerno vadimoniuz. ⁊ tñ dũ mutatꝰ egrediar. pudicus exibo q̃ adulter intraui. iudicio rei qꝛ d̃bebat̃ tãto corona victori. dãnatꝰ ẽ ꝑ ꝟgine q̃ ꝑ ꝟgĩe ꝯp̃hẽsꝰ ẽ. ita de lupanari nõ solũ ꝟgines sz etiã matyres exierũt E

Fertur puella ad locũ supplicij cucurrisse. certasse ãbos de nece. Cũ ille diceret ego sum iussus occidi. te absoluit snia qñ me tenuit. At illa clamauit. Nõ ego te vadẽ mortis elegi sed p̃sidẽ pudoris optaui. Si pudor querit̃ manet sexus. si sanguis exponit̃ fideiussorẽ nõ d̃sidero. vñ dissoluã habeo. ĩ me lata est snia que ꝑ me lata est. Certe si pecunie te fideiussorẽ dedissez. ⁊ absente me iudex tuũ censum feneratori adiudicasset eadẽ me sententia ꝯuinceres meo patrimonio soluere tuos nexus. Si recusarem quis me indignaz morte censeret. q̃to maior est capitis huꝰ censura. Moriar innocens ne moriar nocens. Nihil mediũ est hodie aut rea ero sanguinis tui aut matyr mei. Si cito redij q̃s me audeat excludere. Si moram feci. quis me audeat absoluere. Plus legibus debeo rea nõ solum fuge mee sed etiam cedis aliene. Sufficiũt membra morti que non sufficiebãt ĩiurie. Est ĩ ꝟgine vulneri locꝰ q̃ ñ erat ꝯtumelie. ego opprobriũ declinaui nõ martyriũ. tibi cessi vestem nõ ꝓfessionẽ mutaui. q̃ si mihi p̃ripis mortẽ. nõ redemisti me sz circũuenisti. Caue q̃so ne ꝯtẽdas. caue ne ꝯdicere audeas. Noli eripe bñficiũ qd̃ d̃disti. dũ mihi hãc sniaz negas illã restituis supiorem. Snia em̃ snia supiore mutat̃ Si posterior me nõ tenet supior snia tenet. Possumꝰ vtriq̃ satisfacere snie. si me priꝰ patiarꝫ occidi In te hñt aliã quã exerceãt penã. ĩ ꝟgine obnoxiꝰ pudor ẽ. Itaq̃ gl̃iosior erꝫ si videaris de adultera martyrẽ fecisse q̃ d̃ martyre adulterã reddidisse. Quid expectatis duo ꝯtẽderũt ⁊ ãbo vicert̃. nec diuisa est corona sz addita. Ita sci martyres ĩuicẽ sibi bñficia ꝯferẽtes alt̃a p̃ncipium martyrio dedit alter effectũ. D

At etiã ph̃oꝝ gymnasia d̃monẽ ⁊ sinthyã pictagoreos ĩcolas ferũt. q̃ꝝ vnꝰ cum eẽt morti adiudicatꝰ cõmẽdãdoꝝ suoꝝ tp̃s poposcit. Tyrãnꝰ ãt astutissimus cũ repiri nõ posse existimaret petiuit vt spõsorẽ darz q̃ ꝑ se feriret̃ si ip̃e morã fecerz. Quid d̃ duobꝫ p̃clariꝰ nescio vtrũq̃ p̃claꝝ. alt̃ vadem mortꝫ inuenit: alter se obtulit. Itaq̃ cũ reꝰ morã supplicio faceret. fideiussor sereno vultu mortẽ ñ recusauit. Cũ duceret̃. amicꝰ reuersus ẽ. ceruicẽ substituit colla subiecit. Tũc ãmiratꝰ tyrãnus chariorẽ ph̃is amiciciã q̃ vitã fuisse petiuit vt ip̃e ab ip̃is q̃s dãnauerat ĩ amiciciã recipet̃. tãtã ꝟtutꝫ eẽ grãz vt tyrãnuz inclinaret. digna laude sz minora nr̃is. nam illi ambo viri. hic vna virgo q̃ primo etiã sexũ vinceret. illi amici. isti incogniti. illi tyrãno vni se obtulerũt. isti tyrãnis pluribꝫ ac etiã crudelioribꝫ q̃ ille pepcit. isti occidert̃. Inter illos ĩ vno obnoxia necessitas ĩ his amboꝝ volũtas lib̃a. Hoc q̃z isti prudẽtiores. qꝛ illis studij sui finis amicicie gratia istis corona martyrij. Illi enim certauerunt hominibus. isti domino. Hec Ambro.

Legenda lxj.

De sctō Petro nouo martyre.

Petrus interpretatur agnoscēs vel discalciās. vl̄ dicit̄ petr⁹ a petros qđ ē firmū. Per h̄ intelligunt̄ tria p̄uilegia q̄ fuerūt in btō petro. Fuit ei p̄dicator egregi⁹. ⁊ in d̄r agscēs. qr ⁊ p fectā scp̄turaꝝ noticiā habuit ⁊ in p̄dicatōe qd cuiq; ꝯueniret aguit. Scđo fuit ꝟgo purissim⁹. ⁊ inde d̄r discalcians. qr a pedib⁹ suaꝝ affectionū oēm amorē mortuū discalciauit ⁊ exuit. vt nō solū corpe sz etiā mente ꝟgo esset. Tercio fuit martyr dñi gl̄iosus ⁊ inde fuit firm⁹. qr martyriū ꝓ defensiōe fidei ꝯstāter sustinuit. A

Petr⁹ nou⁹ martyr de ordine p̄dicatoꝝ fidei pugil egregi⁹ de ciuitate veronēsi extitit oriundus. Hic tāq̄ splēdidū lumē đ fumo liliū candēs de sentib⁹. rubēs rosa de spinis exorit̄. dū de pentib⁹ p errorez excecat⁹ lucid⁹ p̄dicator exurgit. ⁊ de sauciat⁹ mēte corpeq; corrupt⁹ ꝟgina le dec⁹ pcedit. ac de spinis. i. eterno incendio deputat⁹ inclit⁹ martyr ascendit. Parentes nanq; suos infideles ⁊ hereticos btūs Petr⁹ habuit. a q̄ꝝ tñ errore se penit⁹ mūdū seruauit. Cū āt adhuc septē esset annoꝝ ⁊ a scholis rediret a patruo suo q̄ heresim sapiebat qd nā in scholis didicerit introgatur Qui rñdit se didicisse. Credo in deuz p̄rem oīpotētē creatorē celi ⁊ terre ⁊c̄. Et ille. Noli dicere creatorē celi ⁊ terre cū ipe visibiliū creator nō fuerit sz diabolus oīa ista q̄ vident̄ creauerit. Ipe vero puer se poti⁹ velle dicere sicut legerat affirmabat. ⁊ sicut scriptū erat se poti⁹ credere velle dicebat. Tūc ille per autoritates h̄ ei psuadere vt poterat nitebat̄. quas oēs puer spūsancto replet⁹ sic cōtra eū ꝯuertit eūq; ꝓprio gladio interemit. vt ille q̄ diuerteret ñ haberet. Qui indigne ferens a puero se ꝯfusum p̄ri totū qđ inter se gestum fuerat retulit. ⁊ vt petrinū a scholis remoueret modis oīb⁹ psuasit. Timeo eñ ait ne cū petrin⁹ bñ fuerit erudit⁹ ad meretricē illā romanā eccl̄iaz se cōferat ⁊ sic fidē nostrā destruat ⁊ ꝯfundat. Qui nesciēs veꝝ dixit. dū petruz hereticoꝝ pfidiā destructuꝝ esse tāq̄ alter cayphas ꝓphetauit. Sz qr res a deo fiebat. pater fratr⁹ monit⁹ assensum nō p̄buit. sperās q̄ p aliquē heresiarchā ad suā sectā eum trahi faceret cū in grāmaticalib⁹ fieret erudit⁹.

B Uidens igit̄ puer sanct⁹ nō esse tutū cuz scorpionib⁹ habitare. mūdū parētesq; despiciēs. mūdus ipe fratꝝ p̄dicatoꝝ ordinē introiuit. In q̄ q̄dez ordine q̄ laudabilit̄ vixerit Innocētius papa in sua epl̄a apit dicēs. Cū eñ btūs petr⁹ a mūdi fallacijs in adolescētie annis ꝓuide declinasset ad ordinē fratꝝ p̄dicatoꝝ se trāstulit. In q̄ q̄dez ordine. xxx. fere annoꝝ spacio fultus caterua ꝟtutū. fide p̄ambula. spe astante. comitāte charitate sic p̄ualuit ⁊ ꝓfecit circa defensionē ipius fidei ꝓ q̄ tot⁹ ardebat q̄ ꝯtra illi⁹ diros hostes mente intrepida. feruētiq; spū cōtinuū certamē exercēs. suū tandē agonē diutinū victrici supante martyrio feliciter ꝯsūmauit. Et sic petr⁹ firmus in petra fidei petra demū passiōis allisus ad petrā xp̄z digne laureād⁹ ascēdit. Uirginitatē q̄z ment⁹ ⁊ corpis sp illibatā seruauit. nec alicui⁹ mortalis crimīs vnq̄ sensit ꝯtactū sic suoꝝ cōfessoꝝ fideli testimonio est ꝓbatū. Et qr seru⁹ delicate nutrit⁹ ꝓteruit in dñz carnē suā assidua cibi ⁊ pot⁹ pcitate restrinxit. Ne ꝟo p ocij desidiā hostilib⁹ pateret insidijs. in iustificatōnib⁹ dñi exercebat̄ assidue vt eo circa licita totaliter occupato. locū in ipo illicita nō haberēt. ⁊ a spūalib⁹ neq̄tijs tut⁹ esset Nocturna q̄dem silētiā humane đputata quieti post dormitionē breuē decurrebat in studijs lectionū. ⁊ somni tp̄s vigilijs occupabat. Dies aūt impēdebat cōmodis aīaꝝ vel sedulis īminēdo p̄dicatōib⁹. vel ꝯfessionū audiētie insistēdo. aut hereticoꝝ dogma pestiferꝝ validis rōnib⁹ ꝯfutando. In

q̄bus spēalis gr̄e dono noscit̄ claruis-
se. Deuotōe isup̄ g̃tus. hūilitate lenis
obediētia placid⁹. benignitate suauis
pietate cōpatiēs. patiētia ꝯstans. cha
ritate p̄stabilis. ⁊ i cūctis moꝝ matu-
ritate cōpositus. alios ꝓfusis ꝟtutum
aromatib⁹ attrahebat. Feruens q̄z a-
mator fidei cultor p̄cipu⁹. ꝓpugnator ar-
dens. Sic aīo suo fidē imp̄sserat. sic se
totū in illi⁹ mācipauerat obsequiū ꝙ
queqz ipi⁹ opa ⁊ ꝟba ꝟtute fidei redo
lebāt. Pro hac q̄z mortē subire cupiēs
h̄ p̄ncipalit̄ a dño attētis ⁊ crebris po
stulatōib⁹ supplicasse ꝓbat. ꝙ nō sine-
ret eū ex hac luce migrare. nisi sumpto
ꝓ illo calice passionis. nec fraudat⁹ est
tandē a desiderio suo. C Multꝫ
ꝟo in vita sua miracul' claruit. Nā cū
apud mediolanū q̄ndā ep̄z hereticoꝝ
a fidelib⁹ captū btūs petr⁹ examiaret
⁊ mlti ep̄i ⁊ religiosi ⁊ maxia ꝑs ciui-
tatis illuc ꝯuenisset. ⁊ dies tū p̄dicati
one tū examiatōe in longū ꝓtracta fu
isset. ⁊ maxim⁹ estus cūctos affligeret.
dixit heresiarcha corā oib⁹ O petre p
uerse. si tu es ita sctūs sicut hic stultus
ꝓpl's te esse affirmat. cur euz estu mori
ꝑmittis ⁊ nō rogas dñm vt nubē ali-
quā interponat vt nō moriat̄ h̄ stult⁹
ꝓpl's tāto estu. Ad quē btūs petr⁹ rñ-
dit. Si vis ꝓmittere te abnegatuꝝ he
resim tuā ⁊ fidē catholicā receptuꝝ. ro
gabo dñz. ⁊ faciet qd̄ dixisti. Tūc fau
tores hereticoꝝ ꝯclamātes heresiar-
che dixerūt. Promitte ꝓmitte. Crede
bāt em̄ ꝙ fieri nō posset. qd̄ btūs se fa
ctuꝝ corā oib⁹ spopōdit. ⁊ maxie cum
nulla vel mīma nubecula i aere appa
reret. Catholici aūt sup̄ ꝓmissiōe btī
petri tristari ceperūt. timētes ne fides
catholica ex h̄ ꝯfusioni pateret. Cū g̃
heretic⁹ se obligare nollet. btūs Petr⁹
cū magna fiducia dixit. Ad h̄ ꝙ ver⁹
de⁹ visibiliū ⁊ inuisibiliū creator mon
stret̄ ⁊ ad ꝯsolatōez fideliū ⁊ ad ꝯfusi-
onē hereticoꝝ rogo deū vt aliq̄ nube-
cula ascēdat et se int̄ solē ⁊ ꝓpl'm inter
ponat. Qd̄ mox p̄misso crucꝫ sig̃culo
factū fuit ꝑ magnā horā in modū pa
piliōis ꝓpl'm nubecula ꝓtegēte. Cō
tract⁹ q̄dā noie Asserb⁹. cū ꝑ q̄nqz an-
nos māsisset ꝯtract⁹. ita vt ꝑ terrā in
sextario traheret̄. mediolanū ad btm̄
Petrū duct⁹ fuit. quē cū btūs petr⁹ si-
gnasset ꝯtinuo sanat⁹ surrexit. Que
dā etiā miracl'a q̄ ꝑ eū dñs dū viueret
fecit. Innocēti⁹ in p̄dicta epl'a recitat
dicēs. Cuiusdā nobilis filiū ꝓ nimio
⁊ horribili toti⁹ gule tumore nec loqui
nec spirare valētē. leuatꝫ ad dñm ma-
nib⁹ ⁊ crucis in eo facto sig̃culo illoqz
accipiēte ipsi⁹ capā ⁊ infirmo suppo-
nēte eū ilico sanauit. Idē nobil' vehe-
mēti postmodū corpis torsiōe g̃uat⁹.
credēs ⁊ metuēs exinde sibi mortꝫ imi
nere discrimē. capā ipaz quā extūc cō-
seruauerat reuerēter fecit afferri. q̄ suo
apposita pectori. mox vermē q̄ndam
duo hñtē capita. ⁊ piloꝝ dēsitate villo
sum euomuit plena liberatiōe secuta.
Cuidā iuueni muto īmisso in os ei⁹
digito sueqz lingue soluto ligamīe bñ
ficium loq̄le ꝯcessit. Hec ⁊ alia plura
dū viueret dig̃tus ē ꝑ eū dñs opari.
D Vlex cū pestis heretica in lōbar
die ꝓuīcia pullularet ⁊ mltas iā ciuita
tes ꝯtagiōe pestifera infecisset. sūmus
pōtifex ad pestē diabolicā abolendaz
diuersos inq̄sitores de ordīe p̄dicato-
rū in diuers⁹ lombardie ꝑtib⁹ delega-
uit. Sz cū apud mediolanū heretici
nō solū mlti numero sz etiā magni se-
culari potētia acuti fraudulēta eloq̄n-
tia. ⁊ pleni diabolica scia residerēt. sū-
mus pōtifex sciēs ⁊ intelligēs btm̄ pe
trū viꝝ eē magnimū. q̄ ab hostiū mul
titudīe ñ paueret. aniaduertēs q̄z eius
ꝯstantē ꝟtutē ꝑ quā aduersarioꝝ po-
tētie nec i modico cederet. cog̃scēs eti-
am ei⁹ facūdiā ꝑ quā facile hereticoꝝ
fallacias detegeret. nō ig̃rans insuper
ip̄z i diuia plene sapīa eruditū. ꝑ quā
friuola hereticoꝝ argumēta rōnabil'r
ꝯfutaret. ip̄m tā strēnuū fidei pugilez
⁊ tā indefessuz dñi bellatorē i medio-
lano ⁊ ei⁹ comitatu instituit. ⁊ inq̄sito-
rē suū aucitate ꝯcessa plenaria ordina
uit. Ip̄e igit̄ iniunctū officiū diligēter

exercēs hereticos vbiq; p̄grebat. nullam eis reḡ tribuēs sz mirabiliter oēs confundēs potēter expellēs. sapiēter cōuincēs ira vt nō possent resistere sapie z spūi q̄ p eū loq̄bat. Qō videtes hereti ci z dolētes de ip̄i⁹ morte cū suis fautoribus tractare ceperunt. arbitrātes se posse pacifice viuere. si eo⁹ tā valid⁹ p secutor de medio tolleret. Cū igit̄ p̄dicator intrepid⁹ mox martyr futur⁹ de cumis mediolanū p inq̄rēdis hereticis pgeret. i ip̄o itinere palmam martyrij assecut⁹ ē. sic Innocē. explicat i h̄ ẏba. Cū de ciuitate tumana vbi fim sui oriundis ibi morantiū p̄or erat mediolanū pgeret p exeq̄nda inq̄sitōe hereticos sibi ab aplica sede p̄cessa. sic i publica p̄dicatōe p̄dixerat. q̄dā d̄ ip̄o⁹ hereticor credētibus p̄ce illor induct⁹ z p̄cio in eū salutarj ꝓpositi iter. p̄seq̄ntes funest⁹ insiliẏt i agnū. vtiq; lup⁹ ferus i mitē. ipius i piū. furibūd⁹ i māsuetū. i modestū effrenis. ꝓban⁹ in sctm̄ p̄sumit insultū. exercet conatū. mortē intētat. sacr̄ ār caput illi⁹ crudeliter ipetēs z diris i ip̄z ip̄ressis vulneribus z satiato sanguie iusti ense. venerādū illū nō diuertētē ab hoste. sz exhibētē se ptinus hostiā z cesarj sustinētē ipatiētia truces ict⁹ dimisit spū supna petēte i ipso loco passiōis occisuz. Ẏpo q̄z sacrilego p̄cussuras i xp̄i mistrū gemias inculcāte. ille ñ q̄rula voce gemēs vel murmurās sz sufferēs oia patient suū dño cōmēdabat spm̄ dicēs. In man⁹ tuas dñe cōmēdo spm̄ meū. Symbolū etiam cepit dicere fidei. cui⁹ n̄ i h̄ articulo desiẏt eē p̄co. put ip̄e nephād⁹ q̄ a fidelib⁹ capt⁹ fuit. z q̄dā frat Dñic⁹ qui comes illi⁹ erat. ab ip̄o lictore p̄cussus dieb⁹ aliq̄b⁹ supuiuit postea retulerūt. Sed cū adhuc martyr dñi palpitaret cultellū crudelis lictor arripuit. z p latera ei⁹ transfixit. In ip̄a aūt die sui martyrij ꝓfessor martyr ꝓpheta z doctor q̄āmō eē. p̄merit. Cōfessor i eo q̄ fidē xp̄i int tormēta p̄stātissime confessus fuit z i eo q̄ ip̄a die ꝓfessiōe more solito facta. obtulit deo sacrificium laudis. Martyr i eo q̄. p defensiōe fidei sanguinē suū fudit. Prophet a i eo q̄ cū ip̄e tūc ḡrtanā pateret z socij dicerēt q̄ nō possent mediolanū applicare ille rndit. Si ñ poterim⁹ ad domū fratrū p̄uenire. apō sctm̄ Siplicianū poterim⁹ hospitari. Qō z factū ē. Hā cū sacrū ei⁹ co⁹p⁹ deferret. frēs p̄ nimiā ꝑsecūtionis frēqntiā ñ potuerūt illō eadē die ad domū deducere. sz apō sctm̄ Siplicianū deposuerūt. z ibidē ea nocte p̄mānsit. Doctor i eo q̄ etiā cū pateret fidē verā edocuit. dū symbolū fidei clara voce decinit. Et Ei⁹ q̄z passio venerāda dñice passiōis sillis mīrtū fuisse videt. Xps ei passus ē. p ẏtate quā p̄dicabat. petr⁹. p ẏtate fidei quā defendebat. Xps passus ē ab ifideli populo iudeo⁹. petr⁹ ab ifideli turba hereticor. Xps i pascali tpe crucifigit. petrus eodē tpe martyriū patit. Xps cū pateret. i man⁹ tuas dñe cōmēdo spm̄ meū dicebat. petrus cū occideret ẏba eadē damitabat. Xps p triginta denarijs traditus fuit vt crucifigeret. petrus p quadraginta libris papiensiū fuit vēditus vt interficeret. Xpus per passionē suā ad fidē multos adduxit. petrus p martyriū hereticos multos cōuertit. Nūquis em̄ egregius doctor z fidei pugil hereticor dogma p̄stitex in vita sua plurimū eradicauerit. post mortē tn̄ suam eius meritis z chorusc anti⁹ miracul fuit adeo extirpatū. vt q̄plurimi error suū relinquerent. z ad gremiū sctē ecclesie ꝓuolarēt ita vt ciuitas mediolanū z comitatus eiusdē. vbi tot hereticor ꝓuincia residebāt adeo purgata ē. vt alijs expulsis z alijs ad fidē ꝓuersis. nullus ibi dē auderet aliqualit̄ compere. Plures etiā de eis maximi z famosi p̄dicatorū ordinē sunt ingressi qui vsq; nunc cunctos hereticos z fautores feruore mirabili p̄sequūt. Sic nr̄ sāpson plures philistheos interfec̄ moriēs q̄s occideret viuēs. Sic granū frumēti cadēs in terrā. z infideliū manib⁹ cōpressum z mortuū. vberē ꝓsurgit in spicā. Sic

similiter do

et extra Lbus

Lẏg mortuum

BIBLIOTEKA GŁÓWNA w Poznaniu Uniw. im. A. Mickiewicza

botr⁹ in torcular calcat⁹. liq̃ris redũ/
dat in copiã. Sic aromata pilo ꝑtusa
odorẽ plen⁹ circũfundũt. Sic granũ
synapis ꝑtritũ ꝑtutẽ suã mltiplr de/
mõstrauit. ¶ Post scti viri gl̃iosũ
triũphũ mltz eũ dñs miracul̃ illustra
uit q̃ꝫ q̃daz summ⁹ põtifex refert di.
Post mortẽ ipi⁹ lãpades ad sepulchꝝ
ei⁹ depẽdentes pluries p seipas absq̃
oi hũano studio z misterio diuit⁹ sunt
accẽse. qz ꝓueniẽs nimis erat ꝯ q̃ igne
z lumie fidei excellenter clarueꝛat. sin/
gulare de ipo ignis ac lumis miracu/
lũ appareret. ¶ Quidã aũt cũ vesceret
cũ alijs z ei⁹ scitatẽ z miracula deꝑua
ret. sumpto q̃dam sub attestatõe mor
sello q eũ nõ posset si circa h̃ delinq̃ret
trãsglutire. sensit mox ipm sic gutturi
inherentẽ. vt illũ inducere vel educere
nõ valeret. Quare ilico penitẽs z iaz
vult⁹ mutato colore. q̃si sentiens vici/
nũ mortz eu entũ facto intra se voto q
linguã de cetero ad talia nõ laxaret fu
it ꝑtinus illo euomito liberat⁹. ¶ Hy/
dropica q̃dã ad locũ passiõis ei⁹ auxi/
lio viri sui vix ꝓueniẽs. fusa ibi oꝛone
sanitatẽ integrã mox recepit. ¶ Obses
sos a demõib⁹ martyr ipe deiect⁹ illis
cũ mlto sanguis vomitu de corpib⁹ li
berauit. febres expulit lãguoresq̃ cura
uit plimos z diuersos. ¶ Cuidã sini/
stre man⁹ digitũ ex morbo fistule plu/
rimoꝝ foraminũ ꝓcuitate defossum
mira ꝓsolidatõe sanauit. ¶ Quidã ilu
per puer ex casu gũissimo sic opꝑssus
vt motu z sensu penit⁹ destitut⁹ tanq̃
mortu⁹ defleret. mox appositꝫ de ter/
ra suo pectori sacro ei⁹ martyrz cruoꝛe
ꝓtacta incolumis resurrexit. ¶ Que/
dã etiã mlier cui⁹ carnẽ cancer edax se
dula corrosiõe vorabat. linitis hmõi
terra vulnerib⁹ ẽ curata. ¶ Alij etiã di
uersis infirmitatib⁹ occupati. q̃ sepul/
chrũ ei⁹ in vehiculis z alijs sustẽtacul̃
adierũt exinde postmodũ plena inco/
lumitate recepta sine aliq̃b⁹ subsidijs
rediere. ¶ Cũ aũt summ⁹ ponti/
fex Innocen. iij. btm Petrũ martyrẽ
scrõꝝ catalogo ascripsisset frẽs apõ
mediolanũ ad capl̃m ꝓuenerũt. Vo/
lẽtes aũt ei⁹ corp⁹ ad altiorẽ locũ trans
ferre cũ pl⁹q̃ꝫ p annũ sub terra iacuis/
set. ita sanũ z integrũ atq̃ sine alicui⁹
exalatiõe fetoris reptũ est. ac si eadem
die fuisset sepultuz. Frẽs igit sup ma/
gnum pulpitũ iuxta plateã corp⁹ eius
cũ magna reuerẽtia deduxerũt z ibi/
dẽ sic sanũ z integrũ corã omi ꝓplo est
oñsum z ab eo supplicit̃ inuocatũ.

¶ Preter miracula supdicta i lris sũmi
põtificis posita plura alia sunt cõpta
Hã sup locũ passionis ei⁹ sepe lumia/
ria de celo descẽdentia plures religiosi
alijq̃ꝫ q̃ꝫ plures visibilr ꝓspexerũt. In
ter q̃ lumiaria duos frẽs in hitu p̃di/
catoꝝ se vidisse testati sunt. ¶ Quidaz
iuuenis noie Guifred⁹ al's Gũfredus
de ciuitate cumana. dũ de pãno tuni/
ce scti Petri bzet. z q̃dam heretic⁹ eidẽ
deridẽdo diceret. vt si sctm eum crede
ret in ignẽ pannũ ipm ꝓiceret z si cõ/
burí nõ cõtingeret absq̃ dubio sctus
eẽt. z ipe sue fidei adhereret. Doxq̃
sup carbones accẽsos pannũ scti Pe/
tri ꝓiecit. sz ab ipo igne alt⁹ resiliꝫ. de
inde p se sup ipos carbones resiliens
ipos ardẽtes penit⁹ extinxit. Tũc in/
credul⁹ ille dixit. Sic p oia pann⁹ tu/
nice mee faciet. Posit⁹ est igit sup alios
carbones ex vna ꝑte pann⁹ heretici. et
ex alia ꝑte pann⁹ scti Petri. Pann⁹ aũt
heretici mox vt ignis calorẽ sensit pe/
nit⁹ẽ cõbust⁹. pannus ꝓo scti Petri in
igne ꝓualuit. z ignẽ ipm extinxit. ita q̃
nec pil⁹ aliq̃s cõbust⁹ fuit. Qõ vidẽs
heretic⁹ ad viã veritatz redijt z mira/
culũ oĩb⁹ publicauit. ¶ Apud florẽtiã
iuuenis q̃dam heretica ꝓuitate corru
ptus. cũ i eccl̃ia fratrũ de florẽtia cũ q̃/
busdã alijs iuuenib⁹ añ q̃ndã rabulã
vbi ẽ ꝓpictũ martyriũ scti petri staret
vidẽs lictorẽ eum ꝑcutientẽ euaginа/
to gladio. ipe dixit. Vtinã ego ibi fu/
issem. qz validius ꝑcussissem. Quo di
cto statim mut⁹ effectus est. Cumq̃ so
cij reqrerẽt q̃d bzet. z ipse nihil rñdere
posset eũ domũ reduxerũt. Sz cũ i via
eccl̃iaz q̃ndã sci michaelꝫ vidisset. elapꝫ

pamg nõ gbuit

de manib⁹ socioꝝ eccl̃iaz itrauit. z fle//
ctẽs genua. corde sctm̃ Petrũ rogauit
vt sibi pceret. voto sic potuit se obli//
gãs. q̃ si liberaret pcã sua ꝓfiteret. et
oẽm hereliz abnegaret. Tũc subito lo
q̃laz recup̃auit. z veniẽs ad domũ fra
trũ abiurata hereli pcã sua ꝓfessus ẽ
data inia ꝓfessoꝛi q̃ h̃ i pp̃lo p̃dicaret
Ihe q̃z in publica fratrũ p̃dicatõe sur
ges cozã oi mlt̃itudine h̃ ꝓfessus ẽ.

Nauis q̃dã dũ in medio marꝛ pene
naufragiũ pateret. seua fluctuũ iunda
tõe q̃ssata. oẽsq̃ caliginose noctꝛ tene//
bꝛis teneret. diuersoꝝ sctoꝝ suffragia
postulabãt. Sꝛ cũ nullũ sue liberatio
nis videret indiciũ secq̃ pclitari pluri
mũ formidaret. q̃dã d̃ eis natõe ianu
ensis facto silẽtio sic eos alloq̃t. Viri
frẽs. nũq̃d nõ audistꝭ q̃lit̃ q̃dã frat̃ de
ordie p̃dicatoꝝ noie frat̃ petr⁹ nup ob
defensionẽ fidei catholice sit ab hereti
cis interfect⁹. mlt̃aq̃ p eũ dñs sig̃ oñ
dat. Nunc ig̃r deuote ei⁹ ꝓcinũ im//
plorem⁹. q: spero q a nr̃a neq̃q̃ postu
latõe fraudabimur. Assẽtiũt vniuersi
btm̃ petrũ in sui auxiliũ deuotꝭ p̃cib⁹
inuocãtes. Illis sic oz̃ãtib⁹ mox antẽ
na nauis i q̃ velũ appẽdit. cereis accẽ//
sis tota plena ꝓspicit̃ ita q̃ oĩs obscu//
ritas ip̃oꝝ cereoꝝ mirabili fulgore fu
gat̃. noxq̃ illa tã caligiosa i die clarit̃//
simũ cõmutat̃. Respicientes videt̃ q̃n
dã cũ hitu fratrũ p̃dicatoꝝ sup veluz
stãtẽ. de q̃ nulli dubiũ fuit. q̃n btus pe
trus exciterit. Cũ g̃ p̃dicti naute ianu
am icolumes adueissent ad domũ fra
trũ p̃dicatoꝝ venerũt. z deo z btõ pe//
tro gr̃as referẽtes eisdẽ frib⁹ toti⁹ mi//
raculi serie narrauerũt. Mulier q̃dã
in flãdria cũ tã tres filios mortuos pe
pisset. z ex h̃ a viro odio hz̃et. rogauit
sctm̃ petr̃ vt sibi i auxiliũ fieret. Cũ g̃
q̃rtũ filiũ pepisset. silr̃ mortu⁹ ẽ reptus
Que mr̃ accipiẽs ad rogãdũ sctm̃ pe
trũ totũ se ꝓtulit. eũ vt filiũ suũ reuiui
scere faceret p̃cib⁹ deuotꝭ exoraꝝ. Vlr̃
oz̃onẽ cõpleuerat z ecce q̃ erat mortu⁹
apparuit viu⁹. Cũ g̃ ad baptismũ poꝛ//
tar⁹ fuissꝫ. z vt Iobes vocaret diffini
tũ eẽt. sacerdos cũ ei⁹ nomẽ dicere de//
buit. nesciẽs dixit petr⁹. Vlñ istud no
mẽ postmodũ ex deuotõe scti petri sꝑ
retinuit. In puincia theutonie apd̃
traiectũ mlieres q̃dã videtes ad eccle
siã fratrũ p̃dicatoꝝ i honoze scti petri
marty. magnũ ꝓcursuꝫ fieri ꝑpꝺoꝝ dũ
ip̃e in platea ꝓsisterẽt. z filaret astãtib⁹
sic dicebãt. Ecce isti p̃dicatores eoẽz mo
dũ lucrãdi nouerũt. nã vt magnã pos
sint pecuniã cumulare. z lata edifica//
re palatia. vnũ nouũ marty. inuenerũt.
Dũ h̃ z silla dicerẽt. ecce subito filũ to
tũ sanguie cruẽtat̃. z digiti q̃b⁹ filũ toz
q̃bant. sanguie moꝛ replẽt̃. Qd̃ ille vi
dẽtes. z admirãtes digitos diligẽter
extergũt. ne forte i eis accidisset aliq̃ i//
cissura. Sꝛ cũ digitos oino sanos cõ//
spicerẽt. z filũ sic sanguiolẽtus videret
tremẽtes. z penitẽtes dicere ceperunt.
Vere q: p̃ciosi martyꝛis sanguini õtra
xim⁹. nob h̃ sanguis miraculũ tã stu//
pendũ euenit. Currẽtes igr̃ ad domũ
fratrũ. ꝑoꝛi oia exposuerũt. ac filũ san
guie cruẽtatũ eidẽ pñtauerũt. Prioꝛ ãt
ad mlt̃oꝝ instãtia solẽnẽ p̃dicatõez cõ
uocauit. z q̃cq̃d p̃dictꝭ mlieri⁹ accide
rat cozã oib⁹ retulit. z filũ ip̃m sic cruẽ
tatũ oib⁹ oñdit. Vlez q̃dã magr̃ artis
grãmatice i eade p̃dicatõe ꝓfitẽs fcm̃
ip̃m cepit plimũ deridere. z astãtibus
dicere. Videte mõ q̃lit̃ isti frẽs simpli
ciũ corda decipiũt. Hã cũ aliq̃b⁹ mlier
culis de suis familiarib⁹ cõduxerũt vt
filũ ip̃m i aliq̃ sanguie tingerẽt. z sic ac
cidisse miraculose narrarẽt. Dũ h̃ ille
diceret. ptin⁹ vltõis diuie plagã acce//
pit. z ip̃m validissimaꝝ febriũ est⁹ mlt̃
tis aspicientib⁹ sic vexauit vt a p̃dicati//
one ipa int̃ man⁹ amicoꝝ in ꝓpriã do
mũ deferret. Sꝛ cũ vehemẽter febris
excresceret. z ille moꝛtẽ vicinã timeret.
p̃dictũ poꝛẽ accersiri fec̃. z reatũ suum
ꝓfitẽs deo z btõ petro cozã dicto po//
re votũ vouit q̃ si ei⁹ meritꝭ sanitatẽ re
ciꝑet eũ sꝑ i spẽali duotõe hz̃et. z de ce
tero linguã ad talia nõ laxaret. Mira
res. mox vt p̃dictũ votũ ꝓtulit. sanita
tẽ integrã recepit. Quadã vice cũ sup

prior p̄dicti loci q̄sdā lapides pulcerrimos ⁊ mag̃s in q̄dā naui ꝓ ꝯstructōe p̄dicti eccl̄ie duceret. nauis ipa ex ipro uiso cuidā littori sic inhesit. vt nullatenꝰ possit moueri. Descēdētes ꝟo naute oēs vnanimit̄ ipaz ipellebāt. sz nullatenꝰ mouere poterāt. Cuz g̃ nauē se amisisse putarēt. p̄dictꝰ supprior oib̄ alijs lniatꝫ manū ad nauē apposuit ⁊ leuit̄ ipaz ipellēs dixit. In noie scti petri martyrꝫ i cuiꝰ honorē lapides istos deferimꝰ vade. Statiq̄ nauis velocissime se mouit. ⁊ de littore sana recessit Sup quā naute ascēdētes. oēs sani ⁊ hilares ad ꝓpria remearūt. ¶ In ꝓuincia frācie ciuitate senonis. puella q̄dā cū i aquā rapti trāseūtē cecidisset ⁊ ꝑ magnū spaciū tp̄is stetisset tādē d̄ flumie mortua ē extracta. Mortꝫ cuius erāt q̄ttuor argumēta scz magnuz spaciū tp̄is. ⁊ rigiditas corp̄is. ⁊ frigiditas ⁊ nigredo. Delata ē g̃ a q̄busdā ad eccl̄iaz fratrū q̄ cū eā sctō petro vouissent ꝯtinuo vite ē reddita ⁊ saluti.

¶ Frat̄ iohes polonꝰ cū apud bononiā q̄rtana laboraret. ⁊ i festo scti Petri martyrꝫ ꝑmonē ad cleꝝ facere deberet. accessionē eadē nocte iuxta cursuz naturalē expectās timere valde cepit ne i iniūcto sibi ꝑmōe d̄ficeret. Ad scti igit̄ Petri ꝯuersus suffragia. ad altare ipiꝰ cū deuotōe accessit. orās vt eiꝰ meritis iuuaret̄. cuiꝰ debebat gl̄iam p̄dicare. Sicq̄ factū ē q̄ illa nocte febris penitꝰ cessauit. ⁊ postea nūq̄ eū inuasit. ¶ Matrona q̄dam noie Girolda vxor Jacobi de valle sana cuz ꝑ. xiiij. annos ab imūdis spiritib̄ fuisset obsessa. venit ad q̄ndā sacerdotē dicens. Ego sum demoniaca ⁊ spūs malignꝰ vexat me. Mox sacerdos territꝰ fugiens sacristiā intrauit. ⁊ librū q̄ndā in q̄ erāt ꝯiuratōes demonū. ⁊ stolā latēter sub capa deferēs cū bona societate ad mulierē redijt. Quē mox vt vidit ait. Latro pessime q̄ iuisti. Quid ē q̄d sub capa occulte portasti. Cū āt sacerdos adiuratōes suas faceret. ⁊ nil curatiōis afferret. venit illa ad btm̄ petrū dū adhuc viueret ab eo postulās adiuuari. Cui ille ꝓphetica voce rn̄dit. Cō fide filia ne desp̄es q̄r ⁊ si q̄d postulas ad pn̄s ꝑficere nō valeo. tp̄s tn̄ veniet q̄ id q̄d a me petꝫ plenarie obtineb̄ Q̄d ⁊ factū ē. Nā post passionē eiꝰ cū ad sepulchrū eiꝰ p̄dicta mlier accessisset ab illa infestatōe demonū fuit penitꝰ liberata. ¶ Mulier q̄dā noie eufemia de loco corriongo mediolan̄. dyocesꝫ. vij. ānis ē a demonib̄ vexata. Sz cū ad sepulchrū scti petri ducta fuisset ceperūt demōes eā ampliꝰ agitare ⁊ ꝑ os eiꝰ cūctis audiētib̄ clamare. Mariola. mariola. petrine. petrine. Tunc demones exeūtes. eā q̄si mortuā dimiserūt. Sz modicū pꝰ plene sanata surrexit. Asserebat aūt q̄ dieb̄ dn̄icis et festiuis ⁊ maxie q̄n̄ missa celebrat̄. eaz demones ampliꝰ molestabāt. ¶ Quedā mlier noie Verbona de Beregno ꝑ. vj. annos a demonib̄ agitata. cum ad sepulchrū scti Petri fuisset adducta. vix a mltis virꝫ detineri poterat. Inter q̄s erat q̄dā credēs hereticoruz noie Conradꝰ de ladriano q̄ illuc aduenerat vt scti petri miracl̄a derideret Qui cū p̄dictā mlierē cū ceterꝫ detineret. demones eidem ꝑ mlierē dixerūt. Cur tenes nos. Nōne nr̄ es. Nōne te ad talē locū portauimꝰ. ⁊ ibi tale homicidiū ꝑpetrasti. Nōne te ad talez ⁊ talē locū duximꝰ. ⁊ ibi talez tl̄e flagitium cōmisisti. Cūq̄ mlta pctā sibi dicerēt. q̄ nullꝰ aliꝰ nisi ipe solꝰ sciebat. vehemēter expauit. Mox aūt demones collū ⁊ pectꝰ mlierꝫ excoriātes ⁊ iñ exeuntes. semiuiuā eā dimiserūt. sz post modicū penitꝰ sanata surrexit. Predictus aūt Cōradus hereticꝰ h̄ vidēs ⁊ stupēs ad fidē catholicā est ꝯuersus.

¶ Vir q̄dā noie oppiso credēs hereticoꝝ cū occasiōe cuiusdā heretice ꝯsanguinee sue ad eccl̄iam fratrū venissz ⁊ ad tumbā scti petri ꝑgens duos ibi d̄narios cōspexisset ipos denarios accipiēs dixit. Bonū est vt bibamꝰ istos. Statiq̄ totꝰ cepit tremere nec de loco eodez aliq̄tenus potuit se mouere.

De sancto Petro nouo martyre

Qui territ⁹ p̄dictos denarios in loco
suo mox restituit. et sic inde abscessit.
Uidēs aūt beati Petri virtutē here-
sim deseruit ⁊ ad fidē catholicā se con
uertit. Sctīmonialis q̄dam erat in
alemania ⁊ ī claustro Oetembach or
dinis scti Sixti cōstantieñ. dyoces. q̄
ꝑ annū ⁊ ampli⁹ grauē guttā in genu
ꝑpessa est. ita ꝙ nullo r̄medio poterat
liberari. Hec qꝛ sepulchruꝫ scti Petri
corꝑaliter visitare nō poterat. vtpote
que erat sub obediētia ꝯstituta. ⁊ q̄ in
firmitate grauissima vrgebat. cogita
uit saltē p̄dictū sepulchrū mētali gres-
su adire. ac deuotione sedula visitare.
Discens ꝟo ꝙ in. xiij. dietis de loco il-
lo mediolanū posset adiri. q̄tidie ꝓ q̄-
libet dieta centū pat̄ nr̄ ad honorē scti
Petri dicere cepit. Miꝝ īmodū. cum
istas mētales dietas taliter cepit face
re successiue sꝑ ⁊ paulatim cepit se me-
lius habere. At vbi vltimā dietā ꝑfe
cit. ⁊ ad tumbā mentali gressu ꝑuenit
flexis genib⁹ ac si p̄sentialit̄ corā tum-
ba astaret psalteriū cū maxīa deuotio
ne totū legit. Quo expleto ab illa in-
firmitate adeo liberatā se sensit. vt iā
inde modicū q̄d sentiret. Rediens ꝟo
eo modo q̄ iuerat anteq̄ōm̄es dietas
expleuisset. penit⁹ est sanata. Uir q̄
dam de canapicio de villa mazati. no
mine Rufin⁹. grauē valde infirmita-
tem incurrit. Nā vena fracta in inferi
orib⁹ ꝑtibus anteri⁹ sine cessatōe san-
guinē emittebat. ita ꝙ a nullo medico
aliq̄d sibi remediū poterat adhiberi.
Cum g̊ sanguis ꝑ sex dies ⁊ noctes cō
tinue effluxisset. ille btm̄ Petrū deuo-
te in sui auxiliū īuocauit. Qui tā subi-
to sanat⁹ est vt inter effusam orōnez ⁊
receptā liberationē nullū pene fuerit
interuallū. Cū aūt se sopori dedisset.
vidit quēdā fratrē in habitu ordinis
fratrū predicatoꝝ grossum facie atq̄
brunū. quē sociū beati Petri martyrꝫ
existimabat. sicut ꝟe ⁊ talis forme ex-
titerat. Qui cū expansiōe palmas ple
nas sanguine cū q̄dam suaui vnguen
to eidē offerebat dicēs. Sanguis ad-
huc recēs est. Ueni igit̄ ad recentē san
guinē sancti Petri. Qui euigilans se-
pulcrū sancti Petri statuit visitare.
Quedā comitisse de castro massy-
no ypozensis dyoces. cū in beatū Pe-
trum specialē deuotionē haberēt ⁊ ei⁹
vigiliā ieiunarēt. cum ad suā ecclesiaꝫ
vt audirent vesperas accessissent. vna
earū candelā quādā in honorē sancti
Petri martyrꝫ añ q̄dam altare bea-
ti Petri apl̄i posuit comburēdā. Que
cum domū redissent. sacerdos auari-
cia duct⁹ in ip̄am candelā sufflans eaꝫ
extinxit. sꝫ mox lumen redijt ⁊ denuo
ip̄am accēdit. Secūdo ⁊ tercio eā ex-
tinguere voluit. sꝫ lumē vt p̄us redijt.
Uñ tedio affect⁹ chorū intrauit ⁊ an-
te mai⁹ altare aliam candelā inuenit.
quā clericus in honorē scti Petri po-
suerat. q̄ eius vigiliā sil̄iter ieiunabat.
Quā sacerdos bis extinguere voluit
sed neq̄uit. Q̄d videns clericus. irat⁹
dixit. Dyabole. aptuꝫ miraculū nō vi
detis. ⁊ ꝙ sanct⁹ Petrus nō vult vt su
am extinguatis candelā. Territi igit̄
⁊ stupētes sacerdos ⁊ clericus castruꝫ
ascenderūt. ⁊ predictū miraculū om-
nibus narrauerūt. Uir q̄dam no-
mine Roba de meda. cū vsq̄ ad ve-
stes in ludo om̄ia ꝑdidisset. domū in
sero rediens cū lucerna accēsa in lectū
suum adijt ⁊ videns se tam viles pan
nos habere. ⁊ se tantū amisisse ꝯside-
rans. p̄ nimia desꝑatione cepit demo
nes inuocare. ac se eisdē ore nephario
cōmendare. Statīq̄ tres d̄mones af
fuerunt. q̄ lucernā accensam in solari-
um ꝓijcientes. eū ꝑ colluꝫ arripuerūt.
tam fortiter ip̄m stringētes vt nullate
nus loqui posset. Quē cum plurimū
agitarēt. q̄ erant in domo inferiori ad
eum ascēdentes dixerūt. Quid est q̄d
agis o Roba. Quib⁹ demones respō
derūt. Ite ī pace vestra. ⁊ lectos vr̄os
intrare. Illi aūt vocē esse credētes p̄di
cti viri ꝓtinus redierūt. Illis recedē-
tib⁹ cepit multo forti⁹ a demonib⁹ agi
tari. Quod illi cognoscētes sacerdotē
ꝓtinus aduocauerūt. Qui cū ꝑ bea-

candela

tũ petrũ demones adiurasset duo ꝓ-
tinus exierũt. Seqnti ãt die ad sepul
chrũ scti petri adductꝰ ẽ. Ad quẽ frat
Guilhelmꝰ vercelleñ. accedẽs cepit de
monẽ increpare. Qui eũ quẽ nũqꝫ vi-
derat ex noie vocãs ait. Frat Guilhel
me ꝓ te nunqꝫ exibo. qꝛ b nr̃ est. ⁊ nr̃a
opa fecit. Quẽ cuꝫ introgasset q̃ noie
vocaret ait. Vocor balcefas Verũtñ
cũ ꝑ btm̃ petꝝ adiuratꝰ fuissꝫ. ipꝫ i ter
ra ꝓiciẽs mox exiuit. Ipe ãt ꝑfecte sa
nus remãsit ⁊ pniam salutarẽ accepit
L Cũ q̃dã hereticꝰ acerrimꝰ dispu-
tator ⁊ eloqntie singularꝫ cũ btõ Pe-
tro cũ adhuc viueret disputaret. ⁊ er-
rores suos subtilit ⁊ acute ꝓposuisset
in mediũ. ac btm̃ petrũ vt rñderet ad
ꝓposita ĩportunꝰ purgeret. ille delibe-
rationẽ petens oratoriũ q̃dã q̃d ꝓpe
erat intrauit. cũ lachrymis orãs deuꝫ
vt cãm fidei sue defenderet ⁊ loq̃cẽ tu
midũ. aut ad fidei veritatẽ reduceret.
aut lingue ꝑuatiõe puniret ne ꝑ eã de
cetero ꝯ fidei ꝟitatẽ tumeret. Rediẽs
g̃ ad hereticũ corã oĩbꝫ palaꝫ dixit. vt
suas iteꝝ ꝓponeret rõnes. Qui ita pe
nitꝰ factꝰ ẽ mutꝰ vt nec vnũ solũ ꝟbuꝫ
aliq̃tenꝰ ꝓferre valeret. Und̃ heretici
ꝯfusi recesserunt ⁊ catholici deo grãs
retulerũt. Cũ in ramis palmaꝝ dũ
adhuc viueret mediolani p̃dicaret. et
ibi vtriusqꝫ sexꝰ esset maxĩa mltitudo.
dixit publice alta voce. scio ꝓ certo ꝙ
heretici tractant mortẽ meã. ita ꝙ pro
morte mea iã pecunia data ẽ. Sꝫ faci
ant q̃cq̃d pñt. qꝛ magꝫ ꝑseq̃r eos mor
tuꝰ q̃ꝫ viuꝰ. Q̃d veꝝ fuisse manifestuꝫ
est. Apud florẽtiã in mõasterio de ri
pulis sctĩmonial q̃dã in orõne posita
ea die q̃ btũs petrꝰ mortẽ sustinuit. vi
dit btãꝫ ꝟginẽ in excelso throno ĩ glo-
ria residere. ⁊ duos frẽs de ordine p̃di
catoꝝ in celũ ascẽdere. ⁊ hĩcinde iuxta
eã collocatos eẽ. Et cũ inq̃reret q̃ naꝫ
eẽnt. audiuit vocẽ dicẽtẽ sibi. Hic est
frat petrꝰ q̃ in ꝯspectu dñi tãq̃ꝫ fumus
aromatũ gl̃iosus ascẽdit. Reꝑtũqꝫ est
ꝓ certo ꝙ eadẽ die mortẽ subijt. q̃ di-
cta sctĩmonial visionẽ vidit. Vñ cum
lõga ⁊ graui infirmitate laboraret ad
rogãdũ btm̃ petrũ tota deuotiõe se cõ
tulit ⁊ sanitatẽ integrã mox recepit.
Scolarꝫ q̃dã cũ d̃ magalona ad mõ-
tẽ pessulanũ rediret. ex q̃dã saltu adeo
est ruptꝰ ĩ inguine vt dolore nimio ve-
xaret. ⁊ incedere nõ valeret. Hic aliqñ
audiẽs p̃dicare ꝙ q̃dã mlier terrã san
guine btĩ petri resꝑsaꝫ sup cancri cor-
rosionẽ ponens fuerat liberata dixit.
Dñe deꝰ de terra illa nõ habeo. sꝫ q̃ il
li terre meritꝫ btĩ petri tãtã dedisti vir
tutẽ potes ⁊ isti dare. Accipiẽs igr̃ de
terra cũ sig̃ crucꝫ ⁊ inuocatõe martyrꝫ
loco sup̃posuit. ⁊ statim curatꝰ fuit.
Anno dñi. M. cclix. in ciuitate cõpo-
stellis fuit q̃dã vir noie Bñdictꝰ q̃ ti-
bias inflatas hẽbat in modũ vtrium
ventrẽ tumẽtẽ instar pregnãtꝫ. faciẽ ꝑ
nimio tumore horribilẽ. totũqꝫ corpꝰ
inflatũ. ita vt mõstrũ aliq̃d videretur.
Hic cũ a q̃dã matrona vix sup bacu-
lũ se sustẽtãs elemosynã peteret. illa re
spõdit. Magꝫ fossa q̃ꝫ aliq̃ cibo indi-
geres sed meo ꝯsilio acq̃esce. ⁊ ad do-
mũ fratrũ p̃dicatoꝝ pgens ⁊ pctã cõ-
fitẽs btĩ petri patrocinia ĩuocato. Il-
le aũt cũ mane ad domũ fratrũ p̃dica
toꝝ venisset ⁊ hostiũ eccl̃ie clausuꝫ eẽt
secꝰ portã se posuit ⁊ dormiuit. Et ec-
ce q̃dã reuerẽdꝰ in hĩtu p̃dicatoꝝ eidẽ
apparuit ⁊ capa ipm̃ coopiens euꝫ in
eccl̃iam introduxit. Ille aũt euigilãs
⁊ in eccl̃ia se reꝑpit. ⁊ ꝑfecte se sanatũ
inuenit. Q̃d mltis admiratõꝫ intulit
⁊ stuporẽ cũ viderẽt hoĩem pene mor-
tuũ tã subito a g̃ui infirmitate fuisse li
beratũ. Legẽda. lxij. A

De sancto Philippo apl̃o.

Philippus dicit̃ os lã
padis. vel os manuũ. Vl̃
dicit̃ a philos q̃d ẽ amor ⁊
iper q̃d est sup̃. q̃si amator
sup̃noꝝ. Dicit̃ igit̃ os lampadis pro-
pter suã luculentã p̃dicatiõeꝫ. os ma-
nuũ ꝓpter assiduam opationeꝫ. ama-
tor sup̃noꝝ. ꝓpter celestem ꝯtempla-
tionem. A

De sancto Philippo apl'o

Philipp⁹ apl's cũ .xx. annis per sithiaz p̃dicasset a paganis tenetur. ⁊ ad imolandum statue martis ab eisdẽ cõpellit. Tunc subito draco q̃dã ingens de sub base exiuit. q̃ filiũ põtificis q̃ ignẽ mistrabat i sacrificio interfecit. duosq̃ tribunos q̃ꝝ ministri Philippũ in vinculis detinebãt extinxit. ceterosq̃ adeo sui flat⁹ fetore infecit. vt oẽs morbidi redderent. Dixitq̃ philipp⁹. Credite mihi ⁊ statuaz istã ꝯfringite ⁊ i loco ei⁹ crucẽ dñi adorate. vt infirmi vr̃i sanent. ⁊ mortui suscitent. At hi q̃ cruciabant clamabãt. Tm̃ fac vt sanemur. ⁊ hũc martẽ ꝓtinus ꝯfringem⁹. Tũc philipp⁹ dracõi p̃cepit vt in locũ desertũ descẽderet. ita vt nulli oino noceret. Qui statĩ recessit ⁊ vlteri⁹ ñ cõparuit. Tũc philipp⁹ oẽs sanauit. ⁊ illis trib⁹ mortuis vite bñficiũ ipetrauit. Sicq̃ vniuers credẽtibus. ꝑ annũ vnũ adhuc eis p̃dicauit ⁊ i eis p̃sbyteros ⁊ dyacones ordinãs in asiã ciuitatẽ hierapoliz venit. ibiq̃ heresim hebeonitaꝝ q̃ xp̃m carnẽ fantasticã assumpsisse dogmatizabãt extinxit. Erãt ãt illi due sacratissime virgines filie ei⁹. ꝑ q̃s dñs mltos ad fidẽ ꝯuertit. Philipp⁹ ãt añ septẽ dies obitus sui epos ⁊ p̃sbyteros ꝯuocauit. eisq̃ dixit. Hos septẽ dies ꝓpter ammonitionẽ vr̃am mihi dñs ꝯcessit. Erat aũt annoꝝ. lxxxvij. P⁹ h̃ infideles ip̃z tenuerũt. ⁊ cruci ad instar magistri sui quẽ p̃dicabat affixerunt. ⁊ sic ad dñm migr̃uit. ⁊ feliciter vitã cõpleuit. Juxta aũt eũ due filie ei⁹. vna a dextr⁹. ⁊ alia a sinistr⁹ sũt sepulte. De isto philippo sic dic̃ Jsid. in li. de vita ⁊ ortu ⁊ obitu sctõꝝ. Philipp⁹ gallis p̃dicabat xp̃m. barbaras gẽtes vicinasq̃ tenebras et tumẽti occeano ꝯiũctas ad scie lumen fideiq̃ portũ deduxit. Demũ in ierapoli frigie ꝓuincie vrbe crucifix⁹ lapidatusq̃ obijt. silq̃ cũ filiab⁹ suis ibi requescit. Hec Jsid. De philippo aũt q̃ fuit vn⁹ de septẽ dyaconib⁹ dic̃ Hieronym⁹ in martyrologio. q̃. viij. idus iulij signis ⁊ ꝓdigijs inclit⁹ apud cesareã requeuit. iuxta quem tres filie ei⁹ tumulate sunt. nã q̃rta apud ephesuz requescit. Prim⁹ g̃ philipp⁹ ab isto differt q̃ ille fuit apl's. iste dyacon⁹. Jlle q̃escit apd̃ ierapoli. iste apd̃ cesareã. Jlle habuit duas filias ꝓphetissas. iste q̃ttuor. Licet hystoria eccl'iastica videat dicere q̃ fuit philipp⁹ apl'us q̃ habuit q̃ttuor filias ꝓphetissas. sz in h̃ magis Hieronymo est credendũ.

Legenda. lxiij. A

De sctõ Jacobo apl'o minori.

Iacobus dicitur supplãtator vel supplãtãs festinãtẽ vel p̃parãs. Vel dicit iacob⁹ a ia q̃d est de⁹. ⁊ cobar q̃d ẽ on⁹ vel pond⁹. Vel iacob⁹ q̃si iacop⁹. a iaculo ⁊ cope q̃d ẽ cesio. q̃si cesus iaculis. Dicit g̃ supplantator mũdi ꝑ ꝯtemptũ. supplãtãs festinãtẽ diabolũ. p̃parãs ad om̃e bonũ corp⁹ suũ. Male em̃ passiones nob̃ insunt ex tribus sic̃ dicit Gregori⁹ nisen⁹. Ex mala educatõe siue ꝯuersatõe. ex corpis mala hitudine. ex vicio ig̃rantie. Curant aũt vt dic̃ bona ꝯsuetudie. bona exercitatõe. studio doctrine. Sic btũs iacobus se curauit. ⁊ iõ corp⁹ ad om̃e bonũ paratũ habuit. Dicit etiã pondus diuinũ ꝑ grauitatẽ moꝝ. iaculis cesus ꝑ martyrium. B

Iacob⁹ iste apl's vocat⁹ ẽ iacobus alphei scz fili⁹. Jacobus frater dñi. iacob⁹ minor ⁊ iacobus iust⁹. Jacob⁹ alphei d̃r nõ tm̃ s̃m carnẽ. sz etiã s̃m nois interp̃tatõez. Alpheus em̃ interp̃tat doctus vel documentũ. vel fugitiu⁹ vel millesim⁹. Dicit g̃ iacob⁹ alphei. q̃ fuit doct⁹ ꝑ scie inspiratõez. documẽtũ ꝑ alioꝝ eruditionẽ. fugitiu⁹ de mũdo ꝑ despectionẽ. ⁊ millesim⁹ ꝑ humilitat⁹ reputatiõez. Frat q̃dem dñi dicit ex eo q̃ simillim⁹ sibi fuisse ꝑhibet. adeo vt pleriq̃ in eorũ specie fallerent. Vñ cũ iudei ad capiendũ xp̃m ꝑgerẽt. ne forte Jacobuz in ꝑsona xp̃i capent. a iuda q̃ xp̃m a iacobo tãq̃ eoꝝ familiar⁹ optime discer

nebat signū oscului acceperūt. Hoc eti-
am testat Ignatiꝰ in q̄dā epla ad Jo-
hānē euāgelistā. sic dicēs. Si licitū est
mihi apud te ad hierosolymē ptes vo
lo ascēdere. vt videā illū venerabilē Ja
cobū q̄ cognoiat iustꝰ quē referūt xpo
iesu simillimū facie. vita z mō ꝙuersa-
cōis. ac si eiusdē vteri frat eēt gemellꝰ.
Quē dicūt si video. video z ipm iesuz
pm oia corpis ei⁹ liniamēta. Vel dicit
frat dñi. qm xps z Jacob sic a duab⁹
sororib⁹ descēderāt. sic a duob⁹ frib⁹. s.
Joseph z Cleopha descēdere putabā
tur. Nō em dr frat dñi q: fuerit filꝰ io
seph spōsi Marie de vxore alia. sic ali
qui voluēt dicere. sz q: erat filꝰ Ma-
rie filie cleophe. q̄ q̄dem cleophas fuit
frat ipsi⁹ ioseph spōsi Marie. licet ma
gister Jōhes beleth dicat. q: alpheus
pī ipi⁹ iacobi fuit frat ioseph spōsi ma
rie. qō vez nō credit. Judei g̃ frēs vo-
cabāt q̄ se ex vtraq; pte sanguis ꝙtin-
gebāt. Vel dr frat dñi. xpter p̄
rogatiuā z excellētiā sctitatꝫ. ob quā p̄
ceteꝛꝫ apl⁹ hierosolymis ē eps ordi-
natus. Dicit etiā iacob⁹ minor ad diffe-
rētiā iacobi filij zebedei. Licz em iaco
bo zebedei natꝰ sit ꝑior. fuit tñ vocatio
ne posterior. Eln etiā hec ꝙsuetudo in
plerisq; regiōib⁹ obseruat. vt ille q̄ ꝑior
ingredit maior voceꝝ. z ille q̄ posterior
minor. licz sit ꝑior aut etate maior aut
sctitate dignior. Dicit etiā iacob⁹ iust⁹
xpter meritū excellētissime sctitatꝫ. Na
pm Hiero. tante reuerētie z sctitatꝫ in
xpo extitit. vt fimbrias vestimēti eius
certatim cupent tāgere. Eln z de eius
sctitate sic scpsit Egisipp⁹ apl⁹ oꝝ vici-
nus. sicut i ecclīastica hystoriis legitur
Suscepit inq̄t eccliam frat dñi iacob⁹
q̄ ab oib⁹ noiat⁹ ē iust⁹. ab ipis tpibus
dñi pdurās vsq; ad nos. Hic ex vtero
mris sue sctus fuit. vinū z sicerā nō bi-
bit. carnes nūq; māducauit. ferrū i ca
put ei⁹ nō ascēdit. oleo nō est vnct⁹. bal-
neis nō est vsus. sindone. i. veste linea
sp indut⁹. Totiēs in ozone genua fle-
xerat vt callos in genib⁹ sic in calcane-
is videret hīe. Pro hac icessabili z sū-
ma iusticia appellat⁹ ē iust⁹ z abba. qō
est interp̄tatū munimētū. ppli z iusti-
cia. Hic sol⁹ inf apl⁹os xpi nimiā scti-
tatē suā ꝑmittebat intrare i sctā scrō. hec Egisipp⁹. Dicit etiaz q: pm⁹ inter
apl⁹os missaz celebrauit. Nā xpter sue
excellētiā sctitatꝫ hūc sibi honorē apli
fecerūt. vt post ascēsionē dñi pm⁹ inter
eos missam hierosolymis celebraret.
etiā añq; esset eps ordinat⁹. cū añ eius
ordinatōez in actib⁹ dicat q: discipuli
erāt pseuerātes i doctrina apl⁹oꝝ z cōi
catōe fractōis panis. qō de misse cele-
bratōne accipit. Vel forte iō pm⁹ cele-
brasse dr. q: pm⁹ i pōtificalib⁹ ea dixit.
se ghibeꝝ. sic z Petr⁹ postmodū pm⁹ i
anthiochia missam celebrauit. z mar
cus in alexādria. Hic ꝓperue ꝙginita-
tis extitit. sic testat Hiero. in lib. ꝓra
Jouinianū. In pasceue aūt mortuo
dño sic dicit Joseph⁹ z Hiero. in li. de
viris illustrib⁹. Jacob⁹ votū vouit se
nō comesturꝰ donec videret dñz a mor
tuis surrexisse. In ipa aūt die resurre-
ctōis. cū vsq; ad die illā Jacob⁹ nō gu
stasset cibū. eidez dñs apparuit ac eis
q̄ cū eo erāt z dixit. Ponite mēsaz z pa
nē. deide panē accipiēs būdixit z ōdit
iacobo iusto dicēs. Surge frat mi co-
mede. q: filꝰ hois a mortuis resurre-
xit. Septio igr anno epat⁹ ei⁹ cū ad di
em pasche apli hierosolymis ꝙuenis-
sent. inrogāte eos iacobo q̄nta p eos
fecisset dñs cotā ꝓplo referebāt. Cū g̃
septē dieb⁹ iacob⁹ cū alijs apl⁹is i tēplo
p̄dicasset cotā Caypha z aliq̄b⁹ iudeis
z iā ꝓpe eēt vt iā baptizari vellēt. repē
te q̄dā tēpluz ingredies clamare ince-
pit. O viri israhelite q̄d facitꝫ. Cur ab
istis vos magꝫ decipi ꝑmittitꝫ. Intā
tū aūt ꝓfm ꝙfitauit. vt apl⁹os lapida
rent. Ascēdit aūt hō ille sup gradū
vbi iacob⁹ p̄dicabat z ipm ꝓcipitauit
deorsuz. z extūc p̄fimū claudicauit. Hic
aūt. vij. anno post ascēsionē dñi btus
iacob⁹ passus est. Jn anno ār
epat⁹ sui. xxx. videtes iudei q: paulū nō
possent occidere eo q: cesarē appellasset
z romā missus fuisset. ꝑsecutōis sue ty

rannidē in iacobū ꝯuerterūt. ꝯ eū oc/
casionē q̄rētes. Et sic p̄dict⁹ egisippus
ꝯtēporane⁹ apl'oꝝ refert. ſm qd̄ in ec/
clesiastica hystoria iuenit̄. iudei ad euz
ꝯuenerūt dicētes. Oram⁹ te vt reuoces
ꝓpl'm qꝛ ip̄e errat in iesu putās ꝙ ipse
sit xp̄s. Precamur g̊ vt dissuadeas oī/
bus ꝯueniētib⁹ in die pasche de iesu. ti
bi ei obtꝑabim⁹ oēs. ⁊ de te tā nos q̄ꝫ
ꝓpl's testimoniū ferim⁹. qꝛ iust⁹ es ⁊ ꝑ
sonā nulli⁹ accipis. Statuerūt igr̄ illū
sup̄ pinnā tēpli ⁊ voce mag̅ clamātes
dixerūt. Uiroꝝ iustissime cui nos oēs
obtꝑare d̄bem⁹. qm̄ ꝓpl's errat post ie
sum q̄ crucifixus ē enūcia nobis q̄d ti/
bi videt̄. Tūc iacob⁹ cū ingēti voce rn̄
dit. Quid me int̄rogat⁹ de filio hoīs.
Ecce ip̄e sedet in celis a dextr⁹ summe
v̄tutis. vētur⁹ iudicare viuos ⁊ mortu
os. Hec audiētes xp̄iani valde gauisi
sūt. ⁊ libēter eū audierūt. Pharisei āt
⁊ scribe dixerūt. Malefecim⁹ tale testi
moniū p̄stare iesu. Sz ascēdam⁹ ⁊ p̄ci
pitem⁹ eū deorsuz. vt ceteri terreant̄. et
ei credere nō p̄sumāt. Et sil'r voce ma/
gna exclamauerūt dicētes. O o ⁊ iust⁹
errauit. Ascēderūt g̊ ⁊ p̄cipitauerūt eū
Cū g̊ p̄cipitassent lapidib⁹ eū obrue/
bāt dicētes. Lapidem⁹ iacobū iustuz.
Qui deiect⁹ n̄ solū mori n̄ potuit. sz cō
uers⁹ ⁊ sup̄ genua ꝓcūbēs dicebat Ro
go dn̄e dimitte eis. qꝛ nesciūt q̄d faciūt
Tūc vn⁹ ex sacerdotib⁹ ex filijs rechab
exclamauit. Parcite q̄so. q̄d facitis. ꝓ
vob̄ orat h̄ iust⁹ quē lapidat⁹. Tūc vn⁹
ex ip̄is ꝑticā fullonis arripiēs valido
ictu caput ei⁹ ipetijt ⁊ cerebrū excussit.
Hc egisipp⁹ Taliq̄ martyrio migūit
ad dn̄z sb̄ nerone q̄ cepit āno dn̄i. lvij.
sepult⁹ ibidē ꝓpe tēplū. Cū āt ꝓpl's vel
let ei⁹ mortē vīdicare ⁊ malefactores
cape ⁊ punire ꝓtin⁹ aufugert̄. Refert
ioseph⁹ ꝙ ꝓpt̄ pctm̄ mort⁹ iacobi iusti
fctm̄ ē excidiū i hierl'z ⁊ dispsio iudeoꝝ
sz nō solū ob mortē Jacobi. sz etiā ob
mortez dn̄i p̄cipue destructio facta est
ſm qd̄ dic̄ dn̄s. Nō relinq̄nt in te lapi
dē sup̄ lapidē eo ꝙ nō cogūer⁹ tp̄s visi
tatōis tue. Sz qm̄ nō vult dn̄s mortē
pctōris. ⁊ vt ip̄i excusatōez nō h̄rent. ꝑ
xl. annos eoꝝ pniam expectauit. ⁊ per
apl'os maxīe ꝑ Jacobū frēm dn̄i inter
eos ꝯtinue p̄dicantē eos ad pniam re
uocabat. Sz cū ꝑ ammonitōez eos n̄
posset reuocare voluit eos saltē ꝓdigi/
is exterrere. Nā i his. xl. annis sibi ad
pniam dat⁹ m̄lta mōstra ⁊ ꝓdigia. sic
refert Joseph⁹ euenerūt. Nā stella pre
fulgēs gladio ꝑ oīa sil'is visa est ciuita
ti desup̄ iminere. ac ꝑ totū annū exitia
libus flāmis ardere. In q̄dā festo azi/
moꝝ hora noct⁹ nona tāt⁹ fulgor araz
templūq̄ circūdedit. vt oēs diē claris/
simū factū putarēt. In eadē festiuita/
te vitula ad īmolādū adducta int̄ mi/
nistroꝝ man⁹ agnā subito est enixa.
Post aliq̄t dies ꝓpe solis occasum visi
sunt curr⁹ ⁊ q̄drige in om̄i regiōe ꝑ ae/
rem ferri ⁊ armatoꝝ cohortes misceri
nubib⁹ ⁊ vrbes circūdare agminib⁹ ī/
prouisis. In alio die festo q̄ penthe
costen appellat̄ noctu sacerdotes tem/
plum ingressi ad ministeria ex more
cōplenda. motus q̄sdā strepitusq̄ sen/
serūt ac voces subitas audierūt dicen
tes. Trāseam⁹ ab his sedib⁹. Ante
quartū etiā annū belli q̄dam vir noīe
iesus ananie fili⁹ in festo tabernaculo/
rū repēte clamare cepit. Uox ab orien
te. vox ab occidēte. vox a q̄ttuor vētis.
vox sup̄ hierosolymā ⁊ sup̄ tēplū. vox
sup̄ spōsos ⁊ spōsas. vox sup̄ ꝓpl'm vni
uersuz. Predict⁹ igit̄ vir capit̄. cedit̄ v̄/
berat̄. Sz ille aliud dicere neq̄ens q̄n
to pl⁹ v̄berat̄ tāto forti⁹ clamabat Ad
iudicē igit̄ adducit̄. tormēt⁹ diris afficit̄
vsq̄ ad patefactōez ossiū laniat̄. Sz il
le nec p̄ces nec lachrymas effundebat
sz cū q̄dā vlulatu ꝑ singula pene v̄be/
ra eadē ꝓferebat addēs etiā h̄. Ue ve
hierosolymis. Hec ioseph⁹. Et Cū
aūt iudei nec ammonitōib⁹ ꝯuerterēt̄.
nec tātis ꝓdigijs t̄rerent̄ p⁹ q̄dragesi/
mū ānū dn̄s Uespasianū ⁊ Tytū hie
rusalē adduxit. q̄ ip̄az ciuitatē fundit⁹
destruxerūt. Hec autē fuit causa aduē
tus ip̄oruz in hierusalē sicut in quadā
hystoria inuenit̄. licz apocrifa. Uidēs

pylat⁹ qꝛ iesum inocentē cōdemnaue/
rat timēs offensam tyberij cesarꝫ ꝓ se
excusando nūciū noīe Albanū ad cesa
rē destinauit. Eo aūt tpe Vespasian⁹
monarchiā in galacia a tyberio cesare
tenebat. Nūci⁹ igit̄ pylati a ventis cō/
trarijs in galaciā pellit̄. ⁊ ad Vespasi/
anū adducit̄. Talis aūt ibi ꝓuabat̄ cō
suetudo. vt q̄cūq; ibidē naufragiū pa
teret̄. reb⁹ ⁊ ꝓuituti p̄ncipis subderet̄.
Quē vespasian⁹ q̄s eēt aut vñ veniret
seu q̄ tenderet req̄siuit. Cui ille. Hie/
rosolimitan⁹ sum. de partib⁹ illis veni
Romā vsq; tendebā. Cui vespasian⁹
De terra sapiētiū venis. artē nosti me
dicamīs. medic⁹ es. curare me debes.
Vespasian⁹ em̄ q̄dā genus ꝟmiū na
rib⁹ insitū ab infantia gerebat. Vñ et
a vespis Vespasian⁹ dicebat̄. Cui vir
ille rñdit. Artē medicamīs dñe nescio
⁊ iō curare te nō valeo. Cui vespasia/
nus. Nisi me curauerꝫ morte morierꝫ.
Cui ille ait. Ille q̄ cecos illuminauit.
d̄mōes effugauit. mortuos suscitauit.
ille nouit qꝛ artē medēdi ignoro. Cui
vespasian⁹. Quis est ille de q̄ tāta ꝓfa
ris. Et ille. Jesus nazaren⁹ quē iudei
ꝑ inuidiā occiderūt. in quē si crediderꝫ
sanitatꝫ gr̄am ꝯseq̄ris. Et vespasian⁹
ait. Credo. qꝛ qui mortuos suscitauit.
me etiā de infirmitate hac liberare po
terit. Et h̄ dicēdo. vespe de narib⁹ eius
ceciderūt. ⁊ ꝯtinuo sanitatem recepit.
Tūc vespasian⁹ ingēti gaudio replet⁹
ait. Cert⁹ sum qꝛ fili⁹ dei fuit q̄ me cu/
rare potuit. Petita igit̄ a cesare licētia
hierosolymā cū manu armata ꝑgam
⁊ oēs ꝓditores h⁹ ⁊ occisores fundit⁹
euertā. Dixitq; Albano nūcio pylati.
Reb⁹ ⁊ vita san⁹ ⁊ incolumis domuꝫ
tuā mei lnia reuertarꝫ. Vespasian⁹ igi
tur romā adijt. ⁊ destruēdi iudeā ⁊ hie
rusalē a Tyberio cesare lniam ipetra/
uit. Per annos igit̄ plures exercitū cō
gregauit. tpe scꝫ Neronis ipatoris cū
iudei ipio rebellassent. Vñ ꝓm croni/
cas nō fecit h̄ zelo xp̄i. sed quia a dñio
recesserāt romanoꝝ. Hierusalē igit̄ cū
copioso exercitu Vespasian⁹ aduenit.
⁊ in die pasche hierusalē ꝑ circūitū po
tēter obsedit. ibiq; infinitā mltitudiēꝫ
q̄ ad diem festū ꝯuenerat conclusit.
F Per aliq̄d aūt tp̄s añq̄ vespasia/
nus hierl'm aduenirет. fideles qui ibi
erāt a spūsctō admonent̄ vt inde rece/
dāt ⁊ in q̄daꝫ opido trans iordanē q̄d
pellan vocat̄ secedāt. vt ablatꝫ ab vr/
be sctis virꝫ. celesti vidicte fieret loc⁹ tā
de vrbe sacrilega. q̄ de ꝓpl'o scelerato.
Quādā aūt ciuitatē iudee noīe iona/
patā in q̄ Joseph⁹ ⁊ dux ⁊ p̄nceps erat
p̄mo oīm est aggressus. Sꝫ iosephus
cū suis virilit̄ resistebat. Tādeꝫ vidēs
ioseph⁹ iminere excidiū ciuitatꝫ. assum
ptis vndecim iudeis subterraneā do/
mū intrauit. vbi q̄driduana fame af/
flicti iudei nō ꝯsentiēte Josepho ma/
lebāt ibidē mori q̄ Vespasiani se sub
mittere ꝓuituti. Volebātq; se mutuo
interficere ⁊ sanguinē suū in sacrificiū
deo offerre. Et qm̄ Joseph⁹ inter eos
dignior erat. volebāt eū p̄mit⁹ occide/
re. vt eius effusiōe sanguis deus citius
placaret̄. Vel vt in q̄dā cronica d̄r. iō
se mutuo interficere volebāt. ne darēt̄
in manib⁹ romanoꝝ. At iosephus vir
prudēs ⁊ mori nolēs. iudicē mortꝫ ⁊ sa
crificij se ꝯstituit ⁊ q̄s p̄or alio occidē/
dus esset int̄ binos ⁊ binos sortē mit/
tere iussit. Missis igit̄ sortib⁹. sors nūc
vnū nūc aliū morti tradidit donec vē/
tū est ad vltimū. cū q̄ Joseph⁹ sortem
missur⁹ fuit. Tūc ioseph⁹ hō strēnu⁹ et
agilis gladiū illi abstulit. ⁊ q̄d magis
eligeret vitā scꝫ aut mortē req̄siuit. ⁊ vt
sine dilatōne eligeret p̄cepit. Et ille ti/
mēs rñdit. Viuere ñ recuso. si gr̄a tui
vitā ꝯseruare valeo. Tūc ioseph⁹ vni
familiari Vespasiani ⁊ sibi etiā fami/
liari latēter locut⁹ ē. ⁊ vt sibi vita dona
ret̄ petijt. ⁊ q̄d petijt ipetrauit. Cū aūt
añ Vespasianū Joseph⁹ essꝫ adduct⁹
dixit ei vespasian⁹. Mortē meruisses
si h⁹ petitōib⁹ liberat⁹ nō esses. Et iose
phus. Si q̄d ꝑperā actū est in melius
cōmutari pōt. Et vespasian⁹. Qui vi/
ctus est q̄d facere pōt. Et ioseph⁹. Ali
q̄d facere potero si dictis meis aures

tuas demulsero. Et vespasian⁹. Cōce
dat' vt v̄bis tuis inhereas. ⁊ q̄cq̄d bo//
ni dictur⁹ es pacifice audiat' Et Jose//
phus. Impator roman⁹ interijt ⁊ sena
tus impatorez te fecit. Et vespasian⁹.
Si ꝓpheta es. q̄re nō es vaticinat⁹ hu
ic ciuitati ꝙ mee sit subijciēda ditioni.
Et ioseph⁹. Per q̄draginta dies hoc
eis p̄dixi. Interea legati romanoruz
veniūt. vespasianū in impiuz sublima
tū asserūt. eūcq̄ romā deducunt. Hoc
q̄z Eusebi⁹ in cronica testat'. q. s. Jose
phus vespasiano p̄dixit tā de impato
ris morte q̄ꝫ de sua sublimatōe. Reli//
quit aūt vespasian⁹ tytū filiū suū i ob//
sidione hierl'm. Tytus aūt vt in eadē
hystoria apocripha legit'. audiēs p̄rez
suū in impiuz sublimatū. tāto gaudio
⁊ exultatōe replet' ꝙ neruoꝝ ꝯtractiōe
ex frigiditate corripit'. ⁊ altero cruce de
bilitat⁹ palysi torq̄t'. Joseph⁹ āt audiēs
titū palysi laborare. cām morbi ⁊ tp̄s
morbi diligēt' inq̄rit. Cā nescit'. morb⁹
ig̊rat'. de tpe āt q̄m audita p̄ris electōe
h̄ sibi acciderit aperit'. Joseph⁹ āt vir
ꝓuid⁹ ⁊ sapiēs ex pauc⁹ mlta ꝯiecit. et
ex tpe morbū ⁊ cām inuenit sciēs quia
gaudio ⁊ leticia supabundāti debilita
tus fuerit. Aniaduertēs itaq̄ q̄ ꝯria
ꝯrijs curant'. sciēs etiā q̄ q̄d amore cō
q̄rit' dolore freq̄nter amittit'. q̄rere ce//
pit an aliq̄s esset q̄ p̄ncipis inimicitijs
obnoxi⁹ teneret'. Et erat ibi seru⁹ adeo
tito molest⁹ vt sine vehemēti ꝯturbati
tione nullaten⁹ i eū posset respicere nec
etiā nomē ei⁹ audire. Dixit itaq̄ tito.
Si curari desideras oēs q̄ in meo co//
mitatu venerint saluos facias. Cui ty
tus. Quicūq̄ in tuo comitatu venerit
secur⁹ habeat' ⁊ salu⁹. Tūc ioseph⁹ ci//
to prandiū fieri p̄cepit. ⁊ mēsam suam
mēse tyti appositā locauit. ⁊ s̄uū a de//
xtris suis sedere fecit. Quē tyt⁹ respici
ens molestia cōturbat⁹ infremuit. ⁊ q̄
p̄us gaudio infrigidat⁹ fuerat. accēsio
ne furoris incaluit neruosq̄ distēdēs
curat⁹ fuit. Post h̄ tytus ⁊ seruū in sui
gr̄am ⁊ iosephū in sui amicitiā recepit
Utꝝ aūt hec hystoria apocripha nar
randa sit. lectoris iudicio relinq̄tur.

G Biennio igit' a tyto hierl'm obses
sa inter cetera mala q̄ obsessos g̃uiter
purgebant tāta fames om̄es tenuit ꝙ
pentes filijs. ⁊ filij pentib⁹ viri vxori//
bus. ⁊ vxores vir⁹ cibos nō tm̄ e ma//
nibus sz etiā ex ip̄is dentib⁹ rapiebāt.
Juuenes etiaz etate fortiores velut si//
mulachra p vias oberrādo p̄ fame ex
animes cadebāt. Qui mortuos sepeli
ebāt sepe sup ip̄os mortuos mortui ca
debāt. Fetorē itaq̄ cadaueꝝ nō feren//
tes ex publico sumptu ip̄a sepeliebant
Sz deficiēte sumptu. vincēte cadaue//
rū multitudine de muro cadauera p̄ci
pitabāt. At tytus circūiens cū vidissz
valles repletas cadaueribꝫ. ⁊ totā pa//
triā ex eoꝝ fetore corruptā. man⁹ suas
cū lachrymis ad celum leuauit dicēs.
Deus tu vides. q̄ ego h̄ nō facio. Tā
ta em̄ ibi fames erat ꝙ calciamēta sua
⁊ corrigias comedebāt. Matrona
q̄dā insup genere ⁊ diuitijs nobilis si//
cut in hysto. eccle. legit'. cū p̄dones i ei⁹
domū irruētes eaz oibus expoliassent
nec sibi vltra q̄d comederet remāsisset
puuluz lactētē tenēs i manib⁹ ait. In//
felicis matris infelicior fili. in bello. in
fame. in direptōe. cui te reseruabo. Ue//
ni g̊ nūc o mi nate. esto matri cib⁹. p̄do
nibus furor. seculis fabula. Et his di
ctis filiū iugulauit ⁊ coxit. ⁊ dimidiuz
comedēs ptez alterā occultauit. Et ec
ce ꝯfestim p̄dones odorē carnis senti//
entes in domū irruunt. ⁊ nisi carnē ꝓ//
dat mortē minant'. Tunc illa detegēs
infantis mēbra. ecce inq̄t vobis ptem
optimā reseruaui. At illos tātus hor//
ror inuasit ꝙ nec loq̄ potuerūt. Et illa
Me⁹ est inq̄t filius hic. meū est pctm̄.
Securi edite. q̄ p̄or ego comedi quez
genui. Nolite fieri aut mr̄e religiosio//
res aut feminis molliores. ꝙ si vincit
vos pietas ⁊ horretis. ego totū come//
dam que dimidiū iam comedi. illi ve//
ro tremētes ⁊ territi discesserūt. Tā
dem scd̄o anno impij vespasiani tytus
hierusalē cepit. ⁊ captam subuertit. tē//
plūq̄ fundit⁹ destruxit. Et sicut iudei

xp̄m.xxx. denarijs emerant. sic et ipse vno denario.xxx.iudeos vẽdidit. Sicut aũt narrat ioseph⁹ nonagitaseptez milia iudeoꝝ vendita sunt. ⁊ vndeciescentena milia fame ⁊ gladio ꝑierunt. H Legit̄ q̄z ꝙ tytus intrans hierusalẽ quedã muꝝ densissimũ vidit. ip̄m ꝙ ꝑforari ꝑcepit. Factoꝙ foramie q̄ndam intus senẽ aspectu ⁊ canicie venerabilẽ inuenerũt. Qui req̄situs q̄s eẽt rñdit se esse ioseph ab arimathia ciuitate iudee seq̄z a iudeis ibidẽ clausuz ⁊ muratũ fuisse. eo ꝙ xp̄m sepelisset. Addiditꝙ ꝙ ab illo tp̄e vsq̄z nũc celesti sit cibo pastus ⁊ diuino lumĩe ꝯfortatus. In euãgelio tñ Nicodemi d̄r ꝙ cũ iudei ip̄m reclusissent. xp̄s resurgẽs eum inde eripuit ⁊ in arimathiã duxit. Potest dici ꝙ cũ eductus a p̄dicatione xp̄i nõ cessaret. a iudeis iterũ est reclusus. Mortuo q̄z vespasiano impatore Tytus fili⁹ eius eidez in impio successit q̄ fuit vir clemẽtissim⁹ ⁊ multe liberalitatis. Tanteq̄z bonitatis fuit sic̄ ait Eusebi⁹ cesariẽsis in cronica testat̄ Hierony. ꝙ dũ q̄dam sero recordat⁹ fuisset ꝙ illo die nil boni egisset aut nihil dedisset ait. O amici hũc diez ꝑdidi. P⁹ longa tp̄a q̄dam iudei hierl'm reedificare volẽtes exeuntes p̄mo mane plurimas cruces de rore inuenerũt. q̄s territi fugiẽtes. ⁊ secũdo mane redeũtes vnusq̄sq̄z vt ait Milet⁹ in cronica sua cruces sanguineas vestib⁹ suis insitas inuenit. q̄ vehemẽter territi in fugã iterũ versi sunt. s̄z tercio die reuersi. vapore ignis de terra ꝓdeũtis penitus sũt exusti. Legenda.lxiiij. A

De Inuentõe sancte crucis.

Inuentio sancte crucis d̄r. q̄z tali die crux inuẽta fuisse refertur. Naz ⁊ antea fuit inuenta a Seth filio Adam in terrestri paradiso. sicut ĩfra narratur a Salomone. in libano a regina sabba. in Salomonis tẽplo. a iudeis in aqua piscine. hodie ab helena in monte caluarie. A

Inuentio sancte crucis post annos ducentos ⁊ ampli⁹ a resurrectione dñi facta est. Legit̄ eĩ in euãgelio Nicodemi ꝙ cũ adam infirmaret̄. Seth filius ei⁹ portas ꝑadisi adijt ⁊ oleũ ligni miscd̄ie q̄ corp⁹ patris ꝑungeret ⁊ sanitatẽ reciꝑet postulauit. Cui apparẽs michael archangelus ait Noli laborare neq̄z flere ꝓ oleo ligni miscd̄ie obtinẽdo. q̄z nullaten⁹ illud asseq̄ poteris. nisi q̄n cõpleti fuerit q̄nq̄z milia q̄ngẽti anni. licet ab Adaz vsq̄z ad passionẽ xp̄i anni tm̄ q̄nq̄z milia centũnonagintanouẽ fluxisse credãtur. Legit̄ q̄z alibi ꝙ angel⁹ eidẽ ramusculũ q̄ndã obtulit ⁊ iussit ꝙ in monte libani plantaret̄. In quadã vero hystoria grecoꝝ licz apocripha legit̄ ꝙ angelus d̄ ligno in q̄ peccauit Adã. eidẽ tradidit dicẽs. ꝙ quãdo faceret fructũ pater sanaret̄. Qui rediẽs ⁊ patrẽ mortuũ inueniẽs ip̄m ramũ sup̄ tumuluz patris plãtauit. Qui plantat⁹ in arborem magnã creuit. ⁊ vsq̄z ad Salomonis tp̄a ꝑdurauit. Vtrũ aũt hec vera sint. lectoris iudicio relinq̄tur cũ ĩ nulla cronica vel hystoria autẽtica hec legant̄. Salomõ aũt arborẽ tã pulchrã cõsiderãs ip̄am ꝑcepit incidi ⁊ ĩ domo saltus locari. Nusq̄z tñ vt ait Johes beleth locari poterat nec alicui loco apta reperiri valebat. sed modo aut excedebat longitudĩe. aut deficiebat nimia breuitate. Si quãdo ꝟo ꝑm loci exigentiã ip̄az rõnabiliter decurtassent adeo breuis videbat̄ ꝙ oĩno incõgrua habebat̄. Ob hoc indignati artifices ip̄am reprobauerũt ⁊ sup̄ q̄ndã lacuz vt esset pons trãseuntib⁹ ꝓiecerũt. Regina aũt sabba cũ venisset audire sapientiã Salomonis. ⁊ p̄dictũ lacũ trãsire vellet. vidit in spũ ꝙ saluator mũdi in ligno suspẽdend⁹ fuerat. ⁊ iõ sup̄ illud lignũ transire noluit. sed ip̄m ꝓtinus adorauit. In hystoria tñ scholastica legit̄ ꝙ predictũ lignũ regina sabba in domo saltus vidit. Cũq̄z ad domũ suam redisset. intimauit Salomoni ꝙ in illo ligno q̄dam suspendẽd⁹ eẽt

ꝑ cuius mortẽ iudeorũ regnum deleri deberet. Salomõ igit̃ predictũ lignũ inde sustulit. ⁊ ĩ ꝓfundissimis terre visceribꝫ illud dimergi fecit. Postea ꝓbatica piscina ibidẽ facta est. vbi nathinei hostias abluebãt. ⁊ nõ solum ex descensu angeli sed etiã ex virtute ipi⁹ ligni tradit̃ ibi fieri ⁊ aque cõmotionez ⁊ infirmoꝝ curationẽ. Appropinquãte vero passione xp̃i p̃dictuz lignũ supenatasse ꝑhibetur. Cum aũt illud iudei vidissent. ipm acceperũt ⁊ crucem dño parauerũt. Ipa aũt crux christi ex quattuor generibꝫ lignorũ fuisse ꝑhibetur. scz palme. cypressi. oliue. ⁊ cedri. Vñ versus. Ligna crucis palma cedrus cypressus oliua. In cruce em̃ fuit hec quadruplex differentia lignorũ. scz lignũ erectum. lignũ trãsuersum. tabula supposita. ⁊ truncus cui crux erat infixa. Vel ꝑm Gregoriũ turoneñ. tabula transuersa que fuit sub pedibꝫ christi. vñ qdlibet horum potuit esse alicui⁹ predictoꝝ lignorũ. Hanc differentiã lignorũ videtur aplus innuere cum dicit. Vt possitis comp̃hẽdere cum oĩbus sanctꝫ que sit longitudo. latitudo. sublimitas. ⁊ ꝓfundum. Que verba Augustin⁹ ibidez doctor egregius sic exponit. Crucem inq̃t domini cui⁹ latitudo dicit̃ in trãsuerso ligno quo extendunt̃ man⁹. lõgitudo a terra vsqꝫ ad ipam latitudinẽ q̃ a manibus infra totũ corpus affigitur. altitudo a latitudine vsqꝫ sursum cui adheret caput. ꝓfundũ vero qd terre infixum abscõdit̃. Quo signo crucis omnis actio humana ⁊ xp̃iana describit̃. bene opari in christo ⁊ ei ꝑseuerãter inherere. spirare celestia. sacramẽta nõ ꝓphanare. B Istud lignũ crucis p̃ciosum ꝑ annos ducẽtos ⁊ vltra sub terra latuit sed ab Helena matre Cõstantini imꝑatoris hoc modo repertũ fuit. In tempe illo ꝯgregata est iuxta danubiũ fluuiũ multitudo innumerabilis barbarorũ volens fluuiũ transire ⁊ om̃es regiones vsqꝫ ad occidentẽ suo dñio subiugare. Quod vbi Constantinus imꝑator compit castra mouit ⁊ cõtra danubiũ se cum suo exercitu collocauit. At barbaroꝝ crescente multitudine. ⁊ iam fluuiũ transeunte Constantin⁹ nimio terrore cõcutitur. videns quia essent die crastino cum eo ꝑlium cõmissuri. Sequẽti igitur nocte ab angelo excitatur. ⁊ vt sursum respiciat admonet̃. Qui in celum aspiciens vidit signũ crucis ex clarissimo lumine factũ. litteris aureis hunc titulũ habens scp̃tum. In hoc signo vinces Qui celesti visione confortat⁹ similitudinem crucis fecit. ⁊ ipam ante suum exercitum ferri iussit. Irruensqꝫ in hostes ipsos in fugam vertit. ⁊ multitudinem maximã interfecit. Tunc Constantinus om̃es templorũ pontifices cõuocauit. ⁊ cuius dei hoc signuz esset diligentius inq̃siuit. Quibus se nescire dicentibꝫ. quidã christiani aduenerunt. ⁊ ei sancte crucis mysteriũ ⁊ fidẽ trinitatis plenius narrauerũt. Qui in xp̃m ꝑfecte tũc credidit ⁊ ab Eusebio papa vel ꝑm quosdã libros a cesariẽsi epo sacrum baptisma suscepit. Sed ĩ hac hystoria multa ponunt̃ q̃bus contradicit hystoria triꝑtita ⁊ eccl̃iastica. ⁊ vita sancti Siluestri ⁊ gesta põtificũ romanoꝝ. Scdm quosdã nõ fuit iste Cõstantin⁹ imꝑator qui a beato Siluestro papa fuit baptizat⁹ ⁊ ad fidẽ cõuersus. sicut alique hystorie vident̃ innuere. sed fuit Cõstantinus pater ipi⁹ Constãtini. sicut in aliq̃bus hystoriis inuenit̃. Ille em̃ Constantin⁹ alio modo ad fidem venit sicut in hystoria scti Siluestri legit̃ nec ab Eusebio sz a siluestro baptizatus fuisse narrat̃. Mortuo aũt ipso Cõstantino. Cõstantin⁹ memor victorie patrꝫ quã virtute sancte crucis habuerat. Helenã matrẽ suam hierosolymã pro ipsa cruce inuenienda transmisit. sicut inferi⁹ est notatũ C Hystoria tñ eccles. hãc victoriaz alit̃ factã narrat. Ait eni q̃ cũ maxẽti⁹ romanũ ĩpiuz inuasisset. ꝯstãtin⁹ ipator iuxta pontẽ albinũ cũ maxẽtio conflicturus aduenit. Cũ igit̃ anxius mlꝫ

tum esset. ⁊ ꝓ sibi mittendo auxilio ad celũ oculos crebro leuaret. vidit ꝑ so/porẽ ad oriẽtis ꝑtem in celo signũ cru/cis fulgore igneo rutilare. angelosq̃ a stare ⁊ sibi dicere. Constãtine in h̃ vin ces. Et vt dicit̃ in hysto. trip. dum Cõ stãtinus q̃d hoc esset miraret̃. xp̃s no/cte supueniẽte eidẽ apparuit cũ signo qd̃ vidit in celo. iussitq̃ vt fieret eius signi figuratio q̃ foret auxiliũ in ꝯgres sib̃ ꝑlioꝝ. Tũc ꝯstantin⁹ letus reddi/tus ⁊ de victoria iam secur⁹ signũ cru/cis qd̃ in celo viderat in sua fronte de/signat. vexilla militaria ĩ signaculum crucis trãsformat. ⁊ ĩ manu dextra au ream crucẽ portat. Post h̃ dñm exora uit ne dexterã suã quã signo cruc̃ mu/nierat salutari. cruore romani sangui/nis maculari ꝑmitteret. ſz sine sangui/nis effusiõe victoriã sibi de tyranno ꝑ staret. Maxenti⁹ aũt iussit nauib̃ ad decipulã cõpositꝫ fluuiũ sterni ⁊ suppo sitis pontib̃ exeq̃ri. Cũ aũt ꝯstantin⁹ iam ad fluuiũ appropinq̃ret. maxẽti⁹ in occursum cũ paucis veloci⁹ ei ꝑgit. iubens vt ceteri se seq̃nt̃ suiq̃ opis põ tem cũ pauc̃ ꝯscendit. ⁊ decipula qua ꝯstantinũ decipe voluit est decept⁹. et in fluuij ꝓfundum demersus. Cõstãti nus ꝟo ab oĩb̃ vnanimit̃ ẽ susceptus. Et sic̃ legit̃ in q̃dam cronica satis au/tẽtica. ꝯstantin⁹ tũc ꝑfecte nõ credidit. nec tũc sacrũ baptisma suscepit. ſz ali/q̃nto tꝑis interiecto. visionẽ illã Petri ⁊ Pauli vidit. ⁊ sacro baptismate per Siluestrũ papã renat⁹ ⁊ a lepra mun/dat⁹ in xp̃m deinceps ꝑfecte credidit. ⁊ sic mr̃ez suã helenã hierosolymã mi/sit vt crucẽ dñi req̃reret. Ambro. tñ in epl'a de obitu theodosij ⁊ hystoria tri/ꝑtita dicũt q̃ in vltimis ꝯstitut⁹ bapti sma suscepit. baptismũ differẽs vt pos set in iordanis flumĩe baptizari. Hoc idẽ dic̃ Hiero. in cronica. Certũ est ãt q̃ sub Siluestro papa xp̃ian⁹ effect⁹ ẽ. Vtrũ aũt baptismũ distulit in dubiũ vertit̃. Vñ ꝺ illa legẽda scti Siluestri q̃ ad plura sil'r dubitat̃. Hec igr̃ hysto ria de inuẽtiõe crucis q̃ in eccl'iasticis hystorijs inuenit̃ cui etiã ꝯsonãt croni ce videt̃ esse magꝫ autẽtica q̃ illa q̃ per ecclesias recitat̃. Cõstat em̃ mlta ibi/dẽ esse q̃ nõ ꝯsonãt ꝟitati. nisi forte q̃s vellet dicere vt supi⁹ dictũ ẽ. q̃ nõ fuit ꝯstãtin⁹ ille. ſz ꝯstãtin⁹ pr̃ ei⁹ qd̃ tñ mlt̃ tũ autẽticũ ñ vidr̃. lz ĩ q̃busdã vltrama rinis hystorijs sic legat̃. D Cum aũt helena hierusalẽ aduenisset oẽs iu deoꝝ sapientes q̃ ꝑ totã regionẽ repti sunt ad se cõgregari ꝑcepit. Hec ãt he lena ꝑus stabularia fuerat. ſz ꝓpter ei⁹ pulchritudinẽ ꝯstãtin⁹ sibi eã ꝯiunxit ſm qd̃ dicit Amb. in hec ꝟba. Stabu lariã hãc fuisse asserũt. ſz ꝯiuncta ẽ cõ/stãtino seniori q̃ postea regnũ adept⁹ ẽ Bona stabularia q̃ tã diligẽter ꝑsepe dñi req̃siuit. Bona stabularia. q̃ illuz stabulariũ nõ ig̃rauit. q̃ vulnera cura/uit a latronib̃ vulnerati Bona stabu laria q̃ maluit oĩa estimare stercora vt xp̃m lucrifaceret. iõ illã xp̃s de stercore leuauit ad regnũ. Hec Amb. Alij ꝟo asserũt ⁊ in q̃dã cronica satꝫ autẽti ca legit̃ q̃ ipa Helena fuit filia choelis regꝫ britonũ. quã Cõstantin⁹ in britã niã veniẽs cum eẽt vnica pr̃i suo duxit vxorẽ. vñ insula post mortẽ choelis si/bi deuenit. Hoc ⁊ ipi britones attestã tur. Licet alibi legat̃ q̃ fuerit treuerẽs. Iudei igit̃ nimiũ formidãtes dicebãt ad inuicẽ. q̃re putatꝫ q̃ regina nos ad se faciat cõgregari. Vn⁹ ãt ex eis noĩe iudas dixit. Scio em̃ q̃ vult a nobis discere vbi nã sit lignũ cruc̃ in q̃ xp̃us crucifix⁹ fuit. videre g̃ ne aliq̃s sibi con fiteri ꝑsumat. Sinautẽ certissime scia tis q̃ lex nr̃a euacuabit̃. ⁊ pr̃ne traditi ones fundit⁹ destruent̃. Xache⁹ enim au⁹ me⁹ ꝑnũciauit pr̃i meo symoni. et pr̃ me⁹ moriẽs dixit mihi Vide fili qñ inq̃ret̃ crux xp̃i. illã manifesta añq̃ ali qua patiaris tormẽta. Nusq̃ ei extũc gens iudeoꝝ reg̃bit. ſz illi q̃ crucifixuz adorãt. q̃ ipe xp̃s filius dei erat. Cui ego dixi. Pater mi. Si ꝟe pr̃es nr̃i ipz xp̃m esse dei filiũ cog̃uerũt. cur ipz cru cis patibulo affixer̃t. Et rñdit. Nouit dñs. q̃ nũq̃ in ꝯsilio eoꝝ extiti. ſz eis

sepi⁹ cõtradixi. Quia ꝟo ipe phariseo
rũ vicia exprobrabat. ipm crucifigi fe//
cerũt. Ipe ꝟo die tercia resurrexit. ⁊ ce
los discipulis vidẽtib⁹ penetrauit. In
quẽ Stephan⁹ frat̃ me⁹ credidit. quez
iudeoꝝ vesania lapidauit. Vide ḡ fili
ne ipm vel discipulos ei⁹ audeas blas//
phemare. Nõ videt̃ aũt multũ ꝓbabi
le ꝙ pr̃ isti⁹ iude tpe passiõis xpi eẽ po//
tuerit. cũ a passiõe xpi vsq̃ ad helenaz
sub q̃ iudas fuit fluxerũt plusq̃ ducẽ//
ti septuaginta anni. nisi forte diceret̃ ꝙ
tũc hoies plus q̃ mõ viuebãt. Dixe//
rũt ḡ iudei ad iudam. Nos talia nũq̃
audiuim⁹. Verũtñ si de h̃ regina q̃sie
rit vide ne h̃ sibi aliq̃ten⁹ cõfitear⁹. Cũ
ḡ illi añ reginã stetissent. ⁊ illa eos in//
terrogasset de loco vbi fuerat dñs cru
cifixus. ⁊ ipi locũ nullaten⁹ idicare vel
lent. iussit eos oẽs igne cremari. At il
li oẽs timẽtes tradiderũt iudã dicẽtes
Hic dña iusti ⁊ ꝓphe filius optime no
uit legẽ. ⁊ tibi oia q̃ q̃sieris ab eo indi//
cabit. Tũc illa oẽs dimittẽs tenuit iu
dã solũ. Cui dixit. Mors ⁊ vita tibi ꝓ
posita sunt qd̃ maluer⁹ elige. Ostẽde
igit̃ mihi locuz q̃ golgatha d̃r vbi fuit
dñs crucifix⁹ vt crucẽ ei⁹ inuenire pos//
sim. Rñdit iudas. Quõ locũ scire vale
am cũ ducẽti anni iã ⁊ ampli⁹ fluxerit
⁊ neq̃q̃ illo tpe nat⁹ essez. Cui regina.
Per crucifixũ fame te perimã nisi mi//
hi dixeris ꝟitatẽ. Ipm igit̃ in puteum
siccũ iussit ꝓiici ⁊ ibidẽ famis molestia
cruciari. Cũ ḡ ibidẽ sex dieb⁹ sine cibo
mãsisset. die septimo extrahi petijt. et
crucẽ se indicatuꝝ ꝓmisit. Cũ ḡ extra//
ctus ad locũ venisset ⁊ ibidẽ orasset. lo
cus subito cõmouet̃ ⁊ fum⁹ aromatuz
mire odoris sentit̃. ita vt mirat⁹ iudas
ambab⁹ manib⁹ plauderet ⁊ diceret.
In veritate xpe tu es saluator mũdi.
Erat aũt in loco illo sic̃ in eccl̃iasticis
hystorijs legit̃. templũ vener⁹ qd̃ adri
anus imꝑator ibidem ꝯstruxerat. vt si
q̃s xpianoꝝ in illo loco adorare voluis
set. videret̃ venerẽ adorare. ⁊ ob h̃ in//
freq̃ns ⁊ pene obliuioni dat⁹ fuerat lo
cus. Regina ãt tẽpluz fundit⁹ fecit de//
strui ⁊ locũ inarari. Post h̃ iudas p̃cin
gens se viriliter fodere cepit. ⁊ viginti
passus fodiẽs tres cruces abscõditas
reppit. q̃s ad reginã ꝓtin⁹ deportauit
Cũ aũt crucẽ xpi ab alijs latronũ ne//
scirẽt discernere. eas in medio ciuitatis
posuerũt ibidẽ gl̃iam dñi p̃stolantes.
Et ecce dũ circa horã nonã q̃daz iuue
nis mortu⁹ deferret̃. iudas feretrũ te//
nuit. ⁊ ꝑmã ⁊ scd̃am crucẽ sup corpus
defuncti apposuit. sz neq̃q̃ ille surrexit
apponens aũt terciã crucẽ ꝓtin⁹ redijt
defunct⁹ ad vitã. E In historijs
aũt eccl̃iastic⁹ legit̃ ꝙ cũ q̃dam mulier
ꝑmaria ciuitat⁹ semiuiua iaceret Ma
chari⁹ eps hierosolymitan⁹ ꝑmã ⁊ se//
cũdã crucẽ adhibuit sz nihil ꝓfecit. ter
ciã ꝟo apposuit ⁊ mulier aptis oculis
ꝓtin⁹ sanata surrexit. Amb. ꝟo dicit ꝙ
discreuit ipam crucẽ dñi ꝑ titulũ quẽ
posuerat pylat⁹. quẽ titulũ ibidẽ inue
nit ⁊ legit. Diabol⁹ aũt in aere vocife//
rabat dicẽs. O iuda q̃d h̃ fecisti. Iu//
de meo ꝯria opat⁹ es. Nã ille me sua//
dente fec̃ ꝓditionẽ ⁊ tu me renuẽte. ie//
su inuenisti crucẽ. Per illũ multoꝝ lu//
crat⁹ sum anias. ꝑ te ꝑdere videor iam
lucratas. Per illũ regnabã in ꝓplo. ꝑ
te iaz expellar a regno. Verũtñ tibi vi
cem rependã ⁊ ꝯ te regẽ aliũ suscitabo
q̃ fidẽ deserẽs crucifixi. cũ tormẽtis te
negare faciet crucifixũ. Qd̃ q̃dez de iu
liano apostata dictũ videt̃ q̃ iudã epz
hierosolymis factũ mltis tormẽtis af
fecit. ⁊ martyrẽ xpi fec̃. Audiẽs iudas
vociferantẽ diabolũ nihil extimuit. sz
ꝯstãter diabolo maledixit dicẽs. Xps
te dãnet in abyssuz ignis eterni. Post
h̃ iudas baptizat̃. quiriac⁹ appellat̃. et
hierosolymoꝝ defuncto epo ibidez in
epm ordinat̃. Verꝝ cum btã helena
clauos dñi nõ h̃ret. rogauit epm quiri
acũ vt ad locũ ꝑgeret. ⁊ clauos dñi q̃//
reret. Qui cũ venisset ⁊ ad dñm p̃ces
fudisset. ꝯtinuo velut auꝝ claui fulgẽ//
tes in t̃ra apparuerũt. Quos ille acci//
piens regine detulit. Illa ãt genua fi//
gens in terra ⁊ caput inclinãs. eos cũ
mlta reuerẽtia adorauit Cruc⁹ ḡ par//

tẽ helena detulit filio. ꝑtem ꝟo thecis argẽteis ꝯditã reliq̃t in loco. Clauos ꝟo q̃bꝫ dñicũ corp⁹ fuerat affixuꝫ portat ad filiũ. ex q̃bꝫ vt Eusebi⁹ cesariẽsis refert frena q̃bꝫ vteret̃ ad bellũ cõposuit. ⁊ ex aliis galeã suã armauit. Nõ nulli ãt asserũt vt Greg⁹. turoneñ. clauos q̃ttuor in dñico corpe fuisse. ex q̃bus helena duos i freno ĩpatoris posuit. terciũ in imagine ꝯstãtini q̃ rome supemiet vrbi locauit. ⁊ q̃rtũ in mare adriaticũ qd̃ vsq̃ tũc fuerat nauigãtium vorago ꝓiecit. ꝑcipiẽs h̃ festũ de ĩuentõe sctẽ crucis singul̃ annis solẽnit̃ celebrari Amb. ꝟo sic ait. Quesiuit helena clauos dñi ⁊ inuenit. Et de vno frena fieri ꝑcepit ⁊ de altero dyadema intexuit. Recte clau⁹ in capite. corona ĩ vertice. ⁊ ĩ manu habena. vt sensus ꝑmineat. fides luceat. ptãs regat. Sãctum aũt q̃riacũ epm iulian⁹ apostata postmodũ interfecit. ex eo ꝙ sctãm crucẽ inuenit. cũ vbiq̃ signũ crucꝫ destruere niteret̃. Cũ em̃ ꝯ ꝑsas ꝑgeret. cepit quiriacũ inuitare ad sacrificia idoloꝝ qd̃ cũ illẽ renueret. dextrã sibi abscidi fecit dicẽs. Hac manu multas epl̃as scꝑsit. q̃bꝫ ml̃tos a deoꝝ sacrificiis reuocauit. Cui dixit q̃riac⁹. Multũ mihi canis insensate ꝓfuisti. qꝛ ꝑus q̃ in xp̃m crederẽ sepi⁹ ad synagogas iudeorũ scribebã epl̃as vt null⁹ in xp̃m crederet. ⁊ ecce nũc scãdalũ mei corꝑis abscidisti. Tũc iulian⁹ plumbũ fec̃ liq̃ri ⁊ in os ei⁹ infundi. deinde lectũ ferreum iussit afferri ⁊ in eo q̃riacũ extẽdi. ⁊ desup carbones salẽ ⁊ adipẽ spargi. Sꝫ cuꝫ q̃riac⁹ ĩmobilis ꝑmaneret. dixit ei iulian⁹. Si nõ vis sacrificare diis. saltẽ dic te xp̃ianũ nõ esse. Qui cũ execrãs recusaret. iussit altã foueã fieri ⁊ serpẽtes venenatos ibidẽ poni. ⁊ q̃riacũ in eãdẽ iactari. sꝫ tñ serpẽtes ꝯtinuo mortui sunt. Jussitq̃ iulian⁹ quiriacũ ĩ caldariã oleo feruẽtissimo plenã mitti. q̃dũ se signãs spõte intrare vellet rogãs dñm vt eũ iteꝝ in martyrij lauacro baptizaret. irat⁹ iulian⁹ iussit pect⁹ ei⁹ gladio ꝑforari. ⁊ sic in dño ꝯsũmari ꝓmeruit. F Quãta aũt sit ꝟtus sancte crucꝫ in illo fideli notario patet. quẽ q̃dã mag⁹ decepit ⁊ ad q̃ndã locũ ĩ quẽ demones aduocauerat duxit ꝓmittẽs ei ꝙ ml̃tꝫ diuitijs abũdaret. Et ecce vidit q̃ndũ magnũ ethiopẽ sup excelsuꝫ thronũ sedẽtẽ ⁊ ĩ circũitu ei⁹ alios ethiopes circa eũ cũ lãceis ⁊ fustibꝫ stãtes. Tũc ille magũ ꝑdictũ interrogauit dicẽs. Quis ẽ iste puer. Et ille. Dñe seruus nr̃ est. Cui demõ. Si vis me adorare ⁊ seru⁹ me⁹ esse ⁊ xp̃m tuũ negare faciã te sedere ĩ dextra mea. Ille autẽ signũ crucꝫ mox edidit ⁊ se xp̃i saluatoris seruũ libere esse exclamauit. statiq̃ vt edidit signũ crucꝫ oĩs illa demonuꝫ ml̃titudo euanuit. Post h̃ cũ q̃dã vice tẽpluꝫ sctẽ Sophie ꝑdict⁹ notari⁹ cuꝫ dño suo intrasset. ⁊ añ saluatoris imaginẽ ambo starẽt. vidit dñs su⁹ ꝙ ꝑdicta imago sup notariũ ocl̃os fixos haberet. ⁊ ĩpm attẽte respiceret. qd̃ videns dict⁹ dñs ⁊ admirãs. iuuenẽ ex ꝑte dextra stare fecit. viditq̃ ꝙ imago in illã iteꝝ ꝑtem oculos voluisset ⁊ sup notariũ fixos hr̃et. Rursumq̃ fec̃ ĩpꝫ ire ex ꝑte sinistra ⁊ ecce iteꝝ imago ocl̃os voluit ⁊ notarium vt ꝑus respicere cepit. Tũc adiurat⁹ a dño vt sibi diceret q̃d apud deũ meruisset ꝓpt̃ qd̃ sic eũ imago respiceret. dixit se nulli⁹ bõi ꝯsciũ eẽ nisi ꝙ eũ corã diabolo negare noluissꝫ.

Legenda. lxv. A

De sctõ Johe apl̃o añ portã latinã

Johãnes apl̃us ⁊ euãgelista dũ ephesi ꝑdicarꝫ a ꝓcõsule capit̃. ⁊ vt diis ĩmolet inuitat̃. Qui dũ renueret in carcerẽ mittit̃ ⁊ ad domicianũ ĩꝑatorẽ epl̃a mittit̃. in q̃ magn⁹ sacrilegus ⁊ deoꝝ ꝯtẽptor ⁊ crucifixi cultor noĩat̃. Jussu igit̃ domiciani romã deducit̃. ⁊ deducto oẽs capilli ꝓ derisiõe a capite ꝑcidunt̃ ac añ portaꝫ vrbis q̃ latina d̃r in doliũ feruẽtis olei igne desubt̃ candẽte mitti iubet̃. Nullũ tñ ibidẽ dolorẽ sensit sꝫ penit⁹ illesus exiuit. In illo igit̃ loco eccl̃ia a xp̃ianis fabri

cat̃ ⁊ dies illa tãq̃ dies sui martyrij solẽnizat̃. Cũ ḡ nec sic a p̃dicatõe xp̃i cessaret. iussu domiciani ĩ pathmos insulã relegat⁹ ẽ. Nec tñ ĩpatores romani apl̃os pseq̃bant̃ q⁊ xp̃m p̃dicabãt. cuz ipi nullũ deũ respuerẽt. sz q⁊ ip̃z sine senat⁹ aucĩtate deificatũ aiebãt. qđ ipsi de nemĩe fieri ꝓhibuerãt. Vñ legit̃ in hystoria eccl̃iastica. ꝙ cũ pylat⁹ q̃dã vice ad Tyberiũ epl̃as de xp̃o misisset. ⁊ ip̃e tyberi⁹ ei⁹ fidẽ a romanis recipi assentiret. senat⁹ oĩno respuit. ex eo ꝙ nõ sui aucĩtate de⁹ vocat⁹ fuit. Alia cã est q̃ legit̃ in q̃dam cronica ex eo ꝙ romanis p̃us nõ apparuerat. Alia cã est. ex eo ꝙ oĩm deoꝝ cultũ cui romani inseruiebant euacuabat. Alia cã est ex eo ꝙ mũdi despectũ p̃dicabat ⁊ romãi auari ⁊ ambitiosi erãt. Xp̃s etiã h̃ fieri nõ ꝑmisit. ne h̃ hũane potẽtie ascriberet̃. Alia cã ſm magistrũ Johãnẽ beleth q̃re ĩpatores ⁊ senat⁹ xp̃m ⁊ apl̃os pseq̃bant̃ erat. q⁊ videbat̃ eis de⁹ nimis supb⁹ ⁊ inuid⁹. eo ꝙ sortẽ hr̃e nõ dig̃retur. Alia cã est quã Orosi⁹ refert. q⁊ senat⁹ indigne tulit ꝙ pylat⁹ ad tyberiũ ⁊ nõ ad senatũ de xp̃i miracul̃ lr̃as destinauit. ⁊ iõ ei⁹ cõsecratõez inter deos fieri noluit. Vñ irat⁹ tyberi⁹ ml̃tos de senatorib⁹ occidit. ⁊ q̃sdaz exilio dãnauit. Mater aũt ipi⁹ iohĩs audiẽs filium rome detineri materna cõpassiõe ꝑmota. romã ad eũ visitandũ accessit. Sz dũ venisset. ⁊ ip̃m in exiliũ relegatũ audisset indeq̃ rediret ĩ cãpania ciuitate vetulana mig̃uit ad xp̃m. Cui⁹ corp⁹ in q̃dam specu sepultũ ml̃to tpe iacuit. sz postmodũ a filio suo iacobo reuelatũ fuit. qđ q̃dem ml̃to odore redolẽs ac miraculis ml̃tis refulgẽs ad p̃dictã ciuitatẽ cũ ml̃to honore trãslatum est.

Legenda. lxvj. A

De Letanijs.

Letanie in anno bis fiunt. s. in festo scti Marci q̃ d̃r letania maior. ⁊ trib⁹ diebus añ ascẽsionẽ dñi q̃ d̃r minor. Et interp̃tat̃ letania supplicatio vel rogatio. Prima igit̃ letania tripl̃r vocatur Primo letania maior. scđo dicit̃ ꝓcessio septiformis. tercio dicit̃ cruces nigre. Dicit̃ autẽ letania maior ꝓpter tres causas. scz rõne illi⁹ a q̃ instituta est. scz a magno Gregorio papa. Rõne loci in q̃ instituta ẽ. q⁊ rome q̃ est domina ⁊ caput mũdi ex eo ꝙ ibi est corpus p̃ncipis apl̃oꝝ ⁊ apl̃ica sedes. Ratione cause ꝓ q̃ instituta est. q⁊ ꝓ mag̃ ⁊ grauissimo morbo. Romani em̃ cuz in q̃dragesima cõtinẽter vixissent. ⁊ in pasca corpus dñi recipent. postmodũ comesatõib⁹ ludis ⁊ luxurie frena laxabant. Ideoq̃ de⁹ ꝓuocat⁹ pestẽ maximã in eos misit. quã inguinariã vocãt id est apostema siue inflaturã in inguine. Taz seua aũt illa pestis fuit. vt homines in via. in mẽsa. in ludis. in colloquijs subito morerent̃. ita ꝙ cũ aliq̃s vt dicit̃ sternutabat sepe cũ ip̃a sternutatõe spiritũ exalabat. Vñ cum aliq̃s aliquẽ sternutantẽ audiebat. statiz accurrẽs. de⁹ te adiuuet acclamabat. Et ab inde vt dicunt adhuc hec cõsuetudo seruat̃. vt cũ aliquẽ sternutantẽ audim⁹. de⁹ te adiuuet acclamam⁹. Rursus vt fertur. cũ aliq̃s oscitabat freq̃nter ꝯtinuo ⁊ subito spiritũ emittebat. Vñ cum aliq̃s se velle oscitare sentiebat. ꝯtinuo signũ crucis sibi imp̃mere festinabat. Et hec ꝯsuetudo sil̃iter vsq̃ modo seruat̃. Hec aũt pestis q̃liter ortum habuerit in vita sancti Gregorij reperit̃. Secũdo dicit̃ ꝓcessio septiformis ex eo ꝙ beat⁹ gregori⁹ ꝓcessiones quas tũc faciebat ꝑ septẽ ordies disponebat. Nã in p̃mo ordie erat omnis clerus. In secũdo om̃es monachi ⁊ religiosi. In tercio sctĩmoniales. In quarto om̃es infantes. In q̃nto om̃s laici. In sexto om̃es vidue ⁊ cõtinẽtes In septimo om̃es cõiugati. Sed qđ modo nõ possumus in numero ꝑsonarum supplemus in numero letaniarũ quia septies dici debent anteq̃ insignia deponant̃. Tercio dicitur cruces nigre quoniã in signũ meroris extãta strage hoĩm. ⁊ in signũ pnie hoĩes

nigrꝫ vestibꝫ induebant. Et forte ꝓt eandem cām crucesꝫ altaria saccis ci licinis velabāt. Hoies etiā fideles ve stes pniales dñt assumere. ¶ Alia aūt dr letania miorꝫ q̄ fit tribꝫ diebꝫ añ ascēsionē quā btūs Hamertꝰ epūs vi nenſ. tpe Leonis ipatoris q̄ cepit an no dñi. cccclviij. añ institutoēz ꝑme in stituit. Que dr letania miorꝫ. rogatōes ꝫ pcessio. ¶ Dr āt letania miorꝫ ad diffe rentiā ꝑme. qz. ſ. instituta est a minori epo in minori loco ꝫ ꝓ minori morbo. Causa āt institutōis hꝰ fuit hec. Tūc em̄ apud viēnā freq̄ntes ꝫ maxīmi ter remotꝰ fiebāt q̄ domosꝫ eccl'ias pluri mas subuertebāt. ꝫ nocturni sonitꝰ et clamores sepe audiebāt. Tūc etiā ali ud t'ribile accidit. qz i die pasche ignis de celo cecidit. ꝫ regis palatiū ꝑcrema uit. Aliud insup mirabiliꝰ fiebat. Si cut em̄ demōes porcos dei pmissione olim intraueſt. sic pmissiōe dñi ꝓpter pctā hoim lupos ꝯalias feras intra bāt ꝫ nullos verētes nō solū ꝓ vias sꝫ ꝓ ciuitatē publice discurrebāt. ꝫ passiꝫ pueros ꝫ senes viros ꝫ femias deuo rabāt. Cū igr̄ tā dolorosi casus q̄ridie fierēt. p̄dictꝰ epūs triduanū ieiuniū idi xit. letanias instituit. Et sic p̄dicta tri bulatio conq̄euit. Deide statutū ē ab eccl'ia ꝫ firmatū vt hec letania vniuer salit obſueſ. ¶ Dicit etiā rogatōes. qz tūc oim̄ sctoꝝ suffragia iplorā. Et merito talis obſuātia bis tribꝫ diebus ſeruāda ē. ꝫ rogatōibꝫ sctoꝝ ꝫ ieiunijs bis diebꝫ insistēdū mltiplici rōne. ¶ Pri mo vt deꝰ bella pacificet. q̄ in vere fre quētꝰ cōcitant. ¶ Scō vt teneros ad huc fructꝰ cōseruādo mltiplicet. ¶ Ter cio vt motꝰ carnales q̄ hꝫ tpe magꝫ fer uent i se q̄sq̄ magꝫ mortificet. In vere em̄ sanguis magꝫ feruet. ꝫ illiciti mo tus magꝫ pullulāt. Quarto vt ad rece ptionē sctispūs se q̄sq̄ magꝫ habiliet. Nā p ieiuniū hō magis habilitat. ꝫ p rogatōes dignior reddit. Duas alias rōnes assigr̄ magr̄ Guilhelmꝰ altisio dorēſ. Prima vt. ſ. xp̄o ascēdēte ꝫ dicē te. Petite ꝫ accipietꝫ. ꝑfidentiꝰ petat ec clesia. ¶ Scō qz eccl'ia ieiunat ꝫ orat vt paꝫ habeat de carne ꝓ ipi carnis ma ceratōez ꝫ acqrat sibi alas ꝓ oꝛonē. qz oꝛo est ala aie. q̄ volat i celū. vt sic xp̄m ascēdentē libere possit asseq̄ q̄ ascendit pandēs añ nos iter. ꝫ volauit sup pen nas ventoꝝ. Auis em̄ q̄ mltū abūdat in carne ꝫ paꝫ in plumis bñ volare ñ pōt. sic ptz in struthione. ¶ Dicit etiam ꝓcessio. qz tūc eccl'ia gñalez facit ꝓ cessionē. In hac aūt ꝓcessiōe crux ōfer tur. campane pulsant. vexillū portat. draco q̄dam cū ingēti cauda i q̄busdā eccleſijs baiulat. ꝫ oim̄ sctoꝝ singulari ter p̄ocinia iplorant. Jō āt ibidē cru cē deferim̄ ꝫ cāpanas pulsam̄. vt de mones territi fugiāt. Nā sic rex in suo exercitu hz insignia regalia. scz tubas ꝫ vexilla. sic xp̄s rex eternꝰ in sua eccl'ia militāti hz campanas ꝓ tubis. ꝫ cru ces ꝓ vexillis. Et sic aliq̄s tyrānꝰ val de timeret q̄ alicuꝰ regis potētis ꝫ sibi inimici tubas i sua terra audiret ꝫ ve xilla videret. sic demōes q̄ sunt in isto aere caligínoso vehemēter metuūt q̄n tubas xp̄i scz campanas pulsari senti unt. ꝫ vexilla. i. cruces ꝓspiciūt. Et ista dr esse rō q̄re eccl'ia campanas ꝓsueuit pulsare q̄n tēpestates ꝓcitari videt. vt scz demōes q̄ hꝫ faciūt. tubas eterni re gis audiant. ꝫ sic territi fugiant. ꝫ a tē pestatꝫ ꝓcita tōe ꝓq̄escāt. Licz alia rō sit. qz cāpane tūc fideles admonēt ꝫ ꝓ uocant vt ꝓ instanti piculo oꝛoni insi stant. Aliud etiā vexillū eterni regꝫ est ipsa crux. ꝑm illud. Vexilla regꝫ. ꝛc. Vō q̄dem vexillū demones valde ti ment ꝑm q̄s dic̄ Chryſ. Ubicunq̄z in q̄t demones signū dñicū viderint fugi unt. timētes baculū quo plagam acce perunt. Et hec est rō q̄re in q̄busdā ec cleſijs tpe tēpestatꝫ crux de eccl'ia extra hit ꝫ tēpestati opponit. vt scz demōes vexillū summi regꝫ videāt ꝫ territi fu giāt. Jō igr̄ crux i ꝓcessiōe deferr̄ ꝫ cā pane pulsant. vt demones in ipo aere exñtes triti fugiāt. ꝫ a nra ifestatōe de sistāt. Vexillū aūt ibidē deferr̄ ꝓt rep sentādā victoriā resurrectōis ꝫ victoriā

ascensiōis xp̄i. q̄ cū magna p̄da celos ascēdit. Vñ ꝑ aera vexillū incedēs est xp̄s i celū ascēdēs. Et sicut vexillū qđ in ꝓcessiōe deferť multitudo fideliū se quiť. sic xp̄m ascēdētē magna sctōꝝ collectio comitať. Cant⁹ aūt q̄ ibi fiūt significāt cant⁹ ⁊ laudes āgeloꝝ. q̄ xp̄o ascēdēti obuiauerūt. ⁊ ip̄m cū sua societate vsq̄ ī celū cū mlt̄ꝫ laudib⁹ ꝑduxerūt. ¶ In q̄busdā aūt eccl̄ijs ⁊ maxie gallicanis ꝯsuetudo habeť q̄ draco q̄dam cū lōga cauda ⁊ inflata plena sc̄z palea vel aliq̄ tali. duob⁹ diebus p̄mis añ crucē ⁊ tercio cū cauda vacua post crucē deferť. ꝑ qđ significať q̄ in p̄mo die añ legē ⁊ in scđo sub lege diabolus in h̄ mūdo reg̃uit. in tercio aūt die. sc̄z gr̄e ꝑ passionē xp̄i de suo regno expulsus fuit. Rursus in ip̄a ꝓcessione oīm sctōꝝ pariter p̄rocinia postulamus.

D ¶ Quare aūt tūc sctōs rogam⁹ plures cause sunt sup̄i⁹ assig̃te. Sūt aūt ⁊ alie cause generales ꝓpter q̄s de⁹ ordinauit vt sctōs orem⁹ sc̄z ꝓpter nr̄am inopiā. sctōꝝ gl̄iam. ⁊ dei reuerētiā. Sācti em̄ vota supplicātiū scire p̄nt. q̄ in illo eterno speculo intelligūt q̄ntū vel illis ꝑtinet ad gaudiū vel nob̄ ad auxiliū. ¶ Prima g̃ rō est ꝓpter nr̄am inopiā. ⁊ h̄ vel ꝓpter inopiā quā habem⁹ ī merēdo. vt vbi nr̄a nō suppetūt merita patrocinenť aliena. Vel ꝓpter inopiā quā habem⁹ in ꝯtēplādo. vt q̄ nō possum⁹ summā lucē respicere in se. saltem ī sctis aspicere valeam⁹. Vel ꝓpť inopiā quā habem⁹ in amādo. q̄ plerūq̄ imꝑfect⁹ hō magis sentit se affici circa vnū sctm̄ q̄ etiā circa deū. ¶ Secūda rō est ꝓpter sctōꝝ gl̄iam. Vult ei de⁹ vt sctōs inuocem⁹. vt dū ꝑ eoꝝ suffragia qđ petim⁹ ipetram⁹. ip̄os magnificem⁹. ⁊ glorificādo collaudem⁹.

¶ Tercia rō est ꝓpter dei reuerētiā. vt pctōꝛ q̄ deū offendit q̄si nō audeat ip̄z in ꝓpria ꝑsona adire. sz amicoꝝ possit p̄rocinia iplorare. In hmōi āt letanijs esset illud angelicū canticū freq̄ntādū Sctē de⁹. sctē fortꝫ. sctē ⁊ imortalis miserere nob̄. Refert em̄ Johes damas. li. iij. q̄ cū apud cōstātinopolim ꝓpter q̄ndā tribulationē letanie fierēt. q̄daz puer de medio ꝓpl̄i in celū est rapt⁹. ⁊ istud canticū ibidē edoct⁹. Deinde ad ꝓpl̄m rediēs illud angelicū canticū in ꝯspectu ꝓpl̄i decātauit. ⁊ mox oīs tribulatio cessauit. In calcedonēsi q̄z synodo fuit istud canticū approbatū Et ꝯcludit ita Damas. Nos aūt dicim⁹ q̄ ꝑ istud canticū demones recedant. Hui⁹ g̃ cantici laus ⁊ autoritas ex q̄tuor colligiť. Primo ex eo q̄ angel⁹ illđ edocuit. Scđo ex eo q̄ ad ei⁹ ꝓlationē illa tribulatio ꝯq̄euit. Tercio ex eo q̄ calcedonēsis synod⁹ illud approbauit Quarto ex eo q̄ demones illud timēt

¶ Legenda. lxvij. A

De Ascensione dñi.

Ascensio dñi quadragesima die a resurrectōe facta est. Circa quā ascēsionē septē ꝑ ordinē ꝯsiderāda sunt. Primo vñ ascēdit. scđo q̄re nō statim post resurrectionē ascēdit. sz tot dies expectauit. tercio q̄liter ascēdit. q̄rto cuz q̄bus ascēdit. q̄nto q̄ merito ascendit. sexto q̄ ascēdit. septimo q̄re ascēdit. ¶ Circa p̄mū notādū qm̄ de mōte oliueti v̄sus bethaniā celos ascēdit. Qui mōs s̄m aliā trāslationē đr mons triū luminū. Nā de nocte ex ꝑte occidētꝫ illumīabatur igne tēpli. q̄ erat ignis iugis in altari. Dane ex ꝑte oriētis p̄mo excipiebat radios solis añq̄ illumīaret ciuitatez. Habebat insuꝑ in se copiā olei. qđ est fomētū lumīs. Et iō đr mōs trium luminū. In hūc igiť montē xp̄us discipl̄os ire p̄cepit. Nā in ip̄a die ascēsiōis bis apparuit. sel̄ vndecim apl̄is comedētib⁹ in cenaculo. Oēs q̄dē tam apl̄i q̄ alij discipuli. necnō ⁊ mulieres hitabāt ī illa ꝑte hierl̄z q̄ dicebať mello. sc̄z in mōte syon. vbi Dauid ꝯstruxerat sibi palaciū. Et erat ibi illud cenaculū grāde stratū in q̄ dñs p̄cepit sibi parari pasca. ⁊ ī illo cenaculo tunc vndecim apl̄i hitabāt. Ceteri aūt discipuli ⁊ ml̄ieres hitabāt circunq̄q̄ ꝑ

Quare sanctos rogam⁹

Vnde ascendit

diuersa hospitia. Dñs igit in illo cena/culo comederet dns eis apparuit. z incredulitatē eoz exprobrauit. Et cū comedisset cū eis z pcepisset vt in mōtez oliueti ꝟsus bethaniā irēt. ibidē eis ite rū apparuit ac indiscrete q̄rētib⁹ rndit Et eleuatis manib⁹ eis bñdixit. z inde coz̄ eis i celū ascēdit. De loco ā ascē/siois dic̄ Sulpit⁹ eps hierosolymita/nus. z hī i glo. Qz postea cū ibi edificata eēt eccl̄ia. loc⁹ ille in q̄ steterūt vestigia xp̄i ascēdetis nūq̄ potuit sterni pauimēto. imo resiliebāt marmora i ora collocantiū. Calcati etiā puluerī a domino h̄ dicit eē documentū. q vestigia impssa cernūt z eandē adhuc spēm velut pssis vestigijs tra custodit. B Circa scōm q̄re secz nō statiz ascēdit vt resurrexit. sz p q̄draginta dies expectare voluit. Notādū q h̄ fecit ꝓpter tres rōnes. Primo ꝓpter resurrectois certificationē. difficil⁹ em erat ꝓbare ꝟitatē resurrectois q̄ passionis. qz a pma die vsq̄ ad tertiā ꝟe poterat ꝓbari passio. sz adverā resurrectoez ꝓbandā plures dies requirebant. Et io mai⁹ tps requirebat inf resurrectioez z ascēsionē q̄ inter passionē z resurrectionē. De h̄ sic dic̄ Leo papa in fmōe de ascēsione. q/dragenari⁹ hodie die⁹ replet⁹ ē numerus. sacratissima ordinatōe dispositi⁹ z ad vtilitatē nr̄e eruditiois impēsus vt dū a dño i h̄ spacio mora pñtie corpalis extēdit. fides resurrectois documētis necessarijs munirēt. Hīas agimus diuie dispēsatōi. z sctoz patrū necessarie tarditati. Dubitatū est ab illis ne dubitaret a nob. Scōo ꝓpter aplorum ꝓsolationē. qz eīm ꝓsolatoes diuie superabundāt tribulatoib⁹. z tps passiois fuit tps tribulatois aplorum. io plures debuerūt eē dies isti q̄ illi. Tercio ꝓpt mystica significatoez. vt p h̄ daret intelligi q ꝓsolatoes diuie coparant ad tribulatoes sic ann⁹ ad die. dies ad horā. hora ad momētū. q eīm cōpenf sic ann⁹ ad die. patz p illud qd legit Esa. lxj. Predicare annū placabile dño z diem vltois deo nr̄o. Ecce p die tribulatois reddit annū ꝓsolatois. q aūt cōparent sic dies ad horā. ptz p h̄ q dns q̄draginta horis mortu⁹ iacuit. qd fuit tribulatōis. z p q̄draginta dies surgēs discipul' apparuit. qd fuit ꝓsolationis. Vñ glosa. Quadraginta horis mortu⁹ fuerat xp̄s h̄ q̄dragita diebꝫ se viuere ꝓfirmabat. q ꝓ cōpenf sic hora ad momētū ifinuat Esa. lꝫ. In momēto indignatois mee absc̄odi faciē mea/m z. C Circa tertiū notandū. q ascēdit ꝓmo potenter. qz xp̄us viribus Esa. lxiij. Quis ē iste q venit de edom z. q̄dies in multitudie fortiz sue. Itez Joh. Nemo ascēdit i celū scz xp̄us/te. nisi q descēdit de celo fili⁹ hois q̄ est in celo. Licz ei q̄si in q̄dā globo nubis ascēderit. h̄ tñ nō fec̄ q nubis misterio indigeret. sz vt p h̄ ondere q ois creatura pata ē obsequi creatori suo. Ipse ei potētia diuinitatis sue ascēdit. Et i h̄ nō tam differētia fm qd̄ dr in hyst. sco. xp̄i ad enoch z helyā. Nā enoch trāslat⁹ ē helyas sbuect⁹ ē. sz ihs ꝓpa ꝟtute ascēdit. Primo fz Grego. p coitū generat⁹ z gnans. scds gnat⁹ sz ñ gnans. tertius nec gnat⁹ nec gnans. Scdo ascēdit pater qz videtib⁹ discipul' vñ dr videti/b⁹ ill' eleuat⁹ ē Itē Joh. xvj. Vado ad eū q misit me z nemo ex vob interrogat me q vadis. glo. Ita palā. vt nemo interroget qd visu corpali fieri cernat Jō ei ill' videtib⁹ ascēdere voluit. vt ipi testes ascēsiois existerēt. z naturā hūanā i celū ferri gauderēt. z ipz seq̄ desiderarēt. Tercio letāter. qz iubilatib⁹ angel'. vñ ps. Ascēdit de⁹ in iubilatōe. Augustī. Ascēdēte xp̄o pauet ome celū. astra mirant. plaudēt agmia. tube sonāt. z letz se admiscēt blāda modulamia chorus Quarto velocit. ps. Exultauit vt gigas ad currēdā viā. Valde eīm velociter ascēdit qñ tātū spaciū qsi i momēto p/currit. Refert eīm rabbi Moyses ma/xim⁹ phs q̄ libet circul⁹ siue q̄libet celū cuiuslibet planete hz in spissitudine viā q̄ngentoz annoz. i. spaciū tātū q̄ntū posset aliq̄s ire via plana in q̄/gentis annis. Et distātia int celū z celū

est silr vt dicē via q̄ngētor annor. Et ꝯ cū sint septē celi erit ꝑm ipm a cētro terre vsq̄ ad ꝯcauū celi saturni. qđ est celū septimū via septez miliū annor. i. tantū spaciū q̄ntū de via plana aliqs iret in septē milib. dcc. annis si tantuz viueret. ita q̄ qlibet annꝰ cōponat ex tccl xy. dieb. z iter cuiuslibet diei sit. xl. miliariū. z qlibz miliare sit duor mi liū passuū siue cubitor. Hꝯ rabbi mo yses. Vtrū aūt h̄ vez sit deꝰ scit Hanc em̄ mēsuratōez ille nouit q̄ oia fecꝫ i nu mero pōdere z mensura. Iste igit fuit magnꝰ salt⁹ quē fecꝫ xp̄s de terra scz i ce lū. Et de h̄ saltu z q̄busdā aliis saltib xp̄i sit dic Ambrosi⁹. Saltu q̄dā xp̄s venit in hūc mūdū. apud p̄iem erat. z in ꝑginē venit. z ex ꝑgine i p̄sepe trāsi liit. descēdit i iordanē. ascēdit in crucez descēdit in tumulū. surrexit e tumulo z sedet ad dexterā p̄is. ¶ Circa q̄rtū cū q̄bz scz ascēdit. notādū q̄ ascen dit cū magꝝ pda hoim. z magꝝ multitu dine angelor. q̄ em̄ cū pda hoim ascē derit. ptz ꝑ illud qđ dr in ps. Ascendi sti in altū. cepisti captiuitatē. rc. q̄ aūt ascēderit cū mltitudie angelor. patz p illas int̄rogatōes qs xp̄o ascēdēte mi nores angeli fecerūt maioribz. vt habe tur Esa. lxiij. Quis est iste q̄ venit de edom tinctis vestib⁹ de bosra. Ubi di cit glosa q̄ q̄dā angeli nō plene cognōscē tes mysteriū incarnatōis passiōis z re surrectōis. videtes ascendere ad celos dñm cū mltitudie angelor z sctor ho minū. ꝑpria ꝑtute ipm incarnatōis et passiōis mysteriū admiranť. z angelis comitātib⁹ dñm dicūt. Quis est iste q̄ venit rc. Et in ps. Quis ē iste rex glie Dyonisi⁹ aūt in lib. angelice hierarchie cap̄lo. vij. insinuare videť. q̄ dum xp̄s ascenderet tres q̄stiōes ab angelis fa cte sunt. Prima fecerūt maiores ange li ad inuicē sibiꝑpis. Secoam fecerunt ipi maiores xp̄o ascēdenti. Tercia fece runt minores maioribz. Querūt igit̄ inter se maiores dicētes. Quis est iste q̄ venit ō edom tinctꝫ vestib⁹ rc. Edō sanguinea iterp̄tať. bosra munita. q̄sti dicāt. Quis ē iste q̄ venit de mūdo san guineo ꝑ pctm̄. z munito ꝑ malicia ꝑ deū. vel q̄ venit de mūdo sanguineo et inferno munito Rñdit dñs. Ego q̄ lo quor iusticiā rc. Dyoni. ponit talē ṙaz Ego ei dic̄ disputo iusticiā z iudiciuz salutarꝫ. In redēptōe hūani generꝫ fu it iusticia inq̄ntū scz factor creaturā su am a dño alieno reduxit. z fuit iudiciū inq̄ntū diabolū iuasorē alieni iurꝫ ab eo quē possidebat horez poreter eiecit Sz ꝑm h̄ fac Dyoni. q̄stionem h. Cū ipi supiores angeli sint deo ꝓxim z i mediate a dño illuminēť. q̄re ab iuicez q̄rūt. q̄si ab iuicē discere cupiētes. Sz sic ipe soluit z cōmētator expōit i eo q̄ int̄rogāt significāt se scias appetere. in eo aūt q̄ ꝓmo int̄ se ꝑferūt. demōstrāt q̄ diuinā i se. pcessionē nō audēt ꝓueni re. Apud se g̃ ꝓmo int̄rogare ōliberāt ne forte illumiatōez q̄ ipis a deo fit ni mis festina int̄rogatōe ꝓueniāt. Hec igit̄ q̄stio nō ē doctrine inq̄sitio. sz ig̃rā tie. pfessio. Scoa q̄stio ē quā fecerť ipi supmi angeli ad xp̄m dicētes. Quare g̃ rubrū est idumētū tuū. z vestimētuz tuū sic calcātiū i torcular. Dñs dr ha buisse indumētū. i. corp⁹ suū. rubeū. i. sanguie cruētatū ex eo q̄ dū ascēderet i corpe suo cicatrices hēbat. Voluit ei cicatrices i corpe suo ꝓuare ꝑm qđ dic̄ Beda. v. de cauſ. Ait ei sic. Cicatrices dñs ꝓuauit z iudicio ꝓuatur ē vt fidē resurrectōis astruat. vt ꝑ hoib⁹ suppli cādo eas ꝑi repñtet. vt bōi q̄ mīb̄icor dit̄ sint redēpti videāt. vt reprobi q̄ iu ste sint dānati: recog̃scāt. vt ꝓpetue vi ctorie sue certū triūphū deferat. Huic g̃ q̄stiōi dñs sic rūdet. Torcular calca ui sol⁹. z de gētib⁹ nō ē vir mecū. Et ꝑt vocari torcular crux in q̄ tāq̄ i plio sic ꝑssus ē vt etiā sanguis effunderet. Vt torcular vocat diabolū. qđ hūanū ge nus sic funib⁹ pctor involuit z stripxit. vt q̄cq̄d i eis spuale erat exp̄meret. z so lū vinacia remanerēt. Sz nr̄ bellator torcular calcauit. vincla pctor dirupit z i celū ascēdēs postmodū tabnā celi a peruit. z vinū scilpūs effudit Tercia q̄

Questiones angelor

stio est quã fecerũt mĩores angeli ma/ iorũ dicẽtes. Quis ẽ iste rex glie Qui bus illi rñderũt. Dñs ꝑtutũ ipse ẽ rex glie. De hac angeloꝝ q̃stione z alioꝝ ꝙuenięti rñsione sic dĩ Aug⁹. Sctificat diuio comitatu ĩmẽ⁹ aer. z ois illa volitãs p aera ỹmonũ turba xꝓo ascẽ dente trãsfugit. Qui accurrẽtes angeli ds eẽt scisciták dicẽtes. Quis ẽ iste rex glie. Quib⁹ alĩ rñdẽtes dixerũt. Hic est ille valde candid⁹ z rose⁹. h est ille q̃ nõ habuit spẽm necꝫ decorẽ. Infirm⁹ in lig. fortꝫ in spolio. Vilis i corpusculo. armat⁹ i plio. Fed⁹ i morte. pulcher in resurrectõe. Candid⁹ ex ꝑgine. rubi cund⁹ in cruce. Fusc⁹ in opꝓbrio. clarus in celo. Circa q̃ntũ q̃ sęz mĩerito ascẽdit. Notãdũ q̃ triplici merito ascẽdit. de q̃ sic dĩ Hiero. Propt̃ ꝫtatez. qz illa q̃ p ꝓphas ꝓmiseras adiplesti. z mãsuetudinẽ. qz sic ouis p vĩta ꝓli ĩmolaris. z iustĩciã. qz nõ ptãte ꝭz iusti cia eripuisti boiem. z deducet te mira bilit dextera tua. potẽtia siue ꝫtus de/ ducet te. h est i celũ E Circa sextũ q̃ sęz ascẽdit. notandũ q̃ sup oẽs celos ascẽdit. ꝑm q̃ dr Eph. iiij. Qui descen dit ipe ẽ z q̃ ascẽdit sup omes celos vt adimpleret oia. Sup oẽs celos dĩ. qz plures sunt celi sup q̃s ipe ascẽdit. Est em celũ materiale. rõnale. intellectuale z supsubstãtiale. Celũ materiale mlt̃iplex est. s. celũ aereũ ethereũ. olimpiũ igneũ. sydereũ. chrystallinũ. z empireũ Celũ aũt rõnale ẽ bõ iust⁹ q̃ dr celuz rõne inhabitatõis diuie qz sic celũ ẽ se des z hitatio dei ꝑm qđ dr Esa. lxvj. Celũ mihi sedes ẽ. sic ania iusti ꝑm qđ dr in lib. Sap. Aia iusti sedes ẽ sapie. Rõne ꝙuersatõis sctẽ. qz scti p ꝙuersa tionẽz desideriũ sp hitant in celo. sicut dicebat ap⁹s. Nostra ꝙuersatio i celis est. Rõne opatõnis ꝓtinue. qz sic celũ ꝓtinue mouet. sic z scti p bona opa cõ tinue mouent. Celũ intellectuale est angel⁹. Angeli ei dicũt celũ. qz instar celi sũt altissimi rõne dignitatꝫ z excel/ lẽtie. De q̃z dignitate z excellẽtia dicit Dyonisi⁹ in lib. de diui. no. ca. iiij. Di/ uine mẽtes sunt sup reliq̃ exĩtia z vi/ uunt sup reliq̃ viuẽtia. z intelligũt z co gnoscũt sup sensuz z rõnẽ. z plusq̃ oia exĩtia pulchrũ z bonuz desiderãt z eo ptícipãt Scdo sunt pulcerrimi rõne nature z glie. De q̃z pulchritudie dĩ Dyoni. i eodẽ lib. Angel⁹ ẽ manifesta tio occulti lumis. speculũ puz. clarissi/ mũ incõtaminatũ. incoinq̃natũ. ima/ culatũ. suscipiẽs si fas ẽ dicere pulchri tudinẽ bonifozmis deiformitatꝫ Ter cio sunt fortissimi rõne ꝫtutꝫ z potẽtie De q̃z fortitudie dĩ Damas. li. ij. ca. iij. Fortes sũt z pati ad dei volũtatꝫ ex pletionẽ. z vbiq̃ ꝓfestiz iueniunt. vbi cũq̃ diuin⁹ iusserit nut⁹ Celũ eni hz altitudinẽ. pulchritudinẽ. fortitudinẽ De duob⁹ ꝓmis Eccĩ. xliij. Altitudis firmamentũ zc. De tercio Job. xxxvij. Tu fortitã cũ illo fabricat⁹ es zc Ce lũ aũt supsubstãtiale ẽ eẽlitas diuie ex/ cellẽtie. de q̃ xp̃s venit. z vsq̃ ad illud postmodũ ascẽdit. De q̃ dr i ps. A sũ/ mo celo egressio ei⁹. z oc. e. vs. ad sũ. e. Sup oẽs igr̃ hos celos vsq̃ ad ipz ce lũ supsubale xp̃s ascẽdit. q ei ascẽderit sup oẽs celos materiales hz p illo qđ dr in ps. Eleuare est magnificẽtia tua sup celos de⁹. Sup oẽs ei celos mate riales vsq̃ i ipm celũ empireũ ascẽdit. nõ sic helyas q̃ i curru igneo ascẽdit vs q̃ ad sublunarẽ regionẽ. nec eã trãsce/ dit sz i gradisuz ꝛrestrẽ trãslat⁹ ẽ q̃ adeo emĩetvt ptingat ad sublunarẽ regiõez nec eã trãscendit. Jn h̃ g̃ celo empireo xp̃s resider. z ẽ spẽal⁹ z ꝓpa ei⁹ mãsio et angeloꝝ z alioꝝ sctoꝝ. Et cõgrue ꝙue nit h̃ hitatio hitatorib⁹ Illud ei celũ cereros celos excellit dignitate. ꝓzita te. situ. z ambitu. z iõ est ꝙuenies hita tio xp̃i q̃ oẽs celos rõnales z intellectu ales trãscendit dignitate. exĩtate. situ imutabilitatꝫ. z ambitu ptãz. Silr ẽ cõgrua hitatio sctoꝝ. illud em celũ est vnifozme. imobile. lumiosũtatꝫ pfecte. z capacitatꝫ ĩmẽse. Et recte ꝙgruit an gelis z sctis. q̃ fuerũt vnifozmes i opa tione. imobiles i dilectõe. lumiosi i fi/ de siue cognitõe. capaces in spũssancti

receptõe. ꝙ aũt sup oẽs celos rõnales .i. oẽs scõs ascẽderit ptz ꝑ illud qđ dr̃ Cañ. ij. Ecce iste venit saliẽs ĩ mõtib⁹ trãs. col. Et vocant̃ mõtes angeli. colles ꝟo viri sci. ꝙ vero sup oẽs celos intellectuales. i. angelos ascẽderit ptz ꝑ illđ qđ đr in ps. Qui ponis nubẽ ascẽsuz tuũ q̃ am. su. pẽ. vẽ. Itẽ ascẽdit sup cherubin ⁊ volauit sup pen. ven. ꝙ ãt vsq̃ ad celũ sup substãtiale. i. đi eq̃litatem ascẽderit ptz ꝑ illud qđ dr̃ Mar. vlt̃. Et dñs q̃dẽ ihs postq̃ locut⁹ ẽ eis assumpt⁹ ẽ in celũ ⁊ sedet a dextris đi. Dextera em̃ dei est eq̃litas dei Bern̄. Dño meo singularit̃ a dño ⁊ dictuz ⁊ datũ est sedere a dextris gl̃ie ipi⁹ vtpote in gl̃ia coeq̃li ĩ eẽntia a ꝯsubstãtiali ꝑ gñatiõe ꝯsili. maiestate nõ dispari. eternitate nõ posteriori. Vl̃ pt̃ dici ꝙ xp̃s in ascẽsiõe sublimis fuit q̃druplici sublimitate. scz locali. remuneratõe p̃mij. cognitiõali ⁊ virtuali. De primo Eph. iiij. Qui descẽdit ipe ẽ ⁊ q̃ ascendit sup oẽs celos. De scõ Phil. ij. Factus obediẽs ⁊c. Vbi dicit Aug. Humilitas claritatꝫ ẽ meritũ. claritas hũilitatꝫ ẽ p̃miũ. De tercio Ps̃. Ascẽdit sup cherubin. i. sup oẽm scie plenitudinẽ. De q̃rto ptz. qr ascẽdit etiã sup seraphin Eph. iij. Scire etiã supeminẽtẽ caritatẽ xp̃i. Circa septimũ q̃re. s. ascẽdit. notandũ ꝙ ascẽsiõis sue nouẽ sunt fruct⁹ siue vtilitates. Prima vtilitas ẽ cõsecutio amoris diuini. Johis. xvj. Nisi ego abiero paclit⁹ nõ veniet. Vbi dic̃ Aug. Si carnaliter mihi adheseritꝫ capaces spũs nõ eritꝫ. Scđa est maior cognitio đi. Johis. xiiij. Si diligeretꝫ me gauderetꝫ vtiq̃ qr vado ad p̃rem. Vbi dic̃ Aug. Jõ subtrahoformã istã ꝟui in q̃ p̃r maior me est. vt deũ spũalit̃ videre possitꝫ. Tercia ẽ meritũ fidei. De hac sic dic̃ leo ĩ ꝟmõe de ascẽsione. Tunc ad equalẽ p̃ri filiũ eruditior fides gressu mẽtis cepit accedere. ⁊ ꝯtrectatõe corpe in xp̃o substãtie in q̃ p̃re minor ẽ nõ egere. Magnarũ em̃ h̃ vigor ẽ mẽtiũ. incũctant̃ credere q̃ corporeo nõ vident̃ ĩtuitu. ⁊ ibi figere desideriũ q̃ neq̃as inferre ꝯspectũ. Aug. libro. ꝯfes. Exultauit vt gigas ad currendũ viã suã. Nõ em̃ tardauit sz cucurrit clamãs dictis. factꝫ. morte. vita. descẽsu. ascẽsu. Clamãs vt redeam⁹ ad eũ ⁊ discessit ab ocl̃is vt redeam⁹ ad cor ⁊ ĩueniam⁹ eũ. Quarta est nr̃a securitas. Ideo em̃ ascendit vt nr̃ aduocat⁹ sit apud p̃rem. Valde em̃ securi esse possum⁹ qñ talẽ aduocatũ apud p̃rez nos hr̃e ꝯsideram⁹. Johãnis. ij. Aduocatũ habem⁹ apđ p̃rez ihm xp̃m iustum. ⁊ ipe est ꝓpiciatio ꝓ peccatꝫ nostris. De hac securitate dic̃ Bern̄. Securũ accessum habes o hõ apud deũ vbi mater ante filiũ ⁊ filius ante patrez. mater ostẽdit filio pectus ⁊ vbera. fili⁹ ostẽdit patri latus ⁊ vulnera. Nulla g̃ poterit esse repulsa vbi tot sunt charitatꝫ insignia. Quĩta ẽ nr̃a dignitas. Maxima quidẽ nostra dignitas ẽ quãdo natura nr̃a vsq̃ ad dexteraz dei exaltata est. Vñ ⁊ angeli hanc dignitatẽ in hoĩb⁹ ꝯsiderãtes de inceps ꝓhibuerũt se adorari ab hoĩb⁹ sicut dr̃ Apoc. xix. Cecidi inquit ante pedes ei⁹ vt adorarẽ euz ⁊ dixit mihi. Vide ne feceris. ꝯsu⁹ tu⁹ sum ⁊ fratrũ tuorũ. Vbi dicit glosa. In veteri lege nõ ꝓhibuit se adorari sz post ascẽsiõez videns super se exaltari hoĩem timuit adorari. Leo papa ĩ ꝟmõe de ascẽsiõe. Hodie natura nr̃e humanitatꝫ vltra cũctaꝝ altitudinẽ potestatũ ad dei patris est ꝓuecta ꝯsessum vt mirabilior fieret gr̃a dei. cum remotis a ꝯspectu hoĩm que merito reuerentiã sui sentiebant̃ ĩdicere. fides nõ diffideret. spes nõ fluctuaret. caritas nõ tepet. Sexta est spei nr̃e soliditas. Heb. iiij. Habẽtes g̃ põtificẽ magnũ q̃ penetrauit celos ihm filiũ dei. teneamus spei nostre confessionem. Itẽ Heb. vj. Qui ꝯfugimus ad tenendã ꝓpositã spem quã sicut anchoram habem⁹ aĩe tutã ac firmã ⁊ incedentẽ vsq̃ ad interiora vel animis. vbi p̃cursor ꝓ nobis ĩtroiuit iesus. De hac iteꝝ leo. Xp̃i ascẽsio nostra est prouectio ⁊ quo p̃cessit gl̃ia

Vtilitas ascensionis

capitis. eo spes tendit ⁊ corporis. Se
ptima est vie ostensio. Mich. iij. Ascē
dit pandēs iter añ eos. Aug. Uia tibi
fact⁹ est ip̄e saluator. surge et ambula.
habes q̄. noli pigrescere. Octaua ia
nue celestis aptio. Sicut em̄ p̄m⁹ adā
apuit ianuas iferni. sic scd̄s paradisi.
Uñ Eccl̄ia cātat. Tu deuicto mort⁹
ac. ⁊c̄. Nona loci p̄paratio. Joh. xiiij.
Uado parare vobis locū Aug. Dñe
para qd̄ paras. nos em̄ tibi paras ⁊ te
nob̄ paras. quando locū paras ⁊ tibi
in nobis ⁊ in te nobis.

Legenda lxviij. A
De spiritusancto.

Spiritussanctus ho-
dierna die vt sacra actuū te
stat̄ hystoria in ap̄los ī lin-
guis igneis miss⁹ ē. Circa
cui⁹ missiōez siue aduētū octo ꝯsiderā
da sūt. Primo a quo missus ē. scd̄o q̄t
modis mittit̄ siue missus ē. tertio q̄ tp̄e
missus ē. q̄rto q̄tiēs missus ē. quinto
q̄liter missus ē. sexto in q̄s missus est.
septimo ꝓpter q̄d miss⁹ ē. octauo ꝑ q̄d
missus ē. Circa p̄mū scz a q̄ miss⁹ ē
notādū ꝙ ip̄m sp̄m p̄r misit. ⁊ fili⁹ mi-
sit. ⁊ ip̄e sp̄ūsscūs seip̄m dedit et misit.
De p̄mo Joh. xiiij. Paraclit⁹ aūt spi-
ritusscūs quē mittet pater ī noīe meo
⁊c. De scō Joh. xvj. Si āt abiero mit
tā eū ad vos. Missio em̄ in ist⁹ iferio-
rib⁹ hz cōpationē ad suū mittentē sub
triplici habitudine. scz vt ad dantē eē
⁊ sic mittit̄ radi⁹ a sole. vt ad dātē ꝟtu-
tez. ⁊ sic mittit̄ iaculū a ꝓiectore. vt ad
dantē iurisdictōez siue autoritatē. ⁊ sic
mittit̄ nūci⁹ a p̄ceptore. Scd̄m hūc tri
plicē modū missio p̄t ꝯuenire sp̄ūiscō
Mittit̄ em̄ a p̄re et filio tanq̄ ab eis
hñs eē ⁊ ꝟtutē ⁊ autoritatē in op̄ādo.
Nihilomin⁹ ⁊ ip̄e sp̄ūsscūs seip̄z dedit
⁊ misit. qd̄ videt̄ īsinuari Joh. xvj. cū
dr̄. Cū aūt venerit ille sp̄ūs ꝟitat⁹. ⁊c̄.
Nā sic dic̄ leo papa ī s̄mone d̄ penth.
btā trinitas incōmutabil̄ deitas vna
est in sb̄a īdiuisa ī op̄e. ꝯsors in volūta
te. par in oīpotētia. equalis in gloria.
Diuisit āt sibi op⁹ nr̄e redēptōis mīa
trinitat⁹ vt p̄r ꝓpiciaret̄ fili⁹ ꝓpiciaret.
sp̄ūsscūs igniret. qz em̄ sp̄ūsscūs de⁹ ē.
iō recte d̄ ⁊ seip̄m dare. Hoc āt ꝙ sp̄ūs-
scūs d̄⁹ sit. oñdit Amb. ī libro. d̄ sp̄ūscō
sic dicēs. Ex q̄ttuor ist⁹ manifesta di-
uinitat⁹ ei⁹ gl̄ia ꝯprobat̄. De⁹ em̄ esse
cog̃scit̄. aut qz sine pctō ē. aut qz pctā
ꝯdonat aut qz creatura nō ē sz creator
ē. aut qz ñ adorat. sz adorat̄. Et ī h̄ oñ
dit̄ q̄lit̄ btā trinitas se totalit̄ nob̄ exhi
buit. Pater em̄ oīa q̄ habuit nob̄ exhi
buit. qz sic dic̄ Aug. misit nobis filiū
suū in p̄ciū nr̄e redēptiōis. sp̄m scm̄ in
p̄uilegiū nr̄e adoptōis. ⁊ seipsum totū
reſuat ī hereditatē adoptōis. Sil̄r fi-
li⁹ total̄r se nobis exhibuit. qz sic dicit
Bern̄. Ip̄e pastor ipse pascua ipse re-
dēptio. Dedit em̄ nob̄ aīaz ī p̄ciū. san-
guinē ī potū. ⁊ carnē in cibū. ⁊ deitatē
in p̄remiuz. Sil̄r ⁊ sp̄ūsscūs totaliter
oīa sua dona nob̄ exhibuit et exhibet.
quia sicut dicit̄. j. Corinthioꝝ. xij. Alij
per spiritum sanctum datur sermo sa-
pientie. alij s̄mo scientie s̄m eūdem spi
ritū. alteri fides ī eodē sp̄ū. Leo papa.
Sp̄ūsscūs inspirator est fidei. doctor
sciētie. fons dilectōis. signaculū castita
tis. ⁊ toti⁹ causa salut⁹. B Circa
scd̄m q̄t scz modis mittit̄ siue missus
est. notanduz ꝙ spiritusscūs duobus
modis mittit̄. scz visibiliter. ⁊ iuisibili
ter. Inuisibiliter cū mētib⁹ sanctis il-
labitur. Uisibiliter cū in aliq̄ signo vi
sibili demōstrat̄. De missione inuisibi
li dicit̄ Johānis. iij. Spirit⁹ vbi vult
spirat. ⁊ vocē ei⁹ audis. sed nescis vnde
veniat aut q̄ vadat. Nec mirū. qz sicut
dicit bernar. de ꝟbo īuisibili. Per ocu
los nō ītrauit qz nō ē coloratū. sz neq̄
ꝑ aures. qz nō sonuit. sz neq̄ ꝑ nares.
qz aeri nō miscet̄ sed menti. nec inficit
aerē sed fecit. neq̄ vero ꝑ fauces. quia
nō est mansuz vl̄ haustū. nec ꝑ tactum
corp̄is qz illud palpabile nō ē. Quer⁹
igit̄ cuz ita sint īuestigabiles vie ei⁹ vñ
adesse nouerim. Nēpe ex motu cordis
intellexi p̄esentiā ei⁹. ⁊ ex fuga vicioꝝ
aduerti potētiā ꝟtut⁹ ei⁹. ⁊ ex discussio

ne siue redargutõe occultoꝝ meoꝝ ad
mirat⁹ sum ꝓfunditatẽ sapientie eius
z exq̃ntulacũcq̃ emẽdatõe moꝝ meo//
rũ expertus suꝫ bonitatẽ mansuetudi
nis ei⁹. z ex reformatõe z renouatione
spũs mẽtis mee ꝓcepi vtcũcq̃ speciem
decoris ei⁹. z ex ꝓtuitu hoꝝ oĩm simul
expaui multitudinem magnitudinis
ei⁹. Hec bernard⁹. Missio aũt visi
bilis est cũ in aliquo signo visibili ostẽ
dit. Et notandũ q̃ in q̃ntuplici specie
visibili spiritussanct⁹ mõstrat⁹ est. Pri
mo in specie colũbe sup christũ bapti//
zatũ. Luce. iij. Descẽdit spiritussanct⁹
corꝑali specie sicut columba in ipsum.
Scõo in specie nubis lucide sup chri//
stum trãsfiguratuꝫ Mathei. xvij. Ad
huc eo loquẽte ecce nubes lucida obũ
brauit eos. Vbi sic dic̃ glosa. Sic ba//
ptizato dño. sic z glificato mysterium
sancte trinitatis ostẽdit. spiritussanct⁹
ibi i colũba. h in nube lucida. Tertio
in specie flat⁹. Johis. xx. Insufflauit
et dixit eis. Accipite spiritũsanctũ zc̃.
Quarto in specie ignis. Quinto i spẽ
lingue. Et i hac duplici specie appuit
hodierna die. Ideo ãt i hac q̃ntuplici
specie rex mõstrat⁹ est vt dek itelligi q̃
haꝝ rex ꝓprietates opatur in cordib⁹
q̃bus illabitur. Primo mõstratus est
in specie columbe. Colũba gemitũ ꝓ
cãtu habet. felle caret. i foraminib⁹ pe
tre maner. Sic spiritussanct⁹ illos quos
repler facit ꝓ suis pctis gemere. Esa.
lix. Rugiem⁹ quasi vrsi oes. z quasi co
lũbe meditantes gemem⁹. Romañ.
viij. Ipe spiritus postulat ꝓ nobis ge
mitib⁹ inenarrabilib⁹. id ẽ. nos postu//
lantes z gemẽtes facit. Scõo sine fel//
le amaritudinis esse. Sapie. xij. O q̃z
bonus z suauis est dñe spirituus tu⁹
in nobis. Item eodẽ. vij. vocatur. sua
uis benign⁹. hũan⁹ ex eo q̃ suaues be
nignos z humanos facit. Suaues i
mõe. benignos in corde. z hũanos in
ope. Tertio in petre foraminib⁹. id est
in xpi vulneribꝫ habitare. Canticoꝝ
scõo. Surge amica mea sponsa mea
z veni colũba mea. Glosa. foues mihi
pullos meos infusiõe spũssci. in fora//
minib⁹ petre Glosa. i. in xpi vulneribꝫ
Treñ. vltimo. Spũs oꝝ nr̃i xps dñs
capt⁹ ẽ in pctis nr̃is cui dixim⁹ in vm
bra tua viuem⁹ in gentib⁹. Quasi di//
cat. Spiritussanctus q̃ est oris nr̃i qõ
os nr̃m est xps dñs. quia est os nr̃m z
caro nr̃a. facit nos dicere xpo. In vm
bra tua. id est in passione tua in qua
christus fuit tenebꝛosus z despectus.
viuemus p iugem memoriã. Scõo
mõstrat⁹ ẽ i specie nubis. Nubes a ter
ra eleuat. refrigeriũ pstat. z pluuiã ge//
nerat. Sic spũssanct⁹ q̃s replet a terra
eleuat per ꝓtemptũ terrenoꝝ. Ezech.
xij. Eleuauit me spũs inter celũ z ter//
rã zc̃. Item Ezech. j. Quocũcq̃ ibat spi
rit⁹ illuc eũte spiritu z rote pariter ele//
uabant sequẽtes eum: spiritus eĩ vite
erat in rotis. Item Gregoꝛ⁹ Gustato
spũ desipit ois caro. Scõo refrigeriũ
ꝓestat ꝓ tra ĩcentiua vicioꝝ. Unde et
marie dictũ est. spũssanctus superueniet
in te et ꝓtus altissimi obũbꝛabit tibi.
id est te ab oi estu vicioꝝ refrigerabit.
Ulñ et spiritussanct⁹ vocat aqua que
habet viz regeneratiuã. Johañis. vij.
Flumina de vẽtre ei⁹ fluẽt aque viue
Hoc aũt dixit de spiritusco quẽ erant
accepturi credẽtes in eũ. Tertio gene
rat pluuiam lacbꝛymaꝝ. Psal. Flauit
spũs ei⁹. z fluent aq̃ scilicz lacbꝛymaꝝ
Tertio mõstrat⁹ ẽ in specie flatus.
Flatus ẽ mobilis. calidus. lenis et ad
respirandũ necessari⁹. Sic spũssanct⁹
mobilis. id est velox est ad se diffundẽ
duꝫ. oĩb⁹ eĩm mobilib⁹ mobilioꝛ est.
Glosa sup illõ. Factus est repẽte de ce
lo son⁹ zc̃. Nescit tarda molimina san
ctispiritus gra. Secũdo calidus ẽ ad
inflãmandum Luce. xij. Ignem veni
mittere in terrã. z qd volo nisi vt arde
at. Ulñ z austro vento calido compa//
rat. Canticoꝝ quarto. Surge aquilo
z veni auster perfla. zc̃. Tertio lenis ẽ
ad demulcendũ. Ulñ z ad ei⁹ lenitates
insinuandã vocat nomine vnctiõis. j.
Johannis secundo. Unctio ei⁹ docet
vos de omnib⁹. Nomie roꝛis. Unde

cantat eccl̃ia. Et sul rotis ītima aſper
sione fecũdet ꝛc. Hoie aure tenuis. iij.
Regũ. xix. Et post ignez sibulus aure
tenuis. z ibi dñs. Quarto neceſſarꝫ
ẽ ad reſpirãdũ. Adeo q̃ ꝑpe flatꝰ necesſ/
sarꝫ ẽ q̃ si ad hozã subtraheret homo
cõtinuo mozeret. Sic z de spiritusco
itelligẽdũ est. Psal. Auferes spm̃ eoꝝ
z deficiẽt et i pul. s. reuer. Emitte spm̃
tuũ ꝛc. Job. vj. Spiritꝰ est qui viuifi/
cat. Quarto mõstratꝰ ẽ in spẽ ignis
Quinto i specie lingue. Quare ãt i
hac die duplici specie appuit dicẽt in/
fra. Circa tertiũ sez q̃ tpe missꝰ
est notandũ q̃ missus ẽ in q̃nq̃gesimo
die a pasca. Ideo autez in q̃nq̃gesimo
die missus est vt deꝫ itelligi qm̃ a spiri
tusco est legis ꝓfectio. eterna remune/
ratio. z pctoꝝ remissio. Legis pfe/
ctio qm̃ scõm glo. a die agni imolati
quinq̃gesimo die data ẽ lex i igne. In
nouo etiam testamẽto q̃nquagesimo
die a pasca xpi descendit spiritussc̃us i
igne. Lex in mõte synai. spirit⁹ in mon
te syon. Lex in sublimis montis loco.
spũs dat in cenaculo. Vñ p hoc insinua
tur q̃ ipe spũsc̃us est ꝓfectio totius le
gis. quia plenitudo legis est dilectio.
Scõo eterna remuneratio. Vñ glo.
Sicut quadraginta dies q̃b⁹ post re/
surrectõem xp̃s cum discipulis ꝓuersa
tus est p̃sentẽ eccl̃iaz designãt. ita q̃n/
quagesimꝰ dies quo spiritussc̃us dat
denariũ eterne remuneratõis exprimit
Tertio pctoꝝ remissio. Vñ glosa ibi/
dẽ. Ideo in quinq̃gesimo. qz indulgẽ/
tia fiebat in iubileo z p spiritũsanctũ
peccata remittunt. Et sequit in glosa.
In spirituali iubileo rei mortz̃ soluũt.
debita dimittunt. exules in patriã re/
uocant. hereditas amissa reddit. seruꝰ
id est hoies peccato venundati a iugo
fuitutz̃ liberãt. Hucusq̃ glo. Rei mor
tis soluũt z liberant. Vñ Roma. viij.
Lex spiritus vite i xp̃o liberauit me a
lege peccati z mortz̃. Debita pctoꝝ di
mittunt. qz caritas operit mlt̃itudi inẽ
pctoꝝ. Exules i patriã reuocãt. Psal.
Spũs tuꝰ bonus deducet me in terrã
rectã. Hereditas amissa reddit Ro.
viij. Ipe spũs testimoniũ reddit spũi
nr̃o q̃ sumꝰ filij dei. Si aũt filij z here
des. Serua pctõ liberãt. ij. Cor. iij.
Vbi spũs dñi ibi libtas. Circa tertiũ sez q̃rtũ sez q̃tẽs aplis missꝰ ẽ sciẽdũ ẽ
q̃ m glosaz tribꝰ vicibꝰ eis datꝰ est. scz
ante passiõez. post resurrectiõez z post
ascẽsionẽ. Primo ad faciẽdũ miracla.
scõo ad relaxandũ pctã. tertio ad ꝓfir
mãdũ cozda. Primo q̃n eos ad p̃dicã
dũ misit. z sup̃ oia ỏmonia z vt lãguo
res curarẽt eis potestatẽ dedit. Hec ei
miracla p spm̃scm̃ fiunt. m̃ qỏ dicit.
Math. xij. si ãt i spũ dei ejcio demõia
ꝛc. Nõ tm̃ ꝓsequẽs ẽ vt quicũq̃ habet
spm̃scm̃ faciat miracula. qm̃ sic Bre/
gozius ait. miracula hoiem scm̃ nõ fa
ciunt sz ostendũt. Nec q̃cũq̃ facit mi/
racula habet spm̃scm̃ qm̃ z mali asse/
rũt se fecisse miracla dicẽtes. Dñe dñe
nõne i nõie tuo ꝓphetauim⁹ ꝛc. Deus
em̃ facit miracla p auctoritatẽ. ãgeli p
materie abilitatoez. ỏmões p vtutes
naturales reb⁹ insitas. magi p occltos
ꝓtract⁹ cum demoniỏ. boni xp̃iani p
publicã iusticiam. mali xp̃iani p signa
publice iusticie. Scõo dedit eis spi
ritũsc̃m. q̃n in eos insufflauit dicens.
Accipite spm̃scm̃ q̃ꝝ re. pec. ꝛc. Nõ tm̃
põt q̃s pcm̃ remittere quantũ ad ma
culã que est in aĩa. aut q̃tũ ad reatũ. i.
obligationẽ ad penã eternã: aut q̃ntũ
ad dei offensam. que solũ ex infusione
gr̃e z vtute ꝓtritiõis remittunt. Dicit
tm̃ sacerdos absoluere. tũ qz a culpa ab
solutũ eẽ ilinuat. tũ qz penã purgato/
riã in tpalẽ ꝓmutat. tũ qz de ipa tpali
pt̃ẽ relaxat. Tertio ỏdit eis hodier
na die q̃n eoꝝ cozda sic solidata sunt
vt nil tozmẽta timeret Ps̃. Spũs ozz
eius ois virt⁹ eoꝝ Aug. Talis est gr̃a
spiritussancti q̃ si tristiciã inuenit: dil/
soluit. si desideriũ pniciosum ꝓsumit.
si trepidatoez abiicit Leo papa. Spe
rabatur ab apostolis spiritussanctus
nõ vt tũc pmũ sanctoꝝ habitato⁹ esse
inciperet sed vt sacrata sibi pectora et
feruenti⁹ accenderet z copiosius mu

daret. cumulans sua dona. non incho
ans. nec ideo nouus opere quia ditior
largitate. E Circa q̄ntū q̄liter. s.
missus est. notandū ꝙ missus est cum
sono in linguis igneis. ⁊ ipe lingue ap
paruerūt sedendo. Sonus aūt fuit re
pentin⁹. celestis vehemens. ⁊ replens
Repentin⁹. qꝛ sanct⁹ spūs tarda moli
mina nescit. Celestis qꝛ celestes efficit
Vehemens. qꝛ timorē filialē inducit
vel qꝛ eternū ve adimit. Unde vehe
mens quasi ve adimens. Vel qꝛ men
tem ab om̄i carnali amore vehit. Uñ
vehemens quasi vehens mentē. Fuit
⁊ replens. qꝛ spūsscūs oēs apostolos
repleuit. Unde repleti sunt om̄es ⁊c.
Triplex ē aūt signū plenitudinis qđ
fuit in apl̄is. Primū est non resonare.
vt ptz in dolio qđ dū plenū est nō re
sonat. Johānis. vj. Nūquid mugiet
bos: cū ante presepe plenū steterit. O.
d. cū presepe cordis plenitudinē habz
gratie locuz nō habet mugitus impa
tientie. Hoc signuz habuerūt apl̄i: qꝛ
in tribulatōib⁹ ꝑ impatientiā nō reso
nabant: imo ibant gaudentes a ꝯspe
ctu concilij ⁊c. Scđm signū est nō pl⁹
recipere siue sacietatez hr̄e. qñ em̄ vas
aliq̄ liq̄re plenū est. aliud recipe nō pt
Sil̄r hō satur ñ appetit ampli⁹. Sic
scti q̄ hñt plenitudinē gr̄e: nō possunt
recipe aliū liq̄rē dilectōis t̄rene. Esa. j.
Plen⁹ suz. iō olocausta ⁊c. Sil̄r qꝛ gu
stauerūt celestē suauitatē: iō nō sitiunt
terrenā voluptatē. Aug. Qui biberit
de fluuio paradisi cui⁹ vna gutta ma
ior est oceano. restat vt in eo sitꝫ hui⁹
mūdi extīcta sit. Hoc signū habebāt
apl̄i: q̄ nihil ꝓpriū voluerūt hr̄e sz ī cō
muni oīa diuidere. Tertiū signū ē su
pefluere. vt pz ī fluuio inūdāte. Eccī.
xxiiij. Qui implet q̄si phison sapiam.
Ad litterā illi⁹ fluuij ꝓpriū est effluere
⁊ circūadiacētia irrigare. Sic apl̄i ce
perūt effluere qꝛ ceperūt loq̄ varijs lin
guis. Unđ dic̄ glosa. Ecce signū ple
nitudinis plenuz vas erūpit. ignis in
sinu nō pōt ocultari. Ceperūt iterꝫ cir
cūadiacētia irrigare. vñ statī petr⁹ p̄di
care cepit. ⁊ tria milia cōuertit. Scđo
missus est in linguis igneis: circa qđ
tria videnda sunt. Primo quare ꝯiun
ctim in liguis igneis. Scđo quare in
igne poti⁹ q̄ꝫ in alio elemēto. Tertio q̄
re in lingua potius q̄ꝫ in alio mēbro.
De primo sciendū ꝙ triplici rōne ap
paruit in liguis igneis. Primo vt ver
ba ignea ꝓferrent. Secundo vt legez
igneam predicarent. scz legem amorꝫ.
De his duobus Bern̄. Venit spūs
sanct⁹ in linguis igneis vt liguis oīm
gentiū verba ignea loquerentur. et le
gem igneam lingue ignee predicarēt.
Tertio vt spiritūsanctū qui ignis ē ꝑ
eos loqui cognoscerent. ⁊ ne hoc diffi
derent ⁊ ne alioꝝ ꝯuersionē sibi attri
buerent et vt omnes eoꝝ verba tanq̄ꝫ
dei audirent. F De secundo scien
dum ꝙ missus est in specie ignis mul
tiplici ratōe. Prima sumit̄ penes eius
septemplicē gratiā. Spūs em̄ ad mo
dum ignis alta humiliat ꝑ donū ti
moris. emollit dura ꝑ donū pietatis.
illuiat obscura ꝑ scientiam. restringit
fluida ꝑ ꝯsiliū. ꝯsolidat mollia: ꝑ for
titudinē clarificat metalla tollendo ru
biginē ꝑ donū intellectus: sursum ten
dit ꝑ donū sapientie. Scđa sumit̄ pe
nes ei⁹ dignitatē ⁊ excellentiā. Ignis
em̄ excellit oīa elementa specie: ordine
⁊ ꝟtute. Specie rōne pulchritudinis
in luce. ordine rōne sublimitatis in si
tuatōe ꝟtute rōne vigorositatꝫ ī actōe
Sic ⁊ spūsscūs ī his oīa excedit. Pro
pter primū đr spūsscūs incoinq̄natus
ꝓpter secūdū: quia capiat om̄es spūs
itelligibiles: ꝓpter tertiū habens oēm
ꝟtutez. Sap. vij. Tertia sumit̄ penes
eius multiplicē efficaciā. Hanc rōnez
assignat rabanus sic dicens. Ignis
q̄ttuor habet naturas. Urit: purgat
calefacit: ⁊ illumiat. Sic spūsscūs exu
rit peccata: purgat corda: teporem ex
cutit. ignorātias illustrat. Hec raba
nus Exurit pctā. Uñ Zach. xiiij. Per
ignē vram eos sicut vritur argentum.
Hoc etiā igne vri petebat ꝓpheta di
cēs. Ure renes meos ⁊c. Purgat cor

da. Esa. iiij. Si sanguinez hierusalem lauerit d̄ medio eius in spiritu iudicij et spiritu ardoris. Teporem excutit. Unde dicit̄ de illis quos replet spiritussanctus Roma. xij. Spiritu feruētes ꝛc. Grego. In igne apparuit spiritussanctus quia ab omī corde qd̄ replet torporez frigoris excutit. ꝛ hoc in desiderio sue eternitatꝭ accēdit. Ignorantes illustrat. Sap. ix. Sensuz aūt tuuz quis [illegible] nisi tu dederis sapientiam ꝛ miseris spm̄sanctum tuum de altissimis ꝛ. j. Coꝝ. ij. Nobis autē reuelauit deus per spm̄sanctū. Quarta sumit̄ penes ipius amoris naturam. Amor em̄ p ignē habet significari triplici ratione. Primo qꝛ ignis semp est in motu. sic ꝛ amor spūssancti quos replet semp facit esse in motu bone opationis. Unde Grego. Nūq̄ est amor dei ociosus opatur em̄ magna si est. si aūt operari negligit. amor nō est. Secundo qꝛ ignis iter cetera elementa est maxime formale ꝛ modicuz habet de materia ꝛ multum de forma. sic amor spūssancti q̄s replet. facit habere modicum de amore terrenoꝝ ꝛ plurimū de amore celestiū ꝛ spūaliū vt iam nō carnalia carnaliter sꝫ potiꝰ spiritualia spiritualiter diligant. Distinguit em̄ Bern̄ quattuor modos diligendi. scꝫ diligere carnē carnaliter. spiritum carnaliter. carnē spiritualiter. ꝛ spm̄ spūaliter. Tertio qꝛ ignis habet alta inclinare. sursuz tendere. fluida adunare ꝛ ꝯgregare. Per hec tria intelligitur triplex vis amoris. Amor eniz sicut habetur ex verbis dyonisij in libro de diuinis noibꝫ hꝫ triplcē vim. s. inclinatiuā. eleuatiuā. ꝛ coordinatiuā. Inclinatiuā qꝛ inclinat superiora inferioribꝫ. eleuatiuā qꝛ eleuat iferiora supioribus. coordinatiuā. qꝛ coordinat eq̄lia coequalibꝫ. Hec dyonisius. Hanc em̄ triplicē vim amoris spiritussanctꝰ efficit in his q̄s replet. qꝛ inclinat eos p humilitatē ꝛ sui cōtemptū. eleuat in desideriū supnoꝝ ꝛ coordinat inuicez p vniformitatez morum. De tertio sciendū q̄ appuit potius in lingua q̄ in alio mēbro triplici rōe. Lingua em̄ ē mēbꝝ igne gehēne iflāmatū. difficile ad regendū ꝛ vtile bene rectum. Qꝛ g̊ lingua igne īfernali inflāmata erat. iō igne spūssancti indigebat. Ja. iij. Lingua nr̄a ignis ē ꝛc. Quia difficile regit̄ iō p̄ ceterꝭ mēbris gr̄a spūssci indiget. Jac. iij. oīs natura bestiaꝝ ꝛc. Quia vtil̄ valde si bn̄ regit̄. iō necesse fuit vt spm̄scm̄ rectorē hr̄et. In lingua etiam appuit ad significanduz q̄ p̄dicantibꝫ valde necessariꝰ fuit. p̄dicātibꝫ em̄ necessariꝰ ē. qꝛ facit eos loq̄ feruēt̄ absq̄ trepidatōe ꝛ iō missus ē in specie ignis Bern̄. Venit spūsscūs sup discipl̄os ī linguis igneis vt v̄ba ignea loq̄rent̄. ꝛ legē igneā līgue ignee p̄dicarēt. Cōfidēter absq̄ pusillanimitate. Act. iiij. Repleti sunt oēs spūscō. ꝛ ceperūt loq̄ cū fiducia v̄bū d̄i ꝛc. Multiplicit̄ ꝓpt̄ capacitatꝭ auditoꝝ diuersitatē ꝛ iō dr̄ Act. ij. q̄ ceperunt loq̄ varijs linguis. Utilit̄ ad edificatōez ꝛ vtilitatē Esa. lxj. Spūs dn̄i sup me. eo q̄ vnxerit me ꝛc. Tertio ipe lingue appuerūt sedēdo. ad significādū q̄ p̄sidētibꝫ necessariꝰ erat. Presidētibꝫ q̄q̄ ꝛ iudicibꝫ necessariꝰ ē. qꝛ ꝯfert autoritatē ad pctm̄ remittendū Johis. xx. Accipite spm̄scm̄ q̄ꝝ re. pe. ꝛc. Sapiaz ad iudicādū Esa. xlij. Ponā spm̄ meū sup eū iudiciū gentibꝫ pferet. Mansuetudinē ad supportanduz. Numeri. xj. Dabo eis de spū q̄ i te ē. vt supportēt onꝰ ppl̄i tecū. Spūs moysi erat spūs māsuetudinis. vt ptꝫ Nūeri. xij. Erat moyses māsuetissimꝰ ꝛc. Ornatū sanctitatis ad informādū Job. xxvj. Spūs dn̄i ornauit celos. G Circa sextū. in q̄s scꝫ missus ē notādū q̄ missus ē i discipulos. q̄ fuerūt receptacula mūda s̄m qd̄ de eis cantat̄. fuerūt em̄ receptacl̄a mūda ꝛ abilia ad susceptiōem spūssci ꝓpter septē q̄ erāt in eis. Ipi em̄ p̄mo fuerūt aio q̄eti. qd̄ notat̄ in h̄ q̄ dr̄ Dū cōplerent̄ dies penth̄. i. dies req̄etiōis. Illud em̄ festū erat ad req̄em deputatū. Esa. lxvj. Sup quem req̄escꝫ

spūs me⁹ nisi sup humilē ⁊ quietū ⁊c. Scdo dilectiōe vniti qd notat in h q dr. Erant oēs parit. Erat em eis cor vnuz ⁊ aia vna. Sic em spūs hois nō viuificat mēbra corpis nisi sint vnita. sic nec spūsscūs mēbra spūalia. Et sic ignis lignoꝝ diuisiōe extiguit. sic spūs scūs p discordiā i hoib. Et ideo cātat de aplis. Inuenit eos ꝯcordes charitate. illustrauit eos iundās diuinitas deitatis. Tertio loco secreti qd notat in h q dr. In eodez loco. s. in cenaculo Osee. ij. Ducā eā in solitudinē ⁊ ibi loquar ad cor ei⁹. Quarto orōne assidui. Unde pmittit. Erāt pseuerantes vnanimit i orōne. Un cātam⁹ de eis Orantib aplis deum venisse nūciat. Qd em orō necessaria sit ad susceptōz spūssci ostēdit Sap. vij. Inuocaui ⁊ venit i me spūs sapie. Itē iohis. xiiij. Rogabo prem meū ⁊ aliū paraclituz dabit vobis. Quito hūilitate pditi. qd notat in h q dr. Sedentes. ps. Quiemittis fōtes in cōuallib. i. graz spūssci i hūilib. Et sup quē requiescz spūs me⁹ ⁊c. Sexto pace ꝯiuncti. qd notat in h q erāt in hierlm. q iterptat visio pacis. q aūt ad recipienduz spm scm pax necessaria sit. ondit dns Jo. xx. vbi pmo pacez obtulit dicēs. Pax vobis. Deinde statim isufflauit ⁊ dixit. Accipite spm scm. Septimo in ꝯtēplatōe erecti qd notat in h q spm scm receperūt in supiori cenacl'o Un dic glo. ibidē. Qui spm scm desiderat. carnis domiciliū mētis ꝯtēplatōe trā scēdēs calcat. H Circa septimuz ꝓpter qd scz missus ē. notādū q miss⁹ est ꝓpter sex causas. q notāt i hac autoritate. Paraclit⁹ aūt spūsscūs ⁊c. Primo ad ꝯsolandū mestos qd notat cū dr paclyt⁹ qd idē ē qd ꝯsolator Esa. lxj. Spūs dni sup me ⁊c. et sequit vt ponerē ꝯsolatōez lugētib syon Greg. Cōsolator spūsscūs dr qr de pcti ppetratōe merentib dū spē venie pparat ab afflictōe tristicie mētē leuat. Scdo ad viuificandū mortuos qd notat cū dr spūs. qr spūs ē q viuificat. Ezech. xxxvij. Ossa arida audite verbum dni ⁊c. Ecce ego imittā in vos spiritum ⁊ viuetis. Tertio ad sanctificādū immundos qd notat cuz dicit scūs. sicut em dicit spūs qr viuificat ita sanctus qr sanctificat et mūdat. Unde sanct⁹ idē est qd mūdus. Psal. Fluminis impetus id est inundās et abūdans gra spūssancti letificat ciuitatem dei id est eccl'iam dei. Et per istud flumē scificauit tabernaculum suum altissimus. Quarto ad confortandū amorē inter discordes ⁊ odiosos. qd notat cū dr pr. pater em dicit eo q naturaliter diligit nos. Johis. xvj. Ipse em pater amat vos. Si pater ⁊ nos filij ei⁹ ⁊ frēs ad inuicez ⁊ inter fratres pfecta amicicia pseuerat. Quinto ad saluandū iustos. qd notat in eo q dicit. i noie meo qd est iesus. ⁊ salus interpretatur. In noie igit iesu. i. salutis pater misit spm vt ostendat q ad saluādas gentes venit. Sexto ad docendū ignaros. qd notatur in eo q dicit ille vos docebit oia. Circa octauū notandū: q datus siue missus est in pmitiua eccl'ia. pmo p orationē. Un orantib aplis ⁊c. Et Lu. iij. Orāte iesu descendit spūsscūs ⁊c. Scdo p verbi dei deuotā ⁊ attentam auditionē. Act. x. Adhuc loquēte petro cecidit spūsscūs ⁊c. Tertio p assiduaz opationē. qd notatur in manuū impositiōe. Actuū. viij. Tunc imponebant manus super illos ⁊c. Uel impositio manuū signat absolutionē que fit in confessione. Le. lxix

De sanctis gordiano ⁊ epimacho.

Gordianus a geos qd ē dogma siue dom⁹. ⁊ dyā qd ē clarū. qsi clara dom⁹ i q habitabat de⁹. Sicut āt dic aug. in li. de ciui. dei. bona dom⁹ ē parib mēbris disposita āpla et lucida. Sic ille scūs fuit piter disposit⁹ p ꝯcordie imitationē ampl⁹ p charitatē. lucid⁹ p vitatē. Epimach⁹ ab epi qd ē sup ⁊ machin qd ē rex. qsi supn⁹ rex. Uel ab epi qd ē sup. ⁊ machos qd ē pugna. qsi p

supernis pugnans. A

Gordianus vicari⁹ iuliani im/
ꝑatoris cū quēdā xp̄ianū noie
ianuariū ad sacrificandū com
pelleret. ad p̄dicatōem tñ ip̄i⁹
ianuarij ad fidē cū vxore sua et. liij. vi/
ris ꝯuersus est. Qd audiēs iulianus:
iussit ianuariū in exiliū mitti. gordia/
nū ꝟo si sacricare nollet capite trūcari.
Decollat⁹ ē igit̄ btūs gordian⁹ ⁊ corp⁹
ei⁹ ad canes ꝑ octo dies ꝓiectū est. Sz
cū oīno remansisset itactū tandē a fa/
milia sua rapitur. ⁊ cū btō epimacho
quē dudū p̄dict⁹ iulian⁹ occidi fecerat
non longe ab vrbe miliario fere vno.
Circa annū dñi. cccl̄x. sepelitur.

Legenda lxx.

De sanctis Nereo ⁊ Achilleo.

Nereus interpretatur
lucis ꝯsiliū l̄ nere⁹ a nereth
qd ē lucerna ⁊ vs festinās: l̄
nere⁹ q̄si ne. i. neq̄q̄ re⁹ Fuit g̊ ꝯsilium
lucis in ꝟginitatꝫ p̄dicatōe: lucerna in
honesta ꝯuersatōe. festinās i zeli feruo
re nere⁹. i. neq̄q̄ re⁹ in ꝯsciētie purita/
te. Achilleus ab achi qd est frat̄ me⁹
⁊ lesa qd est salus q̄si fratrū sal⁹ Hoꝝ
passionez euthices victorin⁹ ⁊ macro
alias maro ſui xp̄i scripserunt A

Nereus ⁊ achille⁹ eunuchi et cu
bicularij domicille neptis do/
miciani imꝑatorꝫ fuerūt. quos
btūs petrus apl̄s baptizauit.
Cū g̊ p̄dicta domicilla aureliano filio
ꝯsulis nupta eēt. ⁊ gēmis ⁊ purpureis
vestib⁹ tegeret̄: nere⁹ ⁊ achilleus eidez
fidem p̄dicauerūt. ⁊ virginitatē multi
pliciter cōmēdauerūt. oñdētes ꝟgini/
tatē deo eē ꝓximā: angelis germanaz
hōibus innatā: vxorē viro subijci. pu
gnis et calcibus cedi: deformes part⁹
sepi⁹ ꝓcreari. rursus q̄ vix matris pia
monita sustinere poterat oportere grā
dia cōuitia pati mariti. Illa aūt inter
cetera dixit. Scio patrē meuz fuisse ze
lotipū ⁊ mr̄ez meā ab eo ꝯuicia pluri/
ma passaz esse. Nūq̄d vir meus talis
futur⁹ ē. Cui illi. Qm̄ q̄diu sunt spōsi
videntur esse benigni. sz mariti effecti
crudeliter dñant̄ ⁊ aliquādo ancillas
preferūt dñab⁹. Om̄is autē sanctitas
amissa ꝑ penitentiā reuocari pōt. sola
aūt virginitas ad suuz statū reuocari.
nō potest. Reatus em̄ ꝑ penitentiā ex
pelli potest. virginitas reuocari nō p̄t
vt ad statū p̄stine sanctitatis attingat
Tunc flauia domicilla credidit. ⁊ ꝟgi
nitatē vouit: ⁊ a scō clemēte velata ē.
Quod sponsus eius audiēs licētia a
domiciano impetrata: virginē cū scis
nereo ⁊ achilleo in pōtianā insulā rele
gauit. putans se ꝑ hoc posse virginis
ꝓpositū imutare Post aliquod tp̄s cū
ip̄e ad insulā ꝑrexisset ⁊ multis mūeri
bus scōs vt ꝟgini suaderēt induceret.
ip̄i hec penit⁹ respuentes magis eā in
dño ꝯfortabāt. Qua ꝓpter cū ad sacri
ficia cōpellerent̄ ⁊ dicerēt se a btō pe/
tro apl̄o baptizatos nulla rōne posse
idolis imolare capite cesi sūt circa an/
nū dñi. lxxx. Quoꝝ corꝑa iuxta sepul/
chrū petronelle posita sūt. Alios etiā
scz victorinū: euthicem et maronem:
quib⁹ domicilla adherebat tanq̄ ser/
uos: tota die in suis predijs laborare
faciebat et vespere cantabrū ad man/
ducandū eis dabat. Tandez euthicez
cedi iussit quousq̄ sp̄m exalarz. victo
rinū ꝟo in aq̄s fetentib⁹ suffocari. ma
ronem ꝟo saxo ingenti opprimi iussit
Cum aūt imanissimā petraz quā vix
lxx. viri mouere poterant sup̄ eum ia/
ctassent. ip̄e predictū lapidē in hume/
ros suos accepit ⁊ quasi leues paleas
ad duo miliaria portauit. Et cuz plu/
rimi credidissent: ꝯsularis eum occidi
fecit. Post hoc aurelian⁹ domicillā de
exilio reduxit: ⁊ duas virgines eufrosi
nā ⁊ theodorā collactaneas eius vt ei
suaderent misit. Quas tamē domicil
la ad fidem conuertit. Tunc aurelia/
nus cum sponsis predictaꝝ puellarū:
⁊ tribus ioculatorib⁹ ad domicillā ve
nit: vt eius nuptias celebraret ⁊ ip̄am
saltē violēter opprimeret. Sz cum do
micilla p̄dictos duos iuuenes ꝯuertis
set aurelianus domicillā in thalamū

itroduxit: ⁊ ibidē mimos canere fecit. ⁊ ceteros secū saltare iussit. volens eaꝫ post modū violare. Sed cū deficerēt mimi i canendo ⁊ ceteri in saltādo ipe tamē ꝑ duos dies ñ cessauit quousq; in saltando deficiens expirauit. Luxurius ꝟo frater eius impetrata licentia oēs qui crediderāt interfecit. ⁊ cubiculo vbi predicte virgines morabantur ignē supposuit. Que orātes spm̄ emiserunt. Quarū corpa sanctus cesarius mane illesa reperiens sepeliuit.

Legenda lxxj.

De sancto Pancratio.

Pancratius a pan qđ est totuꝫ ⁊ gratus ⁊ citius. quasi totus cito gratus. qꝛ in sua pueritia gratus. Vl' sicut dr̄ in glosa pancras dr̄ rapina pācranari⁹ flagellis subiectus pancrus lapꝫ varie colorat⁹. ipe em̄ rapuit p̄dā captiuoꝝ. fuit subiect⁹ flagellis tormētoꝝ: colorat⁹ varietate virtutū. A

Pancrati⁹ nobilissimis ort⁹ parentib⁹: dum apud frigiam et patre ⁊ matre orbat⁹ essꝫ sb̄ cura dyonisij patrui sui relict⁹ ē. Ambo ergo romā vbi largū habebāt p̄rimoniū redierūt. In q̄ꝝ vico corneli⁹ papa cū fidelib⁹ latitabat. A q̄ q̄dē cornelio cū predictus dyonisius et pancratius fidē xp̄i recepissent tandē dyonisi⁹ i pace morit̄. ⁊ pācrati⁹ capit̄ ⁊ cesari p̄sentat̄. Erat aūt pācrati⁹ q̄si annoꝝ. xiiij. Cui dixit dyoclecian⁹ cesar. Infantule suadeo tibi ne mala morte moriarꝫ qꝛ cū puer sis facile decipis ⁊ qꝛ nobil' cōprobaris ⁊ charissimi mei fili⁹ extitisti: rogo te vt recedas ab hac vesania vt velut filiū meū te habeā. Cui pancratius. Et si puer sum corpore: cor tn̄ gero senile Et ꝟtute dn̄i nr̄i ih̄u christi terror vester tantuꝫ apud nos est. q̄ꝫtū hec pictura quā cernimus. Dij autem tui quos me hortaris colere. deceptores ⁊ germanarū stupratores fuerunt qui etiā nec parentib⁹ pepcerunt. Qđ si hodie seruos tuos talia cognosceres facere. ꝓtinus occidi iuberes. Tales deos miror quō colere non erubescis. Augustus igit̄ putans se a puero victuꝫ. iussit eum in via aureliana decollari. circa annos dn̄i. cclxxxvij. Cuius corpus cocauilla senatrix diligēter sepeliuit. Ad ei⁹ sepulchrū vt ait Greg. turon̄. si quis falsum iurare voluerit. anteq̄ꝫ ad cancellū chori ꝑueniat. aut statiꝫ a demone captus insanit. aut cadens in pauimētū protinus vitam ꝑdit. Lis nō modica inter duos erat. ⁊ iudex reum minime ignorabat. Zelo igitur iusticie iudex duct⁹. ambos ad altare sancti petri deduxit. et ibidem reuꝫ innocentiā suā quā pretendebat iuramēto expiare coegit. rogans apostoluꝫ vt aliquo inditio ostenderet veritatē. Cum autē ille iurasset. ⁊ nihil mali passus fuisset. iudex eius malicie cōscius. zelo accensus iusticie exclamauit. Senior iste petrus. aut nimis misericors est aut minori defert. Eamus ad pancraciū iuuenē ⁊ ab eo requiramus. Cum ergo venissent. ⁊ super tumulū reus iurare falsum presumsisset. manū inde trahere nō potuit. ⁊ ibidē postmoduꝫ expirauit. Vn̄ vsq; hodie a plerisq; obseruat̄ vt super reliquias bt̄i pancratij ꝓ arduis iuramētū fiat

De festiuitatib⁹ que occurrūt infra tempus peregrinationis.

Dicto de festiuitatib⁹ que occurrunt infra temp⁹ recōciliationis quod tēp⁹ representat ecclesia a pasca vsq; ad octa. penth̄. sequitur videre đ festiuitatib⁹ que eueniūt infra temp⁹ peregrinationis. quod tempus representat eccl'ia ab octaua pēthe. vsq; ad aduentū. Principiū aūt hui⁹ temporꝫ nō semꝑ hic incipit. sed iuxta pascalez terminum variatur.

Legenda lxxij. A

De sancto Vrbano.

Vrbanus ab vrbanitate dictus. Vl' vrbanus

ab vr. qđ est lumen vel ignis. z banal responsio. fuit eñ lumē p̄ conuersationē honestā. ignis p̄ charitatē succensam. responsio p̄ doctrinā. Fuit lumen siue lux. Quia lux est in aspectu amabilis: in essentia imaterialis. in situ celestis: in actu utilis. Sic ille scūs fuit amabilis in conuersatiōe. imaterialis in mūdi despectōe. celestis in contemplatione. utilis in predicatione.

BRban⁹ calixto pape successit. Cuius tempore cū fuisset maxima persecutio in christianos tandē alexander cuius mater hamea christiana erat. quaz origenes conuertebat impiū. sumpsit. Ipa igit filiū precibus maternis induxit vt a psecutōe xp̄ianoz cessaret. Clerūtñ almachius vrbis p̄fectus: q̄ btāz cecilīā decollauerat i xp̄ianos crudeliter seuiebat. Sācti ergo vrbanū diligenter inq̄rī fecit z in quodā antro. p̄curāte carpasio q̄dā ministro cum tribus p̄sbyteris z tribus dyaconib⁹ reptū. in carcerē mitti iussit. Post hoc cotīā se ipz adduci p̄cepit. Vt q̄ quinq̄ milia hoim cū sacrilegacecilia z illustrib⁹ virz tiburtio z valeriano seduxerat eidē obiecit. z thesauros cecilie reqsiuit. Qui vrban⁹ Vt video pt̄e ad seuiēdū in sanctos ducit cupiditas q̄ cul⁹ deoz. Thesaur⁹ cecilie p̄ man⁹ pauper celos conscendit. Cum ergo scīm vrbanū cū socijs plūbatz cederēt. z ipe nomē dñi elion inuocaret. subridēs p̄fect⁹ ait. Sapiēs vult iste senex videri. et nō nūc ignota loq̄t. Cū aūt supari nō possent itez i carcerē recludūt. Vbi tres tribunos ad se veniētes cū custode carceris anolino scūs vrban⁹ baptizauit Audito igit q̄ anolin⁹ xp̄ian⁹ fact⁹ esset p̄fecto sistit z sacrificare renuēs decollat. Sācti⁹ aūt vrban⁹ cū socijs ad simulacruz ducit. z thura imponere vrget. Tunc oratē vrbano simlacrū cecidit. z viginti duos sacerdotes q̄ ignē ministrabāt occidit. Tūc grauissime laniat et post hoc ad sacrificādū ducunt. Qui i ipz idoluz expuētes frōtes cruce munierūt z inuicē dato pacz oscl̄o capitalē sentētiā acceperūt sub alexandro qui cepit circa annū dñi. cc xx. Sed stati carpasius a demōe arripit z deos suos blasphemās z xp̄ianos iuitus magnificās a demōe suffocat. Quod eius vxor armenia vidēs cū filia sua lucina z tota familia a scō fortunato p̄sbytero baptisma suscepit. z post h̄ sanctoz corpora honorifice sepeliuit.

Le. lxxiij. A De scā Petronella

PEtronella cuius vitā scūs marcellus scripsit. fuit filia sci petri ap̄li. q̄ cuz nimis speciosa cēt et ex voluntate p̄is fe⁹ labozaret. discūbentib⁹ apud euz discipulis dixit ad eū tit⁹. Cū oēs a te sanent infirmi cur petronellā iacere p̄mittis. Cui petr⁹. Quia sic ei expedit Clerūtamē ne puteī ipossibilitas sanitatz ei⁹ meis p̄monib⁹ excusari ait ad illā Surge petronella velociz misera nob. Que statim sanata surrexit. z eis ministrauit. Cōpleto aut ministerio dixit ei petr⁹. Petronella redi ad lectū tuū. que stati redijt z vt p̄ius febrib⁹ labozare cepit. At vbi in amoze dei cepit eē p̄fecta. eā p̄fecte sanauit. Comes igit flacc⁹ ad eam venit. vt ipam p̄pter ei⁹ pulcritudinez acciperet in vxorem. Cui illa rñdit. Si me in vxorē desideras iube ad me v̄gines venire q̄ me vsq̄ ad domū tuā debeāt sociare. Quasi cū ille parer. petronella iejunijs z oōnib⁹ insistere cepit. z corp⁹ dñi suscipiēs ac i lecto se reclinās. p⁹ triduū ad dñz migrauit. Flacc⁹ delusuz se videns ad felicolā sotiā petronelle se conuertit. z vt aut sibi nuberz aut idol⁹ immolaret p̄cepit. Sz cū illa vtrūq̄ renuerz ip̄fectus septē diebz sine cibo z potu i carcere eā eē fecit ac p⁹ modū i eculeo torta occidit ac ei⁹ corpus in cloacā p̄iecit. Quā tñ scūs nycodem⁹ eleuans sepeliuit. vñ a flacco comite nycodem⁹ accersit. z sacrificare renuēs plūbatz cedit z i tiberim ei⁹ corpus p̄iicit. sed a iusto eius

Primi et ffeliciam

De sanctis Petro exorci. et mar.

clerico leuat̃ ⁊ honorifice sepelitur.

Legenda lxxiiij.

De scis Petro Exorcista ⁊ Marcellino.

Petrus exorcista duz ab arthemio in carcere dtineret̃. ⁊ p̃dicti arthemij filia a demone vexaret̃. ⁊ ob h̃ a pr̃e sepius plangeret̃. dixit ei petr⁹ q̃ si i xp̃m crederet statī sanitatē filia eius reciperet. Cui arthemi⁹ Miror q̃ rōne dn̄s tuus filiā meā liberare poterit. q̃ te tāta patiētē ꝑ eo liberare nō valet. Cui petr⁹. Potēs q̃dē est de⁹ me⁹ eripe me sz vult vt ꝑ passionē transitoriā ꝑueniamus ad gloriā sempiternā. Cui arthemius. Si me cathenas sup̄ te duplicā te de⁹ tu⁹ te libauerit. ⁊ filiā meā sanauerit. ꝑtin⁹ in xp̄z credā. Qd̄ cū factū fuisset sanctus petr⁹ cādidis vestibus indut⁹ ⁊ tenens signū crucis eidē apparuit. ⁊ ille ei⁹ se pedibus ꝓstrauit. et filia ei⁹ sanata ip̄e cum tota domo sua baptisma suscepit. Permisitq̃ alijs incarcerat̃ q̃ exirēt liberi q̃cūq̃ vellēt fieri xp̄iani. Quib⁹ multisq̃ alijs credētibus a btō marcellino p̄sbytero baptizant̃. Qd̄ audiēs prefectus. oēs incarceratos ad se adduci p̄cepit. Quos arthemi⁹ ꝯuocans. ⁊ man⁹ eorum deosculās dixit. Ut si q̃s vellet venire ad martyriū veniret intrepidus. qd̄ si q̃s nollet abiret illesus. Cōpto aūt iudex q̃ marcellin⁹ et petr⁹ eos baptizassent ip̄os accersiuit. ⁊ eos sepatim i carcere reclusit. Marcellin⁹ q̃dē nud⁹ sup̄ vitrū fractū ꝯsternit̃. ⁊ ei lumen ⁊ aq̃ negat̃. Petr⁹ v̄o in alio carcere altissimo ⁊ artissimo ci ꝓpo cōstringit̃. Angel⁹ aūt dn̄i marcellinū induēs ⁊ soluens ip̄z cū petro i domo arthemij restituit ⁊ vt septē dieb⁹ populū cōfortarent. et postea se iudici presentarent precepit. Cum ergo p̄dictus iudex eos i carcere nō iuenisset. accersitū arthemiū ⁊ sacrificare nolentē in terra cuz vxore sua obrui iussit. Qd̄ sācti marcellin⁹ ⁊ petr⁹ audiētes illuc venerūt ⁊ in illa cripta septē dieb⁹ sanctus marcellin⁹ christianis se ꝓtegentib⁹ missā celebrauit. Dixerūtq̃ sci ad incredulos. Ecce arthemiū potuissem⁹ libare ⁊ nos abscōdere. sed neutrū voluim⁹ facere. Tunc irati gētiles arthemiū gladio necauerūt mr̄ez v̄o cū filia lapidib⁹ obruerūt marcellinū v̄o ⁊ petrū ad siluā nigrā: q̃ nūc cādida ꝓpter eoꝝ martyriū vocat̃ d̄collauerūt tp̄e diocleciani q̃ cepit anno dn̄i. cclxxxvij. Quoruz animas vestibus splendidis ⁊ gēmis indutas ab angelis in celum deferri spiculator noīe dorothe⁹ vidit. Unde ⁊ xp̄ianus effectus postmodū in pace quieuit.

Le. lxxv A De. s. p̄mo ⁊ feliciano.

Primus quasi sūm⁹ et magn⁹. felician⁹ q̃si felix an⁹. i. felix senex. Ille dr̄ sūmus siue magn⁹ dignitate ꝓpter martyrij ꝑpessionē. ptāte ꝓpter miracl'orū opationem. sanctitate. ꝓpter vite ꝑfectōnē. felicitate ꝓpt̃ gl'iosam fruitionē Iste aūt dicit̃ senex nō tantū ꝓpter tēporis antiq̃tatē. sz etiā ꝓpter reuerētie dignitatē. ꝓpter sapientie maturitatez ⁊ propter morum grauitatem.

Primus ⁊ felicianus apd̄ dyoclecianum et maximianum: a templorum pontificibus accusantur. q̃ nisi eos sacrificare fecerint nulla a dijs beneficia obtinere valebūt. Jussu igit̃ impatoꝝ i carcere recludunt̃. sz ab angelo visitantur. ⁊ a vinculis quib⁹ erant ligati absoluunt̃ ⁊ libe i carcere deambulātes. dn̄m clara voce collaudabāt. Postmodū iteꝝ impatorib⁹ p̄sentant̃. Qui cuz in fide firmi ꝑsisterēt: crudelit̃ laniati ab iuicem separant̃. Dicitq̃ p̄ses feliciano. vt sue senectuti ꝯsuleret ⁊ dijs imolarz Cui felician⁹. Ecce iā octuaginta annos hēo. ⁊ triginta anni sunt exq̃ v̄itatē agnoui ⁊ elegi deo viuere. q̃ me potest d̄ tuis manib⁹ liberare. Tūc iussit p̄ses eum ligari ⁊ clauos in manib⁹ et pedib⁹ affigi eiq̃ dixit. Tā diu sic eris donec nobis ꝯsenseris. Qui dum leto

vultu ꝓsisteret. eū ibidē torq̄ri iussit. t nihil penit⁹ mīstrari. P⁹ h̄ scm̄ ꝓmū adduci fec. eiq̄ dixit. Ecce frat⁹ tu⁹ im ꝑatorꝫ decretꝫ cōsensit. t ob h̄ magn⁹ ī palatio venerat⁹. Tu g̃ sil̄iter age. Cui ille. Licet diaboli fili⁹ sis verū tn̄ ī ꝓte dixisti. qz frat⁹ me⁹ imꝑatorꝫ celestꝫ de/ creto ꝓsensit. Tūc irat⁹ ꝓses. iussit fa/ cib⁹ latera eius incendi. t plūbū bulli/ ens in os ei⁹ ifundi. Cernēte feliciano vt sic ſreri posset. Ipe aūt plūbū tāq̄ frigidā aquā suauit⁹ bibit. Tunc ꝓses frat⁹. duos leones ad eos mitti p̄cepit. Qui statiz ad pedes eoꝝ se ꝓiecerūt. t tāq̄ agni mansueti coꝝ eis steterunt. Rursus vsas crudeles dimittit. t cuz leonib⁹ mansuescūt. Aderāt ad h̄ spe taculū plusq̄ duodeci milia viroꝝ ō q̄b⁹. d. viri ī dño crediderūt. Preses āt sanctos fecit decollari. t coꝝ corpa ca nib⁹ t auib⁹ ꝑici. Sz tn̄ ab his illesa a xp̄ianis honorifice sūt sepulta. Passi sunt aūt circa annos dñi. cclxxvij.

Le. lxxvj. A De scō Barna.

Barnabas interpꝛeta tur fili⁹ venientis. vl̄ filius ꝓsolatiōis aut fili⁹ ꝓphete. aut fili⁹ ꝓcludēs. Quattuoꝝ vicib⁹ po/ nit⁹ fili⁹. ꝓpter q̄ttuoꝝ modos filiatōis ip̄i⁹. Dr̄ em̄ fili⁹ in scriptura rōne gña tiōis. eruditōis imitatōis t adoptōis Fuit em̄ a xp̄o regenerat⁹ p baptismū erudit⁹ p euāgeliū. ip̄m imitat⁹ p mar tiriū. t ab ip̄o adoptat⁹ p celeste p̄miū Et h̄ q̄tū ad se. Quantū ꝯo ad alios fuit aduenies ꝓsolās. ꝓphetās t ꝓclu dēs. Aduenies discurredo. t p̄dicādo vbiq̄ qđ ptz qz fuit soci⁹ pauli. Cōso/ lās pauperes t ꝺsolatos. pauꝑes q̄b⁹ ele mosynā detulit. ꝺsolatos q̄b⁹ ex parte ap̄loꝝ ep̄las destinauit. Prophetas qz ꝓphetie spū claruit. Cōcludens qz magnam mīltitudinē in fide ꝓclusit. t adunauit. sic ptz cū missus fuit in an/ thiochiā. De his q̄ttuoꝝ act. xj. Erat vir. i. virilis q̄tū ad p̄mū. bon⁹ q̄tū ad scām plen⁹ spūsco q̄tū ad tertiū. et fidelis q̄tū ad q̄rtū. Et⁹ passiōez ꝓpi lauit iobes qui t marc⁹ ei⁹ ꝓsobrin⁹. t maxie a visiōe ip̄i⁹ iobis vsq̄ fere in fi nem. Quā beda de greco in latinū cre ditur transtulisse. B

Barnabas leuites cypr⁹ genere vn⁹ de. lxxij. discipulis dñi. ab hystoria actuū i mlt̄z extollit⁹ t laudat⁹. Fuit nāq̄ optime informat⁹ t ordinat⁹. t h̄ q̄tū ad se. t q̄tū ad deū t q̄tū ad p̄mū. Quātū ad se ordi/ nat⁹ extitit ꝑm tres vires. s. rōnale. ꝺcu piscibile. t irascibile. Habuit nāq̄ rō nalem illustratā lumie cognitōis. Un̄ dr̄ Act. xiij. Erāt āt i ecclia q̄ ē anthio chie ꝓphete t doctoꝝ. in q̄b⁹ barna/ bas t symon qui ꝺcō habuit ꝺcupi scibile purgatā a puluere mūdane af/ fectōis. Un̄ dr̄ act. xiij. q̄ ioseph q̄ cog̃ minat⁹ ē barnabas. cū h̄ret agrū vēdi dit illum. t ꝑcium attulit. t posuit ad pedes ap̄loꝝ. Ubi dic̄ glo. Destituen dū ꝑbat qđ tāgere deuitat: t docz cal cādū ē auꝝ. qđ subdit gressib⁹ ap̄loꝝ Tertio habuit irascibilez roborataṁ magnitudine ꝑbitaq̄. t h̄ vl̄ viril⁹ ag gredīdo ardua. vl̄ ꝑ seuerāter agēdo fortia l̄ ꝓstāter sustinēdo aduersa. Un̄ ril⁹ aggredīdo ardua sicut ptz in h̄ q illā maximā ciuitatē āthiochiā ad cō/ uertēdū accepit sicut ptz etiā actuū. ix. qz cū p⁹ ꝺuersionē paul⁹ hierosolymā veniſſz. t discipl⁹ se iūgeꝛ vellz. t oēs eū tāq̄ lupū agni fugerēt barnabas ip̄z audacter ap̄hēdit t ad ap̄los duxit. Perseuerāt opādo fortia qz coꝝ⁹ suū macerauit t ieiunijs afflixit. Un̄ dr̄ act. xiij. de barnaba t quibusd ā alijs. Ministātib⁹ āt ill⁹ dño t ieiunātib⁹ t cē Cōstāter sufferēdo aduersa. sic ap̄li ꝑ hibēt ei testimoniū dicentes. Cū cha/ rissimis nr̄is barnaba t paulo hoib⁹ q̄ tradiderūt aīas suas. ꝑ noie dñi nr̄i ih̄u xp̄i. Scō fuit ordinat⁹ quātū ad deū deferēdo dei autoritati. maie/ stati. t bōitati. Autoritati qđ ptz ex h̄ q officiū p̄dicatōis sibi nō vsurpauit. sz h̄ ex autoritate ei⁹ accipe voluit. Si cut habet act. xiij. Dixit spūssanctus.

Segregate mihi barnabā ⁊ paulū in op⁹ ad qd assumpsi eos. Scdo dei ma iestati. Cū em sic habet Act. xiij. ma iestatē diuinā sibi qdā vellēt attribue re ⁊ ei tanq̄ deo hostias imolare: vo cātes eū iouē tāq̄ priorē: ⁊ paulū mer curiū tanq̄ prudentē ⁊ eloquentē: ꝯti nuo barnabas ⁊ paul⁹ ꝯscissis tunicꝫ clamauerūt. Viri qd facitꝫ: ⁊ nos mor tales sum⁹ similes vobis hoies annū ciantes vobis ab his vanis dijs con uerti ad deū viuū. Tertio dei bonita ti. Nā sicut habet act. xv. cū bonitatez gr̄e dei qua gratꝫ ⁊ nō ex lege sum⁹ sal uati: qdā ꝯuersi de iudeis artare et di minuere vellent. asserētes h̄ sine circū cisione neq̄q̄ sufficere: paul⁹ et barna bas ꝯtra eos viriliter restiterūt ⁊ solā bonitatē gr̄e dei sine lege sufficere ostē derūt. Insup ⁊ q̄stionē ad apl̄os detu lerūt ⁊ ꝯtra illoꝝ errorez apl̄oꝝ epl̄as impetrauerūt. C Tertio fuit opti me ordinat⁹ q̄tū ad ꝓximū: qꝛ gregez suū pauit v̄bo: exēplo ⁊ bn̄ficio. Ver bo qꝛ verbū dei solicite euangelizauit Vn̄ dr̄ Actuū. xv. Paul⁹ ⁊ barnabas demorabāt anthiochie docētes ⁊ euā gelizantes cū alijs pluribꝫ verbū dn̄i. Hoc etiā ptz p illā maximā mltitudi nē quā anthiochie ꝯuertit adeo vt ibi p̄mo vocarent discipuli xp̄iani. Scdo exemplo: qꝛ vita sua fuit oibꝫ speculū sanitatis: ⁊ exemplar religionis. Fuit em̄ in omni suo ope virilis ⁊ strenuus oim moꝝ. bonitate ꝯspicu⁹. oi gr̄a sci spūs plen⁹. ⁊ oi virtute ⁊ fide p̄clarus De his q̄tuor habet act. xv. Miserūt barnabā antiochiā. Et sequit. Hor tabat om̄es ꝓposito cordis ꝑmanere in dn̄o: qꝛ erat vir bon⁹: plen⁹ spiritu sancto ⁊ fide. Tertio bn̄ficio ⁊ h̄ du pliciter. Est ei duplex bn̄ficiū siue ele mosyna. scz. tp̄alis q̄ ꝯsistit in necessa rioꝝ subministratōe: ⁊ spūalis q̄ ꝯsi stit i offense dimissiōe. Primā habuit beat⁹ barnabas qn̄ elemosynā fribus q̄ erāt in hierl̄m detulit. Nā sicut dicit actuū. xj. cuz facta esset fames maxīa sb̄ claudio s̄m qd ꝓphetauerat agabꝫ. discipuli ꝓut quisq̄ habebat. ꝓposue rūt in ministeriū mittere habitantibꝫ in iudea fratribꝫ qd ⁊ fecerūt. mittētes ad seniores p man⁹ barnabe et pauli. Scdam habuit qꝛ iohāni q̄ cognoia bat marc⁹ offensaz dimisit. Cū em̄ p̄ dict⁹ discipl̄s barnabā ⁊ paulū reliq̄s set. redeunte tn̄ ⁊ penitenti barnabas indulsit. ⁊ iteꝝ in discipulū assumpsit. Paul⁹ aūt ip̄m iteꝝ assumere in disci pulū renuit. ⁊ ideo iter eos separatio fa cta fuit. Uterq̄ em̄ ex pia causa ⁊ iten tione fecit. Nā q̄ barnabas ip̄m assū psit h̄ fecit ex dulcedine misicordie. q̄ aūt paul⁹ ip̄m assumere noluit h̄ fecit ex feruoris rectitudine. Nā sicut ibidē dicit glosa actuū. xv. Om̄ in fronte a ciei se ꝯstituēs nimis trepidus stererat merito ip̄m paul⁹ abiecit ne illi⁹ quasi ꝯtagiōe vires alioꝝ corrūperent. Illa aūt separatio nō est facta ex cōmotiōe vitij. sz ex instinctu spūssancti. vt. s. ab inuicē separarent ⁊ pluribꝫ p̄dicarent sicut ⁊ postmodū factū est D Nā cū esset barnabas in iconio ciuitate. p̄ dicto iohāni ei⁹ ꝯsobrino vir qdā splē didus in visu appuit dicēs. Johānes ꝯstans esto. qꝛ āmodo nō iohānes sz excelsus vocaberꝫ Qd cū ille barnabe retulisset. rn̄dit ei. Caue diligenter ne cuiq̄ qd vidisti reueles. Nā ⁊ mihi si militer dn̄s ac nocte apparuit dicēs: Cōstans esto barnaba. qꝛ eterna pre mia ꝑcipies eo q̄ gentē tuaz reliq̄sti. ⁊ aīam tuā ꝓ meo noīe tradidisti. Cū g̊ paulus ⁊ barnabas diu in antiochia p̄dicassent. angelus quoq̄ dn̄i paulo appuit dicēs. Festina venire hierl̄m: qꝛ quidā frēs aduentuz tuū p̄stolant ibidē. Cū g̊ barnabas cyprū vellet p gere ⁊ parētes suos iuisere. paul⁹ autē hierl̄m ꝓperare vellet. scō sic instigāte spū ab iuicē discesserūt. Uerū cū paul⁹ barnabe qd sibi dixerat angel⁹ indi casset. rn̄dit barnabas. Fiat volūtas dn̄i. Nūc aūt cyprū vado ⁊ ibidē vitā finiēs. te ampli⁹ nō videbo. Et cū flēs ei⁹ pedibꝫ se humiliter volutaret. ꝯpa tiens ei paulus dixit. Noli flere. qꝛ sic

Elemosina dnꝰ

dñi est volũtas. Nã ⁊ mihi dñs i hac nocte appuit dicẽs. Ne ꝓhibeas barnabaz ire cyprũ qꝛ mltos ibidẽ illuiabit ⁊ martyriũ cõsũmabit. ꝑgens igit barnabas cyprũ cuz iohe. euãgeliũ sci mathei secũ detulit. ⁊ sup ĩfirmos ponens mltos dei ꝟtute sanauit. Cũ ãt de cypro exissent. iuenerũt elymã magũz quẽ paul⁹ lumine oculoꝝ ad tp̃s puau erat. Qui eis restitit ⁊ paulũ intrare ꝓhibuit. Die igit q̃dã vidit barnabas hoies ⁊ mlieres nudas currẽtes et sua festa agẽtes. Vñ indignat⁹ templo maledixit. ⁊ subito ꝑs ei⁹ corruẽs mltos oꝓpressit. Tãdẽ salaminã deuenit ⁊ ibidẽ ꝯtra eũ p̃dict⁹ magus seditionẽ nõ modicã excitauit. Cõprehendẽtes igit iudei barnabam. mltis affectũ iniurijs trahebãt. ⁊ iudici ciuitatꝫ puniẽdũ tradere festinabãt. Cõpto aũt ꝙ eusebi⁹ vir magn⁹ ⁊ potẽs de genere neronis illuc aduenisset timuerũt iudei ne ip̃z de manib⁹ eoꝝ eripet. ⁊ sic libeꝝ abire ꝑmitteret. Ligantes igit funez in collo ei⁹. extra portã eum traxerũt. ⁊ ibidẽ ꝓtin⁹ ꝯbusserũt. Denicꝫ nec sic impij iudei satiati ossa ei⁹ i quodã vase plũbeo recluserũt. i mare eadẽ p̃cipitare volẽtes. Johes aũt discipul⁹ ei⁹ cũ duob⁹ alijs de nocte ꝯsurgens ea rapuit. ⁊ in q̃dã cripta occulte sepeliuit. Que ibidẽ vt ait sigibertus vsqꝫ ad tẽpora zenonis imꝑatorꝫ ⁊ gelasij pape ⁊ vsqꝫ ad annũ dñi. d. latuerũt. Sed tunc ip̃o reuelante repta fuerunt. Beat⁹ aũt dorothe⁹ sic ait. Barnabas in roma xp̃z primum predicauit episcopus mediolanensis factus.

Legenda lxxvij. A

De sanctis Vito ⁊ Modesto.

Vitus dicitur a vita Distinguit aũt Aug. in libro d̃ ciuitate dei. triplex genus vite. s. actuosum qd̃ ꝑtinet ad vitã actiuã. ociosum qd̃ ꝑtinet ad ociũ spirituale vite ꝯtẽplatiue. ⁊ ex vtroqꝫ ꝯpositũ. Et istud triplex gen⁹ vite fuit in eo. Vl' vit⁹ q̃si virt⁹. i. ꝟtuosus. Modest⁹ q̃si stans i medio. h̃ ẽ in medio ꝟtutꝫ. quãlibet em̃ ꝟtutẽ tãqꝫ mediũ circũstant duo vicia tãqꝫ extrema. Nã extrema prudẽtie sunt dolositas ⁊ fatuitas. Extrema tẽporãtie desideriorꝫ carnaliũ adimpletio ⁊ oĩmoda sui afflictio. Extrema fortitudinis. pusillanitas ⁊ temeritas. extrema iusticie crudelitas ⁊ remissio.

Vitus puer egregi⁹ ⁊ fidelis annoꝝ duodeciz. in silicia martyriũ passus est. Hic a p̃re crebo verberat ex eo ꝙ idola cõtẽnebat. nec ip̃a adorare volebat. Qd̃ audiẽs valerian⁹ p̃fect⁹. pueꝝ accersiuit. ⁊ sacrificare nolentem fustib⁹ cedi iussit. Brachia aũt ꝟberãtiũ ⁊ man⁹ p̃fecti aruerunt. Clamauitqꝫ p̃fect⁹. Ve mihi qꝛ manuz amisi. Cui vitus. Accedãt dij tui ⁊ te sanent si possunt. Cui ille. Nũ q̃d ⁊ tu facere vales h̃. Cui vitus. In noĩe dei mei valeo. Statiqꝫ ꝓ eo orauit. ⁊ sanitatẽ sibi obtinuit. Dixitqꝫ p̃fect⁹ p̃ri. Corripe pueꝝ tuũ ne male pereat. Tũc eũ in domũ ducẽs diuersis musicoꝝ generib⁹ ⁊ puellaruz lusibus aliarũqꝫ deliciaruz generibus ĩmutatare animum pueri satagebat. Cum aũt eum in thalamũ inclusisset. mirabilis odoris flagrantia inde exijt. que patrẽ ⁊ totã familiã nimio odore perfudit. Aspiciensqꝫ pater per hostiũ vidit septem angelos circa infantẽ stantes dixitqꝫ. Dij venerũt in domũ meam. Statimqꝫ cecatus est. Ad cuius clamorẽ tota ciuitas lucana ꝯmota ẽ. ita vt valerianus accurreret ⁊ quid sibi accidisset ĩterrogauit. Cui ille. Deos vidi igneos ⁊ vultuz eoꝝ ferre non potui. Ad templum igit iouis deducitur. ⁊ pro recuperatiõe luminis thaurũ cũ cornibus aureis pollicetur. Sꝫ cum nihil ꝓficeret. filiũ pro sanatione sua rogauit. ⁊ lumen suis precibus recuperauit. Cum aũt nec sic crederet sꝫ potius filiuz occidere cogitaret. angelus dñi modesto pedagogo ei⁹ appuit ⁊ vt nauẽ ꝯscẽdẽs pueꝝ ad aliã terraz deduceret imꝑauit. Quod cũ fecisset. aq̃la eis ibidẽ cibũ afferebat. Et multa ibidẽ miracl'a faciebãt. Interea fili

us dyocleciani imperatoꝛ a demõe arripiꝫ. z nisi vitꝰ lucanꝰ veniat se nunq̃ exire fateꝫ. Vltꝰ q̃riꝫ z iuenꝰ ad imperatorẽ ducit. Cui dioclecianꝰ. Puer puerũ meũ sanare vales. Cui ille. Nõ ego sꝫ dñe. Sta tiq̃ sup eũ manꝰ iposuit. z ꝓtinꝰ ab eo demõ aufugit. z ait dioclecianꝰ Puer ꝓsule tibi z dyssacrifica ne mala morte itereas. Qõ cũ ille recusaret. z i carcerẽ cũ modesto missꝰ fuisset subito ferri moles q̃ eis erat iposita cecidit. et carcer imenso lumie chorusca uit. Qõ cum imperatoꝛi nũciatũ fuisset educꝰ in clibanũ ardentẽ mittiꝫ. sꝫ tñ illesus egrediꝫ. Tũc leo fribilis ad eũ deuoradũ mittiꝫ. sꝫ tñ ab eo fidei ꝛtute placaꝫ. tandẽ ipe cũ modesto z crescẽtia nutrice sua q̃ sp eũ secura fuerat. in eculeũ suspẽdi iubeꝫ. Sꝫ subito aer ꝓturbaꝫ. ẽra ꝓcutiꝫ. tonitrua mugiũt. idoloꝝ tẽpla coruũt. z mꝛtos occidũt Imperatoꝛ aũt territꝰ fugiẽs pugnis se ꝓcutiebat dicens. Me mihi q̃ ab vno puero victꝰ suꝫ. Illi aũt ab angelo ꝓtinuo soluti. iuxta q̃dã flumẽ se inuenerũt z ibidẽ pausantes z orantes aias dño reddideꝛt. Quoꝝ corpa ab aḋlis custodita florẽtia illustꝛ matrona scõ vito reuelante repꝛit. z ea accipiẽs honorifice sepeliuit. Passi sꝫ ãt sb diocleciano q̃ cepit circa ãnos dñi. cclxxxvij.

Le. lxxviij. De scis Quirico z Julita

Quiricus querens arcũ. Vl̃a chisil q̃ ẽ fortitudo. z cusꝫ niger. vl̃a q̃ris q̃ ẽst hasta. vel a q̃riles q̃ dr̃ sedile. Ipe eñ fuit arcuꝫ. i. curuꝰ in sui bũiliatõe. forꝫ i tormẽtoꝝ passiõe. niger i sui ospectõe. hasta i inimici ẽbellatõe. dei sedile ex dr̃i bitatõe. Hec eñ in eo gra suppleuit que etas negauit. Julita iuuas vita. q̃ vita spũali vixit z ꝓ hanc multis pfuit.

Quiricꝰ fuit filꝰ iulite illustrissime matronc iconiꝫ. Que pscutiõez declinare volẽs i tharsũ cilicie cuz puero suo q̃rico q̃ erat triũ annoꝝ venit. Sꝫ tñ alexandro pside psentaꝫ in vlnis suis pueꝝ gestãs. Qõ due famle sue videtes fugerꝛ. z eã ꝓtinꝰ reliq̃rũt. Preses igiꝫ pueꝝ i vlnis suis suscepit z mrem sacrificare nolentẽ crudis neruis flagellari ꝓcepit. Puer ãt mrez flagellari ꝛspiciens. amare flebat. z la mẽtabiles voces dabat. At ꝓses pueꝛũ q̃ricũ i vlnaꝫ z sup genua ponẽs eũ oscuꝫ z alijs blãdicijs ẽmulcebat. Infans ãt ad mrez respiciẽs psidis oscla abhorrebat z caput cum indignatiõe auerrẽs. vultũ eius vnguꝫ laniabat. z mri ꝓsonas voces dabat. q. d Et ego xpian9 sũ. tãdẽ diu reluctãs psidẽ i sca puꝫ momordit. Tũc ꝓses idignatꝰ dolore cruciatꝰ. puerũ ab alto q̃ gradꝰ ꝓcipitauit ita vt tribunali tenellũ cerebrũ adhereꝛ. Julita vero filiũ ad regnũ ꝓcessisse videꝫ. leta gras ẽ reddidit Tũc iulita iussa ẽ excoriari. z bullienti pice pfũdi z demũ capite trucari. In q̃dã ãt legẽda iueniꝫ q̃ q̃ricꝰ tyranũ blãdiẽtẽ eq̃ vt minãtẽ quipẽdeꝫ xpianũ se eẽ ꝓfitebaꝫ. ẽm q̃dẽ tps clinguisifantulꝰ. sꝫ i eo loq̃baꝫ spũsscũs. Que cũ ꝓses iterrogaꝛ q̃s eũ docuisꝫ aitꝛ Tua o ꝓses miror ĩsipiaz q̃ mea tãtil lã cernẽs etatulã. nec dũ tpis circlo trienniẽ pcũctaꝛ q̃s me docuerit diuinã sapiam. Qui cum cederet clamabat. Xpianꝰ sũ. Et q̃tiẽs ẽ clamabat totiẽs vires iter tormẽta recipiebat. Preses ãt mrez cũ puero mẽbratiz scindi feꝫ. z eoꝝ mẽbra ne a xpianis sepelirẽt dr̃i spergi mãdauit. Sꝫ tñ ab ãgelo sꝫ collecta. z nocte a xpianis sepulta. Horũ corpa tẽpore ꝓstantini magni cuz pax reddita eẽt ecclie. ab vna ẽ ancilꝫ q̃ ad huc superat reuelãt z i ẽuorõe magna ab oi xpto hñt. Passi ãt sꝫ circa ãnos dñi. cccxx. sb alexãdro imperatore.

Le. lxxix. A De scã Marina

Marina virgo vnica erat pri suo. Cũ ãt pr̃ q̃dã mõasterii itrassꝫ. mutauit habitũ filie sue vt ñ femia sꝫ masclꝰ vide reꝛ. rogauitq̃ abbatẽ z frẽs. vt filiũm suũ vnicũ recipẽt. Quib9 eiꝰ ꝓcib9 ãnuentib9. i monachũ ẽ receptꝰ. z fratꝛ marinꝰ ab oñib9 est appellatꝰ. Cepit aũt

valde religiose viuere: ⁊ valde obedi//
ens esse. Cũ aũt esset vigintiseptẽ an//
noꝝ. Et pat̃ eiꝰ se morti appropinq̃re
sentiret. filiã suã vocauit. ⁊ ipam i bo//
no ꝓposito ꝯfirmans p̃cepit. ne aliq̃n
alicui reuelaret ꝙ mulier eẽt. Ibat igr̃
freq̃nter cum plaustro ⁊ bobꝫ ⁊ ligna
monasterio deferebat. Cõsueuerat ãt
hospitari in domo cuiusdã viri. cuiꝰ fi
lia cũ de quodã milite ꝯcepisset iterro
gata marinũ monachũ se violasse asse
ruit. Interrogatꝰ aũt marinus cur tm̃
flagiciũ ꝑpetrasset. se peccasse fatetur.
⁊ veniã p̃cat̃. Statim de monasterio
eiectus ad hostiũ monasterij mãsit. et
tribꝫ annis ibidem ꝑmanẽs buccella
panis sustentabat̃. Postmodũ filius
ablactat̃. abbati mittit̃. ⁊ marino edu
candus traditur. ⁊ ibidẽ cũ eo ꝑ duos
annos ꝯmorat̃. Omnia aũt cũ maxi//
ma patiẽtia recipiebat. ⁊ in oĩbꝫ gr̃as
deo referebat. Tandẽ eiꝰ humilitatis
⁊ patie frẽs miserti eũ in monasteriuꝫ
recipiũt ⁊ queq̃ officia viliora sibi in//
iũgũt. ipe aũt oĩa hilarit̃ suscipiebat.
⁊ cũcta patiẽter ⁊ deuote agebat. Tã
dẽ in bonis opibꝫ vitã ducẽs migra//
uit ad dñm. Cũ aũt corpꝰ eiꝰ lauarent
⁊ in vili loco sepelire disponerẽt. respi
cientes mulierẽ ip̃m esse viderũt. Stu
pefacti sunt om̃s ⁊ ꝑterriti se in dei fa
mulã plurimũ deliquisse fatent̃. Cur//
runt om̃es ad tã grande spectaculũ ⁊
veniã postulãt ignorãtie ⁊ d̃licti. Cor
pus igit̃ eiꝰ in eccl̃ia honorifice posue//
runt. Illa aũt q̃ famulã dei ifamaue//
rat a demone arripit̃. ⁊ scelus suũ ꝯfi//
tens ⁊ ad sepulcrũ ꝟginis veniens li//
beratur. Ad cuiꝰ tumulũ ppl̃i vndiq̃
confluunt. ⁊ multa miracula ibi fiunt
Obijt aũt. xiiij. kalendas iulij.

Legenda lxxx.

De natiuitate sci Johãnis baptiste.

Iohannes baptista
mltiplr̃ noĩat̃. Dicit̃ em̃ ꝓ//
pheta. amicus sponsi. lucer//
na angelus. vox. helias. ba
ptista saluatoris. p̃co iudicis. ⁊ p̃cur//
sor regis. In ꝓpha designat̃ p̃rogati//
ua cognitõis. In amico sponsi prero//
gatiua dilectiõis. In lucerna ardenti
p̃rogatiua sanctitatis. In angelo p̃ro
gatiua virginitatis. In voce p̃rogati
ua hũilitatis. In helya p̃rogatiua fer
uoris. In baptista prerogatiua mirã
bilis honoris. In p̃cone prerogatiua
predicatõis. In precursore prerogati
ua preparationis. A

Natiuitas iohãnis baptiste ab
archangelo gabriele h̃ mõ an
nũcita fuit. Dauid em̃ rex sic̃
habet̃ in historia scolastica volẽs cul//
tũ dei ampliare vigintiq̃ttuor sũmos
sacerdotes instituit. q̃rũ tñ vnꝰ maior
erat. qui p̃nceps sacerdotũ dicebatur
Statuit aũt sedecim viros de eleazar
⁊ octo d̃ itamar. ⁊ s̃m sortes dedit vni
cuiq̃ hebdomadã vic̃ sue. Abias ãt
octauã hebdomadã habuit. de cuius
genere zacharias fuit. Erãt ãt zacha//
rias ⁊ vxor eiꝰ senes ⁊ absq̃ liber̃. Cũ
g̃ zacharias templũ dñi vt incensum
poneret ingressus fuisset. ⁊ mltitudo
ꝓpl̃i d̃foris expectaret. apparuit ei ga
briel archangelꝰ. Cũ aũt zacharias i
eiꝰ visiõe timeret. ait angelꝰ. Ne time//
as zacharia. q̃m exaudita est oĩo tua.
Propriũ est ei bonoꝝ angeloꝝ s̃m q̃d
dicit glosa. ex sua visiõe territos beni//
gna exhortatõe ꝓtinꝰ cõsolari. Ecõtra
mali angeli se in luc̃ angelos trãsfigu
rãtes. si q̃s ex sui p̃sentia territos sense
rint. ampliori eos horrore cõcutiunt.
Annũciat igr̃ gabriel zacharie se filiũ
habituꝝ. cuiꝰ nomẽ Johẽs eẽt q̃ vinũ
⁊ sicerã ñ biberet. ⁊ añ dñꝫ i spũ ⁊ ꝟtu
te helie p̃cederet Johẽs vocat̃ helias
rõe sitꝰ. q̃ ãbo in deſto. rõne victꝰ. q̃
ambo victu parci. rõne cultꝰ. q̃ ambo
vestitu inculti. rõne officij q̃ ambo p̃
cursores. s̃ ille p̃cursor iudic̃. iste sal//
uatoris. rõne zeli. q̃ vtriusq̃ ꝟbuꝫ q̃si
facula ardebat. Zacharias aũt ꝯside//
rãs sui senectutẽ ⁊ vxoris sterilitatem
dubitare cepit. ⁊ more iudeoꝝ signum
ab angelo req̃siuit. Angelꝰ aũt ꝓ eo ꝙ
verbis suis nõ credidit. ip̃m taciturni

tatis plaga ꝑcussit. B Notãduz
aũt ꝙ dubitatio ꝯsueuit fieri ⁊ excusa/
ri. aliqñ ꝓpt ꝓmissoꝝ magnitudinẽ si
cut legit de abraã. Cũ eni dñs sibi ꝓ/
misissz ꝙ semẽ suũ terrã chanaan pos/
sideret. dixit ad eũ abraã. Dñe deꝰ vñ
scire possum ꝙ possessurus sum eã. Et
rñdẽs dñs. Sume inqt tibi vaccã tri/
ennẽ ⁊c. Aliqñ ꝓpt fragilitatꝫ ꝓpe ꝯsi
deratoẽz. sicut ptz in gedeõe q̃ ait. Ob
secro mi dñe in q̃ liberabo isrl. Ecce fa
milia mea infima est i manasse. ⁊ ego
minimꝰ in domo pr̃is mei. Et ex h̃ si/
gnũ petijt ⁊ accepit. Aliqñ ꝓpt nature
impossibilitatẽ. sicut ptz in sara. Cuz
eni dixissz dñs. reuertẽs veniã ad te. ⁊
habebit sara filiũ risit sara post ostiuz
dicẽs. Postq̃ ꝯsenui ⁊ dñs meꝰ vetu/
lus est ⁊c. Quid est g̃ ꝙ solꝰ zacharias
ex eo ꝙ dubitauit plagã incurrit. cum
ibi esset ⁊ magnitudo ꝓmissiõis ⁊ cõsi
deratio ꝓprie fragilitatꝫ qua talẽ filiũ
se habituꝝ indignũ reputabat ⁊ ipos/
sibilitas natural. Hoc mltiplici d cã
factũ fuisse putat. Prio ꝑm Bedã qm̃
discredẽdo locutꝰ est. ideo silẽtio plecti
tur vt tacẽdo credere discat Scdo q̃ni
am iõ mutꝰ effectꝰ ẽ vt maiꝰ miracu
lũ in natiuitate filij appareret. Cũ eni
in natiuitate iohis pr̃i loq̃la redditur
miraculũ miraclo cumulat. Tercio qꝛ
ꝯgruũ fuit vt vocez amitteret qñ vox
nascebat ⁊ legi silẽtiũ iponebat Quar
to qm̃ ipe a dño signũ petijt ⁊ ipaz ta/
citurnitatẽ in signũ accepit. Cũ ãt za/
charias foras ad populũ exissz ⁊ eũ fa
ctũ mutũ viderẽt: cognouerũt ipo inu
ente ꝙ visiõez vidisset in tẽplo. Cõple/
ta aũt septimana officij sui abijt i do/
mũ suã. ⁊ ꝯcepit elizabeth. ⁊ mẽsibus
q̃nq̃ se occultauit. qꝛ sic ibi dic Amb.
partus sui erubescebat etatẽ ne in sene
ctute vacasse libidini videret. ⁊ tamen
gaudebat sterilitatꝫ carere opprobrio
quia opprobrium est mulieribus non
habere p̃mium nuptiaꝝ. ꝓpter quod
nuptie celebrant. et carnal coitꝰ excu/
sat. Mẽse aũt sexto btã maria q̃ iã do
minũ ꝯcepat ꝯgtulãs ꝟgo fecũda ab
late sterilitati et ꝯpatiẽs senectuti vẽit
ad elizabeth. Et cũ eã salutasset btũs
iohãnes iã spũsctõ repletꝰ sensit filiuz
di venire ad se. ⁊ p̃ gaudio i matrꝫ vte
ro exultauit ⁊ tripudiauit. ⁊ motu salu
tauit quẽ voce nõ potuit. Exultauit eĩ
q̃si gestiẽs salutare ⁊ dño suo assurge/
re. Mãsit g̃ ꝟgo btã cũ ꝯgnata sua tri
bus mẽsibꝫ mistrãs ei natũq̃ pueꝝ su
is sctis manibꝫ de tra leuauit. vt hr̃ in
hyst. schol. ⁊ q̃si morẽ gerule officiosis
sime pegit. C Hic dñi p̃cursor be
atus nouẽ spẽalr ⁊ singularit p̃uilegijs
claruit. Nã idẽ angelꝰ q̃ dñm annũcia
uit ipm annũciauit. In vto mr̃is exul
tat. Mr̃ dñi ipm a tra leuat. Linguã
pr̃is reserat. Baptismũ p̃mꝰ ordinat.
Xp̃m idice demõstrat. Xp̃m manibꝰ
suis baptizat. Ip̃m p̃ oibꝫ laudat xp̃s
In limbo positꝫ xp̃m vẽtuꝝ p̃nũciat.
Propt hec nouem p̃uilegia vocat ab
ipo dño ꝓpha ⁊ plꝰ q̃ ꝓpha. Chryso.
etiã q̃re dicat plꝰ q̃ ꝓpha sic ait. Pro/
phete ẽ bñficiũ ꝓphetie a do accipe nũ
q̃d ꝓphe ẽ bñficiũ baptismatꝫ do da/
re. Prophete ẽ vt ipe d deo ꝓpheret. nũ
q̃d ꝓphete ẽ vt deꝰ d illo ꝓpheret. oẽs
ꝓphete ꝓphauerẽt d xp̃o. de ill ãt ꝓphe/
tatũ nõ ẽ. Ip̃e ãt nõ solũ ꝓphetauit de
xp̃o sz etiã alij ꝓphe ꝓphetauerẽt d illo.
Oẽs portitores ꝟbi fuerũt. iste aũt ipa
vox. Quãtũ aũt ipa ꝓximior ꝟbo nõ
tñ ꝟbũ. tm̃ iohes ꝓpinq̃or xp̃o ñ tñ xp̃s
Scdz Amb. laus iohis ex q̃nq̃ col
ligit vel ꝯphẽdit. s. ex ꝑentibꝫ. ex mira/
cul. ex moribꝫ. ex mũere ⁊ ex p̃dicatõe.
Laus aũt ꝑentũ ꝑm eũdẽ amb. ex q̃n/
q̃ manifestat. Ait ei sic. Plẽa laudatõ
est q̃ genꝰ i moribꝫ. mores i eq̃tate. offi
ciũ i sacerdotio. factũ i mãdatꝫ. iudiciũ
in iustificatõibꝫ ꝯphẽdit. Scdo ex
miracul. Quoꝝ q̃dã fuerũt aũ eiꝰ ꝯce
ptõez i vto. s. angelica ãnũciatio. nois
ipositio. ⁊ loq̃le pr̃is amissio. Quedaz
q̃tũ ad eiꝰ ꝯceptõez i vtero. s. supnatu
ral ꝯceptio. eiꝰ i vtero sctificatio. ⁊ ꝓ/
phetal doni repletio. Quedã q̃tũ ad
eiꝰ natiuitatẽ ex vtero. scz vtriusq̃ ꝑen
tis spũs ꝓphalis adeptio. qꝛ ⁊ mr̃. no/

men sciuit z pr̄ canticū edidit. Loq̄le
p̄r̄is reseratio z spūssc̄ti repletio. Ei⁹
z zacharias p̄r̄ ei⁹ replet⁹ ē spūsc̄tō ꝛc.
Amb. Respice iohez q̄nta vis sit i ei⁹
vocabulo cui⁹ nūcupatio reddidit mu
to vocē. p̄r̄i plem. pl'o sacerdotē. Pri⁹
em erat tacēs lingua. sterilꝭ filio. puat⁹
officio. At vbi iohes nascit. fit repēte
p̄r̄ ꝓpha. loq̄la vsum recipit. plez a spū
sc̄tō suscipit. sacerdotē functo recogn̄scit
Tercio ex moꝛib⁹. qz sc̄tissime vite fu
it. De cui⁹ sc̄titate dic̄ Chrys. Cōuersa
tio iohis olim vitā culpabilez faciebat
apparere. Quēadmodū em̄ si videres
albā vestē dic̄z satis cādida vestis. Si
ꝯo posuerz eam iuxta niuē incipit tibi
sordida apparere. z si ꝓe sordida nō ē.
Sic q̄ntū ad cōpationē iohis ois hō
videbat imūdus. D Cui⁹ q̄dem
sc̄tas triplex habuit testimoniū. Pri
mo a supcelestib⁹. i. ab ipa trinitate.

Et ꝓmo a p̄re q vocat eū angelum
Malach. iij. Ecce ego mitto angelum
meū ꝛc. Angel⁹ ät nomē est officij nō
nature. Et io ꝺr angel⁹ rōne officij. ex
eo q̄ olim angelo⁹ officiū exercuisse vi
det. Habuit em̄ officiū seraphin. Int̄
pretat em̄ seraphin ardens. qz illi nos
ardētes faciūt z i dei amore pl⁹ ardēt.
Et de iohe ꝺr in eccl'ia. Surrexit hely
as q̄si ignis ꝛc. Ip̄e em̄ venit in spū z
ꝓtute hely. Scō habuit officiū che
rubin. Cherubin em̄ interꝓtat pleni
tudo scie. Et iohes ꝺr lucifer Job. xxx
viij. ex eo q fuit termin⁹ noctz ignoran
tie z initiū luce gr̄e. Tercio habuit of
ficiū thronoꝝ q̄ꝝ officiuz est iudicare.
Et de iohe ꝺr q arguebat herodē di.
Nō licet tibi hz vxoꝛē fris tui. Quar
to habuit officiuz dñationū q̄ docent
nos erga subditos dñiuz gerere. Et io
hānes erga subditos habebat i amo
re. erga reges i timoꝛe. Quito officiuz
ꝓncipatuū. q docēt nos supiozes reue
reri. Et iohes de se dicebat. Qui ō ter
ra est de terra loqt̄. De xpo aūt. Qui ō
celo venit sup oēs est. Jtē. Cui⁹ nō sum
dign⁹ soluere coꝛrigiā calciamēti eius.
Sexto officiū ptāruz q̄ꝝ ptātes ae
ree vel ꝛrie arcent. q nō potuerūt noce
re sibi tā sc̄tificato. A nob etiā arcebat
cū ad baptismū pnie nos disponebat.
Septimo officiū ꝓtutū q̄ꝝ fiūt mi
racula. z btūs iohes mꝛta miracula in
seipo oñdit. Magna ei miracula mel
silnestre z locustas edere. pilos came
loꝝ induere. z hmōi. Octauo officiuz
archāgeloꝝ qñ reuelabat maioza. sic
ea q spectāt ad nr̄am redēptionē. cū di
cebat. Ecce agn⁹ dei ꝛc. Nono officiuz
angeloꝝ. qñ annūciabat minoza. sicut
ea q spectāt ad mozes. vt illud. Peni
tētiā agite ꝛc. Jtē. Neminē ꝺcutiatis
ꝛc. Scdo habuit testimoniū a filio.
sicut patz Matth. xj. vbi eū xp̄s mꝛi
plicit̄ z mirabil'r cōmēdat dicēs int̄
cetera. Jnter natos mlier⁹ nō surrexit
maioz iohe baptista. Petr⁹ damiani.
Ab illo ꝓho iohānis sunt depꝛompta
preconia. p qō fundata ē arida. z mo
uenk fydera. z sunt cōdita elementa.

Tercio a spūsc̄tō cū p patrē suū dixit
Tu puer ꝓpheta altissimi vocaberis.
ꝛc. Scdo a celestib⁹. i. ab angel⁹. sic pz
Lu. j. vbi eū āgel⁹ mꝛtipl'r ꝓmēdabat
oñdens q̄nte sit dignitatz. q ad deū cū
dicit. Erit em̄ magn⁹ coꝛā dño. Quā
te sc̄titatis q̄ ad seipm cū subdit. Vi
nū z sicerā nō bibet. z spūsc̄tō replebit
ex vtero mr̄is. Quāte vtilitatz q̄ ad p
ximū cū dicit. Et mꝛtos filioꝝ isrl' cō
uertet ꝛc. Tercio a subcelestib⁹ id est
ab hoib⁹. sicut a ꝓe suo z vicinis. cum
dicebāt. Quis putas puer iste erit ꝛc.
Quarto cōprehēdit laus Johā
nis ex munere. Habuit em̄ mun⁹ i sta
tu. in vtero. in egressu ex vtero. in mū
di ꝓgressu. z in mūdi egressu. Jn vte
ro habuit triplex mirabile mun⁹ gr̄e.
Primo gr̄am q̄ in vtero sc̄tificat⁹ fuit.
Vñ fuit añ sc̄tus q̄ nat⁹ Hiercm. j.
Priusq̄ te formarē in vtero noui te et
añq̄ exires de ventre sc̄tificaui te. Se
cūdo gr̄am q̄ ꝓpherare meruit. sic q̄ñ i
vtero mr̄is exultās deū adesse cognuit.
Vñ Chrys. volens oñdere q̄liter fue
rit plusq̄ ꝓpha dic̄. Prophete ē p meri
to ꝙuersatois z fidei ꝓphetiā accipere.

Nunqd ꝓphete fuit vt ꝑus fieret ꝓphe
ta cꝫ hō. Et qz ꝙsuetudo erat vt ꝓphe
te inungerent. tūc qñ btā virgo Eliza
beth salutauit xp̄s iohānē in vtero in
ꝓphetā inunxit. ſm qđ dic̄ Chrys. in
hec ꝑba. Jō xp̄s fecit Mariā salutare
Elizabeth. vt sermo ꝓcedēs de vtero
matris vbi habitabat dñs. z ꝑ aures
Elizabeth ingressus descenderet ad io
hānē. vt illic eū vngeret i ꝓphetā. Ter
cio gr̄am q̄ suis meritꝫ matri ꝓphetie
spm tradidit. Vñ Chrys. volens ostē
dere q̄liter fuit plusq̄ ꝓpheta ait. Quis
ꝓphetaꝫ cū esset ꝓpheta ꝓphetā facere
potuit. Helyas qdem vnxit heliseum
in ꝓphetā nō tñ ꝓphetādi gr̄am ꝙtulit
Iste aūt in vtero mr̄is exp̄s diuini in
troit⁹ sciam mr̄i donauit z os illi⁹ ī ver
bo ꝙfessionis aperuit. vt cui⁹ nō vide
bat ꝑsonā cog̃sceret dignitatē dicens.
Vñ hoc mihi vt mr̄ dñi mei vēiat ad
me. ¶ In egressu ex vtero habuit tri
plex mun⁹ gr̄e. qm̄ ortus ei⁹ fuit mira
culosus sanct⁹ z iocūd⁹. Quia miracu
losus excludit defect⁹ importētie. qz san
ctus reat⁹ culpe. qz iocund⁹ lamētū mi
serie. Celebrat aūt ortus ei⁹ siue natiui
tas ſm magr̄m Guilhelmū altisiodo.
triplici rōne. Primo rōne sctificatōis i
vtero. Scđo rōne dignitatꝫ in officio.
Jp̄e em̄ tanqꝫ lucifer venit. z eternum
gaudiū nobis ꝑm⁹ nunciauit. Tercio
rone iocūditatis in ortu suo. Dixerat
em̄ angel⁹. Et multi in natiuitate eius
gaudebūt. Et iō dignū est vt z nos in
natiuitate ei⁹ gaudeam⁹. ¶ In ꝓgres
su habuit silr̄ triplex mun⁹. In h̄ at
patet eius excellētissima z diuersa mu
nera gr̄e. qm̄ habuit ꝙfectionē oim san
ctoꝝ. Nam ꝓpheta fuit qñ dixit. Qui
post me ventur⁹ est ꝛc. Plusq̄ ꝓpheta
qñ xp̄m digito demōstrauit. Apls. qz
a deo missus fuit. Apls em̄ idē est qđ
missus. Vñ. Fuit hō missus a deo ꝛc.
Martyr. qz ꝑ iustitia mortē sustinuit.
Cōfessor. qz ꝙfessus est z nō negauit.
Virgo Vñ z ꝓpter ipi⁹ virginitatez
angel⁹ est appellat⁹ Malach. iij. Ecce
ego mitto angelū meū ꝛc. ¶ In egres
su ō mōo habuit triplex mun⁹. Quia
efficax martyr inuict⁹. Tūc em̄ palmā
martyrū adept⁹ est. Dirigit nūcius p̄
cios⁹. Jp̄e em̄ tunc illis q̄ erant i lim
bo ꝑcios⁹um nunciū attulit. scz de aduē
tu xp̄i z redēptōe ip̄oꝝ. Et colitur exi
tus gl̄ios⁹. Eius em̄ exitus de oibus
q̄ ad limbū descēderunt specialit̄ ab ec
clesia solēnizat̄ z gl̄iose colitur. F
¶ Quinto ex p̄dicatōe. Circa cui⁹ p̄di
catione angel⁹ qttuor ponit cū dicit. et
multos filioꝝ isrl̄ conuertet ad dñm de⁹
um ip̄oꝝ z ip̄e ꝑcedet ꝛc. scz fructū. ordi
nē. virtute. z finē. sicut patz in lra.
¶ Et notādū q̄ p̄dicatio iohānis tri
pliciter fuit cōmēdabil⁹. Jp̄e nāq̄ p̄di
cauit feruēter. efficaciter. z prudēter.
¶ Feruēter cū dicebat. Genimina vi
perar̄ ꝛc. Qui qdem feruor fuit inflā
matus charitate. qz erat lucerna ardēs
Vñ dicit in ꝑsona ipsi⁹ Hieremias.
Posuit os meū quasi gladiū acutum.
Jnformat⁹ veritate quia erat lucerna
lucens. Unde Johānis. v. Vos mi
sistis ad Johānē. z ille ꝓhibuit testi
monū veritati. Direct⁹ discretōe siue
scientia. Unde turbis z publicanis et
militib⁹ ſm vnius cuiusq̄ exigētiā pro
priā legem dedit. Firmus constantia.
Unde z taz cōstanter predicauit q̄ ex
hoc vitam amisit. Nec em̄ q̄ttuor de
bet habere zelus ſm qđ dicit Bernar
dus. Zelum tuū inflāmet charitas. in
formet veritas. regat sciētia. z firmet
constātia. ¶ Secūdo efficaciter. quo
niam ad predicationē eius multi con
uersi sunt. Predicauit em̄ verbo q̄ assi
duitatem doctrine. z exemplo q̄ sancti
tatem vite. p̄dicauit z quertit meritis
z oꝝonibus deuotis. ¶ Tercio prudē
ter. Cuius prudētia predicatōis i tri
bus fuit. Primo in eo q̄ vsus fuit cō
minatōibus. vt malos terreret dicēs.
Jam em̄ securis ad radicē arboris po
sita est. Scđo ꝓmissionib⁹. vt bonos
alliceret dicens. Pniam agite ap. e. re.
ce. Tercio moderatōib⁹ vt mediocres
paulatiz ad ꝙfectionē attraheret. Vñ
turbis z publicanis z militib⁹ loqui ī

ponebat vt postmodū ad maiora pue
herent. turbis vt opib⁹ miscebie insiste
rent. publicanis vt se ab alienoꝝ appe
titu abstinerēt. militib⁹ vt neminē con
cuterēt. nulli calūniā facerēt ꝛ suis sti
pēdijs ꝓtenti cēnt. ¶ Et notādū
q̄ sctūs Johes euāgelista hac die mi
grauit ad dñm. ſz eccl̄ia ſpi⁹ festū i ter
ciū die post xp̄i natiuitatē celebrādū i
stituit. q⁹ tūc ei⁹ eccl̄ia ꝺdicata fuit. Et
solēnitas natiuitatiſ bti Johis bapti
ste in suo die remāsit. Nimiꝝ. q⁹ hec di
es ab angelo gaudio natiuitatiſ pcur
soris autēticat⁹ fuit. Nō aūt dogmati
zandū ē q̄ euangelista baptiste cesserit
tāq̄ minor maiori. Nō ei decēs est q̄s
eoꝝ maior sit disputare. Qꝺ etiā q̄dā
exēplo diuitus ē oñsum. Erāt em vt le
gim⁹ duo doctores theologi. q̄ꝝ vn⁹ Jo
hānē baptistā. alter ꝓo Johem euāge
listā p̄ferebat. Tandē sup h̄ solēni di
sputatōe indicta q̄libet valde solicitus
erat aucūtates ꝛ efficaces rōes iuenire
q̄b⁹ suū Johez posset p̄ferre. Aduenie
te āt disputatōis die. q̄libet sctōꝝ emu
latori suo apparuit. eiq̄ dixit. Bñ cō
cordes sum⁹ in celis. de nob nō disputes
tis i terr̄. Tūc illi sibi adinuicē ꝛ omi
pp̄o visionē publicauerūt. ꝛ dñm bñ
dixerūt. ¶ Paul⁹ hystoriograph⁹ lōgo
bardoꝝ romane eccl̄ie ꝺyacon⁹ ꝛ cassi
nēsis monach⁹. cū deberet q̄dā vice ce
reū ꝓsecrare. fauces ei⁹ rauce facte sūt.
cū ꝓus vocalis eēt. Vt ꝙ vox sibi resti
tueret hymnū. sc̄z. Ut qant laxis ꝛc.
ad honorē bti Johis cōposuit. Ubi i
ꝓncipio petit sibi vocē restitui. sic ꝛ Za
harie restituta fuit. ¶ Ossa mortuoꝝ
aialiū vndecūq̄ collecta in hac die ab
aliq̄b⁹ cōburunt. Cui⁹ duplex ē cā. vt
ait Johes beleth. Una ē ex antiq̄ in
stitutōis obſuantia. Sūt em q̄dā aia
lia q̄ ꝺracones vocant. q̄ in aere volāt.
in aq̄s natāt. in t̄ra ambulāt. Quādo
q̄ aūt oū ꝑ aera ambularēt ad libidi
nē ꝓcitabant. ꝛ in puteis ꝛ aq̄s fluuia
lib⁹ sperma iactabāt ꝛ inde seq̄bat le
talis ann⁹. Cōtra h̄ ḡistud iuentū fu
it remediū vt de ossib⁹ aialiū rogus fi
eret. ꝛ sic talia aialia fum⁹ fugaret. Et
q⁹ istud maxie h̄ tpe fiebat. tō istud ad
huc ab aliq̄b⁹ obseruat. Alia cā est ad
repūtandū. q⁹ ossa sctī Johis in seba
ste ciuitate ab ifidelib⁹ cōbusta fuerūt.
¶ Ferunt etiā facule ardentes. q⁹ Jo
hānes fuit lucerna ardēs ꝛ lucens. Et
rota vertit. q⁹ sol tūc i circulo descēdit
ad significandū q̄ fama Johis q̄ xp̄s
putabat descēdit. ꝑm q̄ ipe testimoni
um ꝓhibuit diceſ. De oꝑtet minui il
lū aūt crescere. Hoc significatū est ꝑm
q̄ dic̄ Aug⁹. in eoꝝ ortib⁹ ꝛ in eorum
mortib⁹. In eoꝝ ortib⁹. q⁹ circa natiui
tatē Johis dies incipiūt decrescere. cir
ca natiuitatē xp̄i crescere. Juxta illud
Solsticiū decimo xp̄m ꝓcedit atq̄ Jo
hānē. Itē in eoꝝ mortib⁹. q⁹ cozp⁹ xp̄i
in cruce fuit exaltatū. cozp⁹ Johis ca
pite minoratū. ¶ Refert Paul⁹ in hysto
ria lōgobardoꝝ. q⁹ rocharith rex lōgo
bardoꝝ iuxta eccl̄iam sctī Johis ba
ptiste cū mīro ornatu sepult⁹ fuit. Qui
dam ꝙ cupiditate illect⁹ nocte sepul
chrū apiens abstulit vniuersa. Cui be
atus Johes apparēs dixit. Cur ausus
fuisti tangere mihi cōmissum. Eccl̄iaz
meā de cetero ingredi nō valebis. Qō
vtiq̄ sic euenit. Nā q̄ncūq̄ ꝓdictā eccle
siā itrare volebat q̄si a validissimo pu
gile guttur ei⁹ feriebat. ꝛ sic subito re
tro ruebat. ¶ Legenda. lxxxj.

De sctis Gervasio ꝛ Prothasio.

Ervasius a gerar qꝺ
est sacrum ꝛ vas. vel a geua
qꝺ est incolat⁹ ꝛ syo: guul⁹
q̄si sacer ꝑ vite meritū. vas
ꝑ vtutū receptaculū. pegrin⁹ ꝑ mundi
ꝓemptū. guul⁹ ꝑ sui despectū. ¶ Pro
thasi⁹ a pthos qꝺ ē p̄mū. ꝛ sios deꝰ. si
ue diuin⁹. vel a pcul ꝛ stasis. i. positio.
q̄si p̄m⁹ ꝑ dignitatē. diuin⁹ ꝑ dilectōez
pcul posit⁹ a mūdi affectōe. Hoꝝ pas
sionē Ambrosi⁹ in libello ad caput eo
rū posito scptā iuenit. ¶ Ervasi⁹ ꝛ Prothasi⁹ gemi frēs
filij fuerunt sctī Vitalis. ꝛ btē
Valerie. q̄ oia sua paup⁹ ero

gãtes manebãt cũ sctõ nazario q̃ apõ ebzudunũ ozatozũ ꝑstrucebat. z ei celsus puer lapides porrigebat. q̃ ꝓ nazar⁹ tã celsum habuisse narrãt. forte p anticipatõez accipiẽt. cũ lõge p⁹ eũ sibi fuisse oblatũ ex hystoria nazarij colligãt. Cũ aũt oẽs ad neronẽ ipatorẽ ducerent seqbãt eos eiulans puer celsus. Quẽ cũ vn⁹ militũ alapis cederet z cedentẽ nazari⁹ increparet. irati milites nazariũ calcibꝫ ceciderũt. z ipz cũ alijs in carcere recluserũt. z postmodũ i mare ꝑcipitauerũt. Gervasiũ ꝓ z pthasium mediolanũ duxerũt. Nazari⁹ ꝓ miraculose liberat⁹ mediolanuz venit.

Eo tpe supueniẽte comite astasio q̃ ꝑ marchomanos pficiscebãt ad bellum deoꝝ cultozes eidẽ occurrerũt. asserẽtes q̃ dij sibi rndere ꝓtenerẽt nisi ꝑus gerualis⁹ z pthasi⁹ imolarẽt. ꝓtinuo igr tenent z vt sacrificẽt iuitant. cui cũ gervasi⁹ oĩa idola surdaz muta diceret. z ipz ab oĩpotẽte deo victoriã reqrere debere doceret. irat⁹ tãdiu eũ plubatis cedi iussit q̃diu spm exalaret. Deide pthasiũ accersiri fecẽ. eiqz dixit. Vĩb vel tu viuere studẽ. z noli cũ fratre tuo malamorte pire. Cui pthasi⁹ Quis ẽ miser ego q̃ te nõ timeo. aut tu q̃ me timere ꝑbarz. cui astasi⁹. Ego te miꝭ hõ quõ timeo. cui pthasi⁹. Jn ꝟ me timere et te ledi ꝑbarz. si n sacrificauero dijs tuis. Si em te ledi a me neglẽ timeres. nũqd ad sacrificiũ idoloꝝ me ipe cõpelleres. Tũc eũ comes i ceuleuz suspẽdi ꝓcepit. Cui pthasius. Nõ tibi comes do. dn⁹ pot⁹ cui misereoz. qz nesciz q̃d facias. Age igiꝭ q̃ cepisti vt mihi cũ fremeo occurrere possit benignitas saluatoris. Tũc comes iussit eum decollari. Philipp⁹ aũt fu⁹ xpi cũ filio suo corpa eoꝝ rapuit z occlte i domo sua i archa saxea sepeliuit. z libellũ eoꝝ oztũ finẽ z vitã ꝓtinẽtẽ ad eoꝝ caput posuit. Pas sũt aũt sub nerone q̃ cepit circa annũ dñi q̃ngesimũ septimuz. Hoꝝ corpa multo tpe latuerũt. sz tpe bti Ambꝝ. hõ repta fuerũt. Ambrosio nãqz i ecclesia sctõꝝ naborz z felicz i ozone posito. ita vt nec vigilaret apte. nec dormiret integre. apparuerũt ei puo pulcherrimi iuuenes vestibꝫ cãdidis. i. collobio z pallio induti. caligulis calciati. secuz manibꝫ extẽsis ozãtes. Ozauit igr ambrosi⁹ vt si ẽ illusio nõ vltra appareat si aũt vitas denuo reueleꝝ. Silẽt igr mõ canẽte gallo ozãtes secũ iuuenes apparuerũt. Tercia ꝓ nocte defecto iã corpore ieiunijs nõ dormiẽti sz stupẽti cũ tercia sibi appuere ꝑsona q̃ silis paulo apl̃o videbaꝝ. ꝑm q̃ in pictura ꝑspexerat. Illisqz tacẽtibꝫ apl̃us sibi dixit. Jsti sũt q̃ nihil terrenũ cõsiderãtes monita mea secuti sunt. Quoꝝ corpa i eo loco repies in q̃ stas. Duodecim pedũ altitudie terra coopta archã inuenies z ad caput eoꝝ libellũ in q̃ oz⁹ eoꝝ cõtineꝝ z finis. Cõuocatz igr vicinis episcopis. ipe poꝛ tre fossoꝛ accessit. z oĩa ꝑvt dixerat sibi paul⁹ inuenit. Et licz iã tricẽti anni z vltra fluxissent. ita tñ corpora eoꝝ sũt repta. ac si ipa hora ibidẽ fuissent posita. Jnsup ꝓ odoꝛ suauissim⁹ z mirabil⁹ inde fragrabat.

Cec⁹ aũt q̃dã tangẽs feretrũ illuminat⁹ ẽ. Et mlti alij meritz eoꝝ curati sẽ. Jn hoꝝ solẽnitate pax inter lõgobardos z romanũ ipiz reformata fuit. z cõ Greg⁹. papa. loq̃r dñs pacẽ in plebẽ suã. in introitu misse cantari instituit. Ejn z officia ꝑtis sctis queniũt. ꝑtim cuẽtibꝫ q̃ ipis ꝑtigere diebꝫ. Refert augustin⁹ in lib. xx. de ciui. dei. q̃ ipõ pñte z ipatoꝛe z mlta turba. q̃dam cecus apud mediolanũ ad corpa martyrum gerualij z pthasij lumẽ recepit. Vtrũ aũt sit pdict⁹ cec⁹ an ali⁹ igr̃at. Idẽ az refert ibidẽ q̃ q̃dã iuuenis i villa victoriana q̃ ab ipoꝛegio triginta miliarijs distat cũ in q̃daz flumie equũ lauaret. ꝓtinuo diabol⁹ eũ verauit. z i flumen tãqz mortuũ ꝑiecit. Cũ aũt vesperi ecclesia beatoꝝ gerualij z pthasij q̃ ꝓpe erat cãtaret. ille vocibꝫ illis q̃si ꝑcussus cũ grãdi fremitu eccl̃iam intrãs altare tenebat. iñ amoueri ñ valẽs tãqz si ibi dẽ alligat⁹ fuisset. Et cũ demõ vt inde

exiret adiuraret. ille se eius mēbra am-
putare cū exiret minabat. Cū ḡ adiu-
ratus exiret. oculus eius in maxillaz fusus
tenui venula depēdebat. sz i locū suuz
sic potuerūt oculū reuocarunt. Et ecce
intra paucos dies meritz sctōꝝ gerua
sij z ꝓthasij plene sanatus ē. Ambro. q̄z
in p̄fatōe sic ait. Hi sūt q̄ vexillo celesti
signati victricia apli arma sumpserāt. z a
mūdanis nexibꝫ absoluti neq̄ssimi ho
stis viciorꝝ aciē ꝓsternētes liberi. z expe
diti xp̄m dn̄m sūt secuti. O q̄ꝫ felix ger-
manitas q̄ sacrz iherēdo eloquijs nul-
lo potuit inꝑpolari ꝯtagio O q̄ꝫ gl̄iosa
certamis cā. vbi ꝑiter coronāt q̄s vnus
vterus matrn̄ effudit.

Legenda. lxxxij. A

De sctis Johāne z Paulo.

Iohannes et paulus
p̄micerij z p̄positi cōstātie
filie ꝯstātini augusti fuerūt.
Eo āt tp̄e cū gēs scythica daciā z traci
am occuparet z gallicanus dux romani
exercitus ꝯ p̄dictā gētē mitti deberet. cō
stātiā filiā ꝯstātini ꝓ mercede laboris
sibi in vxorē dari petebat. Qd etiā ro-
mani p̄ncipes instātius fieri postulabāt
Pr̄ aūt plurimū tristabat. sciēs filiā su
am postq̄ꝫ a btā agnete sanata fuerat
in v̄ginitatz ꝓposito positā facilius occi-
di posse q̄ꝫ ad ꝯsensuz iclinari. Virgo
tn̄ de dō ꝯfidēs pr̄i ꝯsuluit. vt eaz sibi
spōdeat cū victor rediret. Verūtn̄ du
as filias suas q̄s ex vxore defūcta susce
perat. idē gallicanus secū manere ꝑmit-
teret. vt ꝑ eas mores z votū pr̄is scire
posset. Et ip̄a duos p̄positos suos io-
hānez z paulū sibi ꝯcederet. in spe q̄si
maioris firmitatz. rogās deū vt ip̄z et
filias ꝯuerteret. Qd vbi oībꝫ placuit.
gallicanus assūptz iohē z paulo z copio
so exercitu ꝓficiscit. Sz tn̄ a cythicaꝝ
gēte eius exercitus frāgit. z i vrbe traciaꝝ
ab hostibꝫ obsidet. Tūc accedētes io-
hānes z paulus eidē dixerūt. Fac votuz
deo celi. z eris victor melior q̄ꝫ fuisti.
Qd cū fecisset. iuuenis i humero ferēs
crucē stati sibi apparuit eiq̄ꝫ dixit. Su
me gladiū tuū z seq̄re me. Quē ille ac-
cipiēs ꝑ media castra iuit. z ad regē vs
q̄ꝫ deueniēs. illūq̄ꝫ occidēs. solo timo-
re vniuersuz exercitū subiugauit. z ro-
manis tributarios fecit. Duo q̄z mili
tes armati eidē apparētes eū hicinde
ꝯfirmabāt. Factus igit xp̄ianus romā re-
dijt. z cū mlto honore suscepturus rogauit
augustū vt sibi idulgeret si filiā mīme
despōsaret. eo q̄ d cetero xp̄o ꝯtinēter
viuere ꝓponeret. Qd cū augusto pluri
mū placuisset. z due filie gallicani a cō
stātia v̄gine ad xp̄z ꝯuerse eēnt. ip̄e gal
licanus ducatui cessit. z oīa pauꝑibꝫ tri-
buēs xp̄o cū alijs ꝟuis dei i pauꝑtate
ꝟuiuit. Mlta āt miracula faciebat. ita
vt solo visu demōes d obsessis corꝑibꝫ
effugaret. Hus sacre opiniōis fama i
toto orbe terraꝝ intātū excreuit. vt ab
oriēte z occidēte veniētes viderēt virū
ex patricio ꝯsule lauātē pedes pauꝑuz
ponētē mēsaz. aquā manibꝫ effundētē
lāguētibꝫ solicite mīstrātē. z cetera sctē
ꝟuitutz officia exhibētē. Cōstātino igr̄
defuncto ꝯstātius cōstātini magni filius
arriana heresi dep̄uatus iperiuz tenuit.
Verū cū ꝯstātius frat ꝯstātini duos fili-
os scz gallū z iulianū reliq̄sset. ꝯstātius
ipator dictū gallū cesarē fec̄. z ꝯ iudeā
rebellātē misit. Quē tn̄ postmodū int
fecit. Julianus v̄o timēs ne exēplo fris
a ꝯstātio ꝑimeret mōasteriū ingressus
est. Vbi magnā religionē simulās le-
ctor ordinatus ē. Qui ꝑ maleficū demo-
nē ꝯsuluit. rn̄suz accipiēs q̄ ad ipium
sublimādus esset. Pus aliq̄t tp̄s vrgētibꝫ
aliq̄bꝫ negocijs. ꝯstātius iulianū cesarez
fec̄. z ip̄m i galliā destinauit. Qui oīa
strenue agebat. Mortuo āt ꝯstātio et
iuliano apostata i ipiuz a ꝯstātio sub-
limato. iussit iulianus vt gallicanus aut
dijs imolaret aut abscederet. Tāto ei
viro nō audebat necē inferre. Ille igit
alexandriā ꝑrexit z ab infidelibꝫ ꝑ cor
trāssixus martyrij coronā ꝑcepit. At iuli
anus captus cupiditate sacrilega auaritiā
suā euāgelij testimonio colorabat. Nā
facultates a xp̄ianis auferēs dicebat.
Xp̄s vr̄ dic̄ in euāgelio. Qui nō renū-

clauerit oib⁹ q̄ possidet nō p̄t me⁹ eē di scipul⁹. Audiēs igr̄ q̄ iohes ⁊ paul⁹ ex opib⁹ q̄s ꝑgo ꝓstātia reliq̄rat xp̄ianos pauper sustētabāt. mandauit eīsdē q̄ sic ꝓstātino ita q̄z ⁊ sibi adherere debe rēt. At illi dixerūt. Dñ gl̄iosi ip̄atores ꝓstātin⁹ ⁊ fili⁹ ei⁹ cōstāti⁹ se eē suos xp̄i gl̄iabant nos famulamur eisdē. Tu ꝙ q̄z religionē plenā ꝑfectib⁹ reliq̄sti. a te oīno recessim⁹ ⁊ tibi obedire ꝓtenim⁹. Quib⁹ iulian⁹ mādauit. Ego i eccl̄ia clericatū obtinui. ⁊ si voluissez ad pri mū eccl̄ie statū puenissez. Sz ꝓsiderās vanū esse inertiā sectari ⁊ otiū. militie animū ōdi oīsq̄ sacrificās eoꝝ suffra gijs impiuz obtinui. Tū vos in aula regia nutriri ñ debetz lateri meo dees se. vt p̄mos vos i palatio meo habeā. Qō si a vob ꝓtēptus fuero agā vt ne cesse ē vt ꝓtēni nō possim. Qui rñden tes dixerūt. Deū tibi p̄ponētes minas tuas neq̄ q̄s timem⁹ ne regz ei⁹ni inimi cicias incurram⁹. Ad h̄ iulian⁹. Si in fra decē dies vltro ad me venire ꝓtēpse ritz, coacti postmodū facietz qō spōte facere nō curatz. Cui scti rñderūt. Jaz decē dies p̄terisse estima. ⁊ hodie facito qō tūc te factuꝝ esse minarz. Quib⁹ iulian⁹. Putatz q̄ martyres vos faci ant xp̄iani Nisi mihi ꝓsenseritz, puniā vos. nō vt martyres. sed vt publicos hostes. Tūc iohes ⁊ paul⁹ p̄ totos de cem dies elemosynis insistētes oīa sua paupib⁹ erogabāt. Decima āt die mis sus ē ad eos therētian⁹ q̄ dixit eis. Do min⁹ nr̄ iulian⁹ statūculū aureū iouis ad vos misit. vt eidē thura incēdatz a lioq̄n ambo sit pibitis. Cui scti dixer̄t Si tu⁹ dñs ē iulian⁹. habeto pacē cū il lo. nob⁹ aut⁹ dñs nō est nisi dñs ihs xp̄s Tūc iussit eos occulte decollari. ⁊ i fo uea intra domū sepeliri. famā facies q̄ in exiliū eēnt missi. B P⁹ h̄ filius therētiani a demōe arripit ⁊ intra do mū clamare cepit q̄ a demone vrerer. Qō vidēs therētian⁹. scel⁹ ꝓfitet. ⁊ xp̄i an⁹ efficit. passio scōꝝ ab eo cōscribit. ⁊ ei⁹ fili⁹ liberat. Passi sunt āt circa an nū dñi. cccl̄xiij. Refert greg⁹. i ome lia euāgelij. Si q̄s vult venire p⁹ me, q̄ q̄dā mr̄ona dū eccl̄iaz istoꝝ martyꝝ freqnti⁹ visitaret. ⁊ die q̄daz iñ rediret duos stātes mōachos sub pegrino ha bitu iuenit q̄s pegrinos credēs elemo synā sibi dari p̄cepit. Sz postq̄ oīspē sator eis ad largiēdū elemosynā a ꝑpo pinq̄sset astiterī ei vicin⁹ ⁊ dixer̄t. Tu nos mō visitas nos te i die iudicij req rem⁹. ⁊ q̄d q̄d poterim⁹ tibi p̄stabimus Quo dicto ab ocul⁹ ei⁹ ablati sū. Am broſi⁹ i p̄fatōe de his martyrib⁹ sic dic Bti martyres iohes ⁊ paul⁹ ꝑaciter i pleuerūt q̄ dauitica voce dr. Ecce q̄ bonū ⁊ q̄iocūdū hītare frēs i vnū Na scēdi lege ꝙsortes fidei societate ꝙiūcti passiōis eq̄litate ꝙsilles. in vno sp̄ dño gl̄iosi.

Le. lxxxiij. A

De sancto Leone papa.

Leo papa vt in miraculis btē ꝑginis legit in ecclesia sctē marie maioris in die resurrectōis missā celebrabat. ⁊ dū fideles p ordinē cōicaret ⁊ q̄dā mr̄ona manū ei⁹ osculata fuisset ex h̄ i eū vehemēs carnis tēptatio insurrexit. At vir dei i semetip̄z seuissim⁹ vltor isurgit. ⁊ eadē die manū se scandalizantē occulte penit⁹ āputauit. ⁊ a se reiecit. Interea murmur oriebat in ꝑplo cur sūm⁹ pōti fex diuia more solito ñ celebraret. Tūc leo ad btāz ꝑginē se ꝙuertit. ⁊ ei⁹ puidē tie totalit se cōmisit. Tūc illa cōtinuo sibi astitit. ⁊ manū suaz suis sctissimis manib⁹ illi restituit ⁊ refor mauit iubēs vt ꝓcederet. ⁊ filio suo sacrificiū īmola ret. Leo igr̄ oi ꝑplo q̄d sibi ꝓtigerit p dicauit. ⁊ manū restitutā oib⁹ euidēter oñdit. Hic calcedoñ. ꝙciliū celebrauit solas ꝑgines ibidē velari istituit. Jbi etiā statutū fuit. vt ꝑgo maria mr̄ dei appellaret. Leo q̄z tpe attila italiā de uastabat. Jgit sctus leo i eccl̄ia apl⁹ꝝ trib⁹ diebꝫ ⁊ trib⁹ noctib⁹ oꝛoni vacās post hoc dixit ad suos. Qui vult me se qui sequatur. Tū igitur ad attilam p pinq̄sset ille vt beatū Leonez vidit. de eq̄ descendit. eiusq̄ pedib⁹ ꝓuolutus

rogauit vt peteret q̃cq̃d vellet. Qui petijt vt ab italia discederet z captiuos relaxaret. Et duz argueret a suis q̃ triũphatoz orbis a sacerdote victꝰ esset rñdit. Prouidi mihi z vob. Vidi eũ a dexterꝭ eiꝰ fortissimũ militẽ cuagiato gladio stantẽ mihiq̃ dicẽtẽ. Nisi huic paruerꝭ cũ oib⁹ tuis interibis. Cũ btus Leo epl'az ad Fabianũ epm ꝓstãtinopolitanũ aduersuz euthiciũ z nestoriũ scp̃sissꝭ sup sepulchrũ bti petri ipaz posuit. z ieiunijs z oꝛonib⁹ insistẽs dixit. Quicq̃d i hac epl'a vt hõ errauí tu cui ecclie cura cõmissa ẽ corrige z emenda. Et post dies .xl. oꝛãti illi petꝰ apparuit dicẽs. Legi z emẽdaui. Accipiensq̃z leo epl'az inuenit eã manib⁹ apl'ꝰ correctã z emẽdatã. Alias etiã sepulchro beati petri. xl. dieb⁹ ieiunijs z oꝛonib⁹ vacans leo astitit. obsecrans vt suoꝛ sibi pctõꝝ veniã ipetraret. Cui petꝰ apparẽs dixit. Dep̃catꝰ sum p te oñm z oia pctã tua dimisit. Solũmõ de manuũ impositõe debes inq̃rí. i. si bñ siue aliꝭ alicui manꝰ iposuerꝭ exigerꝭ. Obijt circa annos dñi. cccclx. Le. lxxxiij.

De sancto Petro apl'o.

Petrus trinomius extitit Vocatꝰ ẽ em symõ bariona. Symõ iterp̃tat obediens vel ponẽs tristiciã. bariona filiꝰ colũbe. Bar ligua sira filiꝰ. iona braice colũba. Fuit em obediẽs q̃n xp̃s eũ vocauit. q̃ ad vniꝰ iussiõis voce domino obediuit. ponẽs tristiciã q̃n xp̃s negauit. q̃ egressus foras fleuit amare. filiꝰ colũbe. q̃ deo simplici intentõe seruiuit. Scõo vocatꝰ ẽ cephas q̃ interp̃tat caput. vel petra vel increpans oze. Caput rõne ꝓncipat. i. platõe. petra. rõne firmitatꝭ in passiõe. increpãs oze rõne ꝓstãtie i p̃dicatõe. Tercio vocatꝰ ẽ petrꝰ. q̃ interp̃tat agẽs ces siue discalcias vel dissolues q̃ xp̃i diuitatem aggnit cũ dixit. Tu es xp̃s filiꝰ dei viui Et pedes affectuũ suoꝝ in oi ope motuo z terreno discalciauit cũ dixit. Ecce nos reliq̃mꝰ oia z̃. Et vincula peccatoꝝ a nob⁹ dissoluit. z h̃ p claues q̃s a dño accepit. Habuit aũt triplex cognomẽ. Dictꝰ ẽ em symon iohãna q̃ interp̃tat dñi pulchritudo. Scõo. symon iohis q̃ interp̃tat. Cui donatũ est Tercio. symõ bariona. q̃ interp̃tatur filiꝰ colũbe. Per q̃ dat intelligi q̃ ipe habuit pulchritudinẽ moꝝ. donũ fletutũ. abũdantiã lachrymaꝝ. q̃ colũba hz gemitũ p cãtu. Instud ãt nomẽ petrꝰ ihesus ꝓmo sibi iponẽdũ ꝓmisit. cũ dixit Joh. j. Tu vocaberꝭ cephas. q̃ interp̃tat petrꝰ. Scõo ꝓmissum iposuit sic dr Marc. iij. Et iposuit symoni nomẽ petrꝰ. Tercio iposituꝫ ꝓfirmauit cũ dixit Matth. xvj. Et ego dico tibi. q̃ tu es petrꝰ z sup hãc petram z̃. Et martyriuꝫ marcellꝰ. linꝰ papa. egesippꝰ. z leo papa scp̃serũt.

Petrꝰ apl'ꝰ inf ceteros z sup ceteros apl'os maioris feruoris extitit. Hã z scire dñi p̃ditoꝛez voluit. q̃ vt dic̃ Augꝰ sũ eũ sciuisset. dẽ tib⁹ discerpsisset. Et ob h̃ dñs p̃ditoꝛẽ suũ noiare nolebat. q̃ vt ait Chrys. si ip̃m noiasset petrꝰ cõtinuo surrexisset. z ip̃m ptinꝰ trucidasset. Hic sup mare ad oñm ambulauit in dñi trãsfiguratõe z puelle suscitatõe a dño electus fuit. stateret in oze pisces inuenit. claues regni celoꝝ a dño accepit. z pascẽdas oues a xp̃o suscepit. tria milia hoim i penthecostẽ sua p̃dicatõe quertit. ananie z saphire mortẽ p̃dixit. eneã paliti cũ curauit. cornelũ baptizauit. tabitã suscitauit. vmbra sui corp̃is infirmos sanauit. ab herode incarcerat. sz ab angelo liberat. Quat aũt ei⁹ cib⁹ vel idumẽtũ fuerit. ipe h̃ in libro Clemẽz testat. Panis inq̃t sol⁹ ẽ mihi cũ oliuis. z raro cũ oleribꝰ in vsu ẽ. Indumẽtuz aũt h̃ est mihi q̃ vides tunica cũ pallio. z h̃ bñs nihil aliud reqro. Ferk q̃z i sinu sp̃ sudariũ portabat. q̃ crebro fluctes lachrymas tergebat q̃ q̃n⁹ dulcis allocutõis z p̃ntie dñi memoꝛ erat p̃ nimia amoꝛis dulcedine lachrymaꝝ ꝓtinere nõ poterat. Quãdo etiã culpã negatõis ad memoriã reducebat yber

rimas lachrymas emittebat. Unde adeo in ꝯsuetudine habuit flere. vt eius facies tota adusta lachrymis videret. sic dic Clemēs. Idē etiā dic ꝙ audito in nocte gallicātu ad orōnē surgere cō sueuerat. ⁊ tūc silr vt dr ad fletū ꝓrūpe ꝯsueuit. Refert q̄z clemēs ꝑm ꝙ ī eccle siastica hystoria īuenit. ꝙ cū vxor petri ad passionē duceret. petr⁹ ingenti gau dio exultauit. ac eā ꝓprio vocans noie p⁹ eā clamauit. O ꝯiunx memēto dñi

Quadā vice dū petr⁹ apl's duos de discipulis suis misisset ad p̄dicandu dū vigiti dietas iuissent. vn⁹ illoꝝ de funct⁹ ē. Alter ꝟo ad petrū redijt ⁊ qd acciderat nūciauit. Hic dr fuisse btūs Marcial. vl' ꝑm q̄sdā matern⁹. Alibi legit ꝙ p̄mus fuit btūs fronto. soci⁹ q̄ defunct⁹ ē. scd̄s fuit p̄sbyt Georgius. Tūc petr⁹ suū baculū sibi tradidit p̄ cipiēs vt ad sociū ꝑgeret ⁊ eū sup illuz poneret. Qd cū fecisset ille q̄ iā ꝑ. xl. di es iacebat mortu⁹ ꝓtin⁹ surrexit viuus

B Eo tpe erat ī hierl'm q̄dā mag⁹ noie symō. q̄ se p̄mā ꝟitatē dicebat. et sibi credētes ꝑpetuos effici asserebat. ⁊ nlla sibi īpossibilia dicebat Legit etiā in libro Clemētꝫ ip̄m dixisse. Adora bor vt de⁹ publice diuis donabor ho noribꝫ. ⁊ q̄cq̄d voluero facere potero. Aliq̄n cum mr̄ mea rachel iuberet me exire ad cāpum vt meterē. ego falcē vi dēs positā. p̄cepi falci vt ꝑ se meteret ⁊ messuit decuplo ampli⁹ ceterꝫ. Addi dit q̄z ⁊ h̄ ꝑm ꝙ dic Hiero. Ego sum sermo dei. ego speciosus. ego paclitus ego oipotēs. ego oia dei. Serpētes q̄z eneos faciebat se mouere. statuas ene as ⁊ lapideas ridere. ⁊ canes cantare. Hic igit vt linus ait. volēs disputare cū petro ⁊ oñdere ꝙ de⁹ eēt. statuta die venit petr⁹ ad locū certamīs. ⁊ astanti bus petr⁹ dixit. Pax vob frēs q̄ ꝟitatē amatꝫ. Cui symō. Nos tua pace op⁹ nō habem⁹. Si em̄ pax sit ⁊ cōcordia ad inueniendā ꝟitatē nihil ꝓficere po terim⁹. Hñt em̄ intra se pacē latrones ꝓpter qd noli īuocare pacē sꝫ pugnam Duob⁹ em̄ dimicātib⁹ tūc erit pax cuz alter fuerit supat⁹. Et petrus. Cur ti mes audire pacē. Ex peccatꝫ em̄ bella nascūt. vbi aūt pctm̄ nō fit. pax ē. In disputatōib⁹ ꝟitas. in opib⁹ iusticia in uenit. Et symō. Nihil dicis sꝫ ego oñ dam tibi deitatꝫ mee potētiā vt repen te adores me. Ego sum p̄ma ꝟtus. et possum volare ꝑ aera. nouas arbores facere. lapides ī panē mutare. in igne sine lesiōe durare. ⁊ oia q̄ volo possum facere. Cōtra hūc igit symonē petr⁹ di sputabat. ⁊ oia ei⁹ maleficia d̄tegebat Tūc symō vidēs ꝙ petro nō posset re sistere. omēs libros sue magice artꝫ ne forte mag⁹ ꝓderet in mare ꝓiecit ⁊ ro mā vt ibi de⁹ habeat ꝑrexit. Qd vbi petrus cōperit ip̄m insequit. ⁊ romā vs q̄z ꝓficiscit. C Quarto igit anno claudij īpatoris petr⁹ romā applicuit. ⁊ ibi annis. xxv. sedit ⁊ duos ep̄os linū ⁊ cletū sibi coadiutores vt ait Johes beleth vnū extra muros vrbis. aliū in tra ordinauit. Predicatōi aūt insistēs mltos ad fidē cōuertebat ⁊ infirmos q̄plures curabat. Sꝫ ⁊ in p̄dicatione sua sp laudās ⁊ p̄ferēs castitatē q̄ttuor ꝯcubinas agrippe p̄fecti adeo ꝯuertit ꝙ ad p̄fectū ire vlteri⁹ recusarēt Unde irat⁹ p̄fect⁹ aduersus petrū occasionez q̄rebat. Post h̄ apparuit dñs petro dicēs Symō ⁊ nero ꝯ te cogitāt. sꝫ ne timeas qr tecū sum vt eruā te. ⁊ dabo tibi ꝟui mei pauli solatiū. q̄ cras romā ingredieť. Sciēs igit petr⁹. vt ait lin⁹ qr velox eēt depositio tabnaculi sui in ꝯuentu fratrū posit⁹ manū clemētꝫ ap p̄hēdit. ⁊ eū in ep̄m ordinauit. ⁊ in ca thedra loco sui sedere coegit. P⁹ h̄ pau lus sic dñs p̄dixerat romā venit ⁊ cuz petro xp̄z p̄dicare cepit. Symō āt ma gus intātū a nerone amabat ꝙ vite ei⁹ ⁊ salutꝫ ⁊ toti⁹ ciuitatꝫ custos sine du bio putabat. Quadā aūt die sic dic leo papa dū añ neronē astaret. ei⁹ effi gies subito mutabat. ⁊ mō senior. mō adolescētior videbat. Qd cuz videret nero. veꝝ hūc eē d̄i filiū estimabat. Di xit itaq̄z symō mag⁹ neroni. sic idē leo refert. Ut scias optime īpator me dei

filiū esse iube me decollari z tercia die resurgā. ꝓcepit igit nero carnifici vt eū decollare deberet. Qui cum putaret se decollare symonē. decollauit arietem. Symō āt arte magica illesus euasit z arietz mēbra colliges. ea abscōdit z tribus diebꝰ se occultauit. Sāguis āt arietis ibidē ꝯgelat' remānsit. Die āt tercio. oñdit se neroni dicēs. Fac sanguinē meū q̄ effusus ē extergi. qz ecce ego q̄ decollat' fuerā sic. ꝓmissi die tercia resurrexi. Quē nero videns obstupuit. z ipm vez dei filiuz eē putauit. Hec Leo.

Aliqñ etiā. cū in cōclaui cū nerone esset. demō in ei' specie fortis ꝓpō loqbatur. Deniqz romani in rāta veneratōe eū habuerūt q̄ eidē imaginē fecerūt z hūc titulū supscripserunt. Symoni deo sancto. Dū Petr' aūt z paul' vt leo testat ad nerone introierūt. z oīa ei' malefica detegebāt. Addidit q̄z petr'. q̄ sic in xpo sunt due substātie. s. dei z hominis. sic z in isto mago sūt due substātie. s. bois z diaboli. Dixitqz symō vt testat' sctūs marcell' z leo. Ne diutius hūc patiar inimicū. ꝓcipiā angel' meis vt vindicēt me de isto. Cui petr'. angelos tuos nō timeo sz ipi me timēt. Nero dixit. Nō times symonē q̄ diuinitatē suā rebꝰ affirmat. Cui petr'. Si diuinitas ē in ipo. dicat nūc mihi q̄d cogito vel q̄d facio. quā cogitationē meā ꝑus auribꝰ tuis insinuo. vt nō audeat mentiri. Nero dixit. Accede huc z dic mihi q̄d cogitas. Petr' aūt accedēs secreto dixit. Jube mihi panē ordeaceū afferri z occulte dari. Qui cū allat' fuisset. z petr' eū bñdixisset z sub manica abscōdisset dixit. Dicat symon q̄ se deum fecē q̄d sit cogitatū. q̄d dictū z q̄d factum. Rñdit symō. Petr' magꝰ dicat q̄d cogitē ego. Dixitqz petr'. Quid cogitet symō me scire docebo. dū q̄ cogitauerit fecero. Tūc symō indigt' clamauit. Procedāt canes magni z deuorēt eū. Et subito canes maximi apparuerūt z i petrū ipetū fecerūt. Ille ꝑo panē bñdictū obtulit z subito ipos in fugā ꝙuertit. Tūc dixit ad neronē petrus. Ecce oñdi tibi me nosse q̄d ꝯ me cogitauerat symō nō ꝓbis sz factz. Nā q̄ pmiserat ꝯ me angelos vēturos exhibuit canes. vt oñdat se diuīos angelos nō hīe sz caninos. Dixitqz symon Audite petre z paule. Si ḃ vob nihil possum facere. veniem' vbi optet me vos iudicare. Ego aūt mō vob parco Hec Leo. Et Tūc symō vt ait ege sipp' z lin' in supbiā elat' ausus ē se iactare q̄ possz mortuos suscitare. Et accidit vt q̄dā iuuenis moreret. Vocatz ḡ petro z symone. hāc oēs de volūtate symōis sniam firmauerūt vt ille occideret q̄ mortuū suscitare ñ posset. Symon ḡ dū sup mortuū suas incātationes faceret. visus ē a circūstātib caput agitare defunct'. Tūt oēs exclamātes petrū lapidare volebāt. Petr' āt virū perato silētio dixit. Si viuit defunct' surgat. ambulet z loq̄t. alioqn sciatis fantasma eē q̄ caput mortui cōmouet. Sepet symō a lectulo. vt plene figmēta diaboli denudēt. Sepat igr symō a lectulo z puer imobil' remānsit. Petr' āt a lōge stās z orōe facta exclamauit dicēs. Adolescēs i noīe iesu xpi nazareni crucifixi surge z ambula. Et stans viuus surrexit z ambulauit. Cū aūt popul' vellet symonē lapidare ait petr'. Satis ē illi ad penā q̄ se i suis artibus agnoscit supatū. Dgr aūt nr nos docuit vt ꝑ mal' bona reddam' Dixit āt symō. Scitote vos petre z paule: non vobis ꝯtinget q̄d cupitz vt martyrio vos digner coronare. Qui dixer't. Ad ueniat nob q̄d cupim'. tibi aūt nunqz bñ sit qz q̄cūqz loqris mētirz. Tūc symon vt ait scūs marcell' uit ad domū marcelli discipuli eius. ligauitqz manū canē ad ostiū dom' ei' dicēs. Nūc videbo si petr' q̄ ad te venire ꝯsueuit ingredi poterit. Post paululū vēit petr'. z facto signo crucis canē soluit. Canis aūt oib aljs blādus solū symonē pseqbat. Qui apphēdens eū ad traz subtus se deiecit z eū strāgulare volebat. accurrēs aūt petr': cani clamauit ne ei noceret. Et canis q̄dē corp' eius

nō lesit. sed vestes adeo lacerauit vt il/
le nud⁹ posit⁹ remaneret. Popul⁹ aūt
⁊ maxime pueri cū cane tā diu post eū
cucurrerūt donec illū q̄si lupū de ciui/
tate fugarēt Cuius opprobrij pudorē
nō ferēs ꝑ annū nusq̄ cōparuit. Mar
cellus aūt hec miracl'a videns deicepſ
petro adhesit Postea āt symō rediēs
iterꝫ in neronis amiciciā ē recept⁹. Sy
mon igit' vt refert Leo populū ꝯuoca
uit ⁊ se a galileis g̃uiter offensum ꝑhi
buit. ⁊ iō vrbē quā tueri solebat se dese
rere velle dixit. ⁊ diē statuere q̄ in celū
deberet ascēdere. qꝛ nō dignabat' i ter
ris ampli⁹ habitare. Statuto igr̄ die
turrim excelsam vl' ꝑm linū capitoliū
cōscēdit. ⁊ inde se deijciēs coronat⁹ lau
ro volare cepit. Dixit aūt paulus ad
petrū. Meū est orare. ⁊ tuū est īpare.
Dixitq̄ nero. Verax ē h̄ hō vos autē
seductores est⁹. Petr⁹ aūt dixit ad pau
lū. Paule erige caput ⁊ vide. Cūq̄ ele
uasset caput ⁊ vidisset symonē volātez
dixit ad petruz. Petre q̄d cessas. ꝑfice
q̄d cepisti iā em̄ vocat nos dn̄s. Tunc
petr⁹ dixit. Adiuro vos angeli satha/
ne q̄ eū in aera fertis ꝑ dn̄m nr̄m iesuz
xp̄m vt ip̄m ampli⁹ nō ferat⁹. ſz corrue
re dimittat⁹. Et ꝯtinuo dimissus cor/
ruit. ⁊ ꝯfract⁹ ceruicib⁹. expirauit. Au/
diēs h̄ nero talē viꝝ se ꝑdidisse doluit.
dixitq̄ apl'is. Suspecto aīo me fecist⁹
ꝓpterea malo exēplo vos ꝑdam. Hec
Leo. Deditq̄ eos i manib⁹ paulini vi
ri clarissimi. ⁊ paulin⁹ tradidit eos i cu
stodia mamertini sub cura militū ꝓces
si ⁊ martiniani. Quos milites petrus
ad fidez ꝯuertit. Vn̄ carcerē aperue/
rūt ⁊ eos liberos dimiserūt. Quapro/
pter paulin⁹ p⁹ passionē apl'oꝝ ꝓcessuz
⁊ martinianū accersiuit. Et cōperto q̄
xp̄iani essent. iussu neronis capite cesi
sunt. Rogabāt g̃ frēs petrū. vt in̄ disce
deret. Et cū discedere nollet. tādē vict⁹
p̄cib⁹ abscessit. Et cū venisset ad portā
vt leo ⁊ lin⁹ testant'. ad locū vbi nūc d̄r
sctā maria ad passus. vidit xp̄z sibi oc/
currētē ⁊ ait. Dn̄e q̄ vadis. Qui rn̄dit.
Venio romā iterꝫ crucifigi. Cui petr⁹
Dn̄e iterꝫ crucifigerꝫ. Cui dn̄s. Etiaz
Petr⁹ ꝟo ait Ego dn̄e reuertar. vt tecū
crucifigar. His dict⁹ dn̄s vidēte petro
⁊ lachrymāte i celū ascēdit. Q̄d cuz de
sua passiōe dictū itelligeret redijt. Cū/
q̄ h̄ frib⁹ retulisset. a mīstr⁹ neronis ca
pit'. ⁊ p̄fecto agrippe pn̄tat'. Factaq̄ ē
ei⁹ facies sic sol. vt ait Lin⁹. Cui dixit.
Tu ne es ille q̄ i plebib⁹ ⁊ mlierculꝫ q̄s
a thoro viroꝝ separas gl'iarꝫ. Quē apl's
increpās dicebat se i cruce dn̄i gl'iari.
Tūc petr⁹ tāq̄ alienigena iussus ē cru
cifigi. paul⁹ ꝟo qꝛ ciuis erat romā⁹ ius
sus ē capite trūcari ¶ De hac āt snīa
in ip̄os data dic̄ Dyon̄. i epl'a ad thi/
motheū d̄ morte pauli i h̄ ꝟba O fr̄ mi
thimothee si vidisses agones ꝯsūma/
tōis ip̄oꝝ d̄fecisses q̄dē p̄ tristicia ⁊ do
lore. Quis n̄ fleret illa hora qn̄ p̄ceptū
snīe egressuz i eos ē. vt petr⁹ scz crucifi/
geret'. ⁊ paul⁹ decollaret'. Vidisses tūc
turbas gētiliū ⁊ iudeoꝝ ꝑcutiētes eos
⁊ expuētes i facies eoꝝ. Aduenīēte āt
terribili tp̄e ꝯsūmatōis ip̄oꝝ cū separē
tur ab īuicē. lis auert̄ colūnas mdi. nō
vtiq̄ absq̄ fr̄m gemitu ⁊ plāctu. Tūc
inq̄t paul⁹ petro. Pax tecū fundam̄tū
eccl'iaꝝ ⁊ pastor ouiū ⁊ agnoꝝ xp̄i. Pe/
tr⁹ āt ad paulū ait. Vade i pace p̄dica
tor bonoꝝ moꝝ. mediator ⁊ dux salut⁹
iustoꝝ. Cū āt elōgassent eos ab īuicē se
cut⁹ suz mgr̄m meū. n̄ ei i eodē vico oc
cider̄t eos. h̄ Dyon̄. Petr⁹ āt vt leo ⁊
marcell⁹ testāt'. Dū veisset ad crucē ait
Qm̄ de⁹ me⁹ d̄ celo ad t̄rā d̄scēdit recta
cruce sublimat⁹ ē. Me aūt quē de ter/
ra ad celū vocare dignat'. crux mea ca/
put meū in terra debet ostēdere. ⁊ pe/
des ad celū dirigere. Ego q̄ nō sum di
gnus ita in cruce esse vt dn̄s me⁹. cru/
cē meā girate ⁊ capite demisso me cru/
cifigite. Tūc illi crucē verterūt ⁊ pedes
sursum. manus aūt deorsum fixerunt.
Tūc ꝑpl's furore replet⁹ volebat nero/
nē ⁊ p̄fectuz occidere ⁊ apl'm liberare.
Qui eos rogauit ne passionē suā īpe/
dire deberēt. Dn̄s aūt vt ait egesipp⁹
⁊ lin⁹. aperuit ocl'os eoꝝ q̄ ibi flebant
⁊ viderūt angelos stātes cū coronis d̄

floribꝫ rosaꝝ ⁊ liliorꝝ. ⁊ petruꝫ in cruce stantē cū eis. ⁊ libꝛū a xp̄o accipiētē. et ea ꝟba q̄ loq̄bat ibi legētē. Tūc petr⁹ vt testat idē egesipp⁹ de cruce dicere cepit. Te dn̄e imitari optaui. sꝫ rect⁹ crucifigi nō vsurpaui. Tu sp̄ rect⁹ excelsus ⁊ altus. Nos p̄mi hois filij q̄ caput suum dimersit i terrā. cui⁹ lapsum significat spēs generatōis hūane. sic em̄ nascimur vt ꝓ ni in terrā videamur effūdi. Mutata q̄ꝫ cōditio est vt h̄ putet mūdus dextrū q̄d ꝯstat eē sinistꝝ. Tu dn̄e mihi oīa es. totū q̄d es tu mihi totū. ⁊ nihil aliud nisi tu sol⁹. Gr̄as tibi ago spū toto q̄ viuo. q̄ intelligo. q̄ interpello. Ubi due alie rōnes tāgunt. q̄re rectus noluit crucifigi. Uidēsq̄ petr⁹ ꝙ fideles gl̄iaꝫ suā vidissent. gr̄as agēs ⁊ d̄o fideles ꝯmēdās spm̄ emisit. Tūc Marcell⁹ ⁊ apule⁹ frēs discipl'i ei⁹ de cruce eū deposuerūt. ⁊ diuers̄ cōdiētes aromatibꝫ sepelierunt. Isid̄. in lib. de ortu ⁊ obitu sctōꝝ sic ait. Petr⁹ postq̄ꝫ anthiocenā fundauit eccl'iaꝫ sub claudio cesare ꝯ symonē magū romā ꝑgit ibiq̄ꝫ p̄dicās euāgeliū. vigintiq̄nq̄ꝫ annis eiusdē vrb̄ pōtificatū tenuit. Tricesimosexto aūt anno a passiōe dn̄i. a nerone deorsum vt ip̄e voluit crucifix⁹ est. hec Isid̄. In ip̄a aūt die petrus ⁊ paul⁹ dyonisio apparuerūt s̄m q̄d ip̄e ait in ꝯdicta epl'a in hec ꝟba. Attēde miraculū. vide ꝓdigiū frat̄ mi thimothee diei victimatōnis ip̄oꝝ. Nā p̄sto fui in tp̄e sep̄atōis ip̄oꝝ. Post mortez aūt illoꝝ vidi eos inuicē manu ad manū intrantes portas vrbis. ⁊ indutos vestes lumiositatꝫ vel veste lumis. ⁊ coronis claritatꝫ ⁊ lucis ornatos. Hec Dyonisi⁹. G. Nero aūt ipunitus nō extitit. sꝫ ꝓ h̄ scelere ⁊ alijs q̄ cōmisit manu ꝓp̄a se ꝑemit. Quoꝝ scelerū hic aliq̄ breuiter inseram⁹. Cū seneca magr̄ su⁹. vt in q̄dā hystoria licꝫ apocrifa legit̄ cōdignā mercedē laboris sui spectaret iussit nero ip̄m eligere i cuius arborꝫ ramo suspēdiū affectaret. dicēs ꝙ h̄ p̄miū laboris sui ab eo recepturus esset. Cū āt seneca req̄reret vn̄ h̄ mortꝫ suppliciū meruisset acutū gladiuꝫ sup̄ ei⁹ verticē crebro vibrari fecit. Seneca aūt nutu capitis minanti gladio cedebat. vehemēter timēs ꝑiclitari mortis ꝑiculo. Cui nero ait. Magister vt q̄d nutu capitꝫ mināti gladio cedis. Cui seneca rn̄dit. Hō sum ⁊ iō mortē vereor. ⁊ iuitus morior. Cui nero ait. Sic ego adhuc te metuo vt puer metuere ꝯsueui. Quare te viuēte q̄ete n̄ potero viuere. Dixitq̄ꝫ seneca. Si me mori necesse est. saltē mihi ꝯcede vt q̄d voluero eligā gen⁹ mortꝫ. Cui nero. Festin⁹ eligas tātū mori ne differas. Tūc seneca balneo i aq̄ fctō i vtroq̄ꝫ brachio sibi minui fec̄. ⁊ sic nimio sanguis fluxu ibidē vitā finiuit. ⁊ sic q̄daꝫ p̄sagio seneca nomē habuit q̄si se necās. qꝛ q̄d ammō licꝫ coact⁹ manu ꝓp̄a se necauit.

Hic seneca duos frēs habuisse legit̄. Un⁹ fuit iuli⁹ gallio declamator egregi⁹ q̄ manu ꝓp̄a se ꝑemit. ali⁹ mela pat̄ lucani poete. Qui lucan⁹ iussu neronis incisione venaꝝ obisse legit̄. Rursus nero nepharia mētꝫ vesania duct⁹ vt i eadē hystoria apocrifa repit̄ mr̄ez occidi ⁊ scindi iussit. vt videret q̄liter in ei⁹ vtero fouebat̄. Phisici ꝟo eū de mr̄is ꝑditōe arguētes dicebāt. Iura negāt ⁊ phas ꝓhibꝫ vt fili⁹ mr̄ez necet. q̄ ip̄ꝫ cū tāto dolore pepit. ⁊ cū tāto labore ⁊ solicitudie enutriuit. Quibꝫ nero. Faciatꝫ me puero ipregnari ⁊ postea ꝑere vt q̄nt⁹ dolor mr̄i mee fuerit possiꝫ scire. Hāc isup̄ volūtatē pariēdi ꝯcep̄at. eo ꝙ ꝑ vrbē trāsiēs q̄ndā mlierē ꝑientē vociferātē audierat. Dicūt ei. Nō ē possibile q̄d nature ꝯriū est. nec ē scibile q̄d rōni nō ē ꝯsentaneū. Dixit g̊ eis nero. Nisi me fecerit ꝫ ipregnari ⁊ ꝑere om̄es vos faciā crudeli morte interire. Tūc illi eū impotionātes ranā sibi occulte ad bibēdū dederūt. ⁊ eā artificio suo in eius vētre excrescere fecerūt. Et subito venter ei⁹ nature cōtraria nō sustinens intumuit ita vt nero se puero grauidū estimaret. Faciebātq̄ꝫ sibi seruare dietā qualē nutriēde rane nouerāt ꝯuenire. dicētes ꝙ ꝓpter cōceptum

de Seneca et Nerone

talia eum obſuare opteret. Tandē ni
mio dolore vexat⁹ medicꝫ ait. Accele⁊
rate tp̄s ptus qz languore pariēdi vir
anhelitū habeo reſpirādi. Tūc ip̄z ad
vomitū ip̄ortionauerūt. ⁊ ranā viſu ter
ribilē hūoꝛib⁹ infectā ⁊ ſanguie edidit
cruentatā. Reſpiciēſcꝫ nero ptuz ſuuz
ip̄m abhoꝛruit. ⁊ mirabat adeo mon⁊
ſtruoſum. Dixerūt aūt q tā mōſtruo⁊
ſuz ⁊ deformē fetū, ptulerit ex eo q tp̄s
ptus noluerit expectare. Et ait Fui ne
talis de mꝛis egreſſus latibul'. Et illi
Etiā. Precepit ꝯ vt fer⁹ ſu⁹ alereť. ⁊ te⁊
ſtudini lapidū ꝑuand⁹ icluderet. Hec
aūt i cronicꝫ nō legunť ſz apocrifa ſūt.

Deinde mirat⁹ ꝗlis ⁊ quāta fuerit
ſucceſſio troie. romā p̄ ſeptē dies ⁊ no⁊
ctes ſuccēdi fecit. Nō ex altiſſima tur⁊
ri, pſp ectās. letatuſcꝫ flāme pulchritu
dine turgido hitu helyadā decātabat
Hic ſic hꝛ in cronicꝫ rethib⁹ aureis pi⁊
ſcabať. cantib⁹ intēdebat. ita vt oēs ci
tharistas ⁊ tragedos ſuparet. Qui⁊ in
vroꝛē duxit. ip̄e a viro vt vroꝛ accep⁊
eſt. vt ait Oroſi⁹. Romani ꝑo ei⁹ veſa
nia vlteri⁹ nō ferētes in eū impetū fece
runt. ⁊ vſcꝫ extra ciuitatē ꝓſecuti ſunt.
Qui vidēs q euadere nō poſſet. fuſtē
dentiū moꝛſib⁹ exacuit. ⁊ ſe p̄ medium
palo trāſfixit. ⁊ tali moꝛte vitā finiuit.
Alibi tñ legiť q a lupis deuoꝛat⁹ ſit.
Redeūtes igiť romani ranā in teſtudi
ne latitātē inuenerūt. ⁊ ip̄am extra ciui⁊
tatē ꝓiciētes ꝑbuſſerūt. Vñ ⁊ ꝑs illa
ciuitaꝫ vt aliq dicūt vbi latuerat rana
lateranis a latēte rana nomē accepit.

Tpe ſcti Cornelij pape greci fide
les apło⁊ corpa furati eadem aſpoꝛta
bāt. Sz demōes i idolis hitātes diui
na coacti ꝓrute clamabāt. Viri roma⁊
ni ſuccurrite qz dij vr̄i auferunť. Qua⁊
propť fidelib⁹ intelligētib⁹ de apłis. gē
tilib⁹ ꝑo de ſuis dijs mltitudo aduna
ta fideliū ⁊ infideliū illos ꝓſeqť. Vnō
rū corpa i puteū ꝓiecerūt. ſz a fidelib⁹
inde poſtmodū ſunt extracta. Grego⁊
ri⁹ tū in regiſtro dic. q tāta eos vis to⁊
nitrui atꝯ fulgurꝫ terruit ac diſpſit. vt
ea apud catacūbas dimitterēt. Sz
cū dubitarent q̄ oſſa eēnt bti petri ⁊ q̄
bti pauli oātib⁹ fidelib⁹ ⁊ ieiunijs in
ſiſtētib⁹ ō celo eis rn̄ſum eſt. Maiora
oſſa ſunt p̄dicatoꝛis. minoꝛa ꝑo piſca⁊
toꝛis ⁊ ſic oſſa ab inuicē ſepauerūt. ⁊ i
ſuis eccl'ijs q̄s cuilibet edificauerant
poſuerūt. Alij ꝑo dicūt q ſilueſter pa⁊
pa volēs eccl'ias cōſecrare tā magꝫ q̄z
qua oſſa in lāce ſūma reuerētia pōde⁊
rauit ⁊ medietatē in vna eccl'ia ⁊ medi
etatē in alia collocauit. Refert Gre.
in dyalogo q in eccl'ia ſcti Petri vbi
corpus ei⁹ req̄eſcit. vir q̄dā erat agon
ti⁹ noie magne būilitatis ⁊ ſcitiaꝫ ex
iſtens. Cū ꝑo q̄dā puella galitica i ei⁹
eccl'ia ꝓmanens manib⁹ reperet. ⁊ diſ
ſolutis renib⁹ ⁊ pedib⁹ corp⁹ p̄ terram
traheret diuꝫ a btō petro ſanitatē pe
teret. ei p̄ viſionē aſtitit dicens. Vade
ad agontiū manſionariū. ⁊ ip̄e te ſalu
ti reſtituet. Cepit igiť illa p̄ eccl'ie loca
ſe huc atꝯ illuc trahere. ⁊ q̄s eēt agon
ti⁹ iueſtigare. Cui repēte obuiā ip̄e fa
ctus ē quē q̄rebat. eiꝯ dixit. Paſtor ⁊
nutritoꝛ noſter btūs petr⁹ apłs ad te
me miſit vt ab iſirmitate mea me libe
res. Cui ille rñdit. Si ab ip̄o miſſa es
ſurge. app̄hēſaꝯ ei⁹ manu ip̄az leua⁊
uit. Illaꝯ nullo lāguoꝛis veſtigio re⁊
manēte plene ſanata fuit. In eodē
q̄z li. ait Gre. q galla vrbis rome no⁊
biliſſima puella. ſymachi ꝙſul' ac pa⁊
tricij filia marito tradita. in vni⁹ anni
ſpacio ei⁹ eſt moꝛte viduata. Qua dū
ad iterādū thalamū etas ⁊ opes vo⁊
carēt. elegit magꝫ ſpūalib⁹ nuptijs co
pulari deo i q̄b⁹ a luctu icipiť. ſz ad ex⁊
na gaudia gueniť. q̄z carnalib⁹ nuptijſ
ſubijci q̄ a leticia ſp̄ incipiūt. ⁊ ad finē
cū luctu rēdūt Huic āt cū valde ignea
ꝙſpſio corpis ieſſet. ceperūt medici di
cere. qz niſi ad ampleꝛ viri redīret. ca
loꝛe nimio ꝑ naturā barbā habitura
eſſz. Nō ita p⁹ factū ē. Sz illa nihil ex
teri⁹ deformitaꝫ timuit q̄ interiozem
ſpēm amauit. Hec verita ē ſi hꝛ i ea fe⁊
dareť qō a celeſti ſpōſo nō amaretur.
Abiecto igiť ſeculari habitu apō eccle

siã sci petri mõasterio se ꝺdit. ibiq; ml'
tis ãnis i simplicitate oꝛonib; ⁊ elemo
synis deo ꝑuiuit. Tãdẽ cãcri vlcere in
mãmilla ꝑcussa. dũ añ ei⁹ lectũ duo cã
delabra sꝑ lucerẽt. qꝛ velut amica lucꝫ
nõ solũ spũales sꝫ etiã corꝑales tene//
bras odio hẽbat. vidit btm̃ petrũ apo
stolũ int' ipa duo cãdelabra añ e⁹ lectũ
ꝯstitisse. Que ex amore sumẽs audaci
am exultauit ⁊ dixit. Quid ẽ dñe me⁹
Dimissa st' mihi pctã mea. Cui ille be
gnissimo vultu iclinato capite annuit
di. Dimissa. Veni. Et illa. Rogo vt
soror bñdicta veniat mecũ. Et ille. Nõ
sꝫ tal' veniat tecũ. qꝺ illa abbatisse idi//
cãs die tercia cũ illa defũcta ẽ. In eo
dẽ insuꝑ lib. Grego. ait ꝙ dũ ꝑsbyt' q//
dã magne sctitatꝫ ad extrema ꝺduct⁹
eẽt. cũ mag̃ leticia clamare cepit dicẽs
Bñueniũt dñi mei. bñueniũt dñi mei
q̃d ad tãtillũ ꝑuũ vr̃m dig̃ti estꝫ venire
Venio. venio. gr̃as ago. gr̃as ago. Cũ
q; q̃ astabãt q̃b; h̃ diceret int'rogarẽt.
ille admirãdo rñdit. Nũq̃d ꝯuenisse h̃
sctõs apl'os petꝝ ⁊ paulũ ñ videtꝫ Cũ
ꝟo iteꝝ vt ꝑus repeteret. sctã illa aĩa e
carne soluta ẽ. Dubitat ãt ab aliq̃b;
vtrũ eadem die petr⁹ ⁊ paul⁹ passi sint.
Dixerẽt ãt q̃dã ꝙ eadẽ die reuoluto an
no. Sꝫ Hiero. ⁊ oẽs fere scti q̃ de h̃ tra
ctãt i h̃ ꝯcordãt ꝙ eodẽ die ⁊ ãno pas//
si st'. sic mãifeste hr̃ ex epl'a Dyoñ. ⁊ sic
dic̃ Leo vel Maxim⁹ ꝑm q̃sdã in q̃dã
ꝑmõe. vbi sic ait. Nõ ei sine cã factũ pu
tam⁹ ꝙ vna die i vno loco. vni⁹ tyrãni
tolerauere sniaꝫ. In vno die passi st' vt
ad xp̃ꝫ ꝑiter ꝑuenirẽt. vno loco ne alte
ri roma deessꝫ. sub vno ꝑsecutore. vt eq̃
lis crudelitas vtrũq; ꝯstrigeret. Dies
g̃ ꝓ merito. loc⁹ aũt ꝓ gl'ia. ꝑsecutor ãt
idẽ decret⁹ ẽ ꝓ ꝟtute. h̃ Leo. Licꝫ ãt ea
dẽ die ⁊ hora passi sint ñ tñ eodẽ loco.
sꝫ in diuersꝫ. Et qꝺ dic̃ leo ꝙ eodẽ loco
passi st'. h̃ dic̃ ex eo ꝙ ãbo rome passi fu
erũt. De h̃ q̃dã sic ꝟsib; dixit. Ense co//
ronat' paul⁹ cruce petr⁹ eodẽ Sub du
ce luce loco. dux nero roma loc⁹. Item
alius. Ense sacrat paulũ par lux. dux
vrbs. cruce petꝝ. Licet ãt eadẽ die pas
si fuerit. ordiauit tñ Grego. vt ipa die
speciali⁹ fieret q̃ ad officiũ solẽnitas pe
tri. ⁊ in seq̃nti die cõmemoratio pauli.
Tũ qꝛ ea die fuit ꝺdicata eccl'ia scti pe
tri. tũ qꝛ maior ẽ dignitate. tum qꝛ ꝑor
cõuersiõe. tũ qꝛ ꝑmatũ tenuit rome.

Le. lxxxv. De sctõ Paulo apl'o.

Paulus interp̃tat' os
tube. vel os eoꝝ. seu electũ
mirabile. vel electõis mira
culũ. Vel paul⁹ a pausa qꝺ
est req̃es hebraice. ⁊ modic⁹ latie. Per
h̃ intelligunt' sex p̃rogatiue q̃s habuit
paul⁹ p̃ ceterꝫ Primũ ẽ lingua fructuo
sa. qꝛ ab ilirico vsq; ad hierl'ꝫ p̃dicauit
euãgeliũ. ⁊ iõ ꝺꝛ os tube. Scꝺm chari
tas viscerosa. qꝛ q̃s infirmat' ⁊ ego nõ
infirmor ⁊c̃. ⁊ iñ ꝺꝛ os eoꝝ. os. s. cordis
de q̃ ipse dic̃. Os nr̃m patet ad vos o
corinthi. Cor nr̃m dilatatũ ẽ. Terciuꝫ
est ꝯuersio miracl'osa ⁊ iñ ꝺꝛ electũ mi
rabile. qꝛ mirabil'r elect⁹ ⁊ ꝯuersus fu//
it. Quartũ ẽ man⁹ oꝑosa. ⁊ iñ ꝺꝛ electi
onis miraculũ. Magnũ ei miraculuꝫ
fuit qñ elegit sibi ꝓprijs manib; sũpt⁹
acq̃rere ⁊ incessant' p̃dicare. Quitũ fu
it ꝯtẽplatio ꝺlitiosa. qꝛ rapt⁹ ẽ vsq; in
terciũ celũ ⁊ iñ fuit dñi req̃es. qꝛ i ꝯtẽ//
platõe exigit' req̃es mẽtꝫ Sextũ ẽ hũi//
litas ꝟtuosa. ⁊ iñ ꝺꝛ modic⁹. De h̃ aũt
noĩe paul⁹ tres st' opiones. Origenes
vult ꝙ sꝑ fuerit binomi⁹. ⁊ vocat⁹ sit sꝑ
saul⁹ ⁊ paul⁹. Raban⁹ ꝟo vult ꝙ añ di
ctus ẽ saul⁹ a saule rege suꝑbo. sꝫ p⁹ cõ//
uersionẽ vocat⁹ ẽ paul⁹ q̃si ꝑuul⁹ a mo//
dico ⁊ hũili spũ. Vñ ⁊ nomẽ suũ inter
p̃tãdo dicebat. Ego suꝫ minim⁹ apl'o
rũ ⁊c̃. Beda ãt vult ꝙ dict⁹ est paul⁹ a
sergio paulo ꝓcõsule quẽ ad fidẽ ꝯuer
tit. Passionẽ sci pauli lin⁹ papa ꝯscꝑsit

Paul⁹ apl's p⁹ sui ꝯuersio A
nẽ m'ltas ꝑsecutões passus est
Quas btũs hylari⁹ breuit' enu
merat di. Paul⁹ apl's i philippis ꝟgis
cedit'. i carcere ponit'. ⁊ lig̃ pedib; affigi
tur. i listrꝫ lapidat'. i iconia ⁊ thessalo//
nica ab iniq̃s ꝑseq̃t'. i epheso feris dat'
in damasco ꝑ sportã e muro deponit'. i
hierl'm sistit'. cedit'. ligat'. insidiat'. i cesa
ria claudit'. crimiat'. Nauigãs i italiaꝫ
ꝑiculo dirigit'. Romã veniẽs sub Ne//

rone iudicat' z occisus finit'. ℌ Hylari⁹ Apl'atū int' gēres accepit. Quēdā con tractū i listrȝ erexit. Iuuenē q̄ de fene stra ceciderat z expirauerat suscitauit z mlta alia mirac'a fec'. Apō mitilenē i sulā vipa manū ei⁹ iuasit. sz nihil cū le sit. q̄n poti⁹ i ignē ipam excussit. Dē q̄z q̄ oēs q̄ ō pgenie illi⁹ hois q̄ paulū ho ten⁹ ledūt'. Un cū pueri nati sūt. i cunis eoꝝ pēes ꝓpētes ponūt vt pbēt si veri eoꝝ filij sint. ¶ Inuenit' āt aliq̄n q̄ pau lis Sz reuera minor dignitate. maior pdicatōne. eccl'is sctitate. Refert hay mo q̄ paul'a pullor cātus vsq̄ ad q̄ntā horā labori manuū insidebat. deiñ pdi catōi vacabat. ita q̄ plerūq̄ vsq̄ ad no ctē ꝑmonē ꝓtrahebat Residuū ꝟo tpis comestiōi sōno ozoni sat' necessariū e rat. Dū ꝟo veniss' romā cū nero nōdū ect i ipio ꝓfirmat⁹. z etiā audiēs q̄ ō le ge iudeoꝝ z fide xp̄iāoꝝ int' paulū z iu deos q̄stio ꝓtebat'. nō mltū in̄ curauit z sic paul⁹ q̄ volebat libere ibat. z libe re pdicabat. Hiero. Ꝺz i li. de vir' illu stri⁹ ait. q. xcv. anno a passiōe dñi ℌ ē neronis scdo. paul⁹ romā vinct⁹ mittit' z p biēniū i libera manēs custodia ad uersus iudeos disputauit. Deiñ a ne rone dimissus euāgeliū i occidētis pti bus pdicauit. Decio q̄rto ꝟo neronis anno eodē āno z die q̄ crucifix⁹ ē petr⁹. capite trūcat'. ℌ Hiero. ¶ Ei⁹ āt sapia z religio vbiq̄ diuulgabat'. z ab oib⁹ admirabil'r hēbat'. Ulcos etiā de do mo cesarȝ sibi i amicicīā copl'auit. z e os ad xp̄i fidē conuertit Quēdā etiā scri pta ei⁹ coīa cesare recitata sūt. z ab oib⁹ mirabil'r ꝓmēdata. Senat⁹ etiā ō illo alta ñ mediocrit' sentiebat. ¶ Quadaz ꝟo die dū paul⁹ circa vesꝑas i q̄dā so lario pdicaret q̄dā iuuenis noie patro clus pincerna neronis z sibi admodū dilect⁹ vt paulū ꝓt' mlt'tudinē cōmo di⁹ audiret fenestrā ascēdit z paululuz ibi dormitādo decidēs expirauit. Ꝺō audiēs nero plurimū ō ei⁹ morte dolu it. z stati alū i ei⁹ officiū ordiauit. Pau l⁹ ꝟo g spm̄ ℌ cognōes dixit astātib⁹ vt illuc irēt z patroclū cesarȝ charissimuz ad se defunctū afferrēt. Quē allatū pau lus suscitauit. z ad cesarē cū socijs suis misit. Qui cū ō morte ei⁹ lamētaret' ec ce patrocl⁹ viuēs adesse p̄ fozib⁹ nūciat' Audiēs nero patroclū viuū quē paulo añ nouerat mortuū plurimū q̄dē expa uit. z eū ad se igredi recusauit. Sz tā dē psuasu amicoꝝ itroire pmisit. Cui nero ait. Patrocle viuis Et ille. Cesar viuo Et nero. Quis te fec' viuere. Cui ille. Dñs ihs xp̄s rex oīm secl'oꝝ. Ira tus nero dixit. Ergo ille regḡbit i sc'a. z resoluet oīa regī mū di. Cui patroclus. Etiā cesar. Tūc nero ōdit ei alapā di. Ergo militas illi regi . Et ille. Utiq̄ milito. q̄ me a mortuis excitauit. Tūc q̄nq̄ ministri ipatoris q̄ ei iugit' assiste bāt. dixer't ei. Cur ipator pcurȝ iuuenē p̄udēte z ꝓpiciter rūdentē. Nāz nos il li regi iuictissimo militam⁹ Ꝺō audiēs nero eos reclusit i carcere vt eos nimiū torq̄ret q̄s añ nimis dilexerat. tūc oēs xp̄iāos fec' inq̄ri. z oēs sine interrogatōe p tormēta varia puniri. ℌ Tūc paul⁹ vinct⁹ int' ceteros añ neronē du c't z. Cui nero . O hō magni regȝ ꝟu⁹ mihi āt vinct⁹. cur milites meos mihi subtrahis z tibi recolligȝ. Cui paul⁹. nō solū ō tuo angulo militeī collegi. sz etiā ō orbe vniuerso q̄b⁹ rex nr̄ dona ta lia q̄ nūq̄ ōficiēt z q̄ oēm excudēt idi gētiā largiet'. Huic si subiect⁹ ee volue ris salu⁹ ers. Qui tāte extat potēcie vt iudex oīm veniat z mundi h⁹ figurā p ignē resoluat. Hoc audiēs nero z ira succēsus. q̄ figurā mōi p ignē paul⁹ di xerat dissoluēdā. oēs milites xp̄i igne iussit cremari. paulū ꝟo tāq̄ mateſta tis reū capite trūcari. Tāta āt xp̄iāoꝝ tūc occisa ē ēba. vt ꝓp's romā⁹ palatiū ꝓtute irrūpet z seditiōem ꝯ eū excitare molies pclamaret. Pone modū cesar tpa occisionē l' iussionē nr̄ates sc' q̄s p dis romanū tuēt' ipiuz. Tūs ipator mutauit edictū. vt null⁹ xp̄ianos tāge ret donec impator de eis plen⁹ iudica ret. q̄propter paul⁹ iteꝝ est reduct⁹ z a spectui neronis oblat⁹. Quē vt nero vi dit vehemētissime exclamauit. Tollī

te maleficū: decollate īpostorē. nec sini
te viuere crimīatorē. ꝑdite sensuuz alie
natorē. auferte de suꝑficie terre mētiū
īmutatorē. Ad quē Paul⁹ ait. Nero tē
pore modico patiar. sed viuā eternal'r
dño iesu xp̄o. Nero dixit. Auferte ab
eo caput vt me rege suo fortiorē intelli
gat q̄ eū deuici. ⁊ videam⁹ si sꝑ viuere
valeat. Cui Paul⁹. Ut scias me post
mortē corpis et'nal'r viuere cū mihi ca
put abscisum fuerit. viu⁹ tibi appare
bo ⁊ tūc cog̊scere poterꝫ qr xp̄s est de⁹
vite ⁊ nō mortꝫ. Et his dictꝫ ad locuz
supplicij ducit. Qui cū duceret. dixerūt
ei tres milites q̄ eū ducebāt. Dic nob
Paule q̄s est ille rex vester quē tātū di
ligitꝫ. q̄ ꝓ eo magꝫ mori q̄ꝫ viuere eligi
tis ⁊ q̄lē īde mercedē hēbitꝫ. Tūc pau
lus de reg̊ dei ⁊ pena inferni adeo eis
p̄dicauit q̄ eos ad fidē ꝯuertit. q̄ cū ro
garēt eum vt libere abiret q̊ vellet ait.
Absit frēs vt fugiā. Nō ei sum ꝓ fug⁹
sꝫ miles xp̄i legitim⁹. Scio ei q̄ ꝑ hāc
vitā trāsitoriā ad vitā trāsibo eternaz
Mox aūt vt fuero decollat⁹ viri fide
les rapiēt corp⁹ meū. Vos āt locū no
tate ⁊ illuc cras mane venite. inuenietꝫ
em̄ iuxta sepulchrū meum duos viros
orātes. scꝫ Tytū ⁊ Lucā. Quib⁹ cū di
xeritꝫ q̄ de cā vos ad eos misi īpi vos
baptizabūt ⁊ regni celestꝫ faciēt ꝯsor
tes ⁊ coheredes. qd̄ cū loq̄ret misit Ne
ro duos milites vt viderēt si adhuc es
set occisus. Et cū eos vellet ꝯuertere il
li dixerūt. Cū mortu⁹ fuerꝫ ⁊ resurrexe
ris. tūc credem⁹ tibi de his q̄ dicꝫ. nūc
aūt cito veni ⁊ qd̄ meruisti accipe. Cū
q̄ꝫ ad locū passiōis duceret i porta ho
stiēsi cuidā matrone noīe plātille disci
pule pauli q̄ s̄m Dyonisiū alio nomīe
dicebat lemobia qr forte binomia fu
it. obuiā d̄dit. Que flēs suis orōnib⁹ se
recōmendare cepit. Cui paul⁹. Vale
plātilla et'ne salutꝫ filia. cōmoda mihi
velū q̊ caput tuū tegꝫ. ⁊ iñ oc'los meos
ligabo. ⁊ postmodū tibi restituā illud
Qd̄ dū sibi traderet irridebāt ei carni
fices dicētes. Quid īpostori isti ⁊ ma
go tā p̄ciosuz pannū tribuis vt ip̄m a
mittas. Cū g̊ ad locū passiōis paulus
venisset. ad oriētē ꝟsus ⁊ manib⁹ i celū
extēsis diutissime cū lachrymis patria
voce orauit ⁊ grās egit. Post h̄ valefa
ciēs fratrib⁹ oc'los sibi de velo plātille
ligauit. ⁊ vtrūq̄ꝫ genu i terrā figēs col
lū extēdit. ⁊ sic decollat⁹ ē. Mox ei⁹ ca
put de corpe exiliēs. Jesus xp̄s qd̄ sibi
in vita tā dulce extiterat ⁊ tā crebro no
mīauerat. hebraice clara voce insonu
it. Dr̄ em̄ ip̄m i suis epl'is xp̄z vel ih̄m
vel vtrūq̄ꝫ q̄ngētis vicib⁹ noīasse. De
ei⁹ aūt vulnere vnda lactꝫ vsq̄ꝫ in vesti
mēta militꝫ exiliuit. ⁊ postea sanguis
effluxit. in aere lux īmēsa emicuit. d̄ cor
pore odor suauissim⁹ emanauit. C
Dyonisi⁹ aūt i epl'a ad Thim̄. de mor
te pauli sic dic̄. In hora aūt illa tristi
cie plena. frat' mi dilecte dicēte carnifi
ce paulo. collū para. tūc btūs apl's su
spexit i celū muniēs frontē ⁊ pect⁹ suū
sig̊ crucꝫ ⁊ dixit. Dñe mi iesu xp̄e i ma
nus tuas cōmēdo sp̄m meum. ⁊ tunc
absq̄ꝫ tristicia ⁊ cōpulsiōe extēdit collū
suū ⁊ suscepit coronā. Percutiēte āt car
nifice. ⁊ amputāte pauli caput. tūc be
atissim⁹ in ip̄o ictu explicuit velū ⁊ col
legit sanguinē ꝓpriū i velo. ⁊ ligauit eū
⁊ obuoluit ⁊ tradidit illi femīe. Et re
uerso militi carnifici dixit lemobia.
Vbi dimisisti magistrū meū paulum
Rn̄dit miles. Cū socio iacet ibi extra
vrbē in valle pugilū. ⁊ velo tuo velata
est facies ei⁹. Jp̄a aūt rn̄dēs ait. Ecce
intrauerūt nūc petr⁹ ⁊ paul⁹ induti ve
ste p̄clara. ⁊ coronas fulgētes luce radi
antes hēbant i capitib⁹ suis. Et ꝓtulit
velū sanguie cruētatū. ⁊ mōstrauit eis
Propt' qd̄ op⁹ ml'ti crediderūt dño et
xp̄iāi facti st̄. Hec Dyonisi⁹. Audiēs
nero q̄ ꝯtigerāt vehem̄ter extimuit et
de his oib⁹ cū ph̄is ⁊ amicꝫ loq̄ cepit.
Dū h̄ inuicē loq̄rēt. venit paul⁹ ianuis
clausis. ⁊ añ cesarē stās ait. Cesar ecce
paul⁹ regꝫ et'ni ⁊ īuicti miles. Vel nūc
erede qr nō sum mortu⁹ sꝫ viu⁹. Sꝫ tu
miser eterna morte morierꝫ. eo q̄ sctōs
dei iniuste interficis. Et his dictis di
sparuit. Nero āt ex nimio timore velut

amēs effectus q̄d ageret ignorabat. ⁊ suasu ⁊ ꝯsilio amicoꝝ patroclū ⁊ barnabā cū alijs soluit ⁊ q̄ vellēt libe abire ꝑmisit. Illi ꝟo milites. s. lōginꝰ magister militū ⁊ accestꝰ ad sepulcrū pauli mane venerūt ⁊ duos viros. s. titū ⁊ lucā orātes ⁊ in eoꝝ medio paulū stantē viderūt. Quos titꝰ ⁊ lucas vidētes vehemēt̄ territi fugere ceperūt. ⁊ paulus dispuit. Illi āt post eos clamātes dicebāt. Nō vt putatꝫ vos ꝑseq̄mur sꝫ a vobis baptizari volumꝰ sic̄ paulꝰ nobis dixit: quē mō vobiscū orantē vidimꝰ. Hoc illi audiētes reuersi sunt. ⁊ cū magno gaudio eos baptizauerūt. Caput aūt pauli in quandā vallē ꝓiectū est. ⁊ p̄ mltitudine alioꝝ q̄ īterfecti fuerūt. ⁊ illuc ꝓiecti īueniri nō potuit. Legit̄ em̄ in eadē epl'a dyonisij ꝙ cū q̄daꝫ vice fouea mūdaret̄. ⁊ caput illud pauli cū alijs purgamētis ꝓiectū fuisset. q̄dā pastor illud in virga sua leuauit. ⁊ iuxta caulas ouiū fixit. Vidit āt ꝑ tres noctes ꝯtinuas ipe cū dn̄o suo sup̄ p̄dictū caput lucē ineffabilē refulgere. Qd̄ cū epo ⁊ fidelibꝫ nūciatū fuisset. dixerūt. Vere h̄ est caput pauli. Egressus igit̄ ep̄us ⁊ vniuersa fideliū mltitudo caput illud secū detulerūt. ⁊ in quadā mēsa aurea illud deponētes illud corpi ꝯiungere attēptabāt Quibus p̄riarcha rn̄dit Nos scimꝰ ꝙ mlti fideles occisi sunt. ⁊ eoꝝ capita sunt dispsa. Vn̄ dubito illd̄ caput corpi pauli ꝯiungere. Sꝫ caput h̄ ad pedes corporis ponamꝰ: ⁊ oipotētē dn̄m exoremus. vt si caput suū ē ꝯuertat̄ corpus ⁊ capiti ꝯiūgat̄. Qd̄ cū oibꝫ placuissꝫ. caput ip̄m ad pedes corporꝫ bti pauli posuerūt. Et ecce cūctis orātibꝫ ⁊ stupentibꝫ. corpꝰ se vertit. ⁊ in loco suo capiti se iunxit. Et sic om̄es deū bn̄dixerūt. ⁊ h̄ esse caput pauli veracit̄ cogūerūt. Hec dyonisiꝰ. D Refert gregoriꝰ turoneñ. q̄ tēpore iustini iunioris claruit. ꝙ q̄dā despans laqueū sibi parabat. nomē tn̄ pauli inuocās sp̄ dicebat. Adiuua me scē paule. Tūc affuit q̄dā vmbra squalida hortās eū ac dicens. Eya bone vir age qd̄ agis morā ne feceris. At ille sp̄ parās laqueuꝫ dicebat Beatissime paule adiuua me Expedito iaꝫ laq̄o affuit alia vmbra tanq̄ hoīs dicēs illi qui hoīem hortabat̄. Fuge mis̄rime qꝛ paulꝰ aduocatꝰ aduenit. Tūc squalida vmbra euanuit. ⁊ hō ad se rediēs ⁊ laqueū ꝓijciens penitētiaꝫ ꝯdignā accepit. Greg. in registro. Ex catenis bti pauli mlta miracula demōstrant̄. ⁊ dū multi paꝝ q̄d ex limatura petūt. assistit sacerdos cuꝫ lima. ⁊ aliq̄bꝫ petentibꝫ ita ꝯcite aliq̄d de catenis ipsis excutit̄ vt nulla mora sit. q̄busdā vero petētibꝫ diu ꝑ catenas ip̄as lima ducit̄. ⁊ tn̄ vt aliq̄d inde exeat non obtinet̄. In eadē q̄q̄ epl'a q̄ supra dicta ē. btūs dyoñ. mortē pauli magistri sui pijs ꝟbis deplorat dicēs. Quis dabit ocl'is nr̄is aq̄s. et pupill' nr̄is fontē lachrymarū vt plorem' die ac nocte lumē eccl'iaꝝ qd̄ extinctū ē. q̄s nō induet fletū ⁊ gemitū aut n̄ vestiet lugubribꝫ ⁊ mēte attonit' nō obstupescet. Ecce etenī petr' fūdam̄tū eccl'iaꝝ gl'ia scōꝝ apl'oꝝ a nobis recessit. ⁊ nos orphanos dereliq̄t. Paulꝰ quoq̄ gentiū familiaris ⁊ ꝯsolator paupeꝝ deficit nobis ⁊ vlterius nō īuenit̄. qui fuit pater patrū: doctor doctoꝝ: pastor pastoꝝ. Abyssū sapiētie. fistulā altisonā. p̄dicatorē ꝟitatis īfatigabilē. paulum dico nobilissimū apostolū. Hic āgelꝰ terrestris ⁊ homo celestis. imago ⁊ sil'itudo deitatꝫ ⁊ spiritꝰ deiformis om̄es nos dereliquit. nos inq̄ inopes et indignos in hoc mundo cōtemptibili ⁊ maligno. ⁊ ingressus est ad deum suū dn̄m ⁊ amicū. heu frat̄ mi thimothee dilecte aīe mee. vbi est p̄r tuꝰ magister ⁊ amator. Vn̄ te vlteriꝰ salutabit. Ecce em̄ orphanꝰ factus es ⁊ remāsisti solus. iaꝫ neq̄q̄ scribet tibi sua scīssima manu dicens tibi Fili charissime. Ve mihi frat̄ mi thimothee. q̄d h̄ accidit tristicie ⁊ tenebraꝝ ⁊ dāni. qꝛ orphani facti sumꝰ Jā nō venient ad te epistole eius ī quibꝫ scriptū sit. Paulꝰ modicus seruus iesu christi. Jam nō scribet

de te vlteri⁹ ciuitatib⁹ dicēs. Suscipi/
te filiū meū dilectū. Cōplica frater li/
bros ꝓphetaꝝ ⁊ signa sup eos. qꝛ ne
minē habem⁹ interp̄tē ꝑabolaꝝ ⁊ pa
radigmatū ⁊ eloq̄oꝝ ip̄oꝝ. Dauid ꝓ/
pheta plāgebat filiū suum ⁊ dicebat.
Ve mihi ꝓ te fili mi. ve mihi. Ego āt
Ve mihi mgr̄ mi. vere ve mihi. Amo
do ꝺfecit ⁊ cessauit ꝯcurs⁹ discipl'orū
tuoꝝ rhomā veniētiuꝫ ⁊ q̄rentiū nos.
Jā nemo dictur⁹ ē. eam⁹ ⁊ videamus
doctores nr̄os ⁊ interrogem⁹ eos q̄lit̄
nos regere opteat eccl'ias nob̄ cōmi/
sas. ⁊ interp̄tabunt̄ nobis eloq̄a dn̄i
nostri iesu christi ⁊ eloq̄a ꝓphetarū.
Vere ve his filijs frater mi q̄ priuati
sunt patrib⁹ spūalib⁹ q̄b⁹ p̄uat⁹ ē grex.
Et nob̄ etiā frater ve q̄ p̄uati sum⁹ ma
gistris nostris spūalib⁹ q̄ collegerāt in
tellectū ac sciam veteris ac noue legis
⁊ colligauerant in suis epl'is. Vbi est
cursus pauli ⁊ labor sctōꝝ pedū eius.
Vbi est os loq̄ns ⁊ lingua ꝯsulēs. et
spūs bn̄placēs deo suo. Quis nō plo/
ret ⁊ vlulet. Nā q̄ meruerūt gl'iaꝫ ⁊ ho
norē apud deū tāq̄ malefactores tra/
dunt̄ i mortē. Ve mihi qm̄ in illa ho/
ra intuit⁹ sum corp⁹ sanctū sanguie i/
nocēti cruētatū. Heu mihi pr̄ mi ma
gister ⁊ doctor. nō q̄dē re⁹ tali morte ex
titisti. Nūc g̊ q̄ ibo te q̄rere gl'ia xp̄ia/
noꝝ ⁊ laus fideliū. Quis ꝯticescere fe
cit vocē tuā fistula eccl'iaꝝ ⁊ fistula al/
tisona plectrū psalterij decacordi. Ec/
ce introisti ad dn̄m deū tuū quē desi/
derasti ⁊ toto affectu ꝯcupisti. Hieru/
salē ⁊ roma p̄ua amicicia eq̄les facte
sunt i malo. Hierusalē crucifixit domi
nū nostꝝ iesum xp̄m. roma ꝟo apl'os
ei⁹ interemit. Hierl'm aūt seruit ei quē
crucifixit. roma aūt solēnizādo glorifi
cat q̄s int̄emit. Et nūc frater mi thi/
mothee q̄s dilexisti ⁊ toto corde deside
rabas. saul dico regē ⁊ ionathā in vi/
ta sua nō sunt sep̄ati nec in morte. Et
ego nō suꝫ sep̄at⁹ a dn̄o mgr̄o meo ni
si cū sep̄auerūt nos hoīes pessimi ⁊ i/
iqui. Et sep̄atio hui⁹ hore n̄ erit sep̄.

Aīa ei⁹ cog̊scit dilectos. etiā sine h̄ q̄
eis loq̄t̄ q̄ nūc ab eo elōgati sunt. In
die aūt resurrectōis magna iactura es
set sep̄ari ab eis. Hec dionysi⁹. ¶ Jo
hānes chryso. in libro de laudib⁹ pau/
li hūc gl'iosum apl'm multipl'r cōmen
dat sic dicēs. Nihil ꝓrsus errauit q̄ p̄/
tū insigne ꝟtutū ac ꝑadisum spūalem
pauli aīaꝫ nūcupauit. Que aūt lingua
laudib⁹ ei⁹ inueniat̄ eq̄lis. cū oīa q̄ in
oīb⁹ sunt bona aīa sua vna possideat.
⁊ ea cūcta plene accumulet. nec solum
hoīm sꝫ etiā qd̄ ē ampli⁹ āgeloꝝ. Nec
tn̄ idcirco reticebim⁹ q̄n poti⁹ pauca
dicem⁹. Est eni h̄ maximū laudis ge/
nus cū oratōnis copiā ꝟtus sup̄at ⁊
magnitudo laudati. Sicq̄ vinci ml'
to est nobis gloriosius q̄ sepe vicisse.
Vnde igitur oportunius laudū eius
sumemus exordium: nisi ab hocipso
primum. vt ostendamus eum bona
oīm possidentē. E ¶ Abel obtulit
sacrificiū ⁊ inde laudat̄. sꝫ si pauli ho/
stiā adducam⁹ in mediū q̄ntū celuꝫ a
terra sup̄ior apparebit. Siq̄dē semet/
ip̄m ꝑ dies singl'os īmolabat. Quam
tn̄ hostiā duplicit̄ offerebat. tū i corde
tū in corpe mortificatōeꝫ circūferens.
Nō eni oues offerebat aut boues. sed
seip̄m dupl'r īmolabat. Neq̄ his ꝯtē
tus fuit. sꝫ etiā orbē vniuersū studuit
offerre. q̄ terrā ac mare greciā atq̄ bar
bariē. oēmq̄ sub sole regionē q̄si voli
tās circūiuit. ex hoīb⁹ angelos faciens
q̄nimo ip̄os hoīes q̄si ex demōib⁹ i an
gelos ꝓuehēs. Quid huic hostie repi
etur eq̄le quā paul⁹ gladio spūssancti
īmolauit. ⁊ in illo altari qd̄ sup celum
locatū ē obtulit. Sꝫ abel dolo germa
ni ꝑcussus occubuit. paul⁹ ꝟo ab eis i
terfect⁹ est q̄s ab innumeris mal' cupi
ebat eruere. Vis aūt ei⁹ innūeras ti/
bi oñdā mortes. tot vtiq̄ q̄t etiā dies
vixit. ¶ Noe se tantū in arca legit̄ ser/
uasse cū liberis. hic aūt multo seuiore
inundāte dilunio nō arcā coaptando
ꝯpaginib⁹ tabulaꝝ. sꝫ epistolas com
ponēdo ꝓ tabulis vniuersum orbē ꝑi

clitantem ex medijs fluctib⁹ liberauit. Hec aũt arca nõ vno loco circũfertur. sed spũ oꝛbis termios cõprehẽdit. nec bitumie ac pice sed spũsctõ ei⁹ tabule sunt puncte. Hec suscipiẽs pene irra/ tionabilib⁹ aialib⁹ stultioꝛes imitato/ res efficit angeloꝝ. Hinc q̃z illã vicit arcã. qꝛ illa coꝛuũ recipiẽs coꝛuũ rursũ emisit. ꝛ includẽs lupũ feritatẽ ei⁹ mu tare nõ potuit. Hec ꝓo accipitres mil uosq̃ suscipiẽs fecit colũbas. ꝛ exclu/ dẽs oẽm feritatẽ mãsuetudinẽ spũs in troduxit. ¶ Abraã mirant oẽs qꝛ ad dei p̃ceptũ patriã atq̃ cognatos reli/ q̃t. Sz quo paulo possit eqri q̃ nõ tm̃/ modo patriã vel cognatos sed ipm̃ q̃z mũdũ reliq̃t. imo etiã celũ ꝛ celuz celi. ꝛ hec oĩa xp̃m suscipiẽdo ꝺspexit. Vñ ꝑ cũctz istõ solũ. i. xp̃i caritatẽ reqꝛens neq̃ p̃sentia inq̃t neq̃ futura. neq̃ al/ titudo ꝛẽ. Sed ꝛ abraam in piculũ se tradẽs hostib⁹ filiũ fratrz eripuit. Ac paul⁹ vt vniuersuz oꝛbẽ deipa diabo li extraberet manu: inumerabilia picu la sustinuit. ꝑ mijsq̃ moꝛtib⁹ maxima z securitatẽ alijs ꝓparuit. Filiũ q̃z abraã voluit imolare. paul⁹ ꝓo semetipsum millies imolauit ¶ In ysaac patiẽtiã aliq̃ admirant. qm̃ puteos a se factos obstrui patiebat. Ac paul⁹ ñ puteos cernẽs lapidib⁹ obrutos. sed ꝑ mijũ coꝛ pus nõ solũ sic̃ ille cedebat. sz eos etiã a q̃b⁹ patiebaꝫ i celũ studebat euehere Quãto enĩ ampli⁹ obruebaꝫ iste fons tãto magz erũpebat. ac plẽs a se fluui os effundẽdo manabat. ¶ De lõga/ nimitate atq̃ patiẽtia iacob scꝑtura mirat Et q̃ nã illa ẽ tã adamãtina aia q̃ pauli patientiã possit imitari. Neq̃ enĩ septẽ annoꝝ sed toti⁹ vite fuitium ꝑ spõsa ptulit xp̃i. nõ aduſt⁹ soluz estu diei et noctz gelu sz rẽptatões mille p/ peries. ꝛ nũc q̃dem ꝓberib⁹. nũc ꝓo la pidib⁹ scissus atq̃ collisus. ꝛ inter cer/ ramina vbiq̃ ꝑsiliẽs. captas oues ex diaboli faucib⁹ abstrahebat. ¶ Sed ꝛ ioseph pudicicie ꝛ trute decoꝛat⁹ ẽ ꝛ ego vereoꝛ ne iã ridiculũ sit. hinc etiã pau lũ laudare. q̃ semetip̃m crucifigẽs nõ solũ hũanoꝝ coꝛpoꝝ pulcritudies. sed oĩa etiã q̃ videt reb⁹ clara ac ꝺcoꝛa cer nebat. quẽadmodũ nos faullã cine/ rẽq̃ ꝑspicim⁹. q̃ q̃si moꝛtu⁹ ꝑ sus ad mortuũ imobilis ꝑmanebat. ¶ Stu/ pent iob oẽs hoies. Est ei athleta mi/ rabilis. At paul⁹ nõ mensib⁹ tm̃ sz an nis plurib⁹ in agõe ꝑdurãs tã clarus emicuit. nõ teste gleba sanie carnis ra dẽs sz ip̃i⁹ intelligibile os leõis freq̃n ter icurrẽs ꝛ pugnãs aduersus tẽpta/ tões innũeras. oi erat lapide toleran/ tioꝝ. Qui nõ a trib⁹ ꝛ a q̃tuoꝝ amicz sz a cũctz infidelib⁹. a frib⁹ etiã opꝓbꝛa sustiebat: ꝑsputus ab oib⁹ atq̃ male/ dict⁹. Et illi erat magna hospitalitas ꝛ cura pauper. Sz quã ille curã ip̃e/ debat carne debilib⁹. hãc iste animis moꝛbidis exhibebat. Illi⁹ oi aduenie/ ti apiebaꝫ dom⁹: hui⁹ ꝓo aĩa vniuerso patebat oꝛbi. Et ille q̃dẽ cũ oues ꝛ bo ues hr̃et inũeros erat in paupes libe/ raꝫ. hic ꝓo nihil ampli⁹ coꝛpe suo pos/ sidẽs de hoc sufficient indigẽtib⁹ mini strabat. Qõ alicubi ꝑmemoꝛãs neces sitatib⁹ inq̃t meis ꝛ his q̃ mecũ erant mistrauerũt man⁹ iste. Sz etiã ꝓmes atq̃ vulnera seuos sctõ Job iferebãt doloꝝ. Sed si pauli ꝓbera. famẽ. ca thenas piculaq̃ ꝑsideres q̃ a domesti cis ab extraneis ac a cetero patiebaꝫ oꝛ be. sollicitudinẽ quã ip̃e ꝓ eccles̃ys. v/ stionẽ quã ꝓ scãdalizatis singul' ꝓfere bat. videbis q̃ omni erat saxo durioꝝ. Aĩa illa ꝛ ferrũ atq̃ adamantẽ firmi/ tate supabat. que enĩ ille coꝛpe hec mẽ te paulus sustinuit. quez oĩmi meroꝛe molestioꝝ: de singul' q̃buscũq̃ labẽtib⁹ mestícia ꝑsumebat. Vñ ꝛ iuges ex eo fontes lachrymaꝝ nõ diebꝫ solũ sz etiã noctib⁹ effluebãt. Oĩmiq̃ mliere par/ turiẽte vehemẽtius affligebat in sin/ gulis. Propter q̃ etiã dicebat. Filio li mei q̃s itez ꝓturio. ¶ Moyses ꝓ iudeoꝝ salute ꝺleri elegit ꝺ libro. moy ses itaq̃ se cũ ceterz obtulit p̃ire. pau/ lus ꝓ ceteris. Nõ enĩ cũ pereũtib⁹ peri

re voluit. ſz vt alij ſaluarent ipe ō gl'ie eternitate decideret. Et q̄dez ille pha/raoni. h̄ diabolo q̄tidie repugnabat. Ille p vna gente. iſte p vniuerſo orbe certauit. nō ſudore ſz ſanguine. Jo/hānes in cibū locuſtas z mel ſilueſtre ſumebat. ſz paul⁹ ita in medio mundi ſtrepitu quēadmodū ille i heremo q̄/te verſat⁹ eſt. nō q̄dē paſt⁹ locuſtis aut melle ſilueſtri. m'to ā̄ his victu vilio re ꝓtent⁹ eſt. ac neceſſario q̄dē idulgēs cibo. feruēti ſtudio p̄dicādi. Ulex. illi⁹ aduerſus herodiadez appuit magna ꝓſtātia z ille ñ vnū aut duos aut tres. ſz inumeros z ſimili poſitos ptāte cor/ripuit. imo lōge illo ſeuiores tyrānos.

¶ Reſtat vt paulū iā angelis cōpa/rem⁹. in q̄b⁹ magnificū p̄dicamus. q̄ cū oīm cura deo obediunt. Nō dauid ammirādo dicebat. Potētes ꝓtute fa/cientes ꝓbū eius⁹ zc̄. Quid vero aliud. p/pheta i angelis mirat. Qui facit īnq̄t angelos ſuos ſpiritus z miſtros ſuos ignē vrentē. Sz h̄ i paulo poſſum⁹ in/uenire. q̄ velut ignis ac ſpūs totū ter/ram̄ p̄currit orbem z p̄curredo purga/uit. ſz nōdū celū iſte ſortit⁹ eſt. z h̄ ē oī/no mirabile q̄ talis verſat in terrꝫ etiā mortali adhuc carne circūdat⁹. Qua/ta g̃ nos ꝓdēnatōe digni ſum⁹. cū vno boie bona in ſe oīa ꝓgregāte nec mini/mam q̄dē partē eorū ſtudem⁹ imitari. Nō em̄ aliaz eſt ille ſortit⁹ naturā nec diſſimulē nact⁹ aiaz nec alterꝝ habitās mundū. ſz in eadē terra. eadēq̄ regiōe ſub eiſdē etiaz legib⁹ nutrit⁹ z moriēb⁹. cūctos q̄ nūc ſunt boies vl' fuerunt ai ꝓtute tranſcēdit. Nec vero i illo h̄ ſolū mirabile eſt q̄ p̄ abundātia deuotōis quodammodo ñ ſenſit dolores p ꝓtu/te ſuſceptos. ſz etiā q̄ ꝓtutez ipam pro mercede penſauit. Hā z nos q̄dē ꝓter eā ꝓpoſita mercede certam⁹ quā ille cō/plectēs etiā ſine p̄mio diligebat. Cun/cta illa q̄ aſpitate ſui videnē impedire ꝓtutez cū oīm māſuetudine ppetiens quotidie celſior. quotidie aſſurgebat ardentior. Et intētatis ſibi piculis no/ua ſp alacritate pugnabat. Qui cū ſi/bi mortē iā imminentē videret. ad cō/munionē delectatōemq̄ gaudij alios puocabat dicēs. Gaudete z ꝓgratula/mini mihi. Itaq̄ ad ꝓfuſionē et inui/rias q̄s ob p̄dicādi ſtudiuz ſuſtinebat magis q̄ ad honorum oblectamenta ꝓperabat mortis potius q̄ vite deſi/derium appetens paupertatis q̄ opu/lentie. z multo ampl⁹ labore q̄ alij re/quiē poſt labore. ac merore magis eli/ges q̄ alij voluptatē. ſtudioſius p inī/micis z fructuoſius orās q̄ alij aduer/ſus inimicos. Unuz illi formidandū erat atq̄ metuendū offenſa nimirum dei nec deſiderabile illi aliud erat niſi placere deo ſemp. Nō dico aūt q̄ nihil p̄ſentiū deſiderabat. ſz nec aliq̄d fu/turoꝝ. Nō em̄ mihi dicas merces in/gentes exercitus. pecunias. puincias. poteſtates. hec em̄ quaſi araneaꝝ fila reputauit. ſed ea q̄ p̄mittunt in celis. z tūc ei⁹ ardentē in xp̄o amorē videbis Hic ſiq̄dē p illi⁹ dilectōe nō angelorū nō archangeloꝝ dignitatē nec quicq̄ hoꝝ ſile cōcupiuit. Nō em̄ erat mai⁹ oīb⁹ xp̄i amore fruebat. cū h̄ em̄ bea/titudē cūctis ſe putabat. ſine h̄ aūt neq̄ dñantiū. neq̄ p̄ncipatuū ſocius eē cu/piebat. ſz cū hac dilectōe magis eſſe vl' extrem⁹. imo etiā ex numero punitoꝝ q̄ ſine hac iter ſūmos honores z ſubli/mes. Hoc em̄ erat illi maximū ac ſin/gulare tormentū ab hac caritate diſce/dere. h̄ illi erat gehēna. h̄ ſola pena. h̄ infinita z itolerāda ſupplicia Sz pfrui caritate xp̄i. h̄ illi vita. hoc mund⁹ h̄ re/gnū. h̄ p̄miſſio. h̄ bona videbant inu/mera. ſic deſpiciebat vniuerſa. q̄ tume/m⁹ vt ſolz herba iā putrefacta cōteni.

¶ Tyrānos ꝓo ac pp'los ſpirāres fu/rore velut q̄ſdā eſſe culices eſtimabat. Mortē ꝓo atq̄ cruciat⁹ z mille ſu ppli/cia q̄ſi ludū putabat eē pueroꝝ dūmo ꝓ xp̄o aliq̄d ſuſtineret. Decorabat em̄ magꝫ vinct⁹ catena q̄ dyademate co/ronat⁹. Etenī coartat⁹ carcere habita/bat i celo. Ac libēt⁹ ꝓbera recipiebat

nō humeris ꝓſeruabat

& vulnera ꝯ alīꝫ brauia diripiāt & do
lores nō min⁹ ꝯ ꝓmia diligebat. cum
ipos vticꝫ dolores loco duceret ꝓmio
rū. ꝓterea ipos etiā grāz noiabat. qm̄
q̄ nobis sunt cā tristicie hec illi mar⁹
mā pariebāt voluptatē. Heroze q̄ꝫ
maximo vrebaf. ꝓpter qō & dicebat.
Quis scādalizaf & ego nō vror. Etiaz
si i meroze dicat ꝙs ieſſe aliquā volu⁹
ptatē. Multi eni q̄ filioꝝ mortib⁹ vul
nerāf aliq̄d ꝓsolatois accipiūt cū suis
fletib⁹ relinquunf. magisꝫ dolēt cum
dolere, phibent. Sic et paul⁹ nocte ac
die ꝓsolatōez accipiebat ex lachrymis
Null⁹ ąppe tāto affectu mala, ꝓpa q̄n
to ille deflebat aliena. quēadmodū ei
illū opinaꝫ afflictū cū pditoꝝ defleret
petoꝝ. q̄ vt illi saluī fierēt a celoꝝ glia
cupiebat excludi. Nā nō saluari illos
mīto acerbi⁹ eſtiabat ꝯ semetipm pl⁹
re. Hūc g̃ cui nā rex poterit ꝙs ꝓpare
cui ferro. cui adamāti. Quid nā illam
aliq̄s appellet aīam aureā vl magis
adamātinā. Nā & oi erat adamāte for
tioꝝ. auro gēmiſꝫ p̄ciosioꝝ. & alterā q̄
dē materiā firmitate alterā superabat p̄
ciositate. Cui igiſ rei h⁹ ab aliq̄ aīa cō
pareſ. Eaꝫ q̄dē q̄ sunt oino nulli. q̄ si
vl auro adamātꝫ fortitudo vl adamā
do ꝓpatio ei⁹ pauli possꝫ aīe ꝙuenire.
Sed q̄d ego adamātē & auꝫ ad silitu
dinē adduco pauli. Hūdū si ex aduer
so appēdas oēz etiā tūc videb⁹ a parte
pauli ingēs pōd⁹ examis. Hūdo igiſ
gniozē. Si igiſ mūd⁹ eo dignioꝝ nō ē
Si eni nō solū celū ſz etiā q̄ habēt i ce
lis dei postposuit caritati. quō nō ma
to malicia bonitas antecellit inumerꝫ
ceſeū iudicat dignioꝝē Nō ei nos tātū
diligit de⁹ ꝯtū a nobis ipe diligiſ. ſz
tāto effusi⁹ ꝯto nec sermo sufficit expli
care. In gadisum q̄ꝫ hūc de⁹ rapu⁹
it. & in celū tercīū sublimauit. Nec ime
rito. Siq̄dem paul⁹ i terra g̃diens sic
se gerebat in cūctꝫ q̄si angeloꝝ socleta
te frueref. Nā visibili adhuc coꝛpi col⁹
ligat⁹ illoꝝ pfectōe gaudebat. Tantꝫ
fragilitatib⁹ coꝛpis subdit⁹ i nullo in⁹
feriοꝝ supnis ꝓtutib⁹ apparere certa⁹
bat. Nā & tanꝯ pennat⁹ totū docēdo
quolauit oꝛbē & velut icoꝛpoꝛe⁹ labo⁹
res piculaq̄ ꝓēpsit. et q̄si iā celū possi
dēs cūcta, ꝓsus terrena despexit. & tā
ꝯ cū ipis iā incoꝛpeis virtutib⁹ degēs
iugi mēte intētōe vigilauit. Et angel⁹
q̄dē sepe diuersaꝝ gentiū cura ꝓmissa
est. ſz null⁹ illoꝝ ita creditū sibi popu⁹
lū gubnauit vt paul⁹ vniuersū oꝛbez.
Sicut aūt aliq̄s indulgētissim⁹ pa
ter afficiť erga filiū freneti cōꝛehēsuꝫ
cui⁹ ꝯto magꝫ ꝙicȳs ictibusq̄ pulsa
tur. tāto ei⁹ potius miseret & deflet. ita
paul⁹ istis a q̄b⁹ affligebaf maioza ad
hibebat fomēta pietatꝫ. nāq̄ sepe, p il
lis q̄ eū q̄nquies ꝓberauerāt & ei⁹ san⁹
guinē sitiebāt lachrymabaf & vehemē
ter dolebat & p eis oꝛabat. Frēs inq̄t
volūtas q̄dē coꝛdis mei ꝛc. Vehemē
ter q̄ꝫ mordebaf ac penit⁹ dissecabaf
cū eos peuntes videret. Ut eni missū
in ignē ferrū totū, pfecto ignis efficiť.
sic paul⁹ charitate succēsus effect⁹ est
tot⁹ charitas. Qui q̄si cōmūis totius
mūdi esset pater ita i amoze hoiz et ip
sos eoꝝ imitabaf pentes imo cunctos
nō carnales verūetiā spūales pres sol
licitudine ac pietate superabat. oēm eni
ꝓsus hoiem deo exhibere cupiebat. q̄
si eni vniuersuꝫ mūdū ipe genuissꝫ. sic
oēs i dei regnū festinabat iducere coꝛ
pus & aīam, p his q̄s diligebat impē⁹
dēs. Hō iste ignobil⁹ & circūferan⁹: q̄
artē exercebat i pellib⁹ tāta ꝓtute pro⁹
gressus est vt vix. xxx. annoꝝ spacio et
romanos & psas & parthos & medos
īdos & scitas: ethiopes et saramathas
atq̄ saracenos & oē ꝓsus hoim gen⁹
sub iugo mitteret ꝓitaꝫ. Et sic̄ i stipu
las aut fenū ignis imissus. sic oia de⁹
monū opa ꝙsumpsit. Paulo ei insonā
te ligua & oi igne vehemēti⁹ irruēte ce
debāt oia atq̄ fugiebāt & ōmonū cul

tus ⁊ tyrannoꝝ mine ⁊ domesticoꝝ in
sidie. Magis aūt sicut radijs sol' oriē-
tib⁹ ⁊ tenebre fugant'. ⁊ adulteri ac fu-
res foueis tegunt' ⁊ latrōes recedunt.
homicide ad antra fugiūt. oīaq; luci-
da efficiūt' ⁊ clara desup illustrātib⁹ ra
dijs. Sic vbiq; euāgeliū disseminan-
te paulo fugabat' error ⁊ ꝟitas remea
bat. adulteria ⁊ alia dictu feda defece-
rūt atq; ꝯsumpta sūt. isto ignis vapo
re paleaꝝ vice peūtes. Clara ꝟo inter
hec ꝟitatꝫ flāma surgebat resplēdens
⁊ vsq; ad celi sublimitatē ꝯscēdēs ab
his potissimū subleuata q̄ eā oppme
re videbant'. Nec picula aut īpet⁹ pro-
cessum ei⁹ īpedire potuerūt. Erroris
ꝟo tal' est ꝯditio q̄ nullo sibi obsistēte
ꝯsenescit ac defluit seu desinit. Tal' āt
e diuerso ꝟitatis stat⁹ q̄ multis impu
gnātib⁹ suscitat' et crescit. Qm̄ igit' ita
gen⁹ nostꝝ nobilitauit de⁹ ei similes
studeam⁹ inuēiri. Neq; īpossibile istd̄
putem⁹ qm̄ tale illi q̄le nobis corp⁹ fu
it. tal' aīa tales cibi idē illū teq; forma
uit. ⁊ quēadmodū illi⁹ ita ē et de⁹ tu⁹
Vis dei dona ī paulo cognoscere
vestimēta ei⁹ terror demōib⁹ erāt Hec
ꝟo ampli⁹ admirāda. q̄r paul⁹ nec cū
in picula irrueret temeritatis argui po
terat. nec cū picl'a fugeret timiditatis.
Amabat enī p̄sentē vitā ob lucꝝ do-
cēdi. Et rursus eā valde d̄spiciebat ob
ph̄iam ad quā illū mūdi ꝯtēpt⁹ euexe
rat. Deniq; cū videꝫ paulū picl'a fu-
gientē nō min⁹ illū admireris q̄ cum
se picul' gaudet opponere. Ut ei h̄ for
titudis. ita illud est sapie. Et cū vide-
ris illū de seip̄o aliq̄ sonantē sil'r admi
reris ac si videris illū semetip̄m d̄spi-
cere. vt enī illd̄ hūilitatis ē. ita istd̄ ma
gnanimitatis. Magꝫ enī merebat' lo
qndo de se q̄ tacēdo laudari. Qm̄ nisi
fecisset istd̄ culpabilior illis eēt q̄ seip
sos īportune laudare didicerūt Nisi ei
gl'iatus fuisset creditos sibi oēs p̄di-
disset. q̄r dū se hūiliasset eos extulisset
Ampli⁹ tūc paul⁹ placuit gl'iando q̄
alter laudes p̄p̄as occultādo. Nec tā-
tū q̄sq̄ p̄fuit cū sua merita celaret q̄n
tū iste cū p̄deret. Est aūt grāde malū
de seip̄o grāde aliq̄d dicere. atq; mi-
rabile extremeq; demētie est nll'a īmi-
nēte necessitate reꝝ violētis p̄rsus lau
dib⁹ velle decorari. Nō h̄ s̄m deū loq̄
indiciū est sꝫ poti⁹ insanie ē. Hoc enī
oēm mercedē euacuat laborib⁹ sudori
busq; q̄sitā. Eteni alti⁹ de se efferre ser
monē gl'iosi est et insolētꝫ seseq; iactā-
tis. Dicere aūt illa q̄ p̄senti cause tātū
modo necessaria sunt. fructū amātis ⁊
multoꝝ remedia cogitātꝫ est. Sicut ⁊
fecit paul⁹ q̄ dū a pseudo capet' in lau
des suas ire cōpulsus ē. maxime q̄ di-
gnitatē suā oñderēt. Pl'a aūt ⁊ ma
iora celauit. Veniā inq̄t ad visiōes et
re. di. pco ⁊c. Tāta paul⁹ tāq; crebra
cū deo habēs colloq̄a q̄nta nec p̄phe
taꝝ nec apl'oꝝ vll⁹ habuit p ea ip̄e hu
milior reddebat'. Visus est plagas me
tuere vt disceres q̄r s̄m naturā vn⁹ e-
rat ex pl'ib⁹ p volūtatē nō solū sup̄ ml'
tos hoies veꝝ etiā vn⁹ ex angel' erat.
Neq; ꝟo metuere plagas rep̄hēsione
dignū sꝫ plagaꝝ metu aliq̄d indignū
pietate cōmittere. Hocip̄o enī q̄ pla-
gas timet q̄ ī certamīe n̄ vincit' admi-
rabilior oñdit' q̄ ille q̄ nō timet. Sic
nec merere culpabile est sed p meroreꝫ
dicere aut facere aliq̄d eoꝝ q̄ d̄o displi
cent. Hinc q̄lis fuerit paul⁹ oñdit'. q̄r
in tali natura viuēs potuit quodāmō
supra naturā. Q, si mortē timuit nec
ip̄am q̄dē recusabat. Nō enī naturam
habere infirmitatib⁹ subditā sꝫ fuire
infirmitatib⁹ criminosū est. vt merito
ille mirabil' habeat' q̄ imbecillitatē na
ture volūtatꝫ ꝟtute supauit. q̄ si iohā
nē q̄ dicebat' marc⁹ a ꝯsortio sepauit.
hoc itaq; rectissime p p̄dicatōis officō
effecit. Eū siq̄dē q̄ istd̄ suscipit officiuꝫ
nō optꝫ esse mollē aut resolutū sꝫ for-
tē ⁊ p cūcta robustū Neq; enī aliq̄s dꝫ
attigere p̄clari hui⁹ munerꝫ fūctiōem
nisi pat⁹ sit aīaꝫ millies tradere ī mor
tē ac discrimīa. Qui enī nō tali aīo est
ml'tos alios suo p̄det exēplo. Magis

q̄ vtile est si q̄escat sibiq̄ tm̄ vacet Nō ita gubnatorē n̄ ad bestias dimicātē. nō ludo gladiatorio destinatū. nō quē piā oino sic ad discrimia atq̄ mores ꝑatā atq̄ dispositā aīam oꝑtz habere vt eū q̄ officiū suscepit p̄dicādi. Naz ꝛ ꝑicula ꝓfecto maiora ꝛ aduersarij seui ores nec vsq̄ ꝓrsus silī ꝯditōne certat̄ Celū nāq̄ ī p̄mio. ī supplicio gehēna ꝓponit̄. Si ꝟo aliq̄ int̄ eos cōmotio facta est noli h̄ delictū putare. Nō ei cōmoueri malū ē sz irrōnabilit̄ nulloq̄ iusto flagitāte negocio cōmoueri malū est. Hūc ei affectū ꝓuid⁹ nob creator inseruit vt dormiētes aīas atq̄ resolutas ab inertia atq̄ desidia suscitaret. Quasi enī gladio aciē ita mēti nostre ire acumē imposuit vt cū oꝑtz vtamur. Benignitas aūt sp̄ bona nō est. sz cū illā tp̄s efflagitat. Qñ ꝟo id non adest. etiā illa viciosa ē. Ita ꝛ paul⁹ sepe h̄ vsus ē affectu. ꝛ īmodeste loq̄ntibus melior erat irat⁹. Hoc aūt ī eo erat mirabile qꝛ cū vincul⁹ ꝟberib⁹ atq̄ vulneribꝫ longe splēdidior erat diademate purpuraq̄ fulgentibꝫ. Cūq̄ vinct⁹ ꝑ tā vastū pelag⁹ ducebat̄ ita gaudebat tanq̄ in maximū impiuz duceret̄. Postq̄ ꝟo romā īgressus ē nec ibi stare ꝯtēt⁹ ē sz ī hyspaniā ꝑcurrit. Nec vnū q̄dē diē in ocio passus ē ꝛ q̄ete trāsire sz in p̄dicādi ardore ipo igne ardētior. nec ꝑicl'a timuit nec irrisiōes erubuit. Hoc ꝟo maiori admiratōne dignū est q̄ cū tā audax essz. ac velut ad pugnā sp̄ accinct⁹ ꝛ ignē quēdam belli aspirās rursus placabilē atq̄ flexibilē se p̄bebat. Nā seuiēti vl' poti⁹ feruēti p̄ceperūt vt iret tharsum nō recusauit. dixerūt ꝑ muꝝ eū oꝑtere deponi ꝛ passus ē. Hui⁹ rei gr̄a ista faciebat vt p̄dicatōi diuti⁹ īsisteret. ꝛ cū mltis hic credētib⁹ iret ad xp̄m. Metuebat ꝓfecto ne forte paup̄ hinc atq̄ inops salutꝫ mltoꝝ abscederet Ceteꝝ cūq̄ hi q̄ sub vno pugnāt mgr̄o viderīt in eo infixa vulnera: fluentē sanguinē. ꝛ nec sic ip̄m hostib⁹ aliqñ cedentē sed stātē fortiter hastāq̄ vibrātē. ꝛ crebrꝫ ictib⁹ aduersarios corruere faciētē. nec oino dolori parcētē maiori absq̄ dubio tāto duci alacritate subdūt̄. Hoc ita factū est ī paulo. Vidētes enī illū ligatū cathenis ꝛ nihilomin⁹ ī carcere p̄dicantē vidētes etiā vulneratū et tm̄ ꝟberātes ip̄os ꝟmone capientē maiorē ꝓfecto fiduciā colligebāt. idq̄ significās ait ita vt pl'es e fratrib⁹ ꝯfidētes in vincul' meis abūdant̄ auderēt sine timore ꝟbū dei loq̄. Tūc certiorē alacritatē ꝛ ip̄e capiebat ac vehemēti⁹ ī aduersarios ferebat̄. Sic enī ignis in diuersas plerūq̄ materias incidēs augeꝛ magis ꝛ incremēta sortit̄. sic etiaz ligua pauli quibuscūq̄ fuissz admota ad se eos ꝯtinue trāsferebat. Impugnatores q̄z ei⁹ pabulū spūale huic efficiebant̄ igni. qꝛ ꝑ ip̄os euāgelij flamma magis crescebat. Hec Chryꝭ.

Legenda lxxxvj. A

De septē fratrib⁹ q̄ fuerūt filij beate Felicitatis

Septē fratres fuerūt filij btē felicitatis. q̄ꝝ noīa sunt Januari⁹. felix. philippus. siluan⁹. alexāder. vital'. ꝛ marcialis. Hos oēs cū mr̄e iussu imꝑatoris anthonij publi⁹ p̄fectus ad se vocari fecit. Suasitq̄ matri vt sui ꝛ filioꝝ suoruz misereri deberet. Que ait. Neq̄ blādicijs tuis potero allici. nec terroribꝫ frangi. Secura enī sum d̄ spiritusctō quē habeo q̄ te suꝑabo viua. ꝛ meli⁹ vincā occisa. Et ꝯuersa ad filios ait. Videte filij ī celū ꝛ sursuz aspicite charissimi. qꝛ ibidē nos xp̄s expectat Fortit̄ ꝓ christo pugnate. ꝛ fideles vos in xp̄i amore exhibete. Qd̄ prefectus audiēs eaz alapis cedi iussit. Cū ergo mater ꝛ filij in fide constātissimi apparerēt oēs mr̄e vidēte ꝛ ꝯfortāte diuersis sūt supplicijs int̄empti. Hāc btāz felicitatē vocat greg⁹ pl⁹ q̄ martyrē. qꝛ septies passa ē in septē filijs et octauo ī corꝑe suo. Gre. ī omel'. Btā

felicitas q̄ credēdo extitit ancilla xp̄i p̄dicādo etiā facta ē martyr xp̄i. Septē q̄ppe filios sic p⁹ se relinq̄re timuit viuos in carne sic carnales pentes solēt metuere ne mortuos p̄mittāt. Partu riuit spū q̄s carne peperat vt p̄dicando pareret deo q̄s carne peperat mdo Filios suos q̄s carnē suā eē nouerat sine dolore nō poterat moriētes videre. sed erat vis amoris interior q̄ dolorez viceret carnis Recte g̊ hāc feminā pl⁹ q̄z martyrē dixerim q̄ totiēs i filijs est ⁊ tā desiderāter exticta. Dū eni multi plex martyriū obtinuit. ip̄a q̄z martyrij palmā vicit. Quia et amore xp̄i sola mors sua ei mime suffecit. Passi sūt circa annos dñi. cx.

Legenda lxxxvij A

De sancta Theodora.

Theodora nobilis mulier ⁊ speciosa apd alexandriā tpe zenōis impatoꝛ virū hēbat diuitē ac timētē deū. Diabol⁹ aūt theodore iuidens sctitati virū q̄ndā diuitē i illi⁹ cōcupiscentiā incitauit. Qui eā crebris nuncijs ⁊ muneribꝫ molestabat vt assensū sibi p̄beret. Sz illa nūcios respuebat ⁊ munera ꝯtēnebat. Intantū aūt eaz molestabat q̄ ip̄am q̄etē hr̄e nō pmitteret ⁊ pene deficere videret. Tādē q̄ndā magā ad eā misit q̄ eā vt viri illius misereret: sibiq̄z ꝯsentiret pl'imū hortabat. Que cū diceret se corā ocul' dei cūcta cernētis tā grāde peccatū nunq̄z cōmittere: malefica adiūxit Quicq̄d i die fit hoc vtiq̄z de⁹ scit et videt. Quicq̄d aūt aduespascēte ⁊ occidēte sole cōmittit de⁹ mime ituet. Dixitq̄z puella malefice. Nunq̄d ꝟitatē dicis. Et illa. Etiā dico ꝟitatē. Decepta puella verbis malefice dixit vt aduespascēte die virū ad se vēire facerz ⁊ volūtatē suaz adimpleret. Qd cū viro retulissz ille vehemēter exultās hora q̄ ꝯdixerat ad eā venit secumq̄z ꝯcubuit ⁊ abscessit. Theodora aūt ad seip̄az rediēs amarissime flebat ⁊ faciē suā pcutiebat dicēs. Heu heu me pdidi aniaz meā destruxi aspectū decoris mei. Vir aūt e⁹ domū rediēs ⁊ vxorē suā sic desolatā ⁊ merētē vidēs cāz tñ nesciēs eā ꝯsolari nitebat. Sed illa nullā ꝯsolatōez pcipe volebat. Mane aūt facto qdam mōasteriū monialiū adijt. ⁊ abbatissam introgauit an de⁹ qdā g̃ue delictū qd die aduespascēte ꝯmiserat scire posset. Cui illa. Nihil deo abscōdi p̄t. ⁊ de⁹ scit ⁊ videt oē qd fit q̄cūq̄z hora illd cōmittat. Que flens amare dixit. Da mihi libꝝ scti euangelij vt sortiar meip̄az. Apiens reppit. Qd scp̄si scripsi. Rediēs g̊ domū dū qdā die vir suus abesset comā suā p̄scidit vestimēta viri assumēs ad qdā mōasteriū monachoꝝ qd p. xviij. miliaria distabat festinauit. ⁊ vt ibidē cū mōachis recipet petijt. ⁊ qd petijt ipetrauit. Interrogata de noie dixit se theodoꝝ nūcupari. Illa ꝟo officia oia humilit faciebat ⁊ ei⁹ ꝟuitiū oibꝫ g̃tū fuit. Post aliq̄t g̊ annos abbas frēm theodoꝝ vocauit. et vt boues ꝯiūgeret ⁊ oleū d ciuitate afferret p̄cepit. Vir aūt ei⁹ pl'imū flebat timēs ne cū viro alto recessisset. Et ecce āgel⁹ dñi sibi dixit. Surge mane et sta i via martyrij petri apl'i ⁊ q̄ tibi obuiauerit ip̄a tua vxor ē. quo facto theodora cū camel' venit ⁊ virū suū vidēs ⁊ cog̊scēs itra se dixit. Heu me vir bone me⁹ q̄tū laboro vt eripiar a pctō qd feci i te. Cū āt appropinq̄sset salutauit eū dicēs. Gaudeas dñe me⁹. Ille āt eā penit⁹ nō cog̊uit. Sed cū diutissime expectarz. ⁊ se dceptū clamaret facta ē vox ad eū di. Ille q̄ te heri mane salutauit vxor tua erat B

Tante aūt sctitatis fuit btā theodora vt mlta miracla faceret. Nā et hominē a bestia laceratū eripuit. ⁊ suis p̄cibꝫ suscitauit. Ip̄am q̄z bestiā insecuta maledixit q̄ subito mortua corruit. Diabol⁹ aūt sctitatē suā ferre ñ valēs eidē apparuit dicēs. Meretrix p̄ oibꝫ ⁊ adultera reliq̄sti virū tuū vt huc ve-

nires z me ꝓtẽneres. Per ꝑtutes me/
as tremẽdas ī te suscitabo ꝓlũ. z si te
nõ fecero crucifixũ negare nõ dicas qz
ego sum. Ipa aũt signũ crucꝫ sibi edi
dit et ꝓtin⁹ demõ euanuit. Quadã
aũt vice dũ de ciuitate cũ camel' redirꝫ
z in q̃dã loco hospitata fuisset: puella
q̃dã nocte ad eam venit dicẽs. Dormi
mecũ. Que cũ respueret iuit ad alterũ
q̃ in eodẽ loco iacebat. Cũ aũt ei⁹ vẽter
intumuisset z de q̃ ꝓcepisset inꝛogata
fuisset ait. Monach⁹ ille theodorus
dormiuit mecũ. Hatu igit puer ad ab
batẽ mõasteriũ trãsmiserũt. Qui cum
theodoꝛ ĩcreparet. z ille sibi indulge/
ri peteret scapul' suis puer ꝓposuit: et
ō mõasterio ꝓcecit. Illa aũt abiecta p
septẽ annos extra mõasteriũ mãsit et
de lacte pecoꝛ infantẽ nutriuit. Dia/
bol⁹ aũt tãte eius patie inuidẽs ī spẽz
viri sui se transfigurauit. eiqꝫ dixit. q̃d
hic agis dña mea. Ecce lãgueo ꝓ te
nec aliquã ꝓsolatõez recipio. Veni er
go luꝛ mea. qz si cũ viro alio iacuisti ō
tibi indulgeo. Ut illa credẽs viꝛ suuz
esse dixit ad illũ Nũqꝫ ampli⁹ tecũ ma
nebo qz fili⁹ iohãnis militꝫ iacuit me
cũ z volo agere pniam de eo qō in te
peccaui. Et cũ oraſſꝫ statī euanuit. et
demonẽ fuisse agnouit. Alĩa iteruz
vice diabol⁹ voluit eã terrere. Nam in
silitudie feraꝛ terribiliũ ōmões ad eã
venerũt. z vir q̃dã istigãs eas dicebat
Comedite meretricẽ hãc. Illa aũt ora
uit et euanuerũt. Altera vice militu
do militũ veniebat quã ꝓnceps ꝑce/
debat z eũ ceteri adoꝛabãt. Dixerũtqꝫ
milites theodoꝛe. Surge z adoꝛa ꝓn
cipẽ nostꝛ. Que nõdix. Dñm deũ ado
ro. Qō cũ principi nũciatũ fuisꝫ iussit
eã adduci. z tot toꝛmẽtꝫ affici vt moꝛ/
tua putaret. Et postmodũ oĩs turba
euanuit. Alĩa iteꝛ vice vidit ibidez
auꝛ mltũ. q̃ signãs se illud refugit. et
deo se recõmẽdauit. Alĩa etiã vice
vidit quẽdã ferẽtẽ canistꝫ plenũ oĩ ge
nere ciboꝛ z dicẽtẽ sibi. Dicit ꝓnceps
q̃ te cecidit. Tolle comede qz nesciẽs fe
cit h̃. Illa aũt se sig̃uit z ꝓtin⁹ euanuit.

Cõpletis aũt septẽ ānis abbas pa
tientiã ei⁹ cõsideras eã recõciliauit. z cũ
puero suo ī mõasteriũ itroduxit. Ubi
cũ duos postmodũ ānos laudabiliter
ꝓgiſſet puez accepit z secũ illũ ī cella
sua clausit. Qō cũ abbati reuelatũ fu
isset misit q̃sdã mõachos q̃ diligẽtius
auscultarẽt q̃dnã cũ eo loq̃rez. Illa aũt
puez amplexãs z deosculãs dixit. Fili
mi dulcissime tps vite mee venit. Re
linq̃ te deo ipm pꝛez z adiutoꝛẽ hẽas.
Fili dulcissime ieiunijs z oꝛõnib⁹ insi
stas z frib⁹ tuis ꝺuote fuias. Et hec di
cẽs spm tradidit z ī dño felicit obdoꝛ/
miuit. circa annos dñi. cccclxx. Qō
puer cernẽs plmũ flere cepit. In ipsa
aũt nocte visio abbati mõasterij mon
strata ẽ in hũc modũ Nuptie maxime
parabant. z vẽiebãt ordies angelorũ et
ꝑphetaꝛ z martyꝛ z oĩm sctoꝛ. Et ec
ce ī medio eoꝛ mlier sola gl̃ia ineffabili
circũdata. z vẽit ysqꝫ ad nuptias z se/
dit sup lectũ z oẽs astãtes adoꝛabant
eã. Et ecce voꝛ dicẽs. Hic ẽ abba the
odoꝛ q̃ falso de puero accusat⁹ ẽ. Se/
ptẽ tpa sup eã murata sunt. Castigata
est ei. qz cubile viri sui coīnq̃nauit. Et
citat⁹ aũt abbas ꝓcit⁹ cũ frib⁹ ad cellaz
ei⁹ iuit z eã iã defunctã inuẽit. Et in/
trãtes z discoopiẽtes ipaz eẽ femina
inuenerũt. Dilitqꝫ abbas ꝑ pue/
elle q̃ eã infamauerat. z dixit illi. Vir
filie tue moꝛtu⁹ ẽ. Et auferẽs vestimen
tũ mlierẽ eẽ coḡuit. Fact⁹ ẽ igr timoꝛ
magn⁹ sup oẽs q̃ h̃ audiert. Angelus
aũt dñi abbati locut⁹ ẽ. Surge velociter equũ ꝓscẽde. z vade ī ciuitatẽ. et si
q̃s tibi obuiauerit assume z tecuz ad/
duc. Qui dũ ꝑgeret q̃dã vir currẽs si/
bi obuiauit. Quẽ cũ abbas inꝛoga/
ret q̃ ꝑgez ille ait. Voler mea moꝛtua
est z vado videre eã. Et assumpsit ab
bas viꝛ theodoꝛe ī equũ. z venientes
plmũ fleuerũt. z ipam cũ multꝫ lau/
dib⁹ sepelierũt. Uir aũt ei⁹ cellã vꝛozꝫ
sue theodoꝛe accepit z ibidẽ ꝑmanens
tãdẽ in dño obdormiuit. Puer ãt the

odore nutricē seq̄ns oī mor̄ honesta-
te pollebat. ita q̄ mortuo abbate mo-
nasterij in abbatē ip̄e vnanimit̄ est ele
ctus. Legenda lxxxviij. A

De sancta Margaretha.

Margaretha dicitur a
q̄dā p̄ciosa gēma q̄ marga
rita vocat̄. q̄ gēma ē candi
da parua ⁊ v̄tuosa. Sic be
ta margaretha fuit cādida p̄ v̄gitatē.
p̄ua p̄ hūilitatē. v̄tuosa p̄ miracl̄orum
op̄atiōem. Virt⁹ aūt hui⁹ lapidis d̄r
eē ꝯ sanguis effusionē. ꝯ cordis passi-
onē. et ad spūs ꝯfortatōem. Sic bea-
ta margaretha habuit v̄tutē ꝯ effusi-
onē sui sanguis p̄ ꝯstantiam. q̄r in suo
martyrio ꝯstātissima extitit. Contra
cordis passionē. i. demōis tēptatōez p̄
victoriā. q̄r ip̄a diabolū sup̄auit. Ad
spūs ꝯfortatiōez p̄ doctrinā. q̄r p̄ suaz
doctrinā mlt̄or̄ anios ꝯfortauit. ⁊ ad
fidē xp̄i ꝯuertit. Cui⁹ legendā theoti-
nus vir erudit⁹ scripsit. B

Margaretha d̄ ciuitate anthio-
chie filia fuit theodosij gētiliū
p̄riarche. Hec nutrici tradit̄ ⁊
ad adultā etatē veniēs baptizat̄. ⁊ pro
pter hoc exosa p̄ri pl̄imū habebatur.
Quadā igit̄ die dū iā annū. xv. attigis
set. ⁊ cū alijs v̄gib̄ oues nutricis custo
diret. p̄fect⁹ O libri⁹ inde trāsitū faci-
ens ⁊ puellā tā speciosā ꝯsiderās mox
in ei⁹ amore exarsit. ⁊ pueros ad eam
ꝯcit⁹ misit dicēs. Ite ⁊ eā cōprehēdi-
te vt si libera ē eā mihi i vxorē accipiā.
si ancilla est eā mihi i ꝯcubinā habeā.
Cū g̊ ei⁹ fuissz cōspectui p̄sentata eaz
de genere suo ac noīe ⁊ religiōe requisi
uit. Illa aūt rn̄dit se genere nobilem.
noīe margarethā: ac religiōe xp̄ianaz.
Cui p̄fect⁹. Duo p̄ma tibi recte cōue-
niūt. q̄r nobil̄ haberz. ⁊ pulcerrīa mar
garita cōprobaris. sed terciū tibi n̄ cō
uenit vt puella tā pulcra ⁊ nobil̄ deuz
habeat crucifixū. Cui illa. Vn̄ scis xp̄z
fuisse crucifixum. Et ille. Ex libr̄z xp̄i-
anor̄. Cui margaretha. Cū igit̄ lega
tur pena christi ⁊ gl̄ia. q̄ v̄ecūdia ē ve-
stra vt vnū credatis ⁊ alter̄ denegetz.
Cū aūt margaretha eū spōte crucifi-
xum fuisse p̄ redēptōe nr̄a assererz. sed
nūc eū in et̄nū viuere affirmaret: irat⁹
p̄fectus eā in carcerē mitti iussit. Se-
q̄nti autē die eā ad se vocari fecit. eiq̄z
dixit. Vana puella miſere pulchritu-
dis tue. ⁊ deos nr̄os adora vt tibi be-
ne sit. Cui illa. Illū adoro quē t̄ra cō-
tremiscit. mare formidat. ⁊ oēs creatu
re timēt. Cui p̄fect⁹. Nisi mihi cōsen-
tias corp⁹ tuū faciā laniari. Cui Mar
garetha. Christ⁹ i mortē semetip̄m p̄
me tradidit. ⁊ ideo p̄ xp̄o mori deside
ro. Tūc p̄fect⁹ iussit eā in eculeū suspē
di. ⁊ tā crudelit̄ p̄mo v̄gis deide pecti
nib̄ ferreis vsq̄z ad nudatōz ossiū lani
ari q̄ sanguis de ei⁹ corp̄e tāq̄z de fon
te purissimo emanauit. Flebāt āt qui
ibi aderāt ⁊ dicebāt. O margaretha
vere de te dolem⁹. q̄r corp⁹ tuū tā cru-
delit̄ laniari ꝯspicim⁹. O q̄lē amisisti
pulchritudinē p̄pt̄ tuā incredulitatez.
Tn̄ nūc saltē crede vt viuas. Quib̄ il
la. O mali ꝯsiliarij recedite et abite. h̄
carnis cruciatio est aīe saluatio. Dixit
q̄z ad p̄fectū. Impudēs canis ⁊ insati
abil̄ leo. i carnē p̄tātē habes sz animā
xp̄s reſuat. Prefectus aūt faciē clami
de op̄iebat. nec tātā sanguis effusionē
videre pot̄at. Deinde eā deponi fecit.
⁊ eā in carcerē recludi iussit. ⁊ mira ibi
claritas fulsit. Vbi dū eēt orauit dn̄z
vt inimicū q̄ secū pugnat sibi visibilit̄
demōstraret. Et ecce draco īmanissi-
m⁹ ibidē apparuit. q̄ dū eā deuoratu-
rus īpeteret signū crucz edidit. ⁊ ille e-
uanuit. Vl̄ vt alibi legit̄ os sup̄ caput
ei⁹ ponēs. ⁊ linguā sup̄ calcaneū por-
rigens eā p̄tin⁹ deglutiuit. Sed dum
eā absorbere vellet. signo crucz se mu-
niuit. ⁊ ideo draco v̄tute crucis crepu-
it. ⁊ v̄go illesa exiuit. Istud aūt q̄d d̄r
de draconis deuoratōe ⁊ ip̄ius crepa-
tione apocrifum ⁊ friuolū reputatur.
C Diabol⁹ iter̄ vt eā decip̄e posset
in spēm hoīs se mutauit. Quē videns

in oratōez se dedit. ⁊ dū surrexissz dia
bolus ad eā accessit. et manū tenens
dixit. Sufficiāt tibi q̄ fecisti. iā nunc
cessa de mea ꝑsona. Illa aūt eū per ca
put appēdit. ⁊ sub se ad terrā deiecit
⁊ sup ceruicē eius dextrū pedē posuit ⁊
dixit. Sternere supbe demō sub pedi//
bus femie. Demon aūt clamabat O
btā margaretha supatus sum. si iuue//
nis me vinceret nō curassem. ecce a te
nera puella supatus sum ⁊ inde pl⁹ do
leo. qꝛ pr̄ tuus et mater tua mei amici
fuerūt. Illa ꝟo eū coegit vt diceret cur
venisset. q̄ se venisse ait vt sibi consule
ret ꝙ monitis p̄sidis obediret. Coegit
quoqꝫ vt diceret cur xp̄ianos tā mul//
tiplicit̄ tēptaret. Qui rn̄dit naturale
odiū sibi esse cōtra viros virtuosos. ⁊
q̄uis sepe ab eis repellat̄ tn̄ desiderio
seducēdi ipe infest⁹ existit. ⁊ qꝛ inuidet
hoi de felicitate quā ipe amisit q̄uis
eā recupare nō possit ipam tn̄ alijs au
ferre ꝯtendit. Addiditqꝫ ꝙ salomō in
finitā demonū multitudinē in q̄dā va
se inclusit. Post mortē suā cū de illo va
se demones ig ē mitterēt. et hoies ibi
dē magnū esse thesauꝝ putarēt. vas cō
fregerūt ⁊ demōes exeūtes aerē imple
uerūt. His dictis ꝟgo pedē subleua//
uit ⁊ dixit. Fuge miser. Et demō stati
euanuit. Secura igit̄ efficit̄. qꝛ q̄ prin//
cipem vicerat mistꝝ. pculdubio supa//
ret. Seq̄nti igit̄ die ꝯueniētib⁹ popul⁹
iudici p̄sentat̄. ⁊ sacrificare ꝯtemnens
exuit̄. corpusqꝫ facib⁹ ardentib⁹ ꝯburit̄
ita vt cūcti mirarent̄ quō tā tenera pu
ella tot posset tormēta sustinere. Dei
de in vase magno pleno aq̄ ipam liga
ri ⁊ poni fecit vt ex penaꝝ ꝯmutatiōe
cresceret vis doloris. Sz subito terra
ꝯcutit̄ ⁊ cūctis vidētib⁹ ꝟgo illesa egre
dit̄. Tūc q̄nqꝫ milia viroꝝ crediderūt
⁊ ꝑ noie christi capitalē sentētiā acce//
perūt. Prefect⁹ aūt timēs ne alij con//
uerterent̄ cōcitus beatā margarethaz
decollari p̄cepit. Illa aūt impetrato
orādi spacio ꝑ se ⁊ suis ꝑsecutorib⁹ nec
nō ⁊ ꝑ ei⁹ memoriā agentib⁹ ⁊ se iuo//
cātib⁹ deuote orauit. addēs vt q̄cūqꝫ ꝑ
partu ꝑiclitans se inuocaret illesam ꝑ
lē emitteret. Factaqꝫ est vox de celo ꝙ
in suis se nouerit petitōib⁹ exauditaz.
Surgēsqꝫ ab oratōe dixit spiculatori.
Frater tolle gladiū tuū ⁊ percute me.
Qui ꝑcutiēs caput ei⁹ vno ictu ab//
stulit. ⁊ sic martyrij coronam suscepit.
Passa est autē. xiij. Kal. augusti vt in
eius hystoria inuenit̄. Alibi legit̄ ꝙ. iij
ydus iulij. De hac sctā virgine sic
dicit q̄dā sctūs. Btā margaretha fuit
timoris dei plēa. iusticia p̄dita. religio
ne compta. cōpunctōe ꝑfusa. honesta//
te laudabilis. patiētia singularis. ni//
hilqꝫ in ea ꝯtrariū religiōi xp̄iane in//
ueniebat̄. odiosa patri suo. dilecta do//
mino iesu christo.

Legenda lxxxix.
De sancto Alexio

Alexius dicitur ab a
q̄d est valde et lexis q̄d est
sermo. Inde alexius q̄si val
de in verbo dei robust⁹ A
Alexius fuit fili⁹ euphemiani
viri nobilissimi romanoꝝ. ⁊ in
aula impatoris p̄mi. Cui tria
milia pueroꝝ assistebāt. q̄ zonis aure//
is cingebāt̄. et vestimentis sericis īdu
ebant̄. Erat autē p̄fectus euphemian⁹
valde misericors. ⁊ singul⁹ dieb⁹ i domo
sua tres mēse paupib⁹ orphanis vidu
is ⁊ pegrinis ꝑabant̄. q̄b⁹ strenue ꝟui
ebat. ⁊ hora nona ipe cū viris religio//
sis cibū i timore dn̄i capiebat. Cui vx
or noie aglaes eiusdē religiōis ac ꝓpo
siti erat. Cū āt filiū n̄ hr̄ent ad p̄ces tn̄
suas dn̄s eis ꝯtulit filiū. P⁹ quē ipsi
deiceps i castitate viuere firmauerūt.
Tradit⁹ aūt puer libalib⁹ disciplinis
cū oib⁹ phie artib⁹ ipe floreret. ⁊ iā ad
puberē etatē veīssz puella sibi d̄ domo
impiali eligit̄. ⁊ sibi in ꝯiugē copulat̄.
Venit nox in qua cū sponsa sua susce
pit secreta silētia. Tūc sanctus iuuēis
cepit spōsam suā i dei timore istruere:
ac ipam ad ꝟgitatꝫ ꝓuocare pudorem

Deinde anulū suū aureū ⁊ caput bal
thei q̄ cingebat sibi ꝓanda tradidit
dicēs. Suscipe hec ⁊ ꝓua donec ꝺo pla
cuerit ⁊ dñs sit inᵗ nos. Pᵛ ꝫ ꝺe suba
sua accipiēs ad mare discessit. ascēdens
q̄z occulte nauē laodicīā vsq̄z deuēit. i
decz pgēs ī edissam ciuitatē syrie ꝓfe
ctᵒ ē vbi imago dñi nr̄i ihesu xp̄i sine hu
mano ope facta ī syndōe hēbat. Quo
queniēs oīa q̄ secū detulerat paupib⁹
distribuit. ⁊ vestimenta vilia induēs cū
ceteris paupib⁹ ī atrio dei genitricis ma
rie sedere cepit. De elēosynis ꝺo q̄tuz
sibi sufficere potat retinebat. ceta ꝺo
alijs paupib⁹ erogabat. Anuero pa
ter ꝺ recessu filij plūm ingemiscēs p
vniuersas mūdi ptes pueros suos misit
q̄ eū inq̄rerēt diligēt. q̄z cū alīq ad ci
uitatē edissā venissent ab eo cogniti sz
ipi eū mīme cognoscētes eidē cū ceteris
paupib⁹ elēosynas tribuēt. Quas ac
cipiēs deo gr̄as agēs dixit. Gr̄as tibi
ago dñe. q⁹ a seruis meis elēosynā re
cipe me fecisti. Reuersi aūt pueri renū
ciāt patri q̄ nusq̄z valeat repiri. Pa
ter igit̄ sua a die sui recessus saccū ī pa
uimēto cubicli sui strauit. vbi eiulans
lamētabiles voces dabat dicēs. Hic
sp in luctu manebo donec filiū meum
recupauero. Spōsa ꝺo ad socz dixit.
Donec audiā ꝺ spōso meo dulcissimo
instar turturis solitaria tecū manebo.
Cū igit̄ alexⁱ ī pdicto atrio. xvij. an
nis maneret in dei ꝓuntio. imago tādē
btē ꝫgis q̄ ibidē erat custodi eccie di
xit. Fac itroire hoiem dei. q⁹ dignᵒ est
regno celoz. ⁊ spūs dei reqescit sup eū
Hā ozō eiᵒ sic incessum in ꝺspectu dei
ascēdit. Cū aūt custos de q̄ nā diceret
ignozaret. itez ei dixit. Ille q̄ foris se
det ī atrio ipe est. Tūc custos festinᵒ
exijt ⁊ ipm ī eccl'iam introduxit. Ꝺ
factū ꝺū cūctz inocesceret ⁊ ab oib⁹ ve
nerari cepisset. hūanā gl'iam fugiēs ī
de recessit. ⁊ laodicīā vēit. Ibiq̄z nauē
ascēdēs cū ī tharsum cilicie vellz pgere
dispēsante ꝺo nauis a vēt̄z pulsa in ro
manū portū deuēit. Ꝺ cernēs alexⁱ
ait itra se. In domo pr̄is mei ignotus
manebo nec alīs onerosᵘ ero. Pīez igit̄
a palacō redeūtē mltitudie obseqntiū
circūdatū obuiū habuit ac pᵛ eum cla
marc cepit. Serue dei me pegrinū in
domo tua suscipi iubeas. ⁊ de micis
mēse tue me nutri facias: vt tui q̄z pe
grini dignet̄ ꝺns miserī. Ꝺ audiens
pr̄ ob amoꝛ filij sui eū suscipi iussit. ⁊
locū ꝓpriū ī domo sua sibi ꝓstituit. et
cibū ꝺ mēsa sua sibi tribuit ⁊ mistz ꝓ
priū ꝺlegauit. Ipe āt ī ozōib⁹ pseuera
bat ⁊ corpᵒ suū ieiunijs ⁊ vigilijs ma
cerabat. Famli āt domᵘ ipm mltipl'r
ꝺridebāt. ⁊ aquā vtēsilijū sup caput eiᵘ
freqnt̄ fūdebāt ⁊ mltas iurias ei itro
gabāt. sz ipe ad oia patiēs valde erat.
Decēseptē igit̄ ānos ī domo pr̄is per
māsit sic ignorᵗ. B Uidēs ergo
ꝓ spm q̄ appꝛopinq̄ret ēmin⁹ vite sue:
cartā cū atramēto petijt ⁊ totū ozdinē
vite sue ibi ꝓscripsit Dñica igit̄ die post
missaz solēnia ī sanctuario vox ꝺ celo
īsonuit di. Uēite ad me oēs q̄ laboza
tis ⁊ onerati est̄z ⁊ ego reficiā vos. Ꝺ
audictes oēs ī facies suas friti cecide
rūt. Et ecce vox scō di. Querite ho
minē dei vt ozet ꝓ roma. q̄rētib⁹ ill' et
mīme iuenīētib⁹ itez dictū ē. in domo
euphemiani q̄rite. Reqsitᵘ ille se nihil
scire de ꝫ dicebat. Tūc impatozes ar
chadi⁹ ⁊ honoꝛ⁹ vna cū pōtifice inno
cētio ad domū pdicti viri venert. Et
ecce mister alexij ad dominā suū vēit
dicēs. Uide dñe ne ille nr̄ pegrinᵘ sit.
q⁹ magne vite ⁊ patie hō ē. Currēs igit̄
euphemianᵘ eū defūctū reppit. ⁊ vul
tū eiᵘ tāq̄z angeli rutilātē vidit. Uolu
itcz cartā quā ī manu hēbat accipe. sz
nequit. Exēūte igit̄ eo cū ꝫ ipatoꝛib⁹ ⁊
pōtificib⁹ retulisz: et illi ad eū itrasset
dixerūt. Quānis pcōzes sim⁹: regni
tñ gubnacla gerim⁹. ⁊ hic cura vniuer
sale regimis pastoral'. Da igit̄ nob car
tā vt sciam⁹ q̄ i ea scripta sūt. Et acce
dens pōtifex cartā de manu sua accipi
ebat. ⁊ ille stari eā sibi dimisit. Fecitcz
eā legi cozā oi pplo ⁊ multitudie ⁊ pre

ipi⁹. At eufemian⁹ h̄ audiēs nimio do
lore ꝯturbat⁹ obstupuit ⁊ fact⁹ exani//
mis resolut⁹ q̄ viribꝫ in terrā decidit.
Cū vero aliq̄ntulū ad se redisset. vesti
menta sua scidit: cepitq̄ canos capitꝫ
sui euellere: barbā trahere atq̄ semet//
ip̄m discerpere et sup̄ filij sui corp⁹ cor
ruēs exclamabat. Heu me fili mi. q̄re
me sic ꝯtristasti. ⁊ p̄ tot ānos mihi do
lores ⁊ gemit⁹ incussisti. Heu me mise
rū q̄ te video baculū senectutꝫ mee in
grabato iacētē ⁊ ñ loq̄ntē mihi. Heu
me qualē ꝯsolationē de cetero habere
potero. Mater ꝟo ei⁹ hoc audiens q̄si
leena rūpens rethe: ita scissis vestimē
tis ruēs coma dissoluta ad celū ocl'os
leuabat. Et cū pre nimia mlt'itudine
scm̄ corp⁹ adire nō posset: clamauit di
cens. Date mihi viri aditū: vt videaꝫ
filiū meū. vt videā ꝯsolatiōeꝫ aīe mee
⁊ q̄ suxit vbera mea. Et cuꝫ p̄uenisset
ad corp⁹ icumbēs sup̄ illud clamabat
Heu me fili mi lumē oculoꝝ meoruꝫ
q̄re sic nobis fecisti. ⁊ tā crudeliter no//
biscū egisti. Videbas patrē tuū et me
miseram lachrymātes: ⁊ nō oñdebas
teip̄m nob̄. Serui tui iniuriabāt̄ tibi
⁊ sustiebas. Et iteꝝ atq̄ iteꝝ p̄sterne//
bat se sup̄ corp⁹. ⁊ nūc brachia sup̄ il//
lud expādebat. nūc māibꝫ angelicum
vultū ꝯtrectabat. osculāsq̄ clamabat
Plorate mecū oēs q̄ adestꝫ q̄ p̄. xvij.
annos eū ī domo mea habui. ⁊ ñ cog̃
ui q̄ vnic⁹ fili⁹ me⁹ eēt. Serui ei⁹ euꝫ
etiā ꝯuiciabant̄. ⁊ alapis p̄cutiebant.
Heu me q̄s dabit ocul' meis fontē la
chrymaꝝ vt plāgā die ac nocte dolorē
aīe mee. Spōsa ꝟo ei⁹ iduta veste adri
atica cucurrit plorās ⁊ dicēs. Heu me
hodie q̄ desolata sum ⁊ apparui vi//
dua. iā nō habeo ī quē ꝯspiciā nec in
quē ocl'os leuē. nūc ruptū est speculuꝫ
meū. p̄ijt spes mea Amodo cepit do//
lor q̄ finē nō hꝫ. Popul⁹ aūt audiēs h̄
lachrymabil'r flebat. Tūc pōtifex cū ī
p̄atoribꝫ posuerūt corp⁹ ī honorato fe
retro ⁊ duxerūt ī mediā ciuitatē. ⁊ nun
ciatū est populo inuentū eē hoīeꝫ dei.
Quē ciuitas tota q̄rebat. ⁊ oēs obuiā
currebāt sctō. Si q̄s aūt infirm⁹ illd̄
corpus sacratissimū tāgebat p̄tin⁹ cu//
rabat̄. ceci visum recipiebāt. demonia
ci liberabant̄. ⁊ oēs infirmi q̄cūq̄ ifir
mitate tenti tacto corp̄e sctō curabant̄
Imp̄atores aūt tāta mirabilia vi//
dētes ceperūt p̄ se cū pōtifice lectū por
tare vt ⁊ ip̄i sctificarēt̄ ab eodē corp̄e sā
cto. Tūc imp̄atores iusserūt copiā au
ri ⁊ argēti ī plateis spargi vt turbe oc
cuparent̄ amore pecūiaꝝ. ⁊ sinerēt cor
pus sctm̄ p̄duci ad eccl'iaꝫ. Sꝫ plebs
amore pecūiaꝝ seposito magꝫ ac ma//
gis ad tactū sacratissimi corp̄is irrue//
bat. ⁊ sic cū magno labore ad tēplum
sctī bonifacij martyris illd̄ tādē p̄du//
xerūt. ⁊ illic p̄ septē dies in dei laudibꝫ
p̄sistētes op̄ati sunt monumētū ex au
ro ⁊ gēmis ⁊ lapidibꝫ p̄cios̄. in q̄ sctis//
simū corpus cū mag̃ veneratiōe collo
cauer̄t. De ip̄o q̄ꝫ monumēto ita sua//
uissim⁹ odor fragrauit vt oibꝫ videret̄
aromatibꝫ esse plenū. Obijt. xvj. kal'.
augusti circa annos dñi. cccxcviij.

Legenda xc. A

De sancta Maria magdalena.

Maria interp̄tat̄ ama
rū mare. l' illumiatrix aut
illumiata Per hec tria itel
ligūt̄ tres p̄tes optime q̄s
elegit. s. p̄s pnie. p̄s ꝯtēplatōis iterne.
⁊ pars celestis gl'ie. De q̄ triplici p̄te ī
telligit̄ q̄d dicit dñs. Maria optimā
p̄tē elegit q̄ nō auferet̄ ab ea. Pria enī
pars nō auferet̄ rōe finis q̄ est ꝯsecu//
tio btitudis. Scda rōe ꝯtinuitatꝫ. q̄
ꝯtēplatio vie ꝯtinuat̄ cū ꝯtēplatione
patrie. Tercia rōe sue et̄nitatis. Inq̄n
tū igit̄ elegit optimā p̄tē penitētie d̄r
amaꝝ mare. q̄ ibi mlt'ā amaritudinē
habuit. q̄d ptꝫ ex eo q̄ tot lachrymas
fudit q̄ inde pedes dñi lauit. Inq̄tuꝫ
elegit optimā p̄tē ꝯtēplatiōis interne
d̄r illumiatrix. q̄ ibi hausit auide q̄d
postmodū effudit abūde. ibi lumē ac//
cepit q̄ postmodum cet'os illustrauit.

Inq̃ntũ elegit optimã ꝑtez celestꝫ glorie d̃r illumiata. qꝛ nũc illumiata est lumine ꝑfecte cognitõis in mente. ⁊ illuminabit̃ lumie claritatꝫ in corꝑe. Magdalena d̃r q̃si manẽs rea. vel magdalena interp̃tat̃ munita vel inuicta vel magnifica. ꝑ q̃ insinuat̃ q̃lis fuit añ cõuersionẽ. q̃lis ĩ ꝯuersiõe. ⁊ q̃lis post cõuersionẽ. Nã añ ꝯuersionẽ fuit manẽs rea ꝑ obligationẽ ad penã eternã. In ꝯuersione munita vel inuicta ꝑ penitẽtie armaturã. Optime em̃ oĩb⁹ armis pnĩe se muniuit. qꝛ q̃t in se habuit oblectamẽta. tot de se repꝑit holocausta Post ꝯuersionẽ magnifica ꝑ gr̃e supabundãtiã. qꝛ vbi abundauit delictum supabundauit ⁊ gratia.

Maria magdalena a magdalo castro cognomiata clarissimis est orta natalibus vtpote ex regia stirpe descẽdẽtib⁹. cui⁹ pr̃ syr⁹. mat̃ ꝟo eucharia nuncupata est. hec cũ fratre suo Lazaro ⁊ sorore sua Martha magdalũ castꝝ q̃d est secũdo miliario a genezareth. ⁊ bethaniã q̃ ẽ iuxta hierusalẽ. ⁊ magnã hierosolymoꝝ partez possidebat. Que tñ oĩa inter se talit̃ diuiserunt ꝙ maria magdalũ a q̃ ⁊ magdalena nũcupata est. Lazarus ꝑtem vrbis hierl̃m. ⁊ martha bethaniã possederũt. Cum aũt magdalena delitijs corꝑis se totã exponeret. ⁊ Lazar⁹ pl⁹ militie vacaret. martha prudẽs ꝑtes sororis ⁊ fratrꝫ ⁊ suã strẽnue gubernabat. ⁊ militib⁹ ⁊ famlis suis ac pauꝑibus necessaria mĩstrabat. Oĩa tñ hec post ascẽsionẽ dñi vendiderũt. ⁊ ad pedes apl̃oꝝ p̃ciũ posuerũt. Cũ igit̃ magdalena delitijs abundaret. qꝛ reꝝ affluentiã voluptas comes seq̃t̃. q̃nto diuitijs ⁊ pulchritudine splẽduit. tanto corpus suũ voluptati substrauit. Vñ iam ꝓprio nomie ꝑdito peccatrix consueuerat appellari. Sed cũ xp̃s illic et alibi p̃dicaret. illa nutu inspirata diuino ad domũ Symonis leprosi vbi audiuit eum discũbere ꝓperauit. ⁊ nõ audens vt peccatrix inter iustos cõparere retro sec⁹ pedes dñi mãsit. vbi pedes ei⁹ cũ lachrymis lauit. capill̃ tersit. ⁊ vnguento p̃cioso ꝑunxit. Nã incole regiõis illi⁹ ꝓpter vehemẽtissimũ solis ardorẽ vnguentis ⁊ balneis vtebãt̃. Cũq̃ symon pharise⁹ intra se cogitaret. qm̃ si hic essꝫ ꝓpheta a peccatrice tangi se nequaq̃ ꝑmitteret. dñs illũ de supba iusticia redarguit. ⁊ mlĩ eri om̃ia pctã dimisit. Hec est igit̃ illa maria magdalena cui dñs tã magna bñficia ꝯtulit ⁊ tanta signa dilectiõis oñdit. Nã ab ea septẽ demonia expulit. in suo amore eã totaliter accendit. familiarissimã eã sibi ꝯstituit. hospitã suã fecit. ⁊ ꝓcuratricẽ suã eam ĩ itinere habere voluit. ⁊ eã sꝑ dulciter excusauit. Nam excusauit eã apd̃ phariseuz. q̃ dicebat ip̃am immũdã. ⁊ apud sororẽ suam q̃ dicebat ip̃am ociosã. ⁊ apd̃ iudã q̃ dicebat eã ꝓdigã. Lachrymãtẽ vidẽs lachrymas ꝯtinere nõ potuit. Cui⁹ dilectõe q̃driduanũ fr̃em suũ resuscitauit. Cui⁹ amore marthã sororẽ suã a fluxu sanguis quem. xij. annis ꝑpessa fuerat liberauit. Cui⁹ meritis martillã sororis sue famulã vt illd̃ taz beatũ ⁊ tã dulce ꝟbũ. btũs vẽter q̃ te portauit ⁊c̃. exclamãs diceret. dignaz fecit. Nam s̃m Amb̃. illa fuit martha ⁊ hec ei⁹ famula. Hec ẽ inq̃ illa q̃ pedes dñi lachrymis lauit. capill̃ tersit. ⁊ vnguẽto ꝑunxit. q̃ in tꝑe gr̃e solennẽ penitẽtiã p̃mo fecit. q̃ optimã ꝑtez elegit. q̃ ad pedes sedẽs dñi ꝟbũ eius audiuit. ⁊ dñi caput ꝑunxit. q̃ iuxta crucẽ in dñi passiõe fuit. que vnguenta parãs corp⁹ ei⁹ vngere voluit. q̃ a monumẽto discipul̃ recedẽtib⁹ nõ r̃cessit. cui xp̃s resurgẽs p̃mo apparuit. ⁊ apl̃oꝝ apostolã fecit. B Post ascẽsionẽ igit̃ dñi. s. anno. xiiij. a passione cuz iudei iã stephanũ diu occidissent. ⁊ ceteros discipulos a iudee finib⁹ eiecissent. diuersaꝝ gentiũ discipuli subeũt regiões. verbũ dñi ibidem seminãtes Erat aũt tunc tꝑis cũ apl̃is beat⁹ maximinus vnus de. lxxij. dñi discipulis.

cui a beato petro maria magdalēa fu
erat cōmēdata. In hac igit̄ dispsione
beatus maximin⁹. maria magdalena
lazarus frater ei⁹. martha soror ipi⁹.
ꝛ martilla pedisseq̄ marthe. necnon et
btūs Cedoni⁹ q̄ cecus a natiuitate ex
titerat. sed a dño fuit liberat⁹. oēs hi i
simul ꝛ plures alij xp̄iani naui ab in/
fidelib⁹ impositi. ꝛ pelago sine aliquo
gubernatore expositi. vt oēs. s. sil' sub/
mergerēt̄ diuino tandē nutu marsiliā
aduenerūt. Ubi cū nllos q̄ eos hospi
tio recipe vellēt inuenissent. sub q̄daz
porticu q̄ fano gentis illi⁹ terre p̄erat
morabant. Cum aūt btā maria mag
dalena videret populū ad fanū ꝯflue/
re vt idolis īmolaret: assurgēs vultu
placido. facie serena: ligua diserta eos
ab idoloꝝ cultura r̄uocabat. et christū
ꝯstātissime p̄dicabat. ꝛ ammirati sūt
vniuersi p̄ specie. p̄ facūdia. p̄ dulcedi
ne eloq̄ntie illi⁹. Nec mirū si os qd̄ tā
pia ꝛ tam pulchra pedib⁹ saluatoꝝ in
fixerat oscula ceteris ampli⁹ verbi dei
spiraret odorē. Post h̄ autez
aduēit p̄nceps ꝓuincie illius cū vxore
sua. vt ꝓ habēda ꝓle idolis īmolaret.
Cui magdalena xp̄m p̄dicans sacrifi
cia dissuasit. Interea euolut⁹ aliq̄t die
rū curriculis apparuit in visu magda
lena illi matrone dicēs. Quare cū tot
diuitijs abūdetis sctōs dei fame ꝛ fri
gore mori ꝑmittit⁹. Addiditq̄ minas
nisi marito suo ꝑsuaderet vt sctō ꝝ in/
opiā subleuaret. irā dei oīpotētis īcur
reret. Ipa aūt viro suo visionē indica
re timuit. Seq̄nti igit̄ nocte eidē sil'ia
dicens apparuit. sed adhuc viro suo
hoc indicare neglexit. Tercio v̄o sub ī
tempeste noctis silētio apparuit vtri/
q̄ fremēs ꝛ irata vultu igneo ac si to/
ta dom⁹ arderz ꝛ ait. Dormis ne tyrā
ne membrū patris tui sathane cū vi/
pera cōiuge tua que tibi indicare no/
luit verba mea. Quiescis ne crucꝫ xp̄i
inimice. diuersis ciboꝝ generib⁹ ven/
tris tui refecta ingluuie. ꝛ sanctos dei
fame et sitī ꝑmittis ꝑire. Iaces ne in
palacio pānis inuolutus sericis. ꝛ il/
los desolatos sine hospitio vides ꝛ p̄/
teris. Nō sic inique nō sic euades. nec
impune feres q̄ tantuz eis benefacere
distulisti. Sic locuta est et abscessit. cū
q̄ matrona euigilās suspiraret ꝛ tre/
meret. viro suo eadē de causa suspiran
ti ait. Dñe mi vidisti ne somnium qd̄
vidi. Vidi inquit ꝛ admirari ꝛ paue/
re nō desino. Quid inde faciem⁹. Cui
mulier. Utilius est ei obtēpare q̄ irā
dei sui quē p̄dicat incurrere. Quapro
pter ipos hospitio receperūt. et eis ne
cessaria mīstrauerūt. Cum
autē q̄dā die maria magdalena predi
caret p̄dictus princeps dixit ei. Putas
posse defendere fidē quā p̄dicas. Cui
illa. Equidē illā defendere presto suz.
vtpote quotidianis miracul' et predi
catōne magistri mei petri q̄ rome p̄si/
det roboratā. Cui princeps cū coniu/
ge dixit. Ecce dictis tuis ꝑ om̄ia obtē
pare parati sumus si a deo quem p̄di
cas nobis filiū impetrabis. Propter
hoc inq̄t magdalena non remanebit.
Tunc beata maria magdalena ꝓ ip̄is
dñm exorauit vt sibi filiū concedere di
gnaret̄. Cuius p̄ces domin⁹ exaudi/
uit et matrona illa cōcepit. Tunc vir
eius cepit velle ꝓficisci ad Petrū vt ꝓ
baret si vt maria magdalena de xp̄o p̄
dicauerat sic veritas se haberet. Cui
vxor dixit. Quid est dñe. putas ne sine
me ꝓficisci. Absit. Te enī recedente re
cedam. te veniente veniam. te q̄escente
quiescā. Cui vir ait. Non sic fiet domi
na. etenim cū sis grauida ꝛ ī mari sint
infinita ꝑicula defacili ꝑiclitari posses
Domi igit̄ quiesces ꝛ possessiōib⁹ no/
stris curam impendes. Ecōtra illa in
stabat. Femineū nec mutans femina
morē. Et cum lachrymis pedib⁹ eius
obuoluta quod petebat tandē obtinu
it. Maria ergo humeris eorū signuz
crucis imposuit ne eos antiquus ho/
stis in aliquo in itinere impediret. Na
uem igitur omnib⁹ necessarijs copiose
onerātes cet'a que habebāt in marie

magdalene custodia relinq̃ntes ꝓfici/
sci ceperũt. Jãq; vnꝰ diei z noctꝫ cur
su cõsũmato cepit nimiũ mare itume/
scere. vẽt⁹ flare. ita vt oẽs z maxie ma
trona g̃uida et debilꝭ tã seua inundati
one fluctuũ q̃ssati g̃uissimis angustijs
vrgerẽt intrãtũ q; ea subito dolor par
tus irriut. z inꝛ angustias vẽtris z pſu/
suras rpis filiũ pturiẽs expirauit. Na
tus igiꝭ puerulꝰ palpitabat. z mãmil/
laꝫ maternaꝫ q̃rens solatia lamẽtabi
les dabat vagitꝰ. Prochdolor z natꝰ ẽ
infans viuꝰ z matricida effectus mori
eũ ꝙueit cũ ñ sit q; vite tribuat alimẽtũ
Quid faciet pegrinꝰ cũ z vxoꝛe moꝛ/
tua videat. z pueꝫ vagiẽtẽ q̃ruꝭ voci/
bus mris mãmas appetẽtẽ. Lamẽta
bat plũmũ z dicebat. Heu heu miser
q̃d facies. Filiũ bre desideraſti. z mrez
cũ filio pdidiſti. Haute acclamabant
dicẽtes. Proijciaꝭ i mare ꝫ corpꝰ añq̃
insimul peamꝰ. Quãdiu eni nobiscuz
fuerit hec q̃ssatio nõ cessabit. Et cum
corpꝰ apphẽdiſſent vt illõ i mare iacta
rẽt. parcite inq̃t pegrinꝰ pcite. et si nec
mihi nec mri parcere voluerit; misere
amini saltẽ puuli vagiẽtꝫ. Sinite mo
dicũ z sustinete si forte mlier p̃ doloꝛe
in extasi posita adhuc valeat respirare
Et ecce nõ pcul a naui q̃dã collis ap/
paruit. Quo viso vtliꝰ eẽ credd it cor
pus z puerulũ illuc deferri q̃ mariniſ
beluis ad ꝺuoꝛãdũ dari. Et vix a nau
tis pce z pcio extorsit vt illic applica/
rẽt. Cũq; illic p duricia foueã nõ potu
isset effodere in secretiori pte collis cla
mide supposita corpꝰ collocauit. z pu
erulũ mãmis eiꝰ apponẽs cũ lachry/
mis ait. O maria magdalena cur ad
pditõis z miserie mee cumulũ marsi/
lie ptib⁹ applicuiſti. Cur infelix ãmoni/
tõe tua ꝫ iter arripui. Petiſti ne deum
vt mlier mea hac de cã ꝙcipet vt pirz.
Ecce ei cõcepit z pariẽdo moꝛtẽ subijt
Cõceptuſq; ẽ natꝰ vt peat cũ nõ sit q;
enutriat. Ecce qõ pce tua obtinui tibi
cui oĩa mea cõmẽdaui. deoq; tuo ꝙmẽ
do. Si potẽs ẽ memoꝛ sit aie mriſ. z p
ce tua miserear ne peat natꝰ. Tũc cla/
mide sua corpꝰ cũ puero circũquaq; o/
peruit z postmodũ nauẽ ꝙscẽdit. E
Cũq; ad petꝫ veniſſz petrꝰ ei obuius
fuit. Qui viso signo crucꝫ humerꝫ eiꝰ
affixo q̃s esset z vñ vẽisset sciscitatꝰ est.
Qui oĩa sibi p ordinez narrauit. Cui
Petrꝰ. Pax tibi fiat. Bñ vẽisti z vtli
ꝙsilio credidiſti. Nec molestẽ feras si
mlier tua dormit. si puulꝰ cũ ea quie/
scit. potẽs ei ẽ dñs cui vult dona dona
re. data auferre. ablata restituere. z me
roꝛẽ tuũ i gaudiũ ꝙmutare. Petrꝰ au
tẽ ipm hierosolymã duxit. z oĩa loca i
q̃b⁹ xps p̃ dicauit. miracla fecit: locum
etiã in q̃ passus ẽ z in q̃ celos ascendit
eidẽ oñdit. Cũq; ꝺ fide a petro diligẽ
ter fuiſſz instructꝰ. biẽnij spacio iã ela/
pso nauẽ ascẽdit repatriare curãs. Cũ
igiꝭ nauigarẽt dño disponẽte iuxta col
lẽ in q̃ corpꝰ vxoꝛis cũ puero positũ fu
erat quenerũt. Qui pce z pcio eos ad
ibi applicãdũ induxit. Puerulꝰ ãt ibi
dẽ a btã maria magdalena incolumis
ꝙfuatꝰ freq̃nt ad litꝰ maris pcedebat
z ibidẽ vt pueroꝝ moꝛis ẽ cũ lapilli et
glareis ludere solitꝰ erat. Et cũ appli/
cuiſſz vidit puerulũ moꝛe solito i littoꝛe maris cũ lapilli ludentẽ. et q̃d nã es/
set admirari nõ desinẽs de scapha exi
liit. Quẽ videꝫ puerulꝰ cũ nunq̃ tale
q̃d vidiſſet expauit. z ad solita mris re
currẽs vbera occlte sub clamide latita
bat. Peregrinꝰ ꝓo vt manifestꝰ vide
ret illuc accessit. z puerulũ pulcerrimũ
matris vbera sugẽtẽ inuẽit. Et accipi/
ens pueꝫ ait. O btã maria magdale/
na q̃ felix esseꝫ q̃ mihi cũcta pspa ad/
uenissent si mlier respiraret. et mecũ re
patriare valeret. Scio eq̃dẽ scio z pro
culdubio credo q; tu q̃ pueꝫ dediſti z
in hac rupe p biẽnũ pauiſti poteꝛma
trẽ suã pce tua pstine restituere sanita
ti. Ad hec ꝺba mlier respirauit. et q̃si a
somno cuigilãs ait. Magni meriti es
btã maria magdalẽa z gliosa q; i par/
tus mei pssuris obstetricꝫ ipleſti offi/
cũ z i oĩb⁹ necessitatib⁹ ancille fuitꝰ

expleſti. Quo audito peregrin⁹ admi/rans ait. Vinis ne vxor mea dilecta. Cui illa. Vino equidē Et nūc primo de pegrinatōe de q̄ z tu veniſti venio. Et ſicut btūs Petrus te hieroſolymā duxit. et oia loca i q̄bus xp̄s paſſus ē. mortuus z ſepultus: z plura alia loca oñdit. ſic z ego vna cū beata Maria magdalena duce z comite vobiſcum fui. z ſingula loca ꝑſpexi. z ꝑſpecta me mozie cōmēdaui. Et incipies oia loca z miracula que vir viderat adeo plene explicuit vt nec in vno articulo deuiaret. Tūc pegrin⁹ recepta ꝑiuge z puero nauē let⁹ ꝑscēdit Et paulo poſt mar ſilie pozrib⁹ applicuerūt. Et naui egreſſi inuenerūt btām mariā magdalenā cū ſuis diſcipul⁹ p̄dicātē. Et ei⁹ pedib⁹ cū lachrymis ꝓuoluti. oia q̄ eis acci/derāt narraueŕt. z a btō maximino ſacrū baptiſma ſuſceperūt. Tūc i ciuita/te marſilie oia idolozū tēpla deſtruen/tes xp̄i eccl̄ias ꝑſtruxeŕt. z btm Laza/rū in eiuſdē ciuitaꝫ epm vnanimit⁹ ele gerūt. Tādē nutu diuio ad aquēſem ciuitatē ꝓuenerūt z populū illū ad fi/dē xp̄i p m⁹ta miracl̄a adduxeŕt. Vbi etiā btūs Maximin⁹ in epm ordiat⁹ eſt. ¶ Intea btā Maria magda/lena ſupne ꝑtēplatois auida aſprimā heremū petijt. z i loco angelicꝫ manib⁹ ꝑparo p. xxx. ānos incognita mā ſit. In q̄ qdē loco nec aq̄ꝝ fluēta. nec arborꝫ nec herbaꝝ erāt ſolacia vt ex h̄ manifeſtaret q̄ redēptoꝛ nr̄ ip̄am non terrenis refectōib⁹ ſed tm̄ celeſtib⁹ epu lis diſpoſuerat ſatiare. Qualib⁹ autē die i ſeptē horis canonicꝫ ab angelis in ethera eleuabaŕ. z celeſtiū agminū gl̄oſos ꝑcent⁹ etiā coꝛpalib⁹ auribus audiebat. Ūn die⁹ ſingul⁹ his ſuauiſ/ſimis vocib⁹ ſatiata. z inde p eoſdem angelos ad locū ꝓriū ꝛuocata coꝛpa/lib⁹ alimēꝫ nl̄ater⁹ idigebat. Sacer dos aūt qdā ſolitariā vitā agere deſi/derās ad. xij. ſtadia loco cidē vicinā ſi bi cellā locauit. Die igit̄ qdā dñs p̄di cti ſacerdotꝫ oc̄los aperuit. z coꝛpis ocu/lis euidenter aſpexit q̄liť angeli ad p̄ dictū locū in q̄ btā maria mozabatur deſcēdebāt. et eā i ethera ſubleuabant z poſt hoze ſpaciū ad eūdē locū cū di/uinis laudib⁹ reuocabāt. Volēs āt ſa/cerdos tā admirabil⁹ viſiōis ꝓitatē aḡ ſcere creatoꝛi ſuo p̄cib⁹ ſe cōmēdās ad p̄dictū locū audaci deuotōe ꝓperabat. Cūq̄ ad vn⁹ iactū lapidis appꝛopi/q̄ret ceperūt ei⁹ crura reſolui. z timo/re valido ip⁹ p̄cordia medullit⁹ anhe lare. Cūq̄ retro rediret ambulādi vſū crura cū pedib⁹ ſil⁹ p̄bebāt. Sed ſi ꝓ/tramite ad p̄dictū locū accedere cona/ret. toti⁹ eū lāguoꝛ coꝛpis z beberudo mētis modis oib⁹ ꝓhibebāt. Intelle/xit igr̄ vir dei illō. pculdubio celeſte eē ſacramētū. ad qō accedere nō poterat hūanū exp̄imētū. Inuocato igr̄ ſalua/toꝛis noie exclamauit. Adiuro te p do/minū vt ſi hō es vel aliq̄ rōnal⁹ creatu/ra q̄ i illa ſpelūca habitas mihi rūde/as z tui ediſſeras ꝓitatē. Cūq̄ h̄ terc̄ repetiſſet. btā maria magdalena ei rū/dit. Accede xp̄i⁹ z oīm q̄ deſiderat aīa tua ſcire poteŕ ꝓitatem. Cūq̄ ille trey/mēs vſq̄ ad medū ſpaciū terminū ap/ꝓpinq̄ſſet ait ad eū. Demiſti ex eua/gelio ō maria illa famoſa peccatrice q̄ pedes ſaluatoꝛis lachrymis lauit z ca/pillis terſit. z ſuoꝛ delictoꝛ veniā ꝓ/meruit. Cui ſacerdos. Demi. z pluſ q̄ triginta annoꝛ euoluta ſunt curri/cula q̄ hoc factū eē ſctā credit et ꝑfitet eccl̄ia. Ego inq̄t ſum illa q̄ p trigita an/noꝛ ſpaciū oib⁹ hoib⁹ ignota ꝓmanſi. Et ſicut heri cernere tibi ꝓmiſſum eſt. ſic ſingul⁹ die⁹ angelicis manib⁹ i ethe/ra ſubleuata celeſtiū agminū dulciſſi/mā iubilatōez ſeptenis vicib⁹ p ſingu/los dies coꝛpeis auri⁹ audire ꝓmeruí Quia igit̄ a dño mihi ſuelatū ē q̄ ex h̄ migratura ſum ſec⁹o. btm̄ maximinū adeas. z ei hoc ſtudeas itimare. Pro/xim⁹ die reſurrectōnis dñice tpe q̄ ad matutinū ſurgere ꝑſueuit. oratoꝛiū ſo/lus ingrediaŕ. z me illic p angeloꝛmi ſteriū inueniet ꝑſiſtētē. Sacerdos aūt

vocē eiꝰ velut vocē angeli audiebat. neminē aūt videbat. Cōcitꝰ igit̄ btm̄ maximinū adijt ⁊ ei oīa ꝑ ordinē enarrauit. Sctūs aūt maximinꝰ nimio repletꝰ gaudio saluatori gr̄as īmensas retulit. Et illa die ac hora vt sibi iussū fuerat oratoriū solꝰ ingressus vidit beatā mariā magdalenā ī choro stantez in medio eoꝝ q̄ eā adduxerāt angeloꝝ. Erat aūt spacio duoꝝ cubitoꝝ eleuata a terra stās in medio angeloꝝ ⁊ extēsis manibꝫ deū exorans. Cū aūt beatus maximinꝰ ad eā accedere trepidaret. ꝯuersa dixit ad eū. Accede huc ꝓpius ne fugias filiā tuā pater. Appropinq̄nte aūt illo sicut in ip̄iꝰ bti maximini legit̄ libris. ita vultꝰ dn̄e ex continua ⁊ diuturna visiōe angeloꝝ radiabat vt facilꝰ radios solꝰ q̄ ip̄iꝰ faciē intueri q̄s posset. Cōuocato igit̄ vniuerso clero ⁊ sacerdote p̄dicto: corpus ⁊ sanguinē dn̄i ab ep̄o btā maria magdalena cū multa lachrymaꝝ inundatōe suscepit. Deinde toto corpusculo an̄ altaris ꝓstrato crepidinē. sctissima illa aīa mig̃uit ad dn̄m. Post cuiꝰ exitū tātus odor suauitatis ibidē remansit. vt ꝑ septē dies fere ab ingrediētibꝫ oratoriū sentiret̄. Cuiꝰ sctissimū corpꝰ btūs maximinꝰ diuersꝰ cōditū aromatibꝫ honorifice sepeliuit. ⁊ post mortez suā iuxta ip̄am se sepeliri p̄cepit. G

Egesippus aūt vel ꝑm q̄sdā libros Josephꝰ satꝫ cū p̄dicta hystoria ꝯcordat. Ait eni in q̄dā suo tractatu q̄ maria magdalena post dn̄i ascensionē p̄ ardore charitatis xp̄i ⁊ tedio qd̄ habebat nūq̄ hoīem videre volebat. Sed postq̄ ad aquēse territoriū venit. ī desertū abijt. ⁊ ibi triginta annis īcognita māsit. Ubi vt ait q̄libet die ī septē horis canonicis ab angelꝰ in aera eleuabat̄. Addidit tn̄ q̄ sacerdos dū ad eā vēissꝫ reppit eā ī cella clausam. Qui ad eiꝰ petitōez vestē sibi porrexit. Quā induēs ad eccl̄iam secū iuit. Et ibi cōmūione ꝑcepta eleuatis ī orōe mānibꝫ iuxta altare in pace q̄euit. Tꝑibus aūt Karoli magni. s. anno dn̄i. dcclxix. Girardꝰ dux burgūdie cū de vxore sua filiū habere nō possꝫ larga manu res suas pauꝑibꝫ erogabat. ⁊ ecclesias multas et mōasteria ꝯstruebat. Cū g̃ viceliacēse mōasteriū ꝯstruxissꝫ misit ip̄e ⁊ abbas ip̄iꝰ mōasterij mōachum quēdā cū decēti comitatu ad aquensē ciuitatē vt inde si posset btē marie magdalene reliq̄as trāsportaret. Veniēs igit̄ p̄dictꝰ mōachꝰ ad p̄dictā ciuitatē cū ip̄aꝫ fundit̄ a paganis destructaꝫ reppisset. casu inuēit quoddā sepulcrū cuiꝰ scriptura marmorea d̄mōstrabat q̄ corpus btē marie magdalene repositū intꝰ erat. In ip̄o aūt sepulchro historia eiꝰ miro ope sculpta erat. Nocte igit̄ illud effringēs assumptas reliq̄as ad hospitiū deportauit. In ip̄a āt nocte btā maria magdalēa eidē mōacho apparuit dicēs ne timeret sed ceptum opus ꝑficeret. Rediēs igit̄ cū ad mediam leugā a mōasterio vēisset nll̄o mō inde reliq̄as mouere potuerūt. donec veniēte abbate cū monachis cū ꝓcessione honorifice sunt recepte. Miles q̄dā q̄ singulꝰ annis ad corpꝰ btē marie magdalene vēire ꝯsueuerat: ī p̄lio occisus est. Qui dū in feretro a ꝑentibꝰ ploraret̄ magdalene pijs q̄relis opponebāt. cur deuotū suū mori sine cōfessione ⁊ pnia ꝑmisisset. Tūc subito q̄ defunctꝰ fuerat stupētibꝫ cūctis surrexit. ⁊ sacerdotē ad se vocari p̄cepit. Cūq̄ deuote ꝯfessus fuisset et viaticū recepissꝫ ꝓtinꝰ in pace q̄euit. Nauis q̄dā viris ⁊ feminis onerata naufragiū ꝑtulit. Una aūt femīa cū esset p̄gnans. ⁊ se in mari ꝑiclitari ꝯspicerꝫ magdalenā inq̄tū poterat acclamabat. vouēs q̄ si suis meritis a naufragio euaderet ⁊ filiū pareret. ip̄m eius monasterio ꝯdonaret. Statiq̄ femīa q̄dā specie ⁊ habitu venerāda ei apparuit. que eā ꝑ mentū arripiēs ꝑiclitantibꝫ alijs incolumē ad ripā ꝑduxit. Illa aūt postmodū filiū peperit: ⁊ votuꝫ suū fideliter adimpleuit. Aiūt q̄dā

Mariã magdalenã spõsam fuisse io-
hãnis euãgeliste: quã duxerat tũc qñ
ꝺ nuptijs xp̃s eũ vocauit. Ex hoc ipa
indignata ꝙ scz sponsum suũ sibi ab-
stulerat abijt et omi voluptati se ꝺdit.
Sed qꝛ cõgruũ nõ erat vt Johannis
vocatio dãnatõis sibi occasio fierz do
min⁹ ad penitentiã ipam misicordit
cõuertit. Et qꝛ a summa delectatõne
carnali eã remouit. ideo ipaz sũma de
lectatiõe spũali que est in dei amore p̃
ceteris eã impleuit. Qꝺ ꝛ de iohãne q̃
dã fatent. ꝙ ideo dulcedie sue familia
ritatis eũ p̃ ceteris decorauit. qꝛ a p̃di
cta delectatõe eũ remouit. Hec ãt fal
sa et friuola reputant. qꝛ frater Albt⁹
in ꝓhemio sup euãgeliũ Johãnis po
nit ꝙ hec spõsa de cui⁹ nuptijs vocat⁹
fuit idẽ Johãnes in ꝟgitate ꝑmansit.
ꝛ in societate btẽ marie virgis matris
xp̃i postmodũ visa fuit. ꝛ tãdẽ fine bo
no q̃euit. Vir q̃dã oculoꝝ lumĩe p̃
uatus cũ ad monasteriũ viceliacẽse cã
visitãdi corpus btẽ marie magdalene
veniret. ꝛ su⁹ ei ductor diceret se ecclesiã
iã videre. ille magna voce exclamauit
O sancta maria magdalẽa vtinã ali-
qñ videre merear eccl̃iam tuã. Statiz
ꝗ oculi ei⁹ sunt apti. Quidã dũ pec
cata sua in q̃dã cedula scripsisset. eam
sub palla altaris btẽ marie magdale-
ne posuit. rogãs eã vt sibi indulgẽtiã
impetraret. Qui postmodũ cedulã ac
cipiẽs peccata sua de ipa cedula oĩno
deleta inuenit. Quidã dũ ob pecu
nie exactionẽ in cõpedib⁹ teneret ma-
riã magdalenã in sui adiutoriũ inuo-
cabat. Et ecce quadã nocte mulier q̃
dam speciosa sibi apparuit. q̃ vincula
frangens ꝛ ostiũ reserãs: sibi vt fuge-
ret imperauit. Qui se absolutũ vidẽs
ꝓtinus inde aufugit. Clericus q̃-
dam de flandria Stephan⁹ nomine
in tantã scelerũ imanitatẽ ceciderat ꝙ
omnia exercẽs flagicia ea que salutis
erant nõ solũ nõ facere: sed nec audire
volebat. In beatã tamẽ mariã mag-
dalenã deuotionẽ magnã habẽs eius
vigiliã ieiunabat ꝛ festũ colebat. Dũ
igit eius tumulũ visitasset maria ma-
gdalena nec ex toto dormiẽti nec ex to
to vigilãti tanq̃ mulier formosa lugu
bres gerens oculos et duoꝝ angeloꝝ
dextera leuaq̃ sustentata p̃sidio appa
ruit. eiq̃ dixit. Cur queso Stephane
indigna meis meritis facta rependis.
cur labioꝝ meoꝝ instãtia nulla cõpũ-
ctione moueris. Exq̃ eni deuotõem in
me habere cepisti ꝓ te dñm semp in-
stãter exoraui. Surge igit ꝛ penitere.
neq̃ eni ego te deseram. donec deo fue
ris recõciliatus. Ille igit mox in se in-
fundi tantã gratiã sensit ꝙ seculo abre
nunciãs religionẽ introiuit ꝛ pfectissi
me vite fuit. In cui⁹ morte visa ẽ ma-
ria magdalena iuxta feretꝝ cũ angelis
astitisse et eius animã quasi colũbam
candidã cũ laudib⁹ in celũ sustulisse

Legenda xcj. A

De sancta Praxede

Praxedis dicta quasi
viridis. a prasin qꝺ est vi-
ride. Inde praxedis quasi
prasin virens. qꝛ viruit et
floruit flore virginitatis

Praxedis virgo fuit beate potẽ
tiane soror. q̃ fuerũt sorores sã-
cti Donati ꝛ Thimothei qui
ab apl̃is in fide eruditi sunt. Que cũ
ꝑsecutõne seuiẽte multoꝝ christiano-
rũ corpa sepelissent. ꝛ facultates suas
pauꝑibus erogassent tandẽ in pace q̃
euerũt circa annos dñi. clxv. sub mar-
co et Anthonio secũdo

Legenda xcij

De sancto Appollinari

Appollinaris dicit a
pollens et ares quod ẽ vir
tus quasi pollens virtuti-
bus. Vel dicit ab appol-
lo quod interp̃tatur mirabilis. et na-
ris. ꝑ quã intelligit discretio q̃si mira-
bilis discretõis vir. Vel ab a qꝺ est si
ne et polluo. et ares virtus q̃si ꝟtuos⁹
sine pollutione vicioꝝ. A

Appollinaris petri apli discipul⁹ fuit. et ab eo rauennā ō roma missus ē. vbi vxore tribuni ab eo sanata ipam cū viro z ei⁹ familia baptizauit. Ob qđē iudici nūciat. z ab eo appollinaris ptin⁹ accersit. Ductusq; ad tēplū iouis vt ibi imolaret cū diceret sacerdotib⁹ idoloꝝ. aurū z argentū idol' appēsum melli⁹ pauperib⁹ dari q̄ añ demões sic appēdi. primus capit z fustib⁹ cesus semiuiu⁹ relinq̄t. Sed a discipul' collect⁹ in domo cuiusdā vidue. vij. mēsib⁹ refouet. Inde aūt venit ad ciuitatē classensem. vt quēdā nobilē mutū ibidē curaret. Cū aūt domū ingrederet. puella q̄dā imūdū spm̄ habēs exclamauit dicēs. Recede hinc serue dei. nā facit̄ te ligat̄ manib⁹ z pedib⁹ de ciuitate extrahi. Quā Appollinaris increpās ptin⁹ demonē exire ex ea coegit. Cū igit̄ sup mutū nomē dñi inuocasset z curat⁹ fuisset pl⁹ q̄ngenti hoies crediderūt. Pagani aūt eū fustib⁹ cesum phibebāt ne ieiuꝝ no iaret. Ille ꝓo i terra iacēs clamabat. Mīm ipe ver⁹ ē de⁹. Tūc nudis pedib⁹ sup prunas eū stare fecerūt. Sed tū adhuc xp̄m cōstātissime p̄dicaret ex tra vrbē eū p̄cerūt. ¶ Eo tpe dū rufus patricius rauēne filiā infirmaz haberet. z ad eā sanādā appollinarez vocasset. mox vt domū ingressus ē defūcta est. Cui rufus. Vtinā domū meā nō introisses. dū. eni magni irati sunt. z filiā meā sanare noluerit. Tu ꝓo qđ ei facere poteraꝝ. Cui appollinar⁹. Noli timere. tātū mihi iura q̄ si puella surrexerit eā creatorē suū seq̄ neq̄q̄ phibeas. Ob cū fecisset facta oratōne puella surrexit. et nomē xp̄i p̄fitēs cū mīre et magna mīritudīe baptisma suscepit z virgo pmānsit. Ob audiēs cesar scripsit ad p̄fectū ptoriū vt appollinarē aut sacrificare faceret aut i exiliū mitteret. Prefect⁹ igit̄ eū sacrificare nolentē fustib⁹ cedi fecit z in eculeo extēsum toꝝq; mādauit. Vbi dū dñm ꝑstātissime p̄dicaret. aquā feruētē in ei⁹ vulneribus recētib⁹ iactari iussit. z sic q̄ pondere ferri vinctū i exiliū mittere voluit. Videntes aūt xp̄iani tantā ipietatē accesaīo i paganos irruerūt. z plusq̄. cc. viros ex ipis occiderūt. Ob videns p̄fect⁹ absc̄odit se z appollinarē i artissimuz carcerē trusit. Deinde cathenatū i nauim posuit. z cū tribus clericis eū seq̄ntibus in exiliū destinauit. Vbi solūmō cū duob⁹ clericis z duob⁹ militib⁹ placitū tēpestatiꝝ euadēs ipos milites baptizauit. Deinde rauennā rediēs a paganis capit. z ad tēpluz appollinis ducitur. Cui⁹ simulacrū videns maledixit. z subito coꝝruit. Ob videntes p̄tifices ipm tauro iudici p̄tauerūt. Qui iudex cū filiū suū cecū illumiasset credidit. z ipm annis q̄ttuor i suo p̄dio manere fecit. Post h̄ cuz pontifices apud vespasianū eū accusassent. iussit vespasianus vt q̄cūq; dijs irrogaret iniuriā aut sacrificet. aut vrbe puet. Ho eni iustum est vt deos vindicem⁹. sed ipe deinimicꝝ suis se vlcisci poterūt si iracāt. Tūc demostenes patrici⁹ eū nolētē sacrificare cuidā cēturioni tā xp̄iano tradidit. Cui⁹ rogatu pgens i vicū lepꝛoꝝ vt ibidē ꝑpter furoꝛē gentiliū latitaret a paganis insecut⁹ est et vsq; ad mortē diutissime cesus. Vbi septē dies supuiuēs z discipl'os admonēs. spiritū tradidit. z ibidē a xp̄ianis honorifice sepult⁹ est sub Vespasiano q̄ cepit circa annos dñi. lxx. ¶ De h̄ martyre sic dic̄ Ambro. i p̄fatōe. Appollinaris dignissim⁹ p̄sul a p̄ncipe apl'oꝝ petro rauennā mittit̄ iesu nomē incredul' nūciare. Qui dū illic mira ꝑ eutū signa cōferret in xp̄o credēt̄ib⁹ seuis ꝓbꝛa flagellis sepe ꝓterit. z semle iā coꝝp⁹ ab ipijs hoꝛrēdis cruciatib⁹ laniat. Sz ne de suis vexatoꝛib⁹ fideles trepidēt. i virtute dñi nr̄i iesu xp̄i signa aplica p̄fecit P⁹ toꝛmēta puellā resuscitat mortuā. visum ꝓspicuū cecis reddit. z muto restaurat loquelā. obsessam a dēmonio liberat ꝓtagionē mūdat lepꝛosi. dissoluta morbo pestifero sanat mēbꝛa. porrētū

simulachri sil' cũ tẽplo deiecit. O dig-
nissim⁹ admiratõe p̃co nij põtifex q̃ cũ
põtificis dignitate ap̃licã ꝓmeruit ac
cipe ꝑtãtẽ. O fortissim⁹ athleta xp̃i q̃
etatis iã frigescẽte calore ꝯstãter ĩ pe-
nis iesum xp̃m mũdi p̃dicat redẽptorẽ

Legenda xciij
De sancta Christina

Christina quasi chris
mate vncta. Habuit eniz
balsamũ boni odoris in cõ
uersatõe. ⁊ oleũ deuotõis ĩ
mente. ⁊ benedictõnis in ore. A

Christina nobilissimis ꝑentib⁹
orta. in tyro ytalie a p̃re suo ĩ
quodã turri cũ. xij. pedissequis
collocata ẽ. deos argẽteos ⁊ aureos se
cũ habẽs. Et cũ pulcerrima eẽt. ⁊ a mł
tis in cõiugiũ peteret. ꝑentes ei⁹ nul-
li eã volebãt ꝯcedere. volẽtes vt ĩ deo
rũ cultura maneret. Ip̃a aũt a spũsã
cto docta idoloruz sacrificia abhorre-
bat ⁊ incẽsa dijs imolãda ĩ fenestra ab
scõdebat. Veniẽti aũt p̃ri ei⁹ pedisse-
q̃ dixerũt. Filia tua dn̄a nr̃a dijs nr̃is
imolare ꝯtẽnit. sed christianã se eẽ as-
serit. Pr̃ aũt ei blãdiẽs ad deoꝝ cultu-
rã eã ꝓuocabat. Cui illa. Noli me vo
care filiã tuã sz ei⁹ quẽ sacrificiũ laudis
decet. Nõ eni dijs mortalib⁹ sz deo ce-
li sacrificiũ offero. Cui p̃r Filia mea ne
vni deo tm̃ sacrificium offeras ne tibi
alij irascãt. Cui illa. Bñ locut⁹ es ne
sciens ꝟitatẽ. Offero eni sacrificiũ p̃ri
⁊ filio ⁊ spũisctõ. Cui p̃r. Si tres d̃os
adoras cur etiã alios nõ adoras. Cui
illa. Tres illi vna deitas sunt. Post h̃
christina p̃ris sui deos ꝯfregit. ⁊ auꝝ
⁊ argentũ pauꝑib⁹ erogauit. Rediens
p̃r vt deos adoraret sz ip̃os nõ inueni
ens et ab ancill' q̃d de illis christina fe
cerit audiẽs irat⁹ eã iussit expoliari. et
a. xij. viris cedi adeo vt ip̃i mistri defi-
cerẽt. Tũc christia p̃ri dixit. Sine ho
nore ⁊ pudore ⁊ abomiabil' deo. q̃ me
cedunt deficiunt. pete illis a dijs tu-
is ꝟtutẽ si vales. Tũc cathenatã eaz
in carcerẽ mitti iussit. Audiẽs h̃ mat̃
vestimẽta sua scidit ⁊ ad carcerẽ ꝑgẽs
filie pedib⁹ se ꝓstrauit dicẽs. Filia mea
christina lumẽ oculoꝝ meoꝝ miserere
mei. Cui illa. Quid me dicis filiã tuã
Nescis q̃ nomẽ dei mei habeo. Cun
q̃ nil sibi ꝑsuadere possz ad viꝝ redijt
⁊ q̃d sibi r̃nderit idicauit. Tũc p̃r ius-
sit eã añ tribunal suũ duci. Cui dixit.
Sacrifica dijs. sinautẽ mł'tis afficierꝫ
supplicijs. ⁊ mea filia nõ diceris. Cui
illa. Magnã mihi gr̃az p̃stitisti q̃ iã
me nõ vocas filiã diaboli. Qd̃ aũt de
diabolo nascit̃ demõ est. Tu es p̃r ip
sius sathane. Tũc ille iussit carnes ei⁹
vngut̃ rãdi. ⁊ mẽbra ei⁹ tenera disrũ-
pi. Christina aũt de carnib⁹ suis acci-
piẽs in vultũ p̃ris ꝓiecit dicẽs. Accipe
tyrãne ⁊ carnẽ a te genitam comede.
Tũc p̃r sup rotã eã posuit ⁊ ignem cũ
oleo supposuit. Sed flãma exiliẽs mil
le q̃ngẽtos viros occidit. Pr̃ aũt eius
oĩa hec magicis artib⁹ ascribẽs ip̃am
iteꝝ in carcerẽ mitti fecit. ⁊ facta nocte
iussit pueris suis vt lapidẽ g̃ndem ad
collũ ei⁹ ligarẽt ⁊ ĩ mare ꝓijcerẽt. Qd̃
cũ fecissent ꝓtin⁹ angeli eam assumũt
Christ⁹ ãt ad eã descendit ⁊ eã ĩ mari
baptizauit dicẽs. Baptizo te ĩ deo p̃re
meo ⁊ in me iesu xp̃o filio ei⁹. ⁊ ĩ spũsã
cto. Et cõmisit eã Michaeli archan-
gelo q̃ eã ad t̃rã adduxit. Qd̃ audiẽs
p̃r frontẽ suã ꝑcutiẽs dixit. Quib⁹ ma
leficijs hec facis vt ĩ mari maleficia tua
exerceas. cui illa. Stulte ⁊ ĩfelix a xp̃o
hãc accepi gr̃am. Tũc ĩ carcerẽ eã mi
sit iubẽs vt ĩ crastino debeat decollari
B Ip̃a aũt nocte p̃r su⁹ mortu⁹ est
inuẽtus. Huic q̃dã iudex iniqu⁹ succes
sit noĩe Eli⁹ q̃ cunã ferreã succensã cũ
oleo resina et pice ꝑari fecit. ⁊ xp̃inam
ibidẽ iactari. cunãq̃ a virꝫ q̃ttuor agi
tari vt citi⁹ ꝯsumeret. Tũc christina
deũ laudauit ꝙ eã nup renatã denuo
volebat vt infantulã in cunabul' agi-
tari. Tũc iudex irat⁹ fecit radi caput
e⁹. ⁊ nudã ꝑ ciuitatẽ vsq̃ ad appollinẽ
duci. Ubi ydolo impauit. ⁊ corruens

in puluerē est redactū. Qd audiēs iu
dex expauit ⁊ spm̄ tradidit. Huic suc/
cessit Julian⁹ q̄ fornacē succēdi fecit. ⁊
xp̄inā intus iactari. Ubi p q̄nq̄ dies
cū angel' cantās ⁊ deambulās illesa p
māsit. Qd audiēs Julian⁹ et magicꝫ
artib⁹ hoc ascribēs. duas aspides. du/
as viperas. duosq̄ colubros ad eā di
mitti fecit. sed serpētes ei⁹ pedes lin/
gūt. aspides nil nocētes ad vbera ei⁹
pēdent. colubri collo se voluētes sudo
rē lingūt. Julian⁹ aūt incātatori dixit
Nunq̄d ⁊ tu mag⁹ es irrita bestias.
Qd cū faceret serpētes i eū ipetū fece/
rūt ⁊ eū ꝓtinus occiderūt. Tūc serpen
tib⁹ impauit christina. ⁊ ad desertū lo
cū ire fecit. ⁊ mortuū hoiem suscitauit.
Tūc Julian⁹ māmillas ei⁹ p̄cidi mā
dauit. de q̄b⁹ lac ꝓ sanguīe fluxit. Dei
de linguā ei⁹ p̄cidi fecit. Christina ꝟo
neq̄q̄ loq̄lam amittens p̄cissurā. lin/
gue accipiēs i faciē iuliani ꝓiecit. ⁊ ocu
lū ei⁹ inde ꝑcutiēs eū excecauit. Irat⁹
q̄ Julian⁹ duas sagittas circa cor ei⁹
⁊ vnā in lat⁹ eius dimisit. ⁊ illa ꝑcussa
spm̄ deo tradidit circa annos dn̄i. cc.
lxxxvij. sub dyocleciano. Req̄escit aūt
corpus eius in q̄dā castro qd bulsenū
vocat inter vrbē veterez ⁊ viterbiū si/
to. Tirus eni q̄ iuxta castꝝ illd erat fū
ditus est euersa.

Legenda xciiij A

De sctō Jacobo apl'o maiori

Iacobus iste aposto/
lus dictus est Jacob⁹ zebe
dei. iacob⁹ frater iohis. bo
anerges. i. fili⁹ tonitrui. et
Jacob⁹ maior. Dicit eni Jacob⁹ zebe
dei. s. fili⁹ nō tm̄ carne sz etiā nois iter
p̄tatōe. Zebede⁹ interp̄tat donās siue
donat⁹. et btūs Jacob⁹ seip̄m xp̄o do
nauit p mortꝫ martyriū. ⁊ a deo nobis
donat⁹ ē in spūalē patronū. Dicit Ja
cobus frater iohis. qr fuit eius fr̄ non
tm̄ carne sz etiā moꝝ silitudie. Ambo
eni fuerūt eiusdē zeli. eiusdē studij. eius
dē voti. Eiusdē zeli ad dn̄m vlciscēdū
Cū eni samaritani xp̄m nō reciperēt:
iacob⁹ ⁊ iohānes dixerūt. Vis dicim⁹
descēdat ignis de celo ⁊ ꝯsumat illos.
Eiusdē studij ad discēdū. Vn̄ isti pre/
cipue fuert q̄ xp̄m de die iudicij ⁊ alijs
vēturis interrogauerūt. Eiusdē voti
ad obtinēdū. qr sessionē ad dexterā et
⁊ sinistrā christi ambo hr̄e voluerunt.
Dicit fili⁹ tonitrui rōe sonore p̄dicati
onis. qr malos terrebat. pigros excita
bat. oēs sua altitudie in āmiratōez cō
uertebat Vn̄ dicit Beda de Johāne
q̄ tā alte intonuit vt si aliq̄ntulū alti⁹
intonuisset totus mūdus eū cape nō
potuisset. Dicit iacob⁹ maior sicut alt
minor. Primo rōe vocatiōis quoniaz
prius vocatus ē a xp̄o. Scdo rōne fa
miliaritatis. qm̄ maiorē familiaritatē
videt xp̄s habuisse cū isto q̄ cū illo. sic
patet. qr ip̄m ad secreta sua admitte/
bat. sicut fuit ad puelle resuscitatōem.
⁊ ad gl'iosam trāsfiguratiōez. Tercio
rōe passiōis. qr p̄mus inter ceteros a/
postolos passus ē. Sicut g̊ dr maior
alio ex eo q̄ pri⁹ vocat⁹ est ad apl'at⁹
gr̄am ita potest dici maior ex eo q̄ p̄⁹
vocatus ē ad eternitatis gl'iam.

Iacob⁹ apl'us fili⁹ zebedei p⁹
ascensiōem dn̄i dū ꝑ iudeā et
samariā p̄dicaret in hyspaniā
tandē iuit vt ibi ꝟbū dn̄i semiarz Sz
dū ibi se ꝓficere nil videret. ⁊ solūmo/
do ibidē nouē discipulos acq̄siuisset:
duos ex illis cā p̄dicādi reliq̄t. et alios
septē secū assumens iteꝝ in iudeā re/
dyt. Mgr̄ aūt iohes beleth dicit q̄ tā
tū vnū ibi ꝯuertit. Cū g̊ in iudea ver/
bū dn̄i p̄dicaret. mag⁹ q̄dā noie her/
mogenes cū phariseis discipulū suuz
noie philetū ad iacobū misit vt ipsum
philetus corā iudeis ꝯuiceret q̄ sua p̄
dicatio falsa esset. Sed cū apl's coraz
oib⁹ rōnabilit eū ꝯuicisset. ⁊ mlta co/
rā eo miracl'a fecisset redijt philet⁹ ad
hermogenē doct'nā iacobi approbans
⁊ miracl'a recitās. ac ei⁹ discipulū se vel
le fieri ꝯtestans ⁊ vt ip̄e sil'r efficeretur
discipul⁹ ꝑsuadēs. Tūc hermogenes

iratus arte sua magica ita eū īmobilē fecit vt se nullatenus mouere possz dicens. Uidebim⁹ si iacob⁹ tuus te soluat. Quod cū philetus iacobo ꝑ puerū suū nūciasset misit ad eū sudarium suū dicens. Accipiat sudariuz ⁊ dicat. Dñs erigit elisos ip̄e soluit cōpeditos Statimq; vt de sudario tact⁹ ē solutus a vinculis magicis artib⁹ hermogenis insultauit ⁊ ad iacobū ꝓperauit Iratus hermogenes demōes aduocauit p̄cipiēs vt ip̄m iacobū vinctū cū phileto adducāt vt de ip̄is se vindicet ne discipuli ei⁹ decetero audeāt sibi taliter insultare. Ueniētes aūt demōes ad iacobū in aere vlulare ceperūt dicētes. Jacobe apl'e dei miserere nob. qꝛ anteq; tp̄s nostꝝ adueniat iā ardemus. Quib⁹ iacob⁹ ait. Ut q̄d vēistis ad me. Qui dixer̄t. Hermogenes misit nos ad te vt philetū ad ip̄m ducere mus. Sed mox vt ad te venim⁹ angelus dei nos cathenis igneis religauit ⁊ pl'imū cruciauit. Quib⁹ iacob⁹. Exoluat vos angel⁹ dñi. et ad ip̄m redite ⁊ eū ad me vinctū adducite sz illesum. Qui cū abissent app̄hēdētes hermogenē manus ei a tergo ligauerūt. ⁊ ipsum sic vinctū ad iacobū adduxerunt dicētes. Misisti nos vbi incēsi sum⁹ et ḡuiter cruciati. Dixerūtq; demōes ad iacobū. Da nobis in eū ptātē vt possimus tuas iniurias ⁊ nr̄a incēdia vīdicare. Quib⁹ ait Jacob⁹. Ecce philetus añ vos est. cur eū nō tenetz. Cui illi. Nos nō possum⁹ nec formicā q̄ i cubiculo tuo est manu ꝯtigere. Dixitq; iacob⁹ ad philetū. Ut bona ꝓ mal'ꝭz q̄ xp̄s nos docuit reddam⁹ hermogenes te ligauit tu eū solue. Solut⁹ hermogenes ꝯfusus stetit. et iacob⁹ apl's ei dixit Uade liber q̄cūq; voluerz. Nō eni discipline nr̄e est. vt inuit⁹ aliquis ꝯuertat̄. Dixitq; ei hermogenes. Ego noui iras demonū. nisi mihi aliq̄d dederis qd̄ mecū habeā occidēt me Cui iacob⁹ baculū suū dedit. Ille aūt ꝑrexit ⁊ oēs libros artis sue magice ad apostolū cremādos attulit. Jacob⁹ aūt ne forte odor incēdij vexaret incautos eos i mare ꝓijci fecit. Proiectz ḡ libr⁹ ad apl'm redijt ⁊ plātas ei⁹ tenēs dixit Animaꝝ lib̄ator accipe penitētē quē inuidētē ⁊ d̄trahētē acten⁹ sustinuisti. Cepit igit̄ in dei timore ꝑfect⁹ eē ad̄o vt v̄tutes pl'ime ꝑ eū fierēt. Uidentes aūt iudei hermogenē ꝯuersum zelo cōmoti iacobū adierūt: ⁊ cur iesum crucifixū p̄dicaret increpauerūt. Ille v̄o cū eis ꝑ scripturas aduētū xp̄i et passionē euidēter ꝓbassz pl'imi crediderūt.

B Abiathar v̄o pōtifex anni illius seditōz in ppl'o excitauit. et misso fune in collo apl'i ip̄m ad herodē agrippā adduci fecit. Cūq; iussu ei⁹ ad decollādū ducerer̄ q̄dā paralitic⁹ i via iacēs ad eū clamauit vt sibi sanitatē ꝯferret Cui Jacob⁹ ait. In noīe iesu xp̄i ꝓ cuius fide ducor ad d̄collādū exurge sanus ⁊ bn̄dic creatorē tuū. Et stati sanat⁹ surrexit ⁊ dñz bn̄dixit. Scriba āt q̄ funē in collo suo miserat ⁊ trahebat. noīe iosias h̄ vidēs ad pedes ei⁹ se ꝓiecit. et veniā petēs se xp̄ianū fieri postulauit. qd̄ vidēs abiathar eū teneri fec̄ sibiq; dixit. Nisi nomē xp̄i maledixeris cū ip̄o iacobo decollaberz. Cui iosias Maledictus tu ⁊ maledicti oēs dies tui. Nomen aūt dñi iesu xp̄i sit bn̄ditū in secl'a. Tūc abiathar os ei⁹ pugnis cedi iussit. et missa de eo legatiōe ad herodē ipetrauit vt cū iacobo d̄collaret̄. Cū aūt ambo decollari deberēt iacob⁹ a spicl'atore lagenā aque petijt. ⁊ ibidē iosiā ꝓtinus baptizauit. ⁊ statim capitis obtruncatiōe vterq; martyriū cōsūmauit.

C Decollat⁹ ē aūt btūs iacob⁹. viij. Kal'. aprilis. i annūciatōne dñica. ⁊. viij. Kal'. augusti cōpostellā trāslat⁹ ē. et. iij. Kal'. ianuarij sepult⁹. qꝛ sepulchri ei⁹ fabrica fuit ab augusto vsq; ad ianuariū ꝓtelata. Statuit igr̄ eccl'ia vt festū ei⁹. viij. Kalē. augusti i tpe. s. magz ꝯgruo d̄beret vniuersal'r celebrari. Decollato āt iacobo vt Johannes beleth ait q̄ hanc

trãslatõem diligent̃ exequit̃. discipuli ei⁹ corpus nocte timore iudeoꝝ rapiẽtes naui illd̃ ĩposuerũt. et sepulturam diuĩe ꝓuidẽtie cõmittẽtes nauez sine regimĩe cõscẽderũt ⁊ angelo dñi duce ĩ galiciã in regno lupe applicuerũt. Erat ei in hyspania regina q̃dã sic dicta nomine ⁊ merito vite Deponẽtes igitur corp⁹ d̃ naui sup q̃ndã magnũ lapidẽ illd̃ deposuerunt. q̃ lapis mox vt cera corpi cessit. et in sarcophaguz corpi se mirabilit̃ coaptauit. Ingrediẽtes igr̃ discipuli ad lupã dixerunt. Dñs iesus xp̃s mittit ad te corp⁹ discipuli sui. vt quẽ noluisti suscipe viuũ suscipias defunctũ. Et narrãtes ei miraculũ q̃liter illud sine regimĩe illuc aduẽissz locum ad ei⁹ sepulturã ꝯgruũ petierũt. Qd̃ dũ regina audissz vt dicit idẽ Johannes beleth. eos in dolo ad q̃ndã viruz crudelissimũ. vel ꝑm alios ad regẽ hyspanie destinauit. vt ei⁹ sup hoc ꝯsensum hr̃ent. Qui eos cepit ⁊ ĩ carcerez reclusit. Cũ aũt ille discũberet angel⁹ dñi carcerẽ apuit ⁊ eos libere abire ꝑmisit. Qd̃ cũ ille cog̃uissz velocit̃ post eos milites q̃ eos capent destinauit. Cũ aũt milites illi põtẽ trãsirẽt fracto ponte oẽs ĩ flumĩe sunt submersi. Qd̃ ille audiẽs pnĩa duct⁹ sibi ⁊ suis metuens misit post illos rogãs vt ad se redirẽt. ⁊ q̃cq̃d vellẽt ad libitũ ĩpetrarẽt. Illi aũt redierũt ⁊ populũ ciuitatꝫ ad fidẽ dñi ꝯuerterũt. Qd̃ lupa audiens vehemẽter doluit. ⁊ redeũtib⁹ ad se discipul̃ et assensum regis apientib⁹ illa rñdit. Accipite boues q̃s habeo in tali loco vl̃ mõte et plaustꝝ iũgite. ac corpus dñi vestri deferte ⁊ locũ sicut voluerit̃ edificate. Hec aũt lupina cogitatõe dicebat. Sciebat ei boues thauros esse indomitos ⁊ siluestres. ⁊ ideo putauit q̃ nõ possent iũgi nec applicari. vl̃ si iũgerent̃ huc illucq̃ discurrerẽt ⁊ sic currũ dissiparẽt ⁊ corp⁹ deijcerẽt ⁊ ip̃os necarẽt. Sed nõ ẽ sapĩa ꝯ deũ. Illi aũt dolũ ei⁹ nõ cogitãtes mõtem ascẽdũt. ⁊ draconẽ quẽdã spirãtẽ et in eos irruentẽ cruce opposita ꝑ mediuz vẽtrẽ scindũt. Facto etiã signo crucis sup thauros velut agni subito mãsuescũt. ⁊ eos iungẽtes corp⁹ scti Jacobi cũ lapide sup quẽ positũ fuerat in curru posuerũt. Boues aũt sine alicuius regimĩe corpus ĩ mediũ palatiũ lupe detulerũt. Qd̃ illa audiens ⁊ stupens credidit. ⁊ christiana effecta oĩa q̃ petierũt tribuit. ⁊ palaciũ ĩ eccl̃iam scõ iacobo dedicãs magnifice ipsã dotauit. ⁊ in bonis opib⁹ vitã finiuit. Vir q̃dã noĩe Bernard⁹ d̃ ep̃atu mutineñ. vt ait Calixt⁹ papa dũ capt⁹ ⁊ catenatus in ꝓfundo turrꝫ posit⁹ essz: ⁊ semp btm̃ iacobũ inuocaret: apparuit ei sãctus iacob⁹ dicẽs. Veni seq̃re me ĩ galiciã. Et ꝯfractꝫ catenis cũ disparuissz ille vincul̃ ad collũ suspẽsis ad sũmitatẽ turris ꝯscẽdit. ⁊ inde sine aliq̃ lesiõe vnicũ saltũ fecit. cũ tñ turris sexaginta cubitoꝝ altitudinẽ possiderz. Quidã vt ait Beda cũ enorme pctm̃ plurimũ cõmisissz. ⁊ ep̃s ꝯfitentẽ absoluere timuisset. hoĩem illũ cũ cedula in q̃ illud pctm̃ scp̃tũ erat ad sctm̃ iacobũ misit. Cũ g̃ in festo eiusdẽ cedulã sup altare posuissz. ⁊ sctm̃ iacobũ vt illd̃ peccatũ deleret suis meritis exoraret: cedulã postmodũ apuit ⁊ penit⁹ deletũ inueniẽs deo ⁊ scto iacobo gr̃as reddidit et factũ oĩb⁹ publicauit. Triginta viri de lothorĩgia vt ait Ubert⁹ bysuntin⁹ circa annũ dñi. M. lxx. ad sanctũ Jacobũ ꝓperãtes. oẽs vno excepto fidẽ sibi mutui ꝑuitij ꝓmiserũt. Unus igit̃ illoꝝ infirmat⁹ q̃ndecim dieb⁹ a socijs expectat̃. sz tãdẽ a cũctis relinq̃t̃ ⁊ a solo illo q̃ fidẽ nõ ꝓmiserat ad pedẽ montꝫ sci michael̃ custodit̃. sz adue spascente die morit̃. Uiu⁹ aũt ꝓpt̃ illi⁹ loci solitudinẽ et defuncti p̃sentiã ⁊ ĩminentẽ noctꝫ caliginẽ ⁊ gentꝫ barbare feritatẽ valde timuit. Sed stati beatus iacobus in specie eq̃tis sibi, apparẽs ⁊ eũ consolãs ait. Trade mihi hunc mortuũ et tu ascẽde post me sup equũ. Sicq̃ illa nocte ante solis ortũ

dietas q̄ndecim ꝑagentes ad montez gaudij q̄ est dimidia leuga circa sctm̄ iacobū ꝑuenerūt. ibiq̄ sanct⁹ iacobus vtrūq̄ deposuit. p̄cipiēs vt canonicos sancti iacobi ad sepeliendū ꝑegrinum mortuū ꝯuocaret ⁊ suis socijs diceret ꝙ ꝓpter fidē fractā eoꝝ ꝑegrinatio nil valeret. Qui iussa cōpleuit et stupentibus socijs de ei⁹ itinere ea q̄ sctūs Jacob⁹ dixerat intimauit. E Teutonicus q̄dā vt ait Calixt⁹ papa cum filio suo circa ānū dn̄i. M. xx. ad sanctū Jacobū ꝑgens et i vrbe tholosa g̃tia hospitādi diuertēs ab hospite inebriatur ⁊ ab eo i malha argēteus cyph⁹ abscōdit. Mane igit̄ exeūtes q̄si latrones inseq̄ns reuocauit. et ꝙ cyphū argenteū furati fuerit eisdē obiecit. Cui cū dicerēt ꝙ punire eos faceret si apd̄ eos cyphū iuēire possz. et cū apta malha inuēt⁹ fuissz ꝓtin⁹ ad iudicē rapiūt̄ Data g̃ sn̄ia om̄ia q̄ habebāt hospiti tradunt̄. ⁊ vn⁹ eoꝝ ad suspēdiū iudicatur. Sed cū pr̄ ꝓ filio ⁊ fili⁹ ꝓ pr̄e mori vellet tādē filius suspendit̄. ⁊ pr̄ ad sctm̄ iacobū merēs ꝓgredit̄. Igit̄ post trigintasex dies rediēs ⁊ ad corp⁹ filij diuertēs sup eū lamētabiles voces ꝓmebat. ⁊ ecce filius suspēsus ꝯsolari ipsum cepit dicēs. Dulcissime pr̄ ne fleueris. qꝛ nunq̄ mihi sic bn̄ fuit. qm̄ huc usq̄ sctūs iacob⁹ me sustentat ⁊ celesti dulcedīe refocillat. Qd̄ pr̄ audiēs ad vrbē cucurrit ⁊ veniētes populi filiuz ꝑegrini incolumē deposuerūt et hospitē suspēderūt. Refert Hug. de san. vic. ꝙ cuidā ꝑegrino ad sctm̄ iacobuz ꝑgenti diabolus i specie sctī iacobi apparuit. ⁊ de miseria p̄sentz vite pl'a cōmemorās felicē se esse si ob honorē suū se necaret asseruit. q̄ mox gladiū arripuit. ⁊ ꝓtin⁹ seip̄m occidit. Et cū ille i cuius domo hospitatus fuerat suspectus haberet̄ ⁊ mori pl'imū formidaret. cōtinuo q̄ mortu⁹ fuerat reuixit. asserens ꝙ dum demō qui mortē suaserat ad supplicia ip̄m duxisset btūs iacobus mox occurrit. ⁊ ereptū ad thronū iudicis deduxit. ⁊ accusantib⁹ d̄monib⁹ vt vite restitueret̄ obtinuit. Quidā iuuēis de territorio lugdun̄. vt narrat Hugo abbas cluniacen̄. q̄ ad sanctū Jacobū freq̄nter cū deuotōe magna ire solebat. q̄dā vice dū illuc tendere vellet nocte illa in fornicatōez lapsus est. Pergēti igit̄ nocte quadā diabolus in specie sctī iacobi apparuit dicēs. Nosti q̄ sum. Negāti illi dixit diabol⁹. Ego sum iacob⁹ apl's quē singulis annis visitare ꝯsueuisti. Scias ꝙ multū de deuotōe tua gaudebā sz nuꝑ de domo tua egrediēs i fornicatiōez incidisti. ⁊ nō cōfessus ad me accedere p̄sumpsisti. q̄si tua ꝑegrinatio deo et mihi placere possit. Nō sic expedit. sed q̄cūq̄ ad me ꝑegrinādo venire desiderat. prius pctā sua ꝑ cōfessionē debet pādere. et post ꝑegrinādo eadē cōmissa punire Et his dictz demō euanuit. Tūc iuuenis anxiat⁹ domū suā redire ⁊ peccata sua ꝯfiteri deinde iter reīcipe disponebat. Et ecce diabolus apparēs iteꝝ in specie apl'i hoc oīno dissuasit. asserēs ꝙ pctm̄ illō nll'o mō sibi r̄mitteret̄ nisi penit⁹ genitalia sibi mēbra secaret. beatior aūt foret si se vellz occidere ⁊ ꝓ ei⁹ noīe martyr esse. Juuenis igit̄ nocte socijs dormiētib⁹ gladiū accipiēs genitalia sibi p̄cidit. Deīde eodē cultro se ꝑ ventrē trāsfixit. Ex ꝑgefacti socij hoc vidētes ⁊ pl'imū formidātes ꝓtin⁹ aufugerūt. ne suspecti de homicidio haberēt̄. veꝝ cū fouea ei ꝑaretur q̄ fuerat defunctus reuixit. et cūctis fugientib⁹ ⁊ stupētib⁹ q̄ sibi acciderāt enarrauit dicēs. Cū me ad suggestionē demonis occidissem demōes me capiētes versus rhomā deducebāt Et ecce post nos btūs Jacob⁹ ꝓtinus cucurrit. ⁊ demōes de fallacia pl'imū increpauit. Cūq̄ adinuicē diuti⁹ disceptarent cogēte btō iacobo ad q̄dā pratū venimus vbi v̄go beata cū mltis sanctis colloquens residebat. Cui cū btūs Jacob⁹ ꝓ me cōquest⁹ fuisset illa pl'imū demōes increpauit. ⁊ me vi

te restitui p̄cepit. Btūs igit̄ iacob⁹ me
suscipiēs vite reddidit vt videt⁹. Post
triduū ergo solis in illo cicatricib⁹ re-
manētib⁹ iter arripuit. ⁊ inuētis socijs
oīa ꝑ ordinē enarrauit. F Fran
cus q̄dā vt ait Calixtus papa circa an
nū dñi. M.c. cū vxore ⁊ filijs ad san-
ctū iacobū ibat. tū volēs mortalitatez
q̄ erat in frācia fugere. tū sanctū iaco-
bū cupiēs visitare. Qui cū ad vrbem
pāpilonā vēisset vxor eius ibidē obijt.
⁊ hospes totā illius pecuniā sibi cum
iumēto q̄ vehebant̄ pueri vsurpauit.
ille aūt desolat⁹ incedēs pueros q̄sdā
in humeris portauit. q̄sdā ad manuz
trahebat. Cui vir cū asino cōpassione
cōmotus occurrēs sibi asinū cōmoda-
uit vt sup illū pueri veherent̄. Qui cū
ad sanctū iacobū ꝑuenisset eidē vigi-
lanti et orāti sctūs iacob⁹ apparuit. et
an se cognosceret req̄siuit. Cui negāti
ait. Ego sum iacob⁹ apl's q̄ tibi meuz
asinū cōmodaui ⁊ iterꝫ accōmodo re-
uertēti. Sed scito p̄noscens ꝙ hospes
tuus de solario corruēs moriet̄. et oīa
q̄ tibi abstulerat rehabeb̄. Que cū oīa
ꝯtigissent ille domū let⁹ redijt. et pue
ris de asino depositis asin⁹ statim dis
paruit. Quidā mercator a q̄dā tyrā
no iniuste spoliat⁹ in custodia teneba
tur. q̄ deuote sanctū iacobū in sui au-
xiliū inuocabat. Cui sctūs iacob⁹ vigi
lantib⁹ custodib⁹ apparuit. ⁊ vsq̄ ad
turris sūmitatē ip̄m ꝑduxit. Statiq̄
turris adeo se incliauit ꝙ ip̄ius sum-
mitas terre eq̄lis fuit. de q̄ sine saltu d̄
scendēs solut⁹ recessit. Quē custodes
inseq̄ntes licz iuxta eū ꝑgerēt. tñ ip̄m
videre nō poterāt. Dū tres milites vt
ait vbertus bisuntin⁹ lugdunēsis dio
cesis ad sctm̄ iacobū ꝑgerēt vn⁹ eoruz
a q̄dā muliercula rogat⁹ sacculū ip̄ius
amore scti iacobi sup equū suū porta-
bat. Deinde quendā infirmū in via d̄
ficientē inueniēs ip̄m sup equū posuit
⁊ infirmi burdonē cū sacculo mlieris
accipiēs equū parit̄ sequebat̄. Sz fer-
uore solis et labore itineris fract⁹ cum
galiciā aduēissz infirmitate g̃uissima
laborauit. Cūq̄ a socijs de salute aīe
rogaret̄. ille trib⁹ dieb⁹ extitit mut⁹. sz
q̄rto die socijs eius mortē expectātib⁹
g̃uit̄ suspirās ait. Gr̄as deo ⁊ sctō ia-
cobo qꝛ eius sum meritis liberatus.
Cū eni q̄d monebat⁹ facere vellē de-
mones ad me venerūt me tā g̃uit̄ con
stringentes vt nihil q̄d ad salutē aīe
ꝑtineret aliq̄tenus loq̄ possem. Vos
q̄ppe audiebā. sed ꝓrsus rñdere ñ pote
rā. Nūc aūt sctūs iacob⁹ huc intrauit.
ferens in sinistra manu sacculū mlier⁹
in dextra baculū paupis q̄s in via ad
iuuerā. ita vt burdonē ꝑ lācea et saccu
lū ꝑ scuto haberet ⁊ demōes q̄si irat⁹
aggrediēs eleuato baculo terruit ⁊ in
fugā ꝯuertit. Nūc g̃ ecce beati iacobi g̃
tia me libauit ⁊ loquelā restituit. Vo-
cate g̃ sacerdotē ad me. qꝛ diu i hac vi
ta esse nō possum. Et ꝯuersus vni eo-
rū dixit. Amice noli āmodo dño tuo
militare. qꝛ v̄aciter est dānatus ⁊ ma-
la morte in ꝓximo moritur⁹. Sepl'to
aūt socio cū ille dño suo hoc dixissz ille
ꝑ nihilo hoc ducens ⁊ se emēdare ꝯtē
nēs post modicū lancea i bello ꝯfossus
interijt G Cū cuidā viro de vizi
laco vt ait Calixtus papa ad sctm̄ ia
cobū ꝓperāti pecūia defecissz. ⁊ ille mē
dicare erubesceret. sub q̄dā req̄escēs ar
bore somniabat ꝙ sctūs iacob⁹ eū pa-
scebat. Euigilās igit̄ subcinericiū pa-
nē ad caput reppit d̄ q̄ q̄ndecim dieb⁹
vixit q̄usq̄ ad ꝓpria r̄meauit. Singu
lis eni dieb⁹ sufficiēter bis d̄ eo come-
dens. seq̄nti die ip̄m i sacculo integꝫ
inueniebat. Refert Calixt⁹ papa ꝙ
ciuis q̄dā barchinone vrbis circa an-
nū dñi. M.c. ad sctm̄ iacobū veniens
hoc solū postulasse d̄r ne deinceps ab
aliq̄b⁹ hostibus caper̄. Rediēs igit̄ ꝑ
siciliā in mari a saracenis capit̄. ⁊ plu-
ries ab eis ꝑ nundinas vendit̄. sed tñ
sp catene q̄b⁹ ligatus fuerat soluebant̄
Cum aūt iam tredeci vicib⁹ venditus
fuisset ⁊ duplicib⁹ cathenis astrict⁹ eēt
⁊ ille beatū iacobū inuocaret. sanct⁹ ia

cobus eidem apparuit dicēs. Quoniā in ecclesia mea cōsistens. postposita salute anime liberatōem tm̄ corpis postulasti. ideo in hec pricula incidisti. sed quia dn̄s misericors est misit me vt te redimā. Statimq; ruptis cathenis p terras ⁊ castella saracenoꝝ partē quādam cathene in testimoniū hui⁹ miraculi ferens ad terrā suā cunctis videntibus ⁊ stupentib⁹ redijt. Cū eni eum aliq̄s cape volebat visa cathena territus ꝓtinus fugiebat. Sed cū leones alieq; fere in eū p deserta gradientē vel lent insurgere mox visa cathena ꝯcutiebant terore nimio. et in fugā ꝓtinus vertebant. Anno dn̄i. M.ccxxxviij. in vigilia sancti iacobi in q̄dam castro qd̄ dicit pratū inter florētiā ⁊ pistoriū sito. iuuenis q̄dā rustica quadā simplicitate deceptus i segetes tutorꝫ sui ignē apposuit. eo q̄ hereditatē suaꝫ sibi vsurpare volebat. Tent⁹ igit ⁊ confessus ad caudā equi trahēdus incendio adiudicatus est. Qui peccatū ꝯfitens ⁊ sctō iacobo se deuouens cū sup terrā petrosam in sola camisia diutius tractus fuisset. nec i corpe nec in camisia sensit aliquā lesionē. Tandē ad palum ligat. ligna vndecunq; cōgerunt. igne supposito ligna ⁊ vicula cōburūtur. sꝫ ipo semp beatū iacobū inuocāte nec in camisia nec in corpe aliq̄ lesio repitur. Quē dum in ignē vellēt iterato iactare. a populo eripit. ⁊ de⁹ i apostolo suo magnifice collaudat

Legenda xcv A

De sancto Christofero

Christoferus ante baptismū dicebat reprobus. sed postmodū christoferus dictus est. quasi christū ferens. ex eo. s. q̄ christū quattuor modis portauit. s. in humeris p traductiōem. in corpe p macerationē: in mente p deuotionem. in ore p ꝯfessionē vel p̄dicatōꝫ

Christoferus genere cha B

naneus ꝓcerissime stature vultuq; terribilis erat. et duodecim cubitos i lōgitudine possidebat. Qui vt in q̄busdam gestis suis legit cum staret cum quodaꝫ rege chananeorū venit sibi in mentem vt maiorē principem qui in mundo esset quereret. et ad eundeꝫ secum moraturus accederet. Uenit igitur ad quendā maximū regem de quo generalis fama habebat q̄ maiorem mūdus principē non haberet. Quez rex videns libenter recepit ⁊ in sua curia manere fecit. Quadā autem vice ioculator quidam cantōem coram rege cantabat in qua frequenter diabolum nominabat. Rex autem cum fidē christi haberet quādocunq; diaboluꝫ nominari audiebat: protinus in faciē suam crucis signaculuꝫ imprimebat. Quod videns christoferus plurimuꝫ admirabat cur hoc rex ageret: ⁊ quid nam huiusmodi signū sibi vellet. Cū autem de hac re regem interrogaret. ⁊ ille hoc sibi māifestare nollet: respōdit christoferus. Nisi mihi hoc dixeris tecum vlteri⁹ non manebo. Quapropter coactus rex dixit ei. Quandocunq; diabolū nominari audio: hoc signo me munio. timens ne in me potestatem accipiat. mihiq; noceat. Cui Christoferus dixit. Si diabolum ne tibi noceat metuis. ergo ille maior et potentior te esse conuincitur quem tu intantum formidare probaris. Frustratus igitur sum spe mea putans q̄ maiorem et potentiorem mundi dominum inuenissem. Sed iam nunc valeas: quia ipsum diabolum querere volo vt ipsum mihi in dominū assumam: et eius seruus efficiar. Discessit igitur ab illo rege et diabolum querere properabat. Cum autem p quādam solitudinem pergeret. vidit magnam multitudinē militū. quorū quidam miles ferus et terribilis venit ad eum et quo nam pgeret req̄siuit. Cui christoferus respondit. Uado querere dominū diabolum vt ip̄m i dominū

mihi assumam. Cui ille. Ego sum ille
quē queris. Gauisus christofer⁹ se si-
bi in seruū ꝑpetuū obligauit ⁊ ip̄m ꝓ
dn̄o suo accepit. Cū g̊ ambo ꝑgerēt ⁊
in q̄dā via cōmuni q̄ndā crucē erectaꝫ
inuenissent. mox vt diabol⁹ ip̄aꝫ cru-
cem vidit territ⁹ fugit. ⁊ viā deserēs ꝑ
asperā solitudinē christoferū duxit. et
postmodū ip̄m ad viā reduxit. Qd̄ vi-
dēs christoferus ⁊ admirās int̄roga-
uit illū cur intantū timēs viā planam
reliq̄rit ⁊ tantū deuiās ꝑ tā asperā so-
litudinē ierit. Qd̄ cū ille nullaten⁹ si-
bi indicare vellet dixit christofer⁹. Ni-
si mihi hoc indicaueris statī a te disce-
dā. Quapropt̄ cōpulsus diabol⁹ dixit
ei. Quidā hō qui dicit̄ christ⁹ in cru-
cē affixus fuit. cui⁹ crucis signū cū vi-
deo plīmū ꝑtimesco ⁊ territus fugio.
Cui christofer⁹. Ergo ille christ⁹ ma-
ior ⁊ potētior te est. cui⁹ crucis signum
intantū formidas. Inuacuū igit̄ labo-
raui. nec adhuc maiorē ꝑncipē mundi
inueni. Iā nūc valeas. q̄ te volo dese-
rere ⁊ ip̄m xp̄m inq̄rere. ¶ Cū
igit̄ diu q̄sissꝫ q̄s nā sibi christi noticiā
indicaret. tādē ad quēdā heremitā de-
uenit q̄ sibi christū p̄dicauit. ⁊ in eius
fide ip̄m diligēter īstruxit. Dixitq̄ he-
remita christofero. Rex iste cui ꝑuire
desideras istud req̄rit obsequiū. q̄ te
freq̄nter ieiunare optebit. Cui christo-
ferus. Aliđ a me req̄rat obsequiū q̄
istā rem nequaq̄ agere valeo. Rursus
heremita. Multas quoq̄ orōes te si-
bi facere optebit. Cui christofer⁹ Ne-
scio q̄d sit hoc nec hmōi obsequiū ꝑfi-
cere possum. Cui heremita. Nosti talē
fluuiū in q̊ multi trāseūtes ꝑiclitant̄ ⁊
ꝑeunt. Cui christofer⁹. Noui. Et ille.
Cū ꝓcere stature sis ⁊ fortis viribus
si iuxta fluuiū illū resideres. ⁊ cūctos
traduceres regi xp̄o cui ꝑuire d̄sideras
plīmū gratū esset. et spero q̄ ibidem se
tibi manifestaret. Cui christofer⁹ Uti-
q̄ istud obsequiū agere valeo. ⁊ me si-
bi in h̄ ꝑuiturū ꝓmitto. Ad p̄dictum
igit̄ fluuiū accessit ⁊ ibidē sibi habita-
culum fabricauit. portāsq̄ loco baculi
q̄ndā particā in manib⁹ q̄ se in aq̄ su-
stentabat ⁊ oēs sine cessatiōe trāsfere-
bat. Euolutis multis diebꝫ cū in do-
mūcula sua q̄escerꝫ audiuit vocē cuius-
dā pueri se vocātis et dicētis. Christo-
fere vēi foras ⁊ meip̄m traducas. Cō-
citus christoferus exilijt sed neminē
repperit. Rediēsq̄ in domūculā suā p̄-
dictā. iterꝫ vocē se acclamātis audiuit
Qui rursus foras cucurrit. sꝫ neminē
inuenit. Tercia vice ab eodē vt p̄us vo-
catus exijt. et puerꝫ q̄ndā iuxta ripam
fluminis inuenit. Qui christoferꝫ vt se
traduceret obnixe rogauit. Christofe-
rus igit̄ puerꝫ sibi ī humeris eleuans
⁊ baculū suū accipiēs flumē trāsitur⁹
intrauit. Et ecce aq̄ flumīs paulatim
intumescebat. et puer instar plūbi gra-
uissime pōderabat. q̄ntoq̄ magis ꝓ-
cedebat tāto ampli⁹ vnda crescebat. ⁊
puer magis ac magꝫ christoferi hume-
ros pōdere ītolerabili dep̄mebat adō
vt christoferus ī angustia mlta posit⁹
esset. ⁊ se ꝑiclitari plīmum formidaret
Sed cū vix euasissꝫ ⁊ fluuiū trāsfretas-
set. puerꝫ i ripa deposuit eiq̄ dixit. In
magno ꝑiculo puer me posuisti ⁊ adō
pōderasti q̄. s. totū mūdū sup̄ me ha-
buissem vix maiora pōdera ꝑsensissꝫ.
Ad quē puer rn̄dit. Ne mireris chri-
stofere. q̄ nō solū sup̄ te totū mūdum
habuisti. sed etiā illū q̄ creauit mūduꝫ
tuis humerꝫ baiulasti. Ego enī sum
xp̄s rex tuus cui in h̄ ope ip̄e deseruis
Et vt me verꝫ dicere cōprobes cū per-
trāsieris baculū tuū iuxta domūculaꝫ
tuā in terrā fige ⁊ mane ip̄m floruisse
et fructificasse videbis. Statimq̄ ab
oculis eius euanuit. Ueniēs igit̄ chri-
stoferus cū baculū suū in terrā fixisset
mane surgens inuenit ip̄m ad moduꝫ
palme frōdes et dactilos ꝓtulisse. P⁹
hoc autē samon ciuitatē licee venit. v-
bi dum eoꝝ linguā nō ītelligeret ora-
uit dn̄m vt illius lingue sibi ꝯcederet
intellectū. Dū autē in p̄ce cōsisteret iu-
dices eū insanū putātes eū reliq̄runt.

Assecutus christofer⁹ qđ petebat vul
tū ogiens ad loca certamis vēit. z xpi
anos q̄ torq̄bantur in dño ꝓfortabat.
Tunc vn⁹ ex iudicib⁹ in facie eū gcus
sit. Cui christofer⁹ vultū discooperies
dixit. Nisi christian⁹ essem meā ꝓroti
nus iniuriā vindicassem. Tūc christo
ferus virgā suā in terrā fixit z vt ꝓpter
ꝙuersione populi fronderet dñm exo
rauit. Qđ dū ꝓtin⁹ factū fuisset octo
milia hominū crediderūt. Rex aūt. cc.
milites q̄ eū ad se adducerēt misit. Et
cū eū orantē inuenissent. z sibi hoc in
timare timerēt iterū rotidē misit. Qui
et ipi cū eo orāte ꝓtin⁹ oraverūt. Sur
gēs christoferus dixit eis. Quid q̄ritꝭ
Qui eius vultū vidētes dixerūt. Rex
misit nos vt te ad ipm vinctū ducam⁹
Quib⁹ christoferus. Si ego voluero
nec solut⁹ nec ligat⁹ a vobis duci po
tero. Dicūt ei. Si ergo nō vis vade li
ber quocūq̄ volueris z nos regi dice
mus q̄ re nequaq̄ inuenim⁹. Non ita
inquit. sed ego vobiscū vadā. Ipe au
tem eos ad fidē cōuertit. et ab eis ma
nus sibi tergo ligari fecit. et se regi vin
ctū ꝓsentari. Quem rex videns territ⁹
est. z de sede sua ꝓtinus corruit. Dein
de a seruis suis leuat⁹ de noie suo z pa
tria eū interrogauit. Cui christoferus
Ante baptismū reprob⁹ dicebar. nūc
aūt christoferus voco. Cui rex. Stul
tū tibi nomē ipositisti christi. s. crucifi
xi. qui nec sibi ꝓfuit nec tibi ꝓdesse po
terit. Nūc ergo chananee malefice q̄re
nō sacrificas dīs nostris. Cui christo
ferus. Recte vocaris dagnus. q̄ tu es
mors mūdi. soc⁹ diaboli. dī aut̄ tui
sunt opa manuuꝫ hominū. Cui rex.
Inter feras nutrit⁹ es z nō potes nisi
feralia et hoib⁹ incognita loq̄. Nūc er
go si sacrificaueris magnos honores
a me ꝙsequeris. sin aūt supplicꝭ ꝙsu
meris. Nolentē ergo sacrificare i carce
rē mitti iussit. ac illos milites q̄ ad xpō
fez missi fuerāt ꝓ xpi noie decollari fe
cit. Deinde duas formosas puellas q̄
rū vna dicebat nicea z altera aḋlina se
cū in carcere recludi fecit. ꝓmittens eis
mlta mūera si eū ad peccādū secū alli
cerēt. Qđ vidēs christofer⁹. ꝓtin⁹ i ora
tōꝭ se dedit. sed cū a puellis plausu ma
nuū z amplexib⁹ vrgeret surrexit z ait
illis. Quid q̄ritꝭ z ob quā causaꝫ huc
introducte estis. At ille claritate vult⁹
eius gterrite dixerūt. Miserere nr̄i sā
cte dei vt in deū quē ꝓdicas credere va
leamus. Qđ audiēs rex eas ad se du
ci fecit dicēs. Ergo et vos seducte estis
Per deos iuro q̄ nisi dīs sacrificaue
ritis mala morte pibitis. Que rndēte
Si vis vt sacrificem⁹. iube plateas mū
dari. z oēs ad tēplū ꝓgregari. Quo fa
cto cū ille introisset tēpluꝫ soluentes
cingulū suū posuerūt in colla deorum
z ad terrā trahētes in pulueꝛē ꝓfrege
rūt. dixerūtq̄ astantib⁹. Ite z vocate
medicos vt curēt deos vros. Tūc ius
su regis aḋlina suspendit. et ligato ad
ei⁹ pedes ingenti saxo mēbra ei⁹ om
nia dirūpūt. Que cū migrasset ad do
minū. soror ei⁹ nicea in ignē ꝓiecit. sꝫ i
de illesa exiens ꝓtin⁹ decollat. Post h̄
christofer⁹ regi ꝓsentat. Qui iussit eū
virgis ferreis cedi z cassidē ferreā z ig
neā in caput ei⁹ poni. deinde scamnuꝫ
ferreū fieri fecit. et christofez ibidem li
gari. z ignē iniecta pice succēdi. Sed i
star cere scānū ꝓfringit. z christoferus
illesus egredit. Deinde iussit eū ad sti
pitē ligari. et a. cccc. militib⁹ sagittari.
Sagitte aūt oēs in aere suspēdebant.
nec ipm aliq̄ cōtingere potuit. Rex au
tē putans ipm a militib⁹ sagittatū cū
eidē insultaret subito vna de sagittꝭ ab
aere veniēs z retro se vertēs regē i ocu
lo gcussit et ipm ꝓtin⁹ excecauit. Cui
christoferus. Crastina die ꝓsūmādus
sum. Tu igit tyrāne lutū de sanguine
meo facies. oculū inunges z sanitatez
recipies. Tūc iussu regis ad decollan
dū ducit. et ibi sua ore decollat. Rex
aūt modicū de sanguīe eius accipiens
z sup oculū suū ponens ait. In nomi
ne dei z sancti christoferi. Et cōtinuo
sanus effect⁹ est. Tūc rex credidit dās

p̄ceptū vt si q̄s deū et sanctū christofe
rū blasphemaret cōtinuo gladio ferire
tur. Ambro. aūt in p̄fatōe sic ait de h̄
martyre. Christofero tante v̄tutis cu
mulū ⁊ doctrine gr̄am dn̄e ꝯtulisti vt
q̄dragintaocto milia hoīm de gentili
tatis errore ad christiani dogmatꝫ cul
tū choruscantib⁹ miracul' reuocauit. q̄
q̄ niceā ⁊ aquilinā publico lupanari
longo tp̄e sub meretricia sorde famu
lātes ad castitatꝫ habitū puocauit. eas
demq̄ coronā p̄cipe edocuit. ꝓp̄tea in
ter igneū rogū ferreo scāno ꝯstrict⁹ ni
miū calorē nō timuit. atq̄ p̄ diē ītegꝝ
omniū militū sagittis trāsfigi nō po
tuit. Ceteꝝ vna ex his carnificis ocu
lū collisit. cui tn̄ beati martyris cruor
mixtus cū terra lumē restituit. ⁊ corp̄is
cecitatē tollēdo illumīauit ⁊ mentem.
Nā ⁊ apd̄ te veniā impetrauit atq̄ vt
morbos ⁊ infirmitates repellat suppli
citer obtinuit.

Legenda xcvj. A

De septem dormientib⁹

Septem dormiētes in
ciuitate ephesi orti sūt. De
cius aūt imp̄ator p̄sequens
xp̄ianos cum vēisset ephe
sum iussit edificari tēpla in medio ciui
tatis. vt oēs cū eo miscerent̄ sacrificijs
idoloꝝ. Cū ergo oēs christianos inq̄
ri iussisset. ⁊ vinctos aut sacrificare aut
mori cōpelleret. tātus penaꝝ terror cū
ctis inerat q̄ amicus amicū ⁊ filiū pa
ter. ⁊ p̄rem fili⁹ abnegabat. Tūc in il
la vrbe inuēti sunt xp̄iani septē. maxi
mianus. malch⁹. marcian⁹ dionysius
iohānes. serapion. ⁊ cōstantin⁹. Qui
hoc videntes nimis dolebāt. Et cū es
sent p̄mi palacij sacrificia idoloꝝ sper
nētes in domo sua se celabāt ⁊ ieiunijs
⁊ orōib⁹ vacabāt. Accusati igit̄ an̄ de
ciū statuunt̄. ⁊ cōprobati v̄aciter xp̄ia
ni dato eis resipiscēdi spacio vsq̄ ad re
ditū decij dimittunt̄ At illi p̄rimoniū
suum interim inter paupes expēdētes
inito ꝯsilio in montē celion secesserūt.
⁊ ibi esse secretius decreuerūt. Diu er
go sic latentes vnus eoꝝ sp̄ ministra
bat. ⁊ quotiēs intrabat vrbē figura se
mendici ⁊ habitu vestiebat. Cū g̃ de
cius in vrbē redisset ⁊ eos ad sacrificā
dū p̄quiri iussisset malchus mister eo
rum territ⁹ ad socios redijt. ⁊ eis furo
rem imp̄atoris indicauit. Qui cū g̃ui
ter terrerent̄. malchus allatos panes
eis apposuit. vt cibo ꝯfortati fortiores
ad p̄lium redderent̄. Postq̄ aūt cena
bāt sedentes ⁊ colloq̄ntes in luctu ⁊ la
chrymis subito sicut deus voluit dor
mierūt. Mane facto cuꝫ q̄siti fuissent
⁊ inueniri nō possent ⁊ deci⁹ dolerꝫ q̄
tales iuuenes p̄didisset. accusati sūt q̄
hucusq̄ in monte celion latuissent. et
sua xp̄ianis paupib⁹ erogantes in suo
ꝓposito p̄manerēt. Iussit ergo decius
vt p̄entes eoꝝ adessent. ⁊ cōminat⁹ est
eis mortē nisi de eis dicerēt quicq̄d sci
rent. Illi aūt eos similit̄ accusauerūt.
⁊ diuitias suas paupib⁹ expēdisse con
questi sunt. Tūc cogitās q̄d de eis fa
ceret nutu dei iussit os spelūce lapidi
bus obstrui vt ibi morerent̄ fame ⁊ in
opia circūclusi. Qd̄ ministri q̄dē fece
rūt. Et duo christiani theodor⁹ ⁊ rufi
nus eoꝝ martyriū describētes caute i
ter lapides posuerūt. Mortuo igr̄ de
cio. ⁊ tota illa generatōe post ānos. ccc
lxxij. āno. xxx. imperij theodosij pullu
lauit heresis eoꝝ q̄ negabant resurre
ctōem mortuoꝝ. Unde tristat⁹ theo
dosi⁹ xp̄ianissim⁹ imp̄ator q̄ fidē taꝫ
impie agitari videbat indutus cilicio
sedens in interiori loco p̄ singulos di
es flebat. Qd̄ videns misericors deus
ꝯsolari lugentes ⁊ ꝯfirmare spem de
resurrectōe voluit mortuoꝝ et thesau
rū sue pietatꝫ ap̄iens ita p̄dictos mar
tyres suscitauit. Misit siq̄dem in cor
cuiusdā ciuis ephesi vt in illo mōte e
dificaret stabula pastorib⁹ suis. Cemē
tarijs spelūcā ap̄ientib⁹ surrexerūt scti
⁊ seinuicē salutantes putabāt se tātuꝫ
vna nocte dormisse. ⁊ p̄dianā tristiciā
recordantes interrogauerūt malchuꝫ

qui eis mistrauerat q̄d de eis Decius decreuisset. At ille respōdit. Sicut dixi in sero q̄siti fuim⁹ vt idolis imolemus. Ecce q̄d de nobis cogitat impator. Rn̄dit maximianus. Et deus scit ꝙ nō sacrificabim⁹. Cunq̄ socios confortasset iussit malcho vt emptur⁹ panes ad vrbē descēderet ⁊ plēs q̄ꝫ heri afferēs panes q̄d iussisset impator rediens nūciaret. Tollens ḡ malch⁹ q̄nq̄ solidos de spelūca exijt. ⁊ videns lapides miratus est. Sed aliud cogitās parū de lapidib⁹ cogitauit. Veniens igit̄ timidus ad portā vrbis valde miratus est vidēs suppositū signū crucis Unde ꝑgens ad alterā portā dū idez signū inuenit vltra modū miratus est Vidēs oēs portas signo crucis apposito. et mutatā ciuitatē. signāsq̄ se ad primā portā redijt se existimās somniare. Unde se ꝯfirmās ⁊ vultū opiens vrbē ingredit̄. ⁊ veniēs ad venditores panū audiuit hoīes loq̄ntes de christo. et amplius stupefactus ait. Quid est inq̄t ꝙ heri nemo audebat xp̄m nominare ⁊ nūc omnes xp̄m confitētur. puto ꝙ hec nō ē ephesoꝝ ciuitas q̄ aliter edificata est. sed aliā ciuitatē nescio talē. Et cū interrogās audisset hanc esse ephesum errare veraciter se putauit ⁊ redire ad socios cogitauit. Accessit tn̄ ad eos q̄ panē vendebāt. Et cuz argenteos ꝓtulisset mirati venditores dicebant adinuicē ꝙ ille iuuenis antiquū thesauꝝ inuenisset. malch⁹ vero eos adinuicē loq̄ntes videns putabat ꝙ vellēt eū trahere ad impatorē. ⁊ territus rogauit eos vt se dimitterēt ⁊ panes ⁊ argenteos retinerēt. At illi tenētes eū dixerūt ei. Unde es tu. q̄ thesauros antiquoꝝ impatorū inuenisti. indica nobis ⁊ erimus socij tecū et celabimus te q̄ aliter celari non potes. Malchus ꝟo nō inueniebat quid diceret illis p̄ timore. Illi ꝟo vidētes eū tacētē misso fune ī collo ei⁹ trahebāt ꝑ vicos vsq̄ in mediū ciuitatis Et exijt rumor ad oēs ꝙ q̄dam iuuenis thesauros inuenisset. Congregatis ergo ad eū vniuersis ⁊ eū mirātib⁹ volebat eis satisfacere ꝙ nihil inuenerat. Et circū spiciēs oēs a nemine cognosci poterat Et ꝓspiciēs in populū volebat cognoscere aliquē de ꝯsanguineis suis quos veraciter viuere putabat. et nullū inueniēs stabat q̄si insanus in medio populi ciuitatis. Qd̄ cū audisset sanct⁹ Martinus ep̄us ⁊ antipater ꝓcōsul q̄nuꝑ in vrbē aduenerat mādauerūt ciuib⁹ vt eum caute adducerēt et argenteos eius. Cunq̄ a ministris traheret̄ ad eccl̄iam. putabat ꝙ ducerēt̄ ad impatorē. Ep̄s igit̄ et ꝓcōsul mirātes argenteos iterrogauerūt eū vbi thesaurū incognitū inuenisset. At ille respondit se nihil penitus inuenisse. sed d̄ sacculo ꝑentū suoꝝ eosdē denarios habuisse. Et interrogatus cuius ciuitat⁹ esset respondit. Bene scio ꝙ hui⁹ ciuitatis sum. si tn̄ hec est ciuitas ephesorū. Proconsul dixit. Fac venire ꝑentes tuos vt testent̄ ꝓ te. Quos cum nomiasset et nullus eos cognosceret dicebant eum se fingere vt aliquo modo euaderet. Et ait ꝓconsul. Quō credimus tibi ꝙ hoc argentū parentū tuoꝝ fuerit cū scp̄tura ei⁹ habeat pl⁹ q̄ꝫ tricētos septuaginta septē ānos. ⁊ sit p̄moꝝ dieꝝ decij ipatoris. et in nullo sil̄es sint argēteis nr̄is. et quō ꝑentes tui añ tātū tp̄s fuerūt. tu ꝟo iuuenis vis decipere sapiētes ⁊ senes ephesi. Idcirco iubebo te legib⁹ tradi donec ꝯfitear⁹ q̄d inuēisti. Tūc ꝓcidens malch⁹ añ eos dixit. Pro deo dn̄i dicite mihi qd̄ vos interrogo. ⁊ ego dico vobis qd̄ est ī corde meo. Deci⁹ impator q̄ fuit in hac ciuitate vbi nūc est. Ep̄us dixit. Fili nō est hodie in terra q̄ deci⁹ noiet̄ imperator āt fuit añ lōgū tp̄s. Malch⁹ āt dixit. In h̄ dn̄e ita stupeo ⁊ nemo credit mihi. sed seq̄mi me ⁊ on̄dā vob̄ socios meos q̄ sunt in mōte Celion ⁊ ip̄is credite. Hoc enī scio ꝙ a facie decij impatoris nos fugimus. et ego sero vidi ꝙ īgressus ē deci⁹ ī hāc vrbē si tn̄ hec ē

ciuitas ephesi. Tūc eps cogitās in se metipo dixit pcōsuli Quia visio ē quā de⁹ vult ostendere in iuuene isto. Per rexerūt ergo cū eo. ⁊ ciuitatꝫ plima mltitudo. Et ingressus est pmo malch⁹ ad socios suos. ⁊ post eū episcop⁹ igrediens inuenit inter lapides lras sigillatas duob⁹ sigillis argēteis. ⁊ ꝯuocato populo legit eas ⁊ audiētib⁹ ⁊ admirātib⁹ cūctis. Et videntes sctōs dei sedētes in spelūca. ⁊ facies eoꝝ tanq̄ rosas florentes pcidētes glificauerūt deū Statiq̄ eps ⁊ pcōsul miserūt ad theodosiū impatorem rogātes vt cito veniret ⁊ miracula dei nup ostensa videret. Qui ptinus surgēs de humo ⁊ de sacco in q̄ lugebat glificans deū venit a cōstantinopoli ephesum Et obuiātibus ei cūctis ascēderūt sil oēs ad spelūcā. Et mox vt scti viderūt impatorem resplēduerūt facies eoꝝ sicut sol. Et ingressus impator pcidit ante eos glificās deū. Et surgens amplexat⁹ ē eos. ⁊ sup singulos fleuit dicēs. Sic video vos tanq̄ viderē dñm resuscitātē lazarū. Tunc dixit sctūs maximianus ad eū. Crede nobis q̄ ꝓpter te r̄suscitauit nos de⁹ ante diē magne resurrectōnis vt credas indubitāt q̄ resurrectō mortuoꝝ est. Vere eni resurrexim⁹ ⁊ viuimus Et sicut infans est i vtero matrꝫ nō sentiēs lesionē et viuit. sic fuim⁹ viuentes iacētes ⁊ dormiētes et nō sentiētes. Et his dictis videntib⁹ cunctis inclinātes capita sua i terrā obdormierūt ⁊ tradiderūt spūs suos ꝑm dei imperiū. Surgēs aūt impator cecidit sup eos flens ⁊ deosculās eos. Et cū iussisset fieri loculos aureos i q̄b⁹ mitterētur i ipa nocte apparuerūt impatori dicētes vt sicut hacten⁹ iacuerāt in terra et ex terra resurrexerāt. ita eos dimitteret donec de⁹ iteꝝ eos suscitaret. Iussit g̃ impator locū illū inauratis lapidib⁹ adornari. et oēs epos resurrectōꝫ ꝯfitētes absolui. Qd. ccclxxij. annis dormisse dicūt dubiū eē pōt. qꝛ anno dñi. ccccxlviij. surrexerūt. Decius autē regnauit vno tm̄ anno ⁊ trib⁹ mēsibus scꝫ anno dñi. cclij. ⁊ ita nō dormierunt nisi. cxcvj. annis.

Legenda xcvij A

De sanctis Nazario ⁊ Celso

Nazarius dicitur quasi nazareus. qd̄ iterp̄tat cōsecratus vel mūd⁹. vl sepatus vel florid⁹ aut custodiens. In hoīe repiunt hec q̄nq̄ .s. cogitatio affectio. intētio. actio ⁊ locutio. Cogitatio aūt dꝫ eē sctā. affectō munda. intentio recta. actio iusta. ⁊ locutō moderata. Hec oīa fuerūt in btō nazario. Habuit eni cogitatōeꝫ sctāꝫ. et inde d̄r ꝯsecrat⁹. Affectōem mūdā. et inde d̄r mūd⁹. Intentōneꝫ rectā. ⁊ inde d̄r sepatus. Intētio enim ē q̄ sepat opa. qꝛ ex oclo simplici corp⁹ luciduꝫ. ex oculo neq̄ corpus tenebrosū creat. Actionē iustā. ⁊ inde d̄r florid⁹. qꝛ iustus florebit sicut liliū. Locutōeꝫ moderatā. ⁊ inde d̄r custodiēs. qꝛ custodiuit vias suas vt nō delinq̄ret i lingua sua. Celsus q̄si excelsus. qꝛ se sup se extulit dū etatē puerilē v̄tute animi supauit. Hoꝝ vitā ⁊ passionē Ambrosius i libro Geruasij et pthasij reppisse dicit. In q̄busdā aūt libris legit q̄ q̄dā phus nazario deuot⁹ ei⁹ passiōem ꝯscripsit. quā Cerati⁹ q̄ sctōꝝ corpora sepelierat ad caput ipoꝝ posuit.

Nazarius fili⁹ illustrissimi viri noīe affricani sed iudei. ⁊ beate Perpetue xp̄ianissime et romanoꝝ nobilissime. ⁊ a btō Petro apostolo baptizate. cū hr̄et. ix. ānos plimū mirabat videns p̄rem suū et matrē in obs̄uatōne religiōis tā dissilr̄ variari. ⁊ q̄ mater sua legē baptismi p̄r v̄o su⁹ legē sabbati seq̄ret. Vñ cui magis adherere d̄beret plimū dubitabat. cū vterq̄ ad fidē suā eū attrahere niteret Tandē nutu dei vestigijs mr̄is adhesit. ⁊ a btō Lino papa sacꝝ baptisma suscepit. Quod p̄r intelligēs cepit ipꝫ a sctō ꝓposito auertere. ⁊ tormētorum

genera que christianis inferũt ꝑ ordi-
nẽ explicare. Q, aũt dicit eũ a Lino
papa baptizatũ forte itelligit. nõ qui
tunc papa erat. sed q̃ futur⁹ erat. Na-
zari⁹ eni post baptismũ sicut ifra patz
annis mltis suꝑuixit. qui tñ a nerone
martyriũ ꝑtulit. qui petrũ anno vlti-
mo sui imꝑij crucifixit. Lin⁹ autẽ post
mortẽ petri papa fuit. Cũ aũt pr̃i nul
latenus assentiret sed poti⁹ christũ cõ
stantissime ꝑdicaret. ad ꝑces ꝑentũ q̃
ne occideret timebãt de vrbe roma ex
ijt. ⁊ septẽ saumarios d̃ ꝑentũ diuitijs
oneratos accipiẽs. ꝑ ciuitates ytalie ve
nit ⁊ oĩa pauꝑib⁹ erogauit. Decio aũt
anno digressiõis sue a roma placẽtiã
⁊ inde mediolanũ adueniẽs sctõs ger
uasiũ ⁊ ꝓthasiũ ibidẽ ĩ carcere detine-
ri reꝑꝑit. Audito aũt ꝙ nazari⁹ ꝑdi-
ctos martyres aniaret. cito ad ꝑfectuz
ducit. ⁊ in ꝯfessiõe xp̃i ꝑdurãs fustib⁹
ꝟberat. Et sic ex vrbe illa ꝓiect⁹ dum
de loco ad locũ ꝑgeret mr̃ ei⁹ q̃ obie-
rat sibi apparuit ⁊ filiũ suũ ꝯfortãs vt
ad gallias ꝓperaret admonuit. Cũq̃
ad vrbẽ gallie q̃ gemellus dicit adue-
nisset ⁊ ibidẽ plimos ꝯuertisset quedã
matrona filiũ suũ noie celsum elegãtẽ
pueꝝ sibi obtulit. rogans vt ip̃m bap
tizaret ⁊ secũ duceret. Qd̃ ꝑfect⁹ galli
arũ audiẽs. ip̃m cum puero celso retro
manib⁹ vinctũ ⁊ collo cathena constri
ctũ in carcere reclusit. vt eũ in crastino
tormẽtis afficeret. Tũc vxor sua misit
ad eũ asserens iniustũ esse iudiciũ vt ĩ
nocẽtes occideret. ⁊ deos oĩpotentes
vindicare ꝑsumeret. Quib⁹ ꝟbis ꝑses
correctus sctõs absoluit. sed ne ibi pre
dicare ꝑsumerẽt admonuit ⁊ interdi-
xit. Venit aũt ad vrbẽ treueris. et ibi
christũ ꝑmitus ꝑdicãs ⁊ multos ad fi
dem xp̃i conuertẽs ibidẽ sibi ecclesiaz
edificauit. Quod audiẽs Corneli⁹ vi-
cari⁹ Neroni imꝑatori mãdauit. qui
centũ milites ad eũ capienduz misit.
Quẽ cũ illi iuxta oratoriũ qd̃ sibi con-
struxerat inuenissent manus eius liga
uerũt dicentes. Magn⁹ nero te vocat
Quib⁹ nazarius. Incõpositus rex in-
cõpositos milites habet. Quare eniz
veniẽtes honeste nõ dixist⁹ nero te vo
cat et venissem. Vinctũ igit ad nero-
nem ducebãt. et pueꝝ celsum plorãtez
alapis cedentes vt seq̃retur vrgebãt.
Quos cũ nero vidissz iussit eos in car
cere recludi. donec ip̃os supplicijs ex-
cogitatis ꝑimeret. Interea cũ Nero
q̃dã vice ad capiẽdas feras misissz ve
natores. subito feraꝝ multitudo erũ-
pens viridariũ Neronis intrauit. vbi
mltos lacerauit ⁊ plerosq̃ occidit. in
tãtũ vt nero turbat⁹ diffugeret et vul
nerato pede vix ad palaciũ ꝑueniret.
Multis autẽ dieb⁹ illi⁹ vulneris do-
lore decũbens tãdem Nazarij ⁊ Cel-
si meminit. ⁊ putauit deos sibi iratos
fuisse eo ꝙ tãdiu ip̃os viuere permisit
Jussu igit imꝑatoris milites nazariũ
calcib⁹ tũdentes ⁊ pueꝝ ꝟberãtes de
carcere eduxerũt et corã imꝑatore sta-
tuerũt. Videns aũt nero faciẽ eius ĩ-
star solis se fantastice deludi putauit.
⁊ vt magicas artes deponeret sibi di-
xit. ac vt dijs ĩmolaret ꝑcepit. Duct⁹
ergo nazari⁹ ad tẽplũ rogauit vt oẽs
exirẽt. ⁊ sic eo orante oĩa idola sunt cõ-
fracta. Qd̃ audiẽs nero iussit eũ ĩ ma-
ri ꝑcipitari: ꝑcipiẽs vt si forte euaderz
ip̃m inseq̃ntes igni cõburerẽt ⁊ pulue
rẽ eius in mare ꝓijcerẽt. Nazarius igi
tur et puer Celsus naui imponunt. et
in mediũ pelagus ꝑducti ibi ꝑcipitãt.
Sed statim circa nauẽ tẽpestas maxi
ma concitat. ⁊ circa sctõs trãquillitas
magna ceruit. Cum illi ꝑiclitari time
rent. et maloꝝ que in sctõs ꝯmiserant
peniterẽt. ecce Nazarius cũ puero cel-
so sup aquas ambulãs hilari vultu eis
dem apparuit. ac sup nauẽ cõscendens
ip̃is iã credentib⁹ orõne sua mare pla-
cauit. ac inde cũ eis ad locũ ꝑ passus fe
re. dc. iuxta vrbem ianuẽsem peruenit
Vbi cum diutius ꝑdicasset. mediola
nũ tandẽ vbi sanctos geruasiũ ⁊ pro-
thasiũ reliquerat venit. Qd̃ cũ anoli-
nus ꝑfectus audiuisset eum remanẽte

Celso in domo cuiusdā matrone ī exi-
liū direxit. Nazarius ꝟo romā veniēs
ꝛ p̄rem suū iā senē et christianū inueni
ens quō ꝯuersus fuerit inq̄siuit. Qui
dixit apl'm petrū sibi apparuisse. ꝛ vt
p̄cedentes se ad christū vxorē ꝛ filiū se
q̄ret admonuisse. Deide a tēploꝝ pon
tificib⁹ ad vrbem mediolanū vnde ro
mā in exiliū missus fuerat redire cū in
iuria multa ꝯpellit. Ubi cū puero cel
so p̄sidi p̄sentat. Qui educt⁹ extra por
tā romanā in loco q̄ dicit tres muri cū
puero Celso decollat⁹ est. Quoꝝ cor-
pa cū christiani rapuissent ꝛ in ortꝫ su
is collocassent. in ip̄a nocte sancto cui
dā nomine Ceratio apparētes dixerūt
vt eoꝝ corpa in domo sua ꝓpter Nero
nē ꝓfundi⁹ sepeliret. Quib⁹ ille. Que-
so dñi sanate prius filiā meā paliticaꝫ
Que cū cōtinuo sanata fuisset corpa
eoꝝ tulit. ꝛ vt iusserāt sepeliuit. P⁹
longū ꝟo tp̄is dñs corpa eoꝝ btō am
brosio reuelauit. Celsuꝫ ꝟo in loco suo
relinq̄ns nazariū cū sanguine recēti q̄
si eadē hora sepultū miro odore fragn
tē ītegꝝ ꝛ incorruptū cū capillis ꝛ bar
ba repiens ip̄m ad eccl'iam apl'oꝝ trā
stulit: et ibi honorifice sepeliuit. Cel-
sum quoq̄ inde postmodū sustulit. et
in eadem eccl'ia collocauit. Passi sunt
aūt sub nerone q̄ cepit circa annos do
mini. lvij. De hoc martyre sic dicit
Ambro. in p̄fatōe. Martyr sctūs ro-
seo lustrat⁹ cruore nazari⁹ celeste meru
it conscēdere regnū. Qui dū ꝑ innūe-
ra tormentoꝝ supplicia crudeli⁹ vexa-
ret tyrannicā rabiē fidei constātia su-
pabat. Nec potuit ꝑsecutoꝝ illatis ce-
dere minis. q̄n ꝓ se certante ip̄e actor
victorie xp̄s dñs dimicabat. Ducit in
terea ad templū idolis p̄libare ꝓpha-
nis quoꝝ portēta diuino fult⁹ p̄sidio
mox vt ingressus est redegit ī puluerē.
Ob hoc liq̄das maris in vndas lōgi
us a terra ꝓiectus angelici munerꝫ fa
mulatu solida int̄ fluctus vestigia p̄fi
gebat. O felix ꝛ inclitus dñi p̄liator q̄
mūdi aggressus p̄ncipē inumerā po-
puli multitudinē vite sociauit et̄ne. O
magnū ꝛ ineffabile sacramētū. vt ꝺ il
loꝝ poti⁹ salute letet eccl'ia q̄s punisse
mūdus exultat. O btā mater natorū
suoꝝ gl'ificata tormētis. q̄s nō plāctu.
nō gemitu ad inferna deducit. sꝫ ad ce
lestia eterna migrātes ꝑpetua laude
ꝓsequit. O testis fragrātissime nitore
celesti fulgide. cui⁹ inestimabil' odor
sabeicis p̄pollet aromatib⁹. Quē Am
brosi⁹ repiens pennē patronū dedit ꝛ
medicū fidei ꝓpugnatorē. sacri prelij
bellatorē. Tu dudū multo latitantez
puluere dracmā iuenis accēsa ꝟbi vir
tute supna. Ut pateāt cūctis tua chri
ste munera seclis. Angelicos cernant
humanaq̄ lumina vult⁹. Hec Amb.

Legenda xcviij A

De sancto Felice papa

Felix loco Liberij in
papā eligit ꝛ ordiat. Cum
eni liberi⁹ papa nollꝫ arria
ne heresi assentire missus ē
in exiliū a cōstantio filio ꝯstātini. ꝛ ibi
per triēniū morat⁹ est. Quapropt̄ vni
uersus clerus roman⁹ loco ei⁹ felicē or
dinauerūt. ip̄o Liberio volēte ꝛ ꝯsen-
tiēte. Qui q̄dē felix cōcilio ꝯuocato co
rā. xlviij. ep̄is cōstantiū impatorē. arri
anū hereticū. et duos p̄sbyteros sibi fa
uētes ꝯdēnauit. Quapropt̄ ꝯstantius
indignat⁹ felicē de ep̄atu suo deiecit. ꝛ
Liberiū eo pacto reuocauit vt. s. solū-
modo cōstātio ꝛ alijs q̄s felix dānaue
rat cōmūicaret. Liberi⁹ igit̄ tedio affe
ct⁹ exilij ī heretica p̄uitate subscp̄sit. et
sic intantū ꝑsecutio excreuit vt q̄ꝫ plu-
rimi sacerdotes ꝛ clerici Liberio nō ꝓ
hibēte intra eccl'iaꝫ sunt necati. Felix
ꝟo de ep̄atu deiect⁹ cū ī p̄sidio suo ha-
bitaret. inde educt⁹ martyriū capitis
obtrūcatiōe ꝓmeruit circa annos dñi
cccxl. Legēda xcix. A

De sctis Simplicio et Faustino.

Simplicius et fausti
nus frēs cū sacrificare ꝯtē-

nerēt sub dyocleciano rome mlta sup plicia ꝑtulerūt. Tandē data sup eos sentētia ꝺcollati sunt. ⁊ in tyberim cor ꝑa eoꝝ ꝓiecta. Soror aūt eoꝝ noīe be atrix eoꝝ corꝑa de flumīe leuauit ⁊ ho norifice sepeliuit. Lucretiꝰ aūt ꝑfectus ⁊ eiꝰ vicariꝰ dū ꝑdiū ipoꝝ ambiret eā teneri fecit. ⁊ vt idol'imolaret ꝑcepit. Quā renuentē lucretiꝰ nocte a ꝓuis su is ꝑfocari ꝑcepit. Cuiꝰ corpus Luci na ꝟgo rapiēs iuxta frēs suos sepeliuit Post h ꝑfectus Lucretiꝰ ꝑdiū ipm in trauit. Ubi facto amicis suis ꝯuiuio cū martyribꝫ īsultaret infantulꝰ q̄daz lactēs pānis inuolutꝰ de gremio ma tris q̄ ibi aderat cūctꝫ audiētibꝫ excla mauit. Audi lucreti. Occidisti ⁊ inua sisti. Ecce datus es ī possessionē inimi ci. Statimq̄ lucretiꝰ timēs ac tremēs a demone arripit. ⁊ ꝑ tres horas adeo est vexatus vt in ipo ꝯuiuio moreret. Qd̄ vidētes q̄ aderāt ad fidē ꝯuersi st̄ ⁊ narrabāt oībꝫ passiōem sctē beatricꝫ virginis in ꝯuiuio vindicatā. Passi st̄ āt circa annos dñi. cclxxxvij

Legenda c A

De sancta Martha

Martha hospita chri sti syro patre eucharia mr̄e regali ex ꝓgenie descendit. Pater eiꝰ syrie ⁊ maritime multarūq̄ oraꝝ dux extitit. Tria aūt op ida. s. magdalū ⁊ bethaniā vtrāq̄ ⁊ hierosolymitane vrbis ꝑtē martha cū sorore iure materne hereditatꝫ pos sidebat. Nunq̄ aūt legit virū habuis se. aut hoīm ꝯtuberniū subisse Mi strabat aūt dño nobil' hospita: ⁊ soro rē parit mīstrare volebat. qꝛ videbat sibi q̄ ad ꝓuiendū tāto hospiti nō suffi ceret etiā totꝰ mūdꝰ. Pꝰ ascēsionē dñi cū fcā eēt dispsio discipuloꝝ ipa cū fr̄e suo lazaro ⁊ sorore sua maria magda lena. necnō btūs Maximinꝰ q̄ eas ba ptizauerat. ⁊ cui a spūsctō fuerāt com mendate. multiq̄ alij ablatis remis: velis ⁊ gubnacul' oībꝫ alimētisq̄ rati bꝰ ab īfidelibꝫ includūt. Qui dño du ce marsiliā ꝑuenerūt. Tādē t̄ritorium aquēse adeūt. ⁊ ibidē ppl'm ad fidē cō uertūt. Erat āt btā martha valde fa cūda ⁊ oībꝫ g̃tiosa. Erat āt tūc tpis su ꝑ rodanū in nemore quodā inter are latem et auinionē draco q̄dā medius animal. mediꝰ piscis. grossior boue. lō gior eq̄. hñs dētes vt spatas acutos. bi nis parmis ex vtraq̄ ꝑte munitꝰ Qui latēs ī flumīe oēs trāseūtes ꝑimebat. ⁊ naues submergebat. Venerat āt ꝑ mare de galacia asye generatꝰ a leuia than q̄ est serpēs aq̄sus ⁊ ferocissimꝰ. ⁊ bonacho aīali qd̄ galacie regio gignit ⁊ qd̄ insectatores suos ꝑ spaciū iugerꝫ stercus suū velut spiculū dirigit. ⁊ q̄c q̄d tetigerit velut ignis exurit. Ad quē martha a ꝓplis rogata accedēs ipmq̄ ī nemore q̄ndā hoīez māducātē repe riēs aquā bñdictā sup eū iecit. et crucē q̄ndā sibi oñdit. Qui ꝓtinꝰ victꝰ vt o uis stās a sctā martha ꝓprio cinglo al ligat ⁊ ilico a ppl'o lāceis ⁊ lapidibꝫ ꝑi mit. Vocabat āt draco ab incol' tara sconꝰ. Uñ ī hꝰ mēoriā locꝰ ille adhuc vocat tarascona q̄ añ vocabat nerluc .i. niger lucꝰ. eo q̄ ibi erāt nemora nig̃ ⁊ vmbrosa. Ibi igr̄ btā martha de li cētia mgr̄i sui maximini ⁊ sororꝫ sue de inceps remāsit ⁊ orōibꝫ ⁊ ieiunijs īde sinēt vacabat. Deīde ꝯgregato ibidez magno soroꝝ ꝯuētu ⁊ ad honorē bea te marie sp ꝟgīs magna edificata ba silica satis ibi asperā duxit vitā. carnē ⁊ oēm pinguedinē oua caseū ⁊ vinū vi tās semel tm̄ in die edebat. Cēties in die totiēsq̄ ī nocte genua flectebat.

B Quadā vice dū apd̄ auinionē int̄ vrbē ⁊ fluuiū rodani ꝑdicarꝫ iuuēis q̄ dā vltra fluuiū ꝯsistens eiꝰ ꝟba audi re desiderās cū nauigio careret nudatꝰ natare cepit sed subito vi flumīs rapit ⁊ ꝓtinꝰ suffocat. Cuiꝰ corpus vix secū da die inuētū añ pedes sctē marthe re suscitādū ꝑsentat. Illa ꝟo ī modū cru cis solo ꝓstrata talit orauit. Adonay dñe iesu christe q̄ fratrē meū Lazaruz

dilectũ tuũ olim resuscitasti: respice mi hospes care ad fidẽ circũstantium ⁊ resuscita puerꝫ istũ. Et appꝫhẽsa mãu eiꝰ dextera mox iuuenis surrexit ⁊ sacrum baptisma suscepit. Refert Eusebiꝰ in libro q̃nto eccl̃iastice histo. ꝙ mlier emorroyssa postq̃ sanata fuit in curia siue viridario suo statuã fecit ad imaginẽ christi cũ veste ⁊ fimbria sic ipm̃ viderat ⁊ eam pl̃imũ reuerebat. Herbe ꝟo sub illa statua crescẽtes que ante nulliꝰ erãt virtutis cũ fimbriã attingerẽt tante ꝟtutis erãt vt multi infirmi inde sanarent. Illam aũt emorroyssam quam dñs sanauit Ambro. dicit fuisse Marthã. Refert aũt Hiero. et habet in hystoria triptita ꝙ Julianus apostata imaginẽ quã emorroyssa fecerat inde sustulit ⁊ suã ibidẽ collocauit. que ictu fulmis ꝯfracta fuit.

C Obitũ aũt suũ sibi dñs aũ per annũ reuelauit. In quo toto anno febribꝫ elaborãs ante octauũ diẽ sui exitus angelicos choros sororis sue i celũ animã deferẽtes audiuit Que mox fratꝝ et sororꝝ ꝯuentu congregato ait. Mei comites ⁊ dulcissimi alũni mihi queso ꝯgratulami. qm̃ angelicos choros sororis mee aĩam ad sedes politicas ferentes ouãter cerno. O pulcerrima ⁊ mi dilecta soror viuas cũ magr̃o tuo et hospite meo in sede btã. Statiq̃ btã Martha exitũ suũ vicinũ p̃sentiens suos admonuit vt lumiaribꝫ accensis circa se vsq̃ ad obitũ vigilarent Nocte ꝟo media ante trãsitus sui diẽ custodibꝫ somno grauatis vẽtus vehemens irruit et lumiaria cũcta extinxit. Illa ꝟo malignoꝝ spirituũ turbaꝫ cernẽs orare cepit. Mi pater hely. mi hospes care. ꝯgregati sunt ad deuorãdũ me seductores mei. scripta tenentes mala que gessi. Hely ne elongeris a me. sed in adiutoriũ meũ intẽde. Et ecce sororẽ ad se venientẽ vidit. que manu facẽ tenens cereos et lãpades inde accendit. Dũq̃ altera alterã proprio noĩe vocaret. ecce christꝰ aduenit dicẽs Ueni dilecta hospita. ⁊ vbi ego sum illic mecũ eris. Tu me suscepisti in hospitio tuo. ego te recipiaꝫ in celo meo. Et inuocantes te exaudiã amore tuo.

Appropinq̃nte ꝟo hora sui transitus. foras deferri se fecit vt celũ posset videre. Jussitq̃ se in terrã sup̃ cinerez poni. et signũ crucis corã se teneri. et in hec verba orauit. Hospes mi care hãc paupculã tuã custodi. et sicut mecũ dignatus es hospitari. sic me suscipe in hospitio tuo celesti. Jussitq̃ vt passio ꝟm Lucã corã se legeret. Et cum diceret. Pater in manus tuas cõmẽdo spiritũ meũ. illa emisit spiritũ. Sequenti vero die scꝫ dñica dum circa corpꝰ eiꝰ laudes exoluerẽt circa horã terciã apd̃ petragoricas beato frontoni missam celebrãti ⁊ post epl̃am i cathedra dormitãti dñs apparuit ei dicẽs. Dilecte mi Fronto si vis adimplere qd̃ olim hospite nostre pollicitꝰ es surge velociter et sequere me. Quo iussa cõplẽte subito ambo tarasconũ venerũt. ⁊ circa corpus eius psallẽtes totũ officium ambo ceteris respõdentibꝫ pegerunt. ⁊ corpus eius in sepulchro suis manibus collocauerũt. Uerũ dũ apud petragoricas finitis cãtibꝫ dyaconꝰ euãgeliũ lecturus benedictõem petẽs episcopũ excitaret. ille vix excitatus rñdit Fratres mei cur me excitastis. Dñs iesus christꝰ ad corpus marthe hospite sue me duxit. ⁊ ipam tradidimꝰ sepulture. Dirigite igit̃ illuc velociter nũcios q̃ nobis anulũ nostrũ aureũ ⁊ cyrothecas gryseas deferant. que dum ad corpus sepeliendum me aptarem sacriste commendaui. et ex obliuione dimisi. quia me tam cito excitastis Missi nũcij ⁊ h̃ vt episcopꝰ dixerat iueniẽtes anulũ solãq̃ cyrothecã attulerẽt. aliam ꝟo i hꝰ rei testioniũ sacrista r̃tinuit Addiditq̃ btũs Frõto di. Cũ pꝰ sepl̃turã ab eccl̃ia exiremꝰ frater q̃dã illiꝰ loci l̃ris peritus nos insecutus dñm interrogauit quo noĩe vocaret. Cui ille nihil respondẽs ostẽdit ei codicẽ quẽ i

manu tenebat aptū. in q̄ nihil aliud erat scp̄tū nisi ꝟsicul⁹ iste. In memoria eterna erit iusta hospita mea. ab auditōe mala nō timebit ī die nouissimo. Cū ꝟo codicē reuolueret cunctis folijs hoc repperit scp̄tū. Cū āt ad eius sepulcꝝ crebra miracl̄a fierēt. clodoue⁹ rex francoꝝ xp̄ianus effectus. ⁊ a sctō Remigio baptizat⁹ cū grauem renū pateret̄ dolorē. ad eius tumuluz veniēs sanitatē ītegrā r̄portauit. q̄pro pter illū locū ditauit ⁊ triū miliariorū spacio in giro ex vtraqꝫ ꝑte rodani terrā villas et castra dedit. locūqꝫ illū libeꝝ fecit. Martilla ꝟo ei⁹ famula vitam ip̄ius cōscripsit. q̄ postmodum in schlauoniā ꝑgens. ⁊ ibi euāgeliū xp̄i p̄dicans post decimū annū a dormitōe marthe in pace quieuit.

Legenda q. A

De sanctis Abdon ⁊ Sennen

Abdon et Sēnen sub Decio imꝑatore martyriū passi sunt. Cum eni Deci⁹ imꝑator babyloniā cū alijs ꝓuincijs suꝑasset. q̄sdā xp̄ianos ibi īuenit q̄s secū ad vrbem cordubā deducēs diuersis supplicijs consūmauit. et eos duo subreguli rapiētes. s. abdon ⁊ sennen sepelierūt. Vn̄ accusati et Decio p̄sentati romā post eū vinctꝫ cathenis ducunt̄. et in ꝯspectu decij ⁊ senatus introducti. aut sacrificare ⁊ reꝝ suaꝝ recipe libertatē. aut morsibꝫ bestiarū deuorari iubent̄. Cōtemnētes itaqꝫ ⁊ expuētes ī simulachra ad theatrū ꝑtrahūt̄. ⁊ ad eos duo leōes ⁊ vrsi q̄tuor dimittunt̄. Qui cū sctōs nō tangerēt sꝫ etiā custodirēt iniectis in eos gladijs occidunt̄. ⁊ ligatꝫ pedibꝫ tracti sunt ⁊ iactati añ simulachrū solis. Qui cū ibi triduo iacuissent Quirin⁹ subdyacon⁹ eos collegit ⁊ ī domo sua sepeliuit. Passi sunt aūt circa ānos domini. cclij. Tꝑe aūt Cōstātini ip̄i q̄tuor martyres eoꝝ corꝑa reuelauerūt. ⁊ a christianis trāslata sunt in cimiteriū Pōtiani vbi dn̄s ꝑ eos mlt̄a p̄stat bn̄ficia populoꝝ.

Legenda cij A

De sancto Germano

Germanus dicitur a germine. ⁊ ana qd̄ est sursum. q̄si suꝑnuz germen. Tria eni reꝑiunt̄ in segete germināte. s. calor natural̄. humor nutrimental̄. et rō semial̄. Btūs igit̄ german⁹ d̄r q̄si semen germinās. qꝛ in ip̄o fuit calor ꝑ feruorē dilectōnis. humor ꝑ pinguedinē deuotōis. ⁊ rō seminalis ꝑ ꝟtutē p̄dicatōis. ꝑ quā mlt̄os in fide ⁊ moribꝫ generabat. Cui⁹ vitā Cōstantin⁹ p̄sbyt̄ ad sanctū Censuriū ep̄m altisiodorensem scripsit.

German⁹ nobilissimus genere in vrbe altisiodoro nat⁹ ⁊ liba libꝫ studijs pl̄imū erudit⁹. tandē romā ad discendū iuris sciaz est ꝓfectus. Vbi tātū dignitatꝫ accepit vt eū senat⁹ ad gallias trāsmitterz vt apicē ducat⁹ totius burgūdie obtineret. Cū ergo altisiodorēsem ciuitatē ceterꝫ diligētius gubnaret arborē q̄ndā pinū in media ciuitate hēbat. ad cui⁹ ramos ꝓ admiratōe venatōis feraꝝ capita suspēdebat. Sꝫ cū sctūs amator eiusdē ciuitatis ep̄s de tali eū vanitate sepe redargueret. monēs vt etiā illā arborē īcidi mādaret ne aliq̄ mala occasio ex hoc xp̄ianis euēiret. ille nullatenus acq̄euit. Quadā āt vice absente germano arborē incidit ⁊ incēdio totā dedit. Qd̄ german⁹ audiēs xp̄iane religiōis oblitus vallat⁹ militibꝫ illuc aduenit. ⁊ mortē ep̄o intētauit. Ep̄s aūt diuina reuelatōe germanū sibi successuꝝ agnoscēs furēti cessit ⁊ augustudunū ꝑrexit Postmodū altisiodorum reuersus germanū in eccl̄ia caute ꝯclusit ⁊ ibidē eū tōsurās ip̄m sibi successurū esse p̄dixit. Qd̄ factū est. Nā paulo p⁹ ep̄s felicit̄ obijt ⁊ Germanū plebs oīs in antistitē postulauit Qui substātia pauꝑibꝫ erogata. ⁊ vxore in sororez

cōmutata corpus suū ꝑ .xxx. annos sic afflixit. vt nunq̄ panē frumēti. nō vinū. nō oleū. nō sagimen. nunq̄ vl' salē ꝑ sapore comederit. Bis tñ in anno. s. in pasca et natali vinū sumebat. sz tñ ipm vini saporē aquis nimijs extigue bat. In refectōe prio cinerē ꝑlibabat. deinde panē ordeaceuz sumebat. Sꝑ aūt ieiunās nunq̄ nisi vespe comedebat. In estate vel hyeme nullā vestez habuit ꝑter ciliciū ⁊ tunicā vel cucullā Que vestis nisi forte alicui donaret tā diu ferebat donec attritōe nimia solueret. Lectus suꝰ cinere cilicio ⁊ sacculo ornabat. Nulluz puluinar caput ab humeris eiꝰ leuabat. sed sꝑ gemēs ⁊ sanctoꝝ reliq̄as collo gerēs: nunq̄ vestimētū. raro calciamēta. et raro cingulū detrahebat. Sup hominē siq̄dē fuit omne qd̄ gessit. Talis eni eiꝰ extitit vita vt si miracul' caruisset incredibil' videret. Et tāta fuerūt miracula vt nisi merita ꝑcessissent fantastica putarent. B Hospitatus in q̄dā loco cū post cenā mēsa iteꝝ pararet: admiratus interrogat cui denuo ꝑparēt. Cui cū dicerēt ꝙ bonis illis mlieribꝫ que d̄ nocte incedūt ꝑparent. Illa nocte sctūs Germanus statuit vigilare. Et ecce vidit mltitudinē demonū ad mēsam in forma hoīm ⁊ mlieꝝ veniētē. Qui eis ꝑcipiēs ne abirēt cunctos de familia excitauit inq̄rēs si ꝑsonas agnoscerēt. Qui cū oēs vicinos suos ⁊ vicinas eē dicerent. misit ad domos singulorū demonibꝫ ꝑcipiēs ne abirēt Et ecce oēs in suis lectulis sunt inuēti Adiurati igit' se demōes esse dixerūt q̄ sic homibꝫ illudebāt. Eo tpe beatus Lupꝰ eps tracasine florebat. cuiꝰ vrbē cū athila rex obsideret. sup portā btūs Lupus acclamās q̄s eēt q̄ eos sic impeteret inq̄siuit. Cui ille. Ego sū athila flagellū dei. Quo cōtra hūilis ꝑsul dei ait gemēs. Et ego sum lupus heu vastator gregis dei ⁊ indigēs flagello dei. Moxq̄ portas reserari iussit. Illi aūt diuinitꝰ excecati ꝑ portam ad portā trāsierūt neminē aūt vidētes aut ledentes. Btūs igit' germanꝰ assumpto ꝑdicto ep̄o lupo in britāniaz vbi heretici pullulauerūt ꝓfectus est. Sed dū in mari essent ⁊ tēpestas maxima oriret. ad orōnem scti Germani ꝓtinꝰ trāquillitas magna efficit. Honorifice igit' a popul' suscipiunt. q̄rum aduētū demōes iā ꝑdixerāt q̄s sanctꝰ Germanus de obsessis expulerat. Verū cū hereticos cōuicissent ad ꝓpria redierūt. C Cū in quodā loco infirmus decūberet ꝯtigit vt totꝰ ille vicꝰ repētino incēdio ꝯflagraret. Qui cuz rogaret vt inde asportatꝰ ignē euaderet ille incēdio se opponit. ⁊ vltra citraq̄ oīa ꝯsumēte flāma hospitiū eiꝰ non tetigit. Dū ad britānias iterato rediret vt hereticos ꝯfutaret. q̄dā ex discipulis eius gradu ꝯcito eiꝰ vestigia sequebat. q̄ tñ apud cordomarū infirmatus occubuit. Rediēs inde beatus Germanꝰ sepulchꝝ eius apiri fecit. ipsumq̄ vocās ex noie q̄d ageret an adhuc secū militare cupet req̄siuit. Moxq̄ ille residēs cūcta sibi ꝯstare suauia ac se nolle ecōtra vlteriꝰ reuocari rñdit Tūc sctō annuēte vt req̄esceret ille deposito capite rursum in dño obdormiuit. Dū i britānia ꝑdicaret ⁊ sibi et socijs rex britānie hospitiū denegassz subulcus regis regressus a pascuis: receptā ꝑbendā i palacio ad tuguriū ꝓpriū referēs. vidit btm̄ germanū cum socijs fame et frigore laborātē. Quos in domo sua benigne recepit. ⁊ vnicū vitulū quē hēbat hospitibꝫ occidi ꝑcepit. Post cenā sctūs Germanꝰ oīa ossa vituli sup pellē cōponi fecit. ⁊ ad eiꝰ orōez vitulꝰ sine mora surrexit. Seq̄nti die Germanꝰ regi festinꝰ occurrit. ⁊ cur ei hospitiū denegauit potēter inq̄rit. Tūc rex vehemēter attonitꝰ sibi respondere nō potuit. Et ille. Egredere inquit et regnū meliori dimitte. Germanus igit' dei mādato subulcum cuz vxore venire fecit. et vniuersis stupentibꝫ regē ꝯstituit. Et extūc reges d̄ su-

bulci genere ꝓdeūtes dñanť gēti bri/
tonū. Cū saxones cōtra britōes di/
micarēt. et se paucos viderēt. sctōs in/
de trāseuntes vocauerūt ⁊ ab eis p̄di
cati certatim oēs ad baptismi gr̄az cō
uolabant. Die igiť pasce ex feruore fi/
dei ꝓiectis armis ꝓponūt fortiť p̄lia/
ri. Quod illi audiētes audacter ꝯtra
inermes ꝓperāt. Sed germanꝰ latēs
cū suis oēs āmonuit vt cū ip̄e alleluia
clamaret oēs sibi vno clamore respon
deāt. Quod cū factū esset: tātꝰ hostes
sup̄ se iā irruentes terror inuasit. vt ꝓ/
iectis armis nō solū montes sed celuz
sup̄ se ruere putarēt cūctiq̄ diffugerēt.
Quadā vice dū ꝑ augustudunum
trāsiēs ad tumulū sancti Cassiani ep̄i
deuenissz quō se h̄ret inq̄siuit. Ille sta
tim ex tumulo cūctis audiētibꝫ sic re/
spōdit. Dulci q̄ete ꝑfruor ⁊ aduentuz
saluatoris expecto. Et ille. Quiesce ꝑ
lōgū in xp̄o tēpus. ⁊ ꝓ nobis attētius
intercede. vt obtinere sacre resurrectō/
nis gaudia mereamur. Dū apd̄ ra
uennā deuēisset. a regina placida et fi
lio suo valētiniano honorifice suscept⁹
est. Hora ꝟo cene regina misit ei vas
argēti amplissimū delicatioribꝫ cibis
plenū. Qd̄ ille sic suscepit. vt cibos fa/
mulis traderet. ⁊ sibi ꝓ pauꝑibꝫ ip̄m
vas argēteum retineret. Loco ꝟo mu
neris misit regine scutellā ligneā panē
ordeaceū cōtinētē. Qd̄ illa libenť rece
pit. ⁊ vas illud postmodū argēto texit
D Quadā aūt vice dū p̄dicta regi/
na eū ad cōuiuiū inuitasset. ille bēigne
annuēs ab hospitio suo vsq̄ ad pala/
tiū. eo q̄ ieiunijs et orōibus ac labori/
bus esset ꝯfectus asino deferēte porta
tus ē. Sed dū comederet: asinꝰ sancti
Germani mortuꝰ ē. Qd̄ regina audi/
ens equū mire māsuetudis ep̄o p̄sen/
tari fecit. Quē intuēs ait. Meꝰ mihi
asinꝰ p̄senteť. qꝛ q̄ me huc attulit r̄por
tabit. Pergensq̄ ad cadauer. surge in
q̄t muscio reuertamur hospitio. Sta/
timq̄ subsiliēs seip̄m ꝯcussit. ⁊ q̄si ni/
hil mali passus esset germanū ad ho/
spitiū deportauit. Sz añq̄ de rauēna
exiret p̄dixit q̄ nequaq̄ in h̄ seclo diu/
tiꝰ moraret. Pꝰ modicū febre corripiť
⁊ die septio in dño moriť. et corpꝰ eius
ad gallias sicut a regina petierat trās/
portať. Obijt circa annos dñi. ccccxxx
E Uerꝫ cū sctūs Germanꝰ btō eu/
sebio vercelleñ. ep̄o ꝓmisissz q̄ i sui re/
uersione eccl̄iam quā fūdauerat sibi d̄
dicaret. cū intellexissz sctūs Eusebius
btm̄ germanū exisse de corpe. eccl̄iam
suā dedicaturꝰ cereos accēdi iussit. Sz
q̄nto plꝰ accēdebāť tāto plꝰ extiguebā
tur. Qd̄ vidēs Eusebiꝰ itellexit dedi/
catōez aut alio tpe fieri optere. aut al/
tero ep̄o reſuari. Cū igiť bti germani
corpus vercellas delatū fuissz. mox in
p̄dictā eccl̄iaz iduciť. ⁊ stati cerei om̄s
diuinitꝰ inflāmanť. Tūc sctūs Euse/
biꝰ ꝓmissiōis bti germani memit. et
qd̄ viuēs se factuꝝ ꝓmiserat mortuuz
fecisse cognouit. Hoc ita optet accipi
vt nō intelligať de magno eusebio ver
celleñ. q̄ tpe ip̄iꝰ factū sit h̄. Nā ip̄e sb
valēte ipatore mortuꝰ fuit. ⁊ a morte
ip̄iꝰ vsq̄ ad mortē scti Germani vltra
annos. l. effluxerāt. Fuit g̊ aliꝰ eusebiꝰ
sub q̊ istd̄ qd̄ enarrať euenit.

Legenda ciij
De sancto Eusebio

Eusebius diciť ab eu
qd̄ est bonū. et sebe qd̄ dici
tur eloq̄ntia vl̄ statio. vl̄ eu
sebiꝰ sonat bonꝰ cultꝰ Ip̄e nāq̄ habu
it bonitatē in sctificatōe sui. eloq̄ntiaz
in defensiōe fidei. statōez i ꝯstātia mar
tyrij. bonū cultū in reuerētia dei. A
Eusebius sp̄ ꝟgo existēs dū ad
huc cathecuminꝰ esset ab Eu
sebio papa baptisma et nomē
suscepit. In quo baptismo manꝰ an/
gelice vise sunt que ipsum de sacro fon
te leuauerunt. Matrona quedā eiꝰ
pulchritudine capta cum ipsius cubi
culū vellet adire custodientibus ange
lis ꝑuenire nō potuit. Und̄ facto ma
ne ad eius pedes ꝓcidit ⁊ ab eo veniā

petijt. Ordinat⁹ p̄sbyter tāta sctitate
emicuit. vt in missaꝝ solēnijs int̄ ma/
nus eius misteriū angelicū appareret
Post h̄ cū arriana heresis totā ytaliā
inficeret. imp̄atore ꝯstātio eidē heresi
fauēte Julianus papa eusebiū in ver
cellēsem ep̄m ꝯsecrauit. q̄ tūc obtine/
bat int̄ alias vrbes ytalie p̄ncipatum
Qd̄ heretici audiētes oēs fores eccie
claudi fecerūt. At Eusebi⁹ vrbem in
gressus añ ostiū maioris eccl̄ie que ē
btē marie genua flexit. et oīa ostia sua
mox orōe aperuit. Maxentiū mediola/
nēsem ep̄m heretica prauitate corrup/
tū de ep̄atu eiecit. et ꝑ eo viꝝ catholi/
cū dionysiū ordiauit. Sicq̄ eusebi⁹ to
tā eccl̄iam occidētis. ⁊ athanasius to/
tā eccl̄iam orientis ab arrianoꝝ peste
purgabāt. Arrius nāq̄ p̄sbyt̄ alexan
drinus fuit. q̄ xp̄m purā creaturā esse
dicebat. asserēs ꝙ erat qñ nō erat. ⁊ ꝙ
ꝓpter nos fact⁹ est vt nos ꝑ eū tāq̄ ꝑ
instrumētū de⁹ crearet. Et iō magn⁹
cōstantinus celebrari fecit nicenū cōci
liū vbi error ꝯdēnat⁹ ē. Ip̄e aūt post/
modū miserabili morte interijt. q̄ oīa
viscera ⁊ intestina ꝑ secessum emisit.
Cōstanti⁹ aūt cōstātini fili⁹ ip̄a here/
si corruptus fuit. Quocirca cōstāti⁹ i/
p̄ator cōtra eusebiū p̄limū in[illegible]at⁹
multoꝝ ep̄oꝝ ꝯciliū ꝯuocauit. ⁊ dio/
nysiū accersiuit mltasq̄ ep̄las ad eu/
sebiū destinauit. q̄ sciēs maliciā i mlti
tudine p̄ualere venire ꝯtēpsit: ⁊ suā se
nectutē opposuit. Vñ imp̄ator statu/
it ꝯtra eius excusatōem in mediolanē
si vrbe q̄ ꝓpe erat ꝯciliū celebrari. vbi
cū eusebiū deesse videret. iussit arria/
nos fidē suā describere. et dionysium
ep̄m mediolanēsem ac trigitatres epi
scopos eidē fidei subscribere. Qd̄ audi
ens eusebi⁹ de vrbe sua mediolanum
ꝓfecturus exijt. ⁊ mlta se passuꝝ p̄di/
xit. B Cū igit̄ ad. q̄ndā fluuiū ve
nisset vt mediolanū ꝑgeret. nauis pro
cul ex alia ꝑte flumis existēs eo iuben
te ad eū venit. ⁊ ip̄m cū socijs sine gu/
bernatore alio trāsportauit. Tūc ei p̄
dictus dionisi⁹ obuiauit. ⁊ ad pedes
eius ꝓcidēs veniā postulauit. Cū igit̄
Eusebius ab imp̄atore nec minis nec
blādicijs flecti posset corā oīb⁹ dixit.
Vos dicitis filiū minorē esse p̄re. cur
ergo mihi filiū meū ⁊ discipulū pretu
listis. Nō est eni discipul⁹ sup̄ magr̄m
nec seruus sup̄ dñm suū. nec filius sup̄
p̄rem suū. Qua illi rōne cōmoti stati
cyrographū quē scripserāt. ⁊ cui dio/
nysius subscripserat ei obtulerūt. At
ille. Nequaq̄ post filiū scribā cui auto
ritate p̄sum sed istū succēdite. nouūq̄
cui subscribā si vultis ꝯscribite. Sic
q̄ nutu dei succēsus est cyrographus.
cui dionysi⁹ ⁊ alij. xxxiij. ep̄i subscp̄se/
rāt. Rursumq̄ arriani aliū cyroḡphū
ꝯscripser̄t. ⁊ eusebio ⁊ alijs ep̄is vt sub
scriberēt tradiderūt. Sed cū ab euse/
bio aīati nullaten⁹ cōsentirēt ceperūt
plurimū gratulari ꝙ cyrographū cui
coacti cōscripserāt penit⁹ cōbustū vi/
debant. Tūc iratus cōstanti⁹ eusebiū
volūtati arrianoꝝ tradidit. Qui ꝓti/
nus ip̄m de medio alioꝝ ep̄oꝝ rapiē/
tes et durius flagellātes eum ꝑ grad⁹
palacij a summo vsq̄ ad imū. et rursus
ab imo vsq̄ ad summū traxerūt. Cuz
ergo capite cōquassato multū sangui/
nē fudisset. et adhuc nō assentiret. vin/
ctis post tergū manib⁹. ꝑ collū cum fu
ne ip̄m trahebāt. Ip̄e autē gr̄as agēs
dicebat se ꝓ confessiōe fidei catholice
mori esse paratū. Tūc Cōstanti⁹ libe
riū papam. dionysiū. paulinū et oīes
alios episcopos q̄ eius exēplo fuerant
animati in exiliū mitti fecit. Eusebiū
vero apud scitopolim vrbem palesti/
ne arriani duxerunt. et ip̄m in quodā
loco sic artissimo recluserūt vt esset il/
lo longitudine breuior. latitudine an/
gustior. ita vt curuatus nec pedes ex/
tendere: nec se in latus alterū vertere
posset. capiteq̄ depresso humeros tm̄
et cubitos mouere valebat. Verūta/
men: constantio defuncto Julianus ei
dē succedēs et oīb⁹ placere volēs iubet
exulatos ep̄os reuocari. et deoꝝ tēpla

aperiri. ⁊ pace frui sub lege q̄ q̄sq̄ vel-
let. Et sic Eusebi⁹ inde exiēs ad atha-
nasiū venit. ⁊ quāta passus fuerat eidē
exposuit. Defuncto aūt iuliano ⁊ iouī
niano regnante sopitis arrianis euse-
bius vercellas redijt. ⁊ eū ꝓpl's cū ma-
gna exultatōe suscepit. Sz iterꝫ valēte
regnāte arriani repullulāt ⁊ eusebij do
mū vallātes. ⁊ extra domū supinū ip̄z
trahētes. lapidib⁹ eū obruerūt. ⁊ sic ad
dn̄m felicit̄ migrās ī eccl'ia quā ip̄e cō
struxerat sepult⁹ ē. Fert̄ q̄z hanc gr̄am
sue ciuitati eusebi⁹ a deo suis p̄cib⁹ ipe
trasse. vt null⁹ arrian⁹ ibidē viuere pos
sit. Vixit aūt s̄m cronicā ad min⁹. lxxx
viij. ānis. Floruit circa ānos dn̄i. cccl.

Legenda. ciiij. A

De sanctis Machabeis.

Machabei fuerūt septē
m frēs cū mr̄e reuerēda. ⁊ ele-
azaro sacerdote. q̄ ꝓ obs̄ua
tione legꝫ cū carnē porcinā
nollēt comedere. in audita supplicio cū
genera ꝑtulerūt. s̄m qd̄ in. ij. Macha
beoꝝ pleni⁹ ꝯtinet̄. Et notādū q̄ eccle
sia oriētalis facit festa de sctis vtriusq̄
testamēti. occidētalis aūt nō fac̄ festa
de sctis veterꝫ testamēti. eo q̄ ad infe-
ros descēderūt. p̄terq̄ de innocētib⁹ ex
eo q̄ in ip̄is singulis occisus ē xp̄s ⁊ de
machabeis. Sūt aūt q̄ttuor rōnes q̄-
re eccl'ia de istꝫ machabeis licz ad infe
ros descēderint solēnizat. Prima ē ꝓ
pter p̄rogatiuā martyrij. Quia em̄ in-
audita supplicia int̄ sctōs veterꝫ testa-
mēti passi sunt. iō p̄uilegiati sunt vt co
rum passio merito celebret̄. Hec rō po
nit̄ in hysto. schol'. Scd̄a est ꝓpter rep̄
sentatōez mysterij. Septenari⁹ em̄ nu
mer⁹ est numer⁹ vniuersitatꝫ. Signifi
cant̄ g̊ in istis oēs p̄res veterꝫ testamē
ti celebritate digni. Nā licet de ip̄is nō
solēnizat eccl'ia. tū q̄ ad lymbū descē-
derūt. tū q̄ mlt̄itudo multoꝝ nouoꝝ
subintrauit. in his tn̄ septē ipendit oī-
bus reuerētiā. q̄ ꝑ septē vt dictū ē vni
uersitas designat̄. Tercia ē ꝓpter exē-
plū patiēdi. ꝓponunt̄ em̄ in exēplū fide
lib⁹ vt s̄m hoꝝ constantiā ad zelū fidei
animent̄ ⁊ ad patiendū ꝓ lege euāgelij
sicut illi ꝓ lege moysi forti⁹ accingant̄.
Quarta est ꝓpter cām supplicij. Nā ꝓ
defensiōe legis sue talia supplicia pas-
si sunt. sic̄ ⁊ xp̄iani ꝓ defensiōe legꝫ euā
gelice patiunt̄. Has tres vltimas rō-
nes assignat magr̄ Johes beleth ī sū-
ma de officijs. capl'o. v.

Legenda. cv. A

Ad vincula sancti Petri.

Festū sancti petri apo
f stoli qd̄ ad vincula d̄r. qua-
druplici de causa institutuz
fuisse putat̄. s. in memoriaz
liberatōis petri. in memoriā liberatio
nis alexādri. ꝓ destruēdo ritu gētiliuz
⁊ ꝓ impetrāda absolutōe spūaliū vin
culoꝝ. Prima g̊ causa ē in memoriā
liberatōis petri. Nā sic̄ d̄r in hystoria
schol'. Herodes agrippa romā adijt.
⁊ ibi gaio nepoti tyberij cesarꝫ famili-
arissim⁹ extitit. Quadā aūt die cū esset
herodes in curru cū gaio leuatꝫ in celū
manib⁹ ait. Vtinā viderē mortē senis
⁊ te dn̄m toti⁹ orbis. Sz h̄ auriga he-
rodis audiuit ⁊ tyberio continuo inti
mauit. Quapropt̄ indignar⁹ tyberi⁹ ce
sar herodē reclusit in carcerē. Vbi duz
q̄dam die iuxta arborē innixus eēt cu-
ius frondib⁹ īsidebat bubo. vn⁹ de cō-
captiuis perit⁹ in augurijs dixit ei. No
li timere q̄ cito libaberꝫ ⁊ intātū subli
maberꝫ q̄ amicos tuos ī tui iuidiā cō-
citabis. ⁊ in hac ꝓsperitate morieris.
Quācito aūt hui⁹ generꝫ aīal sup te vi
deris. vltra q̄ntū diē viuere nō valebis
Post aliq̄t tp̄s tyberi⁹ morit̄. ⁊ gaius
in impiuz sublimat̄. q̄ q̄dē herodē de
vincl'is liberauit ⁊ magnifice sublima
tū regē in iudeā misit. Cūq̄ venisset.
misit man⁹ vt affligeret q̄sdā de eccl'ia
Occiso āt iacobo fratre iohis gladio
ab eodē añ dies azymoꝝ vidēs q̄ hoc
gratū eēt iudeis. in dieb⁹ azymoꝝ pe-
trū app̄hēdit ⁊ in carcerē misit. volēs

BIBLIOTEKA GŁÓWNA w Poznaniu Uniw. im. A. Mickiewicza

post pasca ꝓducere eū ꝓplo. Angelus aūt noctu eidē assistēs. mirabilit eū a vinculoꝝ nexibꝫ liberauit. ⁊ ad misterium p̄dicatōis libeꝝ ire iussit. Facinus aūt regꝫ dilatōez nō patit vltōis. Sequēti ꝟo die custodes ad se venire fec̄. vt ꝓ fuga petri diris eos penis afficeret. Hoc tñ ipedit⁹ est facere. ne solutō petri alicui noceret. Nā ꝯcitus in cesareā descendit. ⁊ ibi ꝑcussus ab angelo expirauit. Eteni sic̄ refert ioseph⁹ in xix. antiq̄tatū lib. cū cesareā aduenissꝫ ⁊ ad euꝫ totius ꝓuincie viri vnanimit ꝯuenissent. ille fulgēti veste ex auro argētoq̄ mirabilr ꝯtexta indut⁹ incipiē te die ꝓcedit ad theatrū. Ubi cū ꝑmū solis radios vestis argētea suscepit. re ꝑcusso splēdore duplicatā spectātibus lucē fulgor metalli vibrātis effudit. vt intuētibꝫ ꝑstringeret aciē terror aspectus. ⁊ ꝑ h̄ plus aliq̄d de eo q̄ hūane nature est artifex arrogātia mentiret̄. Ilico adulātis vulgi ꝯcrepāt voces dicētis. Hucusq̄ vt hoiem te tenuimus sꝫ ex h̄ iam sup̄ humanā naturā te esse fatemur. Et dū adulatoriis demulceret̄ honoribꝫ. ⁊ oblatos sibi diuios honores nō respueret. respiciēs vidit insidentē sup̄ funiculū capiti suo angeluꝫ id est bubonē mortis ei⁹ ꝓxime nūciū respiciēsq̄ ad ꝓplm dixit. En ego de⁹ vester morior. Sciebat eī iuxta p̄dictionem auguris se infra q̄nq̄ dies morituꝝ. Et ꝯtinuo ꝑcussus ꝑ q̄nq̄ dies vermibꝫ eū corrodētibꝫ expirauit. Hec ioseph⁹. In memoriā igit̄ tā mire liberatōis ꝑncipis aplorꝝ a vinculis. et tā dire vindicte in tyrānū ꝓtin⁹ subsecute eccl̄ia festū scti petri ad vincula solēnizat. Vñ ⁊ epl̄a in missa canit̄ in q̄ hec liberatio facta fuisse ꝓhibet̄. ⁊ s̄m h̄ videt̄ q̄ h̄ festū deberet vocari petri a vinculis. B Scd̄a causa institutōnis extitit. Qm̄ alexander papa q̄ sext⁹ post btm̄ petrū rexit eccl̄iam ⁊ hermes p̄fect⁹ vrbis rome q̄ ꝑ alexandruꝫ ad fidē ꝯuersus fuerat. a Quirino tribuno in diuersis locis ī custodia tenebant̄. Dixitq̄ tribun⁹ ad hermē p̄fectū. Miror te viꝝ prudentē honorē dimittere p̄fecture ⁊ vitā aliā somniare. Cui hermes dixit. Et ego añ hos annos hec oia deridebā. ⁊ hanc vitā solā esse putabā. Rñdit q̄rin⁹. Fac g̃ ꝓbare me q̄ aliā vitā noueris eē. ⁊ ꝯtinuo fidei tue discipulū me hēbis. Cui hermes dixit. Sctūs alexāder quē tenes in vincl̄is. ipe h̄ meli⁹ te docebit. Tūc q̄rin⁹ maledicens hermē ait. Ego tibi dixi vt me ꝓbare faceres hoc. ⁊ nunc me mittis ad alexandrū quē ꝓ suis sceleribꝫ teneo vinculatū. Verūtñ sup̄ te ⁊ alexandrū custodiaꝫ duplicabo. ⁊ si ipm tecū vel te cū ipo inuenire potero vere fidē tuis ⁊ ei⁹ dictꝫ vel s̄monibus adhibeo. Fecit q̄d dixit. Et alexandro hoc hermes ꝓtin⁹ idicauit. Orāte igit̄ sctō alexandro angel⁹ ad eū venit ⁊ ipꝫ ad hermē in carcerē duxit. Et inueniēs eos q̄rin⁹ insil̄ plurimū admirat⁹ ē Et cū hermes q̄rino narraret quō alexander filiū suum mortuū suscitasset. dixit alexādro q̄rin⁹. Habeo filiā gutturosam noie balbinā. Promitto igit̄ me tuā recipe fidē. si filie mee ipetrare poteris salutē. Cui alexander. Vade citius ⁊ ipam ad carcerez meū adducito. Cui dixit q̄rin⁹. Cū hic sis quō in carcere tuo te potero iuenire. Ad quē alexander. Vade cito. qꝛ q̄ me huc adduxit. ille me illuc cito reducet. Pergens igit̄ q̄rin⁹ filiā suā ad carcerē alexandri adduxit. ⁊ ibidē ipm inueniens ad pedes suos se ꝓstrauit. Tūc filia ei⁹ cepit vincl̄a sancti alexādri deuote osculari vt sanitatē reciꝑet. Cui alexāder dixit Noli filia mea has meas oscl̄ari cathenas. sꝫ boias scti petri diligēt̄ inq̄re q̄s deuote osculās recipies sanitatē. Quirin⁹ igit̄ in carcere vbi petr⁹ detent⁹ fuerat diligēter boias inq̄ri fecit. easq̄ cū inuenisset. filie sue osculādas dedit. Illa mox vt osculata est vincula. sanitatꝫ est integre bñficiū assecuta. Tunc quirin⁹ veniā petens alexādruꝫ de carcere extraxit. ⁊ ipe cū familia ⁊ aliis q̄plu-

ribꝫ baptisma suscepit. Tūc sanctꝰ ale-
xander hoc festū ī kal. augusti celebrā-
dum instituit. ⁊ in honorē apl'i petri ec
clesiā fabricauit. vbi vincula reposuit
⁊ ad vincula nomiauit. In hac solēni
tate ad p̄dictā eccl'iam magnꝰ fit ꝯcur
sus ꝓpl'i. ⁊ ibidē ꝓpl'us vincula osculat̄
E Tercia causa institutōis ſm Be
dam hec est. Octauianꝰ imꝑator ⁊ an
thoniꝰ sibijnuicē affinitate ꝯiuncti. sic
inter se mūdi totiꝰ imꝑiuꝫ diuiserunt.
vt Octauianꝰ in occidēte italiā galliā
⁊ hyspaniā. Anthoniꝰ vero in oriente
asiam pontū ⁊ affricaꝫ possiderēt. An
thonius aūt lasciuꝰ ⁊ lubricus cū soro-
rem Octauiani in vxorē haberet. ip̄aꝫ
repudiauit ⁊ cleopatrā reginā egypti
in vxorē accepit. Ob h̄ indignatꝰ octa
uianꝰ manu armata in aliā ꝯtra An-
thoniū ꝓcedit. ⁊ ip̄m in oībꝫ supauit.
Tūc anthoniꝰ ⁊ cleopatra victi fuge-
runt. ac semetipsos p̄ dolore nimio oc-
ciderūt. Egypti igr̄ regnū octauianus
destruxit. ⁊ romanā ꝓuinciā fecit. In-
de in alexandriā ꝑrexit. ⁊ oībus eaꝫ di
uitijs spolians romā ip̄as transuexit.
Vn̄ rempublicā auxit ita ꝙ ꝓ vno de-
nario dareť qđ p̄us ꝓ q̄ttuor vendeba
tur. Et qꝛ ciuilia bella valde vrbē va-
stauerāt. ita eam renouauit vt dixerit.
Inueni latericiā relinquo marmoreā.
Quia igiť intantū rempublicā auxit.
augustus p̄mo oīm vocatꝰ est. Vn̄ et
ab eo augusti dicti sunt q̄ sibi in imꝑio
successerūt. sicut a Julio cesare eiꝰ auū-
culo cesares appellanť. Vn̄ ⁊ hūc mē-
sem augustū q̄ p̄us sextilis dicebať. qꝛ
a martio sextus erat. ꝓpl'us suo nomie
intitulauit euꝫ augustū vocās. In me
moriā itaq̄ ⁊ honorē victorie illiꝰ quā
p̄ma die augusti octauiāꝰ habuit. oēs
romani hac die solēnizabāt vsq̄ ad tē
pus theodosij imꝑatoris qui cepit re-
gnare anno dn̄i. ccccxxvj. Eudoxia igi
tur filia p̄dicti theodosij ip̄atoris vxor
Valentiniani hierosolymā ex voto ꝑ-
rexit. Vbi q̄dam iudeꝰ ꝓ magno mu-
nere duas ei cathenas obtulit. q̄bꝫ sub
herode petrꝰ apl'us vinctꝰ fuit. Cū igi
tur romā redisset in kal. augusti ⁊ ī ho
norē imꝑatoris gentilis romanos so-
lēnizare videret. dolēs ꝙ damnato ho
mini tātus honor exhiberet. cogitans-
q̄ ꝙ nō eos de facili a tali cultura ⁊ cō
suetudine reuocare possꝫ. cogitādo tra
ctauit vt obseruātia q̄dem sic staret. sꝫ
in honorē sancti petri fieret. ⁊ illū dieꝫ
vniuersus ꝓpl'us ad vincula nomiaret
Habita igiť collatōe cum beato Pela
gio papa. ꝓpl'm blandis exhortatōibꝫ
induxerunt. vt obliuioni traderet me-
moria p̄ncipis paganoꝝ. ⁊ celebris fie
ret memoria p̄ncipis apl'oꝝ. Qđ duꝫ
cunctis placuisset. illa cathenas q̄s de
hierusalē attulerat ꝓtulit ⁊ ꝓpl'o osten
dit. Papa ꝟo ⁊ illā cathenam ꝓtulit q̄
sub nerone idē apl's vinctꝰ fuit. Hac
g̊ illis sociata ita miracl'ose vna cathe
na facta ē ac si sꝑ vna ⁊ eadē extitisset.
Vn̄ papa ⁊ regina ꝓtinꝰ statuerūt. vt
qđ hoīm indiscreta religio faciebat gē
tili dānato. ī meliꝰ mutata faceret apo
stoloꝝ p̄ncipi petro. Ip̄a igiť vincula
papa cuꝫ regina in eccl'ia scti Petri ad
vincula posuit. ⁊ ip̄am muneribꝫ mlt̄ꝫ
⁊ p̄uilegijs magnis dotauit. ac p̄dictā
die vbiq̄ celebrē fore istituit. Hec Be
da. Idē dicit Sigibertꝰ. Quāte aūt
ꝟtutis h̄ cathena fuit anno dn̄i. ccccl x
iiij. apparuit. q̄ndā eī comitē imꝑato-
ris ottonis ꝓpinquū diabolꝰ añ ocl'os
oīm tā crudeliť arripuit. vt seip̄m dēti
bus laceraret. Tunc iussu ip̄atoris ad
Joh̄em papā ducit. vt cathena scti pe
tri eiꝰ collo circūdaret. Sꝫ cū q̄dā alia
cathena furētis collo fuisset īposita. et
nihil ex hac ꝓuenisset salutꝫ nimiꝝ vbi
nil latebat ꝟtutꝫ. tādē vera petri cathe
na ꝓducit. ⁊ furētis collo īponit. Tan
te āt ꝟtutis pondꝰ diabolꝰ ferre nō po
tuit. sꝫ mox corā oībꝫ exclamās absces-
sit. Tūc theodoricꝰ metensis episcopꝰ
ip̄am cathenā arripuit. ⁊ eā se nullate
nus dimissuꝝ nisi manus sibi p̄cidere
tur asseruit. Cuꝫ igiť sup hoc inter epi
scopū ⁊ papā aliosq̄ clericos g̅uis ori-

pelag

vtus cathena petri

retur ꝯtentio. impator tandē ipm liti//
giū sedauit. ⁊ epo ex ipa cathena a pa//
pa anulū ipetrauit. Narrat milet⁹ in
cronica ⁊ idē hr̄ in hystoria triptita. ꝙ
his dieb⁹ apud epyrū draco ingēs ap//
paruit. in cui⁹ ore donat⁹ eps ꝟtute in//
signis expuens mox eū occidit. ꝑus tñ
añ ei⁹ faciē digitis crucē designās ⁊ ei//
dē oñdens. Quē vix octo iuga boū ne
ei⁹ putredine aer inficeret ad locū incē//
dij trahere potuerūt. Idē q̄z ait ibidē
⁊ in eadē triptita hysto. hr̄ ꝙ i creta di//
bol⁹ in specie moysi se posuit. Qui iu//
deos vndecūq̄z cōgregās sup magnū
mōtis ꝑcipitiū iuxta mare eos duxit.
Quos dū ad terrā ꝓmissiōis sicco pe//
de se ꝑeunte ducere pollicet inumeros
enecauit. Vñ credit ꝙ diabol⁹ indigt⁹
qr occasiōe iudei q̄ regine cathenā de//
derat plausus octauiani cessauit. ꝺ his
se taliter vindicauit. Mlti aūt ex his
q̄ euaserūt ad baptismi gr̄am ꝯuolart
Cū em̄ mons ipe decliuis incūberet ⁊
illi sese euoluerēt. ꝑores tā acutis rupi//
bus lacerati q̄z i mare ꝑfocati mortui
sunt. Cūq̄z reliq̄ idē facere vellēt. ⁊ de
ꝑoribꝫ q̄d eis acciderit ignorarēt. q̄dā
piscatores inde trāseūtes malū q̄d ac//
ciderat narrauerūt eisdē. ⁊ sic illi ꝯuer//
si sunt. Hec in hystoria triptita. D
Quarta cā institutōnis h assignari
ꝑt. Dñs em̄ a vinculis petrū miracu//
lose absoluit ⁊ eidē ligandi ⁊ absoluē//
di ptātem dedit. Nos aūt vinculis pec
catoꝝ obligati tenemur ⁊ absolui indi
gem⁹. Jō igr̄ ipm in solēnitate q̄ ꝺr ad
vincula honoram⁹ vt sic ipe a vinculis
absolui ꝓmeruit. ⁊ sic absoluēdi a dño
ptātem accepit sic ⁊ ipe a pctōꝝ vincu
lis nos absoluat. Hāc vltimā institu//
tōis cām nōnullā extitisse q̄s de facili
ꝑpendere ꝑt. si videat ꝙ absolutiōez a
vinculis in apl'm factā epl'a cōmemo//
rat. absoluēdi ptātē sibi ꝯcessam euan
gelista recitat. absolutōez ab ipo nobis
fiendaz hodierna oro postulat. Q
aūt ꝑ claues q̄s accepit interdū etiam
dānādos absoluat. in q̄daz miraculo
qd legit in libro miraculoꝝ btē ꝟginis
satis claret. Apud nāq̄z coloniā vrbez
in monasterio scti petri erat q̄dam mo
nachus leuis lubricus ⁊ lasciu⁹. Hic
dū subita morte fuisset ꝑuētus. demo
nes ipm accusabāt. ⁊ q̄libet pctōꝝ ge//
nera ꝯ ipm clamabant. Vnū dicebat
Ego sum cupiditas tua. q̄ ꝯtra dei ꝑ//
cepta tā freq̄nter cupisti. Aliud clama
bat. Ego sum vana gl'ia q̄ te apud ho
mines iactanter exaltasti. Aliud ait.
Ego sum mēdaciū in q̄ mentiēdo pec
casti. Et cetera sil'r. Ecōtra q̄dam bo//
na opera q̄ fecerat ipm excusabant di//
centia. Ego sum obedientia quam se
nioribus spūalib⁹ exhibuisti. Ego suz
psalmoꝝ cant⁹ quē freq̄nter deo ꝯcini
sti. Sctūs aūt petr⁹ cui⁹ erat mōach⁹
ꝓ ipo deꝑcaturus deū adijt Cui rñdit
dñs. Nunq̄d nō ꝓpheta me inspirante
dixit. Dñe q̄s habitabit i tabernacu//
lo tuo. aut q̄s re. in mō. ⁊c. Qui ingre//
ditur sine macula ⁊c. quō hic pōt salu⁹
esse. cū nec sine macl'a sit ingressus nec
sit iusticiā opatus. Rogante igit ꝓ eo
petro cū ꝟgine mr̄e dei. hāc dñs sniaz
ꝓtulit. vt ad corp⁹ rediret. ⁊ ibi pniam
ageret. Tūc ꝯfestim petr⁹ claui quam
manu tenebat diabolū terruit ⁊ in fu//
gā ꝯuertit. Aiaz ꝟo ei⁹ in manu cuius//
dā q̄ in ꝑdicto monasterio monachus
fuerat tradidit. ⁊ vt ad corp⁹ ipam re//
duceret ꝑcepit. q̄ ab eo ꝓ mercede redu
ctōis poposcit vt singl'is dieb⁹ psalmū
Miserere mei de⁹ diceret. ⁊ sepl'turā ei⁹
sepe scobis mūdaret. Jpeq̄z de morte
rediēs q̄ sibi ꝯtigerāt oib⁹ enarrauit.

Legenda. cvj. A

De sancto Stephano papa.

Stephanus papa cū
multos gentiliū ꝟbo ⁊ exē
plo ꝯuertissz. ⁊ ml'ta corpa
sctōꝝ martyruz sepelisset. a
Valeriano ⁊ galieno anno dñi. cclx. sū
mo studio ꝑquirit. vt eū ⁊ clericos aut
sacrificare cogerēt aut supplicijs diuer
sis punirēt. Dederūtq̄z edictū vt q̄cū//

cp̄ eos ꝓderet totā eoꝝ substātiā possi-
deret. Quapꝛopt̄ decē de eis clericꝫ sta-
tim cōprehēsi sunt ⁊ sine audientia de-
collati. Seqnti die stephan⁹ papa cō-
prehendit̄ ⁊ ad tēpluꝫ martꝫ duxit. vt
ibi aut idolū adorꝛet aut capitalē sen
tentiā subiret. Sꝫ cū templū ingressus
fuisset. ⁊ deū vt ip̄m templū destrueret
exorasset. statim magna ps tēpli corru
it. ⁊ ois mlt̄itudo p̄ nimio timore au-
fugit. Ipse ꝩo ad cimiteriū sctē Lucie
pꝛexit. Hō audiēs Valerian⁹ milites
plures ꝓcib⁹ ad eū misit. Qui venien
tes eū missam celebrantē inuenerūt. ⁊
stantē intrepidū ac incepta deuote pfi
cientē in sua sede decollauerūt.

Legenda. cvij. A

De Inuentione sancti Stephani
pthomartyris.

Inuentio corꝑis p
thomartyris stephani an-
no dñi. cccc.xvij. honorij p̄n
cipis anno. vij. facta fuisse
narrat. Repitur aūt ei⁹ inuentio trans
latio ⁊ ꝓiunctio. Inuētio ip̄i⁹ hoc ordi
ne facta fuit. Hā cum q̄dam p̄sbyt̄ no-
mine lucian⁹ in territorio hierosolymi
tano. quē genadi⁹ inter illustres viros
cōmemorat. ⁊ hec scꝑsit. feria sexta in
stratu suo q̄esceret ⁊ pene euigilaret. q̄-
dam vir senex statura ꝓcerus. vultu de
corus. barba ꝓlixa. pallio candido a-
mictus. cui gemule auree ⁊ cruces in-
erant ꝓtexte. calciat⁹ caligis in supficie
deauratis eidez apparuit. Qui manu
aureā ꝩgam tenēs tetigit eum dicens.
Sūma cū diligētia nr̄os patefacito tu
mulos. qz indecēter despecto loco recō
diti sum⁹. Vade igit̄ ⁊ dic iohānī epō
hierosolymitano vt nos in honorabi-
li loco reponat. qz cū siccitas ⁊ tribula
tio mūdū ꝓcusserit. nr̄oꝝ suffragijs de
us mūdo ꝓiciari decreuit. Qui lucia-
nus p̄sbyt̄ dixit. Dñe q̄s es. Ego sum
inq̄t gamaliel q̄ paulū ap̄m enutriui
⁊ ad pedes meos legē pdocui. q̄ āt me
cū iacet sctūs est Stephan⁹ q̄ a iudeis
lapidat⁹ extra ciuitatē piectus ē vt a fe
ris ⁊ auib⁹ deuorꝛaret. Sꝫ h̄ oino ille p
hibuit cui idē martyr illesam fidē sua-
uit. Ego aūt ip̄m cū reuerentia multa
collegi. ⁊ in meo nouo tumulo sepeliui
Ali⁹ aūt q̄ mecū iacet est nicodem⁹ ne-
pos me⁹ q̄ nocte Jesuꝫ adijt ⁊ a petro
⁊ iohāne sacrū baptisma suscepit. qua
ꝓpt̄ indignati in eū p̄ncipes sacerdo
tū eū occidissent. nisi ob nr̄i reuerētiaꝫ
destitissent. Ulerūtū oēm substātiā ei⁹
diripuerūt ⁊ a p̄ncipatu deposuer̄t. ml̄-
tisq̄ eū afficiētes ꝓberib⁹ semiuiuū re-
liq̄runt. Hūc cū ego in domo mea du
xissem. dieb⁹ aliq̄b⁹ supuixit. ⁊ ō̄functū
iuxta pedes beati stephani sepeliri feci
Terci⁹ ꝩo q̄ mecū est. ip̄e est abybas fi
li⁹ me⁹ q̄ anno etatꝫ sue. xx. mecū bapti
sma suscepit. ⁊ ꝩgo p̄manēs cū paulo
discipulo meo legē didicit. Uxor vero
mea ethea. ⁊ selemias fili⁹ me⁹. qz fidē
x̄pi noluerūt recipe. nr̄a neq̄q̄ digni se
pultura fuere sꝫ eos alibi sepultos ūue-
nies. ⁊ eoꝝ tumulos vacuos ⁊ inanes
Hoc dicto sctūs Gamaliel disparuit.
Lucian⁹ ꝩo euigilās dñm exorꝛauit. vt
si hec visio in ꝩritate fieret. eidē scō̄o ac
tercio appareret. In seqnti igit̄ feria se
xta eidē sic ꝓpus apparuit. ⁊ cur ea q̄ si-
bi dixerat neglexerit requisiuit. Nō inq̄t
dñe neglexi. sꝫ rogaui dñm vt si h̄ visio
ex dō eēt mihi tercio appareret. Dixit
cp̄ ei gamaliel. qm̄ in mēte tua cogita-
sti si nos iuenires. quō relicq̄as singulo-
rū discernere posses ex his q̄ tibi sub si
militudine offero singuloꝝ loculos et
relicq̄as edocebo. Hōditcp̄ ei tres cala
thos aureos ⁊ q̄rtū argenteū. q̄ꝝ vn⁹
erat plen⁹ rosis rubētib⁹. ⁊ alij duo ros
albis. q̄rtū etiā oēdit calathū argēteū
plenū croco. Dixitcp̄ gamaliel. Hi ca-
lathi nr̄i sunt loculi. ⁊ he rose nr̄e sunt
reliq̄e. Calath⁹ plen⁹ rosis rubeis ē lo-
cul⁹ sctī stephani. q̄ sol⁹ ex nob̄ marty-
rio meruit cozonari. Alij duo rosis al-
bis pleni. mei ⁊ nicodemi sunt loculi.
q̄ sincero corde i ꝓfessiōe x̄pi pseueraui
mus. Quart⁹ ꝩo argēte⁹ croco plen⁹ ē

abybe filij mei q̄ cādore ꝑginitatꝫ pol
lebat z mūd⁹ de mūdo extuit. His di⁹
ctis iter disparuit. Feria aūt sexta se⁹
quētis hebdomade eidē irat⁹ apparu⁹
it. z de dilatōe z negligētia sua eū gra⁹
uiter increpauit. Cōtinuo igit lucian⁹
hierosolymā adijt. z iohānī epō cūcta
p ordinē enarrauit. Pergūt igr cū alijs
epīs accersitis ad locū p̄dictū luciano
ostēsuz. Cūq; cepissent fodere terra cō
cutit. z suauissim⁹ odor sentit. Ad cui⁹
odoris mirā fragrātiā meritz sctoꝝ se⁹
ptuaginta hoies a diuersis infirmita⁹
tib⁹ liberant. Siccz in eccl'iam syon q̄
est in hierl'm vbi sctus stephan⁹ archi⁹
dyaconat⁹ officio funct⁹ est. cū magno
gaudio sctoꝝ reliq̄as trāstulerūt. z eas
ibi honorifice cōdiderūt. Ea aūt hora
pluuia magna descēdit. Hui⁹ visiōis
z inuētōis mētionē facit Beda in cro⁹
nica sua. ¶ Hec inuētio sancti Ste⁹
phani facta est ea die q̄ ei⁹ passio cele⁹
brat z ei⁹ passio in hac die fuisse dicit.
Festa aūt ab ecclia mutata sunt dupli
ci rone. Prima ē q̄m xp̄s io nat⁹ est in
terris vt hō nascerer i celis. Decuit igr
vt natiuitati xp̄i cōtinuerer natale sancti
stephani. q̄ p̄m⁹ p xp̄o martyrū fusti⁹
nuit qō est nasci in celo vt p h̄ notaret.
vnā ex alia sec̄. Vñ etiā cantat de ip̄o
Heri xp̄s nat⁹ ē in terris vt hodie ste⁹
phan⁹ nasceret in celis. Scōa rō ē. q̄m
festū de inuētōe solēn⁹ agebat q̄s festū
de passiōe. z h̄ tum ꝓter reuerētiā na⁹
tiuitatꝫ dñi. tū ꝓter mīta miracula q̄
in ip̄i⁹ inuētiōe dñs ondit. qr ḡ passio
ip̄i⁹ dignior est q̄s inuētio. z ob h̄ solen
nior dz ee. iō ecclia festū de passiōe ad
illud tp̄s trāstulit in q̄ in ampliori re⁹
uerētia habeat. ¶ Trāslatio aūt eius
vt ait Aug⁹. h̄ mō fuit. Nā alexāder se
nator ꝯstātinopolitan⁹ hierl'm cū vxo
re sua adijt. z pthomartyri stephano
pulcerrimū oratoriū ꝯstruxit. ac p⁹ ei⁹
obitū iuxta eius corp⁹ se sepeliri fecit.
Euoluꝫ ḡ septē ānis iuliana ei⁹ vxor
in patriā suā volens redire vtpote q̄ a
p̄ncipib⁹ iniuriā patiebat corp⁹ viri vo
luit deferre. Ō cū ab epo mīt̄is p̄cib⁹
postulasset. eps duos loculos argēte⁹
os ptulit dicēs. Nō noui q̄s sit ex his
loculis viri tui. Et illa. Ego noui. Et
impetū facies amplexata est corp⁹ sancti
stephani. Sic ḡ dū corp⁹ viri putat ac
cipe. casu corp⁹ pthomartyrꝫ accepit.
Cū āt nauim cū corpe ꝯscēdisset. hym
ni audiunt angelici. odor effragrat. cla
mant demōes. seuā suscitāt tēpestatez
dicētes. Ele nob q̄m pthomartyr ste⁹
phan⁹ trāsit diro nos verberans igne.
Cū ḡ naute naufragiū formidaret ste⁹
phan⁹ inuocat. z ꝓtinuo apparuit eis
dicēs. Ego sum nolite timere. Statiⁿ⁹
q̄s trāq̄llitas magna subsecuta ē. Tūc
audite sunt voces demonū clamātiuz
Impie ꝑceps nauē accēde. qr aduer⁹
sari⁹ noster stephan⁹ ē in ea. Tūc p̄ri⁹
ceps demonū q̄nq̄z demōes q̄ nauem
incenderēt misit. Sz angel⁹ dñi in p⁹
fundū eos dimersit. Et cū calcedonez
venissent. demōes clamabāt. Seru⁹
dei venit. q̄ ab iniq̄s lapidat⁹ ē iudeis.
Cōstantinopoliz igit incolumes que⁹
nerūt z in q̄dā ecclia corp⁹ sancti stepha⁹
ni cū magna reuerētia cōdiderūt. Hec
Augustin⁹. ¶ Cōiunctio āt corpis sancti
stephani cū corpe sancti laurētij h̄ ordine
facta fuit. Cōtigit em̄ eudoxiā filiam
theodosij ip̄atoris a demone grauit̄
cruciari. Ō cū p̄ri suo ꝯstātinopolim
ꝯstituto intimatū fuisset. iubet filiam
ꝯstātinopolim adduci. vt sacrosanctꝫ
pthomartyrꝫ stephani reliquijs tāge⁹
ret. Demō aūt i ea clamabat. Nisi ste⁹
phan⁹ romā veniat nō exibo. q̄m sic ē
ap'lor volūtas. Ō cū ip̄ator audi⁹
uisset. a clero z pp'lo ꝯstātinopolitano
obtinuit. vt corp⁹ sancti stephani roma⁹
nis daret. z ip̄i bti laurētij corp⁹ acci⁹
peret. Tūc ip̄ator pelagio pape sug
h̄ scp̄sit. Papa ꝯo de ꝯsilio cardinaliū
ip̄atoris petitōi cōsensit. Missi igit
ꝯstantinopolim cardinales corp⁹ sancti
stephani romā deferūt z greci p acci⁹
plēdo corpe sancti laurētij p̄sequunt. Ea
pue igr corp⁹ stephani recipit z brachi

um eius dextrū a capuanis deuotis p̄ci
bus obtinet. ⁊ metropolitana eccl̄ia ī
eius honore fabricat. Cū aūt romā ve/
nissent. ⁊ ī eccl̄iam scti Petri ad vincu
la corpus deferre vellent. vectores subsi/
stūt. nec vltra ꝓcedere pñt. Demō aūt
in puella clamabat. Frustra laboratis
qꝛ nō h̄ sꝫ apud frēm suū laurētiū sedē
elegit. Illuc igit̄ corpus defert̄ ⁊ ad eius ta
ctum puella a demōe liberat̄. At laurē
tius aduētui frīs sui q̄si cōgratulās et
arridēs in alterā ꝑtem sepulchri seces/
sit ⁊ medietatē illius vacuā fratri reliq̄t.
Greci ꝟo dū manus apponūt vt laurēti
um ferāt ad terrā velut exanimes cor/
ruerūt. Sꝫ orātibꝫ ꝓ eis papa clero et
ꝓplo. vix ad se ad vespaꝫ redierūt. Oēs
tñ infra decē dies mortui sunt. Latini
etiā q̄ sibi ꝯsenserāt in frenesiꝫ versi sa
nari nō potuerūt. q̄adusq̄ sctōꝝ corpa
insil̄ tumulata fuerūt. Tūc vox de ce/
lo audita ē. O felix roma q̄ corpus lau/
rētij hyspani ⁊ stephani hierosolymi/
tani tam gl̄iosa ꝑignora vno claudis
māseolo. Facta ē aūt ista ꝯiunctio. ix.
kal. maij circa annos dñi. ccccxxv.

C Refert Augus. in lib. xxij. de ciui.
dei. sex mortuos ad īuocationē scti ste/
phani suscitatos. vicꝫ q̄ndā q̄ cū mor/
tuus sic iaceret. vt ei iā pollices ligarēt̄
inuocato sup eū noīe bti stephani ꝯti/
nuo suscitatus ē. Itē q̄ndā puerꝫ a plau/
stro ꝯtritū. quē mr̄ ad eccl̄iam scti ste/
phani deferēs viuū ⁊ sanū recepit. Itē
q̄ndā sctimonialē q̄ cū in extremo spū
ꝯstituta ad eccl̄iam scti stephani dela
ta fuisset. ⁊ ibidē expirasset vidētibꝫ oī
bus ⁊ stupētibꝫ sanata surrexit. Item
q̄ndā puellā apud hyponē cuius tunicā
cū pr̄ ad eccl̄iam scti stephani deportas
set eā postmodū sup corpus defuncte pu
elle proiecit. ⁊ illa statim surrexit. Itez
q̄ndā iuuenē apud hyponē cuius corpus
cū inunctū fuisset oleo scti stephani sta
tim surrexit. Itē q̄ndā puerꝫ q̄ cū ad ec
clesiā scti stephani mortuus fuisset dela/
tus ad inuocationē scti stephani vite ē
ꝓtinus restitutus. De h̄ martyre dic̄ Au
gustinus. Martyrē istū gamaliel stola/
tus reuelauit saulus spoliatus laudauit.
xp̄s pannis īuolutus ditauit. ⁊ p̄cioso la
pide coronauit. Idem. In stephano
emicuit pulchritudo corpis. flos etatꝫ
eloquētia sermocinātꝫ. sapia sctissime
mētis. ⁊ opatio diuitatꝫ. Idez. Fortis
colūna dei cū inter lapidiferas manus
captatorio forcipe tenerēt̄ fide funda/
bilis igniebat̄ feriebat̄ ⁊ ꝓducebat̄. cō
stringebat̄ ⁊ angebat̄. cedebat̄ ⁊ ñ vin
cebat̄. Idē sup illud. Dura ceruice ⁊c.
Hic nō blandit̄ sꝫ inuehit̄. nō palpat
sꝫ ꝓuocat. nō trepidat sꝫ instigat. Idē
Attēde stephanū ꝯseruū tuū. hō erat
sicut ⁊ tu. de massa pcti erat sicut ⁊ tu.
eo p̄cio redēptus q̄ tu. Et cū dyaconus
erat euāgeliū legebat. qd̄ legis vel au/
dis ⁊ tu. Ibi inuenit scp̄tum. Diligite
inimicos vestros. Didicit legēdo. ꝑfe
cit obediēdo. Le. cviij.

De sancto Dominico.

Dominicus dicit̄ qua
si dñi custos vel a dño cu/
stoditus. vel dicit̄ dñicus
q̄ntū ad ethymologiā huius nomīs qd̄
est dñs. Dicit̄ aūt custos dñi tribꝫ mo/
dis. s. custos honoris dñi q̄ ad deū. cu/
stos vinee dñi vel gregis dñi q̄ ad ꝓxi
mū. custos volūtatis dñi siue p̄ceptoꝝ
dñi quo ad seip̄m. Scd̄o dicit̄ dñicus
quasi a dño custoditus. Dñs em̄ custo/
diuit ip̄m quātū ad triplicē statum su/
um. in q̄ꝝ p̄mo fuit laicus. ī scd̄o regu/
laris canonicus. in tercio vir apostoli/
cus. Nam in p̄mo eum custodiuit faci
endo cū laudabiliter incipere. in secun
do feruenter ꝓficere. in tercio ꝑfectio/
nem app̄hendere. Tercio pōt dici dñi
cus ꝑ ethymologiaꝫ huius nomīs dñs.
Dñs nanq̄ dicitur quasi donans mi
nas. vel donās minus. vel donās mu
nus. Sic beatus dñicus fuit donās. id
est. cōdonās minas ꝑ iniuriaꝝ dimis/
sionē. donās minus ꝑ corporis macera/
onem. qꝛ corpori suo semꝑ minus da/
bat q̄ appetebat. donās munus ꝑ liber

tatis largitionē. qꝛ nō solū sua paupi/
bus tribuit. sed etiā seip̄m pluries ven
dere voluit. A

Dominicꝰ ordīs p̄dicatoꝝ dux
ꝛ pater inclitꝰ. ex hyspanie ꝑti
bus villa que dr̄ calaregia oxo
nieñ. dioceſ patre Felice. mr̄e ꝟo Jo/
hāna noīe ſm carnē originē duxit. Cu
ius mr̄ añ ipiꝰ ortū vidit in somnis se
catulū gestantē in vtero ardentē ī ore
faculā baiulantē. Qui egressus ex vte/
ro totā mdi machinā incēdebat. Cui/
dā etiā matrone q̄ ip̄z ex sacro fonte le
uauerat videbat̄ ꝙ puer Dñicꝰ stellaz
p̄fulgidā hr̄et in fronte q̄ totū orbē il/
lustrabat. Dū adhuc eēt puerulꝰ ꝛ sub
nutricis custodia ꝯstitutꝰ dep̄hēsus ē
sepe lectū dimittere. ꝛ sup nudā humū
iacere. Missus tandem palentiam ad
studiū amore sapīe addiscēde. vinum
ꝑ decēniū nō gustauit. Ubi cū fames
valida esset. libros cū om̄i suppellectili
vendidit. ꝛ p̄ciū eoꝝ paupibꝫ erogauit
Crescēte iā eiꝰ fama ab ep̄o oxonieñ. ī
sua eccl̄ia canonicꝰ regularis efficit. ꝛ
postmodū factꝰ oībꝫ vite speculū a cō/
canonicis supprior ordinat̄. Ip̄e autē
die ac nocte lectōi ꝛ orōni vacabat. as/
sidue deū exorās vt sibi hāc gr̄am infū
dere dignaret̄. q̄ se totum aliq̄n saluti
posset impēdere ꝓximoꝝ. In libro q̄z
de collatōibꝫ patrū studiosissime legēs
magnū ꝑfectiōis cumulū app̄hendit.
Pergēs aūt cū p̄dicto ep̄o tholosam.
dep̄hēdit hospitē suū heretica p̄uitate
corruptū. Quē ad fidem ꝯuertit. ꝛ q̄si
q̄ndā p̄mitiaꝝ manipulū future mes/
sis dño p̄sentauit. Legit̄ in gestꝫ co/
mitis mōtis fortis ꝙ cū btūs Dñicus
q̄dam vice aduersus hereticos p̄dicas
set. auctoritates q̄s ī mediū ꝓduxerat
redegit in scp̄tis. ꝛ cuidā heretico cedu
lā illā tradidit vt sup obiectis delibe/
rare deberet. Illa aūt nocte ad ignem
hereticis cōgregatis. cedulā quā rece/
perat ꝓduxit in mediū. Cui socij dixe/
runt vt in ignē illā ꝓijceret. ꝛ si cōburi
ꝯtingeret eoꝝ fides. imo ꝑfidia ꝟa eēt
Si ꝟo cōburi nō posset. verā fidem ro
mane eccl̄ie p̄dicarēt. Quapropt̄ cedu
la in ignē ꝓijcit̄. Que cū aliq̄ntulū mo
rā in igne fecisset. incōbusta ab igne ꝓ
tinꝰ ꝓsilijt. Stupētibꝫ cūctis. vnꝰ cete/
ris durior ait. Proijciat̄ iteꝝ. ꝛ sic expe
rientia pleniꝰ repiet̄ ꝛ pleniꝰ exꝑiemur
ꝟitatē. Proijcit̄ iteꝝ. ꝛ iteꝝ ꝓsilijt incō/
busta. Iteꝝ ille dixit. Tercio ꝓijciat̄. ꝛ
tūc sine dubio rei exitū cognoscemus.
Proijcit̄ tercio ꝛ iteꝝ incōbusta ꝓsilijt
ꝛ illesa. Heretici aūt in sua duricia ꝑ/
manētes. districtissima int̄ se iuratiōe
firmauer̄t. ne h̄ aliq̄s publicaret. Qui
dā tñ miles q̄ ibi aderat. ꝛ nr̄e fidei ali
q̄ntulū adherebat. istd̄ miraculū post/
modū publicauit. Factū est āt h̄ apud
montē victorialē. Sil̄e q̄dā dr̄ ac/
cidisse apud fanū iouis indicta ibidez
in diebꝫ illis ꝯ hereticos q̄dam dispu/
tatōe solēni. B Ceterꝫ igit̄ ad ꝓ/
pria redeūtibꝫ ꝛ ep̄o oxonieñ. defuncto
solꝰ ibidē sctūs Dñicus cū paucꝫ remā
sit ꝯ hereticos ꝯstāter ꝟbuz dei annū/
cians. Irridebāt aūt eū aduersarij ve
ritatꝫ. sputa lutū ꝛ hmōi vilia ꝓijcien/
tes in eū. ꝛ a tergo ꝓ derisu sibi paleas
alligātes. Cū aūt sibi interitū minarē
tur imꝑterritꝰ rñdebat. Nō ego mar/
tyrij dignꝰ sum gl̄ia. nōdū merui istaz
mortē. Quapropt̄ locū transiēs in q̄ si
bi ꝑate ferebant̄ insidie. nō solū intre/
pidꝰ verūetiā cantans ꝛ alacer ꝓcede/
bat. Quod illi admirātes dixerūt illi.
Nunq̄d nō tu mortꝫ horrore ꝯcuteris
Quid acturꝰ eras si cōprehēdissemꝰ te
At ille. Rogassez vos ne repētinis me
subito ꝑimeretꝫ vulneribꝫ. sꝫ paulatiz
ꝛ successiue mēbra singula mutilātes.
deinde ostēsis corā oculis meis detrū/
catis mēbroꝝ ꝑticul̄. ip̄os etiā oculos
eruētes ad vltimū semiuiuū laceratū/
q̄z corpꝰ sic ꝑmittētes ī suo sanguīe vo
lutari. vel ꝓrsus ad libitū me necaretꝫ
Cū q̄ndā repꝑisset ꝓpter nimiā quā
patiebat̄ inopiā hereticoꝝ ꝯsortijs ad
hesisse. decreuit seip̄m venūdare q̄tenꝰ
ex accepto p̄cio de seip̄o ꝛ egestatis sil̄

occasionē ꝓcideret ⁊ sub erroꝛe venū-
datū libaret. Ob ⁊ fecisset nisi inopie
eꝰ diuīa miscōia alit ꝓuidisset. Alias
etiā cū q̄dam mulier frēm suū in sara-
cenoꝝ captiuitate detētū lamētabili si
bi ꝙstione exponeret. nullūq; sibi ad
eꝰ liberatōez fatereť ꝓsiliū supesse. ille
intima cōpassiōe cōmotꝰ seipm ꝓ redē
ptione captiui vendēdū obtulit. Sed
deꝰ q̄ ipm necessariozē ad redēptionez
spūalē mltoꝝ captiuoꝝ ꝓuiderat nō ꝓ
misit. Hospitatꝰ in ꝓtib⁹ tholosanis
apud q̄sdā mr̄onas ab hereticis ꝓ ostē
tationē religiōis deceptas. ꝓ totā qua
dragesimā vt sic clauū clauo retunde-
ret. in pane solū ⁊ aq̄ frigida cū adiun-
cto sibi socio ieiunauit. Nocte ꝙo vigi
lans cū necessitas cogebat. lassa mem
bra supꝝ nudā tabulā reclinabat. Sic-
q̄ factū est vt illas mr̄onas ad agnitī-
onē ꝑitatꝫ ꝓduceret. Post hec aūt cepit
de institutōe ordinis cogitare cuiꝰ offi-
ciū eēt ꝓ mūdū ꝓdicādo discurrere. et
ꝑtra hereticos fidē catholicā cōmuni-
re. Cū igit in ꝓtib⁹ tholosanis mālisiz
ꝓ decē annos a transitu oxoniēsis epi
vsqꝝ ad tps q̄ lateranēse ꝙciliū debuit
celebrari. cū fulcone tholosano epo ro
mā ad ꝙciliū generale adūt. ac a sūmo
pōtifice Innocētio ordinē q̄ ꝓdicatoꝝ
diceret ⁊ eēt ꝙfirmari sibi suisq; succes-
soribꝫ postulauit. Qui cū aliqntulū se
difficilē exhiberet. nocte q̄dā idē ponti
fex videbat in somnis q lateranēsis ec
clesia grauē subito ruinā minaret. Ob
uū tremēs aspiceret ex aduerso vir deī
Dñic⁹ occurrebat humerisq; suis sup
positis tota illā casurā fabricā sustēta-
bat. Euigilās aūt ⁊ visionē intelligēs
petitionē viri deī hylariter acceptauit
hortās vt ad frēs suos rediēs regulaz
aliquā approbatā sibi eligerz. ⁊ sic ad
ipm rediēs ꝙfirmatiōez ad libitū ipe-
traret. Regressus igit verbū sūmi pō-
tificis fribꝫ patefecit. Erāt aūt frēs nu
mero circiter. xvj. Qui iuocato spūscō
regulā bti Augustini doctoris ⁊ ꝓdica
toris eximij. ipi qiter ⁊ re ⁊ noie ꝓdica-
toꝛes futuri vnanimit elegerūt q̄sdam
artioris q̄dē vite ꝙsuetudines. q̄s sibi
ꝑ formā ꝙstitutionū obꝑuādas statue
rūt. insup assumētes. Nec interea. In
nocētio defuncto ⁊ Honorio in sūmū
pōtificē sublimato. ꝙfirmatōez ordis
anno dñi. M.cc.xvj. a ꝓdicto Hono-
rio ipetrauit. Dum igit rome in eccl'ia
sctī Petri ꝓ dilatōe sui ordis exoraret
gl'iosos ꝓncipes apl'oꝝ Petrū ⁊ Pau-
lū ad se venētes aspexit. Quoꝝ ꝑm⁹
Petr⁹ vicz baculū. Paul⁹ ꝙo sibi libz̄ū
tradere videbaṅ. addebātq; dicētes.
Vade ꝓdica. qz a deo ad hō misterium
es electꝰ. Noxq; in momēto tpis vi-
debaṫ ei q filios suos ꝑ totū mūdū di
sperſos aspiceret incedētes binos ⁊ bi
nos. Quapꝛopt tholosam rediēs fra-
tres suos disꝑsit ⁊ q̄sdā q̄dē in hyspa-
niā. q̄sdā ꝙo parisi⁹. alios tandē bono
nia destinauit. ipe ꝙo romā reuersus ē
Monach⁹ q̄dā añ ordis ꝓdicato
rū institutōez i extasi fact⁹. vidit beatā
ꝑginē flexis genib⁹. ⁊ iūctis manib⁹ ꝑ
hūano genere filiū depcantē. Qui dix
sepe pie mr̄i repulsaz. tādē instante ea
sic ait. Vadat mea q̄d possiz vel debeo
ampli⁹ eis facere. Misi ꝑiarchas ⁊ ꝑ
phetas. ⁊ paꝛ se emēdauerunt. Veni
g ad eos. deinde misi apl'os. ⁊ me ⁊
ulos occiderūt. Misi martyres ⁊ ꝙfes
sores ⁊ doctores. nec illis acqeuerunt.
Sz qz nō est fas vt tibi aliq̄d denegez
dabo eis meos ꝓdicatoꝛes ꝑ q̄s vale-
ant illumiari ⁊ mūdari. sin aūt veniaz
ꝑtra illos. Silem visionē ali⁹ vidit
eodē tpe q̄. xij. abbates cystercien. ordi
nis tholosam ꝛ hereticos sunt trāsmis-
si. Nā cū fili⁹ mr̄i orāti rndisset vt sup
dixit mr̄. Bone fili nō ꝑm eoꝝ malici-
am. sz ꝑm tuā misc̄diam agere debes.
Tūc fili⁹ vicē ꝑcib⁹ ait. Ad votū tuuz
adhuc cū eis hāc misc̄diam facia q ꝓ-
dicatoꝛes meos eis mittā. q eos moni
ant ⁊ informēt. ⁊ si se nō correxerit am
plius eis nō parcā. Quidā frater mi
noꝛ q mlto tpe soci⁹ sctī Fr̄ācisci extite-
rat plūbus fribꝫ de ordine ꝓdicatoꝛuz

nō bz exemplr

narrauit. cū btūs Dñic⁹ rome p ꝙfir/
matōe sui ordis apō papā instaret. no
cte orans vidit i spū xp̄m i aere exūtez
z tres lāceas in manu tenētē. z ō mun
dū eas vibrantē. Cui velociter mīr oc/
currēs ꝺd nā vellet facere inq̄siuit. Et
ille. Ecce tot⁹ mūd⁹ trib⁹ vicijs plen⁹ ē.
scz superbia auaricia z ꝙcupia. z iō his
trib⁹ lāceis ip̄m volo p̄mere. Tūc vir
go ad ei⁹ genua p̄cidēs. ait. Fili charis
sime miserere. z tuā iusticiā misericōia tē
perato. Cui xp̄s. Nōne vides q̄nte mi
bi iniurie irrogant. Cui illa. Tpa fili
furozē. z paulisp expecta. Habeo ei fi/
delē seruū z pugilē strenuū. q̄ vbiq; dis
currēs mūdū expugnabit et tuo dñio
subiugabit. Aliū q̄z seruū i adiutoziū
sibi dabo. q̄ secū fideliꝰ ꝺcertabit. Cui
fili⁹. Ecce placat⁹ faciē tuā suscepi. sed
vellē ego videre q̄s vis ad tātū officiū
destinare. Tūc illa xp̄o sctm̄ dñicū p̄n/
tauit. Cui xp̄s. ꝛe bon⁹ z strenu⁹ pugil
iste. z studiose faciet q̄ dixisti. Obtulit
etiā sctm̄ Francisc̄u. Et hūc xp̄s sicut z
p̄mū piter ꝙmēdauit. Sctūs āt dñic⁹
sociū suū in visiōe sua diligēter ꝙsidē/
rās quē añ nō nouerat. in crastino i ec
clesia inuentū ex his q̄ nocte viderat si
ne indice recogn̄uit z ei⁹ amplex⁹ z oscu
la pia ruēs ait. Tu es soci⁹ me⁹. tu pa/
riter curres mecū. stem⁹ sil̄ z null⁹ ad/
uersari⁹ ꝓualebit. Visiōnē q̄z p̄dictaz
sibi p ordinē enarrauit. Et extūc factū
est eis cor vnū z aīa vna in dño. qō z i
posteris mādauerūt ꝑpetuo obs̄uari.

Cū q̄ndā nouiciū apulū ad ordi
nē recepisset. q̄dā q̄ p̄dicti nouicij socij
fuerāt cū adeo q̄erterūt. q̄ ad seculuz
iā redire deliberās vestes suas modis
oīb⁹ exp̄etebat. Qō btūs dñic⁹ audiēs
ꝙtinuo ozoni se dedit. Igit̄ cū dictum
iuuenē iā religios⁹ vestib⁹ expoliassent.
z iā sua camisia induissent. ille magnis
vocibus clamare cepit ac dicere. En e/
stuo. en ardeo. en tot⁹ exuroz. Extrahi/
te extrahite hāc camisiā maledictaz q̄
me totū exurit. Nullo q̄ mō ꝺescere po
tuit. q̄usq; exut⁹ camisia religios⁹ vesti/
bus denuo est indut⁹. z ad claustrū re
ducꝰ.

Exīte btō dñico bononie cū
frēs iā ad dormiendū iuissent. q̄dā fra
ter q̄uersus a diabolo vexari cepit. Qō
cū frat⁹ Reyneri⁹ lausaneñ. magr̄ ei⁹ au
disset. btō Dñico h̄ studuit indicare.
Sctūs aūt dñic⁹ ad eccl̄iam añ altare
eū portari fec̄. Qui cū vix a frib⁹ decez
fuisset deportat⁹. dixit btūs Dñicus.
Aduro te miser. vt dicas mihi q̄re ve
ras creaturā dei. z q̄re z q̄ mō huc in/
trasti. Qui rūdit. Vexo eū. q⁹ meruit.
Bibit em̄ beri in ciuitate sine licētia p̄
oris nō adhibito sig̃ cruc̄. Vn̄ tūc in/
trauī in eū in spē bibonis. q̄n pot⁹ ip̄e
bibit me sil̄ cū vino. Hoc aūt tūc eum
bibisse vez cōpertū est. Int̄ hec factuz
est p̄mū signū ad matutinas. Quo au
dito dyabol⁹ q̄ i eo loq̄bat dixit. Amo
do h̄ plus stare nō possū. ex̄q caputiati
surgūt. Et sic ad ozonē btī Dñici exire
cōpulsus ē.

Cū in ptib⁹ tholosanis
qōdā flumē trās̄isset. libri ei⁹ nullū h̄/
tes ꝙseruatoziū in fluuiū ceciderūt. Die
aūt tercia q̄dā piscator ibi hamū p̄ici
ens cū magnū piscē se p̄didisse puta
ret libros ipos extraxit penit⁹ sic illesos
ac si in aliq̄ armario fuissent cū oi dili/
gētia custoditi.

Cuz ad qōdā mona/
steriū veniss̄et. z frēs q̄scerēt nolēs eos
inq̄etare. ozone fusa clauꝭ ianuis mo/
nasteriū cū socio introiuit. Idē etiā cō
pertū est cū in ꝙflictu hereticoꝝ cuz q̄/
dā querso cysterciēn. fuisset. Hā cū se/
ro ad q̄ndā eccl̄iam deuenissent. z clau
sam inuenissent. ozone fusa a btō Dñi
co intra eccl̄iam se subito inuenerūt. et
noctē illā totā in ozone duxerūt.

Pꝰ
labozē itinerꝫ añq̄ ad hospitiū deueīs
set sitim ad fontē aliquē extinguere cō/
suevit. ne in domo hospitꝫ plus bibē/
do aliquā notā icurreret.

Sco
laris q̄dā lubricū carnis patiēs venit
in q̄dā festo ad domū fratrū de bono
nia vt ibi missaz audiret. Cōtigit autē
tūc missaz btm̄ Dñicū celebrare. Cuz
aūt ad oblatiōnē ventū fuisset. dictus
scolaris accessit. z manū ei⁹ cū mlta de
uotōe osculat⁹ ē. Quā cū osculat⁹ fuis/
set tantā ex illa p̄dire sensit odozis fra

grantiã. q̃ntã in vita sua nũq̃ aliq̃n ex
ꝑtus ẽ. Et extũc est⁹ libidĩs in eo mira
bilit̃ refriguit. adeo vt q̃ añ erat van⁹ ⁊
lubric⁹. efficeret̃ postmodũ ꝯtinẽs at/
q̃ cast⁹. O q̃nta mũdicie puritate ei⁹
caro pollebat. cui⁹ odor tã mirabiliter
sordes mẽtis purgabat. Sacerdos
q̃daz vidẽs aliq̃n btm̃ Dñicũ cũ suis
frib⁹ p̃dicatõi tã feruẽter insistere. deli/
berauit eis adherere dũmõ nouum te
stamẽtũ sibi ad p̃dicandũ necessariuz
hr̃e posset. Hec eo cogitãte q̃dã iuue/
nis venale testamẽtũ sub veste baiulãs
affuit. Qd̃ statim sacerdos cũ magno
gaudio emit. Sz dũ aliq̃ntulũ adhuc
dubitaret. fusa ad deũ p̃ce imp̃ssaq̃ su
per librũ exteri⁹ cruce. libruz aperuit ⁊
oculos ad capl'm qd̃ primo se obtulit.
mox ꝯiecit. ⁊ illud qd̃ i actib⁹ petro di/
ctũ est eidẽ occurrit. Surge descẽde et
vade cũ eis nihil dubitãs. qr ego misi
illos. Statiq̃ surgẽs eisdẽ adhesit.
Cũ apud tholosam in theologia rege
ret magr̃ q̃dã scia ⁊ fama p̃clar⁹. q̃daz
mane añ diẽ dũ suas p̃uideret lectões
opp̃ssus somno caput suuz i cathedra
paululũ reclinauit. visũq̃ est sibi q̃ se/
ptẽ stelle ei p̃ntarent̃. Qui cũ de noui/
tate talis exenij plurimũ mirarer̃. subi
to in lumie ⁊ q̃ntitate p̃dicte stelle in/
tãtũ creuerũt q̃ totũ mũdũ illumĩaue
rũt. Qui euigilãs q̃d nam sibi h̃ vellet
plurimũ mirabat̃. Et ecce dũ scolas i
trasset ⁊ legeret. btũs Dñic⁹ ⁊ cũ eo sex
frẽs eiusdẽ habit⁹ ad p̃dictũ magistrũ
hũiliter accesserũt. ⁊ suũ sibi ꝓposituz
intimãtes dixerũt. q̃ scolas suas cupe
rent freq̃ntare. Qui recolẽs visionem
ip̃os eẽ septẽ stellas q̃s viderat nõ du/
bitauit. Rome viro dei dñico posito
vir q̃dam magr̃ reginald⁹ scti amiani
aurelianeñ. decan⁹ q̃ etiã parisi⁹ in iure
canonico rexerat annis q̃nq̃ romã cũ
aurelianẽsi ep̃o mare trãsitur⁹ aduene
rat. Dudũ aũt in ꝓposito habebat re/
lictis oib⁹ p̃dicatõi insistere. sz q̃ nã mõ
id cõplere posset nec dũ aduertat. Cũ
aũt a q̃dã cardinali cui hmõi votũ ex/
p̃sserat de institutõe p̃dicatoꝝ didicis/
set. ⁊ btõ Dñico accersito eidẽ suũ ꝓpo
situ reuelassz. extũc ip̃i⁹ ordis delibera
uit ingressum. Nec mora g̃ui febriũ in
firmitate corripit̃. ⁊ de ei⁹ salute penit⁹
despat̃. Perseuerãte ãt i orõne btõ dñi
co. ac btãz ꝟginẽ cui tãq̃ spẽali p̃one
curã ordis totã cõmiserat exorante. vt
vel saltẽ modico tp̃e eũ sibi ꝯcedere di
gnaret̃. ecce subito reginã miscõie dua
bus admodũ speciosis comitatã puel
lis Reginald⁹ vigilãs ⁊ mortez expe/
ctãs ad se visibil'r veniẽtẽ aspexit blan
daq̃ facie sibi dicẽtẽ. Pete a me qd̃ vis
⁊ dabo tibi. Deliberãti q̃d peterz. vna
ex p̃dict⁹ puell' suggessit ne q̃d peteret.
sz se totũ regĩe miscõie volũtati cõmit
teret. Qd̃ dũ fecisset illa manũ extẽdẽs
ꝟgineã aures ei⁹ ⁊ nares. man⁹ ei⁹ ⁊ pe
des salutari quã tulerat vnctõe punxit
formulas ꝟboꝝ ꝓp̃as ad singl'as vn/
ctões subinferẽs. Ad renes ait. Strin
gant̃ renes tui cingl'o castitat⁹. Ad pe
des aũt ait. Ungo pedes tuos i p̃pa/
tionẽ euãgelij pacis. Addiditq̃. Die
tercia mittã tibi ampullã restitutiõis
plenarie sanitat⁹. Tũc ei habitũ ordis
oñdẽs. en inq̃t iste est hĩtus ordis tui.
Hãc ãt visionẽ sil'r btũs Dñic⁹ i orõe
posit⁹ vidit. Mane ãt facto ad eũ veni
ens sctũs Dñic⁹ ⁊ sanũ reppit. ⁊ ab eo
dẽ toti⁹ visiõis seriẽ audiuit. ⁊ habitũ
quẽ ꝟgo mõstrauerat assũpsit. Nã añ
frẽs suppellitijs vtebãt̃. Die ãt tercia
mr̃ dei affuit ⁊ corp⁹ reginaldi adeo p/
unxit q̃ nõ solũ estũ febriũ. sz etiã ardo
rẽ ꝯcupie sic extinxit. vt sic ip̃e postmo
dũ ẽ ꝯfessus nec p̃m⁹ i eo mot⁹ libidĩs
de cetero pullulauit. Hãc visionẽ ite/
rato exhibitã q̃daz religiosus de ordi/
ne hospitalarioꝝ p̃nte q̃z btõ Dñico
ꝓprijs oculis vidit ⁊ stupuit. Hãc visi
onem multis fratrib⁹ maxie post illi⁹
obitũ btũs Dñicus publicauit. Mis
sus igit̃ Reginaldus bononiã p̃dica/
tioni ardẽter instabat. ⁊ fratꝝ numer⁹
excrescebat. P⁹ h̃ ãt missus parisi⁹ nõ
post m'tos dies i dño obdormiuit.
F Iuuenis q̃dã nepos dñi stephani
cardinalis de fossa noua. cũ equo i fo/

ueã p̄cipitio lapsus inde mortu⁹ ē eductus. Qui btō Dñico oblat⁹. orōne fusa vite p̄stine est restitut⁹. In eccl'ia sancti Sixti architectū q̄ndā cōductū a fratrb⁹ sub cripta q̄dam ruina desup̄ resoluta ꝯtriuit. diuq̄ sub cumulo cadentis macerie iacentē extinxit. Sed vir dei dñicus corpus de cauerna subductū ad se deferri iussit. orōnūq̄ suarū suffragio statim vite sil' ꝛ sanitati restituit. In eadē eccl'ia apud romam dū frēs circiter. xl. manerēt. ꝛ q̄dā vice panis valde modicū inuenissent. btūs Dñicus id modicū qd̄ habebat̄ panis in ꝑtes diuidi sup̄ mēsam mādauit. Dūq̄ vnusq̄sq̄ buccellā panis cū gaudio frāgeret. ecce duo iuuenes eiusdem habit⁹ formeq̄ ꝯsil'es refectoriuz intrauerūt. palliorꝫ sin⁹ q̄ a collo pēdebant plenos panib⁹ deferētes. Quib⁹ in capite mēse ſui dei Dñici silēter oblatis ita subito discesserūt. vt null⁹ de cetero vl' vñ venerint vel q̄ abierint scire possz. Tunc sctūs dñicus manu ad frēs circunq̄q̄ ꝓtensa. modo inq̄t frēs mei comedite. Cunq̄ btūs dñicus aliqñ in itinere posit⁹ eēt. ꝛ grauis pluuiaꝝ iundatio facta esset ille signū crucis edidit. ꝛ a se ꝛ a socio oēm pluuiam adeo ꝓpulsauit. vt q̄si facto papilione de cruce cū tota terra densa imbriū inundatōe madesceret. nec vna gutta ad spaciū trium cubitoꝝ eos ꝯtingeret.

Quadā vice dū in ꝑtib⁹ tholosanis trāsisset nauigio q̄ndā aquā nauta ab eo denariū ꝓ mercede transitus exigebat. Cui cū vir dei ꝓ seruitio sibi ipenso celoꝝ regnū ꝓmitteret. addēs q̄ discipulus xp̄i esset nec aurū vel pecuniā deportaret. ille cū ꝑ capā trahens. mihi inq̄t aut capam aut denariū dimittes. Tūc vir dei erectis ad celū oculis paululū intra se orans moxq̄ in terrā respiciēs. ꝛ diuino. nec dubiū ꝓcuratū nutu denariū iacentē videns ecce inq̄t frater qd̄ postulas tolle ꝛ me libeꝝ in pace dimitte. Cōtigit aliqñ viro dei iter agente associari sibi religiosuz q̄ndam ꝯuersatōis q̄dem sctitate domesticū sz loquela ꝛ lingua penitus alienuz. Dolens itaq̄ q̄ diuinis eloquijs vna cū illo mutua se collatōe refouere nō posset. tandez a dño vt vn⁹ lingua loqueret̄ alterius verbisq̄ sic alterutrū variat⁹ sese ꝑ triduū q̄ vicz sil' ituri erāt intelligerent ipetrauit. Quadā vice cū q̄dam mult⁹ obsessus demonijs sibi fuisset oblatus. ille stolā accipiēs p̄ius sup̄ ꝓpriū collū posuit. deide demoniaci collū cinxit mandās illis vt de cetero illū hoiem nō vexarēt. Ipsi ꝟo in eiusdē obsessi corpe torq̄ri statim fortiter ceperūt ꝛ clamare Permitte nos exire q̄re nos cruciari hic cōpellis. At ille. Nō dimittā vos inq̄t nisi mihi fideiussorē dederit⁹ q̄ vltra neq̄q̄ de cetero redeat⁹ Quos inq̄unt illi fideiussores poterim⁹ tibi dare Et ille. Sctōs martyres q̄ꝝ corpa ī eccl'ia hac req̄escūt Et illi. Nō possum⁹ qꝛ nr̄a merita ꝯdicūt. Quib⁹ ille dixit. Oꝑtet vos dare. alio q̄n a cruciatu h̄ neq̄q̄ liberos vos dimittā. Tūc rñderūt ad h̄ opam se daturos. Et p⁹modicū dixerūt. Ecce ipe trauim⁹. licz imeriti. q̄ scti martyres fide iusser̄t ꝓ nob. Req̄rēte āt eo h⁹ rei signū dixerūt. Eatis ad capsaz ī q̄ sunt recōdita capita martyꝝ ꝛ eā iuenietz ī mersaz. Quesitū ē. ꝛ ita iuentū est sic illi fuerāt ꝓtestati. G Predicāte āt eo aliqñ q̄dā mr̄one ab hereticz dep̄uate ei⁹ pedib⁹ ꝓuolute dixerūt. Serue dei adiuua nos si ꝟa sūt q̄ hodie p̄dicasti. iā diu mētes nr̄as erroris spūs excecauit. Quib⁹ ille. Cōstātes estote ꝛ expectate paulisper. vt videat⁹ q̄li dño adhesist⁹. Statiq̄ viderūt de medio sui cattū vnum teterrimū ꝓsilire q̄ magni canis q̄ntitatē p̄ferens hēbat grossos ocl'os ꝛ flāmātes. linguā longā latāq̄ atq̄ sanguiolētā. ꝛ ꝓtractā vsq̄ ad vmbilicū. Caudā ꝟo hñs curtā sursūq̄ ꝓtensaz posterioꝝ turpitudinē q̄cūq̄ se ꝟteret oñdebat. de q̄b⁹ fetor intolerabil' exalabat. Cūq̄ circa illas mr̄onasse aliquādiu huc illucq̄ vertisset. tādē

ꝑ cordā campane in cāpanile ꝯscendēs disparuit. feda post se vestigia derelinquēs. Ille ḡ mr̄one deo gr̄as agentes ad catholicā fidē sunt ꝯuerse. Cū in ꝑtibꝫ tholosanis q̄sdaꝫ hereticos ꝯuicisset. ⁊ illi eēnt incēdio deputati. aspiciēs int̄ eos q̄ndā Raymūdū noīe ait mīstris. Istū ꝑuate ne aliq̄ mō cū ceteris cōburat̄. Cōuersusq̄ ad eū blādeq̄ alloquēs. scio inq̄t fili mi scio q̄ adhuc licꝫ tarde bonꝰ hō eris ⁊ sanctus. Dimissus itaq̄ ꝑ annos viginti in heretica p̄uitate ꝑmāsit. Tandē ꝯuersus ⁊ frat̄ p̄dicatoꝝ effectꝰ in eodeꝫ ordine vitā suā laudabilit̄ duxit ⁊ felicit̄ ꝯsūmauit. Cū esset in hyspania q̄busdā sibi frībꝫ sociatis apparuit ei ꝑ visum īmanissimꝰ draco q̄ frēs illos q̄ secum erāt absorbere aptis faucibꝫ nitebat̄. Qd̄ vir dei intelligēs frēs fortit̄ resistere hortabat̄. Et pꝰ modicū oēs illi excepto fratre Adā ⁊ duobꝫ ꝯuersis ab eo recesserūt. Int̄rogatꝰ aūt q̄daꝫ ex illis ab eo an sil̄r vellet abire ait. Absit pater vt relicto capite sequar pedes. ⁊ cōtinuo or̄oni se dedit. Et post modicuꝫ fere oēs sua or̄oe ꝯuertit. Apud sctm̄ Sixtū in vrbe romana cuꝫ frībꝫ exn̄s subito facto sup eū spū dn̄i ad capl̄m frībꝫ ꝯuocatꝫ palā oībꝫ nūciauit. q̄ttuor frēs ex ip̄is in breui. duos vicꝫ ī corpore. duos ꝟo in anīa morituros. Pꝰ modicū duo frēs ad dn̄m migrauerūt duo ꝟo de ordine recesserūt. Exn̄te eo bononie. erat ibi q̄dam magr̄ Cunradus theutonicꝰ cuiꝰ ingressuꝫ ad ordinē frēs mirabilit̄ affectabāt. Cū autē btūs Dn̄icus cū p̄ore monasterij cassamarie de ordine cystercien̄. in vigilia assumptōis btē Marie ꝑmocinaret̄. familiari q̄daꝫ ꝯfidētia exigēte materia inter alia dixit ei Fateor tibi p̄or qd̄ tn̄ adhuc nulli exposui vnq̄ nec tu alteri q̄diu vixero reuelabis q̄ nūq̄ a deo ī hac vita aliq̄d petij qd̄ nō asseq̄rer iuxta votū. Cui cuꝫ p̄dictus p̄or diceret q̄ forsitan an̄ eū vitā finiret. btūs Dominicꝰ spū ꝓphetico. q̄ ipse p̄or post se diu viueret. sicut ⁊ factū fuisse ꝯstat p̄dixit. Tūc ille p̄or adiecit. Pete ḡ pat̄ vt det tibi magistrū Cunradū ad ordinē cuiꝰ frēs introitū tantū flagitare vident̄. At ip̄e rē inq̄t bone frat̄ difficilē postulasti. Finito ꝯpletorio ceteris fratribꝫ ad q̄escendū ꝑgētibꝫ ip̄e in eccl̄ia remāsit. ⁊ in or̄one more solito ꝑnoctauit. Cōueniētibꝫ igit̄ frībꝫ ad p̄mā cuꝫ cantor incepisset. Jā lucis orto sydere. ecce lucis noue. sidus nouū futurꝰ magister Cunradꝰ subito veniens ad pedes btī Dn̄ici se ꝓsternēs habitū ordinis instāter petijt. ⁊ ꝑseuerāter accepit Hic fuit ī ordine valde religiosus. ⁊ lector in ordine plurimuꝫ gl̄iosus. Qui tandē moriēs cū iā oculos clausisset. ⁊ frēs eū migrasse crederēt. ille aptꝫ oculis frēs circūspiciēs ait. Dn̄s vobiscū Quibꝫ rn̄dentibꝫ. ⁊ cū spū tuo. adiunxit. Fideliū anīe ꝑ miscōiam dei req̄escant ī pace. Et sic ꝓtinꝰ ille in pace q̄euit. H Inerat aūt ꝑuo dei Dn̄ico firma valde mētis eq̄litas. nisi cum ad cōpassionē ⁊ miscōiaꝫ turbaret̄. Et qr cor gaudēs exhilarat faciē. placidaꝫ interioris hoīs cōpositionē manifesta deforis benignitate ꝓdebat. Tp̄e diurno cū frībꝫ suis socijs ve saluo q̄deꝫ honestatꝫ tenore nemo cōmunior nocturnis horis vigilijs ⁊ or̄onibꝫ nemo instātior. Diem īpartiebat̄ ꝓximis. noctem deo. De oculis suis q̄si q̄ndā fontē effecerat lachrymaꝝ. Freq̄nter qn̄ corpꝰ dn̄i eleuabat̄ in missa in tātū mētis rapiebat̄ excessum ac si ibidē xp̄ꝫ incarnatū pn̄teꝫ videret. ꝓpter qd̄ missaꝫ mlto tp̄e cū ceterꝫ nō audiuit. Erat āt sibi ī eccl̄ia ꝑnoctādi ꝯsuetudo creberrima vt vix aut raro certū ad q̄escēdū locū videret̄ hr̄e. Et cū lassitudine succedēte somni int̄pellaret necessitas siue an̄ altare aut sup lapidē capite reclinato paululū q̄escebat. Tres singulis noctibꝫ accipiebat manu ꝓpria de quadā cathena ferrea disciplinas vnā vicꝫ ꝑ se. alterā ꝑ pctōribꝫ q̄ versant̄ in mūdo. terciā ꝟo ꝑ his q̄ in purgatorio cru

ciant. Elect⁹ aliqñ in coteroneñ. al's citauieñ. ep̄m oīno renuit ꝯtestans se ꝑus terrā deserere q̄ electōi alicui de se facte aliq̄ten⁹ cōsentire. Interrogat⁹ aliqñ cur nō libēti⁹ tholose in tholosanaq̄ dyocesi in ei⁹ vicz dyocesi q̄ ī carchasonensi dyocesi moraret. respondit Quia in tholosana dyocesi multos q̄ me honorāt iuenio. apud carthasonā ꝟo oēs ecōtrario me impugnāt. Interrogat⁹ a q̄daz in q̄ libro plus studuisset. rñdit. In libro charitatꝫ. Quadā vice dum vir dei Dñicus apud bononiā ꝯstitut⁹ in eccl'ia ꝑnoctaret. diabol⁹ ī specie fratrꝫ eidē apparuit. Quē sctūs dñicus frēm existimās ei innuebat. vt cū ceteris ad q̄escendū ꝑgeret. Ille ꝟo q̄si deridēdo eundē sibi nutibꝫ rñdebat. Tūc sctūs dñicus q̄s nā essꝫ q̄ suū mādatū ꝯtēneret scire volēs. cādelā ad lampadē accēdit. ⁊ in faciē ei⁹ respiciēs q̄ diabol⁹ eēt ꝯfestim cog̃uit Quare cū eum vehemēti⁹ increpasset mox eidē diabol⁹ de fractōe silentij insultare cepit. Sctūs aūt dñicus vtpote fratrū magr̄o sibi loq̄ licere asserens coegit ip̄z vt sibi diceret de q̄ frēs ī choro tēptaret. Qui rñdit. Facio eos tarde venire ⁊ cito exire. Deinde duxit eū ad dormitoriū de q̄ ibidē frēs tēptaret inq̄rēs. Qui ait. Facio eos nimis dormire. tarde surgere. sicq̄ a diuino officio remanere. ⁊ interdū īmūdas cogitatōes hr̄e. Deinde ad refectoriū ip̄m duxit. ⁊ de q̄ ibidē frēs tēptaret q̄siuit. Tūc demon ꝑ mēsas saliēs. plus ⁊ minus. pl⁹ ⁊ minus sepi⁹ repetendo dicebat. Quē cū sanct⁹ dñicus q̄d sibi hoc vellet interrogaret ait. Quosdaz frēs tēpto vt plus comedant. ⁊ sic ex nimia sumptōe cibi delinq̄nt. Quosdā vt minus sumāt. ⁊ sic ī dei seruitio ⁊ sui ordinis obseruatōe debiles fiāt. Inde duxit eum ad locutoriū de q̄ ibidem fratres tēptaret inq̄rens. Tūc ille crebro linguā reuoluēs mirabilis ꝯfusionis sonū ꝓmebat. Quē cū sctūs dñic⁹ q̄d sibi h̄ vellet inq̄reret ait. Hic locus totus me⁹ est. Cū em̄ frēs ad loq̄ndū cōueniūt. eos tēptare studeo vt ꝯfuse loquant. ⁊ mltis sese inutilibꝫ ꝟbis commisceāt. ⁊ vn⁹ aliū nō expectet. Postremo duxit euz ad capitulū. Sꝫ cū ante hostiū capl'i fuisset. demon nullaten⁹ intrare voluit. sꝫ ait. Huc nūq̄ ingrediar. q̄ locus maledictōis ⁊ infernus mihi est. ⁊ totuz ibi amitto q̄d in alijs locis lucror. Nā cū aliquē fratrē ꝑ aliquā negligentiā delinq̄re fecero. mox ī loco h̄ maledictōis de ip̄a negligentia se purgat. ⁊ corā oībꝫ se ꝓclamat. Naz hic monent. hic ꝯfitent. hic accusant. h̄ verberāt. hic absoluunt. ⁊ sic totū amisisse me doleo q̄d alibi me lucratuz gaudebā. Et his dictis euanuit. I

Tandē appropinq̄nte ꝑegrinationis termio ꝯstitut⁹ apud bononiā graui cepit corꝑis infirmitate languere. Sui aūt corꝑis dissolutio sibi in visione mōstrata est. Vidit em̄ iuuenē pulcerrimū his ꝟbis se vocantē ⁊ dicentē Veni dilecte mi. veni ad gaudia veni Cōuocatꝫ igit̄ ex frībꝫ bononiēsis conuētus. xij. ne eos exheredes ⁊ orphanos derelinq̄ret. testamētū cōdidit dicens. Hec sunt q̄ vobis tanq̄ filijs hereditario iure possidēda relinq̄. Charitatē habete. hūilitatē ꝟuate. pauꝑtatē volūtariā possidete. Illa ꝟo qua potuit districtōe ꝓhibuit ne q̄s vnq̄ in suo ordine possessiōes induceret tꝑales maledictōez dei oīpotētis ⁊ suā terribilit̄ imp̄cans ei q̄ p̄dicatoꝝ ordinē terrenarū diuitiaꝝ puluere p̄sumeret maculare. Fratribꝫ ꝟo de ei⁹ destitutōe incōsolabiliter dolētibꝫ dulciter eos ꝯsolans ait. Ne vos mea filij corꝑalis turbet discessio. nullaten⁹ dubitātes vtiliorez me vos mortuū habituros q̄ viuum Proinde ad extremā horā veniēs. anno dñi. M.ccxxj. dormiuit in dño.

Cui⁹ q̄dem trāsitus eadem die eadēq̄ hora fratri Guali tūc p̄ori fratrū p̄dicatoꝝ de brixia ⁊ postmodū eiusdē ciuitatis ep̄o h̄ mō monstrat⁹ ē. Naz cū in campanili fratrū capite ad muꝝ incli-

nato leui somno dormitasset vidit celū aptum ⁊ duas scalas candidas ad terram submitti. q̄z sūmutates xp̄s cum matre tenebat. ⁊ angeli p eas iubilantes ascēdebant ⁊ descēdebant. In medio aūt scalaz in imo sedes posita erat ⁊ sup sedē velato capite frat̄ sedēs. Jesus aūt ⁊ mr̄ ei⁹ sursuz scalas trahebāt donec sedēre in celū eleuato aptura celi clausa est. Plenies igit̄ p̄dict⁹ frat̄ bononiā ꝯtinuo eadē die ⁊ hora patrem migrasse cognouit. ¶ Frater q̄daz nomine rabo posit⁹ apud tyb̄ur eadē die ⁊ hora q̄ pater migrauit a corpe missā celebraturꝰ accesserat ad altare cū audisset eū bononie egrotasse. ⁊ ad locuz canonis venies in q̄ de viuis mentio fieri ꝯsueuit. ⁊ vellet p eius salute ora re subito factus ē in excessu mentis. vi ditq̄z viz dei Dñicū q̄dā corona laurea laureatū totūq̄z mirabili splēdore fulgentē. duob⁹ q̄dem reuerēdis viris comitatū hinc inde extra bononiā i via regia p̄cedentē. Die igit̄ notans ⁊ horam inuenit tunc seruū dei Dñicum a corpe migrasse. ¶ Cū igit̄ corp⁹ ei⁹ mlto tpe sub terra iacuisset. ⁊ crebrescentibus indesinēter miraclis nō posset vlterius ei⁹ sctitas occultari. fideliuz diuinum duxit deuotio corpus ei⁹ ad alciorē locū trāsferre. Cūq̄z monumētuz fuisset. fracto viz ferreis instrumētis cemento sublatoq̄z lapide patefactū. tanta ex ipo suauissimi odoris p̄rupit fragrantia. vt nō taz sepulchrū q̄ cella videret aromatū patuisse. Qui q̄dē odor cuncta supabat aromata. nec alicuius rei natural odor silis videbat. Nec solum ossib⁹ aut pulueri sacri corpis inerat vel capse vez etiam terre circūq̄z cōgeste. ita vt ad longinquas regiones postmodū delata odorē ipz longo tpe retineret. Fratrū ꝯo manib⁹ maxie aliq̄d de reliquijs sacrosanctz rangētib⁹ sic inhesit. vt q̄ntūcunq̄z lote vel etiam ꝑfricate essent p plures dies ꝑseuate fragrātie testimoniū p̄sentarent. ℟

¶ In puincia vngarie vir q̄dam nobilis cū vxore sua ⁊ filio puulo ad reliquias beati Dñici que in sylon habebant visitandas accessit. Ut filius ei⁹ infirmat⁹ ibidē ad extremū vite modū endo peruenit. Pater aūt corpus filij coram altari beati Dñici collocās lamētari cepit ⁊ dicere. Beate dñice ler⁹ veni ad te. en tristis redeo. Cum filio veni ⁊ orbatus recedo. Redde mihi q̄so filium meū. Redde mihi leticiā cordis mei. Et ecce circa mediuz noctis puer reuixit ⁊ p ecclīam ambulauit. Juuenis q̄dam cuiusdā nobilis dñe manci piū dum in q̄dam fluuio piscandi gratia insisteret. in aqua lapsus ⁊ suffocatus disparuit. Magno aūt spacio tēporis interiecto ei⁹ corp⁹ de p̄fundo fluuij est eductū. Dña ät ipi⁹ p ei⁹ resuscitatōe btm Dñicū inuocans. p̄misit se ad suas reliq̄as nudis pedib⁹ accessurā ⁊ resuscitatū mācipiū libratī datuz. Statiq̄z q̄ fuerat mortu⁹ in mediū vidētib⁹ oib⁹ vite redditus p̄silijt. votūq̄z suū p̄dicta dña sicuti p̄miserat adīpleuit. ¶ In eadē puincia vngarie dū q̄dā vir filiū suū defunctū amare lugeret. ⁊ btm Dñicū p ei⁹ resuscitatōe iuocaret. circa pullozi cantū q̄ mortu⁹ fuerat oculos aperuit. ⁊ patri dixit. Quid est pater q̄ sic habeo faciem madefactam. Et ille Lachryme patris tui sūt fili. quia tu mortuus fueras. ⁊ ego solus remanseram omni gaudio destitutus. Cui ille. Multum fleuisti pater. sz btūs Dñicus desolatōi tue cōpatiens. vt tibi viu⁹ redderer suis meritz i petrauit. ¶ Languid⁹ q̄dā ⁊ p. xviij. annos cecus reliq̄as beati Dñici visitare desiderās. tāq̄z temprās ire de lecto surrexit. tātāq̄z subito sibi sensit ifundi vtutez q̄ passu ocito gradi cepit. Tāq̄z magz in ualescentia corpis ⁊ illuminatōe oculoz pficiēs q̄nto quotidie in itinere p̄cedebat. donec tandez ad locū destinatū ꝓueniens. pfectuz recepit vtriusq̄z bñficiū sanitatis. ¶ In eadē puincia vngarie mr̄ona q̄daz ad honorē beati Dñici missaz disponēs

facere celebrari. sacerdotē hora debita nō inuenit. Quapropt̄ candelas tres ad h̄ paratas manutergio mūdo inuoluit. ⁊ in q̄dam vase reposuit. Aliq̄ntulū aūt diuertēs. ⁊ postea rediēs candelas flāmis patētib⁹ ardere vidit. Currētes oēs ad tam grande spectaculum tādiu ibidē tremētes ⁊ orātes steterūt donec sine lesione manutergij penitus exarserūt. L Apud bononiā scolaris q̄dam noīe Nicola⁹ graui renum ac genuū dolore adeo ē vexat⁹ q̄ de lecto surgere ñ valebat. Cui⁹ ⁊ femur leuum emarcuit intātū q̄ oīs ab eo spes curatōis abscessit. Deo igit̄ ⁊ btō Dñico se deuouēs cū se filo de q̄ fienda erat candela totū mēsus eēt in longū. cepit etiā corp⁹ collū ⁊ pect⁹ cingere. cū tādē genu filo ambiēte cinxisset inuocato ad quālibet mēsurationē noīe iesu ⁊ beati Dñici. ꝯtinuo se alleuiatū sentiēs exclamauit. Ego sum liberat⁹. Exurgēs ⁊ p̄ gaudio lachrymās. sine aliq̄ fulcimēto venit ad eccl̄iaz in q̄ corp⁹ sancti Dñici q̄escebat. In eadem q̄z ciuitate mlta ⁊ fere īnumerabilia miracl̄a de⁹ p suū seruū dñicū opatus est. In sicilia apud augustā cū puella q̄dam q̄ vicio lapidis laborabat incidi deberet. mr̄ ei⁹ p instanti p̄iculo filiā suā deo et btō Dñico cōmēdauit. Seq̄nti igr̄ nocte dormiēti puelle btūs Dñic⁹ astitit ⁊ in manu ei⁹ lapidē q̄ torq̄bat̄ posuit ⁊ abscessit. Quē puella euigilās ⁊ se liberatā inueniēs mr̄i dedit ⁊ visionē p ordinē explicauit. Mater ꝟo lapidem ad domū fratrū attulit ⁊ ip̄z in memoriā tāti miraculi corā imagine bti dñici suspēdit. In augusta ciuitate cū in festo trāslatōis bti dñici matrone q̄dā que in eccl̄ia fratrū missaꝝ solēnijs interfuere domū redirēt. ⁊ q̄ndaz mlierē p foribꝫ dom⁹ sue filantē viderēt. ip̄az charitatiue redarguere ceperūt. cur in festo tanti p̄ris a ꝟuili ope nō cessaret. Illa ꝟo indignata rñdit. Vos q̄ estis byzoce fratrū festū colite vr̄i scti. Statimq̄z oculis in tumorē cū pruritu conuersis. ex ip̄is ceperūt ꝟmes ꝓtin⁹ scaturire. ita q̄ vicina q̄dā decēocto ꝟmes eduxit ex ei⁹ oculis numeratim. Cōpūcta igit̄ ad eccl̄iam fratruz venit. ibiq̄z pctā sua ꝯfitēs ⁊ votū emittēs q̄ de cetero sctō dei dñico nūq̄z d̄traheret ⁊ ei⁹ festū deuote ageret ꝓtin⁹ restituta ē p̄stine sanitati. M Sctimonialis q̄daz noīe maria apud tripolym ī monasterio qd̄ d̄r magdalēa validissimis infirmitatib⁹ elaborās. at ī tybia g̃uiter pcussa q̄nq̄z mēsib⁹ cruciatu mirabili vrgebat̄. ita vt singulis horis exit⁹ timeret̄. Que intra se recolligēs semet ip̄am sic exorauit. Mi dñe nō suz ego digna orare te. nec a te exaudiri. sz rogo dñm meū btm̄ dñicū vt sit mediator inter me ⁊ te. ⁊ mihi ipetret bñficiū sanitatꝭ. Cū g̃ diu cū lachrymis exoraret. in extasi facta vidit btm̄ dñicū cuz duob⁹ frib⁹ apta eortina q̄ añ lectū ei⁹ pēdebat intrantē sibiq̄z dicentē. Quare tātū sanari desideras. Et illa. Dñe vt d̄o meo d̄uoti⁹ seruire possim. Tūc ille de sub cappa vnctionē mire fragrātie ꝓferēs tybiā ei⁹ vnxit ⁊ statim sanata fuit. Et ait. Hec vnctio est valde p̄ciosa dulcis ⁊ difficilis. Cui⁹ ꝟbi cum mlier req̄reret rōnez dixit. Hec vnctio dilectōis est signū q̄ vicz p̄ciosa est. qz nullo p̄cio emi pōt. ⁊ qz ī donis d̄i nullū est meli⁹. Dulcis qz nihil dulci⁹ charitate. Difficilis qz cito pdit̄ nisi caute custodiat̄. Ip̄a etiā nocte sorori sue in dormitorio q̄escenti apparuit dicens. Ego sanaui sororē tuaz. Que currens ip̄am sanatā īuenit. Que cū se etiā sensibili vnctōe inunctā sentiret. ip̄am cū bōbice ⁊ reuerētia mlta extersit. Que cū abbatisse ꝯfessori ⁊ sorori oīa retulisset. ⁊ vnctionē ī bombice p̄ntasset. tāta ⁊ tā noua odoris fragrātia sunt p̄cussi. vt nulla eis possent aromata cōparari. Ip̄am aūt vnctōem cū multa reuerētia ꝟuauerūt. Quāgrat⁹ autez deo existat loc⁹ in q̄ sacrosctm̄ corpus bti Dñici req̄escit. licz ex miracul̄ multis claruerit. vnū tñ h̄ posuisse suffici-

De S. Sixto

at. Refert magr̃ alexãder eps vin/
donicẽs in postillis suis sup illud ꝟbũ
Miscdia ꝛ ꝟitas obuia. sibi ꝛc. q̃ q̃dã
scholarꝫ degẽs bononie vanitatib⁹ se/
culi dedit⁹ visionẽ talẽ ꝯspexit. Uide/
bat̃ siq̃dez sibi q̃ in q̃dãz campo mag̃
ꝯsisteret ꝛ ibidẽ tẽpestas ingens super
ip̃z descẽderet. Qui dũ fugeret a facie
tẽpestatꝫ ad q̃ndã domũ ꝑuenit Quã
cũ clausam iuenisset ꝛ pulsans ad osti/
um se ibidẽ recipi postulasset. q̃ deint⁹
erat hospita rñdit. Ego sum iusticia q̃
hic habito. ꝛ hec dom⁹ mea est. Quia
aũt tu iust⁹ nõ ea in eo habitare nõ va
les. Ad cui⁹ verba ille plurimũ merẽs
abscessit. ꝛ aliã domũ vltra illã ꝯspici/
ens ad eã venit. ꝛ pulsans ad ostiuz se
ibidẽ recipi postulabat. Sz q̃ deintus
erat hospita rñdit. Ego suz ꝟitas q̃ h̃
habito ꝛ hec dom⁹ mea ẽ. Te aũt ho/
spitio nõ recipiã qꝛ ꝟitas eũ nõ liberat
q̃ eã nõ amat. Indeq̃z abscedẽs terciã
domũ vltra illã ꝓspicit. ad quã veniẽs
se silt̃ ꝯ impetũ tẽpestatis recipi flagi/
tauit. Cui q̃ deint⁹ erat dña respõdit.
Ego sum pax q̃ hic habito. nõ est aũt
pax impijs sz hoib⁹ bone voluntatis.
Uerꝫ qꝛ ego cogito cogitatiões pacis
ꝛ nõ afflictõis. vtile ꝯsiliũ tibi do. Ul
tra me soror mea habitat q̃ miseris sp
auxiliũ p̃stat. ad hanc accede ꝛ ei⁹ mo/
nita comple. Cũ g̃ accessisset q̃ deint⁹
erat rñdit. Ego sum miscdia q̃ hic ha/
bito. Si igit̃ ab iminẽte tẽpestate sal/
uari d̃sideras. vade ad domũ in q̃ fra
tres p̃dicatores de bononia habitãt.
ibiq̃z iuenies stabulũ pnie ꝛ p̃sepe ꝯti
nẽtie ꝛ pabulũ doctrine asinũ simplici
tatis cũ boue discretõis. mariã illumi/
nãtẽ ꝛ ioseph ꝓficientẽ ꝛ puerꝫ ih̃m te
saluãtẽ. Cũ igit̃ p̃dict⁹ scholarꝫ euigi/
lasset ad domũ fratrũ venit ꝛ visionez
ꝑ ordinẽ recitãs habitũ ordis petijt ꝛ
accepit. Legẽda. cix. A

De sancto Sixto.

Sixtus dicitur a sios
qd̃ est de⁹ ꝛ stat⁹ q̃si diuin⁹
status. Uel sixt⁹ a sisto sistis q̃si firm⁹
ꝛ fixus in fide passiõe ꝛ bona opatõe.

Sixtus papa athenien̄. natiõe
p̃mo q̃dẽ phus sz postea disci/
pul⁹ xp̃i ꝛ põtifex sũm⁹ electus
Decio ꝛ Ualeriano cũ duob⁹ dyaco/
nib⁹ suis felicissimo ꝛ agapito p̃ntat⁹ ẽ
Quẽ cũ deci⁹ nullis posset ꝑsuasiõib⁹
inclinare. fecit eũ duci ad tẽplũ martis
vt aut sacrificaret aut vt i custodia ma
mertini reciper̃. Sz cũ sacrificare renu
ens in custodiã duceret̃. btũs laurẽti⁹
p⁹ eũ clamãs ibat ꝛ dicebat Quo ꝓgre
deris sine filio pater. q̃ sacerdos sctẽ si
ne mistro ꝓperas. Cui sixt⁹. Nõ ego te
desero fili neq̃z derelinq̃. sz maiora tibi
debent̃ ꝓ fide xp̃i certamia. P⁹ triduũ
me seq̃ris sacerdotẽ leuita. Interim g̃
thesauros ecclesie accipe. ꝛ q̃b⁹ tibi vi/
det̃ diuide. Quos cũ ille xp̃ianis pau/
perib⁹ distribuisset. valerian⁹ p̃fect⁹ de
creuit vt Sixt⁹ ad templũ martꝫ sacri
ficatur⁹ duceret̃. qd̃ si renueret ibidem
capite trũcaret̃. Qui cũ duceret̃ beat⁹
Laurẽti⁹ post eũ clamare cepit ac dice
re. Noli me d̃relinq̃re p̃r sctẽ. qꝛ thesau
ros tuos iã expendi. Tũc milites au/
diẽtes thesauros noiare laurẽtiũ tenu
erũt. sixtũ ꝟo cũ felicissimo ꝛ agapito
ibidẽ decollauerũt. In hac die est fe
stũ trãsfiguratõis dñi ꝛ sanguis xp̃i de
nouo vino si fieri põt ꝛ inueniri in aliq̃
bus ecclesijs ꝯficit̃ vel saltẽ de matura
vua aliq̃ntulũ in calice eliquat̃. In
hac etiã die racemi bñdicunt̃. ꝛ ꝓplus
inde cõicat. Rõ aũt h⁹ est ex eo q̃ dñs
discipulis suis dixit in die cene. Nõ bi
bã amodo de h̃ genimine vitis donec
bibã illud nouũ i regno p̃ris mei Illa
ꝟo trãsfiguratio dñi ꝛ q̃ dixit nouũ vi
nũ repñtat gl̃iosaz inouatõez quã xp̃s
p⁹ resurrectõz habuit ꝛ iõ i hac die trãs
figuratiõis q̃ resurrectõez dñi repñtat
vinũ nouũ inq̃rit̃. nõ q̃ in hac die vt q̃
dam aiunt trãsfiguratio sit facta. sz in
hac die ab apl̃is manifestata. Trãsfi/
guratio em̃ facta d̃r fuisse circa p̃ncipi/
um veris. Discipuli aũt ꝓpter ꝓhibiti

onē eis factā ip̄am tādiu celauerūt ⁊ i hac die manifestauerūt. Sic legit̄ in libro q̄ d̄r mitrale.

Legenda.cx. A

De sancto Donato.

Donatus dicitur quasi a deo nat⁹. ⁊ h̄ p̄ regenerationē ⁊ gr̄e infusionem et gl̄ificationē q̄ est triplex generatio spiritualis a deo. Nā cū sctī moriunt̄ tūc nasci dicunt̄. Vn̄ obit⁹ sctōꝝ nō mors sz natale vocat̄. Puer ei appetit nasci vt recipiat ampliorē locū ad manēdū. vberiorē cibū ad vescēdū, liberiorē aerē ad respirādū. ⁊ lucē ad vidēdū. ⁊ qr sctī cū de vtero mr̄is eccl̄ie p̄ mortē exeunt. illa q̄ttuor s̄m modū suū recipiūt ideo nasci dicunt̄. Vel dicit̄ donat⁹ q̄si dono dei datus. B

Donat⁹ cū iuliano ip̄atore eruditus ⁊ nutrit⁹ ē. ita q̄ p̄dict⁹ iulianus fuit tūc in subdyaconuz ordinat⁹. Sz cū in impiuz sublimat⁹ fuisset. p̄rez ⁊ mr̄em bt̄i donati occidit Donat⁹ ꝟo in aretinā ciuitatē aufugit ⁊ apud Hylariū monachū manēs mlta ibidē miracula fecit. Nā cū p̄fect⁹ ciuitatis hn̄s filiū demoniacū eū ad donatū adduxissz spūs imūd⁹ clamare cepit ac dicere. In noīe dn̄i ih̄u xp̄i noli mihi eē molest⁹. vt de domo mea egrediar. O donate q̄re me exire coartas cū tormētis. Sz orāte donato fuit p̄tinus liberat⁹. Vir q̄daz eustasi⁹ noīe exactor fisci in tuscia publicā pecuniā i custodia vxoris noīe eufrosine dereliquit. Sz cū p̄uincia ab hostib⁹ vrgeretur pecuniā abscōdit ⁊ dolore p̄euēta vitā finiuit. Vir aūt ei⁹ rediēs cū pecuniā inuenire nō posset. ⁊ iā cū filijs suis ad suppliciū tradi deberet ad sctm̄ donatū ꝯfugit. Donat⁹ aūt ad sepulchrū vxoris cū eo p̄gēs orōne facta clara voce dixit. Eufrosina p̄ sp̄m sctm̄ te adiuro. vt dicas nobis vbi talē pecuniā posuisti. Et facta est vox de sepulchro dicēs. In ingressu dom⁹ mee ibi eā suffodi. Et eūtes eā ibi vt dixerat i uenerūt. Post aliq̄t aūt dies satyrus ep̄s in dn̄o obdormiuit. ⁊ oīs cler⁹ dōnatū in ep̄m elegit. Cum aūt vt refert Greg⁹. in dialogo. q̄daz die missa celebrata p̄pl̄s cōicaret. ⁊ dyacon⁹ cōicās xp̄i sanguinē p̄pinaret. subito paganorum ipulsu dyacon⁹ cecidit ⁊ calicē sanctum fregit. De quo cū ip̄e ⁊ oīs p̄pl̄s pl̄imū mest⁹ eēt. donat⁹ fragmēta colligēs calicis orōne facta ip̄m in p̄ristinā formā restaurauit. Vna aūt p̄ticula a diabolo absconsa fuit q̄ in calice p̄dicto defecit. q̄ tn̄ est ad testimoniū miraculi hui⁹. Pagani aūt h̄ viso miraculo sunt ꝯuersi ⁊ octoginta baptisma susceperūt. Fons q̄dam adeo erat infectus vt q̄cūq̄z de illo biberet p̄tinus moreret̄. Dū igit̄ sctūs donat⁹ sup̄ asinum suū illuc iret. vt orōne sua aquaz sanaret. draco terribilis inde erupit. et pedes asini cauda inuoluēs ꝯ donatū se p̄tin⁹ erexit. Quē donat⁹ flagello q̄dam p̄cutiens. vel s̄m q̄d alibi legit̄ in os ei⁹ expuēs ꝯtinuo interfecit. orauitq̄z ad dn̄m ⁊ om̄e venenū a fonte fugauit. Aliū q̄z fontē dū ip̄e cū socijs suis valde sitiret q̄daz vice sua orōne ibidē p̄duxit. C Cū filia theodosij imp̄atoris a demone vexaret̄. ⁊ ad sanctū donatū adducta fuisset. dixit donatus Exi imunde spūs ⁊ noli i plasmate d̄i habitare. Cui demon. Da mihi trāsitum q̄ exeā aut q̄ vadam. Cui donat⁹ Vn̄ huc venisti. Cui demon. De heremo. Et sctūs. Illuc reuertere. Et demon. Video signū crucis in te de quo ignis exit ꝯ me. ⁊ p̄ timore ignoro q̄ vadaz. sz da mihi locū exeūdi ⁊ exeo. Cui donat⁹. Ecce habes transitū redi ad locū tuū. Et vniuersam domū ꝯcutiens exiuit. Cū q̄dam mortu⁹ efferretur aduēit q̄dā cū cyrographo asserēs deberi sibi ab ipso ducentos solidos. Vn̄ nullaten⁹ ip̄m sepeliri sinebat. q̄d cū vxor eius vidua btō donato cū lachrymis indicasset. adiungēs q̄ hō ille pecuniā totaliter recepisset. assurgens

ad loculū iuit. ⁊ manu defunctū tāgēs ait. Audi me. Qui rñdit. Ego suꝫ. Et sanctꝰ donatꝰ ad eū ait. Surge ⁊ vide q̄d agas cū hoīe isto q̄ te sepeliri nō sinit. Qui residens eū de solutōe debiti corā oībꝫ ꝯuicit ⁊ cyrographū accipiēs manu scidit. Deinde dixit sctō donato. Iube me iterꝫ pr̄ dormire. Et ille. Vade amodo fili q̄esce. Eo tpe cuꝫ fere annis tribꝫ nō pluisset. ⁊ sterilitas magna essꝫ. infideles ad impatorē theodosiū ꝯueniūt. petentes vt sibi donatū traderet q̄ ꝑ artē magicā h̄ fecisset. Ad impatoris igit̄ instantiā donatus egressus dñm exorauit. ⁊ pluuiā copiosam dedit siccisq̄ vestibꝫ ceterꝫ pluuia infusis domū redijt. Cuꝫ aūt gothi eo tempe italiā deuastarēt. ⁊ multi a fide xp̄i recederent. Euadratianꝰ prefectus a sancto donato ⁊ hylarino de apostasia rep̄hensus sanctos ipsos cepit compellens eos vt ioui imolarent Quod cū renuerent hylarinū expoliatum tam diu cedi fecit. quousq̄ spiritum exalaret. Donatū vero in carcerē reclusit. ⁊ postmodū eum decollari fecit circa annū dñi. ccclxxx.

Legenda. cxj. A

De sancto Cyriaco.

Cyriacus a marcello papa dyaconus ordinatus comp̄hensus ⁊ ad Maximianū deductꝰ iussus est cū socijs suis vt terram foderet ⁊ ad locum scꝫ termas q̄ ibidem ꝯstruebat̄ suis eam humeris deportaret. Ubi erat sctūs Saturninus senex. quē cyriacus ⁊ sisinnius ad portandū iuuabant. Tandē in carcerē reclusum p̄fectus iussit sisinniū p̄sentari. Et cū eum apronianꝰ educeret subito vox cū luce de celo veniens dixit. Venite bñdicti patrꝫ mei ⁊c̄. Et tunc apronianꝰ credidit ⁊ baptizari se fecit ⁊ ad p̄fectum cōfitens xp̄m venit Cui p̄fectus. Nunq̄d tu xp̄ianꝰ factus es. Qui rñdit. Ve mihi q̄ ꝑdidi dies meos. Rñdit p̄fectus. Vere mō ꝑdes dies tuos. Et misit eū d̄collari. Saturninꝰ ꝟo ⁊ sisinniꝰ cū sacrificare nollent. diuersis supplicijs affecti tandē decollati sunt. Filia aūt dyocleciani noīe arthemia cū demonio vexaret. clamabat in ea demon dicēs. Nō exeam nisi cyriacus dyaconus veniat. Vñ ad eā adductus cyriacus cuꝫ demoni imparet rñdit. Si vis vt exeā da mihi vas aliquod in q̄d intrem. Rñditq̄ cyriacus Ecce corpus meū si potes ingredere. Cui demon. In vas tuū intrare non possum. q̄ vndiq̄ est signatū ⁊ clausū Sed si eijcis me. scito q̄ in babyloniā faciā te venire. Et cū coactus exisset. arthemia clamauit dicēs. q̄ deū quē cyriacus p̄dicat videret. Cū igit̄ illam cyriacus baptizasset. ⁊ ex gr̄a dyocleciani ⁊ serene vxoris eiꝰ in domo quā dederant ei securꝰ viueret venit nūcius a rege ꝑsaꝝ ad dyoclecianuꝫ. rogans vt ad se cyriacꝰ mitteret. q̄ filia sua a demone vexaret. Ad p̄ces igit̄ dyocleciani cyriacus cū largo ⁊ smaragdo naui impositis necessarijs in babyloniā letus iuit. Cūq̄ ad puellā ꝑuenisset demon ꝑ os eiꝰ clamauit dicēs. Fatigatꝰ es cyriace. Cui cyriacꝰ rñdit. Nō sum fatigatꝰ. sꝫ vbiq̄ dei auxilio gubernatus. Ait demon. Tñ ego ad q̄d volui te ꝑduxi. Tūc cyriacus dixit demoni. Imperet tibi ih̄s vt exeas. Et statiꝫ exiens demō dixit. O nomē terribile q̄d me coartat exire. Et sic sanatā puellā cū p̄re ⁊ mr̄e ⁊ mlt̄ꝫ alijs baptizauit Et cū mlt̄a sibi munera offerrent̄ recipere noluit. sꝫ q̄dragintaq̄nq̄ diebꝫ in pane ⁊ aq̄ ieiunās tandē romā redijt. Post duos aūt mēses dyoclecianꝰ defunctꝰ ē. Cui maximianꝰ succedēs iratus de sorore sua arthemia cyriacū cōp̄hendit ⁊ nudū ⁊ cathenis ligatū añ currū suū trahi iussit Iste maximianꝰ ꝓ tanto pōt dici filius dyocleciani q̄ sibi successit ⁊ eius filiā habuit ī vxorez que valeriana nuncupata est. Deinde iussit carpasio vicario vt ip̄m cū socijs sacrificare cōpelleret. aut diuersis sup-

plicijs occideret. Et cū ipe picē sup ca
put eiꝰ liq̄sset. ⁊ in eculeo suspēdisset fe
cit Cyriacū cū oibꝫ socijs suis decolla
ri. Carpasiꝰ aūt cū domū scti cyriaci i/
petrasset. ⁊ ad derisionē xp̄ianoꝝ i lo/
co vbi Cyriacꝰ baptizabat se lauaret.
epulasq̄ cū decēnouē socijs celebraret
subito oēs mortui sunt. Et extūc clau
so balneo gētiles xp̄ianos timere ⁊ ve
nerari ceperūt. Le.cxij. A

De sancto Laurētio.

Laurentius dicit̄ qua
si laureā tenēs. Que ē coro/
na de lauro facta. qꝛ oliꝫ de
hmōi ramis victores coronabāt̄. Hec
aūt arbor ē victorie ostēsiua. ꝯtinua vi
riditate amena. odore grata. ⁊ effica/
cia ꝟtuosa. Btūs igit̄ laurētiꝰ dr̄ a lau
ro qꝛ victoriā obtinuit in sui passione
vñ ⁊ ꝯfusus Deciꝰ dixit. puto qꝛ iaꝫ vi
cti sumꝰ. viriditatez habuit in cordis
mūdicia ⁊ puritate. Vñ ⁊ dixit. Mea
nox obscurū nō hꝫ ⁊c. Odorē habuit
ꝑ memorie ꝑpetuitatē. Vñ dispsit de/
dit paupibꝫ. ⁊ iō iusticia eiꝰ manet i se/
culū seculi. Btūs maximꝰ. Quō nō i
eternū huiꝰ manebit iusticia quā ⁊ scō
impleuit ope. ⁊ gl̄iosissimo martyrio
ꝯsecrauit. Efficaciā habuit ꝑ ꝟtuosaꝫ
p̄dicationē ꝑ quā lucillū hypolitū ⁊ ro
manū ꝯuertit. Hmōi āt arborꝫ effica
cia est. qꝛ calculū frangit. surditati sub
uenit. fulmē nō metuit. Sic laurētius
frāgit cor duꝝ. spūalē reddit auditū. ꝓ
tegit a fulmīe sentētie reprobū. B

Laurētius martyr ⁊ leuita. ge/
nere hyspanꝰ a btō sixto romaꝫ
deductꝰ ē. Nā sic̄ dicit magr̄ io
hānes beleth. cū idē btūs Sixtꝰ in hy
spaniā ꝓuectꝰ eēt. duos iuuenes ibidē
repiens. s. laurētiū ⁊ vincētiū eiꝰ cogna
tū. moꝝ honestate cōpositos. ⁊ in omī
actōe p̄claros. ipos secum romā addu
xit. q̄ꝝ alter. s. laurentiꝰ secū rome man
sit. vincētiꝰ ꝟo in hyspaniā redijt. ⁊ ibi
gl̄ioso martyrio vitā finiuit. Huic aūt
opinioni magr̄i iohānis beleth repu/
gnat tp̄s martyrij vtriusq̄. Nā laurē/
tius sub Decio. vincentiꝰ aūt in iuue/
nili etate sub Diocleciano ⁊ daciano
passus ē. Sꝫ inter deciū ⁊ dioclecianū
fluxerūt anni circiter q̄draginta. ⁊ im/
ꝑatores septē medij fuerūt. vt tūc btūs
vincētius nō potuit iuuenis extitisse.
Btūs aūt sixtus laurentiū suū archi/
dyaconū ordinauit. Eodē tpe Philip
pus imꝑator ⁊ filiꝰ suꝰ noīe philippꝰ fi
dē xp̄i receꝑant. ⁊ xp̄iani effecti eccl̄iaꝫ
sublimare plurimū nitebant̄. Iste phi
lippus p̄mꝰ imꝑator fuit q̄ fidez xp̄i re
cepit quē Origenes vt dr̄ ad fidez xp̄i
ꝯuertit. licꝫ alibi legat̄ ꝙ btūs pontiꝰ
eū ꝯuertit. Regnauit aūt anno millesi
mo ab vrbe cōdita. vt millesimꝰ annꝰ
rome xp̄o potiꝰ q̄ꝫ idolis dedicaretur.
Qui q̄dez annꝰ millesimꝰ fuit a roma/
nis cū ingenti ludoꝝ ⁊ spectaculoꝝ ap
paratu celebratꝰ. Erat āt philippo i/
ꝑatori miles q̄daꝫ noīe deciꝰ in armis
bellicꝫ plurimū strenuꝰ ⁊ famosus Cū
aūt ijsdem tpibꝫ gallia rebellaret illuc
imꝑator Deciū misit. vt rebellātē gal/
liā romano ipio subiugaret. Missus
decius ꝓspere cūcta gessit. ⁊ ad libituꝫ
potitꝰ victoria romā redijt. Audiēs i/
ꝑator eiꝰ aduētū eū altiꝰ honorificare
voluit. ⁊ eidē a roma vsq̄ ad veronaꝫ
obuiꝰ iuit. Sꝫ qꝛ maloꝝ mētes q̄ ma/
gis se honorari sentiūt. eo ampliꝰ ꝑ su/
ꝑbiā intumescūt. deciꝰ in suꝑbiā elatꝰ
imꝑiuꝫ cepit ambire. ⁊ d̄ morte sui do
mini ꝑtractare. Cū g̊ imꝑator in stra/
tu suo sub papilione q̄esceret. deciꝰ pa/
pilionē latenter introiuit. ⁊ dormientē
dñm iugulauit. Exercitū aūt q̄ cū ipa
tore venerat ad se p̄ce ⁊ p̄cio muneribꝫ
⁊ ꝓmissis attraxit ⁊ ad vrbē regiā gra
du ꝯcito ꝓperauit. Audiēs h̄ philippꝰ
minor vehemēter extimuit. ⁊ totū the
sauꝝ patris ⁊ suū vt ait Sycardꝰ i cro
nica sua btō sixto ⁊ scto laurētio cōmē/
dauit. vt si ipm a Decio interfici ꝯtin
geret thesauꝝ ipm eccl̄ijs ⁊ pauꝑibus
erogaret. Nec te moueat ꝙ thesauri q̄s
btūs laurētiꝰ dispēsauit nō dicunt̄ the

sauri impatoris sz ecclie qz potuit esse
q cū ipis thesaurꝫ philippi impatoris
aliquē etiaz thesaurꝫ ecclie dispēsauit.
Vel forte iō dicunt thesauri ecclie. qz
philippus eos reliqrat ecclie paupibꝫ
dispēsandos. Licet habeat dubitatōz
vehemētē vtrū sixtus tūc tpis fuerit. si
cut infra dicet. Postea philippꝰ aufu-
git. z se a facie Decij occultauit. Sena
tus igit obuiaz decio pcessit. z ipm in
impiuz ꝯfirmauit. Ne vo pditorie sed
zelo idolatrie dñm suū occidisse videre
tur xpianos cepit crudelissime pseq p-
cipiēs illos sine vlla miscōia trucidari.
In hac psecutōe multa milia martyꝝ
corruerūt. Inter qs etiā philippus iu
nior martyrio est coronatꝰ. Post h de-
cius de thesauro dñi sui inqsitionē fa-
ciēs oblatus ē ei btūs sixtꝰ tāqz q xpm
coleret z impatorꝫ thesauros haberet
Tūc decius iussit euz in carcerē recipi
vt p illata tormēta xpm negaret. z the
sauros pderet. Btūs autē laurētiꝰ ipz
sequēs. post eū clamabat. Quo pgre-
deris sine filio pater. q sacerdos sctē si-
ne dyacono pperas. Tu nūqz sine mi-
nistro sacrificiū offerre cōsueueras. qd
g in me displicuit pnitati tue. nunqd
degenerē me pbasti. Expire certe vtrū
idoneū mistrū elegerꝫ cui cōmisisti dñi
ci sanguis dispēsationē Cui btūs sixtꝰ
dixit. Nō ego te desero fili neqz dereli-
quo. sed maiora tibi debent p fide xpi
certamia Nos qsi senes leuioris pugne
cursum recipimꝰ. Te aūt qsi iuuenem
manet de tyrāno gliosior triūphꝰ. Pꝰ
triduū me seqris sacerdotē leuita. De-
ditqz ei oēs thesauros pcipiēs vt eccle
sijs z paupibꝫ erogaret. Btūs igit lau
rentiꝰ xpianos die ac nocte diligēter q-
siuit z vnicuiqz put opus fuerat mini
strauit. Venitqz ad domū cuiusdā vi-
due q multos xpianos i domo sua ab
scōderat quā lōgus dolor capitis deti
nebat. Sctūs aūt laurētiꝰ p impositio
nē manꝰ eā a dolore capitis liberauit.
z pauperꝫ pedes lauās oibꝫ elemosynā
dedit. Eadē nocte in domo cuiusdam
xpiani veniēs qndā cecū ibidē reppit
z facto signo crucis eū illuminauit.
C Cū aūt btūs sixtꝰ decio nollet cō
sentire nec idolis imolare ipm ad de-
collandū duci pcepit. Accurrēs autez
btūs laurētiꝰ post ipm clamauit. Noli
me derelinqre pr sancte. qz thesauros
tuos iā expēdi qs tradidisti mihi. Tūc
milites audiētes thesauros laurētiuz
tenuerūt z parthemio tribuno tradi-
derūt. Ipe aūt eū decio pñtauit. Cui
decius cesar ait. Vbi sunt thesauri ec
clesie qs apud te coguimꝰ eē recōditos
Qui cū sibi nō rñderet tradidit Vale
riano pfecto. vt aut thesauros pdat et
z idolis sacrificet. aut diuersis eū inte-
rire faciat supplicijs z tormētis. Vale
rianꝰ aūt cuidā pfecto noie hypolito i
custodiā eū tradidit. Quē ille cū mltis
alijs in carcere reclusit. Erat aūt in cu
stodia ibi qdam gētilis noie lucillꝰ. q
plorando lumē oculoꝝ amiserat. Cui
cū laurētiꝰ lumē se restaurare pmitte-
ret si in xpm crederet z baptisma susci
peret. ille se instātius baptizari postu-
lauit. Accipiēs g aquā laurētiꝰ dixit ei
Oia in ꝯfessione lauant. Cūqz ipz de
articulis fidei diligēter interrogasset z
ille oia se credere ꝯfessus fuisset. aquaz
sup caput eiꝰ effudit z ipm in xpi noie
baptizauit. Quapropt mlti ad eū ceci
veniebāt. z ab eo illuminati redibant.
Hoc vidēs hypolitꝰ dixit ei. Oñde mi
hi thesauros. Cui laurētiꝰ. O hypoli-
te si in dñm ihm xpm credideris z the
sauros tibi oñdo z vitā eternā pmitto
Cui hypolitꝰ. Si dictꝫ facta cōpenses
faciā qd hortaris. Eadē hora hypoli-
tus credidit. z sacrū baptisma cum fa-
milia sua suscepit. Baptizatꝰ aūt ait.
Vidi aias innocentiū letas gaudere.
Post h mādauit valerianꝰ ad hypoli-
tū vt laurentiū pñtaret. Cui laurētius
ait. Ambulemꝰ ambo piter. qz mihi z
tibi glia pparat Ad tribunal g ambo
veniūt. z fit iteꝝ inqsitio de thesauro.
Laurētiꝰ aūt triduo inducias petijt. qs
valerianꝰ eidē sub hypoliti custodia cō

cessit. In h̄ triduo laurentius pauꝑes claudos ⁊ cecos collegit. ⁊ eos in palatio salustiano corā decio pñtauit dicēs Ecce isti sūt thesauri eterni q̄ nūq̄ mi/nuunt̄ sz crescūt q̄ in singul̄ dispgunt̄ ⁊ in oīb⁹ inueniunt̄. Hoꝝ em̄ man⁹ thesauros in celū deportauerūt. Valerianus pñte decio dixit. Quid variaris ꝑ mlta. Jā nūc sacrifica. ⁊ magicā artez depone. Cui laurēti⁹. Quis dz adorari. q̄ fact⁹ ē an q̄ fec̄. Irat⁹ decius iussit eū scorpionib⁹ cedi. ⁊ oē gen⁹ tormēto/rū añ ip̄m deferri. Quē cuz sacrificare iuberet vt hec tormēta euaderet. rñdit Infelix has epulas sꝑ optaui. Cui decius. Si epule ista sunt. tibi sil̄es pāde ꝓphanos vt tecū ꝑiter epulēt̄. Cui laurētius. Jā celis noīa sua dederūt. ⁊ eorū aspectib⁹ nō es dign⁹. Tūc iubente decio nud⁹ fustib⁹ cedit̄ ⁊ ardētes lamine ad latera apponūt̄. Dixitq̄ laurētius. Dñe iesu xp̄e de⁹ de dō misere mei serui tui. Quia accusat⁹ nō negaui nomē sctm̄ tuū. int̄rogat⁹ te dñm ꝯfessus sum. Dixit ei deci⁹. Scio q̄ ꝑ artē magicā tormēta deludis. me tñ diu deludere nō valebis. Testor deos deasq̄. q̄ nisi sacrificauerz diuersis supplicijs punierz. Tūc iussit eū plūbatz ꝛ.utissime cedi. Laurēti⁹ āt orauit dicēs. Dñe ihu xp̄e accipe sp̄m meū. Tūc audiēte decio vox de celo insonuit. Adhuc tibi mlta certamia debēt̄. Tūc deci⁹ furore replet⁹ dixit. Viri romani audistis demōes istū sacrilegū cōsolātes. q̄ nec deos colit nec tormēta metuit nec iratos p̄ncipes expauescit. Jussitq̄ eum iteꝝ scorpionib⁹ cedi. Subridēs autez laurēti⁹ gr̄as egit. ⁊ ꝓ astātib⁹ exorauit Eadē hora miles q̄dā noīe romā⁹ credidit ⁊ btō laurētio dixit Video añ te iuuenē pulcherrimū stātē ⁊ mēbra tua cū lintheo extergētē. Adiuro g̃ te ꝑ deum ne me derelinq̄s sz festina me baptizare. Dixitq̄ deci⁹ valeriano Puto q̄ iā ꝑ artē magicā victi sum⁹. Jussit g̃ eū de catasta solui ⁊ i custodia hypoliti recludi. Roman⁹ aūt afferēs vrceū cū aq̄ ad pedes laurētij ꝓcidit ⁊ sacruz ab eo baptisma suscepit. Qd̄ vbi decius cōperit. romanū fustib⁹ cedi iussit. Qui cū libere se xp̄ianū ꝓfiteret̄ iussu decij decollat⁹ ē. Eadē nocte laurētius ad deciū adducit̄. Cū aūt hypolit⁹ fleret ⁊ se xp̄ianuz eē vellet clamare. dixit ad eū laurēti⁹. In interiori hoīe magꝫ xp̄m abscōde. ⁊ dū clamauero audi et veni. Oīa igit̄ tormētoꝝ genera afferūt̄ Dixit g̃ deci⁹ laurētio. Aut dijs sacrificabis. aut nox ista in te cū supplicijs expendet̄. Cui laurēti⁹. Mea nox obscurū nō hz sz oīa in luce clarescūt. Dixitq̄ deci⁹. Afferat̄ lect⁹ ferre⁹ vt req̄escat in eo ꝯtumax laurēti⁹. Ministri g̃ euz exuerūt ⁊ sup̄ cratē ferreā extēderūt et prunis suppositz eū cū furcꝫ ferreis cōpresserūt. Dixitq̄ laurenti⁹ valeriano. Disce miser. q̄ carbones tui sunt mihi refrigeriū. tibi aūt eternū suppliciū p̄stant. Quia ip̄e dñs nouit q̄ accusatus nō negaui eū. int̄rogat⁹ xp̄m ꝯfessus suz. assat⁹ gr̄as ago. Dixitq̄ hylari vultu ad deciū. Ecce miser assasti vnā ꝑtez. gira ad aliā ⁊ māduca. Et gratias agēs dixit. Gr̄as tibi ago dñe. q̄ ianuas tuas ingredi merui. ⁊ sic spiritū emisit. Cōfusus deci⁹ cū valeriano abijt in palatiū tyberij relicto corꝑe super ignē. Qd̄ hypolit⁹ mane rapuit et cū iustino p̄sbytero i agro verano conditū aromatib⁹ sepeliuit. Xp̄iani igr̄ ieiunātes triduo vigilias celebrar̄t. mugit⁹ dātes. ⁊ lachrymas effundētes.

D Vtrū aūt h̄ veꝝ sit q̄ laurēti⁹ sub isto decio ip̄atore martyriū sit passus a mltꝫ dubitat̄. cū in cronicꝫ sixt⁹ longe fuisse p⁹ deciū legat̄. Eutropi⁹ aūt h̄ asserit dicēs. Deci⁹ ꝑsecutionē i xp̄ianos mouēs inter ceteros btissimū leuitā ⁊ martyrē laurētiū extinxit. In q̄dā aūt cronica satꝫ autētica d̄r q̄ nō sub decio imꝑatore q̄ philippo successit. sz sub q̄dā decio minore q̄ cesar nō imꝑator extitit. martyriū passus fuit. Nā int̄ decium ip̄atorē ⁊ hunc deciū minorē sub q̄ laurēti⁹ d̄r passus plurimi ip̄atores et

summi pōtifices intermedij extiterūt. Etem̄ vt ibidē d̄r cū decio īpatori gallus ⁊ volusian⁹ ei⁹ fili⁹ in impio successissent. ⁊ valerian⁹ cū galieno p⁹ eosdez impiuz tenuissent. dicti valerian⁹ ⁊ galien⁹ minorē deciū cesarē nō tñ īpatorē fecerūt. Nā antiq̄t⁹ qñq̄z aliq̄ ab impatoribꝫ fiebāt cesares. nō tñ augusti vel impatores. sic̄ legit̄ in cronicꝫ ꝙ dyoclecian⁹ maximianū cesarē fec̄. postmodū ex cesare augustū creauit. Tpe aūt horū impatoꝝ. s. valeriani ⁊ galieni sixt⁹ romanā sedē tenebat. Hic igit̄ deci⁹ cesar appellat⁹ nō īpator effect⁹ btm̄ laurētiū martyrē fec̄. Vñ nusq̄z in legēda bti laurētij vocat̄ deci⁹ impator. sz tm̄ deci⁹ cesar. Deci⁹ em̄ impator duobus tm̄ annis regūit ⁊ btm̄ fabianū papā martyrē fec̄. Fabiano successit corneli⁹ q̄ sub volusiano ⁊ gallo passus ē. Cornelio successit luci⁹. Lucio stephan⁹ q̄ sub valeriano ⁊ galieno q̄ annis. xv. īpauerūt passus ē. Stephano successit sixt⁹. Hec ī cronica illa legūt̄. Oēs cronice tā Eusebij q̄z bede ⁊ isidori in hoc ꝯcordāt ꝙ sixt⁹ papa nō fuit tpe decij impatoris sz galieni. Legit̄ tñ ī alia q̄dā cronica ꝙ p̄dict⁹ galien⁹ fuit binomi⁹. dict⁹ ē em̄ galien⁹ ⁊ deci⁹. ⁊ sub illo passi sunt sixt⁹ ⁊ laurēti⁹. circa annū dñi. cclvij. Godofrid⁹ q̄z in li. suo q̄ d̄r pantheon idē asserit ꝙ. s. galien⁹ vocatus ē alio noīe deci⁹. ⁊ ꝙ sub eo passi st̄ sixtus ⁊ laurēti⁹. Et si hec ꝟa sunt tūc positio Johis beleth ꝟa posset esse.

Refert grego. in li. dialogoꝝ ꝙ ī sabina q̄dā sctimonial' fuit. q̄ carnis q̄dez ꝯtinētiā habuit. sz lingue ꝓcacitatē ñ declinauit. Hec cū in eccl'ia scti laurentij fuissz sepulta añ altare martyrꝫ. a demonibꝫ secata ꝑs illesa ꝑmanet. altera cōcremat̄. ita vt mane visibil'r adustio appareret. Grego. q̄z thuronēs ait. ꝙ dū q̄dā sacerdos q̄ndā eccl'iaz scti laurētij repararet. ⁊ trabs q̄dā nimiū breuis eēt. rogauit btm̄ laurētiū vt q̄ pauperes fouerat sue inopie subueniret. Que subito sic excreuit. vt ꝑs nō modica abūdaret. quā ꝑtez sacerdos minutatim incidit. ⁊ mltas inde infirmitates sanabat. Idē testat̄ btūs fortunatus. Factuz est aūt h̄ apud brioras castrū italie. ꝙ q̄dam dū dolore dentium p̄mereť. de illo ligno tangit̄ et ꝓtinus dolor fugat̄. Quidā insup p̄sbyter noīe sanctul⁹ vt refert Gregori⁹ in dyalogo scti laurētij eccl'iam a lōgobardis incensam repare volens artifices multos cōduxit. quadā aūt die duz q̄d eis apponeret nō haberet p̄missa orōne in clibanū respexit. ⁊ ibidē candidissimū panē inuenit. Sz cū vix ad vni⁹ prandij esum tribꝫ ꝑsonis sufficere videret̄. laurētius artifices suos nolēs deficere sic p̄dictum panē multiplicari fecit ꝙ ī alimētū decē dieꝝ oparijs cunctis suffecit. In ecclesia sancti laurētij apud mediolanū. vt refert Vincētius in sua cronica. calix quidaz chrystallin⁹ mire pulchritudinis habebat̄. qui cum in quadā solennitate ad altare a dyacono portaret̄. elapsus e manibꝫ in terrā cecidit. ⁊ statim cōminut⁹ fuit. At dyaconus merens fragmēta collegit. ⁊ super altare ponens beatū laurentiū exorauit. ⁊ fractum calicē integrū ⁊ solidatum recepit. E Legit̄ quoq̄z in libro de miraculis beate virginis ꝙ quidam iudex Stephan⁹ noīe rome erat. qui munera libēter accipiēs multoruz iudicia ꝑuertebat. Hic tres domos ecclesie sancti laurētij ⁊ vnū hortū sancte Agnetis violēter abstulit. ⁊ ablata iniuste possedit. Accidit aūt vt moreret̄ ⁊ ante dei iudiciū duceret̄. Quez sanctus laurētius cernens ad eū cū nimia indignatiōe accessit. ⁊ tribꝫ vicibꝫ brachium eius durissime strixit. et dolore nimio cruciauit. Sancta vero agnes cū ceteris virginibꝫ eū videre noluit sz faciē suā ab eo auertit. Tunc iudex super eū sentētiā ferēs dixit. Quoniā aliena subtraxit. ⁊ munera accipiēs veritatē vēdidit. in loco iude ꝓditoris tradat̄. Sanctus aūt ꝓiectus quē idem stephan⁹ ī vita sua valde dilexerat. ad

btm̃ laurentiũ z ad btām agnetē acce/
dēs p eo veniā p̃cabaꝝ. Illis ꝺo z btā
ꝟginē p eo oratiꝭ ꝓcessus est vt eiꝰ aia
ad corꝑ reꝺiret. z ibiꝺē triginta ꝺieꝭ
pniam ageret. Accepit insup a btā vir
gine in mādatis. vt psalmū Bti ima
culati. singulis ꝺiebus vite sue ꝺiceret.
Cūq; ad corꝑ reꝺisset. brachiū eiꝰ ira
erat liuiꝺū z aꝺustū ac si h̄ in corꝑe pas
sus esset. Hō signū in eo extitit q̃ aꝺvi
xit. Hale igit̃ ablata restituēs. z peni
tentiā agēs ꝺie. xxx. migrauit aꝺ ꝺm.

Legit in vita sci Henrici impatoꝛ
q̃ ꝺū ipe z kunegūꝺis vxoꝛ eiꝰ ꝟgines
insit̃ pmanerēt. ꝺiabolo instigāte ꝺe q̃
ꝺam milite vxoꝛē suspectā hns ipaz su
per candētes vomeres q̃ndecim pedū
nudis pediꝫ incedere fec̄. Qua ascēꝺē
te ꝺixit. Sicut me ab henrico z oibus
intactā nouisti. ita aꝺiuua me xp̃e. Hē
ricus ꝺo verecūꝺia ꝺuctꝰ eā in marillā
pcussit. Cui vox ꝺixit. Virgo Maria
te ꝟginē liberauit. totā igit̃ candentez
massam illesa pcurrit. Cū g̃ cesar obꝰ
set mlt̃itudo maxia ꝺemonū añ celliz
cuiusꝺā heremite transibat. Qui apta
fenestra introgauit vltimū q̃ nā essent
Et ille. Legio ōmonū sumꝰ. q̃ aꝺ moꝛ
tē cesariꝭ ꝓperamꝰ. si fortе aliq̃ꝺ ꝓtū i
eo repire possimꝰ. Aꝺiuraꝝ igit̃ vt aꝺ
se reꝺeat. Qui reꝺiēs ꝺixit. Nihil pfe/
cimꝰ. q; ꝺū falsa vxoꝛis suspitio z alia
mala. at etiā bona i statera fuissent po
sita. aꝺustꝰ ille laurētius ollā aureā im
mēsi ponderiꝭ attulit. Et ꝺū supasse vi
ꝺebamur. illa iactata pars alia statere
plurimū pōꝺerauit. Tunc ego iratus
vnā aurē olle p̃rupi. Ollā calicē voca/
bat quē ꝺicꝰ cesar in honoꝛe sci laurē
tij eccl̃ie aysterēsi fieri fecerat. quē i spe/
ciali ꝺeotōe habuerat. Cui ꝓpter ma
gnituꝺinē ꝺue aures inerant. Reptū/
q; ē tūc z ipatoꝛē obȳsse z vnā aurē ca
licꝭ fractā fuisse. Refert greg⁹. i regi
stro q; ꝺū p̃decessoꝛ suꝰ q̃ꝺā aꝺ corꝑ sci
laurentij cupet meliozare. z vbi nā coꝛ
pus esset nesciret. subito corꝑ eiꝰ igno
ranter apiꝝ. oēsq; q̃ aderāt tā monachi
q̃ mās̃ionarij q̃ corꝑ eiꝰ viderāt infra
ꝺecē ꝺies mortui sunt.

Notāꝺū q; passio laurētij inter ceteras sanctorū
martyꝝ passiones excellētissima viꝺet
esse i q̃ctuoꝛ sic er ꝺictꝭ sci maxim̃i epi
z bti Augustini colligiꝝ. Primo i pas/
sionis acerbitate. Scō in effectu siue
vtilitate. Tercio in ꝟstātia siue foꝛtitu
ꝺine. Quarto in mirabili pugnaꝝ mō
victoꝛie. Primo igit̃ excellētissima fuit
in pene acerbitate. Ne cuiꝰ pene acerbi
tate sic ꝺicē btūs maxim⁹ epūs vel p̃m q̃s
ꝺam li. Ambꝝ. Hō em̃ frēs btūs laurē
tius bꝛeui vel simplici passiōe patitur.
Nā q̃ gladio pcutiꝝ seꝫ moꝛiꝝ. q̃ in flā/
maꝝ camio mergiꝝ vno ipetu liberaꝝ.
Hic aūt longa z mlt̃iplici pena crucia
tur vt moꝛs ei nō ꝺesit aꝺ supplicīū et
ꝺesit aꝺ finē. Legim⁹ btōs pueros i pe
naꝝ suaꝝ ꝺeambulasse flāmis z igne/
os globos pediꝫ ꝛculcasse. Vñꝛ bea
tus laurēti⁹ nō minoꝛi gl̃ia p̃ferend⁹ ē.
Siq̃ꝺem illi in penaꝝ flāmis ambu/
labāt. h̄ in ipō supplicij sui igne ꝺiscu/
buit. Illi vestigijs pedū ꝛculcauerūt
incēꝺia. iste lateꝝ suoꝝ ꝺiffusiōe restrin
xit. Isti stātes in pena eleuatis mani/
bus oꝛabāt aꝺ ꝺm̃. Iste pstratus in
sua pena toto corꝑe ꝺm̃ ꝺepcabatur.

Et notāꝺū q; btūs laurēti⁹ post be/
atū stephanū int̃ ceteros martyres p̃/
matū tenere ꝺr. nō q; maioꝛē penā su/
stinuerit q̃ ceteri martyres. cū mlti tā
tā penā. z aliq̃ etiaz maioꝛē sustinuisse
legaṅ. sz h̄ oꝛ ꝓpter sex causas insil/oc/
currētes. Primo ꝓt̃ passionis locū. q;
rome que est caput mūꝺi z vbi ē sedes
aplica passus ē. Scꝺo ꝓpter p̃dicatōis
officiū. q; officiū p̃dicatōis ꝺiligēter i/
pleuit. Tercio ꝓpter laudabilē ꝺistri/
butionē thesauroꝝ q̃s oēs pauplb⁹ sa
pienter ꝺistribuit. Quas tres rōnes po/
nit magist̃er Guilhelm⁹ altissiodoꝛēsis
Quarto ꝓt̃ aūtenticatū z approbatuꝫ
ei⁹ martyrium q; z si ꝺe aliq̃b⁹ maioꝛa
tormēta legāṅ. tm̃ h̄ aūtenticū ñ hꝫ z ali/
q̃ in ꝺubiū vꝛt̃. Hꝰ aūt passio i eccle
sia valde ē solēnis z approbata. Vñ z

multi scti in suis ꝓmonib⁹ et⁹ passiones approbãt ⁊ confirmãt. Quito xpc dignitatis gradũ q⁹ fuit archidyacon⁹ sedis aplice. P⁹ que vt aiunt i romana sede archidyacon⁹ nõ surrexit. Tercio ꝓpter seuiciã tormẽtoꝝ. q⁹ gussima supplicia ꝓtulit. vtpote q̃ sup cratẽ ferreã assat⁹ fuit. Vñ ō eo dic̃ btus Aug⁹. Lacerator⁹ art⁹ ⁊ mlta ꝓbeꝝ sectõe ꝓcisos subiecto ꝑcepit igne torreri. vt p cratez ferreã q̃ tã de feruore ꝓtinuo vim in se bret vrendi ꝙuersoꝝ alterna mutatio ne mẽbroꝝ fieret cruciat⁹ vehemẽtioꝝ pena ꝓductioꝝ ¶ Scõo fuit excellẽtissima i effectu sue vtilitate. Ꝯpa ei pene acerbitas ꝑm Aug⁹. ⁊ maximuz fecit eũ gl̃ificatõe sublimẽ. opinione et fama celebrẽ. deuotõe laudabilẽ. ⁊ imitatõe insignẽ. ¶ Primo igit gl̃ificatõe sublimẽ. Vñ Aug⁹. dic̃. Seuisti ꝑsecutoꝝ in martyrẽ. ꝙseuisti ⁊ auxisti palmã dñ aggeras penã. Itẽ maxim⁹ vel ꝑm ãsdã li. Amb. Quãuis i fauillam mẽbra soluant. fidei tñ fortitudo ñ soluit. Corpis detrimẽtũ sustinet sz lucꝝ salutz acq̃rit. Itẽ Aug⁹. Vere beatuz corp⁹ qđ nõ a fide xpi tormẽtũ imutauit. sz ad requiẽ scã religio coronauit. ¶ Scõo opinõe ⁊ fama celebrẽ. Maxim⁹ vel ꝑm ãsdã li. Amb. Btm̃ martyrẽ laurentiũ grano sinapis possum⁹ cõpare. q⁹ diuers⁹ atrit⁹ passioib⁹ p totũ orbẽ gr̃a sui meruit fragrare myste/rij. Qui antea ꝙstitut⁹ in corpe hũilis ignot⁹ ⁊ vilis postea cp̃ vexat⁹ lacerat⁹ exust⁹ fuit. vniuers⁹ p totũ mũdũ eccle/sijs odore sue nobilitat⁹ infudit. Idez Dctm̃ est ac deo placitũ vt natale scti laurẽtij ꝑcipua deuotõne veneremur. cui⁹ radiãtib⁹ flãmis victrix in hũc q̃z die toto orbe xpi chorusc̃at eccl̃ia. Idẽ Tãta em̃ gl̃ia martyrij ꝑclar⁹ extitit i passiõe sua q mũdũ illumiauerit vniuersum. ¶ Tercio deuotõe laudabilẽ Quare aũt sit laudãd⁹ ⁊ cũ deuotõe suscipiẽd⁹ oñdit Aug⁹. trib⁹ rõnib⁹ sic dicẽs. Btm̃ vir laurẽtiũ tota debem⁹ deuotõe suscipe. Primo q⁹ ꝓfuit sanguinẽ xpc deũ trãdidit. Deinde q⁹ ei ꝑ rogatiuã apud deuz nr̃m nõ minimã ꝓtulit oñdẽs q̃lis oz eẽ xp̃iana fides ō cui⁹ cõsortio existere martyres meruer̃t Tercio q idẽ tãte ⁊ tã scte ꝙuersatiõis fuit vt coronã martyrij tpe paꝝ inueniret. ¶ Quarto fec̃ eũ imitatõe insignem. Vñ Aug⁹. Hec tot⁹ cã passionis ꝓpter quã morti addict⁹ ẽ vir sctus vt sui siles ceteros eẽ hortaret. In tribus aũt se nob imitabilẽ exhibet. Primo i aduersoꝝ forti ꝓpessiõe. Vñ Augusti. Ad eruciendũ dei ꝑm̃ hullozũ est vtilioꝝ forma cp̃ martyꝝ. Eloq̃ntia facilis ad exhortãdum fit rõ efficax ad suadẽdũ. Validioꝝ tñ sunt exẽpla cp̃ ꝓba ⁊ plꝰ est ope docere cp̃ voce. In q̃ excellẽtissimo genere doctrine beatus martyr laurẽt⁹ cp̃ gl̃iosa polleat dignitate etiã ꝑsecutores ipi⁹ sentire potuerunt q̃ illa mirabilis fortitudo ani nõ solũ nõ cederet sz etiã alios exẽplo sue tolerãtie roborar̃et. Scõo in fidei magnitudine ⁊ feruore. Maxim⁹ vl Ambrosi⁹. Dñ in fide sua ꝑsecutoris flammas vicit. oñdit nob p ignẽ fidei gehẽne incẽdia supare ⁊ amoꝛe xpi dic̃ iudicẽ nõ timere. Tercio in ardẽti deuotione. Idẽ vel Amb. Illumiauit mundũ plane laurẽt⁹ eo lumĩe q̃ ipe succensus est ⁊ flãmis q̃s ipe ꝓtulit oim xp̃iane ꝙz corda calefecit. De his trib⁹ etiaz sic dic̃ Maxim⁹ ⁊ Amb. ꝑm ãsdam libros. Btĩ laurentij exẽplo ꝓuocamur ad martyriũ. accẽdimur ad fidẽ. incalescim⁹ ad deuotoz. ¶ Tercio fuit excellẽtissima i ꝙstãtia seu fortitudine. De cui⁹ cõstãtia ⁊ fortitudie sic dic̃ beat⁹ Aug⁹. Beat⁹ laurẽt⁹ mãsit in xpo vsq̃ ad tẽptationẽ. vsq̃ ad tyrãnicã interrogatoez. vsq̃ ad acerrimã cõminationẽ. vsq̃ ad gemptioez. In q̃ longa morte. q⁹ bñ mãducauerat ⁊ bñ bibe/rat tanq̃ illa esca saginat⁹ ⁊ illo calice ebri⁹ fact⁹. tormẽta nõ sensit. nõ cessit. ⁊ in regnũ successit. Adeo aũt fuit ꝙstãs ⁊ firm⁹ q nõ solũ tormẽtz nõ succubuit sz etiã ex ipis tormẽtz vt bĩ ex dictz btĩ

maximi fact⁹ ē ꝑfectior in timore. feruē
tior i amore. ⁊ iocūdior i ardore. De ꝑ
mo sic dic̄. Extēdit̄ sup flāmaꝝ ignitos
globos ⁊ sepi⁹ ꝟsat̄ in latera. sz quāto
pl⁹ penaꝝ patit̄. tāto ampli⁹ xp̄m dn̄m
ꝑtimescit. Quātū ad scd̄m sic ait maxi
mus vel ꝟm q̄sdā lib. Amb. Granū si
napis cū atterit̄ accēdit̄. laurēti⁹ cū pa
tit̄ inflāmat̄. Idē. Nouo admiratiōis
genere ali⁹ illū torqt. ⁊ alij seuiētes tor
mēta ꝑficiūt. sz deuotiorē laurētiū sal
uatori supplicia atrociora fecer̄t. Quā
tū ad terciū sic dic̄. Cor ei⁹ tāta fide in
xp̄i magnanimitate ꝯcaluit vt despe
ctis ꝓprij corꝑis cruciatib⁹ insanissimo
tortori suo ⁊ triūphans ei⁹ ignib⁹ let⁹
illuderet. I. Quarto fuit excellen
tissima in mirabili pug̃ ⁊ mō victorie.
Btūs nāqꝫ laurēti⁹ sic ex ꝟbis maxi
mi ⁊ Augustini colligit̄. q̄nqꝫ ignes ex
teriores qd̄āmō habuit q̄s tn̄ oēs su
perauit fortit̄ ⁊ extinxit. Prim⁹ fuit ignis
gehēne. scd̄s ignis material̄ flāme. ter
cius carnal̄ ꝯcupie. q̄rtus ardēt̄ aua
ricie. q̄ntus furētis insanie. De extin
ctōe ꝑmi ignis scz gehēne sic dic̄ maxi
m⁹. Nūq̄d cedere poterat momētanee
corꝑis vstioni. cui⁹ fides et̄nū gehēne
extiguebat ardorē. Itē. Trāsijt ꝑ ignē
momētaneū atqꝫ terrenū. sz flāmā ge
hēne ꝑpetuo exurētis euasit. De ex
tinctōe scd̄i ignis. s. material̄ flāme sic
ait Maxim⁹ vel Amb. ꝟm q̄sdā libros
Corꝑali laborabat incēdio. sz diuinus
ardor materialē restrinxit ardorē. Itez
Quāuis rex ip̄rob⁹ ligna subijceret. in
cēdia maiora supponeret tn̄ sctūs lau
rētius has flāmas fidei calore accēsus
nō sensit. Itē Aug⁹. Supari charitas
xp̄i flāma n̄ potuit. ⁊ segnior fuit ignis
q̄ foris vssit q̄ꝫ q̄ intus accēdit. De ex
tinctōe tercij ignis scz carnalis ꝯcupie
sic dic̄ maximus. Ecce btūs laurētius
trāsijt ꝑ ignē nō q̄ adustus ihorruit sz
illumiatus effulsit. arsit ne arderz. ⁊ ne
vreret̄ vstus ē. De extictōe q̄rti ignis
scz auaricie q̄liter euanuit auaricia eo
rū q̄ thesauros cupiebāt ⁊ frustrata est
sic dic̄ August. Armat̄ gemīa face hō
cupidus pecunie. ⁊ ꝟitat̄ inimic⁹. aua
ricia vt rapiat auꝝ. ipietate vt auferat
xp̄m. Nihil obtines nihil ꝓficis hūa
na crudelitas. Subtrahit̄ tormēt̄ tu
is materia mortal̄. ⁊ laurētio in celum
abeūte tu deficis flāmis tuis. De ex
tinctōe q̄nti ignis scz furētis insanie. q̄
liter vicz insania ꝑseq̄ntiū frustrata ē ⁊
annihilata sic dic̄ maxim⁹. Supatis
flāmaꝝ mīstris oē mūdane insanie re
strinxit incēdiū. Ad h̄ vsqꝫ diabolica ꝓ
fecit intētio vt vir fidelis ad dn̄m suuz
gl̄iosus ascēdat. ⁊ crudelitas ꝑseq̄ntiū
cū suis ignib⁹ ꝑfusa torpeat. Q⁹ em̄ ꝑ
sequētiū insania ignis fuerit oñdit cuz
ait. Furor gētilis accēsus craticulā pre
parat ignitā. vt indigētiōis sue flāmas
ignib⁹ vindicaret. Nec miꝝ si hos q̄n
qꝫ ignes exteriores supauit. qm̄ ex ver
bis ꝑdicti maximi hn̄t̄ tria refrigeria
q̄ int⁹ habuit. ⁊ tres ignes i corde por
tauit. ꝑ q̄ oēm ignē exteriorē ⁊ refrige
rio mitigauit ⁊ maiori incēdio supauit
Primū nāqꝫ refrigeriū fuit desideriuz
regni celest̄. scd̄m. meditatio diuīe le
gis. terciū. puritas ꝯscie. Per h̄ triplex
refrigeriū oēm ignē exteriorē extinctuz
fec̄ ⁊ frigidū reddidit. De ꝑmo refri
gerio qd̄ ē desideriū celest̄ gl̄ie dic̄ ma
ximus vel amb. ꝟm q̄sdā lib. Nec ei be
atus laurētius igniū sentire tormenta
poterat q̄ in sensib⁹ refrigeriū paradisi
possidebat. Itē. Jacet añ pedes tyrā
ni exusta caro corpus exanime. nihil tn̄
detrimēti patit̄ in terr̄ cuius anim⁹ de
morat̄ in celis. De scd̄o refrigerio qd̄
est meditatio legis diuīe. sic dic̄ maxi
mus vel amb. Dū xp̄i cogitat ꝑcepta
frigidū ē illi oē qd̄ patit̄. De tercio re
frigerio qd̄ ē puritas ꝯscie sic dic̄. Ar
det ꝓfecto tot̄ visceribꝫ fortissim⁹ mar
tyr ⁊ vrit̄. sz regnū dei ꝑtractās refrige
rio cōscie victor exultat. Habuit ni
hilominus vt idē maximus oñdit tres
ignes interiores per quos om̄s ignes
exteriores maiori incendio superauit.
Primus fuit fidei magnitudo. scd̄us

ardēs dilectio. tercia ꝥa dei cognitio q̄ ipm irradiauit tangꝫ ignis. De p̄mo igne sic dic̄ idē vl' Amb. Inq̄ntū i illo fidei ardor feruet. intātū supplicij flā/ma frigescit. Ite eē saluatoris ignē fer uoz fidei legim⁹ i cuāgelio. Ignē veni mittere i terrā. Hoc igr igne btūs lau/rēti⁹ accēsus flāmaꝫ nō sensit incēdiū.

De scdo igne sic ait idē vl' Amb. Ar debat extrinsec⁹ martyr laurēti⁹ tyrāni seuiēꝫ incēdijs. sz maioz illū intrinsec⁹ xpi amoz flāma torrebat. De tercio igne sic dic̄. Fortissimū martyrē seuissi ma ꝓsecutoz flāma superare nō potuit. q; loge ardēti⁹ fitaꝫ radijs mēs ei⁹ ac cesa feruebat. Ite. Odio ꝓfidie z amo re fitaꝫ accēsus apposita sibi extrinse cus flāmā aut nō sensit aut vicit. Ha bet aūt inf ceteros martyres btūs lau rēti⁹ tria ꝓuilegia q̄ tū ad officiū. Pri mū e in vigilia. Solus ei inf martyres vigilia hz. Sz vigilie sctoꝝ ꝑpt mltas deordinatiões hodie i ieiunia mutate sunt. Nos ei fuit olim vt refert iohes beleth vt i festiuitatib⁹ sctoꝝ hoies cū vxoribꝫ z filiab⁹ ad ecclīaz venirēt. z ibi cū lumīaribꝫ ꝓnoctarēt. Sz q; multa adulteria i his vigilijs fiebāt. statutū fuit vt vigilie in ieiunia q̄uerterēt. No me tn antiquū e retētū. q; nō ieiunia sz vigilie adhuc appellāt. Scōm est in octauā. Ipe nāꝫ sol⁹ cū stephano hz octauā inf martyres. sic martin⁹ inter ꝓfessores. Terciū e in regressiōib⁹ an tiphonaꝫ qō sol⁹ ipe z paul⁹ hz. Sed paul⁹ ꝑpt excellētiā pdicatōis. iste ꝑpt excellētiā passiōis. Le. cxiij.

De sctō Hypolito.

Hypolitus dz ab yper qō e supꝫ. z litos qō e lapis q̄si supꝫ lapidē. i. xp̄z funda/tus. vel ab ín z polꝫ qō e ciuitas. Vel hypolit⁹ q̄si valde polit⁹. Fuit ei sup la pidē xp̄z bn fūdat⁹ ꝓ pstātiā z firmita te. Fuit in ciuitate supna ꝓ desideriū z quiditatē. Fuit bn politus ꝓ torm̄eto/rū acerbitatē. Hypolit⁹ postꝫ corp⁹ bti lau rentij sepeliuit. vēit ī domū suā z dās pacē seruis suis z ancillis. oēs de sacro altarꝫ qō iustin⁹ p̄sbyf obtulerat cōica uerūt. Et apposita mēsa pusꝫ tibū su meret venientes milites eū rapuerūt. z ad cesarē duxerūt. Quē vidēs dec⁹ cesar ꝛ ridēs dixit ei. Nūqd z tu mag⁹ effectus es. q̄ corp⁹ laurētij abstulisti. Cui hypo lit⁹. Hoc feci ñ q̄si mag⁹ sz q̄si xp̄ianus. Cūc dec⁹ furore repletꝰ ꝓcepit vt hitu q̄ vt xp̄ian⁹ vtebat exꝑoliarēt. z os eius lapidib⁹ tūderēt. Cui hypolit⁹ Nō me expoliasti sz magꝫ vestisti. Cui decius. Quō i pies effect⁹ es vt nuditatē tuaz nō erubescas. Nūc g̃ sacrifica z viues ne cū laurētio peas. Cui hypolit⁹ Exē plū merear fieri bti laurētij quē tu ore polluto ausus es notare. Cūc dec⁹ fec̄ eū fustib⁹ cedi z pectinib⁹ ferreis lania ri. Ille aūt se xp̄ianū eē voce clara ꝓfite/batꝰ. Et cū torm̄eta hmōi oriderēt. ve ste militari q̄ antea vtebat eū vestiri fec̄ hortās vt amicicia z militia p̄stinā reti neret. Cui hypolit⁹ cū diceret se xp̄o mi litari dec⁹ ira repletꝰ valeriano ꝓfecto eū tradidit. vt oēs facultates ei⁹ accipe ret. z dirꝫ torm̄etꝫ eū inf ficeret. Inuēto q̄z q ei⁹ familia xp̄iana eēt. adducti sūt oēs añ ꝓspectū ei⁹. Qui cū ad sacrificia cogerēt. Concordia nutrix hypoliti ꝓ oib⁹ rndit. Nos cū dño nr̄o volum⁹ mori poti⁹ pudice q̄ ipudice viuere. Cui va leriān⁹. Cen⁹ tuoꝝ nō nisi cū supplicijs emēdat. Cūc p̄ite hypolito z gaudēte iussit eā tādiu plūbatꝫ cedi q̄usq; emi/sit spm̄. Dixitq; hypolitus. Gras tibi ago dñe q; nutricē meā añ ꝓspectū sctō rū tuoꝝ p̄misisti. Deide extra portā ty burtinā valerian⁹ hypolitū cū familia sua duci fec̄. Hypolit⁹ aūt oēs ꝓfortās dixit. Frēs nolite metuere. q; ego z vos vnū deū hēm⁹. Jussitq; valerian⁹ vt ī ꝓspectu hypoliti. oib⁹ capita āputarent hypoliti ꝓ pedes ad colla idomitoꝝ eq̄z fecit ligari z p carduos z tribulos trahi tādiu don⁹ec spm̄ exalarꝫ circa an nos dñi. cclvj. Exꝫ corpa iustin⁹ p̄sbr rapuit z iuxta corp⁹ sancti laurētij sepeli/uit. Corp⁹ ꝓ sctē ꝓcordie inuenire ñ po

tuit. qꝛ fuerat in cloacā ꝓiectū. Miles aūt q̄dā noīe Porphiriꝰ. credēs btāz ꝯcordiā auꝝ aut gēmas īvestimētꝫ habere ad q̄ndā cloacariū noīe yreneū q̄ erat occulte xp̄ianꝰ accessit ⁊ dixit. Secretū custodi ⁊ extrahe ꝯcordiā. qꝛ spero ꝙ auꝝ aut gēmas in vestibꝫ suis hꝫ Qui ille. Ostēde mihi locū ⁊ secretum habeo. ⁊ q̄cq̄d inuenero nūciabo. Cuꝫ ergo corpꝰ extractū fuisset ⁊ nihil inuenissent miles ille ꝓtinꝰ fugit. Et yreneus vocato q̄dā xp̄iano noīe habundo corpꝰ ad sctm̄ Justinū detulit. Qd̄ ille deuote suscipiēs iuxta corpꝰ scti hypoliti ⁊ alioꝝ sepeliuit. Qd̄ valerianꝰ audiēs. yreneū ⁊ habundū tenuit. ⁊ ambos in cloacā viuos misit. Quoꝝ corpora iustinꝰ rapuit ⁊ cū alijs sepeliuit.

B Post h̄ deciꝰ cū valeriano in currum ascēdit aureū ⁊ ꝑgunt ad amphiteatrū vt cruciēt xp̄ianos. Arreptꝰ igr̄ decius a d̄monio clamabat. O hypolite cathenis asperꝫ victum me tenes. Valerianꝰ silr̄ clamabat. O laurenti igneis cathenis me ligatū trahis. Et eadē hora valerianꝰ expirauit. Decius aūt domū reuersus triduo a demonio vexatꝰ clamabat Adiuro te laurēti modicū cessa a tormētis. Et sic miserabiliter mortuꝰ est. Qd̄ vxor eiꝰ triphonia crudelis vidēs. dimissis oībꝫ ad sanctū iustinū cū filia sua cyrilla accessit ⁊ ab eo cū mlꝫ alijs baptizari se fecit. Alia vero die cū oraret triphonia emisit spiritū. Cuiꝰ corpus iustinꝰ p̄sbyter iuxta corpus scti hypoliti sepeliuit. Audientes ꝟo q̄dragintaseptē milites ꝙ regina ⁊ eiꝰ filia xp̄iane effecte eēnt. venerūt cū vxoribꝫ suis ad iustinū p̄sbyteꝝ vt baptisma suscipent. Quos oēs dionysiꝰ q̄ scō sixto successerat baptizauit Claudiꝰ aūt imꝑator cyrillā cum sacrificare nollet iugulari fecit. ⁊ ceteros milites decollari. Quorū corpa in agro verano cū ceteris sepeliunt. Et aduertendum ꝙ exp̄sse hr̄ hic ꝙ illi decio q̄ laurentiū ⁊ hypolitū martyrizauit successit claudiꝰ. Claudiꝰ aūt nō successit decio ip̄atori. imo decio successit ꝑm cronicas volusianꝰ. volusiano galienꝰ. galieno claudiꝰ. Oꝑtet g̃ dicere ⁊ videt ꝙ aut galienꝰ fuerit binomiꝰ ⁊ qd̄ dictus sit galienꝰ ⁊ decius. sic dic̄ Vincētius ī cronica sua ⁊ godofridꝰ in libro suo. aut ꝙ galienꝰ ī sui adiutoriū q̄ndā noīe deciū fecerit cesarē nō tñ imꝑatorē sicut dicit Richardꝰ in cronica sua.

De h̄ martyre sic dicit Ambrosiꝰ in p̄fatōe. Btūs martyr hypolitꝰ xp̄m verū ducē ꝯsiderās miles eiꝰ esse maluit q̄ꝫ dux militū cōprobari. Beatūq̄ laurentiū sue custodie mācipatū nō ꝑsecutus ē sed subsecutꝰ. Qui cū thesauros eccl̄ie discuteret inuenit thesauꝝ quem nō tyrānꝰ eriꝑet. sꝫ quē pietas possideret. inuenit thesauꝝ vñ ꝟe diuitie peterent. spreuit fauorē tyrāni vt cū regꝫ ꝑpetui gr̄a cōprobaret. mēbris diuidi ñ refugit ne nexibꝫ diuelleret eternis.

Bubulcus q̄dā noīe petrꝰ. cū in festo sctē marie magdalene plaustrū iunxisset. ⁊ boues seq̄ns ip̄os maledictꝫ vrgeret. ꝓtinꝰ boues ⁊ aratrū a fulmīe absumunt ⁊ ip̄e petrꝰ q̄ h̄ imp̄catꝰ fuerat supplicio atrociori torq̄bat. Nā ignis eū arripuit adeo ꝙ carnibꝫ ⁊ neruis tibie ⁊ crurꝫ ꝯsumptꝫ ossa paterēt. ⁊ ip̄a tandē tibia a sua cōpage penitꝰ soluerētur. Tūc ille ad q̄ndā eccl̄iam btē ꝟgīnis accedēs. tibiā ip̄aꝫ in q̄dā foramīe ip̄iꝰ eccl̄ie abscōdit. ⁊ btāꝫ ꝟginē lachrymis ⁊ p̄cibꝫ ꝑ sua libatōe rogauit. Et ecce nocte q̄dā btā ꝟgo cū btō hypolito ei in visiōe affuit. ⁊ eidē hypolito vt petrū p̄stine sanitati restitueret īperauit. statiq̄ sctūs hypolitꝰ tibiā de foramīe accipiēs loco suo q̄si surculū arbori ī momēto īseruit. In q̄ insitōe tātos dolores sensit vt suis clamoribꝫ totaꝫ familiā excitaret. Qui surgētes ⁊ lumē accēdētes petꝝ duo crura ⁊ duas tibias hr̄e ꝯspiciūt. Sꝫ se d̄ludi putātes ip̄ꝫ iteꝝ atq̄ iteꝝ ꝯtrectabant ⁊ mēbra ꝟa ip̄ꝫ hr̄e ꝯspiciebāt. Qui vix eū excitantes vñ h̄ sibi acciderit sciscitāt. Sꝫ ille eos ludere existimās tādē victꝰ rem vi-

dit ⁊ extupuit. Sz tñ coxa noua molli
or q̃ vetusta. ad sustinentiã corpis nõ
poterat exeq̃ri. Vñ ad publicationez
miraculi ꝑ annũ claudicauit. Et tunc
iterꝫ btã ꝟgo eidẽ apparẽs sctõ ypoli
to dixit vt q̃cq̃d curatõi deesset supple
re deberet. Euigilãs igit̃ ⁊ se plene sa
natũ iuentẽs reclusoriũ introiuit. Cui
diabol⁹ in specie nude mlier⁊ frequẽtis
sime apparebat. ⁊ nudã ei se ingerens
quãto ille fortiꝰ resistebat tãto illa im
pudẽti⁹ incũbebat. Cũ g̃ illa eũ pluri
mũ vexaret. tandẽ ille stolã sacerdota
lẽ accipiẽs collũ ei⁹ cinxit. ⁊ mox diabo
lo abscedẽte cadauer putridũ ibidẽ re
mãsit. Tãtusq̃ fetor inde exalauit. vt
null⁹ q̃ h̃ vidit ambigeret q̃n corp⁹ ali
cui⁹ mlieris mortue fuisset ⁊ ꝙ diabo
lus assumpsisset. Le. cxiiij. A

De assumptõe btẽ Marie ꝟginis.

Assumptio beate ma
rie ꝟginis q̃liter facta sit ex
q̃dam libello apocrifo qui
iohãni euangeliste ascribit̃
edocet̃ Aplis nãq̃ ob p̃dicatõis gr̃az
diuersas mũdi subeũtib⁹ regiões ꝟgo
btã in domo iuxta montẽ syon posita
d̃r remãsisse. oĩaq̃ loca filij sui. s. locuz
baptismi. ieiunij. or̃onis. passionis. se
pulture. resurrectõis. ⁊ ascẽsionis. q̃ad
uixit deuotõe sedula visitauit. Et s̃m
ꝙ ait epiphani⁹ vigintiq̃ttuor annis
post ascẽsionẽ filij sui supuixit. Refert
g̃ ꝙ btã virgo qñ xp̃m ꝯcepit erat an
noꝝ. xiiij. ⁊ in. xv. ip̃m pepit. ⁊ vixit cuz
eo annis. xxxiij. ⁊ post mortẽ xp̃i supui
xit. xxiiij. annis. Et s̃m h̃ qñ obijt erat
annoꝝ. lxxij. Probabili⁹ tñ vid̃r q̃d ali
bi legit̃ vt. xij. annis filio supuixerit. et
sexagenaria sit assumpta. cũ apli toti
dẽ annis p̃dicauerint in iudea ⁊ circa
ꝑtes illas. sicut eccl̃iastica tradit hysto
ria. Die igit̃ q̃dam dũ in filij desideri
um cor ꝟginis vehemẽter accẽdit̃. estu
ans anim⁹ cõmouet̃. ⁊ in exteriorez la
chrymaꝝ abundantiã excitat̃. Cunq̃
ad tp̃s subtracti filij eq̃nimiter nõ fer
ret subtracta solatia. ecce angel⁹ cũ ml̃
to lumie eidẽ astitit. ⁊ reuerẽter vtpote
sui dñi mr̃em salutauit. Aue inq̃t bñ
dicta maria suscipiẽs bñdictionẽ illi⁹
q̃ mãdauit salutẽ iacob. Ecce ãt ramũ
palme de paradiso ad te dñam attuli
quẽ añ feretrũ portare iubeas. cuz die
tercia de corpe assumeris. Nã fili⁹ tuus
te mr̃em reuerẽdã expectat. Cui Ma
ria rñdit. Si inueni gr̃az in oculis tu
is. obsecro vt nomẽ tuũ mihi reuelare
digneris. Sz h̃ peto instanti⁹ vt filij ⁊
frẽs mei apli ad me ꝑiter ꝯgregent̃ vt
eos añq̃ moriar corꝑalib⁹ oculis vide
am ⁊ ab eis sepeliri valeã. ⁊ ip̃is p̃nti
bus spm̃ deo reddã. Hoc iterꝫ peto et
obsecro vt aĩa mea de corpe exiẽs nul
lũ spm̃ teterrimũ videat nullaq̃ mihi
sathane ptãs occurrat. Cui angelus.
Cur scire d̃sideras dña nomẽ meũ q̃d
ammirabile est ⁊ magnũ. Ecce ãt oẽs
ad te hodie ꝯgregabũt̃ apli q̃ nobiles
tibi exhibebũt exeq̃as funeris. ⁊ in eo
rũ ꝯspectu spm̃ exalabis. Nã q̃ olim ꝑ
phetã de iudea in babilonẽ in crine at
tulit subito ip̃e ꝓculdubio ad te apl̃os
adducere poterit ĩ momẽto Malignũ
aũt spm̃ videre cur metuis. cum caput
ei⁹ oĩno ꝯtriueris. ⁊ spoliauer⁊ ip̃m sue
ptãtis impio. fiat tñ voluntas tua vt
ip̃os nõ videas. His dictis angel⁹ cũ
multo lumie celos ascẽdit. Palma aũt
illa nimia claritate splendebat. ⁊ erat
q̃dem virge viriditate ꝯsilis. sed folia
ip̃ius vt stella matutina fulgebãt. Fa
ctum est aũt dũ iohãnes in epheso p̃
dicaret celũ repente intonuit. ⁊ nubes
candida ip̃m sustulit ac raptũ añ Ma
rie ianuã collocauit. ꝑcutiẽsq̃ hostiuz
interius introiuit. ⁊ reuerẽter ꝟgo vir
ginẽ salutauit. Quẽ felix maria ꝯspici
ens vehemẽter obstupuit. ⁊ p̃ gaudio
lachrymas ꝯtinere nequit. Dixitq̃ Fi
li iohes memor esto ꝟboꝝ magr̃i tui.
q̃bus me tibi mr̃em ⁊ te mihi ĩ filiũ cõ
mẽdauit. Ecce a dño euocata debituz
humane cõditõis exoluo ac corp⁹ meũ
tibi cura solicita recõmẽdo. Audiui ei

iudeos inijsse ꝯsiliũ dicẽtes. Expecte-
mus viri frẽs q̃adusq̃ illa q̃ ihm por-
tauit subeat mortẽ. ⁊ corp⁹ ei⁹ cõtinuo
rapiem⁹. ac iniectũ ignib⁹ cõburemus
Tu igit̃ hanc palmã deferri facies añ
feretrũ cũ corp⁹ meũ duxerit⁹ ad sepul-
chrũ. Dixitq̃ iohes. O vtinã hic eẽnt
oẽs apl̃i frẽs mei. vt decẽter tibi para
re possem⁹ exeq̃as. ac exoluere laudes
dignas. Hec illo dicẽte. oẽs apl̃i de lo-
cis in q̃b⁹ p̃dicabãt a nubib⁹ rapiunt̃.
⁊ añ marie ostiũ collocant̃. Qui viden-
tes se ibidẽ insil̃ cõgregatos mirabãt̃
dicẽtes. Que nã causa ẽ ꝓpter quã nos
hic dñs insil̃ cõgregauit. Johãnes igi-
tur ad eos exijt. ⁊ dñam de corpe reces-
surã p̃dixit. Et addidit dicẽs. Videte
frẽs ne cũ obierit aliq̃s eã defleat ne h̃
vidẽs ꝓpl̃s cõturbet̃ ⁊ dicat. Ecce quõ
isti timẽt mortẽ q̃ tñ alijs p̃dicãt resur-
rectionẽ. B Dionysi⁹ pauli apl̃i
discipul⁹ in libro de diuis noib⁹ h̃ idez
asserit. apl̃os scz in dormitõne ꝟginis
ꝯuenisse. ⁊ se sil̃r interfuisse. ac vnũquẽ-
q̃ in laudẽ xp̃i ⁊ ꝟginis sermonẽ fecis-
se. Ait em̃ sic loquẽs ad ierotheũ. Nos
vt nosti ⁊ ipe. ⁊ mlti sctõꝝ nr̃oꝝ fratrũ
ꝯuenim⁹ ad visionẽ corpis vite p̃nci-
pis ⁊ qd̃ deũ suscepit. Aderat ãt ⁊ fra-
ter dñi iacob⁹ ⁊ petr⁹ summa ⁊ ꝓuectis-
sima theologoꝝ summitas. Postea vi-
sum est p⁹ visionẽ vt vniuersi gerarche
laudarẽt sicut vnusq̃sq̃ erat sufficiẽs.
infinite ꝟtutis bonitatẽ thearchice in-
firmitatis. Hec dionysi⁹. Cũ autẽ
btã maria oẽs apl̃os congregatos vi-
disset. dñm bñdixit. ⁊ in medio eoꝝ ar-
dẽtib⁹ lampadib⁹ ⁊ lucernis consedit.
Circa ꝟo horã noctis terciã ihs adue-
nit cũ angeloꝝ ordinib⁹. p̃iarchaꝝ ce-
tib⁹. martyꝝ agminib⁹. cõfessoꝝ acie.
virginũq̃ choris. ⁊ ante thoꝝ ꝟginis
acies ordinant̃ ⁊ dulcia cantica frequẽ-
tant̃. Quales ãt exeq̃e ibidẽ celebra-
te sint. ex p̃dicto libello q̃ iohãni ascri-
bit̃ edocet̃. Nam p̃or ipe iesus inchoa-
uit ⁊ dixit. Veni electa mea ⁊ ponã in
te thronũ meũ. qꝛ ꝯcupiui spẽm tuam
Et illa. Paratũ cor meũ dñe paratuz
cor meũ. Tunc oẽs q̃ cũ iesu venerant
dulciter intonauerũt dicẽtes. Hec ẽ q̃
nesciuit thoꝝ in delictis habebit fru-
ctum in refectõe aniaꝝ sanctaꝝ. Ipsa
aũt de semetip̃a cecinit dicẽs. Btãm
me dicẽt oẽs generatões. Quia fecẽ mi-
hi magna q̃ potẽs est ⁊ sctm̃ nomẽ ei⁹
Tũc cantor cantoꝝ oibus intonauit
excellẽtius. Veni de libano sponsa. ve-
ni coronaberis. Et illa. Ecce venio. qꝛ
in capite libri scriptũ est de me vt face-
rẽ volũtatẽ tuã de⁹. qꝛ exultauit spirit⁹
me⁹ i te salutari meo. Sicq̃ marie aĩa
de corpe egredit̃. ⁊ in vlnas filij aduo-
lauit. Fuitq̃ taz a dolore carnis extra-
nea q̃ a corruptõe extiterat aliena. Di-
xitq̃ apl̃is dñs. Corpus virginis ma-
tris in vallẽ iosaphat deferte. ⁊ in mo-
numẽto nouo qd̃ ibidẽ inuenietis illd̃
recondite. ⁊ me ibidẽ triduo donec ad
vos redeã expectate. Statiq̃ circũde-
derunt eã flores rosaꝝ. scz cet⁹ martyꝝ
⁊ lilia ꝯualliũ. agmina scz angeloꝝ cõ-
fessoꝝ ⁊ ꝟginũ. Post eam apl̃i clami-
tant dicẽtes. Virgo prudẽtissima q̃ ꝓ-
grederis. Esto nr̃i memor o dña. Tũc
ad ꝯcentũ ascendentiũ cetus q̃ reman-
serant admirati ꝯcite obuiã ꝓcesserũt
Videntesq̃ regẽ suũ femie aniam in
vlnis ꝓprijs baiulantẽ. illãq̃ sup illuz
innixaz. obstupefacti clamare ceperũt
dicentes. Que est ista q̃ ascendit de de-
serto delicijs affluens innixa sup dile-
ctum suũ. Quib⁹ cõcomitãtes dixerũt
Ista est speciosa inter filias hierusalez
sicut vidistis eam plenã charitate ⁊ di-
lectione. Sicq̃ in celũ gaudẽs suscipi-
tur. ⁊ a dextris filij in throno gl̃ie col-
locat̃. Apostoli aũt viderũt ei⁹ aniam
tanti esse candoris vt nulla mortaliuz
lingua possit effari. C Tres autẽ
ꝟgines q̃ ibidem erãt cum corp⁹ ei⁹ la-
uandi gratia expoliassent. tanta statiz
corpus eius claritate resplẽduit. vt tã-
gi q̃dem ad lauandũ posset. videri aũt
nõ posset. Tã diu aũt lux illa ibidẽ re-
splenduit. donec corpus a ꝟginib⁹ lo-

tum fuit. Apl'i aũt corpus ei⁹ reueren-
ter ceperũt ⁊ sup feretrũ posuerũt. Di-
xitq; iohãnes petro. Hanc palmã añ
feretrũ petre portabis. quia dñs nob
te ꝑtulit. ⁊ suaꝝ ouiũ pastorẽ ⁊ ꝓncipẽ
ordinauit. Cui petrus. Hãc poti⁹ por
tare te cõuenit. quia ꝟgo a dño es ele-
ctus ⁊ dignũ est vt palmã ꝟginis ꝟgo
ferat. Tu sup pectus dñi recũbere me
ruisti. ⁊ exinde sapiẽtie ac gratie pl⁹ ce-
teris fluenta potasti. Et iustum videt
vt q̃ a filio recepisti plus munerꝫ impẽ
das ꝟgini plus honoris. Tu igit̃ por-
tare debes hanc palmã lumis ad exe-
quias sctitatis. q̃ potat⁹ es poculo lu-
cis de fonte ꝑpetue claritatis. Ego ãt
portabo cũ feretro sctm̃ corpus. Cete-
ri aũt apl'i fratres nostri circũdãtes fe
retrũ referant laudes deo. Paul⁹ autẽ
dixit ei. Et ego q̃ minim⁹ oim vestruꝫ
suꝫ. portabo tecũ. Eleuãtes itaq; Pe-
trus ⁊ Paul⁹ feretrũ. petrus incepit cã
tare ac dicere. Exijt israel de egypto al
leluia. Ceteri aũt apl'i cantũ dulciter
ꝓsequunt̃. Dñs ãt feretrũ ⁊ apl'os nu
be ꝓtexit. ita q̃ ipi nõ videbant̃. sꝫ tm̃
eoꝝ vox audiebat̃. Affuer̃t ⁊ angeli cũ
apl'is ꝯcinẽtes. ⁊ totã terrã sonitu mi-
re suauitatis replẽtes. Excitati om̃es
ad tam dulcẽ sonũ ⁊ melodiã de ciuita
te velocius exeunt. ⁊ q̃d nam h̃ sit dili-
genter sciscitant̃. Tũc extitit q̃ diceret.
Mariã illaꝫ discipuli iesu efferũt mor
tuã. circa illã hanc quã auditis conci-
nunt melodiã. Tũc ad arma om̃es cõ
currerũt ⁊ se mutuo hortabant̃ dicẽtes
Venite om̃s discipulos occidam⁹. ac
corpus illud qd̃ seductorẽ illum porta
uit ignib⁹ cõburam⁹. Princeps aũt sa
cerdotum hoc videns obstupuit. ⁊ ira
repletus ait. Ecce tabernaculũ illius
qui nos ⁊ gen⁹ nostrũ conturbauit q̃-
lem gloriã nunc accepit. Et hoc dicẽs
manus ad feretrũ misit volens illud
euertere. ac ad terrã d̃ducere. Tũc ma
nus eius subito ambe aruerũt ⁊ lectu
lo adheserũt. ita vt ad lectulũ manib⁹
penderet ⁊ nimio cruciatu vexatus la-
mẽtabiliter eiularet. Reliqu⁹ autẽ po-
pulus ab angelis q̃ erant in nubib⁹ ce
citate ꝑcussus est. Princeps autẽ sacer
dotũ clamabat dicens. Sancte petre
in hac tribulatõe me nõ despicias sꝫ ꝓ
me obsecro ad dñm ꝑces fundas. De
mor em̃ debes esse qualit̃ aliquãdo ti-
bi astiti ⁊ qualiter te accusante ancil-
la ostiaria excusaui. Cui Petrus. In
obsequijs dñe nostre impediti sum⁹ et
curatõi tue intendere nõ valem⁹. Ve-
rum tñ si in dñm nostrũ iesum ⁊ in hãc
que ipm̃ genuit ⁊ portauit credideris
spero q̃ ꝯtinuo sanitatis bñficio poti
eris. Qui rñdit. Credo dñm ihm̃ xp̃ꝫ
veꝝ eẽ filiũ dei ⁊ hãc sacratissimã ma-
trẽ ei⁹. Statiq; a feretro man⁹ ei⁹ solu
te sunt sꝫ tñ i brachijs adhuc ariditas
remãsit ⁊ dolor vehemẽs nõ recesserat
Dixit ei petr⁹. Osculare feretrũ ⁊ dic.
Credo i deũ ihm̃ xp̃m quẽ ista i vtero
portauit. ⁊ p⁹ ꝑtuꝫ ꝟgo ꝑmãsit. Qd̃ cũ
fecisset ꝯtinuo ꝑstine ẽ reddit⁹ sanitati
Dixitq; ei petr⁹. Accipe hãc palmã d̃
manu fris nr̃i iohis. ⁊ pones eam sup
ꝓpl'm excecatũ. ⁊ q̃cũq; credere volue-
rit recipiet visum. q̃ aũt credere nolue-
rit. videre nõ poterit i eternũ. Mariaꝫ
aũt portãtes apl'i in monumẽto posu-
erũt. ⁊ iuxta illud vt dñs iusserat ꝯsede
rũt. Tercia ãt die veniẽs ihs cũ mlti-
tudine angeloꝝ ipos salutauit dicens
pax vob. Qui rñderũt. Gl'ia tibi de⁹ q̃
facis mirabilia magna solus. Et dixit
apl'is dñs. Quid gratie ⁊ honoris vo
bis videt̃ vt mee nunc ꝯferã genitrici.
Et illi. Justũ videt̃ dñe seruis tuis vt
sicut tu deuicta morte regnas in secu-
la. sic tue resuscites matris corpusculũ
⁊ a dextrꝫ tuis colloces i eternũ. Quo
annuẽte michael angel⁹ cõtinuo affuit
⁊ marie aiam corã dño pñtauit. Tũc
saluator locutus est dicens. Surge ꝓ-
xima mea. columba mea. tabernaculũ
glorie. vasculũ vite. templuꝫ celeste. vt
sicut ꝑ coitum labẽ nõ sensisti criminis
sic in sepulchro solutionẽ corpis mime
patiaris. Statiq; aia ad marie acces-

sit corpusculū. ⁊ de tumulo ꝓdijt gl̄io/
sum. Sicq; ad ethereū assumit̄ thala
mū. comitāte secū mlt̄itudine angelo/
rum. Thomas aūt cū abesset. ⁊ rediēs
credere recusaret. subito zonā q̄ corpus
ei⁹ p̄cinctū fuerat ab aere recepit illesā.
vt vel sic intelligeret ꝙ totaliter fuisset
assumpta. D Hoc aūt totū qđ p̄
dictū est videt̄ esse illud apocrifū de q̄
Hieronym⁹ in epl̄a siue ꝑmōe ad pau
lam ⁊ eustochiū sic ait. Ille sane libell⁹
vere apocrifus ē censend⁹ nisi q̄ ad ali/
qua fidedigna q̄ vident̄ a scr̄is appro
bata. q̄ sunt nouē. s. ꝙ ꝓmissa sit ⁊ exhi
bita ꝟgini oīmoda ꝯsolatio. apl̄orum
oīm cōgregatio. sine dolore ꝯsūmatio
sepulture in valle iosaphat p̄patio. exe
quialis deuotio. xp̄i ⁊ toti⁹ curie cele/
stis obuiatio. iudeoꝝ ꝑsecutio. miracu
loꝝ in om̄i cā decēte choruscatio. ī aīa
simul ⁊ corpe assūptio. Porro alia mlt̄
ta sunt ibi posita poti⁹ ad simulatiōez
q̄ ad ꝟitatē vt ꝙ thomas nō affuerit.
⁊ veniēs dubitauerit. ⁊ his sil̄ia q̄ ꝑ se
patēt q̄ sunt relinq̄nda poti⁹ q̄ asserē/
da. Vestimēta aūt ip̄i⁹ ad ꝯsolatio
nē fideliū dicunt̄ in tumulo remāsisse.
Vn̄ ⁊ de q̄daz ꝑte ip̄aꝝ vestiū tale mi
raculū ꝯtigisse narrat̄. Cū dux normā
noꝝ vrbē carnotēsiū obsedissz. ep̄s illi⁹
vrbis tunicā btē Marie q̄ ibidē ꝟua/
bat̄ more vexilli haste imposuit ⁊ sub/
sequēte ppl̄o securus ad hostes exiuit.
Statiq; oīs hostilis exercit⁹ amentia
⁊ cecitate ꝑcussus ē. stabatq; tot⁹ cor/
de tremul⁹. ⁊ tot⁹ aīo stupefact⁹. Qđ
illi de ciuitate vidētes. diuīo iudicio su
peraddunt. ⁊ atrociter hostes cedunt.
Qđ btē marie plurimū displicuisse ꝓ/
bat̄. ex eo ꝙ ꝓtin⁹ tunica illa disparuit
⁊ visum ꝯtinuo hostis recepit. In re
uelationib⁹ sancte Elizabeth legitur
ꝙ dum Elizabeth quadam vice in spi
ritu rapta esset. vidit in loco valde re
moto qđdam sepulchrū mlt̄o lumine
circūfusuz. ⁊ q̄si sp̄ēm mulieris in eo et
circūstabat mlt̄itudo angeloꝝ. ⁊ p⁹ pu
sillū de sepulchro erepta est. ⁊ in subli/
me cū illa astātiū mlt̄itudine eleuata.
Et ecce ī ei⁹ occursū vir q̄dā đ cel̄ admi
rabil̄ ⁊ gl̄iosus aduēit. portās ī dextra
crucis vexillū ⁊ cū eo infinita milia an
geloꝝ. Sicq; cā alacriter suscipientes
cū magno ꝯcentu eā ī celos deduxerūt
Post modicū ꝟo tp̄is Elizabeth an/
gelū cū q̄ sepe loq̄bat̄ de p̄dicta visiōe
int̄rogauit. Qui rn̄dens ait. Dn̄sum
est tibi in hac visiōe quō tam in carne
q̄ in spū dn̄a nr̄a in celū assumpta est.
Dicit aūt in eisdē reuelatōib⁹ sibi reue
latū esse ꝙ p⁹. xl. dies sui trāsit⁹ in cor/
pore sit assumpta. Nā btā maria secuz
colloq̄ns ait. Post ascēsionē dn̄i anno
integro ⁊ tot dieb⁹ q̄t sunt a die ascēsio
nis vsq; ad diē mee assumptōis supui
xi. Oēs aūt apl̄i dormitōi mee interfu
erūt ⁊ corp⁹ meū reuerēter sepulture de
derūt. Sz. xl. die postmodū resurrexi.
Cū aūt elizabeth eā interrogasset. vtꝝ
hoc manifestare. vel celare deberet. di/
xit. Nec carnalib⁹ ⁊ incredulis reuelan
da nec deuot⁹ ⁊ fidelib⁹ abscōdēda.
E Notandū est ḡ ꝙ gl̄iosa ꝟgo ma/
ria assumpta ⁊ exaltata est integraliter
honorabilit̄ letāter ⁊ excellēter. Assū/
pta est em̄ integre in aīa ⁊ corpe. sic pie
credit eccl̄ia Qđ q̄dē mlt̄i scr̄oꝝ n̄ solū
asserūt. sz etiā h̄ ꝓbare apt⁹ rōnib⁹ mo
liunt̄. Bernardi em̄ rō est. Qm̄ scr̄o/
rū corpa de⁹ p̄ciosa sublimauit. vtpu/
ta petri ⁊ iacobi tā gl̄iose venerabilia
reddidit. ⁊ honore tā mirifico sublima
uit. vt ⁊ ip̄is deputet̄ locus eoꝝ vene/
ratōi cōgruus. ⁊ ad ip̄a mund⁹ ꝓperet
vniuersus. Si igit̄ marie corp⁹ sup ter
ram esse dicat̄. ⁊ nec tn̄ deuota freq̄nte
tur visitatōe fideliū nec eidē loc⁹ depu/
tet̄ honoris. nimiꝝ videbit̄ xp̄s hono/
rem materni corpis ꝯtempsisse. cū tn̄
sup terrā alioꝝ scr̄oꝝ corpa sic honoret
Hieronym⁹ etiā dic̄ ꝙ. viij. kal̄. se/
ptembris maria ad celos ascēdit. Qđ
ꝟo dic̄ de marie corpali assumptōe ec/
clesia potius elegit pie dubitare q̄ ali
q̄d temere diffinire ī seq̄ntib⁹ credēdū
esse sic ꝓbat. Si nō desunt q̄ dicunt in

his q̃ cũ xp̃o resurrexer̃t. ꝑpetuã resur-
rectõez iã esse cõpletã ⁊ nõnulli credãt
custodẽ ꝟginis ioh̃em etiam gl̃ificata
carne gaudere cũ xp̃o. cur id nõ magis
est credendũ de mr̃e saluatoris. Qui ei
dixit honora pr̃em ⁊ mr̃em ⁊ nõ veni
soluere legẽ sz adiplere. ꝓfecto mr̃ez su
am sup̄ oẽs honorauit. Nec nos de be
ata maria mõ factũ ambigim⁹. Au-
gustin⁹ aũt nõ solũ h̃ affirmat sz etiaz
tribꝰ rõnibꝰ h̃ ꝓbat. Et ꝑma q̃dem est
carnis xp̃i ⁊ ꝟginis vnitas. Ait em̃ sic
Putredo nãq̃z ⁊ vermis hũane est op-
probriũ ꝯditõis a q̃ opprobrio cũ ih̃s
alien⁹ sit marie natura excipit̃ quã ih̃s
de ea assumpsisse ꝓbat̃. Scd̃a rõ ẽ cor
poris ei⁹ dignitas. Vñ ait. Thronuz
dei. thalamũ dñi. tabernaculũ xp̃i di-
gnum est ibi eẽ. vbi ẽ ip̃e. Tã ꝑciosum
thesauꝝ digni⁹ ẽ celo seruari q̃ terra.
Tercia est ꝟginalis carnis ꝑfecta inte
gritas. Ait ei sic. Letare maria leticia
inenarrabili. corꝑe ⁊ aĩa. in ꝓprio filio
cũ ꝓprio filio. ꝑ ꝓpriũ filiũ. Nec seq̃ dz
corruptõis erũna quã nulla secuta est
tãtũ filiũ pariẽdo ĩtegritatꝫ corruptio
vt sit sp̄ ĩcorrupta quã tãta ꝑfudit gr̃a
sit integre viuẽs q̃ oĩm integrã ꝑfectã-
q̃ genuit vitã. sit cũ illo. quẽ in suo ges
sit vtero. sit apud illũ illa q̃ genuit. fo-
uit ⁊ aluit illuz. maria dei genitrix. dei
mĩstrix ⁊ seruitrix. De q̃ qꝛ aliter senti-
re nõ audeo. aliud dicere nõ presumo.
Ad h̃ facit qd̃ ille egregi⁹ ꝟsificator ait
Scãdit ad ethera ꝟgo puerꝑa virgu-
la iesse. Nõ sine corꝑe sz sine tꝑe tendit
ad esse. Scd̃o letãter de h̃ dic̃ Gerhar
dus eps ⁊ martyr ĩ suis omelijs. Ho-
die ꝟginẽ btãz celi susceperũt letanter.
angeli gaudẽdo. archangeli iubilãdo.
throni exultãdo. dñatões psallẽdo. ꝑn
cipatus armonisando. ptãtes cythari
sando. cherubin ⁊ seraphin hymnisan
do atq̃z ad sup̄nũ diuĩe maiestatꝫ tri-
bunal ducẽdo. F Tercio honora-
biliter qꝛ ip̃e ih̃s ⁊ totus militie celestꝫ
exercit⁹ eidẽ obuiã venit. Vñ Hiero.
Quis illud cogitare sufficiat. q̃ gl̃iose
hodie regina mũdi ꝓcessit. q̃nto deuo
tõis affectu tota ĩ ei⁹ occursum celestiũ
legionum ꝓdierit mlt̃itudo. q̃ntis ad
thronũ cãticis sit deducta. q̃ placido
vultu. q̃ serena facie. q̃ diuĩs amplexi
bus a filio sit suscepta ⁊ sup̄ oẽm crea-
turã exaltata. Idẽ. Hodierna die cre-
dendũ est militiã celoꝝ festiue genitri-
ci dei obuiã aduenisse eãq̃z ĩgẽti lumi-
ne circũfulsisse. ⁊ vsq̃z ad dei thronũ cũ
laudibꝰ ⁊ cãticis spũalibꝰ ꝑduxisse. ce-
lestem q̃z militiã hierl̃m tũc ineffabili
leticia exultasse ⁊ iocundã tã ineffabili
charitate ⁊ oĩ g̃tulatõe iubilasse qm̃ fe
stiuitas h̃ q̃ nob̃ hodie reuoluit̃ annua
illis oĩbꝰ facta est ꝯtinua. Credit̃ q̃z q̃
ip̃e saluator ꝑ se tot⁹ festiu⁹ occurrerit.
⁊ cũ gaudio eã secũ in throno colloca-
uerit. al̃as q̃z nõ ĩplesset qd̃ in lege ip̃e
mãdauit honora pr̃em tuũ ⁊ mr̃em tu
am. h̃ Hiero. Quarto excellẽter Hie
ronim⁹. Hec ẽ dies in q̃ vsq̃z ad thro-
ni celsitudinẽ intemerata mr̃ ⁊ ꝟgo ꝓ-
cessit. atq̃z in regni solio sublimata p⁹
xp̃m gl̃iosa resedit. Qualit̃ aũt in cele-
sti gl̃ia sb̃limata ⁊ honorificata sit oñ-
dit btũs Gerhard⁹ in suis omelijs di-
cẽs. Sol⁹ dñs ih̃s xp̃s ꝑt hãc magnifi
care quẽadmodũ fec̃ vt ab ip̃a maie-
state laudẽ ꝯtinue accipiat ⁊ honorez
angelicꝫ stipata choris. archangelicis
vallata turmis. thronoꝝ hĩcinde pos-
sessa iubilatõibꝰ. dñationũ circũcincta
tripudijs. ꝑncipatuũ circũsepta obseq̃
is. ptãtuz amplexata plausibꝰ. ꝟtutuz
girata honoribꝰ. cherubĩ circũstãtiata
hymnificatõibꝰ. seraphin vndiq̃z pos-
sessa ineffabilibꝰ cãtatõibꝰ. Ip̃a q̃z in-
effabilissima trinitas ꝑhẽni tripudio
sibi applaudit. atq̃z sua gr̃a ĩ ea tota re
dũdãte oẽs eidẽ attẽdere fac̃. Apl̃oruz
splẽdidissim⁹ ordo incessabili laude eã
extollit. Martyꝝ multitudo oĩmode
supplicat tãte dñe. Cõfessoꝝ exercitus
innumerabil̃ ꝯtinuũ sibi ꝑsonat can-
tũ. Virginũ cãdidissima ꝯcio iugem
choreã ad suã celebrat gl̃iam. Inuite
etiã infern⁹ sibi vlulat ⁊ ꝓcacissimi de-

mones conclamãr. Quidã clericus ꝟginí marie deuot⁹. ꝟ dolorẽ ꝗnq; vul
nerũ xp̃i eã ꝗtidie p hec ꝟba q̃si ꝟsola/
ri studebat dicens. Gaude dei genitrix
ꝟgo imaculata. gaude q̃ ab angelo gau
diũ suscepisti. gaude q̃ genuisti eẽm lu
minis claritatẽ. gaude mr̃. gaude sctã
dei genitrix ꝟgo. Tu sola mr̃ innupta
te laudat ois creatura z factura. geni/
trix lucis. sis p nob q̃sum⁹ ꝓpetua int/
uentrix. Hic cũ nimio languore cozre/
ptus ad extrema venisset pauore ptur
bari cepit. Cui virgo apparens dixit.
Cur fili tãto timore trepidas. q̃ toties
mihi gaudiũ nũciasti Gaude etiã tu. z
vt eternaliter gaudeas veni mecuz.

Miles q̃dam potens valde z di
ues. dũ oia bona sua indiscreta libera
litate dispgeret. ad tantã deuenit ino/
piã vt q̃ ꝟsueuerat magna tribuere iã
inciperet mimis idigere. Habebat ãt
q̃ndã vxorez pudicissimã z btẽ marie
valde deuotaz Apꝛopinq̃nte ãt q̃dã
solẽnitate in q̃ ꝑdictus miles mlta do
naria ꝟsueuerat elargiri. cũ iam q̃d tri
bueret nõ hẽret. nimia ꝟfusiõe z verecũ
dia duct⁹ q̃uscz ꝑdicta trãsisset solẽni/
tas desertũ locũ merozis amicũ expe/
tijt vt fortune sue incõmoda plãgeret.
z verecũdiã euitaret. Et ecce subito q̃/
dã equ⁹ valde terribilis. terribiliozem
bũs sessozẽ ad eum accessit. Cui⁹ sessoz
eũ alloq̃tur. z cãm tante tristicie scisci/
tat. Cui cũ oia q̃ sibi ꝟtigerãt p ordi/
nẽ enarrasset. ille ait. Si mihi i modi/
co obtpare voluerz magz q̃ antea glo
ria z diuitijs abundabis. Spõdet ille
ꝑncipi tenebraz se q̃cq̃d iusserit libent̃
factuꝝ dũmõ ipe sibi impleat q̃ pmit/
tit. Et ille. Ecce pgens in domũ tuã i
tali loco req̃ras. z ibidẽ tot auri z argẽ
ti pondera. tot lapides ꝑciosos inueni
es. Sibi aũt h̃ facias vt tali die vxo/
rẽ tuã huc ad me adducas. Sub tali p
missiõe miles ad domũ reuertit̃. z i lo/
co de q̃ sibi dixerat q̃rens oia reppit q̃
ꝑdixit. Que inueniẽs mox emit pala/
tia. largit̃ dona. redimit fundos. com/
parat suos. Apꝛopinq̃nte ꝟo die sta/
tuta vxoꝛe suã vocauit z dixit. Equuz
ꝟscẽdite. q; aliq̃ longi⁹ mecũ ꝓgerevos
optet. At illa tremẽs ac pauẽs z viri
impio ꝺdicere nõ ꝑsumẽs btẽ marie se
deuote cõmẽdauit z p⁹ viz abire cepit
Cũ aũt longi⁹ ꝓcessissent. z i via q̃ndã
eccl̃iam inuenissent. illa de eq̃ descẽdẽs
eccl̃iam intrauit. viro exteri⁹ expectãte
Dũ ꝟo btẽ marie se deuote cõmẽdaret
illa subito obdormiuit. z ꝟgo gl̃iosa ꝑ
dicte matrone i habitu z q̃litate p oia
similis de altari pcessit. z foras exiens
equũ ꝟscendit. mr̃ona illa in eccl̃ia dor
miente z remanẽte. Vir aũt suam esse
vxoꝛẽ arbitrãs pfect⁹ ẽ. Cũ aũt ad lo/
cũ statutũ venisz. ecce ꝑnceps tenebra
rũ cũ nimio ipetu veniebat z ad locuz
festinabat. Et cũ apꝛopinq̃sset statiz
ille infremuit. z tremẽs ac pauẽs acce/
dere nõ ꝑsumpsit. Dixitq; militi. In/
fidelissime hoim cur me talit̃ illusisti. z
ꝑ tãtis beneficijs mihi talia cõtulisti.
Ego em̃ tibi dixerã. vt ad me deduce/
res tuã ꝟiugẽ. z tu adduxisti oĩ genti/
tricẽ. Volebã vxoꝛẽ tuã z tu adduxisti
mihi mariã. Hã cũ vxoꝛ tua mihi mul
tas inferat iniurias de ea volebã expe
tere vltionẽ Et tu ad me istã adduxisti
vt me torq̃at z ad ifernũ mittat. Audi
ens ꝟ vir vehemẽter stupebat. z ꝑ ti/
moꝛe z admiratõe nimia loq̃ nõ pote/
rat. Btã aũt maria dixit. Qua temeri
tate nequã spũs deuote mee nocere ꝑ/
sumpsisti. Non ꝟ tibi ipune cedet. Et
nũc te hac plectoꝛ snia vt in ifernũ de
scẽdas z alicui me cũ deuotõe invoca n
ti nocere de cetero nõ ꝑsumas. Ille ãt
cũ mlto eiulatu recessit. Et vir ꝺ eq̃ exi
liens se ad ei⁹ pedes pstrauit. Que vir
go increpãs. ad suã vxoꝛẽ q̃ adhuc i ec/
clesia dormiuit iubet redire. z oẽs diui
cias demõis abijcere. Redieꝫ igit̃ cuz
adhuc vxoꝛ suã dormiẽtẽ inueniret eaz
excitauit. z sibi q̃ acciderãt enarrauit.
Cũ aũt domũ redissent z oẽs demõis
diuitias abiecissent. i laude ꝟginis de
uotissime ꝓmanserũt. z mlras postmo

dñ diuitias ipa largiẽte ꝑgine recepe/
rũt. ℣ Ad iudiciũ dei q̃daz i visiõe
rapiẽ q̃ pcoꝛ sarcina gestabaẽ. Et ecce
sathan affuit ⁊ dixit. Nihil i hꝰ aia ha
beꝛ ꝓꝛ. ſz mei potꝰ extat dñi. Ha/
beo eni inde publicũ instrumẽtũ. Cui
dixit dñs. Vbi est tuũ instrumẽtũ. Et
ille. Instrumẽtũ habeo q̃ oze ꝓpo ipe
dictasti. ⁊ ꝓpetuo duratuꝛ. sanxisti Di
xisti eẽ. q̃cũq̃ hoza comederitꝛ. morte
moꝛiemi. Cũ igiẽ iste sit de ꝓgenie illo
rũ q̃ cibũ vetitũ comederũt. iure instru
mẽti publici mecũ i iudicio debꝫ mori
Dixit aũt dñs. Permittiẽ tibi o hõ ꝓ
te loq̃. Ille aũt obmutuit. Dixit iterũ
demõ. Dea ẽ itez ꝓsẽptõe q̃ eam iaz
xxx. annis possedi ⁊ mihi tãq̃ suꝰ ꝓꝛi
us obediuit. Et adhuc ille obmutuit.
Demõ itez dixit. Dea ẽ etiã q̃ ⁊ si a/
liq̃ bona fecerit eiꝰ tñ mala incõparabiliꝫ
vincũt bona. Dñs aũt nolẽs ℈ eũ cito
ꝓferre sniam eidẽ terminũ ꝓcessit octo
diez vt octaua die cozã se cõperet. ⁊ de
his oibꝫ rõnẽ redderet. Cũ igiẽ a facie
dñi timẽs ac merẽs abiret q̃dã ei obui
auit. ⁊ cãm tante tristicie reqsiuit. Cui
cũ ille oia p ordinẽ retulisſz. ait ille. Ne
timeas nec formides q̃ de ꝑmo viriliꝫ
te iuuabo. Cũ aũt ab eo interrogaret q̃
noie vocaret ait. Veritas ẽ nomẽ meũ
Inuenit q̃z scõm q̃ ꝑmisit eum iuuare
efficaciꝰ de scõo. Interrogatꝰ aũt q̃ noie
vocaret. rñdit. Iustitia vocoꝛ. Die aũt
octauo añ iudiciũ venit. ⁊ demon ei ꝓ/
mũ obiecit. Ad qõ rñdens ꝓtas ait.
Duplicẽ mortẽ eẽ nouimꝰ corꝑis scz et
gehẽne. illud q̃ instrm qõ ꝓ te demon
allegas nõ loqr̃ de morte gehẽne ſz coꝛ
poꝛis. Qõ q̃dẽ ex ℏ manifestũ est. q̃ cũ
oẽs in illa sntia includanꝫ scz q̃ coꝛpe
moꝛianꝫ. nõ tñ oẽs gehẽne ignibꝫ mo/
riunꝫ. q̃ntũ eẽ ad mortẽ coꝛꝑis est sꝑ
duraturũ. q̃ntũ ℈ ad mortẽ anie est ꝑ
xpi sanguinẽ reuocatũ. Tũc demõ vi/
dẽs q̃ ꝓmo succubuit. scõm sibi obꝫ
cere cepit. ℣ iustitia affuit. ⁊ ꝓ eo tali
ter rñdit. Licz eum miltis annis seruũ
posseder̃. tñ rõ sꝑ ℈ dixit. sꝑ ei rõ mur/
murabat. q̃ tam crudeli dño seruiebat.
Ad terciũ obiectũ neminẽ habuit ad/
iutoꝛẽ. Dixitq̃ dñs. Afferaꝫ statera. ⁊
bona ⁊ mala oia ponderenꝫ. Veritas
aũt ⁊ iusticia ꝓcoꝛi dixerũt. Ad mẽz
miscõie q̃ iuxta dñm sedet tota mẽte re
curre ⁊ eam in tui adiutoꝛiũ inuocare
stude. Qõ cũ ille feciſſz btã mariã i eiꝰ
adiutoꝛiũ venit ⁊ sup staterã ex illa ꝑte
vbi erãt pauca bona manũ apposuit.
Diabolꝰ aũt ex alia ꝑte trahere cona/
batꝫ. ℣ mater misericoꝛdie ꝑualuit. ⁊
peccatoꝛẽ liberauit. Ille igiẽ ad se redi
ens in meliꝰ vitaz mutauit. ℣ In
ciuitate bituricẽsi circa ãnos dñi. d. xx/
vij. cũ xpiani in die pascẽ cõicarẽt cum
puerꝫ xpiano q̃dã puer iudeoꝛ ad al
tare accedẽs coꝛpꝰ dñi cũ eisdẽ ꝑcepit.
Reuersus domũ. cũ a pẽ vñ venisset i
terrogareꝫ rñdit se cũ pueꝛꝫ xpiãis cuz
qbꝫ ad scolas ibat ad eccliam iuisse et
cũ eis cõicasse. Tũc pr̃ eiꝰ furoꝛe reple/
tus pueꝛ apphẽdit ⁊ ꝓtinuo i fornacẽ
ardentẽ q̃ ibidem erat ꝓiecit. Statim
aũt dei genitrix i specie imaginis quã
puer sup altare viderat eidem affuit. ⁊
eũ illesuz ab igne ſuauit. Dat ℈ pu
eri multos iudeoꝛ ⁊ xpianoꝛ suis cla/
moribꝫ cõgregauit. Qui videtes pue/
rũ in fornace nil lesiõis hñtẽ. ipm inde
extraxerũt. ⁊ quõ potuisset euadere int
rogauerũt. Qui rñdit. Qm̃ illa reuerẽ
da dña q̃ sup altare stabat mihi auxili
um ꝑbuit. ⁊ omẽ a me incendiũ ꝓpul/
sauit. Tũc xpiani intelligẽtes eẽ ima/
ginẽ btẽ marie ꝑem pueri acceꝑunt ⁊
ipm in fornacẽ ꝓiecerũt. Qui ꝓtinuo
cõbustꝰ ⁊ penitꝰ cõsumptꝰ ẽ. ℣ Quidã
monachi añ diẽ iuxta fluuiũ stabãt. et
ibidẽ se fabulis ⁊ ociosis ꝓmonibꝫ reso/
uebãt. Et ecce audiunt remiges p flu/
mẽ impetu nimio nauigãtes. Quibus
monachi dixerũt. Qui estis vos. Et il
li. Demones sumꝰ q̃ aiaz ebroini ꝓpo/
siti domꝰ regiꝫ francoꝛ q̃ a monasterio
sci galli apostatauit i infernũ ꝺferimꝰ
Qõ audiẽtes mõachi vehemẽtissime ti
mueꝛt ⁊ fortiꝫ exclamaueꝛt. Scã ma

ria ora ꝓ nob. Quib⁹ dem̃oes dixerũt
Bñ mariã iuocastꝭ. vos em̃ discerpe t
submergere volebam⁹. qz vos dissolu
te t extra horã cõfabulãtes iuenimus
Tũc mõachi redeũt ad cenobiũ. t de⁊
mones ꝓperãt ad infernũ. Erat q̃dã
monach⁹ valde lubric⁹. ꝯ i btãm mari
am valde deuot⁹. Quadã nocte ad sce
lus assuetũ pgens t cora altari trãsiẽs
btãm ꝙginẽ salutauit. t sic de eccl̃a exi
ens dũ q̃ndã fluuiũ vellet trãsire in a⁊
quã decidẽs expirauit. Cui⁹ aiam cuz
dem̃oes rapuissent. affuerũt angeli vt
eã liberarẽt. Quib⁹ dm̃oes dixerũt. Ut
q̃d huc aduenistꝭ nihil i hac aia habe⁊
tis Stratiꝭ btã maria affuit. t cur ei⁹
aiam rape ꝓsumpserãt increpauit. Si
li aũt dixerũt. qz eã finisse vitã i mal⁹ opi
bus inuenerũt. Ait illa. Falsa sũt q̃ ꝓfer
tis. Scio ei⁹ q̃ aliq̃ pgens me ꝑmo sa
lutabat. t rediens silr faciebat. Q⁹ si
dicatꝭ vob⁹ vim fieri ponam⁹ in iudicio
sũmi regꝭ. Cũ de hac cora dño discepta⁊
rent. placuit ei vt aia ad corp⁹ rediret. t
de suis actibus ꝑniteret. Interea frẽs
vidẽtes matutinas differri sacristã q̃⁊
rũt t vsꝙ ad fluuiũ pgẽtes submersuz
in aq̃ reperiunt. Cũꝙ extracto corpe se⁊
cũ q̃d factũ fuerat mirarenr. ille repẽte
ad vitã redijt t rẽ gestã referẽs vitã in
bonis opib⁹ ꝙsumauit. Quedã mu⁊
lier a dem̃oe sibi visibiliꝭ i forma hois
apparẽte mltas molestias sustinebat.
mltaꝙ remedia nũc aq̃ bñdicte aspsio
nẽ. nũc hoc. nũc illud adhibebat. ꝯ nec
sic ille cessabat. Quidã aũt vir sctus si
bi ꝙsuluit. vt cũ ad eã accederet. illa ele
uatꝭ manib⁹ sctã maria adiuua me. p⁊
tinus exclamaret. Dõ cũ illa feciss. di
abol⁹ q̃si lapide pcussus territ⁹ stetit. t
postmodũ dixit. Val⁹ diabol⁹ intret i
buccã illi⁹ q̃ te istud docuit. Et statim
euanuit. nec ad eã postmodũ accessit.

Modus sacratissime as⁊ K
sumptõis marie tradit in q̃dã
mone ex diuerꝭ dictꝭ sctõꝝ cõ
pilato q̃ in pluribus eccl̃is solenit legit.
Ubi sic habet. Que i sctõꝝ patrũ nar
ratõib⁹ i toto orbe de venerãda migra
tione dei genitricꝭ iuenire potui ad ipi
us laudẽ cõmemorare curaui. Sctus
cosmas cogmẽto vestitor ea q̃ ab eorũ
posteris q̃ interfuerũt se didicisse certa
relatõe cõmemorat obmittẽdũ nõ est.
Ait em̃. Cm̃ em̃ xps ad se vite genitri
cẽ disposuit adducere ꝙ angelũ ꝑsuetũ
ei pnũciat dormitõis exitũ ne mors in
opinate veniẽs turbatõez ipi afferret.
Obsecrauerat illa facie ad faciẽ cũ ad⁊
huc i terra quersarer filiũm ne videret
quẽꝯ spirituuz malignoꝝ. Premittit
igit angelũ ad eã. cũ hmõi ꝙbis. Ips
est te assumẽdi ad me matrẽ meã. Sie
ei terrã gaudio replesti. ita fac celestia
gratulari. ꝑtis mei mãsiones iocũdas
redde. sctoꝝ meoꝝ spũs consolare. Ne
turberꝭ deserẽs corrũpẽdũ cũ suis ꝓcu
piscẽtꝭ mũdũ adeptura celeste palati
um. Nec o mr terreat te carnis seꝙstra
tio. q̃ ad vitã vocarꝭ ꝓperã. ad gaudi
um indeficiẽs. ad pacis reqez. ad quer
sationẽ securã. ad refectõez intermiabi
lẽ. ad lucẽ inaccessibilẽ. ad diẽ nõ vespe
rascentẽ. ad gl̃iaz inenarrabilẽ. ad me⁊
ipꝭ tuũ filiũ vniuersitarꝭ factorẽ. Ego
em̃ sum vita eẽna. dilectio incõpabilis
hilaritio ieffabil. lumẽ nescies tenebras
inestimabil⁹ bonitas. Da sine trepida
tione terre qõ suũ ẽ. Nõ te q̃sꝙ de ma⁊
nu mea rapiet. qm̃ in manu mea sunt
oẽs fines terre. Depone mihi corp⁹ tu
um. qz in vtero tuo posuí diuinitatẽ meã
Nõ gl̃iabit sup te mors. qz vitã genui
sti. Nõ obfuscabit te caligims vmbra.
qz lumẽ pepisti. nõ ꝙcussionis ꝓtritio te
attiget qz meũ vas fieri meruisti. Veni
tã ad eũ q̃ ex te nat⁹ ẽ receptura mater⁊
ni vteri pignora. educatõis mercedẽ la
ctis t esce vicissitudinẽ. hilaritatẽ vnige⁊
nito. festina adherere filio. Noui em̃ q̃
alteri⁹ affectu filij nõ angustieris. Qui
te ꝙginẽ mrem exhibuit. tot⁹ mũdi ex⁊
hibeo te muꝙ. archã saluãdoꝝ. pontez
fluctuãtũ. baculũ ibecillũ. scalã ad ce⁊
los ascẽdentiũ. ꝓpiciacionẽ peccãtium.
Adducã aũt aplos ad te q̃ꝙ ac si meip

sepeliarꝫ manibꝫ. Decet nãq; vt spũa-
les mee lucis filij q̃bꝫ sctm̃ tradidi spm̃
corpꝰ tuũ sepeliãt. ⁊ ipi in tuo admira-
bili funere meã ꝑsonã impleãt. Pꝰho-
rũ narrationẽ dat angelꝰ ꝟgini brauiũ
palme missuz ex ꝑadisi ꝓpagine ad cer
titudinẽ aduersus corruptiõez mortis
victorie ⁊ vestimẽta funebria. Ac celuz
q̃ venerat repetit. L. Btã maria
ꝯuocãs amicos ⁊ cognatos dixit. No
tũ vob̃ facio me a tꝑali vita fore trãsi-
turã. Oꝑtet g̃ vigilare q; vnoq̃q; trãse
unte diuĩa ꝟtus angeloꝝ ⁊ maligni spi
ritꝰ ad moriẽtis lectũ veniũt. His di-
ctis oẽs flere ceperũt ac dicere. Tu ti-
mes facies spirituũ q̃ autoris oĩm mr̃
effici meruisti. q̃ ꝑdonez iferni genuisti
q̃ sup̃ cherubin ⁊ seraphin ꝑꝑatuz hr̃e
soliũ meruisti. Quid igit̃ nos faciemꝰ
aut q̃liter fugiẽꝰ. Aderat mlt̃itudo mu
lieꝝ flentiũ ⁊ dicentiũ ne se orphanas
derelinq̃ret. Btã aũt ꝟgo eas ꝯsolans
ait. Si vos corruptibiliũ natoꝝ mr̃es
nõ toleratis ab eis modicũ separi quõ
ego mr̃ ⁊ virgo desiderare ñ debeo ad
meũ ꝑgere filiũ dei pr̃is vnigenitũ. Si
q̃libet vestrũ aliq̃ orbabit̃ filio ꝯsolabi
tur sup̃stite vl̃ nascituro. ego aũt q̃ vni
cuz possideo ⁊ incorrupta maneo quõ
ad eũ nõ ꝓperem anxia q̃ oĩm est vita.
Dũ aũt hec agerẽt̃ btũs Iohes adue
niẽs quõ res se habeat ꝑcunctat̃. Cui
cũ virgo suã celestẽ migrationẽ ãnũci-
asset. ille in terra ꝓstratꝰ. cũ lachrymis
clamabat. Quid sumꝰ nos dñe qm̃ su
per nos tãtas tribulatões induc̃. Ut
q̃d potiꝰ d̃ corpe me nõ eduxisti. vt ma
gis sepultꝰ fuissez a dñi mei mr̃e q̃ eiꝰ
funeri interessem. Quẽ virgo flentẽ in
thalamũ introducẽs. palmã ⁊ vestimẽ
ta oñdit. ⁊ post h̃ in lecto sibi ad sepul-
turã strato req̃euit. Et ecce validissimꝰ
tonitrui sonꝰ audit̃. turbo q̃si nubes cã
dida generat̃. ⁊ apl̃i añ ianuã domus
virginis instar imbriũ collocant̃. Qui
cũ de h̃ plurimũ mirarẽt̃. iohes ad eos
ꝓgrediẽs renelat q̃ btẽ virgini ꝑ ange
lũ nũciata erãt. Qui cũ oẽs flerẽt Io-
hãnes eos ꝯsolatꝰ est. Detersis igit̃ la
chrymis introierũt ⁊ btãm ꝟginẽ reue
renter salutãtes eã adorauerũt. Et il-
la. Auete filij vnigeniti mei. Et dum
modũ aduẽtus eoꝝ ab eis audiuisset.
illa eis oĩa manifestat Cui apl̃i. In te
celeberrima ꝟgo q̃si ipm dñm ⁊ magi
strũ nr̃m aspiciẽtes ꝯsolabamur. Hoc
solũ refrigeriũ hẽmꝰ q̃ te mediatricem
apud deũ nos habere speramꝰ. Que
cum paulũ noĩatim salutasset. ille ait.
Aue impatrix mei solamis. licet em̃ ĩ
carne xp̃z nõ viderim. cũ tñ te in carne
video ac si ipm videã ꝯsolor. Vsq; ad
hunc diẽ deũ te genuisse gentibꝫ ꝑdica
bam amodo te ad ipm trãslatã eẽ do-
cebo. Post h̃ ea q̃ angelꝰ attulit ei ꝟgo
oñdit. ⁊ de lucernis vsq; ad obitũ non
extinguendis admonuit. Aderãt. cxx.
ꝟgines in eiꝰ obsequiũ occupate. Dei-
de vestimẽta funebria induẽs ⁊ oibus
valedicẽs. corpus ad exitũ in lecto cõ-
ponit. petro ad caput posito. iohanne
ad pedes locato. ceterꝫ apl̃is lectũ am-
bientibꝫ ⁊ dei genitricẽ laudãtibꝫ. Pe-
trus igit̃ inchoans dixit. Gaude cele-
stiũ thalamoꝝ spõsa ⁊ trifidum ardui
lumĩs candelabrũ ꝑ quã est eterna cla
ritas manifestata. Hoc aũt scz apo
stolos ad dormitionẽ sacratissime ꝟgi
nis ꝯuenisse testat̃ btũs Germanꝰ cõ-
stãtinopolitanꝰ archieps dicẽs. Licet
ineuitabilẽ mortẽ o dei genitrix huma
ne nature suscepis. non tñ dormitabit
neq; dormiet q̃ nos custodit oculꝰ tuꝰ.
Nõ em̃ sine testimonio transmigratio
tua. nec mẽdax dormitio Celũ enarrat
gl̃iaz eoꝝ q̃ sup̃ te cecinerũt. terra de il-
lis exhibet ꝟitatẽ. nubes vociferãt ho
norẽ q̃ ex eis tibi admĩstratꝰ est. angeli
factũ in te obsequiũ ꝑdicant. quo vi-
delicet apl̃i in hierusalẽ ad te ꝯuenerẽt.
Magnꝰ q̃z dionysius ariopagita h̃
idem testat̃ dicens. Nos vt nosti ⁊ ipe
⁊ multi ex fratribꝫ nostris ad visionez
corpis q̃d deum suscepit ꝯuenimus.
Presto autem erat iacobꝫ frater dñi et
petrus eximia ⁊ maxima theologorũ

summitas. Deinde placuit q post visi
onem vniuersi sũmi sacerdotes hym-
nisarẽt put vnusq̃sq̃ esset sufficiẽs im
mẽse ꝟtutis bonitatẽ viuifice infirmi-
tatis. M Subsecut⁹ ãt sctũs cos
mas suã narrationẽ ait. Post h̃ aũt to
nitruũ magnũ totam domũ ꝯcussit. ⁊
spũs fragrãs domũ totã suauitate re-
pleuit vt cũctos q̃ aderãt excepts apl̃is
⁊ trib⁹ ꝟginib⁹ lucernas gestantib⁹ in-
gens sopor opprimeret. Dñs em̃ cum
mltitudine angeloꝝ descẽdens aniam
mr̃is sue assumpsit. Tãta aũt ei⁹ ania
claritate resplẽduit. vt null⁹ apostoloꝝ
in eã respicere posset. Dixitq̃ dñs pe-
tro. Corpus mr̃is mee cũ om̃i reueren
tia sepelite. ⁊ trib⁹ dieb⁹ illud cũ diligẽ
tia custodite. Ego q̃ppe tunc veniã et
illud ad incorruptionẽ trãsferã. ⁊ simi
li mecũ claritate induã. vt id qd̃ acce-
ptũ est. ⁊ id qd̃ accepit ꝑiter ꝯueniãt et
ꝯcordent. Refert q̃z ⁊ idẽ sctũs Cos-
mas terribile ⁊ mirabile mysteriũ qd̃
nõ indiget naturali discussiõe nec curi
osa inuestigatõe cũ oĩa q̃ de dei genitri
ce dicunt̃ sint sup̃naturalia ⁊ admiran
da ⁊ tremẽda poti⁹ q̃ꝫ inuestigãda. E-
gressa vt ait de corpe ei⁹ ania hec ꝟba
ꝓtulit corp⁹. Gr̃as tibi ago dñe q̃ tua
sum digna gl̃ia. Memẽto mei qm̃ tu-
um sum figmẽtũ ⁊ tuũ seruaui deposi-
tũ. Expgefacti igit̃ vt ait ceteri viden-
tes ꝟginis corp⁹ exanime ꝯtristari plu
rimũ ac gemere ceperũt. Tollẽtes igit̃
apl̃i corpus ad monumẽtũ ferebãt in-
cipiente petro psalmũ. In exitu israel
de egypto. Chori q̃z angeloꝝ virginẽ
laudãt. ita q̃ hierusalẽ ad tãtã gl̃iam ẽ
ꝯcussa. Tũc summi sacerdotes cũ gla
diis ⁊ fustib⁹ mltitudinẽ mittũt. Un⁹
aũt impetũ faciens ad grabatũ acces-
sit cupiens ad terrã trahere corp⁹ geni-
tricis dei marie. Qui q̃r indigne tãge
re nitit̃ ei⁹ tactu manib⁹ merito ꝑuat̃.
Vtraq̃ nãq̃ man⁹ a cubits euulsa ab
scidit̃. Illisq̃ ad grabatũ pẽdẽtib⁹ do-
lore horribili cruciat̃. Implorat autez
veniã ⁊ ꝓmittit emendã. Cui petrus.
Nullaten⁹ veniam ꝯseq̃ poters. nisi cor
pus ꝑpetue ꝟginis osculeris ⁊ xp̃m ex
ea ꝓpagatũ dei filiũ esse ꝯfitears. Qd̃
cum fecisset man⁹ vñ auulse fuerãt cu
bitis sunt adiuncte. Accipiẽsq̃ petrus
vnũ dactilũ ex palma dedit illi dicens
Vade ingredere ciuitatẽ ⁊ pone super
infirmos ⁊ oẽs q̃ crediderint recipient
sanitatẽ. Perueniẽtes igit̃ apl̃i ad p̃di
um gethsemani ĩuenerũt ibi sepulchꝝ
sil̃e xp̃i sepulchro mirifico vbi corp⁹ cũ
mlta reuerẽtia posuerũt illud sublimis
simũ dei vas tangere nõ audentes. sed
hincinde apprehẽsa syndone deponẽ-
tes. Quo munito duz apl̃i ⁊ discipuli
dñi iuxta mãdatũ dñi circa sepulchrũ
starent. tercio die nubes splẽdidissima
sepulchruz circũdedit. voces angelice
resonãt. ineffabilis odor sentit̃. Fit oĩ-
bus stupor ĩmensus. dũ dñm illuc cer-
nerẽt descẽdisse. ⁊ corp⁹ ꝟginis cũ gl̃ia
tã ĩmẽsa trãsferre. Osculãtes igit̃ apl̃i
sepulchrũ in domũ euãgeliste ⁊ theolo
gi scti Johis reuersi sunt. tãte ꝟginis
custodẽ laudãtes. vn⁹ aũt ex apl̃is tãts
solẽniis defuit. Qui tãta mirabilia au
diẽs ⁊ admirãs sepulchrũ sibi apiri in
stanti⁹ postulabat. vt hoꝝ oĩm cog̃sce-
ret ꝟitatẽ. Qd̃ cũ apl̃i renuerẽt. suffice
re sibi tãtoꝝ testimõia asserẽtes ne for-
te si h̃ infideles intelligerẽt corp⁹ furto
esse sublatũ p̃dicarẽt. ille ꝯtristat⁹ dice
bat. Cur me silez vob̃ cõis nr̃i thesau-
ri portõe fraudats. Tãdẽ sepulchrum
apientes corp⁹ mime inuenerũt. sz tm̃
vestimẽta ⁊ syndonẽ reppert. N In
euthimiata q̃z hystoria libro. iij. cap̃lo
xl. sctũs German⁹ cõstãtinopolitanus
archiep̃s reppisse dicit. qd̃ ⁊ magnus
damascen⁹ sil̃r attestat̃. q̃ sctẽ memorie
pulcherrima augusta cũ apud ꝯstãti-
nopoli mltas eccl̃ias erexisset. int̃ cete
ras apd̃ balthernas admirabilẽ eccl̃iã
tpe martiniani impatoris ad hono-
rẽ sacre ꝟginis edificauit. ⁊ ꝯuocãs iu-
uenalẽ archiep̃m hierosolymitanũ et
alios palestine ep̃os. q̃ tũc ĩ vrbe regia
morabant̃. ꝓpt̃ synodũ q̃ facta est calce

donie dixit eis. Audiuim⁹ corp⁹ sctissi
me ꝟginis i predio gethsemani eẽ tu/
mulatũ. Volum⁹ igit ad custodiã h⁹
vrbis corp⁹ illud cũ debita reuerentia
huc trãsferre. Cui cũ iuuenalis rñdissz
corp⁹ illud sic ex antiqs hystoriis cõpit
in gl̃iaz esse trãslatũ. ⁊ sola vestimẽta i
monumẽta cũ syndone remãsisse. ipsa
vestimẽta dict⁹ Juuenalis ꝯstãtinopo
lim misit. ⁊ i dicta eccl̃ia honorifice col
locant. Nec me q̃sq̃ ꝓprio h̃ arbitretur
sensu finxisse. sz ea posui q̃ ꝑ doctrinã ⁊
studiũ lectõis eoꝝ didici q̃ ꝟissima tra
ditõe a ꝓoribꝫ acceperũt Hucusq̃ sunt
ꝟba q̃ in ꝑdicto ꝟmõe hñt. Ueꝝ iohã
nes damascen⁹ q̃ ⁊ ipe grec⁹ extitit plu
ra mirãda de hac sacratissima ꝟginis
assumptõe ꝓsecut⁹ ẽ. Ait em̃ in ꝟmoni
bus suis. Hodie sacratissima virgo
celesti thalamo inuehitur. Hodie sa/
cra ⁊ animata archa que intra se suum
tulit artificem in templo nõ manufa/
cto reponitur. Hodie sacratissima co/
lumba innocens ⁊ simplex euolans ex
archa id est ex corpore quod deum su/
scepit pedibꝫ suis req̃ez adiuenit. Ho/
die imaculata ꝟgo terrenaꝝ passionuz
nescia. imo celestibꝫ intellectibꝫ erudi/
ta nõ in terrã abijt. sz ꝟe celũ aĩatũ ap
pellata i celestibꝫ tabnacul' hitat. Licz
em̃ natural'r sacerrima btãq̃ ania tua
a gl̃ioso tuo corpe separet ⁊ sepulture
corp⁹ tradat. verũtñ nõ manet i morte
nec dissoluit in corruptõe. Cui⁹ ei ꝑien
tis ꝟginitas iuiolata ꝑmãsit. h⁹ ⁊ mi/
grãtis corp⁹ irresolutũ ꝑ oĩa ꝑseuerat.
⁊ ad meliorẽ sanctiorẽq̃ vitã traducit.
nõ morte dissolutũ. sz etiã in eterna se
cula ꝑmãsuꝝ. Sic em̃ sol iste splẽdid⁹
ac luciflu⁹ sub lunari corpe latẽs ad bre
uẽ horã videt q̃dãmõ deficere tñ ipse
suo nõ ꝓuabit lumie. hñs in se ꝑhẽnez
fontẽ lumis. Sic ⁊ tu fons veri lumi/
nis. incõsumpt⁹ vite thesaur⁹. licz q̃dã
breui intuallo tꝑis corꝑalit morti sis
addicta tñ copiose nob infundis inde
ficiẽtꝫ lumis claritatẽ. Hinc sacra tua
obdormitio nõ est mors appellãda sz
transmigratio siue recessus seu magis
ꝓprie aduẽtus. Discedẽs ei a corpe ad
uenis celo. Tibi obuiant angeli ⁊ ar/
changeli. ascẽsum tuuz horrẽt spũs i/
mũdi. Nõ iuisti ꝟgo btã in celũ vt he/
lyas. neq̃ vt paul⁹ vsq̃ ad terciũ celuz
ascẽdisti. sz vsq̃ ad regalez thronũ filij
tui attigisti. Mors alioꝝ sctõꝝ bñdici
tur. eo q̃ ipos btõs exhibet. In te autẽ
h̃ locũ nõ hz. Mors em̃ tua nec btitu/
do tua. nec trãsmigratio tua. nec ꝑfe/
ctio tua. sz nec recessus largit tibi btĩ/
tudinis securitatẽ. Oĩm em̃ bonoꝝ q̃
hũanã mentẽ excedunt. tu ꝑncipiũ me
diũ ⁊ finis. Tua securitas ⁊ ꝟa ꝑfectõ
⁊ sine semie ꝯceptio. diuina inhitatio.
Vñ vere dixisti nõ a morte sz ab ipsa
ꝯceptõe ab oĩbꝫ generatõibꝫ te btifica
ri. Hic te mors nõ beauit. sz tu mortez
clarificasti soluẽs ei⁹ mesticiã mortẽq̃
ꝯuertẽs in gaudiũ. Si em̃ de⁹ dixit ne
forte ꝓthoplast⁹ extẽdat manũ suam ⁊
arripiat d̃ ligno ⁊ viuat ineternũ. quõ
que ipam vitã portauit. vitã sine ꝑnci
pio. vitã sine fine. nõ viuet i seculũ sem
piternũ. Olim de⁹ ꝑentes hũani gene
ris. in morte peccati dormiẽtes. inobe
dientie ꝑcipitio iã sepultos. pcti crapu
la iam fetẽtes. exules de ꝑadiso expu/
lit. Nunc aũt hanc q̃ toti humano ge/
neri vitam attulit. dei ac patris obedi
entiã exhibuit. totius passiõis imissio
nem excussit. quõ paradisus nõ suscipi
et. celũ gaudens ianuas nõ patefaciet
Eua serpẽti aurẽ exhibuit. pestiferũ vi
rus hausit voluptatibꝫ allicitur. part⁹
dolori subijcit ⁊ cũ Adam cõdemnat.
Hanc autẽ vere beatã. que aurẽ incli/
nauit deo quã spũssanct⁹ repleuit. q̃ pa
ternam misericordiã in vtero baiula/
uit. que sine viri contactu cõcepit. sine
dolore peperit. quomõ mors absorbet
quõ corruptio audet aliquid in corpus
quod ipam vitã portauit. O Ad
dit quoq̃ idem Damascen⁹ in eisdem
sermonibꝫ dicens. Ueruz apostolos q̃
vbiq̃ terrarum dispersi hominuz pi/
scationi vacabant. sagena verbi homi
nes de profundis tenebris ad celestez
mensam curie seu solennes patris nu/

ptias educẽtes diuinũ p̃ceptũ q̃si sage
na q̃dam ⁊ nubes e finib⁹ terre hieru/
salẽ ꝯtulit vltra quasdã aquas cõgre/
gans ⁊ colligẽs. Tunc q̃dem Adam ⁊
Eua p̃mi p̃entes exclamauere. Veni
ad nos o sacruz ⁊ salutifer̃ cellariũ tu
nostrũ implesti desideriũ. Ecõtra sctõ/
rum caterua q̃ corp̃aliter aderat dice/
bat Mane nobiscũ ꝯsolatio nostra ne
d̃relinq̃s nos orphanos. quã habem⁹
laborũ solatiũ. sudor̃ refrigeriũ. tibi vi
uẽti ꝯuiuere. tibi moriẽti cõmori gl̃io/
sum. Nobis em̃ hec vita quõ vita tua
destitutis p̃ntia. Hec ⁊ his sil̃ia vt ar
bitror apl̃i cuz reliq̃ plenitudine eccl̃ie
crebris singultib⁹ q̃relas interrũpenti
bus p̃ponebãt. Illa ad filium ꝯuersa
ait. Tu dilectis filijs q̃s frẽs appella/
re placuit de meo discessu dolẽtib⁹ fias
ꝯsolator. ⁊ ipositõi manuũ mear̃ ap/
pone bñdictõz sup̃ bñdictõz eorũ. De
inde extẽdẽs man⁹ fideliũ collegiũ bñ
dixit ⁊ addidit In mã⁹ tuas dñe cõmẽ
do sp̃m meũ. Fili suscipe aĩaz meã tibi
dilectã quã inculpatã seruasti. Tibi ⁊
nõ terre cõmendo corp⁹ meũ. custodi il
lud integrũ q̃d tibi ĩhabitare ꝯplacu/
it. Transfer me ad te vt vbi tu es visce
rum meor̃ p̃tus. sim ⁊ ego tibi coha/
bitans. Illic itaq̃ talia sunt audita.
Surge itaq̃ veni dilecta mea. o pul/
chra ĩ ml̃ieribꝫ. pulchra es amica mea
⁊ macula nõ est in te. Hec btissima vir
go audiẽs cõmẽdat ĩ man⁹ filij sp̃m su
um. Profusis ãt lachrymis apl̃i figũt
oscula tabnaculo dñi bñdictõe ac scti/
tate ex cõtactu sacri corp̃is adimpleti.
Tũc morbi ⁊ demões fugank̃. aer ⁊ ce
lũ sanctificank̃. sp̃ũs ascẽsiõe. terra cor/
poris depositõe. aq̃ v̄o corp̃is ablutõe
Abluit em̃ sacrũ corp⁹ aq̃ mũdissima.
nõ ab ip̃a mũdatũ. sz ab ip̃o sctificata
Deinde sacrũ corp⁹ mũda syndone in
uolutũ lecto supponit̃. lãpades choru
scant. vnguẽta redolẽt. hymni angeli/
ci resonãt. Apl̃is ãt alijsq̃ sctis q̃ ade/
rãt diuinas odas modulãtib⁹ archa
dñi e mõte syon sacris apl̃or̃ ceruicib⁹
imposita ad sacratissimã villã gethse/
mani adducit̃. angelis antecedẽtib⁹ et
subsequẽtib⁹ alijsq̃ sacrũ corp⁹ velan/
tibus tota ecclesie plenitudine comitã
te. Affuerunt ⁊ quidã iudeor̃ fermen
to veteris ꝯsuetudinis obstinati. Re/
ferunt etiã cum iã e monte syon descen
derent. sacrum corpus dei genitricꝫ fe
rentes hebreum quẽdã organũ diabo
li. temerario actum impetu. diabolicq̃
impulsuz incursu. ad sacrum corp⁹ ac/
cessisse ad q̃d angeli trepidabant acce/
dere ac vtraq̃ manu furibũde lectum
arripiens ad terraz traxisse. Fertur tñ
manus illi tanq̃ ligna arida decidisse
Eratq̃ videre tãq̃ truncũ inutilẽ do/
nec fides mentẽ alterauit. suicq̃ sceleris
penituit ingementẽ. Hi aũt qui porta
bant feretrum stetere donec miser ĩpo/
nens manũ sacratissimo corpori ad ta
ctum eius in statum p̃stinuz reuocat̃.
Inde igit̃ adit̃ gethsamani. vbi oscu/
la complex⁹. hymni sacri. lachrymie. su
doris gutte fluentes. ⁊ sic sacrũ corpus
venerabili in sepulchro ponit̃. Sz nõ
est derelicta ania tua in inferno nec cor
pus tuũ vidit corruptionez. Decebat
aũt dei sacrariũ. fontẽ indefossuz. agrũ
inaratũ. vineã nõ irrigatã. oliuã fructi
feram terre gremio nõ teneri. Decuit
matrẽ a filio sublimari vt ad ip̃m ascẽ
dat sicut ad ip̃az descẽderat. vt q̃ ĩ p̃tu
ꝑuauit v̄ginitatẽ. p⁹ mortẽ corp⁹ nõ vi/
deat corruptionẽ. ⁊ q̃ creatorẽ portauit
in sinu in diuis tabernaculis cõmoret̃
⁊ quã pater despõsauit ĩ sponsaz ĩ cele
stibus thalamis ꝯseruetur ⁊ a mr̃e q̃
sunt filij possideank̃. Hec damascen⁹.
P Sctũs q̃z aug⁹. in q̃dã ꝑmõe ei⁹
sacratissimã assumptõez ml̃tipl̃r ostẽ/
dit dicens. De sanctissimo corpe ꝑpe/
tue v̄ginis eiusq̃ sacre anĩe assumptõe
loq̃ suscipiẽtes h̃ p̃mũ dicim⁹. q̃ ĩ scri/
pturis postq̃ eã dñs ĩ cruce discipulo
cõmẽdauit nihil de ea repit̃. p̃terq̃ q̃d
lucas cõmemorat ĩ actib⁹ di. Hi oms
erãt p̃seuerãtes vnanimit̃ ĩ orõe cũ ma
ria mr̃e iesu. Quid g̃ de morte q̃d de

eius assumptõe dicendũ est. Vñ scri-
ptura nihil cõmemorat nisi q̃rẽdũ ra-
tõe qđ ꝯsentiat ꝟitati. Fiat g̃ ip̃a veri
tas autoritas sine q̃ nec valz autoritas
Mẽores igit̃ ꝯditõis hũane mortẽ il
lã subijsse tp̃alẽ dicere nõ metuimus.
Sed si dicim⁹ eã resolutã ĩ cõez putre
dinẽ vermẽ ac cinerẽ deliberãdũ ẽ si tã
te ꝯueniat sctitati tãte aule dei p̃roga
tiue. Scim⁹ enĩ dictũ p̃mo p̃enti. qꝛ
puluis es ⁊ ĩ puluerẽ ibis. Hãc ꝯditõ
nẽ caro xp̃i euasit q̃ corruptõnez nõ su
stinuit. Excipit̃ g̃ ab illa generali snia
de ꝟgine sumpta natura. Mlieri q̃cq̃
dñs dixit. Mltiplicabo erũnas tuas.
In dolore paries. Erũuã maria susti
nuit. cui⁹ aĩam gladi⁹ p̃trãsiuit. Sed
sine dolore genuit. Maria g̃ ⁊ si com-
mũicat erũnis eue. nõ tñ cõicat partu-
riẽdo cũ dolore. Excipit̃ g̃ a q̃busdaz
generalibus quã tãta attollit dignita
tis p̃rogatiua. Si ergo dicim⁹ mortẽ
eã subijsse: nec tñ vincul' eius retineri.
nũquid ĩpiũ erit si voluit dñs integꝝ
mr̃is ꝟginitatis ꝟuare pudorẽ. cur nõ
velit incorruptã a putredis ꝟuare feto
re. Nunq̃d nõ p̃tinet ad benignitatem
dñi mr̃is ꝟuare honorẽ: q̃ legẽ soluere
nõ venerat sz adimplere. Qui enĩ ĩ vi-
ta p̃ ceteris illã gr̃a sui ꝯcept⁹ honora
uit piũ ẽ credere eã ĩ morte singl'ari sal
uatõe ⁊ spẽali gr̃a honorasse Putredo
⁊ ꝟmis hũane ẽ opprobiũ ꝯditõnis.
Ab h̃ opprobrio cũ iesus sit alienus.
natura marie excipit̃ quã iesus đ ea as
sumpsisse p̃bat. Caro enĩ iesu caro est
marie. quã sup̃ astra trãsuexit honorãs
oẽm hũanã naturã. ⁊ mlto magꝫ ma
ternã. Si natura mr̃is est fili⁹ ꝯueni-
ens ẽ vt sit ⁊ filij mr̃ nõ q̃tũ ad vnita-
tẽ p̃sone sed q̃tũ ad vnitatẽ corp̃al' na
ture. Si enĩ vnitatẽ facere p̃ot gratia
sine p̃prietate spẽal' nature. q̃nto magꝫ
gr̃e vnitas ⁊ corp̃al' spẽal' natiuitas.
Vnitas gr̃e est vt discipuloꝝ in chri-
sto de q̃bꝫ dicit. Vt sint vnũ sic̃ ⁊ nos
Et postea. Pater volo vt vbi suz ego
⁊ illi sint mecuz. Si igit̃ secũ hr̃e vult
eos q̃ hic sua fide vniti vnũ cũ eo eẽ iu
dicant̃. q̃d existimãdũ ẽ de matre vbi
digna sit haberi nisi in p̃sentia filij. q̃tũ
igit̃ intelligo. q̃tũ credo marie aĩa
excellẽtiori q̃dã p̃rogatiua a filio ho-
norat̃. possidẽs in xp̃o corp⁹ suũ qđ ge
nuit gl'ificatũ. ⁊ q̃re nõ suũ p̃ qđ genu-
it. Si ñ obuiauerit necdũ p̃specta au-
toritas ꝟe credo ⁊ p̃ qđ genuit. Quia
tãta sctificatio dignior est celo q̃ terra
Thronũ dei. thalamũ spõsi. domum
dñi atq̃ tabernaculũ xp̃i dignũ est ibi
esse vbi ip̃e est. Tã p̃ciosum thesaurũ
digni⁹ est celũ q̃ terrã seruare. Tantã
integritatẽ merito ĩcorruptibilitas ñ
putredis vlla resolutio sequit̃. Illđ sa
cratissimũ corp⁹ in escã ꝟmib⁹ traditũ
qꝛ sentire non valeo dicere p̃timesco.
Quã exĩstimatõem p̃cul pellit incõpa
bilis gratie mun⁹. Qđ me dicere mul
taꝝ scripturaꝝ ꝯsideratio ĩuitat. Su
is aliq̃n mĩstris ꝟitas ait. Vbi ego sũ
illic ⁊ mĩster me⁹ erit. Si hec ẽ genera
lis snia oĩm p̃ fidẽ et op̃ationẽ christo
mĩstrãtiũ. q̃nto magis q̃dãmodo spe-
cialit̃ marie q̃ absq̃ dubio oĩ op̃e mĩ-
stratrix extitit. que hũc in vtero gessit.
partuq̃ p̃fusum aluit ⁊ fouit. ⁊ in p̃se-
pio reclinauit. ⁊ fugiẽs ĩ egyptũ abscõ
dit. ⁊ oẽm infantiã ei⁹ p̃secuta vsq̃ ad
crucẽ ab eius nõ recessit sectatu. Non
potuit aũt ei⁹ diuĩtatis nõ eẽ credula
q̃ se nouerat hũc nõ virili semĩe sed di
uino spiramĩe ꝯcepisse. Vñ de filij po
testate tãq̃ de dei ꝟtute nõ nutabũda
deficiẽte vino dixit. Vinũ nõ habent.
sciẽs eũ h̃ potuisse. qđ euz mox ꝯtigit
miracl'o ꝯpleuisse. Ecce igit̃ maria fi-
de ⁊ op̃e xp̃i mĩstratrix si ibi nõ fuerit
vbi xp̃s mĩstros suos vult esse. vbi g̃
erit. ⁊ si ibi fuerit nũq̃d eq̃li gr̃a. ⁊ si eq̃
li gr̃a vbi equa dei cẽsura q̃ reddit vni
cuiq̃ ꝟm merita. Si merito p̃ om̃ib⁹
marie viuẽti tãta est gr̃a donata. et g̃-
tia mortue erit minuẽda: absit. Si eĩ
omniũ sanctoꝝ mors est preciosa. ma-
rie mors est preciosissima. Confiden-
dum igit̃ cẽseo mariam ad eternitatis

gaudiū assumptā benignitate xp̄i. et honorabili⁹ succeptā ceter⁹ quā gratia honorauit p̄ ceter⁹. Atq; ad cōez hūanitatē nō eē abductā post mortē putredinis. vicz ꝟmis ⁊ pulueris q̄ suum ⁊ omniū genuit saluatorē. Si elegit diuina volūtas int̄ igniū flāmas puerorū vestimēta ꝟuare illesa. cur abnuat i mr̄e ꝓpria qd̄ elegit i veste aliēa. Jonā ꝟuare in vētre ceti incorruptū voluit sola miscdia. mariā incorruptā non ꝟuabit gr̄a. Seruat⁹ est daniel i d̄speratissima fame leonū. nō ꝟuāda ē maria tāt⁹ donata etiā merit⁹ dignitatū. Hec g̃ cūcta q̄ diximꝰ qꝛ naturā ñ seruasse cognoscimꝰ. in integritate quoq; marie plus gr̄az q̄ naturā potuisse nō dubitamꝰ. Xp̄s ergo letari fac̄ mariā aīa ⁊ corpe in se ꝓprio filio. nec vllā seq̄ corruptōis erūnā quā nulla secuta est i pariēdo filiū integritat⁹ corruptō. vt sit sp̄ icorrupta quā tāta ꝑfudit g̃tia. sit integlit̄ viuēs q̄ oīm integrā genuit vitā. Si g̃ dixi vt debui approba xp̄e tu ⁊ tui. Si ꝟo nō vt debui ignosce obsecro tu ⁊ tui.

Legenda cxv. A

De sctō Bernardo

b Ernardus dicitur aber qd̄ est pute⁹ vel fons. ⁊ nard⁹. q̄ vt dicit glo. super Cātica. herba ē hūil' ⁊ calide nature ⁊ odorifera. Fuit eī calidus in feruēti amore. hūil' i ꝯuersatōe. fōs in doctrine emanatōe. pute⁹ i scie ꝓfūditate. ⁊ odorifer⁹ in fame suauitate. Ei⁹ vitā Guilhelm⁹ abbas scti Theodorici soci⁹ bti Bernardi ⁊ Hernaldus abbas bone vallis scp̄sert B

Bernard⁹ i burgūdia castro fōtanis ex nobilib⁹ valde ac religios ꝑentib⁹ ort⁹ ē. Cui⁹ p̄r decelinus miles secl'o strenu⁹ nec minus deo religiosus. mr̄ ꝟo aaleth nūcupata ē. Hec septē filios genuit. sex mares ⁊ feminā vnā. Mares aūt oēs mōachos futuros. feminā aūt sctimonialē ꝓmiserat. Mox aūt vt filium partu ediderat manib⁹ ꝓprijs ip̄m deo offerebat. Alienis vberib⁹ ip̄os nutri refugiebat. q̄si cū lacte materno materni q̄dāmodo boni infundēs eis naturā. Cū aūt creuissent q̄dīu sub manu eius erāt heremo mag⁹ q̄ curie nutriebat. cibis grossiorib⁹ ⁊ cōmūib⁹ pascēs eos q̄si ꝯtinuo ad heremū transmittēdos. Cū igit̄ terciū filiū. s. bernardū adhuc in vtero gestaret vidit somniū p̄sagiū futuroꝝ. catellū. s. totū candidū. totū in dorso subrufum ⁊ latrātē in vtero se habere. Qd̄ cū cuidā viro dei exposuisset. ille ꝓphetica voce respōdit. Optimi catelli mr̄ eris q̄ domus dei custos futur⁹ magnos cōtra inimicos dabit latrat⁹. Erit eni p̄dicator egregi⁹. ⁊ mltos medicinal' lingue gr̄a curatur⁹. Cū aūt btūs bernard⁹ adhuc puerul⁹ eēt. ⁊ g̃ui dolore capitis egrotaret. veniētē ad se mlierculā vt dolorē suis carmib⁹ mitigaret cū indignatiōe nimia exclamās repulit ⁊ abiecit Pueruli aūt bono zelo misericordia dei nō defuit. sed tūc continuo surgēs liberatū se esse cognouit.

In sacratissima dñice natiuitat⁹ nocte cū puer bernard⁹ matutinale officiū i ecclesia expectaret. ⁊ q̄ hora noct⁹ christus nat⁹ fuissz scire cupet. apparuit ei puerul⁹ iesus q̄si iteꝝ añ oclos suos nascēs ex vtero mr̄is. Vñ q̄dīu vixit hanc fuisse horā natiuitat⁹ dominice sp̄ putauit. Ab illa g̃ hora in his q̄ ad illud ꝑtinent sacramentū. ⁊ sensus ei ꝓfundior ⁊ sermo copiosior dat⁹ est Vñ ⁊ postmodū i laudē genitricis et geniti int̄ ip̄a suoꝝ tractatuū ītia insigne opusculū edidit. in q̄ illā lectōnem euāgelicā missus ē gabriel āgelus explanauit. Vidēs antiqu⁹ hostis ꝓpositū pueri tā salubre. eius castitat⁹ ꝓposito inuidit. mltosq; sibi laqueos tēptatōnis apposuit. Cū eni aliq̄ndo in quandā feminā oculos defixos ali q̄dīu tenuisset. cōtinuo de seip̄o erubescens in semetip̄m seuerissim⁹ vltor i

surgit. ac in stagnū gelidaꝝ aquarum
insiliēs. tādiu ibidē ꝑmāsit donec pe/
ne exanimis effect⁹ ꝑ gr̄am dei a calo
re carnalis cōcupiscētie tot⁹ refriguit.
C Circa idē tēpus instinctu demo/
nis puella q̄dā i lectū dormientꝫ se nu
dam iniecit. Quā ille sentiēs cū oī pa
ce et silētio partē lectuli quā occupaue
rat derelinq̄ns ei cessit. ⁊ in latus alte/
rū se ꝯuertens dormiuit. Misera ꝟo
illa aliq̄ꝫdiu sustinēs ⁊ expectās dein/
de palpās ⁊ stimulās nouissime cum
immobilis ipē ꝑsisteret. illa licet ipu/
dentissima essꝫ erubuit. ⁊ horrore in/
gēti atq̄ admiratiōe ꝑfusa surgēs au/
fugit. Cū iterū in domo cuiusdam
matrone hospitaret̄. illa adolescentez
aspectu decoꝝ cōsiderās vehementer
in ꝯcupiscētiā eius exarsit. Cū aūt se
orsum lectū sibi sterni fecisset. ipa i pu/
denter ⁊ silēter de nocte surgēs ad euz
accessit. Quā ille sentiēs ꝓtinus excla
mauit. Latrōes latrones. Ad quā vo
cē mulier fugit. familia surgit. lucerna
accendit̄. latro q̄rit̄ sed mime inuenit̄.
Ad lectulos singuli redeūt. Quiescūt
ceteri sed nō illa misera req̄escit. Nam
denuo exurgit. bernardi lectulū petit.
Sed ille latrōes latrōes denuo excla/
mauit Latro iteꝝ querit̄ sed neq̄q̄ ab
eo q̄ solus nouerat publicat̄. Vsq̄ ter
cio improba mlier sic repulsa. vix tan/
dē metu vel desꝑatione victa cessauit
Cū aūt seq̄nti die iter ageret. arguen/
tes eū socij q̄ totiēs latrones somnia/
uerit ꝑquirebant. Quibꝫ ille ait. Ve/
raciter hac nocte insidias ꝑpessus suz
latrōis. qꝛ hospita mihi nitebat̄ aufer
re thesauꝝ incōꝑabilē castitatꝫ. Per
pendens igit̄ nō esse tutū cohabitare
serpēti fugā meditari cepit. ⁊ ordinez
cisterciensiū extūc ingredi deliberauit.
Quod cū frēs ei⁹ cognoscerēt. et eum
ab h̄ ꝓposito modis oibꝫ ꝓhiberēt. tā/
tam ei gratiā dn̄s contulit. vt nō solū
ipē a cōuersione nō ꝓhiberet̄ sed om̄s
fratres suos et multos alios ad religi
onē dn̄o lucraret̄. Gerardus tū frater
eius miles strenuus hec fratrꝫ ꝟba va
na putabat ⁊ eius oīno monita repel
lebat. Tūc Bernard⁹ fide iā igneus
⁊ fraterno charitatis zelo mirum i mo
dū exasperatus. scio inq̄t frater mi scio
sola vexatio intellectū dabit auditui.
Digitūq̄ lateri eius apponēs. veniet
inq̄t dies ⁊ cito veniet q̄n lācea latus
hoc ꝑforabit ⁊ ad cor tuū cōsilio q̄d
abijcis viā dabit. Post paucos dies
Gerard⁹ ab inimicis capit̄. et in loco
cui frater digitū imposuerat infixā lā/
ceā gestans trahit̄ ⁊ in custodia vincu
lat̄. Ad quē Bernard⁹ veniēs cum si/
bi loqui nō ꝑmitteret̄ ad eū exclama/
uit. Scito frater gerarde qꝛ i ꝓxio itu
ri sumus ⁊ monasteriū intraturi. Ea/
dem nocte cōpedes de eius pedibꝫ ce/
ciderunt. et ostio per se apto letus au
fugit. Indicauitq̄ fratri se mutasse ꝓ
positū et fieri velle monachū. D
Anno ab incarnatōne dn̄i millesimo
cētesimoduodecimo a constitutōe do/
mus cisterciensiū decimoq̄nto seruus
dei Bernard⁹ annos nactus circiter
vigintiduos cum socijs ampli⁹ q̄ꝫ tri
ginta ordinē cisterciensiū ingressus ē.
Cū aūt Bernard⁹ cū fratribꝫ suis do/
mū paternā egrederet̄ Guido primo
genitus vidēs Niuardū fratrē suum
minimū puerū ludentem in platea cū
pueris Eya inquit frater Niuarde ad
te solū respicit omnis terra possessiōis
nostre. Cui nō pueriliter puer respon
dit. Vos ergo celū habebitis. et mihi
solum terrā relinquitis. Non ex equo
diuisio facta est hec. Modico igit̄ tem
pore cū patre remāsit. sed fratres post
modū secutus est. Ingressus igit̄ ordi
nē seruus dei Bernard⁹ ita totus in
spiritū absorptus est ⁊ deo totalit̄ oc/
cupatus vt iam nullis sensibꝫ corpo/
ris vteret̄. Iam quippe annū in cella
nouicioꝝ exegerat. et adhuc an dom⁹
haberet testudinē ignorabat. mlto tē/
pore eccl̄iam intrās ⁊ exiens i capite
vbi tres erāt vnā tm̄ putabat eē fene/
strā. Abbas āt cistercien̄. fratres ad

edificandū domū clareuallēsem misit
ꝛ eis sctm̄ bernardū ī abbatem p̄fecit.
Qui mlto ibidē tpe in nimia paup ta
te degebāt. ꝛ pulm̄ta sepi⁹ ex folijs fa
gi ꝯficiebāt. vigilabat aūt ꝟu⁹ dei vl
tra possibilitatē hūanā. Nullū eni tē
pus se magis ꝑdere ꝯqueri solebat q̄
q̄ dormiuit. idoneā satꝫ reputās ꝯpa
tōnem somni et mortis. vt sic dormiē
tes videant mortui apd̄ hoīes quō a
pud deū mortui dormiētes. Vn̄ etiaꝫ
si quē forte duri⁹ stertētem audiret seu
minus cōposite videret iacētē. patient
ferre vix potuit ꝛ carnalit seu secularit
eū dormire causabat. Ad comedēduꝫ
vix aliq̄ voluptate trahebat appetit⁹.
sed solo timore d̄fect⁹. sic accedebat ad
sumēdū cibū q̄si ad tormentū. P⁹ ci
bū q̄ntū comederit sēp cogitare solit⁹
erat. Si qn̄ vel ad modicū mēsurā so
litā excessisse se dep̄hēdit ipune abire
nō patiebat. Sic gule illecebras edo
muerat. vt ipam q̄ꝫ sapoꝝ discretōnes
ex magna pte ꝑdiderit. Nā ꝛ oleū ꝑ er
rorē sibi aliqn̄ ꝓpinatū bibit et penit⁹
ignorauit. nec pri⁹ id ē cognitū donec
q̄dē labia eius miraret inūcta. Sagi
mē insup crudū ꝑ errorē sibi oblatum
ꝓ butiro multis diebꝫ noscit comedis
se. Solā aūt aquā sibi sape dicebat.
eo q̄ dū sumeret fauces et guttur ei re
frigeraret. Quicq̄d ī scripturꝫ didice
rat maxie in siluis ꝛ ī agrꝫ meditādo
ꝛ orādo se ꝯfitebat accepisse et nullos
se aliqn̄ mgr̄os habuisse nisi querc⁹ et
fagos. int amicos dicere solebat De
niq̄ cōfessus ē aliqn̄ meditāti vel orā
ti sacrā oēm velut suppositā vel expo
sitā sibi apparuisse scripturā. Quo
dā tpe sicut ipe in cāticis refert. cū int
loquendū ex his q̄ suggerebat spirit⁹
ꝛ si nō infideli minus tn̄ fidēti aīo re
seruaret vt haberet q̄d diceret denuo
tractatur⁹. ecce vox ad eū venit dicēs.
Donec istd̄ tenueris aliud nō accipies.
E In vestibꝫ ei sp̄ pauptas placuit
sordes nūq̄ nimiꝝ aī fore indices aie
bat. aut negligētꝫ aut apd̄ se inaniter
gl̄iantis. aut foris hūanā gl̄iam affe
ctātis. Prouerbiū illd̄ in ore ei⁹ freq̄n
ter semper ī corde erat. Qui hoc facit
qd̄ nemo mirāt oēs. Vn̄ ꝛ ciliciū pl̄i
bus annis portauit. q̄diu occl̄tū esse
potuit. Sed vbi hoc cognitū eē sensit
ꝯtinuo illd̄ abijciēs ad cōmunia se cō
uertit. nūq̄ sic risit vt nō poti⁹ ad ridē
dū q̄ ad reprimēdū vim sibi facere op
teret et risui suo magis stimulū adhi
bere q̄ frenū. Cū aūt patiētie genus
solit⁹ erat dicere tripartitū. vicꝫ ad ꝟ
boꝝ iniurias. ad dāna reꝝ. ad corpis
lesionē. hanc ipe his exemplis se habe
re ꝓbauit. Cū eni cuidā epo amicabi
lit eū admonēs q̄ndā scp̄sisset epl̄am
ille vehemēter exacerbat⁹ amarissimā
ei scripsit epl̄am in p̄ncipio ita dicens
Salutē ꝛ nō spm̄ blasphemie tāq̄ ex
spū blasphemie illa scp̄sisset. Ad qd̄ il
le. Ego spm̄ blasphemie me hr̄e non
credo. nec maledixisse cuiq̄. aut male
dicere me velle scio p̄serti p̄ncipi ꝓpl̄i
mei. Quidā abbas ꝑ vno cenobio
ꝯstruēdo sexcentas marcas eidē misit
argēti. Sed tota pecunia dū deferret
a p̄donibꝫ sublata ē. Quo audito ni
hil aliud dixit nisi bn̄dictus de⁹ q̄ no
bis pepcit ab onere. Sꝫ ꝛ ill̄ inq̄t q̄ tu
lerūt. leuius ē ferēdū. tū qꝛ h̄ hūana cu
piditas sustulit. tū qꝛ magna pecunia
magnā eis tēptatōis occasionē inges
sit. Quidā insup canonic⁹ regula
ris ad eū venit. ꝛ vt ī monachū recipe
tur instant rogauit. Cui cū ille nō acq̄
esceret sꝫ ad suā eccl̄iam redire ꝑsuade
ret ait ille. Ad q̄d g̃ in librꝫ tuis ꝑfecti
onē tātope ꝯmēdasti si eā nō exhibes
cupiēti. vtinā illos tuos haberē libros
vt eos penit⁹ lacerarē. Cui ille. In nul
lo eoꝝ legisti nō posse te ī tuo claustro
esse ꝑfectū. Moꝝ correctōeꝫ nō locoꝝ
mutatiōeꝫ ī libris oibꝫ ꝯmēdaui. Ille
ꝟo insan⁹ ī eū impetū faciēs tā g̃uiter
maxillā ei⁹ ꝑcussit vt succederet rubor
ictui ꝛ tumor rubori. Jā q̄ aderāt ī sa
crilegū insurgebāt. Sꝫ p̄uenit eos ser
uus dei clamās ꝛ adiurās ꝑ nomen

christi vt nullatenus tangeret. uec sibi
q̄cq̄ iniurie iferret. Nouicijs āt itra
re volētib⁹ dicere ꝯsueuerat. Si ad ea
q̄ intus sūt festinat⁹. hic foris dimitti/
te corpa q̄ de secl'o attulistis. Soli spi
rit⁹ ingrediāt. caro aūt nō ꝓdest q̄cq̄.
Pater eius q̄ sol⁹ domi remāserat ad
monasteriū iuit. ⁊ ibidē post aliq̄d tē/
pus in senectute bona decessit. F
Soror aūt eius secl'o nupta. cū in di/
uitijs ⁊ delicijs secl'i ꝑiclitaret. quadā
vice frēs suos ad mōasteriū visitatura
accessit. Cūq̄ venisset cū comitatu et
apparatu supbo. ille eā tanq̄ rhete di
aboli ad aīas capiēdas abhorruit nec
ad vidēdū eā exire aliq̄ten⁹ acq̄euit
Uidēs illa ꝙ null⁹ fratꝝ suoꝝ occurre
ret: sed ab vno eoꝝ q̄ tūc portari⁹ erat
sterc⁹ inuolutum diceret. tota i lachry
mis resoluta ⁊ si peccatrix sum inq̄t ꝓ
talib⁹ christ⁹ mortu⁹ est. Quia eni pec
catricē me sentio. idcirco ꝯsiliū ⁊ collo/
quiū bonoꝝ requiro. Et si despicit fra
ter meus carnē meā. ne despiciat ꝓuus
dei aīam meā. Ueniat ⁊ ꝑcipiat. ⁊ q̄c
q̄d ꝑceperit adiplebo. Hāc ḡ ꝓmissio
onē tenēs exijt ad eam cū fratrib⁹. ⁊ qr
eā a viro separe nō poterat ꝑio ei om
nē gl'iam mūdi interdixit. ⁊ formā ma
tris imitandā eidē indicēs illā dimisit
Illa ꝟo rediēs ita repente mutata est
vt i medio secl'i vitā ducerz heremiticā
⁊ oī secl'o ꝓrsus se faceret alienā. Tan
dē ꝑcib⁹ multis virū suū vicit. ⁊ ab ip/
so absoluta monasteriū itrauit Jn/
firmatus aliq̄n vir dei cū extremū iaz
spiritū trahere videret in excessu men
tis sue ante tribunal dei visus est ꝑsen
tari. Affuit aūt et sathan ex aduerso i
ꝓbis eū accusatōib⁹ pulsans. Ubi
ꝟo ille oīa fuerat ꝓsecut⁹. ⁊ viro dei ꝓ
sua fuit parte dicendū. nihil territ⁹ aut
turbat⁹ ait. Fateor nō sum dign⁹ ego
nec ꝓprijs possum meritis regnū obti
nere celoꝝ. Ceteꝝ duplici iure illd ob/
tinēs dn̄s me⁹ hereditate. s. ꝑris ⁊ me
rito passiōis. altero ipe cōtent⁹ alterū
mihi donat. Ex c⁹ dono iure illd mihi
vēdicās nō ꝯfūdor. Cōfusus in hꝟbo
inimic⁹ ꝯuēt⁹ ille solut⁹ ē. ⁊ vir dei i se
reuersus ē. Tāta āt abstinētia labore
⁊ vigilijs corp⁹ suū attriuit ꝙ et ḡuissi
ma ⁊ vere ꝯtinua egritudie lāgues cō
uentū vix seq̄ possz. Quadā vice dū
ḡuissime ifirmaret. fratrib⁹ ꝓ eo instāt
orātib⁹ aliq̄ntulū ꝯualuisse se sensit. cō
gregat⁹ aūt fratrib⁹ dixit Quid tenet⁹
miseꝝ hoīez. Fortiores est⁹ ⁊ iualuist⁹
Parcite q̄so parcite ⁊ sinite me abire.
A mult⁹ aūt ciuitatib⁹ vir dei i ep̄m
electus. ꝑcipue a ciuitate ianuēsi ⁊ ciui
tate modiolanēsi. petētib⁹ se nec ānu/
ens nec iprobe renuēs dicebat se n̄ esse
suū sz alioꝝ ꝓuitio deputatū. Frēs aūt
ex ꝯsilio viri dei sibi ꝓuiderāt. ⁊ sūmi
pōtificis aucte muniti erāt ne q̄s gau/
diū suū ab eis tollere possz Quodā
tpe cū frēs cartusienses visitassz. ⁊ ipsi
ab eo i oīb⁹ pl'imum edificati fuissent.
vnū fuit qd̄ ꝑdicti loci ꝓorē aliq̄ntulū
mouit. s. ꝙ sella cui eq̄tādo insedebat.
min⁹ neglecta erat et paꝝ ꝑferēs pau/
ꝑtatē. Qd̄ cū dict⁹ ꝓor vni ex fratrib⁹
⁊ ille viro dei retulissz nō min⁹ ipe mi/
ratus q̄lis esset sella q̄rebat. Nā a cla/
ra valle vsq̄ cartusiā venerat. ⁊ tn̄ q̄/
lis essz sella pēit⁹ ignorabat. Juxta
lacū lausanēsem toti⁹ diei itinere ꝑgēs
penit⁹ eū nō vidit. aut se videre non vi
dit. Cū eni sero facto de eodē lacu so/
cij loq̄rent introgauit eos vbi nā lac⁹
ille eēt. Qd̄ illi audiētes pl'imū admi/
rati sunt. G Uincebat sane in eo
sublimitatē nois hūilitas cordis. Nec
tā poterat vniuersus eū erigere mūd⁹
q̄ se ipe dijcere sol⁹. Sūm⁹ reputabat
ab oīb⁹ infimū ipe se reputās. ⁊ quē si
bi oēs ipe se nemi ꝑferebat. Deniq̄ si
cut sepi⁹ fatebat int sūmos q̄z honores
⁊ fauores populoꝝ alteꝝ sibi mutuat⁹
hoīem videbat. seq̄ poti⁹ reputabat
absentē velut quoddā somniū suspica
tus. Ubi ꝟo int simpliciores frēs erat
⁊ amica sp licebat hūilitate frui. ibi se
inuenisse gaudebat. et i ꝓpriā redisse ꝑ
sonā. Sp aūt inuēiebat aut orās

aut legēs aut scribēs aut meditās aut fratres ꝟbo edificās. Quadam vice cū populo p̄dicaret ⁊ oēs verba ei⁹ attente ac deuote suscipent. ei⁹ aīo q̄daz tal' irrepsit tēptatio. Uere nūc optie p̄dicas. et ab oib⁹ libēter audiris et sapiēs ab omnib⁹ reputaris. At vir dei tali tēptatōe pulsari se sentiēs parūper substitit. ⁊ an ꝓcederet vel finē faceret cogitare cepit. Statimq̄ diuīo ꝯfortatus auxilio tēptatori silent' respōdit. Nec ꝑ te incepi nec ꝑ te dimittaz. Sicq̄ securus p̄dicatōez vsq̄ ad finē ꝓsecutus ē. Monachus q̄dā q̄ in seclo ribald⁹ fuerat atq̄ lusor maligno stimulatus spū ad seculū redire voluit. Cū aūt btūs bernard⁹ eū retinere n̄ posset. interrogauit eū vn̄ victurus esset. Qui rn̄dit. Ad taxillos ludere scio ⁊ inde viuere poto. Et ille. Si tibi capitale ꝯmisero vis singul' ānis ad me venire. et lucꝝ mecū diuidere. Qd̄ ille audiēs gauisus est. ⁊ se libēter sic actu rū ꝓmisit. Uiginti igit' solidos ei dari p̄cepit. Et ille cū illis abijt. Hoc āt faciebat vir sctūs vt eū iteꝝ reuocare posset. sicut ⁊ postmodum factum est. Ille igit' abiens totū ꝑdidit ⁊ ad portā cōfusus redijt. Quo audito vir dei ad eum letus exijt. extēditq̄ gremium vt simul diuideret lucꝝ. Cui ille Nihil pater lucrat⁹ sum sed etiā capitali nostro nudat⁹ sum. Si vultis ꝓ nr̄o capitali recipite me. Cui bernard⁹ bēigne respondit. Si ita inq̄t est meli⁹ est vt hoc recipiā q̄ sil' vtrūq̄ ꝑdā. Quadam vice dū btūs bernard⁹ iumēto īsidens aliquo ꝑgerz. cuidā rustico ma ꝑia sic se offerēte de cordis instabilitate in orōe est ꝯq̄stus. Qd̄ ille audiēs mox eū despexit. et in orōib⁹ suis cor firmū ⁊ stabile habere se dixit. Uolēs autez bernard⁹ eū ꝯuicere ⁊ a sua temeritate coercere dixit. Seq̄strare paulisꝑ a nobis. et tota q̄ poteris intentōe oratione dn̄icam inchoato. Quā si absq̄ aliqua cordis digressiōe ⁊ vagatōe finire poteris iumētū cui insideo tuū ꝓculdubio mox habebis. Tu aūt mihi in fide tua spondeas q̄ si aliud ibidez cogitaueris h̄ mihi aliq̄teu⁹ nō celab. Letat' ille. ⁊ tanq̄ iumentū iā lucratū se reputās audact' secedit. ⁊ seip̄m r̄colligens orōem dn̄icā dicere inchoauit. Uix orōis expleuit dimidiū. ⁊ ecce importuna cogitatio de sella cordi suo se ingerit vtꝝ eā hr̄e debeat cū iumento Qd̄ ille aduertēs ꝯcit⁹ ad bernarduz redijt. et q̄d ip̄e in orōe sollicite cogitauerit indicauit. ⁊ de se postea temere n̄ p̄sumpsit. H Frat' Robert⁹ ei⁹ monach⁹ ⁊ s̄m seculū ꝓpinqu⁹ ī adolescētia sua q̄rūdā ꝑsuasiōe deceptus cluniacū se cōtulerat. Uenerabil' aūt pr̄ postq̄ aliq̄diu dissimulauit eūdē statuit ꝑ epl'am reuocare. Quā dū sub diuo dictaret ⁊ ali⁹ mōach⁹ eā ex ore suo ꝯscriberet subito inopinat⁹ imber erupit. ⁊ hic q̄ scribebat cartā ꝯplicare voluit. Cui bernard⁹. Opus dei ē scribere ne formides. Scripsit g̊ epl'az ī medio imbre sine imbre. Cū eni vndiq̄ plueret. ibidē tn̄ molestiā imbris ꝟt⁹ expulit charitatis. Cū q̄dā monasteriū q̄ vir dei ꝯstruxerat occupasset muscaꝝ incredibil' multitudo. ita vt oībus grauē molestiā generarēt. ille dixit. Ego excōico eas. Mane aūt oēs parit' mortuas inuenerūt. Cū a sūmo pōtifice mediolanū missus fuisset vt ip̄os cū eccl'ia recōciliaret. ⁊ iā papiā redisset. q̄dam vxorē suā demoniacā ad eū adduxit. Moxq̄ ꝑ os misere mīieris diabol⁹ in ꝯtūelias ei⁹ ꝓrupit dicēs. Nō me de anicl'a mea h̄ porulos edens ⁊ brasicas deuorās pellet At vir dei ip̄am ad eccl'iam btī syri remisit. Btūs aūt syr⁹ hospiti suo deferre voluit. nec eidē aliq̄ꝑ curatōis impēdit. Sicq̄ iteꝝ ad btm̄ bernardū adducta est. Tūc diabol⁹ ꝑ os ei⁹ garrire cepit ac dicere. Nō me expellet syrul⁹ nec eijciet bernardin⁹. Ad hec s̄uus dei rn̄dit. Nec syrus nec bernardus te eijciet sed dn̄s iesus christ⁹. Mox vt ille orōem effudit spirit⁹ nequā dixit.

Quam libenter egrederer ab hac ani-
cula grauiter molestatus in ea. q̄ libē-
ter egrederer sed non possum. quia nō
vult magnus dominus. Cui sanctus
Et quis est magnus dominus. Cui
ille. Jesus nazarenus. Ad quem vir
dei. Vidisti ne vnq̄ eū. Quo rñdente
etiam. Ait. Vbi eū vidisti. Et ille. In
gloria. Et sctūs. Et tu in gl'ia fuisti.
Quo rñdente. Vtiq̄ ait. Quō inde
existi. Et ille. Cū lucifero multi cecidi
mus. Hec aūt oīa voce lugubri ꝑ os
vetule oīb⁹ audientib⁹ loquebat̄. Di-
xitq̄ ei vir dei. Nunq̄d in illā gl'iaz re
dire velles. At ille miro mō cachinnās
ait. Modo tardatū est. Tūc orāte vi-
ro dei demon de ml'iere exiuit. Sz cū
vir dei recessissz diabol⁹ ip̄am itez in
uasit. Vir aūt ei⁹ post eū accurrēs qd̄
acciderat indicauit. Ille aūt collo eius
alligari cartulā continētē hec ꝟba p̄ce
pit. In noīe dñi nostri iesu xp̄i p̄cipio
tibi demon ne hāc ml'ierē amodo con
tingere p̄sumas. Qd̄ cū factū fuissz ad
eā postea nō ē ausus accedere. Apd̄
aquitaniā q̄dā ml'er miserabilis erat.
q̄ a quodā demōe petulāte ꝛ icubo ve
xabat̄. sex eni annis abusus ē ea. et in
credibili vexauit libidine. Aduenīēte
aūt illuc viro dei demō ml'eri ne ad eū
accederet vehement̄ minat̄. qz nil ei ꝓ-
desse posset. ꝛ recedente eo ip̄e q̄ ei⁹ fu
erat amator crudelissim⁹ fieret ꝑsecu-
tor. At illa secure ad virū dei accessit.
ꝛ q̄ pareret̄ eū ml'to gemitu enarrauit
Cui ille. Tolle hūc meū baculū ꝛ in
tuo lectulo pone. ꝛ si q̄d agere p̄t agat
Qd̄ cū fecissz ꝛ i lectulo suo recūberet
adest ille cōtinuo. Sz nec ad ꝯsuetuz
opus nec ad ip̄m cubile p̄sumit accede
re. sed acerrime minat̄ ꝙ illo receden-
te se de ea atrocit̄ vindicabit. Qd̄ cuz
illa bernardo retulisset ille populū cō
uocauit. ꝛ oēs candelas in manu accē
sas habere p̄cepit. demonēq̄ cū vni-
uerso q̄ aderat cetu excōmunicauit. ac
ne ad illā vel aliā deiceps accessuz ha
beat interdixit. Sicq̄ illa a tali illusio
ne penitus liberata est. I Cum in
eadem ꝓuincia vir sanct⁹ legatōe fun-
geret̄ vt ducē aquitanie eccl'ie recōcilia
ret. ꝛ ille modis oībus recōciliari renu
eret. vir dei ad altare celebratur⁹ acces
sit. ip̄o duce tanq̄ excōmūicato p̄ fori
bus expectāte. Cum aūt pax dñi dixit
corpus dñicū sup̄ patenā ponit ꝛ secū
tollit. atq̄ ignea facie ꝛ flāmeis oculis
foras egredit̄. ꝛ ꝟbis terribilib⁹ comi-
tem aggredit̄. Rogauimus inq̄t te et
spreuisti nos. Ecce ad te ꝓcessit ꝟginis
filius qui est dñs ecclesie quā tu ꝑseq̄-
ris. Adest iudex tuus in cui⁹ noīe om
ne genu curuat̄. Adest iudex tuus ī cu
ius manib⁹ illa aīa tua deueniet. Nū-
quid et ip̄m sicut seruos eius cōtem-
nis. Resiste ei si vales. Statiq̄ dux
totus irriguit. ꝛ mēbris oīb⁹ dissolutz
ad pedes eius ꝓtin⁹ ꝓsiliuit. Quē vir
sctūs calce pulsans surgere iubet ꝛ dei
audire sniam. Ille aūt tremebūd⁹ sur
rexit. et q̄cq̄d vir sctūs p̄cipiebat pro-
tinus adimpleuit. Cū regnū ger-
manie ꝓ quadā magna sedāda discor
dia seruus dei intrasset archiepiscop⁹
moguntinensis venerabilē quendam
clericum obuium ei misit. Cui dum
clericus se sibi obuium a suo domino
missum fuisse diceret. vir dei respon-
dit. Alius dominus misit te. Mira-
tus ille se non nisi a suo domino archi
episcopo missuz fuisse affirmabat. E-
contra seruus christi dicebat. Falle-
ris fili falleris. Maior dominus est q̄
misit te christus. Quod clericus in-
telligens ait. Putas ꝙ monachus ve
lim fieri. Absit hoc a me. Non cogi-
taui nec ascendit hoc super cor meum.
Quid plura. In eodem itinere secu-
lo valefecit et a viro dei habitum su-
scepit. Cum quendā militem val-
de nobilem ad ordinē recepisset. ꝛ vi-
rum dei quodam tempore sequeretur
grauissima cepit temptatōne pulsari.
Cum autem eum quidā de fratribus
tā tristē videret causam tāte tristicie re
quisiuit. Cui ille respōdit. Scio inq̄t

scio q̄ nunq̄ amplius letus ero. Qd̄ ꝓbū cū dictus frater ad seruū dei retulisset. ille ꝓ eo attēti⁹ orauit. Statiq̄ ille frater q̄ tam grauit̄ tēptat⁹ ⁊ tam tristis erat tātū ceteris apparuit iocūdior et hilarior q̄ntū prius ceteris tristior. Cū autē ei dictus fr̄ ꝓbū mesticie qd̄ locut⁹ fuerat amicabilit̄ iproperaret ille rn̄dit. Et si tūc dixi nūq̄ amplius let⁹ ero. sed nūc dico. Nūq̄ amplius tristis ero. K Cū sctūs malachias ep̄s hybernie cui⁹ vitā plenā virtutib⁹ ip̄e descp̄sit ad xp̄m felicit̄ in monasterio suo migrasset. ⁊ vir dei ꝓ eo hostiā salutarē offerret. gl̄iam eius dn̄o reuelāte cog̊uit. ⁊ eodē inspirante post ꝯmunionē formā orōis mutauit. leta voce sic dicēs. Deus q̄ btm̄ malachiam sctōꝝ tuoꝝ meritis coeq̄sti. tribue q̄sum⁹ vt q̄ p̄ciose mortis ei⁹ festa agim⁹ vite quoq̄ imitemur exempla. Cui dū cātor innueret q̄ erraret ait. n̄ erro sed noui qd̄ dico. Deinde accedēs sacra eius vestigia osculat̄ Cū instāte q̄dragesima a multis fuissꝫ tirōib⁹ visitat⁹ rogauit eos vt in ill̄ saltē sacrꝫ diebꝫ a suis vanitatib⁹ et lasciuijs abstinerēt. q̄b⁹ nullo mō acq̄escentib⁹ iussit eis ꝓpinari vinū dicēs. Bibite poculū aīaꝝ. Quo hausto subito mutati recedūt. Et q̄ modicū tp̄s denegauerāt. totū tp̄us vite sue do dederūt. Tādeꝫ btūs bernard⁹ morti felicit̄ appropinq̄ns ait fratrib⁹ suis. Tria obs̄uanda vobis relinq̄ q̄ in stadio p̄sentꝫ vite q̄ cucurri memini me ꝓ virib⁹ obs̄uasse. Nemini scādalū facere volui. et si aliq̄n̄ accidit sedaui vt potui. Min⁹ sem ꝑ sensui meo q̄ alteri⁹ credidi. Lesus de ledente nunq̄ vindictā expetij. Ecce charitatē hūilitatē et patientiā vobis relinq̄. Deniq̄ postq̄ mlta miracula ꝑpetrasset. ⁊ centū sexagīta monasteria cōstruxisset. mltosq̄ libros ⁊ tractatus cōpilasset. ꝯsūmatꝫ vite sue diebus circit̄ annos sexagintatres. anno dn̄i. M. cliij. inter filioꝝ man⁹ obdormiuit in dn̄o. Post obitū suuꝫ multis gl̄iam suā manifestauit. Cuidā eni abbati in q̄dā mōasterio apparuit ⁊ vt se seq̄ret̄ admonuit. Qui duꝫ sequeret̄ dixit ei vir dei. Ecce ad montē libani venimus ⁊ tu hic manebis. ego aūt illuc ascēdā. Interrogat⁹ ab eo ad q̄d vellet ascēdere. discere inquit volo. Miratus ille q̄d inq̄t vis discere pr̄ cui nullū hodie in scia credim⁹ eē secūdū. Et ille. Nulla hic sciētia nulla veri cognitio. Sursum scie plenitudo sursum vera noticia ꝓitatis. Et in h̄ ꝓbo disparuit. Ille aūt diē notauit. et tūc virū dei bernardū d̄ corpe migrasse īuenit. Multa aūt alia ⁊ pene innumerabilia miracula ꝑ seruū suū deus opat⁹ est.

Legenda cxvj.

De sancto Timotheo. A

Timotheus quasi timorē tenēs. Vl̄ a timore ⁊ theos qd̄ est de⁹ q̄si timor dei. Causat̄ aūt iste timor in q̄libet viro sctō sicut ait Gre. cōsiderādo vbi fuit. vbi erit. vbi est. vbi non est. Vbi fuit qm̄ in pctō. vbi erit. in iudicio. vbi est ī miseria. vbi nō ē in gl̄ia.

B

Timotheus sub nerōe a prefecto vrbis rome dū grauit̄ torq̄ret̄. ⁊ calce viua ei⁹ plage aspgerent̄. ⁊ ip̄e in his gr̄as ageret. duo angeli sibi astiterūt dicētes. Erige caput in celū et vide. Aspiciēsq̄ vidit celos aptos. ⁊ iesum coronā gēmatā tenentē ⁊ dicentē sibi. Hāc d̄ manu mea accipies. Qd̄ q̄dā vir noīe apollinaris vidēs se baptizari fec̄. Quapropter p̄ses iussit ambos in ꝯfessiōe dn̄i ꝑseuerātes decollari. circa annum domini. lvij.

Legenda cxvij.

De sancto Simphoriano

Simphorianus dicit̄ a simphonia. Fuit eni tāq̄ vas musicū emittēs armoniā ꝓtutū. In q̄ tanq̄ ī vase musico tria fuerūt. Nā vt dic̄ Auerrois. sonatiuū debꝫ esse duꝝ ad resistēdū. lene ad ꝯtinuādū. latū ad iplēdū.

sic et simphorian⁹ tanq̄ vas musicuz fuit dur⁹ sibi ꝑ austeritatē. lenis alijs ꝑ mansuetudinē. latus oīb⁹ ꝑ charitatis amplitudinē.

Simphorian⁹ ī augustudinēsi vrbe ort⁹ dū adhuc adolescēs esset tanta moꝝ grauitate pollebat ꝙ senioꝝ vitā anticipare videret. Cū igit̄ pagani festū veneris celebrarēt ⁊ statuā añ eradiū p̄fectū deferrēt. simphorian⁹ affuit ⁊ nolēs eā adorare diu cedit̄ ⁊ carceri mācipat̄. Et cū eductus de carcere ad sacrificiū cogeret̄. ⁊ multa ei donaria ꝓmitterēt̄ dixit Deus nr̄ vt nouit remunerare merita ita nouit punire pctā. Vitā quā christo soluturi sum⁹ ex debito soluamus ex toto. Sera penitudo ē sub iudicꝫ timuisse ꝯspectu. Munera vr̄a fucata. mellis ꝑmixta dulcedīe male credulis mentib⁹ venena parturiūt. Cupiditas vr̄a oīa habēdo nil possidet. qꝛ diabolicis artib⁹ obligata miseri lucri detinet̄ cōpedib⁹. et gaudia vestra ī sil̄itudinē vitri cū ceperint splēdere frāgunt̄ Tūc iudex ira replet⁹ data snīa p̄cepit vt simphorian⁹ occideret̄. Qui cū ad locū duceret̄ mater ei⁹ de muro exclamās ait. Nate nate memēto eterne vite. Sursum respice ⁊ regnātē ī celo intuere. Tibi vita nō tollit̄ sed ī meli⁹ cōmutat̄. Mox igit̄ decollatus est. et a xp̄ianis corpus ei⁹ sublatū honorifice est sepultū. Ad cui⁹ sepulchꝝ tāta fiebant miracl'a vt etiā a paganis ī honore maximo haberet̄. Refert Greg. turonens̄ ꝙ de loco vbi sanguis eius effusus est q̄dā xp̄ianus tres lapillos sāguīe respsos sustulit. ⁊ in capsa argentea tabul' ligneis circumsepta locauit. Quā cū in quodā castro locassꝫ ⁊ totū castrū incēdiū ꝯsūpsissꝫ. de medio ignis p̄dicta capsa sana ⁊ ītegra ē educta Passus est circa annos dn̄i. cc. lxxij.

Le. cxviij. De scō bartholomeo A

Bartholomeus interp̄tat̄ fili⁹ suspendētis me. vel fili⁹ suspēdentꝫ aq̄s. Dicit̄ eī a bar qd̄ est fili⁹ ⁊ tholos qd̄ est sūmitas. et moys qd̄ ē aq̄ Inde bartholome⁹. i. filius suspēdētis aq̄s. i. dei. q̄ mētes doctoꝝ sursū eleuat vt aq̄s doctrinaꝝ inferius fundāt. ⁊ est nomē sirū ⁊ nō hebreū. Per p̄mū ꝟo notat̄ triplex suspēdiū qd ipe habuit. Fuit enī suspensus id ē eleuat⁹ ab amore mūdi. vl' suspensus. i. intētus amore celesti. vel suspensus. i. innix⁹ gr̄e et auxilio dei. vt non a suis meritis sed a d̄i adiutorio tota vita sua depēdeat. Per scōm ꝟo ꝓfunditas sue sapie. De cui⁹ sapie ꝓfunditate dicit Dionysi⁹ ī mystica theologia. Diuinus bartholome⁹ dic̄ et multaꝫ theologiā eē et mīmā. ⁊ euāgelium latum ⁊ magnū ⁊ rursus cōcisuꝫ. Et vl't ostendere bartholome⁹ s̄m intentōem dionysij ꝙ vna ꝯsideratōe p̄nt oīa affirmari de deo. alia cōsideratiōe magꝫ ꝓprie negari. B

Bartholomeus apl's veniēs ad indiā que est in fine orbis templū in q̄ erat idolū nomie astaroth intrauit. ⁊ q̄si ꝑegrin⁹ ibidē manere cepit. Inh̄ idolo q̄dā demō habitabat q̄ se lāguentes curare dicebat. sed nō sanādo subuēiebat. sꝫ a lesione cessando. Sꝫ cū tēplū lāguētib⁹ plenū esset. et q̄tidie sacrificātib⁹ ꝓ infirmis etiā ex longinq̄s regiōib⁹ adductꝫ nullū ab idolo respōsum habere possent. ad aliā ciuitatē ꝑrexerūt. vbi alid̄ idolū noīe beryth colebat̄. Et interrogātib⁹ cur sibi astaroth responsū nō darꝫ rn̄dit beryth. Deus vester cathēis igneis constrict⁹ est. nec r̄spirare nec loq̄ audet ex illa hora q̄ apl's dei bartholomeus ingressus ē. Dicūt illi. Et quis est iste bartholomeus. Et demō. Amicus est dei oīpotētis. ⁊ ideo venit ī istā ꝓuinciā vt omnes deos inde euacuet Et illi. Dic nobis signa eius vt eum inuenire possimus. Quib⁹ demon ait Capilli eius crispi ⁊ nigri. caro candida. oculi grandes. nares equales et directe. barba ꝓlixa habens paucos

canos. statura equalis. collobio albo clauato. purpura vestit. Induit pallio albo qd p singulos angulos gemmas habz purpureas. Vigintisex anni sunt exquo vestes ⁊ sandalia ei⁹ nec veterascūt nec sordidant. Centies flexis genib⁹ p diem orat ⁊ cēties per noctē. Angeli dei cū eo ambulāt q̄ nūq̄ eū fatigari nec esurire pmittūt. Sem p eodē vultu ⁊ aīo letus ⁊ hilaris perseuerat. Oīa p̄uidet. oīa nouit. Oīm gentiū linguas nouit et intelligit. Et qd vobiscum loq̄r ipe iam nouit. Et qn̄ queritis eū si vult oñdet se vobis. si aūt nō vult eū nō poteritis inuenire Rogo aūt vos vt cū eū inueneritꝭ rogetis eū ne huc veniat. ne angeli sui h̄ mihi faciant qd socio meo iā fecerunt.

Cum igit p duos dies sollicite q̄rētes eū minime inuēissent quadā die q̄dā demoniacus exclamauit di. Apl'e dei bartholomee incendūt me orōnes tue. Cui apl's. Obmutesce ⁊ exi foras ab eo. Et statim est liberatus. Qd audiēs rex regiōis illi⁹ polemius nomie cū haberet filiā lunaticā misit ad apostolū rogās vt ad se veniret ⁊ filiā suā sanaret. Ad quem cū apl'us vēisset. ⁊ eam cathenis ligatam videret. qr accedentes morsib⁹ lacerabat iussit eaz solui. Et cū ministri ad eā accedere nō auderent dixit. Ego demoniū quod i ea erat iam ligatum teneo ⁊ vos timetꝭ Et soluta statim liberata est. Tūc rex camelos auro ⁊ argēto ⁊ lapidib⁹ p̄ciosis onerauit. et apostolū inq̄ri faciens nullatenus inueniri potuit. Mane āt seq̄nti apparēs apl's cū solo rege in cubiculo dixit ei. Ut q̄d me cū auro ⁊ argento ⁊ lapidib⁹ p̄ciosis tota die quesiuisti. Ista munera sunt necessaria his q̄ terrena requirūt. Ego nihil terrenū nihil carnale desidero. Tūc sctūs bartholome⁹ cepit eū multa de modo redemptōis nr̄e docere ostēdens int̄ cetera christū vicisse diabolū p mirabilez congruētiā. potentiā. iusticiā ⁊ sapientiā. Congruū eni fuit vt q̄ filiū v̄ginis id ē adam factū de terra dū adhuc eēt virgo vicerat. a filio virginis vinceret Potenter q̄z ip̄m vicit cū de sua dominatōe potēter eū eiecit. quā diabolus p deiectione p̄mi hoīs vsurpauit. Et sicut alicui⁹ victor tyrāni comites suos mittit vt eius titulos vbiq̄z erigāt ⁊ tyrāni titulos deijciāt. sic christus victor nūcios vbiq̄z mittit vt diaboli cultuz euacuent. ⁊ christi cultū statuāt. Iuste v̄o quia iustū est vt q̄ comedēte homine vincēs hoīem detinebat. a ieiunante hoīe victus hominē ampli⁹ nō teneret. Sapiēter aūt dū ars diaboli deludit arte christi. Ars diaboli fuit vt sicut accipiter rapit auē. ita in desertum raperet christū. vt si ibi ieiunās nō famesceret absq̄z dubio deus esset. si aūt esuriret ip̄m vt primū hominē p cibū deuinceret. Sed cognosci deus nō potuit. qr esuriuit. nec vinci. qr eius temptatōi nō cessit. Cū ergo eidē sacr̄a fidei p̄dicasset dixit regi q̄ si baptizari vellet deū suū ligatū cathenis sibi oñderet.

C Seq̄nti igit die iuxta regis palaciū dū pōtifices idolo sacrificarent cepit clamare demō ac dicere. Cessate miseri sacrificare mihi ne peiora me patiami q̄ cathenis igneis ab angelis iesu christi quē iudei crucifixerūt religatus sum putātes eū a morte detineri. Ille autē ip̄am mortē que regina nostra est captiuauit. ⁊ ip̄m nostr̄ p̄ncipē autorē mortis vincul'igneis vinxit. Statimq̄z om̄es miserūt funes vt simulachrū euerterēt sed nō potuerūt. Apl's aūt demoni p̄cepit vt inde exiens idolū cōminueret. Qui stati exiens oīa idola tēpli p seip̄m confregit. Deinde fusa oratōe ab apl'o om̄es infirmi p̄tinus curati sunt. Apl's aūt templū deo dedicauit. ⁊ demonē i desertū abire p̄cepit. Tunc angel⁹ domini ibidē apparuit. ⁊ templū circūuolās in q̄ttuor angulos signū crucis digito suo sculpsit dicēs. Hec dicit dn̄s. Sicut vos oēs ab infirmitate vr̄a mūdaui. ita ⁊ templū h̄ ab om̄i sorde mūda

bit̃ ⁊ habitatore eius. quē apl'us in de
sertū locū ire p̄cepit. Prius tñ eum vo
bis ostendā quē vidētes ne timeatis.
sed quale signū in lapidib⁹ his sculpsi
tale in vr̄is frontib⁹ imp̄matis Tunc
ostendit eis ethiopem nigriorem fuli/
gine facie acuta. barba ꝓlixa. crinibus
vsq̄ ad pedes ꝓtēsis oculis igneis vt
ferrū ignitū scintillas emittētib⁹. flā/
mas sulphureas ex ore ⁊ ocul' spirātez
cathenis igneis vinctū retro manib⁹.
et dixit ei āgel⁹. Quoniā iussionē apo
stoli audisti ⁊ de tēplo exiēs oīa idola
cōfregisti soluā te vt vadas in talē lo
cum vbi nullus homo moratur. et sis
ibidem vsq̄ ad diem iudicij. Ille au/
tem solutus cum magno strepitu ⁊ v/
lulatu disparuit. Angelus autem do
mini in celum cūctis videntib⁹ euola/
uit. Tūc rex cū vxore ⁊ filijs oīq̄ po/
pulo baptizat⁹ est. ⁊ relicto regno apl'i
discipul⁹ ē effect⁹ D Tūc oēs tē
ploꝝ pōtifices cōgregati ad astragem
regrē frem ei⁹ cōuenerūt. ⁊ de deoꝝ su
orū amissiōe ⁊ tēpli subuersiōe et regis
ꝑ artē magicā deceptōne contra apl'm
sunt cōquesti. Astrages igit̃ rex idigna
tus mille viros armatos ad capiendū
apl'm destinauit. Qui cū adduct⁹ fuis
set corā eo dixit ei rex. Tu ne es ille q̄
euertisti frem meū. Cui apl's. Ego il/
lū nō euerti sed cōuerti. Cui rex. Sic̄
tu fecisti fratrē meū deū suū relinque/
re ⁊ tuo credere. sic ⁊ ego te faciā deum
tuū relinq̄re ⁊ d̄o meo sacrificare. Cui
apl's. Ego deū quē colebat frater tu⁹
ligaui. et ligatū oñdi. et vt simulachrū
frangeret coegi. si sic poteris facere d̄o
meo. poteris me ad simulachrū ꝓuo/
care. Sinautē ego deos tuos cōminu
am ⁊ tu crede deo meo. Hec illo dicē/
te nunciat̃ regi q̄ de⁹ suus baldach ce
cidisset. ⁊ ꝯminut⁹ fuisset. Qd̄ rex au/
diens purpurā scidit. qua indut⁹ erat.
et apl'm fustib⁹ cedi iussit. ⁊ cesuz viuū
excoriari mādauit. Xp̄iani aūt corpus
eius tulerūt. et honorifice sepelierunt.
Rex autē astrages ⁊ tēploꝝ pōtifices
a demōib⁹ arrepti mortui st̃ Rex āt po
lemius i ep̄m ordiat̃. ⁊ .xx. annis offici
um ep̄atus laudabilit̃ implens plen⁹
virtutib⁹ in pace q̄euit De genere sue
passiōis diuersa est opinio. Nā btūs
Dorothe⁹ dicit q̄ crucifixus ē. Ait enī
sic. Bartholome⁹ indis p̄dicauit q̄ et
euāgeliū s̄m Mattheū in ꝓpria eoruz
lingua eis tradidit. Dormiuit i alba/
na ciuitate magne armenie crucifixus
deorsum caput habēs. Btūs aūt the
odor⁹ dicit q̄ fuit excoriatus. In mul/
tis aūt libris legit̃ q̄ tm̄ fuit decollat⁹
Hec aūt cōtrarietas taliter solui pōt.
vt dicat̃ q̄ primo cesus. deinde crucifi
xus fuit. deinde anteq̄ ibidē moreret̃
de cruce fuit deposit⁹. ⁊ ob maiorē cru
ciatū fuit excoriat⁹. postrēo capite trū/
catus. E Anno dñi. cccxxxj. sara/
ceni siciliā inuadētes liparitanā insu/
lā vbi corpus scti bartholomei q̄esce/
bat vastauerūt. ac eius sepulchꝝ con/
fringentes ossa eius disꝑserūt. Nam
ad hanc insulā corpus eius taliter de
india aduenisse ꝑhibet̃. Cum enī pa/
gani ꝓpter signoꝝ frequentiā viderēt
corpus eius plurimū venerari. indig/
nati in loculo plūbeo positū in mare p̄
cipitauerūt. Quod diuino nutu ad in
sulam predictā deuenit. Cum igit̃ sa/
raceni eius ossa disꝑsissent: illis recedē
tibus apparuit apl's cuidā monacho
dicēs. Surge ⁊ collige ossa mea q̄ dis/
ꝑsa sunt. Cui ille. Qua ratiōe ossa tua
colligere aut aliquē tibi honorē exhi/
bere debemus cū nos deleri ꝑmiseris
nec auxiliū nobis impēderis. Cui ille
Per multū tꝑis meis meritis dñs po
pulo huic peꝑcit. Sed eoꝝ peccat⁹ ni
mis inualescētib⁹ ⁊ vsq̄ ad celū clamā
tibus iam ꝓ eis nō potui veniam ob/
tinere. Sed cū monachus sibi diceret
quō int̃ tot alioꝝ ossa sua q̄ñq̄ inueni
re possz ait. Nocte ad ea colligēda ibis
⁊ ea q̄ vt ignē splēdētia vider⁹ ꝓtin⁹ h̄
leuab. Qui oīa vt dixerat inueniens:
apl'i ossa leuauit. et sup̄ quandā nauē.
conscendēs beneuentū q̄ est metropo/

lis apulie ea transtulit. Nunc aūt dicit q̄ sint rome. licet beneuentani se ad huc corpus illud habere affirmēt Cū quedā mulier vas plenū oleo attulissz vt in lāpadē bti bartholomei poneret q̄ntūcūq̄ vas sup lāpadē icliarent nil ex eo exire valebat. cū tñ digitos i vas mitterent ⁊ oleum liquidum omnino palparent. Tunc quidam exclamauit Puto q̄ apl'o acceptū nō est vt h̄ oleū in suā lampadē infundat. Quapropt in aliā lāpadē infuderūt. ⁊ ptin⁹ oleū emanauit. F Cū impator Fridericus beneuentū destrueret. ⁊ oēs ecclesias q̄ ibidē erāt dirui mādasset. ciuitatē totā ad aliū locū trāsferri intēdens vir q̄dā q̄sdā viros albatos ⁊ fulgētes iuēit. q̄ adinuicē loq̄ ⁊ int se aliq̄ tractare videbant. Qui cū vehemēter admirās q̄ nā essent int'rogasset vn⁹ eoꝝ respondit. Iste ē bartholome⁹ apl's cuz ceteris sanctis q̄ꝝ in hac vrbe ecclesie habebant. Qui insimul cōuenerūt vt inter se inq̄rerent ⁊ tractarēt q̄li pena esset ille plectēdus q̄ eos de habitacul' suis eiecit Etiā iter eos inuiolabili sētentia est firmatū vt ille sine mora ad iudiciū dei accedat. de his oīb⁹ in eius iudicio rñsurus. Post modicū ꝟo tempus dict⁹ impator miserabilit vitā finiuit Legitur in quodam libro d̄ miraculis sanctoꝝ. q̄ quidā magister festum sancti Bartholomei om̄i anno solēniter celebrabat. Cui p̄dicāti diabolus in specie cuiusdā puelle admodū speciose apparuit quā iniectis i eā oculis ad prandiū inuitauit. Qui dū in mensa cōsisterēt illa in amorē suum m'ltū eū allicere nitebat. btūs bartholomeus in specie pegrini p̄ forib⁹ affuit. et vt amore sancti bartholomei itroduceret obnixius flagitauit. Qua dissuadēte panis ei mittit sz ille hūc accipe recusauit. Rogauit tñ magistrum p̄ nunciū vt sibi diceret. q̄d magis in homie ꝓpriū esse putaret. Cui cū ille dicerz risibile. puella respōdit. imo peccatū cū quo hō concipit nascit atq̄ viuit. Cui Bartholome⁹ rñdit. q̄ ille bene intulit sed m'lier ꝓfundi⁹ indagauit Secūdo dictus pegrinus mgr̄o misit vt sibi diceret q̄s locus vni⁹ pedis esset vbi deus in terra maiora miracl'a oñdisset. Cui cū ille diceret. loc⁹ crucis in quo deus mirabilia opatus ē. Illa ait. Imo caput hoīs in quo q̄si minor mūdus existit. Vtrorūq̄ sentētiā apostolus approbauit. Tercio inquisiuit quāta distātia esset a summo celi vsq̄ ad ꝓfundū inferni. Cui cū magister se nescire diceret. illa ait. Modo video q̄ p̄cipitor. Sed ego hoc noui qr d̄ altero ad alterū decidi. ⁊ oportz q̄ hoc tibi ostendā. Tūc diabolus cū magno eiulatu se in abyssum p̄cipitauit. Et dū q̄rerent pegrinū minime inuenerūt. Simile fere legit de beato andrea

G Btūs autē Ambro. in p̄fatōne quā fecit de illo apl'o eius legendā abbreuians. ita dicit. Discipulis christe tuis vnica diuitate p̄dicantib⁹ trinitatē tuā mdo mirabiliter dignat⁹ es ostēdere maiestatē. Inter q̄s beatissimuz bartholomeū magna ꝟtutū p̄rogatiua colendū benigna tui prospectio ad populū direxit longinquū. quem licet penitus hūana cōuersatione remotū. tibi tamē p̄dicatiōis augmēto meruit cōsignare vicinū. O quantis p̄conijs apostolū mirabilē celebrandū cui dū ad seminandū fidem ꝓximorū corda nō sufficerēt populoꝝ alatis q̄si vestigijs extremos terrarū fines penetrauit indorū. Cum languentiū innūera caterua templū ingressus demoniacū effecit ilico vt nullū cultoribus demō p̄beret responsum. O q̄ mira virtutū ip̄ius insignia dū humana voce ꝟbosantem cōtra se aduersariū solo iussu laceratis diutissime viris reddidit mutum. Reginā diabolica contagione lunaticā liberauit. puellāq̄ solutis nexib⁹ p̄ri rep̄sentauit sanissimā. O q̄ sublime sanctitatis ei⁹ miraculū dum antiquū hūani generis inimicū suum fecit i nihilum redigere simulachrum.

O q̄ digne exercitui numerād⁹ celesti
cui⁹ vt miracul' fidē cōmodaret certis/
simā angelus apparuit sup̄na delap/
sus ab aula. Is igit' cathenatū demo
nē cūctis ostētās deformē. salutiferaz
saxo dn̄icā imp̄sserat crucē. Rex regia
q̄ sil' baptizāt' cū gente vrbiūq̄. xij. ac
cole te deū p̄rem corpe sequūt' ⁊ mēte.
Ad extremū ꝟo tēploꝝ delatu pōtifi/
cū neophici polemij frat' tyrān⁹ btm̄
ap'lm oīmode ī fide cōstantē. cesū atq̄
excoriatū acerrimā fecit suscipe mortē
Qui tāte mortꝭ virilit' p̄ferēdo discri/
mē gl'iosi certamis ad celeste gaudiuz
reportauit triūphū. Hucusq̄ Amb.
Btūs āt Theodor⁹ abbas et do/
ctor p̄cipu⁹ de h̄ ap'lo int' cetera sic ait.
Ap'ls dei bartholome⁹ p̄mū in licao/
nia p̄dicauit. postmodū ī india. ad vl
timū in albana vrbe. s. maiorꝭ arme/
nie. vbi p̄mo excoriat⁹ tādē capite ple
xus ibidē sepultus ē. Qui dū ad p̄di/
cādum mitteret' a dn̄o vt opinor audi
uit. Vade discipule me⁹ ad p̄dicādū.
exi ad pug̃ndū. capax esto p̄icl'oꝝ. ego
paternū op⁹ ꝯsūmaui p̄mus testis fa/
ctus. Vas qd̄ necessariū ē iple. Imita
re mgr̄m tuū. emulare dn̄m tuū. Sā/
guinē sanguib⁹ pone. carnē carnib⁹ tra
de. q̄ ꝓ te passus sustinui patere. Ar/
ma sint tibi benignitas ī sudorib⁹. mā
suetudo int' maleficos. patiētia in his
q̄ perimūt. Nō refutauit ap'ls sꝫ vt fa
mulus fidel' dn̄ico acq̄escēs p̄cepto p̄
git gaudēs tanq̄ lux mūdi vt tenebro
sos illumiaret. tāq̄ sal terre vt gentes
insipidas saliret. tāq̄ agricola vt spū
alē agriculturā p̄ficeret. Petr⁹ q̄z apo
stol⁹ docet natōes. sꝫ bartholome⁹ cō
seq̄nter paria iuestigat. Petrus op̄at'
p̄digia magna. sꝫ bartholome⁹ facit
mirabilia valida. Petr⁹ capite deorsū
crucifigit'. bartholome⁹ postq̄ viu⁹ ex
coriatus ē capite plectit'. Ad q̄t valet
petrus capescēda mysteria. ad tot bar
tholome⁹. sufficit penetrāda eq̄lit' fecū
dat eccl'iam eq̄ lāce habuit ⁊ cetera di
uina carismata. Hic ex diuio duode/
nario nūero medius ex vtraq̄ p̄te so/
nū diuine sermocinatōis dat sic in cy/
thara armoniā. Oēs ap'li vniuersita/
tē sibi dispartiētes p̄tores regis reguz
ꝯstituti sunt. Huic aūt est sors ⁊ por/
tio armenie locus q̄ ē ab eiulath vsq̄
ad gabaoth distributa. Igit' vide euz
ligne aratro rōnabilia rura sulcantez.
fidei ꝟbū in ꝓfundo cordis reconden/
tē. p̄adisos ⁊ vineas dn̄i plantātē. sin/
gulis passionū remedia medicinaliter
inserentē. spinas inutiles euellentē. sil
uas ipietatꝭ secare. sepes dogmaticas
circūponere. Sed q̄les mercedes cre/
atori obtulerūt. Vtiq̄ ꝓ honore īho/
norantiā. ꝓ bn̄dictiōe maledictōnē. ꝓ
muneribꝫ penas. ꝓ req̄scibili vita a/
marissimā mortē. Nā postq̄ intolera
bilia tormēta subijt ab eis decoriat⁹ ī
morē follis fuit Nec postq̄ migrauit
ab h̄ mūdo neglexit occisores. sꝫ inui/
tabat miracul' p̄ditos. ⁊ ꝓdigijs ad/
mittebat aduersos. sed bestialē mentē
nil erat qd̄ cōpesceret. nil qd̄ a malo re
traheret. Quid de cetero faciūt. Insa
niūt ꝯ illd̄ sacꝝ corpus. Respuūt egro
ti medentē. orbati manuducētem. ceci
ductorē. naufragi gubnatorē. mortui
viuificatorē. Et hoc quō. Proijciunt
nāq̄ in pelag⁹ corpus sanctū. H.
Mota est igit' cū impetu de regiōib⁹
armenie arca cū q̄ttuor alioꝝ martyꝝ
arcis q̄ sil' dū signa op̄arent' cū ea fue
rāt in mare ꝓiecte. ⁊ p̄ tantū spacium
maris q̄tuor his p̄cedētib⁹ ⁊ tanq̄ mī
stris obsequiū qd̄amodo ap'lo faciēti/
bus. venerūt in p̄tes sicilie in isulā q̄
liparis nūcupat'. sicut ep̄o hostiēsi qui
tūc p̄sens erat reuelatū fuit. Vēit ad
paup̄culā thesaur⁹ ditissim⁹. Vēit ad
ignobilē p̄ciosissima margarita. Ve/
nit ad mestā splēdidissimū luminare
Alijs igit' q̄ttuor ad diuersas t̄ras eū/
tib⁹ sanctū ap'lm in dicta insula reliq̄
rūt. Eteni p̄dictos q̄ttuor martyres
ap'ls relinq̄ns retrorsum vnū. s. papi/
nū in ciuitatē sicilie milas. aliū ꝟo lu
cianū noīe in essinā trāsmisit. reliquos

ꝓ duos in calabritidē terram direxit. gregoriū q̄dē in ciuitatē calumnā. achatiū aūt in ciuitatē q̄ chale vocat. qui vsq; hodie suffragijs suis splendent. Suscep̄tus ē igit cū multis hymnis laudib; t candel' et templū sibi magnifice fabricat. Mons aūt vulcan⁹ insule contigu⁹ cū habitatoribꝫ eēt noctuus eo q; ignem emittebat. q̄si p stadia septē se inuisibiliꝫ elongauit circa mare suspēsus. ita vt vsq; hodie appareat videntib; q̄si figuratio fugientis ignis. Nūc igit aue o btē btōꝫ ter btē bartholomee q̄ es diuie lucis splēdor. sancte eccl'ie piscator. rōnabiliū piscium periture capture. dulcis fruct⁹ viuide palmitis. vulnerator diaboli mūdus suo latrocinio vulnerantis. Gaudeas sol orbis terre cūcta illuminās. os dei lingua ignita sapiētiā. pmens. fons iugiter sanitates emanans. q̄ mare mirabilib; gressib; sctificasti. q̄ terrā purpureā tuo cruore fecisti. q̄ ad celos cōmeasti vbi i medio diuie aciei refulges in splēdore imarcessibil' glorie splēdes in exultatōe iocūditatis isatiabil' gaudes. Hec Theodorus

Legenda cxix
De sancto Augustino

Augustinus hoc nomen sortitus est vel ꝓpt excellentiā dignitatꝫ vl' ꝓpter feruorē dilectōis. vl' ꝓpter ethimologiā nois. Propt excellētiā dignitatꝫ. qm̄ sicut imperator augustus pcellebat oēs reges. sic t iste excellit oēs doctores fm q̄ dicit Remigi⁹. Vñ alij doctores ꝙpanat stell'. Dan. xij Qui ad iustitiā erudiūt mltos q̄si stelle ⁊c. Hic aūt ꝙparat soli sicut ptz in ep'la q̄ de eo cantat. Quasi sol refulgēs sic ipe refulsit in tēplo dei. Scdo ꝓpt feruorē dilectōis. qm̄ sicut mēbr augustus valde feruet estu caloris. sic t ipe valde incaluit igne diuini amoꝛ. Vñ ipe in lib. cōfes. ō se sic dicit. Sagitta ueras tu cor meū charitate tua ⁊c. Itē ibidē. Aliqñ intromittis me i affectū multū inusitatum introrsus nescio ad quā dulcedinē. que si ꝓficiat in me nescio q̄d erit si vita eterna nō erit. Tercio ꝓpter ethymologiā nois. Dicit ei Augustin⁹ ab augeo t astin q̄d est ciuitas. et ana q̄d est sursum. Inde Augustin⁹ quasi augēs supnā ciuitatem Unde de eo cantat. Qui ꝑualuit amplificare ciuitatē ⁊c. De q̄ ciuitate ipe dicit in libro. xj. de ciui. dei. Inest ciuitati dei t origo t informatō t beatitudo. Qm̄ si q̄rat vnde sit. de⁹ ea condidit. Si vnde sapiēs. a deo illumiatur. Si vñ felix. deo fruit. Subsistēs modificat. cōtemplās illustrat. inherens iocundat. Videt t amat. In eternitate dei viget. In vitate dei lucet. In bonitate dei gaudet. Vel vt dicit in glosario. Aug⁹ dicit magnific⁹. felix. pclar⁹ Fuit eni magnificus i vita. ꝑclarus in doctrina. felix in gl'ia. Eius vitā compilauit possidoni⁹ calamēsis epus vt dic Cassiodor⁹ i libro ō virꝫ illustrib;

Augustinus doctor Egregi⁹ in puincia affricana ciuitate carthaginēsi ort⁹. ex honestis valde pentib;. s. patre patricio. matre monica genit⁹. in liberalib; artib; sufficiēter edoctus fuit. adeo vt sūmus philosoph⁹ t rhetor luculētissimus haberet. Hā libros aristotel' et omnes libros liberaliū artiū q̄scunq; legere potuit p se didicit t intellexit. sic ipe in lib. ꝓfessionū testat dicēs. Oēs libros artiū q̄s liberales vocāt tūc ne q̄ssim⁹ malaꝛ cupiditatū seru⁹ p memetipm legi. t intellexi q̄scunq; legere potui. Itē in eodē. Quicquid ē de arte loq̄ndi et disserēdi. dequid est de dimensionib; figuraꝛ. t de musicis. t ō numeris. sine magna difficultate nullo hominū tradēte intellexi. Scis tu domine deus me⁹ qz celeritas intelligendi t discēdi acumen donū tuū ē. Sed nō inde sacrificabā tibi Uerū qz scientia sine charitate nō edificat ꝛ inflat. i errorē manichcoꝛ qui christū fāt'asti-

cum fuisse affirmant ⁊ carnis resurrectionē negant incidit. ⁊ in eo ꝑ annos nouē dū adhuc adolescēs esset ꝑmansit. Ad has etiā nugas adductus est vt arborē fici plorare diceret. cū ab ea foliū vel ficus tolleret. Cū igit esset annoꝝ. xix. et quendā libꝝ cuiusdā philosophi. scz cyceronis in quo vāitas mūdi cōtemnenda. et philosophia appetenda docebat ꝑlegeret. ex hoc quidaz liber plimū placuit. sed qꝛ nomē iesu christi qđ a matre imbiberat ibi non erat dolere cepit. Mater vo eius ꝑ eo plurimū flebat. et ipm ad vnitatez fidei reducere satagebat. Quadā igit vice vt legit in libro. iij. ꝯfessionū vidit se stare in quadā linea lignea licet tristē. et q̄dam iuuenis ei astitit. et cāz tante tristicie req̄siuit. Que cū diceret Perditōem filij mei deploro. Ille rn̄dit. Esto secura qꝛ vbi tu ibi ille. Et ecce cōtinuo filiū suū iuxta se stare vidit. Hoc cū Augustino retulisset: ille ait. Falleris mater falleris nec sic tibi dictū est. Sed vbi ego ibi tu. Ecōtra illa dicebat. Nō fili mihi dictum ē vbi ille ibi tu. sed vbi tu ibi ille. Rogabat igit sedula mr̄ q̄si importuna quendā epz sicut in eodē libro cōfessionū Augustinus testat. vt ꝑ filio suo intercedere dignaret. Qui tanta quodāmodo īportunitate deuictus ꝓphetica voce respōdit. Vade secura qꝛ impossibile ē vt filius tantaꝝ lachrymaꝝ ꝑeat. Cuz aūt apud carthaginē multis ānis rhetoricā docuisset occulte matre nesciente romā venit. ⁊ ibidē multos discipulos cōgregauit. Cū eni mater vsq̄ ad portū eū secuta fuisset vt aut eū retraheret. aut secū iret. ipe eam decipiens nocte latēter recessit. Qđ illa mane cōsiderās aures dei clamoribꝫ implebat. Quolibet autē die mane et vespe ad ecclesiam ibat et ꝑ filio orabat. His tēporibus mediolanēs. a symacho p̄fecto romanoꝝ petierūt sibi doctorez in rhetorica destiari. Presulabat tūc ibi vir dei Ambrosiꝰ. Et ad p̄ces mediolanensiū illuc mittit Augustinus. Mater autē eius q̄escere nō valēs cū multa difficultate ad eū venit. et ipm iam nec vere manicheū nec vere catholicū repperit. Cepit autē Augustinꝰ beato Ambrosio adherere. ⁊ eius p̄dicatōnes freq̄nter audire. Erat aūt valde in p̄dicatione suspensus ne q̄d ꝯtra ipam manicheoꝝ heresim vl ꝑ ipa diceret. Quadā eni vice ꝯtra illū errorē ambrosiꝰ diutius disputauit. ⁊ ipsum aptis rōibus ⁊ autoritatibꝫ ꝯfutauit. ita vt error ille a corde augustini penitus pelleret. B Quid aūt post hoc sibi cōtigerit ipe in lib. cōfessionū narrat dicēs. Cū te primū cognoui reuerberasti infirmitatē aspectꝰ mei. radians in me vehemēter. Et cōtremui amore ⁊ horrore. ⁊ inueni me lōge esse a te in regione dissilitudinis tāq̄ audirē vocē tuā de excelso. Cibꝫ sū grandiū cresce ⁊ manducabis me. Nec tu me mutabis ī te sicut cibū carnis tue. sed tu mutaberis in me. Cū āt sic ibidem refert via xp̄i sibi placeret. sz per istā angustā adhuc ire pigerz imisit dominus in mentē eiꝰ vt ad simplicianū in q̊ lucebat lux diuina scz gratia ꝑgeret. vt sibi actus suos secum cōferenti ꝑferret quis esset aptꝰ modus viuendi ad ambulandū in via dei in q̄ aliꝰ sic: alius sic ibat. Displicebat autē ei q̄cq̄d agebat in seculo p̄ dulcedie dei ⁊ decore domus eiꝰ quā dilexit. Simplicianus autē cepit eum hortari ipe q̄z cepit seip̄m hortari ⁊ dicere. Quot pueri ⁊ puelle ītra eccl̄iam deo ꝟuiunt et tu nō poteris qđ isti ⁊ iste. An vero isti ⁊ iste in seip̄is possunt ⁊ non ī deo suo. Quid in te stas ⁊ non stas. proijce te in eum et excipiet te et saluabit te. Inter horū colloquia memoria victorini in mediū venit. Unde exhilaratus Simplicianꝰ narrat qualiter idem adhuc gentilis ob sui sapientiaz rome quod maximum tunc erat statuam in foro meruisset ⁊ qualiter se sepius christianum dicebat. Qui cum

simplicianus diceret. nõ credo nisi te i ecclia videro Ille iocãdo dicebat. Nũ qd parietes faciũt hoiem christianũ. Tãdẽ cũ ad ecclĩam venisset. et ei tanq̃ verecũdo occulte liber vbi erat symbolũ fidei ad legendũ et ꝓnũciãdum vt tũc moris erat dat⁹ fuisset. ille in altũ ascendit ⁊ alta voce ꝓnũciauit: mirãte roma gaudẽte ecclĩa. Oẽs ãt subito ꝑstrepuerũt. victorin⁹ victorin⁹. cito sonuerũt ⁊ cito siluerũt. Tũc etiam ab affrica qdã amic⁹ augustini nomĩe pontian⁹ supuenit ⁊ vitã ⁊ miracula illi⁹ magni anthonij q̃ nup i egypto sub cõstantino impatore defunct⁹ fuerat recitauit. Hoꝝ exẽplis augustin⁹ vehemẽter exarsit. ita ꝙ sociũ suũ alipium tã vultu q̃ mẽte turbat⁹ inuasit. ⁊ fortit̃ exclamauit. Quid patimur. qd audim⁹. surgũt indocti ⁊ celũ rapiũt. ⁊ nos cũ doctrinis nr̃is in infernũ demergimur. An qꝛ p̃cesserũt pudet seq̃ ⁊ nõ pudet nec saltẽ seq̃. Et accurrẽs i quendã ortũ sub q̃dã ficu se ꝓiecit vt in eodẽ libro ꝯfessionũ ꝯmẽorat. et amarissime flẽs lamẽtabiles voces dabat dicẽs. Quãdiu q̃diu cras ⁊ cras sine modo sine paululũ. Mõ nõ habebat modũ ⁊ sine paululũ ꝓdibat in longinquũ. De hac sui tarditate plurimũ ꝯq̃rebat̃: sic postmodũ i eodez libro scripsit. Heu mihi q̃ excelsus es in excelsis. ⁊ q̃ ꝓfund⁹ i ꝓfũdis ⁊ nusq̃ recedis ⁊ vix redim⁹ ad te. Age domine ⁊ fac ⁊ excita ⁊ reuoca nos. Accede ⁊ rape ⁊ fragra ⁊ dulcesce. Impedimẽtis oĩbꝫ sic timebã expediri quẽadmodũ ĩpediri timẽdũ ẽ. Sero te amaui pulchritudo tã antiq̃ ⁊ tã noua sero te amaui. Intus eras ⁊ ego foris. ⁊ ibi te q̃rebã. ⁊ in ista formosa q̃ fecisti deformis irruebã. Mecũ eras ⁊ tecũ non erã. Vocasti ⁊ clamasti ⁊ rupisti surditatẽ meã. Coruscasti ⁊ splẽduisti. ⁊ fugasti cecitatẽ meã. fragrasti et duxisti spm̃ meũ ⁊ anhelo tibi. Gustaui ⁊ esurio ⁊ sitio te. Tetigisti me ⁊ exarsi in pacẽ tuã. Cũ aũt amarissime fleret audiuit vocẽ dicentẽ sibi. tolle lege tolle lege. Aperuitq̃ stati codicẽ aplicũ ⁊ ꝯiectis oculis ad p̃mũ capl̃m legit. Induimi dñm iesum xp̃m. ⁊ stati oẽs ab eo dubietat̃ tenebre diffugerẽt

C Interim aũt tã vehemẽtissimo dẽtiũ dolore torq̃ri cepit vt fere sic ip̃e ait ad credendũ opinionẽ cornelij ꝑhi ducerẽt. q̃ sũmũ bonũ aĩe in sapiẽtia. sũmũ ꝟo bonũ corꝑis i nullũ sentiẽdo dolorẽ posuerat. Tã vehemẽs aũt ille dolor fuit ꝙ etiã loq̃lã amisit Quocirca vt in lib. ꝯfes. refert. in tabul̃ cereis scripsit vt oẽs ꝓ eo orarẽt vt dolorem illũ dñs mitigaret. Ip̃e igit̃ cuz alijs genua flexit. ⁊ subito sanũ se sensit

Insinuauit g̃ ꝑ lr̃as sctõ viro ambrosio suũ votũ vt moneret qd sibi de libris sctis legẽdũ eẽt q̃ aptior fieret fidei xp̃iane. At ip̃e iussit Esaiã ꝓphaz. eo ꝙ euãgelij ⁊ vocatõis gentiũ p̃nunciator aptior videat̃. Cui⁹ pricipium cũ aug⁹ nõ intelligeret. totũ aliđ tale esse arbitrãs distulit vt illđ relegeret. cũ i scripturis sctis magis exercitatus esset. Aduenĩẽte ꝟo pascali tpe augustin⁹ cũ esset annoꝝ. xxx. cũ filio suo adeodato puero valde igenioso quem augustin⁹ in sua adolescẽtia dum adhuc gentil̃ ⁊ ꝑhs esset genuerat. necnõ et cũ alipio amico suo merit̃ mr̃is ⁊ p̃dicatõe ambrosij sacrũ baptisma suscepit. Tũc sicut fert̃ Amb. Te deum laudamus inq̃t. ⁊ Aug⁹ te dñm confitemur rñdit. Et sic tũc ip̃i duo hunc hymnũ alternatim cõposuerũt. ⁊ vsq̃ in finẽ decãtauerũt. Sicut etiã testat̃ honoꝛ⁹ in libro suo q̃ đr speculum ecclesie. In aliq̃bꝫ aũt libris antiq̃s titulus tal̃ p̃ponit̃. Canticũ ab ambrosio ⁊ augustino cõpilatũ. Protin⁹ aũt i fide catholica mirabil̃r ꝯfirmat̃. spem omnẽ quẽ habebat in secl̃o dereliq̃t. et scol̃q̃s regebat abrenũciauit. Quãta aũt dulcedine diuini amoris extũc frueret̃ ip̃e hoc in lib. ꝯfes. apit dicẽs. Sagittaueras tu cor meuz charitate tua ⁊ gestabã ꝟba tua trãsfixa i visce-

ribꝫ meis. ⁊ exempla ſuoꝝ tuoꝝ q̄s de
nigris lucidos ⁊ de mortuis viuos fe
ceras ꝯgesta in sinum cogitatōis mee
vrebāt ⁊ ꝯsumebant grauē torporē et
ascendēti a cōualle ploratōis et cātāti
canticū graduū dederas sagittas acu
tas ⁊ carbones vastatores: nec satia/
bar in illis diebꝫ dulcedie mirabili cō
siderare altitudinē diuini ꝯsilij: sup sa
lutē generꝭ hūani. Quātū fleui ī hym
nis ⁊ canticꝭ tuis. suaue sonātꝭ eccl'ie
vocibꝫ cōmotꝰ acriter voces ille influe
bāt auribꝫ meis: ⁊ eliq̄bat ꝟitas tua ī
cor meū. ⁊ currebant lachryme ⁊ bene
mihi erat cū eis. Tūc em̄ ī eccl'ia me/
diolanēsi hec cātica instituta sunt. Et
clamabā clamore alto cordis mei. O
in pace. O ī idip̄m. O q̄ dixit dormiā
⁊ req̄escā ⁊ somnū capiā. Tu es em̄ in
idip̄m q̄ nō mutarꝭ: ⁊ in te req̄es obli/
uiscēs laborū omniū. Legebā totum
psalmū illū et ardebā q̄ fuerā latrator
amarus ⁊ cecus aduersus lr̄as d̄ mel/
le celi melleas ⁊ de lumīe tuo lumino/
sas: ⁊ sup scp̄turas hmōi tabescebam
Xp̄e iesu adiutor meus q̄ꝫ suaue mihi
subito ē factū carere suauitatibꝫ nuga
rū meaꝝ ⁊ quas amitt'e metus fuerat
iam dimitt'e gaudiuꝫ erat. Eijciebas
em̄ eas a me vera tu ⁊ sūma suauitas.
Eijciebas ⁊ ītrabas: ꝓ eis om̄i volu/
ptate dulcior: sed nō carni ⁊ sanguini:
om̄i luce clarior sꝫ om̄i secreto īterior.
om̄i honore sublimior: sꝫ nō sublimi/
bus in se. D Post h̄ assūptꝭ Ne/
brodio ⁊ Enodio ⁊ matre ad affricaꝫ
remeabat. Sed cū essent apud hostia
tiberina pia mr̄ eius defūcta est. Post
cuius mortē reuersus ē augustinus ad
agros ꝓprios. vbi cū his q̄ sibi adhe/
rebāt ieiunijs ⁊ orōibꝫ deo vacabat. li
bros scribebat. et indoctos docebat.
Fama āt eius vbiq̄ diffūdebat. et in
om̄ibꝫ libris suis ⁊ actibꝫ admirabilis
habebat. Refugiebat āt ad aliquā ci/
uitatez accedere q̄ ep̄o careret: ne ip̄m
in p̄dicto officio impediri cōtingeret.
Eodē tp̄e apud yponē erat quidaꝫ
vir magnaꝝ opū. q̄ augustino misit ꝙ
si ad eū accederet: ⁊ ꝟbū ex ore suo au/
diret seculo renūciare posset. Qd̄ au/
gustinus vbi cōperit illuc ꝯcitus iuit.
Audiēs āt valerius yponēsis ep̄us fa
mā eius ip̄m plurimū renitentē in ec/
clesia sua p̄sbyteꝝ ordinauit. nōnullis
q̄dem lacrimas suas sup̄be interp̄tan
tibꝫ: ⁊ tāq̄ eū ꝯsolātibꝫ ⁊ dicētibꝫ. q̄ꝛ ⁊
locus p̄sbyterij licꝫ ip̄e maiori dignus
esset a ꝓpropinquaret tñ episcopatui.
Qui statim monasteriū clericoꝝ insti
tuit. ⁊ cepit viuere ſm regl'aꝫ a sanctꝭ
apl'is ꝯstitutā. De cuius monasterio
fere decē ep̄i sūt electi. Et q̄ꝛ p̄dictus
ep̄s erat grecus ⁊ minus in latina lin/
gua ⁊ lr̄is doctus: augustino ptātē tri
buit. vt ꝯ morē oriētalis eccl'ie corā se
in eccl'ia p̄dicaret. Vñ cum multi ep̄o
derogarēt ille de hoc nō curabat. dū/
modo ꝑ eū fieret qd̄ ꝑ se fieri nō vale/
bat. Eo tp̄e fortunatum p̄sbyteꝝ ma/
nicheū ⁊ alios hereticos p̄cipue reba/
ptizatores donatistas et manicheos
ꝯuicit abstulit ⁊ ꝯfutauit. Cepit autē
valerius formidare ne sibi augustinus
tolleret. ⁊ ab alia ciuitate ī ep̄m peteret
Nā sibi aliq̄n ablatus fuisset nisi euꝫ
ad locū secretū trāsmittere curasset. ita
vt inuenire mīme potuissꝫ. Impetra/
uit igit' ab archiep̄o carthaginensi vt
ip̄e cederet ⁊ augustinū yponēsi eccl'ie
in ep̄m ꝓmoueret. Sꝫ cū hoc augusti
nus om̄imode recusaret: cōpulsus tñ
⁊ coactus succubuit: ⁊ ep̄atus curā su
scepit. Quod in se fieri nō debuisse vt
suo viuēte ep̄o ordīaret. postea ⁊ dixit
⁊ scp̄sit. ꝓpt' ꝯsilij vl'is ꝓhibitōeꝫ quā
postmodū ordinatus didicit. Nec qd̄
sibi factū esse doluit alijs fieri voluit.
Vñ etiā sategit vt in ꝯcilijs ep̄oꝝ con
stitueret vt oīa statuta patrū ordinan
dis deberēt ab ordinatoribꝫ intimari
Ip̄e aūt de se dixisse postmodū legit'.
In nulla re mihi dñm sentio sic iratū
sic in hoc ꝙ cū nō essem dignus poni
ad remum posuit me ad amplustre in
apice regimīs eccl'ie. Vestimēta eius

z calciamta z ornamta alia nec nitida nimiū. nec abiecta plurimū. Sz ex moderato z cōpetēti hitu erāt. Ipe em de se dixisse legit. Fateor de pciosa veste erubesco. z iō cū dat mihi vēdo eā. vt qz vestz nō pt eē cōis pciū sit cōmune. Mensa frugali z parca sp vsus est. et int olera z legumia ppt ifirmos et hospites plerūqz carnes hēbat. In ipa āt mēsa magz lectōnez vl disputatōez qz epulatōez diligebat. z ꝯ pestē detractionis i ea sic scptū hēbat. Quisqs amat dictz absentū rodere vitā. Hāc mēsaz idignā nouerit esse sibi. Nā z aliqn cū qdā sibi familiarissimi coepi ad detractionē liguā laxasset. adeo dure eos redarguit vt diceret q nisi desisterēt aut vsus ipos deleret. aut a mēsa rcederet. Quadā vice cū qsdā suos familiares ad prādiū iuitasset. vn illoz curiosior ceterz. coqnā igressus ē. cūqz oia frigida reppissz. fuerz ad augustinū introgauit qd ciboz ipe prāsur pr familias pparasset. Cui aug. Nequaqz talium epulaz curiosus rndit. Et ego vobiscū nescio. E Tria a btō ambrosio se didicisse ait. Primū ē q vxorē cuiqz nūqz petet. Scdm q militare volentē ad h nō cōmēdaret. Tertiū q ad cōuiuia iuitat nō iret. Causa pmi ē. ne illi int se nō ꝯueniāt z sibi maledicāt. Causa scdi ē. ne militātes calūniā exerceāt z i eū alij culpā refundāt. Causa tertij est ne forte tēperātie modū pdat. Tāte āt puritatz z hūilitatz fuit vt ipa etiaz minima pctā q apd nos nlla vl minima reputāt. i lib. ꝯfes. ꝯfiteat z de his corā deo hūilit se accuset. Nā ibidem accusat se de eo q cū puer essz ludebat ad pilā dū ad scolas ire deberet. Itez de eo q nolebat legere vl addiscere nisi a parētib vl mgro vrgeret. Itez de eo q fabulas poetaz sic fabulā Enee cū adhuc essz puer libēt legebat et didonē mortuā ppt amorē plorabat. Itē de h q de cellario parentū vl mēsa aliquid furabat. vt puerz ludētib daret. Itē de eo q in ludo pueroz fraudulētas victorias exercebat. Item de eo q pira d qdā arbore vicina vinee sue cū adhuc essz ānoz sedecim furatus fuit.

In eodez qz libro accusat se de ipsa modica delectatōe quā aliqn in comedēdo sentiebat dicēs Sic me docuisti vt quēadmodū medicamta sic alimta sūptur accedā. Sz dū ad qetē satietatis ex indigētie molestia trāseo. in ipo trāsitu insidiabat mihi laque ꝯcupie ipe em trāsit voluptas ē. z nō ē ali q trāseat. q transire cogit necessitas. Et cū sal sit causa edēdi z bibēdi adiūgit se tāqz pedisseq piculosa iocūditas et plerūqz pire conat vt ei cā fiat qd salutz cā me facere vl dico vl volo. Ebrietas lōge ē a me. misereberz ne appropiqt mihi. Crapula āt nōnūqz subrepit suo tuo. misereberz vt longe fiat a me. Et qs ē dne q nō aliqn rapiat aliquā tulū extra metas necessitatz. Quisqs ille ē magn pfecto ē. Magnificet nomē tuū. Ego nō sū. q hō peccator sum. Habebat etiaz se suspectū de olfactu dicēs. De illecebra odoz nō satago nimis. cū absūt nō reqro. cū assūt nō respuo. Parat etiā eis sp carere ita mihi videor z forsitan fallor. Nemo ei secur esse debet in ista vita q tota tēptatio noiat. Vn q fieri potuit ex deteriori melior. non fiat ex meliori deterior. Itez d auditu ꝯfitet dicēs Voluptates auriū tenaci me iplicauerāt z subiugauerāt. sz resoluisti et liberasti me. Cū mihi accidit vt me āpli cātus qz res q canit moueat. penalit me peccare ꝯfiteor. z tūc mallē nō audire cātantē. Accusat etiam se de visu. sic de eo q aliqn nimis libēter vidit canē currētē z de eo q p agrū casu trāsiēs venatōez libēter pspexit. z d eo q domi existens araneas muscas suis retib capientes nimis attēte ꝯspexit. Ideo aūt de his corā dno ꝯfitet vt ibidē dicit. qz aliqn hec a bonis meditationib auertūt et orōes iterrūpūt. Accusat etiā se de appetitu laudis z motu inanis glie dicens. Qui laudari ab hoib vult vitu-

perãte te. nõ defendet ab homib⁹ iudi
cante te. nec eripiet dãnãte te. Laudat
hõ ꝓpt aliqd donũ qd dedisti ei. et tñ
pl⁹ gaudet se laudari q̃ donũ. Tẽpta
mur his temptatõib⁹ q̃tidie sine cessa
tiõe q̃tidiana forna x nr̃a ẽ hũana lin/
gua. Uerũtamẽ nollez vt vel augeret
mihi gaudiũ cuiuslibet boni mei suf/
fragatio oris alieni. Sz auget fateor
nõ solũ sz vitupatio minuit. Cõtristor
ãt aliqñ laudib⁹ meis cũ ea laudãt in
me ĩ q̃b⁹ mihi ipe displiceo vl etiã bõa
minora vl leuia plurz existimãt q̃ exi/
stimãda sũt. F Hereticos vir iste
sctũs validissime ꝯfutabat. ita vt ipsi
int se publice p̃dicarẽt pctm̃ nõ eẽ int/
ficere augustinũ. quẽ tãq̃ lupũ occidẽ
dũ dicebãt. z occisorib⁹ oĩa sua pctã a
deo dimittẽda asserebãt. Multas ab
eis ĩsidias ꝑtulit. ita vt sibi aliq̃ ꝑgẽti
ĩ via insidias ponerẽt. sz dei ꝓuidẽtia
itinerz errore seducũt vt inuenire eum
non possent. Cõpauperz sp memor
erat. eisq̃ ex his q̃ hr̃e poterat liberali
ter exhibebat. Nã z d vasis dñicz ꝓpt
pauꝑes z captiuos aliqñ iubebat frã
gi z ꝯflari z indigẽtib⁹ dispẽsari. Do/
mũ vl agr̃ siue villã nũq̃ emere volu/
it. Multas etiã hereditates sibi dimis
sas respuit eo q̃ mortuoꝝ filijs vl ꝓpi/
q̃s potius ipa deberi dicebat. In his
q̃z q̃ in eccl̃ia possidebat intẽt⁹ amore
vl implicat⁹ nõ erat. sz die ac nocte de
scp̃turz z reb⁹ diuis cogitabat. Fabri/
caꝝ q̃z nouaꝝ nũq̃ studiũ habuit. de/
uitãs ĩ eis implicatõez sui animi quẽ
sp liberz hr̃e volebat ab om̃i molestia
corꝑali vt libere vacare posset cõtinue
meditationi z assidue lectioni. Nõ tñ
illa edificare volẽtes prohibebat nisi
forte ĩmoderate fieri ꝯspexisset. Lau/
dabat q̃z plurimũ illos q̃b⁹ moriendi
desideriũ inerat. z sup h̃ triũ epoꝝ exẽ
pla sepius recitabat. Ambrosius em̃
cũ in extremis essz z rogaret vt ꝓlõga
tionẽ vite sibi p̃cib⁹ obtineret respõdit
Nõ sic vixi vt me pudeat int vos viue
re. nec mori timeo qm̃ bonũ habem⁹
dñm Qd respõsum augustin⁹ mirabi
liter extollebat. addebat q̃z d alio epo
cui dũ diceret eũ eccl̃ie multũ necessa/
riũ fore. z q̃ ideo adhuc eũ dñs libera
ret ait. Si nũq̃: bene: si aliqñ: quare
non modo. De alio q̃z epo aiebat ci/
prianuz referre q̃ cũ infirmitate graui
laboraret adhuc sibi sanitatez restitui
exorabat. Qui iuuenis speciosus appa
rẽs cũ indigtiõe ĩfremuit z ait Pati ti
metz. exire nõ vultz. qd faciam vobis.
Femiaꝝ nullã vnq̃. nec etiã germa
nã. sororez. aut fratris sui filias. q̃ deo
pariter ꝑuiebant secũ habitare permi
sit. Dicebat em̃ q̃ z si de sorore vel ne/
potib⁹ nll̃a mali possz oriri suspitio. tñ
qꝛ tales ꝑsone sine alijs sibi necessarijs
esse nõ possent. z ad eas etiã alie aduẽ
tarent ex illis possent infirmiores aut
hũanis tẽptatõib⁹ cõmoueri. aut certe
malis hominũ suspitõib⁹ ĩfamari Nũ
q̃ cũ muliere sol⁹ loq̃ volebat nisi secre
tũ aliqd interessz. Cõsanguineis sic
bñ fec nõ vt diuitias haberent. sed vt
aut nõ aut minus egerẽt. Raro ꝓ aliq̃
aut lr̃is aut ꝟbis intercedere volebat
recolẽs q̃ndaz philosophũ ꝯtẽplatiõe
fame amicz nõ mlta p̃stitisse. Et sepe
dicebat. plerũq̃ potestas q̃ petit p̃mit
Cũ aũt id faciebat sic stilũ tẽperabat
vt onerosus nõ essz. sz meret vrbanita
te dictaminis exaudiri. G Uole/
bat potius int ignotos q̃ int amicos
causas audire dicẽs. qꝛ int illos pote/
rat libere iniquũ cognoscere. z vnũ ex
his amicũ esse factur⁹ ꝓ q̃ scz iusticia
mediante sniam daret. Ex amicis ꝟo
esset vnũ ꝑditurus. scz ꝯtra quẽ ꝓfer/
ret sniam. A multis ecclesijs inuitaba
tur. z ibi ꝟbum dñi p̃dicabat. et mul/
tos ab errore ꝯuertebat. Aliquando
a ꝓposito digressionẽ facere consueue/
rat in predicatione. z tunc dicebat de
um hoc ad ꝓfectum salutis alicui⁹ or
dinasse. sic in q̃dam manicheoꝝ nego
ciatore patuit q̃ ĩ p̃dicatõe q̃dã augu/
stini vbi ipe digressionẽ faciẽs ꝯ hunc
errorem predicauerat conuersus fuit.

Eo tpe dum gothi romã cepissent ydolatre z infideles xpianis plurimũ insultabant. Propt qõ augustinus librũ de ciuitate dei ꝓposuit. i q̃ iustos in hac vita debere ꝑmitipios ãt florere ostẽdit. Vbi de duplici ciuitate .scz hierusalẽ z babilone z eaꝝ regib⁹ agit q; rex hierusalẽ xp̃s: rex babilõis diabolus Quas duas ciuitates vt ibidẽ dicit duo amores sibi fabricãt .q; ciuitatẽ diaboli ꝓstruit amor sui crescens vsq; ad ꝓtẽptũ dei .ciuitatẽ dei amor dei crescens vsq; ad ꝓtẽptũ sui. In dieb⁹ aũt eius ãno scz dñi quadringẽtesimo quadragesimo vuandali totaz affrice puinciã occupauerũt vastantes oia: nec parcẽtes sexui ordini vel etati Post hoc ãt ad yponẽsez ciuitatẽ puenerũt. z ipaz manu valida obsederũt Sub hac tribulatõe augustinus ꝑ ceterȝ sue senectutis amarissimã z lugubrẽ duxit vitã. Fuerũtq; sibi lachrime eius panes die ac nocte. cum alios videret occisos. alios effugatos. ecclias sacerdotib⁹ viduatas ciuitates cũ acolis dissipatas. Inꝛ tot tñ mala cuiusdã sapiẽtȝ snia se ꝓsolabat dicentis Nõ erit magnus magnũ putãs q; caduũt ligna vl lapides z moriũt mortales. Conuocatȝ aũt frib⁹ dixit eis. Ecce rogaui dñm vt aut nos ab his ꝑiculis eruat. aut patientiã tribuat. aut me ꝺ hac vita suscipiat. ne tot calamitates videre cõpellar. Et ecce tertiũ qõ petiuit obtinuit. z tertiodecio obsidionis mense febrib⁹ laborãs lecto decubuit. Intelligẽs ãt dissolutõez sui corpis iminere septẽ psalmos penitẽtiales sibi scribi fecit. ipsoq; in loco ꝺ parietẽ positos lecto decubãs legebat. z vberrim ac iugiter lacrimas fundebat. Et vt deo vacaret liberius z eius intẽtio a nullo ꝑpediri posset añ decẽ dies sui exitus nullũ ad se igredi ꝑcepit. nisi cũ medicus ingrederet vel cũ sibi refectio portaret. Quidã aũt eger ad eũ venit. z vt sibi manũ ꝑponeret z ab infirmitate curaret ipm istãter rogauit Cui augustinus rñdit. Quid est h̃ fili qõ loquerȝ. Putas q; si tale q̃d facere possem. mihi hoc ipm nõ ꝓferrẽ. Ille ãt instabat asserẽs sibi in visione ꝑceptũ esse vt ad eũ accederet z sanitatez reciperet Videẽs aũt fidẽ eius. p ipo oravit z sanitatẽ recepit. Energuminos multos curauit: z pluza alia miracula fecit. In libro viceſimo secũdo ꝺ ciuitate dei duo miracla de se tanq̃ de q̃dã alio refert dicẽs. yponẽsez q̃ndaz ꝯginẽ scio. q̃ cũ se oleo ungi fecisset. z p il la oras ꝑsbyter lachrymas suas instillauerat mox a demone fuisse sanatam Jn eodẽ etiã libro sic ait. Scio etiam ep̃m semel. p adolescẽte quẽ non vidit orasse. illumq; ilico demonio caruisse. Nullũ ãt dubiũ videt q̃n de se loquat ſz bũlitatȝ causa seip̃m noluit notare Jn eodẽ q̃z libro ꝺ ciuitate dei sic ait. q; cũ q̃dam infirm⁹ incidi deberet. z ꝺ eius morte ob incisionẽ plurimũ timeret. z infirm⁹ multȝ lachrymis deũ exorauerat. cũ eo z p eo augustin⁹ orauit. z sine incisiõe aliq̃ integrã sanitatẽ recepit. Deniq; dissolutõne corpis appropinquante hoc memoriale docuit. nullũ videlicz hoiez q̃ntũcũq; excellẽtis meriti sine confessiõe z eucharistia debere trãsire. Ad extremã aũt horaz veniẽs mẽbris oib⁹ sui corpis incolumis integro aspectu atq; auditu ãno etatȝ sue. lxxvij. epat⁹ po sui. xl. corã populo frib⁹ z oratib⁹ migauit ad dñm. Testamẽtũ nullũ fecit. q; vñ faceret pauper xp̃i nõ habuit. Floruit circa ãnos dñi. cccc. Jtaq; augustinus sapiẽtie lumẽ ꝑfulgidũ ꝓpugnaculũ veritatȝ z fidei munimẽtũ. oẽs eccle doctores tã ingenio q̃ scia vicit. incõparabiliter floreẽs tã exẽplis ꝙ tutũ q̃ affluẽtia doctrinaꝝ. Vñ z btus remigius hieronymũ z q̃sdã alios doctores cõmemoras sic ꝯcludit. Hos oẽs doctores augustinus ingenio et scia sua vicit. Nã licet hieronym⁹. vi. milia volumia origenis se legisse fateat. iste tñ tanta sẽpsit vt nõ solũ dieb⁹ ac noctib⁹

scribere libros ei⁹ q̄s nō possit sz nec legere q̄dē occurrat. Volusianus āt cui augustin⁹ epl'az scp̄sit sic d̄ eo dic̄. Legi dei deest q̄cq̄d aug. ꝯtigerit ig̃rare. Hieronim⁹ q̄z i q̄dā epl'a scribēs augustino ait. Duob⁹ libell' tuis erudi/tissimis z om̄i eloq̄ntie splēdore fulgētib⁹ rn̄dere n̄ potui. certe q̄cq̄d dici potuit z assumi igenio z d̄ scp̄turaꝝ hauriri fōtib⁹ a te positū atq̄ disertū ē. Sz q̄so reuerentiā tuā parūꝑ patiaris me tuū laudare igeniū. Hrero. etiā i li. d̄ xij. doctorib⁹ sic d̄ eo scribit. Aug⁹ eps volās ꝑ mōtiū cacumīa q̄si aq̄la. z ea q̄ sūt i mōtiū radicib⁹ n̄ ꝯsiderās mlta celoꝝ spacia terraꝝq̄ sit⁹ z aq̄ꝝ circulū claro ſmōe ꝓnūciat. Deniq̄ i q̄nta eū reuerētia z dilectōe hieronimus habuit patet i epl'is q̄s eidē misit In q̄ꝝ vna sic dic̄. Dn̄o sctō ac btissimo pape augustino hieronim⁹. Om̄i quidē tpe btitudinē tuam eo q̄ decet honore venerat⁹ sū z habitātē i te dilexi dn̄m saluatorem. Sz nūc si fieri p̄t cumulo aliq̄d addim⁹ z plēa ꝯplem⁹. vt absq̄ nois tui mētōe ne vnā horā q̄dē p̄terire patiamur. Idē i alia epl'a ad eūdē. Absit āt vt q̄cq̄ d̄ libris btitudis tue attigere audeā. suffic̄ em̄ mihi mea ꝓbare z aliēa nō rape. Gre. q̄z i epl'a ad innocentiū africe p̄fectū d̄ ei⁹ libris sic ait. q̄ expositōez scti iob vob trāsmitti voluist⁹ vr̄o studio ꝯgaudē⁹. Sz si delicioso cupit⁹ pabulo saginari. bti aug. ꝯpatriote vr̄i opuscula legite z ad cōparatōez illi⁹ similaginis nr̄m furfurē nō q̄ret⁹. Idē q̄z i r̄gistro sic ait. Legit̄ q̄ btūs augustinus nec cuz sorore sua habitare ꝯsensit dicēs. Que cū sorore mea sunt: sorores mee nō sunt. Docti g̃ viri cautela: mag̃ nob dz eē istructio In p̄fatōe q̄z ābrosiana sic legit̄. Magnificentiā tuā i mortificatōe augustini adoram⁹: tua i oib⁹ opante virtute. vt null' ꝓmissis blādimētoꝝ fallaciuz vir tuo ignitus spū vinceret̄. q̄ eū ita om̄i genere pietat⁹ imbueras vt ipe tibi ara z sacrificiū z sacerdos ess⁹ z tēplū. Btūs igit̄ prosper in tertio libro de vita ꝯtēplatiua sic d̄ eo dic̄. Sctūs augustin⁹ eps acer ingenio. suauis eloquio secular⁹ litterature ꝑitus. in ecclesiastic⁹ laborib⁹ operosus. in q̄tidiāis disputatōib⁹ clarus. in om̄i sua actiōe cōpositus. in q̄stiōib⁹ soluēdis acutus in ꝯuincēdis hereticis circūspectus. ī expositōe fidei nr̄e catholicus. i explanādis scp̄tur⁹ canonic⁹ caut⁹ Bernardus q̄z sic de eo scribit. Augustinus h̄ est validissimus malleus hereticorū.

K Post h̄ aūt cū barbara gens terrā illā occupasset z sancta loca prophanaret. fideles corpus augustini ceperūt z ip̄m in sardiniā transtulerunt Trāsact⁹ aūt ab eius obitu annis ducentis octuagīta circa annos dn̄i. dcc. xviij. liprandus deuotus lōgobardorū rex audiēs sardiniā a saracenis depopulatā. solennes illuc nūcios misit vt doctoris scti reliq̄as papiā deferrēt Qui magno p̄cio dato corpus scti augustini tulerūt z ip̄m vsq̄ ianuam deportauer̄t. Qd̄ deuot⁹ rex audiēs vsq̄ ad p̄dictaz ciuitatē cū magno gaudio eidē obuiauit z reuerenter excepit Cū aūt mane vellēt corp⁹ deducere. nullo modo d̄ loco moueri potuit donec rex votū emisit q̄ si se inde duci ꝑmitteret ibidē i suo noie eccl'iaz fabricaret. Cū aūt votū fecisz statim sine difficultate inde deductū ē. Rex aūt qd̄ vouerat ipleuit. z ibidē in honorē scti augustini eccl'iaz ꝯstruxit. Idē miraculum die seq̄nti in q̄dam villa ep̄at⁹ terdonēsis q̄ d̄r casselle ꝯtigit z eodem mō ibidem in honore scti augustini eccl'iam fabricauit. Insuꝑ villā ip̄az cū omnibus suis appenditijs ꝯcessit ſuientib⁹ eccl'ie scti augustini ꝑpetuo possidēdā Quia v̄o rex viderat sctō cōplacere vt in suo noie eccl'ia fieret vbicūq̄ mālisset. z timēs ne in alio loco q̄ vbi desideraret locū sibi eligeret. in omni loco vbi de nocte cū corpe hospitabat̄ i honore ip̄i⁹ eccl'iaz ꝯstruebat. Sicq̄ cuz magno gaudio papiā deducit̄ z in ec/

clesia scti petri q̃ celũ aureũ d̃r honori
fice collocatur. Molẽdinari⁹ q̃dam
in btm̃ augustinũ specialẽ deuotiõem
habẽs cum q̃ndam infirmitatez q̃ d̃r
flegma salsũ in tibia pateret. btm̃ au/
gustinũ deuote in sui adiutoriũ inuo/
cabat. Cui ꝑ visum sctũs augustinus
apparuit ⁊ tibiã manu palpãs ĩtegre
restituit sanitati. Qui excitat⁹ se libe/
ratũ inuenit. ⁊ deo ⁊ beato augustino
gr̃as reddidit. Quidã puer cum vi
cio lapidis p̃meret ⁊ de ꝯsilio medico/
rũ incidi deberet. mater pueri mortꝫ si
bi timẽs ꝑiculũ btm̃ augustinũ deuo/
te ĩ sui filij subsidiũ inuocauit. Stati/
q̃ fusa orõe puer lapidẽ cũ vrina emi/
sit ⁊ plenã sanitatẽ recepit. L In
monasterio qd̃ elemosyna d̃r mõach⁹
q̃dam in vigilia scti augustini raptus
in spũ vidit nubẽ splẽdidã celitus ela/
psam. ⁊ sup nubẽ augustinũ sedentez
pontificalib⁹ insignitũ. cuius oculi q̃si
duo solis radij totã illã eccl̃iaz illumi/
nabãt. ⁊ odor inde nimius exalabat.
Sctũs q̃z bernardus dũ q̃dã vice in
matutinis existens aliq̃ntulũ obdor/
misset. ⁊ de q̃dã tractatu augustini le/
ctiões legerẽt. vidit q̃ndã pulcerrimũ
iuuenẽ ibi stantẽ. de cuius ore tantus
inundantiũ aq̃ꝝ ĩpetus exibat. q̃ totã
illã eccl̃iaz videret replere. Qui augu
stinũ adesse nõ dubitauit. q̃ fonte do/
ctrine totã eccl̃iam irrigauit. Qui/
dã sctm̃ augustinũ valde diligẽs. mo/
nacho custodi corꝑis scti augustini pe
cuniã magnã dedit vt sibi scti augusti
ni digitũ vnũ daret. Sed ille accepta
pecunia digitũ cuiusdã mortui sericis
iuolutũ sibi tribuit: simulãs eẽ digitũ
scti augustini. Quẽ ille r̃uerẽter accipi
ens semꝑ deuotissime adorabat. ⁊ ori
oculisq̃ a ꝓponẽs crebro pectori astrin
gebat. cuius fidez deus intuẽs. digito
illo ꝓiecto vnum digitũ scti augustini
tam mirabiliter q̃ misericorditer sibi
dedit. Qui cũ repatriasset ⁊ mlta sibi
miracl̃a fierẽt famavsq̃ papiã delata
est. Sz cũ p̃dictus mõachus assereret
q̃ cuiusdã mortui digit⁹ ille esset sepul
chꝝ aperuerũt ⁊ vnũ deesse de ei⁹ digi
tis inuenerẽt. Vnde abbas re cognita
monachũ ab officio deposuit ⁊ dire af
flixit. Apud burgundiã ĩ monaste/
rio quod d̃r fontanetũ. erat q̃daz mo/
nachus hugo noĩe sctõ augustino val/
de deuot⁹. q̃ in eius scp̃tꝫ miro deside/
rio pascebat. quẽ etiã crebra supplica/
tione rogauerat vt ip̃m ex hac luce mi
grare nõ sineret nisi ĩ die sue sacratissi/
me solẽnitatꝫ. Ipe igit. xv. die añ festũ
eiusdẽ sic cepit duris febrib⁹ estuare vt
in vigilia ip̃i⁹ sup humũ tãq̃ moriẽs
poneret. Et ecce plures decori ac ful/
gentes viri amicti albis eccl̃iam dicti
mõasterij ꝓcessionaliter intrauerẽt. q̃s
seq̃bat q̃dã reuerẽdus põtificalib⁹ in/
signitus. Quidaz ãt mõach⁹ in eccl̃ia
ꝯsistens hoc videns obstupuit. ⁊ q̃ nã
essent vl̃ q̃ ꝑgerẽt inq̃siuit. Cui vnus
eoꝝ dixit q̃ sctũs augustinus esset cũ
suis canonicꝫ. q̃ ad deuotũ suũ morien
tẽ ꝑgeret vt eius aĩaz ad regnũ glorie
deportaret. Post hoc illa reuerenda ꝓ
cessio ad infirmariã ingredit. Vbi cũ
aliq̃diu mansissz sancta illa aĩa a car/
ne soluta est. quã dulcꝫ amic⁹ ⁊ ab ho/
stiũ insidijs securaz reddidit. ⁊ ad celi
gaudia introduxit. Legit q̃z q̃ duz
adhuc augustinus in carne viueret et
q̃daz relegeret ante se transire vidit de
monem libꝝ humerꝫ baiulantẽ. Qui
ab eo ꝓtinus adiurat. vt q̃ ibi scp̃ta la
teãt sibi pandat. Qui pctã hoĩm ibi/
dem esse asserit scp̃ta. q̃ vndecũq̃ col/
legit ⁊ in eo reposuit. Moxq̃ ei prece/
pit vt si aliq̃d suoꝝ pctõꝝ ibi scp̃tum
retineret sibi legendũ ꝯtinuo manife/
stet. Ostenso aũt loco nihil augustin⁹
ibi scp̃tum repperit nisi q̃ q̃dam vice
cõpletoriũ ex obliuione dimisit. Preci
piensq̃ diabolo vt suũ p̃stolaret aduẽ
tum: ecclesiã est ingressus ⁊ cõpletoriũ
deuote dixit. ⁊ solitas orões complete
ꝑegit. Reuersusq̃ dixit ei vt p̃dictũ lo
cum sibi ostenderet iteꝝ relegendum.
Qui dum crebro reuolueret ⁊ tandez

locū vacuū repisset. irat⁹ dixit. Turpi ter me decepisti. penitet me q̄ libz̄um meū tibi ostēdi: qz pctm̄ tuū oz̄ationū tuaz̄ ꝓtute delesti. Et his dictis cōfu/ sus euanuit. ¶ Cū q̄dā mulier a q̄busdā maliciosis iniuriā pateret: il la ad btm̄ augustinū accessit vt super hoc eius ꝓsiliū iplozaret. Que cū ipsum studentē inuenisset z eū reuerēter salu/ tasset, ille nec ad eam respexit. nec q̄cq̄ sibi rn̄dit. Cogitans illa ne forte ob nimiā sctitatem in faciez mulierz̄ nol/ let intendere ꝓpius accessit z negoci/ um diligēter exposuit. Sed ille nec se ad eā conuertit. nec rn̄sum aliq̄d sibi de dit. Ideoq̄z illa cū tristicia magna re/ cessit. Altera āt die cū augustin⁹ missā celebraret z dicta mulier interesset: p⁹ eleuatiōez corpis rapta in spū vidit se positā añ tribunal sctissime trinitatis Vbi vidit augustinuz facie inclinata de trinitatz̄ glia attētissime z sublimis sime disputantē. Factaq̄z ē vox ad eaz dicēs. Cū ad augustinū iuisti: ille sic ō trinitatz̄ glia attētissime disputabat z lō q̄ ibi fuerz̄ penit⁹ nō aduertit. Sed ad eū secure redeas qz z eū clementez inuenies z cōsiliū salubze repies. Ō cū fecisset augustin⁹ benigne eā audi/ uit z ꝓsiliū salubze donauit ¶ Ferk q̄z q̄ dū q̄dā vir sctus in spū rapt⁹ sctos i glia ꝓspexisset, z btm̄ augustinū mīme vidisset, quendam de sctis vbi nam au gustinus esset q̄rebat⁹ est. Qui rn̄dit. Augustinus residet in excellis. vbi di/ sputat de glia excellētissime trinitatis ¶ Cū q̄dam papienses a marchione malaspine in carcere detinerēt. ab eis dis pot⁹ penitus est interdict⁹ vt possz ab eis mag̃ pecunia extorqueri. Vnd̄ plerīq̄z iam ipm̄ exalabāt. q̄dam vero vrinā bibebāt. Ar q̄dam iuuenis int eos q̄ in btm̄ augustinū magnā deuo tionē habebat ipm̄ in sui adiutoziū inuocauit. Tūc circa noctz̄ mediū san ctus augustin⁹ p̄dicto adolescēti appa ruit: z q̄si manū a⁹ dexterā apprehen/ dēs vsq̄ ad flumē graueloni ipm̄ de/ duxit ibiq̄z cū folio vitz̄ in aq̄ madefa/ cto sic ei⁹ linguā refrigerauit vt q̄ iam vrinā bibere cupierat ō potu nectaris nō curaret. ¶ Prepositꝰ cuiusdā eccl̄ie in btm̄ augustinū magnā deuotōz ha bēs. cū p tres ānos gue infirmitatē in currisset ita vt ō lecto surgere ñ valeret. aduenīēte solēnitate sctī augustini cū iam i vigilia ad vesꝑas pulsaret: ad ro gandū sctm̄ augustinū tota deuotōne se ꝓtulit ¶ Qui i albis sctūs augustinus apparēs eidē ter citato ꝓpio noie dixit Ecce assū toties a te iuocat⁹: surge ci/ to z celebza mihi officiū vesꝑtinū Qui sanꝰ surgēs cūctz̄ stupētib⁹ eccl̄iam in/ trauit z officiū deuote pegit. ¶ Cum cuidā pastori seuū vlc⁹ int̄ scapulas oz tū eēt adeo mozb⁹ inualuit vt iā totz̄ vi/ rib⁹ eēt destitut⁹. q̄ dū ad sctm̄ augusti nū p̄ces emitteret: eidē augustin⁹ i visu apparuit: z sup locū ifirmū manū ap ponēs ꝓfecte eū sanauit. Idē q̄z vir p cedēte tpe oculoz lumie ē ꝓuat⁹. q̄ cuz sctm̄ augustinū sedule iuocaret: q̄daz die circa meridiē eidē apparuit z ocl̄os maib⁹ suis tergēs p̄stinā sibi sanitatē restituit. ¶ Circa ānū dn̄i. mcccxj. viri q̄dā gu̇e infirmi nūero pl⁹ q̄z .xl. de germania z gallia romā ibāt ad li/ mina apl̄oz visitāda. q̄z q̄dā scamnis in tra curui se vehēres. alij cū bacul⁹ se sustētātes. alij ꝑuari oculis post alios se trahentes: alij ꝑctas man⁹ z pedes habētes pgebāt. Qui mōtes trāseun tes ad locū q̄ ōr carbonaria q̄uenerūt. Cū āt pene ad locū q̄ cana ōr aduenis/ sent q̄ trib⁹ milib⁹ a papia distat sctūs augustin⁹ pōtificalib⁹ indut⁹ de q̄daz ecclia i honoze sctoz cosme z damiani ꝓstructa eries eisdē apparuit cosq̄z sa/ lutās q̄ tēderēt req̄siuit. Qui cū ei q̄ tē derēt rn̄dissent adiecit. Ite papiā z de cenobio sctī petri q̄d oz celū aureū in/ terrogate. et ibi miscōiam habebitis quā optatis. Qui cum eum de nomi ne suo interrogāssent ait. Ego sū Au/ gustinus quondam ypponēsis ciuita tis episcop⁹. Statimq̄z ab oculis eoz

euanuit. Illi ãt papiã pgẽtes cum ad dictũ monasteriũ ꝑuenissent. ⁊ ibi corpus scti augustini reqescere didicissẽt. ceperẽt oẽs voces leuare ac vnanimit ꝯclamare. Sctẽ augustie adiuua nos Ad q̃ꝝ clamores ciues ⁊ mõachi excitati ad tã grande spectaculũ ꝯfluebãt Et ecce ex neruoꝝ distensione sanguis mult⁹ cepit effluere ita vt ab introitu cenobij vsq̃ ad tũbã scti augustini tota t̃ra sãguie videret respsa. Cũ ãt ad sepulchꝝ scti augustini venissent oẽs sanitati sũt itegre r̃stituti ac si nll̃a i eorũ corpib⁹ lesio extitissz. Cepit extunc fama scti augustini crebrescere ⁊ mlti/tudo lãguẽtiũ ad ei⁹ tumulũ aduẽtare Qui oẽs sanitatꝫ bñficia reportãtes: sue salutꝫ pignora relinq̃bãt. Factũq̃ ẽ vt tãta p̃dictoꝝ pignoꝝ fuerit mlti/tudo vt inde totũ oratoriũ scti augustini ⁊ portic⁹ plẽa eẽnt. ita vt eũdi et redeũdi ipedimẽtũ ñ modicũ generaret Quaꝓpter mõachi nccitate ꝯpulsi ea inde remoueri fecerẽt. Notãdũ q̃ cũ tria sint q̃ a mũdãis hoib⁹ aꝓpetũt scz diuitie. delicie. ⁊ honores. vir iste sctũs tãte pfectõis extitit q̃ ipe diuitias cõtẽpsit. honores respuit. voluptates abhorruit. Qd̃ ei diuitias ꝯtẽpserit ipe testat̃ i lib. soliloquioꝝ. vbi rõ interrogat eũ dicẽs. Diuitias nullas cupis. Et rñdet aug⁹. Hoc q̃dem nec nũc p̃mũ Nã cũ trigita ãnos agã q̃tuordecĩ fere ãni sũt ex q̃ ista cupere destiti. nec aliud i his p̃ter necessariũ victũ cogitaui. Prorsus vn⁹ ciceronis liber mihi facile ꝑsuasit nll̃o mõ aꝓpetẽdas eẽ diuitias. q̃ aũt honores respuerit i eodẽ libro testat̃. vbi rõ eũ int̃rogat dicens. Quid honores. Et rñdit aug⁹. Fateor eos mõ ac pene his dieb⁹ cupe desti ti. Voluptates q̃z ⁊ delitias cõtẽpsit. ⁊ q̃ntũ ad ꝯcubitũ ⁊ q̃ntũ ad gustum Quãtũ ad p̃mũ int̃rogat eũ rõ dicẽs i eodẽ libro. Quid vxor. Nõne te delectat pulcra. pudica. morigerata. diues p̃sertim si cert⁹ sis nihil ex ea te molestie esse passuꝝ. Et rñdet aug⁹ dicens. Quantũlibet velis eã depingere atq̃ cumulare bonis oib⁹ nil mihi tã fugiẽdũ eẽ q̃ ꝯcubitũ decreui. Cui rõ. Non g̃ q̃ro q̃d decreuerꝫ sz vtꝝ ad h̃ allicerꝫ Et rñdet aug⁹. Prorsus nihil i hmõi q̃ro: nihil desidero etiã cũ onere horrore ⁊ aspnatiõe talia recordor. Quãtuz ad scd̃m int̃rogat eũ rõ dicẽs. Quid d̃ cibis. Et rñdet aug⁹. Siue de cibo et potu siue d̃ balneis ceteraq̃ corpis voluptate nihil int̃roges tantũ ab ea peto q̃ntũ i valitudis opẽ ꝯferri potest.

Legenda. cxx. A

De decollatõe scti Iohis batiste.

Decollatio sancti iohãnis baptiste q̃tuor de causis istituta fuisse videt̃ sic in libro mitrali de officio inuenit̃. Primo ꝓpt̃ ei⁹ decollatõez. Scd̃o ꝓpt̃ ossiũ ipsius ꝯcrematiõez ⁊ collectõez. Tertio ꝓpt̃ capitꝫ ipi⁹ inuentõez. Quarto ꝓpt̃ digiti ipi⁹ trãslatõez ⁊ eccl̃ie dedicatõz Et s̃m h̃ festũ istd̃ a q̃busdam diuersũ mode noiat̃. scz decollatio. collectio. inuẽtio. ⁊ dedicatio. Primo igit̃ celebrat̃ h̃ festũ ꝓpt̃ ipi⁹ decollatõez. q̃ quidẽ h̃ mõ facta est. Nã vt habet̃ in hist. scolastica herodes antipas fili⁹ magni herodis romã ꝓficiscẽs ⁊ ꝑ frẽm suuz philippũ trãsituz faciẽs cũ herodiade vxore philippi. ⁊ s̃m iosephum sorore herodis agrippe secreto pepigit. q̃ i reditu suo vxorẽ repudiaret ⁊ ipaz i ꝯiugẽ duceret. Qd̃ vxorẽ suã scz filiã arethe regꝫ damascenoꝝ mĩme latuit. et iõ non expectato viri reditu ad prẽz q̃ totius festinauit. Rediẽs ãt herodes herodiadẽ philippo abstulit ⁊ arethã regẽ ⁊ herodez agrippã ⁊ philippũ in sui inimiciciã ꝯcitauit. Iohãnes autẽ eũ de h̃ arguebat qm̃ s̃m legẽ quã r̃ceperat fratrꝫ sui vxorem ipo viuẽte sibi mĩme hr̃e licebat. Vidẽs herodes q̃ iohãnes tã dire eũ sup h̃ redargueret. ⁊ qz ob p̃dicatõez ⁊ baptismũ s̃m iosephũ magnũ ꝓpl̃m cõgregaret. ipm incarcere viculauit vxori placere cupiẽs

De decollatõne sancti iohannis bap.

ꝛ populi subsequentꝫ iohannẽ dispẽ/
diũ ꝑtimescẽs. Jpm ãt occide voluit
sꝫ ꝓplm timuit. Desiderãtes aũt hero
dias pariter ꝛ herodes occasionẽ ali/
quã inuenire vt iohem occide possent
videt int se secreto ꝯdixisse. vt herodes
natalis sui diẽ corã ꝑmis galilee suisqꝫ
principibꝫ celebraret: et puelle saltan/
ti filie herodiadis q̃cq̃d petierit se sibi
daturꝫ iuramẽto firmaret. ꝛ ipa caput
iohãnis petẽte illud sibi ꝓpt iuramtũ
factũ eũ tribuere oporteret. sꝫ de iura
mẽto facto se ꝯtristari simularet. Qđ
em hãc ꝟsutiã ꝛ simulatõez habuerit:
videt innui in hist. scolastica vbi sic đr
Credibile ẽ ꝙ herodes cũ vxore de ne/
ce iohãnis sub tali occasiõe faciẽda ꝑ
secreto tractauerit. Jtez hieronimus i
glosa. Jõ forte iurauit vt occasionẽ in
ueniret occidẽdi. Nam si illa ꝑris aut
matrꝫ interitũ postulassꝫ herodes nõ
vtiqꝫ ꝯsensisset. Ordinato igit conui/
uio puella adest corã oibꝫ saltat: placꝫ
cũctꝫ. Se sibi q̃cq̃d petierit daturꝫ rex
iurat. A matre ꝑmonita: caput iohã/
nis expostulat. Sꝫ ꝟsipellis herodes
ꝓpt iusiurandũ se ꝯtristatũ simulauit.
eo ꝙ vt dic rabanus temere iurassꝫ qđ
eũ facere oporteret. Sꝫ tristiciã ꝑfere/
bat i facie cũ leticiã hret i mẽte. Excu/
sat scelꝰ iuramto: vt sub occasiõe pieta
tis ipius fieret. Jgit spiculator mittit
caput iohannis ꝑcidit: puelle dat. et a
puella matri adultere ꝑsentat. Augu/
stinꝰ occasiõe hꝰ iuratõis narrat in ser/
mone q̃dã quẽ fec in decollatõe iohã/
nis baptiste tale exẽpluꝫ B Fuit
q̃dam hõ innocẽs ꝛ fidelis a q̃ audiui
qđ narro. Cũ em q̃dã sibi negassꝫ qđ
ei accõmodauerat vl qđ sibi debebat.
cõmotus ille ꝓuocauit eũ ad iusiuran
dũ. Jlle igit iurauit: iste ꝑdidit. Uide
bat g̃ in ipa nocte se ad iudicẽ raptum
fuisse. et ab eo interrogatuꝫ fuisse his
verbis. Quare prouocasti hominem
ad iuratõez quẽ sciebas falsũ esse iura/
turꝫ. Rñdit ille. Negauit mihi rẽ meã
Et iudex. Meliꝰ erat vt rẽ tuã ꝑderes
q̃ꝫ vt aĩaꝫ illiꝰ falsa iuratõne ꝑimeres.
Prostratꝰ igit tã g̃uit cedi iussus ẽ vt
in dorso euigilãtꝫ plagaꝫ vestigia ap/
parerẽt. Sꝫ idultũ ẽ ei postq̃ꝫ emẽda/
tus ẽ. Hec augꝰ. In hac ãt die iohã
nes decollatꝰ nõ ẽ sꝫ circa dies azimo/
rũ ãno ꝑcedẽte passionẽ xp̃i Oportuit
g̃ vt ꝓpt dñica sacramẽta minor cede/
ret maiori. Hic exclamat iohes chry/
sostomꝰ dicẽs. Johes scola ꝟtutũ. ma
gisteriũ vite. scitatꝫ forma. norma iu/
sticie. ꝟginitatꝫ speclm. pudicitie titulꝰ
castitatꝫ exemplũ. penitẽtie via. pctõꝝ
venia. fidei disciplina. Johes maior
hoie. par angel. legis sũma. euangelij
sanctio. aplorꝫ vox. silẽtiũ ꝓphetaꝫ. lu
cerna mũdi. ꝑcursor iudicꝫ. totius me/
dius trinitatꝫ. Et h tãtꝰ dat incestuo/
se. tradit adultere. addicitur saltatrici.
Herodes ãt impunitꝰ nõ abijt: sed
exilio dãnatꝰ fuit. Nã sic hẽt in histor.
sco. alter herodes scꝫ agrippa. cũ esset
vir strenuꝰ sꝫ pauꝑ ꝑ nimia pauꝑtate
desperãs: q̃ndã turrim intrauit vt ibi
dẽ se fame afficiẽs moreret. Qđ cũ he/
rodias soror sua audisset viro suo scilꝫ
herodi ãtipe tetrarche supplicauit vt
eũ inde educeret ꝛ sibi necessaria mini
straret. Qđ cũ fecisset ꝛ ambo inuicez
epularẽt. herodes tetrarcha vino inca
luit. ꝛ herodi agrippe beneficia q̃ sibi
ꝯtulerat iproperare cepit. Ex h ille ve
hemẽter doluit. ꝛ romã ꝓficiscẽs i tan
tũ a gayo cesare i grãꝫ est receptꝰ: vt ei
duas tetrarchias scꝫ lisanie ꝛ abiline
tribueret. ꝛ regẽ in iudeã iposito dya/
demate destinaret. Uidẽs herodias
ꝙ frater eius hret nomẽ regꝫ: viro suo
molestꝫ ꝑcibꝫ insistebat vt romã ꝑge/
ret ꝛ sibi nomen regiũ cõpararet. Jlle
ꝟo cũ mltꝫ diuitijs abũdaret acq̃esce/
re nolebat: magꝫ diligẽs ociũ q̃ꝫ hono
rẽ laboriosũ. Tandẽ deuictꝰ vxorꝫ pre
cibꝫ romã cũ ipa ꝑrexit. Qđ agrippa
itelligẽs. cesari lras destinauit. ꝙ hero
des cũ rege parthoꝝ amicicias firma
uerit: ꝛ romano iperio voluerit rebel/
lare. Et in argumẽtũ hꝰ rei significa/

de Herode agrippa

uit ei q̄ ĩ ciuitatib⁹ suis hẽbat arma q̄ sufficerent. lxx. milib⁹ armatoꝝ. Lecta āt epl'a gay⁹ q̄si aliũde icipiẽs herodẽ de statu suo int̃rogauit: ⁊ int̃ cet'a vtꝝ tãta copia armoꝝ esset i vrbib⁹ q̄ntuꝫ ip̄e audierat req̄siuit. q̄d ille mĩme ne gauit. Tũc gay⁹ veꝝ eẽ credẽs q̄d herodes agrippa scp̄sit ip̄ꝫ i exiliũ relegauit. Vxori āt ei⁹ q̄r erat soror herodis agrippe quẽ maxie diligebat. ptãtem tribuit vt i terrã suã rediret. Ip̄a autẽ virũ suũ voluit comitari dicẽs q̄ illuꝫ cui cõicauerat in ꝓsperꝫ nõ dereliq̄ret i aduetꝫ. Lugdunũ igit̃ deportati fuerũt ⁊ ibi vitã miserabilit̃ finiert̃. Hec i hist. sco. C. Scdõ ꝓpt̃ ossiũ ip̄i⁹ ꝯcrematõeꝫ ⁊ collectionẽ q̄ ip̄a die ꝑm q̄sdã fuert̃ ꝯcremata ⁊ a fidelib⁹ ex ꝑte collecta. Vñ q̄si scdm martiriuꝫ patit̃ qñ ip̄e i suis ossib⁹ ꝯcremat̃. Et ido ecclesia tãq̄ scdm ei⁹ martiriũ h̃ festũ celebrat. Sic̃ em̃ legit̃ in. xij. li. hist. scolastice vl' ecclesiastice. cuꝫ discipuli iohis corpus eius apud sebasten vrbẽ palestine int̃ heliseũ ⁊ abdiã sepelissent. et ad eius tumulũ mlta miracl'a fierent. iubẽte iuliano apostata gẽtiles ei⁹ ossa sparsert̃. ⁊ cũ miracl'a nõ cessarẽt. post collecta ⁊ igne ꝯcremata. i pulueré redigert̃ ⁊ ꝑ agros vẽtilauert̃. sic̃ d̃r i hi. scolastica ⁊ ecclesiastica. Beda vero dicit i cronicꝫ. q̄ ip̄a ossa collecta lati⁹ sparserũt. ⁊ sic scdm martiriũ q̄dãmodo passus videt̃. Hoc q̄dã rep̄sentant nesciẽtes dũ in ei⁹ natiuitate ossa vnde cũq̄ collecta ꝯcremãt. Dũ aũt ad concremandũ colligerẽt̃ vt hẽt̃ in sco. hist. ⁊ beda testat̃. q̄dã mõachi a hierosolymis veniẽtes latẽter colligentib⁹ se miscuert̃ ⁊ magnã eoꝝ ꝑtẽ tulert̃. Ip̄a q̄ꝫ ossa ad phili ꝓpuꝫ hierosolymitanum ep̄m detulert̃. q̄ ea postmodũ athanasio alexandrino ep̄o misit. Postmodũ ꝑo theophilus eiusdẽ vrbis ep̄s ea in tẽplo serapis a sordib⁹ purgato reposuit. ⁊ in honorẽ scti iohannis basilicã consecrauit. Hec Beda ⁊ historia sco. Nũc aũt apud ianuã deuote coluntur sic̃ alexander tertius ⁊ innocẽti⁹ q̄rtus rei ꝑitate cognita suis priuilegijs approbarũt. Sic̃ āt herodes q̄ ei⁹ caput amputari fec̃ suoꝝ sceleꝝ penã ꝑtulit. sic ⁊ iulianũ apostatã q̄ eius ossa comburi iussit vltio diuĩa ꝑcussit. De cui⁹ ꝑcussiõe habet̃ in historia scti iuliani q̄ est post conuersionẽ sancti Pauli.

D De huius autẽ iuliani apostate origine impio crudelitate ⁊ morte i historia tripartita plenius edocet̃. Constantinus nãq̄ frater magni cõstantini ex eodẽ p̄re duos habuit filios. scilꝫ gallũ ⁊ iulianũ. Mortuo aũt cõstantino constãti⁹ ei⁹ fili⁹ gallũ cesarẽ fecit. quẽ tñ postmodũ interfecit. At iulianus metuẽs mõachus effectus ẽ. Cepitq̄ magos cõsulere si posset adhuc ad imperiũ ꝑuenire. Post h̃ cõstãtius iulianũ cesarẽ fecit: ⁊ ad gallias misit. vbi victorias mltas exercuit. Corona aũt laurea int̃ duas colũnas depẽdẽs rupto funiculo sup̄ caput ei⁹ inde trãseuntis decidit. eũq̄ aptissime coronauit. cũctꝫ clamantib⁹ q̄r imperij signũ esset. Cũq̄ a militib⁹ appellaret̃ augustus. ⁊ corona cũ q̄ coronaret̃ ibidem deesset. vnus torquẽ quẽ habebat in collo iuliani capiti imposuit. et sic ab eis ĩpator ẽ effect⁹. Tũc figm̃tũ xp̄ianitatꝫ q̄d habebat abiecit. ⁊ tẽpla idolorũ aperiẽs ⁊ eis sacrificãs se paganoꝝ põtificẽ noiabat. ⁊ signũ crucis vbiq̄ destruebat. Quadã vice ros sup̄ eius vestimẽta ceterorũq̄ q̄ cũ eo erãt cecidit. ⁊ gutta q̄libet se in crucꝫ signaculũ trãsformauit. Volẽs aũt cõplacere oĩb⁹ mortuo constãtio voluit vt vnusq̄sq̄ cui vellet ritui deꝑuiret. ac d̃ curia sua eunuchos tõsores ⁊ coq̄s fugauit. Eunuchos q̄dẽ. q̄r vxor eius obierat post quã aliã nõ duxerat. Coquos. q̄r cibis simplicioribꝫ vteret̃. Tõsores āt q̄r vnus inq̄t sufficit mltꝫ. Multos libros dictauit in q̄b⁹ oẽs añ se p̄ncipes lacerauit. Vt g̃ coq̄s atq̄ tõsores expelleret opus phi nõ tñ impatorꝫ egit Vt āt detraheret atq̄ laudaret: neq̄

Iuliano apostata

impatoris fuit. Dũ aliqñ iulian⁹ ido/
lis sacrificaret. in visceribꝫ pecudis im
molati signaculũ crucis corona circũ/
datũ eidẽ ostensũ est. Qđ mistri vidẽ/
tes timuerũt. interp̃tãtes crucꝫ futurã
vnitatẽ victoriã ⁊ interminabilitatez.
Quos iulianus ꝯfortãs ait. h̃ esse si/
gnũ xp̃iani dogmatꝫ coercendi nec vl
tra circulũ dilatãdi. Dũ cõstãtino/
polim fortune iulian⁹ sacrificaret. ma
ris eps calcidonie q̃ p̃ senectute lumẽ
amiserat. ad eũ accedẽs ip̃m impiũ ⁊
apostatã appellauit. Cui iulianus ait
Neqꝫ galile⁹ tuus te potuit curare. Et
ille. De h̃ gr̃as ago deo meo qꝛ ido lu
mine me p̃uauit. ne te videam pietate
nudatum. Julianus aũt nil aliud re/
spõdens abscessit. Apud antiochiã
vasa sctã ⁊ pallia colligẽs ⁊ i terra ꝓij/
ciẽs sup ea sedit. ⁊ ignominiã addidit
Moxqꝫ i locꝫ illis adeo est ꝑcussus vt
inde ẽmes scaturirẽt ⁊ carnes corrode
rẽt. a q̃ passiõe q̃usqꝫ vixit liberari non
potuit. E Julianus q̃z p̃fect⁹ dũ
ad p̃ceptũ impatorꝫ eccl̃iaꝝ vasa ab/
stulisset sup ea mingẽs ait. Ecce i q̃bꝫ
vasis marie filio mistrat̃. Cui repente
os ẽsum est in anum. ⁊ egestiõis orga
nũ est factũ. Dũ apostata iulianus
fortune tẽplũ intraret. ⁊ mistri templi
aq̃ vt mũdarẽt̃ ingredientes asperge/
rẽt valẽtinian⁹ aspersiõis guttã vidit i
clamide et indignatus pugno ꝑcussit
mistrũ dicẽs se maculatũ poti⁹ q̃ pur
gatũ. Qđ vidẽs impator iussit euz in
custodiã redigi ⁊ ad heremũ destinari
Erat em̃ xp̃ianus q̃ ꝓ mercede meru/
it postmodũ ad imperium sublimari
In odiũ q̃z xp̃ianoꝝ iulianus tẽplum
iudeoꝝ iussit reparari ipsis iudeis sũ/
ptus largissime submistrãs. Sed dũ
maximã cementi copiã submistrassẽt:
subito ventus maximus veniẽs totaz
dispersit. Deinde terremot⁹ maximus
est effectus. Postmodũ ignis a fũda/
mẽtis egrediẽs plurimos ꝯcremauit.
Alia ẽo die signũ crucꝫ i celo apparu/
it ⁊ iudeoꝝ vestes nigro colore crucis
sig̃culo sunt implete. Cũ ad persas
vadẽs tesifontẽ venissz ⁊ regẽ obside/
ret. rex sue patrie ꝑtem obtulit si ab eo
discederet. Ille aũt nullatenus acq̃euit
putabat em̃ ẽm pitagore: platonisqꝫ
sniaz ex mutatione corporũ alexandri
aĩaz possidere aut poti⁹ eẽ i alio corpe
ali⁹ alexãder. Sz iaculũ repẽte discur/
rens ei⁹ lateri ẽ infixũ q̃ vulnere termi
nũ vite suscepit. Qui ẽo itulit actenus
ignorat̃. sz alij q̃ndã inuisibiliũ h̃ intu
lisse ferũt. Alij ẽo vnũ pastorẽ ismahe
litaꝝ. alij militẽ fame ⁊ itinere fatiga/
tũ. Sz siue hõ siue angel⁹ fuerit. palã
est. qꝛ diuĩs iussiõibꝫ mistrauit. Calix
tus aũt eius familiarꝫ dic̃ eũ a demone
fuisse ꝑcussũ. Hec in hist. tripartita.
F Tertio ꝓpt̃ ipsius capitꝫ inuẽtõz
Nam hac die vt aiũt caput ei⁹ reptũ ẽ
Sic em̃ đr in libro vndecimo hist. ec/
clesiastice iohãnes i castello arabie di
cto macheronta fuit vinctus ⁊ capite
trũcat⁹ Herodias aũt caput iohãnis
hierl̃m fecit đferri ⁊ iuxta herodis ha
bitaculũ caute sepeliri. timẽs ne ꝓpha
resurgeret si cũ corpe caput sepultũ fu/
isset. Tpe ẽo marciani p̃ncipis vt hẽt̃
i hist. sco. q̃ cepit ãno dñi. cccliij. iohẽs
caput suũ duobꝫ monachis q̃ hieroso
lymã venerãt reuelauit. Qui ad pala/
ciũ qđ herodis fuerat ꝓperãtes caput
eius inuenerẽt saccꝫ cilicinis inuolutũ.
vestibꝫ estimo q̃bꝫ i deserto fuerat ob/
uolutus. Qui dũ cũ p̃dicto capite ad
ꝓpria remearẽt. q̃dã emissene ciuitatis
figulus pauꝑtatẽ fugiẽs comitẽ se eis/
dẽ exhibuit. Hic dũ perã sibi creditaz
cũ sacro capite portaret admonit⁹ no/
cte a sctõ iohãne ip̃os fugiẽs emissenã
vrbẽ cũ ip̃o capite ẽ ingressus. Ibiqꝫ
q̃diu vixit in q̃dam specu sctm̃ caput
venerãs ꝓsperitatẽ nõ modicã assecu
tus ẽ. Moriẽs aũt illđ sorori sue sub fi/
de r̃uelauit. ⁊ ẽm eũdẽ modũ sibi iuicẽ
successores. Post mltũ ẽo tpis sctõ
marcello mõacho i eodẽ specu degẽti
btũs iohannes caput suũ h̃ modo re/
uelauit. Uidebat̃ em̃ sibi dormiẽti q̃

mlte turbe psallẽtes incederẽt ac dice/
rent. Ecce sctũs iohes baptista venit.
Deide vidit btm̃ iohez quẽ vn⁹ a dex
trꝫ ali⁹ a sinistrꝫ ducebat. Oẽsq; ad eũ
accedẽtes ab eo bñdicebant. Ad quẽ
cũ marcell⁹ accessisset ꝛ ei⁹ pedib⁹ se ꝓ/
strauissꝫ. eleuãs eũ ꝛ ꝑ mentũ appẽhẽ/
dẽs dedit ei osculũ pacꝫ. Tũc marcel/
l⁹ introgauit eũ dicẽs. Dñe mi vñ ad
nos vẽisti. Et ille. De sebasteveni. Cũ
igit excitat⁹ fuissꝫ ꝛ ꝺ hac visiõe pluri/
mũ miraret. q̃dã alia nocte cũ dormi/
ret q̃dã ad eũ veniẽs ip̃m excitauit Et
ecce dũ excitat⁹ fuissꝫ vidit stellã fulgẽ/
tẽ i ostio cellule r̃sidere. quã surgẽs cũ
palpare vellet subito i aliã ꝑte se trãs/
tulit. Ille ãt cepit abire p⁹ stellã q̃usq;
stella stetit i loco vbi erat caput iohis
baptiste. vbi fodiẽs repit vrnã ꝛ in ea
sctm̃ thesauꝝ. Quidaꝫ ãt cũ nõ credet
manũ ad ydriã misit. sꝫ statĩ man⁹ ex/
aruit ꝛ ydrie adhesit. Orãtib⁹ ãt socijs
manũ extraxit sꝫ iualida remãsit. Ap
paruit aũt eidẽ iohes dicẽs. Cũ caput
meũ i eccl'ia deponet ydriã ꝯtinges et
sanitatẽ r̃cipies. qꝺ ꝛ fec̃ ꝛ sanitate ite
grã r̃cepit Hoc ãt cũ marcell⁹ iuliano
eiusdẽ vrbis epo idicassꝫ ab eis est ele/
uatũ ꝛ i vrbẽ delatũ. Ex q̃ tpe cepit in
eadeꝫ vrbe decollatio iohis celebrari:
ip̃a die vt arbitramur sic̃ ꝺr i hi. sco. q̃
caput ẽ iuẽtũ siue eleuatũ. qꝺ postmo/
dũ cõstãtinopoli ẽ trãslatũ. G Nã
sic̃ ꝺr i hist. triptita cũ valẽs ip̃ator ius
sissꝫ sacꝝ caput i vehicl'o poni ꝛ cõstã/
tinopolim transferri cũ circa calcedo/
niã vẽissꝫ. vehiculũ nll'atẽ⁹ trahi pote/
rat q̃tũcũq; boues stimul' vrgerẽt. iõ/
q; ip̃ꝫ ibidẽ depõere sũt coacti. Sꝫ cũ
postea theodosi⁹ ip̃ꝫ iñ auferre vellꝫ ꝛ
q̃ndã matronã ꝟginẽ custodie capitis
deputatã repissꝫ ibidẽ rogauit eam vt
sibi auferre dimitteret sacꝝ caput. Il/
la ãt ꝯsẽsit credẽs q; sic̃ tpe valentis ita
etiã ꝛ nũc ñ ꝑmitteret se auferri. Tũc
deuot⁹ ip̃ator purpura caput ãplectẽs
constãtinopolim trãstulit: ꝛ ibi pulcer
rimã eccl'iaꝫ edificauit. Hec i hist. tri/
partita. Et inde gallias apꝺ pictauiã
regnãte pipino postmodũ ẽ translatũ
vbi ei⁹ meritꝫ mlti mortui sũt resuscita
ti. Et sic̃ punit⁹ ẽ herodes q̃ iohem
decollauit. ꝛ iulianus apostata q̃ eius
ossa cõbussit. sic ꝛ herodias punita ẽ.
q̃ puelle vt caput peteret suggessit. et
ip̃a puella q̃ h̃ petijt. Quidã em̃ dicũt
q; herodias i exiliũ damnata nõ ẽ nec
ibi defũcta. sꝫ cũ caput iohãnis in ma
nib⁹ teneret ꝛ eidẽ gaudẽs plurimũ i/
sultaret. diuio nutu caput ip̃m i ei⁹ fa/
ciẽ insufflauit. ꝛ illa ꝓtinus expirauit.
Hoc q̃dẽ vulgarit ꝺr. Sꝫ qꝺ superi⁹
dictũ ẽ q; in exilio cũ herode miserabi
liter ꝯsũpta fuerit sctĩ tradũt i cronicꝫ
ꝛ sic tenendũ videt. Filia ꝟo ei⁹ cũ sup
glaciẽ deãbularet. sub ea glacies resol
uit ꝛ ip̃a in aq̃s ꝯtinuo p̃focat. In cro
nica ꝟo q̃dã ꝺr q; t̃ra ip̃aꝫ viuã deglu/
tiuit. qꝺ p̃t itelligi sic̃ de egyptijs i ma
ri rubro prefocatꝫ ꝺr. Deuorauit eos
t̃ra. H Quarto ꝓpt digiti ipsius
trãslatõeꝫ ꝛ eccl'ie dedicatiõeꝫ. Digit⁹
em̃ su⁹ q̃ dñm oñdit vt ferr̃ cõburi non
potuit. Vñ ip̃e digitus a p̃dictis mo
nachis ẽ reptus quẽ postmodũ vt ha
bet i hist. scolas. sctã tecla int alpes at/
tulit et i eccl'ia sctĩ maximi collocauit
Hoc etiã testat Iohes beleth dicens
q; p̃dicta sancta tecla ip̃m digitũ q̃ cõ/
buri nõ potuit de vltra ꝑtib⁹ marinis
in normanniã attulit. et ibi in honore
sctĩ iohannis eccl'iaꝫ fabricauit. quaꝫ
eccl'iaꝫ vt ibidẽ dicit q̃dam hac die de/
dicataꝫ fuisse asserũt. Vñ a dño papa
statutũ fuit vt hec dies ꝑ totũ mũduꝫ
celebris haberet. Apud mariennã
vrbẽ gallie matrona q̃daꝫ iohãni ba/
ptiste valde deuota: deũ instãti⁹ exora
bat vt sibi de reliquijs iohãnis aliq̃ñ
aliq̃d donaret. Cũ aũt orãdo nihil ꝓ/
ficere se videret. sumpta ꝺ deo fiducia
iuramẽto se astrinxit. q; acten⁹ non co/
mederet donec qꝺ petebat acciperet.
Cũ aũt dieb⁹ aliquib⁹ ieiunasset poli/
cem super altare miri candoris vidit.
et dei donum leta suscepit. Tres autẽ

epi illuc accurrētes cū qlibz d illo po/
lice ptē vellet accipe. tres sanguis gut
tas stillare i litheo supposito stupuert
z singli singlas se meruisse letati sunt.
Theodolina regia lōbardorū me/
doene iuxta mediolanū nobilē eccliaz
i honore scti iohānis baptiste ꝯstruxit
z ditauit. Procedēte tpe vt testat pau
lus i hist. lōgobardoꝝ cōstātin⁹ q z cō
stās ipator volēs italiā a lōgobardis
eripe a qdā scō viro q spm ꝓphetie ha
buit d exitu belli qsiuit. Qui nocte ora
tiōi vacās mane rndit Johāni eccliaz
regia ꝯstruxit. z ipe ꝓ lōgobardis ꝯti
nue intcedit. z iō supari nō pnt. Veniet
tn tēpus q loc⁹ ille despiciet z tūc supe
rabūt. Qd tpe karoli fuit impletum.
Vir qdā magne vtutꝫ vt ait Greg.
i dialogo noie sanctulus. cū qndā dia
conū a lōgobardis captū in sua custo/
dia tali ꝯditiōe recepisset. vt si fugeret
ipe ꝓ eo capitalē sniam subiret. coegit
pdict⁹ sanctulus ipm diaconū vt fuge
ret z se liberaret. Qua ꝓpt pdict⁹ san/
ctulus ad decollandū adducit. z ad h
fortissim⁹ spiculator eligit. de q dubiū
non erat qn vno ictu caput ei⁹ abscide
ret. Extēsoqꝫ collo cū carnifex forti an
nisu brachiū cū ense i altū leuassꝫ Ille
ptin⁹ ait. Sctē iohānes suscipe illum.
Statiqꝫ brachiū ꝑcussoris irriguit. z
erecto i celo gladio iflexibile remansit.
Prestitoqꝫ iuramto q de cetero nullū
xpianū feriret. vir dei pro eo orauit. z
brachiū statim deposuit.

Legenda. cxxj. A

De sctis felice psbytero z adaucto.

Felix presbyter et fra/
ter su⁹ silr noie felix z psby/
ter diocleciano z maximiāo
oblati sūt. Quoꝝ senior cū ad tēplum
serapis vt ibidē sacrificaret adductus
essꝫ. insufflauit i faciē statue z ptin⁹ ce/
cidit. Duct⁹ silr ad statuā mercurij pa
riter insufflauit z ptin⁹ statua cecidit.
Ductus tertio ad simulachruz dyane
silr fecit. Tortus igit in eculeo. duct⁹ ē
quarto ad arborē sacrilegā vt ibidem
imolaret. Qui flexis genib⁹ orauit. et
in arborē insufflās: eā a radice subuer
tit. z simulachꝝ cū ara z tēplo: arbore
corruēte ꝯtriuit. Qd cū pfect⁹ audisset
eū ibidē decollari pcepit. z corpus ei⁹
lupis z canib⁹ dereliqt. Tūc qdam in
mediū repēte psiliēs xpianuz se libere
ꝯfessus ē. Ambo igit se inuicē osculā/
tes ibidē insiml decollati sūt. Xpiani
vo ei⁹ nomē ignorātes eū adauctū vo
cauert. eo q scō felici auct⁹ sit ad coro/
nā martyrij. Quos cū xpiani i foueā
quā arbor effecerat sepelissent pagani
eos effodere volētes ptin⁹ a diabolo
sūt arrepti. Passi sunt circa ānos dñi
cclxxxvij. Le. cxxij. A

De sctis Sauiniano z Sauina.

Sauinianus et sauina
fuerūt filij sauini viri nobi
lissimi sꝫ pagani Qui de p
ma vxore sauinianū genuit. de secūda
sauinā filiā generauit. z ex nomīe suo
ambos vocauit. Legēs āt sauinian⁹
vsū illū Asperges me dñe. zc. qd hoc
essꝫ qrebat sꝫ intelligere non valebat.
Vn intrās i cubiculū: i cinere z cilicio
ꝓstrat⁹ iacebat: dicēs se malle mori qꝫ
nō intelligere sensū vbi. Cui apparēs
angelus dixit. Noli te vsqꝫ ad mortez
affligere qm inuenisti grāz apud deū
z cū baptisat⁹ fuerꝫ niue cādidior eris
z tūc intelliges qd nūc qris. Receden
te angelo letus efficit et idola de cetero
venerari ꝯtēnens. a pre plurimū ob/
iurgat Cū g pr sepius sibi diceret. me
lius est vt qz deos nō adoras tu solus
moriarꝫ qꝫ nos oēs i morte tua insiml
inuoluamur: latēter aufugit. z ad vr/
bē trecasinā deuenit. Cūqꝫ sup fluuiū
secane venissꝫ. z vt ibi ex eo baptizare
tur dñm exorassꝫ. ibidē baptizatus ē.
Dixitqꝫ ei dñs. Nūc inuenisti qd tā/
diu qrēdo laborasti. Statiqꝫ in terra
baculū fixit. Et facta orōe baculus il/
le corā multꝫ astātib⁹ frondes z flores
ꝓduxit. ita q. M. cviij. viri dño credi

derũt Impator ãt aurelian⁹ h̄ audiẽs
milites ad eũ capienduz p̄les direxit.
Qui eũ orãtẽ inueniẽtes. ad ip̄m acce
dere timuer̄t. Impator ãt plures p̄o-
ribꝫ misit. Qui veniẽtes cũ eo orãte pa
riter orauer̄t. Surgẽtesq̄z dixerũt Im
perator desiderat te videre. Qui cũ ve
nissz ⁊ nollet sacrificare. manus eius ⁊
pedes fec̄ ligari ⁊ vectibꝫ ferreis cedi.
Cui sauinian⁹ Adauge tormẽta si po
tes. Tũc iussit eũ i media ciuitate liga
ri sup̄ scamnuz. ⁊ su ꝓpositꝫ lignis oleo
⁊ igne incẽdio ꝯcremari. Rex aũt in-
tuẽs vidit eũ in media flãma stantem
parit̄ ⁊ orantẽ. Stupefact⁹ i faciẽ suã
cecidit. ⁊ surgẽs ei dixit. Fera mala nõ
tibi sufficiũt aie q̄s decepisti. nisi ⁊ nos
p̄ magicã artẽ decipe moliarꝫ. Cui sa
uinianus. Adhuc mlte aie ⁊ tuipse p̄
me sũt dño crediture. Cũ ãt impator
ex h̄ nomẽ dñi blasphemassz in crasti-
nũ iussit eũ ad stipitẽ ligari ⁊ sagittari
Sagitte ãt a dextrꝫ ⁊ sinistrꝫ i aere su
spẽdebant̄. nec aliq̄ eũ lesit. Altera die
ĩpator ad eũ veniẽs dixit ei. Et vbi est
deus tu⁹. veniat nũc ⁊ de sagittis istis
te liberet. Statiq̄z vna de istꝫ sagittis
exiliẽs regẽ i oculo p̄cussit ⁊ penit⁹ exce
cauit. Vñ irat⁹ iussit eũ in carcere reci
pi ⁊ i crastino decollari. Sauinian⁹ ãt
orãs vt ad locũ vbi baptizatus fuerat
trãsferret̄. ꝯfractis cathenis ⁊ apertis
ostijs p̄ medios milites trãsiẽs illuc
venit. Qd̄ audiẽs impator iussit eũ il
luc inseq̄ ⁊ capite trũcari. Vidẽs ãt sa
uinian⁹ milites inseq̄ntes sup̄ aquam
velut sup̄ petraz ambulauit q̄usq̄z ad
locũ sui baptismi p̄uenit. Cũ igit̄ mili
tes trãsuadassent ⁊ eũ p̄cut̄e formida
rẽt ait ill̄. Securi me p̄cutite ⁊ de san-
guine meo ad ĩpatorẽ vr̄m deferte vt
lumẽ recipiat ⁊ dei v̄tutem agnoscat.
Percussus igit̄ caput suũ leuauit ⁊ pas
sibꝫ. xlix. illud portauit. At ĩpator cũ d̄
ei⁹ sanguĩe oculũ tetigissz ꝯtinuo sana
tus ẽ dicẽs. Vere bon⁹ ⁊ magnus est
de⁹ xp̄ianoꝝ. Qd̄ audiẽs q̄dã q̄ ãnis
q̄dragita lumẽ amiserat ad locũ por-
tari se fec̄. ⁊ facta orõe p̄tin⁹ lumẽ acce-
pit. Passus ẽ ãt circa ãnos dñi. cclxxix
kal̄. februarij. Sz h̄ ideo inserit̄ vt hi
storie sororis sue cui⁹ festũ h̄ p̄cipue re
colit̄. hec q̄z historia ꝯiungat̄. B
Cum igit̄ soror ei⁹ sauina frẽm suum
q̄tidie fleret ⁊ p̄ eo idol̄ sacrificaret. tã-
dem sibi dormiẽti a ꝓparuit ãgelus di
cẽs. Sauina noli flere. sz q̄cũq̄z habes
derelinq̄ ⁊ inuenies frẽz tuũ i honore
maximo ꝯstitutũ. Que euigilãs colla
ctanee sue dixit. Amica mea aliq̄d ne
sensisti. Et illa. Etiã dña. Nam video
hoiez tecũ loq̄ntẽ. sz nescio q̄dẽ q̄d di-
centẽ. Nõ me inq̄t accusabis. Et illa.
Absit dña. Quecũq̄z vis facias tãtũ
te nõ occidas. Sicq̄z i crastino ambe
recesser̄t. Cũ g̃ pr̄ diu fecissz eã inq̄ri ⁊
nõ inuenissz. eleuatꝫ ad celũ maĩbꝫ ait
Si tu es de⁹ potẽs i celo idola mea cõ
minue q̄ natos meos saluare non po-
tuerũt. Tũc dñs intonãs oĩa cõminu
it ⁊ ꝯfregit. Qd̄ mlti vidẽtes credide
rũt. Verũ btã sauina romã veniẽs
ab eusebio papa baptizat̄. ⁊ duos ce-
cos duosq̄z ꝯtractos sanãs q̄nq̄z ãnis
ibi p̄mãsit. Cui dormiẽti a ꝓparẽs an-
gelus dixit. Sauina q̄d ẽ q̄d facis vt
tuas diuitias deserẽs nũc i delicijs h̄
epulerꝫ. Surge ⁊ vade i cretas ciuita-
tẽ vt frẽz tuũ ibidẽ inuenias. Dixit g̃
famule sue. Nõ oportet nos h̄ ampli⁹
habitare. Et illa. Dña q̄ vis ire: ecce
oẽs valde te diligunt: ⁊ tu p̄egre mori
cupis. Et illa Deus nobis p̄uidebit.
Et accipiẽs panẽ ordeaceũ in vrbẽ ra
uennã deuẽit. Veniẽsq̄z ad domũ cu-
iusdã diuitꝫ cui⁹ filia q̄si mortua plan
gebat̄. se ibidẽ a famula hospicio reci-
pi postulabat. que ait. Dña mea q̄uo
h̄ hospitari vales cũ filia dñe mee mo
riat̄. ⁊ oẽs se g̃uit̄ affligãt. Nõ ꝓpt̄ me
inq̄t morieť Intrãs igit̄ domũ manũ
puelle a ꝓprehẽdit ⁊ sanã ĩpaz erexit. ⁊
cũ vellẽt eã retinere nullaten⁹ acq̄euit.
Cũ g̃ iuxta cretas ad miliare venisset
dixit famule sue vt paꝝ repausarẽt Et
ecce vir q̄dã nobil̄ noie licerius de ciui
tate veniẽs dixit eis. Vñ estꝫ. Cui sa-
uina. Hinc sũ de ista ciuitate. Et ille.

Cur in mētiri cū loq̄la tua indicat te esse pegrinā. Et illa. Dñe ve pegrina sū z frez meū sauiniani dīu pditū quero. Qui ait. Vir ille quē q̄ri añ paululuz p̄po decollat⁹ē z i tali loco sepultus. Tūc se pternēs in ozōe ait. Dñe qui me sp in castitate seruasti nō pmittas me amplꝰ duri itineribꝫ fatigari. aut corpꝰ meuz vlteriꝰ de loco isto moueri. Comendo tibi famulā meā q̄ ppt̄ me tāta sustinuit. frēmq̄ meū quē h̄ vide re nō potui. fac vt i regno tuo vidē me rear. Funita ozōe miḡuit ad dñm Qō vidēs eiꝰ famula cepit flere q: ad sepe liendū necessaria nō habebat. Predi ctus aūt vir p̄conē p ciuitatē misit vt boies ad sepeliendū mulierē pegrinā venirēt. Qui veniētes honorifice eam sepelierūt. Hac q̄z die fit festū san cte sabine que fuit vxoꝛ valentini mi litis cum nollet sacrificare sub adria no imperatoꝛe decollata est.

Legenda. cxxij. A

De sancto Lupo.

Lupus apud aurelia nū ex genere regali ortꝰ. dū cūcz ꝓtuitꝫ emteret seno nēsis archiepus est electꝰ. Qui cū oia fere pauplꝫ erogaret z q̄dā die plurimos ad cōuiuia inuitasset. cū vinū ad mediū nō h̄ret sic rādit mīstro. Credo q̄ deꝰ q̄ volatilia pascit nr̄az pficiet ca ritatē. Et statim nunciꝰ affuit q̄ centū vini modios adesse p̄ fratꝫ nūciauit. Cum oēs de curia sibi vehemēter de traherēt q̄ ꝓginē dei famulā z filiā p decessoꝛz sui nimis imoderate amaret coz̄ detrahēt̄ ipaz ꝓginē a p̄hendēs oscul⁹ est eā dicēs. Nihil nocent homini ꝓba aliena quē ꝓpria nō ma culat ꝓscia. Quia em ipaz deū amare ardēter cognouerat. eam mēte purissima diligebat. Cū rex francoꝛ lotari⁹ burgundiā intrās senescalcū suū p̄se nones direxissz z ciuitatem obsideret. sctūs lupus eccl̄iaz sctī stephani igres sus cāpanā pulsare cepit. Quā hostes audiētes tāt⁹ eos terroꝛ inuasit vt nisi fugerēt mortē se euadere nō putarent. Tandē obtento regno burgūdie. cuz rex aliū senescalcū senonem misisset. et btūs lupus ei cū muneribꝫ nō occur risset. indignatus nimis adeo eū apō regē infamauit. vt rex btm̄ lupū in exi liū destinaret. Qui ibi i doctrina z mi racul' valde emicuit. Interea senonici q̄ndā epm̄ q̄ locū sctī lupi inuaserat oc cidētes vt sctūs lupus ō exilio rediret a rege ipetrauer̄t Quē rex vidēs exilio tabefactū ita diuinit⁹ē mutatꝰ vt coz̄ā illo pstratus veniam peteret. multisq̄ auctum muneribꝫ suc restituit ciuitati Qui dū p parisius remearet ei multa incarceratoꝛ turba agtis ostijs solutis q̄ vinculꝫ obuiauit. Quadā die dñica dū missaz celebraret lapsa ē celitus gē ma in eius sctō calice quā rex inē suas relīquas collocauit. Rex lotarius au dīes q̄ cāpana sctī stephani i sono mi rā h̄ret dulcedinē misit vt parisiꝰ defer reꝛ vt ab ipo sepius audiret. Dz cū h̄ sctō lupo displicuisset. moꝛ vt de vrbe senonica delata ē soni sui dulcedinē 'p didit. Qō rex audiens statim restitui eā iussit. statimq̄ sono reddito insonu it septio ab vrbe miliario. Itaq̄ san ctus lupus obuiā pr̄exit. z qō dolens p̄diderat cū honoze recepit Nocte q̄ dam cū oraret instinctu diaboli vehe mēter sitīēs iussit sibi aquā frigidā de portari. Dolos aūt intelligēs inimici. pulueinar suū sup vas posuit. z ibi dia bolū intus inclusit. q̄ tota nocte voci ferādo vlulare cepit. Facto aut̄ mane q̄ clā tēptare venerat i die ꝓfusus ab scessit. Quadā āt vice dū moze soli to ciuitatz eccl̄ias circūisset rediens do mū audit clericos suos rixantes: eo q̄ cū mulieribꝫ fornicari vellēt. Qui ec clesiā intrās p eis orauit. z moꝛ ab eis oīs stimulus temptatōis abscessit. ve niēteszq̄ añ illū veniam postulauerūt. Tandem multis clarus virtutibꝫ i pa ce quieuit. Claruit circa annos domi ni. dc. x. tempoze eradij.

Legenda. cxxiiij. A

De sctō Mamertino.

Mamertinus prius pa
gan⁹ cū idola q̄dā vice cole
ret vnū oculū ꝑdidit. ⁊ vni⁹
manus ariditatem icurrit. Qui dū se
deos offendisse putaret ⁊ ad tēplū ad
adorādū idola ꝑgeret. obuiabat ei vir
q̄dā religiosus noie sauin⁹. q̄ eū vnde
sibi acciderit tāta infirmitas req̄siuit.
Qui ait. Deos meos offendi: et ideo
eos orare vado vt q̄ mihi abstulerunt
irati: reddāt ꝓpicij. Qui ait. Erras fr̄
erras si demōes deos putes. Sz vade
ad sctm̄ germanū antisiodorēsez ep̄m
⁊ si ei⁹ ꝯsilio acq̄euerꝫ ꝯtinuo san⁹ eris
Qui statī iter arripiēs venit ad sepul
chrū sancti amatoris ep̄i. ⁊ plurimoꝝ
ep̄oꝝ sctōꝝ. Secessitq̄ ꝓpt̄ pluuiā no
cte illa ad q̄ndā cellulā sup̄ tūbaz scti
cōcordiani collocatā. Cū autē obdor
missz. a ꝓparuit ei visio q̄dā mirabilis
q̄ q̄dā scz vir venit ad ostiū celle. voca
uitq̄ sctm̄ concordianū vt veniret ad
festū qd̄ sctūs peregrin⁹ ⁊ sctūs ama
tor cū alijs ep̄is faciebant. Qui ille de
tumulo rn̄dit. Nō possū mō venire q̄
hospitē q̄ndā me custodire oportet ne
a ꝑpentib⁹ q̄ h̄ habitāt occidat̄ Abiēs
ille q̄ audierat nūciauit Reuersusq̄ ait
Sctē cōcordiane veni ⁊ adduc tecū iu
uianū subdiaconē. ⁊ iuuianū acolitū.
vt officiū suū faciāt. Alexander āt ho
spitē tuū custodiet. Visūq̄ est igit̄ ip̄i
mamertino q̄ sctūs cōcordian⁹ a ꝓpre
hēsa manu duceret eū secū. Cunq̄ ad
eos vēissz. dixit ei sctūs amator. Quis
ē iste q̄ tecū ingressus ē. Qui ait. Ho
spes me⁹ est. Et ille. Expelle eū q̄ pol
lut⁹ est ⁊ nobiscū nō p̄t esse. Qui cū ex
pelleret̄ ꝓstrat⁹ corā eis scti amatoris
gr̄az ipetrauit. Qui iussit eū vt ad san
ctū germanū ꝑgere festinaret. Euigi
lās igit̄ ad sctm̄ germanū venit. et co
rā eo ꝓstratus veniā postulabat. Qui
cū ea q̄ sibi ꝯtigerāt enarraret. ꝑrexer̄t
ambo ad tūbam bti cōcordiani. et re
moto lapide viderūt pl̄es serpentes q̄
decē pedū lōgitudinē excedebāt Cūq̄
oēs diffugerēt: btūs german⁹ eis ipe
rauit vt ad talē locū ꝑgāt vbi de cet̄o
nemini p̄sumāt nocere Sicq̄ mamer
tin⁹ baptizat⁹ ē ⁊ sanat⁹. factusq̄ ē mo
nach⁹ mōasterij scti germani. vbi post
sctm̄ allodiū abbas fact⁹ fuit. B

Hui⁹ tp̄e i eius mōasterio sctūs ma
rinus extitit. cui⁹ obediētiā sctūs ma
mertinus ꝓbare volēs vilius officiuz
monasterij ei cōmisit. pastorē scz eū fa
ciēs bubaloꝝ. Cū igit̄ i silua q̄dā bo
ues ⁊ vaccas libēt̄ custodiret. tāta san
ctitate pollebat q̄ etiā aues siluestres
ad se veniētes manu ꝓpria nutriebat.
Nā ⁊ aprū q̄ ad cellā ei⁹ ꝯfugerat a ca
nib⁹ eripuit ⁊ abire fec̄. Latrōes q̄daz
cū eū expoliassent ⁊ vestē ei⁹ secū feren
tes abirēt solū ei palliū dimiser̄t. Qui
statī post eos clamauit dicēs. Reuerti
mini dn̄i mei ecce denariū colligatum
in medio pallio inueni. q̄ vob̄ forsitan
necessari⁹ erit. Qui ꝓtinus reuertētes
palliolū cū denario abstuler̄t ⁊ nudū
penit⁹ dimiser̄t. Sz cū festinant̄ ad su
as latebras ꝓperarēt. tota nocte eūtes
i ip̄o crepusculo ad ei⁹ cellulā sūt repti.
Quos ille salutās. i cellā suā benigne
recepit pedesq̄ eoꝝ lauans necessaria
q̄ntū potuit mistrauit. Qui stupefacti
de eo qd̄ fecerāt doluer̄t. ⁊ vnusq̄sq̄ eo
rū ad fidē ꝯuersus ē. Quadā vice cū
q̄dam iuniores mōachi secū manētes
vrse cuidā q̄ ouib⁹ insidiabat̄ laq̄os te
tēdissent illa i laq̄os nocte irruens: ca
pta tenebat̄. Qd̄ sctūs mamertin⁹ p̄
sciēs de lecto surrexit ⁊ eā inueniēs di
xit illi. Quid facis o misera. Fuge cito
ne capiarꝫ. Eamq̄ dissoluēs dimisit.
Verū cū mortu⁹ fuisset. ⁊ corpus eius
antisiodorū deportarēt. ⁊ cū fuissent i
q̄dā villa nullo mō illud inde mouere
potuerunt q̄aduscq̄ q̄dā incarceratus
subito fractꝫ vincul̄ liber exiliēs venit
ad corpus. ⁊ cū alijs vsq̄ ad vrbē por
tauit. Vbi i eccl̄ia sancti germani ho
norifice est sepultus.

Legenda.cxxv. A

De sancto Egidio.

Egidius dicit̃ ab e qđ est sine ⁊ geos qđ est terra. ⁊ dyan qđ est clar̃ siue diuinũ. Ipse nãq̃ fuit sine terra ꝑ terrenorũ despectionẽ. clarus ꝑ scie illustrationem. diuin⁹ ꝑ amorẽ q̃ assimilat amantem amato.

Egidius athenis ex regia stirpe ꝓgenit⁹ ⁊ sacris lr̃is ab infantia erudit⁹. dũ q̃dam die ad eccl̃iaz ꝑgeret. cuidã egro in platea iacenti et elemosynã petẽti. tunicã suã tribuit. q̃ indutus sanitatẽ integrã mox recepit. Post h̃ ꝑentib⁹ suis in domio q̃escentibus. p̃rimonij sui xp̃m fecit heredem. Quadã vice dũ ab eccl̃ia rediret. q̃dã vir a serpẽte ꝑcussus eidẽ obui⁹ extitit. Sz orõne fusa egidi⁹ ꝓtinus virus fugauit. Quendã demoniacũ in ecclesia cũ ceteris existentẽ. ⁊ fideles clamoribus suis turbantẽ. egidi⁹ demõe fugato sanauit. Ver̃ humani fauorꝫ formidãs ꝑiculũ. clam lit⁹ maris petijt. ⁊ nautas q̃sdaz i mari ꝑiclitãtes ꝯspexit. ⁊ facta orõne tẽpestatẽ oẽm sedauit. Applicãtib⁹ autẽ nautis audito ꝙ romã tenderet gr̃as ei⁹ meritis egerũt. ⁊ ꝙ eũ secũ gratis veherẽt ꝓmiserũt. Cũ igit̃ arelatem venisset ⁊ biennio cũ sancto cesario eiusdẽ ciuitatꝫ ep̃o mãsisset. ⁊ ibidẽ q̃ndã triẽnio febricitantẽ curasset. heremũ cupiẽs clam discessit. ⁊ cũ veredonio heremita sctitate ꝯspicuo diu mãsit. vbi sterilitatẽ terre suis meritꝫ fugauit. Sz dũ vbiq̃ miraculis choruscaret. humane laudis timẽs ꝑiculũ relicto eo iteriorẽ heremũ penetrauit. vbi q̃dã antrũ ⁊ quẽdã fonticulũ reꝑiens q̃ndã nihilomin⁹ diuinit⁹ ceruã ꝑꝑatã ibidẽ habuit i nutricẽ q̃ certis horis lactis alimoniã sibi ꝑbebat. Sed cũ ibidẽ regis pueri venarent̃. ꝑdictã videntes ceruã ceteris feris ꝯtẽptis hãc cuz canib⁹ insequũt̃. A q̃b⁹ dũ vehemẽter vrgeret̃ ad pedes sui ꝯfugit alũni. Ille ꝟo admirãs cur ꝑter solitũ sic mugiret. exiens ⁊ venatores audiẽs dñm exorauit vt quã sibi tribuerat nutricẽ seruaret. Canũ aũt null⁹ infra lapidis iactum sibi appropinq̃re ausus ẽ. sz cũ nimio vlulatu ad venatores reuertebãt̃. Nocte igit̃ suꝑueniẽte domũ redeũt. ⁊ seq̃nti die illuc reuertẽtes casso labore domũ iter̃ redierũt. Quod dũ rex audisset. rẽ vt erat suspicat⁹ cũ ep̃o ⁊ multitudine venatoꝝ illuc ꝓperauit. Sed cũ canes vt ꝑus accedere nõ ꝑsumerẽt sz oẽs vlulãdo redirẽt. locũ vepriũ densitate inaccessibilẽ in girũ circũdederẽt. Vn⁹ aũt incaute sagittã dirigẽs vt inde ceruã expelleret. viro dei pro ceruo orãti g̃ue vuln⁹ inflixit. Sz milites semitã ferro aꝑientes. ad ip̃i⁹ deuenerũt speluncã. Et vidẽtes senẽ habitu monachali vestitũ. canicie aũt ⁊ etate venerabilẽ. ceruã q̃z ad ei⁹ genua ꝓuolutã sol⁹ ep̃s ⁊ rex eũ pedites adierũt. ceteris retro stare iussis. Et int̃rogauer̃t eũ q̃s esset. vel vñ venisset. aut cur tam densaz heremi vestitatẽ petisset. seu q̃s eum vulnerare tã grauit̃ ꝑsumpsisset. Quib⁹ cũ ad singula rñdisset. ⁊ illi ab eo humilit̃ veniaz postulassent. medicos sanãdo vulneri spopõderũt. ⁊ mlta donaria obtulerũt. Sz ip̃e nec medicinã adhibere voluit. ⁊ munera ꝯtẽnens ad ip̃a etiã nõ respexit. q̃n potius sciẽs ꝟtutẽ in infirmitate ꝑfici. dñm exorauit. ne q̃ꝫdiu viueret sanitati ꝑstine redderet̃. Sz cũ rex eũ freq̃nter visitaret. ⁊ pabulũ salutꝫ ab eo recipet. imensas diuitias obtulit. sed eas ille recipe recusauit. admonẽs vt inde monasterium ꝯstrueret. vbi monastici ordĩs disciplina vigeret. Qđ cũ rex fecisset. victus Egidi⁹ lachrymis ⁊ precib⁹ regis postq̃ꝫ plurimũ renuisset. illi⁹ monasterij curã suscepit. B Hꝰ scti famã rex karol⁹ vt audiuit ei⁹ ĩpetrato aduẽtu reuerẽter eũ suscepit. Int̃ cetera salutꝫ colloq̃a rex eũ rogauit. vt ꝓ eo dignaret̃ orare. q̃ꝛ q̃dam facin⁹ enorme cõmiserat. qđ nulli vnq̃ꝫ nec ip̃i sctõ cõ

fiteri auderet. Seq̄nti igit̄ dn̄ica dum Egidi⁹ celebrās ꝓ rege oraret angel⁹ dn̄i eidē apparēs cedulā sup altare posuit in q̄ scp̄tū erat ꝑ ordinē. ⁊ regꝫ peccatū. ⁊ Egidij p̄cib⁹ dimissuꝫ. si tn̄ penitēs ⁊ ꝯfitēs ab illo deinceps abstineret. Adiūctūq̄ erat in fine vt q̄sq̄ scm̄ egidiū ꝓ q̄cūq̄ cōmisso īuocaret. si tn̄ ab illo desisteret. ei⁹ meritꝫ sibi remissū nō dubitaret. Oblata igit̄ regi cedula pctō suo rex agnito veniā hūiliter postulauit. Egidi⁹ aūt cū honore rediēs apud neumasensez vrbē filiū p̄ncipis q̄ tūc obierat suscitauit. P⁹ aliq̄ntulū ꝟo tp̄s p̄nūciās monasteriū suū nō longe ab hostib⁹ euertēdū romā adijt. ⁊ p̄uilegiū eccl̄ie sue duoq̄ hostia cip̄sina in q̄b⁹ sculpte erāt imagines ap̄lorū a papa impetrās. dimittēsq̄z ea in tyberim diuio regimini cōmēdauit et ad monasteriū rediens cuidā ꝯtracto apud tyberonē gressum restituit. Cunq̄z ad monasteriū redisset. p̄dicta hostia i portu inuenit. ⁊ gr̄as agēs deo ꝙ int̄ tot marꝫ ꝑicula illesa ꝟuasset. ea in liminib⁹ eccl̄ie sue ad dec⁹ eccl̄ie ⁊ monimētū pacti romane sedis erexit. Tādē dn̄s diē sui obit⁹ iminere sibi ꝑ spm̄ reuelauit. Qd̄ ille frib⁹ indicans ⁊ ꝓ se orare suadens in dn̄o felicit̄ obdormiuit. vbi chor⁹ angeloꝝ ei⁹ aīam in celū ferentiū plurimi se audiuisse testati sūt Claruit circa annū dn̄i. d. cc.

Legenda. cxxvj. A

De natiuitate gl̄iose virginis Marie.

Natiuitas gloriose virginis marie ex tribu iuda ⁊ regia stirpe dauid duxit originē. Mathe⁹ aūt ⁊ Lucas nō generatōez marie sz ioseph descp̄serūt. q̄ tn̄ a ꝯceptōe xp̄i penitus alienus fuit. q̄z ꝯsuetudo scp̄ture d̄r fuisse vt nō mlr̄ieꝝ. sz viroꝝ generatōis series texeret̄. Verissime tn̄ ꝟgo beata ex ꝓgenie dauid descēdit. Qd̄ p̄cipue patet ex h̄.

Qm̄ vt sepe scp̄tura testat̄. xp̄us de semine dauid duxit originē. Cū igit̄ xp̄s de sola ꝟgine nat⁹ sit. māifestū ē ⁊ ip̄az ꝟginē ex dauid natā eē ⁊ h̄ ex cathena nathan. Dauid eī int̄ ceteros habuit duos filios scz nathan ⁊ salomonē Ex cathena igit̄ nathā filij dauid vt testat̄ Joh̄es damas. Leui genuit melchi et panther. panther genuit barpanther. barpanther genuit ioachim. ioachim ꝟginē mariā. Ex cathena aūt salomonis mathan habuit vxorē ex q̄ genuit Jacob. Defuncto āt mathan melchi ex tribu nathan. q̄ fili⁹ q̄dē leui frat̄ āt pantherꝫ nupsit vxori mathan mr̄i āt iacob ⁊ genuit ex ea Hely. Facti sūt āt frēs vterini iacob ⁊ hely. Jacob q̄dem ex tribu salomōis. hely ex tribu nathā Defunct⁹ ē aūt hely ex tribu nathan sine liberꝫ. ⁊ accepit iacob frat̄ ei⁹ q̄ ex tribu salomōis vxorē ei⁹ ⁊ suscitauit semē fr̄is sui ⁊ genuit ioseph. Joseph igr̄ natura ē fili⁹ iacob ex descēsione salomonis. ꝟm legē aūt hely q̄ ex nathan. Nā fili⁹ q̄ nascebat̄. ꝟm naturā erat q̄dē generātꝫ. ꝟm āt legē defuncti. h̄ Damas.

Sic aūt in eccl̄iastica hystoria d̄r et Beda in sua cronica testat̄. cū oēs generatōes hebreoꝝ ⁊ alienigenaꝝ i archiuis tēpli secretiorib⁹ ꝟuarent̄. Herodes oēs iussit incēdi. existimās se nobilē posse videri si deficiētib⁹ ꝓbamētꝫ ꝓgenies sua ad israel ꝑtinere crederet̄ Fuerūt tn̄ q̄dā dicti dn̄ici sic dicti ob propinq̄tatē xp̄i q̄ ⁊ nazarei fuerunt. q̄ ordinē generatōis xp̄i ꝑtim vt a ꝓauis didicerāt. ꝑtim vt a q̄busdā libris habuerūt q̄s domi hēbant q̄ntū poterāt ꝑdocebāt. B Joachim aūt accepit vxorē noīe Annā. q̄ habuit sororē noīe Hysmeriā. Hec aūt hysmeria genuit Elizabeth ⁊ eliud. Elizabeth ioh̄em baptistā. De eliud nat⁹ ē Eminen. de eminē nat⁹ ē sctūs seruati⁹. cui⁹ corp⁹ ē in opido traiecti sup fluuiuz mosan in ep̄atu leodiēsi. Anna āt tres viros habuisse d̄r. scz Joachim cleopham ⁊ salome. De p̄mo aūt viro scz Joachim.

vnā filiā scz Mariā mr̄ez dñi genuit. quā Joseph nuptui dedit. q̄ xp̄z dñm genuit ⁊ pepit. Mortuo ioachim accepit cleopham frēm ioseph. ⁊ genuit ex eo aliā filiā quā silr̄ Mariā vocauit. ⁊ Alpheo postmodū in ꝯiugē sociauit. Hec aūt maria ex alpheo viro suo q̄tuor filios genuit scz Jacobū minorez Joseph iustū q̄ ⁊ barsabas symonē et iudā. Mortuo scdo viro anne. terciū cepit noie salome. ex q̄ aliā filiā genuit quā rursus mariā vocauit. ⁊ Zebedeo in ꝯiugē tradidit. Hec aūt maria ex zebedeo viro suo duos filios genuit. scz iacobū maiorē ⁊ iohez euāgelistā. Uñ ⁊ de h̄ extāt ꝟsus. Anna solet dici tres ꝯcepisse marias. Quas genuere viri. ioachiz cleophas salomeqz. Has duxere viri. ioseph. alpheꝰ. zebedeꝰ. Prīa parit xp̄m. iacobū scda minorē. Et ioseph iustū. pepit cū symone iudā. Tercia maiorē iacobū volucrēqz iohem.

Sz mirꝝ videt quō btā maria potuit esse cognata Elizabeth. vt supi⁹ dictū est. Cōstat ei elizabeth vxorē fuisse zacharie. q̄ erat de tribu leui. ⁊ ꝟm legem q̄libet de sua tribu ⁊ familia ducere debebat vxorē ⁊ ip̄az de filiab⁹ aaron lucas fuisse testat. Anna āt fuit ꝟm Hierony. de bethleez q̄ erat de tribu iuda.

Sz sciēdū q̄ ip̄e aaron ⁊ ioiada sūmꝰ sacerdos ambo de tribu iuda duxerūt vxores. Uñ trib⁹ sacerdotalis ⁊ regal cogtōe sp̄ ad inuicē ꝓbant fuisse ꝯiuncte. Potuit aūt vt dic̄ Beda hmōi cōiūctio recētiori tp̄e fieri dat⁹ nuptui feminis de tribu i tribū vt manifeste beatā Mariā q̄ ex tribu regia d̄scēdit cū tribu sacerdotali cogtionē gener⁹ habuisse ꝯstaret. Et ita beata Maria de vtraqz tribu erat. Voluit em̄ dñs vt he trib⁹ ꝓuilegiate ꝓpt̄ mysteriū ad inuicē miscerent. q̄r de eis dñs nascitur⁹ erat. q̄ ꝟe rex ⁊ sacerdos ꝓ nob seip̄m offerret. ⁊ fideles suos in militia h⁹ vite pugntes regeret. ⁊ p⁹ victoriā coronaret. Qd̄ etiā ex noie xp̄i. i. inuncti innuit. q̄r soli sacerdotes ⁊ reges ⁊ ꝓphe i lege veteri vngebāt. Uñ ⁊ nos a xp̄o xp̄iāi dicimur. ⁊ gen⁹ electū ⁊ regale sacerdotiū appellamur. Sz ⁊ qd̄ dicebatur q̄ mlieres tātū sue trib⁹ hoib⁹ iūgerēt dictū fuisse ꝯstat ne distributio sortiū ꝯfunderet. q̄r ꝟo leuitica trib⁹ sortē int̄ ceteras ñ hēbat. mlieres de illa tribu nubere poterāt cui volebāt. C

Hystoriā āt natiuitat⁹ btē virgīs beat⁹ Hierony. vt i ꝓlogo refert adolescētul⁹ in q̄dā libello legit. Sz p⁹ mltū tēpor⁹. vt se ibidē legisse recoluit ꝑmo rogat⁹ trāsscp̄sit. Joachī nāqz ex galilea ⁊ ciuitate nazareth sctām Annā ex bethleē duxit vxorē. Ambo āt iusti erāt. ⁊ ambo sine rep̄hēsiōe i oib⁹ mādat⁹ domini incedebāt. oēmqz suā sub̄am tripharie diuidebāt. Unā ꝑtez tēplo ⁊ tēpli ꝟuitorib⁹ ip̄edebāt. Aliā ꝑegrinis ⁊ paupib⁹ erogabāt. Terciā sibi ⁊ familie sue vsib⁹ reꝟuabāt. Et ita ꝑ annos xx. ꝓlez ex ꝯiugio ñ hñtes. vouer̄t dño q̄ si eis sobolem ꝯcederet eam seruitio dñi mācipar̄et. Cui⁹ rei gr̄a cū singulis annis i trib⁹ festis p̄cipuis hierl̄m freq̄ntarēt. i festo encenioꝝ Joachī cū cōtribulib⁹ suis hierl̄m ascēdit. ⁊ cū ceteris ad altare accedēs oblatōez suā offerre voluit. Quē vidēs sacerdos cū idigtōe nimia repulit. Et cur ad altare dei accedere p̄sumeret increpauit. asserēs nō eē ꝯueniēs maledicto leg⁹ obnoxium oblatōez dño leg⁹ offerre. nec int̄fecūdos infecūdū. ⁊ q̄ ꝓpl̄m dei nō auxit astare. Joachī igit̄ sic ꝯfusum se videns. p̄ pudore domū redire noluit. ne silr̄ a ꝯtribulib⁹ suis q̄ h̄ audierāt tātū opprobriū sustineret. Secedēs igr̄ ad pastores suos cū ibi aliq̄ꝫdiu fuisset. q̄dā die ei soli angel⁹ cū magna claritate apparuit ⁊ de ei⁹ visione turbatū ne timeret admonuit dicēs. Ego suz angel⁹ dñi missus ad te vt annūciē tibi p̄ces tuas exauditas eē. ⁊ elemosynas tuas i ꝯspectu dñi ascēdisse. Vidi em̄ pudorē tuū. ⁊ audiui sterilitat⁹ opprobrium nō recte tibi obiectū. Peccati quippe nō nature vltor ē deus. Et ideo cuz

Historia Joachim et Anne :—

alicui⁹ vterꝫ claudit. ad h̄ facit vt mira
bili⁹ denuo apiat. ⁊ nō libidis esse qd̄
nascit̄. sꝫ diuini fore muneris cog̃scat̄.
Prima gētis vr̄e mr̄ Sara nōne vsqꝫ
ad nonagesimū annū sterilitatꝫ opprobriuꝫ ptulit. ⁊ tñ ysaac cui repromissa
erat oīm gentiuꝫ bñdictio generauit.
Rachel etiā nōne diu sterilis fuit. ⁊ tñ
Joseph genuit q̄ toti⁹ egypti dñiū habuit. Quis fortior sampsone vel sctior
samuele. ⁊ tñ hi ambo matres steriles
habuere. Rōne igit̄ ⁊ exēplis crede dilatos diu ꝯcept⁹ ⁊ steriles ptus mirabiliores eē solere. Proīde āna vxor tua
pariet tibi filiā ⁊ vocab̄ nomē ei⁹ Mariā. Hec vt vouistꝫ erit ab īfantia dño
ꝯsecrata. ⁊ adhuc ex vtero mr̄is sue spiritusctō plena. nc forinsec⁹ int̄ ꝓplares
sꝫ ī tēplo dñi sp morabit̄ ne q̄d sinistrū
de ea aliq̄s suspicet̄. Et sic ip̄a ex sterili mr̄e nascet̄ ita mirabilit̄ ex ea altissimi fili⁹ generabit̄. cui⁹ nomē erit iesus.
⁊ p eū oīb⁹ gētib⁹ sal⁹ erit. Et h̄ tibi signū. Cū puenerꝫ hierosolymis ad aureā portā Annā vxorē tuā obuiā habebis. q̄ de tua tardatōe mō solicita. tūc ī
ꝯspectu tuo gaudebit His dictꝫ angel⁹ ab eo discessit Anna aūt cū amare fleret ⁊ q̄ nā vir su⁹ iuissꝫ ig̃raret. idē āgel⁹
eidē apparuit. ⁊ sibi eadē q̄ viro ānūci
auerat patefecit. addēs vt ꝓ signo hierusalē ad aureā portā pgeret ⁊ ibidē viro suo redeūti obuiaret. Igit̄ iuxta angeli p̄ceptū ambo sibijnuicē obuiātes
d̄ mutua visiōe letati. ⁊ de ꝓle ꝓmissa
securi. adorato dño domū redier̄t diuinū ꝓmissuꝫ hilarit̄ expectātes. Anna
igit̄ ꝯcepit. ⁊ filiā pepit. ⁊ nomē ei⁹ mariā vocauit. Cōpleto igit̄ p triēniū ablactatōis tpe. ad tēpluꝫ dñi v̄ginē cuꝫ
oblatōib⁹ adduxerūt. Erāt aūt circa tēplū iuxta. xv. graduū psalmos. xv. ascēsionis grad⁹. Nā qꝛ templū in monte
erat ꝯstitutū. altare holocausti qd̄ forinsecus erat adiri nisi p grad⁹ nō poterat. In hoꝝ itaqꝫ nouissimo v̄go cōstituta. cūctos sine alicuius adiutorio
ita ꝯscendit. ac si iā etatis pfecte esset.

Perfecta igit̄ oblatōe. filiā cū alijs v̄ginib⁹ in tēplo dimittētes. ad ꝓpria redierūt. Virgo aūt q̄tidie in oī sctitate pficiens. ⁊ ab angelis q̄tidie visitabat̄. et
visione diuina q̄tidie fruebat̄. Ait em̄
Hieronym⁹ in q̄daꝫ epl̄a ad cromatium ⁊ heliodoꝝ q̄ btā virgo hāc regulā sibi statuerat. vt a mane vsqꝫ ad terciā or̄onib⁹ īsisteret. a tercia vsqꝫ ad nonā textrino opi vacaret. a nona ab oratōib⁹ nō recedebat quousqꝫ angel⁹ apparēs sibi escā daret. D Quarto
aūt decimo etatis sue anno pōtifex publice denūciauit. vt v̄gines q̄ in tēplo
instruebant̄. ⁊ etatꝫ tp̄s implessent. domū reuerterent̄. ⁊ viris legitime iūgerent̄ Cui⁹ mādato cū cetere paruissent
sola btā Maria v̄go h̄ se facere ñ posse
rñdit. tū qꝛ pentes sui eaꝫ dñi seruitio
mācipassent. tū qꝛ v̄ginitatē suaꝫ dño
ip̄a vouisset. Tunc anxiat⁹ pontifex eo
q̄ neqꝫ ꝑm scp̄turā q̄ dic̄. vouete ⁊ reddite. votū infringēdū putaret. nec morem genti insuetū introducere auderet
ad īminētē festiuitatē iudeoꝝ senioribꝫ
ꝯuocatis. oīm hec vna fuit snīa. vt ī retam dubia ꝯsiliū dñi q̄reret̄. Cū autez
or̄oni insisterēt ⁊ pontifex ad ꝯsulendū
dñm accessissꝫ. mox de loco oratorij cūctis audiētib⁹ vox insonuit dicēs. vt q̄
cunqꝫ de domo Dauid nuptijs habiles ꝯiugati nō essent. singuli v̄gas singulas ad altare d̄ferrēt ⁊ cuiuscūqꝫ virgula germīasset ⁊ in cacumīe eius ꝑm
Esaye vaticiniū spūssctūs in columbe
specie ꝯsedisset. ip̄e ꝓculdubio esset cui
v̄go desponsari deberet. Erat int̄ ceteros Joseph de domo dauid. Cui cum
incōgruū videret̄ si vir tā ꝓuecte etatꝫ
tā tenerā v̄ginē duceret in vxorē. ceterꝫ
virgas suas afferentib⁹ sol⁹ ip̄e virgaꝫ
suā subtraxit. Vñ cū nil diuīe voci cōsonū apparerꝫ. pōtifex iterato dñm cōsulendū putauit. Qui rñdit q̄ sol⁹ ille
virgā suā nō attulit. cui v̄go despōsari
deberet. Prodit⁹ itaqꝫ ioseph cū v̄gaꝫ
suā attulisset. ⁊ ip̄a ilico florē germīasset. ⁊ in ei⁹ cacumīe colūba de celo ve-

niens cōsedisset. liq̄do oīb⁹ patuit ipsi
ꝟginē despōsandā fore. Despōsata igr̄
ꝟgine ioseph ipe q̄dē in suā ciuitatē be
thleē recedit domū suam dispositur⁹ ⁊
nuptijs necessaria ꝓuisur⁹. Virgo āt
Maria cū. vij. ꝟginib⁹ coeuis ⁊ colla-
ctaneis suis q̄s ob oñsionē miraculi a
sacerdote accepat ad domū ꝑentuz in
nazareth reuersa est. In dieb⁹ aūt illis
angel⁹ Gabriel ei orāti apparuit. ⁊ de
ea nascituꝝ dī filiū nūciauit. E Di
es aūt natiuitatis ꝟginis aliq̄nto tpe
fideles latuit. Contigit igit̄ sicut refert
Johes beleth vt q̄dā vir sctūs sedule
ꝯtēplatōi insistēs. singul̄ annis. vj. id⁹
septēbris in orōne posit⁹ iocūdissimaz
angeloꝝ societatē solēnisantē audiret.
Cūq̄z deuotissime sibi reuelari peteret̄
cur q̄libet āno illo tm̄ die ⁊ ñ alio h̄ au
diret. diuinū accepit rñsum. q̄ ꝟgo glo
riosa Maria tali die mūdo fuerit na-
ta. ⁊ iō h̄ manifestaret filijs sctē eccl̄ie.
vt ꝯcordes fierēt i hac celebritate cele-
sti curie. Cū aūt h̄ sūmo pōtifici ⁊ alijs
intimasset. ⁊ illi orōnib⁹ ⁊ ieiunijs. scri
pturis ⁊ antiq̄tatū testimonijs ꝟitatē
cōpissent. hūc diē in honore natiuitat⁹
ꝟginis celebrandū vniuersalit̄ statuert̄
Octaua āt natiuitat⁹ btē marie oliz
nō celebrabat̄. sz dñs Innocenti⁹. iiij.
natōe ianuēsis. ipaz instituit celebran-
dā. Cui⁹ hec cā fuit. Gregorio em̄. ix.
ꝑ mortē sublato de medio romani oēs
cardinales in q̄dam ꝯclaui incluserūt.
vt citi⁹ eccl̄ie ꝓuideret̄. Sz cū ꝑ plures
dies ꝯcordare nō potuissent. ⁊ ipi a ro
manis mltas molestias sustinuissent.
vouerūt regine celi q̄ si ei⁹ merit⁹ ꝯcor
darent. ⁊ liberi abire possent. octauas
sue natiuitatis diu neglectas de cetero
statuerēt celebrādas. Sicq̄z in dñm ce
lestinū ꝯuenerūt ⁊ liberati ꝑ dñm In
nocētium votū adimpleuerūt. Celesti
nus em̄ modico tpe supuixit. ⁊ iō ꝑ eū
impleri nō potuit. Et nota q̄ tres na
tiuitates eccl̄ia solēnizat. scz natiuitatē
Christi Marie ⁊ Johānis baptiste.
Que tres designt tres spūales natiui
tates. Cū iohe nāq̄z in aq̄. cū maria in
pnia. cū xp̄o renascimur i gl̄ia. Cū igit̄
natiuitatē baptismi in adult⁹ oporte-
at precedere ꝯtritionē ⁊ gl̄ie silr̄. iō ille
due merito vigilias hñt. Sed cū pnia
tota sit ꝓ vigilia nō optuit vt vigiliaz
hr̄et. Octauas ꝟo oēs hñt. qr oms ad
octauā resurrectōis anhelāt. F Mi
les q̄dam valde strenuus ⁊ beate ma-
rie valde deuotus ad torneamentum
vadens. ꝑmo q̄dam monasteriū ad
honorē btē Marie ꝯstructū in itinere
reptuz missaz auditur⁹ intrauit. Cū āt
missa misse succederet. ⁊ ille ob honorē
ꝟginis nullā ꝑt̄mittere vellet. tādē mo
nasteriū exiens ad locū ꝯcit⁹ ꝓperabat
Et ecce redeūtes eidē occurrerūt. ⁊ ipz
strenuissime militasse referūt. Q̄d duz
oēs q̄ aderāt assererēt. ⁊ vniuersi eum
strenuissime militasse vnanimit̄ accla-
marēt. necnō ⁊ q̄daz q̄ se ab eo captos
dicebāt se eidē offerrēt ꝑpēdens vir di-
scret⁹ vrbanā reginā vrbano mō se ho
norasse q̄d acciderit manifestauit. ⁊ ad
monasteriū rediēs filio ꝟginis de cete-
ro militauit. Epus q̄dā q̄ btām ma
riā in summa reuerētia ⁊ deuotiōe ha-
bebat. q̄ndā eccl̄iaz btē marie in nocte
media ex deuotōe adibat. Et ecce ꝟgo
ꝟginū comitata vniuerso ꝟginū choro
veniēti viro occurrit. ⁊ cū sūmo hono-
re susceptū ad eccl̄iam ad quā tēdebat
ducere cepit. ꝑcinētib⁹ duab⁹ de choro
puellis atq̄z dicētib⁹. Cantem⁹ dño so
cie. cantem⁹ honorē. Dulcis amor xp̄i
resonet ore pio. Quos ꝟsus tot⁹ alius
chorus ꝟginū resumēdo ꝑcantat. Pre
dicteq̄z bine cātatrices binos q̄ sequūt̄
in ordine ꝟsus subsecute sunt. Prim⁹
ad ima ruit magna de luce supb⁹. Sic
hō cū tumuit ꝑm⁹. ad ima ruit. Sicq̄z
viꝝ dei cū tali ꝓcessiōe vsq̄z ad eccl̄iaz
ꝑduxerūt duab⁹ sp incipiētib⁹. ⁊ ceter⁹
rñdētib⁹. Quedā mlier solatio viri
sui destituta vnicū filiuz hēbat quē te-
nerrime diligebat. Quadā aūt vice fi-
li⁹ ei⁹ ab inimic⁹ capit̄. ⁊ i custodia vin-
culat̄. Q̄d illa audiēs incōsolabilit̄ fle

bat. ⁊ btāz ꝟginē cui mltū deuota erat
ꝑ liberatōe filij importunis ꝑcibꝫ exo-
rabat. Tandē vidēs ꝙ sic nihil ꝓfice-
ret. eccl'iam in q̄ sculpta erat imago be
ate marie sola intrauit. ⁊ corā imagine
stans ip̄am sic alloq̄tur dicēs. Virgo
btā ꝑ liberatōe filij mei te sepe rogaui
⁊ adhuc neq̄q̄ mr̄i misere subuenisti.
Patrociniū tuū ꝑ filio meo imploro.
⁊ nullū adhuc sentio fructū. Igit̄ sic̄ fi
liꝰ meꝰ mihi ablatꝰ ē. sic ⁊ ego filiū tuū
tibi auferā. ⁊ obsidē ꝑ filio meo in cu-
stodiā ponā. Et hec dicēs ꝓpius acces-
sit. ⁊ imaginē pueri quā ꝟgo i gremio
baiulabat auferēs domū abijt. Acci-
piensq̄ imaginē pueri ip̄am i lintheo
mūdissimo inuoluit. ⁊ i arca recondēs
ip̄am cū claui diligētiꝰ obfirmauit. bo
nū obsidē ꝑ filio suo hr̄e gaudēs. ⁊ ip̄z
diligēter custodiēs. Et ecce seq̄nti no-
cte btā virgo iuueni apparuit ⁊ ianuā
carcerꝫ apiens ide vt exeat ꝑcepit eiq̄
dixit. Matri tue fili dices. vt meū mi-
hi reddat filiū. exq̄ reddidi sibi suum.
Qui exiens ad matrē venit. ⁊ q̄liter be
ata ꝟgo eū liberauerit enarrauit. Illa
aūt plurimū exultans imaginez pueri
accepit. ⁊ ad eccl'iam vadēs btē marie
reddidit dicēs. Gr̄as vobis dn̄a refe-
ro. qꝛ mihi meū vnicū filiū reddidistis
⁊ nūc vobis filiū vestrū reddo. qꝛ meū
me recepisse ꝓfiteor. G Erat q̄dā
fur q̄ sepe latrocinia exercebat. sꝫ btām
Mariā plurimū in deuotōe habebat
⁊ eā crebrius salutabat. Quadaz igit̄
vice furtim q̄dam rapiēs capit̄. ⁊ suspē
dio adiudicat̄. Cū aūt suspēderet̄ ꝯti-
nuo btā ꝟgo ei affuit. ⁊ suspēsum trib̄
dieb̄ vt sibi videbat̄ suis manib̄ sustē
tauit. ita ꝙ nullam lesionē ꝑsensit. Illi
ꝟo q̄ eū suspēderūt casu inde trāseūtes
eū viuētē ⁊ vultu hilari reppert̄. ⁊ arbi
trātes ꝙ nō bn̄ fuisset laqueo astrictus
gladio ip̄m iugulare volebāt. Sꝫ btā
maria feriētiū gladio manuz oppone
bat ⁊ illi sibi nil nocere poterāt. Cog̊
scētes ꝗ illo referēte ꝙ btā maria sic eū
iuuabat. mirātes eū ꝺposuerūt. ⁊ amo
re ꝟginis abire libeꝝ dimiserūt. Qui
abiēs monasteriū intrauit ⁊ q̄ad vixit
in ꝟuitio dei genitricis ꝑmāsit. Fuit
q̄dā clericꝰ q̄ btām mariā valde diligēs
horas eiꝰ sedule decātabat. Cū aūt pa
rētes eiꝰ morerent̄. aliū nō hn̄tes here-
dē. eidē hereditatē dimiserūt. Compul
sus est igit̄ ab amicis vt vxorē acciper.
⁊ hereditatē ꝓpriā gubnaret. Quadaz
aūt die cū ad celebrādas nuptias ten-
deret in itinere q̄ndā eccl'iam repperit.
⁊ recordatꝰ seruitij btē Marie in ip̄az
ingrediēs horas eiꝰ dicere cepit. Et ec
ce btā maria eidē apparuit. ⁊ q̄si seueri
us ei dixit. O stulte ⁊ infidelis cur me
amicā ⁊ spōsaz tuā relinq̄s. ⁊ mihi ali-
am feminā anteponis. Ad h̄ ille com-
punctꝰ ad socios redijt. ⁊ totū dissimu
lās celebratꝫ nuptijs media nocte oib̄
relictis de domo aufugit. ⁊ mōasteriū
intrās btē Marie deuote ꝟuiuit. Sa
cerdos cuiusdā ꝑrochie ⁊ honeste vite
nullā missaz nisi missaz btē marie scie-
bat. quā i eiꝰ honorē sedule decātabat
Apud ep̄m igit̄ accusat̄ ⁊ ab eo citiꝰ ac
cersit̄. Cū ꝟo corā ep̄o se aliā missā nesci
re diceret. ep̄us ip̄m q̄si seductorē dure
redarguit. ⁊ ab officio cuz suspēdēs ne
de cetero eā missam cantare audeat in
terdixit. Seq̄nti aūt nocte btā maria
ep̄o apparēs eū plurimū increpauit. ⁊
cur suū male sic tractasset famulū req̄-
siuit. Addidit q̄z ꝙ die trigesima mo-
reret̄. nisi ille ad ꝯsuetū officiū restitue
ret̄ Tremefactꝰ ep̄s ꝑsbyteꝝ accersiuit
⁊ veniā postulās vt nullā missam ꝑter
illā quā sciebat de btā Maria celebra
re debeat impauit. Quidā clericus
vanꝰ ⁊ lubricꝰ erat. sꝫ tn̄ dei genitricem
plr̄imū diligebat. ⁊ eiꝰ horas sctās de-
uote ⁊ alacriter decantabat. Quadaz
igit̄ nocte in visiōe vidit se an̄ tribunal
dei astare. ⁊ dn̄m circūstantib̄ dicere.
De illo q̄ vos aspicit q̄ iudicio dignus
sit vosip̄i decernatꝫ quē tādiu toleraui
⁊ nullū adhuc in eo emēdatōis signuz
inueni. Tūc dn̄s oib̄ approbātib̄ su-
per eū dānatōis tulit sniaz. Et ecce ꝟ-
go btā surrexit ⁊ filio suo dixit. Pro isto
pie fili clemētiā tuā rogo vt sup eū dā

natōis sniaz mitiges. Eliuat ḡ hic ob
grām mei. q̄ ob ꝓpria merita addicitur
morti. Cui dñs Luis em̄ petitōib⁹ eū
tribuo si vel salrē nūc ei⁹ correctionē in
speremo. Et uersa ꝯgo ad hoiez dixit
Elade z ampli⁹ noli peccare ne deteri
us tibi ꝓtingat. Ille igit excitat⁹ vitaz
mutauit. z religionē petijt. z ibi in bo⁄
nis opib⁹ vitā finiuit. ¶ Apud si
cilia anno dñi. d. xxxvij. fuit q̄dam vir
noie Theophil⁹ cuiusdā epi vicedñs
vt ait Fulbert⁹ carnotēsis eps. q̄ tā pru
dēter sub eo res ecclīasticas dispesa⁄
bat. q̄ mortuo epo eū dignū epatu oīs
ꝑplus acclamabat. At ille vicedñatu
ꝓtent⁹ aliū in ep̄m maluit ordiari. Tā
dē ab ipo officio inuite ab epo depsi⁄
tus in tātā impatiētiā est delapsus vt
ad suā recupandā dignitatē cuiusdam
iudei malefici ꝓsiliū expetteret. Ille igit
diabolū aduocauit. z aduocat⁹ cōcit⁹
venit. Theophil⁹ ḡ iussu demōis xp̄z
z mrez ei⁹ abnegauit. xp̄iane pfessioni
abrenūciauit. z ip̄i⁹ abrenūciatiōis et
abnegatōis cyrogphū suo sanguie p⁄
pria scpsit. z scptū anulo sigillauit. z si⁄
gillatū demoni tradidit. z sic ei⁹ serui⁄
tio se addixit. In crastinū igit pcurati
one demōis Theophil⁹ in grāz epi re
cipit. z in sui dignitatē officij restituit.
Tādez ad se reuersus de eo qđ fecerat
valde ingemuit z ad ꝯginē gliosam vt
sibi in adiutoriū fieret tota mētis deuo
tōe ꝓfugit. Quadā igit vice btā maria
in visiōe illi apparēs de ipietate ip̄z re
darguit. z diabolo abrenūciare pcepit
ac xp̄z dei filiū z oē xp̄ianitatē. ꝓpositū
ꝓficeri fec. z sic ip̄m in sui z filij gram re
cupauit. z ad indiciū idulte venie iterū
sibi apparēs cyrogphū qđ diabolo de
derat sibi reddidit. z sup pect⁹ posuit vt
tā nō se diaboli suū timeret. sz p ꝯginē
se libez factū gauderet. Quo theophi
l⁹ recepto. vehemēt exultās cōtā epo oi
q̄ ꝑplo qđ sibi acciderat retulit. z cūctz
admirātib⁹ z ꝯginē gliosaz laudātib⁹
ip̄e p⁹ triduū i pace q̄euit. ¶ Quidā
vir z vxor sua ꝓpe lugdunū circa annū
dñi. Hc. filiā vnicā hñtes. eā cuidā iu
ueni nuptui tradiderūt. Ob amorē āt
filie genet⁹ suū secū in domo tenebāt.
Ubi āt puelle iuuenē amore filie sue tā
diligēt colebat vt ñ maior cēt amor pu
elle ad puet⁹ q̄s soc⁹ ad genet⁹. Inde h⁹
malicioši dicere cepert. q̄ h ñ filie cā fa⁄
ceret. sz vt eidē. p filia sese ingereret. Cuz
igit mlierz aīm tāta faisitas ꝓcussisset.
timēs ne i vulgi fabulā ꝓferet duos ru
sticos alloq̄t vt si occulte genet⁹ strāgu
lare vellēt. cuilibz. xx. solidos pollicet.
Quadā igit die eos i cellario recludēs
maritū suū ex idustria aliq̄ ire ꝓsuluit.
z filiā alio trāsmisit. Tūc adolescēs ius
su dñe sue cellariū vt vinū afferret ingre
dit z mox a latronib⁹ strāgulat. Hoc
soc⁹ ipz i lectū filie detulit. z q̄si dormi
entē vestib⁹ circūtexit. Redeūtib⁹ ḡ ma
rito z filia z ad mēsaz posit. iubet mr
filie vt maritū ōbeat excitare z ad mē⁄
saz vocare. Que cū dfunctū repisset z
h ꝓcita nūciassz. tota familia i lamētū
ꝓrit. Et illa mlier homicida q̄si dolēs
cū ceterz lamētat. Tādē mlier de ppe⁄
trato scelere valde igemuit. z sacerdoti
oia p ordinē ꝓfessa fuit. P⁹ aliq̄ tps i
ter mlierē z sacerdotē litigiū orit z a sa
cerdote sibi generi homicidiū irrogat.
Ob cū ad pentū iuuenis noticiā deue
nissz. adducit⁹ ad iudicē. z ab eo ignib⁹
cōcremāda dānat. Finē ḡ suū iminere
ꝓsiderās. ad btāz ꝯginē se conuertit. z ei⁹
intrās eccliaz i oratione cū lachrymis sep
strauit P⁹ modicū exire ꝓpellit. z i ma
gnū piectā ignē oēs ibidē stare illesam
z icolumē ꝓtuēt. At pentes pueri ignē
quū eē putātes. ad sarmēta ꝯcurrūt z i
ignē p̄cipiūt Ubidētes āt q̄ nec sic i aliq̄
lederet. lāceis z hastz eā ipugnare cepert.
Tūc iudex q̄ aderat vehemēt obstupu
it. z eos ab ipi⁹ ipugnatōe ꝓpescuit. Eā āt
diligēt ꝓsiderās. nullū i ea signū icēdij
pter sola vulnera lāceaz iuenit. Cū āt
pentes ei⁹ domū eā rduxissēt. z eā fomē
tz z balneis recreārēt. nolēs eā ōs vltr⁹
hūana suspitōe fedari. p⁹ triduū in lau
de ꝯgis pseuerātē ex hac vita vocauit.

Legenda.cxxvij. A

De sancto Adriano.

Adrianus a Maximiano imperatore regnãte martyriũ passus ẽ. Cũ em̃ p̃dictus Maximian⁹ i nichomedia vrbe idolis imolaret. iussu ei⁹ cũcti xp̃ianos ꝑquirentes alij timore pene. alij amore ꝓmisse pecunie vicini vicinos. ꝓpinqui domesticos ad suppliciũ trahebãt inter q̃s. xxxiij. a ꝑquirẽtib⁹ comp̃hẽsi añ regẽ adducti sunt. Quib⁹ rex. Non audistis q̃lis pena aduersus xp̃ianos posita sit. Cui illi. Audiuim⁹ ⁊ stulticie tue iussionẽ irrisim⁹. Tũc rex iratus neruis crudis eos cedi iussit. ⁊ lapidibus ora eoꝝ cõtundi mãdauit. ac annotata vniuscuiuscꝫ ꝯfessiõe. ferro vinctos in carcere recludi p̃cepit. Quorũ adrian⁹ cõstantiã p̃or officij militaris ꝯsiderãs dixit eis. Adiuro vos ꝑ deũ vestrũ vt mihi dicatis. q̃ est remuneratio quã expectatis ꝑ ista tormẽta. Ad hoc dixerũt sancti. Ocul⁹ nõ vidit. nec auris audiuit. nec in cor hoĩs ascendit q̃ p̃ꝑauit dñs diligẽtib⁹ se ꝑfecte. Tũc adrian⁹ in mediũ ꝓsiliens ait. Annotate me cũ istꝫ. qꝛ ⁊ ego xp̃ian⁹ suꝫ. Qd̃ cũ imperator audisset. nolentẽ sacrificare vinctũ ferro in carcerẽ posuit. Natalia ꝑo vxor ei⁹ audiẽs viꝝ suũ incarceratũ scidit vestimẽta sua flens plurimũ ⁊ eiulans. Sꝫ cũ audisset. q̃ ꝓpter fidẽ xp̃i incarcerat⁹ fuisset. gaudio repleta ad carcerẽ cucurrit. ⁊ vincula viri sui et alioꝝ osculari cepit. Erat ei xp̃iana. sꝫ ꝓpt̃ ꝑsecutionẽ se nõ publicauerat. Et dixit ad viꝝ suũ. Btũs es dñe mi adriane. qꝛ inuenisti diuitias q̃s nõ dimiserũt ꝑentes tui. q̃bus egebũt hi q̃ multa possident qñ nõ erit fenerãdi tp̃us. nec mutuo accipiendi. dũ nullus de pena aliũ liberabit. nec pat̃ filiũ. nec mater filiaꝫ. nec seruus dñm. nec amicus amicũ. nec diuitie possessorẽ. Cũq̃ eũ admonuisset vt oẽm gl̃iam terrenã cõtemneret. ⁊ amicos ⁊ ꝑentes sperneret ⁊ sꝑ ad celestia cor haberet. dixit ad eã Adrian⁹. Vade soror mea tꝑe passionis nr̃e accersiam te vt videas finẽ nostrum. Sicq̃ virũ suum alijs sctis recõmendãs. vt eũ scꝫ ꝯfortarent. redijt ĩ domũ suã. B Postmodũ audiẽs adrian⁹ diẽ passionis sue adesse. dans munera custodib⁹ ⁊ sanctos q̃ secũ erãt in fideiussores. abijt domũ vocare nataliã sicut ei iuramẽto ꝓmiserat. vt eorũ passionib⁹ p̃sens eẽt. Quidã aũt eũ vidẽs p̃cucurrit ⁊ nũciauit natalie dicens. Absolut⁹ ẽ adrian⁹. ⁊ ecce venit. Qd̃ illa audiẽs nõ credebat dicẽs Et q̃s potuit eũ absoluere a vinculis. Nõ mihi ꝯtingat vt soluat̃ a vinculis. ⁊ separet̃ a sctis. Dũ hoc loq̃ret̃. puer domesticus venit dicẽs. En dñs me⁹ dimissus est. Illa aũt putãs q̃ martyriũ refugisset amarissime flebat. Et cũ vidisset eũ. surgẽs veloti⁹ ostiũ dom⁹ cõtra eũ clausit ⁊ dixit. Longe a me efficiatur. q̃ a deo corruit. Nõ mihi ꝯtingat loq̃ ori illi⁹ ꝑ qd̃ dñm suũ abnegauit. Et ꝯuersa ad eũ dixit. O tu miser sine deo. q̃s te coegit app̃hendere quod nõ potuisti ꝑficere. Quis te seꝑauit a sanctis. aut q̃s te seduxit vt recederes a cõuentu pacis. Dic mihi cur fugisti añq̃ pugna fieret. añq̃ repugnãtẽ videres. Quõ vulnerat⁹ es nõdũ emissa sagitta. Et ego mirabar si ex gente sine deo ⁊ de genere impioꝝ aliq̃s offerret̃ deo. Heu me infelicẽ ⁊ me miserã. q̃d faciã q̃ ꝯiuncta sum huic ex genere impioꝝ. Nõ est ꝯcessum mihi vt vni⁹ hore spacio vocarer vxor martyrꝫ. sꝫ vt dicerer vxor trãsgressoris. Ad modicũ q̃dem exultatio mea fuit. ⁊ ecce ꝑ secula opprobriũ meũ erit. Hec aũt btũs adrian⁹ audiẽs vehemeter gaudebat. admirãs de femia iuuene pulcerrima ⁊ nobili ⁊ añ. xiiij. menses nupta. quõ talia loq̃ posset. Vñ ex h̃ ad martyriũ ardẽtior effect⁹ verba ei⁹ libẽtissime audiebat. Sꝫ cũ eam nimis affligi videret. dixit ei. Aperi mihi dña mea natalia. Nõ em̃ vt putas martyriũ fugi. sꝫ

te vt ꝓmissi vocare veni. Que ñ credēs ait. Vide quō me seducit trāsgressor. quō mentit̄ alter iudas. Fuge a me miser meip̄am iā interficiā vt satierꝫ. Et dū moraret̄ ad ap̄iendū ei dixit Aperi citius. Nā vadā ⁊ vltra ñ videbis me ⁊ post h̄ lugebis ꝙ me añ exitū meū nō videris. Fideiussores dedi sctōs martyres. ⁊ si mistri me req̄rentes nō inuenerint. sustinebūt scti simul tormenta sua ⁊ mea. Hec audiēs natalia aperuit. ⁊ sibijnuicē ꝓstrati ad carcerē sil̄ abierūt. Ubi natalia ꝑ. vij. dies sctōꝝ vlcera cū lintheis p̄cios̄ extergebat. C

Statuta aūt die imp̄ator eos pñtari iussit. Qui resoluti penis. qꝛ ambulare nō poterāt velut aīalia portabāt̄. Adrian⁹ ꝟo retro vinctis manib⁹ seq̄bat̄. Deinde adrian⁹ portās sibi eculeum cesari pñtat̄. Natalia ꝟo adiūgens se ei dicebat. Vide dñe meus. ne forte trepides cū tormēta videbis. Modicū q̄dem nūc patieris. sꝫ ꝯtinuo cū angelis exultabis. Adrian⁹ igr̄ sacrificare nolēs grauissime cesus ē. Currensq̄ natalia ad sctōs cū gaudio q̄ erant in carcere ait. Ecce dñs meus inchoauit martyriū. Cū āt rex ne deos suos blasphemaret moneret ille ait. Si ego torqueor qꝛ eos q̄ nō sunt dij blasphemo q̄liter ip̄e torq̄beris q̄ verꝫ deū blasphemas. Cui rex. Hec ꝟba te illi seductores docuerūt. Ad quē adrian⁹. Quare seductores eos dicꝫ q̄ sunt doctores vite et̄ne. Currēs natalia hec rñsa viri sui alijs cū gaudio referebat. Tunc rex a q̄ttuor validissimis viris fec eum grauit̄ cedi. Oēs aūt penas ⁊ int̄rogatōes ⁊ rñsiones natalia alijs martyribus q̄ erāt in carcere ꝯtinuo referebat Intantū aūt cesus ē. vt ei⁹ viscera effūderent̄. Tūc ferro vinct⁹ cū alijs martyrib⁹ i carcerē recludit̄. Erat aūt adrianus iuuenis delicat⁹ valde. ⁊ decorus annoꝝ. xxviij. Natalia ꝟo viꝝ suū supinum iacentē ⁊ totū laceratū ꝯsiderās. mittens manū sub vertice ei⁹ dicebat. Btūs es dñe meus. qꝛ dign⁹ effect⁹ es de numero esse sctōꝝ. Btūs es lumen meum. vt patiaris ꝓ eo q̄ ꝓ te passus est. Perge nūc dulcꝫ me⁹ vt videas gloriā ei⁹. Audiens aūt imp̄ator ꝙ multe mr̄one sctis in carcere mistrarēt p̄cepit ne vlteri⁹ ad eos īgredi ꝑmittant̄. Qd audiēs natalia seip̄aꝫ tonsorauit. ⁊ habitū virilē assumēs sctis in carcere ministrabat. al̄as q̄ꝫ exēplo suo ad h̄ induxit. Rogauitq̄ viꝝ vt cū eēt in gl̄ia hāc p̄cem ꝓ se faceret. vt se intactā custodiēs ab h̄ seculo citi⁹ euocaret. Audiens aūt rex q̄ mr̄one fecissent. iussit incudē afferri vt fractꝫ sup̄ eaꝫ cruribꝫ scti martyres interirent. Timēs autē natalia ne vir suus ex alioꝝ supplicijs terreret̄. rogauit mistros vt ab eo inciperēt. Abscisis igit̄ ab eo pedibus. cruribusq̄ fractis. rogauit euꝫ natalia vt manū sibi abscidi ꝑmitteret. q̄ten⁹ aliis sctis q̄ plura passi fuerāt compar eēt Quo facto adrian⁹ sp̄m reddidit. Ceterique vltro pedes ꝓtendētes ad dñm migrauerūt. Rex aūt eoꝝ corp̄a cremari mādauit. Natalia ꝟo manū adriani in sinu suo abscōdit. Cū āt corp̄a sctōrū in ignē p̄cipitarent̄ voluit ⁊ natalia se cū eis in ignez p̄cipitare. Sꝫ subito vehemētissim⁹ imber erupit ⁊ ignē extinguēs corp̄a sanctoꝝ illesa seruauit. Christiani ꝟo ꝯsilio inito corp̄a ꝯstantinopoliꝫ trāsferri fecerūt. q̄usq̄ pace eccl̄ie reddita cū honore referrent̄ Passi sunt aūt circa annuꝫ dñi. cclxxx. Natalia ꝟo domi remanēs manū scti Adriani sibi retinuit. quā in solatiū vite sue sp̄ ad caput lectuli sui tenebat.

D Post h̄ aūt tribun⁹ vidēs nataliā tā pulchrā. tāq̄ diuitē ⁊ nobilē de voluntate imp̄atoris honestas mr̄onas ad eā misit. vt in suū ꝯiugiū ꝯsentiret Quib⁹ natalia rñdit. Quis mihi prestare poterit vt ꝯiungar tali viro. Sꝫ peto vt triū dieꝝ mihi dent̄ inducie vt me valeaꝫ p̄pare. Hoc aūt dicebat vt inde fugere posset. Cū aūt dñm exoraret vt se intactā ꝯseruaret. subito obdormiuit. Et ecce vn⁹ martyꝝ ei appa-

ruit. z eā dulcit ꝙsolās vt ad locū in q̄ sunt corpa martyꝝ veniat ipauit. Ēui gilans igit z manū adriani solā accipi ens. cū miltz xpianis naue ꝙscēdit. Ō tribunꝰ audiēs cū miltis militib⁹ eaz p nauigiū insecutꝰ ē. Exurgēs aūt ventꝰ ꝓtrariꝰ miltis eoꝝ submerꝛ eos redire cōpulit. Media āt nocte diabolꝰ i spē cie naucleri cū naui fantastica his qui erant cuz natalia apparuit. z q̄si voce naucleri ait eis. Ulū venitz. z q̄ pgitis Et illi. Ex nicomedia venimꝰ z ꝙstātinopolim pgimꝰ. Quib⁹ ille ait. Errā tis. Ad sinistrā pgite vt rectꝰ naviga tis. Hoc āt dicebat vt eos i pelagꝰ mit teret z pirent. Cum aūt vela mutarēt subito adrianꝰ in naucula sedēs eisdē apparuit. z eos nauigare sic pus cepe rāt admonuit. asserēs malignū spm fu isse q̄ sibi locutꝰ fuerat. ponēsq̄ se ante eos. p̄cedebat illos. z viā eis oñdebat. Natalia ꝙo adrianū p̄cedere vidēs im meso gaudio repleta ē. Dicq̄ añq̄ il luceſceret ꝙstātinopolis aduenert. Cū aūt natalia i domū vbi erāt corpa mar tyꝝ introisset z manū Adriani ad cor pus posuisset. z pꝰ oꝛonē dormitasset. Adrianꝰ ei apparuit z salutās eam vt in eꝛnaz pacē secū veniret p̄cepit. Que cū euigilasset z somniū astātib⁹ retulis set. valefaciēs oib⁹ emisit spm. Fideles aūt corpus eiꝰ accipientes iuxta corpa martyꝝ illud posuerūt.

Legenda. cxxvij. A
De sctis Gorgonio z dorotheo.

Gorgonius z dorothe us apud nicomediā pmi in palatio diocleciani antique militie renūciāt. vt liberius regē suū seq̄nt z xpianos se voce libera ꝙfitent. Ō cesar audiēs pl'imū anxie bat egreferēs pdere tales viros. q̄s in tra palatiū nutritos moꝝ z generꝛ no bilitas ōcorauit. Cū igit nec minis nec blāditijs moueret in eculio distēdunt z flagellis z vngulis toto corpe lacera ti. aceto z sale nudatz pene eoꝝ viscerib⁹ pfundūt. z cū h alacrit tolerarēt i craticula assant. vbi q̄si i lecto floꝝ vi debant iacere nihilq̄ lesionis sentire. Deinde iussu cesarz laqo suspendūt. et corpa lupis z canib⁹ exponūt ſz tū in tacta a fidelib⁹ colligunt. Passi sūt cir ca annū dñi. cclxxx. Pꝰ multos annos corpus scti gorgonij romā trāslatū est. Anno aūt dñi. occlxij. eps metēsis ne pos pipini regis ipm ad gallias trāstu lit z i gorgocien monasterio collocauit

Legenda. cxxix. A
De sctis Protho z Hyacincto.

Prothus et Hyacin ctus fuerūt domicelli z i stu dio phie socij eugenie filie philippi nobilissimi roma noꝝ generis. q̄ dē philippꝰ a senatu pfecturā alexādrie accepat. z illuc clau diā vxorē suā z filios auitū z sergiū. fi liā q̄z eugeniā secū duxit. Porro euge nia oib⁹ liberalib⁹ artib⁹ z lris erat pfe cta. Prothꝰ q̄z z hyacinctꝰ secū studue rant z ad pfectōez oim sciaꝝ venerant Eugenia igit q̄ndecimo etatis sue an no ab aq̄lino aq̄lini consulis filio peti tur vxor. Cui illa. Et maritꝰ nō natali bus. sed moribus est eligendꝰ. Peruenit igit ad manꝰ eiꝰ doctrina pauli z cepit anio fieri xpiana. Permissum erat tūc xpianis iuxta alexādriā habitare. Ulū illa q̄si solatiādo pgēs ad villā trāsiēs audiuit xpianos cantātes. Ō es dij gē tium demonia dñs aūt celos fecit. Tūc dicit ad pueros prothū z hyacinctū q̄ secum studuerant. Phoꝝ syllogismos scrupuloso studio transegimꝰ. Aristo telica argumēta z platonis ideas z so cratis monita z breuit q̄cquid cantat poeta q̄cquid oratoꝛ z q̄cquid phs co gitat hac snia excludunt. Dñaz me yo bis vsurpata ptās sozorē ꝙo sapia fec. Sumꝰ g frēs z xpm seq̄mur. Placet cō silio z assumpto habitu viri ad mona steriū cui elenus vir dei p̄erat venit. q̄ nullā ad se feminā venire sinebat. Qui etiā q̄dam vice cū heretico disputans.

cũ vim argumẽtoꝝ ferre nõ posset. magnum ignẽ accendi fecit. vt ille q̃ nõ cõbureret veraz fidẽ ꝓbaret habere. Qđ cũ factũ esset. ꝑor intrauit ⁊ illesus exiuit Hereticus aũt cũ intrare nollet ab oĩbus expulsus est. Ad hunc igit̃ cũ accessisset vt se viꝝ diceret. ille ait. Recte vir diceris. q̃ cũ sis femĩa viriliter agꝫ Nam sibi eiꝰ cõditio a deo fuit reuelata. Ab eo igit̃ cũ Protho ⁊ hyacincto monasticũ habitũ suscepit. ⁊ se frẽz eugeniũ ab oĩbus appellari fecit. Pater aũt eiꝰ ⁊ mater vidẽtes currũ eugenie domũ vacuũ redisse merẽtes vndiq̃ filiam inq̃ri fecerunt. sed mĩme inuenire potuerũt. Interrogant vates q̃d de filia factũ sit. Qui respõdent eam a dijs inter astra translatã. Quo circa pater imaginẽ filie fecit. ⁊ ꝑam ab oĩbꝫ adorari mandauit. Ip̃a ꝟo cũ socijs ĩ dei timore ꝑmansit ⁊ mortuo p̃posito ip̃a p̃ficit. B Erat tũc alexandrie matrona q̃daz diues ⁊ valde nobilis melancia nomĩe. quã sancta eugenia oleo ꝑungens a quartana liberauit in noĩe iesu xp̃i. Vñ multa ei misit munera. sꝫ nõ recepit. Predicta igit̃ mr̃ona fratrẽ eugeniũ viꝝ esse arbitrans sepiꝰ eaz visitabat. Vidẽsq̃ elegantiaz iuuẽtutis ⁊ pulchritudinẽ corꝑis in eiꝰ amorẽ vehemẽter exarsit. ⁊ q̃liter cũ eo cõmisceri posset anxia cogitare cepit. Simulans igit̃ languorẽ. misit vt ad eã veniret ⁊ se inuisere dignaret. Qui cũ venisset aperuit sibi q̃liter eiꝰ amore capta esset. ⁊ q̃liter in eiꝰ cõcupiscentia estuaret rogãs vt secũ carnalit̃ cõmisceret. Statimq̃ eũ app̃hendẽs amplectit̃ ⁊ osculat̃ ⁊ ad crimẽ hortat̃. Qđ factũ frater eugeniꝰ abhorruit dicẽs ei. Recte melancia nomẽ habere cog̃sceris nigredinis eĩ repleta ꝑfidia nigra dicerꝫ ⁊ obscura. filia tenebrarum amica diaboli. dux pollutõis. fomentũ libidis. soror anxietatis ꝑpetue ⁊ mortꝫ filia sempiterne. Illa ꝟo se deceptã vidẽs ⁊ timẽs ne forte scelꝰ publicaret. voluit ip̃a ꝑor detegere. clamareq̃ cepit q̃ Eugenius se voluit violare. Abijt igit̃ ad philippum p̃fectũ ⁊ cõquesta est dicẽs. Iuuenis q̃dam ꝑfidus xp̃ianus ad me medendi causa ingressus in me irruens ĩpudenter voluit me violare. ⁊ nisi vnius ancille q̃ intra cubiculũ erat fuissez liberata suffragio. sue me libidini sociasset. Audiẽs h̃ p̃fectus ira accendit̃ ⁊ missa appitoꝝ multitudine eugeniam ceterosq̃ seruos xp̃i ferro vinctos adduci fecit. diẽq̃ statuit in q̃ oĩnes tradi deberẽt morsibꝫ bestiaꝝ. Accersitis ãt eis corã se dixit ad eugeniã. Dic nobis eĩ sceleratissime. h̃ vos xp̃s vester quẽ colitis docuit vt opam corruptõibus detis. ⁊ matronas impudẽti vesania violetis. Cui eugenia demissa facie ne agnosceret respõdit. Dñs noster castitatẽ docuit ⁊ integritatẽ seruãtibꝫ eternam vitã ꝓmisit. Hanc aũt melanciã falsam testẽ mõstrare possumꝰ sed melius est vt nos patiamur q̃ꝫ q̃ illa cum ꝯuicta fuerit puniat̃ ⁊ fructꝰ patientie nostre depeat. Verũtamẽ adducat ancillam quã dicit nostri sceleris eẽ testẽ vt ex ore eius possint refutari mẽdacia q̃ cũ adducta esset. illa a dña sua docta ꝯstanter sibi opponebat q̃ dñam suaz opprimere voluit. Cunq̃ oẽs de familia silr̃ deprauati sic esse testarẽt̃. ait eugenia. Tempꝰ tacendi transijt. ⁊ tp̃us loquẽdi aduenit. Nolo vt ĩpudica ĩ seruos xp̃i crimen ĩponat nec fallacia glorietur. Vt autẽ mendaciũ veritas superet. ⁊ sapientia maliciã vincat. veritatem ostendã nõ ꝓpter iactantiã sꝫ ꝓpter dei gl̃iam. Et hec dicens tunicaz a capite vsq̃ deorsum siue vsq̃ ad cingulũ scidit ⁊ femĩa apparuit. Dixitq̃ p̃fecto. Tu mihi pater claudia mater. frẽs hi duo q̃ tecũ sedẽt auitus ⁊ sergiꝰ ego eugenia filia tua. Hi duo ꝓthꝰ et hyacinctꝰ. Qđ pr̃ audiẽs ⁊ filiã cog̃scere incipiẽs. in amplexꝰ cũ mr̃e irriuit et lachrymas mltas effudit. Eugenia ãt vestibꝫ aureis induit̃. ⁊ ĩ sublime tollit̃ Ignis aũt de celo venit ⁊ melanciã cũ suis ꝯsumpsit. Sicq̃ eugenia patrẽ ⁊

matrē frēs ⁊ totā familiaz ad fidē xp̄i cōuertit. ita ꝙ pr̄ a p̄fectura deposit⁹ a xp̄ianis eps ordinat̄. ⁊ i oꝛone ꝑsistēs ab infidelib⁹ occidit̄. Claudia āt cū filijs suis ⁊ eugenia romā reuertit̄ ⁊ ibi mlti ab eis ad xp̄m sunt ꝯuersi. Eugenia āt iussu ip̄atoꝛis ligata grādi saxo in tyberim p̄cipitat̄. Sz rupto saxo super vndas incolumis g̃diebat̄. Tūc i fornacē ardētē ꝓijcit̄. sz extincta fornace refrigerio vtebat̄. Recludit̄ deinde i tenebrosum carcerē. sz lumē splēdidissimū radiabat eidē. Cūq; ꝑ decē dies sine cibo fuisset. saluatoꝛ eidē apparuit. ⁊ panē cādidissimū sibi poꝛrigēs dixit Accipe cibū d̄ manu mea Ego suz saluatoꝛ tu⁹ quē tota mēt⁹ intētōe amasti Eodē die q̄ ad terras descēdi ip̄e te eripiā. In die igr̄ natalis dñi spiculatoꝛ mittit̄ ⁊ caput ei⁹ abscidit̄. Que postmodū mr̄i apparuit. ⁊ ꝙ die dñica se se q̄ret̄ p̄dixit Veniēte igr̄ dñica die claudia i oꝛone posita emisit spm̄. Proth⁹ aūt ⁊ hyacinct⁹ cū ad tēpluz idoloꝛum traherēt̄. oꝛone simulachꝛū cōminuerūt Et cū sacrificare nollēt capit̄ obtrūcatōe martyriū postmodū cōpleuerunt. Passi sūt āt sub valeriano ⁊ gallo circa annos dñi. cclvj. Le. cxxx. A

De exaltatōe sancte crucis.

Exaltatio sancte crucis dr̄. eo ꝙ tali die fides ⁊ sctā crux plurimū exaltata fuit. Notādū aūt ꝙ añ xp̄i passionē lignū cruc⁹ fuit lignū vilitatis. qꝛ hmōi cruces de lignis vilib⁹ parabāt̄. Infructuositat⁹ qꝛ q̄ntūcūq; i monte caluarie plantabat̄ fructū mime faciebat. Ignobilitat⁹ q̄z qꝛ erat suppliciū latronū. Tenebꝛositat⁹. qꝛ tenebꝛosuz ⁊ sine oi decoꝛe erat. Mort⁹. qꝛ ibi homines morti tradebāt̄. Fetoꝛ⁹. qꝛ i medio cadaueꝝ plātabat̄. P⁹ passionē ꝟo fuit mltiplr̄ exaltata. qꝛ vilitas trāsijt in p̄ciositatē. Vñ dixit andreas. Salue crux p̄ciosa ⁊c̄. Infructuositas i fertilitatē Cañ. vij. Ascēdā in palmaz et app̄. fru. ei⁹. Ignobilitas i sublimitatem Aug⁹. Crux q̄ erat suppliciū latronū trāsijt ad frōtes ip̄atoꝝ. Tenebꝛositas in claritatez Chrys. Crux ⁊ cicatrices xp̄i radijs solis i iudicio erunt lucidiores. Mors i vite ꝑpetuitatē. Vñ cātatur. Ut vñ moꝛs oꝛiebat̄ ⁊c̄. Fetoꝛ in odoꝛis suauitatē Cañ. j. Cū esset rex i accubitu suo nardus. i. crux sancta dedit odoꝛem suū. B

Exaltatio sctē cruc⁹ solēnit̄ ab ecclesia celebrat̄. qꝛ in ea fides q̄ plurimū exaltata fuit. Anno ei dñi. d. cxv. ꝑmittēte dño flagellari ppl̄m suū ꝑ seuiciā paganoꝝ. Cosdroe rex ꝑsaꝝ oīa regna terraruz suo impio subiugauit. Hierusalē aūt veniēs a sepulchꝛo dñi territ⁹ redijt. sz tñ ꝑtem sctē crucis quā sctā Helena ibidē reliq̄rat aspoꝛtauit. Volēs aūt ab oibus coli vt de⁹ turrim ex auro ⁊ argēto ⁊ interlucentib⁹ gēmis fecit. ⁊ ibidē solis ⁊ lune et stellaꝝ imagines collocauit. Per subtiles etiā ⁊ occultos duct⁹ q̄si de⁹ aquaz desuꝑ infundebat ⁊ i subterraneo specu equi q̄drigas trahentes in circūitu ibant. vt q̄si turrim mouerēt ⁊ tonitruum simularēt. Filio igit̄ suo regno tradito. in tali phano ꝓphan⁹ residet. ⁊ iuxta se crucē dñi collocans appellari ab oibus se deū iubet. Et sicut legit̄ in libꝛo mitrali d̄ officio ip̄e cosdroe i thꝛono residens tanq̄ pat̄ lignū crucis sibi a dextris posuit loco filij. ⁊ galluz a sinistr⁹ loco spūssancti. se ꝟo iussit p̄rez noiari. Tunc heracli⁹ imp̄atoꝛ exercitum copiosum collegit. ⁊ ꝯtra filium cosdroe iuxta danubiū fluuiū dimicaturus aduenit. Tandē vtrisq; p̄ncipibus placuit vt super pontem soli confligerēt. ⁊ q̄ victoꝛ existeret sine damno vtriusq; exercit⁹ impiuz vsurparet. Decretū etiā exijt vt q̄cūq; p̄ncipem suum iuuare p̄sumeret. cruribꝫ abscisis ⁊ brachijs ob h̄ ꝯtinuo in flumie mergeret̄ At heraclius totū se deo obtulit. ⁊ sancte cruci deuotōe qua potuit cōmēdauit. Ambob⁹ itaq; i ꝯflictu durantib⁹

heraclio victoriã dñs ꝓtulit. z ostrariũ exercitũ suo imꝑio subiugauit. adeo ꝙ vniuersus ꝑsis cosdroe fidei xp̃iane se subdidit. z sacrum baptisma suscepit.. Cosdroe aũt ignorabat exitũ belli. qz cũ ab oĩb odiret. sibi a nemie intimat Heraclius aũt ad eũ ꝓcenit. z in throno aureo eũ sedere ꝓpiẽs eidẽ dixit. Quia lignũ scte crucis ꝑm tuũ modulũ honorasti. si baptismũ z fidem xp̃i suscepis. adhuc vitã z regnũ pauẽs a te acceptis obsidiis obtineb. Si aũt h̃ implere cõtemptis gladio meo te feriaz z caput tuũ p̃cidã. Cũ igit ille acq̃escere nollet extracto gladio eũ ꝓtin⁹ decollauit. Et qz rex fuerat sepeliri p̃cepit. Filiũ vo suum decẽ annoz quẽ cum eo reppit baptizari fecit. z de sacro fonte ipm suscipiens regnũ paternũ ei dimisit. Turrim vo illã destruẽs. argentũ in ꝑdam sui exercit⁹ tribuit. auꝝ vo3 gẽmas ad repandũ ecclias ꝯs tyrãn⁹ destruxerat refuauit. Sacram igit crucẽ suscipiẽs hierosolymã reportauit. ¶ Cũq aũt de mõte oliueti descẽdẽs ꝑ portã q dñs passur⁹ intrauerat in eã regio z ornamẽto imꝑiali ingredi vellet. repente lapides porte descenderũt. z inuicẽ ꝙsi mur⁹ vel vn⁹ paries se clauserũt. Sup q cũctis stupẽtib⁹. angel⁹ dñi signum crucis ĩ manib⁹ tenẽs sup portã appariuit dicẽs. Cũ rex celoz ad passionẽ ꝑ hãc portã intraret. nec cultu regio. sed humili asello ingrediẽs. hũilitaq exẽpluz suis cultoribus derelinq. Et his dictis angel⁹ abscessit. Tũc imꝑator lachrymis infusus seipm discalciauit et vestimẽta vsq ad camisiã exuit crucẽq dñi accipiẽs vsq ad portã hũiliter baiulauit. Porq duricia lapidũ celeste ꝓsensit impiuz. statimq porta se subrigens libeꝝ intrãtib⁹ patefecit ingressum. Qdoz aũt suauissim⁹. q eodẽ die eodẽq momẽto q de turri cosdroe sacra crux fuit ablata hierosolymis de ꝑsarũ ꝓuincia ꝑ tã longa terraꝝ spacia fuerat illapsus. tũc redijt oẽsq mirabili suauitate refecit. Rex ãt deuotissim⁹ in has crucis laudes ꝓrupit. O crux splẽdidior cũctis astris mũdo celebris hoĩb⁹ multũ amabilis. sctior vniuersꝙ sola fuisti digna portare talentũ mũdi. Dulce lignũ. dulces claui. dulcẽ mucro. dulcis hasta. dulcia ferẽs ponderasalua pñtem cateruã in tuis hodie laudib⁹ cõgregatã. tuo vexillo signatam. Sicq ꝓciosa crux in suo loco restituit. z antiq miracula renouant. Portui q̃dam vite restituũt. palitici q̃tuor curant. leprosi decẽ mũdant. ceci q̃ndeciz illuminant. demones effugant z a varijs lãguorib⁹ plurimi liberant. Et sic imꝑator ecclias regans z regijs muneribus cumulãs ad ꝓpria remeauit. ¶ In cronicis aũt h̃ gestũ aliter fuisse narrat. Dicit em ꝙ dũ cosdroe occupans vniuersa regna. hierlm cũ zacharia pontifice z ligno crucis cepisset. z heraclius cũ eo pacẽ facere vellet. iurauit se cũ romanis pacẽ nõ factuꝝ donec crucifixũ abnegarẽt z solẽ adorarẽt. Tũc heraclius zelo armat⁹ ꝯ eũ exercitũ mouit. et ꝑsas multis plurijs deuastauit. z cosdroe vsq thesifontẽ fugere cõpulit. Tãdez cosdroe dissenteriã incurrẽs medasan filiũ suũ in regez coronare voluit. Qd syroꝝ ꝓmogenit⁹ audiens cũ heraclio fedus inijt patrẽq cũ nobilib⁹ ꝑsas ĩ vinculis iecit. Quẽ pane tribulatois z aq̃ angustie sustẽtas tandẽ fugitari z occidi fecit. Postmodum aũt oĩs incarceratos cũ ꝑiarcha z ligno crucis heraclio destinauit. Ille aũt ꝑciosum lignũ crucis hierusalẽ detulit. et postmodũ ꝙstãtinopolim deportauit. Hec in multis cronicis legũt. ¶ De h aũt ligno crucz sic dicẽ sybilla apud paganos sic dr ĩ hystoria tripartita. O ter btm lignũ in q̃ de⁹ extẽsus est. Hoc forte dictũ est ꝓt vitã nature grẽ z glie q̃ ex cruce puenit. ¶ Apud ꝙstantinopolim iude⁹ q̃dã ecclĩã sctẽ Sophie ingressus q̃ndã imaginẽ xp̃i ibidẽ conspexit. Qui se ibi solũ ꝙsideras gladiũ arripuit z appropians imaginẽ xp̃i in gutture ꝑcussit. statimq ide sanguis exi

uit ⁊ iudei faciē ⁊ caput aspsit. Qui ter
rit⁹ imaginē accepit ⁊ ipaz ī puteū ꝓij
ciēs statiz aufugit. Quidā aūt xp̄ian⁹
eidez obuiauit sibiq; dixit. Vñ venis
iudee. Aliquē hoīem occidisti. Et ille.
Falsum ē. Cui rursus hō ille dixit Ue
re homicidiū ꝑpetrasti. ⁊ iō sanguie a
spsus es. Et iude⁹. Uere de⁹ xp̄ianorū
magn⁹ ē. ⁊ fides ei⁹ firma ꝑ oīa cōpro
bat. Neq̄q̄ em̄ hoīez ꝑcussi. sz xp̄i ima
ginē ⁊ ꝯtinuo sanguis emanauit d̄ ei⁹
gutture. Duxit aūt iude⁹ hoīem illum
ad puteū ⁊ inde sctām imaginē extra
xerūt. Plaga aūt in gutture xp̄i vt fert
adhuc hodie cernit. ⁊ iude⁹ cōtinuo fi
delis efficit. Apud syriaz in ciuitate
berith q̄dā xp̄ian⁹ sub annua pensione
hospitiū hn̄s. imaginē dn̄i crucifixi cō
tra lectuli faciē ī pariete affixerat. ⁊ ibi
orōnes suas ꝯtinue faciebat. P⁹ annū
ꝟo aliā domū locauit ⁊ imaginē ibidē
ex obliuione reliq̄t. Quidā aūt iude⁹ p̄
dictā domū cōduxit. ⁊ q̄dā die vnū de
suis ꝯtribulib⁹ ad ꝯuiuiū īuitauit Int
epulas aūt ille q̄ īuitat⁹ fuerat casu cir
cūspiciēs imaginē infixā parieti ꝯtuet
⁊ in illū q̄ se īuitauerat ira fremēs. cur
imaginē iesu xp̄i nazareni tenere aude
at cōminat. Ille aūt cū adhuc p̄dictā
imaginē nō vidissz. sacr̄is q̄b⁹ poterat
affirmabat q̄ illā d̄ q̄ dixit imaginē pe
nit⁹ ig̊rabat. Tūc ille placatū se simu
lās valefecit ⁊ ad p̄ncipē sue gētis abi
ens iudeū illū de eo qd̄ viderat accusa
uit. Iudei igit cōgregati ad domū ei⁹
ꝯueniūt. ⁊ visa imagine illū ꝯtumeliis
diris afficiūt ⁊ extra synagogā semiui
uū ꝓijciūt. imaginē ꝟo ꝯculcātes pedi
bus cūcta in ea dn̄ice passiōis oppro
bria renouarūt. Cū ꝟo lat⁹ lancea ꝑfo
rassent ꝓtin⁹ sanguis ⁊ aq̄ vbertiz exi
uit. ⁊ suppositū vas impleuit. Stupe
facti iudei sanguinē illū ad synagogas
detulerūt ⁊ oēs infirmi ex ipo inuncti
ꝓtin⁹ curabant. Tūc iudei ep̄o terre il
li⁹ oīa ꝑ ordinē narrauert. ⁊ baptismū
⁊ fidē xp̄i vnanimit susceperūt. Ep̄us
aūt sanguinē illū in ampullis chrystal
linis ⁊ vitreis ꝯseruauit. Christianuz
etiā illū accersiuit ad se ⁊ q̄s tā pulchrā
imaginē cōposuissz inq̄siuit. At ille di
xit. Nicodem⁹ illā cōposuit quā mori
ens gamalieli. gamaliel zacheo. zache
us iacobo. iacob⁹ symōi reliq̄t. Sicq;
in hierl'm vsq; ad excidium vrbis fuit
donec inde a fidelib⁹ in regnū agrippe
delata. ⁊ inde ad patriā meā deducta
a ꝑentib⁹ meis ad me hereditario iure
deuenit. Factum est h̄ anno dn̄i. d. ccl.
Tūc oēs iudei synagogas ī eccl'ias cō
secrarūt. Et extūc h̄ mos inoleuit vt ec
clesie ꝯsecrarent. q̄z añ tm̄ altaria con
secrabant. Propt̄ istud miraculū ordi
nauit eccl'ia. v. kal'. decēbris memoriā
fieri dn̄ice passiōis. vel vt alibi legit. v.
idus nouēbris. Vñ ⁊ rome ꝯsecrata ē
eccl'ia in honore saluatoꝝ. vbi ampul
la cū illo sanguīe reꝑuat ⁊ solēne festuz
tūc agit. Et Uirt⁹ crucꝫ etiā apud
infideles maxīa ꝑ oīa ꝯprobat. Nā vt
Greg⁹. in. iij. dialogo. lib. cōmemorat
andreas fundane ciuitatꝫ ep̄s. dū q̄n
dā sctīmonialē feminā secū hītare per
mitteret. antiqu⁹ hostꝫ cepit illi⁹ speciē
oculis mētis ei⁹ imp̄mere vt ī lecto ne
phāda cogitaret. Quadā ꝟo die iude
us q̄dā romā veniēs cū iā diē declina
re cerneret ⁊ vbi manere posset mīme
repp̄isset. in q̄daz tēplo appollinis ad
manēdū se ꝯtulit. Qui ip̄m loci illius
sacrilegiū ꝑtimescēs. q̄uis fidē crucis
mīme hr̄et. signo crucꝫ tn̄ se munire cu
rauit. Nocte aūt media euigilās vidit
malignoꝝ spirituū turbā q̄si in obseq̄
um cuiusdā potētis preire. Cūq; q̄ ce
teris p̄erat ī eoꝝ medio ꝯsederet. cepit
singl'oꝝ spirituū sibi obseq̄ntiū causas
actusq; discutere. q̄ten⁹ vnusq̄sq̄ q̄ntū
egisset neq̄tie īueniret. Modū aūt h⁹
discussiōis Gregori⁹ cā breuitatꝫ ꝑtrā
sit. Sz ex silī exēplo qd̄ legit in vitaspa
trū innotescere p̄t. Naz dū q̄daz in tē
plū idoloꝝ intrasset. vidit sathanaz se
dentē ⁊ oēm ei⁹ militiā ei assistentē. Et
veniēs vn⁹ d̄ malignis spiritib⁹ adora
uit eū. Cui ille. Vñ venis. Et ille. In

illa ꝓuincia fui ⁊ ibi bella plurima su/
scitaui ⁊ ꝑturbatōes mltas feci. ⁊ san/
guinē copiosum effudi. ⁊ veni nūciare
tibi. Et sathan ait. q̄nto tpe h̄ fecisti.
Et ille. In triginta dieb⁹. Et sathan.
Quare tāto tpe h̄ fecisti. Et ait assistē/
tib⁹. Ite ⁊ flagellis eū cedite ⁊ durius
ꝟberate. Et scd̄s veniēs adorauit euz
dicēs. In mari dn̄e eram ⁊ cōmotōes
maximas excitaui. ⁊ naues mltas de/
mergēs. hoīes q̄ꝫplures occidi. Et ait.
q̄nto tpe h̄ fecisti. Et ille. In vigīti die
bus. Et iussit hūc silr̄ flagellari dicēs.
Ita modicū tāto tpe laborasti. Et ter
cius veniēs ait. In q̄dā ciuitate fui. et
rixas in q̄busdā nuptijs excitaui ⁊ mlt/
tā sanguis effusionē feci. ⁊ spōsuz ipm
occidi ⁊ veni nūciare tibi. Cui dixit. q̄n
to tpe h̄ fecisti. Et ille. In decez dieb⁹.
Et ille ait. nōne plura ī tot dieb⁹ opat⁹
es. Et iussit eū a circūstantib⁹ ꝟberari.
Et q̄rtus veniēs ait. In heremo māsi
⁊ ꝑ q̄draginta annos circa q̄ndā mo/
nachū laboraui ⁊ vix tandē ipm in la/
psuz carnis p̄cipitaui. Qd̄ sathā audi
ens de solio suo surrexit ⁊ eū osculās d̄
capite suo coronā abstulit ⁊ capiti illi⁹
imposuit. ac ipm secū ꝯsedere fecit di/
cēs. Magnaz rē fortit̄ egisti. ⁊ pl⁹ oīb⁹
laborasti. Hic igit̄ vel silis p̄t eē mod⁹
illi⁹ discussiōis quē Gregori⁹ p̄termit/
tit. Cū g̊ singl̄i spūs exponerēt q̄d egis
sent vn⁹ in mediū ꝓsilijt ⁊ q̄nta carnis
tēptatōe de illa sctimoniali femīa an/
dree animū cōmouisset apuit. Addēs
q̄ heri hora vespaꝝ vsq̄ ad h̄ ei⁹ mētē
traxerit vt in tergū ei⁹ blandiēs alapā
daret. Tūc malign⁹ spūs eū hortat⁹ ē
vt ꝑficeret qd̄ cepisset. vt illi⁹ ruine sin/
gularē int̄ ceteros palmā teneret. Pre/
cepitq̄ vt q̄rerēt q̄snā esset ille q̄ iacere
in tēplo eodē p̄sumpsisset. Cuz aūt ille
vehemēti⁹ palpitaret ⁊ missi spūs euz
crucis mysterio signatū viderēt. territi
clamauerūt. Uere vas vacuū sz signa
tū. Ad hanc vocē ꝓtinus illa maligno
rum turba disparuit spirituū Judeus
aūt ꝯcitus ad ep̄m venit. ⁊ ei oīa ꝑ or/
dinē enarrauit. Qd̄ ille audiēs vehe/
mēter ingemuit. ꝯ omnē mulierē a do/
mo sua ⁊ vicinia ꝓtinus remouit ⁊ iu/
deum baptizauit. Refert q̄z Grego
rius in lib. dialogo. q̄ q̄dam sctimoni/
alis hortū ingrediēs ⁊ lactucā ꝯspici/
ens ꝯcupiuit eam. q̄ signo crucis bn̄/
dicere oblita auide momordit. Sz ar/
repta a diabolo ꝓtin⁹ cecidit. Cū autē
btūs eq̄tius ad eam venisset. diabolus
clamare cepit ac dicere. Ego q̄d feci. e/
go q̄d feci. Sedebā h̄ sup lactucaz illa
venit ⁊ momordit me. Ad impiuz aūt
p̄dicti viri diabol⁹ mox de ea exiuit.

Legit̄ in hysto. ecclesia. q̄ gentiles ꝑ
alexandriā arma serapis in ꝑietib⁹ de
pinxerāt. Theodosi⁹ ꝟo illis deletis si/
gnum crucꝭ depingi mandauit. Quo
viso gentiles ⁊ sacerdotes idoloꝝ ba/
ptizati sunt. dicētes traditū esse ab an
tiq̄s q̄ ea q̄ colebant starēt donec veni/
ret signū illud in q̄ est vita. Quedā tūc
lr̄a apud illos quā sacram vocabant.
habebat formā crucis quā dicebant ī/
terp̄tari vitam futuram.

Legenda. cxxxj. A

De sancto Johanne chrysostomo

Johannes cognomi/
ne chrysostom⁹ antiocenus
fili⁹ secūdi ⁊ anthure nobi/
liū fuit. Cui⁹ vita gen⁹ con/
uersatio ⁊ ꝑsecutio in hystoria triptita
pleni⁹ declarat̄. Qui cū ꝑhie studiū ī/
pēdisset. tandē hāc deserēs diuīs lectio
nib⁹ incūbebat. Qui p̄sbyter ordinat⁹
ꝓpter castitatꝭ zelū seuerior habebat̄ ⁊
feruori magis q̄ꝫ mansuetudini seruie
bat. Et ꝓpter vite rectitudinē incaut⁹
ad futura ꝓspicere nesciebat. In ꝯfa/
bulatōe arrogās a nesciētib⁹ putabat̄.
In docēdo erat p̄cipu⁹. in exponendo
egregi⁹. ad mores coercēdos optim⁹.
Regn̄tib⁹ igr̄ archadio ⁊ honorio au
gustꝭ ⁊ damaso ī romana sede p̄sidēte
fact⁹ ē ep̄s. Qui dū vitā clericoꝝ repē/
te corrigere voluit. oēs in sui odiū ꝯci/
tauit. ⁊ eū velut furiosum declinabant

ꝛ apud oẽs ei detrahebãt. Et qꝛ nũq̃ aliquẽ ad prandiũ iuitabat. nec ab aliquo inuitari volebat. dicebãt eũ h̃ iõ facere qꝛ turpiter mãducaret. Alij ꝓpt̃ excellentẽ ꝛ exq̃situ vsum ciboꝝ h̃ eum facere p̃dicabãt. Reuera aũt ꝓpt̃ abstinentiã stomachũ ꝛ caput sepe dolebat ꝛ iõ prandioꝝ epulas euitabat. Ppl's aũt ꝓpt̃ ſmones q̃s in eccl̃ia faciebat eũ plurimũ diligebat. puipẽdẽs ꝙ contra eũ emuli loq̃rent̃. Apposuit q̃z iohãnes ꝛ q̃sdam ꝓcerũ obiurgare. ꝛ iõ ꝯtra eũ maioꝛ inuidia est accẽsa. Aliud q̃z fecit qd̃ cũctos valde cõmouit. Eutropi⁹ nãq̃ ꝑposit⁹ imꝑatoꝛis ꝛ habẽs ꝯsulis dignitatẽ. volẽs in q̃busdã ad eccl̃iaꝫ ꝯfugiẽtibꝫ se vidicare. studuit vt lex ab imꝑatoꝛe ponerẽt̃. vt null⁹ ad eccl̃iam ꝯfugeret. imo q̃ dudũ refugerãt extraherẽt̃. P⁹ paucos aũt dies cũ eutropi⁹ regẽ offendisset. ad eccl̃iaꝫ mox ꝯfugit. Ep̃s aũt h̃ audiẽs ad euꝫ sub altari latitantẽ accessit. ꝛ omeliam increpatoꝛiã ꝯ eũ faciẽs ip̃ꝫ durissime obiurgauit. Ex q̃ re mltos offendit eo ꝙ hoĩ infelici nõ solũ noluit miscdiam impẽdere. sꝫ insuꝑ nõ destitit obiurgare. Imꝑator g̃ eutropiũ rapiẽs. ei⁹ caput abscidit. Pro diuersis igit̃ causis mltos hoĩes fiduciali⁹ obiurgabat et iõ erat plurimis odiosus. Theophilus aũt alexandrin⁹ ep̃s iohem deponere volebat. ꝛ p̃sbyteꝝ q̃ndã noĩe isidorũ intrudere affectabat. ꝛ iõ causas depositõis diligenter q̃rebat. Popul⁹ aũt defendebat iohem. ꝛ ei⁹ doctrina mirabili auiditate pascebat̃ Sacerdotes q̃z Johes ſm eccl̃iasticas sctiones viuere cogebat. dicens nõ debere frui honoꝛe sacerdotij q̃ coꝝ vitã ꝯtẽnerẽt imitari. Nõ solũ aũt ciuitatẽ ꝯstãtinopolitanã strenue gubernabat. sꝫ ꝛ plures circũadiacentes ꝓuincias imꝑiali autoꝛitate ꝓuidis legibus oꝛdinabat. Cũq̃ cog̃uisset in fenice adhuc demonibꝫ sacrificia ministrari. cleros illuc ꝛ monachos destinauit. oĩaq̃ tẽpla idoloꝝ destrui fecit. Eodẽ tꝑe gaymas q̃dam erat genere celtic⁹. ꝯsilio barbarus. studio tyrãnico vehemẽter elatus arriana heresi deprauat⁹. magr̃ tñ militũ fact⁹. Hic imꝑatoꝛẽ rogauit vt intra ciuitatẽ sibi suisq̃ eccl̃iam vnã daret. Qd̃ cũ ꝓmisisset. rogauit iohẽꝫ vt eccl̃iam vnã illi ꝯcederet. vt sic ei⁹ tyrãnidẽ refrenaret. At iohes ꝟtute fortissim⁹ ac tot⁹ zelo ignit⁹. noli inq̃t o ĩpator h̃ ꝓmittere. nec sctm̃ canibꝫ dare. nc hũc barbaꝝ metuas. Sꝫ ambos nos iube vocari ꝛ sub silentio int̃ nos q̃ dicunt̃ audi. Ego nãq̃ hui⁹ linguã sic refrenabo. vt hmõi petere non p̃sumat. Qd̃ audiẽs imꝑatoꝛ gauisus ẽ. ꝛ vtrũq̃ altera die vocauit. B Cunq̃ gaymas vnũ ꝓ se oratoriũ peteret. ait Johes. Ubiq̃ tibi diuia dom⁹ aꝑta est vt null⁹ te vetet oꝛare. At ille. Ego alteri⁹ secte sum. ꝛ vnũ tẽpluꝫ cũ meis habere deposco. Multos q̃dẽ ꝓ romana republica laboꝛes assumpsi. ꝛ iõ ñ debeo in mea petitõe ꝯtẽni. Cui iohãnes. Plurima p̃mia ꝛ q̃ trãscẽdũt tua certamĩa recepisti. Magister militu⁹ fact⁹ es. ꝯsulari toga insuꝑ exoꝛnat⁹ et oꝑtet te ꝯsiderare q̃d dudũ fuerꝫ ꝛ q̃lis mõ ꝯspiciarꝫ. Que p̃sca pauꝑtas ꝛ q̃ mõ substãtia. Quibꝫ vestimẽtis ante vtebarꝫ. ꝛ q̃bꝫ oꝛnarꝫ mõ. Igit̃ qꝛ pauci laboꝛes maxima tibi p̃mia ꝯtulerũt ꝯtra honoꝛantẽ te nõ sis ingrat⁹. His ſmonibꝫ ei⁹ os obstruxit. ip̃mq̃ cõpulit vt taceret. Dũ igit̃ ꝯstantinopolitanã vrbẽ strenue gubnaret. gaymas imꝑiũ ambiẽs cũ i die nihil agere posset nocte barbaros misit ꝙ palatiũ cõcremarẽt. Tũc aꝑte mõstratũ est quõ sctũs iohes custodiebat ciuitatẽ. Barbaris em̃ angeloꝝ armatoꝝ ingẽs coꝛpus hñtiuꝫ copiosa turba apparuit q̃ ip̃os ꝓtin⁹ effugauit. Qd̃ cuꝫ dño suo nũciassent. ille valde mirat⁹ ẽ sciẽs exercitũ militũ ꝑ ciuitates alias ꝯstitutuꝫ. Cũ igit̃ seq̃nti nocte eos iteꝝ destinasset a visione angeloꝝ sunt sil̃r effugati. Nouissime ille egressus miraculũ vidit ꝛ fugit. estimãs milites in die latere ꝛ

nocte ciuitatẽ custodire. Egressus inde ad traciã iuit. ⁊ magno cõgregato exercitu cũcta vastabat. timẽtib⁹ cũctꝫ barbaricam feritatẽ. Impator ḡ iohãni sctissimo onus legatõis ĩposuit. Ille aũt inimiciciaꝝ ĩmemor alacriter est ꝓfectus Gaymas ꝟo agnoscẽs ei⁹ fiduciam pietate assumpta lõgo itinere eidem occurrit suisq; oculis dexteraꝫ ei⁹ circũposuit. ⁊ filios suos sacra eius genua osculari ꝑcepit. Hui⁹ nanq; ꝟtutꝫ iohes fuit vt etiã valde terribiles humiliari cogeret ⁊ timere. Eodẽ q̃ꝫ tpe questio mota est vtrũ de⁹ corp⁹ haberet. ex q̃ questione ꝯtentões ⁊ certamina surrexerũt aliis hoc aliis aliud affirmantib⁹. maxime tñ monachorũ turba simpliciũ est decepta. dicentiuꝫ deũ forma corpea esse distinctũ. Theophilus aũt eps alexandrin⁹ cõtrariũ sapiebat. ita vt in eccl'ia ꝯtra eos qui humane forme deũ asseruerant ꝯtẽderet ⁊ deũ incorporeũ ꝑdicaret. Quod egyptioꝝ monachi agnoscẽtes habitacula sua reliq̃runt. ⁊ alexandriã venientes seditõeꝫ ꝯtra Theophilũ excitarunt ita vt eũ occidere niterenť. Qđ ille cogscens ⁊ timens ait illis. Sic vos inq̃t video sicut dei vultuꝫ. Et illi si vere inq̃unt dicis. qꝛ vultus dei sic est vt noster. anathematiza libros origenis q̃ nostre opinioni aduersanť. Qđ si nõ feceris. q̃ impatorib⁹ ⁊ deo rebellis es a nobis opprobriũ sustinebis. Et ille. Nolite in me seuire. Ego q̃dem q̃ vob placẽt facio. Et sic monachos a suo ĩpetu reuocauit. Exercitati ꝟo ⁊ ꝑfecti monachi in h̃ seducti nõ sunt. sꝫ simplices ardore fidei ꝯtra frẽs ꝯtrariũ sapientes insurrexerũt ⁊ mltos occidi fecerunt. Dũ hec in egypto fierẽt iohãnes apud ꝯstãtinopoliꝫ doctrina florebat ⁊ apud oẽs admirabil' habebať. Veruꝫ cũ arriani plurimũ pullularẽt ⁊ extra ciuitatẽ eccl'iam haberẽt. sabbato tñ ⁊ dñica intra portas ⁊ portic⁹ cõgregati hymnos ⁊ antiphonas nocte cãtabant. Diluculo aũt cũ ĩpis antiphonis ꝑ mediã ciuitatẽ portas egressi ad suã eccl'iam ꝯcurrebant. Hec autẽ ad vitupationẽ ortodoxoꝝ facere nõ cessabant. frequẽter h̃ decãtantes. Ubi sũt q̃ dicũt tria ꝟtute vnũ Johes aũt metuens ne simplices his cantib⁹ traherenť. instituit vt fideliũ turba nocturnis hymnis insisteret vt ⁊ illoꝝ opus obfuscareť. ⁊ fideliũ ꝓfessio firmareť. Fecitq; cruces argẽteas q̃ cũ argẽteis cereis portabanť. Tũc arriani zelo accensi iuidie vsq; ad necẽ ĩsurgũt. Una igiť nocte petra ꝑcussus est brison eunuchus auguste. q̃ ad hymnos exercẽdos a iohe fuerat deputat⁹. Sꝫ etiam q̃daꝫ de ꝓpl'o vtriusq; ꝑtis extincti sũt Ex his mot⁹ impator ꝓhibuit arrianos hymnos publice decantare. Eo tpe seuerian⁹ gabalẽsis eps honorabilis apud mltos ꝓceres ⁊ ab ĩpo impatore ⁊ augusta mltũ dilect⁹ ꝯstantinopolim venit ⁊ a Johe gratãť suscept⁹ est. Cũq; iohes asyam ꝑrexisset. suã eidem eccl'iam ꝯmẽdauit. Ille aũt nõ fideliter ambulabat sed semetipm ꝓpl'o ꝯmẽdabat. Serapion aũt clericus iohãnis h̃ iohi studuit nũciare. Trãseũti aũt seueriano nõ assurrexit serapion Ille aũt indignat⁹ clamauit. Si serapion clericus nõ mortu⁹ fuerit. xps in humana natura nat⁹ nõ est. Hec audiens Johes rediit. ⁊ ipꝫ tanq̃ blasphemũ de ciuitate eiecit. Qđ auguste multũ displicuit ⁊ ipm reuocari fecit rogãs iohem vt ipꝫ sibi recõciliaret. Qui nullaten⁹ acq̃euit donec augusta filiũ suũ theodosiũ eius genib⁹ imponeret supplicans ⁊ ꝯiurans vt seuerianũ recõciliaret. Eodẽ q̃ꝫ tpe Theophilus alexandrin⁹ eps Dyoscoꝝ viꝝ sanctissimũ ⁊ ysidoꝝ ꝓus sibi amicissimũ iniuste eiecit. Qui ꝯstantinopolim venerũt vt ꝑncipi ⁊ Johi ei⁹ facta narrarent. Johes aũt eos q̃dez honorabat. sꝫ ante cause cognitionẽ cũ eis ꝑticipare nolebat. Falsus tñ rumor ad theophilũ venit ꝙ Johes cũ illis cõicaret. ⁊ eis auxiliũ ferret. At theophil⁹ indi-

Laudet Jesus xtus
et Ssma Virgo Maria

gnat⁹. nõ solũ in illos vindictã exerce-
re sz Johez ꝺponere fortit̃ se armabat
Celans igitur intentionez suam misit
ad singl'aꝝ epos ciuitatũ dicẽs se Ori
genis velle libros dãnare. Epyphani
um q̃z epm cypri viꝝ sctissimũ ⁊ famo
sissimũ circũuenit ⁊ amicũ fec̃. rogans
vt ⁊ ipe silr̃ libros Origenis dãnaret.
Epiphani⁹ ꝓpt̃ sui sctitatẽ ei⁹ fallacias
ñ attẽdẽs apꝺ cyprũ suos epos ꝯuoca
uit ⁊ lectõez Origenis int̃dixit. rogãs
Johez ꝑ lr̃as vt se ab hoꝝ lectõe libro
rũ suspẽderet. ⁊ q̃ ordinata fuerãt ꝯfir
maret. Johes ãt h̃ ꝑuipẽdẽs in doctri
na eccl'iastica laborabat. ⁊ i ea florebat
nihilq̃ de his q̃ ꝯ eũ cogitabant̃ cura
bat. Demũ theophil⁹ odiũ diu celatũ
manifestauit. ⁊ se velle Johez depone-
re indicauit. Mox inimici iohis m̃lti-
q̃ clerici ⁊ ꝓceres palatij tp̃s optunũ i
ueniẽtes. nitebãt̃ vt ꝯ Johez apud cõ
stãtinopoliz ꝯciliũ fieret. P⁹ h̃ aũt epi-
phani⁹ cõstãtinpoliz venit. dãnatõem
libroꝝ Origenis secũ ferẽs. ⁊ iuitatõz
iohis cã theophili declinauit. Et q̃dã
ꝓpt̃ epiphanij reuerẽtiã dãnatõi libro
rũ Origenis subscribebãt. pl'imi ãt h̃
facere recusabãt. q̃ꝝ vn⁹ fuit theotin⁹
sichie p̃sul vir rectitudie vite famosissi
m⁹. Qui ita rñdit. Ego inq̃t o epipha
ni ei⁹ q̃ dudũ bñ req̃euit. iniurias ñ fe-
ro. neq̃ rẽ blasphemã tẽptare p̃sumo.
dãnans ea q̃ p̃ores nr̃i respuere nolue-
rũt. Nã neq̃ malã doctrinã i libris ei⁹
esse ꝯspicio. Qui his ꝯtumelias iferũt
nesciũt semetipos. Athanasi⁹ ãt defen
sor Niceni ꝯcilij ꝯ arrianos testẽ sue fi
dei hunc viꝝ appellat. illi⁹ libros suis
ꝯiungẽs ⁊ dicẽs. Mirabil' inq̃t ⁊ labo
riosissim⁹ Origenes h̃ de filio dei nob̃
testimoniũ ꝑhibet. asserẽs coeternũ eũ
p̃ri. Johes aũt indigtus nõ est cur abs
q̃ regulis i eccl'ia sua epiphani⁹ ordia-
tionẽ fecerit Sz tñ rogabat vt int̃ epos
cũ eo maneret. At ille nec se cũ eo ma-
nere nec orare rñdit. nisi dyoscoꝝ eijce-
ret. ⁊ dãnatõi libroꝝ origenis sb̃scribe
ret. Johe h̃ facere renuẽte. aduersus io
hãnẽ ab ei⁹ inuidis Epiphani⁹ incitat̃
Vñ epiphani⁹ libros Origenis dãna
uit. ⁊ dyoscoꝝ adiudicauit ⁊ iohi tãq̃
hoꝝ defensori detrahere cepit. Cui io-
hãnes mãdauit. Cõtra regulas m̃lta
fecisti o epiphani. Primũ q̃ ordiatõez
fecisti in eccl'ia sub meo iure cõstituta.
Deide q̃ i ea autoritate ꝓpria sacra ce
lebrasti. Et rursus q̃ iuitat⁹ excusasti.
⁊ nũc denuo q̃ in teip̃m ꝯfidis. Qua-
propt̃ obs̃ua ne i ꝓp'lo seditio oriat̃. et
h⁹ rei ꝑiculũ ipe suscipias. Hoc ãt au-
diẽs epiphani⁹ discessit. Qui cũ ad cy-
prũ reuersur⁹ eẽt. mãdauit iohi. Spe-
ro q̃ eps nõ morierꝫ. At ille remãda-
uit. Spero q̃ ad p̃riaz tuã nõ redibis
Qꝺ sic euenit Nã epiphani⁹ i via obijt
Et iohes postmodũ de epatu ꝺposit⁹
in exilio vitã finiuit. ¶ Ad sepul-
chrũ aũt h⁹ epiphanij viri sctissimi de-
mones expellũt̃. Fuit aũt vir mire libe
ralitatꝫ ad pauꝑes. Qui cũ q̃daz vice
totã eccl'ie pecuniã erogasset. ⁊ nihil si-
bi remãsisset. q̃daz subito veniẽs saccu
lum m̃ltaꝝ pecuniaꝝ sibi obtulit ac di
scessit. Nec vñ venerit aut q̃ abierit sci
tũ fuit. ¶ Pauꝑes q̃dã volẽtes epipha
niũ decipe vt aliq̃d eis daret. vn⁹ eorũ
supinũ se i terra ꝓstrauit. alter sup euz
stãs q̃si mortuũ flebat. ⁊ q̃ nihil vñ eũ
sepelire posset h̃ret q̃rulis vocib⁹ cla-
mabat. Epiphani⁹ igit̃ supueniẽs vt i
q̃ete dormiret orauit. ⁊ sepulture neces
saria mistrauit Hoiemq̃ ꝯsolat⁹ abijt
Ille aũt sociũ pulsans dicebat. Sur-
ge hodie tuis laborib⁹ epulemur Quẽ
cũ crebro pulsasset. ⁊ mortuũ ag̃uisset.
ad Epiphaniũ cucurrit ⁊ q̃d acciderit
nũciauit. ac vt eũ resuscitaret rogare ce
pit. Ille ãt benigne eũ ꝯsolat⁹ ẽ. nõ tñ
eũ resuscitare voluit ne mistrꝫ dei facile
illudat̃. ¶ Ueꝝ cũ epiphani⁹ discessissz
relatũ ẽ iohi q̃ eudoxia augusta ꝯ euz
epiphaniũ incitassz. Qui solito zelo ac
cẽsus s̃monẽ ad pp'lm fec̃. q̃ cũctaꝝ mu
lieꝝ vituꝑatõz oĩmodã ꝯtinebat. Hic
s̃mo ab oĩb⁹ ẽ accept⁹. vt q̃si ꝯ augustã
sit ꝓlat⁹. Qꝺ cũ augusta cog̃uisset ipa

Epiphanius

tori cõquesta est dicẽs ꝯtumeliã illatã vxori in eũ potius redũdare. Motus ad hec imꝑator ꝯtra iohãnẽ ꝑcepit sinodũ celebrari. Theophil⁹ igit̃ festine epos ꝯuocabat. Oẽsq; iohãnis inimici alacriter ꝯfluebãt. suꝑbum ⁊ impiũ eũ vocãtes. Vniuersi igit̃ epi apud cõstantinopolim ꝯstituti nõ iaz de libris Origenis tractabãt. sz ꝯtra iohem se manifesti⁹ erigebant. Mittẽtes igit̃ ꝑ iohãne ipm citauerũt. q̃ eos velut inimicos vitare cẽsuit. ac vniuersalẽ sinodum fieri ꝓclamauit. Illi ꝟo q̃ter euz denuo citauerunt. Qui cũ eos refugeret ⁊ sinodum fieri ꝓclamaret. damnauerũt eum. in nullo eũ culpantes nisi q̃ vocatus noluit obedire. Qd̃ populus audiens ad seditões maximas excitatus est. ⁊ eũ trahi ab ecclia nõ sinebat. sed vt h̃ ad mai⁹ referret̃ conciliũ ꝓclamabat. Jussio aũt ꝑncipis compellebat eum velociter eijci. ⁊ in exilium deportari. Johãnes aũt timẽs ne seditõ in ꝑplo oriret̃. nesciẽte ꝑplo semetipm tradidit in exiliũ deferendũ. Qd̃ cum popul⁹ cognouisset iportabilis seditio est exorta. ita vt etiã mlti inimicoꝝ ei⁹ ad miscdiam mouerent̃. dicẽtes eũ calumniã passuz quẽ paulo añ desiderabant videre depositũ. F Seuerianus aũt de quo sup̃ sermo habit⁹ est. i ecclesia docẽs Johãni detrahebat dicens. Et si nulluz aliud crimẽ haberet eius tamen superbia depositiõis eius causa sufficiẽs esse posset. Orta igitur contra imperatorem et episcopos immensa seditione in populo. Augusta imperatorem rogauit vt Johannem de exilio reduci faceret. Terremot⁹ q̃z maximus ciuitatẽ iuasit dicentib; cunctis hoc accidere ꝓpter iniustã deiectionez iohãnis. Missi igit̃ sunt legati ad iohannẽ rogantes vt cito rediret. ⁊ ciuitati ꝑeunti suis orõnibus subueniret. ⁊ in populo seditionẽ excitatã sedaret. Alij quoq; post illos ⁊ rursus alij destinati sunt q̃ euz cito redire compellerent. Qui eum redire nolentẽ ad propria cito reduxerũt. eidem cũ cereis et lampadib; vniuerso populo occurrente. Ipse autẽ in episcopali sede residere nolebat. dicẽs oportere hoc fieri iudicio sinodali. ⁊ eos qui damnauerãt suam sententiã reuocare. Popul⁹ autẽ miro modo accendebat̃ eum in episcopali sede residentẽ videre. ⁊ verba doctoris audire. Preualuit igit̃ populus coactusq; est sermonẽ facere ad populum ac in sua cathedra residere. Theophilus igitur aufugit. Qui cum ierapolim aduenisset. mortuus est eiusdez ciuitatis episcop⁹. ⁊ ibi Lamon sanctissimus monach⁹ est electus. At ille cũ crebro refugeret ei Theophilus suadebat vt sue electioni consensuz preberet. Tunc ille promisit dicens. Cras quod dño placet implebitur. Crastina ergo die venientes ad cellam suam cum vt episcopatũ susciperet instanter rogabãt. qui ait. Oremus ꝑmo ad dominũ. Qui dum oraret. mox cum ipsa orõne terminũ vite sue suscepit. Johãnes itaq; doctrine sedule ĩsistebat. Eo autez tempe statua argentea clamide circũamicta. in platea iuxta ecclesiam sancte Sophie ad honorẽ eudoxie auguste constituta erat. vbi milites ⁊ proceres lusus publicos exercebãt. Quod quidem iohãni plurimũ displicebat. cum videret hoc ad ecclesie spectare iniuriam. G Consueta igitur fiducia rursus linguã suaz armauit. Et cũ oporteret principes supplicatiõis verbo deflectere vt a tali lusu recederent h̃ nõ fecit. sed impetu sui vsus eloquij iubentes fieri talia maledicebat Augusta vero rursus ad suam hoc trahebat iniuriam. ⁊ denuo laborabat vt aduersus eum sinodus iterum celebraretur. Hoc sentiens Johãnes illam famosissimam in ecclesia protulit omeliam cuius initium est. Rursus herodias insanit. rursus turbat̃. denuo saltat. denuo caput Johannis in messorio concupiscit accipere. Quod factum ad iracundiam plus incitauit Augustam.

Dū aūt q̄dam iohem vellet occidere a
ppl'o est comphēsus. ⁊ ad iudicādū tra
ditus. Sz a p̄fecto ne occideret erept⁹
est. Quidā etiaz seru⁹ cuiusdā p̄sbyteri
in eū impetū faciēs ip̄m occidere moli
tus ē. Qui dū a q̄dam teneret. ip̄z q̄ te
nebat. ⁊ aliū astantez ⁊ terciū ꝑcussit.
Tūc clamore facto multis ꝯcurrētib⁹
plurimos interfecit. Ex illo tp̄e ꝑplus
iohem custodiebat. ei⁹ domū dieb⁹ ac
noctib⁹ muniēs. Suadēte igr̄ augusta
ep̄i ꝯstātinopolim ꝯuenerūt. ⁊ accusa-
tores iohis fortit insistere cepunt. Cū
aūt festiuitas natalis dñi supuenisset.
mandauit imp̄ator iohi qz nisi p̄us cri
minib⁹ exueret ñ cōicaret eidē. Ep̄i āt
nihil ꝯ eū reperūt nisi q̄ p⁹ depositōez
residere in sede ep̄ali sine decreto ꝯcilij
p̄sumpsissz. Et sic dānauerūt eū. Ap
propinq̄nte tandē solēnitate paschali
mādauit ei imp̄ator nō posse secū in ec
clesia manere. cū eū duo ꝯcilia ꝯdēnas
sent. Vacabat igit iohes ⁊ neq̄ꝫ i ec-
clesiā descēdebat. Illi q̄ iohi fauebant
iohānite dicebant. Post h̄ aūt imp̄a-
tor Johannem de ciuitate expelli fecit
ac duci in exiliū in q̄dam ciuitatē ꝑuā
vbi fines sunt ponti imp̄ijꝫ romani.
q̄ loca crudelib⁹ barbaris sunt vicina.
Sz clemēs dñs nō ꝑmisit diu in locis
talib⁹ athletā suū fidelissimū cōmora-
ri. Hoc Innocēti⁹ papa audiēs mole
ste ferebat. volēsꝫ ꝯciliū celebrare. scri
psit clero ꝯstātinopolitano ne iohi suc
cessorē aliquē ordinarēt. Cū igr̄ longo
fuisset itinere fatigat⁹. ⁊ dolore capitis
vehemētissime cruciat⁹. necnō ⁊ ardo-
rē solis intolerabilē pateret sancta illa
ania in cumanis. xiiij. die mēsis septē-
bris e carne soluta est. Quo defuncto
grando vehemēs in ꝯstātinopolim et
oīa suburbana descēdit dicētib⁹ cūctis
h̄ dei iracūdia gestū esse. eo q̄ iniuste io
hānes fuerit cōdēnat⁹. Quib⁹ v̄bis fi
dem fecit mors auguste ꝑtin⁹ subsecu-
ta. Quarta nāqꝫ die p⁹ grandinē est d̄
functa. Mortuoqꝫ oīm doctore terra-
rū. occidētales ep̄i cū oriētalib⁹ nulla-
tenus cōicare voluerunt. donec illi⁹ sa-
cratissimi viri nomē int̄ p̄decessores e-
piscopos poneret. Vez theodosi⁹ xp̄i-
anissim⁹ fili⁹ p̄dicti archadij. q̄ aui sui
nomē ⁊ pietatē tenebat. sacras h⁹ do-
ctoris reliq̄as in mēse ianuario i regiā
ciuitatē transferri fec̄. Cui fidelissim⁹
ꝑpl's cū lampadib⁹ ⁊ cereis obuiauit.
Theodosi⁹ aūt supplicit ei⁹ adorās re-
liq̄as ꝑ archadio ⁊ eudoxia genitorib⁹
supplicauit. vt ignorāter delinq̄ntibus
veniā cōdonaret. Dudū ei ꝑentes ei⁹
mortui fuerāt. Hic theodosi⁹ clemētis-
sim⁹ fuit. adeo vt nullū se ledētiū morti
adiudicaret dicēs. Vtinā eēt mihi pos
sibile ad vitaz etiā mortuos reuocare.
Ei⁹ curia monasteriū videbat. matuti
nas laudes agebat. codices diuīos le-
gebat. Huic erat vxor noīe eudoxia q̄
heroyco metro poemata multa ꝯfecit
Habuitqꝫ filiā noīe eudoxiā quā Va
lētiniano quē imp̄atorez fecerat dedit
vxorē. Hec oīa de hystoria triptita ex-
tracta sunt. Mortu⁹ est āt circa annos
dñi. cccc. Le. cxxxij.

De sctis Cornelio ⁊ Cypriano.

Cornelius interpreta
tur intelligēs circūcisonem.
Ip̄e em̄ intellexit ⁊ intelli-
gēdo suauit circūcisionē a
supfluis licit⁹ ⁊ etiam necessarijs. Vel
corneli⁹ d̄r a cornu ⁊ leos q̄d ē ꝑpl's. q̄si
cornu. i. fortitudo ꝑpl'i. Cyprian⁹ d̄r
a cypro q̄d est mixtura. ⁊ ana q̄d ē sur-
sum. Vel d̄r a cypro q̄d est mesticia vel
hereditas. Ip̄e em̄ habuit supnā mi-
xturā gr̄e ⁊ v̄tutū. mesticiā pctōꝝ. ⁊ he
reditatē celestiū gaudioꝝ. A

Corneli⁹ papa successor scti Fa
biani a Decio cesare cū suis cle
ricis in exiliū relegat. Ibiqꝫ a
sctō Cypriano carthaginē. ep̄o lr̄as cō
fortatiōis accepit. Tādez de exilio re-
duct⁹ decio p̄ntat. ⁊ dū imobilis ꝑma
neret. iussit eū deci⁹ plūbatis cedi. p̄ce-
pitqꝫ vt ad tēpluz mart⁹ duceret. vt ibi
aut sacrificaret. aut sniam capitalē sub

iret. Cũ g̃ illuc duceret. miles q̃dã ro/
gauit eũ vt ad domũ suã diuerteret. et
ꝑ vxore sua Salustia q̃ ꝑ q̃nq; annos
ꝑalitica iacebat oraret. Que dum ad
orõnẽ eiꝰ sanata eẽt. xx. milites cũ ipa ⁊
viro suo dño crediderũt Qui oẽs iubẽ
te decio ad tẽpluz martꝫ deducti. ⁊ i il/
lud expuẽtes cũ sctõ Cornelio marty/
rizati sunt. Passus est aũt circa annos
dñi. ccliij. Cyprianꝰ aũt carthaginẽ
sis epꝰ. in eadẽ ciuitate patrono ꝓcõ/
suli pñtat. Qui cũ a fide nullatenꝰ mu
tari posset. in exiliũ mittit. Inde reuo/
catꝰ ab anglirico ꝓconsule. q̃ patrono
successerat sniaz capitalẽ accepit. Qua
snia lata dixit Cyprianꝰ. Deo gratias
Cũ aũt ad locũ cũ spiculatore venisset
ꝑcepit suis vt eidẽ spiculatori ꝑ merce
de. xv. aureos darẽt. Accipiẽsq; linthe
um manu sua oculos texit. ⁊ sic coronã
suscepit circa annos dñi. cclvj.

Legenda. cxxxiij. A

De sancta Eufemia.

Eufemia dicit ab eu
qd̃ est bonũ. ⁊ femia. q̃si bo
na femia. i. vtilis. honesta ⁊
delectabilis. qꝛ h̃ triplici mõ d̃r bonũ.
Fuit em̃ vtilis alijs ꝑ ꝯuersatõez. ho/
nesta sibi ꝑ moꝝ cõpositõez. delectabi
lis deo ꝑ celestẽ ꝯtẽplatõez. Vel eufe/
mia d̃r q̃si eufonia qd̃ est suauis sono/
ritas. Suauis aũt sonꝰ fit tribꝫ modis
scz voce vt in cantu. pulsu vt i cythara
flatu vt i organo. sic btã eufemia fecit
deo dulcẽ sonũ cũ voce p̃dicatõis. cum
pulsu bone oꝑatõis. ⁊ cũ flatu interne
deuotõis. B

Eufemia filia senatoris videns
xp̃ianos tꝑe dyocleciani tã di/
uersis penis laniari ad Priscũ iudicez
ꝓperauit. ⁊ xp̃m publice ꝯfitẽs exẽplo
sue ꝯstantie etiã viroꝝ anios ꝯforta/
bat. Cuz igit iudex xp̃ianos successiue
occideret. alios pñtes esse iubebat vt
saltẽ territi imolarẽt. dũ ꝯstãtes tã cru
deliter laniari viderẽt. Cũ g̃ corã eufe/
mia sctõs crudelit detrũcaret. ipa eoꝝ
ꝯstãtia amplꝰ ꝓuocata iniuriã a iudi/
ce se pati clamabat. Tunc iudex gaui/
sus ẽ. putãs eã sacrificijs velle ꝯsentire
Vñ cũ ab ea quã sibi iniuriaz faceret
req̃sisset. illa ait. Cũ sim genere nobil.
cur mihi ignotos ⁊ aduenas añponis
⁊ p̃ores facis ad xp̃m ꝑtingere. ⁊ ad ꝓ
missam gl̃iaz ꝑuenire. Cui iudex. Pu
tabã te ad mentẽ redisse. ⁊ gaudebã te
tue nobilitatis vel sexꝰ meminisse. Re
clusa igit in carcere. ⁊ seq̃nti die cũ vin
ctis sine vinculis adducta. iteꝝ g̃uissi/
me ẽ ꝯq̃sta. cur ꝯ legẽ impatoꝝ sibi so/
li a vinculis ꝑceret. Tũc alapis durissi
me cedit. ⁊ in carcere recludit. Quã iu
dex secutꝰ ex libidine opprimere voluit
Sed illa virilit reluctãte manũ eiꝰ vir
tus diuia ꝯtraxit. Tũc putãs se incan
tatũ. ꝑpositũ domꝰ sue ad ipaz direxit
mlta ꝓmittẽs si eã facerz ꝯsentire. Sz
ille carcerẽ clausuz nec clauibꝫ apire po
tuit nec securibꝫ frãgere. donec a demo
ne arreptꝰ. clamãs ⁊ seip̃m dilanians
vix euasit. Deinde educta posita est su
per rotam. cuiꝰ vectes carbonibꝫ pleni
erãt. ⁊ artifex intra rotã tale signũ tra/
hẽtibꝫ dedit. vt q̃n sonũ faceret sil tra/
herẽt. ⁊ sic exeũte igne vectes corꝑꝰ eius
dissiparẽt. Sz nutu d̃i ferramẽtũ q̃ ro
ta tꝑabat de manu eiꝰ decidẽs sonũ fe
cit. ⁊ ꝯtinuo illis trahẽtibꝫ rota artifi/
cẽ ꝯminuit. ⁊ eufemiã stantẽ sup eã il/
lesam seruauit. Tũc ꝑentes artificꝫ la/
mẽtantes supposito igne ipam cũ rota
ꝯburere voluerũt. Sz rota ꝯbusta. eu
femia ab angelo soluta in q̃dam loco
excelso incolumis stare ꝯspicit. Appel
lianꝰ iudici ait. Virtꝰ xp̃ianoꝝ nõ nisi
in ferro vincit. Vñ ꝯsulo vt eaz facias
decollari. Erectis g̃ scalis. cũ q̃daz ad
eam capiendam manũ mittere vellet.
mox totꝰ ꝑalisi solutꝰ vix inde semiuiuꝰ
eductꝰ ẽ. C Aliꝰ aũt noie Soste/
nes ascendẽs ꝯtinuo mutatꝰ ab ea ve/
niã petijt. ⁊ euaginato gladio ad iudi/
cẽ clamauit. ꝙ seip̃m libentiꝰ occideret
q̃ eam quã angeli defendebãt ꝯtinge
ret. Deniq; inde educta. iudex cãcella/

rio suo dixit vt ad eā oēs petulātes iu-
uenes ꝯuocaret. Qui tādiu eā illude-
rent. donec fatigata deficeret. Sz ille
ad eā ingrediēs. ⁊ mltas ꝟgines splen
didissimas circa eā orantē vidēs. mo-
nitꝫ eiꝰ ꝓtinꝰ xp̄ianꝰ effectꝰ ē. Preses ꝟo
ꝑ capillos ꝟginē suspēdit. Sz imobilē
ꝑmanentē negato cibo ī carcerē reclu-
di fec̄. vt septimo die int̄ q̄ttuor magꝰ
lapides sic̄ oliua ꝯstringeret̄. Illa ꝟo
q̄tidie ab angelo satiata. duz septimo
die intra lapides durissimos posita es
set ad eiꝰ orōnē ip̄i lapides in cinerē te-
nuissimū sūt redacti. Vn̄ p̄ses se victū
a puella erubescēs eā in foueā ꝓijci ius
sit. vbi tres tāte īmanitatꝫ bestie erant
q̄ oēm hoīem deglutirēt. Que statim
blandiēdo ad ꝟginē ꝯcurrētes ⁊ iūctis
ad īuicē caudis ei q̄si cathedrā ad sedē
dū p̄bentes iudicē h̄ videntē vehemē-
tius ꝯfuderunt. Vn̄ cū p̄ses fere p̄ an-
gustia moreret̄. īgressus carnifex vt do
mini sui iniuriā vindicaret. gladiū ī la
tus suū fixit. ⁊ xp̄i martyrē fec̄. Quē iu
dex ꝓ mercede veste serica induit. ⁊ tor
que aurea circūdedit. Sz egrediēs a le
one arripit̄ ⁊ ab eo penitꝰ ꝺuorat̄. Vn̄
sui eū diuti ꝑq̄rentes vix pauca eiꝰ os-
sa cū veste serica ⁊ torq̄ aurea reperūt.
Priscus q̄z iudex seip̄m comedēs mor
tuꝰ ē inuētus. Sctā aūt eufemia in cal
cedonia cū honore sepulta ē. Meritis
cuiꝰ om̄es iudei ⁊ gētiles calcedonie in
xp̄m crediderūt. Passa ē aūt circa an-
nos dn̄i. cclxxx. Ambrosiꝰ de hac vir
gine in p̄fatōe sic ait. Virgo alma tri-
umphatrix eufemia. ꝟginitatꝫ retinēs
mitrā. passiōis meruit vestiri corona.
Cuiꝰ p̄cibꝫ hostis inimicꝰ euincit̄. Pri-
scus aduersariꝰ supat̄. a fornacis igne
ꝟgo sospes eripit̄. duri lapides ī pulue
rē ꝯuertunt̄. Fere mansuescūt. collaq̄
sb̄mittūt atq̄ oīa penaꝝ supplicia eiꝰ
orōne supant̄. Nouissime gladij mu-
crone ꝯfossa. carnea relinq̄ns claustra.
celesti choro iungit̄ leta Hec sacra ꝟgo
tibi dn̄e eccl̄iam tuā cōmēdet. h̄ ꝓ nob
pctōribꝫ interpellet. h̄ etiā vota nr̄a vt
ꝟgo vernula illabata tibi p̄stet.

Legenda. cxxxiiij. A

De sancto Lamperto.

Lampertus nobil̄ ge-
nere sz nobilior sctitate vi-
te. ⁊ a p̄meuo etatꝫ sue lr̄is
eruditꝰ adeo ꝓ sui sctitate ab oībꝫ ama
bat̄. vt pꝰ theodardū magistrū suū tre-
censꝭ. ecclesie in ep̄m meruit ꝓmoueri.
Quē childericꝰ rex pl̄imū diligebat. et
p̄ oībꝫ ep̄is chaꝝ sꝑ hēbat. Sz crescēte
inuidoꝝ malicia. eū sine cā impij expel
lētes honore debito p̄uauerūt. ⁊ Fera
mūdū in eiꝰ cathedrā statuerūt. At lā
pertꝰ monasteriū ingressus. ꝑ septē an
nos ibidē optime ꝯuersatꝰ ē. Quadaz
ꝟo nocte ad orōnē surgēs ī pauimēto
ꝑ ingrantiā sonū fec̄. Qd audiēs abbas
dixit. Quisq̄s hūc fec̄ sonū statim va-
dat ad crucē. Tūc lāpertus ilico nudis
pedibꝫ ī cilicio ad crucē cucurrit. ibiq̄
tādiu ⁊ ī niue ⁊ gelu ac glacie fixus ste-
tit donec fratribꝫ pꝰ matutinas se cale
faciētibꝫ abbas eū deesse coḡuit. ⁊ au-
diēs a q̄daz fratre q̄ ille esset q̄ ad cru-
cē iuisset eū ītroduci fec̄. ⁊ ab eo cū mo-
nachis veniā postulauit. Ille ꝟo nō so
lū clemēter indulsit. sz ⁊ de bono patie
eis sublimit̄ p̄dicauit. Pꝰ septē annos
Feramūdꝰ expulsus ē. ⁊ sctūs Lāper-
tus iubēte pipino ad sedē ꝓpriā est re-
ductꝰ. Cū aūt sic̄ p̄us ꝟbo ⁊ exēplo pol
leret. insurgētes in eū duo maligni: eū
grauit̄ insectare ceperūt. Quos amici
pōtifices eos sic̄ meruerāt occiderunt.
Eo tpe lāpertꝰ pipinū de q̄dam mere-
trice quā tenebat plurimū increpauit.
Dodo aūt ꝯsanguineꝰ eoꝝ q̄ occisi fue
rāt. ⁊ frat̄ ip̄iꝰ meretricꝫ domesticꝰ aule
regie. ꝯgregato exercitu domū ep̄i cir-
cūquaq̄ obsedit. volēs occisoꝝ necem
in sctm̄ vindicare lāpertū. At cuz puer
lāperto in orōne posito nunciasset. ille
ꝯfisus in dn̄o vt eos expuḡret mucro-
nē arripuit. Sz ad se rediēs gladiū de
manu ꝓiecit. meliꝰ iudicās vt ꝑsistēdo
⁊ moriēdo vinceret. q̄ vt sacratas ma-

nus de ipioꝝ sanguie macularet. Tūc vir dei suos ām onuit vt pctā sua ꝯfiterent̄ ⁊ mortē patiēter sustinerēt. Statiq; impij irruētes. sctm̄ in orone lāpertum ꝓstratū ꝑemerūt. circa annos dñi dcxx. Quibꝫ discedētibꝫ q̄daz ex eiꝰ famulis euadētes corpꝰ eiꝰ occulte ad cathedralē eccl'iam nauigio ꝑduxerūt. ⁊ cū mlta ciuitatꝭ mesticia sepulture dederunt.

Legenda. cxxxv.

De sancto Matheo.

Matheus binomius extitit scꝫ matheꝰ ⁊ leui. Matheus aūt interp̄tat̄ donuꝫ festinationis. vel donatoꝛ ꝯsilij. vel d̄r matheꝰ a magnꝰ ⁊ theos qd̄ est deꝰ q̄si magnꝰ deo. vel a manꝰ ⁊ theos q̄si manus dei. Fuit em̄ donū festinatōis ꝑ festinā ꝯuersatōez. donatoꝛ ꝯsilij ꝑ salubrem p̄dicationē. magnꝰ deo ꝑ vite ꝑctionē. manꝰ dei ꝑ euāgelij ꝯscp̄tionez Leui interp̄tat̄ assumptꝰ vel applicatus. siue additꝰ aut appositꝰ. Fuit em̄ assumptꝰ ab exactōe vectigaliū. applicatus numero apl'oꝝ. additus ꝯsortio euāgelistaꝝ ⁊ appositꝰ cathalogo martyrum.

Matheꝰ apl'us in ethiopia p̄dicans in ciuitate q̄ d̄r nadaber duos magos noie zaroen ⁊ arphaxat reppit. q̄ ita hoies suis artibꝫ demētabāt vt q̄scūq; vellēt mēbroꝝ officio et sanitate p̄uare viderenť. Qui i tantaz supbiā eruperūt vt se q̄si deos ab hoibus facerēt adorari. Matheꝰ aūt apostolꝰ p̄dictā ciuitatē ingressus. ⁊ apud eunuchū cādacis regine quē Philippꝰ baptizauerat hospitatꝰ ita magoꝝ prestigia detegebat. q̄ q̄cq̄d ip̄i faciebant hoibꝫ in ꝑniciē. h̄ ip̄e ꝯuerteret in salutē. Eunucho āt sctm̄ matheū introgāte. quō tot linguas loq̄ret̄ ⁊ intelligeret exposuit ei Matheꝰ q̄ spūsctō descēdēte oim linguaꝝ sciam recepisset. vt siē illi q̄ ꝑ supbiā turrim vsq; in celū edificare volebāt. p̄ ꝯfusiōe linguaꝝ ab edificatōe cessauerūt. sic apl'i ꝑ oim lingua-

rū sciam turrim nō de lapidibꝫ sꝫ de v̄tutibꝫ ꝯstruāt ꝑ quā oēs q̄ crediderint in celū ascēdant. Tunc venit q̄ diceret magos illos cū duobꝫ aduenisse draconibꝫ. q̄ ignē sulphureū ex ore ⁊ naribus euomētes cūctos hoies occiderēt Apl's āt signo crucꝭ se muniēs ad eos secure exiuit. Quē mox vt dracones viderūt añ eiꝰ pedes ꝓtinꝰ dormierūt. Dixitq; magꝭ vbi ē ars vr̄a. Excitate eos si potestis. Ego aūt nisi dñm rogassez qd̄ in me cogitauerat̄ inferre i vos ꝓtinꝰ retorsissez. Cū aūt ꝓpl's ꝯuenissꝫ i noie iesu draconibꝫ vt abirēt p̄cepit Et nullū ledētes ꝓtinꝰ abierūt. Cepit q̄z ꝓpl'o de gl'ia ꝑadisi terrestꝭ magnū sermonē ꝯtexere. asserēs ip̄m oibꝫ mōtibꝫ emiere ⁊ ꝓximū celo eē. spinas vl' tribulos ibi nō eē. lilia vel rosas ibi nō marcescere. senectutē ibi ñ euenire. sꝫ hoiem ibi iuuenē sꝑ manere. angeloꝝ organa ibidē sonare aues vocatas ꝯtinuo obedire. De h̄ aūt ꝑadiso terrestri dixit hominē eiectū eē. sꝫ ꝑ xp̄i natiuitatē i ꝑadisuꝫ celestē reuocatū fuisse. Et cū hec ꝓpl'o loq̄ret̄. ecce subito tumultꝰ exortꝰ est. i q̄ regꝭ filiꝰ mortuꝰ plāgebat̄. Quē cū magi suscitare nō possent suadebāt regi q̄ i deoꝝ ꝯsortiū raptꝰ fuisset. ⁊ iō simulachrū ⁊ tēplū sibi ꝯstrui oꝑteret Predictꝰ āt eunuchꝰ magos custodiri faciēs apl'm aduocauit. Qui orone fusa eū ꝓtinꝰ suscitauit. Quapropter rex noie Egisippꝰ h̄ viso ꝑ vniuersas suas ꝓuincias misit dicēs. Venite ⁊ videte deū in effigie hoīs latētē. Venerūt igr̄ cū coronis aureis ⁊ diuersis sacrificiorū generibꝫ volētes sacrificare ei Quos matheꝰ cōpescuit dicēs. Viri q̄d facitꝭ Ego deꝰ nō suꝫ. sꝫ seruꝰ dñi nr̄i ih̄u xp̄i Illi igr̄ de auro ⁊ argēto qd̄ sibi attulerant ip̄o iubēte eccl'iaꝫ magnā fabricauerunt. quā intra. xxx. dieꝝ spaciū ꝯsūmauerūt. In q̄ apl's. xxxiij. annis sedit ⁊ totā egyptū ad fidē ꝯuertit. Rex aūt egyppꝰ cū vxore sua ⁊ oi ꝓpl'o baptizatus est. Ephigeniā q̄z filiā regis apl's deo dicatā plusq̄z ducētis virginibus

ꝓfecit. B Post h̄ Hirtacus regi
succeſſit. z ꝙginē ꝑdictā ꝙcupiſcēs. di-
midiū regni ſui apl'o ꝓmiſit. ſi eā i cō-
iugiū ſuū ſibi faceret ꝙſentire. Cui apo
ſtol⁹ ait vt iuxta morē ꝑdeceſſoꝛis die
dñica ad eccl'iam ꝙueniret z pñte ephi
genia cū ceteꝛ ꝙginib⁹ cp̄ bona ſint iu
ſta ꝙiugia audiret. Quo reꝛ cū gaudio
feſtinauit. putās q ephigenie vellet cō
iugiū ſuadere. Matheꝰ igit ꝙginib⁹ et
oī ꝓp'o ꝙgregatis de bono mrimoniꝰ
diu locut⁹ a rege p'imū ē laudat⁹. cre-
dens q h̄ ſō diceret vt ꝙginis animuꝫ
ad mrimoniū ꝓuocaret. Deinde ipa-
to ſilētio ꝓmonē repetit dicēs. Cum g̃
bonū ſit mrimoniū ſi ſaluo federe tene
atur. bñ ſcitis aſtātes q ſi regꝫ ſpōſam
aliq̄s ſeruoꝝ vſurpare ꝑſumeret. nō ſo
lū regꝫ offenſam. ſꝫ mortē inſup mere-
ret. nō q; vꝛorē duxiſſe ꝓbaꝛ. ſꝫ q; ſpō-
ſam dñi ſui accipies ei⁹ mrimoniū vio
laſſe ꝙuincit. Ita z tu reꝛ ſcīs ephige
niā regꝫ eterni ſpōſaꝫ effectā. z ſacro ve
lamīe ꝙſecratā. quō poteꝛꝫ ſpōſam po
tētioꝛis te tollere. z tuo mrimonio co-
pulare. Quo audito reꝛ p̄ ira inſanies
furibūd⁹ abſceſſit. Apl's aūt intrepid⁹
z ꝙſtans oēs ad patiam z ꝙſtantiā cō
foꝛtauit. z ephigeniā coꝛā ſe ex timoꝛe
ꝓſtratā cū ceteꝛꝫ ꝙginib⁹ bñdixit. Poſt
miſſaꝫ aūt ſolēnia reꝛ ſpiculatoꝛe mi-
ſit q̄ iuxta altare Matheū ſtantē. z ex-
panſis manib⁹ in celuꝫ oꝛantē miſſo a
tergo gladio interfec⁹ z martyꝛē fecit.
Q̄ō ꝓp'os audiens ad palatiū regꝫ oia
inceſſurus ꝓperabat. Dꝫ a ꝓſbyteꝛꝫ et
dyaconib⁹ vir ꝺcētī ap'li martyꝛiū cuꝫ
gaudio celebꝛauerūt. Reꝛ ꝙo cū nec p
matronas ad eā directas nec p magos
ephigeniā poſſet aliq̄ten⁹ imutare. to-
tā ei⁹ domū igne copioſo vallauit. vt
ip̄aꝫ cū ceteꝛꝫ ꝙginib⁹ ꝙcremaret. Apo
ſtol⁹ aūt eiſdē apparēs oēm ignē ab ea
rū domo excuſſit. Qui erūpens regis
palatiū ruaſit. z ſolo rege euadente vix
cū vnico filio cūcta ꝙſumpſit. Statiq̄
fili⁹ arrept⁹ a demonio p̄ris crumia ꝙ-
tens ad ſepulchꝝ ap'li ꝓperauit. Pat
ꝙo turpiſſim⁹ lepꝛoſus effect⁹ cū cura-
ri nō poſſet. manu ꝓꝛia gladio ſe pere
mit. Ap'ls aūt frēꝫ ephigenie ab ap'lo
baptizatū regē ꝙſtituit. Qui p annos
lxx. reg̃uit. z filiū ſuum ſibi ſubſtitues
xp̄ianū cultū magnifice ampliauit. et
totā ethiopie ꝓuinciā eccl'iꝭ xp̄i reple
uit. Iaroes aūt z arphaxat ab ea die q̄
regꝫ filiū ap'ls ſuſcitauit in p̄ſidē fuge-
rūt. Dꝫ ſymon z iudas eos ibidē vice
rūt. C Notandū q; i btō matheo
q̄ttuoꝛ ꝓncipaliē ꝙſideranⁿ. Primū eſt
obediētie velocitas. q; moꝛ vt xp̄s eū
vocauit. ꝓtinuo theloniū reliq̄t. nᶜ do-
minos ſuos timēs rōnes vectigaliū i-
pfectas reliq̄t z xp̄o pfecte adheſit Pro
hac velocitate obediētie q̄dam occaſi-
onē erroꝛis ſibi aſſumpſerūt. ſic recitat
Hieroⁿy. in oꝛiginali ſup ꝑdictū locū
dicēs. Arguit in h̄ loco Porphirius z
Julian⁹ auguſt⁹ vel iperitiaꝫ hyſtoꝛici
mētiētis. vel ſtulticiā eoꝝ q̄ ſtatim ſecu
ti ſunt ſaluatoꝛē. q̄ſi irrōnabiliē quēli-
bet vocantē hoiem ſint ſecuti. cū tante
ſtrutes tātaq̄ ſig̃ ꝓceſſerint q̄ ap'los an
cp̄ crederēt vidiſſe nō dubiū eſt. C Certe
fulgoꝛ ipe z maieſtas diuitaꝫ occulta
q̄ etiā in hūana facie relucebat ex ꝓmo
ad ſe vidētes trahere poterat aſpectu.
Si ei i magnete lapide hec eē ꝙtus oꝛ
vt anulos z feſtucas ſibi copuler q̄nto
magꝫ dñs oīm creaturaꝝ ad ſe poſſet
trahere q̄s volebat. h̄ Hiero. Scōz
eſt ei⁹ largitas ſiue liberalitas. q; ſtatiꝫ
fec⁹ ei ꝙuiuiū magnū in domo ſua. Q̄ō
q̄dem ꝙuiuiū nō tm̄ fuit magnū rōne
laute ꝓpatōis. ſꝫ etiā fuit magnū ꝓmo
rōne voti. q; cū mag̃ affectu z deſiderio
ip̄m recepit. Secōo rōne myſteriꝰ. q; il-
lud fuit indicatiuum magni myſteriꝰ.
Q̄ō myſteriū exponit gloſa ſup Lucā
dicēs. Qui domicilio xp̄z recipit inter
no. maxīmis exuberātiū paſcit ōlecta-
tōib⁹ voluptatū. Tercio rōne docume
toꝝ. q; ibi mag̃ documēta exhibuit. ſic
miſcōiaꝫ volo z nō ſacrificiū. z nō egēt
q̄ ſani ſunt medico zc. Quarto rōne in
uitatoꝝ. q; magni diſcūbētes etiā iuiq̄

tati fuerūt. scz xp̄s z discipuli ei⁹. Ter
cīū ei⁹ humilitas. q̄ apparuit i duob⁹.
Primo in ꝺ q̄ se publicanū manifesta
uit. Ceteri euāgeliste vt dic̄ glo. verecū
die cā z euāgeliste honore nomē vulga
tū nō ponūt. Jp̄e scōz q̄ scr̄tū est iust⁹
in p̄mis accusator est sui. matheū se z
publicanū noiat. vt oñdat nullū ꝓuer
sum debere de salute diffidere. cū apl's
z euāgelista de publicano repēte sit fa
ctus. Scōo i ꝺ q̄ ad suas iniurias pa
tiens fuit. Q̄n em̄ pharisei murmura
bāt q̄ xp̄s ad hoiem pctōrē diuertisset
potuisset eis Mathe⁹ rñdisse ac dixisse
Vos pot⁹ miseri ac pctōres est̄ q̄ vos
iustos arbitrates medicū refugitz Ego
aūt tā pctōr dici nō valeo q̄ ad medicū
saluz ꝓfugio z eidē vuln⁹ meū nō ab
scondo. D Quartū ē euāgeliū ip̄i⁹
in eccl'ia mag̃ solēnitas. Et⁹ em̄ euāge
liū p̄ ceterz euāgelijs magz i eccl'ia fre
q̄ntat sic z psalmi Dauid z ep'le Pau
li p̄ ceterz scr̄turz ampli⁹ i eccl'ia recitāt
Cui⁹ hec ē rō. q̄m teste Johāne tria sūt
gñā pctōr. scz pctm̄ superbie luxurie z
auāricie. Pctō supbie peccauit saul⁹ a
saule supbissimo rege dict⁹. q̄ eccl'iam
sūp modū psecut⁹ ē. Pctō luxurie pec
cauit Dauid. q̄ z adulteriū cōmisit. et
ꝑ ip̄m adulterū fidelissimū militez
Vriā occidit. Pctō auaricie peccauit
Mathe⁹. q̄ p auaricia lucz turpib⁹ in
hiabat. Fuit em̄ thelonari⁹. Est enim
theloneū vt dicit Jsidor⁹ loc⁹ in portu
marz. vbi merces nauiū z nautaz emo
limēta reddūt. Thelos āt grece vt dic̄
Beda latine ōr vectigal. Licz igit̄ isti
pctōres extiterit. eoz tn̄ pnia adeo pla
cuit vt nō solū dñs eoz culpis ign̄sceret
sz etiam eis dona sua multiplici⁹ cumu
laret. Nā seuissimū psecutorē fec̄ fide
lissimū p̄dicatorē. adulterz homicidā
fecit ꝓpheтāz psalmistā. lucrz inhiantē
z cupidū fec̄ apl'm z euāgelistā. Jō igr̄
boz triū dicta nob̄ tā freq̄nti⁹ recitank
vt null⁹ q̄ ꝓuerti voluerit dēsperet de ve
nia. q̄n tātos in culpa tales ꝓspicit fu
isse ī gr̄a. Notāduz insup q̄ p̄m btm
Amb. circa quersionē bti mathei q̄dā
ex pte medici. q̄dā ex pte infirmi sana
ti. q̄dā ex pte modi sanādi ꝓsiderāt. In
medico tria fuerūt. scz sapia q̄ radicem
morbi cognuit. bonitas q̄ medicamēta
adhibuit. potētia q̄ ip̄m tā subito mu
tare potuit. De his trib⁹ sic idem dicit
Amb. in psona ip̄i⁹ Mathei. Hic p̄t
auferre cordis mei dolorē z aie pallorē
q̄ nouit occulta. Et ꝺ q̄ntū ad p̄mum.
Jnueni medicū q̄ in cel' habitat z i terrz
spargit medicamēta. Hoc q̄ntū ad se
cūdū. Hic p̄t sol⁹ sanare vulnera mea
q̄ nescit sua. Hoc q̄ntū ad terciū. Jn
ipo aūt infirmo sanato. scz i btō Ma
theo. tria ꝓsiderank p̄m q̄ dic⁹ Amb.
oñdit. Jp̄e nanqz morbū pfecte exuit.
curāti grat⁹ extitit z i sanitate recepta
sp mōz se fuauit Vñ ait. Seq̄bak ma
the⁹ tā let⁹ z alacer z exultabat di. Jaz
nō publicanū gero. iam nō portо leui.
Exui leui postq̄ xp̄z indui. Et ꝺ q̄ ad
p̄mū. Odio gen⁹ meū. fugio vitā meā
solum te seq̄r oñe tbu q̄ sanas vulnera
mea. Hoc q̄ ad scōm. Quis ē q̄ me se
parat a charitate dei q̄ in me ē. tribu
latio an angustia. an fames Hoc q̄ ad
terciū. Mod⁹ aūt sanādi p̄m beatū
Amb. triplex fuit. Primo em̄ xp̄s ip̄m
vinculis ligauit. Scōo cauteriū ip̄suz
imp̄ssit. Tercio oēm putredinē emun
dauit. Vñ ait Amb. loquēs in psona
mathei. Ligat⁹ sum fidei clauis z bo
nis cōpedib⁹ charitatz. Aufer ihesu me
orū putredines pctōz dū habes vincu
lis charitatz ligatū. Seca q̄cūq̄z iue
nerz vicios̄uz. Hoc q̄ntū ad p̄mū. Oē
mādatū tuū sic̄ cauteriū imp̄ssuz tene
bo. z si vrit cauteriū mādati tn̄ putre
facta carnis exurit ne ad vit⁹ serpat cō
tagio. Et si mordet medicamētū tn̄ vl
ceris tollit viciū. Quātū ad scōm. Ve
ni cito dñe incidēs occultas z latentes
varias passiones. Aperi cito vuln⁹ ne
noxi⁹ serpat humor. emūda oē q̄d feti
dū ē pegrino lauacro. Hoc q̄tū ad ter
cīū. Et⁹ aūt euāgeliū āno dñi. d. q̄ ma
nib⁹ suis scr̄serat cū ossib⁹ bti Barna

A

be reptū est. Qđ q̄dē euāgelium btūs barnabas secū ferebat. ⁊ sup̄ infirmos illud ponēs oēs tā fide barnabe q̄ꝫ merito Mathei ꝯtinuo liberabat.

Legenda.cxxxvj.

De sancto Mauricio.

Mauricius dicit̄ a mari ⁊ cis qđ đr vomēs vel durus ⁊ us qđ interp̄tat̄ ꝯsiliator vel festinās. Vel đr a mauron qđ ſm Isidoꝝ grece đr nigrū. Ip̄e nanq̄ꝫ habuit amaritudinē ꝓ incolatu miſic ⁊ dilatōe patrie. Fuit vomēs ꝑ sup̄fluorū abiectionē. dur⁹ ⁊ firm⁹ ꝑ tormētorū ꝑpessionē. ꝯsiliator ꝑ ꝯmilitonū exhortationē. festinās ꝑ feruorē ⁊ bonorū opeꝝ multiplicatōez. niger ꝑ sui despectionē. Hui⁹ passionē scp̄sit ⁊ cōpilauit beatus Eucharius lugdunēsis episcopus. A

Mauric⁹ i sacratissima legione q̄ thebea đr dux extitisse ꝑhibetur. Dicti āt sunt thebei a ciuitate sua q̄ thebea nūcupata est. Est aūt ip̄a regio in ꝑtib⁹ oriētis vltra fines arabie habilis opib⁹. fructib⁹ fertilis. arboribus delectabilis. Habitatores ꝟo illius regionis dicunt̄ eē magni corꝑib⁹. armis strēnui in bello fortissimi. callidi īgenio. sapiētia locupletissimi. Ip̄a aūt ciuitas centū portas habuit. ⁊ super nilum fluuiū q̄ de ꝑadiso egredit̄ ⁊ gyon đr sita fuit. De q̄ đr. Ecce vetus thebea centū iacet obruta portis. His iacob⁹ frat̄ dn̄i verbū salutis p̄dicauit ⁊ fidē xp̄i ꝑfecte eos docuit. Dioclecianus aūt ⁊ maximian⁹ q̄ ceperūt anno dn̄i.cclxxxvij. volētes fidē xp̄i penit⁹ extirpare. tales ep̄las ꝑ oēs ꝓuincias in q̄bus xp̄iani morabant̄ trāsmiserunt. Si aliq̄d determiari opteret aut sciri. ⁊ tot⁹ mūd⁹ ex vna ꝑte cōgregat⁹ eēt. ⁊ sola roma ex alia ꝑte ꝯsisteret. mūd⁹ totus vict⁹ fugeret. ⁊ sola roma ī culmīe sciētie remaneret. Cur ḡ vos ꝑua plebecula ei⁹ p̄ceptis resistitis. ⁊ ꝯ ip̄i⁹ statuta tā stolide sup̄bitis. Aut igr̄ deorū īmortaliū fidē suscipite. aut īmutabil̄ de vob̄ sn̄ia ꝓferet̄ dānatōis Christiani aūt hmōi lr̄as suscipiētes. nuncios oēs vacuos remiserūt. Tūc dioclecianus ⁊ maximian⁹ in iraz cōmoti ꝑ oēs ꝓuīcias miserūt. vt oēs bellicis armis apti ad romā venirēt. et om̄s rebelles romano imp̄io subiugarēt. Littere āt augustoꝝ ad ꝓp̄l̄m thebeoꝝ delate sūt Qui ꝓp̄l̄s ſm dei p̄ceptū q̄ dei erāt đo ⁊ q̄ erāt cesar⁹ cesari reddebāt. Cōgregātes igit̄ electam militū legionē. s. sex milia sexcētos sexagintasex eos ad ip̄atorē miserūt. vt in bellis iustis imp̄atorē iuuarēt. nō vt ꝯ xp̄ianos arma mouerēt. sz eos poti⁹ defensarēt. Huic āt sacratissime legioni dux erat inclit⁹ vir mauric⁹. signiferi aūt candid⁹ innocētius. exuperi⁹. victor ⁊ ꝯstanti⁹. Dioclecian⁹ igit̄ maximianū quē sibi in collegā īperij assumpserat ꝯ gallias cū infinito exercitu misit. ⁊ ei legionē thebeam sociauit. Hi a sctō marcellino papa exhortati sunt vt añ gladijs interirent q̄ꝫ fidem xp̄i quā accep̄ant violarēt. B Cū igit̄ vniuersus exercit⁹ mōtes alpiū trāsmeassz. ⁊ ottodoꝝ aduenisset. iubet ip̄ator vt oēs q̄ secū erāt idolis īmolarēt. ⁊ ꝯ rebelles īp̄io ⁊ maxime ꝯ xp̄ianos vnanimit̄ ꝯiurarent. Qđ scti milites audiētes octo miliaribus ab exercitu secesserūt. ⁊ in q̄dā loco ameno cui aganū nomē ē iuxta rhodanū ꝯsederūt. Qđ audiēs maximianus. missis militib⁹ p̄cepit vt ad deoꝝ sacrificia cū alijs festinarēt. Qui se nō posse facere rn̄derūt vtpote q̄ fidē xp̄i haberēt. Tūc ip̄ator ira succensus ait. Jungit̄ despectui meo celest⁹ iniuria. ⁊ mecū religio romana ꝯtēnit̄. Sentiat ꝯtumax miles nō solū mihi sz etiā dijs meis me posse dare vindictā. Tūc cesar missis militib⁹ suis iussit vt aut dijs sacrificare eos cōpellerēt. aut decimuz quēq̄ꝫ eoꝝ ꝓtin⁹ decollarent. Scti igr̄ cū gaudio capita extēdētes. vn⁹ añ alterū festinabat. ⁊ ad mortē p̄uenire certabat. Tūc sctūs mauric⁹ assurgens int̄ cetera sic ꝯcionat⁹ ē. Cōgratulor vob̄ qr ꝓ fide xp̄i oēs mori ꝑati estis. Com

militones vr̄os necari sustinui. qꝛ vos ad passionē ꝓ xp̄o paratos vidi ⁊ dñi mādatū ꝯuaui q̄ ait Petro. Mitte gladiū tuū in vaginā. Quia g̊ iā cōmilitonum corꝑibꝫ vallati sum⁹ ⁊ socioꝝ sanguinibꝫ rubricatas vestes hēm⁹. nos ip̄os ad martyriū sequamur. Hec g̊ si placet cesari mādem⁹ rn̄sa Milites tui imꝑator sum⁹. ⁊ ad defensionē reipublice arma suscepim⁹. Nō ē in nob̄ ꝓditio. nō formido. sꝫ xp̄i fidē nullaten⁹ deserem⁹. Cū h̄ ipator audisset. iussit iterum vt decimū trucidarēt. Quo facto exuperi⁹ signifer vexillū arripiēs ⁊ int̄ ꝯmilitones stās dixit. Gl̄iosus dux nr̄ mauric⁹ de nr̄oꝝ cōmilitonū gl̄ia ē locut⁹. nec exuperi⁹ signifer nr̄ iō hec arma arripuit vt talibꝫ resistam⁹. Proꝟciant dextere nostre arma hec carnalia ⁊ armēt̄ ꝟtutibꝫ. ⁊ talia si placet cesari remādem⁹. Milites sum⁹ ipator tui. ꝯui aūt quē libere ꝓfitemur xp̄i. Tibi debem⁹ militiā. illi innocētiā. A te laboris stipēdiū. ab illo exordiū sumpsimus vite. Oīa ꝓ ip̄o tormēta suscipe parati sum⁹. ⁊ ab ei⁹ fide nūq̄ discedemus. Tūc ipi⁹ cesar iussit suū exercitū totā legionē circūdare ita vt vn⁹ euadere nō posset. Vallant̄ igit̄ milites xp̄i a militibꝫ diaboli ⁊ nephādis manibꝫ trucidant̄ ⁊ pedibꝫ eq̄ꝝ ꝯculcant̄ ⁊ xp̄o p̄ciosi martyres ꝯsecrāt̄. Passi sūt aūt circa annos dñi. cclxxxvij. Dei aūt nutu q̄plures euaserūt vt i regiōes alias veniētes xp̄i nomē p̄dicarēt. ⁊ gl̄iosissime i locis alijs triūpharēt. Ex q̄bꝫ fuisse dicūt̄ solutor auētor ⁊ octaui⁹ apd̄ thaurinū. alexāder apud ꝑgamenū. secūd⁹ apud vintinū necnō ⁊ btūs ꝯstāti⁹ ⁊ victor ⁊ vrsus ⁊ q̄plures alij. Cū igit̄ carnifices p̄daꝫ diuiderent ⁊ insil̄ epularent̄. q̄ndā senē noīe victorē inde casu trāseūtē ad secū ꝯuiuādū inuitāt Ille āt req̄rere cepit quō int̄ tot milia occisoꝝ possent cū gaudio epulari. Cū aūt a q̄dā audisset q̄ ꝓ fide xp̄i mortui essent. suspirās ille vehemēter ingemuit btm̄ oīno se clamitās si cū illis fuissꝫ occisus. Cū aūt cōperissent qm̄ xp̄ian⁹ eēt in eū ipetū fecerūt ⁊ ip̄m ꝓtin⁹ trucidarūt. C Pꝰ hec aūt maximianus apud mediolanū. Diodecian⁹ ꝟo apud nicomediā vna die purpurā deposuerūt vt p̄uatā vitā agerent ⁊ adolescētiores scꝫ ꝯstāti⁹ ⁊ maxim⁹ ⁊ galeri⁹ q̄s cesares fecerāt imꝑarēt. Sꝫ cum maximian⁹ iteꝝ tyrānice imꝑare vellꝫ a ꝯstantio genero suo ꝑsecut⁹ suspēdio vitā finiuit. Tādē corꝑ⁹ scti Innocētij de eadē legione in vndā rhodani imersuꝫ a domiciano genanēsi ⁊ gratho augustano ⁊ ꝓthasio eiusdē loci ep̄is cuꝫ alijs in eccl̄ia ē sepultū. In cui⁹ cōstructione q̄dā gentilis artifex erat q̄ alijs die dñico solēnizātibꝫ sol⁹ opus suū exercebat. Adest sctōꝝ exercit⁹. rapit̄. cedit̄. ⁊ arguit̄ q̄ opus suū ꝓphan⁹ assumpserit ⁊ die dñica cū alij diuīs intenderent ip̄e oꝑibꝫ mechanicꝫ ihiaret. Correct⁹ ad eccl̄iam cucurrit ⁊ se fieri xp̄ianū postulauit. Ambrosi⁹ in p̄fatiōe de his martyribꝫ sic ait. Caterua fideliū diuino lustrata lumīe. ab extremis terre finibꝫ veniēs tibi fidelit̄ supplicauit. Et tā corporeis bellatoꝝ legio mucronibꝫ circūsepta q̄q̄ꝫ spūalibꝫ etiā armis vallata ad martyriū vigili ꝯstantia ꝓperauit. q̄s pestifer tyrann⁹ vt eos metu ꝑterreret ad internetionē supplicij gladio decimauit. atq̄ postmoduꝫ ꝯstāter eos ꝑdurātes i fide vniuersos pariter capite plecti p̄cepit. Sꝫ hi tanto charitatꝫ ardore feruebāt. vt eiectis armis flexo poblice passim geniculantes. spiculatoꝝ tela hilari corde suscipe rent. Inter q̄s btūs mauric⁹ tue fidei amore succēsus decertādo martyrij est coronā adept⁹. h̄ Amb. Mlier q̄daꝫ filiū suū abbati mōasterij in q̄ sctōruꝫ martyꝝ corꝑa req̄escūt erudiendū tradidit. quē in breui defunctū irremediabili luctu plāgebat Cui apparēs mauric⁹ cur filiū suū sic fleret q̄siuit. Que sibi rn̄dit q̄ q̄diu viueret a lachrymis nō cessaret. Cui ille. Noli eum flere vt mortuū. sꝫ scias eū habitare nobiscuꝫ.

Qđ si ꝓbare desideras, cras ⁊ in oĩb⁹ dieb⁹ vite tue si ad matutinas surrexeris vocē ei⁹ int̄ monachoꝝ psallētiū voces audire valebis. Qđ illa sp̄ fec̄ ⁊ vocē filij cū monachis cantātē sp̄ discernēs audiuit. Rex gaturanic⁹ cū thesauros suos relict⁹ seculi pompis pauperib⁹ ⁊ eccl̄ijs erogaret. q̄ndaz p̄sbyterū misit vt sibi de sacrosctis ip̄oꝝ reliquijs asportaret. Qui cū reliquijs impetrat⁹ rediēs. dū nauis orta tēpestate in lacu lausanēsi periret. capsam cuz reliquijs fluctib⁹ opposuit ⁊ mox secuta fuit tranq̄llitas mag̃. Anno dñi dccccl xiij. cū q̄dam monachi obtentu karoli a Nicolao papa corp̄a scti vrbani pape ⁊ scti tyburcij martyr⁹ ĩpetrassent. ⁊ redeūtes sctōꝝ martyꝝ eccl̄iam visitassent. ab abbate ⁊ monachis impetrarūt vt corp⁹ scti mauricij ⁊ caput scti innocētij apud antisiodoꝝ in ecclesia quā sctūs german⁹ eisdē martyrib⁹ dudū dedicauerat trāsportarēt. Refert Petr⁹ damiani q̄ i burgūdia erat q̄dam cleric⁹ sup̄b⁹ ⁊ ambitiosus. q̄ q̄ndā eccl̄iaz scti mauricij sibi vsurpauerat q̄daz potēte militie sibi plurimū obsistēte. Dū aūt q̄dā die missa cātaret̄. et in fine euāgelij diceret̄. oĩs q̄ se exaltat humiliabit̄ derisit miser ⁊ ait falsum ē Nā si ego meis hostib⁹ me hūiliassez. tot hodie diuitias eccl̄ie ñ haberē. Et ecce fulmen instar gladij in os ei⁹ p̄ qđ blasphemie ꝟba euomuit introiuit. et subito eū extinxit. Le. cxxxvij. A

De sancta Justina.

Ustina a iusticia dicta est. Ip̄a em̄ p̄ iusticiam vnicuiq̄z qđ suū ē reddidit. scz deo obediētiā. sup̄iori p̄lato reuerētiā. pari ꝯcordiā. inferiori disciplinaz. inimicis patiētiā. miser⁹ ⁊ afflict⁹ compassionē op̄osam. sibi sctimoniā ⁊ p̄ximis charitatē. B

Ustina ꝟgo de ciuitate antiochie filia sacerdotis idoloꝝ q̄ti die ad fenestrā sedēs Prelū dyaconuz euāgeliū legētē audiebat. a q̄ tandē cōuersa ē. qđ cū mr̄ p̄ri in lecto retulisset ⁊ ambo dormissent. xp̄s cū angelis apparuit eis dicēs. Venite ad me ⁊ dabo vob̄ regnū celoꝝ. Qui euigilantes statim cū filia sua se baptizari fecerunt Hec g̃ iustina ꝟgo a cypriano pl̄imuz molestata. ip̄m tandē ad fidē ꝯuertit. Cyprian⁹ em̄ a sua puericia mag⁹ extiterat. Nā cū septē annoꝝ eēt. a ꝑentib⁹ diabolo ꝯsecrat⁹ ē. Hic igit̄ magice arti insuiebat. ⁊ matronas ĩ iumēta conuertere videbat̄. ⁊ mlta alia p̄stigia exercebat. Ardēs igit̄ ĩ amore iustine virgis. ad magicas artes se ꝯtulit. vt ip̄az p̄ se vel p̄ viro suo q̄dam acladio q̄ silr in ei⁹ amorē exarserat possz hr̄e. Aduocat igit̄ demonē vt ad se veniat ⁊ iustinā p̄ eū valeat hr̄e. Aduenies demon dixit ei. Quid me vocasti. Cui cyprianus. Amo ꝟginē de galileis. potes ne facere vt ip̄am habeā ⁊ volūtatē meā secū p̄ficiā. Cui demon. Ego q̄ hoiem de p̄adiso eij cere potui. cayn frēm suuz occidere p̄curaui. iudeos xp̄m occidere feci. hoies p̄turbaui. ⁊ nō potero facere vt vnā puellaz habeas. ⁊ ea iuxta tuū placitū fruaris. Unguentū h̄ accipe. ⁊ circa domuz ei⁹ deforis sparge. et ego sup̄ueniēs cor ei⁹ ĩ tuū amorē incēdam ⁊ tibi eā assentire cōpellā. Seq̄nti nocte demō ad eā ingredit̄. ⁊ cor ei⁹ ad amorē illicitū incitare conat̄. Qđ illa sentiēs. deuote se dño cōmēdauit. et totū corp⁹ suū sig̃ crucis muniuit. Ad signū aūt sctē cruc⁹ diabol⁹ territ⁹ fugit ⁊ ad cyprianū veniēs añ eū stetit. Cui cyprian⁹ dixit. Quare nō adduxisti ad me ꝟginē illā. Cui demon. Vidi in ea qđdā signū ⁊ ꝯtabui. ⁊ oĩs ꝟtus ĩ me defecit. Cyprian⁹ aūt eū dimisit ⁊ aliū fortiorē vocauit. Cui demon. Audiui tuā iussionē ⁊ vidi illi⁹ impossibilitatē Sz ego emēdabo ⁊ tuā cōplebo volūtatē. Aggrediar eā ⁊ cor ei⁹ vulnerabo in amorē libidīs ⁊ ea iuxta desiderium tuū p̄fruer⁹. Ingrediēs igit̄ diabolus nitebat̄ ei p̄suadere. ⁊ animuz eius ad

amorē illicitū inflāmare. Illa ãt se dō deuote recōmēdās signo crucis omnē tēptationē repulit. z insufflās in demonē ptin⁹ eū abiecit. Demō aũt ꝓfusus abijt z aufugit z añ Cyprianuz stetit. Ad quē cyprian⁹. Et vbi est virgo ad quā te trāsmisi. Et demon. Victū me fateor z q̄liter dicere ptimesco. Nōdā em signū terribile in ea vidi. z ꝓtinuo robur oīe amisi. Tūc cyprian⁹ eū dimisit. z ipm ꝓncipē demonum aduocauit. Cūq; veniſſet ad eū dixit. Que ē virt⁹ vestra tā modica vt vincatur ab vna puella. Dixit demon. Ecce egrediēs varijs febrib⁹ eā vexabo z animū ei⁹ ardēti⁹ inflāmabo. z totū corp⁹ ei⁹ vehemēti ardore respgam. z frenetica illā faciaz z varia sibi fantasmata offerā. z media nocte eaz adducā tibi. Tūc diabol⁹ in specie vni⁹ virginis se trāsfigurauit. z ad ꝑginē veniēs dixit. Ecce ad te venio qr tecū in castitate viuere ꝓcupisco. Uerūtn die q̄so te. q̄ nā certamis nr̄i merces erit. Cui sctā ꝑgo rñdit. Merces q̄dem multa. labor modicus. Dicit ei demon. Quid est q̄ dō de⁹ ꝓcepit. Crescite z multiplicami z replete terrā. Timeo q̄ bona socia q̄ si in ꝑginitate māserim⁹ verbū dei irritum faciem⁹ z velut ꝓtemnētes z inobediētes in graue iudiciū decidem⁹. z vñ vi debamur sperare p̄miū. graue incurremus tormētum. Cepit aũt cor ꝑginis grauib⁹ cogitatōib⁹ q̄ imissionē demonis ꝓcuti. z ardore ꝓcupie fort⁹ inflāmari. adeo vt iam surgēs abire vellet. Tūc sctā ꝑgo ad se reuersa z q̄s esset q̄ secū loqret intelligens. ꝓtinuo se cruce muniuit. z in diabolū sufflans ipm instar cere ꝓtin⁹ liq̄fecit. z ab oīi tēptatiōe statim liberatā se sensit. ¶ Post modū diabol⁹ in spēz iuuenis pulcherrimi se trāsfigurauit. z thalamū ei⁹ ingrediēs cū ipa in lectulo iaceret. impudēter in ei⁹ lectulū psiliuit. z in ei⁹ amplex⁹ ruere voluit. Nō vidēs iustina z malignū spm̄ adesse ꝑgscēs. mox signū crucis edidit. z instar cere diabolū liq̄fecit. Tūc diabol⁹ pmittente deo febrib⁹ eā fatigās. z plures cū gregib⁹ z armētis occidēs. maximā mortalitatē in tota antiochia futurā p demoniacos p̄dicebat nisi Justina ꝓiugio ꝓsentiret. Quapropt̄ tota ciuitas morbo lāgues ad ianuā pentū iustine ꝓuenit. clamās vt iustinā ꝓiugio traderet. z sic ciuitatē a tāto piculo liberarēt. Sz cū Justina nullaten⁹ ꝓsentiret. z ex h̄ mortē eidem oēs minarēt. vij. anno mortalitaz ipa p eis ozauit z oēm pestilētiā ꝓpulsauit Uidens diabol⁹ q̄ nihil ꝓficeret. i forma iustine se transmutauit vt famā iustine polluret. z cyprianū deludens se iustinā ad se adduxisse iactabat. Pergens igr̄ diabol⁹ ad cyprianū in specie iustine ad ipm cucurrit. z eū q̄si q̄ eius amore lāgueret osculari voluit. Quaz cyprian⁹ vidēs z iustinā ee credēs. gaudio replet⁹ ait. Bñ venisti iustina oīm femina⁹ decora. Hoc vt cyprian⁹ nōmē iustine noīauit. diabol⁹ nomē illud ferre nō potuit. sz ad ei⁹ platōez instar fumi statim euanuit. Quapropt̄ cyprianus delusum se videns tristis remānsit. Uñ z ampli⁹ in amore iustine estuās ad ostiū ꝑginis diu vigillauit. z q̄nq; i femiaz q̄nq; i aue vt videbat arte magica se cōmutās cū venisset ad ostiū ꝑginis neq; femia neq; auis. sz cyprianus ptin⁹ apparebat. ¶ Aclad⁹ q̄z arte diabolica mutat⁹ in passerē cū ad fenestrā iustine volasset. mox vt ꝑgo eaz aspexit ñ passer sz aclad⁹ apparuit. angustiariq; nimis cepit ac tremere. quia nec fugere poterat nec salire. Timens vero iustina ne caderet z creparet eaz p scalā deponi fecit. z admonens vt a sua vesania cessaret. ne iuxta leges tanq̄ malefic⁹ puniret Ista oīa p̄m figmēta diabolica ad q̄ndā apparētia fiebāt ¶ Victo⁹ igit̄ p oīa diabol⁹ ad cyprianū redijt. z an eum ꝓfusus stetit. Cui dixit cyprian⁹. Nunquid z tu victus es. Que ē miser ꝑtus vr̄a vt vnā puellam nō possitis vincere. nec in eā prātez habere. sz ecōuerso ipa vos vincat. z tam

miserabiliter vos ꝓsternat. Dic tñ mi
hi obsecro in q̄ est ei⁹ tā maxīa fortitu//
do. Cui demon ait. Si mihi iurauer⁹
vt a me neq̄q̄ recedas ꝟtutē ei⁹ victo//
rie tibi pandaz. Cui cyprian⁹. Per q̄d
tibi iurabo. Cui demon. Jura mihi ꝑ
ꝟtutes meas magnas q̄ a me nūq̄ di
scedas. Dicit ei cyprian⁹. Per ꝟtutes
tuas magnas tibi iuro q̄ a te nūq̄ di//
scedā. Tunc diabol⁹ q̄si secur⁹ ei dixit.
Puella illa signū crucifixi edidit ⁊ sta//
tim ꝯtabui ⁊ oēm ꝟtutē amisi. ⁊ q̄si ce
ra a facie ignis effluxi. Dicit ei cypria//
nus. Ergo crucifix⁹ maior te est. Et de
mon. Utiq̄ maior oīb⁹ ē. ⁊ nos ⁊ oēs
q̄s hic decipim⁹ tradet igni inextingui
bili cruciādos. Cui cyprian⁹. Ergo et
ego amic⁹ debeo fieri crucifixi. ne tātaz
aliqñ penā incurrā. Cui diabol⁹. Ju//
rasti mihi ꝑ ꝟtutes mei exercit⁹ ꝑ quas
nemo ꝑiurare valet q̄ a me nūq̄ disce
deres. Ad quē cyprian⁹. Te ⁊ oēs fu//
migātes tuas ꝟtutes ꝯtemno. ⁊ tibi ⁊
oīb⁹ diabolis tuis abrenūcio ⁊ crucifi
xi salutari signo me munio. Statiq̄
ab eo diabol⁹ cōfusus discessit. Tūc cy
prian⁹ ad ep̄m iuit. Quē vidēs ep̄s et
credēs eū venisse vt xp̄ianos in errorē
mitteret ait ei. Sufficiāt tibi cypriane
hi q̄ foris sunt. Nihil ei poteris aduer
sus eccl̄iam dei. Inuicta est em̄ virtus
xp̄i. Cui cyprian⁹. Cert⁹ suz q̄ inuicta
est ꝟtus xp̄i. Narrāsq̄ q̄ sibi acciderāt
ab eo se baptizari fecit. Qui postmo//
dū tā in sciētia q̄ in vita valde ꝓfici//
ens. mortuo ep̄o ip̄e in ep̄m ordinat⁹ ē
Btām ꝟo ꝟginē iustinā ī monasterio
posuit. ⁊ mltis sacris ꝟginib⁹ eā ibidē
in abbatissaz p̄fecit. Sctūs aūt cypri//
anus martyrib⁹ ep̄l'as sepe mittebat.
⁊ eos in certamīe roborabat. Comes
aūt regionis illi⁹ audiens famā cypria
ni ⁊ iustine. eos ad se p̄sentari fec̄. ⁊ an
sacrificare vellēt req̄siuit. Qui dū in fi//
de xp̄i ꝑsisterēt firmi iussit eos ī sarta//
ginem plenā cera ⁊ pice ⁊ adipe poni.
Que tñ eis miꝝ refrigeriuz p̄stitit. nec
aliq̄d suppliciū irrogauit. Sacerdos
aūt idoloꝝ p̄fecto dixit Jubeas me añ
sartaginē stare. ⁊ ꝯfestim vincā omnez
ꝟtutē eoꝝ. Cū g̃ iuxta sartaginē venis//
set dixit. Magn⁹ es de⁹ hercules ⁊ pa//
ter deoꝝ iupiter. Et ecce ꝯtinuo de sar
tagine ignis exiuit ⁊ penitus eū ꝯsum
psit. Tūc cyprian⁹ ⁊ iustina de sartagi
ne extrahunt̄ ⁊ data sup eos snīa pari//
ter decollant̄. Hoꝝ corpa cū septē die//
bus ad canes ꝓiecta mansissent. post//
modū romā translata sunt. Nunc aūt
vt d̄r placentie req̄escunt. Passi sunt āt
vj. kal̄. octobris circa annos dñi. cclx//
xxviij. sub dyocleciano.

Legenda. cxxxviij.

De sanctis Cosma ⁊ Damiano.

Cosmas d̄r a cosmos
q̄d est forma vel ornat⁹. vel
s̄m Isidorū cosmos grece
dicit̄ mūdus latine. Fuit ei
forma alijs in exēplis. ornat⁹ virtutib⁹
bonis. mūdus ab oīb⁹ vicijs. Dami
anus dict⁹ est a dama quadā bestia q̄
humilis ē ⁊ māsueta. Vel damian⁹ a
dogma q̄d est doctrina ⁊ ana q̄d ē sur//
sum. Vel a damū q̄d est sacrificiū Vl̄
damian⁹ quasi dñi man⁹ Ip̄e em̄ mā//
suetudinē habuit in ꝯuersatōe. doctri//
nā supnā habuit in p̄dicatōe. sacrifici
um fuit in carnis maceratōe. dñi ma//
nus fuit in medicinali curatōe. A

Cosmas ⁊ Damian⁹ germani
fratres in ciuitate egea ex reli//
giosa mr̄e noīe theodora nati
sunt. Hi arte medicine edocti tantaz a
spūsctō gr̄am acceperūt vt oēs lāguo//
res nō solū ab hoīb⁹ sz etiaz a iumētis
curarēt. gratis oīa tribuētes. Matro
na aūt q̄dam noīe palladia cū oīa sua
in medicis ꝯsumpsisset ad sctōs acces//
sit. ⁊ ab eis sanitatē integram reporta
uit. Tūc illa q̄dā munusculū sctō da//
miano obtulit. Et cū nollet recipe. illa
eū sacramēt⁹ terribilib⁹ adiurauit. Q̄d
ille acq̄euit recipe nō q̄dē duct⁹ cupidi//
tate muneris. sz ⁊ deuotiōi satisfaciēs
offerētis. ⁊ ne nomē dñi videret̄ sp̄ne//

re ꝑ qđ videbat sic se adiuratū eē. Hoc vbi sanct⁹ Cosmas compit p̄cepit ne corp⁹ eius vnacū ip̄ius corꝑe poneret. Sz seq̄nti nocte dn̄s cosme apparuit ⁊ frēm de suscepto munere excusauit. audiēs eoꝝ famā ꝓcōsul lysias eos ad se accersiri fecit. ⁊ q̄ eoꝝ sunt noīa. q̄ patria. q̄ fortuna inq̄rere cepit. Scti martyres dixerūt. Nomia nostra sunt Cosmas ⁊ Damian⁹ ⁊ alios tres frēs habem⁹ q̄ꝝ noīa sunt Antim⁹ Leonti⁹ ⁊ Euprepi⁹. Patria aūt nostra arabia ē Porro fortunā xp̄iani nesciūt. Jussit g̃ ꝓconsul vt frēs suos adducerēt ⁊ simł idolis īmolarent. Sz cū oīno īmolare ꝯtemnerēt. p̄cepit eos ī manib⁹ ⁊ pedibus dire torq̄ri. Cū aūt ei⁹ tormēta deriderēt. iussit eos cathena ligari ⁊ ī mare p̄cipitari. Sed statim ab angelo de mari liberant̄ ⁊ añ p̄sidem statuuntur Qđ p̄ses ꝯsiderans ait. Per deos magnos maleficijs vincit⁹. qꝛ tormēta cōtemnitis ⁊ mare sopitis. Docete g̃ me hec vestra maleficia. ⁊ in noīe dei adriani sequar vos. Et h̄ dicto statim duo demones affuerūt ⁊ eū grauissime ī faciē ceciderūt. Et ille clamās dixit. Dep̄cor vos o boni viri vt ꝓ me ad dn̄m vestrū oret⁹. Quib⁹ orātib⁹ ꝯtinuo demones discesserunt. Preses aūt dixit. Uidetis q̄liter aduersum me dij indignati sunt qꝛ eos relinq̄re cogitabam. Jam g̃ deos meos vos nō patiar blasphemare. Tūc eos in ignē copiosum iactari p̄cepit. sz tñ eos nil lesit. q̄n potius flāma ꝓsilijt longe. ⁊ mł̄tos de astātib⁹ interemit. Jubent̄ g̃ ī eculeo suspēdi. Sz ab angelo ip̄os custodiēte fatigatis admodū in cedēdo mīstris añ p̄sidem deponunt̄ illesi. Tres igit̄ frēs ī carcerē fecit recludi ⁊ Cosmā ⁊ Damianū crucifigi. ⁊ a ꝓpł̄o lapidari. Sz in suos lapides redibāt autores ⁊ q̄ꝫ plurimos vulnerabāt. Tūc p̄ses furore repletus. eductis trib⁹ fratrib⁹ ⁊ stantib⁹ iuxta crucē iussit Cosmaz ⁊ damianū sup̄ crucem a q̄ttuor militib⁹ sagittari. Sagitte ꝟo ꝯuerse plurimos vulnerabāt. sz sctōs martyres nō ledebāt. Uidens aūt p̄ses in oīb⁹ se ꝯfusuz vsq̄ꝫ ad mortē angustiat⁹. oēs q̄nq̄ꝫ frēs fec̄ sil̄ decollari. Memores aūt xp̄iāi ꝟbi qđ dixerat sctūs cosmas ne in vnū sepelirent̄. cogitabāt quō vellēt martyres sepeliri. Et ecce subito camel⁹ aduenit et hūana voce ꝓclamās. sctōs in vno loco sepeliri p̄cepit. Passi sūt sub dyocleciano q̄ cepit circa annos dn̄i. cclxxxvij

B Rusticus q̄dam cū post laborez messis ī campo apto ore dormiret. serpens ī ei⁹ ventrē ingressus ē. Euigilās aūt cū nihil sentiret domū redijt. ⁊ sero facto grauissime torq̄ri se sensit Uoces igit̄ miserabiles emittebat ⁊ sctōs dei Cosmā ⁊ damianū in sui auxilium inuocabat. Sz cū dolor sꝑ increscerет ad eccl̄iam sctōꝝ martyꝝ ꝯfugit ⁊ ibidē eo subito dormiēte serpēs sicut ꝑ os ei⁹ intrauerat sic exiuit. Uir q̄dā lōge ꝓfectur⁹ sctis martyrib⁹ cosme ⁊ damiano vxorē suā cōmendauit. dans ei signū cui ꝓtin⁹ ꝺberet annuere si aliq̄n eā vocaret. Post h̄ aūt sciēs signū diabol⁹ qđ ei marit⁹ dederat. se in hoīem trāsfigurauit ⁊ signū viri offerēs dixit. Uir tuus ab illa ciuitate me misit ad te. vt ducā te ad eum. At illa adhuc ire formidās ait. Signū q̄dez agnosco. sz quia sctis martyrib⁹ Cosme ⁊ damiano cōmendata sum. sup̄ eoꝝ altare mihi iura ꝙ securā me duces. ⁊ tūc ꝓtin⁹ ꝓficiscar. Ille aūt ꝯtinuo vt dixerat sibi iurauit. Secuta g̃ eum cū ad q̄ndā locum secretū venissent. voluit eam de iumento diabolus p̄cipitare vt eā occideret. Qđ illa sentiens exclamauit. Deus sanctoꝝ Cosme ⁊ damiani adiuua me. Uob̄ em̄ credidi ⁊ secuta suz eum. Confestim autē sancti cū multitudine dealbatoꝝ ibidē affuerūt ⁊ eaz liberauerunt. Diabol⁹ ꝟo statiz euanuit. Et dixerunt ei. Nos sum⁹ cosmas ⁊ damian⁹ q̄rum iuramento credidisti ideoq̄ꝫ festinauim⁹ venire in auxilium tibi. Felix papa attauus scti Gregorij ī honore sctōꝝ cosme ⁊ damiani no

bilē eccl̄iam rome ꝯstruxit. In hac ec/
clesia q̄dā vir sanctꝰ martyribꝫ ſuiebat
cui cancer vnū crus totū ꝯsumpserat.
Et ecce dormiēte illo. scti cosmas ⁊ da
mianꝰ deuoto suo apparuerūt. vnguē/
ta ⁊ ferramēta secū portātes. Quoruꝫ
vnꝰ alteri dixit Vbi carnes accipiemꝰ
vt abscisa carne putrida locū vacuū re
pleamꝰ. Tūc ait alter. in cimiterio scti
petri ad vincula hodie ethiops recens
sepultꝰ ē. De illo g̊ affer vt huic supple
amus. Et ecce ad cimiteriū ꝓperauit. ⁊
coxam mauri attulit. p̄cidētesq̄ coxaꝫ
infirmi loco eiꝰ coxā mauri inseruerūt.
⁊ plagā diligēter vngētes coxā infirmi
ad corpꝰ mauri mortui detulerūt. Cui
gilās aūt cū se sine dolore sensisset. ma
nū ad coxā apposuit ⁊ nil lesionis iue/
nit. Apponēsq̄ candelā cū in crure ni/
hil mali videret. cogitabat an nō ipe q̄
erat sꝫ alius alter eēt. Rediēs aūt ad se
p̄ gaudio de lectulo ꝓsilijt. ⁊ q̄d in som
nis viderat ⁊ q̄liter sanatꝰ fuerat oībus
enarrauit. Qui ꝯciti ad tumulū mau/
ri miserūt. ⁊ coxā mauri p̄cisam ⁊ coxā
p̄dicti viri loco illius ī tumulo positaꝫ
reperunt. Passi sunt autē circa annos
dn̄i. ccxxx. sub dyocleciano.

Legenda. cxxxix. A

De sancto Forseo.

Forseus ep̄us cuius
hystoriā Beda scp̄sisse cre/
dit. dū omī v̄tute ⁊ bonita
te polleret. ad extremū veniēs sp̄m emi
sit. Vidit q̄ꝫ duos angelos ad se veni/
entes ⁊ eius aīam deferētes. terciū v̄o
armatū scuto candido ⁊ gladio fulgu/
reo se p̄cedētē ꝯspexit. Deinde demōes
clamātes audiuit. Precedamꝰ ⁊ añ fa/
ciē eius bella cōmoueamꝰ. Cū g̊ p̄ces/
sissent ꝯuersi iactabāt in eum ignita ia
cula. Sed angelus p̄cedēs scuto ea su
scipiebat ⁊ ꝓtinus extinguebat. Tunc
demones angelis opponētes dixerūt.
Ociosos ſmones sepe dixit. ⁊ iō illesus
nō dꝫ ꝑfrui vita btā. Quibꝫ angeli. Ni
si p̄ncipalia vicia ꝯtra eū ꝓtuleritis ꝓ
pter minima nō ꝑibit. Tunc dixit eis
demō. Si iustus ē deꝰ. hō h̄ nō salua/
bit. Scriptū est em̄. Nisi ꝯuersi fueri/
tis ⁊ efficiami sicut ꝑuuli. nō intrabitꝫ
in regnū celoꝝ. Cui angelus excusans
ait. Intelligētiā in corde habuit. sꝫ cō/
suetudo hoīm cōcitauit. Cui demon.
Sicut accepit malū ex ꝯsuetudine. ita
accipiat vindictā a sup̄no iudice. San
ctus angelus dixit. Judicemur añ de
um. Preliāte angelo aduersarij territi
sunt. Tunc demon dixit. Seruꝰ q̄ scit
volūtatē dn̄i sui ⁊ nō facit. plagis va/
pulabit multꝫ. Cui angelꝰ. Quid em̄
iste de dn̄i sui volūtate nō impleuit Et
demon. Dona iniq̄rū recepit. Cui an/
gelꝰ. Credidit q̄ vnusq̄sq̄ coꝝ penitē/
tiā egisset. Demō dixit. Añ debuit ꝓ/
bare pn̄ie ꝑseuerātiā ⁊ sic fructꝰ suscipe
Angelꝰ respōdit. Judicemur añ deuꝫ
Sꝫ demō succubuit. Iteꝝ aūt ad bel/
landū surrexit dicēs. Vsq̄ nūc deū exi
stimabamꝰ veracē q̄ om̄e delictū q̄d in
terris nō purgat̄ se in eternū punituꝝ
ꝓmisit. Hic g̊ hō q̄ndaꝫ vestez a q̄daꝫ
vsurario recepit. nec de h̄ punitus fuit
Vbi est g̊ iusticia dei. Cui angelꝰ Si/
lete qꝛ occulta dei iudicia ignoratis.
Quādiu em̄ sperat̄ pn̄ia. comitat̄ ho/
minē diuīa miscdia. Demon respōdit
Sꝫ nullꝰ hic locꝰ est pn̄ie. Cui angelꝰ.
Profunditatē iudicioꝝ dei ignoratis.
Erit etem̄. Tūc diabolꝰ tā grauit̄ euꝫ
ꝑcussit. vt postmodū vite restituꝰ sp̄ ꝑ
cussionis vestigiū retineret. Arripien/
tes em̄ demones vnū de his q̄s ī igni/
bus torq̄bant ip̄m in eū iactauerūt. q̄
eius humeꝝ maxillāq̄ incēdit Cogno
uitq̄ hoīem. qꝛ ille erat cuiꝰ vestē acce/
perat. Dixitq̄ angelꝰ. Qd̄ incendisti
arsurre. Si ei huiꝰ viri in peccatꝫ mor/
tui donuꝫ nō accepisses. nec pena in te
arderet. Et hāc ꝑcussionē ꝑmittēte d̄o
ꝓ receptōe vestimēti illiꝰ ꝑcepit. Alter
aut demon dixit. Adhuc restat illi an/
gusta porta vbi illū sup̄are poterimus
Diliges ꝓximū tuū sicut teip̄m. Rn̄/
dit angelꝰ. Vir iste in ꝓxios suos opa

tus est bona. Aduersari⁹ rñdit. Nõ suf
ficit h̄. nisi etiã sic seip̄m dilexerit. Cui
angel⁹. Fruct⁹ dilectõnis est bñ opari.
qr de⁹ reddet vnicuiq; ꝑm opa sua. Di
xitq; demon. Sz qr verbũ de diligen/
do nõ impleuit dãnat⁹ erit. Pugnãte
turba nephãda scti angeli victores fu
erũt. Dixitq; iterꝫ demõ. Si deus ini/
quus nõ est. ⁊ ꝟbi illius transgressio ei
displicet. iste penaꝝ expers ñ erit. Pro/
misit ei seculo abrenũciare. ⁊ ecõtrario
seculũ dilexit ꝯtra id qd̄ dictũ est. No/
lite diligere mundũ. neq; ea q̄ in mun/
do sunt. Sctũs angelus rñdit. Nõ si/
bi ea q̄ sunt seculi. sz hoĩb⁹ indigẽtibus
dispẽsanda dilexit. Diabol⁹ respõdit.
Qualicũq; mõ diligat̄ ꝯtra p̄ceptum
diuinũ est. Victis aduersarijs rursus
diabol⁹ ad callidas ꝯuertitur accusa/
tões dicẽs. Scp̄tum est. Si nõ annũci
aueris iniq̄ iniq̄tatẽ suã. sanguinẽ eius
de manu tua req̄ram. Hic nõ annũci/
auit digne pctõrib⁹ penitẽtiã. Sanct⁹
angelus rñdit. Quãdo auditores de/
spiciũt verbũ. lingua doctoris loq̄ p̄pe
dit̄ dum videt q̄ p̄dicatio audita despi
citur. Vñ prudẽtis est dũ nõ est loq̄n/
di tp̄s nosse tacere. In omĩ ꝟo ꝯtradi
ctõe d̄monũ p̄ualida nimis extitit pu/
gna. donec iudice dño triũphãtib⁹ an/
gelis deuictisq; aduersarijs. imẽsa cla/
ritate vir sctũs circũfusus est. Vn⁹ au
tem vt Beda testat̄ ex angelis dixit ei
Respice mũdũ. Respiciẽsq; vidit val/
lem tenebrosam ⁊ q̄ttuor ignes in aere
aliq̄b⁹ spacijs a se distantes. Dixitq; ei
angel⁹. Hi sunt q̄ttuor ignes q̄ mũdũ
succẽdũt. Vnus ẽ ignis mẽdacij. cũ h̄
q̄ abrenũciare diabolo ⁊ oĩbus pom/
pis eius in baptismo hoĩes ꝓmiserũt
minime implẽt. Scd̄s cupiditatis. cũ
mũdi diuitias amore celestiũ p̄ponũt.
Tercius est dissentionis cũ animos ꝓ
ximoꝝ in supuacuis reb⁹ offendere nõ
formidãt. Quart⁹ impietatis cũ infir/
miores expoliare ⁊ eis fraudẽ facere ꝓ
nihilo ducũt. Deinde illi ignes appro
pinq̄ntes in vnũ redacti sunt ⁊ illi ap/
propinq̄bant. Timensq; angelo dixit
Dñe ignis mihi appropinq̄t. Cui an/
gelus. Qd̄ nõ accendisti nõ ardebit in
te. Ignis em̄ iste ꝑm merita opeꝝ ho/
minũ singulos examĩat. Nã sicut cor/
pus ardet ꝑ volũtatẽ illicitã. ita etiam
ardebit ꝑ debitã penã Tandẽ ad ꝓpri
um reductus ẽ corpus plangẽtib⁹ ꝓpin
quis q̄ eũ mortuũ estimabãt. Ille aũt
aliq̄nto tp̄e supuixit. ⁊ in bonis opib⁹
laudabiliter vitam finiuit.

Legenda. cxl. A

De sancto Michaele.

Michael interp̄tatur
quis vt de⁹. Et q̄tiens sicut
ait Greg⁹. mire ꝟtutis ali/
quid agit̄ michael mitti ꝑhibet̄. vt ex
ip̄o actu ⁊ noĩe detur intelligi q̄ nullus
põt facere qd̄ facere p̄ualet de⁹. Et id
circo eidẽ michaeli multa q̄ sunt mire
ꝟtutis attribuunt̄. Ip̄e em̄ vt Daniel
attestat̄ in tp̄e antixp̄i ꝯsurget ⁊ ꝓ ele/
ctis tanq̄ defensor et ꝓtector astabit.
Ip̄e cũ dracone ⁊ angelis ei⁹ pugnauit
⁊ ip̄m de celo eijciens victoriã fecit ma
gnam. Ip̄e cũ diabolo de moysi corp̄e
altricat⁹ est eo q̄ diabol⁹ eius corp⁹ ꝓ/
dere voluit vt ip̄m ꝓ deo iudeoꝝ ppl̄s
adoraret. Ip̄e sctõꝝ anĩas recipit ⁊ in
ꝑadisum exultatõis ꝑducit. Ip̄e olim
p̄nceps fuit synagoge sz nũc ꝯstitut⁹ ẽ
a dño in p̄ncipem eccl̄ie. Ipse vt dicit̄
plagas egyptijs intulit. mare rubrũ di
uisit. ppl̄m ꝑ desertũ duxit. ⁊ in terram
ꝓmissionis introduxit. Ip̄e inter sctõ/
rum acies angeloꝝ signifer xp̄i habet̄.
Ip̄e ad dñi impiuz antixp̄m exñtez in
monte oliueti p̄potẽter occidet. In vo
ce ip̄ius archangeli michaelis mortui
resurgẽt. Ip̄e crucẽ clauos lanceã ⁊ co
ronã spineã in die iudicij p̄sentabit.

Michaelis archangeli sa/ B
cra solennitas dicit̄ apparitio.
dedicatio. victoria. ⁊ memoria
Apparitio aũt ip̄ius angeli multiplex
est. Prima q̄ in monte gargano ap/
paruit. In apulia nãq; est q̄dam mõs

noīe gargan⁹. iuxta ciuitatē que d̄r sy-
pontus Anno aūt dñi.cccxc.in p̄dicta
vrbe syponto erat q̄dam vir noīe gar-
ganus.q̄ ꝑm q̄sdam libros a monte il-
lo nomē accepat. vel a q̄ mons ille no-
men accepat. Qui ouiū ⁊ boū infinita
mltitudine pollebat. Cū aūt circa p̄di
cti montis latera pascerent̄.ꝯtigit q̄n-
dam thauꝝ alios relinq̄re.⁊ verticem
montis ꝯscendere. Cū domū aliꝫ re-
deuntibꝫ nō redisset. collecta dñs mlti
tudine famuloꝝ ꝑ deuia queq̄ req̄rēs
ip̄m tandē in v̄tice mōtis iuxta hostiū
cuiusdā spelunce inuenit. Permot⁹ ita
q̄ cur soliuag⁹ incederet. mox in ip̄um
sagittā toxicatā direxit. Sz statim ve-
lut a vento retorta ip̄z q̄ iecerat repcus-
sit. Turbati sup̄ h̄ ciues ep̄m adeūt. et
sup̄ re tam stupēda ip̄m req̄runt. Qui
triduanū ieiunium eis indixit. et a d̄o
querendū esse admonuit. Quo pera-
cto sanct⁹ michael ep̄o apparuit dicēs.
Sciatis hoīem illū volūtate mea suo
telo esse ꝑcussum. Ego em̄ sum micha
el archangel⁹ q̄ locum hūc in terris in-
colere tutūq̄ seruare statuens. h̄ volui
ꝓbare indicio. ip̄ius me loci inspecto-
rem esse atq̄ custodē. Statiq̄z ep̄s at-
q̄z ciues cum ꝓcessione locū adeunt. et
ingredi nō p̄sumētes. orōni pre foribꝫ
insistunt. Scd̄a apparitio est. q̄ cir-
ca annū dñi.dccx.accidisse describitur
Nam in loco q̄ tumba dicit̄ iuxta ma-
re.vj.milibꝫ ab vrbe abriacēsi Micha
el ep̄o p̄dicte ciuitatꝫ apparuit iubēs.
vt in p̄dicto loco eccl̄iam ꝯstrueret.⁊ si
cut fit in mōte gargano. ita ⁊ ibi ī me-
moriā sancti michaelis archangeli ce-
lebraret. Cū aūt ep̄s de loco in q̄ eccle-
siam cōstrueret dubitaret. abip̄o edo-
cetur. vt ibi ꝯstrui eaz faceret vbi thau
rū a latronibꝫ abscōditū īueniret. Ite-
rūq̄z de loci amplitudine dubitās iu-
betur moduz in amplitudine statuere
q̄ntū videret thauꝝ in circūitu pedibꝫ
ꝓtriuisse. Due aūt rupes ibidē erāt q̄s
nll̄aten⁹ v̄tus hūana mouere poterat.
Tūc michael cuidā viro apparuit. p̄ci
piēs. vt ad p̄dictū locū accedat ⁊ ip̄sas
rupes remoueat. Quo accedēte tā faci
le rupes mouit vt nihil h̄re pōderꝫ vi-
derēt̄. Edificata igr̄ ibidē eccl̄ia de mō
te gargano ꝑtez pallij q̄d sctūs micha
el sup̄ altare posuit. ⁊ ꝑtez marmorꝫ su
per q̄ stetit ad suā eccl̄iā detulerūt. Cū
v̄o ibidē aq̄ penuriā paterent̄. monitu
angeli q̄dā foramē in q̄dā saxo duris
simo fecerūt. ⁊ tāta aq̄ꝝ copia ꝓtinus
emanauit. vt vsq̄z nūc ei⁹ bñficio copi
si⁹ sustētent̄. Hec āt apparitio ī p̄dicto
loco.xvij.kal̄.nouēbꝫ.solēnit̄ celebrat̄
In eodē aūt loco q̄dā mēoria dignū
ꝯtigisse refert̄ miraculū. Ille eī mons
vndiq̄z occeano cingit̄. sz bis ī die sctī
michaelis iter p̄bens ꝓl̄o apit̄. Cū g̃
copiosa turba ad eccl̄iā ꝑgerz.ꝯtigit ⁊
q̄ndā mlierē g̃uidā vicinaq̄z ꝑtui secū
ire. Et ecce mag̃ impetu vnda redijt. ⁊
oīs turba timore ꝯcussa ad litt⁹ fugit.
sola āt mlier p̄gnās fugere nō valuit.
sz a marinis fluctibꝫ capta fuit. At mi
chael archāgel⁹ mlierē ꝑuauit illesam.
ita etiā q̄ ī medio pelagi filiū ꝑturiuit
quē in vlnis suscipiēs lactauit. ⁊ mari
iteꝝ sibi iter p̄bēte cū puero leta exiuit.
Tercia apparitio est. q̄ rome tpe
Gregorij pape legit̄ accidisse. Nā dum
idē Greg⁹.papa ꝓpt̄ pestē inguinariaz
letanias maiores istituisset ⁊ deuote ꝓ
salute ꝓl̄i exoraret. vidit sup̄ castꝝ q̄d
olim mēoria Adriani dicebat̄. angelū
dñi q̄ gladiū cruētatū tergebat ⁊ ī va-
ginā mittebat. vñ sctūs Greg⁹. intelli
gēs p̄ces a dño exauditas eccl̄iā in ho
norē angeloꝝ ibidē ꝯstruxit. Vñ ⁊ ca-
strū illud vsq̄z nūc castrū sctī angeli vo
cat̄. Hec āt apparitio cū illa q̄ in mōte
gargano apparuit cū sypōtanis victo
riā dedit. viij.id⁹ maij celebrat̄. Quar
ta apparitio ē q̄ ꝯsistit ī gerarchijs ip̄o
rū angeloꝝ Nā p̄ma gerarchia d̄r epi-
phania.i.superior apparitio. media d̄r
iperphania.i.media apparitō. vltima
d̄r ipophania.i.inferior apparitio. Et
d̄r gerarchia a gerar q̄d ē sacꝝ ⁊ archos
p̄nceps q̄si sacer p̄ncipat⁹. Quelibz āt

de Jerarchijs angelorū

gerarchia ꝑtinet tres ordines. Nā supi/
or ꝑtinet seraphin cherubin⁊ thronos
Media ꝑtinet ꝑm assistentes Dyonisij
dñationes ꝓtestates ⁊ ptates. Ultima ꝑti
net ꝑm assistentes eiusdē. pncipat⁹ archā
gelos ⁊ angelos. Et hoꝝ ordinatio et
dispositio ꝑt videri ꝑ sile i terremis po
testatib⁹. Nā mistroꝝ q̄ sūt sub vno re/
ge q̄dā opank imediate circa psonā re/
gis. sic cubicularij ꝑsiliarij ⁊ assessores
Siles his sūt ordines pme gerarchie
Quidā ꝯo hñt officia ad regimē regni
in cōi. nō deputati huic vel illi ꝓncie
vt pncipes militie ⁊ iudices curie. Si
miles his sunt ordies secūde gerarchie
Quidā ꝯo ꝓponūk ad regimē alicui⁹
ptis regni vt ꝓpositi et baliui et hmōi
minores officiales. Et his siles sūt or/
dines tercie gerarchie. Tres igr ordi
nes pme gerarchie accipiūk inq̄ntū do
assistūt ⁊ ad ipz ꝙuertūk. Ad h tñ tria
necessaria sūt scz sūma dilectio. ⁊ h q̄n/
tū ad ordinē seraphin qō interptak ar
dētes. Perfecta cognitio. ⁊ h q̄ntū ad
cherubin qō interptak plenitudo scie.
Perpetua cōꝛsebtio siue fruitio. ⁊ h
q̄ntū ad thronos. qō interptak sedes.
qz in eis sedet de⁹ ⁊ q̄escit. dū eos i se q̄
scere facit. Tres aūt ordines medie ge
rarchie accipiūk inq̄ntū hūt ꝑesse ⁊ re/
gere vniuersitatē hoiz in cōi. Hoc aūt
regimē ꝙsistit i trib⁹. Pmo i psidēdo si/
ue ipando. ⁊ h ptinet ad ordinē dñati/
onū. ad quē spectat alijs iferioꝛib⁹ pes/
sez eos in oib⁹ misteriis diuis dirigere
ac eis oia ipare. Qō innuit Zach. v. vbi
vn⁹ angelus alteri dixit. Curre ⁊ loqre
ad puerꝝ istū dicēs ⁊c. Secdo i opando
⁊ h ptinet ad ordinē ꝓtutū. qb⁹ nihil ē
ipossibile exeq̄ qō impak. qz eis datū ē
posse sup oia difficilia ad diuinū miste
riū ptinētia. ⁊ iō attribuik eis miracu/
la facere. Tercio i arcēdo vt scz ipediē/
tia ⁊ infestātia arceāk. ⁊ h ptinet ad or/
dinē ptātū. q hūt cohercere ꝺrias pote
states. qō signatū ē Thob. viij. vbi ꝺr
q̄ Raphael relegauit demoniū in des/
to supiozis egypti. Tres ꝯo ordies vl
time gerarchie accipiūk ꝑm qō hūt re/
gimē deꝛmiatū ⁊ limitatū. Quidā em̄
eoꝝ ꝑsunt vni ꝓuincie. Hi sūt de ordi
ne pncipat⁹. sic erat ꝓnceps ꝑsaꝝ q̄ pe
rat ꝑsis. de q̄ hz Dañ. x. Quidā ꝯo de
putati sūt ad regimē mltitudis vtpu/
ta vni⁹ ciuitatꝫ. Et hi dicūk archāgeli.
Quidā ꝯo ad regimē ꝑsone singularꝫ.
Et hi dicūk angeli. Ulū ⁊ dicūk mūa
nūciare ex eo q̄ eoꝝ misteriū ad vnum
hoiem limitak. archāgeli ꝯo dicūk ma
iora nūciare. qz bonū vni⁹ mltitudinis
digni⁹ ē q̄z bonū vni⁹ hois. In assigti/
one aūt ordinū ꝑme gerarchie Greg⁹. ⁊
Bern. cū Dyonisio ꝙcordāt. qz accipi
tur penes eoꝝ fruitōez q̄ ꝙsistit i feruē/
ti dilectōe q̄ ad seraphin. ꝓfunda ꝙgni
tōe q̄ ad cherubin. ꝓpetua retētōe q̄ ad
thronos. Dz i assigtōe medie ⁊ vltime
in duob⁹ ordinib⁹. scz ꝓncipatu ⁊ ꝑtute
dissentire vidēt. Greg⁹. ei ⁊ Bern. alia
ꝙsiderationez habuerunt. put scz media
gerarchia accipik penes platōez. vltia
penes mistratōez. Prelatio aūt in angel⁹
triplex ē. Presunt em̄ angeli angelicis
spiritib⁹. ⁊ hi dñationes dicunk. Presunt
etiā angeli bonis hoib⁹. ⁊ hi dicūk ꝑn/
cipat⁹. Presūt demōib⁹ ⁊ hi dicūk ptā/
tes. Et ordo ⁊ gradus dignitatꝫ i his
patz Misteriū aūt triplex ē. qōdā qō cō
sistit i opando. q̄dā i docēdo aut ma
iora aut minora. Primū ē ꝓtutū. scdm
archangelo⁹. tercium angelorum.

Quinta apparitio est de qua le/
gitur in hystoria triptita. Nam iuxta
constantinopolim est quidaz loc⁹ vbi
oliz dea vesta colebak. Sz nūc ecclia i
honorē sancti michaelis fabricata ē. q̄ etī
am loc⁹ michaelū nuncupak. Cū igit
q̄ndā noie Aglinū ardentissima febris
rubeis colorib⁹ mota ꝙphēdisset. estuā
ti poculū medici dederūt qō euomuit
adeo vt postmodū q̄cq̄d comederet vl
biberet euomeret. Dū aūt iā morti vici
nus eēt ad locū hunc se duci fec credēs
se illic aut mori aut lāguore ꝓuari Cui
michael apparēs dixit vt ꝙfectōez sibi
ex melle ⁊ vino ⁊ pipe faceret. ⁊ oia q̄ co
mederz ibi itigeret. ⁊ sic plenā sanitatē
reciper Qō cū fecisset plene libat⁹ ē Cū

tñ sm medicine ronē ꝯtrariū esse vide/
atur calida pocula colericis exhibere.
Hec in hystoria triptita. Scdo dici
tur victoria. Mltiplex aūt victoria ipi
us archangeli michaelis ⁊ angeloꝝ i/
uenit. Prima ē quā archangelꝰ mi/
chael p̄dictis sypōtanis h̄ modo p̄sti/
tit. Post aliqd̄ em̄ tp̄us ab inuēto lo/
co neapolite adhuc gētiles ꝯtra sypon
tanos ⁊ bñuentanos q̄ q̄nq̄ginta mi/
libus a syponto distāt ordinato exerci
tu bellare ceperunt. Qui de ep̄i ꝯsilio
triduo īdutias petierūt. vt ieiunio tri/
duano vacarēt ⁊ p̄ronū suum michae/
lem ī auxiliū implorarēt. Tercia autez
nocte michael ep̄o apparet. p̄ces dicit
exauditas. victoriā ꝓmittit affuturaz.
⁊ q̄rta diei hora iubet hostib⁹ occuren/
dum. Quib⁹ occurrētib⁹ mons garga
nus īmeso tremore ꝯcutit. fulgura q̄z
crebra volāt ⁊ caligo tenebrosa totum
mōtis cacumē obduxit. ita vt. dc. viri
de aduersarijs taz ex ferro hostiū q̄z ex
sagittis igneis interirēt. Reliq̄ v̄o vir
tute archāgeli compta. idolatrie reliq̄/
runt errorē ⁊ ꝯtinuo colla xp̄iane fidei
submiserūt. Secūda victoria ē quā
michael archāgelus obtinuit qñ dra/
conē. id est lucifeꝝ cū oībus suis sequa
tibus de celo expulit. De q̄ exponit il/
lud qd̄ habet in Apoc. Factū est p̄liuz
magnū in celo Michael ⁊c. Cū eni lu
cifer dei eq̄litatē appetisset. archange/
lus michael celestis exercitꝰ signifer ad
ueniēs ip̄z lucifeꝝ cū suis seq̄cib⁹ de ce/
lo expulit. ⁊ in hūc aerem caliginosum
vsq̄z in diē iudicij retrusit. Nō ei ꝑmis/
sum est eis ī celo habitare siue ī supio/
ri ꝑte aeris. q̄z locus clarꝰ ⁊ amenꝰ est.
nec in terra nobiscū. ne nimis nos infe
starent. sz ī aere inter celū ⁊ terrā. vt dū
supius respiciūt. ⁊ vident gl̄iam quaz
amiserūt. inde dolorē habeāt. ⁊ dū in/
ferius respiciūt. ⁊ vidēt hoīes illuc ascē
dere vñ ip̄i ceciderūt. inde inuidia fre/
quēter torq̄ant. Frequēter tñ ex diuia
dispensatōe ad nostrū exercitū ad nos
descendūt. Vñ sicut aliq̄bus virꝫ san/
ctis monstratū est. freq̄nter circa nos
volitāt sicut musce. Innumerabiles ei
sunt ⁊ velut musce totū aerē repleuerūt
Unde dicit Haymo. vt ph̄i dixerūt ⁊
doctores nostri opināt. aer iste ita ple/
nus est demonib⁹ ⁊ malignis spiritib⁹
sicut radius solis minutissimis pului/
sculis. Licet aūt tot sint. tñ iuxta sniaz
Origenis eoꝝ exercitus minuit cū eos
vincimꝰ ita vt q̄ ab aliquo sctō viro vi
ctus fuerit deinceps ille de illo vicio d̄
quo victus est ip̄m nō valeat tempta/
re. Tercia victoria est quā angeli q̄/
tidie de demonib⁹ obtinēt dum ꝓ nob
ꝯtra eos pugnātes ab eoꝝ temptatōe
nos liberāt. Trib⁹ aūt modis ab ip̄o/
ruz temptatōe nos liberāt. Primo po
testatē demōis refrenādo Apoc. xx. de
angelo q̄ demonē ligauit ⁊ in abyssuz
misit. ⁊ Thob. viij. de dyabolo ī deser
to supiori religato. Huiꝰ eni religatio
nihil aliud est q̄z ꝑtātis eiꝰ refrenatio.
Scdo ꝯcupiscētiā refrigerādo. Qd̄ si/
gnificatū est Gen. xxxij. vbi d̄r q̄ ange/
lus tetigit neruū Jacob ⁊ statiz emar
cuit. Tercio memoriā dñice passionis
nostris mētib⁹ imp̄mēdo. Hoc signa/
tum est Apoc. vij. vbi dicit. Nolite no
cere terre ⁊ mari nec arborib⁹ q̄usq̄z ⁊c.
Item Ezech. ix. Signa thau ī frōtes
viroꝝ gemētiū. Thau em̄ lr̄a ad mo/
dum crucꝫ est facta. Et qui h̄ sig̃ti sūt.
nō timēt angelū ꝑcussorē. Vñ ibidem
dicit. Sup quē videris thau nō occi/
das. Quarta victoria est quā archā
gelus michael de antichristo habitu/
rus est quādo ip̄m occidet. Tunc eniz
michael p̄nceps magnus. vt d̄r Dañ.
xij. cōsurget. ⁊ ꝓ electis tanq̄z adiutor
⁊ ꝓtector ꝯtra antichristū fortiter sta/
bit. Deinde antichristꝰ vt dicit glosa
Apocal. xiij. super illud. vidi vnū de ca
pitibus eiꝰ occisum ⁊c. mortuū se fin/
get. ⁊ ꝑ triduū latens. postea appare/
bit. dicēs se suscitatū. arteq̄z magica fe
rentib⁹ euz demonib⁹ in aera ascendet
⁊ vniuersis mirantib⁹ adorabunt euz.
Tandem in montem oliueti ascēdens

vt dicit glo. sup illud. ij. Thessa. ij. quē dñs iesus interficiet ꝛc. dū stabit i pa/pilione ꝛ i solio suo in illo loco ꝯ quez dñs ascēdit Michael adueniēs ipm i terficiet. De q̄ plio ꝛ victoria intelligit sm Greg. illud qd dr Apoc. xij. Factū est pliū magnū in celo ꝛc. Illud ei ver bū de triplici plio michael intelligit. s. de plio qd habuit cū lucifero cū ipz de celo repulit. ꝛ de plio qd cū demonib hz nos infestātib ꝛ de isto. E Ter cio hec solēnitas dr dedicatio. ex eo q hac die pdictū locuz in mōte gargano a se dedicatū fuisse michael archange/lus reuelauit. Reuersi igr sypontani a cede aduersarioꝝ ꝛ tā magnifica poti/ti victoria. adhuc dubitare ceperūt. vtꝝ pdictū locū ingredi vel dedicare debe rēt. Tūc eps sup his duxit papā Pela giū ꝯsulendū. Qui rñdit dicēs Si hō illā eccl'iam dedicare deberet. h maxie die q victoria data ē fieri oporterz. Si ꝟo alit sctō michaeli placuerit. ab ipso est sup h ei⁹ reqrenda volūtas. Instāti bus igit papa ꝛ epo cū ciuib triduano ieiunio. michael i hac die apparuit epi scopo dicēs. Nō est opus vobis quam ego edificaui dedicare eccl'iam. Ipe ei q cōdidi dedicaui. Precepitq vt die se quēti locū cū ppl'o ingrediēs ipm pci/bus freqntarēt. ꝛ se specialē suū pronū sentirēt. Deditq ei pdicte dedicatōis signū vt scz ab oriēte p posterulā ascen derent. ꝛ ibidem vestigia hois impssa marmori inuenirēt. Hane igit eps et vniuersus ppl's ad locū veniūt. ꝛ intro grediētes criptā magnaz tria altaria inuenerūt. q̄ꝝ duo in australi pte posi/ta erāt terciū ꝟo i oriētali venerādū q̄/dez ꝛ rubeo pallio circū tectū. Celebra tis igit ibidē missaꝝ solēnijs cū sacraz cōmunionē singuli accepissent oēs ad ꝓpria cū imēso gaudio redierūt. Epus aūt ibidē sacerdotes ꝛ clericos delega uit. q iugiter diuinū officiū celebrarent In eadē spelūca aq̄ lucida ꝛ nimiū dul cis emanat. q̄ post cōionē ppl's potat. ꝛ diuerse egritudies sanant. Tūc sum mus pontifex his audit hunc diem i honore scti michaelis ꝛ oim btōꝝ spi/rituū p totū orbē vniuersalit statuit ce lebrandū. Quarto hec solennitas dr memoria scti michaelis. In q̄ tñ solen nitate oim angeloꝝ memoriā agim⁹. ꝛ oēs generalit honoram⁹. Decet nā/q nos eisdē laudē ꝛ honorē impēdere multiplici rōne. Ipi em sunt custodes nri. mistratores nri. frēs ꝛ cōciues no/stri. aniaꝝ nostraꝝ in celuz portitores. orōnū nraꝝ apud deū repntatores. re gis eterni nobilissimi milites ꝛ tribu/latoꝝ ꝯsolatores. Primo igit dbem⁹ eos honorare. qz sunt custodes nostri. Cuilibet ei hoi dant duo angeli. Un⁹ mal⁹ ad exercitiū. Ali⁹ bon⁹ ad custodi endū. Custodia em boni angeli depu/tat hoi ꝛ i natiuitate ꝛ in vto. ꝛ stati p⁹ natiuitatē ex vtero. ꝛ sp ē cū ipo iā adul to. In h em triplici statu necessaria est hoi custodia angelica. Nā dum puul⁹ adhuc est in vtero pt interimi ꝛ dāna/ri. Dū est extra vteꝝ añ adultā etatem pt a baptismate ipediri. Dū est i adul ta etate pt ad diuersa pctā ptrahi. Di abol⁹ em in hoie adulto rōnē seducit p astutiā. volūtatē allicit p blādicias. ꝟ/tutē opprimit p violētiā. iō necesse fuit vt bon⁹ angel⁹ eidē ad custodiā depu/tet. vt hoiem erudiat ꝛ dirigat ꝯ falla/ciā. exhortet ꝛ incitet ad bonū ꝯ blādi cias. ꝛ defendat ab oppressiōe ꝯ violē tiā. Effect⁹ aūt angelice custodie in hoie q̄druplr assignari pt. Prim⁹ ē vt pficiat aia in bonū gre. Et h facit an/gelus in aia trib modis. Primo om̄e ipedimētuz ad bonū remouēdo. Hoc signatū ē Exodi. xij. vbi angel⁹ pcussit pmogenita egypti. Scdo pigriciā ex/citando. Qd signatū est Zach. iiij. vbi dr. Angel⁹ dñi excitauit me. q̄si hoiem q excitat a somno. Tercio in via peni/tentie ducēdo ꝛ reducēdo. Qd signatū est Thobie. v. in angelo q eū duxit ꝛ re duxit. Scds est vt nō cadat in ma/luz culpe. Et hoc facit angel⁹ ttib mo dis. Primo impediēdo peccatū futuꝝ

ne fiat. Hoc signatū ē Num. xxij. i Balaam q̄ ad maledicendū isrl' ꝑgens ab angelo ipedit' est. Scdo increpādo p̄teritū vt ab eo q̄s recedat. Hoc signatū est Jud. ij. vbi cū angel' filios israel de p̄uaricatōe increpasset. ip̄i eleuauerūt vocē ⁊ fleuerūt. Tercio violētiā q̄si inferēdo vt a p̄nti pctō eripiat. Hoc signatū ē i violēta eductōe Loth ⁊ vxoris ei' de sodomis. i. de pcti ꝯsuetudie. Terci' effect' ē si cadat ꝙ postmodū resurgat. Et h̄ facit angel' trib' modis Primo mouēdo ad ꝯtritionē. Hoc signatū est Thob. xj. vbi ad documētū angeli de felle ꝑ qd̄ intelligit' ꝯtritio liniuit p̄ri oculos scz cordis. Scdo purgando labia ad ꝯfessionē. Qd̄ signat' Esa. vj. vbi ꝑ angeluz labia esaie purgant'. Tercio gaudēdo ad satisfactōez Luc. xv. dr̄ ꝙ mai' gaudiū est i celo super vno pctōre ⁊c. Quart' effect' est ne totiēs vel in tot mala cadat. q̄tiens vel ad q̄t diabol' incitat. Et h̄ facit tribus modis scz ptātem demonis refrenādo. ꝯcupiam debilitādo. ⁊ memoriam dn̄ice passiōis nr̄is mētib' imp̄mēdo. De q̄b' sup̄ dictū est. Scdo debem' eos honorare. qr̄ sunt mistratores nr̄i. Oēs ei sicut dr̄ Heb. j. sunt administratorij spūs. Oēs em̄ ꝓpt' nos mittunt'. qr̄ supiores ad medios. medij ad infimos. infimi mittuntur ad nos. Hec aūt missio cōpetit bonitati diuie In h̄ em̄ manifestat' diuia bonitas q̄ntū nr̄az salutē diligat. dū nobilissimos spūs q̄ ei intima charitate iungunt'. dirigit ⁊ trāsmittit ad ꝓcurandū salutez nr̄am. Scdo charitati angelice. Cum em̄ charitat' ardētis sit maxie desiderare alioꝝ salutē. ob quā etiā dixit Esaie. Ecce ego dn̄e mitte me. ⁊ āgeli possunt nos iuuare. ꝑ eo ꝙ vidēt nos suo auxilio indigere ⁊ malos angelos nos impugnare. iō ꝙ ad nos mittūt' lex exigit angelice charitat'. Tercio humane indigētie. Mittunt' em̄ boni angeli ad inflāmandū affectū ad amorē. Vn̄ in figurā h' legunt' missi fuisse in curru igneo. Scdo ad illuminādū intellectū ad cognitionē. Hoc signatū est Apoc. x. in angelo q̄ hēbat librū aptum i manu sua. Tercio ad corroborādū in nob' om̄e imꝑfectū vsq̄z in finē. Hoc signatū est. iij. Reg. xix. vbi angel' portauit Helye panez subcinericiū ⁊ vas aq̄ et comedit. ⁊ ambulauit in fortitudie cibi illi' vsq̄z ad montē dei oreb. Tercio honorādi sunt. qr̄ ip̄i sunt frēs ⁊ cōciues nr̄i. Oēs em̄ electi assumunt' ad ordines angeloꝝ. q̄dam ad supiores. q̄dam ad inferiores. q̄daz ad medios ꝑ diuersitate suoꝝ meritoꝝ. licz btā ꝟgo sup̄ oēs sit. Qd̄ btūs Gregorius in omelia insinuare videt'. Nā vt ait sunt nōnulli q̄ ꝑua capiūt. sz tn̄ h̄ annūciare frib' nō desistūt. Isti in angeloꝝ numero currūt. Et sunt q̄ secretoꝝ celestium sūma ⁊ cape p̄ualēt ⁊ nūciare. Hi cū archangelis. Et sunt q̄ mira faciūt signa ⁊ valēter opant'. Et hi cū ꝟtutibus. Et sunt q̄ malignos spūs ꝟtute oīonis ⁊ vi accepte ptātis fugant. Et hi cū ptātib'. Et sunt q̄ acceptis ꝟtutibus electoꝝ merita trāscēdūt. ⁊ electis fratrib' p̄ncipant'. Et hi cū p̄ncipatib' meritū sortiunt'. Et sunt q̄ sic in semetipsis oib' vicijs dn̄ant'. vt ip̄o iure mūdicie dij inter homies vocent'. Vn̄ ad Moysen dr̄. Ecce ꝯstitui te deū pharaonis. Et hi cū dn̄atiōib'. Et sunt in q̄b' velut in throno suo dn̄s p̄sidēs aliorū facta examinat. ꝑ q̄s dū sctā eccl'ia regit' plerūq̄z de suis q̄busdā infirmis actib' alij electi iudicant' Et hi cū thronis. Et sūt q̄ dei ⁊ ꝓximi charitate ampli' ceter' pleni sunt. Et hi meritoꝝ suorū sorte inter cherubin numerū acceperūt. qr̄ cherubin plenitudo scie dicit'. ⁊ iuxta Paulū plenitudo legis est charitas. Et sunt q̄ supne ꝯtemplationis amore accensi in solo cōditoris sui desiderio anhelant. nihil iaz in hoc mūdo cupiunt. solo eternitatis amore pascūtur. terrena queq̄z abijciūt cuncta tp̄alia mente trāscendūt. amāt ⁊ ardēt atq̄z ip̄o suo ardore req̄escūt. amādo ar-

dent. loq̄ndo accēdūt. ⁊ q̄scūq; ꝟbo tā
gunt. ardere ꝓtin⁹ in dei amore faciūt.
Quo isti nisi inter seraphi numeꝝ sor-
tem sue vocatōis acceperūt. h̄ Greg⁹.
Quarto honorādi sunt qꝛ ipsi sunt
aiaꝝ nr̄aꝝ in celū portitores. Et h̄ faci
unt triplici mō. Primo viam p̄pando
Malach. iij. Ecce ego mitto angeluz
meū q̄ p̄pabit viā añ faciē meā. Secū
do ꝑ viā p̄patam in celum baiulando
Exo. xxiij. Ecce ego mitto angelū meū
q̄ te custodiet in via ⁊ inducat te i terrā
quā ꝓmisi p̄rib⁹ tuis. Tercio i celo col-
locādo Luc. xvj. Factū est vt moreret
mendicus ⁊ portaret ab angelis i sinū
abrae. B Quito honorādi sūt. qꝛ
ipi sunt orōnū nr̄aꝝ apud deū repñta-
tores. Ipi nāq; p̄mo orōnes nr̄as deo
repñtant Thob. xij. Quādo orabas
cum lachrymis ⁊ sepeliebas mortuos
ego obtuli orōnē tuā dño. Scdo ibidē
ꝓ nob allegāt iob. xxxiij. Si fuerit ꝓ eo
angel⁹ loq̄ns vn⁹ de milib⁹ vt annunci
et homis eq̄tatē. miserebit ei⁹ ⁊c. Item
Sach. j. Et rñdit angelus dñi ⁊ dixit.
Dñe exercituū vsq; q̄ nō miseberꝫ hie-
rusalē ⁊ vrbiū iuda q̄b⁹ irat⁹ es. iste iaz
septuagesim⁹ ann⁹ ē. Tercio dei sniam
nob renunciant Dañ. ix. vbi dr̄ ꝙ Ga-
briel ad eū volās dixit. Ab exordio p̄-
cū tuaꝝ egressus est ꝑmo. Glo. i. snia a
deo. Et seq̄tur Ego aūt veni vt indica
rē tibi. qꝛ vir desideriorꝝ es. De his tri
bus dic̄ Bern̄. sup cañ. Discurrit an-
gel⁹ medi⁹ inter dilectū ⁊ dilectā. vota
offerēs. referēs dona. Excitat istā. pla-
cat illū. Sexto honorādi sunt. qꝛ ipi
sunt regꝫ eterni nobilissimi milites ꝑm
qd̄ dr̄ Job. xxv. Nūq̄d est numer⁹ mili
tum ei⁹. Sicut aūt videm⁹ in militib⁹
alicui⁹ regis. ꝙ q̄dam eoꝝ sp in aula re
gia cōmorant. ⁊ regē associāt. ⁊ ad eius
honorē ⁊ solatiū cantāt. q̄daz aūt ciui-
tates ⁊ castella regni custodiūt. q̄dam
ꝟo regis inimicos expugnāt. Ita ⁊ ho
rum militū xp̄i. q̄dam in aula regia scz
in celo empyreo sp regem regū associ-
ant. ⁊ ad eius honorē cantica leticie et
glie sp cantant dicētes. Sctūs sanct⁹
sctūs ⁊c. Itē bñdictio ⁊ claritas ⁊ sapi
entia ⁊c Apoc. vij. Alij aūt custodiūt
ciuitates. suburbana. villas ⁊ castra.
illi scz q̄ nobis sunt ad custodiā depu-
tati. custodiētes statum virginū. ꝯtinē
tium. cōiugatoꝝ ⁊ castra religionum
Esa. xij. Sup muros tuos hierl̄m con
stitui custodes ⁊c. Alij ꝟo di inimicos
id ē demones expugnāt Apoc. xij. Fa-
ctū est p̄lium magnū in celo. i. ꝑm vnā
expositionē in eccl̄ia militāti Micha-
el ⁊ angeli ei⁹ p̄liabant cum dracone.
Septimo ⁊ vltimo honorādi sunt.
quia ipi sunt tribulatoꝝ cōsolatores.
Sach. j. Angelus q̄ loq̄batur in me ꝟ-
ba bona ⁊ ꝯsolatoria. Item Thob. v.
Forti anio esto ⁊c. Et h̄ faciūt trib⁹ mo
dis. Primo confortando ⁊ roborando
Dañ. x. vbi cū daniel corruisset tetigit
eum angel⁹ dicens. Noli timere pax ti
bi. ⁊ ꝯfortare ⁊ esto robust⁹. Secūdo
ab impatiētia ꝯseruādo. p̄s. Angelis
suis mādauit de te ⁊c. In manib⁹ por
ta. te. ⁊c. Tercio ipam tribulatōez re-
frigerando ⁊ minuēdo. Et h̄ signatur
Dañ. iij. vbi angel⁹ dñi cum trib⁹ pue-
ris in fornacē descēdit. ⁊ fecit medium
fornacis q̄si ventū roris flantē.

Legenda. cxlj. A

De sancto Hieronymo.

Hieronymus dicit a
gera quod est sanctū ⁊ ne-
mus. quasi sctm̄ nemus. vl̄
noma quod est lex. Vñ dicit in legen-
da sua ꝙ Hieronym⁹ interp̄tatur sa-
cra lex. Fuit em̄ sctūs. i. firmus vel mū
dus vel sanguie tinctus vel vsui sacro
deputatus. sicut vasa templi dicebāt
sctā. quia sacro vsui deputata. Fuit em̄
sctūs. i. firmus i bono ope ꝓpter ꝑseue
rātie lōganimitatē. ⁊ mūdus i mēte ꝑ
puritatem. ⁊ sanguine tinctus ꝑ dñice
passiōis meditatōez sacro vsui deputa
tus ꝑ scp̄ture sacre expositōez ⁊ interp̄
tationē. Dicit ⁊ nem⁹ a nemore. vbi a-
liqñ ꝯuersat⁹ fuit. ⁊ lex ꝓpt regularē di

sciplinā quā monachos suos docuit. vel qꝛ sacrā legē exposuit ⁊ interp̄tatus fuit. Hieronym⁹ etiaz inrerp̄tat̄ visio pulchritudinis. vel dijudicās locutiones. Est āt mlt̄iplex pulchritudo. Prima est spūalis q̄ est in anīa. Scd̄a moralis q̄ ꝯsistit in honestate moꝝ. Tercia intellectualis q̄ est pulchritudo angelica. Quarta supsubstātialis q̄ ē diuina. Quinta celestis q̄ est sctōꝝ in patria. Hāc q̄ntuplicē pulchritudinē hieronym⁹ in se vidit ⁊ habuit. Nā habuit spūalē in v̄tutū varietate. Moralez in vite honestate. Intellectualē i excellēti puritate. Supsubstātialē in ardenti charitate. Celestē in eterna vel in excellēti claritate. Dijudicauit etiā locucutōes siue v̄ba tā sua q̄ aliorꝝ. sua examinate ꝓferēdo. aliorꝝ vera ꝯfirmādo falsa ꝯfutādo. dubia v̄o exponēdo.

Hieronym⁹ Eusebij viri nobilissimi filius ab oppido stridonis q̄ dalmacie ⁊ pānonie cōfinia tenet. extitit oriūdus. Hic adhuc iuuenis romā adijt ⁊ lr̄is grecis ⁊ latinis ⁊ hebraicis plene erudit⁹ est. In arte grāmatica donatū habuit p̄ceptorē In rhetorica āt victorinū oratorē. In scp̄turis aūt diuinis exercitabat̄ die ac nocte. ⁊ inde hausit auide q̄ postmodū effudit abūde. Quodā v̄o tpe sicut ip̄e in epl̄a ad Eustochiū ꝑhibet cū de die Tulliū ⁊ de nocte Platonez auide legeret. eo q̄ s̄mo icult⁹ sibi in libris ꝓpheticis nō placeret. circa mediā q̄dragesimā tam subita ⁊ ardēti febre corripit̄. vt toto frigescēte iam corpe vitalis calor in solo pectore palpitaret. Duz g̊ exeq̄e funeris pararēt̄. subito ad tribunal iudicis trahit̄. ⁊ interrogatus cui⁹ cōditionis esset. xp̄ianū se eē libere ꝓfitetur. Ad quē iudex. Mētiris inquit. Cyceronianus es. nō xp̄ianus. vbi ei est thesaurus tuus ibi est ⁊ cor tuū. At Hieronymus obmutuit. ⁊ ꝯtinuo ip̄z iudex durissime cedi iussit. Tunc exclamauit ⁊ dixit. Miserere mei dn̄e miserere mei. Tūc q̄ astabāt p̄cabant̄ iudicem vt veniā tribueret adolescēti. Ip̄e em̄ iurare cepit ac dicere. Dn̄e si vnq̄ habuero codices seculares si legero te negabo. In hec igit̄ iuramēti v̄ba dimissus subito reuiuiscit. Tūc lachrymis totū se inuenit ꝑfusum ⁊ ex v̄beribus q̄ añ tribunal suscepat. scapulas terribil̄r reppit liuientes. Tanto autē studio libros diuīos legit extūc. q̄nto libros gentiliū vnq̄ legerat. Dū autē esset annoꝝ. xxix. in romana eccl̄ia cardinalis p̄sbyter ordinat⁹ est. Mortuo aūt liberio papa Hiero. dign⁹ summo sacerdotio ab oīb⁹ acclamat̄. Sz dum q̄rundā clericoꝝ ⁊ monachoꝝ lasciuiā increparet. illi nimiū indig̃ti ei insidias pauerūt. Sz ⁊ ꝑ vestē muliebrē vt ait Johes beleth ⁊ Vincenti⁹ ab eis turpiter est derisus. Naz cū Hieronymus ad matutinas solito more surgeret. vestē mulieris quā emuli iuxta lectum posuerant reppit. suāq̄ eē credēs induit. ⁊ in eccl̄iam sic ꝓcessit. Hoc āt emuli faciebāt. vt ml̄ierē hr̄e in thalamo crederet̄. Qd̄ ille vidēs. tante eorū vesanie locū dedit. ⁊ ad Greg. nazāzenū ꝯstātinopolitane vrbis ep̄m puenit. Postq̄ aūt ab ip̄o sacras lr̄as didicit i heremū ꝓperauit. vbi ꝓ xp̄o q̄nta sustinuerit ip̄e ad eustochiū narrat dicēs. Quotiēs i heremo ꝯstitut⁹. ⁊ in illa vasta solitudie q̄ exusta sol̄ ardoribus horridū monachis p̄stat hitaculū. putaui me romanis delitijs int ere se. Horrebāt sacco mēbra deformia. squalida cutis sitū ethiopice carnis adduxerat. q̄tidie lachryme. q̄tidie gemitus. ⁊ si q̄n repugnātē somn⁹ iminens opp̄ssissz. nuda humo vix ossa herētia collidebā. De cibis ⁊ potu taceo cum etiā lāguētes mōachi etiā aq̄ vix frigida vtant̄. ⁊ coctū aliq̄d accepisse luxuria sit. ⁊ dū scorpionū tm̄ essem socius ⁊ feraꝝ. sepe choreis intererā puellaꝝ ⁊ i frigido corpe ⁊ carne p̄mortua sola libidinū incēdia pullulabāt. Itaq̄ cōtinuo flebā. ⁊ repugnātē carnē hebdomadaꝝ inedia subigebā. Diez crebro

ꝯiũxi cũ nocte. nec ꝑus a pectoris ces/
sabã verberib⁹ q̃ꝫ a dño trãq̃llitas red
deret. Ip̃am q̃ꝫ cellulã meã q̃si cogita
tionũ ꝯsciam ꝑtimescebã. ⁊ mihi irat⁹
⁊ rigid⁹ solus deꝑta penetrabã. Et vt
mihi testis est dñs post multas lachry
mas nõnunq̃ꝫ videbar mihi interesse
agminib⁹ angeloꝝ. Per q̃driennũ igi
tur ibidẽ pnia sic ꝑacta ad bethleẽ op
pidũ remeauit Vbi q̃si domesticũ a
mal apd̃ p̃sepe dñi sese obtulit ꝑman/
suꝝ. Bibliothecaꝫ aũt suã quã sũmo
studio sibi cõdiderat clausam. aliosq̃ꝫ
libros iteꝝ relegẽs diẽ ieiun⁹ ducebat
ad vesperꝝ. Multos aũt ibidẽ discipu
los coadunãs in sctõ ꝓposito et trans/
latõe scripturaꝝ q̃nq̃gintaq̃nq̃ꝫ annis
et sex mẽsib⁹ desudauit. ⁊ vsq̃ꝫ ad finez
vite virgo ꝑmãsit. Licet aũt i hac
legẽda dicat̃ ꝙ sꝑ virgo fuerit. ipe ta/
men de se ita scribit ad Pãmachium.
Virginitatẽ i celo p̃fero nõ qꝛ habeo.
Tanta deniq̃ꝫ lassitudie fatigatus est
vt in stratu suo iacẽs funiculo ad trabẽ
suspẽso supin⁹ manib⁹ se leuaret. vt scꝫ
officiũ monasterij ꝓut poterat exhibe/
ret. Quadã ꝟo die aduespascẽ
te cũ Hieronym⁹ cũ fratrib⁹ ad sacrã
lectõem audiẽdũ sederet. subito leo q̃/
dã claudicãs mõasteriũ ingressus est.
Quo viso cũ ceteri frẽs fugerẽt Hie/
ronym⁹ ei q̃si hospiti obuiauit. Leo
igit̃ dũ pedẽ sibi lesũ oñderet. vocatis
fratrib⁹ pedes sibi p̃cepit ablui ⁊ dili/
gent̃ plagã ei⁹ inq̃ri. Qd̃ cũ factũ fuis
set inuenerũt leois plãtã a sentib⁹ vul/
neratã. Adhibita igit̃ diligẽti cura leo
ꝯualuit. ⁊ oĩ feritate deposita int̃ eos
q̃si domesticũ aĩal habitauit. Tũc hie
ronymus vidẽs ꝙ nõ tã ꝑ sanitate sui
pedis q̃ꝫ ꝑ eoꝝ vtilitate dñs leonẽ mi
sisset. de fratꝝ ꝯsilio eidẽ hoc iniunxit
officiũ vt asinũ quẽ habebãt qui ligna
de nemore d̃ferebat. ipe leo ad pascua
duceret ⁊ ductũ ibidẽ custodiret. Qd̃
factũ ẽ. Nã iniũcta leoni asini cura mo
re pastoris industrij eũdo ad pastũ so/
cius incessant̃ itineris rure pascendo
vndecũq̃ꝫ defensor tutissim⁹ erat. Ve
rũtamẽ vt se cibaret ⁊ asin⁹ solitũ ꝑfi/
ceret opus. ꝯsuet⁹ sꝑ horis cũ eo domũ
redibat. Quadã igit̃ vice pascẽte asi/
no ⁊ leone grauit̃ soporato mercato/
res cũ camel̃ inde trãseũtes asinũ solũ
viderũt. ⁊ eũ q̃ꝫciti⁹ rapuerũt. Exꝑge
factus itaq̃ꝫ leo cũ sociũ nõ inueniret
rugiẽdo huc illucq̃ꝫ ibat. Quẽ tãdẽ nõ
inueniẽs ad portas mõasterij trist⁹ ad
ijt. ⁊ int⁹ vt solit⁹ erat p̃ ꝟecũdia igre/
di nõ p̃sũpsit. Et vidẽtes frẽs ꝙ tardi
us more solito ⁊ sine asino vẽissꝫ puta
uerũt ꝙ fame cõpulsus asinũ comedis
set. nolẽtesq̃ꝫ ei annonã tribuere con/
suetã dicebãt. Vade ⁊ reliquã ꝑtẽ asel
li q̃ tibi remãsit mãde. ⁊ tuã ingluuiez
reple. Hesitãtes tũ vtꝝ hoc malũ per
petrassꝫ exiert̃ ad pascua si forte aliqd̃
mortis indiciũ inuenirẽt. Et nihil iue
niẽtes hoc hieronymo retulerũt. Tũc
monitis ei⁹ officiũ asini leoni iniũgũt.
⁊ ligna cedẽtes leõi imponũt. Qd̃ cuꝫ
leo patiẽter ferret. q̃dã die expleto ope
ad agꝝexijt hac illacq̃ꝫ discurrit. scire d̃
siderãs q̃d de suo fuissꝫ socio factum.
Et ecce vidit a lõge negociatores cuꝫ
onustis camel̃ p̃cedẽte asino veniẽtes
Nos enĩ illi regiõi est vt qñ cũ came
lis lõgius gradiũt̃. cameli vt directius
vadãt p̃cedentẽ ⁊ collo funiculũ gestã/
tẽ asinũ subsequũt̃. Recognito igitur
leo asino cũ ingẽti rugitu sup eos irru/
it et oẽs hoĩes i fugã ꝯuertit. Et leo t̃
ribiliter rugiẽs ꝑcutiebat cauda forti/
ter terrã ꝑterritosq̃ꝫ camelos sic̃ erant
onusti añ se ad cellã ire coegit. Qd̃ cũ
frẽs vidissent ⁊ Hieronymo nũciassẽt
ait ille. Hospitib⁹ nr̃is frẽs charissimi
pedes abluite. escas p̃bete. ⁊ sup hoc
volũtatẽ dñi expectate. Tũc leo ꝑ mo
nasteriũ cepit vt solebat let⁹ discurrere
singuloꝝ fratꝝ vestigijs se ꝓsternens.
⁊ q̃si de ꝑpetrata quã nõ fecerat culpa
cauda alludẽs veniã postulabat. Hie
rony. aũt futuroꝝ p̃sci⁹ ait fratribus.
Ite fratres ⁊ veniẽtib⁹ hospitib⁹ neces
saria p̃ꝑate. Adhuc eo loq̃nte nũcius

venit ad eū annūciās añ fores hospi//
tes adesse q̄ abbatē vellēt videre. Ad
q̄s cū ille iuisset ꝓtinus illi ei⁹ pedib⁹
ꝓuoluunt: ꝑ culpa veniā postulantes
Quos ille bēigne eleuās p̄cepit vt sua
recipent. ⁊ aliena nō vsurparēt. Roga
bant igit̄ illi btm̄ Hieronymū vt me//
dietatē olei ꝑ bn̄dictiōe accipiat. Qui
bus vix assentiēs tādē coactus suscipi
iubet. Promiserūt aūt se annuatim eā
dem olei mēsurā fratrib⁹ ip̄is daturos
⁊ a suis dare heredib⁹ p̄cepturos. D
Cū aūt olim in eccl̄ia vnusq̄sq̄ canerz
qd̄ volebat. Theodosi⁹ imꝑator vt ait
Johānes beleth Damasū papā roga
uit vt alicui viro docto officiū ecclesia
sticū cōmitteret ordinādū. Ip̄e igitur
sciēs hieronymū in lingua latina gre//
ca et hebraica ꝑfectū. et in oī sapīa sū//
mū eidē officiū p̄dictū ꝯmisit. Hiero
nym⁹ igit̄ psalteriū ꝑ ferias distinxit.
⁊ vnicuiq̄ ferie nocturū ꝓpriū assigna
uit. ac gl̄ia patri in fine cuiuslibz psal
mi dicendū instituit. vt ait Sigibert⁹
Deinde epl̄as ⁊ euāgelia ꝑ anni circu
lum decātādas ceteraq̄ ad officiū ꝑ//
tinētia p̄ter cantū rōnabilit̄ ordīauit.
Misitq̄ illud de bethleem ad sūmuz
pōtificē. ⁊ ab eo ⁊ cardinalib⁹ suis fuit
valde approbatū ⁊ ꝑpetuo autēticatū
Post hoc aūt in ore spelūce in qua
dn̄s iacuit monumētū sibi construxit
vbi expletis nonagintaocto annis. et
sex mēsib⁹ sepultus fuit. In quāta
reuerētia eū Augustin⁹ habuerit ptz
ꝑ epl̄as q̄s sibi misit. In quaꝝ vna ei
tali modo scp̄sit. Dn̄o dilectissimo et
cultu sincerissimo charitatis obꝑuādo
atq̄ amplectēdo hieronymo augusti//
nus ⁊c̄. Alibi q̄z de eo sic scribit. Sā
ctus Hieronym⁹ p̄sbyter greco latino
⁊ hebreo eloq̄o erudit⁹ in locis sanctis
atq̄ in lr̄is sacris vsq̄ ad decrepitā vi
xit etatē. Cui⁹ nobilitas eloquij ab o//
riente in occidentē instar solis lāpas re
splēduit. Btūs aūt Prosꝑ in suis cro
nicis de eo sic ait. Hieronym⁹ p̄sbyt̄ i
bethleem toto iā mūdo clar⁹ habita
bat. egregio ingenio ⁊ studio vniuerse
ecclesie seruiēs Ip̄e q̄z de se sic ait ad al
bigensem. Nihil a puericia ita vitare
conat⁹ sum vt animū tumētē ⁊ erectā
ceruicē dei cōtra se odiū ꝓuocantem.
Idē. Ego etiā tuta oīa timeo. Idem.
In monasterio hospitalitati ex corde
intendim⁹. et oēs ad nos veniētes pre
ter hereticos leta fronte suscipim⁹. ac
veniētiū pedes abluim⁹. Isidor⁹ ꝟo i
libro ethymologiaꝝ ait. Hieronym⁹
triū linguaꝝ extitit ꝑitus. Cui⁹ inter//
p̄tatio ceteris antefert̄. qm̄ et ꝟboꝝ te
nacior est. ⁊ ꝑspicuitate snīe clarior. at
q̄ vtpote a christiano interp̄te verior.
In dialogo quoq̄ seueri discipuli san
cti martini q̄ ei⁹ tꝑe fuit sic de hierony
mo scriptū habet̄. Hieronym⁹ p̄ter fi
dei meritū dotēq̄ ꝟtutū n̄ solū latinis
atq̄ grecis sed etiā hebreis ita litteris
instruct⁹ est vt se illi in omni sciētia ne
mo audeat comꝑare Cui iugis aduer
sus malos pugna ꝑpetuūq̄ certamen
Oderūt eū heretici qꝛ eos ipugnare n̄
desijt. Oderūt clerici. qꝛ vitā eoꝝ inse
ctatur ⁊ crimina. Sed plane boni oēs
⁊ mirant̄ et diligūt. Nam q̄ eū hereti//
cū esse arbitrant̄ insaniūt. Tot⁹ semꝑ
in lectiōe. totus in libris est. nō die. nō
nocte r̄quiescit. aut legit aliq̄d. aut scri
bit. Hec Seuerus. Et sicut ex his ꝟ//
bis patet. ⁊ sicut etiā ip̄e sepe testat̄ m̄l
tos ꝑsecutores ⁊ multos detractores
ꝑpessus est. Quas tn̄ ꝑsecutōnes q̄ li
benter sustinuerit patet ex eo q̄ sic dic̄ i
epl̄a ad asellā. Grās ago deo. quia di
gnus sum habit⁹ quē oderit mūd⁹. et
maleficū me garriūt. Sed scio ad re//
gnū ꝑuenire ꝑ infamiā et bonā famā.
Itē. Vtinā ob dn̄i mei nomē atq̄ iu
sticiā vniuersa me ifideliū turba ꝑseq̄t̄
Vtinā in opprobriū meū solidi⁹ exur
gat hic mūdus tm̄ vt merear a christo
laudari ⁊ sue pollicitatōis sperare mer
cedē. Grata vtiq̄ ⁊ desiderata tempta
tio est cuius p̄miū a christo sperat̄ i ce//
lo. Nec maledictio grauis est que diui
na laude mutatur. Obijt circa annos

dñi.cccxcviij Legēda cxlij A

De sancto Remigio

Remigius dicitur a remige q̄ est nauis ductor vl' rector. Vel dicit' a remis q̄ sunt instrumenta quib' nauis ducit'. ⁊ gyon qd̄ est luctatio. Ip̄e eni ecclīam gubernauit a ꝑiculo naufragij. eā duxit ad portū ꝑadisi. pro ea luctatus est cōtra insidias diaboli.

Remigius regē ⁊ gentē francorū ad christū cōuertisse dicitur Habebat eni rex vxorē nomie clotildim christianissimā q̄ virū suum nitebat' ad fidē cōuertere sz nequibat. Que dum filiū genuisset ip̄m baptizare voluit. sed rex om̄ino ꝓhibuit. Illa autē q̄escere non valens tandē vix hoc a rege obtinuit. ⁊ filium baptizauit. Qui dū baptizatus essz subito est defunctus. Cui rex ait. Nūc apparet q̄ christ' vilis est deus: qui eū ꝑ quez fides eius poterat sublimari in vita cōseruare nō potuit. Cui illa. Immo in hoc a deo meo valde me diligi sentio q̄ primū fructū ventris mei ip̄m recepisse cognosco qui regnū in infinitum tuo melius filio meo largitus est. Cōcepit igit' iterꝫ et filiū alium pepit quez sicut primū cū multa instantia baptizari fecit. Sed ecce subito infirmatur. ita q̄ de eius vita desperat'. Dixitq̄ rex vxori. Vere debilis est deus tuus qui nullū in suo noīe baptizatū in vita cōseruare potest. Nam si mille genueris ⁊ cūctos baptizaueris oēs simul peribūt. Sed tamē puer cōualuit ⁊ sanitatem recepit ita q̄ post patrē regnauit. At fidelis mulier virū suū ad fidē reducere conabat'. sed ille modis omnibus resistebat. Qualiter autē ad fidē cōuersus est. in alio festo qd̄ est p' epiphaniā dictū est. Volens autē p̄dict' rex Clodoueus factus christian' remēsem ecclesiā dotare beato Remigio dixit vt quantū circūiret dum ip̄e in meridie dormire: sibi daret. Quod et factū est. Sed cum q̄dā molendinū suū habebat intra fines beati remigij molendinarius ip̄um dum circūiret cum indignatione repulit. Cui dixit Remigius. Amice non sit tibi durum vt hoc molendinum simul habeamus. At ille vt eum reiecit statim rota molendini in contrariū verti cepit. Clamauitq̄ post sanctū Remigiū dicens Serue dei veni. et habeamus pariter molendinū. Cui ille. Nec mihi nec tibi. Statimq̄ se terra aperuit. et molendinū penitus deglutiuit. Preuidens Remigius famē futurā. cum in villa quadā bladi cumulos cōgregasset: inebriati rustici senis prudentiam deridentes ignē supposuerunt. Quod ille audiens illuc venit. et pre frigore etatis et vesp̄tini tēporis se calefacere cepit. et trāquillo corde dixit. Semp̄ focus bonus est. verūtamen qui hoc fecerunt et posteri eorū viri in genitalibus rupti: femine gutturose erunt. Quod sic in illis euenit quousq̄ per Karolum sunt dispersi. Notandū autem q̄ illud festum sancti Remigij quod agit' in mense ianuarij est festuz de felici obitu illius. Illud autem dicitur esse de eius sacri corporis translatione. Cum eni corpus eius post ipsius obitum ad ecclesiā sanctoꝝ Thimothei et Appollinaris cū feretro deferretur. secus ecclesiā sancti christoferi cepit adeo ponderare: q̄ nullatenus moueri potuit. Tandem illi coacti: rogauerunt dominum vt eis ostendere dignaretur si forte ī ecclesia illa sancti Christoferi vbi nulle reliquie sanctorum quiescebāt sepeliri vellet. Statimq̄ corpus leuissime sustulerūt ⁊ eū ibi honorifice posuerūt. Ubi cū multa miracula fierent ecclesiam ampliauerunt. Et facta cripta retro altare cū effossum corpus ibi reponere vellent. mouere nullatenus potuerunt. Cum autē in orationib' pernoctarēt. et media nocte omnes pariter obdormiuissent in crastinū. scz Kal'. octobris īuenerūt sepulchꝝ cum corpe scti remigij

in illam criptã ab angelis deportatus Qđ tñ post longũ tps in pulchriorez criptã eadẽ die cũ capsa argẽtea translatũ est. Flozuit circa annũ dñi .ccccc.

Legenda cxliij. De sancto Leodegario

Leodegarius dũ omni ſtrute polleret eduẽſi ecclesie meruit ĩ pontificẽ promoueri. Qui dũ clotario rege deceden te cura regni grauꝰ ꝑmereꝝ. voluntate dei z ꝓncipũ ꝯſilio childerici z fratrẽ clotarij adoleſcẽtẽ valde idoneũ ꝑfecit ĩ regẽ. Sed ebroinꝰ theodorici ipiꝰ childerici germanum ꝑficere nitebaꝝ. nõ ꝓpter regni cõmodũ. ſz qz ꝺ poteſtate electꝰ z oibꝫ odioſus irã regꝫ et ꝓncipũ verebaꝝ. Timẽs igiꝝ ebroinꝰ licẽtiã a rege petijt z mõaſteriũ itroiuit Quo ꝯcedẽte z frẽm ſuũ theodoricũ ne ꝓtra regnũ aliq̃d molireꝝ ĩ cuſtodia detinẽte ſcitate z ꝓuidentia epi pace mirabili oẽs gaudebant. Sed pꝰ alias qꝺ tps rex malignoꝝ ꝯſilio depraua tus in tãtũ ĩ viri dei odiũ incitaꝝ q̃ op tunitatẽ z modũ mortꝫ eiꝰ attẽtiꝰ inq̃rebat. Sz eps blãde ferẽs z oẽs inimicos ſuos vt amicos amplectẽs egit cũ rege vt die paſce in vrbe cui ꝑerat celebraret. Et ecce illa die nũciatum ẽ ei q̃ rex in illa nocte c̃q̃d de morte eiꝰ tractauerat pficere ꝺcreuiſſz. At ille nihil trepidãs ſz illa die cũ rege ĩ mẽſa communicãs pſecutorẽ ſic fugit q̃ in luxu nieſi mõaſterio dño ſeruies etiã ebroino q̃ ibi in mõaſtico habitu latitabat ſedula charitate ſeruiuit Poſt modicũ rex mozit et theodoricus ĩ regnũ ſublimaꝝ. Quaꝓpter Leodegariꝰ populi ſui lachrymis z ꝑibꝫ motꝰ et abbatꝫ ĩperio cõpulſus ad ſedẽ ſuam redijt. ac ebroinꝰ ꝓtinꝰ apoſtatauit z regis ſenescalcꝰ ozdiatꝰ ẽ. Qui licz priꝰ malꝰ fuerit tñ poſtea fuit peioꝛ. totoq̃ ſtudio Leodegarium occidere nitebaꝝ. Miſſis igiꝝ militibꝫ q̃ eũ capent cũ hõ leodegariꝰ cõperiſſet eoꝝ furoꝛi cedẽs dũ ĩ habitu põtificali de vrbe egrederet a militibꝫ capiꝝ. q̃ ei ſtatim oculos eruerunt.

Poſt biennũ ſctũs leodegariꝰ cum fratre ſuo garino quẽ ebroinꝰ exulare fecerat ĩ palaciũ regꝫ ẽ adductꝰ. Cũ ad irriſionẽ ebroini ſapiẽter z pacifice rñderet. necꝫ ille iuſſit garinũ lapidibꝫ obrui. ſanctũq̃ epm tota die nudis pedibus ꝑ q̃ndã fluuiũ ſup acutiſſimos lapides ꝺcurrẽtẽ ꝺduci. Et audiẽs q̃ in his tozmẽtꝫ deũ laudaret linguã eiꝰ ꝑcidi fecit. et poſtmodũ eũ cuidam cuſtodi tradidit vt ipm nouis ſupplicijs reſeruaret. Ille aũt vſum loq̃ndi nõ ꝑdidit ſed ꝑdicatoi z exhoꝛtatoi put poterat vacabat. ꝑdixitq̃ qñ et q̃liter ipe z ebroinꝰ ex hac vita migrarẽt. Lux ãt imẽſa i modũ cozone caput eiꝰ circũdedit. Quã cũ multi vidiſſent q̃d hõ eſſet ab ipo epo q̃ſierũt. At ipe ſei oꝛõe proſternẽs gras deo retulit. z oẽs aſtãtes vt in meliꝰ vitam mutarẽt admonuit Qđ ebroinꝰ audiẽs z inuidẽs miſſis q̃ttuoꝛ ſpiculatoꝛibꝫ ipm ꝺcollari ꝑcepit. Cũ q̃ ipm ducerẽt ait eis. Noneſt ind̃t opꝰ frẽs vos diuti fatigari. Sed hic implete deſideriũ eiꝰ q̃ vos miſit. Ad hoc tres illoꝝ adeo ſunt ꝯpuncti q̃ ad pedes eiꝰ pcidẽtes venia ꝑcabãt Quartꝰ ꝯo cũ eũ ꝺcollaſſz ꝓtinꝰ a demone arreptꝰ et in ignẽ piectꝰ vitã miſerabiliꝫ termiauit. Biennio expleto audiẽs ebroinꝰ coꝛpus ſcti viri multis miraculis illuſtrari. miſerabiliꝫ cruciatꝰ inuidia militẽ illuc miſit vt an ſic ſe haberet ꝓuitas intimaret. Qui les aũt ſuꝑbus z arrogãs cũ illuc ꝺciſſet calce tũbã ſcti ꝑcutiẽs exclamauit. Qoziaꝝ q̃ moꝛtuuꝫ miracula facere poſſe crediꝝ. Qox ille arreptꝰ a demonio z ſubito mortẽs morte ſua ſanctũ ampliꝰ commẽdauit. Qis auditis ebroinꝰ amplius inuidia toꝛq̃baꝝ. z famã ſcti extinguere moliebaꝝ. Sed iuxta ꝑdictionẽ ſancti gladio neq̃ter nequã ipe occidit Paſſus eſt aũt circa annũ dñi. dcixx. tẽpoꝛe cõſtantini quarti.

Legenda cxliij

De sancto Francisco

Franciscus prius dictus est iohānes. sz postmodū mutato noīe frācisc⁹ vocatus ē. Cui⁹ mutatōis nominis mltiplex cā fuisse videt. Primo rōe miraculi ꝯnotādi. Linguā enī gallicā miraculose a deo recepisse cognoscit. Unū dr i legenda sua q sp cū ardore spūsscti repleret ardentia foris ꝟba eructās gallice loqbat. Scdo rōe officij diuulgādi. Unū dr in legenda q diuina ꝓuidētia sibi hoc vocabulū indidit. vt ex singulari et insueto noīe opinio ministerij ei⁹ toti citi⁹ innotescerz orbi. Tercio rōe effectus cōsequendi. vt scz p hoc daret intelligi q ipe p se z p filios suos mltos seruos pcti et diaboli debeat francos z liberos facere. Quarto rōe magnanimitatz i corde. Nā frāci a ferocitate sunt dicti. qr eis inest natural feritas z magnanimitas animoꝝ. Quīto rōe virtuositatis i sermone. qr eius sermo instar securis vicia incidebat. Sexto rōe terroris i demonū fugatōe. Septimo rōe securitatis ex virtutū et operū pfectōe. z honestatis in cōuersatiōe. Aiūt enī franciscas dici signa q̄dam instar securiū q̄ rome ante cōsules ferebant. q̄ erāt in terrorē in securitatē z in honorē. A

Franciscus seru⁹ et amic⁹ altissimi in ciuitate asisij ort⁹ z negociator effect⁹ fere vsqz ad vicesimū etatis sue annū tps suū vane viuēdo ꝯsūpsit. Quē dn̄s infirmitatz flagello corripuit. ac in virū alteꝝ subito trāsformauit. ita q iā spū ꝓphetico pollere cepit. Nā cū q̄dā vice ipe cum plimis a parusinis capt⁹ diro fuisset carceri mancipat⁹. dolentib⁹ alijs hic solus exultat. z redargut⁹ sup hoc a cōcaptiuis rn̄dit. Ideo me exultare noueritis. qr adhuc sanct⁹ p totū seculuz adorabor. Quadā vice rhomā causa deuotōis ꝓficiscēs vestimēta sua deposuit z paupis cuiusdā vestimēta induēs ante eccl'iam sancti petri int pauꝑes sedit. z cū eis velut vn⁹ ex illis auide māducauit. Et sepi⁹ sil'e fecisset nisi notoꝝ ꝟecūdia impedissz. Antiqu⁹ hostis eū a salubri ꝓposito conabat auertere z feminā q̄ndā sue ciuitatz mōstruose gybbosā cordi ei⁹ imittit z nisi resipiscat a ceptis sil'ez se factuꝝ minat. Sed a dn̄o confortatus lauduit. Frācisce amara ꝓ dulcib⁹ sume z teip̄z cōtemne si me cupis agnoscere. Quēdā igit leprosuz obuiū habēs cū hmōi homines naturalit multū abhorrent diuini tn̄ memor oraculi accurrēs i oscula ei⁹ ruit. et post hoc ille statī disꝑuit. Quapropter ad leprosorū habitacula ꝓperat z eoꝝ man⁹ deuote osculās pecuniā donat. Eccl'iam scti damiani orōis causa ingredit. z imago xp̄i eum miraculose alloquit. Frācisce inq̄t vade repara domū meā q̄ vt cernis tota destruit. Ab ea igit hora aīa ei⁹ liquefacta est. z crucifixi cōpassio eius cordi mirabilit est infixa. Insistit sollicite ecclesie reꝑande. et vēditis q̄ hēbat cum pecuniā cuidā p̄sbytero daret. z ille timore ꝑentū recipe recusaret corā ipso eā ꝓijciēs tāq̄ puluerē vilipēdit. Quapropter a p̄re ligatus z capt⁹ pecuniā eidē restituit ac vestē parit resignauit. z sic nud⁹ ad dn̄m euolauit z cilicio se induit. Aduocat insup seruus dei q̄ndā simplicē virū quē loco p̄ris suscipiens rogat vt cū pater ei⁹ maledicta cōgeminet ipe sibi ecōuerso benedicat.

Frater ei⁹ carnalis hyemali tpe francisci vilibus pānicul' tectū oratōi vacantē z tremebūdū videns ait cuidaz. Dic frācisco vt de sudore suo vnā tibi nūmatam vēdat. Qd ille audiēs alacriter rn̄dit. Reuera ego hāc domino meo vēdā. Quadā die dū audirz ea que dn̄s discipul' suis ad p̄dicandum missis locut⁹ ē. stati ad vniuersa ꝟuanda tota ꝟtute ꝯsurgit. Soluit calciamēta de pedib⁹. tunica vna sz vili induit. z ꝓ corrigia mutauit funiculū. Tēpore niuis p siluā ambulās a latrōib⁹ ca

pit̃ ⁊ ab eis q̃s sit req̃sit⁹ p̃conez dei se esse asseruit. Quē illi arripiētes ī niuez ꝓiciunt dicētes. Jace rustice p̃co dei.

B Multi nobiles ⁊ ignobiles clerici ⁊ laici spreta seculi pompa ei⁹ vestigijs adheserūt. q̃s pater sctūs docuit euāgelicā ꝑfectionē implere pauꝑtatē app̃hendere ⁊ ꝑ viā sctē simplicitatis incedere. Scp̃sit p̃terea euāgelicā regulā sibi ⁊ suis frib⁹ habit⁹ ⁊ habēdis quā dñs papa Innocēti⁹ cōfirmauit. Cepit extūc feruēti⁹ ꝟbi dei semīa spargere ⁊ ciuitates ⁊ castella feruore mirabili circūire. Frater q̃dam erat q̃ntū a foris videbat̃ eximie sctitatis. sed tñ admodū singularis. q̃ tāta districtōne silētiū obſuabat. vt nō ꝟbis ſz nutib⁹ ꝯfiteret̃. Cūq̃ sctūs ab oīb⁹ laudaret̃ vir dei illuc aduenīēs dixit. Sinite fratres nec mihi ī eo diabolica figmenta laudate. Moneat̃ semel vl̃bis ī hebdomada cōfiteri. Qđ si nō fecerit diabolica tēptatio est. ⁊ deceptio fraudulēta. Monētibusq̃ illū fratrib⁹ digitū ori suo īposuit. ⁊ caput ꝯcutiēs se nullaten⁹ ꝯfessuꝝ innuit. Nō post mltos dies ad vomitū redijt. ⁊ ī facinorosis actib⁹ vitā finiuit. Fatigat⁹ ī itinere seruus dei dū asinū eq̃taret. soci⁹ eius frater leonard⁹ de asisio silr̃ fatigatus intra se cepit cogitare ac dicere. Nō de pari ludebāt hui⁹ ꝑentes ⁊ mei. Et cōtinuo vir dei de asino descēdens dixit fratri suo. Nō cōuenit me eq̃tare. et te peditē vēire. q̃ nobilior me fuisti Stupefactus frat̃ ad pedes p̃ris ꝓcidit et veniā postulauit. Trāseunti sibi aliq̃n mlier q̃dā nobil̃ ꝯcito gradu occurrit. cui⁹ lassitudinē ⁊ interclusos anhelitus miserat⁹ q̃dnā req̃reret inq̃siuit. Et illa. Ora ꝓ me pat̃. q̃ salubre ꝓpositū qđ cōcepi viro impediēte nō exeq̃r sed in ſuitio xp̃i mihi pl̃imū aduersat̃ Cui ille. Vade filia. q̃ cito de eo ꝯsolatōem recipies. et ex ꝑte dei oīpotētis ⁊ mea sibi denūcies q̃ nūc est tp̃s salutis. postmodū eq̃tatis. Qua denūciāte vir subito īmutat̃. ⁊ ꝯtinentiā pollicet̃. Cuidā rustico in q̃dā solitudīe siti deficienti. fontē aque ibidē suis orōib⁹ impetrauit. Cuidā fratri sibi admodū familiari secretū hoc sctō instigante spū retulit dicēs. Hodie est aliquis seru⁹ dei suꝑ terrā ꝓpter quē q̃ ad vixerit nō ꝑmittet dñs famē suꝑ hoīes deseuire Sed sic ꝓculdubio fuisse narrat̃ Sed illo sublato tota in ꝯtrariū cōditio ꝑmutat̃. Nā p⁹ ei⁹ felicē trāsitū p̃dicto fratri apparuit dicēs. Ecce iam venit fames quā donec viuerē ego venire suꝑ t̃rā dñs nō ꝑmisit. In festo pasce cū frēs ī heremo greci mēsaz accurati⁹ solito albis et vitreis p̃ꝑassent. ⁊ vir dei hoc ꝯspexissz. ꝓtin⁹ gressum retrahēs capellū cuiusdā pauꝑis q̃ tūc aderat capiti suo īponit. ⁊ baculū manu gestās foras egredit̃. ⁊ ad ostium p̃stolat̃. Mādūcātib⁹ igit̃ fratrib⁹ clamabat ad ostiū vt amore dei ꝑegrino pauꝑi ⁊ infirmo elēosynā largiāt̃. Vocat⁹ pauꝑ ingredit̃ ⁊ in terra sol⁹ recūbens discū ponit ī cinere. Qđ videntes frēs stupore nimio sūt repleti. Quib⁹ ille ait. Mensam vidi ꝑataz ⁊ ornatā. et pauperꝝ ostiatim euntiū vnicū nō esse cognoui

C Pauꝑtatē ī se ⁊ in alijs adeo diligebat vt pauꝑtatem dñam suā sꝑ vocaret. Si q̃n pauꝑiorem seip̃o videret ꝓtin⁹ īuidebat ⁊ se ab ip̃o vinci timebat. Nā ⁊ cū q̃daz die pauꝑculū quendā obuiū habuissz ait socio suo. Magnā ꝟecūdiā intulit nobis hui⁹ īopia ⁊ nr̃am pauꝑtatem pl̃imū rep̃hēdit. Nā ꝓ meis diuitijs meā dñaz pauꝑtatē elegi. ⁊ ecce āplius relucet in isto. Dū q̃dā pauꝑ coram eo trāsiret. ⁊ vir dei ītima fuissz cōpassione cōmot⁹ dixit ei soci⁹. Et si hic sit pauꝑ sed forsitan ī tota ꝓuīcia nō est eo ditior voluntate. Cui vir dei dixit. Cito tunicā tuā exue. et pauꝑi tribue. ⁊ ad ei⁹ pedes ꝓstrat⁹ culpabilē te clama. Cui ille ꝓtin⁹ obediuit. Quadam vice tres mlieres facie et habitu ⁊ ꝑ oīa sil̃es obuias habuit. q̃ eū talit̃ salutauerūt. Bñueniat dña pauꝑtas

Et ꝯtinuo disparuerũt ꝛ vltra vise nõ sunt. Cũ ad ciuitatẽ aretij deuenissꝫ ꝛ ibi bellũ intestinũ cõmotũ fuissꝫ. vidit vir dei de burgo sup terrã illã ꝺmones exultãtes. Vocãsqꝫ sociũ suũ noĩe siluestꝝ dixit ei. Vade ad portã ciuitatis ꝛ demonibꝫ vt ciuitatẽ exeãt ex ꝑte dei oĩpotentis ꝑcipe. Qui festinãs añ portã valenter clamauit. Ex ꝑte dei et iussu ꝑris nostri frãcisci discedite ꝺmones vniuersi. Sicqꝫ oẽs ciues pꝰ modicũ ad ꝯcordiã redierũt. Predictꝰ autẽ siluester dũ adhuc sacerdos secularis esset vidit in somnis crucẽ aureã ꝺ ore frãcisci ꝓdeuntẽ. cuiꝰ sũmitas celos tãgebat. cuiꝰ brachia ꝓtẽsa in latũ vtrãqꝫ mũdi ꝑtẽ amplexãdo cingebãt. Cõpũctus sacerdos ꝓtinꝰ mũdũ deserit ꝛ viri dei ꝑfectꝰ imitator efficit. D

Existẽte viro dei in orõne. diabolꝰ ter eũ ꝓprio noĩe vocauit. Cui cũ sanctus rñdisset adiecit. Nullꝰ ẽ adeo in hꝫ mũdo pctõr. cui si ꝯuersus fuerit nõ ĩdulgeat dñs. Sed q̃cũqꝫ semetipm penitẽtia dura necauerit misericordiã in ꝑpetuo nõ inueniet. Cõtinuo seruꝰ dei per reuelatõem cognouit hostis fallaciam quõ nisus fuerit ad teporẽ eũ reducere Cernẽs aũt hostis antiquꝰ qꝛ sic nõ ꝑualuit. grauẽ carnis tẽptatõeꝫ eideꝫ ĩmisit. Qꝺ vir dei sentiẽs veste deposita chordula durissima se ꝟberat dicẽs Eya frater asine sic te manere decꝫ. sic subire flagellũ. Sꝫ cũ tẽptatio nequaqꝫ discederet. foras exiens ĩ magnã niuem se nudũ demersit. Accipiẽsqꝫ niuẽ in modũ pile septẽ glebas cõpegit. q̃s sibi ꝓponẽs cepit alloq̃ corpus. Ecce ĩ q̃t hec maior vxor tua. iste q̃ttuor duo filij sunt ꝛ due filie tue. reliq̃ due sunt seruns ꝛ ancilla. Festina ḡ oẽs induere quoniam frigore moriunt. Si autem eorum mltiplex sollicitudo te molestat: vni domino sollicitus serui. Ilico diabolus cõfusus abscessit. ꝛ vir ꝺi deum glificans in cellam redijt Cũ apud dominũ leonem cardinalẽ sancte crucis ab eo rogatꝰ aliquãdiu moraret. nocte quadam demones ad ipsum veniẽtes eũ grauissime verberauerũt. Vocansqꝫ sociũ ꝛ rem sibi aperiẽs ait. Demões sunt castaldi dni nostri quos destinat ip̃ ad puniẽdos excessꝰ Ego ꝟo offensam nõ recolo quã ꝑ misericordiã dei satisfactõne nõ lauerim. Sed forte ideo castaldos suos ĩ me ꝑmisit irruere. qꝛ maneo ĩ curijs magnatũ. qꝺ forsitan fratribꝫ meis paupcul bonã suspitiõem non generat. qꝛ forte me extimant delicijs abũdare. Et surgens sũmo mane inde recessit Existẽte aliqñ eo in orõe audiuit sup tectum domus cateruas demonũ discurrẽtes cũ strepitu. Qui concitꝰ foris exiẽs. et crucis signũ sibi imꝑmens dixit. Ex ꝑte oĩpotentis dei vobis dico demões vt q̃cq̃d vobis ꝑmissum est in meo corpore faciatis Libẽter oĩa sustinebo. qꝛ cũ maiorẽ inimicũ non habeã corpore vindicabitis me de aduersario meo dum in ip̃o vice mea exercebitis vltionem. Confusi igitur demones euanescunt. Frater quidaꝫ socius viri dei in extasi factus. inter ceteras celi sedes vidit vnam dignissimaꝫ et nobili gloria prefulgentẽ. Qui cum miraret cuinam tam preclara sedes seruaretur audiuit. Sedes ista vnius de ruentibus principibus fuit. et nunc humili Frãcisco paratur. Et exiens ab oratione virum dei interrogauit dicens. Quid de te opinaris pater. Et ille. Videor mihi maximus peccatorum. Statimqꝫ in corde fratris spiritus dixit. Cognosce ꝙ vera fuerit visio quam vidisti. quoniã ad sedem per superbiã perditam humilitas leuabit humillimũ.

E In visione seruus dei supra se seraphin crucifixum aspexit qui crucifixionis sue signa sic euidenter ei imꝑssit vt crucifixus videret ꝛ ip̃e. Consignantur manus et pedes ꝛ latus crucis caractere. Sed diligenti studio ab oĩm oculis ip̃a stigmata abscõdebat.

Quidã tñ hec in vita viderũt. Sed ĩ
morte plurimi ꝯspexerũt. Q, aũt hec
stigmata ꝑ oĩa vera extiterint multis
miracul' oñsum est. Quoꝝ duo q̃ post
ei⁹ obitũ ꝯtigerũt hic interserere suffi
ciat. ¶ In apulia vir q̃dã noĩe Roge//
rius añ imaginẽ sancti frãcisci stãs ce//
pit cogitare dicẽs. Esset ne hoc veruz
vt tali claruissz miracl'o. an pia fuisset
illusio siue suoꝝ fratꝝ simulata inuen//
tio. Qd dũ mẽte reuolueret. subito au
diuit sonũ q̃si spiculũ ꝓsiliẽs d balista
sensitq̃ se ĩ sinistra manu g̃uit vulne//
ratũ. Sz cũ in cirotheca nihil lesionis
appareret cyrothecã de manu extraxit
z graue vuln⁹ q̃si sagitte in palma con
spexit. ex q̃ tanta vis ꝓcedebat ardoris
vt tot⁹ ex dolore z ardore deficere vide
ret. Cũq̃ peniteret z se btĩ frãcisci sti//
gmata credere ꝟacit testaret. p⁹ duos
dies dũ sanctũ dei ꝑ sua stigmata exo//
rasset fuit ꝯtinuo liberat⁹. ¶ In reg̃
quoq̃ castelle cũ q̃dã vir sctõ frãcisco
deuotus ad cõpletoriũ ꝑgeret ab insi//
dijs ad mortẽ alteri⁹ ibi ꝑatis ex erro//
re impedit. et letalit vulnerat⁹ semiui//
uus relinq̃t. Deinde gladiũ in guttu//
re crudelis lictor ĩfixit. z extrahere non
valẽs recessit. Fit vndiq̃ ꝯcursus z cla
mor z ab oĩb⁹ plãgit mortuus Cũ ãt
nocte media cãpana fratꝝ ad matuti//
nas pulsaret vxor clamare cepit. Mi
dñe surge z vade ad matutinas qꝛ cã//
pana te vocat. Statim ille manũ ele//
uans videbat alicui innuere, vt gladiũ
extraheret. Et ecce videntib⁹ oĩb⁹ gla//
di⁹ q̃si validissimi iactat⁹ manu pugi
lis emin⁹ ꝓsiliuit. Statiz ille ꝑfecte sa
natus se erexit dicẽs. Btũs frãciscus
ad me veniẽs suaq̃ stigmata meis vul
nerib⁹ apponẽs eoꝝ suauitate cuncta
vulnera deliniuit. z ꝯtactu mirifice so
lidauit. Qui cũ vellet discedere sibi in
nuebã vt gladiũ abstraheret. qꝛ loqui
alit nõ valebam. Quẽ stati apphen//
dẽs valide ꝓiecit. z stigmatib⁹ sanctis
vulneratũ guttur demulcẽs ꝑfecte sa//
nauit. In vrbe rhoma clara illa lumi
naria orbis. s. btũs francisc⁹ et beatus
dñicus corã dño hostiẽse qui postea fu
it summ⁹ pontifex aderãt. Dixitq̃ eis
epus. Cur nõ facim⁹ de fratrib⁹ vr̃is
episcopos et p̃latos q̃ documẽto z exẽ
plo ceteris p̃ualẽt. Fit inter sctõs de re
spõdendo lõga ꝯtẽtio. Vicit tandem
hũilitas frãciscũ ne se p̃poneret Vicit
z dñicũ vt ꝑmo rñdendo hũilit obedi
ret. Dixit g̃ btũs dñicus. Dñe gradu
bono si cognoscũt sublimati st̃ fratres
mei. nec ꝑ meo posse ꝑmittaz vt aliud
asseq̃nt specimẽ dignitatis. P⁹ hoc re
spondẽs sctũs Frãcisc⁹ dixit. Dñe mi
nores iõ vocati sunt frẽs mei vt maio
res fieri nõ p̃sumãt. ¶ Igit btũs fran
cisc⁹ colũbina simplicitate plen⁹ oms
creaturas ad creatoris hortat amorẽ.
p̃dicat auib⁹. audit ab eis. tangunt ab
ipo. nec nisi licẽtiate recedũt. Hyrũdi//
nes dũ eo p̃dicãte garrirẽt ipo impan
te ꝓtinus ꝯticescũt. ¶ Apud por
ciunculã iuxta ei⁹ cellã cicada ĩ ficu re//
sidẽs freq̃nter canebat. Quaz vir dei
manũ extendẽs vocauit dicẽs. Soror
mea cicada veni ad me. Que stati obe
diẽs sup ei⁹ manũ ascẽdit Cui ille. Cã
ta soror mea cicada z dñm tuũ lauda.
Que ꝓtin⁹ canẽs nõ nisi licẽtiata r̃ces
sit. Parcit lucernis lãpadib⁹ z cãdelis
nolens sua manu deturpare fulgorez.
Sup petras reuerẽter ambulat ĩtuitu
ei⁹ q̃ dicit petra. Legit de via ꝟmicu//
los ne trãseuntiũ pedib⁹ ꝯculcẽt. Et a//
pib⁹ ne inedia pereant glacie hyemali
mel z optima vina iubet apponi. Fra
terno noĩe aĩalia cũcta vocabat. Mi//
ro z ineffabili gaudio replebat ob cre
atoris amorẽ cũ solẽ lunã z stellas in//
tuebat. z eas ad creatoris amorẽ inui//
tabat. Coronã sibi magnã fieri ꝓhi//
bebat dicẽs. Volo q̃ frẽs mei simpli
ces ꝑtẽ habeãt ĩ capite meo. ¶ Vir q̃dã
admodũ secl'aris. cũ seruũ dei franci//
scũ apud sctm̃ seuerinũ p̃dicãtẽ iuenis//
set vidit deo sibi reuelãte sctm̃ franci//
scũ duob⁹ trãsuers ensib⁹ valde fulgen
tib⁹ ĩ modũ cruc⁹ signatũ. quoꝝ vnus

a capite vsq; ad pedes. ali⁹ a manu in manū ꝑ pect⁹ trāsuersal'r tendebatur. Quē cū nunq̄ vidissz tali indicio recognoscēs cōpunct⁹ ordinē introiuit. et vitā felicit' cōsūmauit. Cū īfirmitatē oculoꝝ ex fletu cōtinuo īcurrissz sua dentib⁹ ꝙ abstineret a lachrymis sic respōdit. Nō est ob amorē lumīs qđ habem⁹ cōmūe cū muscis et'ne lucis visitatio repellēda. Cū aūt a fratrib⁹ vrgeret' vt pateret' infirmitati visus remediū adhiberi. ⁊ cyrurgic⁹ instrumentū ferreū igne cādens ī manu teneret vir dei ait. Mi frater ignis esto mihi in hac hora ꝓpici⁹ et curial'. ꝑcor dn̄m q̄ te creauit vt tuū mihi calorē temperet Et hoc dicēs signū crucis ꝯtra illđ edidit. Profundatoq; illo ī tenera carne ab aure vsq; ad supciliū nullū vt retulit dolorē sensit. Apud heremū sāti vrbani seruo dei egritudine validissima laborāte. cū ip̄e defectū nature sētiēs vinī poculū postulassz. nihilq; ad esset. allatā sibi aq̄m signo crucꝭ edito bn̄dixit. Mox in optimū vinū ꝯuersa est. Qđ deserti loci pauptas īpetrare non potuit. viri scti puritas īpetrauit. Ad cui⁹ gustū subito cōualuit Malebat de se vituperiū audire q̄ laudē. Et ideo cū populi merita ī eo sctitatꝭ extollerēt ꝑcipiebat alicui fratri vt verba ip̄z vilificantia suis auribꝫ ꝯculcādo ꝓferret. Cūq; frater ille licz inuitus eū rusticū ⁊ mercēnariū imperitū ⁊ inutilē diceret exhilarat⁹ dicebat. Bn̄dicat tibi dn̄s. qꝛ tu verissima loq̄rꝭ ⁊ talia me decet audire. Nō tā seru⁹ dei p̄esse voluit q̄ subesse. nec tā p̄cipe q̄ pere Idcirco generali cedēs officio gardianū petijt cui⁹ ꝑ oīa volūtati subiaceret. Fratri q̄z cū q̄ solit⁹ erat ire semꝑ ꝓmittebat obediētiā ⁊ ꝟuabat B Cū fratet q̄dā ⁊ ꝯ legē obediētie aliq̄d fecisset ⁊ pnie signa haberet vir tn̄ dei ad alioꝝ terrorē ei⁹ caputiū ī ignē ꝓijci iussit. Cunq; ꝑ morā caputiū fuisset ī medio ignis. ꝑcepit ip̄m extrahi ⁊ fratri restitui. Extrahit' igit' caputiū de medio flāmaꝝ nullū habēs adustionis vestigiū Quodā tp̄e ꝑ paludes venetiaꝝ ambulās inuenit maximaꝫ auiū multitudinē cantātiū in palude. dixitq; ad socium. Sorores aues laudāt creatorē suū. Eam⁹ ⁊ in eaꝝ medio horas canonicas dn̄o decātemus Quib⁹ intrātib⁹ aues mote non sunt Sz qꝛ ob nimiū garritū seinuicē audire nō potuerūt ait. Sorores aues a cātu cessate donec laudes debitas dn̄o ꝑ soluam⁹. Quib⁹ statī tacentib⁹ finitis laudib⁹ licentiā cātādi dedit. et statim cantū suū more solito resūpserūt Inuitatus deuote a q̄dā milite dixit ei. Frater hospes meis monitis acq̄esce ⁊ peccata tua ꝯfitere. qꝛ cito alibi māducabis. q̄ statī acq̄escens domui sue disposuit. ⁊ pniaꝫ salutarē accepit. Cū ḡ ad mēsā ītrassēt hospes sb̄ito expirauit Cū q̄ndā auiū multitudinē reppissz ⁊ eas velut rōis ꝑticipes salutassz dixit. Frēs mei volucres mltū debetꝭ laudare creatorē vestꝝ. q̄ plumis vos īduit. pēnas ad volandū tribuit. aeris puritatē ꝯcessit. ⁊ sine vr̄a sollicitudie vos gubernat. Aues aūt ceperūt ꝟsus euꝫ extēdere colla ꝓtēdere alas. apire rostra. ⁊ in illū attēte respicere. Ille ꝟo ꝑ mediū eaꝝ trāsiēs tunica ꝑtigebat easdem. nec tn̄ aliq̄ de loco ē mota. donec licētia data oēs insimul auolauerunt. Cum apud castꝝ almarium p̄dicaret ꝓpter garrit⁹ hyrundinum ibidem nidificantiū audiri nō poterat Quib⁹ ille. Sorores mee hyrūdines iā tp̄s ē vt loq̄r ego qꝛ vos satis dixistis. Tenete silentiū donec ꝟbū dn̄i cōpleatur Cui cōtinuo obediētes ꝓtin⁹ ꝯticuerūt. H Trāseunte aliq̄n viro dei ꝑ apuliā vnā bursam magnā repperit in via denarijs tumescentē. Quā soci⁹ vides accipe voluit vt paupib⁹ erogaret. Sed nullaten⁹ ille ꝑmisit dicens. Non licz fili alienū auferre. Sed cum ille vehemēter instaret. frācisc⁹ paululū orās iubet vt bursam tollat. q̄ iā colubrū ꝓ pecunia ꝯtinebat. Qđ vides

frater timere cepit. Sed obedire volēs
z implere mādatū bursam manib⁹ ca
pit. z inde magn⁹ serpēs ꝓtin⁹ exiliuit
Et ait sctūs. Pecunia seruis dei nihil
aliđ est q̄ diabolus z coluber veneno
sus. Cū frater q̄dā grauit̄ tēptaret̄.
cogitare cepit q̄ si aliq̄d scriptū de ma
nu p̄ris haberet ip̄a ꝓtin⁹ tēptatio fu
garet̄. Sed cū rē sibi nll̄aten⁹ aꝑire au
deret. q̄dā vice vir dei vocauit eum di
cēs. Porta mihi fili chartā et attramē
tū q̄z laudes q̄sdam dei scribere volo.
Quas cū scripsisset ait. Accipe chartā
hāc z vsq̄ ad diē mortis tue custodi
as diligēter. Statiq̄ oīs tēptatio ab
eo recessit. Idē quoq̄ frater dū san
ctus infirm⁹ iaceret cogitare cepit. Ec
ce morti appropinq̄t pater. z q̄ꝑ plīmū
ꝯsolarer si post mortē haberē tunicam
patris mei. Post modicū sctūs franci
scus vocat eū di. Tibi trado tunicam
istā. z p⁹ mortē meā ip̄az habeas plēo
iure. Cū apud alexandriā lōbardie
cū q̄dā honesto viro hospitat⁹ fuisset:
ab eo rogat̄ vt ꝓpter euāgelij obseruā
tiā de oī apposito māducaret. Qui cū
ei⁹ deuotōi assentiret. ille accurrēs ca
ponē septēnē p̄pat māducādū. Man
ducantib⁹ ill̄ infidel̄ q̄dā amore dei ele
mosynā petijt. Mox vir nomē dei au
diēs bn̄dictū mēbrū sibi trāsmittit ca
ponis. Refuat infelix datū. et i crasti
nū dū sctūs p̄dicaret on̄dit dicēs. Ec
ce q̄les carnes comedit iste frater quē
vt sanctū honorat⁹. Nā mihi hoc in se
ro tribuit. Sz dū mēbꝝ caponis ab oī
bus piscis videret̄. velut insan⁹ ab oī
populo icrepat̄. Qđ cū ille didicissz e
rubuit z veniā postulauit. Redierūtq̄
carnes ad sui spēm postq̄ redijt p̄uari
cator ad mētē. Dū q̄dā vice ad mē
sam sederet. z de pauꝑtate btē ꝟgīs et
filij ei⁹ collatio fieret. ꝓtinus vir dei a
mēsa surgēs singult⁹ ingemiat doloro
sos. z ꝑfusus lachrymis sup nudā hu
mū reliquū panē māducat. Sacer
dotalib⁹ manib⁹ q̄b⁹ ꝯficiēdi dominici
orꝑis sacramentū ē collata potestas.
magnā volebat reuerētiam exhiberi.
Vn̄ z sepe dicebat. Si sctō cuiq̄ de
celo veniēti z pauꝑculo alicui sacerdo
ti me ꝯtigeret obuiare. ad sacerdotis
man⁹ deosculādas citi⁹ me ꝯferrē. z sā
cto dicerē. Expecta me sctē laurēti. q̄z
man⁹ hui⁹ verbū vite ꝯtrectāt. et vl
tra hūanū aliq̄d possident. I
Miracul̄ multis i vita claruit. Nam
panes ei ad bn̄dicēdū oblati mlt⁹ in
firmis attulere salutē. Aquā in vi
nū ꝯuertit. z inde eger q̄dā gustās ꝓti
nus sanitatē recepit. Et mlta alia mi
racula fecit. Cū ꝟo ad dies iam ap
propinq̄ret extrēos lōga ifirmitate cō
fectus sup nudā humū poni se fec̄. Fe
citq̄ oēs frēs ibidē assistētes ad se vo
cari z man⁹ singulis imponēs oīb⁹ ibi
pn̄tib⁹ bn̄dixit. z istar cene dn̄ice singu
lis buccellā panis diuisit. Inuitabat
vt moris sui erat oēs creat̄as ad laudē
dei. Nā z mortē ip̄az cūct⁹ t̄ribilē z ex
osaz hortabat̄ ad laudē. eiq̄ let⁹ occur
rit. z ad suū īuitabat hospitiū dicens.
Bn̄ueniat soror mea mors. Ad extre
mā igit̄ horā veniēs dormiuit in dn̄o.
Cui⁹ aīaz q̄dā frater vidit i modū stel
le. sil̄is lune i q̄ntitate. soli i splēdore
Mister fratrū in t̄ra laboris nomine
Aug⁹. in hora iā vltima posit⁹ cū diu
iā amisisset loq̄lā subito clamās dixit.
Expecta me p̄r expecta. ecce iā venio
tecū. Querētib⁹ fratrib⁹ q̄d diceret ait.
Nō videt⁹ p̄rez nostꝝ Frācisc̄ū q̄ va
dit in celū. Et statim i pace q̄euit. z pa
trē secut⁹ ē. Cū q̄dā dn̄a q̄ btō fran
cisco deuota extiterat viā vniuerse car
nis fuisset ingressa. z clerici et p̄sbyte
ri feretro exeq̄as celebrantes astarent.
subito se mulier erigit sup lectū. z vnū
de astantib⁹ sacerdotib⁹ vocat dicens.
Volo pater cōfiteri. ego enim mortua
fuerā z diro erā carceri mācipāda. quo
niam peccatū qđ tibi pandā necdum
cōfessa fuerā. Sed orante ꝓ me sancto
Frācisco ad corpus mihi redire indul
tū est vt illo reuelato peccato veniam
merear. Statimq̄ vt illud manifesta

Miracla post mortem

uero in pace cernētib⁹ vobis q̄escam. Cōfessa igit̄ ⁊ absolutōe recepta mox in dño obdormiuit. Cū fratres de vicera plaustrū quoddā a quodā viro mutuo peterēt. Ille indignat⁹ respondit. Ego potius duos ex vobis cū sancto Francisco excoriarē q̄ plaustꝝ meum vobis accōmodarē. Sed in se r̄uersus semetip̄m redarguit. et blasphemie penituit irā d̄i formidās Moxq̄ filius ei⁹ infirmat̄ et ad extrema deducit̄. Qui filiū defunctū videns in terra volutabat̄: et flens sanctū Franciscum inuocās dicebat. Ego sum q̄ peccaui me flagellare debuisti. Redde sācte iam deuote p̄canti: quez abstulisti impie blasphemāti. Mox filius eius surrexit. et planctū ꝓhibens ait. Cum mortuus essem sanctus Frāciscus per quandā viā longā ⁊ obscurā me ducēs in quodā tandem me viridario pulcerrimo collocauit. ac deinde dixit mihi. Reuertere ad patrē tuū nolo te amplius detinere. Paup quidā cuidā diuiti debens quandā pecunie q̄ntitatē rogauit vt sancti Francisci amore sibi terminū ꝓlōgaret. Cui ille suꝑbe respōdens. tali inq̄t loco te recludā vbi nec Frāciscus nec alius poterit te iuuare. Moxq̄ illū vinculatū in carcerem obscuruz inclusit. Paulopost sanctus Frāciscus affuit. et fracto carcere ruptisq̄ vinculis hominē incolumē reduxit ad ꝓpria K Quidā miles sancti Francisci operib⁹ et miracul' detrahens. cum quadā vice luderet ad taxillos vesania ⁊ incredulitate plen⁹ circūstantib⁹ ait. Si Frāciscus est sanctus xviij. veniāt in taxillis. Mox in eis senarius triplicat⁹ apparuit et vsq̄ ad nouem vices quolibet suo iactu ter senos accepit. Sed insaniā addens insanie ait. Si verū est ꝙ Frāciscus iste sit sanctus cadet hodie corpus meū gladio. Si vero sanctus nō est euadā incolumis. Ludo finito vt eius orō fieret in peccatū. cum nepoti suo inferret iniuriā ille gladiū accipiens in viscera patrui trāsfixit: et protinus interfecit. Vir quidā crure sic perdito vt nullatenus se mouere posset: sanctū Frāciscum talibus vocibus acclamabat. Adiuua me sancte Frāciscе memor d̄uotionis ⁊ seruitij quod tibi impendi. Nam in asino meo te portaui. sanctos pedes tuos et manus osculatus fui. ⁊ ecce morior doloris huius durissimo cruciatu. Moxq̄ ille sibi apparēs cū paruulo baculo qui thau in se figurā habebat locū doloris tetigit. et fracto apostemate sanitatem ꝓtinus recepit. Sed thau signū super locum remansit. Hoc signo sanctus Franciscus litteras suas cōsueuerat cōsignare Cū in castro pomereto in montanis apulie puella quedā et patri et matri vnica fuisset defuncta. et mater sctō Francisco deuota nimia tristicia fuisset absorpta. apparuit ei sanctus dicēs. Noli flere quia lucerne tue lumē quod deploras extinctū mea est tibi intercessione reddenduz. Mater igit̄ sumpta fiducia corpus extinctū nō ꝑmisit efferri sed sancti Frāciscі nomē inuocans ⁊ mortuā filiā apprehendēs eam incolumen alleuauit. In vrbe roma cū puer paruulus de fenestra palacij cecidisset. et penitus expirasset. btūs Frāciscus inuocat̄. et vite protinus restituitur. In ciuitate suesa cū quedā domus corruēs quendā iuuenē extinxisset. et cadauer iā in lecto ad sepeliendū posuissent. mater beatū Franciscū tota deuotōe qua poterat inuocabat. Et ecce circa mediā noctē puer oscitauit. ⁊ san⁹ surrexit. ⁊ in laudis v̄ba prorupit Frater Jacobus reatin⁹ cū in nauicula parua fluuiū quendā cū fratrib⁹ ꝑtransisset. et socijs iam suꝑ ripā positis postremo se ad nauis exitū p̄paret reuoluta naue ip̄e in ꝓfundū fluminis est dimersus. Fratrib⁹ igit̄ ꝓ liberatione submersi beatū Franciscū inuocantibus. ip̄o etiā corde vt poterat beati Frāciscі auxiliū implorāte. ecce p̄dict⁹ frater ꝑ ꝓfundū sicut ꝑ aridā ambula

bat. ⁊ demersam nauiculā capiēs cum ea puenit ad littus. Uestimēta aūt eiꝰ madida facta nō sunt. nec aq̄ gutta ꝓximauit ad tunicā.

Legenda cxlv. A

De sancta Pelagia

Pelagia prima feminaꝝ antiochie ciuitatis. rebus et diuitijs plena. corpe pulcerrima. habitu ambiciosa et vana. animo ⁊ corpe īpudica. Quadā vice ꝑ ciuitatē cuꝫ ambitione maxima trāsibat. ita vt nihil sup eam nisi auꝝ ⁊ argentū ⁊ p̄ciosi lapides viderent. ita vt q̄cunq̄ iret aerē diuersorū aromatū odore repleret. quā p̄cedebat ⁊ seq̄bat multitudo maxima puellaꝝ et pueroꝝ. q̄ ⁊ ipi p̄claris erāt īduti vestimētis. Quā q̄dā sctūs pr̄ noīe Ueronꝰ ep̄us elyopoleos q̄ nūc Damiatha vocat videns amarissime flere cepit. ex eoq̄ maiorē curā habebat placere mūdo q̄ ip̄e hr̄et placere deo Procidēsq̄ sup pauimētū faciē suā cū t̄ra ꝑcutiebat. ⁊ ip̄am terrā lachrymis rigās dicebat. Altissime deꝰ ignosce mihi pctōri. qꝛ vniꝰ diei meretricis ornatus totiꝰ vite mee īdustriā superauit. Ne me dn̄e ꝯfundat vniꝰ meretricꝫ ornatus añ ꝯspectū tremēde maiestatis tue. Illa ꝑ terrenis sūmo se studio decorauit. Ego tibi īmortali dn̄o placere ꝓposui ⁊ ꝑ meā negligētiā nō īpleui Dixitq̄ his q̄ secū erant. In v̄itate dico vobis. qꝛ deus hāc cōtra nos ī iudicio ꝓductur ē. qm̄ hec tā solicite se depingit vt terrenis amatoribꝫ placeat. ⁊ nos celesti spōso placere negligimus Dū hec ⁊ sil̄ia diceret subito obdormiuit. Uisumq̄ est sibi q̄ q̄dā colūba nigra ⁊ fetida nimis circa eū celebrantē missam volaret. Qui dū cathecumīos abscedere p̄cepissꝫ colūba disparuit. ⁊ pꝰ missam rediēs et ab ip̄o ep̄o ī vase quodā mersa mūda et cādida exiens tam alte volauit q̄ videri non potuit. Euigilās igit dū q̄dā vice ad eccl̄iam ꝓcedēs p̄dicarꝫ ⁊ pelagia pn̄s ec̄t adō ꝯpūcta ē q̄ ei lr̄as ꝑ nūciū misit dicēs. Sctō ep̄o discipulo xp̄i pelagia discipula diaboli. Si v̄e xp̄i discipulꝰ comprobaris. q̄ vt audiui ꝑ pctōribꝫ d̄ celo descēdit me peccat̄cē sꝫ penitētē suscipe dignerꝫ. Cui ille remisit. Rogo vt hūilitatē meā nō tēptes. qꝛ hō pctōr sum. Sꝫ si v̄e saluari desideras solū me videre ñ poterꝫ. sꝫ int̄ alios me videbis. Cūq̄ ad euꝫ corā pl̄ibꝫ aduēissꝫ pedes eiꝰ app̄hēdit. ⁊ amarissime flēs dicere cepit. Ego sū pelagia pelagꝰ iniq̄tatꝫ exundās fluctibꝫ pctōꝝ. Ego sū ꝑditōnis abyssus. ego vorago ⁊ laq̄us aīaꝝ mltos d̄ceptos decepi q̄ nūc cuncta ꝑhorrui. Tūc ep̄s int̄rogauit eā dicēs. Qd̄ tibi nomē ē. Cui illa. a ntitate pelagia vocor. sꝫ ꝓpt̄ vestimētoꝝ pompā oēs me margaritā appellāt. Tūc ep̄s clemēter eā suscipiēs pniaꝫ ei salutarē iniūxit. ⁊ ī dei tīore diligēter īstruxit. et sacro baptismate regenerauit. Diabolus āt ibidē clamabat di. O violētia quā patior ab h̄ sene decrepito. O violētia. o senectꝰ mala. Maledictꝰ dies in q̄ ꝯtrariꝰ natꝰ es mihi. qꝛ spez meā maximā abstulisti. Quadā īsup nocte cū pelagia dormiret. diabolꝰ ad eā venit: ⁊ eā excitās dixit sibi Dn̄a margarita q̄d vnq̄ tibi male feci. nūq̄d ñ oībꝰ diuitijs et gl̄ia te ornaui. Queso dic mihi ī q̄ te ꝯtristaui et ꝑtinꝰ tibi satisfaciā. Tm̄ obsecro ne me d̄seras ne obꝓbriū xp̄ianis efficiar. Ip̄a āt se sig̃uit ⁊ ī diabolū īsufflauit ⁊ stati euanuit Die t̄cia oīa q̄ hēbat ꝯgregauit ⁊ pauꝑibꝫ tribuit. Pꝰ aliq̄t āt dies cūctis ig̃rā tibꝫ pelagia īde noctu aufugit et in mōtē oliueti deuēit. vbi habitū heremite accipiēs ī ꝑua cella ibid̄ se collocauit. ⁊ deo in mlta abstinētia s̄uiuit. Maxime aūt fame ab oībꝫ habebat ⁊ fr̄ pelagiꝰ dicebat. Post hoc q̄dā dyconꝰ supradicti ep̄i hier osolymā causa visitādi loca sancta aduenit. Cui dixit episcopus vt post sanctoꝝ locoruꝫ visitatōeꝫ q̄ndā mōachū noīe pelagiū

quereret ⁊ ip̄m visitaret cū ver⁹ dei ser
uus esset. Qd̄ cū ille fecisset mox ab il//
la cognitus nequaq̄ ip̄am ꝓpter ni//
miā maciem cognouit. Cui dixit pela
gia. Habes ep̄m. Et ille. Jmo domi//
ne. Et illa. Oret ꝓ me ad dn̄m. qꝛ ꝟe
apl's xp̄i est. Recedēs aūt inde die ter
cia ad cellā ei⁹ redijt. Sz cū ad ostiuz
ꝑcussissz ⁊ null⁹ ei apuisset fenestrā a//
peruit ⁊ mortuū eū iuenit ac vidit. cur
rēsq̄ cū h̄ ep̄o nūciasset ep̄s et cler⁹ oēs
q̄ mōachi ꝯuenerūt vt tā sctō viro ex
eq̄as celebrarēt. Cūq̄ de cella corpus
eius extraxissent repperūt q̄ mlier eēt.
⁊ plimū admirātes deo gr̄as reddide
rūt. et sctm̄ corpus honorifice sepelierūt
Obijt aūt octauo die intrāte octobri
circa annos dn̄i. ccxc.

Legenda xlvj. A
De sancta Margaritha

Margaritha dicta pela
gius ꝟgo pulcerrima diues
⁊ nobil' tāta fuit ꝑentū sol//
licitudie custodita. ⁊ opti//
mis moribꝫ instructa. tātaq̄ pudicicie
honestate vigebat q̄ ab homibꝫ videri
modis oibꝫ renuebat. Deniq̄ a q̄daz
adolescēte nobili in ꝯiugiū q̄rit. et vt
usq̄ ꝑentis assensu cūcta nuptijs ne//
cessaria cū imensa diuitiaꝝ ⁊ deliciaꝝ
gl'ia p̄ꝑant. Cū g̊ dies nuptiaꝝ adue//
nisset ⁊ iuuenes ⁊ puelle et cūcta sil' no
bilitas añ thalamū iā ꝑatū nuptiarū
festa cū gaudio celebrarēt. ꝟgo deo in
spirāte ꝯsiderās damnū ꝟgitatꝭ tam
damnosis plausibꝫ cōꝑari ꝓstrata i t'//
ram cū lachrymis gl'iam virgitatis et
nuptiaꝝ molestias tāta i corde suo cō//
pensatōe librauit q̄ oia hui⁹ vite gau
dia q̄si stercora respuebat. Vñ nocte
illa a viri ꝯsortio abstinēs: media no//
cte se deo recōmendās tōsis crinibꝫ in
virili habitu clā aufugit. Lōge autez
ad qd̄dā monasteriū veniēs. ⁊ frēz pe//
lagiū se appellās ab abbate recept⁹ ē.
⁊ diligent' instructus. Qui tā sctē ac re
ligiose se habuit q̄ defuncto sctimoni//
nialiū ꝓuisore de senioꝝ ꝯsilio ⁊ abba
tis īperio licz inuitus mōasterio virgi
nū est p̄lat⁹. Dū g̊ eis nō solū corpoꝝ
sed etiā aiaꝝ pabula ꝯtinue ⁊ inculpa
bilit' mīstraret. diabolus ei inuidens
studuit q̄lit' ꝓspeꝝ eius cursum obie//
ctu crimis ipediret. Nā vnā virginem
que p̄ foribꝫ erat i adulteriū traxit. ⁊ in
tumescēte vtero cū iā celari nō posset:
tant⁹ pudor oēs ꝟgines ⁊ monachos
vtriusq̄ mōasterij cōsternauit q̄ solus
pelagi⁹ vtpote eaꝝ familiarꝭ atq̄ pre//
posit⁹ sine iudicio ⁊ examinatōne ab
oibꝫ cōdemnaret. Qui foras cū ig̊mi//
nia pellit. ac i q̄dā rupis specu recludit
sibiq̄ monachoꝝ seuerissim⁹ ōputat. q̄
sibi panē ordeaceū et aquā tenuissime
mīstraret. Quibꝫ gestis mōachi reces//
serūt ⁊ solū ibi pelagiū reliq̄rūt. At il
le oīa patiēter sustinēs i nullo turbat⁹
fuit. Sed sꝑ gr̄as deo referēs ꝑ sctōꝝ
exempla se ꝯtinue cōfortabat. Tandē
cū finē suū adesse cognouissz abbati ⁊
mōachis ꝑ lr̄as sic mādauit. Nobili
orta genere margaritha i secl'o dcā fui
q̄ vt pelag⁹ tēptationū trāsirē pelagi⁹
mihi nomē imposui. vir sum nō ꝓ de
ceptōe mētita. qd̄ factis oñdi. De cri//
mine ꝟtutē obtinui. pniam egi inocēs
⁊ iā q̄so vt quā viri feminā nescirent.
sctē sorores sepeliāt. ⁊ sit expiatio viuē
tis oñsio moriētis. vt femie ꝟginez re
cognoscāt quā calūniatores adulterū
iudicabāt. His auditis mōachis ⁊ sā
ctimonialibꝫ ad spelūcā currētibꝫ pela
gius a femis femia ⁊ ꝟgo intacta cog̊
scit. et cūctis pniam agentibꝫ i mona//
sterio ꝟginū honorifice sepelit. Fi//
nit legēda de p̄ma femiaꝝ antiochie
ciuitatis abūdātissima tandē Pelagi
us appellata.

Legenda cxlvij A
De sancta Thaysi meretrice.

Thaysis meretrix vt in
vitaspatrū legit' tāte pulchri
tudinis extitit vt mlti ꝓpt' eā
venditis substātijs suis ad vltimā pau

ꝑtatem deuenirẽt. Sed amatores sui
p̄ zelo litib⁹ inter se ꝯsertis freq̄nt̄ pu-
elle limia sanguie replebãt. Qd̄ cũ au
disset abbas Pafunci⁹ sumpto habi-
tu secl̄ari ⁊ vno solido ꝓfect⁹ ē ad eam
in q̄dã egypti ciuitate. d̄ditq̄ ei solidũ
q̄si ꝓ mercede peccãdi. Illa accepto p̄
cio ait illi. Ingrediamur i cameram.
Cũq̄ ingressus essz et lectũ p̄cios⁹ vesti
bus stratrũ ascẽdere inuitaret̄. dic̄ ad
eã. Si ē interi⁹ cubiculũ i ip̄m eam⁹.
Et cũ duxissz eũ ꝑ pl̄a loca ille sꝑ dice
bat q̄ videri timebat. illa ãt dixit. Est
qd̄dã cubiculũ vbi null⁹ ingredit̄. Si
ꝟo deũ times nõ est loc⁹ q̄ deitati eius
abscõdat̄. Qd̄ cũ senex audissz dixit ei
Et scis eē deũ. Cũq̄ illa rñdissz se sci-
re deũ ⁊ regnũ futuri secl̄i necnõ ⁊ tor
mẽta; pctõꝝ dixit ei. Si g̃ nosti cur tã
tas aias ꝑdidisti. Et nõ solũ ꝓ aia tua
sz ꝓ illoꝝ r̄dditura rõez dãnaberꝫ. Il
la ꝟo h̄ audiẽs ꝓuoluta ad pedes ab-
batꝫ pafuntij cũ lachris exorabat di.
Scio eē pniaz pr̄ ⁊ ꝯfido te orãte re-
missionẽ sortiri. Tm̄ peto trib⁹ horis i
ducias ⁊ p⁹ h̄ q̄ iusserꝫ ibo. ⁊ q̄cũq̄ p̄-
ceperis faciã. Cũq̄ locũ illi abbas cõ-
stituissz vbi vẽire deberet. illa collectis
oib⁹ q̄cũq̄ ex pctõ lucrata fuerat. ꝑla-
tisq̄ in mediã ciuitatẽ ppl̄o spectante
igne cõbussit clamãs. Venite oẽs qui
peccastꝫ mecũ et videte quõ ea q̄ mihi
ꝯtulistis exurã. Erat aũt p̄ciũ auri li-
braꝝ q̄drigẽtaꝝ. Que cũ oia incẽdissz
ad locũ quẽ abbas pafunci⁹ ꝯstitue-
rat ꝑrexit. Quã ille repto ꝟginũ mõa
sterio in cellulã ꝑuã recludẽs ostiũ cel-
lule plũbo signauit. ⁊ ꝑuã reliq̄t fene-
strã ꝑ quã ei vict⁹ modic⁹ iferret̄. Jus
sitq̄ ei oib⁹ dieb⁹ paꝝ panis et paulu-
lũ aque a ceterꝫ mistrari. Cũ aũt senex
discederet Thaysis ad eũ ait. Quo iu
bes pr̄ vt ex naturali meatu aquã me
am effundã. Et ille. In cellã sic digna
es. Cũq̄ iteꝝ quõ deũ deberet adora-
re inq̄reret rñdit. Nõ es digna noiare
deũ. neq̄ in labijs tuis nomẽ trinitatꝫ
adducere. sed nec ad celũ man⁹ expan-
dere. qm̄ labia tua iniq̄tate plena sunt
⁊ man⁹ tue sordib⁹ inq̄nate. sz tm̄mo-
do incũbẽs ꝯ orientẽ respice. hũc ꝟmo
nẽ freq̄nter iterãs. Qui psalmasti me
miserere mei. Cũ ergo trib⁹ ãnis fuissz
inclusa ꝯdoluit abbas Pafunci⁹. ⁊ ꝓ-
fectus est ad abbatẽ anthoniũ vt ab
eo req̄reret si remisisset illi de⁹ pctã sua
Et narrata causa sctũs anthoni⁹ ꝯuo
catꝫ discipul̄ suis p̄cepit eis vt illa no
cte vigilãtes in orõe ꝑsisterẽt singilla-
tim q̄ten⁹ alicui ex his declararet de⁹
causam ꝓ q̄ abbas pafunci⁹ venerat.
Cũ igit̄ incessant̄ orassent abbas pau
lus maior discipul⁹ anthonij vidit su
bito in celo lectũ p̄ciosis vestib⁹ orna-
tũ quẽ tres ꝟgines clara facie custodi
ebãt. Tres iste ꝟgies fuerũt timor pe-
ne future. q̄ ip̄am a malo retraxit. Pu
dor culpe cõmisse q̄ ei veniã ꝓmeruit.
Amor iusticie q̄ eã ad sup̄na trãsuexit.
Cũq̄ Paul⁹ illis diceret gr̄am illam
tãtũ esse anthonij vox diuia respõdit.
Nõ est pr̄is tui anthonij sed Thaysis
meretricis. Qd̄ cũ abbas paul⁹ ma-
ne retulissz cognita dei volũtate abbas
pafunci⁹ cũ gaudio discessit. Et mox
ꝓfect⁹ ad mõasteriũ ostiũ celle dissipa
uit. Illa ꝟo rogabat vt adhuc mane-
ret iclusa. Dixit aũt ei. Egredere q̄niã
remisit tibi de⁹ pctã tua. Et illa respõ
dit. Testor deũ q̄ ex q̄ huc ingressa sũ
ex oib⁹ pctis feci velut sarcinã ⁊ statui
añ ocl̄os meos. Et sicut non discedit
anhelitus de narib⁹ meis sic nõ disces
serũt pctã mea ab ocul̄ meis. sed flebã
sꝑ illa cõsiderãs. Cui abbas pafũcius
dixit. Nõ ꝓpter pniam tuã remisit tibi
de⁹ pctã tua sed q̄ timorẽ sꝑ habuisti
in aio. Et cũ inde illã eduxissz. xv. dies
supuixit ⁊ pausauit in pace. Abbas
q̄z effrem aliã meretricẽ sil̄i fere mõ cõ
uertere voluit. Nã cũ illa meretrix san
ctũ Effrem ad peccãdũ alliceret impu
dẽter dixit ei Effrem. Seq̄re me. qua
seq̄nte cũ ad quendã locũ vbi erat mul̄
titudo hominũ venisset. dixit ei. Sed
huc vt cõmiscear tecum. Et illa. Quõ

possum h̄ facere tāta mlr̄itudie h̄ stante. Et ille. Si hoies erubescis nonne magis tuū debes erubescere creatorē. q̄ reuelat occulta tenebraꝝ. Illa autē ꝯfusa recessit.

Legenda cxlviij

De sancto Dionysio

Dionysius interpretatur vehemēter fugiēs. Vel dr̄ dyonisi⁹ a dya qd̄ ē duo et nisus qd̄ est eleuatio q̄si ſm duo eleuat⁹. s. ſm corpus et ſm animā. Vel dr̄ a dyana qd̄ est ven⁹. s. dea pulcritudis. et syos qd̄ est de⁹ q̄si pulcer deo. Vel vt q̄dam aiūt dr̄ a dionysia q̄ vt dicit Isi. est q̄dā gēma nigra valens ꝯ ebrietatē. Fuit g̃ vehement̄ fugiēs de mūdo ꝓpt̄ ꝑfecta abrenūciationē. eleuatus ꝑ internoꝝ cōtēplatōz pulcer deo ꝑ decorē virtutū. valēs peccatoribꝫ ꝯtra ebrietatē vicioꝝ. Hic añ ꝯuersionē multa p̄nomia habuit. Vocat⁹ est eni ariopagita a vico in q̄ habitabat. Itē dictus ē theosoph⁹. i. deū sapiēs. Itē a grecoꝝ sapiētibꝫ vsq̄ hodie dr̄ p̄rigion tuarami qd̄ latie dr̄ ala celi. qr̄ in celū ala spūalis intelligentie mirabilit̄ volauit. Itē dictus est machari⁹. i. btūs. Itē a patria dictus est Ionic⁹. Ionica aūt vt dic̄ papias vna est ex linguis grecoꝝ. vel Ionice sunt genera rotūdaꝝ colūnarum. Vel Ionicū vt idē dicit ē pes q̄ habz duas correptas et duas longas. Per qd̄ ostendit̄ q̄ ip̄e fuit sapiēs deū ꝑ occultoꝝ inuestigatōez. ala celi ꝑ celestiū ꝯtemplatōem. btūs ꝑ et̄noꝝ possessionē. Per alia oñdit̄ q̄ ip̄e fuit mirabilis rhetor ꝑ eloq̄ntiā. eccl̄ie sustētator per doct̄nā. breuis sibi ꝑ hūilitatē. lōgus alijs ꝑ charitatē. Aug. aūt in li. viij. de ciui. dei dicit q̄ ionicū est gen⁹ philosophoꝝ. Distiguit eni ibidē duo genera philosophoꝝ s. ytalicū qd̄ est ex parte ytalie. et ionicum qd̄ est ex ꝑte grecie. Quia g̃ Dionysi⁹ summ⁹ erat ph̄us iō antonomasice dicebat̄ ionic⁹. Ei⁹ passionē ⁊ vitā grece dictauit methodius cōstātinopolitan⁹. latine ꝟo anastasius apl̄ice sedis bibliothecari⁹. vt dicit Igmarus remoꝝ ep̄us

Dionysi⁹ ariopagita a btō paulo apl̄o ad fidē xp̄i ꝯuersus fuit. Qui ariopagita a vico ciuitatis in q̄ habitabat dict⁹ fuisse dicit̄. Ariopag⁹ eni erat vic⁹ martis. in quo scz erat tēplū martis. Atheniēses eniz singulos vicos denoiabāt a dijs quos colebāt. vt vicū in quo colebat̄ mars vocabant ariopagū. qr̄ ario dr̄ mars. Vicū in quo colebant pan vocabant panopagū. Et ita a singulis dijs singulos vicos denoiabant. Ariopagus autē erat vicus excellentior. qr̄ ibi erat curia nobiliū. et scole liberaliū artiuz. In hoc ergo vico morabat̄ dionysius maxim⁹ philosoph⁹ qui ob plenitudinē diuinorū numinū ⁊ sapiētie theosophus. id ē deū sapiēs dicebat̄. Erat ⁊ secū appollophan⁹ ei⁹ cōphilosoph⁹. Ibi etiā erāt epicuri q̄ ponebāt felicitatem hoīs in sola corꝑis voluptate. ⁊ stoyci q̄ in sola animi virtute. In die igit̄ dñice passiōis cū tenebre facte fuissent sup̄ vniuersam terrā philosophi q̄ erant athenis nō potuerūt hui⁹ cām in causis naturalibꝫ inuēire. Nō fuit eni natural̄ eclypsis solis. Tū q̄a luna fere erat e regione ad solē. eclyps̄ aūt fieri solet in sinodo solis ⁊ lune Luna aūt tūc erat q̄ntadecima. ⁊ ita in ꝑfecta distantia a sole. Tū qr̄ eclypsis nō aufert lumen vniuersis ꝑtibꝫ terre. Tum qr̄ ꝑ tres horas durare nō pōt. Q, aūt illa eclypsis in vniuersis ꝑtibus terre lumen abstulerit ptz ex eo q̄ Lucas euāgelista hoc dicit. ⁊ ex eo q̄ vniuersitatis dñs patiebat̄. et ex eo q̄ fuit apud eleopolim egipti. ⁊ ex eo q̄ fuit rome et in grecia siue asia minori. Q, āt fuerit rome testat̄ Orosi⁹ dicēs Cum dñs patibulo affixus est. maximo terremotu ꝑ orbē facto: saxa i mōtibꝫ scissa. maximarūq̄ vrbiū plurime partes pl⁹ solita ꝯcussiōe ceciderunt.

Jacob Jacobott

Eademq̃ die ab hora diei sexta sol in
tantũ obscurat⁹ est q̃ tetra nox subito
obducta terris ē adeo vt stellas tũc di
urnis horis vel potius in illa horrēda
nocte toto celo visas fuisse referat̃ Hec
orosi⁹ Fuit etiã apud egyptũ Et h⁹
memit Dionysi⁹ in epl'a ad Appollo
phanũ dicēs. Obfusi nãq̃ orbes vni
formit̃ tenebraꝝ caligine tabescēte vt
purgatũ redijt solis dyametꝝ regulaꝫ
philosophi aridei assumpsim⁹. Eũq̃
repim⁹ qd̃ et erat notissimũ solē pati
molestias nõ debere: aio ad te vaste pi
tie sacrariũ adhuc nescim⁹ tãte rei my
steriũ. Quid inq̃ speculũ doctrine ap
pollophani his secretis ascribis ad q̃
tu mihi ore diuio et nõ hũani sensus ꝑ
mone o bone dionysi diuiaꝝ ꝑmutati
ones sunt reꝝ. Deniq̃ notatũ ferie di
em et annũ annũciatõis quã paul⁹ no
stris auribꝫ suspēsis intonuit. signis ac
clamãtibꝫ recordari exptus. dedi ꝟita
ti man⁹ et falsitatis sum nexibꝫ abso
lutus. Hec Dionysi⁹. B Huius
etiã memit idē in epl'a ad Policarpuꝫ
loq̃ns de se et Appollophano dicens
Ambo apd̃ eliopolim tũc p̃sentes et
coastãtes inopinabilit̃ soli lunã ince
dentē videbam⁹. Nõ eni erat ꝯueniēs
tp̃s. Et rursus ip̃am a nona hora vs
q̃ ad vesp̃am ad sol' dyametꝝ supna
turalit̃ restitutã. Eclypsim aũt illã vi
dim⁹ in oriēte inchoatã. et vsq̃ ad sola
rē terminũ veniētē postea regredientē
Et rursus nõ ex eodē ꝛ defectũ ꝛ pur
gatõem sed ecõuerso ꝑm dyametꝝ fa
ctã. Hec dionysi⁹. Tũc eni dionysius
cũ appollophão voto astrologice disci
plie apd̃ eliopoli egipti ꝑrexerat ꝛ p⁹
ea inde reuersus ē Q, aũt fuerit i a
sya testat̃ Eusebi⁹ in cronica asserens
se in dictis ethnicoꝝ legisse q̃ tunc in
bithinia q̃ est ꝓuincia asye minoris fu
it terremotus magn⁹. et maior sol' ob
scuratio q̃ vnq̃ fuerit. et q̃ dies hora
sexta ita in tenebrosam noctē ꝟsus sit
vt stelle in celo vise sint. ꝛ q̃ in Nicena
q̃ vrbs est bithinie mltas edes terre
motus subuertit. Tãdē vt i histo
ria schol'. legit̃ philosophi ad hoc ad
ducti sunt vt dicerēt q̃ deus nature pa
tit̃. Alibi tñ legit̃ q̃ dixerunt aut ordo
nature ꝑuertit̃. aut elementa mētiunt̃.
aut deus nature patit̃ ꝛ elementa sibi
cõpatiũt̃. Alibi tñ d̃r q̃ Dionysi⁹ di
xit. Hec nox quã nouã miramur toti
us mũdi verã lucē aduēturam signat
Tũc atheniēses illi deo arã ꝯstruxert̃
ꝛ suppositus ē titul⁹ ignoto deo. Sin
gul' eni aris supponebat̃ titulus indi
cãs cui essent d̃dicate. Et cũ vellēt il
li offerre holocausta et victimas dixe
rũt philosophi. Bonoꝝ nostroꝝ non
eget. sed facietis genuflectões añ araꝫ
ei⁹ et supplicabitꝫ ei. q̃a nõ q̃rit oblati
ones pecoꝝ sed deuotõem aioꝝ. Cũ g̃
Paul⁹ venissꝫ athenas epicuri ꝛ stoy
ci philosophi cũ eo disputabãt. Qui
dã aũt dicebãt. Quid semiator ꝟboꝝ
hic vult dicere. Alij dicebãt. Nouoruꝫ
demonioꝝ videt̃ annũciator esse. Ad
ducētes g̃ eũ ad vicũ phoꝝ vt noua do
ctrina ibidē examē recipet dixerũt. No
ua q̃dã infers auribꝫ nr̃is. Volumus
g̃ scire q̃dnã velint hec esse. Athenien
ses aũt ad nihil aliud vacabãt nisi aut
dicere aut audire aliq̃d noui. Cũ ergo
Paulus singula deoꝝ altaria ꝑlustras
set. ꝛ int̃ cetera ignoti dei altare vidis
set dixit illis phis. Quē ignorãtes co
litis hũc ego annũcio vobis veꝝ deuꝫ
qui fecit celũ ꝛ terrã. Deide dixit dio
nysio quē p̃ ceterꝫ magꝫ doctũ in diui
nis dicebat. Quis est dionysi ille de⁹
ignot⁹. Cui dionysi⁹. Ip̃e ē de⁹ ver⁹
q̃ inter ceteros deos nõ est demõstrat⁹
Sed nobis est ignot⁹ ꝛ secl'o venturo
futur⁹ ꝛ imꝑpetuũ regnatur⁹. Et pau
lus. Hõ an tm̃ spũs est. Et dionysi⁹.
De⁹ ꝛ hõ est. Sed iõ incognit⁹ ē q̃ ei⁹
tm̃ cõuersatio in cel' est. Cui Paulus.
Ille est quē p̃dico q̃ de cel' descendit.
carnē suscepit. mortē sustinuit. ꝛ die t'
cia resurrexit Cũ autē dionysius ad
huc cũ paulo disputaret fortuitu tran
sijt ꝑ viam cecus corã eis. Statimq̃

dixit dionysi⁹ Paulo. Si dixeris huic ceco in noie dei tui. vide. ⁊ viderit. statim credā. Sed vitatis ꝟbis magicꝫ qꝛ forte nosti ꝟba q̄ habēt hmōi efficaciā. Ego formā ꝟboꝝ tibi p̄scribam. In hac igit̄ forma ꝟboꝝ dices ei. In noie iesu christi nati de ꝟgie. crucifixi. mortui. q̄ resurrexit ⁊ ad celuꝫ ascēdit vide. Sꝫ vt oīs suspitio tolleret̄ dixit Paul⁹ dionysio vt hec ip̄e ꝟba ꝓferrꝫ Cū g̊ in eadē forma dionysi⁹ ceco vt videret dixisset: ꝓtin⁹ visū recepit. Statim dionysi⁹ cū damari vxore sua ⁊ tota familia baptizat⁹ ē: ⁊ fidel̄ effect⁹. Sicq̄ a paulo ꝑ triēniū instruct⁹ athenis eps ordinat⁹ ē. Ubi ille p̄dicatiōi insistēs ip̄am ciuitatē ⁊ maximā ꝑtez regionis illi⁹ ad fidē xp̄i adduxit.

C Huic paul⁹ ea q̄ in terciū celum rapt⁹ vidit reuelasse dicit̄. sicut ⁊ ip̄e dionysi⁹ i plerisq̄ locis īsinuare videtur Uñ ⁊ de gerarchijs ip̄oꝝ angeloꝝ ordinib⁹ dispositōib⁹ ⁊ officijs tā luculēter ⁊ clare disseruit vt nō putares h̄ ipsum ab alio didicisse. sꝫ ip̄m poti⁹ etiā vsq̄ in terciū celū raptū esse. ⁊ ibi hec oīa ꝯspexisse Prophetie spū claruit sicut ptꝫ in epl̄a quā misit ad Joh̄em euāgelistā in Pathmos insulā ī exilio relegatū vbi ꝓphetauit ꝙ īde reditur⁹ essꝫ sic dicēs. Gaude ꝟe dilecte. ꝟe amabilis ⁊ desiderabil̄ ⁊ diligibil̄ valde dilecte. Et infra. Ex custodia q̄ ē ī pathmos dimitteris. ⁊ ad t̄rā afye reuerteris. ⁊ facies ibi boni dei imitatiōes. et bis q̄ erūt p⁹ te trades. Dormitiōi btē Marie īterfuit. sicut ip̄e ī libro de diuinis noib⁹ insinuare videt̄. Cū g̊ audisset Petrū ⁊ Paulū rome a nerone ī carceribꝫ detineri. ep̄m sibi substituit ⁊ ad eos visitādos accessit. Uerū cū illi ad dñm felicit̄ migrassent. ⁊ post modū Clemēs p̄sideret. ab ip̄o beato Clemēte post aliqd̄ spaciū tp̄is ī franciā destinat̄. ⁊ sibi rustic⁹ ⁊ Eleuterius sociant̄. Missus igit̄ Parisi⁹ venit. ⁊ multos ibidē ad fidē ꝯuertit. ⁊ eccl̄ias pl̄imas fabricauit. ⁊ clericos diuersi ordinis collocauit. Tāta āt ī eo gr̄a celitus emicuit ꝙ cū sepi⁹ pōtifices idolorū ꝯ eū seditōem ppl̄i ꝯcitarēt. ⁊ populus ad eū ꝑdendū sepe cū armis ꝯcurreret. mox illo viso aut oī feritate ꝯposita se ei⁹ pedib⁹ ꝓuoluebāt aut nimio timore soluti ab ei⁹ p̄sentia fugiebāt. Sed diabol⁹ videns ⁊ inuidēs ꝙ q̄tidie sui cult̄a decresceret ⁊ mltiplicatis fidelib⁹ eccl̄ia triūpharet. domicianū imꝑatorē in tantā cōmouit seuiciā vt p̄ceptū daret ꝙ q̄cunq̄ christianū aliquē reꝑiret aut ip̄m sacrificare cogerꝫ aut diuersis supplicijs cruciaret. Prefectus igit̄ Fescēnin⁹ ꝯ xp̄ianos Parisi⁹ a roma direct⁹ beatū dionysium populo p̄dicantē inuenit. statiq̄ captū collaphizatū. cōsputū derisū. ⁊ lorꝫ durissimis alligatū cū scīs Rustico ⁊ eleuterio sibi p̄sentari p̄cepit. Cū g̊ sancti ī ꝯfessione dei cōstantes astarēt. ecce q̄dā matrona nobil̄ aduenit. et virū suū lubriū turpiter ab his magis deceptū asseruit. Pro eius vtiq̄ viro citi⁹ mittit̄ ⁊ in dei ꝯfessiōe ꝑseuerās īiuste necatur. Scti ꝟo a duodecim militib⁹ flagellant̄. Deinde magno pōdere cathenaꝝ ꝯstricti carceri mācipant̄. Seq̄nti die dionysius sup̄ cratē ferreā suppositis flāmis nud⁹ extendit̄. vbi dño decātabat dicēs. Ignitū eloquiū tuū vehemēter. et seru⁹ tuus dilexit illd̄. Inde aūt erigit̄ ⁊ ad bestias ferocissimas multo ieiunio excitatas ꝓijcit̄. Sꝫ cū in eū īpetuose currerēt signū crucꝫ opposuit. et māsuetissimas eas fecit. Deinde in clibanū iactat̄ sꝫ extincto igne nil ledit̄. Cruci affigit̄ ⁊ diuti⁹ ibidem torquet̄. Inde depositus cū suis socijs ⁊ multis alijs fidelib⁹ carceri mācipat̄ Ubi dum missam celebraret ⁊ populū cōmunicaret. dñs iesus eidē cū immenso lumine apparuit. ⁊ panē accipiēs ei dixit. Accipe hoc care meus qꝛ mecū est maxima et ieffabilis merces tua. Post hoc iudici p̄sentati iteꝝ nouis supplicijs mactant̄. et iuxta idolū mercurij cū securibus triū capita in cō

fessione trinitatis p̄cidunt̄. Statimq̄ corpus scti Dionysij se erexit. ⁊ caput suū inter brachia angelo duce. ⁊ celesti lumie p̄cedente ꝑ duo miliaria deportauit. a loco q̄ dicit̄ mons martyrū vsq̄ ad locū vbi nūc sua electōe ⁊ dei ꝓuidentia req̄escit. Tanta aūt ibidē angeloꝝ melodia insonuit. vt int̄ multos q̄ audierūt ⁊ crediderūt etiā larcia vxor p̄fati lubrij christianam se eē clamauit. Et mox ab impijs decollata ⁊ i suo sanguie baptizata occubuit. Filiꝰ aūt eiꝰ noie virbiꝰ rome sub tribꝫ imꝑatoribꝫ militauit. Deinde parisiꝰ rediēs baptizat̄. ⁊ religiosoꝝ numero sociat̄. Dū aūt infideles metuerēt ne sanctorū Rustici et eleuterij corpa xp̄iani sepelirēt iusserūt vt in secana mergerent̄. D Matrona aūt q̄dā nobil̄ vectores ad prandiū inuitauit. ⁊ illis epulātibꝫ sctōꝝ corpa furtiue surripuit ⁊ i agro suo occulte sepeliri fecit. Que post ea ꝑsecutōe cessante ide sustulit. ⁊ corpi beati dionysij honorifice sociauit. Passi sunt sub Domiciano anno dñi. xcvi etatis ꝟo bti dionysij. xc. Circa annos dñi. dcccxv. tēpe Ludouici legati Michael̄ imꝑatoris cōstātinopolitani inter ceteta munera detulerūt Ludouico filio Karoli magni libros dionysij de gerarchia ꝺ greco i latinū trāslatos. Qui cū gaudio sunt recepti. et xix. infirmi in ip̄a nocte in eccl̄ia eiꝰ curati. Cū apud arelatē sctūs Regulus ep̄s missaꝝ solēnia celebrarꝫ. apostoloꝝ noibꝫ in canone recitatis adiūxit. ⁊ beatꝫ martyribꝫ tuis dionysio rustico ⁊ eleuterio. Quo dicto cū adhuc dei famulos viuere crederet pl̄imū mirari cepit cur eoꝝ noīa sic nesciēs in canone ꝓtulisset. Et ecce eidē mirāti tres colūbe apparuerūt sup crucē altarꝫ residentes q̄ sctōꝝ martyrū noīa habebāt suis pectoribꝫ sanguine insignita. Quas diligent̄ intuēs sctōs migrasse a corpe intellexit. Circa annū dñi. d cxliij. Dagobertꝰ rex francoꝝ. vt in q̄dā habet̄ cronica q̄ longe ante Pipinū regnauerat a sua puericia sanctū Dionysiū in magna veneratōne hr̄e cepit. Nam et qñ clotarij p̄ris suis irā metuebat ad eccl̄iam scti dionysij ꝯtinuo fugiebat. Cū ḡ factus iā rex mortuꝰ fuisset cuidā sctō viro in visione mōstratū est q̄ ania eiꝰ ad iudiciū rapta fuit. et multi scti suaꝝ ecclesiaꝝ expoliatōneꝫ obijciebant eidē. Cū ergo mali angeli iā ad penas rape eā vellent. affuit beatus Dionysiꝰ. ⁊ eiꝰ interuētu liberata est. et penā euasit. Forte eni eiꝰ ania ad corpꝰ redijt ⁊ ibi pniam egit. Clodoueꝰ rex corpus scti dionysij minꝰ religiose discoopiens os brachij eiꝰ fregit ⁊ cupide rapuit. q̄ mox i amentiaꝫ versus ē. Et nota q̄ Igmarꝰ ep̄s remensis dicit in epl̄a quā misit ad Karolū q̄ iste Dionysiꝰ missus i Galliaꝫ fuit Dionysiꝰ ariopagita vt sup̄ dictū est. Idē testat̄ Johānes scotꝰ in epl̄a ad Karolū. Nec forte rō ex cōputo tēporis ꝯtradicit. sicut aliq̄ obijcere voluerūt.

Legenda cxlix A

De sancto Calixto

Calixtus papa anno dñi. ccxxij. sub Alexādro iꝑatore martyriū passus est Cuiꝰ tꝑibus pars eminentior vrbis rome diuio ē incēdio cōcremata. ⁊ sinistra manus iouis aurea liq̄facta. Tūc oēs sacerdotes ad Alexādrū imꝑatorē venerūt petētes vt dij irati sacrificijs placarent̄. Dū ergo offerrent subito celo sereno mane die iouis diuino fulmie q̄tuor sacerdotes idolorū mortui sunt. et ara iouis cōcremata est et sol obscuratꝰ est. ita vt populꝰ romanꝰ fugeret extra muros. Audiēs aūt Palmatiꝰ cōsul q̄ Calixtus cū suis clericis trās tyberim latitaret rogauit vt xp̄iani ꝑ quos hoc malū ꝯtigerat ad purgationē ciuitatis penitꝰ delerent̄. Palmacius itaq̄ ꝑtāte accepta cū illuc cū militibꝫ ꝓperasset sed illi ꝓtinꝰ excecati fuissent. territꝰ Alexandro

hoc ꝓtinus nũciauit Tũc impator iussit vt die mercurij oĩs popul⁹ cõuenirz ⁊ mercurio ĩmolaret. vt ab eo sup his respõsa acciꝑet. Quod dũ fieret ꝟgo q̃dã tẽpli noĩe iuli ana arrepta a demone exclamauit. De⁹ calixti est verus et viuus de⁹ q̃ nostris est pollutõib⁹ indignatus. Qd audiẽs palmatius trãs tyberim ad vrbem rauẽnantiũ ad sanctũ calixtũ accessit. ⁊ cũ vxore sua et familia se ab eo baptizari fecit. Qd audiẽs impator eũ accersitũ simplicio senatori tradidit vt verbis blãdis eum moneret ex eo ꝙ reipublice plimũ necessari⁹ essz. Palmatio ꝟo ieiunijs ⁊ oratõib⁹ ꝑseuerãte venit ad eũ q̃dã miles ꝓmittẽs ꝙ si vxorẽ suã ꝑaliticã sanaret ꝯtinuo crederet. Cũ ḡ palmati⁹ oraret. illa sanata ad palmatiũ cucurrit dicẽs. Baptiza me in noĩe xp̃i qui tenuit manũ meã ⁊ alleuauit me. Tũc calixtus veniẽs ip̃az cũ viro suo ⁊ simplicio et multis alijs baptizauit. Qd audiẽs impator iussit oẽs baptizatos decollari. calixtũ ꝟo q̃nq; dieb⁹ sine cibo ⁊ potu manere fecit. Ille aũt vidẽs eũ ampli⁹ ꝯfortari iussit eũ dieb⁹ singulis fustigari. deinde ꝑ fenestrã p̃cipitatũ alligatũq; saxo in puteũ p̃cipitari. Asterius aũt p̃sbyter corpus ei⁹ de puteo eleuauit. ⁊ ip̃m in cimiterio calipodij sepeliuit.

Legenda cl. A

De sancto Leonardo

Leonardus dicitur odor populi. a leos qd ẽ populus ⁊ nard⁹ qd est herba redolẽs. qr odore bone fame populum ad se trahebat. Vel leonard⁹ dicit̃ q̃si legẽs ardua. Vel leonardus dicit̃ a leone. Leo eni quatuor habet in se. Primo habet fortitudinẽ. quã fortitudinẽ vt dicit Isido. habet in pectore et in capite. Sic beat⁹ Leonard⁹ habet fortitudinẽ in pectore ꝑ malaꝝ cogitationũ refrenatõez. et in capite ꝑ infatigabilẽ supno ꝝ cõtemplatõnem. Secũdo habet sagacitatẽ. ⁊ hoc in duob⁹. s. in aptione oculorum cũ dormit. et in deletione vestigioꝝ cũ fugit. Sic leonard⁹ vigilauit ꝑ laborẽ actionis. ⁊ vigilãdo dormiuit ꝑ q̃etez cõtemplatõnis. ⁊ in se deleuit vestigia totius mũdane affectõis. Tercio habet virtuositatez in voce. qr eius vox tercia die suscitat leunculũ natũ mortuũ. ⁊ oẽm bestiã figere facit gradum. Sic leonard⁹ multos mortuos ĩ peccatis suscitauit. ⁊ multos bestialit viuẽtes in opibus bonis fixit. Quarto habet timorẽ in corde. qr ꝟm Isidorũ duo timet. s. strepitũ rotaꝝ et ignẽ accensum. Sic leonard⁹ timuit et timendo vitauit strepitũ mũdane sollicitudinis. ⁊ ideo in desertũ fugit. ⁊ ignẽ terrene cupiditatis. et ideo oẽs thesauros sibi oblatos cõtempsit. B

Leonard⁹ fuisse dicit̃ circa annũ dñi. d. Hic a sancto Remigio remensi archiep̃o de sacro fonte leuat⁹ et ab ip̃o salutarib⁹ disciplinis instructus est. Cui⁹ ꝑentes primi in palacio regis francie habebant̃. Hic tantã gratiam a rege obtinuit. ꝙ omnes incarcerati q̃s ip̃e visitabat ꝓtinus absoluebant̃. Cum igit̃ fama sãctitatis eius excresceret. rex multo tp̃e eum secũ manere coegit donec oportuno tp̃e ei episcopatũ donaret. Quod ille renuit et solitudinẽ desiderãs relictis om̃ib⁹ aurelianuz p̃dicando cum fratre suo lyfardo ꝺuenit. Ubi postq̃ in quodaz cenobio aliquãdiu vixerũt dum Lyfardus super ripã ligeris solitarius manere vellet. et Leonardus ꝑ spũssancti admonitionẽ in aquitania disponeret predicare. osculãtes se abinuicem discesserunt. Leonardus igitur vbiq; predicans: multa miracula exercens. in quadam silua ciuitati Lemonice vicina habitauit. vbi erat aula regia cã venatõnis ꝯstructa. Accidit ãt vt q̃dã die rex ibi venaret. ⁊ regia illuc cã ꝺlectatõnis egressa ꝑtu

ꝑiclitaret. Cũ ergo rex et familia ꝓpter regine ꝑiclitatõem lugerẽt. ⁊ leonard⁹ ꝑ nem⁹ trãsiret et gementiũ voces audiret. pietate cõmot⁹ illuc ꝓperauit. et a rege vocat⁹ ꝓtin⁹ introiuit. Cũ igit̃ a rege interrogat⁹ q̃s esset. et se sancti remigij discipulũ fuisse narraret. rex spem bonã ꝯcipiẽs. ⁊ a bono mgr̃o ipsum bñ instructũ existimãs. ip̃m ad reginã induxit. rogãs vt suis p̃cib⁹ d̃ recuꝑata cõiuge et edita ꝓle dupiex gaudiũ obtineret. Tũc ille orõe fusa q̃d petebat ꝓtin⁹ impetrauit. Cũ aũt rex mlta i auro et argẽto sibi offerret ille ꝓtinus recusauit. admonẽs vt hec pauꝑibus daret dicẽs. Ego nullis hoꝝ indigeo. sed tm̃ in aliq̃ siluaꝝ cõtẽptis huius mũdi diuitijs soli christo famulari desidero. Cũ aũt rex totũ illd̃ nem⁹ sibi tradere vellet ille ait. Nõ totũ illd̃ accipio sed q̃tũ nocte cũ meo asello circũire potero. tantũ mihi cõcedi exopto. Qd̃ rex libẽtissime adipleuit. Constructo itaq̃ ibid̃ mõasterio ibi diu cũ adiũctis sibi duob⁹ mõachis i abstinẽtia mlta degebat. Cũ aũt aq̃ vno ab eis miliario distaret. puteũ ibidẽ siccũ penit⁹ fodi iussit quẽ aq̃ suis orõib⁹ impleuit. Locũ aũt illũ nobiliacũ appellauit eo q̃ a rege nobili sibi tradit⁹ fuisset. Ibi tãtis miracul' choruscauit q̃ q̃cunq̃ ei⁹ nomẽ in carcere iuocasset. mox ruptis vincul' nullo ꝯtradicente liber abiret. et suas eidẽ cathenas vel cõpedes p̃sentaret. Hoꝝ pl'es secum manebãt ⁊ ibidẽ dño ꝑuiebãt. Septẽ q̃z familie de ei⁹ nobili stirpe venditis oib⁹ ad eũ venerũt. ⁊ distributo singul' nemore ibi cũ ip̃o manẽtes exẽplo suo pl'imos attraxerẽt. Denicq̃ sctũs vir leonard⁹ multis clarus ꝑtutib⁹. viij. yd⁹ nouẽbris ad dñm migrauit. Ubi p⁹ q̃ multa fecisset miracl'a clericis illius eccl'ie est reuelatũ. vt q̃ loc⁹ ille ꝓpter multitudis freq̃ntiã art⁹ erat. alibi ecclesiã fabricarẽt. ⁊ illuc corpus scti leonardi honorifice trãsportarẽt. At illi cũ populo triduano ieiunio et orõi insistentes respiciẽtes viderũt totã ꝓuinciã niue cooptam. locũ aũt illũ in quo sctũs leonardus q̃escere volebat oino vacuũ ꝯspexerũt. Ibi itaq̃ trãslatus q̃nta miracl'a p̃cipue circa icarceratos dñs ꝑ eũ faciat imẽsi ferri varietas ante ei⁹ tumulũ depẽdentis test⁹ existit.

Vicecomes lemonicẽsiũ ad terrorẽ maloꝝ q̃ndã grauissimã cathenam fecerat. quã in cyppo sue turris affigi mãdauerat. Qua cathena q̃cũq̃ collocin gebat̃ cuilib⁹ aeris intẽperiei expositus nõ vna s⁹ q̃si mille mortib⁹ angebat̃. Accidit aũt vt q̃dã ꝑu⁹ scti leonardi illa cathena sine culpa ligaret̃. Qui cũ fere vltimũ spm̃ efflaret: intra se q̃ potuit toto sanctũ leonardũ affectu rogauit vt q̃ alios liberaret sibi q̃z seruo suo subueniret. Statiq̃ sctũs leonardus i veste cãdida sibi apparẽs dixit. Noli timere q̃ nõ morieris. Surge et hãc cathenã tecũ ad eccl'iaz meã deferas. Seq̃re me. q̃ ego p̃cedã te. Qui ꝯsurgẽs ⁊ cathenã accipiẽs sanctũ leonardũ p̃cedentẽ vsq̃ ad eccl'iaz suaz secut⁹ ẽ. Statimq̃ vt añ fores fuit beatus leonard⁹ ip̃m dimisit. ⁊ eccl'iaz itrans q̃ sctũs leonard⁹ sibi fecerat oibus enarrauit. et cathenã illã tã maximã añ tumulũ ei⁹ suspẽdit. Vir q̃dã in loco scti leonardi nobiliaco habitãs. et eidem sctõ valde fidel' existẽs a q̃dã tyrãno capt⁹ ẽ. Qui tyrãn⁹ intra se cogitans dicebat. Leonard⁹ iste oẽs cõpeditos absoluit. ⁊ oĩs vis ferri ante eũ velut cera ante ignẽ liq̃scit Si hũc igit̃ vincul' ligauero ꝓtin⁹ leonard⁹ aderit ⁊ ip̃m liberabit. Si aũt ip̃m custodire possem mille solidis ip̃m redimi facerẽ Scio igit̃ q̃d faciã. In turri mea ꝓfundã foueã faciã. ⁊ hominẽ hunc cõpedib⁹ aggrauatũ ibidẽ submergã. deinde sup os fouee ligneã arcã ꝯstruã in q̃ armatos milites accubare faciã. Licz eni leonard⁹ ferrũ cõfringat. tñ nõdũ sub terrã itrauit. Qd̃ cũ totũ vt cogitauerat cõpleuiss⁹ ⁊ ille hõ sanctũ leonardũ sepius inclamaret

leonardus nocte venies arcā in q̄ la/ cebant milites revoluit. et tanq̄ mor/ tuos i sepulcro ita eos sub ipa conclu/ sit. Deinde cū multa luce foueam in/ gressus manū fidelis sui tenuit ac di/ xit. Dormis an vigilas. Ecce leonar/ dus quē tu desideras. At ille admirās ait. Dñe adiuua me. Confestim ꝑfra/ ctis cathenis apḥensum ꝓrijs vnis extra turrim portauit. Deinde secū sic amicus cū amico cōfabulans vsq; ad locum suū z domū ipm deduxit. Dū Peregrinus quidā cū a visitatōne san cti leonardi redisset. z in auernia capt⁹ in cauea inclusus esset eos plūm dep/ cabat. vt amore sancti leonardi cū ni/ hil vnq̄ eos offendisset eū relaxare de berent. Qui respōderūt q̄ nisi se copio se redimeret nō exiret. Et ille. Sit int vos et sanctū leonardū cui me sciatis recōmendatū. Sequenti igit nocte sā ctus leonardus dño illius castri appa ruit. et vt pegrinū suū dimitteret ipe/ rauit. Ille ꝯo mane euigilās z visiōez q̄si somniū putpendēs nullaten⁹ dimit tere voluit. Altera nocte eadē imperās sibi apparuit. Sed ille ire; obedire cō tēpsit. Tercia ꝯo nocte sctus leonard⁹ pegrinū accipies extra opidū deduxit. statimq; turris cū media ꝑte castri cor ruens opḥssis 'plis' solū ꝑncipem ad sui ꝯfusionē fractis cruribꝫ refuauit

Miles q̄dam in britānia incarcera tus sanctū leonardū inuocabat. Qui statim cūctis videntibꝫ et cognoscētibꝫ z stupentibꝫ in media domo apparuit z carcerē intrās et vincula frangēs ho mini cathenas i manibꝫ posuit. et per mediū illoꝝ ōducēs omes stupore p/ terruit. Fuit et alⁱ leonard⁹ eiusdez ꝓfessionis et ꝑtutis. cui⁹ corpus apud corbiacū requiescit. Hic cū i monaste/ rio 'esset ꝑlat⁹'. tāta se hūilitate deijcie bat vt oib⁹ inferior videret. Sz cū ois pene popul⁹ ad eū confluer et. q̄dam i/ uidi regi clotario suaserūt q̄ nisi ꝑui/ deret ꝑ leonardū q̄ multos sub obtētu religionis colligebat. regnū frācie dei/ trimentū nō modicū sustineret. Quib⁹ rex nimis credul⁹ eū expelli iussit. Venientes aūt milites adeo ei⁹ ꝓbis cōpuncti sunt q̄ se suos futuros disci/ pulos spopōderūt. Rex q̄z penitēs ve niā petijt. et detractores reb⁹ z honor/ bus ꝑuauit. z sctm leonardū valde di/ lexit. z vix ad ꝑces sancti detractores dignitati ꝑstine restituit. Qui a deo si milit impetrauit vt q̄cunq; in carcere tenerent⁹ mox inuocato suo noie solue/ rent⁹. Dū aūt q̄dā die oꝛōni incūberet serpēs q̄dā maxim⁹ a ꝑte pedū vsq; in eius sinū tetendit. Qui ꝓpter hoc nul/ latenus ab oꝛōe surrexit. Cōpleta ꝯo oꝛōe dixit ei. Scio q; ab initio creatio nis tue hoies q̄tū ꝑuales inq̄etas. sed nūc si in me tibi tradita est ptās fac in me quicq̄d merui. Quo dicto serpens ꝑ caputiū exiliēs ad pedes ei⁹ mortu⁹ corruit. Post hoc aūt cū duos epos dis cordātes sedasset in crastinū se finiēdū ꝑdixit circa annos dñi. dlxx.

Legenda clj

De sancto Luca

Lucas interꝓretatur ipe cōsurgens vel eleuans. vel ōr lucas a luce. Ipe enī fuit ꝯsurgēs ab amore mū di eleuās se in amorē dei. Fuit etiā lux mūdi eo q̄ mundū illumiauit vniuer/ sum Mat. v. Vos estis lux mūdi. lux aūt mūdi est ipe sol. q̄ q̄dē lux habz in situ sublimitatē. Ecci. xxvj. Sol oꝛēs mūdo in altissimis dei. In aspectu de lectabilitatē Ecci. xi. Dulce lumē z de lectabile est oculi videre solē. In motu velocitatē. ij. Esdre. iiij. Magna ē ter ra et excelsum est celum. z velox cursus solis. In effectu vtilitatē. q; sm ꝑbm hō generat hoiez z sol. Sic lucas habu it sublimitatē ꝑ celestiū ꝓtēplatōnem. ōlectabilitatē ꝑ dulcē ꝯuersatōez. velo citatē ꝑ feruētē ꝑdicatōez. vtilitatē per doctrine sue ꝓscriptōem

Lucas syrus natōe antiochen⁹ arte medicus fuit sm quosdaz

vnus de septuagitaduob⁹ dñi discipu
lis. Sane cũ Hieronym⁹ dicat eũ fu
isse discipulũ apl'oꝝ nõ dñi. ⁊ glo. sup
xxv. Exo. notet ꝙ dño p̄dicãti nõ ad
hesit. sed post resurrectõem eius ad fi
dẽ venit. magis tenendũ ẽ ꝙ nõ fuerit
vnus de septuagintaduob⁹. licz aliqui
sic fuerit opinati. Qui tãte fuit ꝑfecti
onis ⁊ vite vt optie ordinat⁹ fuerit q̄n
tũ ad deũ ⁊ q̄ꝫtũ ad ꝓximũ. ⁊ q̄ꝫtũ ad
seip̄m. et q̄ꝫtũ ad suũ officiũ. Et in si
gnũ huius q̄druplicis ordiatõis q̄tu
or facies habere describit. s. faciem ho
minis ⁊ leonis. bouis et aq̄le. Qd̄libz
eni de anialib⁹ habebat q̄tuor facies ⁊
q̄tuor pennas vt d̄r Eze. i. Et vt hoc
melius videat imaginemur aliqd̄ ani
mal qd̄ habeat caput q̄dratũ vt lignũ
quadratũ. et in q̄libet sup̄ficie imagie
mur vnã faciẽ. a parte anteriori faciẽ ho
mis. a dextris faciẽ leonis. a sinistr⁹ fa
ciẽ vituli. a ꝑte posteriori faciẽ aquile.
Quia v̄o facies aq̄le sup̄ alias emine
bat ꝓpter colli ꝓductiõem qd̄ in ea lõ
gũ ẽ. ĩo dicit ꝙ erat d̄sup̄ Qd̄libet etiã
hoꝝ q̄tuor pẽnas hẽbat. qꝛ cũ qd̄libet
aĩal quasi q̄dratũ imaginemur et in q̄
drato sint q̄tuor anguli. in q̄libz angu
lo erat vna penna. Per ista q̄tuor aĩa
lia s̄m sctõs quatuor euãgeliste signifi
cant. q̄ꝝ licz q̄libet habuerit q̄tuor faci
es. scribẽdo. s. de hũanitate. passiõe re
surrectiõe ⁊ diuitate. singule tñ singul'
ꝑ q̄ndã appropatione attribuunt s̄m
Hierony. Matthe⁹ in homie figurat
qꝛ p̄ncipaliter circa xp̄i hũanitatẽ im
morat. Lucas ĩ vitulo agẽs de christi
sacerdotio. Marcus in leõe euidenti⁹
scribẽs de resurrectõe. Catuli eni leo
nũ vt dicunt vsqꝫ in diẽ terciũ q̄si mor
tui iacẽt. sed rugitu leõis ĩ die tercio ex
citant. Itẽ qꝛ incepit a rugitu p̄dicati
onis. Iohãnes in aq̄la ceteris altius
volãs scribẽs de xp̄i diuitate. Christ⁹
etiã de q̄ scribũt oĩa ista q̄tuor fuit. scz
hõ natus de virgine. vitul⁹ ĩ passiõe.
leo in resurrectõe. aq̄la in ascẽsiõe. Per
has igit q̄tuor facies in q̄b⁹ designat⁹
est lucas sicut q̄libet ali⁹ euãgelista oñ
dit q̄lit illis q̄tuor modis fuerit ordĩa
tus. Nam ꝑ faciẽ hoĩs oñdit ꝙ recte fu
erit ordinatus q̄ꝫtũ ad ꝓximũ quẽ dz
ratione instruere. mãsuetudie attrahe
re. ⁊ libertate fouere. Hõ eni est anĩal
rõnale mansuetũ ⁊ liberale. Per faciez
aq̄le ostendit ꝙ recte fuerit ordinat⁹ q̄ꝫ
tũ ad deũ. qꝛ in eo ocul⁹ intellect⁹ con
tuet deũ ꝑ ꝯtẽplatõem. rostꝝ affectus
ad ip̄m exacuit ꝑ meditatõnem. sene
ctus effectus abijcit ꝑ nouã ꝯuersatõz
Aquila eni acuti lumis est vt rotã sol'
irreuerberat⁹ ocul' aspiciat. ⁊ in altum
mirabilit eleuata pisciculos in medio
maris videat. Rostꝝ etiã nimis adun
catũ ne ĩpediat in cibo capiẽdo petre
allidit. ⁊ sic vsui cibandi habile efficit.
Exusta insup̄ a calore solis ⁊ in fontez
magno ĩ petu se ꝓijciẽs senectutẽ abij
cit. calore solis oculoꝝ caliginẽ cõsumẽ
te. et pennas alleuiãte. Per faciẽ leõis
oñdit ꝙ recte fuerit ordinat⁹ q̄ꝫtũ ad se
qꝛ habuit generositatẽ ꝑ honestã mo
rũ ꝯuersatõem. sagacitatẽ ꝑ insidiarũ
hostiliũ vitatõem. ⁊ passibilitatẽ ꝑ af
flictoꝝ cõpassionẽ. Leo eni est anĩal ge
nerosum. qꝛ rex aĩaliũ. Est sagax qꝛ ve
stigia cauda delet cum fugit ne inueni
atur. Passibile qꝛ q̄rtanã patit. Per fa
ciẽ vituli siue bouis ostendit ꝙ recte fu
erit ordinat⁹ q̄ꝫtũ ad suũ officiũ. qd̄ fu
it scribere euãgeliũ. Ibi eni morose ꝓ
cessit. qꝛ incepit a natiuitate p̄cursoris
⁊ natiuitate ⁊ infantia xp̄i. ⁊ sic paula
tim ꝓcessit vsqꝫ ad vltimã cõsũmatõez
Discrete incepit. qꝛ post alios duos e
uãgelistas. vt qd̄ illi omisissent iste sup
pleret. ⁊ qd̄ sufficiẽter dixissent omitte
ret. Circa templũ ⁊ sacrificiũ ĩmorat⁹
fuit. qd̄ ptz in p̄ncipio ⁊ in medio. et ĩ
fine. Bos eni est aĩal morosum. in vn
gulis fissum. ꝑ qd̄ intelligit discretio ĩ
molantiũ. Verũ q̄liter beatus
Lucas in p̄dictis q̄tuor modis ordĩa
tus fuerit melius ostendit si vite ei⁹ se
ries melius indaget. Primo igit or
dinatus fuit q̄ꝫtũ ad deum. Triplicit

autē ordinat̄ hō q̄tū ad deū ꝑm beatū Ber. scilicz affectōe cogitatōe ⁊ intentione. Affectio debet esse sancta. cogitatio mūda. et intentio recta. Affectionem igitur sanctā habuit. quia spiritusancto plenus fuit. Hieronym⁹ i ꝓlogo sup lucā. Obijt iquit in bithinia plenus spūsancto. Secūdo habuit cogitatōem mundā. quia fuit virgo corpore ⁊ mente. in quo notat̄ mūdicia cogitationis ip̄ius. Tercio habuit intētionē rectā. quia in om̄ib⁹ que faciebat honorē dn̄i querebat. De his duobus vltimis dicit̄ in prologo sup Act⁹ apostoloꝝ. Sine crimine in virgitate permanēs. Hoc q̄tū ad mundiciā cogitatōnis. Domino maluit seruire. i. ad honorē dn̄i. Hoc q̄tū ad rectitudinez intentōis. Secūdo fuit ordinatus q̄tum ad ꝓximū. Ad ꝓximū autē ordinamur cum ei impendim⁹ qd̄ debemus. Tria autē ꝑm Richardū de sancto victore sunt que ꝓximo debem⁹. s. nostrū posse. nostrū nosse. nostrū velle. ⁊ vt quartū addat̄ nostꝝ agere. Nr̄m posse in subsidijs. nostrū nosse in consilijs. nostrū velle in desiderijs. nostrū agere in obsequijs. Quātū ad hec q̄tuor ordinatus fuit btūs Lucas. Dedit eni primo ꝓximo posse suū in subsidiis. qd̄ patet ex hoc ꝙ paulo in omnib⁹ tribulatōib⁹ semꝑ adhesit. ⁊ ab eo nūq̄ discedens eidē in p̄dicatōis subsidium fuit. ij. ad Thimoth. iiij. Lucas ē mecū solus. In hoc ꝙ dicit mecū tanq̄ scilz adiutor et defensor. notat̄ qualiter sibi subsidia p̄stitit. In hoc ꝙ dicitur solus notat̄ ꝙ cōstāter eidē adhesit Iterū. ij. ad Chorinth. viij. dicit de luca. Non solū aūt sz ⁊ ordinatus est ab ecclesijs socius ꝑegrinatōnis nostre ⁊c̄ Secūdo suū nosse in cōsilijs. Tūc eni suū nosse proximo tribuit cū doctrinā apostolicā et euangelicā quā ip̄e nouerat ad vtilitatem proximoꝝ cōscripsit. De hoc ip̄e testimoniū sibi ꝑhibet in ꝓlogo suo dicēs. Visum est et mihi assecuto a principio diligēter ex ordie tibi scribere optime theophile. vt agnoscas eoꝝ verborū de quib⁹ es eruditus veritatē. Qualiter etiā p̄buit suū nosse in cōsilijs patet ex illo verbo qd̄ dicit Hierony. in ꝓlogo. qꝛ eius v̄ba anime languētis sunt medicina. Tercio eius velle in desiderijs. qd̄ patz ex h̄ ꝙ eis salutē eternā desiderauit. ad Col. iiij. Salutat vos lucas medic⁹. id ē salutē eternā exoptat. Quarto ei⁹ agere in obsequijs. Qd̄ patet ex hoc ꝙ dominū quē aliquē peregrinum extimabat hospitio recepit. et ei omne obseq̄um charitatꝫ exhibuit. Fuit eni socius cleophe dū ibat in emaus. sicut aliqui dixerūt. prout refert Grego. in moralibus. licet Ambrosi⁹ dicat aliū fuisse. cuius etiā nomē ponit. D Tercō fuit bene ordinatus q̄tum ad seip̄m. Tria autē sunt ꝑm Bernardū que optime ordinant hominē ad seip̄m ⁊ sanctum faciunt. scilicz victus sobri⁹. act⁹ iustus. sensus pius. Et quodlibet horū ꝑm ipsuz Bernardū in tria diuidit̄ Victus inq̄t sobrius erit si continenter. si socialiter. si humiliter vixerim⁹. Actus iustus erit si fuerit rectus. discretus. fructuosus. Rectus per bonam intētionem. discretus per moderationem. fructuosus per edificatōem Sensus pius erit: si fides nostra sentit deum summe potentē. sūme sapientem. summe bonū. vt per eius potentiam nostram credamus iuuari infirmitatē. per eius sapientiā nostram credamus corrigi ignorantiā. per ei⁹ bonitatem nostrā credamus dilui iniq̄tatem. Hec Bernard⁹. In his om̄ib⁹ beatus Lucas fuit optime ordinatus Primo eni habuit victū sobriū. ⁊ hoc tripliciter. qꝛ vixit cōtinenter. Nam vt testatur Hieronymus de eo in prologo sup Lucam. ip̄e nec vxorem vnq̄ habuit nec filios. Secūdo socialiter. hoc notatur in hoc ꝙ dicitur de ip̄o ⁊ cleopha. supposita opinione predicta Luce vlti. Duo ex discipulis iesu ibāt ip̄a die ⁊c̄. Socialitas eni notatur in

hoc q̄ dicit̄ duo. et in hoc q̄ dicit̄ disci
puli. q. disciplinati. id ē bn̄ morigerati
Tercio humiliter cui⁹ humilitas insi/
nuat̄ in hoc q̄ nomē socij sui. scilicz cleo
phe exp̄ssit et suū tacuit. Nā s̄m opini
onē q̄rūdā lucas ex hūilitate nomē suū
siluit. Scd̄o habuit actū iustū. q̄ q̄dez
actus fuit rect⁹ p intentōez. hoc notat̄
in orōe cū d̄r. Qui crucis mortificatōz
iugit̄ in suo corpe p tui nomis amore
portauit. Discret⁹ p moderatōez. Un̄
in forma bouis mōstrat⁹ ē q̄ vngulaz
findit. p q̄d virtus discretōis exp̄mit̄.
Fructuosus p edificatiōez. adeo q̄ppe
fuit p̄ximis fructuosus q̄ ab oīb⁹ cha/
rissimus habebat̄. Un̄ ad Col̄. iiij. vo
cat̄ ab ap̄lo charissim⁹. Salutat inq̄t
vos lucas medicus charissim⁹. Tercō
habuit sensum piū. q̄z credidit z i suo
euāgelio p̄fessus est deū esse sūme po/
tentē. sūme sapientē. sūme bonuz. De
duob⁹ p̄mis dicit in. iiij. c. Stupebant
in doctrina ei⁹. q̄z in ptāte erat sermo
ip̄ius. De tercio ptz. xviij. c. Nēo bon⁹
nisi solus deus. Quarto z vltimo fu
it optime ordinatus q̄tū ad suū offici
um. q̄d fuit scribere euāgeliū. In h̄ au
tē ptz qualiter ibi fuerit ordinat⁹. q̄niā
ip̄m suū euāgeliū fulcit̄ mlta v̄itate. re
plet̄ multa vtilitate. decorat̄ mlta ve/
nustate. z autenticat̄ multoꝝ autorita
te. Prīo nanq̄z fulcit̄ multa v̄itate.
Est aūt triplex v̄itas. s. vite iusticie et
doctrine. Veritas vite est adeq̄tio ma
n⁹ ad linguā. Veritas iusticie ē adeq̄
tio sentētie ad causam. Veritas doctri
ne est adeq̄tio rei ad intellectum. Hac
triplici veritate ip̄m euāgeliū fulcitur
q̄z in ip̄o euangelio hec triplex veritas
edocet̄. Ostendit eni lucas z christum
hāc triplicē v̄itatē in se habuisse z ali/
os docuisse. Oñdit aūt christū hāc tri
plicē veritatē in se habuisse p testimo
niū aduersarioꝝ. sicut patet Luce. xx.
Mgr̄ scim⁹ q̄z recte dicis z doces. Ec
ce v̄itas doctrine. Et nō accipis p̄so/
nā. Ecce v̄itas iusticie. Sed in v̄itate
viā dei doces. Ecce veritas vite. Bo/
na eni vita dicit̄ via dei. Secūdo ostē
dit in ip̄o suo euāgelio christū hāc tri/
plicē veritatē docuisse. Primo eni ibi/
dē docet̄ veritas vite q̄ cōsistit in obs̄/
uatione mandatoꝝ dei. Un̄ d̄r. x. cap̄.
Diliges dn̄m deū tuū zc̄. Hoc fac et
viues. Itē. xviij. interrogauit eū q̄daz.
Magister q̄d faciēdo vitā eternā pos/
sidebo. Et sequit̄. Mādata nosti. Nō
occides zc̄. Scd̄o v̄itas doctrine. Un̄
q̄busdā hāc v̄itatē p̄uertētib⁹ dicebat.
xj. c. Ue vobis phariseis q̄ decimatis
id ē decimāda p̄dicatis mentā rutā et
omne olus z p̄teritis iudiciū z charita
tē dei zc̄. Itē ibidē. Ue vobis legisp̄i
tis q̄ tulistis clauē scientie zc̄. Tercio
v̄itas iusticie. Unde dicit̄. xx. c. Reddi
te ergo q̄ cesaris sunt cesari. z q̄ dei sūt
deo. Item. xix. c. Uerūtamē inimicos
meos illos q̄ noluerūt me regnare su/
p se adducite huc z iterficite añ me Itē
xiij. vbi agit̄ de iudicio vbi reprob̄ di/
cturus est. Discedite a me oēs opar̄ij
iniq̄tatis. E Scd̄o eius euāgeliū
replet̄ multa vtilitate. Un̄ et ille qui
scripsit medic⁹ fuit ad designādum q̄
nobis medicinā vtilissimā p̄pinauit.
Est aūt triplex medicina. curatiua. p̄/
seruatiua z meliorātiua. Hāc triplicez
medicinā nobis lucas in suo euāgelio
celestē medicū ostēdit p̄pinasse. Medi
cina aūt curatiua est q̄ curat a morbo.
z hec est penitētia. q̄ oēs morbos sp̄ua
les curat. Hāc medicinā dicit medicū
celestē nobis exhibuisse cū ait. iiij. cap̄.
Sanare cōtritos corde p̄dicare capti
uis remissionē zc̄. Item. v. c. Non ve/
ni vocare iustos zc̄. Medicina melio/
ratiua est que sanitatē auget. z hec est
obseruatio cōsiliorū. Consilia eni ho/
minē meliorē et p̄fectiorē faciūt. Hāc
medicinā ostendit nobis medicū pro/
pinasse. xviij. capitulo cum ait. Om̄ia
quecūq̄z habes vēde z da paup̄ib⁹ zc̄.
Item. vi. capitulo. Ab eo qui aufert ti
bi vestimentuz zc̄. Medicina autem
p̄seruatiua est que p̄s̄uat a casu. z hec
est vitatio occasionū peccādi et malaꝝ

societatū. Hanc medicinā oñdit me/dicū tradidisse cū ait.xij.cap'o. Atten/dite a fermēto phariseoꝝ ꝛc. Ubi edo/cet maloꝝ ꝓsortia euitare. Vel ꝑ dici ꝙ ipm euangeliū mlta vtilitate repleꝯ gm in ipo ſtus oīs ſapiētie ꝓtinetur. Deh sic dic̄ Ambro. Lucas oēs ſapi/entie ſtutes euangelij ſui ꝓplectit hi/ſtoria. Docuit em naturalia cū de ſpū ſancto dñicā incarnatōez extitisse rese/rauit. Un ꝛ dauid naturalē docēs ſa/pietiā ait. Emitte ſpm tuū ꝛ creabūt. Itē cū docuit tenebras i paſſione xpi factas.terrā tremuisse.ſolē radios ab/ſtraxisse. Docuit moralia cū i ipis bea titudinib⁹ mores docuit. Rationalia docuit cū ait Qui fidelis ē in minimo ꝛ in magno fidel'est. Sine hac tripli/ci ſapiētia ipa fides ipm myſteriū trini/tatꝫ esse nō pōt.h est naturali rōnali ꝛ morali. Hec Amb. Tertio ei⁹ euā/geliū decorat multa venuſtate. Eius ei ſtilus ꝛ mod⁹ loq̄ndi valde venuſt⁹ ꝛ decorus ē. Ad h aūt ꝙ aliqs i dictis ſuis venuſtatē ꝛ decorē teneat tria ſūt neceſſaria q̄ tradit aug⁹. ſcz vt placeat vt pateat. ꝛ vt moueat. Ut placeat dꝛ loq̄ ornate. vt pateat dꝛ loq̄ aperte. vt moueat dꝛ loq̄ cū feruore. Hūc tripli/cē modū habuit lucas ꝛ in ſcribēdo et ꝑdicādo De duob⁹ ꝑmis.ij. Corith. vij. Diſſim⁹ aūt cū illo frēz.gloſa.bar nabā vel lucā.cuius laus est in euāge/lio ꝙ oēs eccl'ias. In hoc ꝙ dꝛ.cuius laus est ꝛc, notat ꝙ locut⁹ ē ornate. In hoc ꝙ dꝛ.ꝙ oēs eccl'ias.notat ꝙ locut⁹ est aperte.ꝙ aūt cū feruore locutus sit pater ex hoc ꝙ cor ardēs habuit dicēs Nōne cor nr̄m ardēs erat in nobis.ꝛc

Quarto ei⁹ euāgeliū auteticat multoꝝ autoritate. Multoꝝ q̄ppe au/toritate autenticatū fuit. Qm a patre fuit ꝓordinatū. Hiere.xxxj. Ecce dies venūt dicit dñs.ꝛ feriā domui iſrael ꝛ domui iuda fedus nouū.nō ſm pactū qđ pepigi cū patrib⁹ eoꝝ. Sz hoc erit pactū qđ feriā cū domo iſrael.p⁹ dies illos dicit dñs dabo legē meā i viſceri/bus eoꝝ ꝛc. Ad h̄am loq̄tur de doctri/na euāgelica. Scdo a filio corroboꝛa/tū. Un dꝛ in eodē euāgelio .xxi.c. Ego lū ꝛ tra trāſibūt ſba aūt mea nō trāſi. Tercio a ſpūſcto inſpiratū. Un dic̄t Hieronym⁹ in plogo ſup Lucam. Scto inſtigante ſpū in achaie ptibus hoc ſcripſit euāgeliū Quarto ab an/gelis p̄figuratū. Fuit enī p̄figuratuꝫ ab illo angelo de q̄ dicit Apocal. xiij. Vidi angelū dei volātē p̄ mediū celi habentē euāgeliū eternū. Jſtō aūt euā/geliū dꝛ eternū .qꝛ ab eterno efficiēter id ē a xpo q̄ est etern⁹. de eternis mate/rialiter. ad eterna finalit. in eternū ꝓpe/tualiter. Quinto a xpbetis p̄nūcia/tū. Hā ezechiel xpbeta iſtō euāgelium p̄nūciauit cū vnū de aīalib⁹ facie vitu/li habere dixit.ꝙ qđ euāgeliū luce sig/nū est vt ſup dictū ē. Itē qñ dixit Eze. ij.ſe vidisse libꝝ q̄ erat ſcript⁹ intus et foris.et in q̄ erāt ſepta lamentū carmē et ve. Per hūc enī libꝝ intelligit euan/geliū luce qđ est ſcriptū int⁹ ꝙ ꝓfundi myſterij occultatōem.et foris ꝙ hyſto/rie aptōem. Jn q̄ etiā continet lamen/tū paſſiōis.carmen reſurrectōnis ꝛ ve/etne dānatōis.sic̄ pz.xj.c. vbi multa ve/ponunt. Sexto a ꝙgine reſeratum Virgo ei btā oia in corde ſuo cōſerua/bat et diligenter ꝓferebat. vt dꝛ Lu.ij vt hec postmodū ſcriptoꝛib⁹ reſeraret. vt dicit glo. ibidē. Oia q̄ de dño vel a dño facta vel dicta cognouit i mēoria recōdebat .vt cū tpus ꝑdicāde vēt ſcri/bēde incarnatōis aduēiret ſufficienter vniuerſa,put essent gesta possꝫ explica/re q̄retib⁹. Un etiā Bern⁹ aſſignāſra/tionē q̄re angel⁹ btē virgini nūciauit ꝓceptū elizabeth ait. Jō ꝓcept⁹ elizab/beth nūciat marie. vt dū nūc ſaluato/ris nūc ꝑcurſoris edocet aduent⁹ rerū tēpus ꝛ ordinē tenens ipa postmodū melⁱ⁹ ſcriptoꝛib⁹ ac ꝑdicatoꝛib⁹ euāge/lij reſeraret veritatē.que plene de oib⁹ a ꝓncipio celitus fuit inſtructa myſte/rijs. Credit igit ꝙ euangeliſte eam de multis inq̄rebant.ꝛ ipa eos certifica/

bat. Et specialiter credit d̄ btō luca q̄ ad eā tanq̄ ad arcā testamēti recurrit. ⁊ ab ea de multis certificat⁹ fuit. preci pue de his que sibi soli cōstabāt. sicut de angelica annūciatōne. et christi na tiuitate et hmōi. de q̄bus sol⁹ lucas a git. Septimo ab aplis intimatum Cū ꝟo lucas nō fuerit cū christo in oī bus actib⁹ et miraculis xp̄i. ideo suum euāgeliū scripsit ꝑm q̄ apl̄i q̄ p̄sentes fuerāt sibi intimauerūt ⁊ retulerūt. sic ipe in ꝓlogo suo insinuat dicēs. Sicut tradiderūt nobis q̄ ab initio ip̄i viderūt ⁊ ministri fuerūt sermōis ⁊c. Cū eniz duplicit cōsueuerit ferri testioniū. s. de visis ⁊ de auditꝫ. iō dn̄s vt ait Aug⁹. duos testes voluit hr̄e de visis. s. mat theū et iohānē. et duos de auditis scz marcū ⁊ lucā. Et quoniā testimoniuz qd̄ est de visis firmi⁹ ⁊ certi⁹ est q̄ illō qd̄ est de auditis. ideo vt dicit Augu. duo euangelia q̄ sunt de visis ponunt extrema. ⁊ alia duo q̄ sūt de auditꝫ po nunt media. vt hec media tanq̄ inferi ora ab illis extremis q̄ sūt certiora hic inde fulciant et roborent. Octauo a paulo mirabilr approbatū. Nā ei⁹ euangeliū mirabilr approbabat quā do ad cōfirmationē dictoꝝ suoꝝ luce euāgeliū adducebat. Und dicit Hie rony. in libro de viris illustrib⁹. Qui dā suspicant quotiēscunq̄ paul⁹ i epi stolis suis dicit. ꝑm euangeliū meū de luce significare volumine. Eius etiaz euangeliū mirabilr approbauit cū de eo scribit. ij. ad Chorinth. viij. Cuius laus est in euāgelio ꝑ oēs ecclias. Le git in hystoria antiochena q̄ dū chri stiani q̄ erāt in antiochia multis flagi cijs se dedissent. obsessi a multitudine thurcoꝝ fame ac miseria multiplici af fligebant. Sed cū plene ad dn̄m ꝑ pe nitentiā fuissent cōuersi apparuit cui dā in ecclesia sancte marie d̄ tripoli vi gilanti vir q̄dā lucidus cādidis vesti mentis indut⁹. ⁊ cum quereret q̄s naz esset dixit se esse lucā qui de antiochia venerat. vbi dn̄s militiā celi et aposto los et martyres cōuocauerat. vt ꝑ su is ꝑegrinis pugnarēt. Christiani igit animati omnē thurcoꝝ exercitū con fregerunt.

Legenda clij A

De sancto Chrysanto

Chrysantus filius po limij viri illustrissimi dū fi dē christi edoctus esset. ⁊ a patre ad idola reuocari nō posset. iussit eū pater in cōclaui recludi ⁊ q̄nq̄ puellas eidē vt earū seducatur blādicijs sociari. Qui cū orasset deum ne a fera pessima carnali. s. ꝯcupiscētia supareť. cōtinuo p̄dicte puelle somno opp̄sse nec potū nec cibū sumere pote rāt. sed educte exterius cōtinuo hec su mebant. Tūc daria virgo prudētissi ma dee veste dicata rogat vt ad chry santū introeat ⁊ eū dijs ⁊ patri restitu at. Qua ingressa et a chrysanto de pō pa vestiū rep̄hensa. respōdit se nō pro pter pompā sed vt dijs ⁊ patri eū iu crifaceret sic indutā. Cū chrysant⁹ ite rū eam rep̄hēderet cur ꝑ dijs illos co leret quos autores ip̄oꝝ flagiciosos sē per viros ⁊ īpudicas femias affirma rent. respōdit daria philosophos ꝑ no mina hominū elementa sanxisse. Cui chrysant⁹. Si vn⁹ terrā vt deā venere tur. et alter vt rustic⁹ aret. ꝑ lus rustico q̄ venerāti exhibere ꝓbat. et de mari et alijs similit. Tunc chrysant⁹ et da ria ab eo conuersa sancti sp̄us copula vniti. ⁊ carnale matrimoniū simulātes ad christū pl̄imos cōuertebant. Naz ⁊ claudiū tribunū q̄ prius eius tortor fuerat cū vxore eius et filijs et pluribꝫ alijs militib⁹ ad fidē cōuerterūt. Chry santus igit iussu numeriani in fetidis simū carcerē recludit. sed fetor in odo rē suauissimū cōmutat. Daria autē lu panari tradit. Sed leo ab amphitea tro fugiens ostiari⁹ lupanaris efficit. Mittit igit q̄dam vt ꝟginē corrūpat sed a leone capit ⁊ q̄si innuēs a sctā q̄d de captiuo fieri iubeat sciscitat. Que

p̄cepit ne eū lederet sed ad se venire p̄ mitteret. Qui mox cōuersus p̄ vrbem cucurrit. z dariā deā esse clamare cepit Dixtunk igit venatores vt leonē capi ant sed omnes a leone capiunk. z ante pedes virginis ponunk. z ab ea cōuer tunk. Tūc p̄fectus copiosum ignē iussit in introitu celle mitti. vt leo cū Daria comburak. Quod leo cōsideras timuit z rugiēs a virgine licentiā accepit vt nullū ledens quo vellet abiret. Cū ergo chrysanto p̄fectus z darie diuersa penaz supplicia irrogaret. et ne quaq̄ ledi valeret tandē inuiolati cōiuges in foueā deponunk. et terra z lapidibus obruti christo martyres consecrank. tpe cari carbonēsis epi q̄ cepit anno dñi. ccxc. Horū solēnitas hic celebrius recolit

Legenda cliij. A

De vndecim milibus virginū

VNdecim milium virginū passio hoc ordine celebrata fuit. In britānia nāq̄ rex christianissim⁹ q̄daz fuit noīe Nothus vel maurus. q quādā filiā noīe vrsulā generauit. Hec mirabili honestate moz sapiētia z pulcritudine pollebat. ita q̄ ei⁹ fama vbiq̄ volabat. Rex aut̄ anglie cū nimis p̄potēs esset. z mltas natōes suo īperio subiugasset. audita hui⁹ v̄ginis fama beatū se p̄ omnia fatebak si p̄dicta virgo suo vnigenito copularet. Iuuenis etiam ad hoc plurimuz estuabat. Dixtūt igit solēnes nūcios ad p̄em virginis magnis p̄missionib⁹ et blandicijs magnas a dyaētes minas si ad dñm suū vacui reuertank. Rex aūt cepit plurimū anxiari. tū q̄ christi fide i signitā cultozi idoloz tradere idignū duceret. tū quia ipam nullaten⁹ cōsentire cognosceret. tū q̄ ipam regis feroc itatē plurimū formidaret. Ipa āt diuinitus inspirata patri suasit vt p̄dicto regi assensum p̄beret. ea tñ p̄dītōe p̄posita vt ipe rex cū patre decē v̄gines electissimas sibi ad solatiū traderet. et tam sibi q̄ alijs mille virgines assignaret et p̄patis trieris inducias triennij sibi daret ad dedicationē sue v̄ginitatis. et ipe iuuenis baptizatus i bis tribus annis in fide instrueret. Sapiēti siqdem vsa consilio vt aut difficultate p̄posite p̄ditōis animū eius ab hoc auerteret. aut hac opportunitate p̄dictas v̄gines secū deo dedicaret. At iuuenis libenter hac p̄ditōe acceptā apud patrem īstitit. et ptinus baptizat⁹ accelerari cūcta que beata virgo p̄cepat imperauit. Pater aūt puelle ordinauit q̄ filia sua quā valde diligebat viros q̄rum solacio tam ipa q̄q̄ ei⁹ exercitus indigebat in comitatu suo haberet. Undiq̄ igit virgines cōfluunt. vndiq̄ viri ad tam grāde spectaculum currunt. Nā multi epi ad eas cōfluxerūt vt secū pgerent. Inter quos fuit pantul⁹ basilienſis eps qui eas vsq̄ romā perduxit. z inde reuersus cū eis martyriū suscepit B Sācta quoq̄ gerasina regina sicilie q̄ virū suū rege crudelissimū quasi de lupo fecerat agnū: sororem matrilij epi et darie matris sctē vrsule cū eide pater sancte vrsule secretū p̄ lras intimasset. cōtinuo inspirāte deo cuz q̄tuor filiab⁹ suis. babilla. iuliana victoria z aureo. z paruulo suo adriano q̄ amore sororū suaz vltro se pegrinationi ingessit. relicto regno i manu vnius filij sui vsq̄ in britāniā nauigauit. Cui⁹ p̄silio v̄gines de diuersis regnis colligebāt. et eaz sp ductrix exis cū eis tāde martyriū passa ē. Juxta cōdictū igit v̄ginib⁹ trieribz sumptib⁹ p̄patis cōmilitōib⁹ suis regia secreta reuelat. z in nouā militiā oēs cōfortant. Nā mō belli p̄ludia inchoāt. mō currūt. mō discurrūt. Interdū bellicam plerūq̄ fugā simulāt. oīq̄ genere ludoz exercitate nihil qō aio occurrebat relinqbāt itactū Aliqn meridie aliqn vix vesp̄e redibāt. p̄fluebāt. p̄ceres et p̄mates ad tā gnde spectaculū. z oēs admiratōe z gaudio rplebāt Tāde cū

vrsula oēs ad fidē ꝟgīes ꝯuertissꝫ sub
vni⁹ diei spacio flāte ꝓspo vēto ad por
tū gallie q̄ tiella d̄r ⁊ inde coloniā d̄ue//
nerūt. Vbi vrsule angel⁹ dñi apparu
it. ⁊ p̄dixit eas illuc integro nūero r̄uer
suras ⁊ coronas martyrij ibidē ꝑceptu
ras. Inde ḡ ad angeli admonitōeꝫ ro
mā tēdentes ad vrbē basileā applicue
rūt. ⁊ ibidē relictꝫ nauib⁹ romā pede//
stres venerūt. Ad q̄ꝝ aduētū papa cy
riacus valde gauisus cū ip̄e de britā//
nia oriundus essꝫ. ⁊ mltas ibidē inter
eas ꝯsanguīeas hr̄et cū oī clero ip̄as
sūmo cū honore suscepit. In ip̄a āt no
cte pape diuītus reuelat̄ eū cū ip̄is vir
ginib⁹ palmā martyrij ꝑceptuꝝ. Qd̄
ap̄d se celās mltas ex ip̄is q̄ adhuc ba
ptizate nō fuerāt baptizauit. Ueꝝ cū
oportunū tp̄s videret. ⁊ āno vno. ⁊. xj.
hebdomadis post petrū eccl̄iam deci//
musnon⁹ rexisset. in ꝯuētu oīm ꝓposi//
tū suū indicauit. ⁊ corā oīb⁹ ⁊ dignita//
ti ⁊ officio resignauit. Sꝫ cū oēs recla//
marēt ⁊ maxime cardiales q̄ eū delira
re putabāt. eo ꝙ relicta pōtificat⁹ gl̄ia
post q̄sdā ml̄ierculas fatuas ire vellet
ille nll̄aten⁹ acq̄escēs quendā virū san
ctū q̄ ametos dict⁹ ē loco sui ī pōtificē
ordinauit. Et qꝛ sedē apl̄icā īuito cle//
ro reliq̄t. nomē ei⁹ de cathalogo ponti
ficū idē cler⁹ abrasit. oēmq̄ gr̄am quā
sacer ille ꝟginuꝫ chor⁹ ī curia romana
habuerat a tp̄e illo amisit. Duo autez
iniq̄ p̄ncipes romāe militie. s. maxim⁹
⁊ african⁹ vidētes magnā ꝟginū mul
titudinē. ⁊ ꝙ mlti multeq̄ ad eas con
fluerēt timuerūt ne ꝑ eas nimis cresce
ret religio xp̄iana. Quapropt̄ iter eaꝝ
diligenti⁹ explorātes nūcios miserunt
ad Juliū cognatū suū p̄ncipē gētꝫ hu
noꝝ vt educto ꝯ eas exercitu ip̄as cuꝫ
xp̄iane essent cū venirēt coloniā truci//
darēt. Btūs igit̄ ciriac⁹ cū illa nobili
ꝟginū multitudīe de vrbe egressus est
Secutus est aūt ip̄m Vincēti⁹ p̄sby//
ter cardinal⁹ ⁊ Jacob⁹ q̄ d̄ britānia pa
tria sua in antiochiā ꝓfect⁹ archiepa//
tus dignitatē septē annis ibidē tenuit

Qui cū papā tūc tp̄is visitasset. ⁊ iam
vrbē egressus de ꝟginū aduētu audis//
set ꝯcit⁹ redijt. et itineris ac passionis
se eis sociū fecit. Maurisi⁹ q̄ꝫ leuicane
vrbis ep̄us auūculus babile ⁊ iuliane
necnō ⁊ follari⁹ lucēsis ep̄s. ⁊ sulpicius
rauēnens ep̄s q̄ tūc romā aduenerant
p̄dictis ꝟginib⁹ adheserūt. Ethere⁹ q̄ꝫ
spōsus btē vrsule manēs in britānia ꝑ
visionem angelicā a dño admonet̄ vt
matrē suā hortaret̄ fieri xp̄ianā. Nam
pater ei⁹ p̄mo anno q̄ xp̄ian⁹ fact⁹ fue
rat mortu⁹ est. ⁊ fili⁹ eius ethere⁹ eidē
in regno successit. Cū aūt sacre ꝟgies
cū p̄dictis ep̄is a roma redirēt. ethere⁹
a dño admonet̄ vt ꝓtin⁹ surgēs spon//
se sue occurrat vt cū ea in colonia mar
tyrij palmā accipiat. q̄ diuinis monitꝫ
acq̄escēs matrē suā baptizari fecit ⁊ cū
ip̄a ⁊ sorore sua ꝑuula florētina iā xp̄i//
ana necnō ⁊ clemēte ep̄o ip̄is ꝟginib⁹
obuiās se ad martyriū sociauit eisdem
Marcul⁹ q̄ꝫ ep̄s grecie ⁊ neptꝫ sua cō
stantia filia dorothei regis cōstantino
politani. q̄ nubēs cuidā adolescēti filio
cuiusdā regꝫ sed añ nuptias morte pre
uēto ꝟgitatē suā dño vouit. ꝑ visioneꝫ
admoniti romā venerūt ⁊ p̄dictꝫ ꝟgi//
nib⁹ ad martyriū se iūxerūt. Oēs igit̄
ꝟgies cū p̄dictis ep̄is coloniā redierūt.
⁊ ip̄am iā ab hunis obsessaꝫ inuenerūt.
q̄s barbari videntes sup eas cū clamo
re nimio irruerūt. ⁊ q̄si lupi seuiētes in
oues totā illā multitudinē occiderunt
Cū aūt ad btām vrsulā ceteris iugula
tis venissent vidēs p̄nceps ei⁹ miram
pulcritudinē obstupuit. ⁊ ꝯsolās eam
sup necē ꝟginū ꝓmisit ꝙ eā sibi ī ꝯiu//
gē copularet. Sed cū hoc illa penitus
respuissꝫ ille ꝯtēptū se vidēs directa sa
gitta eā trāsfixit. ⁊ sic illa martyriū cō//
sūmauit C Quedā āt ꝟgo noīe cor
dula tīore ꝑt̄rita ī naui nocte illa se ab
scōdit. sꝫ ī crastinū spōte morti se offe//
rēs martyrij coronā suscepit. Sꝫ cū e⁹
festū ñ fierꝫ eo ꝙ cū alijs passa ñ eēt ip̄a
p⁹ lōgū tp̄s cuidā recluse apparuit p̄ci
piens vt seq̄nti die a festo ꝟginū ei⁹ q̄ꝫ

solēnitas recolat̄. Passi sunt autē āno dñi. ccxxxviij. ¶ Ratio autē tp̄is vt q̄/ busdā placet nō sustinet ꝙ hec tali tp̄e sint ꝑacta. Sicilia em̄ tūc nō erat reg/ nū nec cōstantinopolis. cū h̄ fuisse di/ cat̄ cū ꝟginib; haꝝ reginas. Verius credit̄ ꝙ diu post constantinū impato rem cū huni ⁊ gothi seuiebant tale sit martiriū celebratū tp̄e scz marciani i/ ꝑatoris. vt in q̄dam cronica legit̄. qui reg̃uit anno dñi. cccclij. ¶ Abbas qui dam ab abbatissa colonie corp⁹ vni⁹ ꝟginū impetrauit ꝓmittēs ꝙ ip̄m in capsa argētea in eccl̄ia sua collocaret. Sz cū ꝑ annū integꝝ sup̄ altare eā in capsa lignea tenuissz: quadā nocte dū abbas ip̄i⁹ mōasterij cū suo ꝯuētu ma tutinas cantaret ꝟgo illa corꝑalit̄ de/ sup̄ altari descendit. ⁊ añ altare reuerē ter inclinans ꝑ mediū choꝝ videntib; mōachis ⁊ stupētib; inde recessit. Ab bas igit̄ ad capsam currēs ⁊ ip̄am va cuā inueniēs coloniā ꝓperauit ⁊ abba tisse rei ordinez intimauit. Pergētesq; ad locū vñ illud corpus sumpserāt il/ lud ibidē inuenerīt. Cū abbas veniaz petēs illud vl̄ aliud peteret certissime ꝓmittēs capsaz p̄ciosaz citius se factu rū nullatē⁹ impetrauit. ¶ Religiosus q̄dam cū has ꝟgines in deuotōe mlta hr̄et. quadā die dū g̃uit̄ infirmaret̄ vi dit q̄ndam ꝟginē pulcerrimā sibi ap/ parentē. ⁊ si se cognosceret inquirentē Qui cū ad eius visionem miraret̄ ⁊ se nequaq̄ ip̄az cog̃scere fateret̄. illa ait. Ego sum vna ꝟginū erga q̄s tantum habes deuotōis affectuz. Et vt inde mercedez accipias si amore ⁊ honore nr̄i vndecies milies dñicam orōez di/ xeris in hora mortꝭ in ꝓtectōez ⁊ sola/ tiū nos habebis. Qua disparente ille q̄ citius potuit hec impleuit Statiq; vocato abbate inungi se fec̄. Qui cuz inungeret̄ subito exclamauit vt fuge/ rēt ⁊ veniētib; sacris ꝟginib; locū da/ rēt. Quē cū abbas q̄d h̄ esset interro/ garet. ⁊ ille ꝓmissionē ꝟginis sibi per ordinē enarrasset. recedentib; cunctis ⁊ paulo post redeuntib; ip̄m migrasse ad dñm inuenerunt. ¶ Le. cliij.

De sctis Symone ⁊ Juda apl̄is.

Symon interpretatur obediēs vl̄ ponēs tristiciā. Hic habuit duplex cogno men. Dictus est em̄ symon zelotes. et symon chanane⁹. a chana vico galilee vbi dñs aquā i vinū mutauit. Et idē est zelotes q̄d chananeus. Chana em̄ zelus interp̄tat̄. Habuit igit̄ obedien tiā p̄ceptoꝝ ꝑ executōez. tristiciā affli/ ctoꝝ ꝑ compassionem. zelum aīaꝝ per ꝯstātē feruorē. ¶ Judas interp̄tat̄ cō fitens vl̄ gloriosus. Vel iudas q̄si iu/ bilū dans. Ip̄e em̄ habuit ꝯfessionez fidei. gl̄iaz regni. ⁊ iubilū interni gau/ dij. Hic multiplex habuit cognomen Dictus est em̄ iudas iacobi supple fra ter. fuit em̄ frater iacobi minoris. Se cūdo dictus est thadeus. q̄d interp̄tat̄ apprehendēs p̄ncipē. Vel d̄r thade⁹ a thadea ⁊ deus. Thadea d̄r esse vestꝭ regia. Ip̄e em̄ fuit vestis regia dei per ornamentū ꝟtutū. ꝑ quā apprehēdit p̄ncipē xp̄m. Vel thadeus q̄si tā deus id est magnus de⁹. scz ꝑ adoptionem. Tertio dictus est in historia ecclesiasti ca lebeus. q̄d sonat q̄si cor vl̄ corculus id ē cordis cultor. Vel lebe⁹ q̄si lebes Cor ꝑ magnanimitatē. corculus ꝑ pu ritatē. lebes ꝑ gr̄aꝝ plenitudinē. quia quasi olla ⁊ vas ꝟtutū ⁊ gr̄e esse ꝓme ruit. Eoꝝ passionē ⁊ legēdā hebraice abdias ep̄us babilonie ab ip̄is apl̄is ep̄s ordinatus scripsit. Quā tropeus abdie discipulus transtulit in grecum africanus in latinū. A

Symon chananeus ⁊ Judas q̄ ⁊ thadeus fratres fuerunt ia/ cobi minoris ⁊ filij marie cleo/ phe. q̄ alpheo nupta fuit. Judas ꝟo ad abagarū regē edisse a thoma mis/ sus fuit post ascensionē dñi. Legit̄ em̄ in ecclesiastica historia ꝙ p̄dictus rex abagarus dño nr̄o ihu xp̄o i hūc mo/ dum epl̄az destinauit. Abagarus rex

euchanie filius. Jesu saluatori bono: q̄ apparuit i loc̄ hierosolymoꝝ salutē Auditū ē mihi de te ⁊ sanitatibus q̄s fac̄. q̄ sine medicam̄t̄ aut herbis fiāt ista ꝑ te. ⁊ q̄ ꝟbo fac̄ cecos videre. claudos ambulare. leprosos mundari. et mortuos reuiuiscere. Quib⁹ oīb⁹ audit̄ de te statui i aīo meo vnū esse e duobus. aut q̄r tu sis de⁹ ⁊ descēder̄ de celo vt hec facias. aut q̄ fili⁹ dei sis q̄ hec fac̄ Propterea ego scribēs rogaueri te vt digner̄ fatigari vsq̄ ad me. et egritudinē meā q̄ diu laboraui curare. Nā ⁊ illud cōperi q̄ iudei murmurant aduersū te ⁊ volūt īsidiari tibi. veni ḡ ad me q̄r ē mihi ꝑua ciuitas s̄ honesta q̄ vtrisq̄ sufficiet. Dn̄s āt ih̄s i hec ꝟba sibi rn̄dit. Btūs es q̄ credidisti in me cū ip̄e nō vider̄ me. Scp̄tū ē eī de me q̄r hi q̄ me nō vidēt credent. ⁊ hi q̄ me vidēt nō credēt. De eo āt q̄ scp̄sisti ad me vt veniaz ad te oportet me hec oīa cōplere ꝓpt̄ q̄ missus sū. ⁊ postea recipi me ab eo a q̄ missus suz. Cū ḡ assūpt⁹ fuero aliquē de discipul̄ meis mittam ad te vt curet te et viuificet te. Hec in i hist. eccl̄iastica. Vidēs āt abagarus q̄ p̄sentialit̄ xp̄m videre nō posset ꝑm q̄ in q̄dā antiq̄ historia inuenit̄. sic̄ iohānes damascen⁹ in li. iiij. testat̄. pictorē q̄ndā ad ih̄m misit vt dn̄i imaginē figuraret. vt sic ip̄m saltē ꝑ imaginē cōspiceret quē in facie videre nō poterat Sz cū ad eū pictor venissz ꝓpt̄ nimiū fulgorē q̄ ab ei⁹ facie ꝓcedebat in eius faciē clare neq̄bat videre vl̄ intendere nec ip̄az vt sibi iussum fuerat figurare Qd̄ cernēs dn̄s vestimētū lineū ipsi⁹ pictor̄ accipiēs ⁊ sue faciei sup̄iponēs suij psi⁹ imaginē eidē imp̄ssit ac desiderāti regi abagaro d̄stinauit. Cuiusmodi āt imagis dn̄s fuerit i eadem antiq̄ historia legit̄. sic̄ idē iohēs damascen⁹ testat̄. Fuit em̄ vt ibidē d̄r bn̄ oculat⁹. bn̄ supciliat⁹. lōgū vultū habuit. ⁊ fuit accliu⁹ qd̄ signū maturitat̄ fuit.

B Illa āt epl̄a dn̄i nr̄i iesu xp̄i tāte ꝟtut̄ eē d̄r vt i illa ciuitate edissa null⁹ heric⁹ vl̄ pagan⁹ viuere valeat. nec tyrānus aliq̄s eidē nocere p̄sumat. Nā si aliqn̄ gens aliq̄ armata manu ꝯ illā ciuitatē insurrexerit: infans aliq̄s sup portā stās epl̄az illā legit. ⁊ ea die hostes aut territi fugiūt. aut pacati cum eis ꝯponūt. sic̄ fert̄ olim fuisse adipletū. Sz postmodū ciuitas a saracenis capta fuit ⁊ ꝓphanata sublato beneficio ꝓpt̄ abūdantiā pctōꝝ i oriēte vndiq̄ patefactā. Postq̄ ꝟo dn̄s assumptus ē. vt in hist. eccl̄iastica legit̄ misit thomas apl̄m thadeū q̄ ⁊ iudas dict⁹ est ad abagaꝝ regē ꝑm dei ꝓmissionē. Qui cū ad eū venissz ⁊ se discipulū iesu sibi ꝓmissū dixissz vidit abagar⁹ in vultu thadei q̄ndā mirū ⁊ diuinū splēdorē. q̄ viso stupefactus ⁊ t̄ritus dn̄m adorauit dicēs. Vere discipul⁹ es iesu filij dei q̄ mihi dixerat. Mittā aliquē ad te de discipul̄ meis q̄ te curet ⁊ tibi vitā p̄stet. Cui thadeus. Si i dei filiū credider̄ oīa tui cordis desideria obtinebis. Cui abagar⁹ Credo ꝟe ⁊ iudeos q̄ eū crucifixert̄ libēter trucidarez si mihi possibilitas adessz ⁊ nequaq̄ romanoꝝ autoritas īpediret. Cum igit̄ abagar⁹ vt i aliq̄b⁹ libr̄ legit̄ leprosus eēt. thadeus epl̄az saluator̄ accepit ⁊ de ea eius faciē ꝯfricauit. ⁊ stati plenā sanitatē recepit. Judas āt postea in mesopotamia ⁊ pōto p̄dicauit. symon ꝟo i egypto. deinde i persidā ambo venert̄. ⁊ ibidē duos magos zaroen ⁊ arphaxat q̄s mattheus de ethiopia fugauerat inuenert̄. Tūc baradach dux reḡ babilonie ꝯ indos ad p̄liū ꝓfecturus. nullū a dijs suis potuit hr̄e rn̄suz Pergētes āt ad phanū ꝓxie ciuitatis. ibidē habuert̄ rn̄suz q̄ ꝓpt̄ apl̄os q̄ venerūt dij rn̄dere nō possent. Tūc dux eos inq̄ri fec̄. ⁊ inuētos q̄ nā essent vel q̄ de re venissent inq̄siuit. Qui rn̄dert̄ Si genus q̄r̄ hebrei sum⁹. si ꝯditiōez seruos iesu xp̄i nos esse fatemur. si cāz salut̄ vr̄e causa huc venimus. Quib⁹ dux rn̄dit. Cū felix reuersus fuero audiā vos. Cui apl̄i. Modo magis cō

gruũ est te cognoscere illum cuius ope
vincere possis. vel certe rebelles paca-
tissimos inuenire. Quibus dux. Dijs
nostris potentiores vos video. finem
belli nobis rogo predicite. Cui aposto
li. Ut deos tuos mẽdaces esse cogno-
scas iubemus illos ad quesita dare re
sponsa. vt dum dixerint que ignorant
probemus eos per omnia esse menti-
tos. Tunc fantastici grande bellũ di-
xerunt futurꝫ. ⁊ multũ ꝓplm̃ hincinde
p̃lio ruituꝫ. Tũc apl̃i ridere ceperunt.
Dic̃ eis dux. Me timor inuasit ⁊ vos
ridetis. Cui apl̃i. Noli timere. qꝛ pax
huc nobiscũ intrauit. ⁊ cras hora diei
tertia legati indoꝝ ad te veniẽt ⁊ tue se
ptãti cũ pace subijciẽt. Tũc põtifices
risũ etiaꝫ leuauerũt ⁊ duci dixerũt. Ad h̃
isti secuꝝ te reddere volũt vt dũ incau
tus fuerꝫ ab aduersarijs occuperꝫ Cui
apl̃i. Nõ diximꝰ tibi expecta vnũ men
sem. sꝫ vnũ diẽ ⁊ cras i pace victor exi-
stes. tũc dux vtrosqꝫ custodiri fecit. vt
ex rei exitu veraces honorarẽt. ⁊ mẽda
ces ꝓ crimĩe punirẽt. Cũ ḡ in crastinũ
qd̃ apl̃i p̃dixerãt euenissꝫ ⁊ dux incen-
dere voluisset põtifices ꝓhibuerũt apl̃i
ne h̃ fieret. cũ ip̃i nõ viuẽtes occidere:
sꝫ mortuos viuificare missi essent. C
Tũc dux valde miratꝰ qꝛ eos occidi
nõ ꝑmitterẽt. ⁊ qꝛ de bonis illoꝝ aliq̃
recipe nollẽt eos ad regẽ duxit dicens
Isti rex sũt dij latẽtes in effigie hoim
Cũqꝫ sibi oĩa p̃ñtibꝫ p̃dictꝫ magꝫ nar
rasset. zelo iuidie magi cõmoti dixerũt
eos malignos esse ⁊ ꝯ regnũ subtiliter
cogitare. Dixit eis dux. Si audetꝫ cũ
eis ꝯfligite. Cui magi. Si vis videre
qꝛ nob̃ p̃ñtibꝫ loq̃ nõ poterũt. veniant
huc viri eloq̃ntissimi ⁊ si corã nob̃ ausi
loq̃ fuerĩt. nos ꝑ oĩa ĩperitos ꝓbabis
Cũ ãt plurimi aduocati adducti fuis-
sent. ꝯtinuo coraꝫ magꝫ ira muti facti
sũt vt nec nutibꝫ ꝙ loq̃ nõ poterãt indi
carẽt. Dixerũtqꝫ magi ad regẽ. vt scias
nos deos esse ꝑmittemꝰ eos loq̃ sꝫ am
bulare nõ posse. Iterũqꝫ reddemꝰ eis
gressũ: sꝫ faciẽꝰ eos aptꝫ oclis nil vide.
Qui cũ h̃ oĩa fecissent dux aduocatos
illos turpiter cõfusos ad apl̃os duxit
Quos cũ aduocati pãnosos vidissẽt:
eos in aĩo ꝯtẽpserũt. Quibꝫ symõ. Se-
pe euenit vt itra scrinea aurea ⁊ gẽma
ta vilia queqꝫ habeãt inclusa. ⁊ itra vi
lissimas ⁊ ligneas capsas sint gẽmaꝝ
monilia p̃ciosa ꝯposita Quicũqꝫ ḡ ali
cuiꝰ rei cupit eẽ possessor: nõ magnope
gestatoriũ sed ip̃m qd̃ gestat expectat.
Promittite igit̃ vos ab idoloꝝ cultã
discedere ⁊ solũ deũ iuisibilẽ adorare ⁊
nos signũ crucꝫ i frõtibꝫ vr̃is faciemꝰ:
⁊ magos ꝯfutare poteritꝫ. qd̃ cũ fecis-
sent: ⁊ i frõtibꝫ eoꝝ ꝯsig̃ti eẽnt ad regẽ
corã magꝫ iteꝝ igressi sũt. Et cũ a ma-
gis supari nõ possent. imo ip̃is coram
oĩbꝫ isultarẽt. irati magi multitudine
serpentũ aduenire fecerũt. statiqꝫ ad ius
sum regꝫ veniẽtes apl̃i pallia sua d̃ ser
pẽtibꝫ ĩpleuerũt ⁊ i magos ꝓiecerũt dicẽ-
tes. In noĩe dñi nõ moriemini. sꝫ a ser
pẽtibꝫ lacerati doloꝝ vr̃oꝝ mugitꝰ da
bitꝫ. Cũ ḡ serpẽtes carnes eoꝝ come-
derẽt ⁊ ip̃i tãqꝫ lupi vlularẽt. rex ⁊ ce-
teri rogabãt apl̃os vt eos a serpẽtibꝫ
occidi ꝑmitterẽt. Quibꝫ apl̃i rñderũt.
Nos missi sumꝰ reducere de morte ad
vitã: nõ a vita p̃cipitare i mortẽ. Et fa
cta orõe iusserũt ſpẽtibꝫ vt oẽ venenũ qd̃
infuderãt r̃uocarẽt. ⁊ postmodũ ad lo-
ca solitaria redirẽt Maiores ãt crucia
tus magi senserũt. cũ venena serpẽtes
retraherẽt. qꝫ cũ añ carnes comederẽt.
Quibꝫ apl̃i dixerũt. Tribꝫ diebꝫ dolo
res sentietꝫ. tertia v̄o die sani eritis. vt
vl̃ sic a vr̃a malicia recedatꝫ. Cũ ḡ tri-
bus diebꝫ sine cibo et potu ac somno
doloribꝫ nimiũ cruciati mãsissent apl̃i
veniẽtes ad eos dixerunt. Nõ dignat̃
dñs h̃re coacta seruitia. iõqꝫ surgite sa
ni. ⁊ abite habẽtes liberã facultatẽ fa
ciẽdi qd̃ vultꝫ. Illi ãt i malicia ꝑdurã
tes ab eis fugerũt: ⁊ pene ꝯ eos totaꝫ
babiloniã ꝯmouerũt. Post h̃ filia cu
iusdã ducꝫ ex fornicatõe ꝯcepit. ⁊ filiũ
parturiẽs q̃ndã sctm̃ diaconũ infama
uit ꝙ eã violauerit. et ex ip̃o concepit.
Cũ ãt parẽtes dyaconẽ occide vellent
apl̃i adueniũt. ⁊ quando puer natꝰ sit

requirũt. Qui rñderunt. Hodie hora
p̃ma diei. Dixerũtq; apl'i. Infantem
huc adducite ⁊ dyaconũ quẽ accusat⁊
huc etiã ꝓducite. Qd̃ cũ factum esset:
apl'i infanti dixer̃t. Dic infans ĩ noĩe
dñi si iste dyacon⁹ hec p̃sumpsit. Ad h̃
infans. Iste inq̃t diacon⁹ cast⁹ ⁊ sctũs
est. nec vnq̃ carnẽ suã coinq̃nauit. Cũ
ãt parẽtes puelle instarẽt vt apl'i que-
rerẽt q̃s autor h⁹ sceleris fuiss⁊. Respõ
derũt apl'i. Nos innocẽtes absoluere
decet. nocẽtes ꝓdere nõ decet. Tũc
etiaꝫ tp̃is ꝯtigit vt due tigrides fero-
cissime q̃ in singulis caueis clause erãt
fugerẽt. ⁊ oẽs q̃ sibi occurrerẽt deuora
rẽt. Tunc apl'i ad eas venerẽt ⁊ in noĩe
dñi eas velut oues mãsuetos fecerũt.
Volẽtib⁹ aũt apl'is ab inde discede
re: rogati ꝑ annũ ⁊ tres mẽses ibidẽ ꝑ
mãserũt. In q̃ spacio pl⁹q̃ sexaginta
milia hoĩm exceptis ꝑuulis cũ rege et
p̃ncipib⁹ baptisati sũt. D Predi-
cti aũt magi ad q̃ndam ciuitatez noĩe
sannir vbi erãt septuaginta idolo⁊ põ
tifices venerũt ⁊ eos ꝯ apl'os ꝯcitaue
rũt. vt cũ illuc venirẽt aut eos sacrifi-
care ꝯpellerent aut penitus necarent.
Perlustrata igit̃ vniuersa ꝓuincia. cuꝫ
apl'i ad p̃dictaꝫ ciuitatẽ venissent. ecce
p̃dicti põtifices cum vniuerso populo
eos capiũt ⁊ ad templũ solis deducũt
Demones autẽ ꝑ energumios clama
re ceperũt. Quid nob ⁊ vobis apl'i dei
viui. Ecce in ingressu vr̃o flãmis exu-
rimur. Tũc angelus dei eis apparens
dixit. Vnũ e duob⁹ eligite. Aut horũ
repentinũ interitũ. aut vr̃m martiriũ.
Cui apl'i. Adoranda est dei miscd̃ia
vt ⁊ istos ꝯuertat. ⁊ nos ad palmam
martyrij ꝑducat. Facto ãt silẽtio apl'i
dixerũt. Vt sciatis q̃ hec idola demo-
nib⁹ plena sũt. ecce eis imperamus vt
exeant. ⁊ singuli simulacra sua cõfrin-
gant Statimq; duo ethiopes nigri ⁊
nudi cũctis stupẽtib⁹ de simulacr⁊ exie
rũt. ⁊ confract⁊ illis cum diris vocib⁹
abscesserũt. Qd̃ videntes põtifices in
apl'os irruerũt ⁊ eos ꝓtin⁹ trucidarũt
In ip̃a autẽ hora cum nimia esset celi
serenitas tanta fulgura extiterunt vt
templũ ip̃ꝫ trifarie scinderet̃. ⁊ illi duo
magi in carbones ictu fulguris ver-
terent̃. Rex aũt corꝑa apl'o⁊ ad vrbeꝫ
suã transtulit ⁊ in honorẽ eo⁊ ecclesiã
mire magnitudinis fabricauit. De
btõ autẽ symone in pluribꝫ locis inue-
nit̃ q̃ crucis patibulo sit affixus. Qd̃
etiam ysidorus in libro de obitu apl'o
rum ⁊ eusebius in historia ecclesiastica
⁊ beda sup̃ actus. ⁊ mgr̃ iohannes be
leth in summa sua testat̃. Cũ enim vt
aiũt in egypto p̃dicasset hierosolymã
redijt. ⁊ post mortẽ iacobi minoris in
ep̃m hierosolymitanũ ab apl'is vna-
nimiter est electus. ⁊ añ mortem suam
triginta mortuos suscitasse narratur:
Vñ cantat̃ de eo. Ter denos mortu-
os fluctib⁹ mersos hũane vite reddi-
dit. Cum aũt eccl'iam hierosolymita-
nã ꝑ annos multos rexisset. ⁊. cxx. an-
nũ ageret tp̃e trayani imp̃atoris cum
atticus ꝯsular⁊ hierosolymis haberet̃
ab eo capit̃ ⁊ iniurijs multis afficitur
Ad vltimũ in crucem ip̃m affigi iussit
om̃ib⁹ q̃ aderãt ⁊ ip̃o iudice mirãtib⁹.
vt. cxx. anno⁊ senex crucis supplicium
ꝑtulisset. Nõnulli ꝟo dicũt sic̃ est reive
ritas q̃ nõ fuit iste symon q̃ cruc⁊ mar
tyriũ ꝑtulit. ⁊ q̃ ep̃s hierosolymitan⁹
fuit. sed fuit alius symon fili⁹ cleophe
fratris ioseph. qd̃ etiam eusebius cesa
riẽsis ep̃s in sua cronica testat̃. Idem
dicunt ysidorus ⁊ Beda in suis croni
cis. Nam ysidorus ⁊ eusebius qd̃ pri⁹
dixerũt postmodũ in cronicis suis cor
rexerũt. qd̃ patet ꝑ bedã q̃ se h̃ sensisse
tedarguit ĩ retractatõib⁹ suis. Vsuar-
dus q̃ꝫ in suo martilogio idem testat̃.

Legenda. clv. A

De sctõ Quintino

Quintinus genere no
bilis ⁊ ciuis roman⁹. ad vr
bẽ ambianũ veniẽs ⁊ mul
ta miracl'a faciens. iussu maximiani a
p̃fecto vrbis capit̃ ⁊ vsq; ad defectum

cedentiũ ꝟberat⁹ carceri mãcipat̃. Sz soluẽte eũ angelo in mediã vrbẽ iuit ⁊ ibi ꝓplo p̃dicauit. Vñ iteꝝ captus et ĩ eculeo vsqꝫ ad ruptõez venaꝝ distẽt⁹. neruis q̃z crudis durissime cesus. oleũ picẽ ⁊ adipẽ feruẽtissimũ tolerauit Et cũ p̃sidẽ derideret irat⁹ calcẽ acetum et sinapiũ in os ei⁹ ꝓiecit. Sz cũ adhuc ĩmobil' ꝑmaneret ⁊ apud veromandũ adductus fuisset. duos clauos a capite vsqꝫ ad crura. ⁊ decẽ int̃ vngulas et carnẽ p̃ses infigens tandẽ eũ decollari fecit. Cuius corp⁹ in flumẽ ꝓiectuz cũ ꝑ annos. lv. latuisset a q̃dã matrona nobili romana taliter r̃pertũ ẽ. Nã cũ assidue orõi vacaret nocte ab ãgelo monita ad castꝝ veromandũ ꝓperare iubet̃ vt in tali loco corp⁹ incorruptuz sancti q̃ntini req̃reret ⁊ honorifice sepeliret. Cũ igit̃ ad p̃dictum locũ cum multo comitatu venissz ⁊ orõez ibidẽ funderet corpus scti quintini incorruptũ ⁊ redolẽs sup fluuiũ ꝓtin⁹ enatauit. Qd̃ sepeliens ꝓ sepulture bñficio lumẽ oculoꝝ recepit. ⁊ ibidẽ edificata eccl'a ad ꝓpria remeauit.

Legenda. clvj. A

De sancto Eustachio

Eustachius ante placidus vocabatur. Hic erat mgr̃ militũ traiani ĩpatorꝫ Erat ãt opib⁹ miscd̃ie valde assiduus sz tñ idoloꝝ cultui dedit⁹ Habebat ãt ꝯiugẽ eiusdẽ ritus ⁊ miscd̃ie existentẽ. duosqꝫ filios ꝓcreauit. q̃s iuxta suam magnificentiã magnifice educari fecit Et qꝛ opib⁹ miscd̃ie sedul⁹ insistebat. ad viã ꝟitatꝫ meruit illustrari. Quadã em̃ die cũ venatõi insisteret gregez ceruoꝝ repperit. int̃ q̃s vnũ ceterꝫ speciosiorẽ ⁊ maiorẽ ꝯspexit. q̃ ab alioꝝ societate discedẽs in siluã vastiorẽ ꝓsilijt Vleꝝ alijs militib⁹ circa ceruos reliq̃s occupatꝫ. placidus hũc toto nisu insequit̃ ⁊ ip̃m cape nitebat̃. Quẽ cũ totꝫ viribꝫ inseq̃ret̃. ceruus tandẽ sup quãdã rupis altitudinẽ ꝯscẽdit. et placid⁹ appropiãs q̃lit̃ capi possz aĩo sedulus reuoluebat. Qui cũ ceruũ diligẽter cõsideraret. vidit int̃ cornua ei⁹ formam sctẽ crucꝫ supra solis claritatẽ fulgentẽ ⁊ imaginẽ iesu xp̃i q̃ ꝑ os cerui sic olim ꝑ asinam balaã sic ei locut⁹ est dicens. O placide q̃d me inseq̃rꝫ. Ego tui gr̃a in h̃ aĩali tibi apparui. Ego sum xp̃s quẽ tu ignorãs colis. Elemosyne tue corã me ascẽdert: ⁊ ob h̃ veni vt ꝑ hũc quẽ venabarꝫ ceruum. ego q̃z teip̃e venarer. Alij tñ dicũt q̃ ip̃a imago xp̃i q̃ int̃ cornua cerui apparuit hec ꝟba protulit. Hec audiens placidus nimio timore corrept⁹ de eq̃ in terram ꝓcidit ⁊ post vnã horã ad se rediẽs de terra surrexit ⁊ ait. reuela mihi quid loq̃rꝫ. ⁊ sic credã in te. Et ait xp̃s. Ego placide sũ xp̃s q̃ celũ ⁊ terrã creaui. q̃ lucẽ oriri feci ⁊ a tenebris diuisi. q̃ tpa ⁊ dies ⁊ annos ꝯstitui. q̃ hoiez de limo t̃re formaui. q̃ ꝓpt̃ salutẽ hũani generꝫ in terris in carne apparui. q̃ crucifix⁹ ⁊ sepultus tercia die resurrexi. Hec audiẽs placidus iteꝝ in terrã decidens ait. Credo dñe qꝛ tu es q̃ oĩa fecisti ⁊ q̃ errãtes cõuertis. Et dixit ad eũ dñs. Si credis vade ad ep̃m ciuitatꝫ ⁊ te baptizari facias. Cui placidus. vis dñe vt hec eadem vxori mee ⁊ filijs meis nunciem. vt ⁊ ip̃i pariter in te credãt. Cui dñs. Renũcia illis vt ⁊ ip̃i parit̃ tecũ mundent̃. Tu q̃z die crastina huc venias vt tibi rursus appareã ⁊ q̃ futura sint plenius tibi pandã. Cũ g̃ domum venissz. ⁊ hec vxori in lecto renũciassz. exclamauit vxor eius dicens. Dñe mi et ego eũ transacta nocte vidi dicẽtẽ mihi. Eras tu ⁊ vir tu⁹ ⁊ filij tui ad meveniet̃ꝫ. Et nũc cognoui qm̃ ip̃e est ih̃us xp̃s. Perrexerũt igit̃ ad ep̃m rome media nocte. q̃ eos cũ magno gaudio baptizauit. ⁊ placidũ eustachiũ vocauit. eius vxorẽ theospitẽ. ⁊ filios ei⁹ agapitũ ⁊ theospitũ. Mane facto eustachi⁹ sic ꝑ̃us ad venatõem ꝓcessit. ⁊ ꝓpe locum veniẽs milites suos q̃si sub obtẽtu inuestigande venationis dispersit.

Stansq; in loco formaz p̄me visionis
aspexit. cadensq; in faciem suaz dixit.
Supplico tibi dñe vt manifestes que
p̄miseras ꝑuo tuo. Cui dñs. Beatus
es eustachi q̄ accepisti lauacrū gr̄e mee
qꝛ modo diabolū superasti. modo eū
q̄ te deceperat ꝯculcasti. modo appa-
rebit fides tua. Diabolus em̄ eo q̄ ip-
sum dereliquerꝫ ꝯtra te seue armatur.
Oportet igit̄ te multa sustinere vt ac-
cipias coronā victorie. oportet te mul-
ta pati vt de alta seculi vanitate humi
lieris ⁊ rursus in spūalib⁹ diuitijs ex-
alteris. Tu g̊ ne deficias. nec ad gl̄iaz
p̄stinā respicias. qꝛ ꝑ tēptatōes opor-
tet te alteꝝ iob demōstrari. Sed cum
humiliat⁹ fueris veniā ad te. ⁊ in gl̄iaz
p̄stinā restituā te. Dic g̊ si modo tem-
ptatōes vis accipe. aut in fine vite. Di
cit ei eustachius. Dñe si ita fieri opor-
tet. modo nobis accidere temptatōes
iube. sed virtutē patientie tribue. Cui
dominus. Constans esto. quia gratia
mea custodiet anīas vr̄as. Sicq; dñs
in celū ascendit. ⁊ eustachius rediens
domū hec vxori sue nūciauit B P⁹
paucos igit̄ dies mors pestifera cun-
ctos seruos et ancillas ipsi⁹ inuasit et
vniuersos occidit. Deinde post aliq̄d
tempus om̄es equi ⁊ om̄ia eius peco-
ra subito interierūt. Quidam aūt sce-
lesti eius depredationem videntes. et
per noctem in domum eius irruentes
cuncta que repererūt asportarūt. ⁊ do-
mū totam auro ⁊ argento ⁊ reb⁹ alijs
spoliarunt. Et ip̄e cū vxore sua et filijs
gr̄as agēs nocte nudus aufugit. Qui
ruborem verentes egyptū pergebant.
Totaq; eius possessio ꝑ rapinā malo-
rū ad nihilū est redacta. Rex aūt totus
q; senatus ꝑ magistro militū tam stre
nuo multū dolebant. eo q̄ de eo nullū
indiciū reperire poterant. Cum autez
iter agerēt. appropinquauerūt mari ⁊
inueniētes nauem sup̄ eam nauigare
ceperūt. Videns aūt dñs nauis vxo-
rem eustachij q̄ pulchra esset nimis.
ip̄az plurimū habere desiderauit. Cū
ꝟo trāsfretassent naulū ab eo exigebat
Nō habentib⁹ ꝟo illis vnde soluerent
iussit ꝑ naulo detineri vxorem: volēs
illā secū hr̄e. Qd̄ vt eustachius audi-
uit nullatenus assētire voluit. Diu ꝟo
eo ꝯtradicēte. innuit dñs nautis suis
vt eū in mare p̄cipitarēt. vt sic vxorem
suā hr̄e posset. Qd̄ cum eustachi⁹ com
perisset vxorē eis tristis reliq̄t. ⁊ duos
infantes accipiens ingemiscēs ibat ac
dicebat. ve mihi ⁊ vob. qꝛ mr̄ vr̄a alie
nigene marito tradita ē. ꝑueniēsq; ad
q̄ndā fluuiū ꝓpt̄ aq̄ꝝ abūdantiā nō ē
ausus cū duob⁹ filijs fluuiū ꝑtransire.
sꝫ vno circa ripā flumis relicto. alterū
trāsportabat. Qui cū fluuiū trāsuadas
set: illū infantē quē baiulauerat super
terrā posuit ⁊ ad accipiendū aliū festi-
nauit. Cū aūt circa mediū flumis ꝑue
nisset ecce lup⁹ ꝯcit⁹ venit ⁊ ifantē quē
deposuerat rapiēs i siluā aufugit. Qui
de eo desperās ad aliū festinauit. Sꝫ
cū abiret leo venit ⁊ aliū filiū rapiens
abijt. Vn̄ eū ꝯseq̄ nō valēs cū eēt i me
dio flumis cepit plāgere ⁊ capillos su-
os euellere volēs se i aquā ꝓijcere nisi
eū diuia ꝓuidētia ꝯtinuissꝫ. Pastores
āt videntes leonē puerū viuū portare
eū cū canib⁹ insecuti sūt. Per diuinam
āt dispēsatōez leo pueꝝ illesū abijciēs
recessit. Quidā insup̄ aratores p⁹ lupū
inclamātes aliū puerū de ei⁹ faucib⁹ i-
columē liberarūt. Utriq; ꝟo scꝫ pasto
res ⁊ aratores de vno vico fuer̄t: ⁊ pe-
nes se pueros nutrier̄t. Hoc ꝟo eusta-
chi⁹ nesciebat: sꝫ merēs ac plorās ibat
dicēs. Heu mihi qꝛ ante vt arbor pol-
lebā sed mō penit⁹ sū nudat⁹ Heu me
qꝛ multitudīe militū circūdari solebā.
sꝫ nūc sol⁹ remanēs. nec filios ꝯcess⁹ sū
hr̄e. memī dñe te mihi dixisse: qꝛ opor
tet te tēptari sic̄ iob. Sꝫ ecce pl⁹ aliq̄d
in me fieri video. Ille em̄ ⁊ si possessio
nib⁹ nudat⁹ fuerit. tn̄ sterc⁹ habuit sup̄
q̄ sedere potuit. Mihi āt nil horū re-
māsit. Ille amicos sibi cōpatiētes ha
buit. ego īmites feras habui q̄ meos
filios rapuer̄t. Illi vxor ē relicta. a me

ꝑo ablata. Da requiē dñe tribulatōi/bus meis ⁊ pone custodiā ori meo. ne ꝺclinet cor meū i ꝑba malicie ⁊ eꝛciar a facie tua. Et hec dicēs cū lachrimis ad q̄dā vicū abiit: ⁊ data sibi merce/de agros illoꝝ boim p ānos q̄ndeci eu stoduit. Filij āt ei⁹ in altero vico edu/cati sūt. nec se esse frēs sciebāt. Dñs āt vxoꝛez eustachij ꝛfuauit. nec illam ille alienigena cognouit ſz potius cā inta/ctā dimittēs vitā finiuit. ¶ Jm/peratoꝛ autē ⁊ pꝛlus romanus pluri/mū ab hostib⁹ molestabant. Et recoꝛ dat⁹ placidi q̄ strenue ꝯ ipsos hostes sepius dimicasset. de ei⁹ subita muta/tione plurimū tristabatur. Diuexitq̄ multos milites p diuersas mūdi ptes pmittēs omnib⁹ q̄ eū inuenissent mul/tas diuitias ⁊ honoꝛes. Duo aūt ex mi litib⁹ q̄ aliq̄n placido mistrauerant ad ipm vicum in quo degebat venerunt. Quos placidus de agro veniꝛe ꝛsidē rās. eos ex incessu ꝓtinus recognouit. Et veniēs in memoꝛiā dignitaꝝ sue. ꝓturbari cepit ac ꝺicere. Dñe sic istos q̄ aliq̄n mecū fuerūt ꝓter spem vidi sic da vt aliq̄n ꝛiugē meā videre possim Nam ō filijs scio q̄ a feris comesti sūt Venit aūt ad eū vox ꝺicens. Confide eustachi q̄ cito honoꝛē tuū recupabis ⁊ filios ⁊ vxoꝛez recipies. ¶ Cum igit militib⁹ obuiasset. ipi eū mīme cogno uerūt. Cūq̄ eū salutassent quesierunt si aliquē pegrinum noie placidū cum vxoꝛe ⁊ duob⁹ filijs cognosceret. Jlle autem se nescire ꝓfessus est. Ad ꝑces tū eius in hospitio suo diuerterunt. et eustachius eis seruiebat. ⁊ recolēs pri stinū statū suū. lachrymas ꝓtinere nō poterat. Egressus aūt foras suā faciē lauit. ⁊ iteꝝ rediens eis seruiebat. Jlli ꝓo ꝛsiderantes ad inuicem ꝺicebant. q̄ ſ similis est homo hic illi quē queri/mus. Et rūdens alter ꝺixit. Valde q̄/dem similis est. Cōsideremus igit ⁊ si habet signū cicatricis in capite quod sibi in bello accidit. ⁊ si ꝟ hz ipe c. Et respicientes ⁊ signū videntes. ipm esse quē querebāt ꝓtinus cognouerūt. Et insiliētes ⁊ osculātes eū. de vxoꝛe et fi/lijs eius sciscitati sunt. Qui ꝺixit eis q̄ filij mortui essent ⁊ vxoꝛ detenta. Vi/cini aūt oēs q̄si ad spectaculū ꝯcurre/bāt. ꝺū milites ꝛtutē eius ⁊ ꝑmā glo/riā ꝑdicabāt. Tūc milites ꝓceꝑūt im peratoꝛi ei exponūt. et optimis indu/mētis eū induūt. Post ꝓo iter. xv. ꝺiez ad impatoꝛē deuenerūt. Qui ei⁹ aduē tū audiēs ꝓtinus ei occurrit. ⁊ ipm vi ꝺēs in oscula ei⁹ ruit. Narrauit q̄z oib⁹ cūcta q̄ sibi p oꝛdinē acciderāt. Stati/q̄ ad magisteriū militie trahit. ⁊ idez qꝺ pus officiuz exercere cōpellit. Qui numeratꝫ militib⁹ ⁊ paucos ꝯ tot ho/stes esse cognoscēs: iussit tirones colli/gere p oēs ciuitates ⁊ vicos. ¶ Contī git āt illam terrā in q̄ filij eius educati sunt ꝺescribi vt darent duos tirones. Uniuersi aūt eius loci incole illos du os iuuenes tā q̄ ceteꝝ aptioꝛes magi/stro militū ꝛsignarūt. Ulidēs ꝓo iuue nes elegātes ⁊ moꝛū honestate ꝛposi tos cū sibi plurimū placuissent int⁹ pri mos ꝛuituas suos oꝛdinauit eosdē Et sic ꝓfect⁹ ad bellū. subiectꝫ hostib⁹ exer citū suū trib⁹ ꝺieb⁹ i q̄dā loco vbi vxoꝛ sua paup hospita manebat reꝛescere fecit. Jlli ꝓo adolescēres i tabernacl'o matris sue nutu ꝺei hospitati sūt. ne/sciētes tñ q̄ mr̄ sua essꝫ. Et sedētes cir ca meridiē ⁊ mutuo ꝛfabulātes expo nebāt sibi inuicē de infantia sua. Da ter ꝓo eoꝝ ꝯ sedēs q̄ ipi referebāt attē tius audiebat. Ꝺicebat eī maioꝛ mi noꝛi. Ego ꝺū infans essem nihil aliud recolo: nisi q̄ pr̄ me⁹ mgr̄ militū erat. ⁊ mater mea speciosa valde. Duosq̄ fi/lios habuerūt sꝫ me ⁊ aliū minoꝛē me q̄ ⁊ ipe speciosus valde erat. Accipien tesq̄ nos egressi sūt de ꝺomo nocte. in gressiq̄ sūt nauē nescio q̄ eūtes. Cum autez de nauī egrederemur mr̄ nostra nescio qūo in nauī relicta est. Pr̄ vero nr̄ portans nos duos flens pergebat Peruentēsq̄ ad q̄ndaz fluuiū trāsiuit cū fratre meo iunioꝛe et me sup ripam

fluminis dereliq̄t. Cū āt reuerteret vt mea accipet lupus venit ⁊ illū infantē rapuit ⁊ añq̄ ad me appropinq̄ret leo de silua exiēs me rapuit ⁊ in siluam deduxit. Pastores ꝟo eruerūt me de ore leonis ⁊ nutrit⁹ sū in illa possessione in q̄ ⁊ ip̄e scis: ⁊ nō potui scire q̄d factum sit de p̄re meo neq̄ de infante. Hec audiens minor cepit flere ac dicere. Per deū vt audio frater tu⁹ ego sū. qm̄ etiā q̄ me educauerāt h̄ dicebāt qm̄ d̄ lupo eruim⁹ te. Et ī āplex⁹ ruētes osculabāt se inuicē ⁊ fleuert. ¶ Audiēs hec mr̄ eoꝝ ⁊ ꝯsiderās q̄ euentū suū ita seriatim dixissent. diu apud se tractauit si illi filij sui eēnt. Altera āt die ad magistꝝ militū adijt. ⁊ iterpellauit eū dicēs. Dep̄cor te dn̄e vt me ad patriam meā ꝑduci iubeas. Ego em̄ d̄ terra romanoꝝ sū ⁊ ꝑegrina h̄ sū. Et h̄ dicens vidit in eo sig̃ mariti sui. Et eū cognoscēs cū se iā ꝯtinere nō possꝫ ꝓcidit ad pedes suos et ait. Precor te dn̄e vt exponas mihi p̄stinā vitā tuā. Puto em̄ q̄ tu sis placidus mgr̄ militum. q̄ alio noīe dicerꝫ eustachi⁹. quē placidū saluator ꝯuertit. q̄ talē ⁊ talē tēptatōꝫ sustinuit. ⁊ cui vxor q̄ ego sū ī mari ablata fuit. q̄ tn̄ ab om̄i corruptōe seruata sū. q̄ ⁊ duos filios scꝫ agapitū ⁊ theospitū habuit. Hec audiēs eustachi⁹. ⁊ ip̄aꝫ diligēter ꝯsiderās vxorē suam recognouit. ⁊ lacrimat⁹ p̄ gaudio ipsam osculat⁹ est. glorificās deū q̄ ꝯsolat̄ afflictos. Tūc dixit ei vxor sua. Dn̄e vbi sūt filij nr̄i. Et ait. A feris capti sunt. Et exposuit ei q̄uo ꝑdidit illos. Et illa. Gr̄as agam⁹ deo. Puto em̄ q̄ quē admodū de⁹ donauit nob vt inuenire mus nos inuicē. donabit etiā recognoscere filios nr̄os. Et ille. Dixi tibi q̄ a feris capti sūt. Et illa. Hesterna die sedēs in orto audiui duos iuuenes sic ⁊ sic suā infantiā exponētes ⁊ credo q̄ filij nr̄i sint. interroga igit̄ ab eis ⁊ dicēt tibi Et ꝯuocās eos eustachi⁹ ⁊ audiēs ab eis infantiaꝫ suā recognouit q̄ filij sui essent. Et amplectentes eos ipse et mater sup eoꝝ colla plurimū fleuert. ⁊ crebrius eos osculabāt. Om̄is igit̄ exercit⁹ plurimū gaudebat. ⁊ de inuētōe eoꝝ ⁊ de victoria barbaroꝝ. Cuꝫ igit̄ rediret ꝯtigit iam trayanū obisse ⁊ successisse ei peiorē in sceleribꝫ adrianum. Qui ꝑ victoria obtēta ⁊ inuētōe vxoris ⁊ filiorum magnifice eos suscepit ⁊ magnū ꝯuiuiū p̄parauit. Altera aūt die ad tēpla idoloꝝ ꝓcessit vt ibi sacrificaret ꝑ victoria barbaroꝝ. Videns ꝟo impator q̄ eustachi⁹ nec ꝑ victoria nec ꝑ inuentiōe suoꝝ sacrificare vellet hortabat̄ vt sacrificiū immolaret Cui eustachi⁹. Ego xp̄m deū colo ⁊ illi soli sacrifico. Tūc impator ira replet⁹ ip̄m cū vxore ⁊ filijs in arena statuit: ⁊ leonē ferocē ad eos dimitti fec̄. Accurrēs ꝟo leo ⁊ demisso capite q̄i eos adorās ab eis hūilit̄ recessit. Tūc impator bouem eneū incēdi fec̄. ⁊ eos ibidē viuos imitti mādauit. Orātes igit̄ scti et se dn̄o ꝯmēdantes bouē intrauert̄ ⁊ ibidē dn̄o sp̄m reddidert̄. Tertia āt die d̄ boue corā impatore extracti ita penit⁹ intacti inuēti sūt q̄ nec capillos nec q̄c q̄d eoꝝ vapores incēdij aliq̄ten⁹ ꝯtigerūt. Xp̄iani ꝟo eoꝝ corpa tulert̄ ⁊ i loco celeberrimo recōdētes ibidē oratoriū ꝯstruxerūt. Passi sūt āt sub adriano. q̄ cepit circa annū dn̄i. cxx. kal̄. nouēbris Vel s̄m q̄sdā. xij. kal̄. octob̄.

Legenda. clvij. A

¶ De om̄ibꝫ sanctis

Omnium sanctorū festiuitas q̄tuor de caus̄ instituta fuisse videtur. Primo ꝓpt̄ cuiusdā templi dedicatōeꝫ. Scd̄o ꝓpt̄ omissoꝝ suppletōeꝫ. Tertio ꝓpter negligentiaꝝ expiatiōem. Quarto ꝓpt̄ faciliorē orationū nr̄aꝝ impetratōem ¶ Primo igit̄ instituta est ꝓpt̄ cuiusdā tēpli dedicatōeꝫ. Romani em̄ cū vniuerso orbi dn̄arent̄ q̄ddā tēplū maximū ꝯstruxerunt in cui⁹ medio suū idolū collocātes. omniū ꝓuinciaꝝ simulachra ꝑ circūitum statuerūt respicien

tia rectis vultib⁹ idoluz romanoꝝ. Si
qñ aũt aliq̃ ꝓuincia rebellaret. ꝯtinuo
vt aiunt arte diabolica illius prouin//
cie simulachrum idolo romanoꝝ po//
steriora voluebat. tanq̃ꝫ innuens ꝙ ab
eius dominio recessisset. Conciti igit̃
romani ad illã ꝓuinciã copiosũ exerci//
tũ destinabãt ⁊ ip̃az dominio suo sub
iugabãt. Uerũ nõ suffecit romanis ꝙ
omniuz ꝓuinciaꝝ simulachra in vrbe
sua haberẽt: q̃n potius fere singul' dijs
singula tẽpla ꝯstruxerũt tanq̃ꝫ qui eos
cũctaꝝ ꝓuiciaꝝ victores ⁊ dños effecis
sent. Sz qr om̃ia idola tẽplũ ibidẽ ha
bere nõ poterãt. ad maiorẽ sue vesanie
ostentatõem vnũ templũ ceterꝫ mira//
bilius ⁊ sublimius in honorẽ deorum
omniũ erexerũt. ⁊ pantheon quod so//
nat toti dij vocauer̃t. a pan qđ ẽ totũ.
⁊ theos de⁹. Põtifices em̃ idolorũ ad
maiorẽ ꝓpl'i deceptõz finxerũt ꝙ sibi a
cibele. quã omniũ deoꝝ matrem voca
bãt. fuerit imperatũ vt si de om̃ib⁹ gẽ//
tib⁹ vellent victoriã obtinere filijs suis
tẽplũ magnificũ fabricarẽt Fundamẽ
tũ aũt ipsius templi spericũ iacit̃ vt ex
ip̃a forma deoꝝ eternitas demõstret̃.
Sed qr latitudo testudinis insusten//
tabilis videbat̃ cũ supra terrã in edifi//
cio aliq̃ntulũ ꝓcessissent totũ intus ter
ra replebant simul vt đr cũ terra dena
rios iaciẽtes. ⁊ sic fecerũt q̃usq̃ predi//
ctũ templũ est mirabiliter ꝯsummatũ
Tũc data licentia vt quicũq̃ terram
asportare vellet tota quã in ipsa terra
inuenisset pecunia sua esset. festine tur//
ba ꝓperat ⁊ ip̃m templũ cito euacuat.
Deniq̃ romani pinnam eneã ⁊ deau
ratã fabricant ⁊ in sũmitate collocant
Aiunt q̃z ꝙ in hac om̃es ꝓuincie mi//
rabiliter sculpte erãt ita vt q̃cunq̃ ro//
mam venisset ꝟsus q̃ esset sua ꝓuincia
scire posset. Hec aũt ꝓcedente tp̃e in//
de cecidit. vnde ⁊ in p̃dicto tẽplo in sũ
mitate aptura remãsit. Tẽpe igit̃ foce
imp̃atoris cũ iam dudũ roma fidẽ do
mini recepisset bonifacius papa quar
tus a magno Gregorio circa ãnos do
mini. dcv. p̃dictũ templũ a foca cesare
impetrauit ⁊ omniũ idoloꝝ eliminata
spurcicia ip̃m templũ. iiij. idus maij ĩ
honore beate marie ⁊ omniũ martyꝝ
ꝯsecrauit ac locũ sancte marie ad mar
tyres appellauit. que nunc sancta ma//
ria rotunda a ꝓpl'o appellat̃. Nondũ
em̃ ꝯfessoꝝ solennia ab eccl'ia agebantur.
Sed quia ad hoc festũ multitudo
maxima ꝯfluebat ⁊ ꝓpter defectuz vi//
ctualiũ celebrationi vacare nõ poterãt
ideo q̃dam papa Gregorius h̃ festum
in kaleñ. nouembris qñ maior victua//
lium copia videt̃ esse: messib⁹ ⁊ vinde//
mijs celebratꝫ fieri instituit. ac ꝑ vni//
uersum mundũ hnnc diem in honore
omniũ sanctoꝝ celebrari solẽniter or//
dinauit. Et sic templũ qđ fabricatum
fuerat om̃ib⁹ idolis. nũc dedicatuz est
om̃ib⁹ sanctis. ⁊ vbi multitudo coleba
tur idoloꝝ ibi deuote laudat̃ multitu//
do sanctoꝝ B Scđo instituta est
ꝓpter omissoꝝ suppletõem. Nos enim
multos sanctos omisimus de quibus
nullam festiuitatẽ siue etiam memo//
riã fecimus. Non em̃ possumus omni
um sanctoꝝ festa agere. tum ꝓpter san
ctoꝝ multiplicitatẽ. quia multi ⁊ qua//
si infiniti sunt. tum ꝓpter nostrã infir//
mitatẽ. quia infirmi ⁊ debiles sumus
nec ad hoc sufficere possemus. tum ꝓ//
pter tempis breuitatẽ. quia etiaz tem//
pus nõ sufficeret. Nam sicut ait Hie//
ronimus in quadã epl'a que suo kaleñ
preponit̃. Nullus dies est excepto die
kaleñ: ianuarij q̃ nõ intra q̃nq̃ miliuz
martyrũ nũeꝝ reperiri possit ascript⁹.
Ideoq̃ eccl'a rõnabiliter ordinauit vt
quia omniũ sctõꝝ singulariter festa fa
cere nõ possum⁹ saltem om̃es generali
ter ⁊ insimul honorem⁹ Quare aũt
institutũ sit vt festiuitates sctõꝝ ĩ ter//
ris agam⁹. magister guillerm⁹ altisio//
dorens̃ in sũma de officio ponit sex ra//
tiones. Prima est ꝓpt̃ honorẽ diuie
maiestatꝫ. Cũ em̃ sanctꝫ honorẽ impẽ
dim⁹ deũ in sctis honoram⁹ ⁊ ip̃m in
eis mirabilẽ p̃dicam⁹. qr q̃ sctis hono

rē tribuit. illū spēaliter honorat q̄ eos
sctificauit. Scd̄a ē ꝓpt̄ auxiliuz nr̄e
infirmitatꝫ. qꝛ em̄ ꝑ nos salutē hr̄e nō
possum⁹ iō sctōꝝ intercessiōib⁹ indige/
mus. a q̄b⁹ vt adiuuari mereamur me
rito ipos honorare debem⁹ Legit̄ em̄
iij. Re. j. ꝙ bersabee q̄ interp̄tat̄ pute⁹
sacietatꝫ. i. eccl̄ia triūphās. filio suo id
est eccl̄ie militāti regnū suis p̄cib⁹ ob/
tinuit. Tertia ē ꝓpt̄ augmentū nr̄e
securitatꝫ. vt scz ꝑ sctōꝝ gl̄iaz q̄ nob̄ in
eoꝝ festinitate ꝓponit̄. nr̄a spes ⁊ secu
ritas augmētet̄. Si em̄ hoies morta
les nob̄ similes potuer̄t ita ꝑ sua meri
ta sublimari. constat ꝙ nos sil̄r poteri
mus cū man⁹ dn̄i abbreuiata non sit.
Quarta ē ꝓpt̄ exēplū nr̄e imitatōis
Cū em̄ eoꝝ festiuitas recenset̄. ad eoꝝ
imitatiōez ꝓuocamur. vt scz eoꝝ exē/
plo terrena ꝯtēnam⁹ ⁊ celestia deside/
rem⁹ Quita ē ꝓpt̄ debitū mutue vi
cissitudinis. Scti em̄ de nob̄ in celo fe
stū faciūt. gaudiū em̄ est angelis dei et
aīab⁹ sctis sup̄ vno pctōre pniaz agēte
Ut igit̄ eis vicissitudinē repēdam⁹ iu/
stū est vt qꝛ ip̄i de nob̄ festū agūt in ce/
lis. ⁊ nos de ip̄is festū agam⁹ in terris
Sexta est ꝓpt̄ ꝓcuratōez nr̄i hono/
ris. Cum em̄ sctōs honoram⁹ tūc no/
strā rē agim⁹ ⁊ nr̄m honorē ꝓcuram⁹.
qꝛ eoꝝ festiuitas est nr̄a dignitas. Nā
cū honoram⁹ frēs nr̄os honoram⁹ nos
ipsos. charitas nāq̄ oīa fac̄ esse cōmu
nia. oīa q̄dē nr̄a sūt celestia terrestria ⁊
eterna. E Preter āt has rōes po/
nit alias rōes Johēs damas. li. iiij. ca.
vij. quare scz scti ⁊ pariter eoꝝ corpa si
ue eoꝝ reliq̄e debeāt honorari. Quaꝝ
q̄dā sumūt̄ q̄ntū ad eoꝝ dignitatez. q̄
dā q̄ntū ad corpoꝝ ip̄oꝝ p̄ciositatem.
Dignitas āt eoꝝ vt ibidem dic̄ q̄dru/
plex est. Om̄ ip̄i sūt amici dei. filij dei.
heredes dei. ⁊ duces nr̄i. Et pōit istas
autoritates. De p̄mo Joh. xv. Jā nō
dicā vos ꝟuos sz amicos ⁊c. De scd̄o
Joh. j. Dedit eis ꝑtātez filios d̄i fieri
De tertio Ro. viij. Si āt filij ⁊ hedes
⁊c. De q̄rto sic dic̄. Quātū laborares
vt ducē inuenires q̄ mortali te regi ad
duceret. ⁊ ꝓ te ad ip̄m ꝟmonez faceret.
Duces igit̄ totius generꝫ hūani: q̄ ad
deū ꝓ nob̄ interpellatōez faciūt: nōne
honorādi sūt. Utiq̄ q̄dez honorandi
sūt. tēpla erigētes deo ⁊ eoꝝ memoriā
venerātes. Alie sumūt̄ q̄ntū ad cor
poꝝ ip̄oꝝ p̄ciositatē. Et ponit idē da/
mas. iiij. ⁊ augustin⁹ addit q̄ntā ꝑ q̄s
manifestat̄ p̄ciositas corpoꝝ siue reli/
quiaꝝ sctōꝝ. Ip̄a em̄ sctōꝝ corpa fue/
rūt promptuariū dei. tēplū xp̄i. alaba
strū spūalis vnguenti. fontes diuini ⁊
organū spūssancti. Primo em̄ fuer̄t
promptuariū dei. Un̄ dicit. Hi enim
promptuaria d̄i pura cenacl̄a facti sūt
Scd̄o tēplū xp̄i. Un̄ seq̄t̄. Om̄ ꝑ i
tellectū in corpib⁹ eoꝝ habitauit deus
vt ait apl̄s. Nescitꝫ qm̄ corpa vr̄a tem
plū inhabitātꝫ i vob̄ spūssancti sunt.
De⁹ āt spūs est. Qual̄r igit̄ nō hono/
rāda animata dei tēpla ⁊ animata d̄i
tabernacl̄a ⁊c. De h̄ etiā chryꝫ. Hō i
edificatōe parietū delectat̄. de⁹ āt i cō/
uersatōne sctōꝝ. Un̄ psal. Dn̄e dilexi
decorē do. t. Quē decorē. Nō quez di/
uersitas marmoꝝ splēdentiū facit. sz
quē p̄stat varietas viuētiū gr̄aꝝ. Ille
decor carnē delectat. iste viuificat aīaz
Ille ꝓ tpe deijcit ⁊ decipit oculos. iste
āt i ꝑpetuū edificat intellectū Tertio
alabastꝝ spūalis vnguēti. Unde ait.
Unguentū boni odorꝫ ex se mamans
sctōꝝ reliq̄e tribuētes. Et null⁹ h̄ dis/
credat. Si ei ex rupe ⁊ firma petra aq̄
in heremo emanauit. ⁊ ex maxilla asi/
ni samsoni sitiēti aq̄ venerat multo po
tius ex martyrū reliquijs vnguētum
bn̄ olens emanare incredibile nequa/
q̄ est sitiētib⁹ diuinā v̄tutē ⁊ ip̄oꝝ san
ctoꝝ honorem Quarto fōtes diuini.
Un̄ ait. Isti viuētes i v̄itate cū libe/
ra pn̄tia deo assistūt. Fōtes nob̄ salu/
tares dn̄ator xp̄s sctōꝝ suoꝝ p̄buit re/
liq̄as multiformia bn̄ficia irrigantes
Quito organū spūssctī. Hāc rōem as/
signat aug⁹. in li. de ci. dei dicēs. Non
sūt ꝯtēnēda sz plurimū reuerēda sctōꝝ

corpa q̄bꝫ dū adhuc viuerēt spūssctūs q̄si q̄busdā organis ad om̄e opꝰ bonū vsus est. Vñ apl's. An experimentuz q̄ritꝫ eiꝰ q̄ in me loq̄t xp̄s. Et d̄ stephano d̄r q̄ nō poterāt resistere sapiētie et spiritui q̄ loq̄bat ꝛc̄. Itē ambro. i exameron. Hoc ē p̄ciosissimū q̄ hō diuie vocꝫ fit organū. ꝛ corpalibꝫ labijs exp̄mit celeste oraculñ. D Tertio isti tuta ē ꝓpt negligētiaꝝ expiatōez. Licz eī paucoꝝ sctōꝝ festa agamꝰ adhuc tñ illa pauca negligēter sepe agimꝰ ꝛ multa ibidē ꝑ ignorātiā vl' negligentiā obmittimꝰ. Si igit̄ in alijs solennitatibꝫ sctōꝝ q̄s egimꝰ aliq̄d neglexim⁹ in hac generali festiuitate supplere possumꝰ ꝛ de negligētia nos purgare valemus Hec rō tāgi videt̄ in ſmōe q̄ hac die ꝑ eccl'ias recitat̄. in q̄ sic d̄r. Decretū ē vt hac die sctōꝝ oīm memoria habeat̄ vt q̄cq̄d hūana fragilitas ꝑ ignorātiā vel ꝑ negligētiā seu ꝑ occupatōez rei secularꝫ in solēnitatibꝫ sctōꝝ minꝰ bñ peregisset in hac sctā obseruatōe soluatur Notandū aūt q̄ q̄druplex ē differētia sctōꝝ noui testamēti q̄s ꝑ anni circulū colimꝰ et q̄s hodierna die insimł recolimꝰ vt ea q̄ negligēter fecimꝰ suppleamꝰ scz apl'i. martyres. ꝯfessores. et ꝟgines. Et hi ſm rabanū ꝑ q̄tuor mūdi ꝑtes significant̄. Per orientē apl'i. ꝑ meridiē martyres. ꝑ aq̄lonē ꝯfessores. ꝑ occidentē ꝟgines. Prima igit̄ differētia est apl'oꝝ. q̄ꝝ dignitas ꝛ excellētia manifestat̄ ex eo q̄ oēs alios sctōs in q̄tuor excedūt Primo in p̄eminētia dignitatꝫ. Ipi em̄ sūt sapiētes p̄ncipes eccl'ie militātꝫ potētes assessores eterni iudicꝫ. dulces pastores dñici gregis. Bern̄. Tales decebat hūani generis pastores ꝛ doctores ꝯstitui quiꝛ dulces eēnt ꝛ potētes ꝛ sapiētes. Dulces vt me blande ꝛ misericorditer susciperēt. potētes vt fortit̄ ꝓtegerent. sapiētes vt ad viā: ꝛ ꝑ viā ducerēt q̄ ducit ad ciuitatē supnā. Scdo i p̄eminētia ptātꝫ. De q̄ꝝ ptātꝫ p̄eminētia sic dic̄ augꝰ. Apl'is deꝰ dedit ptātem sup naturā vt eā curarēt sup demones vt eos euerterēt. sup elemēta vt ea mutarēt. sup aīas vt ipas a peccatꝫ soluerēt sup mortē vt ipaz ꝯtēnerēt. sup angelos vt corpus dñicū ꝯsecrarēt Tertio in p̄rogatiua sctitatꝫ. Vñ ꝓpt eoꝝ maximā sanctitatē ꝛ gr̄aꝝ plenitudiez vita ꝛ ꝯuersatio xp̄i in eis tāq̄z in speculo relucebat ꝛ cognoscebat̄ in eis sic̄ sol in suo splēdore. sic̄ rosa in suo odore sic̄ ignis in suo calore. De h̄ dic̄ chryſ. sup mattheū. Misit xp̄s apl'os q̄si sol radios suos. q̄si rosa suauitatꝫ sue odorez. q̄si ignis scintillas sua dispersit. vt sic̄ sol in radijs suis apparet. sic̄ rosa ī odoribꝫ suis sentit̄. sic̄ ignis in scintill' suis aspicit̄. sic in illoꝝ ꝟtutibꝫ xp̄i potētia cognoscat̄. Hec Chrysostomus. Quarto in efficatia vtilitatis. De quorum efficatia sic dicit augustinꝰ loquens de apostolis. Ex abiectissimis ex imperitissimis ex paucissimis nobilitantur. illuminant̄. multiplicant̄ dulcissima eloquia. p̄clarissima ingenia. copiosissima agmina. mirabilesq̄z peritias autoꝝ facūdoꝝ atq̄z doctorum subiugāt xp̄o. Scda differentia est martyrū. Quoꝝ dignitas ꝛ excellētia manifestat̄ ex eo q̄ passi sūt multipl'r. vtiliter ꝛ ꝯstāter Multipliciter qm̄ p̄ter martyriū sanguinis passi sunt triplex aliud martyriū sine sanguine. De q̄ triplici martyrio dic̄ Bern̄. Triplex est martyriū sine sanguie. scz parcitas in vbertate. quā habuit dauid. largitas ī pauptate. quā exhibuit thobias ꝛ vidua. castitas i iuuētute q̄ vsus ē ioseph i egypto. Scdm āt Gre. triplex ē martyriū sine sanguie. scz patiētia aduersoꝝ. Vñ dic̄. Sine ferro martires esse possumꝰ si patientiā in aīo veracit̄ custodimꝰ. Cōpassio afflictoꝝ. vñ dic̄ Qui dolorē exhibet in aliena necessitate crucē portat ī mēte. Dilectio inimicoꝝ. Vñ dic̄. Ferre ꝯtumelias odientem diligere. martyriū ē in occulta cogitatiōe. Scdo vtiliter. q̄ vtilitas ex ꝑte ipoꝝ martyrū est omniū peccatoꝝ

remissio. meritoꝝ cumulatio. et eterne glie ꝑceptio. Ista ꝑcio sui sanguis sibi emerunt. ⁊ ideo eoꝝ sanguis dr̄ precio/sus. i. ꝑcio plen⁹. De ꝑmo ⁊ scdo dicit aug⁹. d ci. dei. Quid ē ꝑciosi⁹ q̄ꝫ mors ꝓpt quā delicta dimittūt ⁊ merita cu/mulant. Idē sup Johem. Preciosus ē sanguis xp̄i sine ꝑcio. fecit tn̄ ipe suoꝝ sanguinē ꝑciosū ꝓ qb⁹ dedit sanguinē in ꝑciū. Nam si suoꝝ sanguinē nō face ret ꝑciosuz nō diceret ꝑciosa i ꝯspectu dn̄i ⁊c. Itē cyprian⁹ Martyriū est de lictoꝝ finis. periculi termin⁹. dux salu tis. patientie mgr̄. dom⁹ vite. De ter/tio Bern̄. Tria sunt q̄ mortē sanctoꝝ faciūt ꝑciosaz. quies a labore. gaudiū de nouitate. securitas d eternitate. Ex ꝑte nr̄a duplex est vtilitas. qꝛ dati sūt nob in exēplar ad certanduz. Chryso. Tu xp̄iane delicat⁹ es miles. si putas te posse sine pugna vincere sine certa/mine triūphare. Exerce vires fortiter. dimica atrociter. in ꝑlio isto ꝯcerta. cō sidera pactū. ꝯditōem attēde. militiā nosce. pactū qd spopondisti. ꝯditōem quā accepisti. militiā cui nomē dedisti Hoc em̄ pacto cūcti pugnauerūt. hac ꝯditiōe vniuersi vicerunt. hac militia triumphauerūt. Hec Chryſ. Secun/do dati sunt nob in patronos ad auxi/liandū. Adiuuāt em̄ nos ⁊ meritis su is ⁊ orōib⁹ suis. De ꝑmo aug⁹. O im/mēsa dei pietas. martyruz merita nr̄a vult esse suffragia. Illos examinat vt nos erudiat. Illos ꝯterit vt nos acq̄/rat. Illoꝝ cruciatus nr̄os vult esse ꝓfe ctus. De scdo Hiero. ꝯtra vigilantiū. Si apl̄i ⁊ martyres adhuc i corꝑe po/siti possunt orare ꝓ ceterꝫ. qn̄ de se ad/huc deberēt esse solliciti. q̄nto magꝫ p⁹ coronas victorias ⁊ triūphos. Vnus hō moyses impetrauit veniā a deo sex centis milib⁹ armatoꝝ. Et stephan⁹ paulo ⁊ multꝫ aliis veniam obtinuit. Sz postq̄ꝫ cū xp̄o esse ceperunt multo magis possunt. Paulus apl̄s. cclxxvj sibi dicit in naui aīas condonatas. et postq̄ꝫ resolut⁹ cepit esse cū xp̄o multo magꝫ potest. Tertio ꝯstanter. Aug⁹. Framea est aīa martyris splēdida ca/ritate. acuta ꝟitate dei pugnātꝫ vibra/ta ꝟtute q̄ bella fecit. q̄ ꝯtradicentium cateruas redarguēdo supauit. ꝑcussit infestos. ꝓstrauit aduersos. Itē chry/sostom⁹. Torti torq̄ntib⁹ fortiores ste terūt ac laniātes vngulas laniata mē/bra vicerūt. E Tertia differentia est ꝯfessoꝝ. Quoꝝ dignitas ⁊ excellen tia manifestat. ex eo q̄ deū cōfessi sunt trib⁹ modis. scz corde ore ⁊ opē. Con/fessio aūt cordis nō sufficit sine ꝯfessio ne oris sic ꝓbat chryſ. q̄tuor rōnib⁹ su/per mattheū. Quantū ad ꝑmam sic dicit. Radix ꝯfessiōis fides est cordis. ꝯfessio aūt fructus est fidei. Sic g̃ q̄ꝫ/diu radix est viua in terra necesse est vt aut ramos ꝓducat aut folia. Si autē nō ꝓduxerit sine dubio intellige qꝛ ra/dix in terra siccata est. Sic q̄ꝫdiu fides cordis integra est semꝑ germinat con/fessionem in ore. Si aūt ꝯfessio marci da fuerit oris. intellige sine dubio qꝛ fi des cordis eius iam ante siccata est. Quantū ad scdaz sic dicit. Si tibi ꝓdest corde credere. ⁊ corā hoib⁹ non ꝯfiteri. g̃ ⁊ infideli ypocrite ꝯfiteri xp̄z ꝓdest etiā si corde nō credat. Si autez ille nihil ꝓficit sine fide ꝯfitens nec tu ꝓficis credendo sine ꝯfessiōe Quan tū ad tertiaz sic dicit. Et si sufficit xp̄o qꝛ cognoscis eū etiā si ꝯfessus eum nō fueris coraz hoib⁹. g̃ ⁊ tibi sufficiat qꝛ cognoscit te xp̄s etiā si ꝯfessus nō fue/rit te corā deo. Si aūt tibi non sufficit cognitio ei⁹ nec illi suffic̄ cognitio tua. Quantū ad quartā sic dicit Si em̄ sufficeret tibi fides cordis. cor tantum modo tibi de⁹ creassz. Nūc āt ⁊ os tibi de⁹ creauit vt corde credas ⁊ ore confi/tearis. Tertio ꝯfessi sūt deū opere. Qualr āt q̄s deū ꝯfiteat opē aut neget on̄dit hieronim⁹ in originali sup illud confitent se nosse deū dicēs. Xp̄s est sa pientia. iusticia. veritas. sanctitas. for titudo Negatur ꝑ insipientiā sapiētia per iniq̄tatem iusticia. per mendaciuz

veritas. ꝑ turpitudinē sanctitas. ꝑ im
becillitatē animi fortitudo. ⁊ q̄tienscū
q̄ vincimur vicijs atq̄ pctis totiens
deū negam⁹. Et ecōuerso q̄tiens bene
q̄d agim⁹ deum ꝯfitemur. Quarta
differentia est ꝟginū. Quaꝝ dignitas
⁊ excellentia manifestat̄ primo qꝛ ipse
sunt spōse eterni regꝫ. Ambrosi⁹ Pul
chritudinē q̄s potest maiorē existima
re decore eius q̄ amat̄ a rege. ꝓbatur
a iudice. dedicat̄ a deo sꝑ sponsa. semꝑ
innupta. Scd̄o qꝛ cōparant̄ angelis.
Ambrosi⁹. Virginitas ꝯditiōem hu
mane nature supgredit̄. ꝑ quā homi
nes angelis. sociant̄ maior tñ est victo
ria ꝟginū q̄ angeloꝝ. Angeli em̄ sine
carne viuūt. ꝟgines ꝟo in carne trium
phant. Tertio qꝛ illustriores sūt fide
libꝫ vniuers. Vñ Cyprian⁹. Virgini
tas ē flos ecclesiastici germinis. decus
atq̄ ornamentū gr̄e spūalis. leta indo
les laudis ⁊ honoris. opus integrum
atq̄ incorruptū dei imago. rursus ad
sanctimoniā dei illustrior portio gre
gis xp̄i. Quarto qꝛ p̄ferunt̄ cōiugatis
Hec āt excellētia quā hꝫ ꝟginitas re
spectu copule ꝯiugalis patet ex multi
plici cōparatōe ad illā. Illa enim im
pregnat vētrē. ista mentē. Augustin⁹.
Generosius elegit i carne vitā iā imita
ri angeloꝝ q̄ ex carne numeꝝ augere
mortaliū. Est aūt vberior feliciorq̄ fe
cunditas non ventre grauescere. sed
mente grandescere. Illa parturit fili
os doloris. ista filios gaudij ⁊ exulta
tiōis. Augustin⁹ Ipsa ꝯtinētia nequa
q̄ sterilis est sed fecūda mr̄ filioꝝ gau
dioꝝ d̄ marito te dñe. Illa filijs replet
terrā. ista celū. Hiero. Nuptie terraꝫ i
plent ꝟginitas paradisū. Illa autē est
multe solicitudinis. ista quietis. Gil
bertus. Virginitas est curaꝝ silentiū
pax carnis. redemptio vicioꝝ. p̄ncipa
tus ꝟtutū. Illa est bonū. ista melius.
Hieronim⁹ ad Pammachiū. Tantū
est int̄ nuptias ⁊ ꝟginitatē. q̄ntuꝫ int̄
nō peccare ⁊ benefacere. Imo vt leui⁹
dicā q̄ntū int̄ bonū ⁊ meli⁹. Illa com
parat̄ spinis. ista rosis. Hieronim⁹ ad
Eustochiū. Laudo nuptias. sed quia
mihi ꝟgines generāt lego de spinis ro
sam. de terra aurū. de cōca margaritā.
Quinto qꝛ multis gaudent p̄uilegijs
Ipe nāq̄ ꝟgines coronā aureolā ha
bebūt. canticū nouū sole cantabūt. ve
stimētꝫ eisdē cū xp̄o gaudebūt p⁹ ip̄m
agnū sꝑ ambulabūt. Quarto ⁊
vltimo instituta est ꝓpt̄ faciliorē oratio
nū nr̄aꝝ impetratiōeꝫ. vt sic oēs sctōs
vniuersaliter hac die honoram⁹. sic et
ip̄i oēs ꝓ nob insimul intercedāt vt sic
dei miscdiam facili⁹ impetremus. Si
em̄ impossibile est multoꝝ p̄ces nō ex
audiri. ꝯstat qꝛ impossibile valde erit
omniū sctōꝝ ꝓ nob orantiū p̄ces non
exaudiri. Hec rō in orōne tangit̄ cū dr
Desideratā nob tue ꝓpiciatōis abun
dantiā multiplicatꝫ intercessoribꝫ lar
giarꝫ. Intercedūt em̄ sancti ꝓ nob me
rito ⁊ affectu. Merito dū nob eorum
merita suffragant̄. Affectu dum vota
nr̄a cupiūt adimpleri. qd̄ tñ nō faciūt
nisi volūtate dei adimplenda didice
rint. Q, aūt in hac die oēs sancti ad
intercedendū vniuersaliter ꝓ nob con
ueniāt. ostendit̄ in quadā visione que
seq̄nti anno ab hui⁹ solēnitatꝫ institu
tione ꝯtigisse narrat̄. Cū em̄ i hac die
custos eccl̄ie scti petri ex deuotōe om̄ia
altaria circūisset ⁊ omniū sctōꝝ suffra
gia implorasset. ⁊ demū ad altare scti
petri redisset. ibi paululū ꝯq̄escens ex
tra se rapit̄. Et ecce vidit regē regū in
sublimi solio ꝯsistentē. ⁊ oēs angelos
in ei⁹ circūitu cōmorātes. Tunc virgo
ꝟginū in diademate p̄fulgēti aduenit
quā innumerabilis multitudo ꝟginū
⁊ ꝯtinentiū seq̄bat̄. Huic rex ꝓtin⁹ as
surrexit ⁊ posito solio iuxta se sedere fec̄
Post h̄ aduenit q̄dā vestit⁹ pilis came
loꝝ. quē seq̄bat̄ m̄ltitudo venerabiliū
senioꝝ. Deīde aduenit ⁊ ali⁹ pōtificali
habitu decorat⁹ quē aliq̄ꝝ cohors in
hitu ꝯsimili seq̄bat̄. Postea ꝟo ꝓcessit
innumerabilis multitudo militū. P⁹
q̄s aduenit turba diuersaꝝ gentiū in

finita. Oēs igit̄ ante regē soliū adue-
nert̄ ⁊ ip̄m flexis genib⁹ adorauert̄ Is
āt q̄ in pontificali habitu erat matuti
nas ceter⁹ ꝓseq̄ntib⁹ inchoauit. Ange
lus āt q̄ p̄dictū custodē ducebat eidez
visionē exposuit. asserēs ꝟginē in p̄ma
acie matrē dei eē. vestitū d̄ pilis came
lor⁹ iohannez baptistā cū patriarchis
sil̄ ⁊ ꝓphet⁹. pōtificali ornatū habitu
petrū cū ceter⁹ apl̄is. milites martires
tnrbā reliquā ꝯfessores. Qui iō om̄s
ante regē venert̄: vt ꝓ honore sibi hac
die a mortalib⁹ exhibito gr̄as agerent
⁊ ꝓ orbe vniuerso orarent. Deinde ad
locum aliū ip̄m duxit ⁊ vtriusq̄ sexus
hoīes alios in stratis aureis. alios in
mēsis gaudētes diuers̄ delicijs. alios
nudos ⁊ iopes auxiliū mēdicātes ostē
dit. Dixit āt hūc locū purgatoriū esse
abūdātes ꝟo aīas illas eē q̄b⁹ ab ami
cis ꝑ mlt̄a suffragia copiose subuenie-
bat̄. egētes ꝟo eē q̄ꝝ cura nll̄aten⁹ ha-
bebat̄. Iussit g̊ vt oīa ista sūmo ponti
fici itimaret. vt post festū oīm scōꝝ diē
statueret aīaꝝ. vt saltē generalia suffra
gia ꝓ illis illa die fierēt q̄ specialia hr̄e
neq̄rent. Le. clviij. A

De ꝯmemoratōe oīm fideliū d̄fūctoꝝ

Commemoratio om-
niū fideliuz defunctoꝝ hac
die i eccl̄ia fieri instituta est
vt generalib⁹ bn̄ficijs adiuuēt̄ q̄ specia
lia hr̄e nō p̄ualēt. sic i p̄dicta reuelatōe
mōstratū est. Ait q̄z petr⁹ damiani ꝙ
sctūs odolio ꝯperies ꝙ apud vulcanū
sicilie crebro voces ⁊ vlulat⁹ demonū
audiebāt̄ plāgentiū ꝙ aīe defunctorū
ꝑ elemosinas ⁊ orōes de eorū manib⁹
eripiebāt̄. in suis mōasterijs ordiauit
vt post festū oīm sctōꝝ fieret cōmemo
ratio defunctoꝝ. q d̄ fuit post ab om̄i
eccl̄ia approbatuz. De duob⁹ autē hic
specialiter videri pōt. Primo de ipsis
purgandis. Scd̄o de eoꝝ suffragijs.
Circa p̄mū tria vidēda sūt. Primo
q̄ sūt illi q̄ purgāt̄. Scd̄o ꝑ q̄s purgāt̄
Tertio vbi purgant̄. Illoꝝ autē q̄
purgant̄ tria sunt genera. Primi q̄ sa-
tisfactione sibi iniūcta non dū cōpleta
decedūt. Veruntamen si tantā hr̄ent
cordis ꝯtritōez q̄ sufficeret ad delēdū
pctm̄ liberi ad vitaz trāsirent. etiam si
satisfactōem minime cōplessent. q̄z cō-
tritio est maxima ꝓ pctō satisfactio ⁊
maxīa pcti deletio. Hieronim⁹. Apd̄
deū nō tam valet mēsura tp̄is q̄ꝫ do-
loris nec tam abstinētia ciboꝝ q̄ꝫ mor
tificatio vicioꝝ. Sz q̄ nō adeo ꝯterūt̄
⁊ ante ꝯpletiōem penitētie moriūtur.
igne purgatorij grauissime puniūtur.
nisi forte eorū satisfactio ab aliq̄b⁹ ca-
ris suis ꝑficienda assumat̄. Ad h̄ tn̄ ꝙ
p̄dicta cōmutatio valeat q̄tuor requi-
runt̄. Primū est ex ꝑte cōmutantis scz
eius autoritas. q̄z de sacerdot⁹ autori-
tate dz fieri. Scd̄m est ex ꝑte illius ꝓ
q̄ fit cōmutatio scz ei⁹ necessitas. q̄z in
tali statu dz esse ꝙ ꝑ se satisfacere non
valeat sz adiuuari īdigeat. Tertiū ē ex
ꝑte illi⁹ in quē fit cōmutatio scz chari-
tas. q̄z necesse est ip̄m esse in charitate
que faciat ip̄am satisfactionē esse me-
ritoriā ⁊ satisfactoriam. Quartū est ex
ꝑte pene scz debita ꝓportionabilitas.
vt videlicet minor pena cōmutet̄ i ma
iorē. q̄z plus satisfacit deo pena ꝓpria
q̄ꝫ aliena. Est em̄ triplex pena. scz ꝓp̄a
⁊ voluntaria. ⁊ hec maxime satisfacit.
Scd̄a est ꝓpria ⁊ nō volūtaria. q̄ est in
purgatorio. Tertia est volūtaria sz nō
ꝓpria. sic est in p̄dicta commutatōe. et
hec min us satisfacit q̄ꝫ p̄ma. ex eo ꝙ n̄
est ꝓpria. ⁊ mag⁹ q̄ꝫ scd̄a ex eo ꝙ est vo
lūtaria. Veruntn̄ si iste ꝓ q̄ satisfactio
ē assūpta decedit. nihilomin⁹ tn̄ in pur
gatorio cruciat̄. sed tn̄ ꝑ penā quā ip̄e
sustinet. ⁊ quā alij ꝓ eo soluunt citius
liberat̄. qm̄ dn̄s ⁊ penā suā et penā il-
loꝝ in sortē cōputat. vnde si debuit in
purgatorio penā duoꝝ mēsiū sustine-
re talis sic poterit iuuari ꝙ liberabitur
vno mēse. Nunq̄ꝫ tn̄ inde eripit̄ q̄usq̄
debitū sit solutuz. Quo soluto illd̄ q d̄
soluit̄ deinceps est ip̄i⁹ q̄ fac̄ ⁊ in sinū
eius ꝯuertit̄. ⁊ si ip̄e nō indiget. ꝯuerti

tur in sinū eccl̄ie vl' valet alijs q̄ in pur
2 gatorio sūt. Secūdi q̄ in purgatori
um descendūt sūt q̄ satisfactōz q̄dē in/
iunctā ꝯpleuerūt sz tñ illa pena ꝓpt̄ ig
norantiā vel negligētiā sacerdotꝫ non
fuit sufficiēs. Hi em̄ nisi magnitudo
ꝯtritionis suppleat totuz in purgato/
rio cōplebūt qd̄ minus in hac vita fe/
cerūt. De⁹ em̄ q̄ modos ⁊ mensuram
pctōꝝ ⁊ penaꝝ nouit addit penā suffi
cientē ne aliqd̄ pctm̄ impunitū rema/
neat. Vñ penitētia iniūcta aut est ma
ior aut eq̄lis aut minor. Si maior tūc
illud qd̄ pl⁹ fecerit cedit ei ad augmen
tū gl̄ie. Si eq̄lis tūc sufficit ad dimissi
onē toti⁹ culpe. Si minor tūc illud qd̄
restat suppleť ex ꝟtute diuine iusticie.
De his ꝟo q̄ in fine penitent audi q̄d
augustin⁹ sentiat. Baptizat⁹ ad horā
secur⁹ hic exit. fidelis bñ viuēs securus
hic exit. agēs pniaz ⁊ recōciliat⁹ cū sa
nus ē secur⁹ hic exit. agēs pniaz ad vl/
timū ⁊ recōciliat⁹ si secur⁹ hic exit. ego
nō sū secur⁹ Ergo tene certū ⁊ dimitte
incertū. Hec āt ideo dicit augustinus
qꝛ tales ꝯsueuer̄t poti⁹ penitere ex ne/
cessitate q̄ ex volūtate. potius timore
3 pene q̄ amore gl̄ie. Tertij q̄ in pur
gatoriū descendūt sūt q̄ lignū fenū et
stipulā secū ferūt. q̄ scz circa suas diui/
tias infra tñ deū carnali tenēť affectu
Affectōes em̄ carnales q̄bꝫ dediti sūt
domibꝫ. ꝯiugibꝫ. possessiōibꝫ ita tñ vt
nil deo preponāt. illis tribꝫ significanť
Qui ꝟm suos amādi modos vel diu/
tius vt lignū. vl' min⁹ vt fenū. vl' mini/
mū vt stipula cremabūť. Qui ignis vt
dic̄ aug⁹. ⁊ si etern⁹ nō sit: miro tñ mō
est grauis. excellit em̄ omēz penā quā
vnq̄ passus est aliq̄s in hac vita. Nū
q̄ in carne inuēta ē tāta pena. licet mi/
rabilia martyres passi sint tormēta
B Circa scd̄m ꝑ q̄s scz purgantur.
sciendū q̄ illa purgatio ⁊ punitio fit ꝑ
malos angelos ⁊ nō ꝑ bonos. Boni
em̄ angeli nō vexāt bonos. sz boni ma
los ⁊ mali bonos. ⁊ mali malos. Pie
tñ credendū est q̄ boni angeli fratres
⁊ ꝯciues suos freq̄nť visitāt ⁊ ꝯsolanť
⁊ vt patienť sufferāt exhortāť. Habēt
etiā aliud ꝯsolatōis remediū ex eo scz
q̄ certi gl̄iaz futurā expectāt. Habent
em̄ certitudinē de gl̄ia. minorē tamen
q̄ illi q̄ sūt in patria. sz maiorē q̄ illi q̄
sunt in via. Certitudo em̄ illoꝝ q̄ sunt
in patria est sine expectatōne ⁊ timore
qꝛ nec illā futurā expectant cū p̄sentez
habeāt. nec illā de cetero amittere for/
midant. Certitudo aūt illoꝝ q̄ sunt in
via ecōtrario est. Sed certitudo illoꝝ
q̄ sunt in purgatorio medio modo est.
Est em̄ cū expectatione. qꝛ ip̄am futu/
rā expectant. sed est sine timore qꝛ cuz
habeant libeꝝ arbitriū ꝯfirmatuz de
cetero se peccare nō posse cognoscunt.
Habent etiaz aliā ꝯsolatiōem qñ ꝓ se
suffragia fieri credūt. Forte tñ verius
credendū ē q̄ illa punitio nō fit ꝑ ma/
los angelos sz diuina iusticia iubente
⁊ flatu eius succēdente. Circa tertiū
vbi scz purganť. sciendū est q̄ purgāť
in q̄dam loco iuxta infernū posito qui
purgatoriū d̄r: ꝟm positōem plurimo/
rum sapientū. licet alijs videať q̄ sit in
aere vel in torrida zona. Sz tñ ꝑ diui
nam dispēsatōem diuersa loca diuerꝫ
animalibꝫ aliqñ deputanť. ⁊ hoc mul
tiplici de causa. scz aut ꝓpter eoꝝ leuez
punitōem. aut ꝓpter eoꝝ celeriorē libe
ratōem. aut ꝓpter nostram instructōz.
aut ꝓpter culpe in loco perpetratōem.
aut ꝓpter alic⁹ sancti orōem. Primo
ꝓpter eoꝝ leuē punitiōez. sic̄ aliq̄bꝫ ꝟm
Gregoriū reuelatū est aīas q̄sdam in
vmbra punitas esse. Scd̄o ꝓpter eoꝝ
celeriorē liberatōez. vt scz possint alijs
suā indigentiā reuelare ⁊ ab eis suffra
gia petere. ⁊ sic celerius de pena exire.
Sic̄ legiť q̄ q̄dam piscatores bti theo
baldi in autūno frustū magnū glaciei
ꝓ pisce prēdideřt. de q̄ mag⁹ q̄ d̄ pisce
gauisi maxime qꝛ ep̄s dolore pedum
laborabat. ipsaz glaciē eius pedibus
supposuerunt. et magnū ei refrigeriuz
prestabat. Quadam vero vice de gla/
cie hominis vocem audiuit. q̄ ab ep̄o

adiurat⁹ ꝗs eẽt dixit. Sũ ꝗdã aĩa ꝙ in
h̃ gelicidio ꝓ pctis meis affligor et li⁊
berari possez si trigita missas sine in⁊
terualllo trigita dieb⁹ ꝯtinuis diceres.
Qui cũ missaꝝ mediatẽ dixisset ⁊ se
iã ad missã aliã ꝓpassꝫ diabolica sug⁊
gestione ꝯtigit ꝙ fere oẽs hoies illi⁹ ci
uitatꝫ inf se bella mouerẽt. Vũ voca⁊
tus epus ad sedandã discordiã sacras
deponẽs vestes missã illa die ptermi⁊
sit. Iteꝝ reincipiẽs ⁊ iã duas ptes cõ⁊
plẽs exercit⁹ magn⁹ vt videbaf ciuita⁊
tẽ obsedit. ⁊ ꝓpulsus misse officiũ inf⁊
misit. Et deinde reicipiens cũ oẽs mis⁊
sas vltima excepta dixisset. ⁊ vltimaꝫ
inchoare vellet. tota villa ⁊ dom⁹ epi
vt videbaf accensa est. Cui cũ serui di
cerẽt vt missaꝫ intermitteret. ille dixit.
Si tota villa cremari deberet missaꝫ
nõ dimitterez. Qua celebrata glacies
ptim⁹ resoluta ẽ ⁊ ignis quez se vidisse
credebãt tãꝯ fantasma recessit ⁊ nul⁊
lũ damnũ intulit.

Tertio ꝓpf nraz
3 instructõem. vt scz magnaz penã post
hãc vitã infligi peccãtib⁹ cognoscam⁹
Sic parisi⁹ ꝯtigisse legit. Hgr ei silo
vt ait cãtor parisien⁹ qndã scolarẽ suũ
socĩũ egrotantẽ obnixe rogauit vt post
mortẽ ad se rediret ⁊ statum suũ sibi re
nũciaret. Post aliꝗt igit dies sibi appa
ruit cũ cappa de pgameno tota de so⁊
phismatib⁹ descpta ⁊ intus flãma ig⁊
nis tota ꝯtecta. Qui reqsit⁹ a mgro ql
nam essz ait. Ille vtiꝗ sũ q ad te redi
re pmisi. Qui de statu suo reqsit⁹ ait.
Hec cappa pl⁹ sup me põderat ⁊ plus
me pmit ꝯꝫ si vnã turrim sup me hrez.
⁊ ẽ mihi data vt eã portẽ ꝓ glia quã i
sophismatib⁹ habui. Porro flãma ig⁊
nis q coopta est. pelles sunt delicate ⁊
varie ꝙs ferebã. q flãma me cruciat ⁊
exurit. Sz cũ mgr illã penã facilẽ iudi
caret. dixit ei defunct⁹ vt manũ exten⁊
deret. ⁊ sic facilitatem sue pene sentire
posset. Cũꝫ manũ extẽdissz ille guttã
vnã sui sudoris dimisit. q pdicti mgri
manum ꝙsi sagitta citi⁹ ꝓforauit. ita ꝙ
cruciatũ mirabilẽ sensit ⁊ ait. Tal⁹ suz
tot⁹ Ille igit mgr ex illi⁹ pene acerbita
te ꝓterrit⁹ seculũ deliberauit deserere ⁊
religionẽ intrare. Vũ mane scolarib⁹
ꝯgregatꝫ hos ihus ꝯposuit. Linquo
coax ranis cra coruis vanaꝫ vanis.
Ad logicã ꝓgo. q mortꝫ nõ timet ergo
Et sic seculũ deserẽs ad religionẽ cõfu
git.

Quarto ꝓpf culpe i loco ꝓpetra
tionẽ. Sic aliqñ ꝑm augustinũ aie pu
nirf in locꝫ in qb⁹ deliquerũt. sic patet
ꝓ illud exemplũ qd recitat Gre. in. iiij.
dyalogoꝝ. Quidã nãꝫ psbyter dum
balneũ frequtaret qndã virũ incogni⁊
tũ ad suũ obsequiũ ꝓparatũ inuenit q
sp sibi sedule mistrabat. Qui dũ qdã
die ꝓ bñdictõe ⁊ laborꝫ mercede quẽ⁊
dã panẽ bñdictũ sibi exhiberet ille me
rens rũdit. Mihi ista ꝙre das pr Iste
panis sctus est. ego aũt hũc mãducare
nõ possum. Ego em aliqñ h⁹ loci dñs
fui. sz ꝓ culpis meis h̃ post mortẽ me⁊
am deputat⁹ sum. Sz queso vt oipo⁊
tenti deo hũc panẽ ꝓ pctis meis offe⁊
ras. Tũc aũt te exauditũ cognosce cũ
huc ad lauandũ veneris ⁊ me mínime
inuenerꝫ. Presbyter aũt ꝓ vnã hebdo
madã salutarẽ ꝓ eo ꝙtidie obtulit ho⁊
stiã. Et reuersus eũ iã mũe inuenit.

Quito ꝓpf alic⁹ sancti oratione Si
cut legit ꝙ sctus patric⁹ in ꝙdaz loco
in terra ꝙbusdã purgatoriũ ipetrauit.
Cuius historiã post festũ scti bñdicti
reperies

Circa scõm qõ est de
suffragijs tria sunt videnda. Primo de
ipis suffragijs q fiũt. Scõo de his ꝓ
qb⁹ fiũt. Tertio de his ꝓ quos fiunt.

Circa suffragia q fiũt Notandũ ꝙ
ꝙtuor sunt genera suffragioꝝ q maxie
defũctꝫ ꝓsunt. scz fidelium ⁊ amicoꝝ
oẽ. elemosynaꝝ largitio. salutaris ho
stie imolatio. ⁊ ieiunioꝝ obseruatio. ꝙ
pmũ genus suffragioꝝ scz amicoꝝm
oẽ eis ꝓsit patet ꝓ exemplũ de pasca⁊
sio. de q gregor⁹. iiij. libro dyalogoꝝ
narrat ꝙ cũ vir mire sctitatꝫ ⁊ virtutꝫ
extiterit. ⁊ duo tũc in sũmos pontifices

de Suffragijs

electi fuissẽt. sꝫ tñ postmodũ ĩ vnũ illo
rũ ecclĩa ꝯuenissꝫ. ipe tñ pascasius q̃si
ex errore aliũ semꝑ ꝑtulit ⁊ in hac sen/
tentia vsqꝫ ad mortẽ ꝑmãsit. Qui cuꝫ
esset defũctꝰ. et dalmaticã feretro sup/
positã demoniacꝰ tetigisset. statim sa/
natus est. Post multũ ꝟo tꝑis cũ ger/
manus capuanꝰ eps balneũ ob grãm
sanitatꝫ petissꝫ. ꝑdictũ pascasiũ diaco
nẽ stantẽ ⁊ obseqntẽ inuenit. Quo vi/
so vehemẽter extimuit ⁊ q̃d illic faceret
tãtus vir inq̃siuit. Qui ꝑ nulla alia cã
se in illo loco penali deputatũ asseruit.
nisi qꝛ in illa tali causa plꝰ iusto sensit.
Et addidit dicẽs. Queso te ꝑ me do/
minũ deꝑcare. Atqꝫ in h̃ cognosces ꝙ
exauditꝰ sis si huc rediẽs me nõ inue/
neris. Qui cũ ꝑ eo orasset. ⁊ illuc post
paucos dies redisset. ꝑdictũ pascasiuꝫ
in loco eodẽ mĩme inuenit. Petrꝰ q̃ꝫ
cluniacensꝭ ait ꝙ cũ q̃dã sacerdos q̃ti/
die ꝑ mortuis celebraret. ex hoc apud
epm accusatꝰ ab officio ẽ suspẽsus. Cũ
aũt eps in magna solẽnitate ꝑ cimite/
riũ ad matutinas ꝑgeret ꝯ illum mor
tui surrexerũt dicẽtes Iste eps nullas
missas nob dat. Insuꝑ sacerdotẽ nr̃m
nobis abstulit. sꝫ certe nisi emẽdauerit
morieꝛ. Qui ⁊ sacerdotẽ absoluit. et li
bẽter ꝑ mortuis de cetero celebrauit.
Quã grate etiã sint defũctꝫ orõnes
viuoꝝ patet ꝑ h̃ q̃m q̃dã vt refert can/
tor parisiensꝭ dũ ꝑ cimiteriũ trãsiret sꝑ
psalmũ De ꝓfũdis. dicebat ꝑ defũctꝫ
Qui cũ ab inimicꝫ ꝑ cimiteriũ fugiẽs
inseq̃reꝛ. ꝯtinuo mortui surrexerunt ⁊
vnusq̃sqꝫ instrumẽtũ sui officij ĩ manu
hẽbat. ⁊ sic ipm viriliter defenderũt. ⁊
inimicos territos fugaueꝛt. Q̃ ꝟo
scdm genꝰ suffragioꝝ scꝫ elemosynaꝝ
largitio eis ꝓsit manifeste haberi põt
ex eo qd̃ in libro machabeoꝝ legitur.
Qm̃ vir fortissimꝰ iudas collatõe fctã
duodecĩ milia dragmas argẽti misit
hierosolimã offerri ea ibi ꝑ pctis mor
tuoꝝ iuste ⁊ religiose de resurrectõe co
gitãs. Quantũ etiã elemosyne defun/
ctis valeãt colligiꝛ ꝑ exẽplũ qd̃ narrat
Gre. in. iiij. li. dialogoꝝ. Quidã nãqꝫ
miles ex corꝑe eductꝰ exanimis iacuit.
Sꝫ citius rediẽs q̃ cũ eo gesta fuerunt
enarrauit. Aiebat nanqꝫ ꝙ pons erat
sub q̃ niger et caliginosus fluuiꝰ ⁊ feti/
dus decurrebat. Trãsacto aũt ponte
amena erãt prata odoriferꝫ herbaruꝫ
floribꝫ exornata. in q̃bꝫ albatoꝝ hoĩm
ꝯuẽticula eẽ videbãꝛ q̃s varia ⁊ mira
floꝝ suauitas satiabat. Hec ꝟo erat ĩ
ꝑdicto põte ꝓbatio vt q̃sq̃s iniustorũ
vellꝫ trãsire ĩ tenebrosũ fetẽtẽqꝫ fluuiũ
laberet. iusti ꝟo securo gressu ad ame/
na loca ꝑuenirẽt. Ibiqꝫ q̃ndã petꝝ no
mine deorsum positũ magno ferri põ/
dere ligatũ se vidisse asseruit. Qui dũ
req̃reret cur illic esset. dictũ est ei. Hec
idcirco patiꝛ qꝛ si q̃d ei ꝑ facienda vl/
tione iubebatur. ad inferẽdas plagas
plꝰ ex crudelitatꝫ desiderio q̃ꝫ obedien
tia ꝟuiebat. Ibi etiã q̃ndam ꝑegrinũ
se vidisse fatebaꝛ. q̃ ad ꝑdictũ pontem
veniẽs tanta eũ autoritate trãsiuit q̃n
ta h̃ sinceritate vixit. Alter ꝟo stepha/
nus noĩe dũ trãsire voluisset eius pes
lapsus ẽ ⁊ ex medio corꝑe iã extra põ/
tẽ deiectꝰ est. Tunc a q̃busdam teterri
mis viris ex flumĩe surgẽtibꝫ ꝑ coxas
deorsum atqꝫ a q̃busdã albatis ⁊ spe/
ciosissimis viris cepit ꝑ brachia trahi
sursũ. Cũqꝫ hec lucta fieret. is q̃ vide/
bat ad corpus redibat ⁊ q̃s in illo oc/
culti arbitri examine obtinuerit scire
non valuit. In q̃ daꝛ intelligi ꝙ in illo
mala carnis cũ elemosynaꝝ largitiõe
certabãt. ꝙ em̃ ꝑ coxas deorsum et per
brachia trahebaꝛ sursũ patet nimirũ.
qꝛ ⁊ elemosynas amauerat ⁊ carnis vi
cijs ꝑfecte nõ restiterat. Q̃ aũt ter/
tiũ genꝰ suffragioꝝ scꝫ sacre hostie im/
molatio. plurimũ defũctꝫ ꝓsit ex mltꝫ
exemplis apparet. Refert em̃ Gre. in
iiij. li. dyal. ꝙ cũ q̃dam monachꝰ suus
noĩe iustꝰ ad extremũ veniẽs tres se oc
cultos aureos indicasset hr̃e. ⁊ de hoc
ingemiscẽs mortuꝰ fuisset. ꝑcepit Gre
gorius fratribꝫ vt corpus eius cũ tribꝫ
aureis in sterq̃linio sepelirẽt dicentes.

De cõmemoratione omniũ fideliũ defunctoꝝ

Pecunia tua tecũ sit in ꝑditõez. Tãdẽ cuidã e fratrib⁹ gregori⁹ ꝓcepit vt vsq; ad trigita dies oĩ die ꝑ eo hostiã im molaret. Qui cũ iussa cõplesset. ĩs qui defũctus fuerat in die tricesimo cuidã fratri apparuit. Quẽ frater reqsiuit di cẽs. Quomodo es Cui ille rñdit. Hũc vsq; male fui. sz iam modo bene sum. qz hodie cõmunionẽ ꝛcepi. Nec aũt hostie imolatio non solũ mortuis sz etiã viuis plurimũ ꝓfuisse inuẽta ẽ. Quidã nãq; cũ in q̃dã rupe argentuz foderent. subito rupes cecidit. z fundi tus cũctos extinxit. Unꝰ aũt eoꝝ sub tus in q̃dã sinu ipi⁹ rupis mortẽ euasit. inde tñ exire nõ valuit. Exoz autez illi⁹ eũ defunctũ existimãs. oĩ die ꝑ ipo missam celebrari faciebat. z panẽ vnũ z vrceũ vini cũ cãdela q̃tidie offerebat. Cui diabol⁹ inuidẽs ꝑ tres dies ꝓtinuos eidẽ in forma hũana apparuit z q̃ tẽderet reqsiuit. Cui cũ illa sui itinerꝫ cãm exponeret. ille aiebat. noli frustra vexari. qz iã missa celebrata est z sic illa trib⁹ diebꝫ missam intermisit. nec ipaz celebrari fecit. Quidã aũt pꝰ ẽ in ꝑdicta rupe argẽtũ fodiẽs q̃ndaz vocẽ audiuit de subt⁹ dicentez. Plane pcutias qz capiti meo imineꝫ magnꝰ lapis. Cũ ãt ille tremeret. z ad hãc vocẽ audiẽdã plurimos ꝙocassz. itez fodit z silez vocẽ audiuit. Tũc oẽs ꝓpꝰ accedẽtes dixerũt. Quis em es tu. Qui rñdens dixit. Plane faciatꝫ. qz magnꝰ lapis q̃si sup me cadit. Qui a latere fodiẽtes. z ad eũ vsq; pueniẽtes. eũ sanũ z incolumẽ extraxerunt. Et sciscitates qũo ibi tãdiu vixisset dixit. q̃ q̃libꝫ die panis vnꝰ z vrceꝰ vini z cãdela accẽsa nisi tm trib⁹ diebꝫ sibi oblatꝰ fuit. Qõ vxoz eiꝰ audiẽs z vehemẽter exultans agnouit q̃ de oblatõe sua fuerit sustentatꝰ. z q̃ diabolꝰ eã decꝛperit ne ill' tribus diebꝫ missaz cantare fecerit. Illõ vt testat petꝰ cluniacenꝰ accidit i villa noie ferraria grationopolitane dioceꝑ Gregoriꝰ etiã refert q̃ dũ q̃dã nauta ĩ mari naufragiũ ꝓpessus fuisset. et q̃dam sacerdos ꝑ eo hostiaz imolasset ipe tandẽ ꝺ mare sanꝰ exiuit. Cũ aute q̃lit' euasissz interrogaret. dixit q̃ dum in medio marꝫ existeret z iã pene fatigatꝰ deficeret q̃dã ad eũ venit. z panẽ q̃ndã sibi obtulit. Quẽ cũ ille comedisset statim ꝙfortatꝰ vires recepit. z in q̃ dã naui inde trãseũte receptꝰ fuit. Inuentũq; ẽ q̃ illa hora panẽ habuit q̃ ꝑ eo sacerdos hostiã immolauit. Ex quo q̃rtũ suffragioꝝ genꝰ scz ieuniozuz obtuatio defũctꝫ ꝑsit. testat Gregoꝛꝰ agẽs tam de isto q̃ de alijs trib⁹ dicẽs Anime defũctoꝝ q̃tuoz modis soluũt aut oblatõib⁹ sacerdotũ. aut ꝑcib⁹ sanctoꝝ. aut carozũ elemosynis. aut ieiunio cognatoꝝ. Valet nihilominꝰ ꝑ eis penitẽtia facta ab amicꝫ. Ex retulit q̃dã solẽnis doctoꝛ q̃ cũ q̃dam mulier viro mortuo de pauptate desperaret apparuit ei diabolꝰ dicens q̃ eã diuitarer si suã faceret volũtatẽ. Cui ꝑmittẽdo ꝓmo imũxit vt viros ecclĩasticos in suo hospitio receptos faceret fornicari. Scõo q̃ pauꝑes i die reciꝑet. z i nocte vacuos expelleret. Tertio q̃ oratiões i ecclĩa garriẽdo ipediret. Quarto q̃ nulli ꝺ ꝙfiteri deberet. Tãdez cũ morti appꝛopiquassz. z a filio ad ꝙfessionẽ admoneret. illa ei factũ aperiens dixit se ꝙfiteri non posse. nec sibi aliq̃d ꝙfessio valeret. sed cũ ille cũ lachrymis instaret. z pniaz se ꝑ ea facturũ ꝑmitteret illa cõpũcta ꝑ sacerdote filiũ destinauit. Sz anteq; sacerdos veniret demones ad eã irruerũt. q̃ꝝ horꝛore ac timoꝛe mortua est. Filius suꝰ ꝑ ea petĩt suũ ꝙfitẽs z pniaz septennẽ faciẽs. ipa cõpleta vidit matrẽ ei de sua liberatõe grãs referentẽ. Valẽt etiã eis idulgẽtie ecclie. Cũ cum q̃dam apostolice sedis legatꝰ q̃ndã strenuũ militẽ rogaret vt in terra albiensi in fuiciuz ecclie militaret. facta indulgẽtia ꝑ suo defũcto ꝑ vnã ibidẽ q̃dragenã mozat⁹ ẽ. Qua ꝙpleta pꝛ luce clariꝛ ei apparuit z de sua liberatõe grãs ei egit.

Circa scõm hꝰ ꝓtz scz illos ꝑ q̃b⁹ fiunt

etiã q̃tuor videnda sũt. Primo q̃ sũt illi q̃b possunt pdesse. Scõo q̃re debent eis pdesse. Tertio si oĩb equaliꝝ pſũt. Quarto q̃liꝫ suffragia q̃ p ipſis fiunt scire pñt. De primo scz q̃ sunt illi q̃b pdesse possũt sciendũ est q̃ sic dicit augustinꝰ oẽs q̃ de hac vita decedũt. aut sũt valde boni. aut valde mali. aut mediocriter boni. Suffragia igiꝫ facta p valde bonis sunt gratiarũ actões. pro valde malis sunt viuoꝝ q̃lescũq̃ cõsolatões. p mediocriter bonis sũt expiatiões. Valde aũt boni dicunt qui statim euolãt z ab vtroq̃ igne tã purgatorij q̃ inferni liberi sũt. Eorũ ãt sunt tria genera scz baptizati. martyres. et viri pfecti. q̃ scz tam pfecte edificaue rũt aurũ z argẽtũ z lapides pciosos. i. dei dilectõs. p tm amorẽ. z bonã operationẽ. vt nõ cogitẽt placere mũdo sz tm̃ deo. q̃ z si q̃ñq̃ veniaꝫ peccãt fernore tm̃ charitaꝫ ita ĩ eis pctm̃ ꝓsumit sic gutta aque a camino ignis penit⁹ absorbeꝫ. z iõ secũ cremabilia nũq̃ ferũt. Qui igiꝫ p aliq̃ istoꝝ triũ generũ oraret vl aliq̃ suffragia faceret eis iniuriã faceret. qz sic dicit aug⁹. iniuriaz facit martyri q̃ orat p martyre. Si ẏo aliq̃s p aliq̃ valde bono oraret de q̃ tñ an euolasset dubitaret. tũc ille orões essent gratiarũ actiões. z ad meritũ cederẽt exoratꝫ fm illõ Oro mea in sinum meũ ꝙuerteꝫ His em̃ tribꝰ generibꝰ celũ ptin⁹ aperiꝫ cũ decedũt: nec aliquez purgatorij igne sentiũt. Q̃ signifi catũ est q̃ illos tres q̃b celum apertũ est Apertũ ẽ em̃ xpõ baptizato Luce. iij. Jhũ baptizato z orãte aptũ est celum Per q̃ significaꝫ q̃ celũ apiꝫ oĩb baptizatꝫ siue sint pueri siue adulti. ita q̃ si decederẽt. ptin⁹ euolarẽt. Baptism⁹ em̃ ẏrtute passiõis xpi mũdat ab omni pcto z originali z mortali z veniali. Secũdo aptũ ẽ stephão lapidato. Actuũ vij. Ecce video celos aptos zc. Per q̃ significaꝫ q̃ apiꝫ oĩb martyribꝰ. ita q̃ statim euolãt cũ decedũt. z si aliq̃ cremabilia habeãt ꝙa falce martyrij resecãt

Tertio aptũ ẽ iohi pfectissimo Apoc. iij. Vidi z ecce hostiũ aptũ in celo. Per q̃ significaꝫ q̃ viris pfectꝫ q̃ totaliter pniaz ꝓpleuerẽt nec venialia admiserũt. vel si aliq̃n admittũtꝫ a feruore charitatꝫ ptin⁹ ꝓsumũt. celũ ipm̃ ꝓtinuo apiꝫ z mox in illõ ꝑpetuo regnaturi ingrediũtꝫ. Valde aũt mali sũt q̃ ꝓtinuo in inferni baratrũ demergũtꝫ. Pro q̃b si de eorũ dãnatõe ꝓstaret nulla suffragia aliq̃ ten⁹ essent fieda fm q̃ dicit aug⁹. Si scirẽ pr̃ẽm meũ esse in inferno nõ plus orarẽ p eo q̃ p diabolo. Si ãt p aliq̃bus dãnatꝫ de q̃ damnatõe dubitaꝫ aliq̃ suffragia fierent nihil tñ eis pdesſent. nec q̃ntũ ad liberatõnez vt scz ab ipis penis liberent. nec q̃ntũ ad mitigatõez. vt scz pena in eis mitigeꝫ vel diminuaꝫ. nec quantũ ad suspensionem vt scz ad tpus vl ad horã eoꝝ dãnatio suspẽdaꝫ. nec quantũ ad fortificatõem vt scz ad tolerãdũ leui⁹ roborẽꝫ Quã tũ em̃ ad aliq̃d horꝝ in inferno nulla requies optio ẽ. Mediocriter ãt boni dicũtur q̃ cremabilia aliq̃ scz lignũ. fenum stipulã secũ ferũt. vel q̃ pniaz inuctaz z sufficientẽ morte ꝓoccupati ꝓplere ñ pñt. q̃ nec adeo boni sũt q̃n suffragijs egeãt. nec adeo mali q̃n eis pdesse valeãt. Suffragia igiꝫ facta p his sunt eoꝝ expiatões. Vñ isti sũt illi q̃b ipa suffragia solũ pdesse pñt. In hmõi ãt suffragijs faciẽdis eccl̃ia ꝓsuevit triplicẽ numerꝝ diez maxie obseruare. s. septenariũ. tricenariũ. z anniuersarium Et rõ horꝝ assignaꝫ in li. mitrali ỏ officio. Obseruaꝫ septenarij vt aie ad eternũ quietẽ sabbatũ ꝙueniãt. vel vt eis omnia peccata remittantꝫ q̃ in vita egerũt. q̃ p septẽ dies ducit. vel vt remittãt eis peccata q̃ egerũt cum corpe q̃ cõsistit ex quatuor humoribꝰ. z cũ aia in q̃ sũt tres vires. Obseruaꝫ tricenarij⁹ q̃ constat ex tribꝰ denarijs vt purgeꝫ in eis q̃cq̃d ĩ fide trinitatꝫ z in trãsgressione decalogi deliq̃rũt. Obseruaꝫ anniuersarij⁹ vt de annis calamitatꝫ ꝙeniãt ad annos eternitatꝫ. Sic ei anniuersariũ

sanctoꝝ celebram⁹ ad ipsoꝝ honorẽ et ad nr̃az vtilitatẽ. sic z anniuersariũ defunctoꝝ ad ipsoꝝ vtilitatẽ z nostram deuotionẽ. ¶ Secũdo quare scz eis debent suffragia pdesse sciendũ q̃ triplici ratiõe debent eis pdesse. Primo rõne vnitatis. Sunt em̃ corpus vnuz cũ illis de eccl̃ia militanti z ideo bona sua debent eis esse cõmunia. Secũdo rõne dignitatiz. qm̃ dũ adhuc viuerent meruerũt vt hec sibi pdessent. Et iterũ. Dignũ est vt q̃ alios iuuerũt z ipi ab alijs iuuent. Tertio rõne necessitatis. qz scz sunt i statu in q̃ iuuare se nõ possunt. ¶ De tertio scz vtꝝ equaliter omnib⁹ psint. sciendũ q̃ si ipa suffragia in speciali fiũt magz psunt illis p q̃b⁹ specialiter fiunt q̃ alijs. Si aũt in cõmuni fiunt magz psunt eis q̃ plus meruerũt in hac vita vt sibi pdessent. si i eq̃livl' maiori necitate existũt ¶ De q̃rto qualiter scz suffragia q̃ pro eis fiũt scire possunt. sciendũ q̃ fm̃ augustinũ scire possunt trib⁹ modis. Primo p diuinã reuelatõez qñ scz deus hoc eis reuelat. Scõo p bonoꝝ angelorꝝ manifestatõem. Angeli enim q̃ h̃ semp nobiscũ sunt z omes actus nostros considerãt. in instanti q̃si ad eos possunt descendere z eis ptinus nũciare. Tertio p animaꝝ hinc exeuntium intimationẽ. Anime em̃ q̃ de h̃ mũdo transeunt hec z alia eis nũciare pñt. Quarto nihilomin⁹ scire possunt p experientiã z reuelatõem. Cũ em̃ a penis se releuari sentiunt. suffragia p se fieri cognoscũt. ¶ Circa tertiũ h⁹ secunde ptis scz illos p q̃s fiunt. sciendũ q̃ ipa suffragia si prodesse debent oportet q̃ fiant ab his q̃ sunt in caritate. Nam si p malos fiunt prodesse nõ pñt. Vnde legit q̃ dum q̃daz miles in lecto cum vxore esset. z luna valde lucens per rimas intraret. mirabat q̃ũ homo rationalis creatori suo non pareret. cum eidem creature irrationales parerent. Et dum cuidã militi defuncto qui sibi fuerat familiaris detraheret. subito ille q̃ mortu⁹ fuerat in thalamũ introiuit z dixit illi. Amice noli male suspicari de aliq̃. z pdona mihi si quid in te peccaui. Cũq̃ sup statu suo interrogaret. dixit. Q̃rijs penis affligor: precipue qz tale cimiterũ violaui z tibi q̃ndam vulnerans eum cappa sua expoliaui. que mihi superponit z vno mõte magis me premit. Rogauitq̃ vt p se oratiões fieri faceret. Cum autez ille sibi diceret. an vellet q̃ a tali et tali sacerdote ipsas orationes faceret fieri. ille ad hoc nihil respondens caput more renuẽtiz pcussit. Deinde dixit. si vellet q̃ talis heremita pro se oraret. Cui ille. Vtinã pro me oraret. Oõ cum se factuꝝ pmitteret ille ait. Et ego dico tibi qz ab hac die vsq̃ ad duos annos tu etiã morieris. Dicq̃ ille disparuit. z miles vita sua in melius mutata in dño obdormiuit. ¶ Oõ aũt dictũ est suffragia facta per malos prodesse nõ posse. intelligenduz est nisi sint opa sacramentalia. vt est celebratio misse q̃ a malo mistro violari non potest. Vel nisi ipe defunctus vel alijs eius amicus alijq̃b⁹ etiam malis aliqua dispensanda reliquisset. Que tñ continuo dispensare debent. ne sibi contingat qõ cuidam pticipisse legitur. Miles enim q̃dã in bello Karoli magni vt ait turpinus cum maurꝝ pugnaturus. rogauit cognatũ suũ vt si in bello moreret equum suũ venderet z pauperibus pciũm daret. Quo mortuo cum equus sibi nimis placeret cum sibi retinuit. Et post modicũ temp⁹ defunctus ei tanq̃ sol refulgens apparuit dicens. Cognate bone p octo dies me fecisti pati penas. in purgatorio ꝓpter equũ cuius precium vt dixeram pauperib⁹ non dedisti. Sed impune nõ feres. hodie enim ferent animã tuã in infernuz diaboli. et ego purgatus vado in regnum dei. Et ecce subito in aere auditus est clamoꝝ velut leonum. vrsorum et lupoꝝ. et ipsum de medio abstulerunt.

Legenda.clix. A

De quatuor coronatis

Quatuor coronati fuerūt seuer⁹.seuerian⁹.corpoforus.⁊ victorinus.q̄ iubēte diocleciano vsq̄ ad mortē ictib⁹ plūbatoꝝ cesi sunt. Hoꝝ noīa cū reperiri nō possent.q̄ tñ post mltos ānos dño reuelāte reperta sūt statutū fuit vt eoꝝ memoria sub noīb⁹ alioꝝ q̄nq̄ martyrū scz claudij castorij.simphoriani.nicostrati.⁊ simplicij recoleret̄ q̄ post duos ānos a martyrio p̄dictoꝝ passi sūt Isti em̄ martyres cuz omnē sculpture artez haberēt.⁊ diocleciano idolū q̄dā sculpere nollēt.nec sacrificare aliq̄ten⁹ ꝯsentirēt.iussu ipsi⁹ diocleciani in loculos plūbeos viui missi sūt.⁊ sic in mari p̄cipitati.circa annos domini.cc.lxxxvij. Sub noīb⁹ igit̄ istoꝝ q̄nq̄ statuit melchiades papa p̄dictos q̄tuor honorari ⁊ quatuor coronatos vocari ante scz q̄ eoꝝ nomīa reperirent̄.⁊ licz postmoduz noīa reperta fuerint vsus tamen obtinuit vt quattuor coronati deinceps vocarentur.

Legenda.clx. A

De sancto Theodoro

Theodorus in vrbe marmanitanoꝝ sub diocleciano et Maximiano martyriū passus est. Cui cū preses diceret q̄ sacrificaret.⁊ p̄stinā militiā reciperet.rñdit theodorus. Ego milito deo meo ⁊ filio ei⁹ iesu xp̄o. Cui preses Ergo ds tu⁹ filiū hz. Cui theodorus. Etiā. Ad quē p̄ses Possem⁹ eū cognoscere ⁊ ad eū accedere. Datis igit̄ induciis sctō theodoro vt sacrificaret.tēplū matris deorū noctu sctūs introiuit et igne supposito totū illō succēdit. Qui a q̄daz q̄ h̄ vidit accusat⁹.in carcerē vt fame ibi moreret̄ reclusus ē. Cui dñs apparēs dixit. Cōfide serue me⁹ theodore.qꝛ ego tecū sū. Tūc turba multa dealbatoꝝ viroꝝ clauso hostio ad euz

veniēs cū eo psallere cepit. Qd̄ videntes custodes territi fugert̄. Cū āt inde educt⁹ fuisset et ad sacrificia inuitaret̄ ait. Si carnes meas igne cremaueris ⁊ varijs ꝯsumas supplicijs donec fuerit spūs in narib⁹ meis non denegabo deū meū. Tūc ad p̄ceptū p̄sidis in ligno suspēdit̄.⁊ vngulis ferreis tam crudeliter latera eius radunt̄ vt etiā eius coste nudarēt̄. Ad quē p̄ses Vis theodore nobiscū esse aut cuz xp̄o tuo. Cui ille. Cū xp̄o meo et fui ⁊ sū et ero. Tūc iussus est igne cremari. In q̄ q̄dē igne spm̄ emisit.sz tñ corp⁹ eius ab igne illesum ꝑmāsit.circa annos dñi.cclxxxvij. Odore vero suauissimo om̄es replet̄ sunt.⁊ audita est vox dicēs. Veni dilecte mi intra in gaudiū dñi tui. Celum q̄z apertū multi viderunt.

Legenda.clxj. A

De sancto Martino.

Martinus quasi martē tenēs.i.bellū ꝯ vicia et peccata. Vel martin⁹ q̄si martyrū vn⁹. Fuit em̄ martyr saltē volūtate ⁊ carnis mortificatōe. Vel martin⁹ interp̄tat̄ quasi irritās vel ꝓuocās seu dominās. Ip̄e nāq̄ ꝑ meritū sue sanctitatꝭ irritauit diabolū ad inuidiā.ꝓuocauit dñm ad miscōdiaz.dominat⁹ ē carni sue ꝑ maceratōz ꝯtinuā. Cui scz carni ratio siue anim⁹ dñari dz.vt dic dionisius in epl̄a ad demophilū sicut domiat̄ dñs seruo.aut pater filio.aut senior lasciuo iuuenculo. Eius vitam seuerus cognomēto sulpicius discipulus scti martini quē gennadi⁹ int̄ illustres viros ꝯnumerat scripsit.

Martin⁹ sabarie pānonioꝝ opido oriūd⁹.sz itra ytaliā papie alitus.cū p̄re suo tribuno militū sub constantio ⁊ iuliano cesarib⁹ militauit.nō tñ sponte.qꝛ ab infantia diuinit⁹ inspirat⁹ cū essz ānoꝝ duodecim inuitis parētib⁹ ad eccl̄iaz fugit.et cathecuminū se fieri postulauit.⁊ extunc heremū intrasset nisi carnis īfirmitas

obstetisset. Sz cū cesares decreuissent vt veteranoꝝ filij ꝓ patribꝫ militarēt. martinꝰ cū essz annoꝝ q̄ndecim ad militandū vrgeť. vno tm̄ ꝯtentus seruo. cui tn̄ martinus seruiens sepius ministrabat ⁊ calciamēta detrahebat atq̄ tergebat. q̄dā hyemali tempe ꝑ portā ambiēsiū trāsiēs paupem q̄ndā nudū obuiū habuit. q̄ cū a nullo elēosynam accepissz. martinꝰ hūc sibi seruatū intelligēs. arrepto ense clamidē q̄ sibi tm̄ superat diuidit. ⁊ ꝑtē paupi tribuens reliq̄ rursus induit. Seq̄nti igit̄ nocte xp̄m clamidis sue ꝑte q̄ paupem texerat vestitū vidit. ip̄mq̄ ad circūstātes angelos sic loq̄ntē audiuit. Martinꝰ adhuc cathecuminꝰ hac me veste ꝯtexit. Un̄ vir sanctꝰ nō in gl̄iam elatus sz dei bonitatē cognoscēs cū essz annorū decē ⁊ octo baptizari se fecit. et adhuc ad instantiā tribuni sui q̄ tēpe sui tribunatꝰ expleto se secl̄o abrenūciaturū ꝓmittebat ꝑ bienniū militauit. Interea irruētibꝫ intra gallias barbarꝫ iulianꝰ cesar cōtra eos pugnaturꝰ pecuniā militibꝫ erogauit. At martinꝰ nolēs deiceps militare. donatiuū recipe noluit. sz cesari dixit. Xp̄i ego miles sū pugnare mihi nō licet. Indignatꝰ iulianus dixit q̄ nō religiōis gr̄a sz metu belli iminētis militie renūciaret. Cui martinꝰ intrepidꝰ rn̄dit. Si hoc ignauie nō fidei ascribit̄ crastina die an̄ aciem iermis astabo. ⁊ i noie xp̄i sig̃ crucis nō clipeo ꝓtectꝰ aut galea hostiuz cuneos penetrabo securꝰ. Un̄ custodiri iubeť vt iermis vt dixerat barbaris obyceret. Sed die seq̄nti hostes legationē miserūt sua oia seq̄ dātes. Un̄ nō dubiū est meritꝫ scti viri talē victoriaz sine sanguie datā eē. Exinde relicta militia ad scm̄ hilariū pictauensez episcopū ꝑrexit. et ab eo accolitꝰ ordiatus moneť a dn̄o ꝑ soporē vt ꝑentes suos adhuc gētiles visitaret. Profectꝰ igit̄ mlta aduersa passuꝝ se esse p̄dixit. Nā iter alpes incidit in latrōes. Cūq̄ vnꝰ securim in caput eiꝰ vibrasset: ictū ferientis dextre sustinuit alter. Uinctꝫ tn̄ post tergū manibꝫ vni eoꝝ custodiēdꝰ tradit̄. Percūctanti ꝟo latrōi an timuisset rn̄dit nunq̄ꝫ se ita fuisse secuꝝ. q̄ sciret misericordiā dei maxime i tēptatōibꝫ affuturā. Incipiēsq̄ latrōi p̄dicauit. ⁊ ip̄z ad fidē xp̄i ꝯuertit. Qui martinū ad viā reducēs laudabilē postmodū vitā duxit. B Cū aūt mediolanū p̄terisset diabolꝰ in hūana specie sibi obuiꝰ fuit ⁊ q̄ tēderet req̄siuit. Cui cū rn̄dissz se q̄ eū dn̄s vocaret tendere. ille ait. Quocūq̄ ieris diabolꝰ tibi aduersabit̄. Cū aūt martinꝰ sibi rn̄disset dn̄s mihi adiutor est. nō timebo quid faciat mihi hō. stati ille euanuit. Itaq̄ matrē ꝯuertit. pr̄ ꝟo i errore ꝑmāsit Sz cū heresis arriana ꝑ totuz orbem pullularet et ille pene solus obsisteret: publice cesus ⁊ de ciuitate eiectus mediolanū redijt. ⁊ ibi sibi monasterium statuit. Sz inde ab arrianis eiectꝰ: ad insulā gallinariā cū vno solo p̄sbytero ꝑrexit. vbi elleboꝝ gramē venenatum int̄ alias herbas i cibū sūpsit. ⁊ vicinā mortē sētiēs oē piculū ⁊ dolorē virtute orōis fugauit. Audiēs ꝟo q̄ btūs hylariꝰ d̄ exilio rediret obuiā ei ꝓfectꝰ ē. ⁊ iuxta pictauū mōasteriū ordiauit. vbi cū q̄ndā adhuc cathecuminū h̄ret. parūper a mōasterio discedēs. ⁊ rediens reperit eū sine baptismo defūctū Quē in cellā ducēs ⁊ sup eius corpꝰ se ꝓsternēs. ip̄m sua orōe ad vitā p̄stinā reuocauit. Idē ꝟo hō referre ꝯsueuit q̄ dū sup eū data snīa obscurꝫ locꝫ deputatꝰ fuisset. ꝑ duos angelos iudici ē suggestū hūc esse ꝓ q̄ martinꝰ oraret. Jussuz ē igit̄ vt ꝑ ip̄os duos reduceret. ⁊ martino viuꝰ redderet. Aliū insup q̄ laqueo vitā finierat vite r̄stituit. Uerꝝ cū plebs turonica ep̄o careret. ip̄m plurimū renitentē sibi ordiari petijt. Quidā aūt ex ep̄is q̄ ꝯuenerāt eo q̄ deformis esset habitu ⁊ vultu despicabilis resistebant. Inter quos precipuus fuit quidam nomine defensor. Sz cum lector tunc deesset: quidā accepto psal

terio primũ quẽ inuenit psalmũ legit. vbi ꝟsus hic erat. Ex ore infantium et lactentiũ perfecisti laudem: vt destruas inimicũ ⁊ defensorem. Et sic ille defensor est ab omĩbꝫ ꝯfutat⁹. Ordinat⁹ itaq; episcopus cũ populi tumultum nõ ferret. duobꝫ fere milibꝫ extra vrbẽ monasteriũ ꝯstituit. vbi cũ octuaginta discipulis in mlta abstinentia vixit. Nã ibi vinũ nemo biberat nisi quẽ infirmitas coegisset Mollior habit⁹ ibi ꝑ crimine erat. Plurime ciuitates de his epos eligebãt Cũ q̃dã sub noĩe martyris coleret ⁊ a martino nil de ei⁹ vita vel merito inueniri possꝫ. q̃dã die sup sepulchꝝ stans orauit dñm vt q̃s esset vl cuius meriti indicaret. Cõuersus ad leuã vidit vmbrã nigerrimam stare. Qui a martino adiurat⁹ dixit se latronẽ fuisse ⁊ ob scel⁹ ꝑcussũ esse. Cõtinuo igr̃ martin⁹ altare destrui ꝑcepit

E Legit q̃z i dialogo seueri ⁊ galli discipuloꝝ scti martini vbi mlta suppleta sũt q̃ in ei⁹ vita seuer⁹ dimiserat. ꝙ martin⁹ q̃dã tpe valẽtinianũ impatorẽ ꝑ q̃dã necessitate adijt sꝫ ille sciẽs eũ velle petere qd̃ ipse nolebat dare. fores palatij sibi claudi fecit. At martin⁹ semel ⁊ iteꝝ passus repulsã. cilicio obuolutus ⁊ cinere ꝯspersus. ꝑ vnam hebdomadã cibi ⁊ pot⁹ abstinẽtia maceraꝛ. Tũc monẽte angelo ad palaciũ venit. ⁊ nllo sibi ꝓhibẽte ad impatorẽ vsq; ꝑuenit. Quẽ cũ venientẽ videret. irat⁹ qr fuissꝫ admissus ei assurgere noluit donec sellã regiã ignis operiret. et ipm impatorem a ꝑte posteriori ignis succẽderet. Tũc sctõ martino irat⁹ assurgẽs ꝟtutẽ diuinã se sensisse ꝯfessus ẽ. multũq; ipm cõplectẽs sibi oĩa anteqũ rogaret ꝯcessit mltaq; munera obtulit sꝫ martin⁹ nõ accepit. In eodẽ q̃z dialogo legit q̃lit tertiũ mortuũ suscitauit Cũ em̃ q̃dã iuuenis defũctus fuisset ⁊ mr̃ ꝑ resuscitatõe filij beatum martinũ lachrymis exoraret. iste i medio cãpi vbi erat innumerabil mltitudo gẽtiliũ genua flexit. ⁊ cũctꝫ vidẽtibꝫ puer surrexit. q̃ ꝓpt oẽs illi gẽtiles ad fidẽ xpi ꝯuersi sũt. Eidẽ q̃z viro scõ obediebãt etiã isensibilia vegetabilia ⁊ irratõnabilia. Insensibilia sicut ignis ⁊ aqua. nã cũ in q̃dã phano ignẽ misissꝫ in domo ꝓxima adherẽte agente vento flãma ferebat. Tũc martinus suꝑtectũ dom⁹ ascendẽs obuiũ se aduenientibꝫ flãmis inseruit. Mox ꝯ vim vẽti flãma torq̃t vt ꝯflict⁹ q̃dã cõpugnãtiũ int se elementoꝝ videret. Nauis etiã q̃dã cũ ꝑiclitaret vt i ꝑdicto dialogo legit. q̃dã negociator necdũ xpian⁹ exclamauit. Deus martini eripe nos. Et statim trãquillitas magna successit. Silr vegetabilia. Nã cũ in q̃dã loco tẽplũ antiq̃ssimũ diruissꝫ. ⁊ arborẽ pini diabolo dedicatã vellet excidere. obsistẽtibꝫ rusticꝫ ⁊ gẽtibꝫ vnus eoꝝ dixit. Si de deo tuo fiduciam habes. nos hãc arborẽ succidem⁹ tu eã suscipe ⁊ si tecũ est d̃s tu⁹ vt dicꝫ euades Quo annuẽte succise arbori. et iã ꝟsus eum ibidẽ ligatũ cadẽti signũ crucꝫ opposuit. ⁊ in aliã ꝑtẽ rediẽs rusticos q̃ i tuto loco erãt fere oppressit Qui viso mĩraculo ad fidẽ ꝯuersi sũt. Irrõnabilia q̃z aĩalia sibi pluries obedierũt. sic legit in ꝑdicto dialogo. Cũ em̃ canes lepusculuꝫ inseq̃ntes vidisset impauit canibꝫ vt aĩal inseq̃ desisterẽt Mox illi ꝯstiterunt. ⁊ q̃si vincti in suis vestigijs fixi mãserũt. Serpẽs etiã q̃dã cum fluuiũ q̃ndã natando trãsiret: martin⁹ ait ad serpentez. In noĩe dñi iubeo te redire. Mox se ad ꝟbũ sancti retorsit: ⁊ in ripã aliã trãsmeauit. Et ingemiscẽs martin⁹ ait. Serpẽtes me audiũt ⁊ hoĩes nõ audiũt. Canis silr q̃dã cũ in q̃ndã ex martini discipulis latraret. ille ad eũ ꝯuersus ait. In nomine martini iubeo te obmutescere. Canis ꝯtinuo obmutuit ac si liguã habuisset abscisam. D Fuit aũt btũs martinus multe hũilitatꝫ. Nam leprosum q̃ndam cũctis horribilẽ parisius obuium habens ipm osculat⁹ est atq; bene dixit. statimq; mũdat⁹ est. In sacrario

quoq; residens nunq; cathedra vsus est. Nā in eccl'ia nēo vnq; eū sedere cō spexit. Sedebat aūt i sellula rusticana ꝫs tripodes vocāt. Multe dignitatis qz par aplis dicꝰ est. z hoc xpc gratiā spūssci q in eū in specie ignis ad robur descēdit sicut fuit in aplis. Cū z aplō freq̄nter eū tanq; ꝓparē visitabāt Legit' enī in pdicto dyalogo q; q̄dam vice dū martinꝰ i cella solus sederet. z seuerus z gallus eiꝰ discipuli p̄ foris expectarēt. subito mirabili ꝯcussi horrore plēs in cella audiūt insil' colloq̄ntes. De q̄ cū postmodū martinū req̄sissent ille ait. Dicā vobis. sed vos q̄so nulli dicatis. Agnes tecla et maria ad me venerūt. Nec tm̄ illa die ꝭs sepi⁹ se ab eis cōfessus est visitari. Et petrū et paulū aplos a se sepe videri ꝓhibuit.

Multe iustic'ie. Cū ei ab imperatore noie maximo inuitatus fuisset. z martino poculū ꝓmo fuisset oblatū sperātib⁹ cūctis vt pⁱ se regi tribueret p̄sbytero suo dedit. nullū estimās dignioꝛez q̄ post se deberet bibere. z indignū iudicās si aut regē aut regi primoꝰ p̄sbytero ꝓtulissi. Multe patiētie. Tantā enī i oib⁹ patiētiā seruabat q; cū eēt sūmꝰ sacerdos ipune sepe a clericis lebebat. nec a sua eos xpter hoc charitate repellebat. Nemo illū vnq; vidit irat̄. nemo merentē. nemo ridētē. Nūq; in illi⁹ ore nisi xp̄s. nūq; in illi⁹ corde nisi pietas. nisi pax nisi misericordia ierat. Legit' ꝯz in pdicto dyalogo q; dū martinꝰ q̄dā vice in veste hispida: nigro et pēdulo pallio circūtectus super asellū p̄cederet. eq̄s de ꝓxima veniētib⁹ expauefact'. milites in terrā saltu p̄cipiti se dederūt. et martinū arripientes grauit' verberauerūt. Ille aūt q̄si mutus cedētib⁹ terga p̄bebat. Dz magis illi furebāt. eo q; ille q̄si nō sentiēs verbera illata cōtēnere videret. Protinus aūt anialia adeo humo fixa ꝑmanebāt vt q̄tūcūq; flagellata velut saxea moueri nō possent. q̄usq; ad martinū redeūtes et petīm suū q̄ ignoranter i eū ꝓmiserāt ꝓfitētes ille eis licētiā dedit. z ꝯdu ꝓcto aialia. pcesserī. Multe alii ozō
duitat' i oratiō. Quia vt i legēda sua dr nūq; vllū horaꝝ momētū pterijt. q̄ nō aut oratiōni aut lectōi incūberet. Int̄ legendū tm̄ z opandū nūq; animū ab oratiōne laxabat. Nā vt fabris ferrarijs moris ē. q̄ int̄ opandū. p q̄dā labor le uamine incudē ferunt. ita martinꝰ dū aliq̄d ageret sp oracabat. Multe auſsteritat' i seipo. Refert ei seuerꝰ i epla ad eusebiū. q; cū martinꝰ i q̄ndā villaꝝ sue diocesis venissi z clerici lectū sibi plurimo stramie p̄parassent ille ibidē reiecisse ꝓsuetā mollicie ꝓhorrescit q̄ppe q̄ nuda humo vno tm̄ cilicio supiecto cubare cōsueuerat. Itaq; ꝓmotꝰ iniuria surgēs stramētū ome ꝓiecit z se sup nudā humū collocauit. Circa mediā ꝯ noctem tota illa palea igne accendit. z martinꝰ excitat' dū exire tēptaret ꝭz ne q̄ret ab igne capit'. z ei⁹ ia vestimenta vsunt. Rediēs ꝯ ad solitū oratiōis ꝓfugiū z crucē emittēs signaculū. i medio ignis intact' p̄mansit. z flāmas sensit rotātes q̄s male experī erat vrētes. Donachi igit' excitati ꝓcurrūt. z martinuꝝ que ia ꝓsumptū putabāt de medio flāmaꝝ illesū educūt. Multe cōpassionis erga delinq̄ntes. qz oēs volentes penitere ꝓpassionis sinu recipiebat. Nā z cū diabolꝰ martinuꝝ reprehēderet cur semel lapsos ad pniaz recipet eidē rādit. Si tu ipe o miserabil' ab hoīm infestatōe desisteres. z te factoꝝ tuoꝝ peniteret. ego tibi ꝓfisus in dño xpi misericordia pollicerer. Multe pietatis erga paupes. Legit' i pdicto dialogo q; martinū in q̄dā festiuitate ad eccl'iaz tendētē paup q̄dā nud⁹ secutꝰ ē. Martinꝰ āt archidiacono p̄cepit vt egētē vestiret. Dz cū h ille facere distulissi: ingressus martinꝰ secretariū tunicā suaz illi tribuit. z ꝯtinuo absceḍe iussit. Cū ḡ archidiaconꝰ moneret. vt ad solēnia pagēda. p̄cederet. ille de se loquēs rādit se ire nō posse. donec paup vestē acciāt. Archidiaconꝰ ꝯ nō itelligens

qꝛ cũ extrinsecꝰ cappa tectꝰ eẽt. ip̄m nu
dũ interiꝰ nõ videbat. pauperẽ nõ ad
esse causaꝫ. At ille inq̄t. Mihi vestꝫ de
feraꝫ ⁊ paup̄ nõ deerit vestiẽdus. Cõ
pulsus ille ad forũ vadit. ⁊ q̄nq̄ argẽ
teis tunicã vilẽ ⁊ curtã q̄ dr̄ penula q̄si
pene nulla rapiens. añ pedes martini
iratus ꝓiecit. Quã ille secreto induit.
Cuiꝰ manice vsq̄ ad cubitũ. ⁊ lõgitu
do vsq̄ ad genua ꝓtẽdebãꝫ Et sic mis
sam celebratur ꝓcedit. Dũ ãt missam
celebraret globꝰ igneꝰ sup̄ caput eiꝰ ap
paruit: ⁊ a multꝫ ibidẽ visus fuit. Ob
h̄ par aplis dr̄. Huic aũt miraclo ad
dit mgr̄ iohes beleth. q̄ cũ ĩ missa ma
nus ad deũ vt morꝫ ẽ leuaret. manicis
lineis retro labẽtibꝫ cũ nec brachia eiꝰ
essent grossa nec multũ carnosa: nec p̄
fata tunica ꝓtẽderet nisi vsq̄ ad cubi
tũ remãserꝫ eadẽ brachia nuda. Tunc
miraculose torques aurei ⁊ gẽmati de
ferũꝫ ab angel. ⁊ brachia decẽter ope
riunꝫ. Quẽ etiã tõsam q̄dã vice con
spiciẽs euãgelicũ inq̄t mãdatũ ista cõ
pleuit. Duas tunicas ista hũit. et vnã
nõ habẽti largita ẽ. Ita ⁊ vos inq̄t fa
cere debetꝫ Multe ptãtꝫ erga demo
nes expellẽdos. Sepe em̄ ip̄os demo
nes ex hoĩbꝫ expulit. Legiꝫ etiã in p̄di
cto dialogo q̄ q̄dã vacca a demõe agi
tata. cũ vbiq̄ seuiret: ⁊ mltos ꝯfode
ret. ⁊ v̄sus martinũ ⁊ socios suos ĩ iti
nere furibũda ꝯcurreret. ille manu ele
uata ipsam sistere iubet. Qua ĩmobili
p̄manẽte vidit demonẽ dorso illiꝰ insi
dentẽ. Quẽ increpãs. discede inq̄t fu
neste de pecude ⁊ innoxiũ aĩal agitare
desiste. Quo ꝓtinꝰ discedẽte vacca ad
eiꝰ pedes ꝓsternit. ⁊ ad eiꝰ ĩperiũ cũ oĩ
mãsuetudĩe ad gregẽ suum reuertitur
Multe subtilitatꝫ erga eos cogno
scẽdos. Demões em̄ sibi ita ꝯspicabi
les reddebãꝫ vt aperte ab ip̄o sub q̄cũ
q̄ imagĩe viderẽꝫ. Nã interdũ demo
nes ĩ iouis p̄sonã plurimũq̄ mercurij
aliq̄ñ venerꝫ vel minerue transfigura
tos se eiꝰ vultibꝫ offerebãt. q̄s ille oẽs
suis noĩbꝫ ĩcrepabat. Mercuriũ maxi
me patiebaꝫ infestũ. Iouem brutum
atq̄ hebetẽ eẽ dicebat. Quadã etiã
vice diabolus ĩ forma regꝫ purpura ⁊
diademate ⁊ aureis caligꝫ ornatꝰ. sere
no ore letaq̄ facie sibi apparuit. Cũq̄
diu ãbo tacuissent agnosce inq̄t marti
ne quẽ colis. Xp̄s ego sũ descensurꝰ ad
t̄ras. p̄ꝰ me tibi maĩfestare volui. Ad h̄
cũ adhuc martinꝰ admirãs taceret rur
sus ait. Martine cur dubitas credere
cũ me videas. Xp̄s ego suꝫ. Tũc ille a
spũsctõ doctꝰ ait. Dñs ihs xp̄s non se
purpuratũ nec diademate renitẽtẽ vẽ
turũ esse p̄dixit. Ego xp̄m nisi ĩ eo ha
bitu ⁊ forma q̄ passus ẽ. nisi crucꝫ stig
mata p̄ferẽtẽ venisse nõ credã Ad hãc
vocẽ ille disparuit. ⁊ totã cellam fetore
ꝯpleuit. E Martinꝰ igiꝫ obitum
suũ lõge añ p̄sciuit. quẽ etiã frĩbꝫ reue
lauit. Interea candacẽseꝫ diocesim cã
sedãde discordie visitauit. Pergẽs g̊ vi
dit mergulos ĩ flumĩe piscibꝫ insidian
tes ⁊ q̄sq̄ capientes. Forma inq̄t h̄ de
monũ ẽ. Insidianꝫ incautꝫ. capiũt ne
sciẽtes. captos deuorant. saturari ne
queũt deuoratꝫ Imperat igiꝫ vt r̄licto
gurgite desertas peterẽt regiões. Sta
timq̄ grege facto mõtes siluasq̄ petie
rũt. In illa igiꝫ diocesi aliq̄ꝫdiu cõ
moratꝰ viribꝫ corp̄is cepit destitui. ⁊ di
scipul̄ indicat se iã resolui. Tũc oẽs flẽ
tes cur nos inquiũt p̄r deseris aut cui
nos desolatos relinq̄s. Inuadent em̄
gregẽ tuũ lupi rapaces Et ille eoꝝ mo
tus p̄cibꝫ fletibusq̄ flens q̄ꝫ sic orauit.
Dñe si adhuc ꝓplo tuo sũ necessarius
nõ recuso laborẽ fiat volũtas tua. Du
bitauit em̄ pene q̄d mallet qꝛ nec hos
d̄serere nec a xp̄o volebat diutiꝰ separi.
Itaq̄ cũ aliq̄ꝫdiu molestia febriũ te
neret. ⁊ a discipul̄ suis rogaret vt in le
ctulo suo vbi ĩ cilicio ⁊ cinere decũbe
bat stramẽtũ aliq̄d poneret. non decet
inq̄t filij xp̄ianum nisi ĩ cilicio ⁊ cinere
mori. Ego si vob̄ aliud exẽpluꝫ relinq̄
ip̄e peccaui. Oculis ac maĩbꝫ ĩ celũ sp̄
intentꝰ. inuictũ ab orõe sp̄m nõ relaxa
bat. Et cũ supinꝰ sp̄ iaceret. ⁊ a p̄sbyte

ris rogaret vt corpusculū mutatōe la-
terꝫ releuaret. sinite me inq̄t frēs. sinite
celū poti⁹ respicere q̄ terrā vt spūs ad
dñm dirigat. Et hec dicens vidit dia
bolū assistere. Quid h̄ inq̄t astas cruē
ta bestia. Nihil in me funestū reperies
abrae me sin⁹ recipiet. Et in hac voce
sub archadio ⁊ honorio q̄ ceperūt circa
annū dñi. ccccxlviij. vite eius .lxxxj. spi
ritū deo reddidit. Vultusq̄ eius tāq̄
iā glorificatus resplēduit. ac chor⁹ an-
gelor ibidē ꝯcinēs a mlt⁹ audit⁹ fuit.
Ad ei⁹ trāsitum pictaui sic turonici
ꝯuenerūt. ibiq̄ magna altercatio orta
est. Dicebāt em̄ pictaui. Noster ē mo-
nach⁹. nos req̄rim⁹ cōmendatū. Qui-
bus illi. Vob̄ ē ablat⁹: nob̄ a d̄o dona
tus. Nocte igit̄ media pictaui oēs pe-
nit⁹ sopiūt̄. ⁊ sic a turonicꝫ ꝑ fenestraꝫ
eiect⁹. ꝑ ligerim nauigio ad vrbē turo
nicam cum magno gaudio deportat̄.
Btūs āt seuerin⁹ coloniēs eps cum
die dñica loca sctā p⁹ matutinas more
solito circūiret. illa hora q̄ vir sanctus
obijt āgelos cantantes ī celo audiuit.
Vocāsq̄ archidiaconē int̄rogat si ali
q̄d audiret. Et cū se nil audire diceret:
⁊ archieps vt diligēter auscultaret mo
neret. cepit sursuꝫ collū extēdere. aures
erigere. ⁊ sup sūmis articul' baculo su-
stētante stare. Sꝫ dum archieps ꝓ eo
orassꝫ: q̄sdā ī celo voces audire se dixit
Cui archieps. Dñs me⁹ martin⁹ ē. q̄
migūit e mūdo ⁊ nūc āgeli eū ī celū de
ferūt. Demōes āt affuert q̄ eū retinere
voluert. sꝫ nihil suū ī eo reperiētes ꝯfu
si recesserūt. Archidiacon⁹ igit̄ diē ⁊ ho
rā notauit. ⁊ tūc martinū migrasse co-
gnouit. Seuer⁹ etiā mōach⁹ q̄ vitā ei⁹
scp̄sit. cū post matutinas leuit̄ obdor-
misset. sicuti ip̄e in q̄dā epl'a testat̄. san
ctus martin⁹ albis idut⁹ vultu igneo
stellātib⁹ oculis. crine purpureo. tenēs
librū ī manu dextra quē de vita eius
idē seuer⁹ scp̄serat. eidē apparuit. Cūq̄
post bñdictōꝫ ī celū ꝯscendē ip̄m vide
ret ⁊ cū eo ascēdere cuperet euigilauit.
Post h̄ āt nūcijs venietib⁹ eadeꝫ nocte
sctm̄ martinū migrasse audiuit. F
Eo q̄ꝫ die sctūs ambro. mediolanens
eps missam celebrās sup altare int̄ ꝓ-
phetiā ⁊ epl'aꝫ obdormiuit. ⁊ cū null⁹
eū excitare p̄sumeret. ⁊ subdiacon⁹ nisi
ip̄o innuente epl'am nō auderet legere
trāsactꝫ duaꝝ vl' triū horaꝝ spacijs ex
citauert eū dicētes. Jā hora p̄terijt et
ꝓpl's valde lassus expectat. iubeat dñs
nr̄ vt cleric⁹ epl'aꝫ legat Ad q̄s ille. No
lite turbari frater em̄ me⁹ martin⁹ ad
deū migūit. ⁊ ego ei⁹ funeri interfui et
obsequiū p̄bui. sꝫ vltimā orōeꝫ vob̄ ex
citātib⁹ explere nō valui. Tūc illi dieꝫ
⁊ horā notātes. inuenert sctm̄ martinū
tūc migrasse ad celū. Cappā eius vt
ait mgr̄ Johes beleth. reges frācie in
prelijs portare ꝯsueuert. Vñ ip̄i⁹ cap-
pe custodes capellani dicebāt̄. Post
mortē āt eius anno. lxiiij. cū btūs per-
petuus eius eccl'iaꝫ magnifice āplias-
set. ⁊ in eā corpus eius trāsferre vellet.
semel ⁊ bis ⁊ tertio ieiunijs ⁊ vigilijs
insistētes sepulchꝝ eius nullaten⁹ mo-
uere potuert. Cūq̄ vellēt dimittere q̄-
dam senex pulcerrimus apparuit eis
dicēs. Vsq̄quo tardatis. Nō videtis
sctm̄ martinū paratum iuuare vos si
manus apponitꝫ. Tūc ille cū eis ma-
nus apposuit. ⁊ cū sūma velocitate se-
pulchꝝ leuauerūt ⁊ in loco vbi nūc co
lit̄ posuerūt. Senex aūt ille post h̄ nus
q̄ cōparuit Hec translatio ī mēse iulij
celebrat̄. Refert odo abbas cluniacēs.
q̄ tūc oēs cāpane in oib⁹ ecclesijs nul-
lo tāgēte pulsabāt̄. ⁊ oēs lampades di
uinit⁹ accēdebāt̄. Fert̄ q̄ꝫ q̄ tūc duo
socij erāt q̄ꝝ vnus erat cecus ⁊ alter cō
tract⁹. Cecus āt ꝯtractū ferebat ⁊ con
tractus ceco viā demōstrabat. Sicq̄
taliter mēdicātes multā pecuniā acq̄-
rebāt. Audientes ꝟo q̄ ad corpus scti
martini multi sanabant̄ infirmi cū in
translatiōe eius corpus extra ecclesiaꝫ
ꝓcessionaliter duceret. timere ceperūt
ne p̄dictū corpus iuxta domū vbi ma
nebāt duceret. ⁊ sic ip̄i forsitan curarē-
tur. Nolebant em̄ sanitatē ꝯseq̄ ne de-

periret materia questus sui. Qua ꝓpt de illa strata fugiētes se ad aliā transferebāt ꝑ quā corp⁹ nequaq̄ duci putabāt. Dū g̊ fugerēt corpi ei⁹ ex iprouiso ꝓtinus obuiauerūt. Et qꝛ ds mlta bona p̄stat inuitꝫ ābo ꝯ eoꝝ volūtatē cōtinuo sūt curati. licꝫ d̄ h̄ plurimū tristarent. ¶ Ambro. autē de sctō martino sic ait. Btūs martin⁹ ꝓphani erroris templa destruxit. vexilla pietatꝫ erexit. mortuos suscitauit. ab obsessis corpibꝫ demonia seua exclusit. ac varijs laborātes lāguoribꝫ salutꝫ remedio subleuauit. Qui ita ꝑfect⁹ inuent⁹ ē. vt xp̄m texissꝫ in paupe ꝛ veste quā egen⁹ acceperat mūdi dn̄m induissꝫ. O felix largitas q̄ diuitas opit̄. O clamidis gloriosa diuisio q̄ militē texit ꝛ regē. O inestimabile donū qd̄ vestire meruit diuinitatē. Digne huic dn̄e ꝯfessiōis tue p̄mia ꝯtulisti. Digne ei arrianoꝝ subiacuit feritas. Digne amore martyrij ꝑsecutorꝫ tormēta nō timuit Quid erit ꝑ oblatiōe itegri corpis receptur⁹. q̄ ꝓ q̄ntitate vestꝫ exigue deū vestire meruit ꝛ videre. Sic sperātibꝫ ꝯtulit medicinā vt alios supplicatōibꝫ. alios visu saluaret. ¶ Le. clxij. A

De sancto Bricio

b Bricius sācti martini dyacon⁹. eiusq̄ plurimum emul⁹ mlta eidē sctō ꝯuicia iferebat. Nā cū q̄dā paup martinū requireret dixit ei brici⁹. Si illū delirū q̄rꝫ ꝓspice emin⁹ ille ē em̄ q̄ q̄si amēs celuꝫ respicit. Cū igit̄ paup a martino q̄ petierat accepissꝫ. vir sctūs bricium ad se vocās dixit. An ego tibi delir⁹ videor brici. Qd̄ cū ille p̄ verecundia se dixisse negaret. ait martin⁹ Nōne aures mee ad os tuū erāt qn̄ hoc emin⁹ loq̄baris Amē dico tibi qꝛ a dn̄o obtinui vt mihi i ep̄atu succedas. sꝫ scias mlta te in cp̄atu aduersa passuꝝ. Qd̄ bricius audiens irridebat dicēs. Nōne verū dixi istū deliꝝ eē. P⁹ mortē igr̄ scti martini brici⁹ i ep̄m ē elect⁹ Qui deinceps orōi vacabat. Et licꝫ adhuc supbꝫ tn̄ corpe cast⁹ erat. Anno āt ep̄at⁹ sui tricesimo mulier q̄dā religiose vestita q̄ eius vestimēta lauabat ꝯcepit ꝛ filiū peperit. Tūc oīs ꝓpl's cū lapidibꝫ ad ei⁹ ianuā ꝯgregat⁹ ē dicēs Diu pietate scti martini luxuriā tuā dissimulauim⁹. sed iā nequaq̄ pollutas man⁹ osculari valemus. Illo āt virilit̄ h̄ negāte ait. Adducite ad me infantez. Quo allato. cū xxx. essꝫ dieꝝ dixit ad eū brici⁹ Adiuro te ꝑ filiū dei vt dicas corā oībꝫ si ego te genui. Et ille. Nō tu inq̄t es pr̄ meus. Populo āt vrgente vt q̄s esset eius pr̄ req̄reret. ille ait. Non est h̄ meū. feci qd̄ ad me ꝑtinuit Populus āt h̄ totū magicꝫ artibꝫ attribuebat dicēs. Nequaq̄ nob̄ falso pastorꝫ noīe dn̄aberꝫ Tūc ille ꝓ sui purgatōe prunas ardētes vsq̄ ad tūbā scti martini cūctꝫ videntibꝫ deportauit. Proiectisq̄ prunis vestis eius illesa apparuit. Et ait. Sic hoc meū vestimentū a prunis māsit illesū: sic corpus meū a ꝯtactu mulierꝫ ē mūdum. Populo aūt adhuc nō credente: sctm̄ briciū ꝯtumelijs et iniurijs afficiūt ꝛ a sua dignitate eijciūt vt verbū qd̄ sctūs martinus dixerat impleretur Tūc bricius flens papā adijt. ꝛ septez ānos ibidē ꝑmanēs q̄cq̄d i sctm̄ martinū deliq̄rat penitēdo deleuit. Populus aūt iustinianū p̄fecit. ꝛ romā ꝯtra briciū misit vt ep̄atuꝫ sibi ꝯ briciū defensaret. Quo cum tenderet: i ciuitate vercellensi vitā finiuit. ꝛ armeniū loco eius ꝓpl's oīs p̄fecit. Septimo igr̄ anno bricius cū autoritate pape rediens sexto ab vrbe miliario hospicium accepit. ꝛ armenius eadē nocte sp̄m exalauit Qd̄ bricius ꝑ reuelatōz cognoscēs ait suis vt surgerēt ꝛ secū ad tumulandū turoneñ. ep̄m ꝓperarēt. Cū g̊ bricius ꝑ vnā portā ciuitatē ingrederet ille ꝑ aliā mortu⁹ efferebat. Quo sepulto sctūs bricius sedez suam accepit. et septem postmodū annis presidens et vitam laudabilē ducens. xliiij. anno epi scopatus sui in pace quieuit.

Legenda. clxiij. A

De sancta Elizabeth

Elizabeth interpreta
tur ds me⁹ cognouit. vl dei
mei septima. vel dei mei sa
turitas. Dicit ḡ ꝓmo Elizabeth deus
me⁹ cognouit. qz ds eā cognouit. i. suo
bñplacito apprObauit. vl cognouit. i.
noticiā sue cognitōis sibi infudit. Se/
cundo ōr elizabeth. i. dei mei septima.
ipa em̄ habuit septimā dei. vl qz septē
opib⁹ miscōie se exercuit. vl qz nūc est i
septima etate q̄escentiū. quētura tādē
in octauā resurgētiū. vl ꝓpt septē stat⁹
in q̄b⁹ fuit. Ipa nāq; fuit in statu ꝟgi/
nali. scdo in statu ꝟiugali. tertio i statu
viduali. q̄rto in statu actiuo. q̄nto i sta
tu ꝓtēplatiuo. sexto in statu religioso.
z nūc septimo est in statu glorioso. Et
isti septē stat⁹ maifeste ꝓtinēt in legen/
da sua vt possit dici de ea q̄d ōr in da/
niele de nabuchodonosor. septem tpa
mutabūt sup eā. Tertio ōr dei mei sa
turitas. de⁹ em̄ eā mō satiauit z reple/
uit splēdore ꝟitatz. dulcedie suauitatz.
z vigore eternitatz. Ulñ aug⁹. in li. de
ciuitate dei agēs de ciuitate celesti dic.
In eternitate dei viget. in veritate dei
lucet. in bonitate dei gaudet

Elizabeth illustr̄ yngarie re/
gis filia. genere nobil. sed fide
ac religione nobilior. stirpem
tam nobilez nobilitauit exēplis. Illu/
straut miracul. z decorauit gr̄a sancti
tatz. Quā autor nature supra naturaz
q̄dāmodo extulit dū puella regalibus
nutrita delicijs. oīa puerilia aut oīno
ꝓtēneret. aut eadē in dei obsequiū mā
ciparet. vt liq̄do clareat tenera eius in
fantia q̄nta simplicitate viguit quāta
dulci deuotōe incepit. Extūc siq̄dez ce
pit bonis asuescere studijs. ludos sper
nere vanitatz. successus ꝓsperos fuge/
re mūdi. pficere sp in reuerētia dei. Cū
em̄ adhuc essz q̄nquēnis in eccl̄ia ozan
di gr̄a tam sedula ꝓmanebat vt eā et⁹
sodales vel ancille auellere vix valerēt
Quā cū ancille vel coetanee et⁹ obꝟa
rēt. aliquā de illis causa ludi versus ca
pellā inseqū videbat. vt ex h̄ intrādi ec/
clesiā opportunitatē captaret. Quā in/
gredies genua flectebat. aut pauimen
to totaliter incumbebat. Et licet ꝛfra
peritiā nō hꝫet. tñ corā se in ecclesijs se
pe psalteriuz expādebat. vt q̄dāmodo
se legere fingeret. ne velut occupatā q̄s
impediret. Se q̄z cū puellis ad terraz
ꝓstratā ludi specie mensurabat vt sub
tali occasiōe deo reuerentiā exhiberet.
In ludo etiaz anulorum z alijs ludis
spem totam in deo ponebat. Et ex his
q̄ puella paruula lucrabatur. vel alias
peculiariter possidebat puellis paup/
culis decimas exhibebat. inducēs eas
vt sepe orōnem dñicaz dicerent. et cre/
bro ꝟginē salutarēt. Crescens vero
p etatē tpis crescebat amplꝰ p affectū
deuotōis. Nā btāz ꝟginē dei genitri/
cē in sui patronā z aduocatā et beatuz
iohannē euāgelistā in sue castitatis cu
stodē elegit. Cū em̄ singule cedule sin/
gulor apl̄or noib⁹ inscripte altari im
ponerent. z quelibet aliaz puellaz ca/
su sibi cedulā ꝓtingentem acciper. ista
orōne fusa trib⁹ vicib⁹ cedulam vbi no
mē sancti iohānis erat inscriptū vt de
siderabat accepit. Ad quē tanto deuo
tionis ferebat affectu vt nihil i ei⁹ no/
mine petētib⁹ denegaret. Ne ꝟo mūdi
successus sibi nimiū blādiret. q̄tidie in
reb⁹ psperz sibi aliq̄d detrahebat. Cū
em̄ in aliq̄ ludo sibi ꝓspere succederet
reliquū intermittēs dicebat Nolo pce
dere. sed ꝓpter deū reliquū intermitto.

Ad choreas quoq; cū puellis
ceteris aduocata cum vnū circūitum
pegisset dicebat. Sufficiat nobis vn⁹
circūitus. iam ꝓpt deū alios dimitta/
mus. Et sic per talē moduz puellas a
vanitatib⁹ temperabat. Uestimento/
rum lasciuos vsus semp abhorruit et
omnē in his honestatē dilexit. Certuz
q̄z sibi numer orationū indixerat. quē
si q̄n aliqua occupatōne preuenta non
potuisset pficere: et ab ancillis lectum

ingredi cogeret. cũ celesti spõso vigili/
as vigilãter soluebat. Dies q̃z solẽnes
puella nobilis tanta deuotõe colebat.
vt etiã manicas sibi ꝯsui nulla rõe pa
teret añq̃z missarũ solẽnia ꝯplerẽt. Ci
rotecaꝝ etiã vsus ante meridiẽ i diebꝫ
dñicꝫ sibi interdixit. volẽs in h̃ et sacre
deferre solennitati ⁊ sue satisfacere de/
uotioni. Propter qd̃ solita erat ad hec
⁊ similia se ꝑ votũ astringere ne q̃s eã
posset aliq̃bꝫ suasiõibꝫ a suo ꝓposito re
uocare. Officiũ ecclesiasticũ audiebat
cũ tãta reuerẽtia vt cuꝫ sacra legerẽtur
euãgelia vl' sacra hostia ꝯficeret mani
cas si forte ꝯsute essent solueret moni/
lia deponeret. ⁊ cetera capitꝫ ornamen
ta in imo locaret. At vbi gradũ ꝟgi
nalẽ prudẽter rexit ⁊ innocẽter ꝑcurrit
ꝯiugalẽ g̃dũ intrare cõpellit. vtpote q̃
ad h̃ paterno iperio vrgebat fructum
ꝑceptura tricesimũ q̃ fidẽ trinitatꝫ ꝟua
uit cũ decalago p̃ceptoꝝ. Cõsensit igit
licet inuita in copulã ꝯiugalẽ nõ vt li/
bidini ꝯsentiret sꝫ ne p̃ris p̃ceptũ ꝯtẽ/
neret ⁊ vt filios educãdos ad dei serui
tium ꝓcrearet. Quãuis em̃ fuerit legi
thori ꝯiugalis astricta nulli tñ culpan
de delectationi fuit subiecta. Qd̃ inde
manifeste cõstat qm̃ in manibꝫ magi/
stri cõradi votũ emisit. ꝙ si viro suo eã
suꝑuiuere ꝯtingeret ꝯtinẽtiã ꝑpetuaꝫ
obseruaret. Fuit igit lãtgrauio
turingie sociata ꝯiugio ꝓut regal' exi/
gebat mag̃ficẽtia ⁊ dispositio ordiauit
diuia vt scꝫ ibidẽ mltos ad dei amorẽ
adduceret. ⁊ incultos hoies edoceret.
Licet ãt mutauerit statũ non tñ muta
uit mẽtꝫ affectũ Quãte aũt fuerit d̃uo
tiõis ⁊ hũiliatõis ad deũ: q̃nte auste/
ritatis ⁊ abstinẽtie ad seip̃aꝫ. q̃nte lar/
gitatꝫ ⁊ miscd̃ie ad pauperes ex his q̃
subiecta sunt aptius declarat. Nã in
orõne tanti extitit feruoris vt etiaꝫ an
cillas ad eccl'aꝫ g̃du ꝯcito p̃ueniret. vt
q̃si q̃busdã clãdestinis orõibꝫ aliquam
dei grãꝫ impetraret. In nocte ad ora/
tionez sepe surgebat rogãte eã marito
vt sibi ꝑceret. ⁊ quieti alicui corpꝰ do/
naret. Ordinauit aũt cũ q̃dam domi/
cella sibi int' ceteras magꝫ familiari vt
si forte somno depssa nõ surgeret. eam
pede tangẽs excitaret Quadã ꝟo vice
pedẽ dñe tãgere voluit ⁊ casu in pedẽ
mariti impegit. Qui subito excitatus
rem vt erat didicit. ⁊ patiẽter sufferẽs
prudẽter dissimulauit Et vt orationũ
suaꝝ deo pingue redderet sacrificium
sepe ip̃m irrigabat abũdantia lachry
maꝝ. quas q̃dem lachrymas fũdebat
iocunde ⁊ sine aliqua indecenti vultus
ꝑmutatione. ita vt sꝑ cũ dolore fleret
⁊ de dolore gauderet. ⁊ h̃ q̃dã vultus
leticia venustaret. tãte se hũilitati sub/
iecit vt ꝓpt' dei amorez vilia ⁊ abiecta
nõ sperneret sꝫ hec cũ deuotõne nimia
exerceret. Nam infirmũ q̃ndam vultu
deformẽ. capitꝫ fetorẽ horribilẽ in sinu
ꝓprio reclinauit. ⁊ horridũ crinem ton
dens eius caput ancillis ridentibꝫ la/
uit. In rogatiõibꝫ semꝑ ꝓcessionẽ nu/
dis pedibꝫ induta laneis seq̃bat. Et i
p̃dicationuꝫ stationibꝫ int' pauꝑculas
tãq̃z pauꝑ ⁊ hũilis residebat. In puri
ficatõe post partũ nequaq̃z se vt cetere
gẽmis ornabat vl' vestibꝫ deauratꝫ te
gebat. sꝫ exemplo intemerate puerpe/
re filiũ ꝓprijs gestãs in vlnis. ip̃m ad
altare cũ agno ⁊ candela hũiliter offe/
rebat. vt ex his ⁊ seculi pompã ꝯtem/
nendam ostenderet. et se illibare puer
pere conformaret. Deinde domum re
diens vestimẽta ipsa cũ q̃bꝫ ad eccl'iaꝫ
ꝓcesserat alicui pauꝑi mulieri tribue/
bat. Accedit q̃z ad sue hũilitatꝫ pre
coniũ ꝙ ip̃a libertate p̃cellẽs ⁊ digni/
tate sublimis cuiusdã viri scꝫ magistri
conradi pauꝑis ⁊ mẽdici sꝫ tñ scientia
⁊ religione p̃cipui saluo iure matrimo
nij ⁊ cõsentiẽte marito. obediẽtie adeo
se subiecit. vt q̃cq̃d ille p̃ciperet ip̃a cũ
reuerẽtia ⁊ multo gaudio adimpleret.
vt ex h̃ ⁊ obedientie ꝑciꝑet merituꝫ. et
dñi saluatoris q̃ factus est obediẽs vs/
q̃z ad mortẽ imitaret exẽplũ. Qua/
dam aũt vice ad q̃ndã p̃dicatiõem ab
ip̃o vocata suꝑueniente marchionissa

missenen̄. impedita non venit. Qd̄ ille
egreferēs tantā ei⁹ inobediētiā relaxa-
re noluit. donec vsq; ad camisiā expo-
liatā cū q̄busdā ancillis suis q̄ culpabi
les fuerāt fortiter ꝟberari fecit. D
Sibi q̄z tantā abstinētiā ⁊ rigorē im-
ponebat. vt corp⁹ suū vigilijs discipli-
nis ⁊ ieiunijs maceraret. Nā sepe a vi
ri thoro abstinens: noctes ducebat in
somnes vt orōib⁹ possz insistere ⁊ i ab
scōdito prēz celestē orare. Cūq; sōni in
terpellaret necessitas. sup̄ strata tape-
tia dormiebat Sz cū marit⁹ abessz cū
spōso celesti i orōib⁹ ꝑnoctabat. Sepe
etiā ꝑ man⁹ ancillaꝝ faciebat se i cubi-
culo fortit̄ ꝟberari vt saluatori flagel-
lato vicē repēderet. ⁊ carnē ab oi lasci-
uia coerceret. Tantā aūt i cibo ⁊ potu
tēperātiā exhibebat. vt i mēsa mariti
int̄ diuersa ferculoꝝ genera int̄dū pāe
simplici eēt ꝯtēta. Mgr̄ em̄ cōrad⁹ sibi
interdixit ne d̄ cibis mariti q̄cq̄z ꝯtige
ret. de q̄b⁹ sanā ꝯsciaz nō h̄ret. Qd̄ ip̄a
tāta diligētia obs̄uauit. vt alijs diuer-
sis delicijs abūdantib⁹: ip̄a cū ancillis
suis cibis grossiorib⁹ vteret̄. Sepe tn̄
ad mēsaz sedebat ⁊ cibos manib⁹ con
trectabat ⁊ diuidebat vt ex h̄ comede-
re videret̄. ne sup̄stitōis notā icurreret
sz vrbanitate tali cūctos ꝯuiuas letifi
caret. Quadā vice cū lōgi itinerꝫ fu
isset labore depssa: ⁊ marito ⁊ sibi fuis
sent cibi diuersi oblati q̄ nō credebant̄
d̄ iustꝫ laborib⁹ acq̄siti. oīno abstinuit
⁊ nigrū panē ⁊ durū i aqua calida ma
defactū cū suis ancillis patient̄ come
dit. Ob h̄ q̄sdaz reddit⁹ iustos vir su⁹
sibi assignauerat. de q̄b⁹ cū q̄busdā an
cillis suis q̄ sibi ad hec oīa ꝯsentiebāt
viuebat. Sepe āt cibos curie respuit:
et aliq̄ꝝ bonoꝝ viroꝝ cibaria req̄siuit
Hec āt oīa vir su⁹ cū patiētia suppor-
tabat. asserēs q̄ hec ⁊ ip̄e libenter face
ret si turbatōez sue familie nō timeret.
Statū q̄z paup̄tatꝫ in summa gl̄ia
cōstituta sūmope affectabat vt et xp̄o
pauperi vicē repēderet ⁊ mūdus in ea
nil ꝓpriū haberet. Quapropter inter-
dum cū sola essz cū ancillis vestimentꝫ
vilib⁹ induēs se. ⁊ despecto velo caput
suū operiēs dicebat. Taliter incedam
cū ad statū venero paup̄tatꝫ. Licz aūt
sibi abstinētie frenū imposuerit tanta
tn̄ liberalitate se ad pauperes effunde
bat vt nullū aliq̄ premi inedia patere-
tur. sz om̄ib⁹ adeo largissime subuenie
bat vt oēs eā matrē paupeꝝ acclama-
rent. Sex em̄ miscōie opib⁹ tota vigi-
lantia insudabat. vt regnū ꝑpetuū ꝑ-
petuo regnatura ꝑciperet. ⁊ paternaz
bn̄dictōez cū benedictꝫ ad dexterā pos
sideret. Ipsa nanq; nudos vestiebat.
Siquidē vestimēta impēdebat pau-
perib⁹ nudis. ꝑegrinoꝝ ⁊ paupeꝝ cor-
porib⁹ sepeliēdis ⁊ pueris baptizādis
Quos q̄dē pueros sepe d̄ fōte sacro le
uabat. ⁊ ꝓprijs manib⁹ eoꝝ vestimēta
suebat. vt cōpaternitate ꝯtracta eis li
berius subueniret. E Accidit āt
vt cuidā paup̄cule quoddā satꝫ bonū
tribueret vestimentū. Illa aūt videns
donū tam magnificū. tam ingēti gau
dio est ꝑfusa vt ad terrā cadēs mortua
crederet̄. Qd̄ beata elizabeth videns.
doluit se sibi tanta dedisse timēs ne si-
bi fieret causa mortꝫ. Sed tn̄ ꝑ ea ora
uit ⁊ ip̄a sanata surrexit. Sepe autem
ip̄a cū ancillis suis lanā ꝓprijs mani-
bus filabat. ⁊ inde vestimenta fieri fa
ciebat. vt ex hoc bonoꝝ laboꝝ glorio-
sum reciper fructū. ⁊ exemplū vere hu
militatꝫ ꝑberet. ⁊ de ꝓprij corpis labo
rib⁹ elemosynā daret deo. Ip̄a esuriē-
tes pascebat. Paup̄ib⁹ em̄ alimēta ꝑ-
bebat adeo vt lantgrauio viro suo ꝓ-
fecto ad curiā friderici imꝑatorꝫ q̄ tūc
erat cremone ip̄a oēz annonā de suis
grangijs collegit. ⁊ ꝯgregatꝫ vndecū-
q; paup̄ib⁹ q̄tidie eis necessaria mini-
strabat. eo q̄ tūc caristia ⁊ fames vali
da iminebat. Sepe aūt cū pecunia ei
deficeret ornamēta vēdebat vt paup̄i
bus subueniret. Multa etiā sibi ⁊ su-
is ancillis ꝯsueuit subtrahere ⁊ pau-
perib⁹ reseruare. Ip̄a sitiētes pota-
bat. Quadā aūt vice ceruisiā paup̄ib⁹

distribuēs cū vnicuiq; sufficienter de-
disset inuentū ē q̄ vas nullū habuit di
minutōez. sed eandē quā p̄us mēsurā
seruauit. Ipsa hospitio ꝑegrinos ⁊
pauꝑes suscipiebat. Domū em̄ maxi-
mā sub altissimo castro suo ꝯstruxit. i
q̄ infirmoꝝ magnā multitudinē refo-
uebat. q̄s diebꝫ singulis nō obstāte dif
ficultate ascensus vl' descēsus visitans
⁊ eis oīa necessaria mīstrabat ⁊ verbis
incitatoriis ad patientiaz inducebat.
Et licet om̄ez corruptōnez aeris semꝑ
egre portauerit. ifirmoꝝ tn̄ corruptio-
nes ꝓpt' dei amorē etiā tꝑe estiuo non
abhorruit. sz remedia adhibuit velo
ꝓprij capitꝭ tersit ⁊ manibꝫ ꝓprijs ꝯtre
ctauit. licet ancille talia g̃uit' tolerarēt.
In eadē q̄z domo puerulos pauperū
femiaꝝ nutriri cū sūma diligētia facie
bat. q̄bꝫ se tam dulcē ⁊ humilē exhibe-
bat vt eā oēs matrē vocarēt. ⁊ intrātē
domū cūcti tāq̄ matrē filij sequerenť.
⁊ ante eam cateruatim cū sūmo studio
collocarenť. Ipa vero ⁊ olliculas et
anulos vitreos ⁊ q̄daz alia vitrea emi
fecerat vt pueri ludos pueriles in tali
bus exercerēt. Que dū in pallio ꝓprio
eq̄tans i castꝝ deferret de rupe altissi-
ma sup lapides ceciderť: sz nulla in eis
lesio est inuenta. Ipa infirmos visita-
bat. Miseroꝝ ei ꝯpassio adeo animū
ei⁹ vendicabat q̄ eoꝝ hospitia diligen
ter ꝑquirēs eos solicite visitabat. eorū
camerulas familiarit' ⁊ deuote subin-
trās. nec difficultate vie ꝑtenta. nec lō
gitudie lacessita. q̄bꝫ subueniebat i ne-
cessarijs. ⁊ ꝓba exhibebat ꝯsolatiōis.
Propter q̄d ex q̄ntuplici ꝯsideratione
remuneratōez accepit scz ex dignatiōe
visitatiōis. ex labore itinerꝭ. ex affectu
compassiōis. ex affatu ꝯsolatōis. et ex
largitōe munerꝭ. Ipa sepulťas pau
peꝝ freq̄ntabat. Mente nāq; deuota
pauperū currebat ad funera. ⁊ vestes
q̄s ꝓprijs manibꝫ fecerat eorū corpibꝫ
coaptabat. adeo vt semel velū suū line
um magnū in ꝑtes ꝯcideret ⁊ cuiusdā
pauꝑis corp⁹ inuolueret. Eoꝝ etiā fu-
nera ꝓprijs manibꝫ ꝯtrectabat. ⁊ in ip
soꝝ obsequijs deuota manebat. Int'
hec laudāda est deuotio viri sui. qui li-
cet negocijs essz multis implicitus. in
dei tamen obsequio erat deuotus. Et
quia ipe talibꝫ ꝑsonaliter intēdere nō
valebat. vxori sue potestatem concesse
rat agendi om̄ia que dei honorē respi-
cerent ⁊ anime sue salutē afferrent.

F Cupiens vero beata Elizabeth
vt vir suus in fidei defensionē potentie
sue arma ꝯuerteret. ipm̄ salubri exhor
tatione induxit vt ad terrā sanctā per-
geret visitandā. Ubi dū esset ipe lant
grauius p̄nceps fidelis deuotus et in
clitus fide integra ⁊ deuotione sincera
deo reddidit spm̄ suoꝝ opeꝝ fructum
recipiens gloriosū. Et sic ipa vidualez
statū cū deuotōe amplectit' ne vidua-
lis cōtinentie p̄mio fraudaret' sed fru-
ctum sexagesimū ꝑciperet vtpote q̄ de
calogū preceptoꝝ cum sex operibꝫ mi-
sericordie obseruaret. Verum cum
mors viri sui per totā fuisset turingiā
diuulgata ipa tanq̄ dissipatrix ⁊ pro-
diga a quibusdaz vasallis viri sui tur
piter ⁊ totaliter est eiecta. vt ex h̄ eius
patiētia clarescerет ⁊ pauꝑtatꝭ diu con
ceptū desideriū obtineret. Adueniēte
igit' nocte in domo cuiusdā tabernarij
in loco vbi porci iacuerāt se r̄cepit. deo
gratias multas agēs. Hora vero ma
tutinali ad domū fratrū minoꝝ ꝑgēs
rogauit vt ꝑ sua tribulatiōe deo gr̄as
agerent et Te deū laudam⁹. cantarēt.
Sequēti die domū cuiusdā sui emuli
cū suis paruulis iussa est ingredi arto
sibi loco ibidem admoduz assignato.
Que dum ab hospite ⁊ hospita pluri-
mū grauaret' parietibꝫ valefecit dicēs.
Libēter hominibꝫ valefacerē si benefi
cos inuenirē. Cōpulsa igit' ad locū po-
rem redijt ⁊ paruulos suos ad loca di-
uersa alēdos trāsmisit. Dū ꝓo ꝑ q̄ndā
viā strictā luto ꝓfūdo plenā sup q̄sdā
lapides ibidē positos ꝑgeret. ⁊ vetula
quedā cui iam multa bn̄ficia contule-
rat. sup eosdem lapides trāsiēs eidem

cedere recusaret. ipa in lutū ꝓfundum cecidit ⁊ surgēs vestimēta sua gaudēs ⁊ ridēs abstersit. Post hec ãt abbatissa eius matertera ipsius pauptati nimiū ꝯpatiēs ad epm bambergensem ipsius auunculū eam duxit. Qui eam honeste suscipiēs caute retinuit. intendens ipsam secūdis nuptijs copulare Qđ cū ancille q̄ secū ꝯtinentiaz vouerãt didicissent. ⁊ ex hoc se multꝫ lacrimis affligerēt btē elizabeth cū gemitu hoc retulerūt. Que eas ꝯfortãs ait. Confido in dño. ꝓ cuius amore ꝯtinentiaz voui perpetuā. q̄ meū ꝓpositū firmuz custodiet ⁊ omez violentiā ꝯteret. ⁊ cōsiliū hūanuz dissoluet. Et si forte auūculus meus voluerit me alicui copulare. animo dissentiā ⁊ ꝟbis parit ꝯtradicā. Et si nullū aliud mihi euadendi supesset remediū: nasum mihi ꝓpriuz detrūcarē vt me sic deformē q̄libet abhorreret. Cū igit de mãdato ipsius epi ad q̄ddā castrū inuita fuisset deducta. moratura ibidē donec traderet in ꝯiugiū. ⁊ ipa suā castitatē dño cum lacrimis cōmendasset. ecce dño disponēte ossa viri sui đ vltra marinis partibꝫ deferūt. Jussa est igit ab epo reduci vt ossibꝫ viri sui deuota occurreret. Ipsa ḡ ossa ab epo cū honorabili ꝓcessione ⁊ ab ipa cum multa deuotōe ⁊ lachrymaꝝ effusione suscepta sunt. Que conuersa ad dñm dixit. Grãs tibi ago domine qꝛ in susceptiōe ossiū viri mei dilecti tui me miserā ꝯsolari dignatꝰ es. Tu scis dñe qꝛ licet ipm te amantem multū amauerim tñ ob tui amorē eiꝰ p̄sentia libēter carui. ⁊ in sctē terre tue subsidiū destinaui. Et q̄uis delectabile mihi esset adhuc cū eo viuere tali cōditione vt cū ipo paupe ꝑ totū mūdū paupcula mēdicarez. tñ te teste ꝯ tuaz voluntatē vno crine ipm nō redimerē nec ad vitam mortalē iteꝝ reuocarem ipm autem ⁊ me tue gr̄e recōmendo.

B Uerū ne fructū centesimū perderet. q̄ ꝑfectionē euangelicā seruantibus dat q̄ de sinistra miserie ad dexteram glie transferunt. religiosum habitū induit. vestes scz griseas humiles ⁊ abiectas. ꝯtinentiā post mortem viri ꝑpetuā seruās. obedientiā ꝑfectaz custodiēs. ⁊ voluntariā pauptatem amplectēs. Mendicādo q̄z ire hostiatim voluit. sed mgr̄ conradus non ꝑmisit. Fuit aūt eius habitus tam despectus vt deferret palliū griseū panno colorꝫ alterius ꝓlongatū. manicas etiā tunice ruptas alterius coloris panno habuit emendatas. Pater ꝟo suus rex vngarie audiēs filiā suam ad tantam deuenisse inopiā. comitē q̄ndam ad eā misit. vt ipaz ad paterna limina reducere ꝓcuraret. q̄ videns eā tali habitu ornatā: cernensq̄z sedentē humiliter et filantē p̄ ꝯfusione ⁊ admiratōe exclamās dixit. Nūq̄z filia regꝫ tam vili habitu induta apparuit. nec lanaz aliq̄n vilare visa fuit. Cū ꝟo ꝓ sua reductōe vehemēter institisset nullatenꝰ acquieuit. cū pauꝑibꝫ malēs in pauptate degere q̄z diuitijs multꝫ cū diuitibꝫ abūdare. Ut ꝟo eius animus in deū totꝰ transiret. ⁊ intenta eius deuotio nullū impedimentū hr̄et rogauit dominuz vt oīm temporaliū ꝯtemptū sibi infūderet. ⁊ filioꝝ dilectionem a suo corde auelleret ⁊ ꝯ oēs ꝯtumelias ꝯtemptū ⁊ ꝯstantiā largiret. Fusa ꝟo orōne audiuit dñm sibi dicentez. Exaudita est orō tua. Que dixit ancillis Exaudiuit dñs vocem meā. qꝛ ⁊ oīa tempalia vt stercora reputo. ⁊ de filijs meis nō plꝰ q̄z de alijs ꝓximis curo. ⁊ mei ꝯtēptū ⁊ opprobria paruipēdo. nihilq̄z aliud iam diligere videor nisi deum. Magister q̄z conradus sepe sibi molesta ⁊ cōtraria imponebat ⁊ q̄s amplꝰ diligere videbat ab eius ꝯsortio separabat. adeo vt duas fideles ancillas ⁊ predilectas q̄ a iuuentute sua secum fuerāt enutrite ab ea r̄mouerit. multꝫ effusis lachrymis hinc ⁊ inde. Hec aūt faciebat vir sctūs vt eius voluntatē frāgeret. ⁊ vt ipa suū affectū ad deuz totalit erigeret. ⁊ ne aliqua de ancillis ꝑstinā

glorią ad eius memorią renocaret. In his ãt oib⁹ inueniebaꝫ z velox ad obe/dientią z ꝑstans ad patientią. vt ꝑ patientią aliaz suą possideret. z ꝑ obedie/tiam victoria decoraret. Dicebat q̃z. Si ꝓpt̃ deū tãtū timeo hoiez mortalẽ q̃ntū timere debeo iudicẽ celestẽ. Jdeo aũt mgr̃o conrado pauperi z mẽdico z nõ alicui diuiti epo obediẽtiaz facere volui. vt omnẽ occasionẽ tpalis ꝓsola/tionis a me penit⁹ abdicarẽ. Qua/dam vice dũ claustr̃ quarũdã sctimo/nialiuz ab eis obnixe rogata intrasset: nõ habita licentia a suo mgr̃o fec̃ eam tam grauiter ꝓberari vt post tres heb domadas in ea vestigia ꝓbẽ appare rẽt. Dicebat aũt suis ancillis se z illas ꝓsolans. Sic̃ gramen fluuio inundã/te depmit̃ z decrescẽte erigit̃. sic nos ali qua afflictiõe adueniente debem⁹ per humilitatẽ submitti. cessante vero ad deū p spũalem letią eleuari. Tan ta se hũilitate depmebat vt nullaten⁹ pateret q̃ ancille eam dñaz appellarẽt ꝛz singulari tm̃ ad eã nũero loquerent eo modo. sez q̃ inferioribꝫ loq̃ solemus Scutellas insup aliaq̃ coq̃ne vtensi/lia lauabat. z ne ab ancillis ꝓhiberet. eas tũc ad loca alia trãsmittebat. Di/cebat etią Si vitã aliã magꝫ despectã inuenissez ipsã potius elegissem. Ho/ra plano Cetez vt cũ maria optimã ptẽ possi deret sedule ptẽplationi vacabat. In q̃ ãdem ꝓtẽplatõe specialẽ gr̃az habu it lachrymas fundere. celestes visiões crebro videre. z ad amorẽ dei alios in/flãmare. Quãdo quidẽ magꝫ iocunda videbaꝫ. tũc iocunde deuotois lachry mas emittebat. ita vt lachryme ꝺ vul tu eius iocũdo tanq̃ de fonte serenissi mo effluere viderenꝫ. vt simul flens vi derez z gaudẽs. nũq̃ in deformitatem vel rugas vultũ ex fletu ꝓuertẽs. Di/cebat em̃ de his q̃ vultũ in fletu defor/mãt. videnꝫ q̃si dñm deterrere. Dent em̃ dño qꝺ habẽt cũ iocũditate z hila ritate. Visiões celestes in ipa sui orõe z ptẽplatõe sepe videbat. Quadã ꝓ die sacro q̃dragesimali tẽpe in ecclesia existẽs sic ad altare oculis defixis intẽ ta manebat ac si ibidẽ dei ꝑsentią mi/rarez vbi ꝑ magnũ spaciũ ꝓsolata di/uina ẽ reuelatõe ffecta. Deinde domũ reuersa. dũ se ꝑ debilitate i ancille gre/miũ appodiassz z illa ꝑ fenestrã oc̃los ad celũ defixos attolleret: tanta hilari/tate vult⁹ eius pfũdit̃ vt etią risus mi/rabilis seqreꝫ. Que cũ diu tam iocun/da visiõe letificata fuisset subito in la/chrymas ẽ ꝓuersa. Rursus oc̃los ape riẽs pstina iocũditate pfruit̃. oculosq̃ claudẽs pstinis lachrymis irrigabaꝫ. Et sic vsq̃ ad ꝓpletorią talib⁹ ẽ diuis ꝓso latõib⁹ inmorata. Cũ ꝺo diu tacẽs nul/lũ ꝓbũ emisissz penit⁹: tandẽ prũpens locuta ẽ dicẽs. Jta dñe tu vis esse me/cũ z ego tecũ. z nunq̃ volo a te separi. Postmodũ cũ ab ãcillis rogareꝫ vt ad dei honorẽ z ipaz edificatoez q̃d vide rit indicaret. illa ipaz ꝺportunitate de uicta ait. Vidi celum apertũ z ihm se ad me benignissime inclinantẽ vultũ/q̃z ad me sincerissimũ ostendentẽ. Ego ꝺo de sua visione ineffabili iocũditate ꝑfusa: de suo recessu remanebã multo merore detecta. Qui mei miserꝫ iterũ me sui vult⁹ ostẽsione letificãs ait. Si tu vis esse mecũ z ego ero tecum. Cui ego respondi. put me loq̃ntẽ audistis. Cũq̃ rogareꝫ vt etią visionẽ quã iux/ta altare vidit exponeret. illa respõdit. Que ibi vidi nõ expedit enarrare. Jbi tũ in gaudio multo fui. z dei mirãda cõ speri. Sepe q̃z dũ in orõne ꝑsisteret facies eius mire splẽdebat. z ex ei⁹ oculis instar solis radij ꝓdibant. Sepe aũt ei⁹ orõ tanti feruoꝛ inueniebaꝫ vt etią alios inflãmaret. Juuenẽ q̃z quẽ/dam secularẽ indutũ ad se vocans ait. Videꝛ nimis dissolute viuere. cũ de/beres creatori tuo ꝓuire. Velles ne q̃ ꝑ te deũ orarẽ. Et ille. Volo dña z id vehemẽter exposco. Cũ igr̃ orõi se de/disset z iuuenẽ surr̃. ꝑ se orõi incumbere monuissz: iuuenis alta voce clamauit dicẽs. Cessate dña ab orõne tã cessate.

Sz cū illa iā attētiꝰ oraret iuuenis al/
tius clamās dixit. Cessate dña qꝛ totꝰ
deficio ⁊ cōburor. Ipe em̄ tāto calore
fuerat succēsus vt totꝰ sudās ⁊ fumās
corpꝰ ⁊ brachia velut amens iactaret.
adeo vt pleriq; accurrētes ⁊ ipm̄ tenē/
tes vestes eiꝰ p̄ nimio sudore madidas
inuenirēt. ⁊ estū eiꝰ maibꝫ ferre nō pos/
sent. ipo clamāte ⁊ dicēte. Totꝰ ardeo
⁊ ꝯsumor. Ut ꝟo btā elizabeth orōez
cōpleuit iuuenis estuare cessauit. Qui
rediēs ad seip̄m ⁊ diuia gr̄a illustratꝰ
ordinē fratꝝ minoꝝ igressus ē. Illa āt
inflāmatio sic ostēsa. feruorē orationū
suaꝝ igneū demōstrabat. q̄ tā validꝰ
extitit q̄ etiā frigidū inflāmauit. Sed
ille carnalibꝫ assuetꝰ ⁊ spūalibꝫ nondū
ydoneus talia capere nō valebat. I
Ad summū ꝟo cumulū ꝑfectionis
ꝓpt̄ marie ꝯtēplatōis ociū nō deseruit
marthe officiū laboriosū. sic̄ supra in
sex opibꝫ miscōie ē ostensū. Nihilomi/
nus tñ postq̄ religiosū habitū induit
sedule pietatꝫ opibꝫ deseruiuit. Nam cū
ꝑ dote sua duo milia marcaꝝ r̄cepissz
ꝑtē in paupes distribuit. ⁊ de reliq̄ in
marpurg magnū hospitale cōstruxit.
Propter qd̄ oēs eā reputabāt dissipa/
tricē ⁊ ꝑdigā. ⁊ cūcti appellabāt eā in
sanā. Et qꝛ oēs iniurias nouerat gau/
dēter accipe iproperabant ei q̄ nimis
cito memoriā viri sui a corde abiecer
q̄ taliter exultabat. Postq̄ āt hospita
le ꝯstruxerat seruitijs paupeꝝ se tāq̄ an
cillā hūilē mācipauit. Nā paupibꝫ so/
licita mīstrabat. vt eos etiā balnearet
⁊ i lectul̄ collocās operiret. adeo vt ācil
lis g̃tulabūda diceret. q̄ bñ nobiscuz
agit̄ qꝛ dñm sic balneamꝰ ⁊ tegimus.
In ipo āt paupeꝝ obseq̄o sic hūilit̄ se
habuit q̄ puerulū q̄ndā monoculuz ⁊
scabie ꝑfusū vna nocte sex vicibꝫ ꝓprijs
brachijs ad locū necessitatꝫ detulit. et
pānos ipiꝰ fedatos libēter lauit. Quā/
dā etiā mulierē horribilit̄ leprosā sepe
abluēs i lectulo collocauit. vlcera ter/
gēs ⁊ ligās medicamēta adhibēs. vn
guesq; p̄cidens. eiꝰ etiā pedibꝫ ꝑstrata
corrigias calciamētoꝝ soluēs. Ipsos
āt infirmos ad ꝯfessionē ⁊ cōicationē
inducēs vetulā q̄ndā penitꝰ renuentez
ꝟbere castigatā induxit. Cū ꝟo a pau/
perū vacabat officio filabat lanā de q̄
dā mōasterio sibi missaz. ⁊ p̄ciū q̄ inde
accipiebat paupibꝫ diuidebat. Cū
āt post multā pauptatē q̄ngētas mar/
chas ꝑ dote sua receptas paupibꝫ di/
uideret. ⁊ oībꝫ ordiate locatꝫ ipa succin
cta trāsiēs mīstraret. posita est lex vt si
q̄s in alioꝝ paupeꝝ p̄iudiciū locū mu
taret vt iteꝝ acciꝑet. capilloꝝ suoꝝ de/
trūcatōez aliquā sustineret. Et ecce pu
ella q̄dā noie radegūdis q̄ mira capil/
loꝝ pulchritudine pollebat inde trāsi/
tura aduenit. nō ad elemosynā: sed vt
q̄ndā sororē suā infirmā visitaret. que
cū tāq̄ legꝫ p̄uaricatrix ad btām eliza
beth adducta fuisset: eius capillos ꝓti
nus detrūcari mādauit. ipa flēte ⁊ plu
rimū reluctāte. cū ꝟo q̄dā de astantibꝫ
eā innocētē assererēt. illa ait. Saltē de
cetero nō poterit cū tāta capilloꝝ am/
bitione ad choreas accedere. nec cū ill̄
vanitates aliq̄s exercere Interrogata
ꝟo puella a btā elizabeth vtꝝ aliqñ sa
lubris vite ꝓpositū ꝯcepisset respōdit.
q̄ iā diu habitū religiōis assumpsisset
nisi tāta fuisset i ea dilectio in capillis.
Et illa. Carius ē mihi q̄ capillos ꝑdi
derꝫ q̄ si filiꝰ meus fuissz in iperiū sub
limatꝰ. Cōtinuo igr̄ puella habitū re/
ligiōis induit ⁊ i hospitali cū btā eliza
beth degēs laudabilem vitam duxit.
Cū q̄dā paupcula filiā pepissz. btā
elizabeth filiā de sacro fonte leuauit. ⁊
nomē suū scz elizabeth eidē imposuit.
⁊ matri necessaria mīstrauit. ita vt de
pelliceo ancille sue manicas auferens
ad inuoluendā puellā sibi tribueret: et
calceos ꝓprios eidē donaret Post tres
aūt septimanas mulier dimissa puel/
la latenter cū viro suo aufugit. Qd̄ cū
scte elizabeth nūciatū fuisset in orōem
se dedit. ⁊ vir ⁊ mulier vltra ꝓgredi nō
valētes ad ipsaz coacti redierūt ⁊ ab ea
veniā postulātes. Quos vt iustū erat

d ingratitudine redarguēs eis puellā nutriendā tradidit ꝛ d necessarijs eis ꝓuidit. ¶ Appropinq̄nte ꝟo tpe q̄ dn̄s dilectā suā de mundi ergastulo vocare disposuit. vt q̄ ꝯtēpserat regnū mortaliū regnū ꝑciꝑet angeloꝝ. xp̄us sibi apparuit dicēs Veni dilecta mea in preparata tibi eterna tabernacula. Dū igit̄ febre correpta decūberet. ꝛ ad parietē faciē versā teneret. audita est a circūstantib⁹ dulcissimā promere melodiaꝫ. Que cū ab vna ancillaꝝ q̄dnā h̄ essꝫ ꝑcūctata fuisset. illa rn̄dit. Auicula q̄dam int̄ me ꝛ parietē se ponens tam suauit̄ cecinit ꝙ me ad canendū similiter ꝓuocauit. In ip̄a aūt sui egritudine sꝑ hilarꝫ extitit: ꝛ nūq̄ ab orōe cessauit. Ultima ꝟo die ante ei⁹ transitū dixit eis. Quid acture essetꝫ si dyabolus ad vos adueniret. Post paululū ꝟo alta voce q̄si diabolū licentians fuge trib⁹ vicibus exclamauit. Deinde dixit. Ecce appropinq̄t media nox i q̄ xp̄s nasci voluit ꝛ in p̄sepio requieuit. Appropinq̄nte ꝟo hora sui trāsit⁹ ait. Jam tp̄s instat in q̄ om̄ipotēs d̄s eos q̄ amici sui sūt ad celestes nuptias euocauit. Post paululuꝫ ꝟo anno domini M.cc. vigesimosexto. ad extremā horā veniēs dormiuit i pace. Licet āt ei⁹ venerabile corp⁹ inhumatū q̄tuor diebus iacuerit nullus tn̄ fetor ex eo ꝓdibat. sꝫ q̄dam odor aromaticus cūctos reficiēs exalabat. Tūc aūt vise sūt auicule mlt̄e sup̄ cacumē eccl̄ie cōgregate. q̄s nūq̄ aliq̄s p̄us viderat. q̄ tā suaui modulatōe cantabant ꝛ tāta varietate modos cantandi formabāt vt cunctos in admiratiōeꝫ adducerent. eo ꝙ eius exeq̄as q̄dāmodo agere viderent̄ Multus autē ibi fuit clamor pauperꝝ multa deuotio populoꝝ. ita vt alij capillos capitis detrūcarent. alij particulas pannoꝝ inciderent. ꝛ hec pro summis reliquijs reſuarēt. ¶ Eius autez corpus in monumēto est positū quod postmodū redūdare oleo est repertuꝫ. ¶ Manifestū est igit̄ in eius transitu quāte ip̄a beata elizabeth fuerit sanctitatꝫ. ꝛ h̄ q̄ ad auicule modulatōꝫ ꝛ demonis expulsionē Illā em̄ auiculaꝫ q̄ int̄ ipsam ꝛ parietē se posuit ꝛ tam dulciter cecinit ꝙ etiā ip̄aꝫ ad cantandū īduxit. credim⁹ fuisse eius angelū q̄ fuerat ad eius custodiā deputat⁹. q̄ eidez eternū gaudiū nūciauit Sic em̄ reprobis interdū añ suū trāsitū reuelat̄ eterna sui damnatio ad maiorē sui confusionē. sic electꝫ interdū reuelat̄ et̄na sui saluatio ad maiorē sui ꝯsolatiōeꝫ. Ille aūt cantus quē ip̄a ꝓtulit fuit immensuꝫ gaudiū qd̄ ex tali reuelatōe ꝯcepit. qd̄ q̄dē tam immēsū extitit ꝙ in corde totaliter capi nō potuit. sꝫ se ꝑ suauitatis vocē maifestauit. ¶ Dyabolus insup̄ si forte aliqd̄ ius habeat ad sctōs etiā moriētes accedit. Sꝫ qꝛ in btā elizabeth nil iurꝫ habuit ideo turpiter licenciatus aufugit. Per h̄ igit̄ intelligi dat̄ quante fuerit sanctitatꝫ a q̄ ꝛ dyabolus territ⁹ fugit. ꝛ cui angel⁹ eternū gaudiū nūciauit. ¶ Manifestū est secūdo quante fuerit mūdicie ꝛ puritatꝫ ꝛ h̄ q̄ ad odorꝫ exalatōeꝫ. Quia ei corpus ei⁹ om̄i mūdicia ꝛ castitate in vita nituit. iō in morte odorꝫ suauitate fragrauit. ¶ Manifestū ē tertio q̄nte fuerit excellētie ꝛ dignitatꝫ. ꝛ h̄ q̄ ad auiū iubilatōꝫ. Illas em̄ aues q̄ in cacumine eccl̄ie iubilātes ꝛ cātantes apparuerūt. credim⁹ fuisse āgelos. q̄ a d̄o missi fuerūt vt eius aīaꝫ in celū deferrent et ei⁹ corpus celestib⁹ iubilatōib⁹ honorarēt. Sic ei ad reprobos moriētes multitudo ꝯuenit demonū vt eos t̄roribꝫ cruciēt ꝛ eoꝝ aīas ad tartara rapiant. sic ad electos decedētes mlt̄itudo confluit āgeloꝝ vt eos ꝯfortēt ꝛ eoꝝ aīas ad celestia reg̃ ꝑducāt. ¶ Manifestuꝫ est q̄rto quante fuerit miscd̄ie ꝛ pietatis. ꝛ hoc q̄ ad olei emanationem. De eius em̄ corpe oleum emanauit. qꝛ in vita misericordie operib⁹ tota redundauit. O q̄ntis pietatis visceribꝫ eius nūc affluit spiritus cuius ꝑfundi oleo inuentū est in puluere iacens corpus.

Mecinus Vorstius

Miracla

Manifestū ē ānto ānte sit apō deū ptāz z meriti. z ō multiplici miraculo rū opatiōe. Postq̄ ēm de corpe trāsijt deus eā multiplici miracloz gl̄ia illustrauit. quoz q̄dā inferius sunt posita mlta po breuitatz gr̄a intermissa

In ptib⁹ siāde saxonie i mōasterio q̄dā hildeñ. dioc. mōach⁹ q̄dam ordis cisster. heinric⁹ noie tāta fuit infirmitate depressus z ḡuib⁹ doloribꝫ circūdatus vt oēs ad ꝑpassionē induceret z clamoribꝫ inḋcaret. Quadam igit nocte apparuit sibi q̄dā venerabil⁹ dña vestibus albis amicta q̄ eū admonuit vt si sanitatez recipe cupet btē elizabeth se deuoueret. Seq̄nti nocte silia psuadēs apparuit. Ille aūt cū abbas z poz deessent. de ꝑsilio suppriorꝫ votū emisit.

Tertia nocte eidē apparēs signū crucz sup eū edidit: z ille ꝑtinuo sanitatē recepit. Cū aūt abbas z poz redeūtes ō audissent: mirari q̄dē de ei⁹ sanitate ceperūt. sz de voti adimpletōe plurimuz dubitarūt. cū nulli mōacho liceat aliq̄ vota emittere nec se ad talia obligare.

Adiecit q̄z poz mōach⁹ sepe ad hmōi illicita sub specie boni demonū apparitōe deludi. z ō essz illi mōacho ꝑsulē dū vt mētē suā instabilē ꝑfessiōe firmaret Seq̄nti igr̄ nocte eadē psona q̄ pus sibi apparēs dixit. Infirm⁹ sp erz donec ipleas q̄ vouisti. Statim ḡ eadez infirmitas ipm arripuit. z eisde doloribꝫ torq̄ri cepit. Qd cū abbas audissz ipm statim licēciauit z cerā p imagine faciēda pari ꝑcepit. Qui mox sanitate recepta votū suū adiplere studuit z illi⁹ infirmitatz nihil postmodū pass⁹ fuit

Puella q̄dā noie benigna magunti nenſ dioc. cū ab ancilla potuz petisset illa cōmota potū porrexit dicēs. Accipe z diabolū bibe. Elisūq̄z ē puelle vt ardens ticio p eius guttur descēderet. adeo vt se in collo pati clamaret. Cōtinuo igit vēter ei⁹ instar vtris intumuit z q̄dā in ei⁹ ventre p singla membra discurrere visū est. Illa po gemit⁹ miserabiles facies. z voces insanas emittēs obsessa a demōe fore credebat. In statu po tali p biēniū mānsit. Deducta igit ad tumulū scte elizabeth z ibidez p ea voto emisso: dū sup tūbaz posita fuisset velut exanimis ibidē apparuit. sz dū modicū panis ad māducandū z aquā bndictā ad bibēdū sup eādē tūba eidē obtulissent. mox cūctz stupentibus z mirātib⁹ sanata surrexit

Vir q̄dā de dioc. traiectēsi gederic⁹ noie cū in vna manu ꝓtract⁹ eius vsum penit⁹ amisisset. z sepulchz btē elizabeth bis visitās curatoz mime recepisset. tertio illuc cū vxore sua cū mlta deuotiōe accessit. Quo dū rēderet senē q̄ndā reuerēdi aspect⁹ habuit obuiū. Qui ab eo salutat⁹ z vñ veniss rogauit. dixit se ō marburg vbi corp⁹ scte elizabeth recōdit venire: vbi ds mlta miracla opar. Cū aūt vir suā infirmitatē exposuisset eidē. ille manu eleuata eū bndixit dicēs Secur⁹ pge qz sanitatez recipies. dū modo manū infirmā ad caput sepulcri ī q̄daz fouea ibi facta sub lapide miserz. Quā q̄nto pfūdi⁹ imiserz tāto citius sanitatē obtinebis. Tūc āt scti nicolaū in mēoria habeas. q̄ scte elizabeth tāq̄z comes z soci⁹ i suis miracul⁹ coopar ibidē. Adiecit etiā stultos ee q̄ pijsz oblatōib⁹ statim disscedūt. cum sctis placeat vt cū pseuerātia eoz suffragia postulēt. moxq̄z senex ab eis disparuit. nec vltra ipm videre potuer.

Sup q̄ plurimū admirati pgebāt plenā sanitatz recupande fiduciā obtinētes. Vir igr̄ iuxta senis ꝓsiliū manuz sub lapide monumēti posuit. z ipsam ꝓtinuo retraxit oino sanatā. Quidā de dioc. colonien̄si hermān⁹ noie: dū in carcere a iudice teneret ad deū se totaliter ꝓtulit. z btāz elizabeth z magistrz conradū i sui adiutoriū deuotōe q̄ poterat inuocabat. Seq̄nti āt nocte ambo insimul cū mlto lumine sibi apparuerūt. multiplicit eū ꝓsolātes. Cadēnia in eū vata suspēdit. z ad spacium vn⁹ miliarz teutonici i patibulo deti neret. Iudex āt ꝓcessit parētib⁹ vt ipsuz

deponerẽt ⁊ ĩ tumulo sepelirẽt. Prepa
rata igr̃ fouea cũ eẽt deposit⁹ pr̃ et pa/
truus cepert̃ ꝓ mortuo btẽ elizabeth
patrocinia inuocare. Et ecce mirãtib⁹
et stupẽtib⁹ vniuers̃ q̃ fuerat mortuus
surrexit viu⁹ ¶ Scolarꝫ q̃dã de dioce/
si maguntineñ. ouitardus noie dũ pi/
scatoĩ min⁹ cautus insisteret in flumen
lapsus cecidit. Magno ãt tp̃is spacio
interiecto dũ ei⁹ corpus eẽt extractum
adeo sine sensu ⁊ motu rigidũ ẽ reper/
tũ. ꝙ nullo in eo signo vite inuẽto vere
mortu⁹ ab oĩb⁹ ẽ iudicat⁹. Tũc btẽ eli/
zabeth ĩplorant̃ merita ⁊ cũctꝫ vidẽti/
bus ⁊ admirãtib⁹ sibi restituit̃ salus ⁊
vita. ¶ Iuuenis q̃dã tres ãnos
⁊ dimidiũ habẽs de dioc̃. maguntiñ.
hugolin⁹ noĩe dũ spm̃ emisissꝫ. ⁊ corp⁹
ei⁹ ꝑ spaciũ q̃tuor miliarioꝝ teutonico
rũ rigidũ ⁊ exanime iacuisset. mr̃ ad in
uocandã sctãꝫ elizabeth tota deuotõe
se ꝯtulit. ⁊ puerũ viuũ et sanũ recepit.
¶ Puer q̃dã q̃tuor ãnoꝝ dũ in puteuꝫ
cecidissꝫ casu q̃dã veniẽs aquã haurire
aĩaduertit pueꝝ submersũ int⁹ iacere.
quẽ postq̃ cũ difficultate extraxit ip̃m
mortuũ dep̃hẽdit. Cui⁹ q̃dem mortis
erãt indicia tẽp̃is diuturnitas. corp̃is
rigiditas. oris ⁊ oculoꝝ horribil' aper
tio. denigratio cutis. vẽtris inflatio. ⁊
oĩmoda sẽsus ⁊ mot⁹ p̃uatio. Pro ip̃o
igr̃ suscitando ad btãꝫ elizabeth votũ
emittit̃ ⁊ ꝯtinuo vite p̃stine restaurat̃.
¶ Quedã etiam puella in flumĩe sub/
mersa dũ fuisset extracta btẽ elizabeth
merit̃ ꝓtin⁹ ẽ vite restituta. ¶ Vir q̃/
dã noĩe fridericꝰ de dioc̃. maguntiñ. in
arte natãdi valde p̃it⁹: dũ se in q̃dam
aqua balnearet ⁊ paupeꝫ q̃ndã ꝑ bea
tã elizabeth illumĩatũ deridẽs ĩ ei⁹ fa/
ciẽ aquã ꝯtẽptibilit̃ spargeret. ille ꝓuo
cat⁹ dixit. Dña illa sctã q̃ mihi grãꝫ p̃/
stitit de te me vindicet. ita vt hinc non
exeas nisi mortu⁹ ⁊ submersus. Ille ãt
imp̃catiõeꝫ paup̃is paruipendẽs ⁊ in
aquã lasciue se ĩmittẽs virib⁹ penitus
destitut⁹ se iuuare nõ potuit sꝫ ĩ ꝓfun/
dũ q̃si lapis descendit. Post multũ ꝑo
tp̃is req̃sit⁹ de aqua mortu⁹ ẽ delatus.
Cũq̃ magn⁹ planctus fieret su ꝑ eum
q̃dã ei⁹ ꝓpinq̃ cepert̃ ꝓ eo ad btãꝫ eliza
beth votũ facere ⁊ ei⁹ suffragia deuotis
sime ĩplorare. Statĩ igr̃ in eũ spũs re/
dijt ⁊ viu⁹ ⁊ sanus surrexit. ¶ Quidã
noĩe iohẽs de dioc̃. maguntiñ. cũ q̃dã
fure innocent̃ dep̃hẽsus ⁊ suspẽdio cũ
ip̃o adiudicat⁹. cũctos rogauit vt bea
tã elizabeth orarẽt ꝙ s̃m sua merita iu
uaret. Cũ g̃ eẽt suspẽsus audiuit vocẽ
sup̃ se dicentem. Cõfide ⁊ ĩ sctãꝫ eliza/
beth fiduciã habe ⁊ liberaberꝫ. Statĩ
q̃ alio remanẽte ip̃o fune fracto de lo/
co alto g̃uissime cecidit nullã tñ lesio/
nẽ incurrit. licet noua q̃ indut⁹ erat ca/
misia rũperet̃. Qui exhilarat⁹ ait. sctã
elizabeth tu me libasti ⁊ ĩ stratũ mol/
le me cadere fecisti. Cũ em̃ aliq̃ dicerẽt
ip̃m iteꝝ suspẽdendũ. iudex ait. Quez
ds liberauit denuo suspẽdi nõ ꝑmittã
¶ Cõuersus q̃dã fuit in q̃dã monaste
rio dioc̃. maguntiñ. volemar⁹ noĩe ad
modũ religiosus q̃ carnẽ suã sic afflixit
vt circa ãnos vigĩti loricã ad carnem
portaret ⁊ int̃ lapides ⁊ ligna iaceret.
Hui⁹ manũ dũ ĩ molẽdino esset lapis
molarꝫ casu apprehẽsam sic ꝯtriuit vt
carnem ab vtraq̃ ꝑte auelleret. ossa ⁊
neruos ꝯtereret. ita vt in q̃dã morta/
rio ꝯtrita q̃dãmodo videret̃. Qui tan
to dolorꝫ aculeo vrgebat̃ vt rogaret ꝙ
man⁹ sibi p̃cideret̃. Cũ igr̃ btãꝫ eliza/
beth crebro in sui auxiliũ inuocaret. q̃
etiã in vita sua sibi familiarꝫ extiterat
q̃dã nocte sibi apparuit dicẽs. Vis sa
nus fieri. Qui cũ rñderet libenter. illa
manũ app̃hẽdẽs neruos sanauit. ossa
ĩteg̃uit. ⁊ carnẽ ab vtraq̃ ꝑte restituit.
⁊ p̃stine sanitati donauit. Mane ãt fa
cto ꝑfecte sanatũ se repit ⁊ toti ꝯuẽtui
ip̃aꝫ manũ cũctꝫ stupẽtib⁹ sanatã ostẽ
dit. ¶ Quidã puer q̃nquẽnis di/
scretus noĩe magunt̃. dioc̃. cũ cec⁹ na/
tus esset. merit̃ btẽ elizabeth lumẽ re/
cepit. Pellis siq̃dez integ̃ sine pilis pal
pebraꝝ vt aliq̃ pellis diuisiõe ocul' su/
perinducta fuerat. adeo vt totalit̃ ocu/

los tegeret nec substãtie oclorꝝ vllũ in/
diciũ appareret. Mater igr̃ eius ad se
pulchꝝ btẽ elizabeth ip̃m ducẽs ꝺ t̃ra
sepulcri oculos ei⁹ liniuit. ⁊ sup eũ btẽ
elizabeth merita ĩuocauit. Et ecce pel
lis integra ꝑ mediũ scindit̃. ⁊ ei⁹ oculi
paruissimi turbulẽti ⁊ sanguinolẽti vi
dẽt̃. sicq̃ puer btẽ elizabeth meritꝭ suf
fragãtib⁹ visus bñficio ẽ potit⁹ ¶ Pu
ella q̃daꝫ eiusdẽ dioceſ beatrix noĩe cũ
diu magnis ⁊ diuerſ fuissꝫ ĩfirmitati/
bus molestata. tandẽ gibbo ĩ dorso ⁊
struma ĩ pectore excrescẽtib⁹ sic ẽ toto
corpe ĩcuruata. vt nll̃a se rõne erigeret
sꝫ maĩb⁹ sup genua positꝭ corp⁹ suũ ta/
liter sustẽtaret. Cũ igit̃ mr̃ ĩ q̃dã spor/
ta eã ad tumulũ sctẽ elizabeth depor/
tassꝫ ⁊ ꝑ decẽ dies cõmorãtes ibidem
nullũ potuissent sanitatꝭ remediũ ĩue/
nire. irata mr̃ ei⁹ ꝯ btãꝫ elizabeth mur
murauit dicẽs. Oĩb⁹ bñficia ĩpẽdis ⁊
me miserã nõ exaudis. Reuertẽs igit̃
oẽs q̃s potero a visitatõe tui auertere
ꝓcurabo Cũ igr̃ irata recederet ⁊ iam
miliare ⁊ dimidiũ ꝑegissꝫ. ⁊ eius filia
dolorib⁹ cruciata lugeret. tãdẽ ip̃a pu/
ella obdormiẽs vidit q̃ndam pulcerri
mã dñaꝫ cũ facie refulgẽti. q̃ corp⁹ ei⁹
in dorso ⁊ pectore liniẽs dixit ei. Sur/
ge ⁊ ambula. Euigilãs puella ⁊ se ab
om̃i deformitate ⁊ curuitate penit⁹ sa/
natã inueniẽs visionẽ matri retulit et
gaudiũ ⁊ leticiã generauit. Redeũtes
igr̃ ad sepulcꝝ btẽ elizabeth deo ⁊ sibi
gr̃as egerũt. ⁊ ibidẽ sportã in q̃ puella
portata fuerat dimiser̃t. ¶ Mulier q̃/
dã gertrudis noĩe eiusdẽ dioceſ ꝑ mul
tos ãnos vtroq̃ crure ꝯcta ⁊ toto cor/
pore curua in somnis admonet̃ vt ad
scm̃ nicolaũ ꝓficiscẽs ei⁹ debeat meri/
ta ĩplorare. q̃ ad q̃ndã eccl̃iaꝫ scti nico/
lai portari se fecit. ⁊ ĩ vno crure sanita/
tẽ inuenit Tãdẽ ad sepulchꝝ btẽ eliza
beth ꝑducta ⁊ sup eius tumulũ posita
g̃uissimis dolorib⁹ stimulata: et velut
amẽs effecta sana ⁊ ĩcolumis exurrexit
¶ Mulier q̃dã scintrudis noĩe eiusdẽ
dioceſ cũ ꝑ annũ ĩtegꝝ penit⁹ ceca mã
sissꝫ ⁊ alioꝝ sꝑ auxilio duceret̃ ad rogã
dũ sctãꝫ elizabeth tota deuotõe se ꝯtu
lit ⁊ amissũ lumẽ recepit. ¶ Vir q̃daꝫ
heinric⁹ maguntiñ. dioc̃. cũ luĩe oclorꝝ
penit⁹ eẽt ꝓuat⁹ sepulcꝝ sctẽ elizabeth
visitãs plene curatõis bñficiũ repor/
tauit. Postmodũ ꝟo idẽ vir fluxu san/
guĩs adeo ẽ g̃uat⁹ vt moritur⁹ a fami/
lia crederet̃. Accipiẽs vero de terra se/
pulcri sancte elizabeth ⁊ ip̃am ꝯficiẽs
aqua ꝯmiscuit ⁊ bibẽs plenã sanitatẽ
recepit. ¶ Puella q̃dã methildis noĩe
treuerẽſ dioc̃. dũ visu ⁊ auditu ꝓuata
esset ⁊ loq̃ndi ⁊ ãbulãdi potentiã ami
sisset. pr̃ su⁹ ⁊ mr̃ ad btãm elizabeth eã
deuouer̃t. ⁊ ꝑfecte sanatam dei ⁊ eliza
beth laudantes magnalia receperũt.
¶ Mulier q̃dã noĩe helibingis treue
renſ dioc̃. cũ ꝑ annũ ceca penit⁹ extitis
set. ⁊ ꝓ sua curatõe btẽ elizabeth meri/
ta inuocasset ad tumulũ ei⁹ duci se fa/
ciẽs vni⁹ oculi lumẽ recepit. q̃ ad ꝓpria
reuersa in alio grauiter torq̃ri se sensit.
Cum ꝟo iteꝝ eius merita implorasset
apparuit ei dicens. Accedens ad alta
re fac cũ corpali tuos oculos ventilari
⁊ sic recipies sanitatẽ. Que cũ iussa cõ/
pleuisset sanitatẽ recepit. ¶ Vir q̃daꝫ
theodoric⁹ noĩe maguntiñ. dioc̃. in ge
nib⁹ et crurib⁹ diu g̃uissime infirmat⁹
ita vt nõ posset ꝑgere nisi ab aliis por/
taret̃. votũ fec̃ ꝙ sepulcꝝ btẽ elizabeth
cũ oblatõib⁹ visitaret. Et cũ loc⁹ eius
a tumulo tm̃ ꝑ decẽ miliaria distaret.
vix ĩ octo dieb⁹ potuit ꝑuenire. Cũ ꝟo
ibidẽ ꝑ q̃tuor septimanas mansisset ⁊
nullũ r̃mediũ ĩpetrassꝫ domũ redibat
Cũq̃ ĩ loco q̃dã iuxta aliũ ĩfirmũ de/
cũbẽs q̃esceret. vidit ĩ somnis q̃ndam
ad se veniẽtẽ ⁊ aq̃ totaliter ꝑfundentẽ
Qui euigilãs ꝯ sociũ iratus ait. quare
me aqua totaliter perfudisti. Qui ait.
Ego te nõ ꝑfudi. Sed credo ꝙ illa ꝑ/
fusio erit tibi causa salutis. Ille igitur
surgẽs ⁊ se sanatũ totaliter inueniens
baculos sup humerũ posuit: ⁊ ad tu/
mulũ sancte elizabeth rediens ⁊ grati
as agẽs letus ad ꝓpria remeauit.

Legēda.clxiiij. A

De sancta Cecilia.

Cecilia quasi celi lilia vl' cecis via. vel a celo et lya Vel cecilia q̄si cecitate carens. Vel d̄r a celo ⁊ leos qd̄ ē ꝑplus. Fuit em̄ celeste liliū ꝑ ꝟginitatꝫ pudore. Vel d̄r liliū qr habuit candorē mūdicie. virorē ꝯscie. odorem bone fame. Fuit ⁊ cecis via ꝑ exēpli informatōem celū ꝑ iugē ꝯtēplatiōez. lya ꝑ assiduaz oꝑationē. Vel d̄r celū qr sic̄ dic̄ ysidorus celū ph̄i volubile rotūdū ⁊ ardēs esse dixerunt. sic ⁊ ipa fuit volubilis ꝑ oꝑatōez solicitā. rotūda ꝑ ꝑseuerantiā ardēs ꝑ caritatē succēsam. Fuit etiam cecitate carēs ꝑ sapiētie splēdorē. Fuit ⁊ celū populi. quia in ipsa tanq̄ ī celo spirituali ꝑplus ad imitandum intuetur solem lunam ⁊ stellas. id est. sapiētie ꝓspicacitatē. fidei magnanimitatē. ⁊ virtutū varietatem. B

Cecilia ꝟgo p̄clarissima ex nobili romanoꝝ genere exorta ⁊ ab ip̄is cunabulis ī fide xp̄i nutrita. abscōditū sp̄ euāgeliū xp̄i gerebat ī pectore. ⁊ nō diebꝫ neq̄ noctibꝫ a colloquijs diuīs ⁊ orōe cessabat. suāq̄ ꝟginitatē ꝯseruari a dño exorabat. Cū āt cuidā iuueni noīe valeriano despōsata fuissꝫ ⁊ dies nuptiaꝝ īstituta eēt. illa subtus ad carnē cilicio erat induta. ⁊ desup̄ deauratis vestibꝫ tegebat̄. Et cātantibꝫ organis illa ī corde soli dño decātabat dicēs Fiat dñe cor meū ⁊ corp⁹ meū īmaculatū vt nō ꝯfūdar. Et biduanis ac triduanis ieiuuijs orās cōmendabat dño qd̄ timebat. Venit āt nox in q̄ suscepit vna cū spōso suo cubicl'i secreta silētia. ⁊ ita eū alloq̄t̄ O dulcissime atq̄ amātissime iuuenis: ē mysteriū qd̄ tibi cōfitear. si mō tu iurat⁹ asseras tota te illd̄ obs̄uātia custodire Jurat valeriā⁹ se illd̄ nll'a necessitate detegere. nulla ꝓdere rōne. Tunc illa ait. Angelū dei habeo amatorē q̄ nimio zelo custodit corp⁹ meū. Hic si leuit̄ senserit q̄ tu me polluto amore ꝯtigas statim feriet te ⁊ amittes florē tue g̃tissime iuuētutis. Si āt cognouerit q̄ me sincero amore diligas. ita q̄z diliget te sic̄ me. ⁊ ostendet tibi gl'az suā. Tūc valerian⁹ nutu dei corrept⁹ ait. Si vis vt credam tibi ip̄m angelū mihi ostēde. ⁊ si vere ꝓbauero q̄ angel⁹ sit faciā qd̄ hortaris Si aūt virū aliū diligꝫ te ⁊ illū gladio feriā. Cui cecilia dixit. Si ī deū verū crediderꝫ. ⁊ te baptizari ꝓmiserꝫ. ip̄m videre valebis. Vade igr̄ in tertiū miliariū ab vrbe via q̄ apia nūcupat̄ ⁊ pauperibꝫ q̄s illic inuenies dices. Cecilia me misit ad vos vt ostēdatꝫ mihi sctm̄ senē vrbanū qm̄ ad ip̄m habeo secreta mādata q̄ ꝑferā. Hūc dū tu viderꝫ indica ei oīa ꝟba mea. ⁊ postq̄ ab eo purificat⁹ fuerꝫ ⁊ redierꝫ āgelū ip̄m videbis. Tūc valerian⁹ ꝑrexit: ⁊ s̄m signa q̄ accepat scm̄ vrbanū ep̄m itra sepulcra martyrū latitantē inuenit. Cūq̄ ei oīa ꝟba cecilie dixissꝫ: ille man⁹ ad celū pandēs cū lacrimis ait. Dñe iesu xp̄e semiator casti ꝯsilij suscipe seminū fructus q̄ in cecilia semiasti. Dñe ih̄u xp̄e pastor bone cecilia faml'a tua q̄si apis tibi argum̄tosa deseruit. Nam spōsuz quē q̄si leonē ferocē accepit ad te quasi agnū māsuetissimū d̄stinauit. Et ecce subito apparuit senex q̄dā niueis vestibus īdut⁹ tenēs libꝝ aureis lr̄is scp̄tū. Quē vidēs valerian⁹ p̄ nimio timore q̄si mortu⁹ cecidit. ⁊ a sene leuat⁹ sic legit Vn⁹ d̄s. vna fides. vnū baptisma. vnus d̄s ⁊ pr̄ oīm q̄ sup̄ oēs ⁊ ꝑ oīa et in oībꝫ nob. Cunq̄ hec legisset dixit ei senior. Credis ita esse an adhuc dubitas. Tūc exclamauit dicēs Nō ē aliud qd̄ verius credi possit sub celo. Statīq̄ illo disparēte valerian⁹ a sctō vrbano baptisma suscepit Et rediens ceciliā cū angelo loquentē in cubiculo īuenit Angel⁹ āt duas coronas ex rosis ⁊ lilijs ī manu hēbat. ⁊ vnā cecilie ⁊ alterā valeriano tradidit dicēs Istas coronas īmaculato corde et mūdo corpore

custodite. qꝛ de paradiso dei eas ad vos attuli. nec vnq̄ marcescēt. nec odorem amittēt. nᶜ ab aliis nisi q̄b⁹ castitas placuerit videri poterūt. Tu āt valeriane qꝛ vtili ꝯsilio credidisti pete q̄dcunq̄ voluerꝫ ꝛ ꝯsequeris. Cui valerianus. Nihil mihi in hac vita extitit dulcius q̄ vnic⁹ frīs mei affect⁹. Peto igr̄ vt ꝛ ꝟitatē ip̄e mecū agnoscat. Cui angel⁹ Placet dño petitio tua. ꝛ ambo cū palma martyrij ad dñm venietꝫ. C

Post h̄ ingressus tiburcius frater valeriani: cū nimiū rosarū sensisset odorē dixit. Miror h̄ tp̄e roseus h̄ odor et liliorꝫ vñ respiret. Nam si ip̄as rosas vl̄ lilia in maīb⁹ meis tenerē: nec sic poterāt odoramēta tāte mihi suauitatꝫ infūdere. Cōfiteor vob̄ ita sū refectus vt putē me totū subito īmutatū. Cui valerian⁹. Coronas hēm⁹ q̄s tui oculi videre nō preualēt. floreo colore ꝛ niueo candore ꝟnantes. ꝛ sic̄ me interpellāte odorē sensisti. sic ꝛ si crediderꝫ videre valebis. Cui tiburcius. In somnis h̄ audio: an in ꝟitate ista tu loq̄rꝫ valeriane Cui valerianus. In somnis vsq̄ mō fuimus: sꝫ iā nūc in ꝟitate manemus. Ad quē tiburcius. Vñ h̄ nosti. Et valerianus. Angelus dñi me docuit quē tu videre poterꝫ si tu purificatus fuerꝫ ꝛ omib⁹ idolis abrenūciauerꝫ. Huic miracl̄o de coronis rosarꝫ ambrosi⁹ testat̄ in p̄fatiōe sic dicēs. Sctā cecilia celesti dono repleta vt martyrij palmaꝫ assumeret. ip̄m mundū ē cū thalamis execrata. Testꝫ ē valeriani cōiugꝫ ꝛ tiburcij ꝓuocata ꝯfessio. q̄s dñe āgelica manu odoriferꝫ flor⁹ coronasti. Viros ꝟgo duxit ad gl̄iaꝫ mūd⁹ agnouit q̄tū valeat deuotio castitatꝫ. Hec ambrosius. Tūc cecilia euident̄ oñdit ei oīa idola eē insensibilia ꝛ muta. ita vt tiburci⁹ rñderet ac diceret. Qui ista nō credit pecus ē. Tūc cecilia osculās pect⁹ eius dixit. Hodie fateor te meū esse cognatū. Sic̄ eī amor dei frēꝫ tuū mihi ꝯiugē fec̄: ita te mihi cog̃tū ꝯtēptus faciet idolorꝫ Vade igr̄ cū fratre tuo vt purificatōꝫ accipias ꝛ āgelicos vultus videre valeas. Dixitq̄ tiburci⁹ fratri suo. Obsecro te fr̄ vt mihi dicas ad quē me ducturus es. Cui valeriā⁹. Ad vrbanū ep̄m. Cui tiburcius. De illo vrbano dicꝫ q̄ totiēs dānatus ē et adhuc in latebrꝫ ꝯmorat̄. Hic si inuētus fuerit cremabit̄. ꝛ nos ī illi⁹ flammis ꝑiter inuoluemur. ꝛ dū q̄rim⁹ diuinitatē latentē ī celis incurrem⁹ furorē exurentē ī terrꝫ. Cui cecilia. Si h̄ sola essꝫ vita iuste hāc ꝑdere timeremus Est āt alia melior q̄ nūq̄ amittit̄. quā nob̄ dei filius enarrauit. Om̄ia em̄ q̄ facta sūt filius ex p̄re genitus cōdidit. Vniuersa autē q̄ ꝯdita sūt ex p̄re ꝓcedēs spūs animauit. Hic igr̄ filius dei in mūdū veniēs ꝟbis ꝛ miraculis aliā vitā esse nob̄ mōstrauit Cui tiburcius Certe vnū deū asserꝫ ꝛ q̄uo nunc tres esse testaris. Rñdit cecilia. Sic̄ in vna hoīs sapiētia sūt tria. scꝫ ingeniū. memoria. ꝛ intellectus. sic et in vna diuinitatꝫ essentia tres ꝑsone esse possunt. Tūc cepit ei de aduētu filij dei ꝛ passione p̄dicare ꝛ mltas ꝯgruitates ipsi⁹ passiōis ostendere. Nam iō inq̄t filius dei est tentus. vt genus hūanū dimittat̄ pctō detentū Bñdictus maledicit̄ vt hō maledictus bñdictōem ꝯsequat̄ Illudi se patit̄. vt hō ab illusiōe demonū liberet̄. Spineā coronam accepit ī capite vt a nob̄ sn̄iam auferat capitalem. Fel suscepit amarꝫ vt sanaret hoīs dulcē gustū. Expoliat̄ vt parentū nostrorꝫ nuditatē operiat. In ligno suspēdit̄. vt ligni p̄uaricatiōem tollat. Tūc tiburci⁹ fratri suo dixit. Miserere mei ꝛ ꝑduc me ad hoīeꝫ dei vt purificatōꝫ accipiam. Ductus igit̄ ꝛ purificatus: angelos dei sepe videbat. ꝛ om̄ia q̄ postulabat ꝓtin⁹ obtinebat. D Valerianus igit̄ et tiburcius elemosynis insistebant ꝛ sctōꝝ corpa quos almachius p̄fectus occidebat sepulture tradebant. Quos almachius ad se vocans cur ꝓ suis sceleribꝫ damnatos sepelirent requisiuit. Cui Tiburcius.

Utinã illoꝝ fuĩ essem⁹ qs tu dãnatos appellas Qui ꝓtẽpserĩt illud qõ videt esse ꝛ nõ ẽ ꝛ inuenerĩt illud qõ nõ videt esse ꝛ ẽ. Cui ꝑfect⁹ Quid ñ est illõ Et tiburcius Qõ videt esse ꝛ nõ ẽ. est ome qõ in h̄ mũdo ẽ. qõ hoiez ad nõ esse ꝑducit. Qõ ꝙ nõ videt esse ꝛ est. ẽ vita iustoꝝ ꝛ pena maloꝝ. Cui ꝑfect⁹ Non puto q mẽte tua loq̃rz Tũc iubet astare valerianũ dicẽs ei. Qm nõ ẽ sani capitz frater tu⁹ tu saltẽ poterz sapienter dare rñsum. Cõstat plurimũ vos errare ꝙ gaudia respuitz ꝛ oia inimica gaudijs affectatz. Tũc valerian⁹ se vidisse ait glaciali tpe ociosos iocãtes. ꝛ opa rios agricolas deridẽtes. Sed estiuo tpe dũ aduenissent gl̃iosi fruct⁹ loboꝝ gaudẽtib⁹ illꝙ putabant vani ceperũt flere ꝙ videbant vrbani Sic ꝛ nos nũc ꝙdẽ sustinem⁹ ignominiã ꝛ laborẽ. ĩ futuro aũt recipiem⁹ gl̃iaz ꝛ eternã mercedẽ Vos aũt nũc trãsitoriũ habebitz gaudiũ in futuro aũt inuenietz eternũ luctũ. Cui ꝑfect⁹ Ergo nos inuictissimi ꝓncipes eternũ habebimus luctũ: ꝛ vos ꝓsone vilissime ꝑpetuũ possidebitz gaudiũ. Cui valerian⁹ Homũtiones estz nõ ꝓncipes. tpe nr̃o nati citius moriturĩ. ꝛ deo rõem plus oĩb⁹ reddituri. Dixit aũt ꝑfect⁹. Quid ꝙꝝ circuitu imoramur. Offerte dijs libamina. ꝛ illesi abscedite. Sancti rñderunt Nos deo ꝙ q̃tidie sacrificiũ exhibẽ⁹. Quib⁹ ꝑfect⁹. Qõ ẽ nomẽ ei⁹. Cui valerianus. Nomẽ eius inuenire nõ poteris etiã si pẽnis volauerz. Prefectus dixit. Ergo iupiter nomẽ dei non est. Cui valerianus. Nomen homicide et stupratoz est. Ad quẽ almachi⁹ Ergo totus mũdus errat: et tu cũ fratre tuo verũ deũ nosti. Valerian⁹ rñdit. Nos soli nõ sum⁹ sz inumerabilꝫ multitudo hãc sctitatẽ recepit Tradũt igit sancti in custodiã maximi. Quib⁹ ille ait. O iuuẽtuz flos purpure⁹. o german⁹ fraternitatz affectus qũo ad mortẽ q̃si ad epulas festinatz. Cui valerian⁹ ait. ꝙ si creditux se ꝓmitteret gl̃iaz aiaꝝ eoꝝ post mortẽ videret. Et maximus. Fulminib⁹ igneis ꝓsumar. si nõ illum solũ deũ ꝓfitear quẽ adoratz si ꝓtingat qõ dicitis. Jpe igit maxim⁹ ꝛ ois eius familia ac vniuersi carnifices crediderũt. ꝛ ab vrbano qui illuc occulte venit baptisma susceperũt. Et Jgit dũ aurora nocti finem daret cecilia exclamauit dicẽs Eya milites xp̃i abijcite opa tenebraꝝ ꝛ induimi arma lucis. Quarto igit miliario ab vrbe scti ad statuã iouis ducũt. ꝛ dũ sacrificare nollẽt pariter decollãt. Tũc maxim⁹ cũ iuramẽto asseruit se i hora passiõis eoꝝ angelos vidisse fulgẽtes ꝛ alas eoꝝ q̃si ꝑgines de thalamo exeũtes qs in gremio suo ĩ celũ ãgeli detulerĩt. Almachi⁹ ꝓ audiẽs maximũ xp̃ianũ effectũ eũ plũ baz tãdiu cedi fec. ãusqꝫ spm excussit. Cuius corp⁹ sctã cecilia iuxta valerianũ ꝛ tiburciũ sepeliuit. Tũc almachi⁹ facultates ãboꝝ cepit ĩquirere ꝛ cecilã tãq̃ valeriani ꝓtugẽ coz̃ se fec̃ astare. iussitqꝫ vt idolis immolaret aut sniaz mortz incurreret. Cũ aũt ad h̄ ab apparitoꝛib⁹ vrgeret. ꝛ illi vehemẽter flerẽt eo ꝙ puella tã decora et nobil vltro se morti traderet. dixit ad eos. Hoc bonũ iuuenes nõ ẽ iuuẽtutẽ ꝑdere sz mutare dare lutũ ꝛ accipe aurũ. dare vile balsamiculũ ꝛ accipe ꝑciosum. dare breuẽ angulũ ꝛ accipe forum plucidũ. Si qs ꝑ numo solidos daret. nõne velociꝰ festinaret. Deus ãt qõ accepit simplũ reddet centuplũ. Creditis his q̃ dico. Et illi. Credim⁹ xp̃m vez esse deũ ꝙ tale possidet famulã. Vocato igit vbano epo q̃dringẽti ꝛ ãpli⁹ baptizati sũt Tũc almachi⁹ sctaz cecilã ad se vocãs ait. Cuius ꝑditioꝛis es. Et illa. Ingenua sũ ꝛ nobil. Cui almachi⁹. Ego te de religiõe iterrogo. Et cecilia. Jnfrogatio tua stultũ sumit initiuz q̃ duas respõsiones vna putat ĩquisitõe ꝓcludi Cui almachi⁹. Vlñ tibi tãta ꝑsũptio rñdendi. At illa. De ꝓscia bona ꝛ fide nõ ficta. Cui almachi⁹. Ignoras cui⁹ potestatz sim. Et illa. Potestas vĩa est

q̄si vter vēto replet⁹. quē si acus pupu
gerit oīs ꝓtin⁹ rigor pallescit ⁊ q̄cq̄d ī
se rigidū h̄re cernit incuruat. Cui Al-
machi⁹. Ab iniurijs cepisti: ⁊ ī iniurijs
ꝑseueras Cecilia rn̄dit. Iniuria nō d̄r
nisi qd̄ v̄bis fallentib⁹ irrogat. vn̄ aut
iniuriā doce si falsa locuta sū: aut teip̄z
corripe calūniā inferētē. Sz nos scien
tes sctm̄ dei nomē oīno negare nō pos
sum⁹ Meli⁹ ē em̄ feliciter mori q̄ꝫ infe
liciter viuere. Cui almachi⁹ Ut q̄d cū
tāta sup̄bia loq̄rꝫ. Et illa Nō ē sup̄bia
sz ꝯstātia. Cui almachi⁹ Infelix igno
ras q̄r viuificādi ⁊ mortificādi mihi ē
tradita ptās. Et illa. Contra v̄itatem
publicā ꝓbo te nūc esse mētitū. Vitaz
em̄ viuētib⁹ tollere potes. mortuis aūt
dare nō potes. Es igit mister mortis:
nō vite. Cui almachi⁹ Jā d̄pone amē-
tiā ⁊ sacrifica dijs. Cui cecilia. Nescio
vbi oculos amiserꝫ. Nā q̄s tu deos di
cis oēs nos saxa esse videmus. Mitte
igit manū ⁊ tāgēdo disce qd̄ oculis nō
vales videre. Tūc irat⁹ almachi⁹ iussit
eā ad domū suā reduci ibiq̄z tota die ⁊
nocte iussit eā in bulliēte balneo cōcre
mari. Que q̄si ī loco frigido māsit: nec
modicū saltē sudorꝫ ꝑsensit. Qd̄ cū au
disset almachi⁹ iussit eā in ip̄o balneo
decollari. Quā spiculator trib⁹ ictib⁹ ī
collo ꝑcussit. sz tn̄ caput ei⁹ āputare nō
potuit. Et q̄r decretū erat ne q̄rtā per-
cussionē decollād⁹ accipet eā semiuiuā
cruēt⁹ carnifex dereliq̄t. Per triduū āt
sup̄uiuēs oīa q̄ habebat paup̄ib⁹ tra-
didit. ⁊ oēs q̄s ad fidē ꝯuerterat vrba
no ep̄o cōmēdauit dicēs. Triduanas
mihi īducias postulaui vt hos tue bea
titudini cōmendarē ⁊ hāc domū meā ī
eccl̄iaz ꝯsecrares. Sctūs āt vrbanus
corp⁹ eius int̄ ep̄os sepeliuit. et domū
suam in eccl̄iaz vt rogauerat ꝯsecrauit.
Passa est āt circa ānos dn̄i. ccxxiij. tp̄e
alexandri imp̄atoris. Alibi āt legit ꝙ
passa sit tp̄e marci aurelij. q̄ imperauit
circa annos domini. ccxx.

Legenda. clxv. A

De sancto Clemente

Clemens dicitur a cle
os qd̄ est gl̄ia et mens. q̄si
gloriosa mēs. Habuit em̄
gloriosaz mentē scz purgatā ab omni
sorde. ornatā om̄i v̄tute. et decoratam
nūc om̄i felicitate. Que felicitas consi
stit in h̄ sic dicit aug⁹. in li. de trinitate
q̄r ibi esse nostꝝ nō hēbit mortē. nosse
nostꝝ nō habebit errorē. amare nostꝝ
nō hēbit offensio nē. Vel d̄r a clemētia
q̄r clemēs ⁊ misericors valde fuit. Vl̄
sic d̄r in glosario. clemens d̄r dulcꝫ. iu-
stus. matur⁹. pius. Justus in actione.
dulcꝫ in s̄mone. matur⁹ in ꝯuersatione
pius ī intentōe. Eius vitam ip̄e in suo
itinerario inseruit maxime vsq̄z ad illū
locū in q̄ q̄liter brō petro in pōtificatu
successit ostenditur. Cetera ex eius ge-
stis que cōmuniter habentur sumun-
tur. B

Clemens ep̄us ex nobili ro
manoꝝ ꝓsapia ort⁹ est. Pa
ter eius faustinian⁹. mater
v̄o eius macidiana nūcu-
pata est. Habuitq̄z duos frēs q̄ꝝ vn⁹
faustin⁹ alter faustus dicebat. Cunq̄z
macidiana mr̄ ei⁹ mira corp̄is pulchri
tudie polleret: frater viri sui libidino-
so amore ī eā vehemēter exarsit. Cum
aūt eā q̄tidie molestaret ⁊ ip̄a sibi nul-
laten⁹ assentire vellz viroq̄z suo h̄ reue
lare timeret ne int̄ duos frēs inimici-
cias suscitaret. cogitauit ꝑ aliqd̄ tēp⁹
se a patria absētare donec illicit⁹ amor
ꝯquiesceret quē aspect⁹ sue p̄sentie in-
flāmaret. Ut āt h̄ a viro suo obtinere
valeret. somniū callide ꝯfinxit. quod ī
hūc modū viro suo retulit dicēs. Ecce
q̄dā mihi ꝑ visum astitit. mihi p̄cipiēs
vt ꝯfestim cū duob⁹ gemis scz fausti-
no ⁊ fausto ex vrbe discederē ⁊ tamdiu
abessem donec ip̄e mihi reditū īpera-
ret. Qd̄ si nō facerē simul cū oīb⁹ libe-
ris interirē. Qd̄ vir audiēs vehement̄
expauit. ac vxorē cū duob⁹ liberꝫ et fa-
milia mlta athenas misit. vt ⁊ ibi ma
neret ⁊ filios faceret erudiri. Minorē

aūt filiū scz clementē cū essz ānoꝝ q̄n/
q̄ sibi pr̄ in solatiū retinuit. Cum aūt
mater cū filijs nauigaret. nocte q̄dam
nauis naufragiū ꝑtulit. ⁊ mater sine fi
lijs a fluctib⁹ eiecta sup̄ q̄ddaz saxum
euasit. Que duos natos perisse ꝯside
rās p̄ nimio dolore in maris fundum
se p̄cipitassz nisi qꝛ saltē eoꝝ cadauera
se reperturā sperabat. At ꝟo vbi nec vi
uos nec mortuos se repire posse cogno
uit. clamores ⁊ vlulat⁹ maxios dabat
man⁹ suas morsib⁹ lacerabat. nec vllā
ꝯsolatōez ab aliq̄ recipe volebat. Cū/
q̄ mlte mulieres astarēt q̄ sua infortu
nia eidē narrarēt. ⁊ illa ex h̄ ꝯsolatiōez
nō reciper. affuit q̄daz mulier int̄ cete/
ras q̄ virū suū adolescentē ⁊ nautam i
mari perisse asseruit. ⁊ ob h̄ sui amore
postmoduz nubere recusauit. Recepta
igit̄ q̄licūq̄ ꝯsolatōe apd̄ ip̄az mānebat
⁊ q̄tidianū victū suis maib⁹ acq̄rebat.
sz n̄ mlt̄ū p⁹ man⁹ ei⁹ q̄s crebrꝫ morsib⁹
lacerauerat sine sensu ⁊ mortue adeo st̄
effecte vt cū ip̄is nullatē⁹ opari posset.
Illa aūt q̄ eā susceperat paralisim in/
currit. ⁊ de lecto surgere non valebat.
Sicq̄ macidiana mendicare cōpellit̄
⁊ ip̄a cū hospita ex his q̄ inuenire po/
terat pascebat. Completo igit̄ anno q̄
macidiana cū liberis discessit e patria
misit athenas nūcios vir eius vt ip̄os
req̄rerēt. ⁊ q̄d agerēt intimarēt. Sz illi
q̄ missi fuerāt nullaten⁹ redierūt. De/
niq̄ cū alios misisset. ⁊ illi reuertentes
se nullū inde vestigium reperisse narra
rent. clementē filiū suū sub tutorib⁹ de
reliq̄t. ⁊ ip̄e ad querendū vxorē cum fi
lijs nauē ꝯscendit. sz mīme redijt. Vi/
ginti igit̄ annis clemēs orbatus stetit.
nec de pr̄e vl' matre vel de fratrib⁹ ali/
q̄d indiciū inuenire potuit. Ip̄e autez
clemēs studio lr̄aꝝ se ꝯtulit ⁊ summū
philosophie apicem apprehēdit. Desi
derabat aūt vehemēter ⁊ studiose q̄re/
bat q̄liter sibi aīe immortalitas ꝑsua/
deri posset. Ob h̄ philosophoꝝ scolas
semp̄ adibat. ⁊ siquidez q̄ immortalis
esset obtinebat̄ gaudebat si q̄n vero q̄
mortalis esset: ꝯcludebat̄. trist̄ disce/
debat. E Deniq̄ cū barnabas ro
mā venisset. ⁊ fidē xp̄i p̄dicaret. philo/
sophi eū tāq̄ insanū ⁊ amentē deride/
bāt. Vn̄ ⁊ q̄dam q̄ s̄m q̄sdam fuit cle/
mens ph̄s q̄ eū p̄mo sic alij deridebat
⁊ eius p̄dicatōem ꝯtēnebat. talē q̄stio
nē ꝑ derisu barnabe fecit dicēs. Cum
culex aīal sit exiguū. q̄d est q̄ sex pedes
habet et insup̄ alas possidet. elephas
āt cum sit immane aīal nec alas possi/
det. ⁊ tm̄ q̄tuor pedes habet. Cui bar/
nabas. Stulte tue questiōi responde/
re ꝑfacile possem. si ꝟitatis causa discē
de querere videreꝫ. Sz nūc de creatu
ris vob̄ dicere aliq̄d absurdū est cum
a vobis creaturaꝝ cōditor ignoretur.
Quia em̄ creatorē nō cognoscitꝫ iustū
est vt i creaturꝫ erretꝫ. Hoc ꝟbū cordi
clemētꝫ ph̄i valde inhesit. ita q̄ fidem
xp̄i instruct⁹ a barnaba recepit. ⁊ in iu
deam ad petrū postmoduz ꝓperauit.
Quē ille de fide xp̄i instruxit. ⁊ aīe im/
mortalitatem euidēter edocuit. Eo
tpe symon mag⁹ duos discipulos ha/
bebat. scz aq̄lā ⁊ nicetā q̄ ei⁹ fallacias
agnoscētes: eū reliquerūt ⁊ ad petrum
ꝯfugerunt ⁊ eius discipuli sunt effecti
Cū autē petr⁹ clementē de sua interro
gasset ꝓgenie ille q̄d matri ⁊ fratrib⁹ ⁊
patri acciderit ꝑ ordinē enarrauit. ad/
dens q̄ credebat q̄ mater cū fratrib⁹ i
mari perissent. pater vero aut merore
aut similiter naufragio interisset. Qd̄
audiēs petr⁹ lachrymas cōtinere non
potuit. Quadā aūt vice petr⁹ cū di/
scipulis suis antaradū ⁊ inde ad insu/
lā ꝑ sex miliaria distantē in q̄ macidia
na mater clemētis morabat̄ venit vbi
q̄dam colūne vitree mire magnitudi/
nis erāt. Quas cū petr⁹ cū ceterꝫ mira
ret̄. vidēs ip̄az mendicantē cur nō po/
tius suis manib⁹ operaret̄ increpauit.
Que rn̄dit. Speciem tm̄ domine ha/
beo manuū que meis sic sunt debilita
te morsib⁹. vt omnino sint insensibiles
effecte. Atq̄ vtinā me in mare precipi
tassem vt vltra nō viuerē. Cui petrus

Quid est qđ loq̃r. Hesc̃ q̃ aīe eor̃ q̃ se interimūt grauiter puniūt. Cui illa. Vtinā ħ mihi certū fieret q̃ anīe post mortē viuāt. libēter em̃ meip̃am occiderem vt saltē vna hora dulces meos natos videre posset. Cūq̃ petrus ab ea cām tante tristicie iterrogasset. t illa ei ordinē geste rei narrasset. ait petr⁹. Est q̃dā adolescēs apud nos noie clemēs. q̃ hec q̃ refers matri et fratrib⁹ asserit accidisse. Qđ illa audiēs nimio stupore pcussa corruit. Cūq̃ ad semetip̃am redisset. cū lachrymis ait. Ego sū adolescēt̃ mr̃. Et pcidens ad pedes petri rogare eū cepit vt sibi filiū suū festinā/ ter ostēdere dignaret. Cui petrus. Cū adolescētem videt̃ paululū dissimula q̃sq̃ ab insula cuz naui egrediamur. Qđ cū illa se facturā p̃misisset tenens petrus manū eius ip̃az ad nauem vbi erat clemēs ducebat. Vid ēs vero clemēs petrū manu mulierē ducentē ridere cepit. Vor ār vt mulier iuxta clemētē fuit. se ꝓtinere nō potuit. sz statim in amplexus eius ruit et crebro osculari cepit. Qua ille tāq̃ insanientē mulierē cū indignatiōe repellebat. t aduersus petrū idignatōe nō modica mouebat. Cui petr⁹. Quid agis o fili clemēs. noli repellere mr̃em tuā. Qđ cū audisset clemēs lachrymis infusus sup matrez iacentē ꝓcidit t eā recognoscere cepit. Tūc ad p̃ceptū petri hospita sua q̃ paralitica iacebat adducit̃ t ab eo continuo liberat̃. Tūc mr̃ clemētē de pze interrogauit. Cui ille. Ad te q̃rendū iuit t vltra nō redijt. At illa audiens solū/ modo suspirauit. grande em̃ p filio inuento gaudiū habēs. reliq̃s ꝓsolabat̃ merorēs. Interea cū niceta et aquila deessent t redeūtes mulierē cū petro vidissent. q̃ nā sit hec mulier percūctant̃. Quib⁹ clemēs ait. Mr̃ mea est quā mihi ds redonauit p dominū meū petrū. Post ħ petr⁹ oia eis p ordinē enarrauit. Que cū audissent niceta t aquila subito surrexer̃t et obstupefacti conturbari ceper̃t dicētes. Dñator dñe ds vera ne sūt hec. an somniū ē qđ audim⁹. Tūc petr⁹. Filij nō inqt nos insanim⁹. sz hec ꝓa sūt. At illi faciē cōfricātes aiunt. Nos sum⁹ faustinus et faustus q̃s mr̃ nr̃a estimat in mari interisse. Et accurrētes i cōplexus matr̃ ruūt t eā crebrius osculāt̃. At illa ait. Quid vult ħ esse. Ad quā petrus Ista sūt filij tui faustin⁹ t faust⁹ q̃s in mari perisse putabas. Hec audiēs mater p nimio gaudio velut amēs effecta corruit. et post ad se reuersa ait. Obsecro vos dulcissimi filij narrate mihi qđo euasist̃. Qui rñderūt. Cū nauis fuisset resoluta t nos sup q̃ndā tabulā vehemur. q̃dā pirate nos inuenientes in suā nauiculā posuerūt. ac mutat̃ noibus cuidaz nos honeste vidue iustine noie vēdiderī. q̃ tanq̃ filios suos nos habuit. t liberalib⁹ artib⁹ nos erudiri fecit. Tandē ph̃ie operā dedim⁹ t sy/moni cuidam mago nobisc̃ educato adhesim⁹. Cūq̃ et⁹ fallacīa cognouisse mus. ip̃m oīno deseruim⁹ t petri discipuli p zacheū effecti sum⁹. Seq̃nti aūt die assumpt̃ petrus trib⁹ fratribus. sc̃z clemēte. aq̃la. t niceta ad quēdā secretiorē locū oroīs gr̃a descendit. Quos venerādus q̃dā senex sz tamen paup alloq̃ cepit dicens. Miserear vī frēs q: sub specie pietat̃ vos gnit̃ errare ꝓsidero. Nec em̃ deus est. nec̃ cultus ħ aliq̃s ē. nec̃ puidētia i mūdo sz fortuit⁹ casus t genes oia agūt. sicut et ego ex meip̃o maifeste cōperi i disciplina mathesis p ceter̃ eruditⁿ. Nolite q̃ errare siue em̃ orer̃ siue nō qđ vīa geneꝭ ꝓtinet vob erit. Clemēs aūt in eū respicies aīo pulsabat̃ t sibi se eū alias vidisse videbat̃. Cūq̃ de mādato petri clemēs aq̃la t niceta cū eo diutⁿ disputassent. t puidentiaz apert̃ rōnib⁹ ostē dissent: eumq̃ ob reuerētiā crebro pr̃ez vocaret. dixit aq̃la Quid necesse ē vt eū pr̃ez vocem⁹ cū in mādat̃ habeamus neminē sup terrā pr̃ez vocare. Et post ħ respicies ad senē ait. Non iniuriose accipias p̃ q̃ frēm meū culpauit

qꝛ te prẽm vocauit. Habem⁹ em̃ tale mãdatũ ne aliquẽ isto noĩe vocemus. Cũq; aĝla h̃ dixisset. risit oĩm astãtiuꝫ cet⁹ vna cũ sene ꝛ petro. Et cũ ille cãm ris⁹ inqꝛeret dixit ad eũ clemẽs. Quia facꝫ id de q̃ alios culpas senẽ pꝛeꝫ vocãdo. At ille negabat dicẽs. Uere nescio si eũ pꝛeꝫ vocauerim. Uerũ cũ satꝫ de puidẽtia disputatũ esset dixit senex Credere vtiq; puidẽtiã esse ſz a ꝓpria ꝓscia ꝓhibeoꝛ huic fidei accõmodare ꝓsensũ. Noui em̃ meã ꝛ ꝓiugꝫ mee genesim. ꝛ scio ea q̃ vniuerꝫ nr̃m dictabat genes accidisse. Audite igit ꝓiugꝫ mee thema ꝛ inueniet⁹ scema cui⁹ exitus accidit. Habuit nãq; martẽ cũ venere sup centꝝ. luna ꝓo in occasu i domo martis et finib⁹ saturni. qõ scema adulteras fac̃. ꝛ suos ꝓprios amare ꝛ pegre ꝓficisci. ꝛ in aĝs defugi. Quod ꝛ ita factũ ẽ. Incidit nãq; i amoꝛẽ seruꝰ ꝛ piculũ atq; opꝓbriũ metuẽs cũ ipo aufugit ꝛ i mari perijt. Nã sic frater meus retulit ipm̃ ꝓmo adamauit. Sz cũ ipe assentire sibi nollet. i seruũ sue libidinis amoꝛẽ retoꝛsit. Nec tñ ei imputandũ ẽ qꝛ eã genes h̃ facere compulit Narrauitq; quo somniũ finxerit ꝛ quo cum liber⁹ athenas vadẽs naufragio pierit. ¶ Cũq; filij vellent in eũ irruere. ꝛ rem apire ꝓhibuit petrus dicens. Quiescite q̃dusq; mihi placuerit. Dixitq; ei petr⁹. Si hodie ꝓiugẽ tuã castissimã cũ tribꝰ filijs tuis ꝓsiguero credes qꝛ genesis nihil sit. Cui ille. Sic impossibile est te exhibere qõ ꝓmisisti. ita ꝛ impossibile est extra genesim aliq̃d fieri. Dixit ei petr⁹. Ecce iste ẽ filꝰ tu⁹ clemẽs. ꝛ hi duo gemini tui faustin⁹ ꝛ faust⁹ Tũc senex resolutis mẽbris cecidit ꝛ q̃si examinis fact⁹ est. Filij ãt irruẽtes i eũ osculabãt verẽtes ne spm̃ reuocare posset. Tãdẽ ad se rediẽs oĩa vt acciderãt ꝓ ordinez audiuit. Tũc subito vxoꝛ aduenit ꝛ cũ lacrimis clamare cepit Ubi ẽ vir me⁹ ꝛ dñs meus Hec cũ illa q̃si amẽs clamaret. senex cucurrit. ꝛ cũ mltꝫ lachrymis ãplecti ꝛ stringere eã cepit. Dum igꝛ simul manerẽt. aduenit q̃dã nuncians apionem ꝛ ambionẽ faustinianũ amicissimos cũ symone mago hospitari. De q̃ꝝ aduẽtu faustinian⁹ valde gauisus ad eos visitãdos iuit. Et ecce nũci⁹ venit q̃ diceret mist̃ cesaris anthiochiã aduenisse vt magos oẽs q̃reret ꝛ morte puniret. Tunc symon magus in odiũ filioꝝ q̃ ipm̃ reliq̃t vultus sui similitudinẽ in faustinianũ imꝓssit vt nõ faustinian⁹ sz symon mag⁹ ab oĩb⁹ putaret. Hoc ãt fecit vt a ministris cesarꝫ loco sui teneret ꝛ occideret. Ipe ãt symon de ptib⁹ illis abscesit. Cũ ãt faustinian⁹ ad petrũ ꝛ filios rediss̃et. expauerũt filij vultũ symonis in eũ intuẽtes. vocẽ aũt patris sui, audiẽtes. Solus aũt petr⁹ erat q̃ vultũ ei⁹ naturalẽ videbat. Cũq; filij eius ꝛ vxoꝛ eius eũ refugerẽt. ꝛ execrarenk. docebat eis. Cur execramini ꝛ refugitis pꝛeꝫ vestrũ. Qui rñderũt. qꝛ ideo eum fugerent. qꝛ in eo vult⁹ symonis magi appareret Cõfecerat em̃ symon q̃dã yngentũ ꝛ faciẽ ei⁹ gunxerat. ꝛ vultuꝫ suũ arte magica imꝓsserat in eũ. Ipse igꝛ lamẽtabat ꝛ dicebat. Quid mihi misero accidit vt vna die recognit⁹ ab vxoꝛe ꝛ filijs letari nõ potuerim cum eis Uxoꝛ ꝓo eius sparsis crinib⁹ ꝛ filij plurimũ flebãt. ¶ Symon autez mag⁹ dũ adhuc esset antiochie petruꝫ plurimũ infamauerat magũ maleficũ ꝛ homicidã eũ dicẽdo. Deniq; intãtũ aduersus petrũ ꝓp̃m ꝛcitauerat vt ipsum inuenire plurimum affectarẽt. vt carnes eius dentib⁹ laniarẽt. Dixit q̃ petr⁹ faustiniano. Qm̃quidez symon mag⁹ esse videꝫ. perge antiochiã ꝛ cora omni ꝓp̃o me excusa. ac ea q̃ de me dixit symon ex ꝓsona sui retracta. P⁹ h̃ ego antiochiã veniã et alienũ hunc vultũ a te effugabo ꝛ ꝓp̃ũ vultũ coram oĩb⁹ reddã. Hoc tñ nullo mõ credẽ dũ est q; btũs petr⁹ mẽtiri mãdauerit: cũ ꝺs nõ indigeat nr̃o mẽdatio. Jdeo itinerari⁹ clemẽꝫ in q̃ hec scripta sunt

liber apocriphꝰ est. nec vt q̄busdaz placet suscipiēdus ē in talibꝫ Verūtamen dici p̄t ꝙ petrus si diligēter v̄ba sua cōsiderent̄ nō sibi dixit vt symonē magū se diceret. sz vt ꝓplo effigiē faciei sup̄inductā ostēdens petrū ex ꝑsona symonis ꝯmendaret ꝛ mala q̄ dixerat reuocaret. Et ille dixit se esse symonē. nō q̄tū ad v̄itatē sz q̄tū ad apparētiā. Vñ qd̄ ifra dixit faustinianꝰ. ego symō ꝛc. sic dz accipi. i. q̄tū ad apparētiā videor esse symon. Fuit g̃ symon supple putatiuꝰ. Perrexit g̃ faustinianꝰ p̄r clemētis antiochiā ꝛ ꝓplm conuocās dixit. Ego symō annūcio vob̄ ꝛ ꝯfiteor oīa fefellisse de petro. nequaq̄ ei seductor vl' magꝰ sz ad salutē mūdi missꝰ. Qua ꝓpt̄ si de cetero aliq̄d ꝯ ip̄m dixero metāq̄ seductorē ꝛ maleficū r̄pellatꝫ Nūc ei pniaz ago qꝛ male me dixisse cog̃sco Monco igit̄ vos vt ip̄i credatꝫ ne vos ꝛ ciuitas v̄ra insimul ꝑeatꝫ. Cūq̄ hec oīa q̄ petrꝰ iusserat cōplessz: ꝛ iā i amorē petri ꝓplm incitassz. petrꝰ ad eū venit ꝛ orōne facta effigiē vultꝰ symonis ab eo penitꝰ effugauit. Populus āt antiochenꝰ petrū benigne ꝛ cū multo honore recepit ꝛ ip̄m i cathedra sublimauit. Qd̄ audiēs symō illuc ꝑrexit. ꝛ populū ꝯuocās ait. Miror ꝙ cū vos salubribꝫ p̄ceptꝫ istruxerim: ꝛ a seductore petro vos cauere monueri vos ip̄m non solū audistꝫ sz etiā ep̄ali cathedra sublimastꝫ. Tūc oēs cū furore aduersus eū dixer̄t. Mōstro nob̄ similis es. Audiusterti⁹ te penituisse dicebas et nūc te ꝛ nos p̄cipitare conarꝫ Et impetū in eū faciētes cū ignominia eū ꝓtinus expuler̄t. Hec oīa clemēs in libro suo d̄ sei p̄o narrat ꝛ hāc historiā ibidē inseruit. G Post hec āt petrꝰ cum romā venissz ꝛ suā passionem iminere videret. clementē post se ep̄m ordinauit. Mortuo igit̄ p̄ncipe apl'oꝝ petro clemēs vir ꝓuidus p̄cauēs i futuꝝ. ne scz ꝑ h̄ exēplū q̄libet vellet sibi i eccl'ia successorē statuere ꝛ hereditate sāctuariū dn̄i possidere lino cessit et postmodū cleto. Nōnulli asserūt ꝙ linus ꝛ cletus nō fuer̄t sūmi pōtifices sz tm̄ petri apl'i coadiutores. ꝓpt̄ qd̄ i cathalogo pontificū meruerūt annumerari Post hos aūt clemēs eligit̄ ꝛ p̄sidere cōpellit̄. Qui ita morū ornamēto pollebat vt iudeis ꝛ gētilibꝫ ꝛ oībꝫ xp̄ianis populis complaceret. Singulaꝝ inopes regionū noīatim scriptos hēbat. et q̄s baptismi sanctificatione mundauerat nō sinebat publice fieri mēdicitati subiectos. Cū itaq̄ domicillā virginē neptē domiciani impatorꝫ sacro velamine ꝯsecrassz. ꝛ theodorā vxorē sisinnij amici impatoris ad fidē ꝯuertisset ꝛ in castitatis ꝓposito manere ꝓmitteret. sisinniꝰ zelo ductꝰ eccl'iaz post vxorē suā occulte intrauit. scire volēs ꝓpter q̄d illa sic eccl'am freq̄ntaret. At vbi a sctō clemēte orō fusa ē. ꝛ a ꝓplo rn̄sum est Amen. sisinnius cecus ꝛ surdus penitꝰ effectus ē. Qui statim pueris suis dixit. Cito me tollite et foras educite. Pueri aūt ꝑ totā eccl'iaz eū girabāt. sz ꝛ ad ianuas ꝑuēire nō poterāt Quos cū vidisset theodora sic errātes. primo q̄dē ab eis declinauit. putās ꝙ vir suꝰ eā cog̃scere possz. Postmodū autē q̄d nam h̄ esset interrogauit Qui dixerūt Dn̄s nr̄ dū vult videre ꝛ audire q̄ non licet. cecus ꝛ surdus factꝰ ē. Tūc illa in orōez se dedit dep̄cans vt vir suꝰ inde exire posset. Et post orōem dixit puerꝫ Ite mō ꝛ ꝑducite dn̄m v̄rm ad domū Cūq̄ abissent sctō clementi theodora q̄d acciderit indicauit. Tunc sctūs rogatu theodore ad eū venit ꝛ ip̄m inuenit apertꝫ oculis nil videntē. ꝛ nil penitus audientē Cūq̄ clemēs ꝓ eo orassz ꝛ ille auditū ꝛ lumē recepisset: videns clementē iuxta vxorē suā stantē amens efficit̄ ꝛ se illusū magicꝫ artibꝫ suspicat̄ Precepitq̄ s̄uis suis vt tenerēt clemētē dicēs. Vt ingrederet̄ ad vxorē meā magicꝫ artibꝫ me excecauit Precepitq̄ mīstrꝫ vt clementē ligarēt: ꝛ ligatū traherēt. At illi ligantes colūnas iacētes ꝛ saxa. putabāt sic etiā sisinnio videba

tur ꝙ sctm̄ clementē cū suis clericꝫ tra-
herēt et ligarēt. Tūc clemens sisinnio
ait. Quia saxa deos dicis. saxa trahe-
re meruisti. Ille āt vere eū ligatū existi
mās ait. Ego te īterfici faciā. Clemēs
aūt inde abscedens theodorā rogauit
ne ab orōne cessaret donec virum suuꝫ
dn̄s visitaret. Oranti igit̄ theodore
petrus apl̄us apparuit dicens. Per te
vir tuꝰ saluabitur vt impleat̄ qd̄ dixit
frater meus paulus. Saluabit̄ vir in
fidelis ꝑ mulierē fidelē. Et hec dicens
abscessit. Statiqꝫ sisinniꝰ vxorē suam
ad se vocauit obsecrās vt ꝓ se oraret ⁊
sctm̄ clementeꝫ ad se vocaret. Qui cuꝫ
venisset ip̄m in fide instruxit. ⁊ eū cum
cccxiij. de domo sua baptizauit. Per
hūc aūt sisinniū mlti nobiles ⁊ amici
nerue imꝑatorꝫ dn̄o crediderūt. Tunc
comes sacroꝝ pecuniā mltis dedit et
ꝯ sctm̄ clemētē seditōeꝫ maximā excita
uit. H Tūc mamertinꝰ vrbis p̄-
fectꝰ ꝓpl̄i seditōeꝫ maximā nō ferēs ad
se clementē adduci fecit. Quē cum re-
dargueret ⁊ ad se inclinare attēptaret:
ille ait. Optareꝫ te ad rōeꝫ accede. Nā
si canes mlti ꝯ nos latrauerit ⁊ morsi
bus attrectauerit. nūqꝫ h̄ nob̄ auferre
possunt ꝙ nos sumꝰ rōnales homies
⁊ ipsi sunt irrationales canes. Sedi-
tio āt ab imꝑitꝫ exorta ostēdit se nihil
hr̄e certū vel veꝝ. Tūc mamertinꝰ de
eo traiano imꝑatori scribēs responsū
accepit ꝙ aut sacrificaret. aut trāspon-
tū mare ī heremo qd̄ adiacet ciuitati
tersone ip̄m in exiliū mitteret. Tūc p̄-
fectꝰ clemēti cū lacrimis ait. Deus tuꝰ
quē pure colis ip̄e te adiuuet Prefectꝰ
āt ei nauē tribuit ⁊ oīa necessaria mi-
nistrauit Multi aūt clerici ⁊ laici ip̄m
in exiliū sūt secuti. Profectꝰ aūt ī insulā
inuenit ibi plꝰ qꝫ duo milia xp̄ianoruꝫ
ibidē iam dudū ad secanda marmora
dānatoꝝ. q̄ sctm̄ clementē videntes sta
tim ī fletū ⁊ lacrimas ꝓruperūt. Quos
ille ꝯsolās ait. Nō meis meritꝫ ad vos
me misit dn̄s vr̄e corone ꝑticipem me
fieri. Et cum ab eis didicissꝫ ꝙ a sexto
miliario aquā suis hūeris deportarēt.
dixit eis Oremꝰ oēs dn̄m ih̄m xp̄m vt
ꝯfessoribꝫ suis fontē in loco isto ac ve-
nas aque aperiat. Et q̄ ꝑcussit petraꝫ
in deserto sina ⁊ fluxerūt aque in abun-
dantia. ip̄e nob̄ laticem effluentem im
partiat̄. vt de eiꝰ bn̄ficijs gratulemur.
Cūqꝫ orōne facta hincinde circūspice
ret vidit agnū stātē q̄ pede erecto dex-
tro q̄si locū ep̄o ostendebat. ⁊ ītelligēs
dn̄m ih̄m xp̄m esse quē solus ip̄e vide-
bat. ꝑrexit ad locū ⁊ dixit. In noīe pa-
tris ⁊ filij ⁊ spūssctī in isto loco ꝑcutite
Sꝫ cū nullꝰ ī isto loco in q̄ agnus stete
rat ꝯtingeret. ip̄e accepto breui sarcu-
lo leui ictu locū sub pede agni ꝑcussit;
⁊ statim maximꝰ fons erupit ⁊ ī fluuiū
creuit. Tūc vniuersis gaudētibꝫ sctūs
clemens ait. Flumīs impetꝰ letificat ci
uitatē dei. Ad hāc famā multi ꝯfluxe-
rūt. ⁊ vna die q̄ngēti ⁊ amplius ab eo
baptisma susceperūt. ⁊ idoloꝝ templa
destruētes ꝑ totā ꝓuinciā intra vnum
annū. lxxv. ecclīas edificauerūt. Post
tres aūt annos traianus imꝑator q̄ ce
pit anno dn̄i. cvj. h̄ audiēs quendam
ducē illuc misit. Qui cū oēs libēt̄ mori
ꝯspiceret. multitudini cessit. ⁊ solū cle-
mētē ligata ad collū eiꝰ anchora ī ma-
re p̄cipitauit dicēs. Jā nō poterūt ip̄ꝫ
ꝓ deo colere xp̄iani. Stante autē om̄i
multitudine ad litus maris cornelius
⁊ phebus discipuli eiꝰ oēs orare p̄cepe
rūt vt dn̄s corpus sui martyrꝫ eis mō-
straret Statimqꝫ mari ꝑ tria miliaria
recedēte oēs ꝑ siccū ingressi inuenerūt in
moduꝫ tēpli marmorei habitaculum
a deo paratū: ⁊ ibi in archa corpꝰ san-
cti clemētis ⁊ anchoram iuxta eū. reue
latū est aūt discipulis eius ne inde tol
lerēt corpus eius. Omni aūt anno tē-
pore passionis ꝑ septē dies ad tria mi
liaria mare recedit ⁊ siccum iter adue-
niētibꝫ tribuit. J In vna āt solē-
nitatuꝫ mulier cū filio suo paruulo ad
locū accessit Cōpleto aūt festiuitatꝫ so
lennijs cum puer obdormiret. sonus
inundantiū aquaꝝ subito factus est.

BIBLIOTEKA GŁÓWNA w Poznaniu Uniw. im. A. Mickiewicza

Mulier aūt territa ⁊ filij sui oblita. cū
reliq̄ mlt̄itudie ad ripā aufugit. Que
postmodū filij mēor cū eiulatu maxio
flebat. ⁊ vsq̄ ad celū lam̄tabiles voces
dabat. ac ꝑ littora clamās ⁊ eiulās di
scurrebat si forte filij corpus a littoribꝫ
eiectū videt. Sz cū i ea spes oīs defice
ret ad domū redijt ⁊ totū illū ānū i fle
tu ⁊ merore duxit Pꝰ ānū igr̄ apto ma
ri oēs anticipās ad locū ꝯcita venit si
d̄ filio forte aliq̄d vestigiū iueire possz
Cū g̃ añ tumulū scti clemētꝫ se i orōez
dedissz. surgēs vidit ifantē i loco vbi eū
reliq̄rat dormiētez. Estimās āt eū esse
defūctū accessit ꝓpiꝰ q̄si corpꝰ collectu
ra exanime. Sz cū eū dormiētē coḡuis
set. excitatū velocit̄ spectātibꝫ ꝓplis ico
lumē i vlnis leuauit. ⁊ vbi nā ꝑ illū an
nū fuerit req̄siuit. Ille āt se nescire rñ
dit si ānꝰ iteger p̄terierat. sz tm̄ vniꝰ no
ctꝫ spacio se suauit̄ dormisse putabat.
Ambro. i p̄fatōe sic ait. Cū iniq̄ssi
mꝰ ꝑsecutor btm̄ clemētē penis affice
re a diabolo cogeret̄. nō ei tormētū itu
lit sz triūphū. Jactat̄ g̃ martyr i fluctī
bus vt mergeret̄. ⁊ ex h̄ ꝑuēit ad p̄miū
vñ petrꝰ mgr̄ eiꝰ ꝑuēit ad celū. Ambo
rū g̃ i fluctibꝫ xp̄s approbās mētes. cle
mētē ad palmā victorie d̄ ꝓfūdo reuo
cat. petrū ad celestia reḡ i eodē elem̄to
ne mergeret̄ eleuat. Refert leo hostiē
sis ep̄s q̄ tp̄e q̄ michael ip̄ator noue ro
me regebat iperiū sacerdos q̄daz noīe
philosophꝰ q̄ ob sūmū igeniū a pueri
cia fuerat sic vocatꝰ: cū tersonā ꝑuēissz
⁊ d̄ his q̄ narrāt̄ in historia clemētꝫ ha
bitatores introgasset. q̄ aduene potiꝰ
q̄ idigene erāt. se nescire ꝓfessi sūt. Si
q̄dē miraculū marini r̄cessus ob culpā
inhabitātiū iā diu cessauerat. ⁊ ob in
cursū barbaroꝝ tp̄e marini r̄cessus ve
niētiū tēpluz destructū fuerat. ⁊ archa
cū corpe marinis fluctibꝫ obruta erat:
exigētibꝫ culpis inhabitantiū. Sup̄ q̄
mirat̄ philosophꝰ ⁊ accedēs ad ciuita
culā noīe georgiā. cū ep̄o ⁊ clero acces
sit ad q̄rēdū sacras reliq̄as ad insulā i
q̄ estimabāt eē corpꝰ martyrꝫ. Ubi cū
hymnis ⁊ orōibꝫ fodiētes diuīa r̄uela
tione iuenert̄ corpꝰ ⁊ anchorā cū q̄ fue
rat i mare ꝓiectū ⁊ deportauert̄ terso
nā. Deinde p̄dictꝰ ph̄us cū corpe scti
clemētꝫ romā vēit ⁊ mlt̄ꝫ ostēsis mira
culis i eccl̄ia q̄ nūc d̄r scti clemētꝫ hono
rifice corpꝰ collocatū fuit. In q̄dā aūt
cronica legit̄ q̄ mari ab illo loco exicca
to a btō cirillo maranoꝝ ep̄o romam
trāslatū est. Le. clxvj. A

De sancto Crisogono

Crisogonus iussu dio
cleciani i carcere recluditur
vbi scē anastasie alimonijs
fouebat̄ Cū g̃ anastasiā vir eiꝰ i artissi
mā custodiā posuissz. crisogono q̄ eam
erudierat talia scp̄ta direxit. Sancto
confessori christi Crisogono Anasta
sia sacrilegi iugū mariti suscepi. cuiꝰ d̄o
miserāte thoꝝ mētita ifirmitate decli
nās die noctuq̄ dñi nr̄i ih̄u xp̄i ample
ctor vestigia Cū iste patrimoniū meū
ex q̄ illustrat̄ cū indignatiōe ac turpibꝫ
ydolatrꝫ exhauriat me q̄z velut magā
atq̄ sacrilegā custodie tā ḡuissime mā
cipauit. vt me vitā tp̄alē amitt̄e suspi
cer. Nihil em̄ sup̄est nisi vt amisso spū
mori succūbā. In q̄ morte licet glorier
tm̄ mea mēs valde ꝯterit̄. q̄ opes mee
q̄s deo deuouerā a turpibꝫ ꝯsumunt̄.
Vale vir dei memētoq̄ mei. Cui cri
sogonꝰ sic rñdit. Vide q̄ nō ꝯturberꝫ
in h̄ q̄ tibi pie viuēti inferant̄ aduersa.
Nō em̄ deciperis sz ꝓbarꝫ. Cito ad te
placitū tp̄s xp̄s cōuertet. ⁊ q̄si pꝰ noctꝫ
tenebras floridū dei lumē aspicies atꝫ
post glaciei frigꝰ aurea tibi tp̄a ⁊ sere
na succedent. Vale in dño ⁊ ora ꝓ me.
Deniq̄ cū btā anastasia sic i custodia
artaret̄ vt vix ei panis q̄drans daret̄:
estimās se morituram sctō crisogono
ep̄laz in hec v̄ba scp̄sit. Confessori xp̄i
crisogono anastasia. Finis vēit corpis
memēto mei vt egredientē aniaz meā
ipse suscipiat ꝓ cuius amore ista susti
neo q̄ ex ore hꝰ vetule recoḡuerꝫ. Cui il
le rescp̄sit. Sup̄est vt lume tenebre an

tecedāt sic etiā post infirmitatez salus reuertit ꝛ vita p⁹ mortē ꝓmittit. Uno fine ꝯcludūt ꝛ aduersa hui⁹ mūdi ꝛ ꝓspera. ne vl' tristib⁹ desperatio vel letis elatio dñet. Unū mare est in q̄ nauicule corꝑis nr̄i velificāt. ꝛ sub vno corporis gubernatore aīe nr̄e nautico fūgūtur officio. Quorundā igr̄ naues fortissimis carinarum nexib⁹ solidate crebros equorꝫ ꝯcitatos fluct⁹ illese pretereūt. Quorūdā ꝟo fragiles iūcture lignoꝝ etiā in tranq̄llo vicinū morti cōficiūt cursū. Tu aūt xp̄i famula crucis tropheū tota mēte ꝯstringe ꝛ teipsam prepara ad opus d̄i. Igit̄ dioclecian⁹ aq̄leie ꝑtib⁹ posit⁹ ceteros xp̄ianos occidens sctm̄ crisogonum sibi p̄sentari iussit. Cui cū diceret. accipe ꝑtātē p̄fecture tue ꝛ ꝯsulatū generꝫ tui ꝛ sacrifica dijs. Rn̄dit crisogon⁹. Unū deū in celo adoro. ꝛ dignitates tuas q̄si lutū ꝯtēno. Data igr̄ sup eū snīa ad quēdā locū ducit̄ et ibidē ꝓtin⁹ decollat̄. circa annos dñi. cclxxxvij. Cuius corpus cū capite sctūs selus p̄sbyter sepeliuit.

Legenda. clxvij. A

De sancta Katherina

Katherina dicitur a catha qd̄ est vniuersum ꝛ ruina q̄si vniuersalis ruina. Om̄e em̄ edificiū diaboli ī ea vniuersaliter corruit. Nā in ea corruit edificiū sup̄bie ꝑ hūilitatē quam habuit. carnalis ꝯcupiscentie ꝑ ꝟginitatē quā ꝑuauit. cupiditatꝫ mūdane. qꝛ oīa mūdana despexit. Uel katherina quasi cathenula. ip̄a em̄ sibi ꝑ bona op̄a q̄ndā cathenā fec̄. ꝑ quā vsq̄ ad celū ascēdit. Que q̄dē cathena siue scala q̄tuor g̃dus habet. q̄ sunt innocētia operis. mūdicia cordis. despectio vanitatis. ꝛ locutio ꝟitatꝫ. Quos ꝓp̄ha ꝑ ordinem ponit dicēs. Quis ascēdet in montem dñi. ꝛc̄. Et rn̄det. Innocens manib⁹ ꝛ mūdo corde. q̄ nō accepit in vano aīaꝫ suam. neq̄ iurauit in dolo ꝓximo suo. Qualr̄ āt isti q̄tuor g̃d⁹ in btā katherina fuerūt patet ex legēda sua. B

Katherina costi regꝫ filia oībus liberaliū studijs erudita fuit. Cū aūt Maxenci⁹ imꝑator om̄es tā diuites q̄ꝫ paupes ad alexandriā ꝯuocaret vt ydolis īmolarēt. ꝛ xp̄ianos immolare nolētes puniret. Katherina cū essꝫ annoꝝ decē ꝛ octo ꝛ in palatio diuitijs ꝛ pueris pleno sola remāsisset. audiens aīaliū diuersoꝝ mugit⁹ ꝛ cantantium plausus. misso illuc nuncio inq̄ri iussit celeriter q̄d h̄ esset. qd̄ dū didicisset assumptis aliq̄b⁹ de palacio signo crucꝫ se muniens illuc accessit. ibiq̄ multos xp̄ianos metu mortis ad sacrificia duci ꝯspexit. Que vehemēti dolore cordis sauciata ad imꝑatorez se audacter ingessit. ꝛ sic ait. Salutatōez tibi ꝓferre ip̄ator ꝛ ordis dignitas et rōnis via p̄monebat si creatorē celoꝝ agnosceres ꝛ a dijs animū reuocares. stansq̄ ante ianuā tēpli ꝑ varias ꝯclusiōes silogismoꝝ allegorice ꝛ methonomice diserte ꝛ mystice mlta cū cesare disputauit. Deinde rediēs ad cōmune colloquiuꝫ dixit. Hec tibi tāq̄ꝫ sapienti ꝓferre curaui. Nūc aūt q̄re incassum ꝯgregasti hanc multitudinē ad colendā stulticiā idoloꝝ. Miraris h̄ tēplū manu artificum opatū. mirarꝫ ornamēta p̄ciosa q̄ velut puluis ante faciē vēti erūt. Mirare potius celū ꝛ terrā mare ꝛ omnia q̄ in eis sunt. Mirare ornamēta celorū. solē videlicet ꝛ lunā ꝛ stellas. Mirare famulatū eoꝝ q̄lit̄ a mūdi initio vsq̄ ad finē nocte ꝛ die currūt ad occidentē ꝛ redeūt ad orientē nec vnq̄ꝫ fatigant̄. Et cū hec animaduerterꝫ interroga ꝛ disce q̄s sit eoꝝ potētior. Cum aūt ip̄m ip̄o donante itellexerꝫ. nec similē illi inuenire valuerꝫ. ip̄m adora. ip̄m glorifica. Ip̄e em̄ est d̄s deorum ꝛ dñs dominantiū. Cūq̄ de filij incarnatione sapiēter plurima disputasset. stupefactus cesar nō valuit ad hec respondere. Tandē ad se reuersus dixit ad eam Sine o mulier. sine nos finire

sacrificiũ. ꝛ p⁹ h̄ tibi respõsa reddem⁹. Precepit igr̄ eã ad palatiũ duci ꝛ cum diligẽtia custodiri. admirãs nimiũ ei⁹ prudẽtiã ꝛ corpis pulcritudinez. Erat em̄ speciosa valde ꝛ incredibili pulcritudine oĩm oculis admirabil' videbat̄ ꝛ g̃tiosa. Veniẽs igr̄ cesar ad palatiuz dixit katherine. Audiuim⁹ tuã eloq̃ntiã ꝛ mirati sum⁹ tuã prudẽtiã sz ĩ deorũ sacrificijs occupati oĩa plene intelligere nequim⁹. nũc ãt ab initio ꝓgeniẽ tuã req̃rim⁹. Et sctã Katherina ad h̄ Scriptum est. Nec te collaudes nec te culpauerꝫ ipe Hoc faciũt stulti q̄s gl'a vexat inanis. Cõfiteor tñ meã ꝓgeniẽ nõ tumore iactãtie sz hũilitatꝫ amore. Ego em̄ sũ katherina costi regꝫ vnica filia. Que q̃uis ĩ purpura nata ꝛ liberalib⁹ disciplinis nõ mediocriter ĩstructa hec tñ oĩa cõtẽpsi et ad dñm iesum xp̄m ꝯfugi. Dij ãt q̄s colis nec te nec alios iuuare pñt. O igr̄ infelices taliũ numinũ cultores q̄b⁹ aduocatꝫ ĩ necessitate nõ assunt. ĩ tribulatõe nõ succurrũt. ĩ ꝑiculis nõ defendũt. Cui rex. Si ita ẽ vt dicis tot⁹ mũd⁹ errat ꝛ tu sola verũ dicis. cũ tñ oĩe ꝟbũ in ore duoꝝ vel triũ testiũ ꝯfirmet̄. Si angel⁹ esses si celica ꝟtus adhuc tibi credere nemo deberet. q̄nto min⁹ cũ femĩa fragil' esse ꝓbaris. Cui illa. Ne obsecro cesar a furore tuo te vinci ꝑmittas vt ĩ sapiẽtis aĩo nõ stet turbatio dira Sic nãq̄ poeta ait. Tu si aĩo rexeris rex eris. si corpore ꝟuus. Et rex. Vt video pestifera calliditate nos illaq̃are disponis. duz ꝑ exẽpla ꝑhoꝝ ꝟmonẽ ꝓtrahere niterꝫ Videẽs ãt cesar q̄ eius sapiẽtie obuiare nõ posset mãdauit occulte ꝑ lr̄as vt oẽs grãmatici ꝛ rhetores ad p̄torium alexandrie festinanter venirẽt. ĩmensa munera recepturi si ꝯcionatricẽ ꝟginẽ suis assertiõib⁹ suꝑarẽt. C Adducti sũt igr̄ d̄ diuers⁹ ꝓuincijs q̄nq̄ginta oratores. q̄ oẽs mortales ĩ oĩm mũdana sapiẽtia excellebãt. Quib⁹ interrogãtib⁹ cur tã de remotis ꝑtib⁹ euocati fuissent. Cesar rñdit. Est apud nos q̄dã puella sensu ꝛ prudẽtia incõparabilis. q̄ oẽs sapiẽtes ꝯfutat ꝛ deos nr̄os demones esse affirmat. Quã si superaueritꝫ cũ honore magno ad ꝓpria redibitꝫ. Ad hec vn⁹ indignat⁹ stomachãti voce rñdit. O magnũ ĩpatoris cõsiliũ q̄ ob vni⁹ degenerẽ puelle ꝯflictũ sapiẽtes mũdi de remotis ꝑtib⁹ aduocauit. cũ vn⁹ ex nr̄is clientulis eã poterat leuissime ꝯfutare. Et rex. Poterã q̄dẽ hanc vi ad sacrificandũ impellere aut penis extinguere. sed meli⁹ iudicaui vt vr̄is argumẽtis penit⁹ ꝯfutet̄. Cui illi dixer̄t. Adducat̄ corã nobis puella vt sua temeritate ꝯuicta nũq̄ se sapiẽtes vidisse cognoscat. Sz cũ ꝟgo certamẽ q̄d sibi ĩminebat didicissꝫ. totã se dño cõmendauit. Et ecce angel⁹ dñi astitit sibi. ꝛ vt ꝯstãter staret admonuit. asserẽs q̄ nõ solũ ab his vinci non poterit sz insuꝑ illa ĩpos ꝯuersos ad palmam martyrij destinabit. Cũ g̃ corã oratoribus adducta fuisset dixit imperatori. Quali iudicio ꝯ vnã puellã q̄nquagĩta oratores opponis. q̄s et ꝓ victoria remunerandos ꝓmittis. ꝛ me sine spe mercedis pugnare compellis. Erit tñ merces mihi dñs ih̄s xp̄s q̄ est spes ꝛ corona ꝓ se certantiũ. Verũ cũ oratores deũ fieri hoĩem aut pati ĩpossibile dicerẽt. ꝟgo etiã h̄ a gentilib⁹ p̄dictum esse ostẽdit. Nam plato astruit deũ circũrotundũ ꝛ decurtatum. Sibilla q̄z sic ait. Felix ille d̄s ligno q̄ pẽdet ab alto Cum igr̄ ꝟgo cũ oratorib⁹ sapiẽtissime disputaret. ꝛ eos aptꝫ rõnib⁹ cõfutaret. stupefacti illi. q̄d dicerẽt nõ inueniẽtes muti penitus sunt effecti. Tũc impator ꝯ eos nimio furore repletus. increpare eos cepit. cur ab vna puella tam turpiter se vinci ꝑmitterẽt. Tunc vn⁹ mgr̄ alioꝝ sic ait. Noueris imperator q̄ nullus vnq̄ ante nos stare potuit. q̄n ꝯtinuo vinceret̄. Hec aũt puella in q̄ spũs dei loquit̄. sic nos in ammiratõem ꝯuertit. vt ꝯ xp̄m aliq̄d dicere aut oĩno nesciamus. aut penitus formidem⁹. Unde impator ꝯstanter fa-

temur ꝙ nisi ꝓbabiliorem sententiam de dijs q̄s vsq̄ modo coluim⁹ ꝓtulerꝫ ecce omnes ad xp̄m ꝯuertimur. Audiens hec tyrannus nimio furore succensus om̄es in medio ciuitatis ꝯcremari iussit. At ꝟgo ip̄os ꝯfortās ad martyriū ꝯstantes efficit ⁊ de fide diligenter instruit. Et cum dolerēt ꝙ sine baptismo decederēt. ꝟgo rn̄dit Ne timeatis qꝛ effusio vr̄i sanguis vob baptismus reputabit̄ et corona. Cū g̅ signo crucis muniti flammis fuissent iniecti animas dn̄o reddiderūt vt nec capilli nec vestimēta eoꝝ ab igne in aliq̄ lederēt. Cum aūt a xp̄ianis fuissent sepulti. tyrannus ꝟgini loq̄t̄ dicens. O ꝟgo generosa iuuētuti tue ꝯsule ⁊ post reginam in palatio meo secūda vocaberꝫ. ⁊ imagine tua in medio ciuitatꝫ fabricata a cūctis velut dea adoraberꝫ Cui ꝟgo. Desine talia dicere que scelus est etiā cogitare. Ego me xp̄o spōsam tradidi. Ille gl̄ia mea. ille amor meus. ille dulcedo ⁊ dilectio mea. ab ei⁹ amore nec blandimēta nec tormēta me poterūt reuocare. Tūc ille furore repletus iussit eam expoliataꝫ scorpionib⁹ cedi ⁊ cesam in obscurū carcerē tradi. ibiq̄ dieb⁹ duodecim fame cruciari. D

Rege āt ꝑ q̄busdā cauſ instātib⁹ extra regionis ꝯfinia ꝓcedēte. regina ei⁹ nimio amore succēsa cū ꝑncipe militū noīe porphirio media nocte ad carcerē ꝟginis ꝓperauit. Quo cū regina introisset vidit carcerē inestimabili claritate fulgentē. ⁊ angelos plagas ꝟgis perungētes. Incipiēsq̄ ꝟgo eterna ei gaudia p̄dicauit. ⁊ ad fidem ꝯuertens martyrij coronā eidē p̄dixit. Sicq̄ vsq̄ ad mediā noctē ſmonē ꝓtraxert. q̄ cū om̄ia porphirius audisset ad pedes ꝟginis ꝓcidit. ⁊ cū ducētis militibus fidē xp̄i recepit. Quia ꝟo ꝑ duodecim dies sine cibo tyrānus esse eā iusserat. xp̄s ꝑ hos dies missa de celo candida colūba celesti eā cibo refouebat. Deinde dn̄s cum multitudine angeloꝝ ⁊ ꝟginū eidē apparuit dicens. Agnosce filia creatorē tuū ꝑ cui⁹ noīe laboriosū subijsti ꝯflictū ꝯstans esto qꝛ tecū suꝫ. Rediēs igit̄ imꝑator eam sibi p̄sentari iussit. ⁊ videns eam splēdidiorē quā tanto ieiunio estimabat afflictā. putauit ꝙ eam aliq̄s in carcere sustētasset. ⁊ furore replet⁹ custodes torq̄ri p̄cepit. Illa ꝟo ait. Ego cibū ab hoīe nō accepi. sꝫ xp̄s me ꝑ suū angelum enutriuit Cui imꝑator. Recōde oro q̄d moneo in corde tuo ⁊ noli dubijs rn̄dere sermonib⁹. Nō te q̄si famulā possidere cupimus. sꝫ regina potēs ⁊ electa decore in regno meo triūphabis. Cui virgo. Attende ⁊ tu obsecro ⁊ iudicij examīe veridica sanctione decerne quē magis eligere debeo. An potentē eternū gloriosū ⁊ decoꝝ vel infirmū mortalē ignobilē ⁊ deformē. Tūc imꝑator indignatus ait. E duobus vnū tibi elige. aut sacrificare vt viuas. aut exq̄sita tormenta subire vt ꝑeas. Et illa. Quecūq̄ tormēta potes cogitare ne differas qꝛ carnē ⁊ sanguinem meū xp̄o offerre desidero. sic ⁊ ip̄e ꝑ me seip̄m obtulit. Ip̄e em̄ d̄s me⁹. amator me⁹. pastor ⁊ spōsus vnic⁹ me⁹. Tunc q̄daꝫ p̄fectus furenti regi suasit vt infra triduū quatuor rotas serris ferreis ⁊ clauis acutissimis circūseptas p̄pararet. vt eam tam horribile tormentū dissecaret. et ceteros xp̄ianos tam dire mortꝫ exemplū terreret. Ordinatūq̄ ē vt due vno ordine voluerēt. due aūt ꝯtrario impetu agerent̄. vt ille deorsū lacerando cōtraherēt. ille repugnantes sursū deuorando impingerent. Tūc btā ꝟgo dominū exorauit vt ad laudē sui nois et ꝯuersionē populi circūstantis ipsam machinā dissiparet. Et ecce angel⁹ domini molaꝫ illā cum tanto impetu diuellēdo ꝯcussit ꝙ quatuor milia gentiliū interemit. E Regina autez q̄ desuꝑ hoc aspiciebat ⁊ vsq̄ tūc se celauerat statim descendens imperatorez de tanta seuicia duri⁹ increpauit. Rex aūt furore repletus cū regina sacrificare ꝯtemneret iussit eam extractꝫ prius

mãmillis decollari. Que cũ ad marty
riũ duceret katherinã rogauit vt ꝓ se
dñm p̃caret. Que rñdit. Ne timeas a
deo dilecta regia: qꝛ tibi hodie ꝓ trãsi-
torio regno ꝯmutabit eternũ. ⁊ ꝓ mor
tali spõso tibi imortalẽ acq̃res. Tunc
illa constãs effecta tortores hortabat:
ne qd̃ iussi fuerãt facere morarẽt. Mi-
nistri igr̃ extra ciuitatẽ eã ducẽtes. fer-
reis hastilib⁹ mãmillas ei⁹ euellũt. ⁊ p⁹
caput ei⁹ p̃cidũt. Cui⁹ corpus porphi-
rius rapiẽs sepeliuit. Seq̃nti die cum
de corpe regine q̃stio fieret. ⁊ mltos ex
h̃ ad suppliciũ tyrãn⁹ ꝑtrahi iuberet.
porphiri⁹ ꝓrũpens in mediũ exclama
uit. Ego sũ q̃ xp̃i famulã sepeliui ⁊ xp̃i
fidẽ recepi Tũc maxenti⁹ amẽs effect⁹
rugitũ terribilem emittẽs exclamauit
O me miseꝝ ⁊ oĩb⁹ miserãdũ ecce por
phiri⁹ q̃ erat vnic⁹ aĩe mee custos et to
tius laboꝝ solatiũ decept⁹ est. Qd̃ cũ
suis cõmilitib⁹ referret. illi ꝓtin⁹ respõ
derũt. Et nos xp̃iani sum⁹ ⁊ mori pa-
rati sum⁹. Tũc cesar furore ebri⁹ prece
pit oẽs cũ porphirio decollari ⁊ corpa
eoꝝ canib⁹ dimitti. Deĩde katherinã
aduocãs ait. q̃uis arte magica reginã
mori fecerꝝ. si tñ resipuerꝝ ꝑma i pala-
tio meo erꝝ. Hodie igr̃ aut dijs sacrifi
cia offeres aut caput amittes. Cui illa
Fac q̃cũq̃ aĩo ꝯcepisti. paratã em̃ me
videbis ad oĩa sustinẽda Data igr̃ sup
eã snĩa d̃collari iubet. Que cũ ad locũ
deducta fuissꝫ. erectꝫ i celũ ocul' orauit
dicẽs. O spes ⁊ sal⁹ credentiũ. o dec⁹ ⁊
gl'a virginũ ihu rex bone obsecro te vt
q̃cũq̃ passiõis mee mẽoriã egerit. seu i
exitu aĩe sue vl' in q̃cũq̃ nc̃citate me in
uocauerit tue ꝓpiciatõis ꝯseq̃t effectũ
Factaq̃ ẽ vox ad eã dicẽs. Ueni dile-
cta mea. spõsa mea. ecce tibi celi ianua
ẽ aperta. Nã ⁊ his q̃ passionez tuã de-
uotis mẽtib⁹ celebrauerit optata presi
dia ꝓmitto de cel'. Deinde cũ decolla
ta fuissꝫ: de ei⁹ corpe ꝓ sanguie lac ema
nauit Angeli ãt corp⁹ ei⁹ accipiẽtes ab
illo loco ad mõtem sinai itinere pl⁹ q̃
dieꝝ vigiti deduxerẽt ⁊ ibidẽ honorifi-
ce sepelierẽt. Ex cui⁹ ossib⁹ indesinenter
oleũ emanat qd̃ cũctoꝝ debiliũ mem-
bra sanat. Passa ẽ ãt sub maxẽtio siue
maximino tyrãno. q̃ cepit circa annos
dñi. cccx. Qualr̃ ãt maxẽti⁹ ꝓ h̃ scelere
⁊ alijs q̃ ꝯmisit punit⁹ fuit i hist. de in
uẽtiõe crucꝫ hẽt. Dicit q̃ q̃dã mona
chus rothomagens ad mõtẽ sinai ꝑ-
rexit ibiq̃ ꝑ septem annos i s̃uitio btẽ
katherine deuot⁹ ꝑmãsit. Quã cũ in-
stãti⁹ exoraret vt aliq̃d d̃ corpe suo hr̃e
mereret subito irrupit d̃ mãu illi⁹ vn⁹
articul⁹ digitoꝝ. Qui donũ d̃i let⁹ rece
pit ⁊ ad suum mõasteriũ deportauit.
Fert q̃z q̃ dũ q̃dã btẽ katherine de-
uot⁹ existeret ⁊ eã crebro i sui adiutoriũ
iuocaret. ꝑ ꝓcessũ tp̃is mẽtꝫ incuria re
solut⁹: ⁊ deuotõꝫ mẽtꝫ ꝑdidit: ⁊ ab ip-
si⁹ iuocatõe cessauit. Qui i orõe posit⁹
vidit mltitudinẽ ṽginũ añ se trãseun-
tiũ. int' q̃s vna erat q̃ ceterꝫ splẽdidior
videbat. Que cũ sibi a ꝓpinq̃sset fa
ciẽ suã operuit ⁊ sic añ ip̃m facie velata
trãsiuit Cui⁹ spẽdorẽ cũ ille nimiũ mi-
raret ⁊ q̃ eẽt int' rogaret vna ex eis ei rñ
dit. Hec ẽ katherina quã oli cog̃scere
solit⁹ eras. nũc ãt qꝛ eã cog̃scere nõ vi-
derꝫ corã te sic velata facie tãq̃ a te in-
cognita ꝑtrãsiuit. Notãdũ q̃ btã
katherina mirabilis a ꝓparet in q̃nq̃.
Prio i sapiẽtia. scdo i eloq̃ntia. tertio i
ꝯstãtia. q̃rto i mũdicia castitatꝫ. q̃nto
i ꝑuilegio dignitatꝫ Primo admira
bil' apparet i sapia. In ip̃a em̃ fuit oĩs
spẽs phie. Philosophia ei siue sapien-
tia diuidit i theoricã practicã ⁊ logicã
Theorica diuidit s̃m q̃sdã i tres. scꝫ
i intellectualẽ. natalẽ. ⁊ mathematicã
Habuit igr̃ btã katherina sapiaꝫ in-
tellectualẽ in cognitõe diuioꝝ q̃ maxie
vsa ẽ in disputatiõe ꝯ rhretores quib⁹
vnũ solũ deuꝫ veꝝ esse ꝓbauit. ⁊ deos
oẽs falsos eẽ ꝯuicit. Scdo natalem in
cognitõe oĩm iferioꝝ q̃ maxie vsa ẽ in
disputatõe ꝯtra imperatorem sicut pa
tet ibidẽ. Tertio mathematicã in con
temptu terrenoꝝ. hec em̃ scientia s̃m
boeciũ speculat formas sine materia i

abstractõe. Hãc beata katherina ba/buit qñ animũ suũ ab omni materia/li amore abstraxit. Hãc em̃ se hẽ ostẽ/dit cũ impatori interrogãti respondit Ego em̃ sum Katherina costi regis fi/lia. q̃ q̃uis in purpura nata. ꝛc. Hac maxime vsa est cũ reginã ad ꝓtemptũ mũdi z despectũ sui z desideriuz regni eterni animauit. ¶ Practica ãt diuidi/tur in tres scz in ethicã. yconomicam. z publicã siue politicã. Prima docet mo/res informare z se ꝑtutib⁹ exornare. et ptinet ad oẽs. Scda docet familiã bñ cõponere. z ptinet ad patresfamilias. Tertia docet vrbes z ꝓuincias z rẽpub/licã bñ regere z ptinet ad rectores vr/biũ. Hanc etiã triplicem sciaz habuit btã katherina. Primaz em̃ habuit cũ se oñi moꝛ honestate cõposuit. scdaz cũ familiã suã q̃ sibi magna relicta fu/it laudabiliꝫ rexit. tertiã cũ impatorez sapiẽter instruxit. ¶ Logica diuidit in tres ptes scz i demõstratiuã. ꝓbabilez z sophisticaz. Prima ptinet ad phos. scda ad rethores et dyaleticos. tertia ad sophistas. Hãc etiam triplicẽ sciaz habuisse videt cũ de ea scribit. Per va/rias ꝯclusiões silogismoꝛ allegorice z methonomice diserte z mystice multa cũ cesare disputauit. ¶ Scdo fuit ad/mirabiliꝫ in eloq̃ntia. Habuit em̃ elo/q̃ntiã facũdissimã i ꝓdicãdo sic patet i suis ꝓdicatiõib⁹ Disertissimã in rõnez reddẽdo. sic patz cũ dicebat impatori. Vtraris ꝑ rẽplũ manu artificũ fabri/catũ. Suauissimã i attrahẽdo. sic ptz in porphirio z in regina quos eloquij sui suauitate ad fidez attraxit. Effica/cissimã in ꝙincẽdo. sic ptz i rethoriby. ꝙs tã potẽter ꝙuicit. ¶ Tertio in ꝓstã/tia. Fuit em̃ ꝓstãtissima i minis illatz. qz ipas ꝓtẽpsit. Vñ impatori sibi mi/nanti rñdit. Quecũq̃ tormẽta potes cogitare ne differas: qz carnẽ z sanguiñ meũ xpo offerre desidero. Jtez. Fac q̃cũq̃ vis ꝙcepisti. paratã em̃ me vide bis ad oia sustinẽda. ¶ Scdo in donis oblatz: qz ea respuit. Vñ cũ impator sibi ꝓmitteret q ea in palatio secunda bẽt rñdit. Desine talia dicere q̃ scelus est etiã cogitare ꝛc. Tertio i supplicijs irrogatis. qz ea supauit. Sic̃ patet cũ fuit posita i carcere z sug rotã. Quar/to i mũdicia castitatz. Seruauit enim castitatẽ inꝛ ea inꝛ q̃ castitas periclita/ri solet. Quicq̃ em̃ sunt in q̃b⁹ castitas periclitat. scz affluẽtia resoluens. opoꝛ/tunitas inducẽs. iuuẽtus lasciuiẽs. li/bertas effrenãs. pulchritudo allicies. Inꝛ hec btã katherina castitatẽ serua/uit. Habuit em̃ maximã affluentiã re/rũ. vtpote q̃ tã ditissimis parẽtib⁹ suc/cessit. Habuit opoꝛtunitatẽ vtpote q̃ tẽ dña tota die inꝛ suos famulos ꝑsa/bat. Habuit itez etatẽ iuuenilẽ. Jtez sui libertatẽ. qz sola z libera i palatio remansit. De his q̃tuoꝛ ꝺ supza. Ka/therina cũ essz annoꝛ decẽ z octo i pa/latio diuitijs z puerꝛ pleno sola remã/sit. Habuit etiã pulchritudinẽ. vñ ꝺ qz erat speciosa valde z incredibili pul/chritudine omniũ oculis admirabiꝫ videbat. ¶ Quito in ꝓuilegio digni/tatz. Quedã em̃ ꝓuilegia speãlia fuerꝛ in aliq̃b⁹ sctis dñ decederẽt. vt xpi visi/tatio q̃ fuit i iohẽ euãgelista. olei ema/natio q̃ fuit in btõ nicolao. lactis effu/sio. q̃ fuit in btõ paulo. sepulchri ꝓpara/tio. q̃ fuit in btõ clemẽte. petitionuz exauditio. q̃ fuit in beata margaretha qñ oꝛauit ꝓ agẽtib⁹ sui memoriã Hec ãt oia fuerꝛ in btã katherina. sic̃ patet in legẽda. ¶ Dubitatiõem aũt habet apud aliq̃s vtꝛ a maxentio vel a ma/ximino martyrizata sit. Tunc em̃ tres imperiũ tenebant. scz constantinus q̃ ex paterna successione imperiũ sũpsit. z maxentius maximiani filius a pre/toꝛianis militibus rome augustus ap/pellatus. et maximinus in oriẽtis par/tibus cesar effectus. Scõm aũt croꝛ/nicas maxentius rome. maximinꝰ ꝓ/in oriente ꝓtra xpianos tyrannidẽ ex/ercebat. Videt ergo vt aliq̃bus placet q̃ vicio scriptoꝛis sit factũ. vt ꝓ maxi/mino maxentius poneretur.

Vide ajiratus de S. katherina
ꝓ legendum S. margaretha
ꝙ erraꝛ ois sint huius libelli

Legenda.clxviij. A

De sancto saturnino

Saturninus ab apostolorꝫ discipulis eps ordiatus in vrbem tholosanā direct⁹ ē. Cū āt ipo ingrediēte dmones a respōsis cessarēt vn⁹ gentiliū dixit. q nisi saturninū occiderēt a dijs suis nil penit⁹ obtinerēt Apphēdentes igit saturninū nolētem sacrificare ad pedes tauri ligauert eūq stimulis agitantes a sūma arce p gdus capitolij pcipitauerūt. Sicq capite ꝯfracto ꝛ cerebro excusso martyriuz feliciter cōsūmauit. Cuius corpus due feīe rapiētes in pfūdo loco ppt metum gētiliū ꝯdidert. Qd postea successores ei⁹ ad locū reuerentiorē trāstulerūt. Fuit ꝛ alius saturninus quē rome pfect⁹ diu in carcere maceratū in eculeuz leuari ꝛ neruis fustib⁹ ꝛ scorpionib⁹ cedi fecit. Deinde lateribꝫ adust⁹ depositū de eculeo decollari pcepit circa ānos dñi.cclxxxvij. sub maximiano. Fuit ꝛ alius saturninus apd africā frater scti satiri. q cū pdicto fratre suo ꝛ reuocato. ꝛ felicitate sorore dicti reuocati. necnō ꝛ cū perpetua genere nobili martyriuz passus est. Quorꝫ passio alio tpe potissimū recolit. Cū g pcōsul eis dixissz vt idolis imolarēt ꝛ illi nullaten⁹ assentirent. in carcerē missi sūt. Qd vidēs pr ppetue ad carcerem flens cucurrit dicēs. Filia qd fecisti. dehonestasti gen⁹ tuū. Nūqꝫ aliqs de genere tuo ī carcerē missus fuit. Cū autez audisset q xpiana esset in eam impetu cū digitis ad oculos irruit ꝛ ei oculos eruere voluit ꝛ exclamās egressus est. Vidit autē btā perpetua hmōi visionem quaz in crastino socijs enarrauit dicēs. Vidi scalā aureā mirabili altitudine vsq ad celū erectam. q adeo angusta erat vt nō nisi vnus et paru⁹ ascendē poterat. In dextera vo ꝛ leua erant fixi cultri ꝛ gladij ferrei limati ꝛ exacuti. ita vt ascēdens circa vl infra se nullaten⁹ respicere poterat sed sp ad celū eū erectum stare oportebat. Sub ea draco teterrim⁹ ꝛ ingētis forme iacebat. ꝛ p timore qlibet ascēdere formidabat. Vidi etiā satirū p eā ascēdentē vsq sursū ꝛ respiciētē ad nos et dicentē. Ne timeatꝫ hūc draconē sz securi ascēdite vt mecū esse possitꝫ. Hec audiētes oēs gras egert. qz se vocatos ad martyriū cognouert. B Presentati igit iudici cū sacrificare nollent fecit saturninū cū alijs viris a mulieribus separi. ꝛ dixit felicitati. Habes virū. Et illa. Habeo. sz ꝯtēno. Cui ille. Miserere tui puella vt viuas maxime cū infantē in vtero habeas. Ad quem ait. Fac de me qcqd vis. qz ad volūtatē tuā nūqꝫ me trahere valebis. Parētes āt btē perpetue cū viro accurrētes. infantez paruulū btē ppetue q adhuc lactabat adduxert. Et videns eam pr stantē ante pfectū cadens in faciē dixit Filia mea dulcissima miserere mei et huius mestissime matris tue ꝛ huius miserrimi viri tui. q post te viuere non valebit. Perpetua vero immobil stabat. tūc pater filiū ad collū eius iacuit ꝛ ipse ꝛ mater ꝛ maritus ei⁹ manus tenentes ꝛ flētes osculabant eam dicentes. Miserere nostri filia ꝛ viue nobiscū At illa pijciens paruulū: ꝛ illos repellēs ait. Discedite a me inimici dei mei quia nō noui vos. Vidēns vo pfectus eorꝫ ꝯstantiā diutissime verberatos in carcere posuit. Sancti vo dū plurimū mesti essent de felicitate que octo iam mensib⁹ pregnans erat. p ea orauerunt ꝛ dolores partus subito in eā irruerūt. peperitq filiū viuū. Quidam vero de custodib⁹ dixit ad eam. Quid facies cū ante pfectum veneris si nunc tam grauiter cruciaris. Respōdit felicitas. Hic ego p me patior. ibi p me deus patiet. Extracti igit de carcere ligatis post tergū manib⁹. ꝛ nudatis natib⁹ p plateas ducunt. Et dimissis bestijs satirus ꝛ perpetua a leonib⁹ deuorātur. reuocatus ꝛ felicitas a leopardis comedunt. Beatus vo satur

De sancto Jacobo interciso

ninus gladio capite truncat circa an/
nos dñi.cclvj. sub valeriano et galie/
no imperatoribus.

Legenda.clxix.

De sancto Jacobo interciso.

Iacobus martyr cog
nomento intercisus nobilis
genere sed fide nobilior: ex
regione persaꝝ ⁊ ciuitate elape oriun/
dus fuit. Hic ex christianissimis parē
tibus ortus est. ⁊ vxorem christianissi
mā habuit Erat quoq; notissimus re
gi persarū. ⁊ inter optimates primus.
Accidit aūt vt a principe nimio amo/
re seduceret ⁊ ad colendū idola flecte/
ret. Hec autem mater ⁊ vxor audien/
tes ꝓtin⁹ sibi scripserūt dicētes. Obe/
diendo mortali deseruisti eū q̄ vita est.
placēdo future cito putredini deserui/
sti sempiternū odorē. veritatē in mēda
ciū cōmutasti. ⁊ mortali obtēperās vi
uoꝝ ac mortuoꝝ iudicē reliquisti. No
ueris igit nos amodo a te futuras ex/
traneas nec tecū de cetero aliquaten⁹
moraturas Cū aūt has lr̄as iacob⁹ le
gisset: amare flēs ait. Si mater mea q̄
me genuit ⁊ vxor mea a me extranee fa
cte sūt. q̄ntomag; a me extrane⁹ fact⁹ ē
deus meus. Cū g̊ ꝓ errore suo se pluri
mū afflixisset. nūcius venit ad p̄ncipē
q̄ diceret iacobū xp̄ianū esse. Quē p̄n/
ceps aduocās ait. Dic mihi si nazare
nus es. Cui iacob⁹. Etiā nazaren⁹ sū.
Et ille Ergo magus es. Cui iacobus
Absit me magū esse Cū g̊ ei mlta sup
plicia minaret. dixit iacob⁹. Nō me cō/
turbāt mine tue qꝛ tanq̄ ventus flās
sup petrā furor tuus aures meas cito
ꝑtransit. Cui p̄nceps. Noli impruden
ter agere: ne graui morte pereas. Cui
iacob⁹. Hoc nō mors sed somnus po/
tius est dicendū. cū post modicum re/
surrectio tribuat. Cui p̄nceps. Non te
seducāt nazareni dicentes mortez esse
somnuz: quia magni imperatores ti/
ment eam. Cui iacob⁹. Nos mortē nō
timemus quia de morte ad vitā trāsi/
re speramus. Tūc p̄nceps de consilio
amicoꝝ hanc sup iacobū tulit sniaz vt
ad terrorē alioꝝ mēbratim iacob⁹ pu/
niat. Cum aūt quidā ex cōpassione su
per eū flerent. Ille ait. Nolite sup me
flere sed sup vosipsos plangite. qꝛ ego
ad vitaz pergo ⁊ vobis supplicia eter
na debent. Tūc carnifices pollicē ma
nus eius dextre absciderūt. Et excla/
mans iacob⁹ ait. Liberator nazarene
suscipe ramū arboris misericordie tue
Nam a cultore vinee sarmētū abscidit
vitis. vt poti⁹ germinet ⁊ vberi⁹ coro/
net. Cui carnifices. Si assētire vis ad
huc tibi parco at medicamentū adhi/
beo. Cui iacob⁹. Nōne ꝓspexisti stipi/
tē vitꝫ. qꝛ cū amputāt sarmēta. ille no
dus q̄ remanet i suo tpe cū t̄ra calesce/
re icipit ꝑ singula abscisiōis loca ꝓdu
cit germina. Si g̊ vitꝫ putat vicissitu/
dine tp̄is vt germinet. q̄nto magꝫ fide
lis hō q̄ in vera vite xp̄o cōpactus est.
Tūc accedēs carnifex secūdū abscidit
digitū. Brūs aūt iacob⁹ dixit. Susci/
pe duos ramos q̄s plantauit dextera
tua dñe. Abscidit ⁊ tertiū. Et dixit ia
cob⁹. De triplici tēptatōe liberat⁹ bñ/
dicā patri ⁊ filio ⁊ spūisancto. Et cum
trib⁹ ereptis de camino pueris confite
bor tibi dñe. ⁊ in choro martyrū psal/
lā nomini tuo xp̄e. Abscisus est ⁊ q̄rt⁹
Et iacob⁹ dixit. Protector filioꝝ israel
q̄ in quarta bñdictōe ꝓnunciat⁹ es. su/
scipe a suo tuo ꝯfessionē q̄rti digiti tā
q̄ i iuda bñdicti Absciso q̄nto digito
dixit. Completū est gaudiū meū Tūc
carnifices dixerūt ei. Parce iam nunc
anime tue ne ꝑeas. nec ꝯtristerꝫ si vnā
manū amiserꝫ. qm̄ multi sūt vnā ma/
nū tm̄ habētes ⁊ mltꝫ diuitijs ⁊ hono
rib⁹ abūdantes. Beatus iacob⁹ dixit.
Quādo pastores incipiūt pecora ton/
dere. nūq̄d dextꝝ tm̄ vellus auferunt ⁊
sinistrū dimittūt. Si g̊ pecus qd̄ aīal
brutū ē totū vult vell⁹ amittere: q̄nto
magꝫ ⁊ ego hō rōnal nō dedignabor
ꝓ deo occidi. Accedētes igit impij ad
sinistrā manū digitū mimū abscidert.

Et iacob dixit. Tu dñe cuz magnus esses minim⁹ ⁊ paruus ꝓ nob fieri voluisti. ⁊ idcirco reddo tibi corp⁹ et aiaz quā creasti ⁊ ꝓprio sanguie tuo redemisti. Abscidit septim⁹ digit⁹ ⁊ ait. Septies i die laudē dixi dño. Absciditur octau⁹ ⁊ dixit. Octauo die circūcisus ē ihs ⁊ hebre⁹ circūcidit octauo die vt trāseat ad legales cerimonias. et mēs ſui tui dñe trāseat ab his circūcis. ⁊ coinq̄natū hñtib⁹ p̄puciū. vt veniā ⁊ cōspiciā faciē tuā dñe. Incidit etiā non⁹ digit⁹ ⁊ ait. Hora nona tradidit xp̄s i cruce spm̄. Vñ ⁊ ego dñe i dolore noni digiti tibi ꝯfiteor ⁊ gr̄as ago. Incidit decim⁹ ⁊ ait. Decim⁹ numer⁹ est in p̄cept⁹. ⁊ ioth p̄ma lr̄a ē nois iesu xp̄i. Tūc q̄dā de astātib⁹ dixer̄t. O dilectissime quondā nr̄. ꝓfitere tm̄ corā cōsule vt viuere valeas. Licet enim abscise sint man⁹ tue sūt tñ peritissimi medici q̄ tuis dolorib⁹ valeāt subuenire. Quibus iacob⁹ dixit. Absit a me hmōi nephanda simulatio. Nemo em̄ mittēs manū suā ad aratrū et respiciēs retro apt⁹ ē regno dei. Tūc indignati carnifices accesser̄t et pollicem pedis dextri abscider̄t. Et iacob⁹ dixit. Pes xp̄i ꝑforat⁹ ē ⁊ sāguis exiuit. Abscidit scd̄s pedis digit⁹ ⁊ ait. Magna mihi dies hec ē p̄ oib⁹ dieb⁹ hodie q̄ppe ad deuz fortē ꝯuersus ibo. Abscider̄t ⁊ tertiū ⁊ añ ip̄m ꝓiecer̄t. Et subridēs iacob⁹ dixit. Vade tertie digite ad socios tuos Et quēadmodū granū tritici multuz fructū affert ita ⁊ tu i nouissimis diebus cuz socijs tuis req̄esces. Abscidit q̄rt⁹ ⁊ ait. Quare trist⁹ es aia mea ⁊ q̄re ꝯturbas me Spera i d̄o qm̄ adhuc ꝯfitebor illi salutare vult⁹ mei ⁊ deus me⁹. Abscidit q̄nt⁹ ⁊ ait. Nūc icipiā dicere ad dñm qm̄ dignū me fecit sociuz ſuis suis. Tūc accedētes ad pedē sinistrū digitū ꝑuū abscider̄t. Et dixit iacob⁹. Digite ꝑue ꝯfortare. q̄r magn⁹ ⁊ paruus vnā hñt resurrectōez. Capill⁹ capit⁹ nō ꝑibit q̄nto min⁹ a socijs tuis mīme seꝑaber⁹. Abscidit scd̄us. et iacob⁹ ait. Destruite veterē domū. quia splēdidior parat. Abscidit terti⁹. ⁊ ait iacob⁹. Tunsionibus firmatur incus. Abscidit ⁊ q̄rtus ⁊ ait. Cōforta me d̄s veritat⁹. qm̄ in te ꝯfidit aia mea. et in vmbra alaꝝ tuaꝝ sperabo donec trāseat iniq̄tas. Abscidit ⁊ q̄ntus ⁊ ait iacob⁹. Ecce me tibi dñe immolo vicies Tūc accedētes pedem dexterū absciderūt. Et dixit iacob⁹. Nūc offerā munus celesti regi ꝓ cuius amore hec patior. Absciderūt ⁊ pedem sinistrū. Et btūs iacob⁹ dixit. Tu es q̄ facis mirabilia. exaudi me dñe et salua me. Absciderūt dexterā manum ⁊ ait. Miseri cordie tue dñe adiuuent me. Ad sinistram ait. Tu es dñe q̄ facis mirabilia. Absciderūt dexterū brachiū et ait. Lauda aia mea dñm. laudabo dñm in vita mea psallā deo meo q̄ꝫdiu fuero. Absciderūt ⁊ brachiū sinistꝝ ⁊ ait. Circūdederūt me dolores mort⁹. ⁊ in noie dñi vindicabor in eis. Tūc accedētes absciderunt suram dextri cruris scidentes vsq̄ ad femur. Tūc btūs iacob⁹ ineffabili dolore grauatus exclamans ait. Dñe ihu xp̄e adiuua me. q̄r circūdeder̄t me gemitus mort⁹ Et ait carnificib⁹. Carne noua me dñs induet. quā vr̄a vulnera maculare neq̄būt. Jam carnifices defecerāt eo q̄ a p̄ma hora diei vsq̄ ad nonā in eius incisione sudassent. Tūc iteꝝ accedētes sinistri crur⁹ surā abscidēdo vsq̄ ad femur extraxer̄t. Tūc exclamās btūs iacob⁹ dixit. Dñator dñe exaudi me semiuiuum viuoꝝ ⁊ mortuoꝝ dñs. Digitos dñe nō habeo vt ip̄os ad te porrigam nec mā⁹ vt eas ad te extēdā. pedes mei trūcati sūt. et genua mea demolita. vt tibi genua flecte nō valeā ⁊ sū velut casura dom⁹ ablat⁹ q̄b⁹ sustētat colūnis Exaudi me dñe ihu xp̄e ⁊ educ de carcere aiaz meā. Hec cū dixissz vn⁹ d̄ carnificib⁹ accessit ⁊ caput eius āputauit. Xp̄iani igit occulte accesser̄t. ⁊ corpus eius rapiētes honorifice sepelier̄t. Passus est autē. v. kal. decembris.

Legenda. clxx. A

De sancto Pastore.

Pastor in heremo multis annis in abstinētia magna se affligens mlta sctitate ⁊ religione pollebat. Cū aūt mr̄ eiꝰ ip̄m ⁊ frēs eiꝰ desideraret videre. sz nō possz obseruauit diē ⁊ illis ad eccl'iam eūtib⁹ ꝓtinꝰ se eisdē obtulit. At illi fugientes ⁊ cellā intrātes in faciē eiꝰ clauserūt ostiū. Illa aūt añ ostiū stans cuz nimio fletu clamabat. Pastor autē ad ostiū veniēs dixit ei. Quid sic clamas o vetula. Que audiēs vocē eiꝰ ampliꝰ clamabat flens ⁊ dicēs. Volo vos videre filij mei. Quid em̄ si videaz vos. Nunq̄d nō ego sum mr̄ vestra q̄ lactaui vos. ⁊ iā canis tota sum plena. Cui filiꝰ. Hic nos vis videre. aut in alio seculo. Que rn̄dit. Si nō videro vos h̄ videbo vos illic fili. Qui ait. Si eq̄nimiter ferre vales vt nos h̄ nō videas. illic ꝓcul dubio nos videbis. Que discessit gaudēs ⁊ dicēs. Si vos visura sum illic. nolo vos videre h̄. Iudex ꝓuincie cū abbatē pastorē videre cuperet. sz neq̄ret. filiū sororis sue tāq̄ male factorē tenuit ⁊ in carcerē posuit dicēs. Si pastor venerit. ⁊ ꝓ eo intercesserit eū dimittā. Mater igit̄ pueri ad ostiū senis plorans. dū ille sibi nihil rn̄deret ait. Et si viscera ferrea habes ⁊ nulla cōpassione mouerꝫ. saltē miseratio sanguinis tui flectat te. ⁊ q̄ vnigenitꝰ mihi existit. Ille aūt mādauit ei. Pastor filios nō generauit. ⁊ idcirco nō dolet Qua cū dolore discedēte dixit ei iudex Saltem ꝟbo iubeat ⁊ ego eū dimittā Ille aūt ei remādauit dicēs. Examīa cām s̄m legē. ⁊ si dignꝰ morte hr̄ ꝓtinꝰ moriat̄. sin autē fac quō tibi placet.

Docebat aūt frēs dicēs. Custodire ⁊ seip̄z ꝯsiderare ⁊ discretionē h̄re opationes sunt anīe. Pauꝑtas. tribulatō. ⁊ discretio sunt opatōes solitarie vite. Scp̄tū ē ei. Si fuerit hi tres viri noe. iob. ⁊ daniel ⁊c. Noe ꝑsonā habz nihil possidentiū. iob tribulatoꝝ. daniel discretoꝝ. Si duas res oderit monachꝰ pōt ab h̄ mūdo liber esse. Et q̄renti fratri q̄ essent dixit. Carnalis repausatio ⁊ vana gl'ia. Si vis req̄ez īuenire in h̄ seculo ⁊ in futuro in oī causa dic. Quis ego sum. ⁊ nō iudices quēq̄. Cū q̄dam frater de cōgregatiōe offendisset. abbas de ꝯsilio cuiusdā solitarij eū expulit. Qui cū q̄si flēdo desparet. abbas pastor eū ad se adduci fecit. Quē benigne ꝯsolās misit ad illū solitariū dicēs Audiēs de te. videre te desidero. Fatiga igr̄ te vsq̄ ad me. Qui cū venissz dixit pastor. Duo hoīes erāt q̄ ambo habebāt mortuos suos. Reliq̄t aūt vnꝰ mortuū suū ⁊ abijt plorare mortuū alteriꝰ. Nō solitariꝰ audiēs ⁊ intelligēs in s̄mone eiꝰ cōpunctꝰ ē. Cū q̄dā frater pastori dixisset se ꝑturbatū esse ⁊ locū velle descrere eo q̄ q̄dam ꝟba de q̄dā fratre audiuisset. q̄ eū nō edificauerāt. dixit pastor ne hec ꝟba crederet. qz vera nō eēnt. Ille ꝟo vera eē asserebat qz frater fidelis ea sibi retulit. Cui pastor. Nō est fidelis q̄ tibi dixit. qz si fidelis eēt neq̄q̄ tibi talia diceret. Et ille. Ego vidi oculis meis. Ille aūt interrogatꝰ de festuca ⁊ de trabe q̄d eēnt. respōdit de festuca q̄ festuca eēt ⁊ de trabe qz trabs eēt. Et pastor. Pone in corde tuo. qz pctā tua sunt sic̄ hec trabs. illius aūt velut hec ꝑua festuca. B

Frater q̄dā q̄ pctm̄ grande fecerat. volēs penitere triēnio interrogauit abbatē pastorē si multū esset. Qui dixit. Multū ē. Et q̄sitꝰ si annū iuberet ait. Multū est. Astātes aūt dicebāt. Vsq̄ ad. xl. dies. Et ille. Multū ē. Et adiecit. Puto q̄ si ex toto corde hō penituerit. ⁊ pctm̄ nō iterauerit etiā pniaz triduanā suscipiet dn̄s. Interrogatꝰ d̄ illo ꝟbo q̄ irascit̄ fratri suo sine cā. ⁊c. ait. Ex oī re q̄ te grauare voluerit fratꝰ tuꝰ ne irascarꝫ aduersus eū donec oculū dextrū tibi extrahat ⁊ si aliter fecerꝫ sine causa sibi irascerꝫ. Si aūt aliq̄s te voluerit separe a deo. ꝓ h̄ irascere ei.

Dixit iterꝝ pastor. Qui q̄rulosus est monach⁹ nō est. Qui maliciā in corde suo tenuerit. monach⁹ nō est. Qui iracūdus ē. monach⁹ nō est. Qui malū ꝓ malo reddit. monach⁹ nō est. Qui elatus ⁊ ꝟbosus ē. monach⁹ nō est. Qui ꝟo vere ē monach⁹. sꝑ est humilis. mā suet⁹. charitate plen⁹. ⁊ timorē dei sꝑ ⁊ vbiq̄ ꝑ oculis hꝫ vt nō peccet. Dixit iterꝝ q̄ si sunt tres in vnū. ex q̄b⁹ vn⁹ bñ q̄escat. ali⁹ autē infirmet̄. ⁊ gr̄as agat. tercius ꝟo minister ei⁹ sit ex sincera voluntate. hi tres sil̄es sunt velut sint vnius opis. Cū q̄dā frat̄ sibi cōquerere tur q̄ mltas cogitatōes hñs in ip̄is ꝑiclitaret̄ eū sub aere nudo eiecit dicens. Expāde sinū ⁊ app̄hende ventū. Qui ait. Nō possum. Et ille. Nec cogitationes ꝓhibere potes ne introeāt. sꝫ tuuꝫ est resistere eis. Interrogat⁹ a q̄daꝫ fratre q̄d de hereditate sibi dimissa faceret dixit vt post tres dies ad se rediret. Qui cuꝫ redisset ait illi. Si dixero da eā clericis faciēt inde ꝯuiuia. si dixero da eam ꝑentib⁹ nō est tibi merces. si dicā da eā pauꝑib⁹ securus eris. Quicquid g̊ vis fac ego causam nō habeo. Hec in vitaspatrum.

Legenda. clxxj. A

De sancto Johe abbate.

Johānes abbas cum episius ꝑ annos. xl. in heremo habitassꝫ. interrogauit eū q̄ntū ex h̄ ꝓfecisset. Et ille dixit. Exq̄ cepi solitari⁹ eē. nunq̄ vidit me sol māducantē. Et iohes. Nec me irascentē. Sil̄e fere legit̄ ibidem q̄ cū Epiphani⁹ ep̄s abbati hylarioni daret carnes. ille ait. Ignosce mihi qꝛ exq̄ accepi habitū hūc. nō manducaui q̄cq̄ occisum. Qui ep̄s. Exq̄ accepi habitū hūc nō dimisi aliquē dormire qui aduersuꝫ me aliq̄d hr̄et. neq̄ dormiui habēs aliq̄d aduersus aliquē. Cui ille Ignosce mihi quia melior es q̄ ego.

Volens iohes ad sil̄itudinē angelorum nihil oꝑari sꝫ deo sine intermissione vacare seip̄m expoliauit. ⁊ vnam hebdomadā in heremo fuit. Cū autē fame ꝑiclitaret̄. ⁊ aculeis muscaꝝ ⁊ vespaꝝ tot⁹ vulneraret̄. reuersus ad ostiū fratris sui pulsauit. Ad quē ille. Quis es tu. Et ille. Ego sum iohes. Frat̄ autem dixit ei. Neq̄q̄ Johes em̄ angel⁹ fact⁹ est. ⁊ inter hoīes vltra nō est. Et ille. Vere ego sum. Et nō aꝑiens ei dimisit eū affligi vsq̄ mane. Postea aꝑiens ei dixit. Si hō es opus habes iterum oꝑari vt pascaris ⁊ viuas. Si autē angel⁹ es. q̄d queris intrare cellam. Et ille dixit. Ignosce mihi frat̄ qꝛ peccaui. Cū aūt moreret̄ rogauerūt eum fratres vt aliq̄d verbū salutare ⁊ compendiosum loco hereditatꝫ sibi relinq̄ret. Qui ingemiscēs ait. Nunq̄ feci ꝓpriā voluntatē. nec aliq̄d docui q̄d ꝑus ip̄e nō fecerim. Hec in vitaspatrū.

Legenda. clxxij. A

De sancto Moyse abbate.

Moyses abbas dixit fratri petenti a se sermonez Sede i cella tua ⁊ docebit te vniuersa. Cū q̄dā senex infirmat⁹ in egyptū ire vellet ne fratres nimis grauaret. dixit ei abbas moyses Nō vadas q̄m in fornicatōez casurus es. Qui ꝯtristat⁹ dixit. Mortuū ē corpus meū. ⁊ tu mihi ista dicis. Cum g̊ iuisset. ⁊ q̄dam ꝟgo ex deuotōe sibi seruiret. ille ꝯualescens eā violauit. Que cū filiū peꝑisset. senex pueꝝ in vlnis accipiens in die magne festiuitatꝫ q̄ erat in Sixti eccl̄ia corā mltitudine fratrū intrauit. Cuꝫ autē om̄es flerent dixit. Videtis infantē hūc. Filius est inobedientie. Cauete g̊ vobis fratres. qꝛ in senectute hoc feci. ⁊ orate ꝓ me. Et pergens ad cellā ad ꝑstinuꝫ statum reuersus est. Ali⁹ q̄ꝫ senex cum dixisset alteri. mortuus sum. ille ait. Nō ꝯfidas in te donec exeas de corpe. Nam si dicis qꝛ mortuus es sathanas tñ mortuus nō est. Cum frater q̄dam peccasset. miserunt ad abbatez moysen. Qui

accepta sporta plena arena vēit ad eos Quē cum fratres q̄d nā hoc esset inter rogarent dixit. Peccata mea sunt post me currentia. ⁊ nō video ea. ⁊ veni hodie aliena iudicare peccata. Illi aūt h̄ audiētes fratri pepcerūt. Sil'e legit̄ de abbate pastore. Nā cum frēs de q̄dam fratre culpabili loq̄rent̄. ille tacebat. Cū g̊ accepisset sacculū plenū arena retro ⁊ de eadem arena modicū añ se ferret. interrogat⁹ q̄d hoc esset dixit. Mlta arena sunt pctā mea q̄ post me ferens ipsa nō ꝯsidero nec ꝓ eis doleo. Modica v̄o arena sunt pctā fratr⁹ añ me posita. que sp̄ ꝯsidero. ⁊ ip̄a video. cum tñ pctā mea añ me semp̄ portare deberem. ⁊ de ip̄is cogitare. ⁊ ꝓ ipsis deum rogare. Cum abbas moyses factus fuissz clericus. ⁊ imposuissent ei suꝑhumerale dixit ei ep̄us. Abbas factus est candidat⁹. Et ille. Afforis domine purpura vtinā intus. Volēs autem ep̄us eum ꝓbare dixit clericis suis. vt quādo ad altare accederet ipsum cum iniuria expellerēt. deinde eū seq̄ntes quid loq̄retur audirent. Proijcientes aūt eum foras dixerunt. Exi foras ethiops. Qui egrediens dicebat. Bñ tibi fecerunt cinerate ⁊ cacabate quia cū hō nō sis quare te ī medio hoīm dare p̄sumpsisti. Hec in vitaspatrum.

Legenda. clxxiij. A

De sancto Arsenio abbate.

ARsenius cum adhuc in palatio ꝯsisteret. ⁊ vt ad salutem dirigeret̄ oraret audiuit. Arseni fuge homīes ⁊ saluaberis. Accedens igit̄ ad monachalem vitam. ⁊ ibidez orans audiuit Arseni fuge tace ⁊ quiesce. Legitur eī ibidem de hac quiete appetēda q̄ tres fratres cuz facti fuissent monachi vn⁹ elegit discordātes ad pacem reducere. secund⁹ infirmos visitare. tercius in solitudine quiescere. Primus igit̄ laborans propter lites hominū nō potuit om̄ib⁹ placere. ⁊ tedio victus venit ad secundū. Quem inuenit anīo deficientem ⁊ mandatum ꝑficere nō valentez. Et ꝯcordantes ad terciū qui erat in solitudine venerunt. Cui cū tribulatōes suas narrassent. ille missa aqua in cypho dixit. Attēdite inquā. Et erat cōmota ⁊ turbulēta. Et rursus dixit. Attēdite modo quō quieta. ⁊ limpida facta est. Qui cum intenderent ⁊ vultus suos viderēt ait. Sic qui in medio hominū ꝯsistunt. p̄ turba nō vident pctā sua. Cuz aūt quieuerint. tunc pctā sua videre valebunt. Quidā etiam cuz inuenisset quendā in heremo velut bestiam herbas manducantē ⁊ nudum currebat post ip̄m fugientē dicens. Expecta me quia propter deum sequor te Et ille. Et ego ꝓpter deum fugio te. Cum autē vestem ꝓiecisset. expectauit eum dicens. Quoniā materiā mundi ꝓiecisti a te expectaui te. Cui ille. Dic mihi quō saluus efficiar. Qui respondens ait. Fuge homīes ⁊ tace. Matrona quedā ⁊ nobilis ⁊ senex venit vt abbatem arseniū ex deuotiōe videret. Qui rogatus a theophilo archiep̄o vt se videri ꝑmitteret nullatenus acquieuit. Tandem illa ad eius cellā ꝓperās ip̄m foris ante ostium celle inuenit ⁊ se ad eius pedes ꝓstrauit. Ille aūt cum indignatōe nimia eleuauit eam dicēs. Si faciem meā videre vis vide. Illa autem faciē eius pre ꝯfusione ⁊ verecūdia nō ꝯsiderauit. Cui senex. Quomodo cum mulier sis tantā nauigationez facere presumpsisti. Ecce enim romaz redibis ⁊ q̄ abbatem Arseniū videris alijs mulieribus enarrabis. ⁊ ille similiter veniēt vt videant me. Et illa. Si deo dante romaz rediero nullā huc venire ꝑmittam. Sed saltem obsecro vt ores pro me. ⁊ mei memor sis semper. Cui ille. Oro deum vt deleat memoriam tuam de corde meo. Et illa audiens turbata nimiū venit in ciuitatez. ⁊ pre tristicia febricitare cepit. Quod archiep̄us audiens ad eam ꝯsolandam accessit. Illa aūt dicebat. Ecce ego cō-

tristata morior. Cui archiep̄s. Nescis qꝛ mulier es. ⁊ inimic⁹ sctōs ꝑ mlieres impugnat. ⁊ ꝓpterea senex h̄ dixit. Nā ꝑ aīa tua sꝑ orat. Et sic ꝯsolatiōe recepta. cuꝫ gaudio ad ꝓpria remeauit.

De q̄dā alio p̄re legit̄ ꝙ cū discipul⁹ ei⁹ sibi diceret. senuisti abba. accedam⁹ paꝝ iuxta mūdū. Ille ait. Ubi nō est mulier ibi eam⁹. Dixit ei discipulus. Et vbi est loc⁹ nō hn̄s mlierē nisi forte solitudo. Et ille. Ergo ī solitudinē me tolle. Ali⁹ etiā frat̄ cū mr̄ez suā vetulā trās fluuiū portare deberet. ille manus suas pallio inuoluit. Cui illa. Ut q̄d sic opuisti man⁹ tuas fili Et ille. corpus mlierꝫ ignis ē. ⁊ ex eo ꝙ te ꝯtingebā aliaꝝ femīaꝝ memoria ī meo anio veniebat. B Arseni⁹ aūt ꝑ totuꝫ tp̄s vite sue ad op⁹ sedēs manuū suaꝝ pannū hēbat in sinu ꝓpt̄ lachrymas q̄ crebro de oculis ei⁹ currebāt. Totā noctem insomnē ducebat. Mane aūt facto cū ꝓpter nature lassitudinē dormire vellet dicebat somno. Veni ſue male. Et surripiebat paꝝ somni sedēdo ⁊ statim surgebat. Dicebat q̄ꝫ Sufficit monacho si dormierit vna hora. si ē tn̄ pugnator. Cūq̄ꝫ p̄r scti arsenij nobilissim⁹ senator vitā finiēs ⁊ testamētū faciens. magnā hereditatē arsenio dimisisset. magistrian⁹ p̄dictū testamētū ad ip̄m detulit. Qd̄ ille accipiēs voluit illud scindere. Magistrian⁹ aūt eius pedib⁹ ꝓuolut⁹ rogauit ne h̄ faceret. qꝛ caput ei⁹ p̄cideret̄. Cui arseni⁹. Prius mortu⁹ suꝫ q̄ꝫ ille. Ip̄e igit̄ cū mō mortu⁹ sit. quō me fecit heredē. Et remisit testam̄tū nihil accipe volēs. Quadā vice facta ē vox ad eum dicēs. Veni ⁊ oñdam tibi opa hoīm. Et eduxit eum in q̄ndā locū. oñditq̄ꝫ ei ethiopē incidētem ligna ⁊ faciētē sarcinā grandē. quā portare nō poterat Deinde iteꝝ ligna incidebat. ⁊ ad sarcinā addebat. ⁊ hoc faciebat diuti⁹. Oñditq̄ꝫ ei rursuꝫ hominē haurientē aquā de lacu ⁊ effundentē aquā in cisternā ꝑtusaꝫ. q̄ aquā refundebat in lacū ⁊ ip̄am cisternā īplere volentē. Et oñdit ei iteꝝ tēplū. ⁊ duos viros sedētes in equis portātes lignū transuersum. Volētes aūt introire in templū nō poterāt. eo ꝙ lignū in trāsuerso portarēt. Et exposuit dicens Hi sunt q̄ portāt q̄si iugū iusticie cum supbia. ⁊ nō humiliant̄. ꝓpter qd̄ remanent foris a regno dei. Qui ligna incidit. hō est in pctis mltis ⁊ ꝓ eo vt agat pniam nō subtrahit de pctis. sꝫ addit iniq̄tates iniq̄tatib⁹. Qui aūt aquam haurit hō est bona opa faciens. Sꝫ qꝛ cū eis sūt ꝑmixta mala ꝑdit bona opa sua. Vespe sabbati veniēte die dñico relinq̄bat p⁹ se solē ⁊ extēdebat manus suas ad celū donec mane die dñico sol ascendens faciē ei⁹ illustrabat. ⁊ sic residebat. Hec in vitaspatrū.

Legenda. clxxiiij. A

De sancto Agathon abbate.

Agathon abbas ꝑ triennium lapidē in os suū mittebat. donec taciturnitatez disceret. Ali⁹ q̄ꝫ frat̄ cuꝫ intrasset congregationē. dixit intra se. Tu ⁊ asin⁹ vnū esto. Sic̄ g̃ asin⁹ vapulat. ⁊ nō loq̄tur. iniuriā patit̄ ⁊ nō respōdet. sic ⁊ tu. Ali⁹ q̄ꝫ frat̄ a mēsa expulsus nihil rn̄dit. Postmodū sup h̄ interrogat⁹ ait. Posui in corde meo ꝙ eq̄lissim cani. q̄ cū sectat̄ foras egredit̄. Interrogat⁹ agathon q̄ v̄tus pl⁹ haberet laboris rn̄dit. Puto nō eē talē laborez q̄lem orare deū. Nā inimici ei⁹ sꝑ laborant ei⁹ orōnē interrūpe. Nā in ceteris laborib⁹ hō aliquā req̄ez possidet. orator aūt opus hꝫ magni certamīs. Interrogat⁹ agathon a q̄dam fratre quō cū frib⁹ habitare deberet ait. Sicut in p̄ma die. ⁊ nō assumas fiduciā. Nō est em̄ peior passio q̄ꝫ fiducia. genitrix est em̄ oīm passionū. Dixit iteꝝ. Iracundus si mortuos suscitet nō placꝫ alicui vel deo ꝓpt̄ iracūdiā suā. Frat̄ q̄daꝫ iracūdus intra se ait. Si sol⁹ habitarē ad irā nō ita cito mouerer. Quadā autē vice dū vrceolū aq̄ impleret. versat⁹

est. Secundo impleuit ⁊ iterꝫ versatus est. Tercio impleuit ⁊ versatꝰ est. Qui cōmotꝰ furore fregit vasculū. In se aūt reuersus cognouit. qꝛ ab eodē demone iracūdie sit illusus ⁊ dixit. Ecce solꝰ suꝫ ⁊ tamē ira me vicit. Reuertar g̊ in congregationeꝫ. quia vbiqꝫ labor ⁊ vbiqꝫ patientia ⁊ adiutorio dei opus est.

Ecōtra erant duo fratres q̄ multis annis inuicem ꝯuersantes nunqꝫ ad iracundiā poterant ꝓuocari. Quadā vice dixit vnus alteri. Faciamꝰ ⁊ nos litē sicut homies de mūdo faciunt. Et ille respondit. Nescio qualiter fiat lis. Et dixit frater. Pono in medio laterculuꝫ ⁊ dico meū est. Tu autē dic. nō. sed meum est. ⁊ inde fiet litis initium. Posita est g̊ testa in medio. Dixit vnus. meuꝫ est hoc. ⁊ alter dixit. nō. sed meū est. Et ille rn̄dit. Etiam tuū est. Tolle g̊ ⁊ vade. Et discesserūt. nec inter se ꝯtendere potuerūt. Erat aūt abbas agathon sapiens ad intelligendū. impiger ad laborandū. parcus in cibo atqꝫ vestimēto. Dixit aūt. Scd̄m voluntatem meam nūqꝫ dormiui retinēs in corde aduersus quēqꝫ dolorez. Nec dimisi dormire aliū habentē aduersum me aliq̄d

Moriturus q̄ꝫ agathon tribꝫ diebꝫ mansit imobilis. aptos tenens oculos Qui cum pulsaret̄ a fratribꝫ respōdit. In ꝯspectu diuini iudicij assisto. Dicunt ei. Et tu times. Et ille. In custodiendis mādatis dei ꝟtute qua potui laboraui. sed hō sum ⁊ nescio vtrū placuerunt opa mea dn̄o. Dicūt ei Et nō ꝯfidis de opibus tuis ꝙ ꝑm deū sunt. Et ille. Nō p̄sumo donec venero ante illum. Aliter em̄ sunt iudicia dei ⁊ alit̄ iudicia hominū. Cū aūt euꝫ adhuc interrogare vellent ait. Ostēdite charitatem. ⁊ nolite mecū loqui. qꝛ occupatus sum. Quo dicto statim spm̄ cū gaudio emisit. Videbāt em̄ eū colligentē spm̄ quēadmodū si q̄s salutet amicos suos dilectos. Hec in vitaspatrū.

Legenda. clxxv. A

De sancto Barlaam.

Barlaam cuius hystoriā iohes damascenꝰ diligēti studio cōpilauit. opante ī eo diuīa gr̄a sctm̄ iosaphat regeꝫ ad fidē ꝯuertit. Etem̄ cū vniuersa india xp̄ianis ⁊ monachis plena esset. surrexit rex q̄dam p̄potens nomine auennir q̄ xp̄iāos ⁊ p̄cipue monachos plurimū ꝑsequebat̄. Accidit aūt vt q̄dam regis amicꝰ ⁊ in palatio suo p̄mꝰ diuina cōmonitꝰ gr̄a regiam aulā reliqueret. ⁊ monasticū ordineꝫ introiret. Qd̄ rex audiēs p̄ ira insaniēs. eū ꝑ q̄qꝫ deserta inq̄ri fecit. ⁊ vix inuētū ad se adduci mādauit. Videnscqꝫ eū vili tunica cooptuꝫ ⁊ fame maceratū q̄ splendidis vestimētis ornabat̄. ⁊ mltis diuitijs affluere ꝯsueuerat dixit ei. O stulte. ac mētis ꝑdite. cur honorē ī ꝯtumeliam cōmutasti. ⁊ te ludū pueroꝝ fecisti. Cui ille. Si huiꝰ a me rōnē audire desideras inimicos tuos ꝓcul a te abijcias. Rege aūt q̄ essent hmōi inimici q̄rente ait. Ira ⁊ ꝯcupiscētia. hec em̄ impediūt ne veritas videat̄. Assideāt autē ad audientiā dicendoꝝ prudentia ⁊ equitas. Cui rex. Fiat vt loq̄ris. Et ille. Insipiētes ea q̄ sunt despiciūt quasi nō sint. ea ꝟo que nō sunt. quasi sint apprehēdere moliunt̄. Qui aūt nō gustauerit eoꝝ q̄ sunt dulcedinē. nō poterit eoꝝ que nō sunt addiscere ꝟitatē. Mlta aūt illo de mysterio incarnatōis ⁊ fidei ꝓseq̄nte rex ait. Nisi tibi in p̄ncipio ꝓmisissez ꝙ de medio ꝯsilij iram remouerem. nūc vtiqꝫ igni tuas carnes traderem. Surge igit̄ ⁊ fuge ex oculis meis ne vltra te videam ⁊ male te ꝑdam. Vir aūt dei tristis abscessit eo ꝙ martyriū ꝑpessus nō esset. Interea duꝫ rex liberos ñ h̄ret. puer ei pulcherrimꝰ nascit̄. ⁊ iosaphat appellat̄. Cōgregāte aūt rege infinitā multitudinē vt dijs ꝓ ortu pueri īmolarēt. q̄nq̄gintaq̄nqꝫ astrologos ꝯuocauit. a q̄bus qd̄ futurum esset filio suo diligēter q̄siuit. Cū ctis aūt rn̄dentibꝫ eū magnū in poten

tia ꝛ diuitijs futuꝝ. vnus sapiẽtioꝛ ex ipſis dixit. Puer iſte q̃ nat⁹ eſt tibi o rex nõ i tuo erit regꝝ ſz i alio incõparabiliꝛ meliozi. Nã illi⁹ quã pſeqris xp̃iane religionis vt eſtimo futuꝛi ẽ cultoꝛ. Hoc aũt nõ a ſemetipſo ſz a deo inſpirãte dixit. Audiẽs ꝟ rex ꝛ plurimũ expauiſcẽs. i ciuitate ſeoꝛſum palatiũ ſpecioſiſſimũ ꝓſtrui fecit. ꝛ ibi puerꝝ ad habitãdũ poſuit. ibiq̃ ſecũ iuuenes pulcheꝛrimos collocauit. p̃cipiens illis vt nec moꝛtez nec ſenectutẽ. nec infirmitatẽ vel paupertatẽ nec aliq̃ q̃ poſſet ſibi afferre triſticiã ei noiarent. ſz oĩa iocũda ei ꝓponerent. q̃tenus mens ei⁹ letic̃ occupata nil de futuris cogitare poſſet. Si quẽ ꝟo miniſtrantiũ infirmari ꝓtingeret. hũc ꝓtin⁹ rex p̃cipiebat eiici. ꝛ aliũ loco ei⁹ incolumẽ ſubꝛogari. Pꝛeceꝑitq̃ ne ſibi de xp̃o aliquã faceret mẽtionẽ. ¶ Eodẽ tpe erat cũ rege vir q̃dam xp̃ianiſſim⁹ ſz occult⁹. q̃ inter nobiles regis p̃cipes p̃m⁹ erat. Hic cuz aliq̃ cũ rege ad venãdũ iuiſſet. boiez quẽdã pauperꝝ pedẽ leſum a beſtia habentẽ ꝛ in terra iacentẽ inuenit. a q̃ rogatur vt ſe ſuſcipe debeat q̃ ſibi in aliquo foꝛſitan ꝓdeſſe poſſet. Cui miles dixit. Ego q̃dem te libẽter ſuſcipio. ſz i quo vtilis inueniaꝝ ignoꝛo. Et ille dixit. Ego ſum hõ medic⁹ verboꝝ. Si ei aliq̃s in ꝟbis ledaꝫ. cõgruã ſcio adhibere medelã. Miles aũt q̃ ille dicebat ꝓ nihilo cõputauit. ꝓt deũ tñ ipm ſuſcipiẽs ei⁹ curã egit. Viri aũt q̃dam inuidi ꝛ malicioſi videtes p̃dictũ p̃ncipẽ in tãta gr̃a eſſe regis. ipm apud regez accuſauerũt. q̃ nõ ſolum ad xp̃ianoꝝ fidẽ declinaſſet. ſz inſuꝑ regnũ conabaꝫ ſibi ſurripe turbã ſolicitãs ꝛ ſibi ꝓcuꝛans. Sz ſi hec inq̃unt ita eſſe o rex ſcire deſideras ipm ſecreto aduoca ꝛ vitã hanc cito finiendã cõmemoꝛo ꝛ idcirco gl̃iaz regni te velle derelinq̃re ꝛ monachoꝝ habituz aſſumere aſſeras. q̃s tñ ignoꝛãter hacten⁹ fueras pſecutus Et tunc videbis. q̃d tibi rñderit. Que cũ rex oĩa vt illi ſuaſerãt feciſſet. ille do li ignar⁹ ꝓfuſus lachꝛymis ꝓpoſitũ regis laudauit. ꝛ vanitatẽ mundi remoꝛãs q̃ntotius ꝟ adimplendũ ꝓſulit. Mõ rex audiẽs ꝛ rex eẽ q̃ illi dixerant credẽs. furoꝛe repler⁹ ẽ nihil tñ ſibi rñdit. Vir aũt ꝓpendẽs q̃ rex grauiter ꝟba ſua acceꝑat. tremẽs abſceſſit. ꝛ medicũ ſe hñe verboꝝ recolens oĩa ſibi narrauit. Cui ille. Notuz ſit tibi q̃ rex ſuſpicaꝫ vt ꝓt ꝟ dixerꝫ q̃ ei⁹ regnũ velis inuadere. Surge igit̃ cito ꝛ comaz tuã tonde ꝛ veſtimẽta abiciẽs cilicinuz indue. ꝛ ſũmo diluculo ad regẽ ingredere. Cũq̃ rex q̃d ſibi ꝟ velit interrogauerit. rñdebis. Ecce rex patus ſum ſeq̃te. Nã ꝛ ſi via ꝑ quã cupis ire difficilis ſit. tecuz tñ exñti facilis mihi erit. Sic eñ ſocũ me habuiſti in ꝓſperis. ſic habebis ꝑiter in aduerſis. Nũc igit̃ ꝑſto ſum. q̃d mozaris. Mõ cũ ille ꝑ ordinez feciſſet rex obſtupuit ꝛ falſarios arguens vix ampliozi honoꝛe dotauit. ¶ Filius aũt ei⁹ in palatio educat⁹ ad etatẽ adultã puenit ꝛ in oi ſapia plene edoctus fuit. Admirãs aũt cur p̃ſic eũ rec̃luſiſſet. vnũ de ſeruis ſibi familiariorẽ ſecreto de hac re interrogauit. dicẽs ſe in multa meſticia poſitũ. ꝑ eo q̃ ſibi foꝛas egredi nõ liceret. adeo vt nec cib⁹ ſibi ſaperet nec pot⁹. Mõ p̃ audiẽs et dolẽs eũ ydoneos parari fecit. ꝛ choros plaudẽtes añ eũ mittẽs. ne q̃d ſibi fedũ occurreret diligenter ꝓhibuit.

¶ Predicto igit̃ iuuene taliter ꝓcedente quadã vice vn⁹ leꝓroſus ꝛ vn⁹ cec⁹ ſibi obuiauerũt. Quos ille vidẽs ꝛ ſtupẽs q̃ ſint ꝛ q̃d nã habeãt inq̃ſiuit. Et miniſtri dixerũt. Paſſiões iſte ſunt q̃ hoibus ꝓtingere ſolẽt. Et ille. Oĩb⁹ hoibus ꝓtingere pñt hmõi. Negãtib⁹ illis rñdit. Noti ſunt igit̃ q̃ hec pati debeãt an ſic indefinite ꝓueniũt. Et illi. Et q̃l hoim futura ſcire valet. Valde igit̃ anxius eẽ cepit. ꝑ incõſuetudie rei. Illa aũt vice q̃ndã valde ſenẽ rugoſam habentẽ faciẽ ꝛ doꝛſuz incuruatũ. ꝛ cadẽtib⁹ dentib⁹ balbuciẽdo loq̃ntẽ inuenit. Stupefact⁹ igit̃ diſcere cupit viſionis

miraculū. Cunq̄ didicisset ꝙ propter annoꝝ multitudinez ad talem statum venisset ait. Et quis est huius finis. Dicūt ei. Mors. Et ille. Est ne mors omniū vel aliquoꝝ. Cunq̄ didicisset omnes mori debere interrogauit. In quot annis hec superueniunt. Et illi. In octoginta vel centū annis senectus inducit̄. deinde mors ip̄a subseq̄t̄. Hꝰ igit̄ iuuenis frequēter in corde suo recogitās i mlta desolatōe erat. sz corā p̄re leticiā ꝓtendebat, plimū desiderās in hmōi dirigi ⁊ doceri. ¶ Igit̄ q̄dā monachꝰ vita ⁊ opinione ꝑfectꝰ. habitās in deserto terre sennaar noīe barlaam hic q̄ circa filiū regis agebant̄ per spm̄ cognouit. ⁊ mercatoris habitū sumēs. ad ciuitatē illā deuenit. Accedēsq̄ pedagogo filij regis locutꝰ ē dicēs. Ego cū negociator sim lapidē p̄ciosuz venalē habeo q̄ cecis lumē tribuit. surdis aures aperit. mutos loq̄ facit. insipiētibꝫ sapiam infundit. Nūc igit̄ duc me ad filiū regis. ⁊ hūc sibi tradā. Cui ille. Uiderꝫ hō mature prudētie. sz verba tua prudētie nō ꝯcordant. Uerūtn̄ cū lapidū noticiā habeā ip̄m lapidem mihi oñde. ⁊ si talis vt asserꝫ fuerit cōprobatꝰ a filio regꝫ honores maximos ꝯseq̄ris. Ad quē ille. Lapis meꝰ insup hāc hz virtutē. Quia q̄ nō hz sanā oculoꝝ aciē. ⁊ q̄ nō seruat integrā castitatē si forte illū aspexerit. ip̄am ꝟtutem quā hz visibilē ꝑdit. Ego aūt medicinalis artis nō expers video te sanos oculos nō hr̄e. Filiū aūt regis audiui pudicuz esse. ⁊ oculos pulcerrimos ⁊ sanos hr̄e Cui ille Si sic est noli mihi oñdere. q̄r ⁊ oculos sanos nō habeo ⁊ in peccatꝫ sordesco. Nuncians igit̄ hec filio regis ip̄m ad eū q̄ntotiꝰ introduxit. Cū g̊ introductꝰ fuisset ⁊ rex eū reuerēter suscepisset. ait barlaā. In h̄ rex bene fecisti. quia de foris ꝑuitati apparēti nō attēdisti. Nā rex quidā magnꝰ in curru deaurato ꝓcedens cū quibusdā attritas vestes indutꝫ ⁊ macie attenuatis obuiasset. continuo de curru exiliens. ad pedes eorum ꝓcidens ipsos adorauit. et surgens in oscula eoruz ruit. Proceres autē eius indigne hoc ferentes. sed regem super hoc arguere formidantes. fratri eius retulerūt. quō rex magnificentie regali indigna fecissz. Frater autem regem sup hoc redarguit. Erat autem regi consuetudo ꝙ quādo aliquis morti tradendꝰ erat. rex ante eius ianuam p̄conem cū tuba ad hoc deputata mittebat. Uespere igit̄ veniente ante fratris ianuam tubam sonari fecit. Quod ille audiens ⁊ de sua saluatiōe desperās totam noctē insomnē duxit. ⁊ testamentū fecit. Mane autē facto indutus nigris vestibꝫ cum vxore ⁊ filijs ad fores palatij lugens accessit. Quez rex ad se ingredi faciens dixit. O stulte si preconē fratris tui cui nihil te deliquisse cognoscꝫ adeo timuisti. quomodo precones dñi mei in quē adeo peccaui timere nō debeam. qui sonabiliꝰ mihi tuba mortē significant. ⁊ terribilem iudicis aduentū mihi denunciant Deinde quattuor capsas fieri iussit et duas earum extrinsecus auro vndiq̄ operiri. ⁊ ossibus mortuoꝝ putridis impleri duas vero pice liniri. ⁊ gēmis et margaritꝫ preciosis impleri fecit. Uocansq̄ illos magnates quos sciebat q̄ rimoniā apud fratrē deposuisse. quattuor illas capsas ante eos posuit. et q̄ preciosiores essent inquisiuit. Illi vero duas deauratas magni esse precij. reliquas vero vilis precij esse iudicauerūt Precepit igitur rex deauratas aperiri ⁊ cōtinuo inde fetor intolerabilis emanauit. Quibus rex. He illis sil̄es sunt qui gloriosis vestibus sunt amicti. intus vero imūdicia viciorum pleni. Deinde alias aꝑiri fecit. Et ecce odor mirabilis inde exalauit. Quibꝫ rex. Iste illis pauꝑrimis q̄s honoraui similes sunt. qui ⁊ si vilibus vestimentis operiantur. intus tamen om̄i virtutū odore resplendent. Uos autez solum que de foris sunt attenditis. ⁊ que deintus sunt nō consideratis. Scd̄m igit̄ illuz

regem tu q̃z fecisti bñ suscipiẽs me. In
cipiens igr̃ barlaã. cepit ei de mũdi cre
atõe ⁊ hois p̃uaricatõe ac filij d̃i incar
natõe. passiõe ⁊ resurrectõe. longũ ser/
monẽ retexere. necnõ d̃ dei iudicio ⁊ re
tributõe bonoꝝ ⁊ maloꝝ mlta p̃ferre.
⁊ seruiẽtes idolis plurimũ exprobrare
ac de eoꝝ fatuitate tale exemplũ pone/
re dicẽs. D Sagittari⁹ q̃dam aui
culã ꝑuam noĩe philomenã capiẽs. cũ
vellet eã occidere vox data est philome
ne ⁊ ait. Quid tibi ꝓderit o hõ si me oc
cideris. Neq̃ em̃ ventrẽ tuũ de me im/
plere valebis. Sz si me dimittere vel/
les tria tibi mãdata darẽ. q̃ si diligẽti⁹
cõseruares magnã inde vtilitatẽ ꝯseq̃
posses. Ille ꝟo ad ei⁹ loquelã stupefa/
ctus. ꝓmisit ꝙ eã dimitteret. si hec sibi
mãdata ꝓferret. Et illa. Nunq̃ rem q̃
app̃hendi nõ põt. app̃hendere studeas
De re ꝑdita irrecuꝑabili nũq̃ doleas
Verbũ incredibile nũq̃ credas. Hec
tria custodi ⁊ bñ tibi erit. Ille aũt vt ꝓ
miserat eã dimisit. Philomena igit̃ ꝑ
aera volitans dixit ei. Ve tibi hõ. q̃
malũ ꝯsiliũ habuisti. ⁊ q̃ magnũ the/
sauꝝ hodie ꝑdidisti. Est em̃ in meis vi
sceribꝫ margaritha q̃ strutiõis ouũ sua
vincit magnitudie. Qd̃ ille audiẽs val
de ꝯtristat⁹ ẽ ꝙ eã dimiserit. ⁊ eã appre
hendere conabat̃ dicẽs. Veni i domũ
meã. ⁊ oẽm tibi humanitatẽ exhibebo
⁊ honorifice te dimittã. Cui philome/
na. Nũc ꝓ certo cognoui te fatuũ esse.
Nã ex his q̃ tibi dixi nullũ ꝓfectũ ha/
buisti. quia ⁊ de me ꝑdita sz irrecuꝑa/
bili doles. ⁊ me temptasti caꝑe cũ neq̃
as meo itinere ꝑgere. ⁊ insuꝑ margari
tham taz grandẽ in meis visceribꝫ cre/
didisti eẽ. cũ ego tota ad magnitudinẽ
oui strutionis nõ valeã ꝑtingere. Sic
ergo stulti sunt illi q̃ ꝯfidunt in idolis.
qꝛ plasmatos a se adorãt. ⁊ custoditos
a se custodes suos appellãt. Cepit/
q̃ ꝯtra fallacẽ mũdi delectatõez ⁊ va/
nitatẽ multa disputare ⁊ plura ad hoc
exẽpla adducere dicẽs. Qui corꝑales
delectatões desiderãt. ⁊ anias suas fa/
me mori ꝑmittũt sil'es sunt cuidã hoĩ
q̃ dũ a facie vnicornis ne ab eo deuora
ret̃ veloti⁹ fugeret in q̃dã baratꝝ ma
gnũ cecidit. Dũ aũt caderet manibꝫ ar
bustulã q̃ndã app̃hendit. ⁊ in base q̃/
dam lubrica ⁊ instabili pedes fixit. Re
spiciẽs ꝟo vidit duos mures vnũ albũ
⁊ aliũ nigrũ incessanter radicẽ arbustu
le quã app̃hẽderat corrodẽtes. ⁊ iaz ꝓ
pe erat vt ip̃am absciderent. In fundo
aũt baratri vidit draconẽ terribilem
spirantẽ ignẽ ⁊ aꝑto ore ip̃m deuorare
cupientẽ. Suꝑ basem ꝟo vbi pedes te
nebat. vidit q̃ttuor aspidũ capita inde
ꝓ deũtia. Eleuãs aũt oculos. vidit exi
guum mellis de ramis illi⁹ arbustule
stillãs. Oblitusq̃ ꝑiculi i q̃ vndiq̃ po
situs erat. seip̃m dulcedini illi⁹ modici
mellis totũ dedit. Vnicornis ãt mor/
tis tenet figurã q̃ hoiem sꝑ ꝑsequit̃ et
app̃hendere cupit. Baratrũ ꝟo mũd⁹
est oibꝫ malis plen⁹. Arbustula ꝟo vni
uscuiusq̃ vita est. q̃ ꝑ horas diei ⁊ no/
ctis. q̃si ꝑ murẽ albũ ⁊ nigrũ incessant̃
ꝯsumit̃. ⁊ incisioni appropinq̃t Basis
ꝟo q̃ttuor aspidũ corpus ex q̃ttuor ele/
mẽtis cõpositũ q̃bꝫ inordinatis corpo
ris cõpago dissoluit̃. Draco terribilis
os inferni cunctos deuorare cupiens.
Dulcedo ramusculi delectatio fallax
mũdi ꝑ quã hõ seducit̃ vt ꝑiculũ suuz
mĩme intueat̃. E Addidit q̃z di/
cens. Sil'es sunt iteꝝ mũdi amatores
hoĩ q̃ tres amicos habuit. q̃ꝝ vnũ pl⁹
q̃ se. scd̃m tãtũ q̃ntũ se. terciũ min⁹ q̃
se ⁊ q̃si nihil dilexit. In mag̃ itaq̃ peri
culo posit⁹. ⁊ a rege citat⁹ cucurrit ad ꝑ
mũ amicũ ei⁹ auxiliũ q̃rẽs. ⁊ q̃liter euz
dilexerit sꝑ cõmemorãs. Cui ille. Ne
scio q̃s sis o hõ. habeo alios amicos
cũ q̃bꝫ me hodie letari oꝑtet q̃s ⁊ ami/
cos ãmodo possidebo. ꝑbeo tamẽ tibi
duo ciliciola vt habeas quibꝫ valeas
oꝑiri. Cõfusus igit̃ ad scd̃m venit ⁊ si/
milit̃ e⁹ auxiliũ postulauit Cui ille. Nõ
vacat mihi tecũ subire agonẽ. curꝫ etei
mltis circũdor. modicũ tñ vsq̃ ad osti/
um palatij te sociabo ⁊ statim domuz

reuertar ꝓprijs vacans negocijs. Tristis igit̃ ⁊ despans ad terciũ amicũ ꝑrexit. sibiq; facie demissa dixit. nõ habeo os loquẽdi ad te. qm̃ vt debui nõ amaui te. Sz in tribulatõe circũdat⁹ ⁊ ab amicꝫ destitut⁹. rogo vt mihi auxilium feras ⁊ mihi veniã ꝑbeas. Et ille hilari vultu dixit. Certe amicũ charissimũ fateor te esse. ⁊ tui licet modici beneficij nõ imemor. ꝑcedã te ⁊ apud regem interueniã ꝓ te. ne in manib⁹ tradet te inimicoꝝ. Prim⁹ igit̃ amic⁹ ẽ diuitiaꝝ possessio. ꝓ q̃b⁹ hõ multis ꝑiculis subiacet. Veniẽte ꝟo mortis termino. nihil ex oib⁹ nisi viles accipit ad sepeliendũ pãniculos. Secũd⁹ amicus est vxor filij ⁊ ꝑentes qui tãtũ vsq; ad monumẽtũ secũ ꝑgentes ꝓtin⁹ reuertũtur suis vacantes curis. Terci⁹ amic⁹ est fides spes ⁊ charitas ⁊ elemosyna ⁊ cetera bona opa q̃ nos cũ exim⁹ de corpore pñt ꝑcedere. ⁊ ꝓ nobis apud deũ interuenire ⁊ ab inimicis demonibus nos liberare. Hoc insuꝑ addidit dicens. In q̃dam magna ciuitate ꝯsuetudo fuit ꝙ hoiem extraneũ ⁊ ignotuz om̃i anno in ꝑncipẽ eligebãt. Cui omni ꝑtãte accepta q̃cq̃d volebat facere licitũ erat ⁊ sine om̃i ꝯstitutõe terrã regebat. Illo igit̃ in oib⁹ delicijs ꝑmanẽte. ⁊ sꝑ sibi sic esse estimãte. repẽte ciues in eũ insurgebãt. ⁊ ꝑ totã ciuitatẽ nudũ trahẽtes in remotã insulã exulẽ trãsmittebãt. vbi nec cibũ nec vestimentũ inueniẽs fame et frigore vrgebat̃. Tãdem q̃dam ali⁹ sublimat⁹ in regno. cuz illoꝝ ciuiũ ꝯsuetudinẽ didicisset. infinitos thesauros ad insulã illam ꝑmisit. vbi post annũ in exiliũ relegat⁹. ceterꝫ fame ꝺficiẽtib⁹ ille imẽsis delicijs abũdabat. Ciuitas hec mũdus iste ẽ. Ciues tenebraꝝ ꝑncipes q̃ nos falsa mũdi delectatõe alliciũt. nobisq; nõ sꝑantib⁹ mors suꝑuenit. ⁊ in locũ tenebraꝝ demergimur. Diuitiaꝝ ꝟo ad eternuz locũ ꝑmissio fit manib⁹ egenoꝝ. F

Igit̃ cũ barlaã ꝑfecte filiũ regis docuisset ⁊ ipe eũ iam relicto ꝑr̃e sequi vellet. dixit barlaã. Si h̃ feceris cuidã iuueni sil̃is eris. q̃ cũ q̃ndã nobilẽ nollet despõsare vxorẽ. ipe renuẽs aufugit et ĩquendã locũ deueniẽs ꝟginẽ q̃ndã cuiusdaz senis pauꝑis filiã laborantẽ et ore deum laudantẽ vidit. Ad quã ille. Quid est qd̃ agis mulier. Cuz em̃ ita pauper sis. gr̃as tñ agis deo ac si mag̃ recepisses ab eo. Ad quẽ illa. Sic ꝑua medicina sepe a magno languore liberat sic gr̃aꝝ actio ĩ ꝑuis donis magnorũ efficit̃ auctrix donoꝝ. Hec tñ q̃ extrĩ secus sunt nr̃a nõ sunt sz ea q̃ in nobis sunt ⁊ nr̃a sunt. A deo magna accepi. qꝛ me ad suã imaginẽ fecit. intellectuz mihi dedit. ad suã me gl̃iam vocauit. ⁊ ianuã regni sui iã mihi aperuit. Protantis g̃ ⁊ tã magnis donis ip̃m laudare ꝯuenit. Vidẽs iuuenis ei⁹ prudẽtiã. eam a ꝑr̃e suo in vxorẽ petijt. Cui ille. Filiã meã accipe nõ vales. qꝛ diuitũ ⁊ nobiliũ fili⁹ es. ego aũt pauꝑ suz Sz cũ ille oĩno instaret. ait senex. Nõ possum eaz tibi dare. vt in domũ ꝑr̃is tui ducas eam cuz vnica mihi sit. Et ille. Apud vos manebo ⁊ vob̃ me in oib⁹ ꝯformabo. Deponẽs igit̃ ꝑciosum ornamentũ. habitũ senis induit. ⁊ apud eũ manẽs ip̃am in vxorẽ accepit. Post q̃ꝫ ꝟo senex diutius eũ ꝓbauit in thalamũ eũ duxit ⁊ ĩmẽsum pond⁹ diuitiaꝝ q̃ntũ nunq̃ꝫ viderat sibi oñdit. ⁊ oĩa sibi dedit. Dixit aũt iosaphat. Cõuenienter ista me tãgit narratio. ⁊ a te h̃ dictum esse de me existimo. Sz dic mihi pater quot annoꝝ es. ⁊ vbi ꝯuersaris. qꝛ a te nũq̃ꝫ volo separi. Et ille. Annorũ sum q̃dragintaq̃nq; in desertꝫ terre sennaar degẽs. Ad quẽ iosaphat. Amplius ꝑr̃ mihi appares septuaginta annoꝝ. Et ille. Si a natiuitate mea oẽs annos meos q̃ris discere. bñ eos existimasti. Sz nullo mõ a me in mensura vite cõputant̃. q̃tquot in vanitate mũdi expẽsi sunt. Tũc em̃ in interiore homine mortu⁹ erã. ⁊ annos mortis nunq̃ꝫ vite noĩabo. Cũ igit̃ iosaphat eũ in desertũ seq̃ vellet. dixit barlaã. Si h̃ fe

ceris ⁊ tuo ꝓsortio carebo. ⁊ psecutoꝭ fratrib⁹ meis autor existã. ℣ cũ opor tunũ tps videris ad me venies. Bar laã igit filiũ regis baptizans ⁊ in fide optime instruẽs eũ osculat⁹ ẽ ⁊ ad locũ suũ reuersus ẽ. ¶ Postq̃ aũt rex filiũ xpianũ factũ audiuit in doloꝛe ni mio posit⁹ ẽ. Quẽ q̃dam amic⁹ su⁹ noie arachis ꝓsolans ait. Logisco rex senez q̃ndã heremitã q̃ de nr̃a secta ẽ. q̃ p oia barlaã filiꝭ ẽ. Hic igit barlaã se simu lans ꝓmo xpianoꝝ fidẽ defendet. deiñ de se supari pmittet. et oia q̃ docuerat reuocabit. ⁊ sic fili⁹ regis ad nos redi bit. Assumpto igit ꝑdicto ꝓncipe ma gno exercitu ad q̃rendũ barlaã iuit. et heremitã illũ capiens se barlaã cepisse dixit. Quẽ fili⁹ regis audiẽs captũ scz magistꝝ suũ amare ficuit. ℣z postmo dũ p dei reuelationẽ hũc nõ esse cogno uit. Ingressus igit pr̃ ad filiũ ait. Fili mi in tristicia mag̃ me posuisti ⁊ meaz canicie inhonorasti. ⁊ lumẽ oculoꝝ me oꝝ abstulisti. Quare fili h̃ feciſti. ⁊ deo rũ meoꝝ cultũ reliqsti. Cui ille. Tene bras pr̃ fugi. ⁊ ad lumẽ cucurri. erroꝛez deserui. ⁊ ꝓtatẽ agnoui. Noli aũt fru stra laboꝛare q̃m a xp̃o me nũq̃ poteꝛ reuocare. Sicut em̃ tibi ipossibile ẽ al titudinẽ celi manu tangere. aut maꝛi mũ siccare pelag⁹. sic ⁊ illud esse cogsce Tũc rex ait. Et qs hoꝝ mihi autoꝛ est maloꝝ. nisi ego q̃ tã magnifica tibi fe ci q̃ nũq̃ aliqs patrũ fecit filio. Qua ꝓpt̃ ꝓmptas volũtatis tue. ⁊ ꝓtẽtio effrenata aduersus caput meũ te insa nire fecit. Merito astrologi in natiui tate tua dixerũt te arrogantẽ ⁊ penitꝫ inobedientẽ futuꝝ. Nũc ꝛo si mihi nõ acq̃euerꝫ a mea discedes filiatõe. ⁊ ꝓo patre inimic⁹ effect⁹ illa tibi faciã q̃ nec hostib⁹ adhuc feci. Cui iosaphat. Cur rex tristaꝛꝫ. qr bonoꝝ ꝓticeps effect⁹ sũ. Quis vnq̃ pr̃ in filiũ sui ꝓsperitate tri stis apparuit. Nõ g̃ iam p̃em vocabo te. ℣z si mihi aducrsaberꝫ sic a serpẽte fugiã a te. Rex igit ab eo cum ira discedens arachi amico notã fecit filiũ duri ciã. Qui sibi ꝓsuluit vt nõ asperꝫ ꝓbis cuꝫ eo vteꝛet. qz blandis ⁊ lenib⁹ puer mecu⁹ traheret. Sequẽti igit die rex ad filiũ venit. ⁊ circũplectẽs osculabat eũ dicẽs. Fili dulcissime honoꝛa canicies p̃is tui. Vereꝛe fili p̃em tuũ. An ne scis q̃le bonũ est p̃i obedire ⁊ eũ letifi care. sicut ecõtra malũ est tp̃z exacerba re. Quoꝝ ãt ei fecerũt male ꝓcerũt. Cui iosaphat. Tps amãdi ⁊ tps odiẽdi et tps obediẽdi tpus pacis ⁊ tpus belli. Nullo ei mõ auertẽtib⁹ nos a deo obe dire debem⁹ siue sit p̃ siue sit mr̃. ¶ Videꝭ igit p̃ ei⁹ cõstantiã ait. Exq̃ video tuaz ptinaciã nec mihi obedire vis saltẽ veni ⁊ ambo ꝓcer ꝓtati cre dam⁹. Barlaã ei q̃ te seduxit a me vin ctus tenet. Nostri igit ⁊ vestri cũ barla am q̃eniãt ⁊ ꝓconẽ mittã. vt oẽs gali lei sine timoꝛe veniãt. Et disputatõe i cepta si vester barlaã obtinuerit vobis credem⁹. si aũt nr̃i nobis ꝓsentieꝫ Mõ cũ regis filio placuisset. ⁊ illi cũ simula to barlaã ordinassent. quõ ꝓmo debe ret simulare se fidẽ xpianoꝝ defendere ⁊ postea se pmittere supari oẽs insimꝫ q̃enerũt. Cõuersus igit iosaphat ad nachoꝛ dixit. Nosti o barlaã q̃liter me docuisti. Si igit fidẽ quã me docuisti defenderis i doctrina tua vsq̃ in finez vite pmanebo. Si aũt supar⁹ fuerꝫ. sta tim in te meã cõtumeliã vindicabo. et coꝛ tuũ ⁊ linguã manib⁹ extrahẽs da bo canib⁹ ne alij ampli⁹ ꝓsumãt filios regũ in erroꝛẽ mittere. His auditis na choꝛ tristis ⁊ pauid⁹ vehemẽter fact⁹ ẽ vidẽs seip̃m in foueã quã fecit decidis se. ⁊ laq̃o suo cõprehẽsum eẽ. Aduer tens igit cogñit meli⁹ esse filio regꝫ ad herere. vt ꝑiculũ mortis euadere possꝫ Rex aũt sibi palã dixerat vt fidẽ suã si ne timoꝛe defenderet. Un⁹ g̃ rhetoꝝ surgẽs dixit. Tu es barlaã q̃ filiũ regꝫ seduxisti. Et ille. Ego sum barlaã q̃ fili um regꝫ nõ in erroꝛẽ misi. sz ab erroꝛe li beraui. Et rhetoꝛ. Cũ eximij ⁊ mirabi les viri deos nr̃os adoꝛauerũt quõ tu aduersus eos audes insurgere. Et ille

rñdens ait. Chaldei greci ⁊ egyptij errantes. creaturas deos eē dixerūt. Nā chaldei elemēta deos eē arbitrati sunt cū creata sint ad vtilitatē hoīm vt eoꝝ dñatōi subiaceāt. ⁊ mlr̄s passiōibꝫ corrumpant. Greci q̄z nephandos hoies deos putāt sicut saturnū quē aiunt filios suos comedisse. ⁊ virilia sibi abscidisse. ⁊ in mare ꝓiecisse. ⁊ venerez indenatā fuisse. ⁊ a filio suo q̄z ioue alligatū ⁊ in tartaꝝ ꝓiectū eē. Jupiter q̄z rex alioꝝ deoꝝ eē describit. Quē tñ in aīalia trāsformatū sepe dicūt vt adulteria cōmitteret. Venerē q̄z deā adulterā eē dicūt. Nā aliqñ habuit mechū martē aliqñ adonidē. Egyptij aūt aīalia coluerūt. scz ouē vitulū porcum ⁊ hmōi. Xp̄iani aūt filiū altissimi colūt q̄ de celo d̄scēdit ⁊ carnē assumpsit. Cepit igr̄ nachor fidē xp̄ianoꝝ euidēter defendere ⁊ rōnibꝫ cōmunire. ita ꝙ rhetores illi muti effecti. nihil oīno rñdere sciuer̄t Josaphat igr̄ vehement̄ exultabat. eo ꝙ dñs ꝑ inimicū veritatꝫ ꝟitatē defendisset. Rex aūt furore nimio replet⁹ est. Jussit igit̄ ꝯsiliū dissolui q̄si de his sequēti die denuo tractatur⁹. Dixitq̄z iosaphat p̄ri. Aut magistrū meū ꝑmitte mecū hac nocte manere. vt sil̄ de rñsionibꝫ fiendis crastino ꝯferam⁹. ⁊ tu tuos tecū assumas. ⁊ cū eis ꝯferas. Aut tuis mecū ꝑmissis accipe meuz. Alioq̄n nō iusticiā sz violētiā exerceb. Quapropt̄ nachor sibi ꝯcessit spem adhuc hñs ꝙ eū seduceret. Cū igit̄ fili⁹ regis cū nachor domū redisset. dixit ei iosaphat. Ne putes me ignorare quis sis. Scio te ñ eē barllaā sz nachor astrologū. Incipiēsq̄z iosaphat viā salutꝫ ei p̄dicauit ⁊ ad fidē ꝯuertēs mane ad heremū misit. Ubi baptismū suscipiens heremiticā vitā duxit. J Magus aūt q̄dā noīe theodas. hec q̄ gerebant̄ audiēs ad regē venit. ⁊ ꝙ filiū suū ad leges p̄rias redire faceret ꝓmisit Cui rex Si h̄ feceris. statuā aureā tibi erigā. ⁊ ip̄i sicut dijs sacrificiū offerā Et ille. A filio tuo cunctos remoue. ⁊ mlieres decoras ⁊ ornatas introduci p̄cipe. vt sp̄ cū eo sint ⁊ mistrēt ei. ꝯuersent̄ ⁊ morēt̄ cū eo. Ego āt vnū de spiritibꝫ meis ad eū dirigā q̄ eū ad libidinē inflāmabit. Nihil ei iuuenes sic pōt seducere sic facies mlieꝝ. Rex ei q̄dā cū filiū vix habuissz dixer̄t ꝑitissimi medici ꝙ si ifra decē ānos solē vl̄ lunā viderit lumine oculoꝝ ꝓuabit̄. Rex igit̄ in q̄dā petra spelūca excisa filiū ibi vsq̄z ad ānos decē manere fecit. Quibꝫ finitꝫ iussit rex vt oīm reꝝ genera añ eū adducerēt̄. vt oīm noīa et noticiā possz h̄re. Adductis igit̄ ante eū auro ⁊ argēto. lapidibus p̄cios̄. vestibꝫ splēdidis. eq̄s regalibus. et oīm reꝝ generibꝫ. cū d̄ vniuscuiusq̄z rei noīe int̄rogaret. mistri omniū sibi noīa indicabāt. Cū aūt nomē mulieꝝ discere anxie q̄reret. spatari⁹ regis ludēdo dixit demōes eas eē q̄ homies seducūt. Rege aūt īterrogāte filiū q̄d de oībꝫ q̄ viderat plus amaret. q̄d inq̄t p̄r alid̄ nisi demōes illos q̄ seducūt homines. In nullo eni sic̄ i his sic exarsit aīa mea. Nō igit̄ alit̄ putes te filiū tuū supare nisi hoc mō. Rex igit̄ oībꝫ ministris eiectis puellas decoras ei sociauit q̄ eū sp̄ ad libidinē ꝓuocabāt. nec habebat aliū ad quez respiceret aut cū q̄ loq̄ret̄ vel cū q̄ vesceret̄. Malign⁹ ꝟo spūs a mago missus in iuuenē irruit. ⁊ magnū intus caminū ignis accendit. Malign⁹ igr̄ spūs intus inflāmabat. puelle aūt exteri⁹ dirū excitabāt ardorē. Qui se tā fortit̄ vexari sētiēs turbabat̄. ⁊ deo se totū recōmēdās diuinam ꝯsolatōez recepit ⁊ oīs tēptatio abscessit. Deinde quandā puellā pulcerrimā cuiusdā regis filiā sed p̄re orbataz ad eā misit. Cui cū vir dei p̄dicaret illa respondit. Si me ab idoloꝝ cultura saluare desideras cōiungere mihi nuptiarū copula. Nā et christiani cōiugia nō abhorrēt sz laudāt. qz p̄riarche eoꝝ et ꝓphete et petr⁹ eoꝝ apl̄s ꝯiuges habuerūt. Ad quā ille. Inanit̄ mlr̄ ista mihi ꝓseq̄rꝫ. ꝑmittit̄ q̄dē xp̄ianis vxores ducere sz nō his q̄ ꝓmiserunt xp̄o vir-

ginitatē ſuare. Et illa Sit ita vt vis. Sed ſi animā meā ſaluare deſideras. vnā minimā petitionē mihi ꝑfice. Cō cumbe mecū tm̄ hac nocte ⁊ ꝓmitto ti bi ꝙ ſummo diluculo efficiar xp̄iana. Nam ſi vt dicitis gaudiū eſt angelis i celo ſup vno pctōre pniam agente. ipſi autori ꝯuerſionis nōne magna merceſ debet. Semel tm̄ mihi acqeſce ⁊ ſic me ip̄am ſaluabis. Illa igit̄ turrez anie il lius fortiter ꝯcutere cepit. Qd̄ demon videns ſocijs ſuis ait. Videt̄ quō pu ella iſta ꝯcuſſit quē nos nō potuim⁹ cō cutere. Venite g̃ ⁊ in eū fortiter irrua mus exq̄ cōgruū tp̄us inuenim⁹. Cer nēs igit̄ ſanct⁹ iuuenis ſe tā fortiter ca ptiuatū. q⁊ ⁊ ꝯcupiſcētia incitabat. et ſal⁹ vni⁹ puelle diabolo ſuggerēte ip̄m cōmouebat. lachrymis infuſus orōni ſe dedit. In q̄ orōne obdormiēs. vidit ſe duci in qd̄dam pratū decoris floribꝫ exornatū vbi folia arboꝝ dulcē ſonum reddebāt. aura q̄dam grata agitata. ⁊ odorē mirificū emanabāt. Ubi fruct⁹ viſu ſpecioſiſſimi ⁊ guſtu deſiderabiles Ubi ſedes poſite erant auro ⁊ gēmis fabricate. lecti lucidi cū p̄cioſiſſimis or namētis aq̄ limpidiſſime p̄terfluētes. Dehinc in ciuitatē ip̄m introduxerūt. cui⁹ muri ex auro obrizo erant. q̄ clari tate mirabili refulgebat. Ubi etherei q̄dam exercit⁹ cantātes canticū qd̄ au ris mortaliū nūq̄ audiuit. Dictūq̄ ē ei. Iſte eſt locus btōꝝ. Cū aūt viri vel lent euz reducere. rogabat vt eū ibi ma nere ꝑmitterēt. Qui dixerūt. Cū labo re mlto venies huc. ſi tn̄ tibi viz inferre poteris. Deinde ad loca teterrima ip̄z duxerūt oī feditate plena. Dictūq̄ ē ei Iſte ē locus iniuſtoꝝ. Cū aūt euigilaſ ſet pulchritudo illi⁹ puelle ⁊ ceterarum ſtercore fetidior ei videbat̄. Ueꝝ cum maligni ſp̄us ad theodam rediſſent. ⁊ ip̄e eos exprobraret dixerūt. Priuſq̄ ſi gno crucis ſignaret̄. ſup ip̄m irruentes fortiter ip̄m ꝯturbauim⁹. Ut āt ſeip̄z ſigno crucis muniuit nos ꝑſecut⁹ ē cuz ira. Tūc theodas cū rege ad eū intra uit. ſperās ꝙ ei ꝑſuadere poſſet. Sz p̄ dict⁹ magus capt⁹ ē ab eo quē cape vo luit. ⁊ ab eo cōuerſus baptiſma ſuſce pit ⁊ laudabilē vitā duxit. K Rex igit̄ deſpans dimiſit ei de ꝯſilio amico rū mediū regni ſui. Ille aūt licet deſer tū tota mēte d̄ſideraret. tn̄ ꝓpt̄ fidei di latatōez ad tp̄s ip̄m regnū ſuſcepit. ac in ſuis ciuitatibꝫ tēpla ⁊ cruces erexit ⁊ oēs ad xp̄m ꝯuertit. Pater aūt tandez filij rōnibꝫ ⁊ p̄dicatōibꝫ aſſenſuz p̄bēs. fidē xp̄i recepit. ⁊ baptiſmū ſuſcipiēs. ⁊ totū regnū filio ſuo dimittēs. ip̄e miſe ricordie opibꝫ vacabat. ⁊ poſt h̄ vitam laudabiliter finiuit. Joſaphat aūt ba rachiā regē p̄nūciās pluries fugere vo luit. ſz ſp a ꝓplo capt⁹. vix tandē euaſit Cū g̃ ꝑ deſertū ꝑgeret. cuidā pauꝑi re galē habitū dedit. ⁊ ip̄e in pauꝑima veſte remāſit. Diabol⁹ aūt multas ei inſidias parabat. Aliquādo eī gladio euaginato in eū irruebat. ⁊ eū ꝑcutere minabat̄ niſi deſiſteret. Aliqn̄ ī forma feraꝝ ſibi apparebat frendēs ⁊ diꝝ mu gitū emittēs. Ille āt dicebat. Dn̄s mi hi adiutor eſt nō timebo q̄d faciat mi hi homo. Duobꝫ igit̄ annis ī heremo ioſaphat vagabund⁹ māſit nec barlaā inuenire potuit. Tandē aūt ſpeluncaz inuenit. ⁊ an̄ oſtiū ſtans dicebat. Be nedic pater bn̄dic. Cuius vocē barlaā audiēs foras exilijt. ⁊ oſculātes ſe fer uētiſſime ſeſe alterutrū amplexibꝫ con ſtringebāt. nec ſatiari poterāt Retulit aūt ioſaphat barlaā oīa que acciderāt ⁊ ille īmēſas gr̄as egit d̄o. Māſit aūt ioſaphat ibidē multis annis in abſti nētia mirabili ⁊ ꝟtute. Tandē cōpletꝫ diebꝫ barlaā in pace q̄euit circa annos dn̄i. ccclxxx. Joſaphat igit̄ in anno xxv. regnū deſerēs trigintaq̄nq̄ annis heremiticū laborē ſubijt. Et ſic multꝫ clarus ꝟtutibꝫ in pace quieuit ⁊ cū cor pore barlaā poſitus fuit. Qd̄ audiens rex barachias illuc cuz multo exercitu venit ⁊ corpora reuerēter aſſumēs in ci uitatē ſuā tranſtulit. Ad quoꝝ tumu lū miracula multa fiunt.

De sancto pelagio

Legenda.clxxvj. A

De sancto Pelagio.

Pelagius papa multe sctitatis fuit. ac in pōtifica/tu laudabiliter se gerēs. tā/dē plen⁹ bonis opib⁹ in pace q̄euit. Nō fuit āt iste pelagi⁹ p̄decessor scti grego/rij. sz ali⁹ añ ip̄m. Huic em̄ pelagio suc cessit iohēs terci⁹. Iohi tercio successit bñdict⁹. bñdicto pelagi⁹. pelagio gre/gori⁹. Tpe igit̄ p̄mi pelagij longobar/di in italia venerūt. Et qz multi huius hystoriā ignorare ꝓbant̄. iō eā hic inse rendā decreui ꝓut in hystoria lōgobar doꝝ quā paul⁹ longobardoꝝ hystorio graphus cōpilauit ⁊ in diuersis croni/cis explanata habet̄. Gens etem̄ q̄/dam erat germanica plurimū populo sa. q̄ de littorib⁹ occeani ꝑte septētrio/nali egressa cū de insula scandinaria ꝑ belloꝝ multa certamia diuersarūq; ter raꝝ circūitus tandē pannoniā deuenis set. vltra nō audēs ꝓcedere. sedē sibi in ea ꝑpetue habitatōis instituit. Hi pri mo ⁊ vinuli. postea longobardi sunt ap pellati. Dū aūt adhuc in germania re siderēt. agilmūd⁹ rex longobardoꝝ se/ptem pueros in piscina a meretrice ad necandū ꝓiectos iuenit q̄s vno ꝑtu di cta meretrix ediderat. Quos dū rex ca su reꝑtos cū hasta āmirās reuolueret. vn⁹ eoꝝ hastā regꝫ manu tenuit. Quē rex vidēs ⁊ stupēs nutriri fecit. ⁊ lamis sionē vocauit magnū eū futuꝝ eē p̄nū/cians. Qui tāte ꝓbitatis extitit q̄ mor tuo rege eū longobardi regē fecerūt.

Per idē fere tp̄s scz anno ab incar/natōe dñi. ccccxc. dū q̄daz eps arrian⁹ vt ait eutropi⁹ q̄ndā noīe barbam ba/ptizare volēs diceret. Baptizo te bar ba in noīe p̄ris ꝑ filiū in spūsctō. filiū ⁊ spm̄sctm̄ minorē patre ꝑ h̄ oñdere vo/lens subito aq̄ disparuit. ⁊ baptizād⁹ ad eccl̄iam ꝯfugit. Per idē fere tp̄us floruerūt sancti medard⁹ ⁊ gildardus frēs vterini vno die nati. vno die ep̄i cō secrati. vno die mortui. vno die a xp̄o assumpti. Ante v̄o hoc tp̄s vt in q̄daz cronica d̄r. scz circa annū dñi. cccc. duz intra gallias arriana heresis pullula/ret. vnitas substātie triū ꝑsonaꝝ euidē ti miraculo demōstrat̄. vt ait sigibert⁹.

Dū em̄ in vrbe vasacēsi missaz eps celebrarz. vidit tres guttas clarissimas equalis magnitudis sup altare emis/sas. q̄ sil̄ defluētes in vnū ꝯiuncte gē/mā pulcerrimā effecerūt. Quā cū i me dio cuiusdā crucis auree posuisset alie gēme q̄ ibi erāt de ip̄a ꝓtin⁹ ceciderūt. Addidit q̄z q̄ impijs obscura. ⁊ mun/dis clara videbat̄. ⁊ q̄ infirmis dabat sanitatē. ⁊ adorātib⁹ crucē augebat de uotionē. B Post h̄ aūt longobar dis his q̄dam rex p̄erat noīe albuinus vir q̄daz fortis ⁊ strenu⁹. Qui cū rege gebidanioꝝ p̄lium gerēs. ei⁹ exercitum ꝯtriuit ⁊ regē interfecit. Quapropt̄ fili us p̄dicti regis occisi. q̄ sibi i regnū suc cesserat. in vltionē p̄ris sui ꝯ albuinuz manu armata fortiter ꝓcessit. Contra quē albuin⁹ exercitū suū mouit. ⁊ ip̄m supans interfecit. Filiāq; suā noīe rosi mundā captiuā ducēs in vxorē accepit Sz ⁊ de capite ip̄ius regꝫ sibi cupā pa rauit. quā argēto circū ducēs inde bibe bat. In illis aūt dieb⁹ iustin⁹ iunior i/periū gubernabat q̄ q̄ndam p̄ncipē eu nuchū habebat q̄ dicebat̄ narses. virū q̄dem nobilē ⁊ strenuuz. q̄ ꝯ gothos q̄ totā italiā inuaserāt ꝓcedēs ip̄os supa uit. ⁊ regē eoꝝ attilā occidit. ⁊ vniuer/sam italiā pacatā reddidit. Qui ꝓ ma gnis bñficijs magnā inuidiā ꝑtulit a romanis. Quapropt̄ apud imꝑatorē falso accusat⁹. a p̄fato imꝑatore depo/situs est. Vxor q̄z imꝑatoris noīe sa/phina hāc ꝯtumeliā sibi misit q̄ eū cuz ancillis suis filare faceret ⁊ lanaꝝ pen sa diuidere. Ad hec v̄ba narses rñdit. Et ego talē telam tibi ordiri ꝓcurabo quā donec vixeris deponere nō valeb. Neapolim igit̄ narses secedēs longo/bardis mandauit vt pauꝑrima pāno/nie rura desererēt. ⁊ ad italie fertile so/lum possidendū ꝯfluerēt. Q̄d albuin⁹

audiens pānoniā deseruit. z anno ab incarnatōe dñi. dlxvij. cū lōgobardis italiā intrauit. Erat aūt ꝙsuetudo eis longas valde barbas portare. Vñ cū q̄dā vice vt aiunt exploratores ad eos venire deberēt. p̄cepit albuin⁹ vt oēs mlieres solutos crines circa mentū circūducerēt vt barbati hoīes ab exploratoribꝫ crederent. Et inde lōgobardi a longis barbis postmodū sunt vocati. Barda em̄ in eoꝝ lingua barbā sonabat. Alij dicūt q cū z vinuli cū z vandalis pugnaturi eēnt. z ad quēdā q habebat spm̄ ꝓphetie accessissent. vt p eoꝝ victoria exorarent z eis bñdiceret. de cōsilio vxoꝝ iuxta fenestrā in q̄ mane ad orientē orabat se posuerūt z mulieres circa mētū capillos circūducere de eiusdem ꝙsilio p̄ceperūt. Cū g̃ ille fenestrā aperiēs eos vidisset exclamauit. Qui sunt isti longobardi. Et vxor sua adiūxit. vt qb⁹ nomē dederat victoriā cōdonaret. Ingressi igit italiā oēs pene ciuitates ceperūt. cūctꝫ habitatoribꝫ interfectis. Papiā aūt tribꝫ annis obsessaꝫ tandē ceperūt. Rex aūt albuin⁹ iuranerat se oēs xp̄ianos occisurꝫ. Vñ cū papiā intrare deberet. equ⁹ ei⁹ añ portaꝫ ciuitatis genua figēs q̄ntūcūq̄ calcaribꝫ vrgeret surgere nō valebat. q̄ꝺ ad monitōꝫ cuiusdā xp̄iani rex iuramētū mutauit. Mediolanū g̃ lōgobardi ingressi. totā pene italiā itra breue spaciū tp̄is subiugarūt p̄ter romā z romaniliā. Que romanilia ē vocata q̄si altera roma. ex eo scz q rome sp adhesisset. Cū igit rex albuin⁹ verone esset. z q̄dā magnū conuiuiū p̄passet. cyphuꝫ suū quē de capite regꝫ fecerat afferri faciens ex eo bibit z vxori suā noie rosimūdā de eo bibere fecit dicens. Bibe cū pre tuo. Q̄ cū rosimūda didicisset odiū magnū q̄ regē ꝓcepit. Erat aūt regi duxq̄dā q q̄ndā domicellā regie carnaliter cogn̄scebat. Ut regina absente rege q̄dam nocte ancille sue cubiculū intrans p̄dicto duci ex p̄sona ip̄i⁹ ancille mādauit vt ad se illa nocte deberet accedere. Qui cū venisset. regina p̄dicto duci vice ancille se supposuit. z postmodū dixit ei. Scis q̄ sum. Cui cū ille eē talē amicā suā diceret illa ait. Neq̄q̄. Sz sum rosimūda. Certe talē rēppe/trasti hodie q aut albuinum occides. aut albuini gladio interibis Volo igit vt de ipo viro meo q̄ prez meū occidit z de ei⁹ capite cupā sibi facies me i ea bibere fecit. me debes vindicare. Cui ille nō acq̄escēs. aliū se inuenire p̄misit q̄ h̄ negociū ꝓpetraret. Vñ illa arma sōtrahēs spatā illi⁹ q̄ erat ad lectuli caput ne tolli aut euaginari posset fortit̄ colligauit. Dū g̃ rex i stratu dormiret. homicida ei⁹ cubiculū intrare conatur Q̄ rex sentiēs de stratu exilijt. z spatā arripiēs. sz extrahere nō valēs. cū sca/bello se viriliter defendere cepit. Sz ille cū optime eēt armat⁹ in regē inualuit z occidit. Accipiēs igit vniuersos thesauros palatij cū rosimūda rauennaz vt ꝺr aufugit. Sz cū rosimūda q̄ndaz iuuenē pulcherrimū p̄fectū scz rauēne vidisset. tm̄ in vit hīe desiderans venenū viro i calice ꝓpinauit. Cui⁹ amaritudinē ille p̄senties iubet vxori vt re/sidui bibat. Q̄ cū recusaret ille euaginato gladio eā bibere coegit z sic ambo ibidē perierūt. Tādē rex q̄dā longobardoꝝ noie adalaoth baptizat⁹ ē z fidē xp̄i suscepit. Sz z theudelina lōgobardoꝝ regina xp̄ianissima z deuota apud madoccā pulcherrimū oratoriū ꝙstituit. Ad quā reginā gregori⁹ li brosꝺialogoꝝ trāsmisit Que vit suū noie agilsulphū pmo ducē thaurinēsez sz postmodū longobardoꝝ regē ad fidē quertit. z cū romano imꝑio z eccl̄ia eū pacē hīe fec. Siccq̄ i festo sctoꝝ gerua sij z pthasij facta ē pax inē romanos z lōgobardos. Et lō gregori⁹ in eodez festo cātari instituit i officio misse. Loq̄ quet dñs pacēz. In natiuitate q̄z sctilohis baptiste p̄dictoꝝ pax z quersio ampli⁹ cōfirmata fuit Theudelina ꝙ in btm̄ iohem spēalē deuotionē hēbat Cui⁹ meritz gētis sue quersionē aserit

bēs p̄dictū oratorū apud madoeciā fabricauit. eiusq; gētis iohēz p̄ronū ⁊ defensorē eē cuidā viro sctō reuelatū fuit. D Mortuo gregorio successit ei sabin⁹ ⁊ sabino bonifaci⁹ tercius. ⁊ bonifacio tercio bonifaci⁹ quart⁹. Ad cuius p̄ces focas impator donauit eccl̄ie xp̄i pantheon. circa annos dñi. dcx. Et ad p̄ces tercij bonifacij p̄us statuit sedem romanā eē caput oīm eccl̄iaꝝ. Nā ecclesia ꝯstātinopol' se p̄mā oīm eccl̄iaꝝ scribebat. H⁹ bonifacij tp̄e mortuo foca ⁊ regn̄te eradio circa annū dñi. dcx. machometh pseudo ꝓpheta ⁊ etiā magus. agarenos siue ismaelitas. i. saracenos h̄ mō decepit sic̄ legit̄ in quadaz hystoria ip̄i⁹ ⁊ i quadā cronica. Clericus q̄dā valde famosus cū in romana curia honorē quē cupiebat asseq̄ ñ potuisset. indig̃tus ad p̄tes vltromarinas ꝯfugiēs sua simulatiōe inumerabiles ad se attraxit. Inueniēsq; machometh dixit ei q̄ ip̄m illi ꝓpl'o p̄reficere vellet. Nutriēsq; colūbā grana ⁊ alia hmōi i auribꝫ machometh ponebat. Colūba āt sup ei⁹ hūeros stās. d̄ auribꝫ ei⁹ cibū sibi sumebat. Sicq; iā adeo assuefacta erat q̄ qn̄cūq; machometh videbat. ꝓtinus sup hūeros ei⁹ ꝓsiliēs rostꝝ i ei⁹ aure ponebat. Predictus igr̄ vir ꝓpl'm ꝯuocās dixit se illum sibi velle p̄ficere quē spūssctūs in spē colūbe mōstraret. Statiq; colūbā secrete emisit ⁊ illa super hūeros machometh q̄ cū alijs astabat euolās. rostꝝ i eius aure apposuit. Qd̄ ꝓpl'us videns. spm̄sctm̄ eē credidit q̄ sup eū descēderet. ac i ei⁹ aure ꝟba d̄i inferret. Et sic machometh saracenos decepit. Qui sibi adherētes regnū p̄sidis ac oriētalis iperij fines vsq; ad alexādriā iuaserūt. Hoc q̄dē vulgarit̄ d̄r Sz veri⁹ ē qd̄ iferi⁹ hr̄. Machometh igit̄ ꝓp̄as leges ꝯfingēs. ip̄as a spūscō in spē colūbe q̄ sepe vidēte ꝓpl'o sup eū volabat. se recepisse mētiebat̄. In q̄bꝫ q̄dā de vtroq; testamēto inseruit. Naz cū in p̄meua etate mercimonia exerceret. ⁊ apud egyptū ⁊ palestinā cū camelis p̄geret. cū xp̄ianis ⁊ iudeis sepe cōuersabat̄. a q̄bꝫ tā nouū q̄ꝫ vet⁹ didicit testamētū. Vn̄ s̄m ritū iudeoꝝ circūcidunt̄ saraceni. carnes porcinas nō comedunt. Cui⁹ rōnē cum vellet machometh assignare dixit q̄ ex fimo cameli porcus p⁹ diluuiū fuerit ꝓcreat⁹. ⁊ id̄o tāq̄ imūd⁹ a mūdo ꝓpl'o ē vitād⁹. Cū xp̄ianis aūt ꝯueniūt. q̄r credūt vnū solū deū oīpotētē oīm creatorē. Asseruit etiā pseudo ꝓpha vera q̄dā falsis imiscēs. q̄ moyses fuit magn⁹ ꝓpha. sz xp̄s maior ⁊ sūm⁹ ꝓphetaꝝ nat⁹ ex Maria ꝟgine ꝟtute dei. absq; semīe hoīs. Ait q̄z in suo alcorano q̄ xp̄s dū adhuc puer eēt. de limo terre volucres ꝓcreauit. Sz venenū imiscuit q̄r xp̄m nō ꝟe passum nec ꝟe resurrexisse dixit. sz aliū q̄ndā hoīem sibi sil'em hmōi egisse vl' passuz esse docuit. E Quedā aūt matrona noīe cadigan. que p̄erat cuidā ꝓuincie noīe coroconia vidēs hoīem iudeoꝝ ⁊ saracenoꝝ cōtubernio vallari. extimabat in illo maiestatē diuinā latere. Et cū esset vidua ip̄m in marituz accepit. Et sic machometh toti⁹ illius ꝓuincie obtinuit p̄ncipatū. Ille autē suis p̄stigijs nō solū p̄dictam dñam. sz etiā iudeos ⁊ saracenos demū adeo dementauit. vt se messiaz in lege ꝓmissuz publice fateret̄. Post hoc vero machometh cepit frequēter cadere epilentica passione. Qd̄ cadigan cernēs plurimū tristabat̄. eo q̄ impurissimo homī ⁊ epilentico nupsisset. Quā ille placare desiderās talibꝫ eā sermonibꝫ demulcebat dicēs. Gabrielē archangelū frequēter mecū loq̄ntē ꝯtemplor ⁊ nō ferens splendorē vultus eius in me deficio ⁊ tabesco. Qd̄ sic esse mulier ⁊ ceteri crediderūt. Alibi tn̄ legit̄ q̄ fuit q̄dam monach⁹ q̄ machometū instruxit noīe sergi⁹ q̄ in errorē nestorij incidens dum a monachis fuissz expulsus i arabiā venit ⁊ machometho adhesit. Licet alibi legat̄ q̄ fuit archidyacon⁹ i p̄tibꝫ antiochie degēs. ⁊ fuit vt asserūt iacobita. q̄ circūcisionē p̄dicāt. xp̄mq; nō

deū sz hoīem tātū iustū ⁊ sanctū de spi
ritusancto ꝯceptū ⁊ de ꝟgine natū af/
firmāt Que oīa saraceni affirmāt ⁊ cre
dunt. Predict⁹ igit̄ sergi⁹ machometū
de nouo ⁊ veteri testamēto vt tradunt
plura edocuit. Machomet⁹ em̄ vtroq̄
parēte orbat⁹. sub patrui sui cura pue/
ricie annos agebat. mltoq̄ tpe cū vni
uersa gente sua arabū idoloꝝ cultui de
seruiuit. quēadmodū ī alcorano suo te
stat̄ deū sibi dixisse. Orphan⁹ fuisti et
suscepi te. in errore idolatrie diu māsi/
sti ⁊ inde eduxi te. paup eras ⁊ ego lo/
cupletaui te. Uniuersa eī gens arabū
cū machometo venerē ꝑ dea colebat.
⁊ inde est ꝙ adhuc sexta feria apud sa/
racenos in magna veneratōe hr̄. sicut
apud iudeos sabbatū. ⁊ apud xp̄iāos
dies dn̄ica colit̄. Machomet⁹ igit̄ p̄di
cte cadigan locupletat⁹ diuitijs. intātā
ꝓrupit mētis audaciā vt regnū arabū
sibi vsurpare cogitaret. Sz cū videret
se ꝑ violentiā h̄ asseq̄ nō valere. maxīe
cū a ꝯtribulib⁹ suis q̄ eo maiores fue/
rant despiceret̄. ꝓphetā se fingere volu
it. vt q̄s nō poterat subiugare ꝑ potēti
am saltē ꝑ sctitatē attraheret simulatā
Predictiq̄ sergij viri valde prudentis
ꝯsilijs adherebat. Ip̄m em̄ abscōdite
manere faciebat. ⁊ ab eo oīa req̄rebat.
⁊ ꝓplo referebat. ac gabrielē archange
lū eū noīabat. Et sic machomet⁹ toti⁹
gentis illi⁹ ꝓphetā se simulādo obtinu
it p̄ncipatū. oēsq̄ sibi sponte vel timo/
re gladij crediderūt. Et istud verius ē
q̄ illud qd̄ supra dictū est de colūba. ⁊
sic est tenendū. ¶ Predict⁹ igit̄ ser
gius cū monach⁹ esset voluit vt sarace
ni monachali habitu vterent̄. scz cucul
la sine caputio. ⁊ vt instar monachorū
multas ⁊ ordinatas genuflectōes face
rent. ⁊ ordinate valde orarēt. Et quia
iudei versus occidentem. et christiani
versus orientez orabant. voluit vt sui
ꝟsus meridiē orarent. Que oīa adhuc
saraceni obseruāt. Multas aūt leges
machomet⁹ ꝓmulgauit q̄s p̄dict⁹ ser/
gius eū docuit. quaꝝ mltas de mosay
ca lege accepit. Sepe nāq̄ saraceni
se lauant ⁊ maxīe cū orare debēt. Ue/
rēda sua man⁹ brachia faciē ⁊ os ⁊ oīa
mēbra corpis abluūt. vt mūdi⁹ orare
possint. Orātes āt vnū ꝯfitent̄ deū q̄
nullū equalē vel silem hz eiusdēq̄ ma
chometū ꝓphetā. In anno q̄z integrū
mensez ieiunāt. Ieiunātes aūt noctur
no tpe comedūt. diurno ꝟo ieiunāt. ita
vt ab ea hora diei q̄ nigrū ab albo di/
stinguere pn̄t vsq̄ ad solis occasum co
medere vel bibere aut se vxoris cōmi/
xtione fedare nemo audeat. Post solis
occubitū vsq̄ ad seq̄nt̄ diei crepusculū
sp̄ licet eis cibo potu ⁊ ꝓprijs vxoribus
vti. Infirmi aūt ad hoc nō obligant̄.
Semel aūt ꝑ singulos annos cā reco/
gnitōis ad domū dei q̄ est ī mecha ire
p̄cipiunt̄. ⁊ ibi adorare. eāq̄ incōsutili
bus tegumētis circūire. ⁊ lapides per
media foramina ꝑ diabolo lapidādo
iactare. Quā domū dicūt adam ꝯstru
xisse. oībusq̄ filijs ei⁹. ⁊ abraā ⁊ ismae/
li locū orōnis fuisse. demū machome/
tū eā domū sibi cunctisq̄ gentib⁹ suis
tradidisse affirmāt. Oēs carnes p̄ter
porcinas sanguinē ⁊ morticinū come/
dere pn̄t. Quattuor legitimas vxores
insimul hr̄e eis licz. ⁊ quālibet vsq̄ ter
cio repudiare ⁊ rursus recipe. ita tn̄ vt
q̄ternariū numeꝝ nō trāscendāt. Em
pticias ꝟo atq̄ captiuas q̄t volūt hr̄e
licitū est. ⁊ eas vendere pn̄t cū velint ni
si eaꝝ aliquā īpregnassent. Cōcedit̄ eis
de ꝓpria cognatione hr̄e vxores vt san
guinis ꝓles accrescat. ⁊ forti⁹ inter eos
amicicie vinculū astringat̄. Circa pos
sessiones repetēdas obseruāt. vt actor
testib⁹ ꝓbet ⁊ reus iuramēto se cōpro/
bet innocētē. Cū adultera dep̄hensus
cū ea ꝑiter lapidat̄. Cū alia aūt forni/
catus octoginta ꝟberib⁹ plectit̄. Ma/
chomet⁹ tn̄ dixit sibi a dn̄o angelo ga/
briele nūciante fuisse ꝯcessum. ꝙ ad ali
orū vxores accedere posset. vt viros vir
tutis ⁊ ꝓphetas generaret. Quidā aūt
seru⁹ eius cū pulchrā vxorē haberet et
sibi ne cū dn̄o suo loq̄ret̄ interdixisset.

Lex Saracenorū

q̄dam die ip̄am cū eo loq̄ntē inuenit. ⁊ ꝓtinus eā a se reiecit. Quā machometus recipiēs inter alias suas vxores cōnumerauit. Timens ꝟo ex h̄ murmur ꝓpl̄i cartā de celo sibi delatā ꝯfinxit in q̄ ꝯtinebat̄ ꝙ si aliq̄s vxorē repudiaret ei⁹ esset vxor q̄ eam suscepisset. Qd̄ saraceni vsq̄ hodie ꝓ lege obseruant.

Fur p̄ma ⁊ scd̄a vice ꝟberib⁹ plectit̄ tercia man⁹ ei abscidit̄. q̄rta pedis trūcatōe punit̄. A vino sp̄ abstinere iubēt̄ G. Seruātib⁹ hec ⁊ alia mādata ꝓmisit de⁹ vt asserūt ꝑadisum. i. ortū deliciaꝝ aquis p̄terfluētib⁹ irrigatū in q̄ hēbunt sedes ꝑpetuas. nec frigore aut estu aliq̄ affligent̄. oībus ciboꝝ generibus vescent̄. q̄cquid petierint ꝯtinuo ī uenient. sericis vestimētis oī coloribus induent̄. ⁊ ꝟginib⁹ speciosissimis ꝯiungent̄. i delicijs oībus accubabūt. Quibus angeli pincernaꝝ more cuꝫ vasis aureis ⁊ argēteis. in aureis lac. in argēteis vinū afferētes dicēt. Comedite et bibite in leticia. Tria flumīa scꝫ lactis mellis ⁊ vini optimi aromatici eos habere dixit machometh⁹ in ꝑadiso. ⁊ ꝙ angelos pulcherrimos sunt visuri. ⁊ adeo magnos ꝙ ab vno oculo angeli vsq̄ ad alium sit spaciuꝫ vni⁹ diei. Non credētib⁹ ꝟo deo nec machometho erit vt asserūt infernal̄ pena sine fine. Quibuscūq̄ aūt pctis q̄libet obligat⁹ fuerit si in die mortis deo ⁊ machometho crediderit. in die iudicij machometho interueniēte vt asserūt salu⁹ erit. Hūc pseudo ꝓphetā saraceni tenebris inuoluti spm̄ ꝓphetie sup̄ oēs habuisse affirmāt. ⁊ decē angelos sibi fauētes ⁊ eum custodiētes eū habuisse p̄dicant. Addunt q̄ꝫ ꝙ añq̄ deus celū ⁊ terrā creasset. nomē machomethi in ꝯspectu dei astabat ⁊ nisi ip̄e machomet⁹ futurus fuisset nec celū nec terra nec ꝑadisus fuisset. Mētiunt̄ q̄ꝫ de eo ꝙ luna ad euꝫ accessit quā ille in sinu recipiēs in ꝑtes duas diuisit. ⁊ iteꝝ ꝯiunxit. Uenenuꝫ insup̄ in carne agnina sibi oblatū fuisse dicūt. Agn⁹ aūt ei locut⁹ ē dicēs. Caue ne me sumas qꝛ in me habeo venenū. Et tñ post plures annos veneno sibi dato interijt. Sꝫ iā nūc ad longobardoꝝ hystoriā ꝓseq̄ndā stilus se vertat. Longobardi igit̄ romano impio plurimū molesti erāt licet fidē xp̄i recepissent. Post h̄ aūt pipin⁹ p̄nceps maior regie dom⁹ francoꝝ defunct⁹ ē. Cui successit karolus fili⁹ eius q̄ cutides appellabat̄. Qui mltas victorias faciēs reliq̄t duos filios eiusdē aule regie p̄ncipes scꝫ karolū magnū ⁊ pipinū. Sꝫ karol⁹ magn⁹ relicta seculi pompa cassinēsis monach⁹ est effect⁹. pipin⁹ autē aulā regiā strenue gubernabat. Sꝫ cū childericus rex essꝫ inutilis ⁊ remissus ꝯsuluit pipin⁹ zachariā papā an ille d̄beret esse rex q̄ solo noīe regio erat ꝯtētus. Cui papa rñdit illū debere regem vocari q̄ bñ rempublicā gereret. Qua rñsiōe franci animati. childericū in monasteriū recluserūt. ⁊ pipinū regē creauerūt. circa annos dñi. dccxl. Ueꝝ cuꝫ arstulphus rex longobardoꝝ eccl̄iam romanā suis possessiōib⁹ ⁊ dñio spoliasset stephan⁹ papa q̄ zacharie successerat ad pipinū regē francie ꝯ̄ longobardos auxiliū petitur⁹ accessit. H. Pipinus aūt copiosuꝫ exercitū cōgregās in italiā venit. ⁊ arstulphū regem obsedit. A q̄ q̄draginta obsides accepit. vt eccl̄ie romane oīa p̄dia que abstulerat redderet. et ip̄am ampli⁹ nō inq̄etaret. Sꝫ recedente pipino arstulph⁹ totum qd̄ ꝓ miserat irrituꝫ fecit. Qui tñ post modicū dū venatū ꝑgeret subito expirauit. ⁊ desideri⁹ eidez successit. Per idē tp̄s dū theodoricus rex gothoꝝ iussu imꝑatoꝝ italiam regeret. ⁊ arriana heresi deprauat⁹ esset. ⁊ boeci⁹ ph̄s cōsularꝫ patrici⁹ cū simacho patricio cui⁹ gener erat rēpublicā illustraret. ⁊ autoritatē romani senat⁹ ꝯ̄ theodoricū defensaret. idē theodoric⁹ boeciū papie ī exiliū trusit. vbi librū de ꝯsolatōe cōposuit. ⁊ tandē eū extinxit. Ei⁹ vxor elpes noīe. hymnū apl̄oꝝ petri ⁊ pauli q̄ sic incipit. felix ꝑ oēs festū mūdi cardines

edidisse ferk. Epitaphiū q̄z suū ipa cō/
posuit ita dicēs. Elpes dicta fui sicilie
regionis alumna. Quā ꝓcul a patria
diugis egit amor. Porticibꝫ sacris iaz
nūc pegrina quiesco. Judicis eterni te
stificata throno. Theodoric⁹ aūt subi/
tō defunct⁹. a q̄dam sctō heremita vi/
sus est a iohe papa z symacho q̄s ipse
occiderat nudus z discalciat⁹ in ollam
vulcani demergi sicut ait Greg⁹. in di/
alogo. Circa annū dñi. dclxxvij. da
gobert⁹ rex francoꝝ vt in q̄daz cronica
hr q̄ longe añ pipinū regnauerat a sui
puericia sctm Dyonisiū in mag̃ vene/
ratōe hr̃e cepit. Hā z qñ lotharij patrz
sui ira mituebat ad eccl'iam sancti dyoni
sij confugiebat. Cuiꝫ fact⁹ iā rex mortu⁹
esset. cuidā sctō viro in visiōe monstra
tū est q̄ aīa ei⁹ ad iudiciū rapta fuit. et
m'ti sancti sui⁹ eccl'ias expoliatōes obij/
ciebant eide. Cū ꝯ mali angeli iaz ad
penas rape eā vellent. affuit btūs dyo
nisi⁹ z ei⁹ interuētu liberat⁹ est z penaz
euasit. Forte ei ei⁹ aīa ad corp⁹ redijt z
ibi pniam egit. Clodoue⁹ rex corp⁹
sancti dyonisij min⁹ religiose discoopiens
os brachij ei⁹ fregit. et cupide rapuit.
Qui mox in amentiā ꝓsus ē. Circa
annū dñi. dclxxvij. beda venera/
bilis ꝓsbyter z monach⁹ in anglia cla/
ruit. q̄ licz in sctoꝝ catbalago cōputet⁹
tñ ab eccl'ia nō scūs sz venerabilis ap
pellat. Et h̄ duplici de cā. Prima ē qz
cū p nimia senectute ei⁹ oculi caligasset
habebat vt aiūt q̄dā ductorē. a q̄ per
villas z castella se duci faciebat. z vbi/
cq̄ verbū dñi p̄dicabat. Quadaz vice
dū p quādā vallē magnis lapidibꝫ ple
nā trāsirent. eius discipul⁹ veriſiōis cā
eide dixit. q̄ ibi eet magn⁹ ppls cōgre/
gat⁹ q̄ ei⁹ p̄dicationē silēter z avide ex/
pectaret. Tūc ille feruēter p̄dicare inci
pies. Cū in fine p oia secula seculoꝝ
cluisset. mox vt aiūt alta voce lapi/
des clamauerūt. Amen venerabil' pr̄.
Quia igr venerabilē eū miracl'ose lapi
des vocauerūt. ō venerabil' pr̄ appel/
lak. Vel vt alij asserūt ei angeli rude/
runt. Bñ venerabil' pr̄ dixisti. Scēa
cā est qz post ei⁹ mortē q̄dam cleric⁹ sibi
deuot⁹ q̄ndā ꝓsuz edere cupiebat. quē
in ei⁹ tumulo facere sculpi volebat. ita
incipiēs. Hac sunt in fossa. volēs ꝓsuz
taliter termiare. bede scti ossa. Sed qz
talē finē ꝓsus congruitas nō patiebat
sz sedula mēte reuolueret. nec cōgruū si
nē videret. dū q̄dā nocte multū sup h̄
cogitās mane ad tumulū ꝓperassz. ma
nibꝫ angelicis versuz taliter sculptū rep
perit z finitū. Hac sunt i fossa bede ve
nerabilis ossa. In die aūt ascēsionis
cū morti appropinq̄ret ad altare por/
tari se facies. antiphonā o rex glie dñe
ꝓtutū. ysq̄ ad finē dixit deuote. Qua
finita in pace dormiuit. tantusq̄ odor
oēs pfudit. vt i cadiso se esse existima/
rent. Et⁹ corpus cū deuotōe cōgrua co
lebaphi⁹ tumulauit. Per idē tp̄s sez circa
annū dñi. dcc. rachord⁹ rex ffrizonū cuz
baptizari deberet. z iā vnū pedē in la/
uacro intinxisset alteꝝ retrahēs inter
rogauit. Vbi nā plures maiorꝝ suorū
cēnt in inferno an in paradiso. Et audi/
ens plures eē in inferno. intinctū pedē
retrahēs. sancti⁹ ē inq̄t plures. cū pau/
ciores seq̄. Et ita ludificat⁹ a demone
ꝓmittēte q̄ tercia die ab hinc incōpa/
bilia dona sibi daret ipe cūcta die subi/
ta z eterna morte periit. In cāpania
italie frumētū z ordeū z legumina in/
star pluuie ō celo cecidisse referk. Per
idē tp̄s. s. circa annū dñi. dccxl. cū cor/
pus sancti bñdicti ō mōte cassino ad mo
nasteriū floriacēse. z corpus sctē scole/
stice sororis ei⁹ apud ceromanas fuisset
trāslatū. Karolus magn⁹ mona chus
cassinēsis corpus sancti bñdicti ad castrū
cassinū trāsferre volebat sz miraculis
a deo ostēsis z francis resistētibꝫ phibi
tus fuit. Eo tpe circa annū dñi
septingentesimū quadragesimū terre/
mot⁹ magn⁹ factus ē. q̄ vrbes alie sunt
subuerse. alie a montanis ad subiecta
cāpestria cū muris z habitatoribꝫ suis
integre z salue vltra sex miliaria vt ō
trāsmigrarūt. Corpus sctē petronel/

le petri apli filie trāsferr in cuius sepul
chro marmoreo ipius petri manu scri
ptū legebat. Auree petronelle dilectis
sime filie vt ait sigibertus. Eo tpe ti
rij ameniā infestant in q̄ꝝ pria cū olim
pestilētia fuisset suasu xpianoꝝ in mo
dū cruc̄ sua capita totonderūt. ⁊ qꝛ ꝑ
h̄ signū salus reddita ē. hūc tondendi
retinuerūt ritum. Pipino tandē post
mltos triūphos defuncto karol⁹ ma
gnus eius filius eidē in regnū successit
cuius tpe i romana sede adrianus pō
tifex p̄sidebat. Qui ad karolū magnū
legatos misit. postulās ab eo auxiliuz
ꝯtra desideriū regē longobardoꝝ. qui
more pris sui arstulphi eccliam pluri
mū infestabat. Cui karolus obediēs.
magno cōgregato exercitu ꝑ mōtē seni
siū italiā intrauit. ⁊ papiā ciuitatē regi
am potēter obsedit. ⁊ ibi desideriū ca
piēs cū vxore ⁊ filijs ⁊ p̄ncipib⁹ ad gal
lias in exiliū misit. ⁊ oia iura eccl̄ie q̄ lō
gobardi abstulerāt sibi restituit. Erāt
tūc in exercitu karoli amicus ⁊ ameli⁹
strenuissimi milites xp̄i q̄ꝝ miri actus
legunt. Qui apud mortariā vbi lōgo
bardos karolus supauit ceciderūt. Et
hic terminatū est regnū lōgobardoruz
Nā deinceps illū regē habebāt quē ce
sares sibi dabāt. Proficiscēte karolo
romā papa synodū. cliiij. epoꝝ cōgre
gauit. In qua synodo papa ius eligē
di pontificē romanū ⁊ ordinādi apl̄icā
sedē karolo ꝺdit. Archiepos q̄z ⁊ epos
ꝑ singulas ꝓuincias añ ꝯsecratōez ab
ipso inuestiturā accipe diffiniuit. Filij
q̄z eius rome reges vngunt. s. pipinus
sup italiā. ludouicus sup aq̄taniā. Al
chuinus magister karoli tūc florebat.
Pipinus karoli fili⁹ de ꝯiuratōe ꝯ pa
trē ꝯuictus i monachū tonsurat. Cir
ca annū dñi. dcclxxx. tpe. s. hyrene ipa
tricis ⁊ filij sui noie ꝯstātini hō q̄dā in
longis muris tracie fodiēs sicut i qua
dā cronica legit. inuenit archā lapideā
Quā cū expurgasset ⁊ reuelasset. viruz
iacentē ibi repperit. ⁊ lr̄as talit ꝯtinen
tes. Xp̄us nascet ex maria v̄gine ⁊ cre
do in eū. Sub ꝯstantino ⁊ hyrene im
patorib⁹ o sol iteꝝ me videb. Defū
cto adriano leo in romanā sedē subli
matus est. vir ꝑ oia reuerēdus. Cuius
sublimationē ꝓpinqui adriani egrefe
rētes. cū letanias maiores ageret ꝯ eū
ꝓl̄o ꝯcitato ei ocl̄os eruerūt. ⁊ linguā
p̄cidert Sz de⁹ miracl̄ose linguā sibi ⁊
visū r̄stituit. Qui dū ad karolū ꝯfugis
set. ipe eū i sede sua collocauit ⁊ reos pu
niuit. Romāi igit suadēte papa āno
dñi. dcclxxxiiij. relicto ipio ꝯstātinopo
litano. vno oim cōsensu ipatorias lau
des karolo acclamāt eūq̄ ꝑ manū leo
nis ipatorē coronāt cesarē ⁊ augustuz
appellāt. P⁹ ꝯstātinū ei magnū ipial
sedes ap̄ ꝺ ꝯstātinopoliz hēbat ꝓ eo q̄
p̄dict⁹ ꝯstantin⁹ romanā sedē vicarijs
bti petri reliq̄t. ⁊ apud p̄dictā vrbē se
dē sibi ordinauit. Verū tñ ꝓpter digni
tatē impatores romani nūcupati sunt
vsq̄ ad illud tp̄s quo impiuz romanū
ad reges francoꝝ translatū est. Postea
v̄o illi grecoꝝ siue ꝯstātinopolitani. isti
v̄o romanoꝝ impatores vocati sunt.
Hoc aūt de tāto impatore valde mi
rabile fuit. q̄ nullā filiaꝝ suaꝝ q̄ꝫdiu vi
xit voluit ꝯiugio copulare. Dicebat ei
se eaꝝ ꝯtubernio nō posse carere. Et vt
alchuin⁹ eius magister de eo scribit. li
cet al̄as felix esset. in h̄ aduerse fortune
malignitatē exptus est. satis declarās
q̄d sup h̄ dicere vellet. Qd tñ ita impa
tor dissimulauit. ac si de eo nulla suspi
cio haberet. q̄uis de h̄ mult⁹ sermo fie
ret. Vñ ⁊ q̄cunq̄ ibat. sp eas secū du
cebat. K Huius karoli tempe of
ficium ambrosianū maxime dimissuz
est ⁊ gregorianū solenniter diuulgatū.
impiali autoritate ad hoc plurimū ad
iuuante. Ambrosius nanq̄ vt testatur
Augustin⁹ in libro confes. cum a Justi
na impatrice arriana perfidia depra
uata ꝑsecutionē pateretur. ⁊ intra eccle
siam cū plebe catholica insidijs vrgere
tur. instituit hymnos et psalmos s̄m
morē orientaliū decantari. ne populus
meroris tedio ꝯtabesceret. Qd ꝑ oms

karolus magnus

Nō bis

fuit postmodū ecclias deriuatū. Uer
gregori⁹ postmodū supueniēs pl'a mu
tauit addidit ⁊ detrūcauit. Scti enim
pr̄es nō statim oīa ad decorē officij pti
nētia videre potuerūt sz diuersi diuer
sa ordinauerūt. Nā ⁊ misse īceptio tres
varietates habuit. Olim em̄ a lectiōe
inchoabat̄ sicut adhuc ī sabbato sctō
fit. Postmodū celestin⁹ papa psalmos
ad introitū misse cātari instituit. Gre
gorius ꝟo introitū misse cū cātu ordi
nauit. ⁊ vnū versū de illo psalmo q̄ to
tus cantabat̄ retinuit. Psalmos olim
circa arā in modū corone circūstantes
ꝯcorditer cōcinebāt ⁊ inde chor⁹ dicit̄
Sed flauianus ⁊ theodor⁹ ꝙ alterna
tim cātarent̄ instituerūt. ab ignatio h̄
habētes. q̄ sup hoc diuitus fuit edoct⁹
Hieronym⁹ q̄z epl'as euāgelia ⁊ ex ma
gna pte officia diurna ⁊ nocturna pre
ter cantū ordiauit. Ambrosi⁹ gelasi⁹ ⁊
gregori⁹ oratōes et cant⁹ addiderunt
⁊ lectōib⁹ ⁊ euāgelijs coaptauer̄t. Gra
dualia tract⁹ ⁊ all'a gelasi⁹ ⁊ grego. ad
missam cātari instituerūt. Hilari⁹ vel
s̄m q̄sdā Simach⁹ papa vel s̄m alios
thelesphor⁹ papa addidit ad gl'ia ī ex
celsis Laudam⁹ te ⁊ cetera q̄ sequunt̄.
Nocher⁹ abbas sancti galli sequen
tias ꝓ neumis ip̄ius alleluia p̄m⁹ cō
posuit. sed Nicola⁹ papa ad missas eas
cātari cōcessit. Hermānus ꝯtractus
theutonic⁹ fecit. rex oīpotens. sctīspūs
assit nobis gr̄a. ⁊ aue maria. ⁊ ātipho
nā. alma redēptoris mr̄. ⁊ symon bar
iona. Petr⁹ ꝟo de cōpostella ep̄s fecit
Salue regina. Sigibertus tn̄ dicit ꝙ
Robert⁹ rex frācoꝝ fecit seq̄ntiā. sācti
spūs assit nobis gr̄a ⁊c̄. Karolus vt
refert turpin⁹ archiep̄s erat corpe de
corus sed visu ferus. statura ei⁹ peduz
octo. ⁊ facies ei⁹ palmuz ⁊ dimidiū in
lōgitudine possidebat. Barba ꝟo ei⁹
palmū vnū. frons erat vni⁹ pedis Mi
litē armatū sup equū sedētē a vertice si
mul cū equo vno ictu cū spata scinde
bat. Quattuor ferraturas eq̄ꝝ sil' faci
le manib⁹ extēdebat. Militē armatū
recte stantē sup manū suā a terra vsq̄
ad caput suū sola manu velociter eleua
bat. Leporē integrū aut duas gallias
vel anserē edebat. Modicū vinum et
limphatū bibebat. Tā parc⁹ ī biben
do erat ꝙ sp̄ ī cena raro pl⁹ q̄ ter bibe
re solebat. Cenobia multa ꝯstruxit. et
laudabiliter vitā finiuit. ⁊ ī fine rerum
suaꝝ xp̄m heredē fecit. Cui ī iperiuz
successit ludouic⁹ ei⁹ fili⁹ vir clementis
simus circa annos dn̄i. dcccxv. Cuius
tpe ep̄i ⁊ clerici cingula auro texta ⁊ ex
q̄sitas vestes ⁊ alia ornamēta secl'aria
deposuerūt. Theodolfus aurelianē
sis ep̄s. falso apd̄ impatorē accusatus
ab eodē ē custodie andegauis mācipa
tus. Cū aūt vt in q̄dā cronica habet̄ ī
die palmarū ꝓcessio iuxta domū in q̄
custodiebat̄ trāsiret ille apta fenestra
factoq̄z silētio pulcerrimos illos ꝟsus
a se editos. s. Gl'ia laus et honor tibi sit
rex xp̄e redēptor ⁊c̄. p̄sente impatore cā
tauit. Qui intantū impatori placuer̄t
ꝙ ip̄z a vicul' mox absoluit. ⁊ ī suā sedē
r̄stituit. Legati michael' īpator ꝯstā
tinopolitani int̄ cet'a mūera d̄tuler̄t lu
douico filio karoli magni libros dio
nysij de gerarchia de greco in latinum
trāslatos. Qui cū gaudio sunt recepti
⁊ .xix. infirmi in ip̄a nocte in ei⁹ eccl'ia
sunt curati. L Mortuo ludouico
lothari⁹ imperiū tenuit. Cui frēs ei⁹
scz Karol⁹ et ludouic⁹ bellū indicen
tes tāta vtrimq̄z facta ē strages vt nul
la etas memierit tantā aliq̄n fuisse in
regno frācoꝝ. Tādē pacto inito Ka
rol⁹ regnat ī frācia. ludouic⁹ ī germa
nia. lothari⁹ in italia ⁊ pte frācie q̄ ab
ip̄o lotharigia dicta ē. Qui postmo
dū ludouico ei⁹ filio īperiū derelinq̄ns
habitū mōachalē accepit. Hui⁹ tpe
vt ī alia q̄dā cronica d̄r erat papa sergi
us natōe roman⁹. q̄ p̄mo os porci di
ctus ē. sz mutato noīe vocat⁹ ē sergius
Ab illo tpe ordiatū ē vt oēs pape no
mia mutēt. tū q̄r dn̄s his q̄s in apo
stolatū elegit nomē mutauit. tum q̄r si
cut mutant̄ in noīe. sic mutari debēt ī

Missa pro legatis

ps

Salue regina

Statura Karoli

Nomia mutant̄ in electione pape

vite pfectõe. tum ne ille q̃ ad tã decorũ officiũ eligit aliq̃ noie indecoro turpet. ¶ Hꝰ ludouici tpe scz ãno dñi. dccclvj. vt in chronica q̃daz hr̃ in parochia maguntina malignꝰ spũs parietes domorũ q̃si malleis pulsando ⁊ manifeste loquẽdo ⁊ discordias seminãdo adeo homines infestabat vt q̃cũq̃ intrasset statim illa domꝰ exurebat. Presbyterꝰ autẽ letanias agẽtibꝫ. ⁊ aquã bñdictam spargẽtibꝫ. inimicꝰ lapides iactabat et mltos cruẽtabat. Tandẽ aliqñ ꝯquiescens ꝯfessus ẽ se qñ aq̃ spargebat. sub cappa talis sacerdotꝰ q̃si familiarꝰ sui latuisse accusans eũ ꝙ cũ filia ꝓcuratoris in pctm̃ lapsus fuerit. ¶ Per idem tp̃s rex bulgatoꝝ cũ gente sua ad fidẽ ꝯuersus tãte pfectõis fuit vt maiore filio in regnũ ordinato ipe habitũ monachalẽ accepit. Sz cũ eiꝰ filiꝰ iuueniliter agens ad gẽtilitatꝰ cultũ redire vellet. resumpta militia psecutꝰ eũ cepit effossisq̃ oculis ĩ carcerẽ trusit. ⁊ ĩ regnũ statuto filio iuniore habitũ sacrũ resũpsit. ¶ In italia apud brixiã tribꝫ diebus ⁊ tribꝫ noctibꝫ sanguis de celo pluisse narrat. ¶ Per idẽ tp̃s locuste innumerabiles in gallijs apparuerũt. senas hñtes alas. sex pedes. duos dẽtes lapidibꝫ duriores. vt castroꝝ acies turmatim volãtes spaciũ diurni itinerꝰ q̃ttuor aut q̃nq̃ milibꝫ extẽdentes. oĩa viridia in herbis ⁊ arboribꝫ vastãtes q̃ vsq̃ ad mare britannicũ pueniẽtes tãdẽ flatu ventoꝝ in ꝓfundo marꝰ demerse sunt. Sz estu occeani ad littꝰ reiecte. ex putredine sua aerẽ corruperũt vñ mortalitas maxia ⁊ fames p̃ualida ẽ secuta. ita vt fere tercia ps hoĩm interiret. ¶ Deniq̃ p̃mus otto impauit scz anno dñi. dccccxxxviij. Dũ aũt in pascali solẽnitate dictꝰ otto p̃ncipibꝫ ꝯuiuium p̃passet añq̃ sederẽt cuiusdã p̃ncipis filius more puerili ferculũ de mẽsa accepit. quẽ dapifer fuste ꝓstrauit. Qd̃ cernẽs pedagogꝰ pueri ipm̃ dapiferꝝ mox pemit. Quẽ cũ sine audiẽtia cesar condẽnare vellet. ille cesarẽ ad terrã deiecit ⁊ suffocare cepit. Qui cũ de eiꝰ manibꝫ vix eruꝰ fuisset. ipm̃ reseruari iussit. se culpabilẽ clamans. ꝙ festo honorẽ nõ detulit. Vñ ipm̃ libere abire pmisit. ¶ Ottoni p̃mo successit otto secũdus. Hic dũ italici pacẽ sepiꝰ violarẽt romã venit. ⁊ oĩbꝫ ꝓceribꝫ magnatibꝫ ⁊ põtificibꝫ apud gradũ ecclie ꝯuiuiuꝫ grãde fec̃. Quibꝫ epulãtibꝫ latẽter oẽs cingi fecit armatꝰ. Deinde de violata pace q̃rimoniã mouẽs iubet in scp̃tis culpabiles recitari. Quos statim ibidẽ decollari fecit. alios ꝟo epulari satagebat. ¶ Huic successit otto terciꝰ circa annũ dñi. dccccl xxxiij. Iste cognominabat mirabilia mũdi. Hic vt in q̃dã cronica d̃r quãdã vxorẽ habuit que cuidã comiti se ꝓstituere voluit. Sed cũ ille nollet tãtũ facinꝰ ꝑpetrare. illa ĩdignata p̃dictũ comitẽ apud impatorẽ adeo infamauit. ꝙ euꝫ impator sine audiẽtia decollari fecit. Qui añq̃ decollaret. rogauit vxorẽ suam vt iudicio cãdentis ferri post mortẽ eũ cõprobet innocentẽ. Adest dies in q̃ cesar pupillis ⁊ viduis se asserit iudiciũ facturum Affuit ⁊ vidua mariti sui caput secuꝫ suis portãs in vlnis. Tũc q̃siuit ab impatore qua morte dignꝰ esset q̃ iniuste aliquẽ occidisset. Qui cũ p̃uatõe capitis dignũ eũ assereret illa intulit dicẽs Tu es ille vir q̃ maritũ meũ ad suggestionẽ vxoris tue innocẽter occidi mandasti. Et vt me veꝝ dicere cõprobes. h̃ candẽtis ferri iudicio comprobabo. Qd̃ cesar vidẽs obstupuit. ⁊ in manu femĩe puniẽdũ se dedit. Interuẽtu tñ põtificũ ⁊ ꝓceꝝ inducias decẽ dieꝝ. deinde octo. tercio septẽ. quarto sex a vidua accepit. Tũc impator cã examĩata ⁊ ꝟitate cognita. vxorẽ viuã ꝯcremauit. ⁊ ꝓ redẽptõe sui quattuor castra vidue dedit. Que castra sunt in ep̃atu liuiẽsi. ⁊ vocant ab inducijs dieꝝ. x. viij. vij. vj. ¶ Post hũc btũs heinricꝰ q̃ fuit dux bauarie anno dñi millesimo secundo impiuꝫ sumpsit. Qui stephano regi vngarie adhuc gẽtili sororẽ suã. noĩe

plagas
Locus

galam in vxorē dedit. ⁊ tam ip̄m regez q̄ totā eius gentē ad fidē xp̄i ꝯuertit. Qui stephan⁹ tante religionis fuit. vt multoꝝ miraculoꝝ gl̄ia de⁹ ip̄m illustrem redderet. Hic heinric⁹ ⁊ vxor ei⁹ kunegundis ꝟgines ꝑmanserūt ⁊ celibem vitā ducētes in pace q̄euerunt.

Huic successit conrad⁹ q̄daz dux frācoꝝ q̄ neptē scti heinrici duxit in vxorē Hui⁹ tp̄e visa ē in celo trabs ignea mire magnitudis sup̄ solē iam ad occasū vergētē currere. ⁊ ad terrā cadere. Hic q̄sdam ep̄os de italia in vincula ꝯiecit Et q̄ mediolanēsis archiep̄s de vinculis fugit suburbia mediolani incendit. Die ꝟo pēthecostes cū imp̄ator in p̄ua eccl̄ia secus vrbē coronaret̄ ad missam tā grauia tonitrua fulguraq̄ fuerunt vt aliq̄ mente excederēt. aliq̄ sp̄m exalarēt. Bruno ꝟo ep̄s q̄ missaz cantabat. ⁊ secretari⁹ imp̄atoris cū aliis dixerūt se inter missaꝝ solēnia vidisse sanctū Ambrosiū ip̄atori cōminātē. Huius conradi tp̄e scz anno dn̄i. M. xxv. comes lupold⁹ vt in q̄daz chronica d̄r iram regis metuēs cū vxore sua in siluam fugiens in q̄dam tugurio latitabat. In q̄ silua dū cesar venaret̄ nocte sup̄ueniētein eodē tugurio ip̄m op̄tuit hospitari. Cui hospita p̄egnās. vicinaq̄ p̄tui decenter vt potuit strauit. et necessaria mistrauit. Eadē nocte mulier filiū pep̄it. ⁊ vocē tercio ad se venientē cesar audiuit. Cōrade h̄ puer mō p̄genit⁹ gener tu⁹ erit. Mane ille surgēs duos armigeros sibi secretarios ad se vocauit dicēs. Ite ⁊ puerulū illum de manib⁹ mr̄is violēter auferte. ⁊ ip̄m p̄ mediū scindentes cor ei⁹ mihi portate. Cōciti illi euntes de gremio mr̄is puerū rapuerūt. Quē vidētes elegantissime forme. miscd̄ia cōmoti ip̄m sup̄ q̄ndā arborē ne a feris deuoraret̄ reposuerūt. ⁊ leporē scindētes cor ei⁹ cesari d̄tulerūt. Eodē die dū q̄daz dux inde trāsiret. ⁊ pueꝝ vagientē audiret. euz ad se duci fecit. Et duz filiū nō haberet. vxori attulit ⁊ nutriri eū faciēs a se de vxore sua genitū esse finxit. ⁊ heinricū vocauit. Cum igit̄ iā creuisset erat corp̄e pulcherrim⁹. ore facūdus. ⁊ oibus gratiosus. Quē cesar tā decoꝝ ⁊ p̄udētē videns a p̄re ip̄m petijt ⁊ in curia sua manere fecit. Sz cum videret puerum oibus gratiosum ⁊ ab oibus cōmēdari. dubitare cepit. ne post se regnaret. et ne iste sit ille quez occidi mandauerat. Volens igit̄ esse securus lr̄as manib⁹ suis scp̄tas p̄ eum vxori dirigit in hūc modū. Inq̄ntū est tibi chara vita tua mox vt litteras istas recep̄is pueꝝ hūc necabis. Dum igit̄ p̄gens in quadā ecclesia hospitat⁹ fuisset ⁊ fessus sup̄ banchum q̄esceret. ⁊ bursa in qua erāt littere dependeret. sacerdos curiositate ductus bursam aperuit. ⁊ lr̄as sigillo regis munitas vidēs ipsas saluo sigillo aperuit. ⁊ legens scelus abhorruit. Et radens subtilit̄ q̄d dicebat̄. istum necabis. scp̄sit. filiā nostrā isti in vxorē dabis. Cunq̄ regina lr̄as sigillo imp̄atoris munitas videret. ⁊ de manu ip̄atoris scp̄tas esse cognosceret. ꝯuocatis p̄ncipib⁹ celebrauit nuptias. ⁊ filiā suā eidem in vxorē dedit. Que nuptie aq̄sgrani celebrate sunt. Cū aūt cesari a dicentibus narraret̄. q̄ solēniter fuissent filie sue nuptie celebrate. ille obstupefactus a duob⁹ armigeris ⁊ duce et sacerdote veritate comp̄ta dei ordinatōi nō resistendū esse vidit et iō p̄ puero mittens eū esse suū generū approbauit: et post se i imp̄io regnare instituit. In loco aūt vbi puer heinricus nat⁹ fuit nobile monasteriū edificatuz est. q̄d vsq̄ hodie vrsania noiatuz est. ¶ Iste heinricus om̄s ioculatores a curia sua remouit. et q̄ his dari ꝯsueuerant. pauperib⁹ erogabat. Hui⁹ tp̄e tantū scisma in ecclesia fuit. vt tres in sūmos pōtifices electi essent. A q̄dam tandē presbytero noie gratiano magna illis data pecunia eidem cesserūt et ip̄e papatum obtinuit. At heinricus dū p̄ sedādo scismate romā p̄geret. gratianus ei obuians aureā coronā sibi obtulit. vt

oculatores

ꝓpicium sibi haberet. Ille aũt cuncta dissimulãs synodo ꝙocata. gratianũ de symonia ꝙuicit. et aliũ subꝛogauit. In libꝛo tñ bonizi quẽ misit ad comitissam mechtildim ꝺꝛ ꝙ cum ꝓdictus ꝓsbyter simplicitate ductus pontificatum sibi ꝓ pecuniã acq̃sierit vt scisma ti obuiaret. ipe postmodũ errorẽ suum cognoscẽs scripm suadẽte imperatoꝛe deposuit. ¶ Post hunc heinricũ. tercius heinricus impat. Huiꝰ tempe bruno in papã eligit et Leo vocat. Qui dum ad capescendã sedem apl̃icam romaꝫ ꝓgeret. audiuit voces angeloꝝ canentiũ. Dicit dñs. Ego cogito cogitationes pacis ꝛc. Hic de multis scris cantus composuit. Hoc tempe ꝓ berẽgariũ turbata fuit ecclia. q̃ asserebat coꝛpus ꝛ sanguinẽ xpi nõ vere sꝫ figurative esse in altari. Cõtra quẽ scripsit egregie lanfrancꝰ ꝓtoꝛ betensis. natiõe papiensis. q̃ fuit magister Anselmi cantuarien. ¶ Deinde quartꝰ heinricꝰ imperat anno dñi. M. lvij. Cuiꝰ tpe maxime floꝛuit lanfrancus. Ad cuiꝰ eximiam doctrinã ꝙuolauit de burgundia Anselmꝰ vir postmodũ mlta virtute ꝛ sapientia adoꝛnatꝰ ꝛ ei in ꝓatu monasterij betensis succedit. ¶ Sub hoc tempe hierusalẽ a saracenis capta a fidelibꝫ recupata est. Ossa beati nicolai apud bareñsez vrbẽ trãslata sunt. De q̃ inter cetera legit. q ds in quadã ecclesia q̃ sancta cruꝛ ꝺꝛ subiecta sctẽ marie de charitate nõ ds beati Nicolai noua hystoꝛia cantaret. fratres ꝓtẽ vt eam sibi cantare liceret. instãtiꝰ exoꝛabant. Qui nullatenꝰ acq̃scẽs dixit incõgruum esse moꝛe ꝓstinũ de nouitatibꝫ imutare. Cũ adhuc frẽs instarẽt ille indignatus rndit. Recedite frẽs nũcq̃ a me licẽtia ꝓcedet vt noua cantica imo ioculatoꝛia q̃dam in mea ecclia decantent. Aduenientẽ ꝓ festiuitate eiusdẽ frẽs cũ quadã tristicia matutinaꝝ vigilias pegerunt. Cũq̃ oẽs se in lectis recepissent. ecce Nicolaꝰ visibiliter ꝓtoꝛ apparuit terribilis. Quẽ ꝙ capillos a lecto abstrabẽs. ꝺoꝛmitoꝛij pauimẽto colli-

sit Incipiẽsq̃ antiphonã o pastoꝛ eterne ꝙ singulas vocũ differẽtias virgis q̃s in manu tenebat. grauissimos ictꝰ sup ꝺoꝛsum ꝓtis ingeminãs ꝙ ordinẽ moꝛose canẽdo antiphonã ad finẽ vsq̃ ꝙduxit. Qui cũ oms suis clamoꝛibꝫ excitasset. semiuiuꝰ ad lectũ ꝺeꝓtatur. Tãdẽ ad se redies ait. Ite ꝛ hystoꝛiaz nouã sctꝰ nicolai amõ decãtate. ¶ Hoc tpe ex molinẽli cenobio. xij. mõachi cũ abbate suo roberto cisterij solitudinez adeũtes vt ibi regle sue ꝓfessionẽ districti obꝛuarẽt nouũ ordinẽ ex veteri instituerũt. ¶ Hildebꝛãdꝰ ꝓtoꝛ cluniacẽs factꝰ papa. gregoꝛiꝰ ẽ vocatꝰ. Hic dũ i mioꝛibꝫ ꝓstitutꝰ legatiõe fungeret apd lugdunũ archiepm ebꝛonẽsez de symonia ꝙuicit miraculose. Nã dũ idẽ archiepos oes accusatoꝛes suos coꝛrũpere ꝛ cõuincere nõ posset. legatꝰ vt gla pi ꝛ filio ꝛ spũisctõ ꝺiceret ipauit. Ille gla pi ꝛ filio expedite ꝺicebat. spũisctõ ꝓ ꝺicere nõ poꝛat. q̃ppe q ꝛ i spm sctm peccauerat. Qui petm suũ ꝙfitẽs moꝛ vt deposit ẽ clara voce spm sctm noiauit. Hoc miraculũ recitat bonizo in libꝛo ad comitissaz mechtildiz. ¶ Moꝛtuo heinrico. iij. spire. ꝛ cũ alijs regibꝫ septo i ei epitaphio ꝓ sus iste fuit inscptus. Filꝰ h. pi h. auꝰ h. pauꝰ iacet istic. Huic successit heinricꝰ q̃ntꝰ anno dñi. M. cvij. Qui papã cũ cardinalibꝫ cepit. ꝛ eos dimittes iuestituꝛã epoꝝ ꝛ abbatũ ꝙ anulũ ꝛ baculũ pastoꝛale accepit. ¶ Sub h tpe bernardꝰ cũ fribꝫ suis cisterciũ ingredit. ¶ In parochia legiẽsi poꝛca poꝛcellã facie hois hñtẽ enixa ẽ. Pullꝰ galline q̃ ꝺrupes natꝰ ẽ. ¶ Lotharijꝰ successit heinrico. Cuiꝰ tpe mlier q̃dã hyspanta mõstrũ bis gemi coꝛpis enixa ẽ. auerꝛ vultibꝫ ꝛ coꝛpibꝫ sibi coherẽs. Añ q̃dẽ effigies erat hois integro coꝛpis mẽbꝛoꝝq̃ oꝛdie distincta ꝛetro ꝓ facies canis coꝛpis ꝛ mẽbꝛoꝝ ꝙpetate integra. ¶ Post hũc regnauit Conradꝰ anno dñi. M. cxxxvij. Eo tempe Hugo de sancto victoꝛe doctoꝛ excellẽtissimus ꝛ in oĩ scientia summus ꝛ religiõe deuotus obijt. De q̃ re

ferunt q̄ cū infirmitate vltima labora
ret ⁊ nullū cibū retinere posset. corpus
tñ dñicū sibi dari cū mlta instātia po
stulabat. Tūc frēs eiꝰ turbationē seda
re volētes simplicē hostiā instar corpis
dñici sibi detulerūt. Qd̄ ille ꝑ spm̄ re
cognoscēs ait. Misereat̄ vestri dñs fra
tres. Cur me deludere voluistꝭ. Iste ei
nō est dñs meꝰ quē deportastis. Mox
illi stupefacti cucurrerūt ⁊ sibi corpus
dñicū detulerūt. Sꝫ ille videns q̄ re
cipe nō valeret. eleuatꝭ in celū manibꝰ
sic orauit. Ascēdat filiꝰ ad patrē. ⁊ spūs
ad deum suū q̄ fecit illuꝫ. Et inter hec
verba spm̄ exalauit. ⁊ corpꝰ dñi ibidez
disparuit. Eugeniꝰ abbas scti ana
stasij papa ꝯstituit̄. Qui ab vrbe expul
sus eo q̄ senatores aliū creauerūt. gal
lias venit ⁊ bernardū ante se misit q̄ vi
am dñi p̄dicabat. ⁊ multa miracula fa
ciebat. Gilbertꝰ porretanꝰ florebat.
Fridericus nepos conradi impauit
anno dñi. M.cliiij. Eodē tpe floruit
magister petrꝰ lombardꝰ eps parisien
sis q̄ librū sentētiaꝝ glosas psalterij et
epl̄aꝝ pauli vtiliter cōpilauit. P
Eo tpe tres lune in celo vise sunt. ⁊ in
medio signū crucis. nec mlto post visi
sunt tres soles. Tūc alexāder in papā
canonice est electꝰ. Cōtra quē octauia
nus. iohes cremēsis tituli sancti Cali
xti. ⁊ iohes strumēsis successiue in pa
pam eligunt̄. ⁊ fauore impatoris fulci
unt̄. Durauit h̄ scisma ānis. xviij. In
fra qd̄ tps theutonici q̄ apud tuscula
nū ꝑ ipatore morabant̄ romanos apd̄
montē portū inuadūt. ⁊ tot a. ix. vsq̄
ad vespas occiderūt vt nūq̄ ex roma
nis tot milia sint occisi. Licet tpe hani
balis tot occisi sint vt tres cophinos
anuloꝝ. q̄s de digitis ꝓceꝝ occisorum
idē hanibal extrahi fecit cartaginē de
stinauerit. Quoꝝ multi apud sctm̄ ste
phanū ⁊ sctm̄ laurētiū sepulti sunt. Et
habēt h̄ epitaphiū. Milledecēdecies
sex decies q̄z seni. Impator frideri
cus dū terrā sctām visitasset ⁊ in flumi
ne q̄dam lauaret̄ ibidem necatꝰ perijt.

Vel vt alij asserūt. equo suo impingē
te in aquā cecidit. ibiq̄ interijt. Hu
ic successit heinricꝰ filius eiꝰ. anno dñi
M.cxc. Eo tpe tante pluuie cū toni
truis ⁊ fulmibꝰ ⁊ tēpestatibꝰ facte sunt
q̄ntas nulla meminit hoīm antiq̄tas.
Lapides em̄ in q̄ntitate ouoꝝ q̄dran
guli mixti cū pluuia de celo cadentes.
arbores. vineas. ⁊ segetes destruxerūt.
⁊ multos hoīes occiderūt. Corui q̄z ⁊
q̄plures aues ꝑ aera in hac tēpestate
volātes visi sunt carbones viuos in ro
stris portare ⁊ domos incendere. Cō
tra romanā eccl̄iaꝫ sp̄ tyrannidē hein
ricus exercuit. ⁊ iō eo mortuo Innocē
tius tercius ne frat̄ eiꝰ philippꝰ ꝓmo
uerēt̄ se opposuit ⁊ ottoni filio ducꝭ sa
xonie adhesit. ⁊ eū aquisgrani in regē
alemanie coronari fec̄. Eo tpe dū plu
res barones francie ꝑ liberatiōe terre
sancte vltra mare ꝑgerēt ꝯstantinopo
lim cepunt. His tpibꝰ ordines p̄di
catoꝝ ⁊ minoꝝ fratrū orti sunt. Inno
centiꝰ quartꝰ legatos ad philippū regē
francoꝝ misit. vt terrā albigensiū iua
deret ⁊ hereticos deleret. Qui oēs ca
piens ꝯcremari fec̄. Deniq̄ innocētiꝰ
ottonē impatorez coronauit. ⁊ vt iura
eccl̄ie saluaret ab eo iuramētū exegit.
Qui statim ipo die ꝯ iuramētū fecit. ⁊
romipetas expoliari iussit. Vñ papa
eū excōicauit ⁊ ab impio deposuit.
Eo tpe fuit sctā Elizabeth filia re
gis vngarie q̄ fuit vxor lantgrauij thu
ringie. Que inter alia innumera mira
cula plures id ē. xvj. mortuos vt scribi
tur suscitauit. ⁊ cecū natū illuminauit.
De cuiꝰ corpe vsq̄ hodie oleū fluere ꝑ
hibet̄. Ottone deposito fridericus
heinrici filiꝰ eligit̄ ⁊ ab honorio corona
tur. Leges optimas ꝑ libertate eccl̄ie
⁊ ꝯ hereticos edidit. Hic sup oēs diui
tijs ⁊ gl̄ia abundauit. sꝫ eis in supbia
abusus fuit. Nā tyrannidē ꝯ eccl̄iaꝫ ex
ercuit. duos cardinales vinculauit. p̄
latos q̄s gregoriꝰ. ix. ad ꝯciliū ꝯuoca
uerat capi fec̄. ⁊ iō ab ipo excōicat̄. De
niq̄ gregꝰ. mltis tribulatiōibꝰ pressus

moriť ⁊ Innocēti⁹. iiij. natōe ianuēsis ꝯciliū apud lugdunū ꝯuocās. ip̄m im ꝑatorē deposuit. Quo deposito ⁊ defū cto sedes impij vsq; hodie vacat.

Legenda. clxxvij. A

De dedicatione templi.

Dedicatio eccl'ie inter alias festiuitates ab eccl'ia celebrať. Et qm̄ duplex est eccl'ia siue templū. scz materiale ⁊ spūale. iō de h⁹ tēpli duplicis dedicatōe h̄ breuiter ē agēdū. Circa dedicatōez āt tēpli material' tria vidēda sunt. Primo q̄re dedicať siue ꝯsecrať. secūdo q̄liter ꝯsecrať. tercio ꝑ q̄s ꝓphanať. Et qr in tēplo duo sunt q̄ ꝯsecrantur. s. altare. ⁊ ip̄m templū. iō p̄mo videndū est q̄re ꝯsecrať altare. scd̄o quare templū. Altare aūt ꝯsecrať ad tria Primo ad sacr̄m dn̄i offerendū Gen̄. viij. Edificauit noe altare dn̄o. ⁊ tollēs de cūctis volucrib⁹ ⁊ pecorib⁹ mūdis obtulit sup altare. Hoc aūt sacr̄m est corp⁹ ⁊ sanguis xp̄i. q̄ in memoriā passionis dn̄ice imolam⁹. iuxta qd̄ nob̄ p̄cepit dicēs. Hoc facite i meā cōmemorationē. Habem⁹ em̄ triplex memoriale dn̄ice passiōis. vnū in scp̄to. s. passio xp̄i imaginib⁹ figurata. Et h̄ habz fieri quātū ad visuz. Ip̄a ei crucifixi imago ⁊ alie imagines in eccl'ia fiūt ꝓpť rememoratōez excitandā deuotionē ⁊ instructionē. qr sunt q̄si libri laicoꝝ. Secundū in v̄bo. s. passio xp̄i p̄dicata. Et h̄ hz fieri quātū ad auditū. Terciū in sacr̄o. s. passio in h̄ sacr̄o tā signāter expressa. in q̄ corp⁹ ⁊ sanguis xp̄i veraciť ꝯtineť ⁊ nob̄ offerť Et h̄ memoriale hz fieri q̄ntū ad gustū. Si g̃ affectū nr̄m accendit passio xp̄i descp̄ta ⁊ ampl⁹ p̄dicata. mlt̄oforti⁹ inflāmare dz in h̄ sacramēto tā signāter exp̄ssa. Secūdo ad nomē dn̄i inuocādū Gen̄. xij. Edificauit abraā altare dn̄o q̄ apparuit ei. ⁊ inuocauit ibi nomē dn̄i. Hec aūt iuocatio s̄m apl'm. j. ad Thim̄. ij. hz fieri. aut ꝑ obsecratōes q̄ fiūt cū adiuratiōe ꝓ malis remouēdis. aut ꝑ orōnes q̄ fiunt ꝓ bonis impetrādis. aut ꝑ postulatōes q̄ fiūt ꝓ bonis cumulādis. aut ꝑ gr̄aꝝ actōes q̄ fiūt ꝓ bonis habitis ꝯseruādis. Inuocatio aūt q̄ fit sup altare ꝓprie dr̄ missa. eo q̄ celest⁹ missus scz xp̄s a p̄re mittiť. q̄ ip̄am hostiā ꝯsecrat. ⁊ ꝑ eundē a nob̄ p̄ri mittiť. vt pro nob̄ intercedat. Vn̄ Hugo. Ip̄a hostia sacra missa vocari p̄t. qr trāsmissa est p̄mo a p̄re nob̄ ꝑ incarnationē. scd̄o a nob̄ p̄ri ꝑ passionē. Silr in sacr̄o primo a p̄re nob̄ ꝑ sctificatōez q̄ nobiscuz esse incipit. postea a nob̄ p̄ri ꝑ oblatōz qua ꝓ nob̄ intercedit. Et nota q̄ missa trib⁹ linguis caniť. s. greca. hebraica. et latina. ad repn̄tandū titulū dn̄ice passionis. q̄ scp̄tus erat grece hebraice ⁊ latine. Itē ad notandū q̄ oīs lingua dz laudare deū. q̄ ꝑ hāc triplicē linguā intelligiť. Latina aūt sunt euāgelia epl'e orōnes ⁊ cant⁹. Greca sunt kyrieeleyson. xp̄eeleyson. q̄ nouē vicib⁹ cantanť vt ad societatē nouē ordinū angeloꝝ ꝑueniam⁹. Hebraica sunt alleluia. amē sabaoth ⁊ osanna. Tercio ad cantandum Ecc̄i. xlvij. Dedit illi ꝯ inimicos potētiā. Et stare fec̄ ꝯ altare cantores. ⁊ in sono eoꝝ fec̄ dulces modulos. Et dic̄ modulos in plurali. qr s̄m Hugonē de sctō victore tres sunt species sonoꝝ q̄ faciūt tres modulos. Fit em̄ sonus pulsu flatu et cātu. Ad cytharā ꝑtinet pulsus. ad organū flat⁹. ad vocez cant⁹. Assignari p̄t h̄ ꝯsonātia sonoꝝ ꝯcordie moꝝ. si referať ad pulsum cythare manuū opatio. ad flatū organimētis deuotio. ad cantū vocis s̄mōis exhortatio. Et infra. Quid ꝓdest dulcedo oris sine dulcedine cordis. Frangis vocē frange ⁊ volūtatez. Seruas ꝯsonātiā vocū. serua ꝯcordiā moꝝ. vt ꝑ exemplū ꝯcordes ꝓximo. ꝑ volūtatē dn̄o. ꝑ obedientiā magistro. Hoc igiť triplex gen⁹ musicoꝝ referť ad triplicez differētiā officij eccl'ie. sic dr̄ in mitrali de officio. Nā ip̄m officiū eccl'ie ꝯsistit in psalmis in cantu ⁊ in lectōib⁹. Pri-

mũ igit̃ gen⁹ musicoꝝ est qđ fit pulsu
digitoꝝ. vt in psalterio ⁊ sil̃ib⁹. Et ad
illud ꝑtinet psalmodia. Ps̃. Laudate
eũ in psalterio ⁊ cythara. Scđm est qđ
fit cãtu sicut i voce. Et ad istud ꝑtinẽt
lectões. Ps̃. Psallite ei in vociferatiõe.
Terciũ qđ fit flatu. sic̃ in tuba. Et ad
istud ꝑtinet cãtus. Ps̃. Laudate eũ in
sono tube. B Templũ aũt seu ec
clesia ꝯsecrat̃ q̃ntuplici rõne. Primo vt
inde diabol⁹ ⁊ ei⁹ potestas expellat̃. vt
refert Greg⁹. in dyalogo. ꝙ cũ q̃daz ec/
clesia arrianoꝝ fidelib⁹ reddita ꝯsecra/
ret̃ ⁊ reliq̃e scti Sebastiani ⁊ btẽ Aga
the illuc delate fuissent. ꝑpl̃s ibidẽ con
gregat⁹ porcũ subito intra suos pedes
huc illucq̃ discurrere senserũt. Qui fo
res eccl̃ie repetẽs a nullo videri potuit
oẽsq̃ in admirationẽ cõmouit. Qđ id
circo dñs oñdit vt cũctis patefieret ꝙ
de loco eodẽ imũdus habitator exiret
Seq̃nti aũt nocte magn⁹ in eiusdẽ ec/
clesie tectis strepit⁹ fact⁹ est. ac si in hoc
aliq̃s errando discurreret. Scđa nocte
iteꝝ grauior son⁹ increuit. Tãto ꝟo ter
rore tercia insonuit. ac si oĩs illa eccl̃ia
a fundamẽtis fuissz euersa. statimq̃ re
cessit. nec ampli⁹ illa antiq̃ host⁹ inq̃e/
tudo apparuit. Sz ꝑ terroris sonituz
quẽ fecit innotuit. a loco quẽ diu tenue
rat q̃ coactus exibat. Hec gregori⁹.
Scđo ꝯsecrat̃ vt ad eã fugiẽtes sal/
uent̃. Vñ aliq̃ eccl̃ie post dedicationez
a p̃ncipib⁹ p̃uilegiant̃. vt q̃ ad eã ꝯfu/
gerint saluent̃. Vñ dicit canon. Reos
sanguis defendit eccl̃ia. ne vitã ꝑdant
⁊ mẽbra. Et ob h̃ Jacob in taberna/
culũ fugit ⁊ cornu altaris app̃hendit.
Tercio ꝯsecrat̃ vt ibidẽ orõnes exau
diant̃. Qđ signatuz est. iij. Regũ. viij.
vbi Salomõ dedicato tẽplo ait. Qui
cunq̃ rogauerit in loco isto exaudies i
loco habitaculi tui in celo. ⁊ cũ exaudi
eris ꝓpici⁹ eris. Adoram⁹ aũt in ip̃is
eccl̃ijs ad orientẽ. Qđ fit triplici rõne
ſm Damascenũ li. iiij. ca. v. Primo vt
patriã nr̃am nos req̃rere ostẽdamus.
Scđo vt ad xp̃m crucifixũ respiciam⁹
Tercio vt venientẽ iudicẽ nos expecta
re mõstrem⁹. Ait em̃ sic. De⁹ ꝑadisum
in eden ad orientẽ plantauit. vñ hoiez
trãsgressum exulẽ fecit. ⁊ añ ꝑadisuz ex
occidẽte habitare fec̃. Antiquã igr̃ pa
triã exq̃rentes. ⁊ ad ip̃am aspicientes.
deũ ad oriẽtẽ adoram⁹. Sz ⁊ dñs cru/
cifixus ad occidentẽ respiciebat. ⁊ ita
adoram⁹ ad ip̃z respiciẽtes. Et assum/
ptus ad orientez sursum ferebat̃. ⁊ ita
ip̃z apl̃i adorauerũt. Et ita veniet quõ
viderũt eũ euntẽ in celũ. Ip̃z igit̃ expe
ctantes ad orientẽ adoram⁹. Hec da/
mascen⁹. Quarto ꝯsecrat̃ vt ibidez
laudes deo soluant̃. Qđ q̃dem fit in se
ptem horis canonic⁹. scz matutinis. p̃/
ma. tercia. sexta. nona. vespa. ⁊ cõpleto
rio. Et licet in q̃libet hora diei de⁹ essz
laudãd⁹ tñ q̃ ad h̃ infirmitas nr̃a nõ
sufficit ordinatũ est vt his horis speci/
aliter deũ laudemus. eo ꝙ he hore ab
alijs p̃uilegiate sunt in aliq̃b⁹. Nã i no
cte media q̃ matutine celebrãt̃ xp̃s na/
tus ẽ. capt⁹ ⁊ illusus a iudeis fuit. In
hac iteꝝ hora infernũ spoliauit. Dicit̃
em̃ in mitrali ꝙ i media nocte infernũ
spoliauit large accipiẽdo scz añ lucem
mane surrexit. hora p̃ma apparuit ma
rie magdalene. In media etiam nocte
ad iudiciũ ventur⁹ asserit̃. Vñ Hiero
nym⁹. Reor inq̃t traditionẽ apl̃icã ꝑ/
mãsisse vt die vigiliaꝝ pasce añ noctis
mediũ dimittere nõ liceat ꝑpl̃os expe/
ctantes aduentũ xp̃i. Et postq̃ adue/
nerit illud tp̃us securitate p̃sumpta fe/
stũ cũctos agere diẽ. In hac igit̃ hora
laudes deo cantam⁹. vt ei de ei⁹ natiui
tate. captõe. ⁊ patrũ liberatõe gr̃as a/
gamus ⁊ eius aduentũ soliciti expecte
mus. Addũt̃ etiã matutinales laudes
q̃ in mane egyptios in mare submer/
sit. mũdũ creauit. ⁊ surrexit. In hac g̃
hora laudes deo reddim⁹ ne i mari h⁹
mundi cũ egyptijs demergamur. vt ꝑ
nr̃a creatiõe ⁊ ei⁹ resurrectõe gr̃as deo
reddam⁹. In hora p̃ma xp̃s ad tẽplũ
maxie ꝯueniebat. ⁊ ꝑpl̃s ibidẽ ad eum
manicabat. i. ad euz mane festinabat.

vt ỏr Luc. xxj. Pylato pñtat⁹ fuit. In hac etiã hora resurgẽs mlieribꝫ ꝓmo apparuit. Hec est etiã ꝑma hora diei. Ihõ g̃ in hac hora in eccl̃ia deo laudes exoluim⁹. vt xp̃z imitemur z sibi resurgenti z appareti gr̃as agam⁹. z vt ỏ tãcꝫ oim pncipio ipi⁹ diei pmittas solluamus. In hora tercia xp̃s linguis iudeoꝝ crucifix⁹ ẽ. a pylato ad colũnã flagellat⁹ ẽ. z adhuc vt ỏr i hystoriꝭ colũna vbi ligat⁹ fuit vestigiꝫ cruoꝛ oñdit z hac eadẽ hora spũsctus missus ẽ. In sexta i cruce clauis ꝟfix⁹ ẽ. tenebre p̃ vniuersũ mũdũ facte sũt. vt i morte dñi sui sol lugẽs se vestib⁹ nigꝛ ꝟtegeret. z ne dñm crucifigẽtib⁹ lumẽ ꝓberet. z i hac hora i die ascẽsiõis cũ discipul⁹ discubuit. In nona hora xp̃s spm̃ emisit. miles lat⁹ ei⁹ aperuit. cetus apl̃oꝝ ad oꝛãdũ conuenire ꝟsueuit. z xp̃us in celũ ascẽdit. Propter has p̃rogatiuas deũ i his horis laudam⁹. In vesp̃a xp̃s in cena sacramẽtũ corp̃is z sanguis instituit. pedes discipuloꝝ lauit. de cruce deposit⁹ in sepulchꝛo collocat⁹ fuit. discipulis i habitu pegrini se mãifestauit. Pro his oĩb⁹ in hac hora eccl̃ia xp̃o gr̃as agit. In cõpleꝛorio xp̃s sanguineas gutt̃as sudauit. monumẽto ei⁹ custodia deputata fuit. z ibidẽ q̃uit. resurgẽs pacez discipulis nũciauit. Et p̃ his gr̃as ỏ reddim⁹. Has aũt laudes q̃liter deo exoluere debeam⁹ dic̃ Berñ. Fratres mei imolãtes hostiã laudis iungam⁹ verbis sensum. sensui affectuz. affectui exultationẽ. exultatõi maturitatẽ. maturitati humilitatẽ. hũilitati libertatẽ

Quinto ꝟsecrat vt ibidẽ sacr̃a eccl̃iastica ministrent. Vñ ipa eccl̃ia effic̃ quasi taberna dei in q̃ sacr̃a ꝓtinentur z mistrant. Quedã em̃ ministrant z dant intrantib⁹ vt baptism⁹. q̃dam exeuntib⁹ scz extrema vnctio. q̃dam cõmorantib⁹ z hoꝛ. q̃dam sunt mistrantes. his dat ordo. Quidã pugnãtes et hoꝛ. q̃dam pugne succũbunt. his dat pnia. Quidã instituũt. z his ꝟfert audacia ani vt roborent. z h̃ p̃ ꝟfirmationẽ datur cib⁹ vt sustentent. z h̃ p̃ eucharistie sumptionẽ. fit remotio impedimẽti ne deficiant z h̃ p̃ matrimonij ꝟiunctionẽ. Scõo videndũ est q̃liter ꝟsecrat. Sed ꝑmo de altari. scõo de eccl̃ia. ℭ Ad ꝟsecrationẽ aũt altaris plura ꝟcurrũt. Primo em̃ q̃ttuoꝛ cruces de aq̃ bũdicta in q̃ttuoꝛ cornib⁹ altaris ꝟfigurant. Scõo ip̃m septies circũitur. Tercio aq̃ bũdicta cũ ysopo septies aſp̃gitur. Quarto incẽsuz in ipo cremat. Quinto chrismate inungitur. Sexto mũdis pãnis opit̃. Hec aũt rep̃sentant ea q̃ debẽt hz̃e illi q̃ ad altare accedũt. Debẽt em̃ ꝑmo hz̃e charitatẽ q̃druplicẽ p̃ crucẽ acq̃sitã vt scz diligãt deũ. seipos. amicos. z inimicos. Et h̃ signãt q̃ttuoꝛ cruces i quattuoꝛ cornib⁹ altarꝭ facte. Et de his q̃ttuoꝛ cornib⁹ charitatꝭ ỏr in Ben̄. xxviij. Dilataberꝭ ad oꝛientẽ z occidentẽ. septẽtrionẽ z meridiẽ. Vel iõ q̃ttuoꝛ cruces i q̃ttuoꝛ cornib⁹ fiũt ad significãdũ q̃ xp̃s p̃ crucẽ q̃ttuoꝛ mũdi ptes saluauit. Vel iõ ad significandũ q̃ crucẽ dñi q̃ttuoꝛ modis debem⁹ portare. s. in coꝛde per meditationẽ. in oꝛe p̃ ꝟfessionẽ. in coꝛpoꝛe p̃ mortificationẽ. in facie p̃ assiduam impssionẽ. Scõo dñt hz̃e curã et vigilantiã. qõ significat per circũitus. Unde tunc cantat. Inuenerũt me vigiles ciuitatis. Debẽt ei solicite vigilare sup gregem suũ. Unde negligentiã plati ponit Gilbertus inter ridiculosa dicẽs. Ridiculosa an magis ꝑiculosa res est speculatoꝛ cecus. p̃curſoꝛ claudus. negligens plat⁹. doctoꝛ nesci⁹. ꝓco mutus. Vel per septem circũitus circa altare significant septem meditatiões z ꝟsideratões quas circa septẽplicẽ ꝑtutẽ humilitatꝭ xp̃i hz̃e debem⁹. z p̃ ipas freq̃nter circũire. Prima ꝑtus ẽ q̃ cum diues eẽt factus ẽ pauꝑ. Scõa q̃ in p̃cepto posit⁹. Tercia q̃ pentib⁹ subdit⁹. Quarta q̃ sub manu serui caput inclinauit. Quita q̃ discipulũ furẽ z pditorẽ sustinuit. Sexta q̃ ante iniquũ iudicẽ mãsuetus tacuit. Septima q̃ p̃ cru

cifixoribꝫ clemẽter orauit. Uel ꝑ septez illos circũit⁹ significant septẽ vie christi. Prima fuit de celo in vterũ. scđa de vtero in p̃sepiũ. tercia de p̃sepio in mũdũ. quarta de mũdo in patibulũ. q̃nta de patibulo in sepulchꝝ. sexta de sepulchro in limbũ. septima de limbo resurgens in celũ. Tercio dñt hr̃e dñice passiõis memoriã. qđ significat ꝑ asꝑsionẽ aq̃. Septẽ em̃ aq̃ asꝑsiones sunt septẽ sanguis xp̃i effusiões. Quaꝝ prima fluxit in circũcisiõe. scđa in oꝛõne. tercia in corꝑis flagellatõe. quarta i capitis coronatõe. q̃nta in manuũ ꝑforatõe. sexta in pedũ affixiõe. septima i lateris aptione. He aũt sanguis asꝑsiones facte fuerũt cũ isopo hũilitatis et inestimabilis charitatꝭ. Isop⁹ em̃ est herba humilis ⁊ calida. Uel iõ septies asꝑgit. ad significandũ ꝙ in baptismo septẽ dona sctispũs dant. Quarto debẽt hr̃e oꝛõnẽ feruẽtẽ ⁊ deuotã. qđ significat ꝑ ꝯcrematõez thurꝭ. Thus ei hꝫ ꝟtutẽ ascẽdendi ex fumi leuitate. ꝯsolidãdi ex sua qualitate. ꝯstringẽdi ex cõglutinitate. ꝯfortãdi ex aromaticitate. Sic oꝛõ ascendit in dei memoriã aiam ꝯsolidat quãtũ ad culpã ꝑteritã impetrãdo medelã. ꝯstrigit quãtũ ad futurã impetrãdo cautelã. ꝯfortat q̃ntũ ad p̃ntez impetrãdo tutelã. Uel p̃t dici ꝙ deuota oꝛõ ꝑ thus significat. qꝛ hꝫ ad deũ ascẽdere Ecc̃i. xxxv. Oratio humiliãtis se nubes penetrat. Odorẽ deo reddere Apoc. v. Habẽtes singuli cytharas et ꝑhialas aureas plenas odoramẽtoꝝ ⁊c. Ex corde inflãmato ꝓcedere Apoc. viij. Data sunt illi incensa mlta ⁊c. Et infra. Accepit angelus thuribulũ ⁊ impleuit illud de igne al. ⁊c. Quinto debẽt hr̃e nitorẽ ꝯsciẽtie. ⁊ odorẽ bõe fame. qđ significat ꝑ chrisma qđ ꝯficit ex oleo ⁊ balsamo. Debẽt em̃ habere purã ꝯsciẽtiã vt possint dicere cũ apl̃o. Gloria nostra hec est testimoniũ ꝯsciẽtie nostre. Bonã famã Uñ. j. Thimo. iij. Oꝑtet illũ testimoniũ hr̃e bonũ ab his q̃ foris sũt. Chrysosto. Clerici nullã debẽt habere maculã nec in ꝟbo. nec in cogitatu. nec i facto. nec in opiniõe. qꝛ ipi sunt pulchritudo ⁊ ꝟtus eccl̃ie. ⁊ si mali fuerint totam deturpãt eccl̃iam. Sexto debẽt habere mũdiciã opatiõis bone. qđ significat ꝑ pãnos albos ⁊ mũdos q̃bꝫ altare operit. Usus em̃ vestimẽtoꝝ inuentus est ad tegendũ calefaciendũ et ornandũ. Sic bona opa tegũt aie nuditatẽ Apoc. iij. Uestimẽtis albis induaris vt nõ appareat ꝯfusio nuditatis tue. Ornant aiam ad honestatem Roma. xiij. Induamur arma lucꝭ ⁊c. Calefaciũt inflãmãdo ad charitatem Job. xxxvij. ca. Nõne vestimẽta tua calida sunt ⁊c. Modicũ em̃ valeret accedenti ad altare si haberet dignitatẽ sũmã ⁊ vitã infimã Bern̄. Monstruosa res est sedes p̃ma ⁊ vita ima. grad⁹ suprem⁹ ⁊ stat⁹ infim⁹. vult⁹ grauis. act⁹ leuis. sermo mult⁹. fruct⁹ null⁹. ingens autoritas. ⁊ ani instabilitas. Secũdo videndũ est q̃liter eccl̃ia ꝯsecrat. ⁊ ad hꝫ plura ꝯcurrũt. Ep̃s em̃ ip̃az ecclesiã ter circũit. ⁊ q̃libet vice veniens ad ianuã ꝑcutit baculo pastorali dicẽs Apite portas p̃ncipes vestras ⁊c. Interi⁹ ⁊ exterius aq̃ bñdicta ipsa ecclesia irrigat. In pauimẽto fit crux de cinere ⁊ sabulo ex trãsuerso angulo oriẽtis vsq̃ ad angulũ occidẽtis. ⁊ ibi lr̃is grecꝭ ⁊ latinis scribit alphabetũ. In parietibus eccl̃ie cruces depingunt. ⁊ ip̃e cruces illuminant ⁊ chrismate inungunt. Primũ g̃ scꝫ triplex circũitus signat triplicẽ circũitũ quẽ fecit xp̃s ꝓpter ip̃ius ecclesie sanctificationẽ. Prim⁹ fuit ꝙ de celo venit in mundũ. secũdus ꝙ de mũdo descẽdit ad limbũ. tercius ꝙ de limbo rediens ⁊ resurgens ascendit in celum. Uel triplex circũitus fit ad ostẽdendũ ꝙ illa eccl̃ia ꝯsecrat ad honorez trinitatis. Uel triplex circũitus signat triplicẽ statum saluandoꝝ de ecclesia. qui sunt virgines. continentes. ⁊ cõiugati. Hec etiam designantur in dispositione materialis ecclesie sicut ostẽdit

richard⁹ de sctō victore. Nā sanctuari/
um signat ordinē virginū. chorus ordi/
nē ꝯtinentiū. corpus ordinē ꝯiugato/
rū. Strictius est sanctuariū q̄ chorus
z chorus q̄ corp⁹. qꝛ pauciores sunt ꝟ/
gines q̄ ꝯtinētes. z ꝯtinētes q̄ ꝯiuga
ti. Sanctior est etiam loc⁹ sanctuarij q̄
chorus. z chorus q̄ corp⁹. qꝛ dignior ē
ordo ꝟginū q̄ ꝯtinētiū. z ꝯtinētiuz q̄
ꝯiugatoꝝ. Hec richard⁹ ¶ Scdm scz
trina ad ostium ꝑcussio signat triplex
ius qd hz xp̄s in eccl̄ia q̄re sibi dz api/
ri. Est ei sua creatōe. redēptione. z glo
rificatōis ꝓmissione. De h̄ triplici iu/
re dicit Anshelm⁹. Certe dn̄e qꝛ me fe
cisti debeo amori tuo meip̄m totuz qꝛ
me redemisti debeo amori tuo meip̄m
totū. qꝛ tanta ꝓmittis debeo meip̄z to
tū. imo tātū d̄beo amori tuo plusq̄ me
ip̄m q̄ntū. tu es maior meip̄o. ꝓ q̄ dedi
sti teip̄m. z cui ꝓmittis teip̄m ¶ Trina
aūt ꝓclamatio. attollite portas p̄nci/
pes. vestras. significat trinā ei⁹ potētiā
scz in celo in mūdo z in inferno. ¶ Ter
tio interi⁹ z exterius aqua bn̄dicta asp̄
gitur. qd fit triplici de causa ¶ Primo ꝓ
pter demonis expulsionē. Aqua ei bn̄
dicta hz ꝓpriā ꝟtutē expellēdi ip̄m dya
bolū. Un̄ i exorcismo aq̄ dicit. Ut sis
aqua exorcisata ad effugandā oēm po
testatē inimici z ip̄m inimicū eradica/
re ꝛc̄. Ista aūt aqua bn̄dicta fit ex q̄ttu
or rebꝫ scz ex aq̄. vino. sale. et cinere. qꝛ
vicz q̄ttuor sunt q̄ maxīe inimicū expel
lūt. scz lachrymaꝝ effusio q̄ ꝑ aquā. spi
ritualis exultatio q̄ ꝑ vinū. matura di/
scretio q̄ ꝑ sal. z ꝓfunda hūiliatio q̄ ꝑ
cinerez designat ¶ Scdo ꝓpt̄ ip̄i⁹ eccl̄ie
expiationē. Oia ei terrena hec ꝓpt̄ pec
catū corrupta sunt z fedata. z iō locus
ip̄e aqua bn̄dicta asp̄git̄. vt ab oī fedi/
tate z imūdicia liberet̄ purget̄ z expiet̄
Hinc est etiā q̄ i lege oia pene ꝑ aquā
mūdabant̄. Tercio ꝓpt̄ oēm remouen
dā maledictōez. Terra ei a p̄ncipio cū
fructu suo maledictōez accepit. ex eo q̄
ex ei⁹ fructu deceptio facta fuit. aq̄ ꝟo
nulli maledictōi subiacuit. hinc ē q̄ do
minus comedit piscē. sz nō legit̄ come/
disse carnē noiatim. nisi forte de agno
paschali ꝓpt̄ p̄ceptū legis in exēplū. s.
abstinēdi aliqn̄ a licitis. z aliqn̄ eadez
comedēdi. Ut g̊ oīs maledictio remo
ueat̄ z bn̄dictio introducat̄. iō aq̄ bn̄di
cta asp̄git̄. ¶ Quarto in pauimēto al/
phabetū scribit̄. qd q̄dē rep̄sentat ꝯiū
ctionē vtriusq̄ ꝓpl̄i. s. gētilis z iudei. vl̄
paginā vtriusq̄ testamēti. vel articl̄os
nostre fidei. Illud em̄ alphabetū ex lit
teris grecis z latinis in cruce factis re
p̄sentat vnionē in fide ꝓpl̄i gētilis z iu
dei ꝑ crucē xp̄i factā. Un̄ z illa crux ex
trāsuerso angulo orientis vsq̄ ad an/
gulū occidētis ducit̄ ad significādū q̄
ille q̄ p̄us erat dexter fact⁹ ē sinister. z q̄
erat in capite fact⁹ ē in cauda. z ecōuer/
so. Scdo rep̄sentat paginā vtriusq̄ te
stamēti. qd ꝑ crucē xp̄i adimpletū est.
Un̄ moriēs dixit ꝯsūmatū est Et crux
ex transuerso ducit̄. qꝛ vnū testamētuz
in alio ꝯtinet̄. Quia rota erat in rota.
Tercio rep̄ntat articulos fidei. Eccl̄ie
em̄ pauimētū est nr̄e fidei fundamētū
Elemēta q̄ inscribunt̄ sunt articuli fi/
dei. q̄bus rudes z neophici de vtroq̄
ꝓpl̄o in eccl̄ia erudiūt̄. q̄ se puluerē z ci/
nerē reputare debēt. iuxta illud qd di/
xit abraā Gen̄. xviij. Loq̄r ad dn̄m me
um cū sim puluis z cinis ¶ Quīto cru/
ces i eccl̄ia depingunt̄. qd siq̄dē fit tri/
plici rōne. Primo ꝓpt̄ demonū terrorē
vt. s. demōes q̄ inde expulsi sunt viden
tes signū crucis terreant̄. z illuc ingre/
di nō p̄sumāt. Timēt em̄ valde signū
crucis. Un̄ Chrys̄. Ubicūq̄ demōes
signū dn̄icū viderint. fugiunt timētes
baculū q̄ plagā acceperūt ¶ Scdo ꝓpter
triūphi on̄sionē. Cruces em̄ sunt vexil
la xp̄i z signa ei⁹ triūphi. Un̄ vt on̄dat̄
q̄ loc⁹ ille xp̄i dn̄io subiugat⁹ est. iō ibi/
dē cruces depingunt̄. Nā z apud ip̄ia/
lē magnificētiā obseruat̄ vt qn̄ aliq̄ ci/
uitas ei tradit̄. imp̄iale vexillū in ea di
rigit̄. In h⁹ figuratōe d̄r Gen̄. xxviij. q̄
iacob lapidem quē supposuerat capiti
suo erexit in titulū. vicz in titulū p̄coni

alem memoriale ⁊ triũphalez. Tercio ꝓpter apl'oꝝ repũtationẽ. Nam illa duodeciz lumiaria añ cruces posita significant duodecim apl'os q̃ p fidem crucifixi totũ mũdũ illumiauerũt: Hec igitur cruces illuminanꝫ ⁊ chriſmate iunguꝫ. qm̃ ⁊ apl'i fide passiõis xpi totuz mũdũ illumiauerũt ad cognitionẽ. inflãmauerũt ad amorẽ. vnxerũt ad ꝓfectionẽ nitorẽ. qõ p oleuz. ⁊ ad bone vite odorẽ qõ p balsamũ intelligiꝫ. E

Aphana' ecclia

De tercio ſcz p q̃s ꝓphanaꝫ sciendũ q̃ ipam domũ dei p tres ꝓphanatã legimus. ſ. p ieroboã. p nabuzardã. ⁊ p antiochũ. Jeroboã em̃ sicut legiꝫ. iij. Regũ. xij. duos vitulos fecit ponẽs vnuz in dan. ⁊ alium in bethel. q̃ dicit dom⁹ dei. ⁊ h̃ ꝓpt̃ auariciã fecit. ne ſcz regnuz ad roboã rediret. Per h̃ ſignificatur q̃ auaricia clericoꝝ multũ ecclĩam dei cõtaminat. q̃ in ipis clericis multũ regnat Hierem. viij. A minimo vſq̃ ad maximũ oẽs auariciã sequũt Berñ. Quẽ vabis mihi de numero p̃latoꝝ qui nõ magis inuigilet subditoꝝ euacuãdis marſupijs q̃ vicijs extirpãdis. Vituli sunt nepotuli. q̃s in bethel. i. i domo dei ponũt. Ecclĩa etiã p ieroboã ꝓphanaꝫ si ex auaricia vſurarioꝝ vel raptorum edificat. Ũ legiꝫ q̃ cũ q̃dam vſurarius ecclĩam q̃ndã de rapinis ⁊ vſuris ꝑſtruxiſſet. epm̃ ad eius dedicationẽ multis p̃cibus inuitauit. Cum igiꝫ eps cũ ſuo clero officiũ ꝓsecratõis ageret. vidit post altare diabolũ ſtãtẽ i cathedra in habitu epali. Qui dixit epo Quare ecclĩam meã ꝓfanas. ceſſa iam q̃ ad me iuriſditio ei⁹ ptinet q̃ de vſuris ⁊ rapinis edificata est. Cũ ḡ epus inde cũ clericꝫ territ⁹ fugerꝫ diabol⁹ ꝓtinuo ipaz ecclĩã cũ grãdi ſtrepitu ꝺſtruxit. Nabuzardã sicut legiꝫ. iiij. Regum xxv. domũ dei cõbuſſit. Nabuzardan autẽ ꝓnceps coquoꝝ ſignificat illos q̃ gule ⁊ luxurie dediti sunt. q̃ de ventre suo deũ ſuũ fecerũt ꝑm qõ dicit apl'us. Quoꝝ deus venter est. ꝛc. Qualiꝫ aũt venter de⁹ dicaꝫ. oſtẽdit Hugo de sancto victore in ſuo clauſtrali dicẽs. Solẽt dijs templa ꝓstruj. altaria erigi. miniſtri ad seruiẽdũ ordinari. imolari pecudes. thura ꝓcremari. Deo ſic̃dẽ vẽtri templũ est coḡna. altare mẽſa. miniſtri coqui. imolate pecudes carnes cocte. fumus incẽſoꝝ. odor ſapoꝝ. Rex antiochus q̃ fuit ſuperbiſſim⁹ ⁊ ambicioſus domũ dei polluit ⁊ ꝓphanauit. ſic legiꝫ. j. Mach. j. Per quẽ ſignificaꝫ q̃ ſuperbia ⁊ ambicio q̃ vigent in clericis q̃ nõ appetunt ꝓdeſſe ſz ꝑſſe. multuz ecclĩam dei ꝓtaminant. De q̃ ſuperba ambitõe dicit Berñ. Honorati inceduntur de bonis dñi cui tñ dño honorez nõ deferunt. Jnde is quẽ q̃tidie videmeretricius nitor. hyſtrionicus habitus. regius apparat⁹. Jnde auꝝ in frenis ⁊ ſellis ⁊ calcaribꝫ. ⁊ plus calcaria q̃ altaria fulgẽt. Et sicut p tres ꝓphanata extitit. ita p alios tres dedicata ⁊ ꝓsecrata fuit. Dedicationẽ em̃ ꝓmo fecit moyſes. ſcõ salomon. tercio iudas machabe⁹. Per qõ inſinuaꝫ qõ in dedicatõe eccl'ie debem⁹ hñe humilitatez q̃ fuit in moyſe. ſapiam ⁊ diſcretionẽ q̃ fuerũt in ſalomone. vere fidei ꝓfeſſionẽ q̃ fuit in iuda. F Scõo videndũ est de ꝓsecratõe ſiue dedicatõe templi ſpũalis qõ templũ sum⁹ nos. ſ. congregatio oim̃ fideliũ. qõ ꝓstruiꝫ ex lapidibꝫ viuis. j. Pet. ij. Tanq̃ lapides viui superedificari ꝛc. Ex lapidibꝫ politis. Ũ cantaꝫ. Tunſionibꝫ p̃ſſuris expoliti lapides ꝛc. Ex lapidibꝫ quadris. Quattuor em̃ latera lapidis ſpũalis sunt fides ſpes charitas ⁊ opatio. que equalia sunt. q̃ vt dicit Greg⁹. q̃ntum credis tantũ speras. q̃ntũ credis ⁊ speras. tãtũ diligis. q̃ntũ credis speras ⁊ diligis. tãtũ oparis. Jn h̃ q̃dem ꝛeplo altare est coꝝ nostrũ. ſup qõ altare tria debẽt deo offerri. Primũ est ignis dilectionis ꝓpetue. Leuiꝫ. vj. Jgnis ſcz dilectõis erit ꝓpetu⁹. ⁊ nũq̃ deficiet i altari ſcz cordis. Scõm est incẽſum oꝝonis odorifere. j. Paral. vj. Aaron ⁊ filij eius adolebunt incẽſum ſup̃ altare

holocaustomatꝫ ⁊ thimiamatis. Ter
ciū est sacrificiū iusticie qđ sacrificiū cō
sistit in oblatōe pnie ⁊ i holocausto di/
lectōis ꝑfecte ⁊ in vitulo caruis morti
ficate. De his ꝑs. Tūc acceptabis sa/
crificiū iusticie oblatōes ⁊ holocausta
tūc imponēt sup altare tuū vitulos.
Templū aūt spūale qđ sumus nos
ad sil̄itudinē tēpli materialis ꝯsecrat̄.
Primo em̄ summꝰ pontifex scꝫ xp̄us
ostiū cordis clausum inueniēs ter cir/
cūit dū pctm̄ oris cordis ⁊ opis ad me
moriā eiꝰ reducit. De h̄ triplici circūi/
tu dicit̄ Esaie. xxiij. Sume cytharā q̄
ad p̄mū. circui ciuitatē cordis scꝫ q̄ ad
scđm. meretrix obliuioni tradita q̄ ad
terciū. Scđo ip̄m ostiū cordis clau/
suꝫ ter ꝑcutit vt sibi apiat̄. Percutit ei
ip̄m cor ictu bn̄ficij ꝯsilij ⁊ flagelli. De
q̄ triplici ꝑcussiōe đr Prouerb. j. q̄ntuꝫ
ad malos. Extēdi manū meā ⁊c. h̄ q̄n
tum ad collata bn̄ficia. Despexistis oē
ꝯsiliū meū. h̄ quātū ad ispirata ꝯsilia.
Et increpatōes meas neglexistis. hoc
quātū ad illata flagella. Vel ter ꝑcu/
tit dū rōnalē mouet ad pcti cognitōeꝫ.
ꝯcupiscibilē ad dolorē irascibilem ad
pcti vindictā ⁊ detestatōꝫ. Tercio ip̄ꝫ
templū spūale ter aqua intꝰ ⁊ extra dꝫ
irrigari. Hec aūt trina irrigatio est tri
na lachrymaꝝ interioꝝ vel aliq̄n exte/
rioꝝ effusio. Mens em̄ scti viri vt dic̄
Greg⁹. dolore afficit̄ cōsiderādo vbi fu
it. vbi erit. vbi est. ⁊ vbi nō est. Vbi fu
it inq̄t in pctō. vbi erit in iudicio. vbi ē
in misia. vbi nō est in gl̄ia. Quando g̃
int̄iores vel exteriores lachrymas fun
dit ꝯsiderādo. s. qꝛ fuit in pctō ⁊ de ip̄o
rōnē reddet in iudicio. tūc istud tēpluꝫ
iā sel̄ aqua aspgit̄. Quādo aūt ꝓ mise/
ria in q̄ est ad fletū cōpungit̄. tūc scđo
aqua irrigat̄. Quādo ꝓ gl̄ia in qua nō
est lachrymas fundit. tūc terciā aquaꝫ
aspergit. Huic aūt aq̄ admiscent̄ vinū
sal ⁊ cineres. qꝛ cū his lachrymis debe
mus h̄re vinū spūalis exultatōnis. sal
mature discretōis. ⁊ cineres ꝓfūde hu
miliatōis. Vel ꝑ vinū limphatū in
telligit̄ hūilitas xp̄i quā habuit in car
nis susceptōe. Vinū ei limphatū ē ver
bū hūanatū. Per sal intelligit̄ sctitas
sue vite. q̄ est oibꝫ ꝯdimētū religionis.
Per cinerē intelligit̄ eiꝰ passio. His igi
tur tribꝫ cor nr̄m debemꝰ aspergere. s.
bn̄ficio icarnatōis ꝑ qđ ꝓuocemur ad
h ūilitatē. exēplo sue ꝯuersatōis ꝑ qđ i
formemur ad sctitatē. ⁊ memoria passi
onis ꝑ qđ incitemur ad charitateꝫ.
Quarto scribit̄ in h̄ templo cordis
spūale alphabetū siue spūalis scriptu
ra. Hec āt scp̄tura q̄ ibi scribit̄ triplex
est. s. dictamia faciēdoꝝ. testimonia di
uinoꝝ bn̄ficioꝝ. accusatio ꝓprioꝝ deli/
ctoꝝ. De his tribꝫ Roma. ij. Cū eniꝫ
gentes q̄ legē nō hn̄t natural̄r ea q̄ le/
gis sunt faciūt eiusmodi legē nō hn̄tes
ip̄i sibi sunt lex q̄ oñdunt opus legꝫ scri
ptū in cordibꝫ suis. Ecce p̄mū. Testi/
moniū reddēte illis ꝯscia ip̄oꝝ. Ecce
scđm. Et inter seinuicē cogitationū ac
cusantiū vel etiā defendētiū. Ecce ter/
ciū. Quinto dn̄t pingi cruces. i. assu
mi pnie austeritates. q̄ q̄dē dn̄t inun/
gi ⁊ igne illustrari. qꝛ nō solū ferēde sūt
patiēter sꝫ etiā libēter. qđ significat̄ ꝑ
vnctōeꝫ. ⁊ ardēter qđ significat̄ ꝑ ignē
Vn̄ Bern̄. Qui morat̄ in timore cru/
cem xp̄i portat patiēter. Qui ꝓficit in
spe portat libēter. Sꝫ q̄ ꝯsūmat̄ i cha
ritate amplectit̄ iā ardēter. Itē. Mul
ti vidēt cruces nr̄as sꝫ nō vidēt vnctio
nes nr̄as. Qui g̃ in se hc habebit vere
templū ad honorē dei đdicatū erit. di
gnus plane in q̄ xp̄s habitet ꝑ grāꝫ vt
tandē in eo habitare dignet̄ ꝑ gloriam
Qđ ip̄e nobis p̄stare dignet̄ q̄ viuit et
regnat deꝰ ꝑ oia secula seculoꝝ. amē.

Explicit legenda lombardica
Jacobi de voragine ordinis p̄
dicatoꝝ episcopi ianuensis.

Consummatum est

Sequuntur quedã legẽde a quibusdã aliis supaddite. Et primo de decem milib⁹ martyr⁹.

Legenda. clxxviij.

Passio et memoria decẽ miliũ martyr⁹ venerat̃ ⁊ colit̃. x. kal̃. iulij. q̃ om̃s vna die ꝓ xp̃i noĩe passi sunt sub Adriano imꝑatore aliisq̃ sex regib⁹ q̃ ei venerũt in adiutoriũ. Hi scti martyres duz ab imꝑatore ad sacrificandũ idolis cõpellerent̃ dixerũt. Sacrificiũ viuũ ⁊ imaculatuz offerim⁹ nosmetip̃os dño nr̃o iesu xp̃o. q̃ ꝓ humano genere nasci dignatus ẽ ⁊ descẽdere de celis. mlt̃ malis affligi. ⁊ ad vltimũ voluit etiam ꝓ nobis crucifigi. quẽ tu miser ignoras. Tũc irat⁹ imꝑator iussit eos diu torq̃ri. ⁊ ad vltimũ crucifigi. Et oĩa tormẽta q̃ passus est dñs nr̃ iesus xp̃us forti anĩo ⁊ fide firmissima ꝓ dño sustinuerũt. Locus igit̃ vbi passi sunt btĩ martyres mons est magn⁹ ⁊ vocat̃ ararat. ⁊ distat ab alexandria ciuitate q̃ngentis q̃si stadijs. A q̃bus aũt passi sũt fuerũt exercit⁹ regũ q̃ illi venerãt in adiutoriũ triginta milia. Hora v̄o sexta illius diei terremot⁹ fact⁹ ẽ magn⁹. petre scisse sunt. sol obscurat⁹ ẽ. ⁊ oĩa signa q̃ in passiõe dñi visa fuerũt etiã ibi visa sunt. Tũc scti martyres fundẽtes orõnẽ ad dñm dixerũt. Dñe de⁹ memẽto nr̃i in h̃ patibulo cruc̃. ⁊ suscipe petitionẽ nr̃am ⁊ ea q̃ a te exposcim⁹ nob̃ cõcedere digner̃. vt q̃cũq̃ memoriã nr̃i corde ⁊ ore cũ ieiunio ⁊ d̃uotõe celebrauerint mereant̃ a te asseq̃ fructuosam mercedẽ tribuẽdo eis sanitatẽ corpor⁹ medicamẽ anĩe ⁊ in domib⁹ eor⁹ intus ⁊ foris bonor⁹ oĩm vbertatẽ ꝯcede Et si in p̃lio fuerint nõ eis nocere p̃ualeãt inimici visibiles ⁊ inuisibiles. te ꝓ eis pugnãte. sz sicut placet tibi armis tuis eos ꝓtege. Diesq̃ vn⁹ ieiunij nr̃e passionis vnũ pnialez annũ cõpleat obseruãtib⁹ se deuoto corde. Et hoc dñator dñe a te poscim⁹. dissipa oẽm occupationẽ ⁊ oẽm ĩmũdũ spm̃ omnẽq̃ infirmitatẽ eor⁹ expelle q̃r gl̃iosum ⁊ laudabile est nomẽ tuũ ꝑ oĩa. s. s. Et rñdentibus oĩb⁹ amẽ. facta ẽ vox de celo dicẽs Que petist̃ dilectissimi mei scitote vos impetrasse. Gaudete q̃z ⁊ letamini q̃r orõnes vestre corã xp̃o ⁊ ĩmortali rege veraciter sunt exaudite. Et his dictis in ꝯfessione emiserũt spm̃ veraciter ꝑcepturi p̃mia regni celor⁹. Amen.

Legenda. clxxix.

De visitatione beate virginis Marie ad Elizabeth.

Beatissima virgo dei a suis p̃mordijs deo ꝯsecrata ꝓpter bñficia ei⁹ inaudita exhibita ꝓpl̃o inuocãti. oẽs in necessitate ꝯstituti ad eã ꝯfugiunt tãq̃ ad singulare remediũ vbi humanũ subsidiũ nõ sufficit req̃situ. Disposuit nãq̃ oĩa inferiora sua sapiẽtia ꝓuidentia industria. ⁊ gr̃a propulsata Ubi gubernatrix seculi ⁊ terrene potẽtie. ĩ maria. Ubi mr̃ miscdie ⁊ ĩpetratrix venie. in maria. Ubi mr̃ militãt̃ eccl̃ie. in maria. Ubi aduocata seculi. ĩ maria. Huius rei ꝯsideratiõe vrban⁹ roman⁹ põtifex sextus. dure ferẽs materiã scismatis occurrentẽ. ꝑpendẽsq̃ anĩo ꝓspicaci. q̃ btã v̄go sit ꝑitissima aduocata delinquẽtiũ viator⁹. repatrix sagacissima discrepantiũ anĩor⁹. ⁊ visitatrix diligẽtissima errantiũ singulor⁹. Pro gr̃a extinctõis scismat̃ ĩpetranda pie statuit. q̃ licet festũ visitatõis marie ad elizabeth illo tꝑe post annũciationẽ dñicã debuerit celebrari. q̃ ĩpam elizabeth visitauit. ꝓpter maxĩas v̄tutes inibi oꝑatas. q̃r tñ ecclesia illo tꝑe circa officiũ q̃dragesimale aut passionẽ xp̃i spẽaliter occupat̃. ne tãta officij solẽnitas p̃termittat̃ ad laudẽ ⁊ gl̃iaz v̄ginis gl̃iose idẽ vrban⁹ sext⁹ pie statuit visitatõis p̃fati festi memoriã. in crastinũ octauar⁹ btĩ iohis baptiste. cum octauis seq̃ntib⁹ d̃ festo visitatõis ma

De visitatōe marie ad elizabeth

rie a cunctis fidelib⁹ celebrari. Ut aūt oīs fideliū multitudo ad memoriā p̄fate visitatōis marie ad Elizabeth artius ⁊ deuoti⁹ excitet̄. voluit idē Urbanus vt oīb⁹ vere ꝯfessis ⁊ ꝯtritis dictū festū visitatōis Marie celebrātib⁹ cuz octauis. loco distributionū materialium in eccl'ijs fieri ꝯsuetis. de thesauro spiritali. ꝟe indulgētie sic̄ in festo corporis xp̄i futur⁹ tp̄ib⁹ effectualit̄ elargirent̄. Cū igit̄ angel⁹ nūciauit marie q̄ inuenit gr̄am apud dn̄m. ⁊ q̄ de ea cōcipet̄ fili⁹ dei ad salutē oīm ꝓp̄l'oꝝ q̄ cito ipsa credidit statim ꝯcepit in vtero verbū dei. Et post gr̄as exhibitas de tanto bn̄ficio sibi facto ex magna charitate ⁊ pietate studuit suā cognatā elizabeth iā sex mēsib⁹ grauidatā in hierusalē salutare ⁊ sibi cōpati ac seruire. Un̄ d̄r de eadē. Exurgēs maria abijt in mōtana cū festinatōe in ciuitatē iude ⁊ intrauit domuz Zacharie ⁊ salutauit Elizabeth. Abijt igit̄ maria in montana cū festinatōe. q̄r ab angelo i itinere faciliter ducta fuit sp̄ūssancti inflāmatōe p̄ obrupta mōtiū ducebat̄ q̄ eiusdē sp̄ūs motōe suauiter fuit agitata. Btā igit̄ maria in dn̄o ꝯfidēs. hilariter trāsmigrauit sup̄ cacumīa montium sic̄ passer. In asp̄itate itineris congaudebat. p̄ viā suauitatē colloq̄oꝝ aspernabat̄. bona mentiū in hierusalez collaudabat. hierusalē in mōtanis celerrime cupiebat. Noluit ibi inueniri i publico vel videri. sz abijt festinanter. Abijt cū festinatiōe in ciuitatē iude vt iohes p̄cursor dn̄i statim sctificaret̄ in vtero vt xp̄i incarnatio i ciuitate mag⁹ publica pāderet̄. ⁊ vt de illo loco ad fines terre tantoꝝ mysterioꝝ declaratio vlteri⁹ pāderet̄. Et intrauit domū zacharie ⁊ salutauit elizabeth. Ecce quō intrauit sup̄ior ad minorē. dn̄a ad seruam. regina celi ⁊ terre ad famulā ⁊ ancillā. vt sic laudādo laudib⁹ Elizabeth visitaret. ⁊ laus ei⁹ laudes reciprocas resonaret.

Tenor bulle per Bonifacium papā. ix. trāsmisse ad diuersas mūdi p̄tes sup̄ festo visitationis beate marie virginis ad Elizabeth.

Bonifacius ep̄s seru⁹ seruoꝝ dei ad p̄petuā rei memoriā. Sup̄ni benignitas ꝯditoris hūanā naturā ad sil'itudinē suā creatā misericordi pietate respiciens. ⁊ collapsam fore p̄mi p̄entis lapsu ꝯsiderās. illā miro decreuit ꝯsilio releuare. vt sc̄z verbū sup̄nū q̄d erat in p̄ncipio eaz a mortis nexib⁹ liberaret. Voluit igit̄ pij p̄ris q̄ nos dilexit charitas. tp̄e veniētis plenitudīs verbuz ip̄m sup̄nū sub forma serui carnez nr̄e mortalitat⁹ assumere vt tandē mortez nr̄am moriēdo destrueret. ac dānatōis sniaz sil' ⁊ maculā quā p̄ reatū p̄mi hominis gener⁹ hūani posteritas icurrisse noscebat̄. clemēs ꝟbi eterni bonitas aboleret. Quapropt̄ de clara stirpe regia dauiticā p̄elegit ꝟginē. in cui⁹ vtero mystico spiramie verbū ip̄m carnez susciper vt egrederet̄ iuxta verbū ꝓpheticū ꝟga de radice iesse ⁊ flos de radice ei⁹ ascēderet. ⁊ req̄esceret sp̄ūs dn̄i sup̄ eū. Prouectā reginā inclitā in matrez eligens q̄ tanto regi digna fuit corp̄is thalamū p̄p̄are. de q̄ tanq̄ sp̄ōsus p̄ filijs hoīm p̄cederet speciosus locū i nazareth q̄ flos siue sctitas d̄r ad suā ꝯceptionē elegit. In q̄ p̄ angelica salutationis eloq̄a. ip̄i⁹ incarnati ꝟbi mysteria miraq̄ fuerūt solēnia celebrata. Ibi eī nr̄e sumpsim⁹ exordia redēptōis. ibiq̄ p̄mū dies sctificatōis illuxit. q̄ nob̄ de salute spem intulit ⁊ de eternitate leticiā. In h̄ etem̄ tāte fecūditat⁹ loco virgo regia venustissima a dn̄o ꝯsecrata. flos castitat⁹. vas celestis gr̄e mūdissimū. oīm ꝟtutū floribꝰ redimita cuius pulchritudinē sol ⁊ luna mirant̄. redēptorē gentiū ꝟgo ꝯcepit. datura lucez gētib⁹ sub mort⁹ caligine ꝯstitut⁹. Sane ip̄a regina celoꝝ in cui⁹ se clausit viscera dei fili⁹ fact⁹ hō. ex tanti honoris fastigio sibi p̄ angelū nūciato nequaq̄ elatōis assumpsit sp̄m̄ sz tanq̄ ancilla

K

De visitatõe marie ad elizabeth

humilis q̃uis effecta mr̃ dñi. hũilita/
tis sue quã respexit dñs exequẽs offici
um. exurgẽs maria abijt in mõtana cũ
festinatõe. Et quẽadmodũ ab angelo
hũillime salutatõis suscepat oraculuz
sic etiaz Elizabeth hũiliter salutauit.
Elizabeth ꝟo vt salutatõz audiuit vir
ginis gl̃iose. repleta spũsctõ. ⁊ incarna
ti verbi mysteriũ in vtero sentiẽs virgi
nali. voce magna exclamauit et dixit.
Bñdicta tu inter mlieres ⁊ bñdictus
fructus vẽtris tui. Et vñ h̃ mihi. vt ve
niat mr̃ dñi mei ad me. Ecce em̃ vt fa/
cta est vox salutatõis tue in auribꝫ me
is. exultauit p̃ gaudio infans in vtero
meo. Et btã q̃ credidisti. qm̃ pficient̃ ĩ
te q̃ dicta sunt tibi a dño. Ad q̃ ꝟbave
nerãda in hũilitatis spũ respõdens. il/
lud mirabile canticũ decãtauit. Ma/
gnificat aĩa mea dñm Et exultauit spi
ritus meꝰ in deo salutari meo. Quia re
spexit humilitatẽ ancille sue Ecce eniz
ex h̃ btãm me dicẽt om̃es generatões.
Quia fecit mihi magna q̃ potẽs est et
sanctũ nomẽ eiꝰ. Et miscõia eiꝰ a pge/
nie in pgenies timẽtibꝫ eũ. O magnũ
mysteriũ. o admirabile cõmertiũ. o in/
effabile sacr̃m. vt mr̃es de pignoribꝫ q̃
gestabant in vteris in spũ p̃sentarẽt. et
etiã pphetarẽt. Et vt sacri euãgelij pã/
dit hystoria. celi regina grauida partu
ꝯsecranda diuio. p humilitatꝫ ampli/
ori sig̃culo p̃cursoris sui quẽ gestabat
filij genitrici grauide hũanitatꝫ impẽ/
dit obsequiuz. Quo impẽso cõpleroq̃
hmõi visitatõis q̃si triũ mensiũ tpe in
domũ suã est reuersa. Hec est ei illa de
q̃ sacra canũt eulogia. Sole amicta lu
nã hñs sub pedibꝫ stellis coronari me
ruit duodenis. Hec est illa q̃ in suis ca
stis visceribꝫ celi terreqz gestauit opifi
cem. Et sola cũctas hereses interemit.
Et p xp̃ião pplo vt aduocata strenua
⁊ exoratrix puigil ad regez quẽ genuit
intercedit. Igit̃ felicis recordatõis vr/
banus papa sextꝰ dignũ reputãs ⁊ de/
bitũ vt festũ visitatõis ipiꝰ btẽ Marie
virgĩs qñ vt p̃fert̃ visitauit Elizabeth
in dei eccl̃ia celebraret̃. qm̃ testimonio
sancti suffultũ euãgelij humanis neq̃t
rõnibꝫ detractari. Ac attendẽs q̃ lau/
des tante ꝟginis hũana lingua nõ suf
ficit exp̃mere. Nec etiã scti ⁊ iusti eã in
cuiꝰ ille quẽ celi cape nõ poterãt se ꝯtu
lit aula ꝟginali. dignis laudũ p̃conijs
ad plenũ efferre potuerũt. Et ꝯsiderãs
dictꝰ papa. q̃ exq̃ dñm in sctis suis lau
damꝰ q̃ntomagꝫ in veneratõe btẽ ma/
rie ꝟginis mr̃is ipiꝰ exultãtibꝫ animis
collaudare ⁊ eiꝰ laudũ agendo titulos
gr̃as inferre quẽ genuit filio debeamꝰ
Que etiaz exaltata sup sydera stellato
ꝯsidet sui solio genitoris. Nec etiã diui
ne nisus fuisset resistere volũtati. q̃ taz
sibi q̃ alijs viris deuotꝫ ad hmõi san/
ctam festiuitatẽ celebrandã vt pie idez
papa credidit. dignata fuit mentẽ in/
spirare. Deliberatõe etiã sup h̃ matu/
ra p̃habita. De fratrũ suoꝝ. sctẽ roma
ne eccl̃ie cardinaliũ ꝯsilio ad exaltatio
nẽ fidei catholice digne ⁊ rõnabilit̃. vi
delicet sexto idus ap̃lis pontificatꝰ sui
anno. xj. statuit vt festũ p̃fatũ vicz visi/
tatõis btẽ Marie ꝟginis. qñ vt p̃fert̃
visitauit Elizabeth. sexto nonas iulij
annis singulis in dei eccl̃ia cũ laudum
cãtico. leticie iubilo. cordisqz tripudio
sub duplici officio p orbẽ vniuersuz so/
lẽniter celebraret̃. Suasit etiã ⁊ ꝯsulu
it idẽ Vrbanꝰ sextus. vt ipius festi vi/
gilia. vt vigilia natiuitatꝫ. ⁊ assumpti/
onis p̃dicte virginis festiuitatũ. etiã in
obseruatõe ieiunij deuotiꝰ obseruaret̃.
Et mãdauit q̃ sil̃e nõ tñ duplex offici/
um absqz alicuiꝰ scti cõmemoratõe. ex/
ceptis p̃mis vesp̃is añ octauã ap̃loruz
Petri ⁊ pauli. ⁊ officio totiꝰ diei octaue
cũ cõmemoratõe tñ eiusdẽ noui festi. p
septẽ seq̃ntes dies in dei eccl̃ia cũ cele/
britate debita cantaret̃. Ac etiã volẽs
idẽ vrbanꝰ papa xp̃ifideles ad colẽduz
tante festũ ꝟginis. ⁊ etiã celebrandum
donis spũalibꝫ animare ip̃osqz mysti/
cis de thesauris militãtis eccl̃ie bñdi/
ctionũ muneribꝫ cupiẽs p̃uenire. Oĩ
bus ꝟe penitẽtibꝫ ⁊ ꝯfessis. Qui matu

thali officio festi eiusdẽ in eccl̃ia q̃ idez celebrarẽ interessent centũ. Qui vero misse totidẽ. Qui aũt p̃mis ip̃ius festi vesp̃is sil̃r centũ. Qui aũt sc̃ois totidẽ Illi ꝯo q̃ p̃me tercie sexte none ac com̃pletorij officijs interessent, p̃ q̃libet horaꝝ ip̃aꝝ q̃draginta dies. Illis aũt q̃ p octauas festi p̃dicti matutinalibus vesp̃oꝝ misse ac p̃dictaꝝ horaꝝ officijs interessent centũ dies singulis octauarũ ip̃aꝝ die⁹ de oĩpotẽtis dei mis̃cordia z bt̃oꝝ Petri z pauli ap̃lorꝝ eiꝰ autorĩtate ꝯfisus. de iniunctis sibi penitẽtijs mis̃ericorditꝫ relaxauit. Ne aũt p eo q̃ ip̃i Urbani p̃decessoris nr̃i supuenĩte obitu l̃re ap̃lice sup p̃missis ꝯfecte ñ extiterint. hm̃oi ꝯstitutio dicti p̃decessoris frustrarẽt effectu. volẽtes z autoritate ap̃lica decernentes q̃ hm̃oi ꝯstitutio a dicto die vicz. vj. idus ap̃lis p inde sortiat effectũ ac si sup ea dicti p̃decessoris l̃re sub ip̃i⁹ diei data cõfecte fuissẽt, put sup ip̃i⁹ enarrat. Nõ⁹ p̃ntes l̃re ad pbaz dũ plene ꝯstitutiõez hm̃oi vbiq̃ sufficiãt. Nec⁹ ad id, pbatõis alĩud admiculũ req̃rat. Vniuersos igit̃ p̃triarchas archiepos epos z alios ecclesiaꝝ platos monem⁹ z hortamur in dño p ap̃lica eis scripta in ꝑtute sc̃te obedĩẽtie districte p̃cipiẽdo mãdantes. z remissionẽ peccaminũ in hac gẽte. Quatenus tã gl̃iosum festũ z celebre annis singulis. vj. nonas iulij vt p̃ferꝫ. deote ac solẽniter celebrẽt. ac ieiuniũ hm̃oi vigil̃ie suadeãt in augmẽtũ meriti obseruari. Et facient p vniuersas eccl̃ias suaꝝ ciuitatũ z dioceseũ celebrari. ac officiũ pagi supradictũ. vt pia eiusdẽ virginis intercessio ip̃i x̃pi fideles b̃a no ꝑis pregi. z in futuro sempiterna ꝯsequi gaudia mereant. Nulli ḡ oĩno hoĩm liceat hãc paginã nr̃e volũtatis. ꝯstitutionis. muniõis. hortatõis. z mãdati infringere vel ei ausu temerario ꝯtraire. Si ꝙs aũt h̃ attẽptare p̃sumpserit. indignatione oĩpotẽtis dei. z bt̃oꝝ petri z pauli ap̃lorꝝ eiꝰ se nouerit incursurum. Datũ rome apud sc̃m̃ Petrũ. v. idus nouẽbris. pontificat⁹ nr̃i ãno p̃mo videlicz sub anno dñi. M.cclxxxix.

Ex sermõe venerabil̃ bede

Beata dei genitrix x̃go sp̃ maria tẽplũ dñi sacrarũ sp̃ũsancti. cũ ab angelo salutata fuissz. secꝫ ple grauidã cogĩsceret ꝯfestim in mõtana p̃rexit portãs a q̃ portabaꝫ. Et apte post visionẽ angeli bt̃ã dei genitrix in montana subijt q̃ gustata suauitate supnoꝝ ciuiũ. humilitatis gressib⁹. ad alta x̃tutis se trãstulit. Intrat igit̃ domũ zacharie atq̃ elizabeth. quã suũ z ꝑcursorẽ dñi paritura nouerat. Salutat. nõ q̃si dubia de oraculo q̃ accepat. sz vt gratulatura de dono q̃ ꝯseruam accepisse dicerat. Non vt x̃bum angeli m̃ueris attestatõe, pbaret. sz m̃ieri puerte etatis x̃go iuuẽcula misterĩ sedula ipẽderet. Ut aũt audiuit salutatoꝝ marie elizabeth exultauit infans i vtero eiꝰ z repleta est sp̃ũsctõ elizabeth. Et exclamauit voce magn̄. Recte voce magn̄. q; dei dona cognouit. Recte voce magn̄ q; illũ quem vbiq̃ p̃ntez nouerat etiã corpalit̃ adesse sẽtiebat. O magn̄ etei voce ñ tã clamosa q̃ deuota intelligẽdũ ẽ. Nec⁹ ei modicevoc̃ deuotõe dñm laudare voluit q̃ sp̃ũsctõ plena flagrabat. q̃ z illũ i vtero gestabat. q̃ in nat̃ m̃ieꝝ maioꝝ nemo ẽ. Cũ etem aduenisse gaudebat. q̃ ꝯcepi⁹ ex carne m̃ris x̃ginis fili⁹ altissimi vocarẽt z eẽt. Exclamauit aũt voce magn̄ elizabeth z dixit. B̃ndicta tu int̃ m̃ieres. O ꝙe b̃ndicta int̃ mulieres. q̃ sine exẽplo m̃iebris cõditois cũ decore x̃ginitat̃ gauisa es honore pentis. Et b̃ndict⁹ fruct⁹ ventr̃ tui. Nõ q; tu b̃ndicta. io b̃ndict⁹ fruct⁹ vẽtris tui. sz q; te ꝓuenit in b̃ndictiõib⁹ dulcedis io tu b̃ndicta. B̃ndicta tu in q̃t int̃ m̃ieres q̃ illã generalẽ maledictõez euasisti q̃ dictũ ẽ. In tristicia paries filios. Et nihilomin⁹ illã q̃ secuta ẽ. Maledicta sterilis in istꝫ. Ac singularẽ ꝯsecuta es b̃ndictionẽ. vt nec sterilis maneas. nec cũ dolore parturias. Et b̃ndict⁹ fruct⁹

ventris tui. Nec ip̄e generali sctōꝝ mo
re bn̄dict⁹. sz sic ait apl's. q̄ꝝ p̄res ex q̄/
bus xp̄s ꝑm carnē q̄ est sup̄ oīa de⁹ bn̄/
dict⁹ in secula. De h⁹ ortu fruct⁹ psalmi
sta mystico ꝑmone testat̄ dicēs. Et eni
dn̄s dabit benignitatē. ⁊ terra nr̄a da
bit fructū suū. Dedit q̄ppe dn̄s beni/
gnitatē. q⁊ gen⁹ hūanū a reatu p̄uarica
tōis p̄ vnigenitū suū liberare disposu/
it. Dedit benignitatē. q⁊ eius ingressu
ꝟginalis vteri templū sctīspūs gr̄a cō
secrauit. Et terra nr̄a dedit fructū suū
Quia eadē virgo q̄ de terra corp⁹ ha/
buerat. filiū genuit. diuitate q̄dez deo
p̄ri coequalē. sz sibi carnis ꝟitate ꝯsub
stātialē. De h̄ esaias templū hūane re
demptōis intuens ait. In illa die erit
germē dn̄i in magnificētia ⁊ gl̄ia. ⁊ fru
ctus terre sublimis. Germē nanq̄ dn̄i
fuit in magnificētia ⁊ gl̄ia quādo sup̄/
nus dei fili⁹ in carne tp̄alis apparens
magnitudine ꝟtutū celestiū mūdo cla
rus effulsit. Fruct⁹ q̄z terre sublimis ef
fectus est. qn̄ carnē quā de nr̄a natura
mortalē deus suscep̄at. ꝟtute versatōis
īmortalē iaz redditā ad celos subleua/
uit. Recte g̃ dr̄. Benedicta int̄ mlieres
⁊ benedict⁹ fruct⁹ vētris tui. Benedi/
cta est incōp̄abilit̄. q̄ ⁊ diuini germinis
gl̄iam suscepit ⁊ coronā integritat̄ ser
uauit. Benedict⁹ fructus vētris illius
p̄ quā ⁊ semē incorruptōis sup̄ne here
ditat̄ quā p̄didim⁹ in adā. fractū reci/
pimus. Et ꝟe ac singl̄arit̄ bn̄dictus. q̄
nō nr̄o more postq̄ natus ē gr̄az bene
dictōis a dn̄o p̄cepit. sz ⁊ ip̄e ad saluan
dū mūdū benedict⁹ venit in noīe dn̄i.
Et vn̄ h̄ mihi vt veniat mr̄ dn̄i mei ad
me. O q̄nta in ꝓphetisse mēte hūilitas
q̄ verus ꝑmo dei quē dixit. Sup̄ quez
req̄escit spūs nisi super hūilez ⁊ q̄etum
ac tremētē ꝟba mea. Matrē q̄dez dn̄i
q̄ ad se venerat. mox vt vidit eē cog̃uit
Sz nihil ī se talis meriti reperiēs q̄ di
gna fieret a tāta hospite visitari. vn̄ h̄
mihi inq̄t vt veniat mr̄ dn̄i mei ad me
Qui nimiꝝ spūssctūs q̄ ei donū ꝓphe/
tie ꝯtulit. munus pariter hūilitat̄ p̄sti
tit. Prophetico repleta spū genitricem
ad se aduentasse saluatoris intelligit.
Sz hūilitat̄ spū circūspecta min⁹ di/
gnā se ei⁹ aduētu dep̄hendit. Ecce eniz
vt facta ē vox salutatōis tue ī auribus
meis. exultauit in gaudio infans ī vte
ro meo. Intellexit elizabeth eodē q̄ im
pleta erat spū reuelāte q̄d exultatio il/
la sui significasset infant̄. h̄ est illi⁹ ve/
nisse matrē cui⁹ ip̄e p̄cursor ac demon/
strator eēt futur⁹. Et q̄ mirāda. q̄ ci/
ta sctīspūs op̄atio. Nulla q̄ppe ī discē/
do mora ē vbi spūssctūs doctor adest.
En vno eodēq̄ momēto cū voce salu/
tantis gaudiū nascit̄ infantis. q⁊ dum
vox ad aures p̄uenit corp̄ales. ꝟtus spi
ritalis cor intrauit audiētis. nec solum
genitricē sz ⁊ sobolē amore dn̄i adueni
entis accēdit. Vn̄ mox eadē p̄cursoris
dn̄i genitrix ea que ī occulto cog̃uerat
his q̄ sil̄ aderant ⁊ audiebāt palā euā/
gelizare curauit. Nā subdit. Et btā q̄
credidit. qm̄ p̄ficient̄ ea q̄ dicta sunt ei
a dn̄o. Nā ex h̄ q̄z p̄ spm̄ didicit eliza/
beth. q̄ angel⁹ ad Mariā ꝟba ꝓtulit q̄
illa mox euāgelizāti credidit. q̄ h̄ diuia
op̄ante potētia absq̄ vlla eēnt dubei/
tate complēda. Mirūq̄ īmodū idem
spūs eā cum ipleuit p̄sentiū sil̄ p̄terito
rū ⁊ futuroꝝ scīa instruxit. De p̄senti/
bus nāq̄ se edoctā mōstrauit. cū btāz
mariā matrē dn̄i sui vocās. q⁊ redēpto
rem hūani gener̄ in vtero gestaret in/
dicauit. Vn̄ etiā fructū vētris ei⁹ singu
lariter benedictū eē ꝓfessa est. Preteri/
toꝝ se noticiā accepisse signauit q̄ ⁊ ver
ba angeli ad mariā ⁊ ꝯsensum marie
credētis sibi innotuisse ꝓdidit. Sed ⁊
futuroꝝ scientiā sibi nō negatā intima
uit. cū p̄ficienda a dn̄o q̄ ei dicta essent
aperuit. Quis aūt frēs mei dicere q̄s
estimare sufficiat q̄ tūc gr̄a spūs dei ge
nitricē repleuit. cū tāta in mr̄e p̄curso/
ris lux doni celestis emicuit. Vlꝝ au/
diam⁹ verba q̄ dixit. si forte ex his ali/
q̄ntuluz valeam⁹ dinoscere q̄d int⁹ ha/
buerit. Audita g̃ respōsione elizabeth.
qua eā btām inter mulieres p̄dicauit.

matrē dñi sui cognoīauit. fidē fortem laudauit. ad cui⁹ ingressum seip̄am cū filio spūsctō repletā eē signauit. nō amplius tacere potuit dona q̄ ꝑcepat sz q̄ sp̄ anio gerebat vbi aptū tp̄s inuenit. etiā deuota oris ꝓfessiōe patefecit. Nā q̄ vt ꝟginalē decebat pudorē. acceptū q̄ diuinit⁹ oraculū aliq̄ diu silētio tegebat archanū mysterij celestis in sui pectoris abdito venerabat occultū. expectabat reuerenter donec ip̄e donoꝝ distributor q̄d sibi doni specialis tribuisset. q̄d secreti reuelasset. quādocunq̄ vellet ostēderz. At postq̄ eadem q̄ sibi erant charismata p̄stita. ꝑ alios spū reuelāte esse patefacta cernebat. mox etiam ip̄a thesauꝝ celi quē in corde seruabat apuit. Ait g̊ Magnificat aīa mea dñm. ⁊ exultauit spūs me⁹ in deo salutari meo ⁊c̄. Quib⁹ p̄mo dona sibi specialiter ꝯcessa ꝯfitet. Deinde generalia dei beneficia q̄b⁹ generi humano in eternum ꝯsulere nō desistit enumerat. Eius aūt aīa dñm magnificat q̄ oms interiorꝫ hoīs sui affectus diuinis laudib⁹ ac seruitijs mācipat. q̄ obseruātia p̄ceptoꝝ dei sp̄ ei⁹ potētiā maiestatꝫ se cogitare demōstrat. Eius spūs in deo salutari suo exultat. quē nihil in terrenis libet. nulla caducaꝝ reꝝ affluentia emollit. nulla aduersitas frangit. sed sola illius a q̄ salus sperat eterni sui cōditoris memoria delectat. Que cū oībus ꝑfectis ꝟba recte ꝯueniāt. maxie tñ ea btāz dei genitricē ꝓferre decebat q̄ meriti p̄uilegio singl̄arꝫ spiritali ip̄ius dilectōe flagrabat cui⁹ corpali ꝯceptione gaudebat. Que iure in iesu. id ē in salutari suo speciali p̄ ceteris sanctis gaudio potuit exultare. qꝛ quē ꝑpetuū salutis autorē nouerat hunc ip̄m tp̄ali ortu de sua carne nascituꝝ esse sciebat. quaten⁹ in vna eadēq̄ ꝑsona veraciter suus filius esset ⁊ dūs.

Legenda. clxxx.

De sancto Arbogasto.

Sanctissimi sacerdotis xp̄i arbogasti exortū vel cōuersatōz ei⁹ a puero ad ꝓfectionē vsq̄z pōtificat⁹. seu antiq̄tas oblitterauerit vel scp̄toꝝ raritas nō declarauerit. qꝛ scp̄tio nō docet incertū habet. At vero tanti p̄ris insignia q̄bus in dieb⁹ suis miraculis choruscātib⁹ claruit nō ex toto sunt silētio oppressa. q̄ ꝑ aures fideliū trāseundo. posteris narrātib⁹ auribus nr̄is sunt infusa. Tradūt nāq̄ eū in tp̄ibus Dagoberti regis. cū sancta ecclesia longe lateq̄ flores doctrine catholice suaue redolentes diffunderet ⁊ ꝟbum dei vsq̄quaq̄ ꝓspere curreret. de aq̄tania ꝓgressum. diuino nutu argētinēsis eccl̄ie cathedrā ꝯsedisse susceptūq̄z culmen regimis felici gubernatiōe diu rexisse. Hic btūs xp̄i sacerdos p̄fato regi amica familiaritate adeo ē innexus vt eo intra regalē aulam ascito illius alloq̄o delectaret. ꝯsilio vteret Qua iocūditate cū vterq̄z suo rex in regno. ep̄s in ep̄atu ꝓspere se agerent. hostis humani generis inuidia res leta vertit in cōtraria. Nā cū quadā die venatores regis more solito aprū inseq̄rent in saltu. regis etiaz filius q̄ erat ei vnicus pariter cū eis in eodez discursu festinauit. Cuz aūt illi ꝑ deuia queq̄z ⁊ diuersos anfractus cū canib⁹ oberrarēt. solus relict⁹ singl̄ari occurrit incautus. Quo viso sonipes in q̄ sedit paue factus. cursum retorquēs in fugā vertitur. Puer ꝟo cū eum freno retinere conaret. ⁊ in alterā ꝑtem habenā strictiꝰ traheret. heu nimiū ꝓnus a sella est ꝓlapsus. Adhuc aūt habena quā ī manu tenebat inherēs ꝑ terrā tractus. calcibus equi miserabilit est ꝓtrit⁹. Quē sui pedisseq̄ diu q̄situm ⁊ ita inuenientes attritū. nō sine maxīo merore tollētes. ⁊ in equis leuātes. funere lugubri domū sunt reuersi. Cum aūt in palatō regis q̄d factū fuit ꝑsonaret. q̄ntus vndiq̄z ꝯcursus viroꝝ ac mulieꝝ. q̄ntus planctus. q̄ntus eiulatus regales edes vicos. campos. vbicunq̄z auditū est īpleuerit. nemo valet explicare. Int̄ea puer ī lecto collocatus. altera die vita

p̄senti est exutus. Quid igit̄ hmōi con
cussiōis facto opus sit. ⁊ quō regꝫ do/
lorē mitigarēt. cū secū quererēt. tandeꝫ
ꝯsilio inuēto. vt ep̄s inuitet̄. regi sugge
runt. Qd̄ ille deuotissime amplectens
mox sine dilatiōe legatꝫ directis vt ad
se ep̄s oī festinātia fatigare se dignet̄ ex
poscit. Nec mora. iussa faciūt. ep̄m ade
unt. causam inuitatōis nō sine luctu ex
ponūt. Ille v̄o audito casu amici. tot⁹
spū ꝯturbat⁹. flens multūqꝫ gemens
statim ꝓperare nō distulit. Nec minus
interea rex ad aduentū pōtificꝫ impati
ens egressus. senē emin⁹ festinātē ꝯspi/
cat⁹. fusis lachrymis. velato capite. mlt
tis comitātib⁹ atqꝫ lachrymātib⁹ stipa
tus occurrit. Qui cū se inuicē solito sa/
lutare pararēt. p̄ nimio cordis dolore
vox hesit in gutture. q̄ntū lachrymaꝝ
ex vtraqꝫ ꝑte fluxerit. nulli cognitū esse
poterit. Tandē luctu saciati. cū nox ad
uenisset. ⁊ oēs sopor grauissim⁹ oppres
sisset. ad orōnē ꝓcessit ep̄us. Quō aut
q̄b⁹ v̄bis orauerit nō patet. q̄d aūt im/
petrauerit nō latet. Finita āt orōne ac/
cessit ad feretrū. eiectisqꝫ oīb⁹ ad exeq̄/
as vigilātib⁹. flexis genib⁹ cōmittit se
btē Marie patrocinijs. vt illa q̄ vitaꝫ
mūdo genuit. vitā puero ipetraret a fi
lio. Inter orandū puer surrexit. exutū
qꝫ funebrib⁹ indumētis. q̄b⁹ añ vsus ē
ep̄us iussit indui regalib⁹. Igit̄ q̄ huic
officio aderāt clamorē gaudij diutius
cohibere nō poterāt. q̄n libere eruptuꝫ
atriū oēmqꝫ aulā regis vociferatu ma
ximo iplebant. Quo om̄s a somno ex/
cussi huc illucqꝫ discurrebāt. cām tāti
sonit⁹ ignorātes. Necnō rex ip̄e q̄ tūc p̄
mū parū somni carpebat exterrit⁹. nā
nimiū tristis tota nocte iacebat insom
nis. cubiculū vbi tātus fragor exortus
est festin⁹ erupit. Quāta leticia cor eius
pulsauerit. fuse p̄ gaudio lachryme te/
stant̄ cū reuiuiscere vidit. p̄ q̄ si eū reci/
peret ip̄e mori ꝯcupiuit. Vocata mat̄
ad scti viri pedes festinat. q̄r cor ei⁹ tri/
ste fili⁹ viu⁹ mulcebat. Necnō oēs q̄ ad
fun⁹ deflendū ꝯfluxerāt gaudio repleti
ad āmiratōeꝫ resurgētꝫ pueri. quiqꝫ ꝓ
alijs ire festinabāt. Rex g̃ ne morā fa/
ceret. ep̄o domū ne laudaret̄ a ꝓplo fe/
stināti. ꝯsiliū cū regina duxit quō san/
ctum remuneraret. q̄ eis tanta bñficia
a deo p̄stitisset. Auꝝ argentū q̄cunqꝫ
ꝯcupiscibilia ⁊ regio dono honorabi/
liora in thesauris inuenire poterant.
gratissime p̄cepit offerri. humilit̄ dep̄
cans. vt accipe dignaret̄. Que sanctus
vir accipe deuitās ait. Si aliq̄d ꝓ gra
tiarū actione deo offerre te delectat. ad
agendū dei seruitiū in eccl̄ia btē matrꝫ
xp̄i. cui⁹ meritis filiū viuū recepisti ter/
minos ei⁹ q̄r angusti sunt ad tantū ser/
uitiū dilatare aliq̄ ꝑte regni tui vt sit ī
vsu fructuario ibi ꝑuiētib⁹ deo. Si ita
regie maiestati placet poteris. q̄r h̄ fir/
mius ac stabili⁹ est ad btitudinē tuam
tuorūqꝫ ⁊ p̄cedētiū patrū. ⁊ sequētiuꝫ
posterorū ꝓmerēdā. q̄ꝫ auꝝ qd̄ oculos
cū videtur delectat. ⁊ cor cū ꝑditū fue/
rit ꝯtristat. Quā ꝓpositionē pōtificis
rex gratulāter amplectēs vbi inq̄t īue/
nire poterim⁹ locum talē q̄ cōgruat ad
seruiēdū matri celestis regis. cui⁹ sunt
vniuersa in celis ⁊ in terris. Cunqꝫ h̄c
secū volueret. mentēqꝫ ꝑ omnē alsatiā
spargeret sicubi forte talis loc⁹ inueni/
ret̄ q̄ tāte dñatōi aptus haberet̄ occur/
rit anio rubiachū oppidū cunctis vsi/
bus. id ē agris. vineis. campis. ac sil/
uis. aquis. edificijs. populis. opulētis/
simū summe regine in dotez ꝯuenire.
Non distulit rex. voto tandē inuento.
corā optimatib⁹ suis assensum taꝫ bo/
no ꝯsilio p̄bentib⁹. testamētū facit. vt
rubiachū cū oīb⁹ appēditijs ꝯfinibus/
qꝫ ad se ꝑtinētib⁹. etiā ⁊ cū villis totuꝫ
⁊ integrū amodo ⁊ deinceps sit sub do
minio sctē argentinēsis eccl̄ie. seruiētis
genitrici dei marie stabili ⁊ inextrica/
bili stipulatōe subnixum. Hoc nobili
donatiuo ditatus. valedicēs regi. ad ꝓ
pria remeauit ep̄us. ꝯuocatoqꝫ clero.
militūqꝫ cetu. ꝓpl̄i q̄ꝫ ꝯuentu. cunctis
astantib⁹ ⁊ aspiciētib⁹ testamētū acce/
ptum posuit sup̄ altare ꝯsecratū in ho

noze sancte Marie. Postea ꝺo multis annis vixit. pollēs ꝓtutib⁹ sanctis. E quib⁹ vnū miraculū fidelib⁹ valde ꝓfi cuum huic opi dignū duxim⁹ inserēdū Ferunt nāq; eum circa flumē quod de saltu vosagi. noie bꝛiuscha mixtū cum alsa fluuio qui alueo ꝑ alsatiaz eo vsq; decurrit oratoriū ligneū quum sibi fie ri iussisse q̄ nocturno silētio fluuiū trās ens veniret. vt ibi secret⁹ in oꝛone no⁊ ctaret. mentē q̄z in diuina ⁊templatōe latius extēderet. Subinde ꝺo cū nauī giū nō inuenit. sicq; pedib⁹ fluuiū trās uit. cōpletaq; oꝛone rursus sup vndaz ambulās repedauit. ita ḡ religiosaz vi tā ducēs. diuer⁹ moꝛbis oppⁿssos cura uit. demōes ab obsessis coꝛpib⁹ fuga uit. discoꝛdātes ⁊coꝛdare fecit q̄b⁹ ꝑm modū necessitatiz cōmod⁹ extitit mode rator. Cū aūt sentiret iminere sibi diez extremū in mōticulo vrbi vicino extra ciuitatē vbi sancti michaelis est eccl̄ia cō stituta sepulturaz sibi fieri ꝓcepit. ⁊ eo se ferri ac sepeliri. imitās saluatoꝛē xp̄m. q̄ extra portā elegit sibi sepulchꝛū.

Legenda. clxxxj. De sancto Adelfo.

Bati adelfi metensis epi celebꝛat natalis. q̄ deci⁊ mus a btō clemēte q̄ pmus eandē sedē regēdā a btō petro suscepat gubnauit. H⁹ p̄ felix noie de aq̄tania oꝛ⁹ extitit. mr̄ beatrix de nobili burgū dioz gñe oꝛiginē duxit. Huic i somno angel⁹ dei apparēs q̄ filiū pitura esset annūciauit. ⁊ cui⁹ nois q̄nteq; ꝓtuꝰ ⁊ meriti succedente tpe foꝛet intimauit. Nat⁹ ḡ btūs adelfus ⁊ ablactat⁹ eccl̄ie disciplinis imbuēd⁹ tradit. in q̄b⁹ ita ꝓ fecit vt nulli videret cē scōs. Ad pfectū igit erudit⁹ btō rufo auū culo suo metē si epo tradit vt ei⁹ bonis actib⁹ pbisq; moꝛib⁹ ad bn̄ viuēdū ifoꝛmaret. Btō aūt rufo. xxviij. epat⁹ fuit ano defuncto sctūs adelfus cōcoꝛdi voto cleri ⁊ ꝓpli epūs eligit. ⁊ licet reluctāte pastoꝛ metē si eccl̄ie ꝓfecrat. Ꝺepto aūt epatu. q̄ larg⁹ in elemosynis. q̄ pnoctī oꝛonib⁹ ⁊ vigilijs. q̄ assidu⁹ in ieiunijs fuerit. nulli⁹ līgua ad liq̄dū enarrare poterit. Cū aūt eāde sedē decē ⁊ septē ānos i oī societate rexisset. de h̄ seculo ad celestia reḡ migauit. ⁊ iuxta btm̄ rufum auūculū suū i eccl̄ia scti felicis martyꝛis sepult⁹ est. Et q̄nti meriti apd deū vteꝛq; fue⁊ rit miracula oñdūt. P⁹ multa ꝺo ānoꝝ curricula ano vicz dñice incarnatiōis. dcccxl. sub Ludouico ipatoꝛe. oꝛugone venerabili epo metēsez regēte sedē. pe⁊ titōe lātfridi coepi ipi⁹ eccl̄ie. ⁊ toti⁹ cō⁊ gregatōis mōasteriū q̄d oꝛ nouū ꝛvyle re. clero q̄z ⁊ ꝓpl̄o alsatie. puincie id fu⁊ ma deuotōe fieri poscētib⁹. ad sup̄noia tū cenobiū venerabile coꝛp⁹ scti adelfi trāslatū ē. eo q̄ idē loc⁹ metēsi eccl̄ie sub iect⁹ sit. Cū āt sacratissimū coꝛp⁹ de tu mulo leuaret odoꝛe imēse suauitatiz a⊊ stātes pfusi sūt. ⁊ h odoꝛ vsq; ad desti natū locū quentū ē a naribꝰ comitātiū nō recessit. Silua etiā vosagi vie q̄ fere bak ꝓtigua. se ob honoꝛē sacri coꝛpis q̄ si salutādo iclinauit. Cū āt de villis a⊊ gris oibusq; loc; ad dei viri coꝛp⁹ ōdu cēdū mltitudo ꝓpli ꝓcurreret. q̄dā bō i agro occupat⁹ cū ceteriz occurrere nolu⊊ it. insup etiā sctō dei ꝓuicia ingessit di⊊ cēs. q̄ nō ꝺe dei sctūs eēt iz ꝓpt̄ pecuni am ꝓgregādā ei⁹ coꝛp⁹ i feretro deduce ret. Btati ḡ vt blasphemie ꝺba oꝛe. p⊊ tulit ita feb⁹ colligat⁹ ē vt ad ꝓpriaz domū nisi alioꝝ manib⁹ deꝓtarꝰ re⊊ diꝛe nō posset. Vtrū aūt ab hac infir⊊ mitate ꝓualuerit vel i sua infidelitate defecerit. noh manet incognitū. Alius q̄z mlto tpe in maḡ infirmitate depⁿ⊊ sus accessit ad feretrū. ⁊ se ad deportan dū submisit. ⁊ statim sanitatē quā desi derabat accepit. Elt aūt ad locuz sepe iam noiatū ꝓuenit. maxima cleri ⁊ po pulī turba excipit. ⁊ cū maḡ glia in ec⊊ clesia scti Johis baptiste collocat. ibi⊊ q̄ q̄ cū xp̄o regnet manifestis signoꝝ indicijs comꝓbat.

Legenda. clxxxij. De sancto Jodoco.

Beatus iodocus fuit iudahelis regis britonū filius. Habuitq; fratrē maiorem natu beatū vicz iudahelū. q̄ successit p̄ri in regno. Isti duo frēs imo due gēme celestes ꝯtēporanee fuerūt regis francoꝝ dagoberti. cum q̄ post graues inimicicias ad inuicē pacificat⁹ est ip̄e rex britonū iudahel⁹. ⁊ magnis ab ip̄o muneribꝫ honorat⁹. Regressus itaq; ī britāniā. cogitauit regnū terrenū ꝓ celesti regno relinq̄re. ⁊ vitā monachicā ducere. frēm suū iodocū iuniorē corā se ꝯueniri fecit de suscipiēdo regni gubernaculo vt suū posset adimplere ꝓpositū ⁊ frui cohabitatōe monachoꝝ. Beat⁹ aūt iodoc⁹ nō min⁹ feruēs in dei dilectōe deliberādi inducias octo dieruz vix a fratre īpetrauit. Interim die noctuq; anxi⁹ cogitare cepit. quō posset effugere regnū sil' ⁊ p̄riam ⁊ fris sui circa se studiū declinare. Ip̄o igit̄ in monasterio q̄dam vbi lr̄as didicerat cōmorāte. ⁊ oroni freq̄nti⁹ incūbēte ꝯtigit vndecim illuc pegrinos venire. q̄ cā deuotōis limīa aplōꝝ Petri ⁊ pauli visitare desiderabāt. His secreto associatus parisi⁹ venit cū eis. ac vtrū vlteri⁹ cum eisdē ꝓcederet dubitauit. Cōsiliū tandē a spūsctō ꝯsecut⁹ q̄ gressus ei⁹ in oībꝫ dirigebat. ab h̄ itinere ⁊ a socijs itineris d̄clinauit. Et ad pontinij ꝯfinia q̄ antiq̄s plena nemoribꝫ erāt. ⁊ ferꝫ ac aīalibꝫ solū habitabilia festinauit. Delectat⁹ itaq; loci illi⁹ vasta solitudie. disposuit habitationē ibi facere sup̄ fluuiū alzeiā. Sz a duce heymone illius terre dño p̄ septez annos ab h̄ ꝓposito retardat⁹ ē. int̄ q̄s annos lr̄as magꝫ didicit. ⁊ sacros ordines suscepit. Tādez sacerdos effect⁹. iā dicti ducis filiū qui eū in maxīa veneratōe habebat de sacro fonte suscepit. Elapso septēnio. ad vitā solitariā transiēs in loco alzei fluminis riuulis vndiq; circūdato ibidez ecclesiā ⁊ domūculā edificauit. Preter plura q̄ p̄ eū dñs opat⁹ ē miracula. hic est ꝯsiderandū q̄ volucres ⁊ pisces diuersi generꝫ ad sacrā ei⁹ manū palpabiles receptis ab eo alimētꝫ veniebāt et recedebāt q̄si domestici. Quadam ꝟo die duz ad victū q̄tidianū nō h̄ret nisi panē modicū sibi ⁊ discipulo suo dñs in specie paupis aduenit elemosynam petēs. Vir dei Jodoc⁹ panē diuidi iussit in q̄ttuor ꝑtes. ⁊ paupi petēti vnaz ꝑtem de q̄ttuor erogari. Vix egressus erat. ⁊ ecce dñs reuertit̄ in forma egeni deficiētis inedia. ⁊ scd̄o panis q̄drāte satisfactū est ei⁹ petitioni. Nec mora regressus tercio q̄si esuriēs ⁊ deficiēs fame. donata ē etiā ei ꝑs pāis tercia. Cōseq̄nter visus est dñs in altera paupis effigie rogatur⁹ elemosynā sic̄ iā tercio fecerat añ nec erat vñ reficeret̄ nisi de residuo panis q̄drante. Viro itaq; dñi Jodoco ⁊ hūc erogare iubēte ait ei⁹ minister. Vis ne aliq̄d nobis remaneat. Volo inq̄t sctūs totū tribui esurienti. qꝛ potēs ē dñs etiā hodie nr̄e ꝓuidere necessitati. Vix recessit dñs. ⁊ interim dū ꝯsolaret̄ ver⁹ dei amic⁹ discipulū de panis erogatōe ꝯmotū. ecce p̄ fenestrā vise sunt ⁊ inuēte in alueo flumis q̄ttuor nauicule onuste victualibꝫ. De q̄bꝫ q̄s eas adduxerit. vel q̄ ille deuenerint postq̄ fuerūt victualibꝫ exonerate. vsq; in hodiernū diē ig̃rat̄. Hec ⁊ alia q̄ p̄ eū dñs ibidē miracl'a demōstrare dignat⁹ ē. longe lateq; patriā ad ei⁹ visitationē ad īpetrandā ei⁹ suffragiā cōmouerūt. Cūq; ibidē octo ānis elapsꝫ ꝓpl'i freq̄ntiā neq̄ret sustinere. ad vlterius desertū dño duce ꝓcessit. Cōstructoq; ibi oratorio in honore bt̄i Martini ⁊ mansiuncula ibidē pl'imas ab hoste antiq̄ passus ē insidias p̄. xiiij. annos q̄bꝫ illic ē cōmorat⁹. Eo ī loco sig̃ crucꝫ facto ꝓp̄a manu aq̄laz de sublimi prostrauit. q̄ gallū suū abstulit. ⁊. xj. gallinas singillatim gallūq; suū incolumē suscepit. Nō lōge p⁹ diabol⁹ ī horribilē mutat⁹ colubrū g̃uiter ip̄z momordit ī pede. Qua lesione p̄ spm̄sanctum edoctus vt ad alium locum transiret adiuncto sibi duce Heymone vastaz circūibat heremum vt inueniret habita-

tionis locū. Inqrēdo aūt cū ibidē ḡui dux torqueret sitis inopia p̄ lassitudīe ⁊ siti obdormiuit. Interi seru⁹ dei Jodoc⁹ orōi incubuit. surgēsq; baculo q̄ i nitebat terre infixo sicut alt̄ moyses aquā ꝓduxit. ⁊ fontē inde largit̄ effluētem. Quo exhilarati dux et ei⁹ familia sue sitis extinxerūt ardorē. ⁊ trāseūtib; ibidē adhuc aquā admīstrat sufficiētē Progressus īde ꝟsus mare ī vmbrosa valle cliuū ascēdit paruū. Quo ꝺlectatus. hec est inqt catbedra. hec ē reqes mea ī seculū. Duce itaq; reuerso ad ꝓpria vir dei ꝓpria manu duo ibidē construxit oratoria. Unū petro apl̄oꝝ p̄ncipi. alteꝝ paulo gentiū doctori. Profectus est etiā postmodū romā vocat⁹ a btissimo martino tūc romāe sedis antistite. q̄ a mlto tpe cōcupierat videre eū. ⁊ a sctissimo ei⁹ colloqo satiari. Receptus ē ab eo cū honore debito ⁊ tractat⁹. Ibidē a spūsctō doct⁹ ē. quē ī oibus custodē ⁊ mgr̄m habuit vt ad heremū suā reuerteret. quā ī terr; sibi elegit habitatōez inde ī breui exiturus a corpe ⁊ trāsmigratur⁹ ad ꝯsortiū angeloꝝ. ⁊ ꝑpetuā diuīe maiestat; ꝯtēplatōez. P⁹ sacra ⁊ mlta de eternitate colloquia: et mutua orōnū suffragia int̄ ip̄z ⁊ sūmū pōtificē habita p̄ciosissimis a dño papa sibi collatis sctōꝝ reliquijs reuersus ē cū toti⁹ pat̄e gaudio ad pōtinij ꝯfinia. Ubi ī monte habitatiōis sue in q̄ mō reqescit corp⁹ scti Jodoci ꝓposito ꝑentū ꝯsilio adducta ē sibi puella absq; ocul̄ nata. q̄ sicut docta fuerat in visiōe faciē ⁊ loca vbi oculi ꝺbebāt esse lauit de aq̄ illa q̄ vir sctūs manus abluerat. Et mox recept; oculis clare cepit videre. Duce itaq; heymōe p̄sente cū innūera dei plebisq; turba ī occursum beati Jodoci ꝯgregata sanctissimis q̄s attulerat reliquijs cū omni q̄ decuit veneratōe reposit; in noua bti Martini eccl̄ia. in q̄ nūc sacꝝ corpus ei⁹ reqescit. tūc de nouo facta lapidea a p̄fato duce ip̄e vir btūs p̄ꝑauit se ad diuina mysteria celebrāda casula indut⁹ ad modū niuis alba. Qui cū astaret altari. iij. yd⁹ iunij ⁊ mīstraret cū deuotōe maxima. diuīa man⁹ apparuit sup eū visibilit̄ inter sacrosctā missaꝝ solēnia. suūq; sacerdotē ⁊ locū illuz assignauit ⁊ ꝯfirmauit bn̄dictōe ꝑpetua cū ꝓmissiōe tali ⁊ voce mirabili celitus subsecuta. Quia ꝯtēpsisti diuitias terrēas ⁊ refutasti paterni regni culmīa ⁊ elegisti paup eē. ⁊ latere abiect⁹ ī terra ista deserta ⁊ iuia p̄ꝑaui tibi coronā inter agmina angeloꝝ. eroq; loci hui⁹ in q̄ resolueris defensor ac iug; custodia. vniuersiq; hūc locū visitaturi imꝑpetuū cū deuotōe ⁊ pura cordis ītentōe ꝓ tui nois memoria diuīa ī terris gr̄a nō defraudabunt. ⁊ postmodū ad gaudia ꝑueniēt sempiterna. Seqnti itaq; tpe btūs Jodocus ī carne p̄ter carnē viuēdo nō hō sz angel⁹ videbat. ydus decēbris obdormiuit ī dño ipso dño p̄sente ⁊ angeloꝝ obsequijs. Domini p̄sentiā oñdit ītolerabil̄ claritas splēdoris. ⁊ incōꝑabilis dulcedo diuini odoris. Corp⁹ etiā ei⁹ qr ꝟgo fuerat ⁊ īmunis a carnal̄ cōmixtiōis ꝯtagio ita sanū ꝑmāsit ⁊ integꝝ vsq; ad ānos q̄draginta ī tumulo ac si spūs vite foret in eo. Et a custodib; corpis sibi vngues manuū ⁊ vngues pedū. ⁊ capilli capitis ⁊ barbe q̄si viueret excrescētes incidebāt̄ ⁊ radebāt̄ oī sabbato: q̄adusq; successor ducis heymonis minus reuerēter et p̄sūptuose īmemor scp̄ture dicētis. nō tēptabis dñm. sacrariū violenter irripuit cū satellitib; suis. ⁊ intrauit vbi repositū erat corp⁹ sctissimum. Visoq; miracl̄o stati cecitate ꝑcussus versus est in amentiā. et exclamās. ha: ha sctē Jodoce. surdus ꝑmāsit ⁊ mut⁹ q̄adusq; diē clausit extremū. Prolixitatē aūt miraculoꝝ q̄ ꝑ ip̄m dñs exhibere dignat⁹ ē suis fidelib; in nr̄is tꝑib; videm⁹. sicut de pl̄ib; a morte resuscitatis vel suspēdio vl̄ alio mortis genere defūctis siue ī aq̄s suffocatis. seu etiaz ip̄ius bn̄ficia q̄ ad multiplicatōez bonoꝝ tꝑaliū. nec calamo scribere nec ser

mone enarrare sufficim⁹. Cuiusdā de-
uoti sibi filiū in cunabul' iacentē cū es-
set incēdiū vndiq; in domo circa puer̄
btūs Jodoc⁹ miracl'ose ꝯfuauit pan
nis q̄b⁹ inuolut⁹ fuit ⁊ ip̄is cunabulis
cū puer leuat⁹ esset in fauillā ⁊ cinerez
penitus resolutis. vt oib⁹ pareret q̄ e-
dacitas flāme q̄ lignoꝝ ac lapidū po-
tuit duriciā ꝯsumere teneꝝ infantē be
ati Jodoci custodie traditu; nō licuit
ledere. Qui postmodū fili⁹ in mōaste
rio scti Jodoci mōach⁹ fact⁹ ē. Quot
surdos claudos paliticos ⁊ alios ifir-
mos curauit nō est numero colligere.
Vñ est q̄ de regio fastigio sibi voluit
post mortē retinere. ne i loco vbi sacrū
eius corp⁹ req̄escit ali⁹ ardeat liq̄r nisi
liquor cere. Qd̄ ifortunio suo expti sūt
tres mōachi. Qui in ecclia vbi corpus
eius fuit delatū de sepo lucernas tem-
ptauerūt accēdere nec aliq̄ten⁹ potue-
rūt. Cōtigit aūt in signū temeritatis
sue duos ipoꝝ in cōtinēti decedere. ter
ciū ꝟo oris ꝯtractōe puniri. ac ita ꝑmā
sit oib⁹ dieb⁹ vite sue. Sūt aūt he festi
uitates bti Jodoci. Prima vicz in die
bti Barnabe q̄n ifra missaꝝ solennia
manus dñi sup eū apparuit. Qd̄ etiā
miraculū sepius ꝑ alios sctōs ostēsum
virtus diuīa ad veritatē illi⁹ veri ⁊ san
ctissimi sacrificij cōprobandā i cordib⁹
fragiliū misericordit' demōstrauit. Se
cūda est in die scti Jacobi apl'i fratris
sancti Johis euāgeliste. de inuentōne
sancti corpis eius. Tercia est de morte
eius in die sancte Lucie virgis

Legenda clxxxiij.

De sancto Othmaro

Othmarus in prouin
cia alemanie nat⁹ atq; nutri
tus est. Dū eēt puer a fra-
tre suo churiam ꝑducit' ⁊ lit-
teris imbuit'. Virtutib⁹ tñ pl⁹ vel eq̄
vt scia studuit. iuxta illd̄ Sapiē. Que
in iuuētute nō cōgregasti quō inuenies
ea i senectute. Victori comiti eiusdem
regiōis fact⁹ adolescēs seruiuit. Per cu
ius ꝓuidentiā ac dilectiōem integram
ad ip̄m q̄r vidit in eo indolem bonam
ad sacerdotiū ꝓmouet' titulo scti Flori
ni. Cogēte p̄fato comite p̄lat⁹ ibi posi
tus est ꝓpter suā religionē scientiam et
famā volātē de mūdicia vite sue. ⁊ valt
ramus qui ex iure hereditario dñs fuit
heremi illi⁹ in q̄ btūs gallus cellā sibi
ꝯstruxerat. obtinuit a p̄fato comite vt
Othmarus p̄esset illi celle in oib⁹ que
ad ip̄am ꝑtinere videbant'. Insup du
xit eū ad Pipinū regē vt autoritate re
gia ꝯcedēte ip̄m eiusdē loci abbatē cō-
firmaret. Cui⁹ petitiōi tanq̄ iust⁹ rex
ꝯsensum p̄buit. Et ꝑ manū regis Oth
maro ꝯfirmato in abbatē ⁊ valtramus
oīa bona sua seu possessiōes libere ⁊ in
tegraliter resignauit. Mādauit itaq;
rex ac ꝓprio ore iussit ibidē vitā institu
ere regularē. Rediēs igit' Othmarus
locū reformauit. ⁊ infra ānos paucos
tā in possessiōib⁹ q̄ in religiōe valde di
ues effect⁹ ē ⁊ in edificijs pl'ib⁹ cōfirma
tus. Btūs igit' othmar⁹ abbas cum
vidisset possessiōes tꝑales suo mōaste
rio ex dei bonitate accrescere in imen-
sum timēs sue ꝑsone virtutū incremē-
ta decrescere. a seip̄o incepit. ⁊ parsimo
nie vehemēti⁹ insistebat. ita vt etiā in
p̄cipuis ieiunioꝝ dieb⁹ de cōsuetudine
biduo abstinentiā cōtinuaret. Paup̄-
tatis et hūilitatis amator p̄cipuus et
cū his elemosynator magn⁹ fuit. Pau
ꝑtatē ei⁹ illud oñdit q̄ crebri⁹ sine tu-
nica sola tm̄ capa indut⁹ ad mōasteriū
remeauit. exēplo xp̄i q̄ vilib⁹ pānis in
sua natitate obuolut⁹ fuit. Et postea
creuit in oib⁹ ei⁹ paup̄tas vt nos sup i
stanti pecunia mīme cōfidam⁹. In ne
cessitate monasterij sui asello ꝑ equo
freq̄ntius vtebat'. In misicordia ⁊ ele
mosyna nulli ser⁹ fuit. Vñ ⁊ paup̄ib⁹
in ꝓpria ꝑsona seruiuit. Leprosis nō lon
ge a mōasterio habitaculū fecit. Capi
ta paup̄um ⁊ pedes i ꝓpria ꝑsona lauit
Vñ ⁊ pr̄ paupeꝝ a pl'ib⁹ ē appellatus
Nocte eos visitauit. ⁊ eisdē vt dictū est
diligent' obsecut⁹ ē. Hospitale insu

ret ꝯstruxit vbi ceci paupes recipiebā
tur. Quoꝝ curā adeo sollicite gessit vt
etiā de nocte mōasteriū egredies infir/
mitati eoꝝ mīto obsequio deseruiret. Ynē
bec ꝛ varin⁹ et Ruthard⁹ q̄ tūc totī⁹ ale
mānie curā āministrabāt. diabolo sua
dente imanissimo morbo auaricie p/
uenti res ecclīaꝝ sub sua ptāre sitaruꝝ
p vim sibi iniuste vēdicabāt. Que ma
la loco sctī Galli similiter inferebant.
Sup q̄bus iniurijs brūs Othmarus
Pipino regi de ipis q̄rimoniā mouit
dices se gr̄issima icursuꝝ si eis dissimu
lādo ꝓsentiret. Quib⁹ rex gr̄am suā in
terdixit si illi mōasterio nō restituerent
oīa iniuste ablata. Illi ꝙo auaricia vi
cti regis ꝓceptū nullaten⁹ obseruane/
runt. sed insup beatū Othmaꝝ dū re/
uertereꝫ a rege captiuātes missis ob ħ
militib⁹ vinctū ad se duci fecerūt. ꝛ Lā
pertū falsuꝫ fratrē cenobij ipi⁹ othma
ri. q̄ ab ipis inductus fuit vt abbatem
suū falso et mēdaciter de crimine accu/
saret ꝛ neq̄ter infamaret ꝙduxerūt. Quā
ꝓditōem cōtra innocentē nequā ille
monach⁹ ꝙmittere nullaten⁹ formida
uit. Itaq̄ ꝙcilio inīq̄ ꝙuocato coꝝā mī
tis ipe Lāpert⁹ btm Othmaꝝ de fe/
mia accusauit. Vñ ad penā exilij ipm
ꝙdenauerūt: in isulā reni mīc abilit re/
legātes. Vbi post mītas q̄s patiēter
sustinuit miserias in cōfessioe xpi. xvj.
kal. decēbris bono fine q̄euit. Hui⁹ aūt
Lampti iniquā machinatōem q̄ suuꝝ
platū inocēter inuoluit. de⁹ iust⁹ iudex
sic puniuit q̄ ipm monachū febrꝫ ad⁹
grauis arripuit vt resoluto vigore mē
broꝝ caput ipi⁹ ad terrā freq̄nti⁹ ꝓte/
ret. ꝛ more q̄drupedū cogeret ambula
re. Vñ etiā coact⁹ diuio iudicio eū p/
urgēte vt se peccasse in sanctū dei pub
lice fateret. Quiescite inq̄t sctā synod⁹
Nicena ꝛ nolite pseq̄ eos q̄ recte ꝺo fa
mulant. ꝛ sincera volūtate supna dei
mādata custodiūt. ꝛ vīs legib⁹ subiu
gant. q̄ nō decꝫ vt carnales spūales p
sequant. Vñ etiā Greg. ait. Qui calū
niā illatā nō ꝓbat penā icurrere ꝺebꝫ.
quā si ꝓbasset re⁹ vticꝫ sustineret. Ꝺō
ciliū aūt illō neq̄ter ichoatū neq⁹ est fi
nitū. Depult⁹ aūt brūs Othmar⁹ i exi
lio vbi bodie i insula capella oñdic an
nis. r. ibidē coꝝp⁹ suū icoꝝruptū ꝓman
sit. Post. r. ꝺo annos visū ē discipul' ip
si⁹ vt coꝝp⁹ sui abbatꝫ ad sctī galli mo
nasteriū. cui ꝑm volūtatē dei ꝓfuit i spi
ritualib⁹ et tpalib⁹ deferre modis oīb⁹
ꝺberēt. Pergētes itaq̄ ad locū coꝝpus
tollētes naui iposuerūt. Quoꝝ ꝺuotiōꝝ
ꝛ coꝝpis ipi⁹ sctitatemꝫ miracla crebra
ꝛ pla ꝙsequūt. Tēpestas eni mīta vē/
toꝝ ꝛ pcellaꝝ q̄ p totū lacū ꝙstātiensem
tūc tpis visa fuit. in oi via illa nulli eo/
rū ipedimēto fuit. Vasculū etiā modi
cū vino plenū q̄ ꝺ secū tulerāt ipis mo
nachis ad refectōem cōsedentib⁹ ātiēs/
cūq̄ exhaustū fuit liq̄ris vini nullū sen
sit ōtrimētū. Bti igit Othmari coꝝp⁹
ad mōasteriū btī Galli delatū multis
ꝺbus pcedētib⁹ ꝛ cōsequntib⁹ miraculis
feliciter et honorifice reqeuit.

Le. clxxxiij. De festo Presenta/
tōis Marie ad templū in hierusalem

Dulus eps seruus ser
uoꝝ ꝺi ad futurā rei memoriā
Rōi ꝙgruit et ꝙuenit hone
stati. vt ea q̄ de romani pōti
ficis gr̄a pcesserūt licꝫ ei⁹ supueniēte obi
tu lr̄e aplice desup ꝙfecte nō fuerit suū
ꝙsequnt effectū. Sane felicis recoꝛdati
omis Pio pape. ij. pdecessoꝛi nr̄o p pte
dilecti filij nobil' viri Wilhelmi ducis sa
xonie ꝺudū exposito q̄ ipe dux ex speci
alis ꝺuotōis affectu quē ad inclitā p/
pugnatricē nr̄aꝫ gl̄iosissimā ꝙginē ma
riā ferueri ato gerebat ab intimis. ꝓpter
ea ꝺsiderabat festū pūtatōis eiusdem
btissime ꝙgis marie. qꝺ. xvj. die mēsis
nouēbr̄ ānis singul' r̄ꝫ. ꝛ ꝺnūs suis ꝺ
ꝙsuetudie celebrat etiā ex spāli sedis a/
postolice ꝺcreto. ꝛ statuto ānis singul' p
petuis tpib⁹ ꝺcā die solēnit' venerari idē
pdecessoꝛ sincere ꝺuotōis affectū quē p
fat⁹ dux ad ipꝫ ꝛ romanā ecclīaꝫ gere
ꝓbat attēdēs. ꝛ pie ꝙsideraꝫ q̄ merita

btissime ꝓginis ꝑdicte erga gen⁹ hũai
nũ tãtis honorib⁹ cõpẽsari neq̃bãt q̃n
illa maiorib⁹ indies ꝛ illustriorib⁹ di//
gnissima cẽserẽt. ꝑfati q̃z ducis i ea gre
supplicatõib⁹ inclinat⁹ videlicz sub da
to die noñ. Junij põtificat⁹ sui anno
sexto autoritate aplica sua ppetua ꝛ ir
refragabili sanctõe suaꝝ si sup hoc cõ//
fecte fuissent lrāꝝ tenore statuit decre//
uit et ordinauit q̃ festũ ꝑsentatõis hoc
mõ sicuti assumptõis visitatõis ꝛ alia
festa btē Marie memorate i terris et
dominijs ꝑfati ducis dicta die annis
singul' ppetuis futuris tpib⁹ de mãda
to sedis aplice deiceps a cũctis christi
fidelib⁹ solẽniter celebrarẽt. Vãdam⁹
nihilomin⁹ statutũ ꝛ decretũ sua hmõi
d̃ celebrãdo festũ ꝑdictũ ꝑ ꝓlatos ꝛ ali
as eccliasticas ꝑsonas in dominijs ꝛ
terris ꝑdictis solẽniter publicari. Ne
aũt de statuto decreto ꝛ mãdato ꝑdi//
ctis ꝓ eo q̃ sup ill' ipi⁹ pij ꝑdecessoꝛ no
stri ei⁹ supueniẽte obitu lre aplice cõse
cte nõ extiterẽt possit quomodolibz he
sitari volum⁹ ꝛ dicta aplica autorita//
te decernim⁹ q̃ ꝑsentes lre ad ꝓbandũ
plene statutũ decretũ ꝛ mãdatũ pij ꝑ//
decessoris hmõi vbiq̃ sufficiãt. nec ad
id ꝓbatõis alteri⁹ ãminiculũ req̃ratur
Nulli ergo oĩno hoĩm liceat hãc pagi
nã nre volũtatis ꝛ cõcessiõis infringe//
re vl ei auso temerario ꝙtraire. Si q̃s
aũt hoc attẽptare ꝑsumpserit indigna
cõem oipotẽtꝛ dei et btoꝝ Petri ꝛ pau
li apl'oꝝ ei⁹ se nouerit incurrũꝝ. Datũ
Rome apud scm̃ Petrũ anno incar//
natõis dñice. M. cccclxiij. sedecio kal'.
octobris põtificat⁹ nri anno ꝓmo.

Bulla Indult generalem

Q̃dam bulla indulgẽtiaꝝ ꝑdicti festi
Paul⁹ epũs seru⁹ seruoꝝ dei. Vniuersꝭ
christi fidelib⁹ ꝑsentes lras inspecturꝭ
salutẽ ꝛ aplicã bñdictõem. Ad id ma
xime ꝓsilat nostra intẽtio vt xpifideles
ad maiorẽ deuotionẽ et freq̃ntiorẽ ve//
nerationẽ ꝑcelse dei genitricis virgis
marie q̃ velut auroza ꝙsurgẽs. pulcra
vt luna. electa vt sol. terribil' vt castroꝝ
acies ordiata. veꝝ solẽ iusticie redem//
ptorẽ nostꝝ ihesũ christũ q̃ illumĩat ab
scondita tenebraꝝ ĩ mũdo potestatis
tenebrose spũsancto coopante ꝓduxit
q̃ nec est visa ꝓzimã silem nec hre seq̃n
tẽ modis ꝙgruẽtib⁹ excitem⁹. vt exin//
de fideles ipi deuotõe et orõnib⁹ ꝓpꝛijs
acipius virginis itercessiõe adiuti. no
strisq̃ inducti excitatõib⁹ reddãt diuiẽ
gre aptiores. Hanc dudũ felicis recor
datõnis Pio pape. ij. ꝑdecessori nro ꝓ
pte dilecti filij nobil' viri ꝛ vilhelmi du
cis saxonie exposito. q̃ ipe dux ex speci//
alis deuotõis affectu ab intimis desi//
derabat festũ ꝑsentatõis eiusdẽ ꝓginis
q̃ d̃. xxi. die mensis nouẽbris ãnis sin//
gulis in terris et dominijs suis de cõ//
suetudine celebrarẽt. etiã ex speãlis sedis
aplice decreto et statuto ppetuis tpib⁹
dicta die solẽniter venerari. idẽ ꝑdeces//
sor ꝑfati ducis supplicatiõib⁹ iclinat⁹
autoritate aplica statuit decreuit ꝛ ordi
nauit. q̃ festũ ꝑsentatõis hmõi sicuti
assumptõis visitatõis ꝛ alia festa bea
te Marie memorate in terris ꝑfatis ppe
tuis futuris tpib⁹ eadẽ die de mãdato
sedis aplice ab ipis fidelib⁹ solẽnit̃ cele
brarẽt. put in nris cũ dict⁹ Pius ꝑde//
cessor añq̃ sue sup his lre cõficerent
rebꝰ fuerit hũanis exemptus. inde ꝙfe
ctis lris plenius ꝙtinẽt. Nos igit̃ cupi
entes q̃ festũ ꝑdictũ i debita venerato
ne habeat. et ad illud colendũ eidẽq̃ ꝓ
gini famulandũ fideles ipi eo libentꝛ⁹
animenꝭ q̃ ex hoc dono celestis gr̃evbe
rius ꝙsperẽtur se refectos de oipotẽtꝛ
dei misericordia ꝛ btoꝝ Petri ꝛ pau
li apl'oꝝ ei⁹ auctoritate ꝑfisi oib⁹ ꝑe
nitentib⁹ ꝛ cõfessis q̃ die ꝑdicta ad lau
dẽ et honorez ipi⁹ ꝓgis i singul' eccl'ijs
monasterijs et alijs locis eccliasticis in//
fra dicta dominia exĩtib⁹ i q̃b⁹ officiũ
eiusdẽ ꝓgis celebrari ꝙtigerit diuinis
interfuerint. vl in vigilia eiusdẽ festi le
iunauerint annuatim cẽtũ dies de in//
iũctis eis pñijs misericorditer in dño
relaxamus ꝑsentib⁹ ppetuis tpib⁹ du//
raturis. Volum⁹ aũt q̃ si al's in vigili
is ieiunantib⁹ vel diuis hmõi inteliẽn

tib⁹ aliqua alia indulgētia imꝑpetuuꝫ vel ad certū tp̄s nōdū elapsum dura/tura ꝑ nos concessa fuerit. p̄sentes lr̄e nulli⁹ existāt roboris vel momēti. Datum rome apud sctm̄ Petrū anno in/carnatōis dn̄ice. M.cccclxiiij. xij. kal. februarij. pontificat⁹ nr̄i anno p̄mo.

Seq̄tur institutio h⁹ festi ꝑ archiep̄ꝫ magūtinēsē Adolfus dei gr̄a scē maguntine sedis archiep̄us. sacri romani imꝑij ꝑ germaniā archicancellari⁹ ac p̄nceps elector. ad futurā rei memoriā Ex spēalis deuotōis affectu quā ad i/clitā ꝓpugnatricē nr̄am gl̄iosissimā sꝑ ꝟginē Mariā dei genitricē feruēti aīo gerim⁹ ab intimis ꝓpterea desiderātes ꝙ festū p̄ntatōnis eiusdē btissime ꝟgi/nis qd̄ vicesimap̄ma die mēsis nouē/bris annis singulis celebrat̄ de ꝯsuetu/dine. deinceps annis singulis ꝑpetu/is tꝑib⁹ dicta die solēniter veneret̄. ea ꝓpter attēdētes ꝛ pie ꝯsiderātes ꝙ me/rita btissime ꝟginis p̄dicte erga gen⁹ humanū tātis honorib⁹ repēsari neq̄/unt q̄n illa maiorib⁹ indies ꝛ illustrio/rib⁹ dignissima censeat̄. hac nr̄a irrefra/gabili sanctōe statuim⁹ ꝛ decernim⁹ ac ordinam⁹. ꝙ festū p̄ntatōis hmōi sicu/ti festū ꝯceptōis btē ꝟginis marie me/morate ꝑ nr̄as ciuitates ꝛ dyoceses di/cta die annis singulis ꝑpetuis futuris tꝑib⁹ deinceps a cūctis xp̄ifidelib⁹ solē/niter celebret̄ cū ꝓpria historia de eodē festo p̄ntatōis. ꝛ vbi ꝓpria de illo nō hr̄ historia. tūc historia de natiuitate eius/dez gl̄iosissime ꝛ intemerate ꝟginis re/cipiat̄. sic ꝙ vbi natiuitas hr̄ p̄sentatio inserat̄. Et insuꝑ vt xp̄ifideles ad ma/iorem deuotionē ꝛ freq̄ntiorē venera/tionē dicte p̄celse dei genitricis q̄ velut aurora ꝯsurgēs. pulchra vt luna. electa vt sol. terribilis vt castroꝝ acies ordi/nata. veꝝ solē iusticie redemptorē no/strum Jesum xp̄m q̄ illumīat abscon/dita tenebraꝝ in mūdo potestat⁹ tene/brose spūsancto cooꝑante ꝓduxit. que nec visa est primā similē nec habere se/quentē. modis cōgruētib⁹ excitem⁹ vt exinde fideles ip̄i deuotōnib⁹ ꝛ orōib⁹ ꝓprijs ac ip̄i⁹ virgīs intercessiōib⁹ ad/iuti. nostrisq̄ inducti excitatōib⁹ reddā/tur diuīe gr̄e aptiores. necnō ad p̄fatū colendū festū ꝟginis itacte eo libētius animent̄ q̄ ex hoc dono celest⁹ gr̄e vbe/ri⁹ cōspexerint se refectos de oipotētis dei misericordia ac btōꝝ petri ꝛ pauli a/postoloꝝ ei⁹. necnō scti Martini ꝯfes/soris patroni nr̄i autoritate ꝛ meritis ꝯfisi oib⁹ ꝟe penitētib⁹ ac ꝯfessis q̄ die p̄dicta ad laudē ꝛ honorē ip̄i⁹ ꝟginis in singul̄ ecclesijs mōasterijs ꝛ alijs lo/cis eccl̄iasticis p̄fataꝝ nostraꝝ ciuita/tū ꝛ dyocesiū in q̄b⁹ officiū eiusdē ꝟgis celebrari ꝯtigerit diuis interfuerit. vel in vigilia eiusdē festi ieiunauerint an/nuatim. xl. dies de iniūct⁹ eis p̄nijs mi/sericordit̄ in dn̄o relaxam⁹ p̄sentib⁹ ꝑ/petuis tꝑib⁹ duraturis. In cui⁹ rei te/stimoniū secretū nostꝝ p̄sentib⁹ est ap/pēsum. Datū in ciuitate nr̄a Maguntina die penultima mēsis Augusti an/no dn̄i. M.cccc.lxviij.

De eodem festo

Que est illa puella mater ꝛ ꝟgo sem ꝑ Maria frēs charissimi q̄ nūc mūdo on̄sa est q̄ndecim grad⁹ ascēdēs hodie in tēplo a ꝑentib⁹ deo p̄sentat̄. Vn̄ ꝓ/cessit. quo ascēdit. ꝛ q̄nte ꝟtutis existat videam⁹. Quid aūt putas q̄lis oliꝫ fu/erit vel nūc sit ista ꝑsona q̄ sctis omib⁹ spectāda ꝓponit̄ ꝛ imitāda. Hoc aūt ī p̄mis instruere phas est ꝙ aīa ei⁹ ꝛ ca/ro quam elegit et habitaculū sibi fecit sapiētia dei p̄ris ab oī malicia ꝛ imū/dicia fuerit purissima. qn̄ in ea ꝛ de ea ꝟbū extitit caro factū dicēte scriptura. In maliuolā aīam nō introibit sapiē/tia. nec habitabit ī corꝑe subdito pec/catis. Inter oēs itaq̄ sctōs hui⁹ bea/tissime ꝟginis memoria eo freq̄ntius agit̄ quo maiorē apud deū gr̄aꝫ īuenis/se credit̄. Hec q̄dē ꝟgo maria priusq̄ nasceret̄ diuis est oraculis denunciata et miraculis designata. Tādē ꝟo nata a ꝓgenie diuinitus ordiata. Nata siq̄/dem est vt legimus nazareno p̄re beth

leemita matre. quas vrbes ip̄i⁹ natiui
tati vel ꝯuersatōni destinatas eē non
tacuerūt ꝓphete. Descēdit aūt de radi
ce illi⁹ fide p̄clara abrae. cui sup̄ne pro
missa fuerat oīs bn̄dictio gentiū i suo
semīe. Descēdit a stirpe dauid quē de⁹
ꝓpter notā sibi ꝓbitatē sublimauit di
cēs. Inueni viꝝ ꝟm cor meū. De rega
li nāq; tribu sil' ⁊ sacerdotali duxit ori
ginē q̄ sūmū erat paritura regē atq; pō
tificē. Quoddam itaq; sideriū micat ī
Marie generatōne. videlicz ꝙ lōge añ
patrib⁹ diuersimode celit⁹ ē repromis
sa. ꝙ ex abrae semīe ⁊ ex regib⁹ orta. ꝙ
etiā illi generatōi ob singulare p̄uilegi
um sanctitas diuītus agnoscit' ꝯcessa.
Hanc enī inter figuras vt dictū ē my
sticas sacerdotal' virga dū sine radice
floruit. hanc Gedeōis vellus dū ī me
dio aree sicce maduit. hāc in visiōe eze
chiel' oriētalis porta q̄ nulli vnq̄ pa
tuit p̄signabat. hāc etiā inter ꝓphetas
p̄ ceteris Esaias nūc ex radice yesse v̄
gā oriturā. nūc euidēti⁹ virgā paritu
rā ꝓmittebat. De his aūt de q̄b⁹ certi
sumus meritoꝝ p̄rogatiuis paulisper
loq̄mur ad edificatōez nr̄am ac diuini
noīs laudē vt ꝓ famulatu religio ꝯser
uet'. ⁊ ꝓ affectu deuotio augeat'. Quis
igit' nisi hec virgo que sola vniuersam
prauitatē hereticā interemit. sola p̄ter
deū sit q̄ nos in omni v̄tute ꝯfirmet. su
isq; meritis cōmēdet ⁊ auxiliet' p̄cib⁹.
vt ⁊ ip̄i digni īueniamur in ei⁹ laudib⁹
a q̄b⁹ siq̄dem hūana mortalitas ñ de
bet cessare. sz de illius gl'ia nec silere pa
tit' deuotio. nec dignū aliq̄d pōt ꝯcipe
cogitatio. vl' ierudita parturire locutō
Hec ē q̄ totius mūdi repationē obti
nuit salutē omniū īpetrauit. Quis tā
dem o bn̄dicta misericordie lōgitudi
nem ⁊ latitudinē sublimitatē ⁊ ꝓfūdi
tatē inuestigare possit. Lōgitudo eniz
ip̄ius vsq; in diē nouissimū subuēit v
niuersis eā inuocantib⁹. latitudo ei⁹ re
plet orbē terraꝝ. vt quoq; sua miseri
cordia plena sit oīs terra. Sublimitas
eius ciuitatis sup̄ne ruinas restaura
uit. Profunditas q̄q; sedentib⁹ in te
nebris ⁊ vmbra mortis redēptionem
obtinuit. Sic ergo tue pietatis o Ma
ria ip̄am quā ap̄d deū grām inuenisti
notā facis mūdo. sanctis p̄cib⁹ tuis ob
tinēdo reis veniā. egris medelā. pusil
lis corde robur. afflictis ꝯsolatōez. p̄i
clitantib⁹ adiutoriū ⁊ liberatōz. Qual'
nanq; fuerit vita huius v̄ginis marie
expectātis in tēplo redemptionē gene
ris humani dicat Ambrosi⁹. Sit ita
q; vobis tanq̄ ī imagine descripta vir
ginitas marie. ex q̄ velut ī speculo r̄ful
get species castitatis ⁊ forma v̄tutis.
Virgo erat mēte ⁊ corpe. corde hūilis
verbis grauis. animo prudēs. loq̄ndi
peritior. legendi studiosior. intēta opi.
verecūda sermōe. nō in incerto diuitia
rū. sed in p̄ce paup̄is spem reponēs ar
bitrū mētis deū nō hoīem q̄rens Nul
lū ledere. cūctis bn̄ velle. maiorib⁹ as
surgere. equalib⁹ nō inuidere. iactātiaz
fugere. Quādo illa lesit p̄entes. Quā
do fastidiuit humilē. Qn̄ derisit debi
lē. Quādo vitauit inopē. Nihil toruū
in oculis. Nihil ꝓcax in v̄bis. Nihil in
actu inuerecūdū. Nō gest⁹ fractior. nō
incessus solutior. Nō vox petulātior vt
ip̄a species corp̄is fieret simulachꝝ mē
tis ⁊ figura ꝓbitatis. Ip̄a nāq; est il
la q̄ celis gl'iam dedit. terris deū pacē
q; refudit. gentib⁹ fidē. vicijs finē. vite
ordinē. morib⁹ disciplinā O plena gra
tiaꝝ. nō solū puero abrae sed ⁊ camel'
potū tribuēs de sup̄affluēti ydria tua
q; tu es vera puella p̄electa ⁊ altissimi
filio p̄p̄ata. Offerent' (inq̄t ꝓpheta) v̄
gines regi sed post eā. Nā p̄matū ipsa
sola vēdicat sibi. Et licz ad dei genitri
cē digne collaudandā nemo inueniat'
idone⁹. tn̄ votis oīb⁹ nō debz cessare q̄
libet etiā pctōr a laudib⁹. q; in laudib⁹
saluatoris est iter salutis nr̄e In hono
re igit' sctē genitricis ei⁹ a laudib⁹ noli
te cessare. Ip̄a nāq; est v̄go maria q̄ a
nullo virtutū genere vacabat. cui gra
tie plenitudinē inesse dei nūcius assere
bat. Quis em̄ cū ammiratiōe iocūda

Vita Marie

nō speculet ipius adolescētꝫ nature fortitudinē ꝛ prudētiā ac fidē in angelico colloquio vbi tā ꝯstāter loqt̄. tā prudenter interrogat. tā facile credit. Quis ñ iusticiā miret. qm̄ sic vniuersa p̄cepta diuie legis adiplere satagebat. vt nec ad se ꝑtinētia q̄dā velut purificatōꝫ legalē inexpleta relinq̄ret. Ipi⁹ q̄ꝫ tꝑantia satis emicuit. que ꝟginitatꝫ lilium in hūilitatis valle ꝓduxit. Deprome/bāt itaq̄ꝫ virtutes in cogitatiōe ꝛ affectu cordis ei⁹ ineffabilē armoniā quā ipa creatrix ꝛ inhabitatrix ei⁹ dei sapientia delectabat audire. choruscabant foris q̄q̄ꝫ i suꝑficie sermōes ꝛ act⁹ vnde possent hoīes glīficare deū ꝛ salutꝫ exēpla accipe. Alti⁹ igit̄ ītuemini frēs carissimi ꝛ cōsiderate q̄nto deuotōnis affectu Mariā a nobis honorari voluit. q̄ toti⁹ boni plenitudinē in ea posuit. vt ꝓinde si q̄d i nobis ē spei. si q̄d est gratie vel salutis ab ea nouerim⁹ redūdare. q̄ ascēdit delicijs affluēs. ortus plen⁹ deliciaꝝ. quē nō solū afflauerit. sꝫ ꝑ flauerit suꝑueniēs ille auster diuin⁹ vt vndiq̄ꝫ fluāt aromata illi⁹. Totꝫ g̃ medullis cordiū ꝛ votis oīb⁹ venere mur mariā. qꝛ sic est volūtas ei⁹ q̄ totū nos habere voluit ꝑ illā. Ipa est apd̄ deū aduocata nr̄a q̄ nō p̄t sustinere repulsam. qꝛ apud deū īuenit gr̄aꝫ. Prouidēs q̄ppe erat. nō sapiētiā vt salomō nō diuitias. nō honores q̄rebat. sed g̃tiā req̄rebat. Sola nimirū est gr̄a qua saluamur. Sola gr̄a indigem⁹. Quid aliud ꝯcupiscim⁹. Queram⁹ igit̄ gratiā sed ꝑ inuētricē gr̄e mariā. qꝛ q̄ q̄rit inuenit. ꝛ frustrari nō valet. Ceteꝝ q̄c/q̄d illud est qd̄ offerre paras deo: marie cōmēdare memēto ꝛ qd̄ offerre desideras gratissimis illis ꝛ oī acceptiōe dignissimis marie manib⁹ offerēdum trade si nō vis repulsam sustiere. Nec formides ad mariā accedere. qꝛ tāta g̃tia est repleta et spūsctō ꝑfusa vt fieret celis sublimior. fastigijs pulcrior. sanctitate gratiosior. Deniq̄ꝫ si diligent̄ intendas i Maria singulas ꝟtutes. i ea ꝓrsus īuenies singulares q̄ videbant̄ esse ꝯmūes. Que eteni vt angelica puritas illi audeat ꝟginitati cōpari q̄ digna fuit fieri sacrariū spūssci ꝛ habitaculū filij dei. Si reꝝ p̄cia pēsamus de raritate. suꝑ oēs est illa que p̄ma ꝓposuit angelicā in terris vitā ducere. ꝛ ꝓpositū virgitatis īmobile seruare. qꝛ nec aliquaten⁹ titubauit angelo filiuꝫ ꝓmittēte. Ascēsiōes nāq̄ꝫ in corde suo disposuit ꝯuersatiōe parit̄ et oratione. Ascēdit deniq̄ꝫ in mōtana cū festinatione. Dicam⁹ pie ascēdit pri⁹ in tēpluꝫ vt ibi p̄sentaret̄. ꝛ ꝓ redemptōe generꝫ hūani patrē suū in abscōdito ꝛ i cubiculo cordis oraret. Feruebat siq̄dem ī q̄rēda gr̄a charitas. splēdebat in carne ꝟginitas. i obseq̄o eminebat hūilitas Merito ꝓinde cātor ille diuin⁹ in ei⁹ āmiratōe p̄cinebat. Que ē ista q̄ ascēdit plane suꝑ hoīes. ipos etiā angelos trāscēdit. Nimirū suꝑ angelos aquaꝫ viuā necesse est hauriat quā hoīb⁹ refundat. O bn̄dicta inuētrix gr̄e. genitrix vite. mater salutis fac vt per te suscipiat nos qui per te datus est nobis Fac benedicta per gr̄am quā inuenisti vt qui mediāte te fieri dignat⁹ est particeps infirmitatis ꝛ miserie nostre te quoq̄ꝫ intercedēte participes nos faciat glorie ꝛ btitudis sue christus filius tuus dn̄s noster qui est suꝑ om̄ia benedictus deus in secula Amen.

Legenda clxxxv.
De sancto Conrado

Sanctus Conradus de nobilibus parentibus in alemania genitus ꝛ educatus est. Hic quia vir multe honestatis et bonoruꝫ morum fuit aduocatus a Nothingo ecclie Cōstantiēsis episcopo toti episcopatui auditor p̄ficitur causaruꝫ. Succedēte autem tēpore in p̄positū maioris ecclesie eligit̄. Nothingo autē episcopo viā vniuerse carnis ingresso vocat̄ sanctus

vdalric⁹ eccl'ie augustens' eps ⁊ ab ip/
so corp⁹ defuncti epi sepelit'. Qui clero
⁊ populo triduanū idixit ieiuniū vt be
nignitas dei illi eccl'ie daret placentez
sibi antistitē. Statuto igit' die q̄ ad ele
ctōem vel poti⁹ ꝯmunē inspiratōnem
de epo ꝓcedendū fuit sctūs Vdalric⁹
describit ipm ꝑpositū btm̄ Conradū
talē esse sicut ait apl's ad Timotheū ⁊
tytū. Oportet epm esse irrep̄hēsibilem
vni⁹ vxoris virū. sobriū. ornatū. prudē
tē. pudicū. hospitalē. doctorē. nō vino/
lentū. nō ꝑcussorē sed modestū. nō liti/
giosum. nō cupidū. sue domui bn̄ pre/
positū. filios habētē subditos cū omni
castitate. Si q̄s domui sue ꝑesse nescit
quō eccl'ie dei diligentiā habebit. Nō
neophicū. nō in suꝑbiā elatū ne in iu/
diciū decidat diaboli. Oportz aūt ⁊ te
stimoniū habere bonū ab his q̄ foris
sunt vt in obprobriū nō icidat ⁊ i laq̄
um diaboli Itē ad Tytū sic ait. Oꝑtz
eni epm sine crimie eē sicut dei dispen/
satorē. nō suꝑbū. nō iracūdū. nō vino/
lentū. nō ꝑcussorē. nō turpi lucri cupi/
dū. sed hospitalē. benignū. prudentē.
sobriū. iustū. sanctū. cōtinentē. ample/
ctentē eū q̄ s'm doctrinā ē fidelē s'mōez
vt potēs sit exhortatōe in doctria sana
⁊ eos q̄ ꝯdicūt arguere. His oib⁹ co/
rā multitudie a sancto vdalrico ꝺ ipso
recitatis oēs ibidē ꝯsenserūt. Vn̄ ibi
dē rapit' trahit'. et q̄uis pl'imū renitēs
eps instituit'. Cathedrali g̃ infula sub
limatus sctūs Conrad⁹ ꝑncipalē san
cte dei mr̄is eccl'iam ditauit reliquijs
ꝑciosis et ornatu maximo. Insuꝑ tres
ꝯstruxit eccl'ias. vnā in ciuitate ꝯstātiē
si. duas extra. In quaꝝ vna .s. i eccl'ia
bti mauricij sepulcrū dn̄i nr̄i iesu chri/
sti simillimuz illi qꝺ est in hierl'm cum
multa diligētia ꝯstrui ꝓcurauit. Vbi
etiā. xij. ꝑbēdas clericꝰ ibidē xp̄o famu
lantib⁹ imꝑpetuū instituit. Auxit nihi
lominus canonicoꝝ numeꝝ maioris
eccl'ie cū allodio ꝓprij patrimonij. Cu
piens etiā idē vir sctūs cū apl'o corpus
suū efficaciter castigare trib⁹ vicib⁹ trās
fretans hierusalē ciuitatē sanctā adijt
in q̄ locū passiōis christi et sepulture ⁊
resurrectōis sil' ⁊ ascensiōis i deuotōne
maxima visitauit. Postmodū aūt apꝺ
castꝝ loufen cū sctō vdalrico existēs. cū
vidisset in ip̄a turbine aq̄ ꝓcellis hinc
inde spumantib⁹ duas aues introeun
tes mergi ⁊ exeūtes intellexit vir sctūs
in spū duas aīas fore sub specie illarū
auiū q̄ ibidē ob sceleꝝ suoꝝ aliqn̄ com
missoꝝ multitudinē suū purgatoriuz
sustinerēt. Itaq̄ ambo visceribꝰ misi
cordie moti vdalric⁹ ꝑmā missam ꝓ
defunctis celebrare n̄ distulit. Conra/
dus aūt ip̄a die scꝺam missam sil' ꝓ ꝺ
functis cōplere non pigritatus est. Et
sic in eoꝝ deuotōe et solēni altaris ob/
latōe illaꝝ auiū species ampli⁹ nō vide
rūt. Gebhardo optimo adolescēti qui
casu suꝑ epi sedem cōsederat ꝓphetat
conrad⁹ dicens. Premature sedē meā
gebharde occupasti. mihi succedet q̄ ꝑ
or te in hac cathedra sedebit videlicet
gamelon⁹. Sctūs etiā conradus ifra
missaꝝ solennia post cōsecratiōez cor/
poris ⁊ sanguis dn̄i nostri iesu xp̄i in
die sctō pasce araneā lapsam i calicem
cū sanguie dn̄i fiducial' sumpsit. Cū/
q̄ terminatis rite missaꝝ solēnijs ꝓ/
ut dignissimū est. ip̄a die ad prandiuz
ꝯsedisset attenuat⁹ corpe ꝑ sctām qua
dragesimā nō comedit. Interrogatus
a suis cur non comederet ait. Expecto
hospitē in ꝓximo veniētē. Et incliato
capite suꝑ mensam exitū aranee ꝑbet
apto ore. Quanta de tali aduētu quin
poti⁹ miracl'o inter cūctos ibidē existē
tes fuerit leticia nullus sane mētis ig/
rat. Obijt aūt btūs conrad⁹ eps post
multaꝝ exercitia ꝟtutū. vj. kal'. decem
bris. Anno dn̄i nongentesimo sexage
simo sexto. ep̄atus ꝟo .xlij. senex et ple/
nus dierum.

Le. clxxxvi. De sctō Hilarione.

Hilarion sanctus mo
nach⁹ fuit cui⁹ vitā ꝟtutib⁹
plenā scripsit Hieronym⁹

Huius pentes idolis dediti ipe vt dr
rosa de spinis floruit. Alexandriā mis
sus ⁊ ibi grāmaticā discēs. ibidē etiaz
baptizat⁹ ē. Totaqꝫ illi volūtas in ec/
clesie ꝯgregatōib⁹ fuit. Audiēs nomē
anthonij i egyptū prexit ad vidēdum
eū. Quē vt vidit stati habitū mutauit
⁊ duob⁹ mēsib⁹ vix cū eo māsit. Cōtē/
platus est eni ordinē vite sue. grauita/
tē morū q̄ creber in orōib⁹. q̄ hūilis in
suscipiēdis frib⁹ q̄ seuer⁹ i corripiēdis
alacer i exhortādis. Talem etiā habu
it continentiā vt cibi eius asperitatem
nulla vnq̄ eius infirmitas frangeret.
His virtutibus hilarion instruct⁹ re
dijt ad patriā cum q̄busdā monachis.
Parentib⁹ suis iā defunctis. partē sub
stantie fratrib⁹. partē etiā paupib⁹ de/
dit. sibi nihil oīno reseruās. Erat aūt
annoꝝ q̄ndecim et solitudinē egressus
est. sacco tm̄ cooptus ⁊ sagū rusticum
qđ btūs anthoni⁹ ei dedit cū ab eo dis
cessit secū tulit. Tātū q̄ndecim caricas
post solis occasū comedēs hoc cibo cō
tent⁹ fuit a. xv. vsqꝫ ad. xx. etatis sue an
nū. Estus ⁊ pluuias breui tugurio qđ
iunco ⁊ caricib⁹ texerat decliauit. Dei
de breuē cellā pauit latitudie pedū q̄t
tuor. longitudine ꝟo pedū q̄nqꝫ vt se/
pulcrū poti⁹ q̄ domū crederes. Capil
los semel in anno vicz die pasce toton
dit. Sup nudā terrā in stratu iunceo
vsqꝫ ad mortē cubauit. Saccū q̄ sel' fu
it indutus nunq̄ lauās nec mutās al
tero. nisi cū primo scissus esset. Scp̄tu/
ras sctās q̄si memoriter tenēs p⁹ ora/
tionē psalmos quasi đo p̄sente cecinit
A. xxj. anno vsqꝫ ad. xxvi. trib⁹ annis p̄
mis dimidie lentꝫ sextariū madefactū
aqua frigida comedit. alijs trib⁹ seq̄n/
tibus panē aridū cū sale et aqua sum
psit. A. xxvij. vsqꝫ ad. xxx. herbis agre/
stib⁹ et virgultoꝝ radicib⁹ crudis sustē
tatus est. A. xxx. vnciā panis ⁊ coctum
modicū olus absqꝫ oleo comedit. Sē/
tiens autē caligare oculos. et totū cor/
pus in impetiginē ꝟti. et punicea sca/
bedine contrahi ad supiorē cibū adie/
cit parū olei. et hoc vsqꝫ ad. lxiiij. annū
vite sue tali cucurrit g̃du. nihil gustās
pomoꝝ aut leguminū aut cuiusqꝫ alte
rius delectabilis rei. Hic dū se viderz
corpe fatigatū et exitū crederet īmine/
re a. lxiiij. vsqꝫ a. lxx. pane abstinuit in
credibili feruore mētis vt eo tpe quasi
nouus accederet ad ꝟuitutē dei quo ce
teri solent remissi⁹ viuere. Fiebat autē
ei sorbiciūcula de farina ⁊ cū minimo
oleo cibo eius et potu vix q̄nqꝫ vncias
appendentib⁹. Sicqꝫ cōpleuit ordinē
vite sue. Nunq̄ ante solis occasū nec i
dieb⁹ festis nec in grauissima inualitu
dine vnq̄ soluit ieiuniū. Igit potētissi
mus in miraculis sctitate incompabi
lis. lxxx. etatis sue anno cū absens esset
esicius. qui eū sp familiarius dilexerat
quasi in testimoniū testamēti breuem
chartā manu ꝓpria scripsit litteratim
omnes diuitias ei dererelinq̄ns quas
habuit. videlicz tunicā de sacco cucul/
lam et palliolū. Jamqꝫ modic⁹ calor
in pectore erat. et quasi iā vix viuebat
aptis oculis hec loquebat. Egredere
q̄d times. egredere q̄d dubitas. lxxx. fe
re ānis christo seruisti. ⁊ mortē times
Inter hec verba exalauit spiritū. Sta
timqꝫ corpus eius humatū ⁊ obrutuz
est. Sicqꝫ ⁊ ipe omnes q̄ ad egrotantē
venerant rogauit ne q̄dē punctū hore
post mortē eius corpus ei⁹ seruaretur.
Postmodū esici⁹ vir sanctus cū pericu
lo vite post decē fere mēses corpus ei⁹
furat⁹ est. et in palestina deferēs mōa/
chis crebris ꝓseq̄nt ib⁹ laudib⁹ mona
sterio condidit cū tunica cuculla ⁊ pal
lio. toto corpe quasi adhuc viueret in/
tegro ⁊ mlto fragrāte odore quasi op/
timis delibutū esset vnguētis. in testi/
moniū eius sanctissime vite ⁊ ad lau/
dem ⁊ insupabilem ip̄ius dei gloriam
qui viuit ⁊ regnat ⁊c. Festū aūt ip̄i⁹ re
colitur. xij. kal'. nouēbris. quo vicz die
vndecim miliū virginū ⁊ btē vrsule fe
stum celebrat.

Legenda. clxxxvij

De historia karoli magni.

De sancto Karolo magno

Vrpinus remensis archiepus socius karoli: q̄tuordecim annis cū hyspaniā et galiciā a potestate paganoꝝ liberasset q̄ vidit scribit leoprādo decano aquisgrani. Primo q̄modo sanctus Jacob⁹ aplus apparuit Karolo rogās vt locū sepulture sue purgaret ⁊ viā ad locū sui sepulchri p̄pararet. vt multitudo ꝑegrinorum ibi peccata deleret. Promisit etiā se sibi fore adiutorē in omnib⁹. et cū hoc vitaz eternā in p̄mio. Cōuersi em̄ fuerāt mlti ꝑ p̄dicatiōem discipuloꝝ iacobi. sed recidiuū passi sunt et fides xp̄i ibi deleta erat vsq̄ ad tēpus Karoli q̄ hyspaniā ⁊ galiciā christianā fecit ꝑ christuz Prima vrbs quā obsedit fuit pāpilonia. trib⁹ mensib⁹ neq̄uit eā cape. qr ī expugnabiles erāt muri. Orauit ergo Dn̄e iesu xp̄e ꝓ cui⁹ fide huc vēi. da mihi hāc vrbē. sancte Jacobe si veꝝ ē q̄ mihi apparuisti da mihi cape eā. Tūc muri collapsi fundit⁹ ceciderūt. Saracenos q̄ baptizari voluerūt viuere ꝑmisit alios oēs occidit. Quo audito alie ciuitates miserunt ei tributū et se ei subiecerūt. Et facta est tota illa t̄ra sb̄ tributo. Uisitato sarcophago bt̄i iacobi venit petronū. et ibi ifixit lanceā in mare dicēs gr̄as. Et addidit. Huc usq̄ nunq̄ nisi nūc venire potui. Tūc subiugauit sibi omnē galiciā ⁊ hyspaniā a mari vsq̄ ad mare. Itē ciuitatez vnā obtinuit in q̄ erāt nonagīta turres Itē lucernā ciuitatē q̄tuor mēsib⁹ obsedit. Quā cape nō valēs deū ⁊ sanctū iacobū inuocauit. Tūc ceciderūt muri ei⁹. Et est deserta vsq̄ nunc cū alijs trib⁹ ciuitatib⁹ q̄s ipe dn̄s anathematizauit vt olim hiericho. Oīa idola d̄leuit p̄ter vnū q̄d vt dicūt saracēi machometh quē ipi colūt cū viueret ī suo noīe fabricauit. ⁊ demonū legionē arte magica ibi alligauit. q̄ tāta fortitudine illud seruāt q̄ a nullo vnq̄ frangi potuit. Cū eni aliq̄s xp̄ian⁹ ad illd̄ appropinq̄t statiz ꝑiclitat̄. Sed paganus cū orādi causa venerit illesus abit Auis q̄ sup illd̄ sederit statim morit. Est igit̄ in maris margine lapis alt⁹ q̄tū pōt coru⁹ volare sursū infra lat⁹ ⁊ q̄dratus supra strict⁹. sup quē ē imago de auricalco optimo ī effigie hoīs fusa. sup pedes suos erecta. faciem habēs ꝟsus meridiē. in manu dextra habēs clauē magnā q̄ cadet de manu ei⁹ anno q̄ rex in gallia nat⁹ fuerit q̄ totā hyspaniā christianā faciet. Mox q̄ viderit clauē lapsam. gazys suis ī terraz positis oēs fugient. Ex auro q̄d reges et p̄ncipes dabāt karolo silt̄ quoq̄ pagani ipe Karol⁹ fecit tēplū sancto iacobo et ornamēta mlta ⁊ canonicos instituit. Similit̄ aquisgrani d̄ illo edificauit et mltas alias ecclesias.

Reuerso Karolo pagan⁹ rex affricanus hyspaniā sibi subiugauit. xp̄ianos mltos occidit. q̄s karol⁹ rex terre custodes posuerat. Quo audito Karolus redijt cū multis exercitib⁹ ⁊ venit baionē vrbē vascoꝝ vbi romaric⁹ moriēs cuidā ꝯsanguineo eius suum equū et cetera sacerdotib⁹ et paupib⁹ distribuēda cōmisit. q̄ sup se audiuit d̄mones q̄si rugit⁹ leonū lupoꝝ ⁊ vitulo ꝝ. raptus ꝑ dietas q̄tuor duct⁹ ab exercitu Karoli est inuētus. Karolo ī crastinū pugnaturo cū argolādo q̄ hyspaniā reacq̄sierat in sero se parāt milites karoli vt mane sint ad bellū prompti. ⁊ hastas suas ante tētoria ī pratis fixerūt in terra. q̄s mane inuenerūt ī corticib⁹ ⁊ frondib⁹ decoratas ⁊ ī terra radicatas absciderūt eas ꝓpe terrā. ⁊ de radicib⁹ postea creuit mag̃ silua. Hoꝝ haste floruerūt q̄ ipo die occidēdi erāt ⁊ sctoꝝ martiꝝ nūero īserēdi. Sūt āt tūc occisa q̄draginta milia. ⁊ dux milo pater rotholādi et equ⁹ karoli. Tunc stetit karol⁹ cū duob⁹ tm̄ militib⁹ ⁊ spata que dicit̄ gaudiosa multos pagāos occidit. In sero vtriq̄ redeūt in castra Crastino venerūt q̄tuor nobiles cum quatuor milib⁹ pugnatoꝝ. Vn̄ pagāi fugiūt ⁊ karol⁹ in galliā redijt. Postea

Idolum machomet.

rediēs itez cū ꝯtuor milib⁹ militū Karolus et hoz haste flozuerūt. Qui leti z primi pugnauerūt z paganos innumerabiles occiderūt. et post ipi occisi sunt et equ⁹ Karoli. Vbi stās multos occidit donec fugerēt pagani. Iterum mādauit argolād⁹ karolo bellū. Vñ karol⁹ venit cū cētū trigintaꝯtuoz milib⁹. Tūc argolādus et karol⁹ mīta si mul locuti sunt ō causa belli z fide. Inter que dixit argoland⁹ Pugnem⁹ p fide. Si vincar baptizabor. Vadunt ḡ viginti christiani ꝯ viginti paganos. z occidūt eos. Postea qdraginta z euenit vt pri⁹. Postea centū z factū est silr. Itez mille sed sp christiani paganos occiderūt. Tūc datis treugꝫ venit argolādus ad karolū baptizād⁹ dicens karolo. Lex tua sanctioz est. Et precepit oib⁹ paganis vt baptizarenr. Illi ꝓsenserūt. Tūc argolādus vidit ordines in mēsa z ꝙsiuit q essent. Respondit karolus. hos esse epos. hos monachos. hos canonicos. hos paupes ꝙs dixit eē nūcios dei. Cui ille. Vale tractas nūcios dei tui ꝓter hoc nolo baptizari. Et abūt. Hic notandū q̄ꝫ grue pctm̄ sit male tractare paupes. Propter hoc Karol⁹ tāta leticia baptizandoz est ꝙatus. Crastino karolus pugnatur⁹ babuit. cxxtuū. milia. argolādus cētū milia. Ibi occisus ē argolandus z sua cētū milia. Victozes in sanguine stabāt vsq ad bases ciuitatꝫ. q̄ mox capta ē paganis oib⁹ occisis. Tūc mille christiani nocte ꝓlaueūt mozituos karolo ignozāte. q onustati auro z argēto cū ad karolum redire vellēt. a paganis q fugerāt sunt occisi. z ō fecit eis auaricia ¶ Princeps nauarrozum mādat karolo bellū. Qui ozauit dñm vt oñdat sibi in illo bello mozituros. Crastino armato exercitu karol⁹ vidit rubeā crucē in humerꝫ mozituroꝝ retro sup lozicas. Quos oēs in ozatorio suo reclusit ne occiderenr. Peracto bello z occisis fere centū milib⁹ pagānū karolus quos in oratorio truserat repperit mozuos. videlicꝫ centū quinquagita. Tūc karolus expugnauit totam patriā nauarrozū ¶ Postea dicit karolo q̄ rex babilonis miserat cōtra eū de syria viginti milia curruū. z ipe de genere goliath q vulnerari nō poterat nisi in vmbilico vires q̄draginta fortiū habuit. Statura eius cubitozū duodecim. facies eius longa vni⁹ cubiti. digiti trib⁹ palmis. Qui oēs ꝛtra se missos portauit in ciuitatē otogoꝝ. Primo raynaldū. secūdo cōstantinuꝫ regē romanozū z aliū comitē. tres illos omnes simul leuās q̄si pueros dextra et leua tulit in carcerē. z vigiti pugnatozes quos silr ōportauit. Rotholandus vero fixit eū in vmbilico. Vñ damauit. Machometh iuua qz mozior. Accurrūt ergo pagani et portāt eū in ciuitatē. Et sic christiani cū eis mox intrauerūt. et pfatū gigantē occidunt. z ciuitatē capiūt. ¶ Rotholand⁹ gigāti pdicauit de trinitate querēti. Abraam vidit tres ꝛc. Item in cythara cuz sonat tria sunt. ars manus et chorde. In amygdalo tria sunt. cozium: testa nucleus. Similiter in sole. cursus splē doz z calor. In rota plaustri. medium brachia circulus. In homine corpus anima vmbra. Sic vnuꝫ est tria. Ita in deo tres persone vnū sunt. Item q̄ rit gigas. quomodo potuit virgo parere. Respondit Rotholand⁹. Deus qui sabe gurgulioni z arbozi facit gignere vermes. multosq pisces ex aq̄ producit. vultures apes serpētes sine masculino semine facit ꝓlē gignere. potuit idem deus z virginē facere parere. De ascensione querenti respondit. Rota molendini quantū ad ima descenderit de superius tantū ascēdit econuerso. auis de monte descendens redit in altum. Sol in oriēte surgit z tendit in occidentē z itez redit in oriētem Ita z christ⁹ vnde descēdit itez ascendit. Cui gigas. Dodo pugnemus ꝓ fide. Tunc accidit quod in proximo capitulo dictū ē quomodo exercit⁹ ka

ffortitudo Stamina ꝛc. l. Lxxiij. b. b.

roli facies equoꝝ lintheis operuit. ne
viderẽt laruas hostiũ ꝛ obstruxerũt au
res equoꝝ ne audirẽt tympana ꝙ q̃ p̃/
us fugati fuerãt qñ pagani fecerãt sin
gulos viros añ singulos eꝙs incedere
laruatos ꝛ tympana pcutientes. Unde
mõ victoriã habuerũt. Tũc karol⁹ ir/
rumpẽs vexillũ in curru abscidit. alꝯ
eiñ nũcꝙ fugissent. Et tũc occidit octo
milia paganoꝝ. vrbem cepit. ꝛ postea
in hyspania nemo karolũ ausus est im
pugnare. Postea venit ad sctm iacobũ
ꝛ oia destructa ibi recdificauit. statuit
ꝙ ad honorẽ scti iacobi oẽs reges ꝛ p̃n
cipes p̃sentes ꝛ futuros epo scti iacobi
obedire. Tũc ego turpin⁹ remẽsis ar/
chiep̃s scti iacobi eccl̃iam ꝛ altare cuꝝ
sexaginta epis Karoli rogatu kaleñ.
iunij honorifice dedicaui. Et karolus
tũc dedit eccl̃ie sancti iacobi in dotem
totã galiciã ꝛ hyspaniã. vt q̃libet pos/
sessor dom⁹ annuatim q̃ttuor denarios
p̃solueret. ꝛ ab oi seruitute regis ꝛ p̃nci
pum liber esset. ꝛ vt ibi sint scilia ꝛ vir
ge epales ꝛ corone regales p man⁹ epi
loci p̃beañ. Et vt btus iacob⁹ ꝛ iohes
cũ mr̃e petierãt. vt vn⁹ sedeat ad dextre
ram alter ad sinistrã xpi. iohes in orie/
te patron⁹ est apud ephesum. iacob⁹ in
occidente. romã aplicam sedẽ petr⁹ hꝫ
merito qꝛ ipi erant xp̃o p̃ ceteris famili
ariores. p̃ncipalis tñ est petr⁹. qꝛ xp̃us
eũ voluit eẽ p̃ncipẽ apl̃oꝝ. Tãte fortí/
tudinis fuit Karol⁹ q̃ q̃ttuor ferratu/
ras equi simul manib⁹ facile extẽdebat
ꝛ militẽ armatũ stantẽ sup palmã suã
a terra vsꝙ ad caput suũ facile leuabat
Tante largitatꝫ q̃ in q̃ttuor festis cu/
riã p̃cipue habuit i hyspania. videlicꝫ
in natiuitate xp̃i. in pasca. penteco. ꝛ ia
cobi. Per singulas noctes eũ custodie
bãt. cxx. fortes. Prima noctꝫ vigilia. xl.
ei astitert. decẽ ad caput. decẽ ad pedes
decẽ ad dexterã. decẽ ad sinistrã. dextra
spatã nudã. sinistra cãdelã ardentẽ hñ
tes. hmõ scdam vigiliã q̃draginta silr
ꝛ q̃draginta terciã vigiliã fecerũt. Qui
plura ꝺ xp̃tuꝝ ei⁹ scire voluerit cernat
quõ rome impator fuit. eccl̃ias multas
ꝛ abbatias instituit. sepulchꝝ dñi vi/
sitauit. multoꝝ sctoꝝ corpa in argẽto ꝛ
auro locauit. Quõ lignũ crucis secum
tulit vñ mltas eccl̃ias dotauit. Cũ re/
diret Karol⁹ de hyspania. adhuc erãt
duo reges pagani apud cesareã augu/
stã marsyrus ꝛ beligand⁹ frater ei⁹ a re
ge babilonie de plide in hyspaniã mis
si q̃ karolo ficte subiacebãt. Quib⁹ ka
rolus mãdauit vt baptizarenꝫ vel tri/
butũ sibi mittãt. Qui miserũt ei trigi/
ta equos oneratos auro argẽto gazys/
q̃ hyspanicis. ꝛ q̃dringẽtos eꝙs vino
dulcissimo oneratos pugnatorib⁹ ad po/
tãdũ ꝛ mille saracenas femias formo
sas. Nũcio ꝙ Karoli gamaleoni vigi
ti eꝙs oneratos auro ꝛ argẽto ꝛ pallys
dederũt. vt pugnatores in man⁹ eoꝝ tra
deret. Qꝺ ꝛ fecit. Nũcius karolo mu/
nera tulit. Sꝫ vinũ ꝛ mlieres accepe/
rũt pugnatores. Dixitq̃ rex marsyrus
ꝙ veniret baptizãd⁹. Qui occurrit ka/
rolus cũ q̃nq̃gintaq̃nq̃ milib⁹. Vene/
rũt ꝛ pagani. ꝛ hoꝝ viginti milia occi/
derũt xp̃iani. Silr ꝛ xp̃ianoꝝ trigi/
ta milia a paganis sunt occisa ꝙ̃ he/
betudinẽ animi ꝛ fornicationẽ eorum.
Ibi occisi sunt oẽs pugnatores p̃ter
rotholandũ ꝛ alios q̃nq̃. Tũc rotho/
lãd⁹ cũ centũ virꝫ euasit ꝛ occidit mar
syꝝ. Ipe sol⁹ q̃ttuor lanceis fixus eua/
sit. Tunc marmoreũ lapidẽ trino ictu
in duas ptes diuisit a summo vsq̃ de/
orsum gladio suo quẽ voluit frangere
qñ vidit se morituꝝ. ne pagani eundẽ
gladiũ accipent. Cornu suũ sufflando
fregit ꝛ cernicẽ colli sui lesit socios vo/
cando. Cũ sufflationẽ karol⁹ audiuit
venire voluit. sꝫ p̃fat⁹ traditor eũ auer
tit dicens eũ in venatione esse. Adhuc
karolus necẽ ꝛ traditionẽ suoꝝ ignora
uit. Ad obitũ rotholãdi venit theodo
ricus qui vidit compunctionẽ ꝛ oꝛonẽ
eius. Tribus vicibus carnẽ suam teti
git dicens. Et in carne mea videbo de
um saluatorẽ meũ. Silr tetigit ꝛ oculos
dicẽs. Quẽ visurus sum egoipse ꝛc. Et

ait. Dem̃ to mei dñe q; p honore tuo exul morior. Dñor esto socior̃ meorũ sil' occisor̃ p te. Tũc signãs se cruce ait Nũc videbo qđ ocul' ñ vidit ꝛc̃. Et sic expirauit scissim' martyr xp̃i rotholãdus. Ego turpin' nesciẽs rotholãdũz defunctũ ipo die obit' ei' missam dfũctor̃ p̃sẽte Karolo celebraui. xvi. kal'. inlij. et rapt' in extasi audiui choros i celestib' cãtãtes. ignorãs qđ hoc esset. Post hoc demões audiui qsi pdã dulcẽtes. Quib' dixi. Quid ferris. Rñdẽrũt. Warsiz ad inferna sicut michael rotholandũ ad celestia. Missa celebrata dixi hoc Karolo. Cũ hoc dicerem venit baldewin' sup equũ rotholãdi dicẽs rotholãdũ se reliqsse i agonia. Cui to exercit' venit ad fun'. sz Karol' p̃m' inuenit eũ exaiatũ. brachia sup pectus posuerat in formam crucis. Tũc Karol' irruit sup eũ. Quis plãctũ illius explicet. Balsamo myrrha z aloe pdit' ẽ. Et cũ eo ibi pnoctauit exercit'. Trigintaocto annor̃ obiit. Crastino armati vadũt ad locũ certamis' vbi cũ aliqs amicũ suũ seminiuũ reppit. aliqs mortuũ. oliueriũ defunctũ inueniunt q̃tuor palis i terrã fixis extensum. restib' retror̃ ligatũ a collo vsq; ad vngues pedũ z manuũ excoriatũ sagittis laceris spatis p̃foratũ. Totũ nem' clamoribꝰ ipletur. qlibz suũ amicũ ciulando. Tũc Karol' iurauit p oipotẽtẽ q; currere nõ cessaret donec hostes inueniret. Et inuenit eos cenãtes q̃tuor milia q̃ occidit. Stetit sol imobil' z plonga-
ta ẽ dies illa spacio triũ dier̃. Et inuẽto traditore gamaleone p̃cepit eũ Karolus q̃tuor eqs fortissimis toti' exercitus alligari. z sup eos assessores agitãtes q̃tuor plagas orbis. Et sic digna morte interijt discerpt' exẽplo iude. pditoris. Duodecim milia vncias argenti z vigiti milia talẽtor̃ auri vestes z cibaria data sunt. p aiab' defunctor̃. Rotholãd' i eccl'ia romana sepelit'. gladi' eius ad caput suspendit'. Pẽz terrã circa oppidũ blaviẽ. sex dierũ spacio vbi rotholãd' sepult' ẽ. canonicis regularib' qs ipe Karol' restaurauerat iussit dari vt annuatim in ãniuersario scti rotholãdi trigita paupes oib' necessarijs vestib' indu-erent. cibis reficerẽt. triginta psalteria et tot missas. p oim defunctor̃ aiab' occisoror̃ dicerẽt. de reliq̃ ipi viuerẽt. P' h̃ Karol' sanctũ Dionysiũ honorauit. oẽm frãciã eccl'ie ei' in pdio dedit. et p̃cepit vt oes franci p̃sentes z futuri etiã reges pastor̃ eccl'e obedirẽt. z qlibz domus annuatim q̃tuor denarios daret ipi eccl'ie. Et stãs apd cor̃ bti dionysiũ orauit. p aiab' occisor̃ in hispania. z p his q̃ libẽter p̃fatos denarios soluerẽt. Nocte prima regi dormiẽti dionysi' apparuit eũq; excitauit dicens. Qui tuo exẽplo i hyspania occisi sũt vt occidenk oim delicto-r̃ veniã impetrani. Dix' de q̃tuor denarijs grauioris sui vulneris medicinam impetrauit. Hoc Karol' dixit omnib'. Tũc karolus aqsgrani mira mĩi dei opat' ẽ. vñ puocati sunt etiã ad bona faciẽda multi alij. Tũc mihi turpino mors karoli reuelata est hoc mõ. Cũ apd vienã die qđã i extasi rapt' orõi vacarem psalmũ De' i adiutorio dicerẽ. demonũ agmina p̃cedebãt xp̃us lothoringiã. Cũ oes trãsissent vidi-nũ q̃si ethiopẽ gressu tardo seqntẽ. Cui dixi. Quo ir̃. Rñdit. Aquisgrani tollere aiam Karoli. Cui dixi. Adiuro te p xp̃m vt redeas ad me dicẽs qđ actũ sit. Tũc parũ morati redeũt vt p̃us ordiati. Dixi ḡ ei cui p̃us dixerã. Quid egistis. Respondit. Galician' sine capite tot lapides z ligna eccl'ia' tulit i statera q; pl' appẽderũt ei' bona q̃ mala. z iõ aiaz ei' a nobis abstulit. q̃ dicto euanuit. Et ego cognoui illa hora karolũ esse defunctũ. Ipe etiã qñ ab inuicẽ recessim' me rogãre p̃misit mihi si fieri posset nũciũ mortz sue mihi mitteret. Si milit' ego sibi ꝺ mea morte p̃misi. Vlñ egtãs ad mortẽ p̃cepit cuidã militi alĩ no suo vt mortẽ ei' mihi nũciarz. Qꝺ

De conceptione btē Marie virginis

ꝛ fecit. Quīto kal. februarij obijt āno dñi octingentesimo decimoq̄rto

Legenda clxxxviij.

De Conceptōe sancte marie virginis

Anselmus cantuariē sis archiep̄s ꝛ pastor anglorū coepiscopis suis cunctisq̄ ꝛthodoxis salutē ꝛ ꝑpetuā in dño bñdictōem. Cōceptio venerāda dei genitricis ꝛ ꝑpetue ꝟgis marie. Dilectissimi frēs quēadmodū per multoꝝ signoꝝ exp̄imenta in anglia ꝛ francia ceterisq̄ cōclimatib⁹ celebrāda sit olim declarata. me narrante audiat dilectio vr̄a. Tēpe nanq̄ illo q̄ diuine placuit pietati angloꝝ gentē de malis suis corrigere. sueq̄ seruitutis officijs arti⁹ astrigere. gl̄iosissimo normānoꝝ duci guilhelmo eandē patriā debellādo subegit. Et regi eoꝝ eraldo noīe ī pio ꝛ tyrāno clericq̄ ꝑsecutori ꝛ honoris eccl̄iastici subuersori reddidit ī bello ꝓ meritis tallionē. Quo ceso guilhelmus factus dei virtute ꝛ industria sua angloꝝ rex totius eccl̄iastice dignitatis honores ī meli⁹ reformauit. Cuius pie in tētōis opib⁹ inuidēs ille bonoꝝ oīm inimic⁹ diabol⁹. tū familiariū fraudib⁹. tū extraneoꝝ incursibus. multotiēs conat⁹ ē ei⁹ obsistere successib⁹. Sed dño ꝓtegēte ad nihilū deductus est malign⁹ Audiētes aūt daci angliā subiectā esse normānis grauit̄ indignati se suo q̄si hereditario iure p̄uari. arma p̄parāt. classem aptāt. vt eos adeūtes a data sibi diuitus pat̄a expellant. Hoc cōperto guilhelm⁹ rex prudentissimus helsynū q̄ndā religiosuz abbatē ramesien⁹ cenobij ad daciā dirigit vt inq̄rat veritatē hui⁹ rei. At ille vir admodū sagacis ingenij strenue negociū regis exeq̄t. Quo fideliter peracto ad angliā reuerti cupiēs mare ingredit̄ et iā maximā ꝑtem maris ꝓspero cursu trāsierat. cū subito dēsis furgētib⁹ vndiq̄ ventis horrida tēpestas celū cōmouit ꝛ vndas. Fatigatis igitur nautis nec vltra valētib⁹ obniti. fractis remis. funib⁹ rupt⁹. cadētib⁹ velis spes salutis amittit̄. ꝛ nihil nisi submersionis indiciū miserabil̄r expectat̄ Cūq̄ de salute corpoꝝ desp̄ati aīaruz curā solūmō creatori suo magnis clamorib⁹ cōmendarēt. ꝛ btissimā dei genitricē mariā miseroꝝ scz refugiū ꝛ desperatoꝝ spem deuote inuocarēt. subito quendā venerāde habitudīs viruz pontificali infula decoratū. q̄si int̄ vndas naui ꝓximū viderūt. Qui aduocās ad se helsynū abbatē his ꝟbis cepit cōpellari eū. Vis inq̄t ꝑiculū euadere. vis ad patriā sanus ire. Cūq̄ ille cū fletu in toto corde d̄siderare id solū expetere rñderet. Tūc ille. Scias ī q̄t me ad te a dña nr̄a dei genitrice maria ad quā dulciter reclamasti directū ꝛ si dictis meis obtēperare voluer⁹ sanus cū comitib⁹ imminēs euades ꝑiculū maris. Spondet ille ilico se ei in oīb⁹ obtemp̄atuꝝ si hoc euaderet periculū. Promitte inq̄t mihi et deo q̄ diē conceptōis ꝛ creatōis mr̄is christi celebrabis ꝛ celebrādū p̄dicabis. At ille vt vir prudētissimus ꝛ q̄s inq̄t mihi dies hoc festo erit celebrād⁹ Sexto ait ydus decēbris hoc festū teneb̄. Et quo inq̄t abbas officio vtemur ī ecclesiastico obseq̄o. Omne inq̄t officiū q̄d dicit̄ in natiuitate ei⁹ dicet̄ ī ꝯceptōne excepto q̄ nomē natiuitatis mutabit̄ ī nomen cōceptōis. His dict⁹ ille disparuit. et citi⁹ dictu sedata tēpestate abbas cū suis incolumis ꝯcito flatu applicuit anglicis litorib⁹. et q̄ viderat et audierat q̄b⁹ potuit notificauit. Statuit aūt idē festū in ramiensi cenobio solēniter celebrari. ꝛ ip̄e q̄ad vixit denotis obsequijs solēniter celebrauit. Et nos ergo frēs charissimi si portuz salutis volumus app̄hēdere dei genitricis creatōem et ꝯceptionē dignis officijs celebremus. vt ab ei⁹ filio digna mercede remuneremur. q̄ cū p̄re ꝛ spū sancto viuit ꝛ regnat ī secl̄a secl̄oꝝ amē

Rursum hec solēnitas alio mō ali/
bi declarat̄. Tp̄ibus nāq̄ karoli regis
frācoꝝ clericus q̄dā ordine leuita vn/
garie regis german⁹ btām dei genitri
cē mariā toto corde diligere. eiusq̄ ho
ras cātare solicitus .parentū suoꝝ cōsi
lio nubere volēs cū q̄dā adolescentula
valde pulcra accepta a p̄sbytero nupti
ali bn̄dictōe die q̄dā missa etiā iam ce
lebrata recordatus qꝛ eiusdē btē Ma
rie virginis horas die illa iuxta morē
suū nō cātauerat. oēs ab eccl'ia exire co
egit. sponsam domum mittens ⁊ ip/
se iuxta altare sol⁹ remāsit. Cūq̄ sol⁹
dn̄ice mr̄is horas decātando hāc anti
phonā. s. Pulcra es ⁊ decora cantaret.
subito apparuit ei dn̄a nostra ⁊ ꝑpe/
tua dei genitrix ꝟgo maria cum duob⁹
angelis dextrā eius ⁊ leuā tenētib⁹ di/
cens ei. Si ego sum pulcra ⁊ d̄cora q̄d
est ꝙ me dimittis ⁊ aliā sponsam acci/
pis. Nunq̄d ego nō sum pulcrior illa.
nunq̄d nō ego suꝫ optime formosa. nū
quid nō ego sū valde decora. vbi vidi/
sti tā pulchrā. Cui ille. Dn̄a mea inq̄t
claritudo tua omnē pulcritudinē mū/
di excellit. Tu es sup̄ thronos et cho/
ros angeloꝝ eleuata. Tu es sup̄ celos
celoꝝ exaltata. Quid ergo vis vt faciā
At illa. Si sponsam inq̄t carnalē cui
adherere vis amore mei dimiseris me
sponsam in celesti regno habebis. Et
si cōceptōis mee festa annuatim sexto
yd⁹ decēbris solēniter celebraueris et
colēda p̄dicaueris. mecū ī regno vnige
niti mei laureatus eris. His itaq̄ di/
ctis dn̄a nr̄a ab ocul'se videntꝫ dispa/
ruit. Clericus ꝟo domū redire nolens
absq̄ ꝑentū suoꝝ ꝯsilio ilico abbatiaꝫ
q̄ndā ingressus mōachi habitu deco/
rat̄. Ubi p⁹ exiguū tp̄s meritis beate
marie semp̄ virgīs. q̄ diligentes se sem
ꝑ remunerat decorat ⁊ btificat. aq̄leie
ep̄s p̄riarcha factus festū eiusdē cōce/
ptiōis die p̄fato q̄ꝫdiu vixit annuatim
cū ꝓprijs etiā octauis diligent̄ celebra
uit ⁊ celebrādū p̄dicauit. Iteꝝ hec fe
stiuitas alit̄ alibi declarat̄. In pago
gallico canonic⁹ q̄dā ordīe sacerdos so
licit⁹ cātare btē marie ꝟgīs horas no/
cturnales a villa q̄dā vbi cū vxore cu/
iusdā adult̄at⁹ fuerat r̄dīēs ad oppidū
vbi morabat̄ tēdere curās fluuiū secal
ne trāsmeare cupiēs sol⁹ nauim īgress⁹
dn̄ice mr̄is matutinas nauigādo cane
re cepit. Cūq̄ inuitatoriū. Aue maria
gr̄a plena dn̄s tecū diceret. ⁊ iā in me/
dio flumīs esset. ecce demonum turba
vna cū eius nauicl'a eū p̄cipitauer̄t. et
ei⁹ aniaꝫ sicut ꝓmeruerat rapuerūt ad
tormēta. Die aūt tercio ad locum q̄ de
mones eā tormētis afficiebāt vēit btā
ꝟgo maria cum sctōꝝ turba dicēs eis.
Ut q̄d familiarꝫ mei aīaꝫ īiuste affici/
tis. Nos inq̄unt eā debemus hr̄e: qm̄
capta ē in nr̄o op̄e. Si illi⁹ inq̄t ꝟgo eē
debꝫ cui⁹ op̄a faciebat. ergo nr̄a eē dꝫ
qm̄ matutinas nr̄as dū vos eū ꝑemi
stis decātabat Vn̄ magis rei facti estꝫ
qꝛ erga me iniq̄ egistis. His itaq̄ di/
ctis demōib⁹ huc ⁊ illuc fugiētib⁹ sctis/
sima ꝟgo aīaꝫ reduxit ad corpus: et ꝑ
brachiū hoīeꝫ ab vtroq̄ funere resusci
tatū arripiēs aquā a dextris ⁊ a sinistrꝫ
q̄si muꝝ stare iubēs d̄ ꝓfūdo fluuij ad
portū īcolumē adduxit. At ip̄e gauisus
pedib⁹ eius ꝓstrat⁹ ait ei. Charissima
dn̄a mea ⁊ ꝟgo g̃tissima q̄d tibi retri/
buā ꝓ tātis bn̄ficijs q̄ mihi fecisti Pre
cor inq̄t dei genitrix ne āpli⁹ ī adulterij
pctā cadēs ꝯceptōis mee festa. vj. yd⁹
d̄cēbrꝫ solēnit̄ celebres ⁊ celebrāda de/
nūcies. Mox vt ip̄a locuta ē celos eo
vidēte ascēdit. At ip̄e heremiticā vitā
ducēs q̄d sibi acciderat cūctꝫ audire cu
piētib⁹ enarrauit. ⁊ q̄ꝫdiu vixit eadē fe
sta celebrauit ⁊ celebrāda p̄dicauit Et
nos g̃ frēs charissimi h̄ idē nr̄a aucte
ep̄ali corroboram⁹ ⁊ p̄cipim⁹ vt null⁹
vr̄m ita sit reb⁹ tp̄alib⁹ aut ꝓprijs d̄lictꝫ
occupat⁹ q̄n btē marie ꝟgīs venerādā
ꝯceptōeꝫ ānuatī celebret. ⁊ ei⁹ horas ꝑ
vnūquēq̄ diē excepto die dn̄ico vl' die
ix. lectionū decātet. Vn̄ etiā notādū ē
ꝙ si aliq̄s ꝓpter peccatoꝝ suoꝝ desp̄ati
onem d ei officiū facere noluerit dupl'

corã deo reus erit. Uno mõ qꝛ pecca-
tũ fecit. altero qꝛ ꝓ pctõ suo deo seruire
noluit. Hinc ad petꝝ dñs ait. Si te
pctõrẽ ꝯsideras oꝑtꝫ vt a te deũ tuum
nõ repellas. Deũ a se repellit q̃ ꝓpt̃ pec
cata bonuꝫ opꝰ facere renuit. Si nos
pctõres eẽ recognoscimus oꝑtet vt dei
genitricẽ apud filiũ suũ exoratricẽ ⁊ au
xiliatricẽ habeamus. Si eni aduersũ
nos summꝰ iudex ꝓ nr̃is facinoribꝫ ira
tus fuerit. ipa nobis p̃t facere filiũ pla
catũ q̃ eũ genuit. Nullꝰ erit tãtus pec-
cator in hoc secl̃o si ipa filiũ suũ exora-
uerit ꝓ eo q̃n recipiat veniã in futuro.
Quicq̃d eni a pio filio suo petierit to-
tũ ꝟaciter obtinebit. Quid de theo
philo dicamus. Theophilꝰ vicedomi
nus cuiusdã epi cilicioꝝ extitit. Hic pꝰ
q̃ accusatus apd̃ dñm fuit ⁊ a ꝓpo of
ficio expulsus pauꝑtate ꝯtritus cuius-
dã iudei ꝯsilio q̃ cũ diabolo ꝑ artẽ ma
gicã vsu loq̃bat. christianitatẽ suã ab-
negãs eidẽ diabolo semetip̃m i seruũ
cõmendauit. Uñ valde pꝰ exiguũ tẽ-
pus penitẽs in q̃dã btẽ marie virginis
basilica ꝑ q̃dragita dies añ eiꝰ imagi-
nẽ plorãs vigilauit. Cui p̃ nimio labo
re ⁊ lassitudie p̃cũ dormiẽti apparuit
btã virgo Maria. ⁊ corripiẽs eũ red-
didit ei cyrographũ qd̃ diabolo p̃fati
iudei dederat. qd̃ ipa d̃i genitrix ab ip
so vi abstulerat. Tũc theophilꝰ euigi
lãs sup pectꝰ suũ cyrographũ positũ
ĩuenit. ⁊ mox crastino die hec epo cun-
ctisq̃ ciuibꝫ enarrauit. Et stati idẽ epi-
scopꝰ data sibi pnia salutari ⁊ absolu-
tione facta duxit illũ añ altare ad cõi-
cãdũ. Cũ aũt corpꝰ xp̃i d̃ manu epi ac
cipet descẽdit sup eũ spũsctũs i specie
solis. ⁊ refulsit facies eius vt sol. Deni
q̃ in p̃fata basilica tribꝫ diebꝫ totidez
q̃ noctibꝫ agẽs deo et btẽ marie ꝟgini
grates. insistẽs p̃cibꝫ ⁊ ꝯsilijs vt dies
ꝯceptõis btẽ marie ꝟgis vt p̃dictuꝫ est
solẽniter celebret. spm̃ d̃o reddidit. Ec
ce qꝛ btã dei genitrix Theophilũ de-
speratũ ad veniã reduxit. ⁊ p̃fatũ p̃sby
teꝝ triduanũ mortuũ etiã a demonibꝫ
eripuit ⁊ ad vitã reuocauit. q̃nto ergo
magis frẽs charissimi btõs faciet illos
q̃ eã assidue ĩuocabũt si eos q̃ solo mo-
mẽto eã interpellauerẽt miserens iuuit.
Sãctionẽses nãq̃ ⁊ romani eiꝰ matu
tinas cũ. ix. lectõibꝫ die sabbatoꝝ bo-
no more decãtãtes gr̃am eiꝰ adq̃runt.
Nulli g̃ sit pigꝝ. nulli onerosũ celebra
re eiꝰ festa. Sciẽdũ qꝛ sic̃ i sctã ecclesia
colit̃ natiuitas eiꝰ. sic dꝫ excoli ꝯceptio
eiꝰ. Sicut eni ad saluãdũ genꝰ hũanũ
oliꝫ fuit necessaria natiuitas sic fuit cõ
ceptio ip̃iꝰ Nisi cõcipet̃ mime nasceret̃
Jussu dei ꝯcipit̃ ⁊ nascit̃. Que nisi na
sceret̃ mũdi redẽptor ex ea nõ nasceret̃.
Jmo si diuĩa generatio ꝑspiciat̃ specia
lis eiꝰ cõceptõnis forma maior eẽ ap-
probat̃ q̃ natiuitatis. Sic ꝯceptõ be-
te ꝟgis maior esse ꝯcludit̃ q̃ natiuitas
Magis eni ẽ sctissimũ corpꝰ ꝟgis cuꝫ
btissima sui aĩa quã de nihilo creauit
deus ꝯcipi ⁊ ꝯiũgi q̃ ꝑ natiuitatẽ i es
se ꝯtinuari. Sicut res maior est adam
a deo creari q̃ filios ade de mr̃e natu-
ralr̃ nasci. Cuiꝰ ergo natiuitas sancta ẽ
eiꝰ cõceptio nõ imerito sctã erit. Quis-
q̃s igit̃ p̃sul abbas et p̃latꝰ es recole di
ligẽter eiꝰ solẽnia. ⁊ cũctos iube eã cole
re. qꝛ si eã toto corde amauerꝫ nunq̃ a
gradu tuo depositꝰ fueris. Jn memet
ip̃o ꝓbaui qd̃ aio. Erubescãt oĩno in-
sensati q̃ tãtũ diẽ tantaq̃ sacramenta
ac mysteria tenebris ignorãtie excecati
respuũt celebrare. eo q̃ viri ⁊ mlieris
copulatio i ꝯceptõe virgis extitit. Si
eius ꝯceptionẽ iccirco q̃ carnal̃ extitit
stultꝫ nõ placeat hodie celebrare. tamẽ
diẽ illã ⁊ noctẽ q̃uis sit multis inco-
gnita. et tꝑs et horã spũal̃ cõceptõnis
eius. s. hodie celebrare d̃lectet. q̃ ipe a-
nimaꝝ creator aĩam sue matris dignã
sctissimo corpi virginali eiꝰ angel̃ mi-
strãtibꝫ copulauit. Quã etiã diẽ p̃mã
nostre reꝑatõis ⁊ salutis dispositor no
stre saluatõis inter ceteros dies fecit p̃
elegit ⁊ sctificauit. Nã q̃ sunt due cõce-
ptiões hoĩs oĩbꝫ notũ est ꝑitis. Una
spũal̃ alia carnalis. Una q̃dẽ q̃ carnal̃

Exm̃ de Theophilo

due conceptiones hominis. st

copulatio viri et mulieris agit. alia q̄ spūalis aīa noua ⁊ pura deo opante corpi diuit⁹ dat ⁊ adunat. Si nō placet illis celebrare solēnia ꝯceptōis carnalis dñice matris .placeat eis colere aīe eius spūalem creatōem ⁊ corporis aīeq̄ copulationē. O quāta est dies illa qua nostre repatricis aīa digna creatur ⁊ cōsecrat. ⁊ sctissimo corpi vnit. Nō est verus amator ꝟginis q̄ despicit colere diē eius cōceptōnis. Erubescant iteꝝ insani q̄ hanc diē colere nolūt iccirco q̄ alioꝝ sanctoꝝ conceptōes minime colere cōsueuit eccl̄ia. Maria quippe rusticitas est eā alijs sanctis in hoc cōparare in q̄ de⁹ carnē assumpsit. quā etiā sup oēs sctōs ⁊ archāgelos ī celis sublimauit. Quāuis em̄ ceteꝝ sāctis dies ꝯceptōis eoꝝ nō sit cōcessuz vt celebrent. illi tn̄ a spūsancto ꝯcessuz est q̄ maior ⁊ excellētior cūctis est. Pulcre ⁊ digne hanc dñatōem sup ceteros sanctos illa debet habere p quā om̄es sancti sctificant ⁊ btificant. Dicit eni christ⁹ sanctussanctoꝝ ⁊ dr hec sancta sctōꝝ. Et sicut sine more summ⁹ reruz dispositor sup oēs sctōs ⁊ sctās illam dignitatē ei tribuit vt ꝟbū caro factuz virgo ꝯciperet ⁊ ꝟgo pareret. ⁊ post partū ꝟgo pmaneret. sic ipe p oib⁹ absq̄ more hanc dignitatē illi iuste contulit. vt ꝯceptōis ⁊ natiuitatis ei⁹ solēnia sacrosctā in sctā celebrent eccl̄a. Quid lōgius. Conceptōez dñice mr̄is colere ē xp̄i generatōem cōmemorare. nā ꝟginis marie ꝯceptio xp̄i generatōis ē linea. Quapropter euāgeliū Liber generatōis. hac die sicut in natiuitate domini añ matutinas laudes bono more decātam⁹. ⁊ ad missam legim⁹ Merito igit colit ⁊ filij generatio ⁊ matris ꝯceptio. qm̄ ꝯceptio ⁊ natiuitas mr̄is generatio ē filij. Celebrem⁹ ḡ dignis officijs alacrit vtrāq̄ ꝯceptionē spiritalē. s. ⁊ hūanā. vt ipi⁹ meritis ⁊ pcib⁹ a secl̄arib⁹ curis ⁊ a cūctis vicijs mereamur eripi ⁊ ad gaudia padisi pduci. p̄stāte dño nr̄o iesu xp̄o filio eius q̄ cū pr̄e et spūsancto ⁊ mr̄e sua virgīe maria viuit ⁊ regnat de⁹ p infinita secula seculorū Amen.

Ex sermone Anselmi

Principiū quo mūdi sal⁹ pcessit mihi ꝯsiderare volēti occurrit hodierna solēnitas que de ꝯceptōe btissime matris dei Marie multis in locis recolit. Nec magni pōderis est om̄e qd̄ dignitati aut honori ei⁹ hūana laude dferr̄ si meritis illius ⁊ insignib⁹ comparat. Tātorū nanq̄ bonoꝝ ꝯsūmatio q̄ p ipam dñi matrē toti creature puenerit videt admonere omnē mentez hūanā pietatis affectu exordiū suū ꝯsiderare. q̄ sublime. q̄ diuinū: q̄ ineffabile fuerit. Nec mirū. fundamentū siq̄dē ⁊ q̄ si quoddā sacrariū ciuitatis ⁊ habitaculi sūmi boni in ea ponebat. ⁊ māsio lucis eterne ⁊ incorpalis quā corpalit inhabitaret ille incorpore⁹ ⁊ incircumscriptus ⁊ creās simul ⁊ viuificās oīa spūs parabat. Beata igit ꝟgo maria vera mater dei futura sicut eū q̄ supra oīa ē incōprehēsibil verū erat hoīem ineffabili mō de sui substātia ꝟgo paritura. ac p hoc iu deitatē illi⁹ trāsitura. ita nō absurde credi pōt primordia ꝯceptōis eius tāte dignitatis sublimitate p̄signata vt hūanaꝝ ꝯceptio mētiū ea plene penetrare nō valeret. Et ideo eiusdē ꝯceptōis dies festiuis laudib⁹ a cūctis fidelib⁹ merito celebret. De ip̄a q̄ppe multis secul' ante ortum ei⁹ Esaiā spūsancto afflatū dixisse cōstat. Egredieť virga de radice yesse. ⁊ flos de radice ei⁹ ascēdet. ⁊ req̄escet sup eū spūs dñi. Hec itaq̄ ꝟgo q̄ talez ex se ptulit florē nullo dissentiēte ꝟgo maria fuit. Et flos q̄ de radice ei⁹ ascēdit bn̄dictus filius ei⁹. sup q̄ ⁊ in quez oīs plenitudo diuitatis essentialit req̄euit. Hec igit virgo tanti filij dignissima parēs cū in aluo sue pentis naturali lege ꝯciper. q̄s nō cōcedat dei sapientiā a fine vsq̄ ad finem ptingentē cūcta implentē: cūcta regentē nouo quodā ⁊ ineffabili gaudio celū ⁊ terrā

ꝛ oīa que in eis sunt ꝓfūdissima ac in-
effabili iubilatōe ꝓ sua reintegrātōe quā
ꝑ illā sibi euētūrā diuina ꝛ occulta in-
spiratōe p̄uidebāt ꝑlustrasse. Sz cum
ipa ꝯceptio fundamētū fuerit habita-
culi sūmi boni si pcti alicui⁹ ex p̄me p̄
uaricatōis origīe maculā traxit. q̄d di-
cem⁹, vtiq; diuīa voce dicit̄ ad Hiere-
miā. Priusq̄ te formarē in vtero noui
te. ꝛ añq̄ exires de vētre sctificaui te.
ꝛ ꝓphetā in gentib⁹ dedi te. De Johā-
ne quoq; angel⁹ q̄ eū nascitur̄ p̄nun-
ciabat asseruit q̄ spūsctō replebit̄ ad-
huc in vtero mr̄is sue. Si igit̄ Hiere-
mias q̄ in gentib⁹ erat ꝓpheta futur⁹
in vulua est sctificat⁹. ꝛ Johes dñm ī
spū ꝛ virtute helye p̄cessur⁹ spūsancto
est ex vtero mr̄is r̄plet⁹. q̄s disserere au-
deat toti⁹ seculi ꝓpiciatoriū ꝛ vnici fi-
lij dei oīpotētis ver̄ ꝛ dulcissimū recli-
natoriū mox in sue ꝯceptōnis exordio
spūsscti gr̄a illustratiōe destitutū. Te-
stante v̄o sacra scp̄tura vbi spūs domi-
ni ibi libertas a s̄uitute. Igit̄ oīs pec-
cati liberrima fuit q̄ omniū pctōr̄ ꝓ-
piciatori aula in qua ꝛ ex q̄ ꝑsonaliter
hō fieret: spūssancti p̄sentia ꝛ opatōne
cōstruebatur.

Ex decreto concilij Basiliensis.

Sacrosctā general̄ synod⁹ Basiliē-
sis in spūsancto legitime cōgregata v-
niuersalē eccl̄iam rep̄sentās ad ꝑpetuā
rei memoriā. Elucidantib⁹ gr̄e diuine
mysteria mercedē gl̄iosam repromisit
eterna dei p̄ris sapia dū ait. Qui elu-
cidāt me vitā et̄nā habebūt. Qd̄ etiā
de gl̄iosa v̄gine q̄ ipam p̄ris sapiētiaz
dei filiū eternū in vtero ꝑtulit ac mun-
do pepit sacrosctā legit eccl̄ia. Nā q̄c-
q̄d de dignitate ꝛ sublimitate v̄ginis
mr̄is educit̄ in lucē. hoc nō dubiū ē ad
laudē ꝛ honorē filij sui ꝑtinere. Et qui
honorificāt gr̄am ꝛ sctitatē matris ho-
norificāt ꝛ elucidāt gl̄iosū nomen filij
eius q̄ ipam sctificauit ꝛ repleuit gr̄tia.
Vñ si in ceteris reb⁹ elucidatio v̄itatꝫ
q̄ a dño deo est p̄clara merita ꝑturit. ī
ea re spēaliter fruct⁹ vberrimos iferre
spectāda est. q̄ sctificatōem ꝛ dedicatō-
nē templi illi⁹ ꝯcernit. in q̄ añ secl̄a añ
q̄ terra fieret. ꝛ ab et̄no māsionē sibi
ordiauit p̄ma ꝛ et̄na v̄itas. Idq; ma-
xime ꝯgruit. vt par̄ habeat̄ ī q̄stiōib⁹
ꝯcernentib⁹ sctitatē illi⁹ ꝑ quā pax dif-
fusa ē ī terris. Acten⁹ v̄o difficil̄ q̄stio
in diuers̄ mūdi ꝑtib⁹ ꝛ corā hac sācta
synodo sup̄ ꝯceptōe illi⁹ gl̄iose v̄ginis
Marie mr̄is dei ꝛ exordio sctificatōis
eius facta est. q̄busdā dicētib⁹ ipaz vir-
ginē ꝛ ei⁹ aīaz ꝑ aliq̄d tp̄s aut instans
tp̄is subiacuisse actual̄ origiali pctō.
alijs āt ecōuerso dicētib⁹ a p̄ncipio cre-
atōis sue deū ipaz diligēdo gr̄az eidez
ꝯtulisse. ꝑ quā a macl̄a originali illam
btissimā ꝑsonā liberās ꝛ p̄seruās sub
limiori sctificatiōis genere redemit cū
fundaret eā ipe altissim⁹ ꝛ ipaz fabri-
caret fili⁹ dei patris vt esset mr̄ eius ī
terris. Nos igit̄ v̄o diligenter inspectꝫ
autoritatib⁹ ꝛ rōib⁹. q̄ iā a pl̄ib⁹ annis
in publicis relatōib⁹ ex ꝑte vtriusq; do-
ctrine corā hac sancta synodo allegate
sunt. alijsq; pl̄imis sup̄ hac re visis et
matura ꝯsideratōe pēsatis. illā doctri-
nā disserētē gl̄iosam v̄ginē dei genitri-
cē p̄ueniēte ꝛ coopante diuini mūerꝫ g̅-
tia singulari nūq̄ actual̄ subiacuisse
originali pctō. sz imunē sp̄ fuisse ab oī
originali ꝛ actuali ruga. sanctāq; ꝛ im-
maculatā tanq̄ piā ꝛ ꝯsonā cultui ec-
clesiastico fidei catholice: recte rōni et
sacre scripture ab oib⁹ catholicis ap-
probandā fore tenēdā. ꝛ amplectēdaz
diffinim⁹ ꝛ declaram⁹. nulli de cetero
licitū esse in ꝯtrariū p̄dicare seu dicere
Renouātes p̄terea institutōez de cele-
brāda ei⁹ conceptōe q̄ tam ꝑ romanaz
q̄ alias eccl̄ias. vj. ydus decēbris an-
tiqua ꝛ laudabili cōsuetudine celebra-
ta est. statuimus ꝛ ordinamus eandez
celebritatē p̄fata die in oibus ecclesijs
monasterijs ꝛ ꝯuentib⁹ christiane re-
ligiōis sub noīe ꝯceptōis festiuis lau-
dib⁹ celebrandā esse. Cūctisq; fidelib⁹
vere penitentib⁹ ac ꝯfessis eadē die mis-
sarū solennijs centū. primis autē et se

tundis vesperis ⁊ matutinis totidez. sermoni vero verbi de ea festiuitate interessentib⁹ centū q̄nquaginta dies cōcessione ꝑpetuis tp̄ib⁹ duratura de iniunctis sibi penitētijs hec sctā synod⁹ elargit. Datū in sessione nr̄a publica i maiori eccl̄ia Basil. solēniter celebrata. xv. kal. octobris. anno a natiuitate dñi. M.cccxxxix.

Sequunt̄ miracula de cōceptione beatissime virginis Marie.

Ad informationē deniq̄ huius veritatis de cōceptōne beatissime virginis genitricis dei inueniunt̄ pl̄a scripta miracula in libro q̄ dicit̄ defensoriū virginis appenso cathenis in pluribus liberarijs. fuitq̄ cōposit⁹ circa annum dñi. M.cccxc. Ubi sic scribitur. Quidā baccalari⁹ formatus de ordīe carmelitaꝝ in quadā disputatōne facta parisi⁹ in scolis vni de ordine p̄dicatorū retulit quō tēpore cācellariat⁹ mgr̄i iohānis de tolete cū in ꝓuincia Bohemie in ciuitate cracouiēsi q̄dam frater p̄dicatoꝝ in ambone predicass̄ ꝑpl̄o virginē gloriosam in peccato originali cōceptam subito corruit. ⁊ portatus ad locū habitatōnis sue paulo post obijt. Hec asserebat referentib⁹ viris honorabilib⁹ magistr̄ i theologia. scz Henrico de hassia ⁊ mgr̄o Henrico de huta. ⁊ magistro Johāne de bolonia doctore in medicina ⁊ baccalario in theologia. q̄ hec se vidisse ⁊ interfuisse dicebāt. Ex his ꝯclusit dict⁹ baccalarius ꝙ credebat istā opinionē de originali in virgine post tāta miracula esse sufficientē in fide. Itē venerabilis doctor Giroldus de piscarijs ordinis minorū huius pie cōclusionis aduersarius existens. cū semel in s̄mone de cōceptōe cōtra sacrā virginem diutius p̄dicasset. finito sermone missam suam deuotissime celebrās. eleuatione corporis christi facta: eadem virgine sibi p̄sentialiter apparēte correptus fuit. ⁊ speciebus panis ab altari sublatis inquit virgo. Qua fronte corpus de me sumptū sumere vis frater iniq̄. quem hodie tā verbis q̄ factis volūtarie maculasti. Ipo autē magnis gemitibus petente veniā. eucharistia sibi reddita fuit. missam finiuit. ⁊ imediate ascēdens pulpitū quod in p̄mo sermone contra virginē dixerat reuocauit. ⁊ miraculū referens ad longū fecit sermonē. sicut ego ip̄e habui a plurib⁹ fidedignis. Item in ciuitate ydoni cū quidā frater ordinis p̄dicatoruz ⁊ viennēsis natōis de materia ꝯceptionis corā magistro odonij cāpaneñ. ordinis btē Marie rñdere d̄beret. mag̃ ꝑpl̄o cōgregato in ecclesia cathedrali monachoꝝ dicte ciuitatis. ⁊ cū positionem suam dictus frater dicere vellet a deo mirabilit̄ tact⁹ q̄si mut⁹ ⁊ amēs factus est. Deportatus aūt ꝑ fratres suos ad locū religionis eoꝝ octaua die eadem amētia cōtinuata mortuus est. sicut habui ab illis q̄ p̄sentialiter affuerūt. Item in villa brine lemoniscē. dyocesis quidā lector de ordine p̄dicatorum istū articulū conceptōis ita odiosum habēs vt nunq̄ sermonē faceret q̄n virginē conceptā in originali peccato diceret et fundaret in suo ꝯuentu Quadam die solēni in qua sermonez de dicta materia fecit. ip̄o inter fratres suos magno populo presente ad diuinum officium existente: quidā lupus a siluis veniens vsq̄ ad conuentū istum secrete accedēs. dimissis paruis ⁊ magnis vsq̄ ad chorū ascendit ⁊ dictum fratrē per guttur arripiēs iterfecit. Sicut parisius et in ip̄a terra clara fama ⁊ publica attestatur. Hec in dicto libro qui defensoriū virginis dicit̄ plenius cōtinent̄. Illud autē inter alia miracula merito mirādū venit. quod quidem Alexander d̄ hales doctor in theologia famosissimus sibi accidisse refert in libro ab eodē composito q̄ dicitur mariale. continens sex libros partiales. in quibus diuersa capitula sūt. cuius primum capitulum intitulatur de genealogia beate virgīs. ⁊ incipit

Mixarta

De conceptione btē Marie virginis

Sctā ⁊ suꝑlaudabilis sꝑ ꝟgo dei ge//
nitrix Maria ab eterno ꝓuisa. Inter
alia aūt li. iij. huiꝰ volumis capl'o vlt.
qđ intitulat̄ de ꝯceptōe btē ꝟgis ⁊ in//
cipit Fiat lux. Post rñsionē ad q̄ndaꝫ
iniectōem dicentiū virginē ꝯceptā fo//
re copula maritali dicit̄ sic. Nōne pos//
sibile est vt talis actio ad inspiratōnez
spūssctī ꝑpetrata .et speciali p̄cepto cō
pleta absq̄ oī pctō exerceat̄. Seq̄t̄ pꝰ
pauca Ego ip̄e q̄ hec scribo dū publice
legerem in theologia vehemēter erra//
ui asserēdo q̄ dies ꝯceptōis btē marie
celebrādus nō esset. Vñ ⁊ q̄libꝫ anno
illa die legere decreuerā sicut ⁊ in ꝓfe//
stis diebꝫ ꝯsueuerā. Sed ꝓtestor solen
nissime q̄ repentino morbo vexatꝰ fui
Vxonie singul' annis illa die. ita q̄ nul
lo mō illa die susceptū magisterij offici
um exeq̄ valerē. siue casus ageret: sine
diuina volūtas q̄sq̄ cōsiderare potest
Sed ⁊ viri prudentes q̄ me tūc tp̄is i
scolis audierūt me secrete corripuerūt
eo q̄ ipugnare velle videbar diē festuꝫ
celebrātes ꝯceptōis beate virgis. Ego
ꝟo doceo assero ⁊ credo illos bñ vidis//
se. ⁊ potiꝰ in hoc cōmēdādos fore qui
pie ⁊ deuote sepedictū festuꝫ celebrare
satagūt i honorē ꝑpetue ꝟginis marie
Hec ille. Offert se p̄terea illud cō//
memorādū. q̄ cū sup̄ hac materia đ sā
cta ꝯceptōe btissime virgis fierēt pub
lice disputatōes corā sancta synodo ba
siliensi. q̄ꝑ pl'es ex p̄rib̄ interessentib̄ re
tulerūt singularia bñficia miracl'ose a
deo recepisse ob deuotōnez quā habe
bāt ad celebritatē de hac sctā ꝯceptōe
btissime ꝟginis. Inter q̄s aūt reuerē//
dus in xp̄o pater ⁊ dñs Bernardꝰ epi
scopus mōtꝫ Albani die sabbati. xxj.
aprilis. āno a natiuitate dñi. M. cccc.
xxxvj. qñ p̄ria allegatio facta fuit pub
lice de hac materia retulit qualit̄ eo e//
q̄tante sup̄ pontē fluuij q̄ est inter ciui//
tatē ebredineñ .et oppidū scti Crispi//
ni ip̄e pons erat ruptus i medio eo lo//
co sup̄ flumē vbi erat nauis ꝑiculū ha
bens vnū magnū foramē. ⁊ eo iaduer
tente equus quē eq̄tabat trāsiens ex si
la ꝑte vbi pons ruptꝰ erat posuit duos
pedes anteriores sup̄ dictū foramen
vacuū. Cūq̄ rueret in p̄ceps ad aquā
⁊ iamq̄ caput eq̄ esset q̄si infra pontē
ꝯcussus pauore magno inuocauit bea
tissimā virginē in auxiliū suū .vouens
celebrare annuatim festū de sua sācta
ꝯceptiōe. ⁊ nesciebat referre q̄liter exi//
uit. sed statim absq̄ lesiōe aliq̄ sui ⁊ eq̄
vidit se positū in securo ab alt'a ꝑte fo//
ramis. Vñ extūc maiori sꝑ cū deuoti//
one ꝯtinuauit celebrationē dicte festi//
uitatꝫ. Itē mgr̄ Jobes roreti cano
nicꝰ anicieñ. in s̄mōe ab eo facto đ hac
celebritate corā sctā synodo Basiliē.
anno dñi. Mccccxxxv. inter alia mira
cula retulit de dño heylia de lestrāgijs
ep̄o dicte eccl'ie anicieñ. ꝓxime defun//
cto q̄ cū dictus reuerēdꝰ pr̄ in vniuer//
sitate Tholosana in die celebritatꝫ cō
ceptōis btē marie ꝟginis ꝯ hāc sctām
ꝯceptōem p̄dicare decreuisset. ⁊ p̄usq̄
ascēderet ambonē solito more fūdaret
orōem ante altare ad ꝟginē mariam.
Et eo ibi existēte oēs orōnes ⁊ puncta
q̄ ꝯtra ꝯceptiōez virgis ꝯcepat subito
de sua memoria euanuerūt oppositis
⁊ cōtrarijs i eadē fixe ꝑmanentib̄. Co
actusq̄ est ad ꝯfusionē vitādā opposi//
tū sui p̄mi ꝓpositi p̄dicare. Quē casuꝫ
vt sibi cōtingeret ad exaltatōez virgis
q̄diu vixit priuati ⁊ publice freq̄ntiꝰ
enarrauit Itē aliđ assertū ē q̄ barch
mone in mōasterio btē marie de mer//
cede cōsuetudo est p̄terq̄ in dieb̄ pa//
sce et paucis maximis festiuitatib̄ oī
die tribui frib̄ panes recentes coctos
eadē die sūmo mane. Quadā āt vice
cū in dieb̄ festiuitatis de sctā ꝯceptio//
ne virginis pistor p̄ꝑasset massaꝫ vel//
letq̄ ex ea panes formare discooperiēs
repperit eā quasi esset coagulatꝰ san//
guis respersa nigredine aut lutum ad
modū ceni. Diuulgataq̄ postea noti//
cia miraculi huiꝰ publice ordinatū est
ꝑ ciuitatem suo municipali statuto q̄
ea die cōceptōnis nō incendant̄ furni

z ita in eadē ciuitate obſuat continue vſq; in hodiernū diē. Preter hec autem tpe Johānis regis arrogonie bone memorie qui circa annos dñi. M.cccc.regnauit in regno arrogonie habita pmo corā ipo solēni z publica per plures dies disputatiōe inter defensores virginee innocētie z assertores macule originalis.regis ordinatōe statuta est solēnis cōfraternitas deuotoruz hmōi festiuitatē de cōceptiōe btissime virginis celebrantiū.quoꝝ pmus confratꝝ fuit ipe rex arrogonū. Et ordiatū fuit q annuatim ea die fieret solennis ꝓcessio ad laudē z gloriā hui⁹ festiuitatis. Demū de anno dñi. M.cccc.ix.cū ipo die btē Marie virgīs in ecclesia Gerundieñ .pdicasset de pſuatōne ab originali macula frater Johānes ꝺ rota ordinis minoꝝ sacre theologie ꝓfessor obq; hmōi sermonē inqsitor quidam heretice prauitatis de ordine pdicatoꝝ detulisset eū in iudiciū fidei existēte i pdicta ciuitate Barchmoneñ. successore immediate dicti Johannis martino rege arrogonie.habita fuit iter pdictos de mādato ac in psentia regꝫ solēnis ac publica disputatio. Qua finita pfatus rex in signū victorie posuit sup caput pdicti Johannis sertuz viride vernantiū foliorū.sicq; insignitus vnacū tubicinis fuit honorifice associatus ꝑ dictā ciuitatē aliasq; ciuitates z oppida circūiacētia. pcone regis clamāte q nemini de cetero in oib; regnis suis z dominijs liceret asserere vl' dogmatizare cōtra hāc doctinā ꝺ sancta z pura ꝯceptōe btē virgīs cōtinue q; iminente hmōi festiuitate fuit postea obseruatū ac vt cōmuniter obseruatur de die in dies. Itē Basilee die lune sexto mēsis octobris anno a natiuitate dñi .M.ccccxxxviij. in manib; iudicis fidei deputati ꝑ sanctā synodū fuit testificatū etiam cū iuramēto q nono die mensis septēbris anno dñi. M.ccccxxviij .in ciuitate minorisse qdam Franciscus mileti canonic⁹ ecclie collegiate dicte ciuitatis viceñ. dyoceſ. cuz in extremis ageret z iā quasi mortuus appareret.sic postq; fuerat i agonia et extasi.magno cū suspirio clamauit in hec verba. O virgo maria. Ita igit ē q ꝓpter hoc ego erā condemnat⁹. Tu scis q ego a meipo nō habui. Statim q; vocās ad se priorē pdicatorū z confessorē monialiū sctē Clare.dixit publice corā pdictis z alijs astantib; q cōburerēt certas ꝯclusiones z vnū tractatū de cōceptione virgīs in pctō originali quē ipe audierat cū esset studēs. Nisi fuisset al's deuotus virgini marie z ipa eidē subuenisset. ob hoc erat cōdemnat⁹ in diuino iudicio. Jōq; ipe firmiter credebat eam fuisse conceptam absq; originali pctō. Fuerūt pterea corā dicta sancta synodo Basiliensi a multis patrib; oī exceptōe maioribus q; pl'a alia de hac sctā ꝯceptōe narrata miracula etiā in sermōib; publicis factis de hac solēnitate.sed nō tā cura attēdere fuit ad illa nec redigere in scptis Illud aūt fiducialit' licet asserere q cū de anno dñi. Mccccxxxix. vigeret grauissima pestis in ciuitate Basilieñ. vbi dicta sancta synod⁹ celebrabat.eo ipo quo fuit facta de hac materia synodal' diffinitio ꝑ sacrū conciliū declarādo i sua solēni ac publica sessione doctrinā istam disserētē gl'iosam dei genitricem Mariaz nunq; actualiter subiacuisse originali peccato.sed immunē sꝑ fuisse ab originali z actuali culpa sanctāq; z immaculatā.tanq; piā et cōsonā fidei catholice recte rationi z sacre scripture ab omnib; catholicꝫ approbandā fore tenendā z amplectendā.nulli de cetero fore licitū in cōtrariū pdicare siue docere:imediate patres q erant in cōcilio ac tota ciuitas experimento palpabili celesti quasi miracl'o senserēt auxiliū diuie misericordie.equidem remissa est ac cessauit statim que pl'imū ante vexabat acerbissima pestis. Preterea cum de hac synodali diffinitōne q; plurime bulle expedite fuerāt. et ad

diuersas mūdi ꝑtes destinate ꝑ lr̄as fi
de dignas significatū ē in generali cō
gregatōe ꝙ in principali cōuentu ordi
nis cluniaceñ. tēpe quo inibi p̄sentata
fuit vna ex dictis bullis tā de religioſ
q̄ alijs ꝑsonis dicti cōuentus infirma
bant̄ de dicta peste q̄si. xxx. persone Et
statim cū dictā bullā receperūt ꝓcessio
naliter magna cū deuotōe agētes gra
tias deo ꝓ ipa declaratiōe ad laudē ꝑ
petuā virginis gloriose q̄ infirmi tunc
erāt ꝯualuerūt. cessauitq; amodo i di
cto cōuentu ꝓ illo anno pestilētie mor
bus. Multa etiā alia merito digna
admiratōe ad gl̄iam virginis q̄ predi
ctā veritatē ꝯfirmāt similit̄ de hac di
cta fuere. sed intētiōis fuit nō oīa sz ex
multis dicere pauca. Et sic oibꝫ ꝯstat
q̄ singularissime deus filius virginis
beatissimā genitricez suā magnificare
dignatus est freq̄ntatis miraculis q̄ ꝺ
veritate sancte cōceptōis sue sunt testi
moniuz dñi fidele sapientiam p̄stans
paruulis Amen.

Legenda clxxxix

De sancta Odilia

Odilie virginis pater
adalricus siue athicus. mat̄
vero bethsuindis siue ꝑsin
da vocabat̄. ex nobilissimo frācoꝝ ge
nere orti. Athicus eni totiꝰ burgundie
siue Alsacie sub Childerico rege p̄nci
patū habebat. In cuiꝰ etiā finibꝫ mo
nasteriū sanctimonialiū in honore san
cte marie sp virginis in sūmitate mō
tis q̄ vocat̄ Hohenburg ad dei seruiti
um ꝑagendū maximo sūptu ꝛ ornatu
ꝯstruxit. Huiꝰ vxor ꝑsinda filiā cecam
pepit. Pater aūt ꝓpt̄ nimiā ꝟecundiaz
ipam occidi iussit Sed mater ipaz cui
dā ancille sue alendā cōmisit. Que eā
ꝑ annū nutriuit ꝛ postea iubēte mr̄e ꝓ
pter murmur ꝑpl̄i lōgissime cū puero
fugit ad locū q̄ dicit̄ palma. Ubi cum
ipaz puellā nutriret. dñs iesus christꝰ
ep̄o Erardo de partibꝫ bauarie appa
ruit dicēs. Uade ad quoddā mōaste
riū qd̄ dicit̄ palma. ibi inuenies puel
lā a natiuitate cecā quā baptizab̄ no
men Odilia imponēs ei. ꝛ mox pꝰ ba
ptismū visū recipiet. Quo facto cum
oculos eius chrismate liniret visuz cla
rissime recepit. Hec ab infantia se dei
seruitio subdidit. vigilijs ꝛ orōibꝫ ieiu
nijs ꝛ elemosynis die noctuq; insistēs.
Habuit aūt virgo frēm in domo pa
tris cui scripsit epl̄am globo coccineo
inuolutā. ꝛ ꝑ q̄ndā ꝑegrinū sibi misit.
vt eā p̄ri recōciliās reuocaret. Et cum
frater de hoc p̄ri loq̄ret̄. p̄cepit ei vt de
cetero nō plus de hoc cogitaret. Sz iu
uenis eā vocauit p̄re ignorāte. Dū ita
q̄ dux in cacumīe montis sedēs vide
ret currū venientez q̄siuit q̄d hoc esset.
Cui filius. Odilia filia tua. Sed heu
pater iracūdia motꝰ cū baculo quem
manu tenebat filiū tātū ꝟberibꝫ casti
gauit ꝙ infirmatus fuit de q̄ etiā egri
tudine obijt. Pater vero sup ī manita
te criminis penitēs de cetero i mona
sterio ꝑmāsit. Tūc p̄r iussit filie tm̄ de
die stipendiū vniꝰ ancille dari. Cum
sic Odilia multis diebꝫ i miseria vite
esset pater misericordia motꝰ sup eā p̄
dictū mōasteriū cū oibꝫ appēdicijs su
is illi tradidit. Et post pauco tpe sup
uiuēs defunctꝰ ē. Odilia sciēs p̄rez suū
in purgatorio vri. i latere mōtꝭ vbi nūc
claustꝝ est situ tātū ꝛ tā lachrymabilit̄
orauit ꝙ celū sup eū aptū est. ꝛ lux ma
gna circūfulsit eā. ꝛ vox dicit ei. Propt̄
te liberatꝰ est pater tuꝰ. ꝛ in choro p̄ri
archaꝝ collocandꝰ ab angel̄ ducitur.
Cōfluebant g̊ ad eā ꝟgines nobiles n̄
pauce. quaꝝ ipūalis mater effecta i di
cto mōasterio ad exemplū sui deo ſui
re istituit. Habuit em̄ sub regimine. c
xxx. mōiales. Inuitauit āgelos p̄cibꝫ.
ꝛ q̄cq̄d a deo postulauit sine mora ꝑci
pe meruit Hec btā p̄ter dies festos ni
hil comedit nisi panē ordeaceū ꝛ legu
mina. Pellis vrsi fuit ꝓ lecto. lapis ꝟo
ꝓ cussino. Quia mons altꝰ vbi ceno
bium odilie situ est fecit paupes q̄ren
tes elemosynā ꝛ ꝑegrinos nimis labo

rare. fecit inferius monasteriū ꝑ hospi
tali. Qui loc⁹ sororib⁹ tm̄ placuit vt eti
am ibi ꝯuentū instituerēt. In noīe pa
tris ⁊ filij ⁊ spūssctī ꝓpria manu tres ti
lias plātauit. que vsq; nūc valde vtiles
sunt in calore. Orādo vas oīno vacu
um impleuit vino. cū q̄dā soror īter di
uina officia vasa esse vacua vidit. Itē
q; ī baptismo visū recepit spēalit̄ btm̄
iohānē baptistā venerabat̄. Qui Jo
hānes baptista ei in visu apparuit sibi
q̄ oratoriū fieri p̄cepit. Odilia aūt q̄
dā nocte se dedit orōi supra petrā vbi
nūc magna crux lignea locat̄ ob mēo
riā tāti miraculi. ibi iohez rogabat oñ
dere sibi modū edificij. Qd̄ ⁊ fecit. Jo
hānes en ī in forma q̄ xp̄m baptizauit
in maxima claritate sibi apparēs eccle
sie locū lōgitudinē ⁊ latitudinez oñdit
⁊ ꝯstructā dedicauit. Qd̄ vidit vna so
ror lucē vicz. sz iohez nō vidit. Cui odi
lia inhibuit ne añ ipi⁹ obitū alicui vi
sionē manifestaret. In inchoatōe clau
stri scti iohis boues cū plaustro lapi
dū cadūt de mōte q̄ habz ī altitudine
lxx. pedes ⁊ illesi obuiāt seruis ascēdē
do iterū onerati. Uenerāt em̄ serui cū
gladio ipos occidere vt nō essent cib⁹
ꝟmiū sz hoim ⁊ inuenerīt illesos. Ha
bebat autē fratrē q̄ tres filias habuit.
eugeniā. attalā. ⁊ gundelindā q̄ etiam
mūdū reliq̄rūt. Odiliā suā nutricē ꝓ
prijs manib⁹ sepeliuit. Et post. lxxx. an
nos sepulcro apto dextra māmilla nu
tricis q̄ eā lactauerat integra q̄si vnius
diei inuēta ē. reliq̄ corpe icinerato. P⁹
plima ꝟtutū insignia odilia sciēs finē
sibi adesse ꝯuocatis ad se sororib⁹ apd̄
sctm̄ iohez p̄dicauit eis. et rogauit eas
orare ꝓ se ⁊ pr̄e suo. P⁹ h̄ p̄cepit eis vt
irēt ī oratoriū mr̄is dei marie ⁊ legerēt
psalteriū. Interī dū hec fierēt ipa obijt
sola. tātusq; odor ibi fuit q̄si oēs dom⁹
plene eēnt aromatib⁹. Redeūtes soro
res cū viderēt mr̄ez suā sine eucharistia
defunctā adeo instant̄ orauerūt ꝙ de
morte suscitata eis dixit. Cur me inq̄e
tastis. lucie ꝯiūcta fui. ⁊ illd̄ gaudium
habui. qd̄ ocul⁹ nō vidit nec auris au
diuit. nec ī cor hoīs ascēdit. Rñderūt.
Nob̄ fuissz ꝯfusio dña si absq; ꝯmūiōe
sacra obijsses. Tūc odilia calicē allatū
ī q̄ erat corp⁹ et sanguis xp̄i ꝓprijs ma
nib⁹ ꝯtrectauit ⁊ cōicauit. ⁊ oīb⁹ cernē
tib⁹ emisit spm̄. Ipe āt calix ī Hohen
burg ob mēoriā venerabil̄ facti acte
nus ꝑmanet. Celit⁹ em̄ credit̄ illuc pue
nisse. Tūc corp⁹ ei⁹ añ altare scti iohis
honorifice sepelit̄. ⁊ odoris fragrantia
vsq; ī octauā diē ibi manebat Marty
ri lucie iō ꝯiūcta fuit. q; ipa odilia duo
bus modis martyr fuit. volūtate ⁊ car
nis maceratōe Legēda cxc.

De sancto Timotheo

Sancti timothei rome
celebrat̄ natal̄ q̄ ab ātiochia
romā veniēs sub melchiade
papa a Siluestro p̄sbyt̄o q̄ postea ep̄s
vrbis effect⁹ ē. suscept⁹ ē officio. qd̄ fa
cere tūc tp̄is etiā ipi pōtifices formida
bāt. Siluester ꝟo nō solū hospitio eū
recepisse gaudebat. sz etiā timore abie
cto tā vitā q̄z doctrinā eius laudabat.
Qui ꝑ vnū annū ⁊ mēses tres docens
xp̄i ꝟitatē. cū mlti ꝑ eū ꝓpl̄i ꝯuersi fuis
sent: dign⁹ martyrio: tent⁹ a ꝓpl̄o pa
ganoꝝ ⁊ tradit⁹ tarq̄nio vrbis p̄fecto
tormētis plagaꝝ ⁊ carceris lōga custo
dia macerat⁹ cū sacrificare noluissz ido
lis q̄si bon⁹ athleta dei tercio cesus int̄
homicidas decollat⁹ ē. Quē sanctus
Siluester nocte ad domū suam tulit.
ibiq; sanctū Melchiadē ep̄m venire fe
cit. Qui cū omnib⁹ p̄sbyteris ⁊ dyaco
nib⁹ ꝑ totā noctē in laudib⁹ ꝑmanens
eius martyriū dedicauit. Quedā aūt
christianissima mlier nomie Theone
in orto suo iuxta sepulchrū pauli apo
stoli rogauit mēoratū papā vt suo sū
ptu sepulchrū edificās sancti Timo
thei corpus exciper. Quod factū placu
it omnib⁹ christianis vt hui⁹ nominis
martyr. i. Timothe⁹ Paulo apl̄o pro
eo quoniā discipulū quondā habuit ī
sepultura adhereret.

Legenda cxcj.

De sancto Fabiano

Sanctus fabianus rexit romanã eccl'iam multꝫ annis et tandẽ tp̄ibꝫ decij passus ẽ. Iste dũ eligeret ad pontificatũ vrbis rome spũsctũs ĩ specie colũbe multis visus ẽ apparuisse. Iste passiões sanctoꝝ q̃ neglecte fuerant a notarijs fecit excipi ⁊ scribi. et multas ecclesias ꝑ cimiteria sanctorũ fabricari fecit q̃s ⁊ dedicauit. Hic instituit vt chrisma vet⁹ cremaret. ⁊ nouũ omni anno in cena dñi cõsecraret. Alia req̃re in festo beati Fabiani et sebastini martyrũ

Legenda cxcij

De sancto Bonifacio martyre.

Passio sancti bonifacij martyris sub dyocleciano ⁊ maximiano apud tharsuꝫ ciuitatẽ passi. sed rome ĩ via q̃ latina nũcupat sepulti. Qui cũ esset ꝓcurator reꝝ cuiusdã nobilis matrone noĩe aglaes. ⁊ cũ ea ĩ stupro miscere tur. tãdem vterq̃ nutu diuĩo cõpuncti ꝯsiliũ habuerũt vt ad req̃rendũ corpora martyrũ Bonifaci⁹ mitteret si quõ seruiẽtes atq̃ obseq̃ntes eis ꝑ eoꝝ oratões saluari mererent. Perueniẽs igit ꝑ dies aliq̃t tharsum ciuitatẽ dixit ad eos q̃ cũ eo erãt bonifaci⁹. Viri eũtes req̃rite nobis hospitiũ. ego aũt ibo videre eos q̃s valde desidero martyres certãtes. Festinãs itaq̃ ad locũ vidit btissimos martyres aliũ suspẽsum per pedes igne supposito. aliũ manibꝫ abscisum. aliũ stipitẽ in collo habentẽ affixum ⁊ a terra eleuatũ. et sic ꝑ diuersa supplicia martyrio ab impio carnifice disposito. cũ emin⁹ feruens ⁊ ip̃e amore christi respiceret. magnũ deũ sctõrũ martyrũ clamare cepit. et accurrẽs cõsedit pedibꝫ eoꝝ deosculãs vincl'a ac dicens. Certantes martyres christi calcate diabolũ. Modicũ ꝑseuerate. paruus q̃dem labor sed mlta req̃es ⁊ inef-

fabil' postmodũ satietas. Ista em̃ tormenta q̃ ꝓ diuĩtatis amore patimini tp̄alia sunt ⁊ q̃si in momẽto trãseuntia. Post breuissimi tñ tp̄is spaciũ ad ꝑpetue felicitatis vos trãsmittet gaudia vbi regis vestri visiõe gaudentes: illicq̃ celestiũ cãtationũ laudes inter choros angeloꝝ ĩmortalitatis decore vestiti referẽtes. in eterne calamitatis abysso impijssimo vr̃os videbitis cruciari tortores. Aspiciẽs aũt Simplicius iudex iussit eũ applicari ad tribũal eiq̃ dixit. Quis es tu. Sctũs Bonifacius dixit. Christian⁹ sum ⁊ Bonifaci⁹ vocor. Tũc irat⁹ iudex iussit eum suspẽdi. ⁊ tãdiu corpus ei⁹ vngul' radi donec ossa ei⁹ apparerẽt. Deĩde calamos acutos sub vngul' manuũ eius affigi. Cunq̃ sctũs dei martyr celum aspiciẽs alacrit' dolores tolerarꝫ vidẽs impi⁹ iudex iussit apire os ei⁹ ⁊ plumbũ bulliens infundi. Sctũs aũt martyr dicebat Gr̃as ago tibi dñe iesu xp̃e fili dei viui. Deinde iussit iudex afferri ollam ⁊ eã pice impleri. atq̃ ꝟso capite sanctũ martyrẽ ĩ bullientẽ picẽ mitti Sed cũ nihil lesus esset iussit iudex vt gladio caput ei⁹ abscinderet. Quo facto terremot⁹ fact⁹ ẽ magn⁹. ita vt mlti infideles ꝟtutẽ christi ĩ martyre cernentes crederẽt. Cõserui ꝟo martyris Bonifacij circũibant vbiq̃ req̃rẽtes eũ ⁊ nõ inueniẽtes adinuicẽ dicebant. Ille mõ in adulterio aut ĩ taberna positus epulat. Cũ g̃ inter se colloq̃rent ꝯtigit vt obuiaret eis vn⁹ de cõmẽtariensibꝫ. quẽ interrogãt. vidisti aliquẽ virũ ꝑegrinũ romanũ. Ille ait. hesterna die vir ꝑegrinus abscisus ẽ capite ĩ stadio. Et ille interrogat. q̃lis erat aspectus ei⁹. At illi dixerũt. Vir q̃drat⁹ ⁊ crassus. robusto capillo. coccinea armillasia indutus. Et dicit ille. quẽ q̃ritis apud nos hesterna die martyrio ẽ finitus. At illi. Hoĩez quẽ nos q̃rim⁹ adulter ẽ ⁊ ebriosus. Dicit eis ille. Venite ⁊ videte eũ. Cũq̃ oñdisset eis beatissimi martyris corpus ⁊ p̃ciosuꝫ ca

put eius dixerūt ei. Iste est quē q̄rim⁹ petim⁹ vt des nobis eū. Qui respōdit Ego gratis corpus ei⁹ vobis dare nō possum. Illi aūt dantes ei solidos q̄n gentos acceperūt corp⁹ scti martyris. ⁊ vngētes eū aromatib⁹: inuoluētesq̄ lintheamib⁹ p̄ciosis posuerūt illud in basterna. ⁊ sic reuertebant gaudētes ⁊ gl̄ificantes deū. Angel⁹ aūt dñi appa rēs dñe cuidā ip̄ius rē factā bti marty ris indicauit. que ꝯfestim cū om̄i vene ratōe obuiauit sctō corpi. ⁊ edificās ei domū dignā reposuit illud in ea ab vr be romana spacio stadioꝝ q̄nq̄. Mar tyrizatus est aūt bonifaci⁹. xiiij. die mē sis maij apud tharsū metropolim cili cie. ⁊ sepult⁹ est rome nonas iulij. Be ata ꝟo aglaes abrenūciauit mundo ⁊ pōpis eius. distribuēs vniuersa q̄ pos sidebat egenis ac mōasterijs. relaxans vniuersam familiā suā a iugo ꝟuitutis ⁊ ip̄a sine intermissiōe vacās orōib⁹ et ieiunijs tantā gr̄az a dño iesu ꝓmeru it vt in ei⁹ noīe virtutū claresceret sig nis. Supuixit aūt in habitu sctimoni ali annis. xij. sepulta apud p̄fatū mar tyrē op̄ib⁹ pijs cōsummata.

Legenda cxciij

De sancta Scolastica so rore sancti Benedicti.

Soror nanq̄ beati be nedicti scolastica noīe om nipotēti dño ab ip̄o pueri cie sue tp̄e dedicata. ad euz sel̄ p annū venire cōsueuerat. Ad quā vir dei nō lōge extra ianuā ī possessiōe mōasterij descēdebat. Quadā ꝟo die venit ex more atq̄ ad eā cū discipul̄ ve nerabilis eius descēdit frater. q̄ totum diē in dei laudib⁹ sacrisq̄ colloquijs du cētes. incūbentib⁹ iā noctis tenebrꝭ sil̄ acceperūt cibos. Cūq̄ adhuc ad men sam sederēt. ⁊ int̄ se sacra eloq̄a narras sent. tardiorq̄ se hora ꝓtēderet. eadez sctimonial̄ femīa soror eius eū rogauit dicēs. Queso te ne ista nocte me dese ras vt vsq̄ mane aliq̄d de celestis vite gaudijs loq̄mur. Cui ille rñdit. Quid est qd̄ loq̄ris soror. Manere extra cel lā nll̄aten⁹ possum. Tāta ꝟo serenitas cel i erat vt nulla ī aere nubes appare ret. Sctimonialis aūt femīa cum ꝟba fratris negātis audissꝫ. insertas digitꝭ man⁹ supra mēsam posuit. ⁊ caput in manib⁹ oīpotētꝭ dñm rogatura decli nauit. Cūq̄ leuaret de mēsa caput. tā ta choruscatōis ⁊ tonitrui ꝟtus. tātaq̄ inundatio pluuie erupit vt neq̄ vene rabil̄ pater bñdictus. neq̄ frēs q̄ cum eo aderāt. extra loci limen q̄ ꝯsederant pedē mouere potuissent. Sctimonial̄ q̄ppe femīa caput ī manib⁹ declinans lachrymaꝝ fluuios in mēsam fuderat p quos serenitatē aeris ad pluuiā tra xit. Nec paulo tardi⁹ post oratōez iun datio illa secuta est. sed tāta fuit ꝯueni entia orōis ⁊ inundatōis vt de mensa caput iā cū tonitruo leuaret. q̄ten⁹ vnū idemq̄ esset momētū ⁊ leuare caput ⁊ pluuiā deponere. Tūc vir dei int̄ cho ruscatōnem ⁊ tonitruos atq̄ ingentis pluuie inundatōnes vidēs se ad mōa steriū nō posse remeare cepit ꝯq̄ri con tristat⁹ dicens. Parcat tibi de⁹ omp̄s soror. q̄d est qd̄ fecisti. Cui illa rñdit. Ecce te rogaui ⁊ audire me noluisti. ro gaui dñm meū ⁊ exaudiuit me. Mo do g̃ si potes egredere. ⁊ me dimissa ad mōasteriū recede. Ip̄e aūt exire extra tectū nō valēs: q̄ manere spōte noluit ī loco mā sit inuit⁹. Sicq̄ factū est vt to tam noctē ꝑuigilē ducerēt. atq̄ per sa cra spūalis vite colloq̄a sese vicaria re latōe satiarēt. qua de re dixi eū voluisse aliq̄d sed mīme potuisse. qꝛ si venerabi lis viri mentē aspicim⁹ dubiū nō est q̄ eandē serenitatē voluit ī qua descēde rat ꝑmanere. sed ꝯtra hoc qd̄ voluit ī virtute oīpotentis dei ex femīe petitōe miraculū inuenit. Nec mirū q̄ pl⁹ illa femīa q̄ diu frēm videre cupiebat ī eo dem tp̄e valuit. Quia eni iuxta iohan nis vocē. deus charitas est iusto valde iudicio illa plus potuit que amplius amauit. Cūq̄ die altero eadē vene

rabilis femina ad cellā ꝓpriā recessissꝫ vir dei ad monasteriū redijt. Cum ecce post triduū in cella ꝯsistēs eleuatis in aera oculis vidit eiusdē sororis sue animā de corpe egressam in colūbe specie celi secreta penetrare. Qui tāte ei⁹ glorie cōgaudens oīpotenti deo ī hymnis ⁊ laudib⁹ gratias reddidit. eiusq̄ obitū fratrib⁹ denūciauit. q̄s etiā ꝓtinus misit vt ei⁹ corpus ad mōasteriū deferrent. atq̄ in sepulchro qd̄ sibi ipe ꝑparauerat ponerēt. Quo facto cōtigit vt quoꝝ mēs vna semp in deo fuerat eorū q̄z corpa nec separet. Eodē ꝟo āno q̄ de hac vita btūs benedictus erat exiturus q̄busdā discipulis secū ꝯuersantibus. quibusdā longe manentib⁹. sanctissimi sui obitus denūciauit diē. presentib⁹ indicēs vt audita ꝑ silentiū tegerēt. absentib⁹ indicās qd̄ vel q̄le eis signū fieret quādo ei⁹ aīa de corpe exiret. Ante sextū vero exitus sui diē apiri sibi sepulchrū iubet. q̄ mox corrept⁹ febrib⁹ acri cepit ardore fatigari. Cunq̄ ꝑ dies singulos lāguor ingrauesceret sexto die portari se in oratoriū a discipulis fecit. ibiq̄ exitū suū dn̄ici corporis et sanguīs ꝑceptōe muniuit. atq̄ inter discipuloꝝ man⁹ ībecillia mēbra sustentās erectis in celū manibus stetit. ⁊ vltimū spiritū inter ꝟba orationis efflauit. qua. s. die duob⁹ de eo fratrib⁹ vni in cella cōmoranti. alteri aūt longi⁹ posito reuelatio vni⁹ atq̄ indissimil⁹ visionis apparuit. Viderūt nanq̄ qr strata pallijs atq̄ innumerꝫ lāpadib⁹ choruscās via recto oriētis tramite ab eius cella ī celū vsq̄ tendebat. Cui venerādo habitu vir desup clar⁹ assistens cui⁹ esset via quā cernerēt inquisiuit. Illi aūt se nescire ꝓfessi sunt. Quib⁹ ipe ait. Hec est via q̄ dilectus dn̄i Bn̄dictus celū ascēdit. Tūc itaq̄ sancti viri obitū sicut ꝑsentes discipuli viderūt. ita absentes ex signo quod eis ꝑdictū fuerat cognouerūt. Sepultus ꝟo ē in oratorio beati iohis bap. qd̄ destructa ara appollis ipe ꝯstruxit

Legenda cxciiij
De sancto Ruperto

Hodierna festiuitas sāctissimi ac btissimi patrꝫ nostri rupti. que ei⁹ nobis in ꝑadisum trāsitū exultabilē reddit pijs mentib⁹ mystica gaudia exhibet. que dū annoꝝ cursus īde voluitur in nr̄is cordib⁹ sꝑ retēta iocūditate innouat. Cū em̄ dicat scriptura. In memoria eterna erit iust⁹. digne ī mēoriā ꝟtit hoīm q̄ ad gaudiū trāsit angeloꝝ. Cūq̄ dicat. Glia patris ē fili⁹ sapiēs. q̄ꝫte hui⁹ sunt glie q̄ tot barbaricas natōes ad agnitiōez dei ī xp̄o iesu ꝑ euāgeliū regenerauit. Tpe nāq̄ hylopti regꝫ francoꝝ anno. s. regni ei⁹ secūdo sctūs ꝯfessor xp̄i in ꝛvormacia habebat ep̄s. q̄ ex regali ꝓsapia francoꝝ nobilit⁹ ortus nobilior fide ⁊ ptāte fuit. Erat ei māsuet⁹ ⁊ cast⁹. simplex ⁊ prudēs. in laude dei deuot⁹. plenus spūsctō. ꝓuid⁹ in ꝯsilio. iust⁹ ī iudicio. a dextris ⁊ a sinistrꝫ virtutū armis munitus. gregi suo forma bn̄ agēdi fact⁹. qr qd̄ ꝟbis monuit hoc opeꝝ ꝑrogatiua ꝯfirmauit. Hinc eni se freq̄ntibus exercebat vigilijs. inde ꝯtinuatꝫ macerabat inedijs. opus suū misericordia ornabat. q̄ thesauros dispsit. vt sepe egēte paupes ditesceret q̄ suū solū hoc eē credidit qd̄ nud⁹ aut inops accepisset.

Cū igit ꝑcellētissima fama hui⁹ viri in fines terraꝝ exissꝫ q̄plurimi illustres viri nō solū a vicinis sꝫ etiā ab exteris natōib⁹ ad ei⁹ sctissimā ꝯfluxerūt doctrinā. vt vel illi⁹ sacratissimo alloq̄o in tristicia cuiuslibet anxietatꝫ ꝯsolatōem suscipent. vel eccl̄iastice religionis ab eo purā ꝟitatē audirēt. Vn̄ et multi illi⁹ benigna deuotōe a laqueis hostis antiq̄ liberati sunt. ⁊ vias ꝑpetue vite ingrediebant. Sꝫ infideles q̄ pl̄imi erāt in regiōe ꝛvormaciēsi illius sctitatē nō ferētes multis eū supplicijs affectū ⁊ ꝟgis cesum a ciuitate cū magna eiecerūt iniuria. Igit eodē tpe

Theoda dux bauaroꝝ audiēs bti vi/
ri sanctitatē ⁊ miracla q̄ faciebat desi/
derauit illū videre. ⁊ missis optimati/
bus suis obnixe eū postulabat q̄tenus
regiōes bauaroꝝ visitare dignaret. et
eiꝰ salutifere credulitatꝭ viā insinuarꝫ.
Sctūs ꝟo eps vbi tante legatōis po/
stulatōes ꝑcepit. sciens hmōi causam
ex diuina dispēsatōe ꝓcedere. gr̄as cele
sti clemētie agebat ꝙ sedētes i tenebrꝭ
⁊ vmbra mortis autorē vite lumē veꝝ
christū iesū agscere optarēt. Itaqꝫ cuꝫ
eisdē legatis sacerdotes suos q̄si radi/
os fidei ad eūdem ducē p̄misit. et ipse
nō lōgo tp̄is spacio interposito pꝰ eos
in bauaroꝝ iter aggredit. Qd̄ dū p̄fa/
tus dux audissꝫ magno ꝑfusus gaudio
cū ꝓcinctu ꝓceꝝ suoꝝ obuiā ꝓperauit
⁊ in vrbe ratisbona cū sūma alacrita/
te illū excepit. Tūc ibidē sctūs ruptus
indicto ieiunio celestibꝫ misterijs ducē
informauit ⁊ in fide vera roborauit. ⁊
idoloꝝ cultibꝫ abrenūciare fecit. ⁊ i no
mine sancte ⁊ indiuidue trinitatꝭ bap
tizauit. Baptizati sunt cū eo optiates
sui ⁊ populꝰ nō modicꝰ nobiliū ac ig/
nobiliū redēptōem mūdi laudātiū. q̄
eos de tenebris i admirabile lumē su
um vocare dignatꝰ ē. Btm̄ ꝯfessorem
xp̄i ꝑ cuiꝰ ꝟba irradiata sunt corda te/
nebrosa ⁊ infideliū arētia pectora fon
tē vite sitiebāt. Baptizato itaqꝫ duce
⁊ ꝓplo q̄ diuia illustrāte gr̄a sacramen
tū salutaris lauacri suscepat. obsecratꝰ
a theodone sctūs Ruptus naui ascen
sa ꝑ alueū danubij descēdendo vicis ⁊
castellis libera voce euāgeliū xp̄i p̄dica
uit. et ꝑ termīos noricoꝝ vsqꝫ ad inferi
orē pannoniā ip̄e clara lucerna sup̄ cā
delabꝝ posita lumen fidei mīstrādo ꝑ
uenit. Indeqꝫ ꝑ terraꝫ reuersus lauri/
acensiū vrbē itrauit. in q̄ mltos aqua
baptismatis regenerādo ab idolorum
cultura cōuertit. ⁊ pl̄es varijs lāguori/
bus opp̄ssos in noīe dn̄i sanauit. Lau
riaco nanqꝫ digressus in quocūqꝫ loco
amplꝰ feruere gētilitatꝭ errorē cogno/
uit illic intrepidus accessit: destruens
idola. diminuēs simulachra. cōmēdās
vbiqꝫ dn̄i nostri iesu christi diuitatem
parit̄ et sacrā eius incarnatōeꝫ vt vnꝰ
idemqꝫ deꝰ esse crederet ⁊ hō. ante lu/
ciferꝫ a patre deo verus deꝰ genitꝰ i fi/
ne temporꝝ ꝑ hūana salute ex virgine
matre verbū dei verꝰ hō natus q̄ illu/
minat omnē hominē veniētē in hunc
mundū Sed cū iam vir dn̄i ꝟm po
stulatiōem ducis ⁊ populi sibi locū ad
ep̄alē sedē eligere aptū meditaret. secꝰ
stagnū ⁊ valarij laci venit vbi ecclesiā
in honore p̄ncipis apl̄oꝝ petri ꝯstru/
xit ⁊ dedicauit. Exijt inde ad iunaruꝫ
fluuium vbi olim iunano ciuitas fuit
q̄ antiq̄s mirabiliter extructa tēporibꝫ
inter bauaricas vrbes eminebat nobi
lissima. Sed tūc raro incola inhabitā
te pene dilapsa et virgultis erat coop/
ta. Quez locū seruus dei ad cathedrā
ep̄alem considerās esse idoneū quippe
inter montana a populari tumultu se/
motū ꝓprietate huiꝰ a duce sibi tradi/
ta cū sūmo studio renouauit. ꝯstruēs
ibi basilicā quam in honore beati Pe/
tri apostoloꝝ principis dedicauit. ⁊ cle
ricoꝝ officijs rebusqꝫ necessarijs muni
ficentia theodonis magnifice dotauit
Postea ꝟo delegato sacerdotuꝫ officio
oēz ibidē q̄tidie cursū ꝯgruo ordīe fe/
cit celebrari. Sctūs itaqꝫ vir dn̄i cu
piēs augmētare loca a p̄fato duce ali/
quē fiscū suū vocabulo dictū pidigen.
inter auꝝ ⁊ argentū cū millenis cōpa/
rauit solidis. ⁊ sic deinceps deo auxili/
ante ex traditōe regū siue ducū siue fi/
deliū virorū loci res accrescere ceperūt
Porro diebꝫ q̄daꝫ ꝓbabiles viri be
ato pōtifici cū magna admiratōe nar/
rauerunt. ꝙ ip̄i in heremo q̄ tūc tēpo/
ris verbo appellatōis caruit. nūc ⁊ von
gobi d̄r celestia ꝓdigia ardentiū lucer
narū ter quaterqꝫ vidissent ⁊ mirifice
suauitatis odorē ibi redolere sensissent
Mirātibꝫ aūt cūctꝭ q̄ aderāt sup̄ talibꝫ
ꝓdigijs sanctus eps domningū p̄sby
teꝝ suū ad eundē locū misit. p̄cipiens
vt ꝟitatē huiꝰ signi diligēt approbarꝫ

ponēdo in eodē loco crucē ligneā quā ipe sctūs sua manu bñdixit z illuc direxit. Domning⁹ ꝙo cū illuc quēiſſet. ſtatim primo noctis exordio cū religioſis q̄ ſecū aderāt celit⁹ emiſſas aſpiciebat claras lucernas deſcēdere z totā illam regionē loci inſtar ſolarꝫ radij irradiare. z hāc viſionē p tres noctes cū ſuauitate mirifici odorꝫ ibi viderat radiare. Cūc ipe in eodē loco bñdictā crucem erexit et ſupfabricato tugurio ad ſctm ruptū regreſſus eſt priorē aſſertoēz certa relatione ꝙfirmās. Sctūs rupt⁹ quoq; ꝙmūicās ꝙſilio cū theodone p ſemetipm eandē heremū adijt. z videſ locū būanis habitatoīb⁹ poſſe fieri aptū annoſa robora extirpare. ſiluarūq; ꝙdenſa in planicie cāpi redigere. ac eccleſiā cū habitaculis ſeruoꝝ dī edificare cepit. Diſdē rpīb⁹ theodo aduerſaz incidit valitudinē. Cūq; ſibi vite ſuę fīminū appropīnāre ſentiret vocauit ad ſe theobertū filiū ſuū. et ducē noricoꝝ illum ꝙſtituit. ꝓcipiēs ei obedire ſctō ruperto ad chriſtianitatē ſuā z ad op⁹ diuinuꝫ illū diligenter adiuuare. ſanctūq; locum iuuaniēſis eccl'ie amore z honorib⁹ et dignitatib⁹ iugit' ſublimare. Cūq; hui⁹ſcemodi mādatis z oib⁹ q̄b⁹ voluerat filiū inſtruxit. vltimū diem clauſit migrās ad dñm. Poſt hoc ꝙo theobertus cū optimatib⁹ ſuis ad ſctm rupertū viſendi gr̄a ire prexit. z veniēs ad illū in ſupradicta heremo locū pio venerabaf affectu. dans ad eccl'iam quam ſctūs ruptus ibi ꝙſtruxit ac ipo duce p̄ſente in honore ſctī maximiani dedicauit. tria miliaria vndiq; de eadē ſilua z villā albinā cū ceteris donarijs i alimoniā monachoꝝ quos ſctūs pontifex ibi deo fuiedū poſuerat. Diſ ita geſtis videſ vir dei bauarice dignitatis culmē iugo chriſti ſeſe ſubdidiſſe. ſz gentilitatis erroze plēs iuolutos ſupeſſe ad patriā ſuā repedauit. z indē cum xp̄o. ad p̄dicandū ſibi ſocijſ electis. inter quos erāt eximij chryſant⁹ ciſilari⁹ ambo p̄ſbyteri ambo viri ſcti. z ſecū ꝙgnē xp̄i ſanctā erudrudē neptem ſuā ad ducēs q̄ſi cū tot luminarib⁹ ad vrbem iuuaniēſem regredit. Cūc in ſuperiori caſtro eiuſdē ciuitatis cōſtruxit in honore dñi noſtri ieſu chriſti. z ſue ſctē genitricis ꝙpetue ꝙginis marie mōaſteriū. z ibidē cōgregatōem ſctīmonialiū poſuit ſanctā erudrudē ad ſeruitū celeſtis regis. atq; cū theoberti ducꝫ aſtipulatōe q̄ poſſeſſiōes ad illud cenobiū tradidit infinitas: eaq; ꝙuerſationem p omnia rōnabiliter diſpoſuit. Diſ ita expletis iſte vir btūs iceptū p̄dicatōis opus cū ſūmi opifīcis adiutorio ſtudens ad p̄fectōem p̄ducere. norica regna diſcipuloꝝ ſuoꝝ comitāte caterua circūire deſtinauit. z ab vrbe egrediēs iuuaniēſi gentes q̄bus nōdū fidei lumen reſpleuerat viſitauit. z eis tritī cū credulitatis lolio penute ſemiauit. Mā a coꝛdib⁹ eoꝝ barbaricis hoſpitib⁹ diabolice deceptōis pfugatis. illuc intromiſit fidē. caſtitatē. miſericoꝛdiā. hūilitatē. p quos pacificos habitatoꝛes chriſt⁹ omniū bonoꝝ largitoꝛ z oꝛigo hūane mentis domicilīū itrare ſolet. Cūq; ſic bauaroꝝ termīos circūiret ac omnes ad fidē cōuertiſſet eoſ vt in fide ſtabiles p̄manerēt admonuit. z dimiſſis p̄ſbyterꝫ q̄ ꝓp'm ad diuina myſteria ꝙſueſcerēt. ipe ad vrbem iuuaniēſem remeare ſtuduit. qz ſpū p̄phetico repleq⁹ die vocatōis ſue iſtare p̄ſciuit quē diſcipul' ſuis p̄nūciauit. Illi tali z tā triſti iudicio ꝙſternati cur eos z tā nouellā xp̄ianitatꝫ plebē deſeret lachrymati ſunt. Ille ſpe erecta ad xp̄m vrbē iuuaniēſem z pp'm noricoꝝ oipotenti deo ꝙmēdauit. z vitalē vitā ſāctū et oī populo acceptū ſibi fieri ſuccеſſoꝛē elegit. Cū ꝙo dies q̄dragēſimalis obſuātie agerent febriū ardoꝛe vir dei fatigari cepit. Cūq; ſctiſſima dies reſurrectōis xp̄i illuxiſſet ſolēnia miſſarū celebrauit. z munit⁹ ſacroſcti coꝛporis xp̄i viatico poſt dulces paterne pietatis admonitōes. z poſt extrema charitatꝫ ꝙba frēs confirmantia inf ſctās

manus lachrymantiũ voces int̃ pios plangentiũ singult⁹ cetus angelici a q̃ busdã religiosis viris ĩ celo audiebãt̃ q̃ voce canora aniaz sctãm ferebãt ad eternam felicitatem.

Legenda cxcv.
De sancto Floriano

Tempore dyocletiani sanctus Florian⁹ princeps officij militie fuit. de qua q̃ draginta milites crediderũt xp̃o. Qui ab aq̃lino p̃fecto ad partes noricoruz. id ẽ baua roꝝ destinati apud lauriatũ supplicijs affecti incarcerãt̃. Tũc sanctus Florianus vltro se xp̃ianũ ꝯfitet̃. ꝛ cũ flecti nõ posset ad cultũ idolorum bis duriter cesus est. ꝛ acutis fustibus scapule eius ꝑfodiunt̃. Tandẽ iubz aq̃linus vt a ponte in flumĩe auisi p̃cipitet̃. Orat sctũs. studẽt lictores. sed vn⁹ alijs atrocior sctm̃ p̃cipitat. cui⁹ oculi statim vidẽtib⁹ oib⁹ crepuerũt. Martyr ascẽdens ꝯ̃ fluxũ fluuij ĩ magno saxo Aquila aduolat expãsis alis ĩ modũ crucis tegit corp⁹. mr̃one ꝺuote sãctus apparuit. Jũgit illa aĩalia. ꝛ corpus virgult⁹ ĩuoluit ne a ꝑsecutoribus videat̃. sed cũ estu aĩalia deficerẽt. ad p̃ces femĩe fõs erupit q̃ vsq̃ hodie fluit. Veniẽtes g̃ boues ad locũ martyri ꝑatũ vltra se mouere nõ poterãt. ibiq̃ sepult⁹ miracul̃ multipl̃r choruscat.

Legenda cxcvj.
De sancto Erasmo

Facta est persecutio xp̃ianoruz a diocletiano imperatore. vt si q̃s inuẽtus fuissz ñ sacrificare dijs mltis supplicijs interiret. Audiẽs hoc btũs erasm⁹ fugiens ex antiochia ciuitate heremũ petijt. et habitauit in ea annis septẽ. vbi ĩ mõte libano die ac nocte dñm dep̃cãs mlta mirabilia egit. Nã esca ei de celo veniebat ꝑ coruũ. etiã angeli loq̃bant̃ cũ eo. Diuerse etiã fere veniebãt ĩ cellam ei⁹. ꝛ ꝓsternebãt se ad vestigia ei⁹. ꝛ facta est ad cũ vox ꝺ celo dicẽs. Erasme descende ad tuã ciuitatẽ. Et statim surrexit ꝛ descẽdit ad ciuitatẽ. Cũq̃ descẽdisset multi q̃dẽ vexabant̃ a spiritib⁹ ĩmũdis ꝛ occurrebãt ei. Tũc btũs erasmus imponebat eis man⁹ in noĩe dñi ꝛ statim salui fiebãt. Multos etiã per baptismũ ꝯuertebat ad dñm. Hoc audiẽs dioclecian⁹ imꝑator iussit beatũ erasmũ teneri ꝛ p̃sentari sibi. Cũq̃ introduceret̃ sedente imꝑatore ꝑ tribũali interrogauit eũ dicẽs. Quid vis eẽ. aut de q̃ genere es. Tũc btũs erasm⁹ dixit. Christian⁹ sum ꝛ ip̃um ꝯfiteor. Erat btũs Erasmus nõ solũ spũ sz etiam corꝑe pulcer. Vultus etiã ei⁹ angelicus. oculi eius tanq̃ radij sol̃. loq̃la eius sine vlla offensiõe. securus respõdebat nõ trepidabat. Et ait imꝑator. Acq̃esce ꝛ sacrifica dijs meis ne male moriaris. Dicit ei be. erasm⁹ Hoc ĩꝑator nunq̃ ero factur⁹ vt lapidib⁹ et sculptilib⁹ q̃b⁹ tuip̃e sil̃is es ego sacrificem. sz ego sacrifico deo viuo q̃ fecit celũ ꝛ terrã mare ꝛ oĩa q̃ in eis sunt. ipsi soli seruio ꝛ aĩa mea. nã tibi nũq̃ consentio. Tũc imꝑator furore replet⁹ iussit mĩstros plũbatis tũdi latera eius. Qui dũ cederet̃ respexit in celũ ꝛ dixit Gr̃as tibi ago dñe iesu christe q̃ es via in te credentiũ. qꝛ ꝑueni ad qd̃ desiderat aĩa mea. adiuua seruũ tuũ vt non me absorbeat abyssus mortis. Tũc ĩꝑator dixit. Erasme video te iuuenẽ et pulcrũ. cõsule aĩe tue ꝛ sacrifica dijs meis ꝛ dabo tibi auꝝ ꝛ argentũ. vestẽ inestimabilẽ. ꝛ faciã te nobilẽ in palacio meo. Dicit ei btũs erasm⁹. Lupe rapax seductor aĩaꝝ. nõ p̃mia tua separẽt me a charitate xp̃i. Nã auꝝ ꝛ argentũ ꝛ vestes tue inestimabiles sint tecũ in dies ꝑditõis tue. ego autẽ habeo loricã fidei quã infern⁹ rũpe non põt. tu ꝟo cũ p̃re tuo diabolo eris ĩ ignẽ eternũ arsur⁹. Imꝑator furore repletus iussit beatũ erasmũ fustib⁹ mactari. ꝛ ter binos mutãs. ꝛ ĩ dorso eius nulla macl̃a videbat̃. Vniuersa vero plebs clamabat dicẽs. Vere magnus

est deus christianoꝝ q̄ tantā ꝟtutē ope
rat̄ in illo. Impator dixit ad populuz.
Errastꝫ artes maleficoꝝ opat̄ iste. Di
xit btūs Erasm⁹. Nōne ⁊ tu diabolus
es sil̄is illi q̄ p̄mū ꝓthoplastū ꝺ̄ paradi/
so ꝓiecit. Impie carnifex. draco iniq̄ta/
tis. dux maleficoꝝ. maleficia mea xp̄s
est fili⁹ dei viui. quē ꝟgo genuit maria
ex ꝟbo p̄ris. quē ꝓphete vētuꝝ p̄dica/
uerūt. q̄ soluit pctā mūdi. illuminās te
nebras ignorātie nr̄e. q̄ te ꝑcutiet inet̄/
nū. cui tu rōnem redditur⁹ es. Impa/
tor furore replet⁹ iussit btī erasmi car/
nes vngul' ferreis effodi. g̃tulās psal/
lens ꝓpheticū psalmū deo canebat di
cēs. Posuerūt hierusalē vt pomoꝝ cu/
stodiā posuerūt morticina seruoꝝ tuo
rū bestijs terre Tūc impator furore re
plet̄. iussit mīstris plūbū. picē. sulphur
⁊ resinā cū cera ⁊ oleo solui. ⁊ beatum
erasmū ꝑfundi. Stabat aūt angelus
dn̄i cuz eo q̄ ei refrigeriū p̄stabat. Tūc
btūs erasm⁹ dixit impatori. Ubi sūt
mine tue et furor tu⁹ magnus. ecce cor
pi meo p̄stitisti magnū refrigeriū. U/
niuersa ꝟo plebs clamabat dicēs. Di
mitte hoiez istū ⁊ ep̄m ciuitatis sue. q̄r
de⁹ xp̄ianoꝝ opat̄ in illo. Et ecce subi
to fact⁹ est terremot⁹ magn⁹. tonitrua
choruscatōes. ita vt pene tercia ꝑs po
puli moreret̄. Angel⁹ ꝟo dn̄i cū sācto
erasmo stabat. ⁊ cecos hoies ad christi
lumē deducebat. Impator aūt fugiēs
q̄si timēs ciuitatē ab ira dei ꝑire. locut⁹
est ad populū ⁊ dixit. Iste quē vidistis
deū blasphemauit iō tal' est ꝯturbatō
Tūc impator replet⁹ furore iussit bea
tū erasmū in carcerē introduci. ⁊ sexa/
ginta pondera ferri in ceruicē vel ī ma
nib⁹ ei⁹ poni. Et p̄cepit mīstris vt si q̄s
inuent⁹ fuisset panē vel aquā ei dare
morte moreret̄. Et fecerūt mīstri sicut
impauit eis. Impator aūt anulo suo
signauit ostiū carcerꝫ. Et circa mediā
noctē exclamauit btūs erasm⁹ ad do/
minū dicēs. Dn̄e iesu christe accelera
⁊ eripe me ne gl̄iet̄ inimic⁹ in ꝟuis tuis
ne dicant gentes vbi est de⁹ eoꝝ. Et
ecce subito carcer illuxit ⁊ fragrauit q̄/
si fuisset aromatib⁹ plen⁹. ⁊ visa st̄ ve/
lut duodecim cādelabra ardētia ante
beatū erasmū martyrē ⁊ ep[illegible]. An
gelus dn̄i ingressus fuerat ad eū dicēs
Erasme ecce ego veni ad te. ⁊ statim li
q̄factū ē ferrū tanq̄ cera [illegible] medio eo/
rū stabat psallens. ⁊ bn̄dicebat deum
dicēs. Benedictus es dn̄e q̄ fecisti ce/
lū ⁊ terrā cui astant angeli ⁊ archāgeli
cū tremore. et numerus martyꝝ q̄ pas
si sunt ꝓpter te. qui fecisti misericordiam
cū seruo tuo. ⁊ liberasti animā meā de
manib⁹ inimicoꝝ. sicut liberasti sydrac
mysac ⁊ abdenago de medio fornacis
ignis ardentꝫ. ⁊ de manu nabuchodo
nosor regis. ⁊ sicut danielē seruū tuum
de lacu leonū. ⁊ oblato prādio ꝑ aba/
chuc ꝓphetā saturasti. ⁊ susannam de
falso crimine liberasti. ita ⁊ mecū feci/
sti misericordiā. Et ecce angel⁹ dn̄i dixit
ad eū. Erasme exurge ⁊ ambula mecū
vsq̄ in italiā. ibi tibi dn̄s eternā vitā
tribuet in seculū secl̄i. Et q̄si columba
xp̄i plaudens sic in lugrido deposuit.
Alia ꝟo die currens ad carcerē signatū
anuli sui inuenit. Cūq̄ designassz p̄ce
pit mīstris. adducite magū q̄ deos me
os ꝑ nihilo fecit. Ingressi aūt carcerē
nusq̄ eū inuenerūt. ferrū ꝟo sicut cinis
inuentū est. Et fact⁹ est clamor magn⁹
dicentiū. hominē nō inuenim⁹. nam ⁊
ip̄m ferrū nobis cinis videt̄ esse. Qd̄
vt audiuit impator sibi alapā in frōte
ꝑcussit dicēs. Ue mihi. delusū ē regnū
meū. que dictur⁹ ero populo meo. Ue
nerūt eni q̄si q̄draginta milia viroꝝ
⁊ mulieꝝ ad spectaculū militis christi.
turbabat̄ tota ciuitas in tremore gran
di posita. christiani christianū q̄rebāt.
vidue ⁊ orphani ep̄m req̄rebāt dicen/
tes. Quid fecisti homī iusto. Tūc im/
pator timore ꝑterrit⁹ dixit. q̄r a d̄o ei⁹
in celū raptus fuissz ⁊ ꝑ p̄mū magnū
se redemisset. Et cū btūs erasmus ī lu
grido venissz. multos in xp̄i noie bap
tizans. oīa virtutib⁹ opabat̄. nā infir/
mos e tcecos orōib⁹ saluabat. Nā erat

tibi q̄dam nobil' ⁊ p̄mari⁹ ciuitat⁹ no-
mine Anastasi⁹ cuius fili⁹ mortu⁹ fue-
rat. ⁊ corpus ei⁹ ad sepulchr̄ ducebat.
iussum em̄ fuerat a dño btō erasmo vt
eū resuscitaret ⁊ redderet pentib⁹ suis.
⁊ apphendēs btūs erasm⁹ corp⁹ defū-
cti dixit patri ei⁹. Anastasi si credis in
dño iesu christo q̄ natus est de spūsctō
ex maria v̄gine recipies filiū tuū saluū.
Multa em̄ turba populi mirabat ad
hec v̄ba. Anastasius dixit. ⁊ tu potes
filiū meū resuscitare. Btūs erasm⁹ di-
xit. Non ego sed dñs iesus christ⁹ cui
ego seruio. Anastasi⁹ dixit. Si filium
meū saluū mihi reddideris. credo ego
⁊ dom⁹ mea ⁊ popul⁹ vniuersus. Tūc
btūs erasmus iussit corpus ei⁹ deponi
secreto. patrē ⁊ matrē iussit stare. flexis
genib⁹ sup corpus ei⁹ dixit. In nomi-
ne iesu christi surge. Cūq̄ surrexissz cla-
mauit voce magna. Vere q̄ magnus
est de⁹ christianor̄. Et ꝯuersus ad pa-
trē ait. Pater vsq̄ nunc errauim⁹. Dij
em̄ q̄s colebamus nihil sunt. vidi enīz
eos in inferno nō habere req̄em a tor-
torib⁹. Deus aūt viuus famuli erasmi
magn⁹ est. Et credidit anastasi⁹ et to-
ta domus ei⁹. ⁊ popul⁹ vniuersus q̄ in
illa hora fuerūt baptizati. q̄ sunt qua-
si q̄draginta milia hoīm. Tūc beat⁹
Erasm⁹ exclamauit voce magna di-
cens. Gr̄as ago tibi dñe iesu christe. q̄
ꝯgregasti populū tuū in via veritatis
Tu enī dixisti euāgelica voce. Petite ⁊
accipietis. querite ⁊ inuenietis. pulsate
⁊ apiet̄ vobis. Benedic populū tuum
hūc quē acq̄sisti. Et facta est ad eū vox
de celo dicēs. Erasme serue bone qui
p̄ me laborasti in terra oīa quecūq̄ pe-
tieris dabunt̄ tibi. Et bñdixit dñs po-
pulū hunc q̄ crediderunt. In illa hora
omnia idola que colebant̄ v̄tebāt Per
septē autem dies btūs Erasmus do-
cens populum ⁊ cōfirmans in doctri-
na christi dicebat. Custodite manda-
ta eius que audistis. et magnalia dei
que fecit in vobis. induti fide etiam
fideles estote. Audiens hoc Maxi-
mianus imperator que facta fuerunt
in lugidro ciuitate a probo iniquissi-
me homīe ⁊ sacrilego. qui dixit. Audi
pie imp̄ator que facta sunt in ciuitate
tua. Regnū tuū delusum est. ⁊ dij no-
stri nescio q̄ hoīe antiocheno subuersi
sunt. qui confitet̄ illum iesuz christū q̄
crucifixus est ab hoībus in iudea deū
esse Quo audito imp̄ator iussit beatū
erasmū teneri ⁊ p̄paratū tribunal ascē-
dit. ⁊ ingressus est beat⁹ erasmus Ad
quē ait imp̄ator. Dic tu sce lerate hō q̄
tibi est religio. Tūc btūs erasmus ta-
cuit sed oculis suis respexit in celū Im-
p̄ator dixit. Nihil loqueris ⁊ iussit ma-
xillas suas contūdi. Tunc btūs eras-
mus dixit. Lupe rapax. plen⁹ iniq̄tate
malefice. q̄d p̄sequeris seruū dei. Im-
perator dixit. Nonne hic ip̄e est q̄ cru-
cifixus est ab hominib⁹ in iudea. San-
ctus Erasmus respōdit. Ego ipsi⁹ ser-
uus sum. Maximianus dixit. Tal' sis
qualis et ille. et sic moriaris. Tūc be-
atus Erasmus subridēs ait illi. Opti-
me imperator bene dixisti mihi. vtinā
illius ego merear vestigia sequi. quia
effusio sanguinis ip̄ius nostra illumi-
natio est. quem si velis agnoscere ⁊ il-
lum credere saluus eris. Imp̄ator di-
xit. Tu in illuz credas ⁊ genus tuum.
Beatus Erasmus dixit. Optime di-
xisti mihi. plane q̄ sic credimus. Ho-
stias hūilitatis ⁊ tribulatōis munera
offerimus ei qui saluauit populū suū
a peccatis eorum. Imp̄ator dixit. Cō-
sule tibi et accede et sacrifica dijs meis
Sanctus Erasm⁹ respondit. Quib⁹
dijs me iubes sacrificare. Imperator
dixit. Si tibi dixero consentis. Bea-
tus Erasmus dixit. Si videro forte fa-
cio. Tunc gaudio repletus impera-
tor cum vniuerso populo vsq̄ ad tem-
plum iouis iussit hominez dei deduci
ad ciuitatem syrmitanā. ⁊ precepit or-
gana et om̄e genus musicorū in tēplo
parari. Et hoc vidēs btūs erasm⁹ ige-
muit corde. et oculos suos ad celū di-
rexit dicēs. Christe fili dei esto p̄sens ī

ista hora. ⁊ mitte angelū tuum q̄ mihi auxilieť ⁊ ꝯfirmet me ī ista hora a pugna diaboli quā mihi p̄pauit. Cunq̄ ꝑuenissz ī tēplū btūs erasm⁹ dixit Ubi est de⁹ quē iubes me adorare. Impator aūt app̄hēdens manū ei⁹ īgressus est tēplū ⁊ oñdit ei statuā ereā magnitudis eius cubitoꝝ duodecim et dixit Ecce de⁹ me⁹ cui ego seruio. Statī vt diabol⁹ aspexit faciē martyris christi cecidit statua ⁊ in cinerē ꝟsa ē. exiuit et draco magn⁹ ex illa ⁊ occidit pene terciā ꝑtē populi. Impator vt vidit se eē delusū ascēdit equū ⁊ ad palaciū ꝑgebat ꝑcutiēs pect⁹ suū dixit. Ue mihi delusū est regnū meū. nescio a q̄ homine antiocheno. Magna aūt ꝑs populi clamabat. Serue sctē dei ora ꝓ nob vt nō ꝑeam⁹ ab isto dracōe. Tūc beatus Erasm⁹ impauit dracōi vt quēq̄ hoiem nō cōtamiaret. Uidēs āt vniuersus ꝓpl's syrmitanoꝝ q̄tas ꝟtutes ꝑ seruū suū opabať. ceperūt oēs credere xp̄o. Btūs aūt erasm⁹ dixit. Ecce q̄les ꝟtutes opať de⁹ ī eos q̄ credūt ī illū. ⁊ baptizati sunt q̄si q̄dragīta milia hoīm. Erat enī gaudiū ī celo ⁊ spectacula angeloꝝ. ⁊ quō ꝑs diaboli pugnabat aduersus electos dei. ⁊ nō valebāt mētes eoꝝ auertere a cogitatōne dei. Tunc angeli voce magna clamabant Glia ī excelsis deo. Et in terra pax hominib bone volūtatis. Qui sic fuerāt ad dñm ꝯuersi rñderūt Amē. Cōturbata est oīs syrmitana. Cōterrit⁹ ꝟo īpator misit armatos ⁊ iussit oēs qui ad dñm ꝯuersi sūt gladio pūiri. Martyrizauerūt etiā trecētos trigīta hoīes cōmendātes se orōib sctī erasmi martyrs. Quib ait. Ite in noīe dñi feliciť ad sctām ciuitatē quā p̄pauit vob dominus. ⁊ ego p⁹ modicū tp̄s subseq̄r. Erāt aūt angeli currētes ꝑ nubes celi suscipiētes aīas eoꝝ ⁊ triūphātes martyres vsq̄ ad celū ꝑduxerūt. Et audita ē vox psallētiū ⁊ dicētiū alla. Uia iustoꝝ recta facta ē. ⁊ iter sctōꝝ p̄patuz ē. Qd audiēs btūs erasm⁹ gratulauit vt bonus pastor sup oues suas q̄s tradidit xp̄o. Tūc impator furore repletus iussit btm erasmū teneri ⁊ diuers supplicijs torq̄ri. et iussit mīstris tunicam aduersus staturā ei⁹ et igneā fortiť eū vestiri dicēs. Nūc video si de⁹ tuus eripiet te de manib meis. Tūc btūs erasmus dixit. Carnifex plen⁹ iniq̄tate fili⁹ diaboli. ꝟecūdiā tuā laudo q̄ dōterior es carne. dixi tibi ⁊ nūc dico nō timeo minas tuas. si āpliora facias cor meū ñ trepidabit. ⁊ signās se sig̃ crucis vestiuit se tunica ignea. psallēs ꝓpheticū psalmū dī. trāsiuim⁹ ꝑ ignē ⁊ aquā ⁊ induxisti nos ī refrigeriū. Itē tanq̄ auꝝ ī fornace ꝓbasti eos q̄ ī te credūt. ⁊ sicut holocausti hostiā suscipis. Statim tunica ignea q̄ indut⁹ fuerat facta est frigida sicut nix vt nulla macla sup eū inuēta fuissz. Tūc btūs erasm⁹ dixit. Ecce impator ꝯfusus es cū pr̄e tuo diabolo eris in ignē eternū arsur⁹. nā dñs iesus xp̄s filius dei liberauit me. Popul⁹ āt clamauit. Uere qꝛ magn⁹ est de⁹ christianoꝝ. q̄ tātas ꝟtutes opatur in illo. Tūc ait impator. Artes sūt maleficoꝝ vt igni īparet ⁊ deos nr̄os deludat. Tūc btūs erasm⁹ dixit. Stulte impator q̄ putas maleficia. mecū ē xp̄s fili⁹ dei. ipe q̄ impat igni deos tuos ōludit. lapides ⁊ eramēta surda ab hoīb cōflata q̄b tu silis es. Nā dñs meus iesus xp̄s viu⁹ est ⁊ ꝟtutib vincit. Impator dixit Quādiu īiurias tuas tolerare possum⁹. Tūc btūs erasmus dixit. Etiā ⁊ ego miror ꝟecūdiaz frōtis tue qꝛ nō erubescis. Tūc impator furore replet⁹ iussit mīstris suis ollā ꝑare vrnaꝝ viginti plūbi picis simł cū cera ⁊ resina ⁊ oleo solui ⁊ repleri et succēdi. Et fecerūt mīstri sic p̄ceptum eis fuerat. ⁊ feruēs facta est olla. ⁊ fluctuās sic mare. Et dixit ei imperator. Nūq̄d ⁊ hic ars tua pōt p̄ualere. Tūc btūs erasm⁹ dixit īpatori. Ista olla meum ē refrigeriū. Et facto sig̃culo crucis descēdit ī eam. Statimq̄ vox dñi sup aquas de⁹ maiestatis intonuit ⁊ effu

dit vnā vndam ex olla ⁊ vstulauit im
ꝑatorem. Qui clamauit. ardeo hō dei
ora ꝓ me. Tūc btūs Erasmus dixit ī/
peratori. Ve tibi lupe rapax. ⁊ gehen/
ne ignis quē tibi parauit deꝰ simul cū
patre tuo diabolo ⁊ ministrꝫ eiꝰ. Scio
ꝙ cor tuū obduratū ē. sed ꝓpter popu/
lū istū circūstantē erit tibi bene. ⁊ quie
uit illi dolor. Multi autē hoc vidētes
in illa hora crediderūt. Impator autē
vidēs se delusū eē: iussit martyrem dei
recipi. et in arta custodia haberi. ⁊ in/
gēti ferro pōderis colligari. Cūq; oras
set apparuit ei iuuēis silis filio dei. vo
cans eū ⁊ dixit illi. Ego sum Micha
el angelꝰ missus ad te vt te ducā ī cam
paniā ꝓuinciā que vocat formana ad
docendū populū. Appꝫhēdens euz et
eiecit eū de ciuitate syrmitana. veniēs/
q; nauiculā a dño paratam inuenit. et
trāsmigrauit ī ꝓuinciā cāpaniā. Alia
ꝟo die turbatus est impator ꝙ nō iue/
nisset eū dicens. qr deus eiꝰ eripuit eū.
Seruus aūt dei ⁊ martyr dñi venit et
sedit in ciuitate formana. ⁊ septē ānis
docēs populū viā ꝟitatis. Angelꝰ aūt
dñi panez ei q̄tidie mīstrabat. Postea
orabat ad dñm vt in ciuitate sua eter/
naliter q̄esceret. ⁊ facta est ad eū vox ꝺ
celo dicens. Erasme veni ⁊ req̄esce ī ci
uitate quā ꝑauit deꝰ fratribꝫ tuis mar
tyribꝫ ⁊ ꝓphetis. ⁊ recipe laborē tuum.
Per te enī honorificatꝰ sum in celo ⁊ ī
terra. Tūc btūs Erasmꝰ ꝓ viduis et
orphanis depcabat. Dñe vnigenitus
dei patris q̄ me fecisti req̄escere in loco
isto. cōcede vt q̄ in hoc loco habitatōis
mee ꝓ suis necessitatibꝫ p̄ces effuderit
sic inde trāseat exauditꝰ vt tu sis ei hic
⁊ in futuro placatꝰ. Et respexit beatꝰ
Erasmꝰ ī celū. viditq; coronā īenarra
bilē. ⁊ occursū sibi de choro apl'oruz et
ꝓphetarū. ⁊ incliauit caput suū ⁊ dixit.
Dñe suscipe aīaz serui tui. Et cōpleta
orōe sctm̄ reddidit spiritū. ⁊ visa est aīa
eius candida tāq̄ nix. qñ ab angel' de
ducebat cū gl'ia magna. ⁊ cū illis celū
penetrabat. iij. nonas iuniaꝝ regnan
te domino nostro iesu christo.

Legenda cxcvij
De sancto Kiliano

Kilianus scotoruz ge
nere nobilibꝫ ꝑentibꝫ diuīe
tñ gr̄e factus est nobilitate clarissimꝰ.
Scotia q̄ ⁊ hybernia ꝺr insula ē marꝫ
fecūda q̄dē glebis. sꝫ sctissimis clarior
viris. Ex q̄bꝫ colūbano gaudꝫ italia.
Gallo ditat alemāia. kiliāo theutoni/
ca nobilitat francia q̄ vt diximꝰ nobili
ꝓsapia editꝰ. a puericia liberalibꝫ stu/
dijs traditꝰ sil' cū lr̄aꝝ incremētis dili
gent cepit indagare viā ꝟitatis. Tā/
dem p̄ueniēte se gr̄a dei. spretis hūana
rū lr̄aꝝ studijs oībꝫq; hmōi illecebris.
mōasteriū petijt. abnegauit semetip̄m
tulitq; crucē suā ⁊ secutꝰ ē xp̄m. Igit ī
monasterio positꝰ q̄nte obediētie. q̄n/
te frugalitatis. q̄nte fuit vigiliaruz et
orōnū instātie: vite p̄sentis terminꝰ de
clarauit. q̄uis etem̄ martyrij palma ꝑ
gr̄am magis q̄ꝫ ꝑ meritū ꝯstet. bonis
tñ adimplet opibꝫ. Vidētes itaq; frēs
mōasterij in ꝟtutū ꝓfectōibꝫ beati viri
ꝑseuerātiā p̄mo eū ꝑ eccl'iasticos g̃dus
ad officiū p̄sbyteratꝰ p̄cibꝫ ascēdere. de
inde eiusdē mōasterij regimis curā su/
mere coegerūt. Ille aūt sciēs ꝑfectōem
charitatꝫ sine dilectōe ꝓximi ꝑfecte cō
stare nō posse. passus ē in ꝓprijs se ali/
q̄ntulū mīorari. vt fratrū ꝓdesse posset
vtilitati. imitatꝰ apl'm cupiētē anathe
ma fieri a christo ꝓ fratribꝫ ⁊ cognatis
ꝑm carnē. Verūtamē cū fama btī viri
longe lateq; crebresceret. metuēs ipse
ne fauor popularꝫ mac'e sibi rugā īfi/
geret. cepit meditari q̄liter notos ⁊ ꝓ/
pinquos relinq̄ret peteretq; lōge se po
sitas terras. vbi obscurꝰ fama ⁊ vilis
genere posset hr̄i q̄ liberiꝰ diuīs cultibꝫ
vacare valeret. Deliberatōe itaq; rece
dēdi ꝑacta collectis frībꝫ ī q̄bꝫ idez fer/
uor ardebat. ad vicinā scotie britaniā
deuenit. deinde Galliā attigit. Qua ꝑ
meata in ꝓuinciā germanie deuenit q̄
ab incolis terre ip̄iꝰ oriētal' frācia vo/

cat. ibiq; in vrbe herbipoli se morari
disposuit. nõ verit⁹ incredule gentis fe
ritatẽ expiri. eo q̃ ĩtrepid⁹ coronã opta
ret martyrij. sz tñ a p̃dicatiõis ꝟbo in
terim abstinuit donec romano se pon
tifici pñtaret q̃tenus apud sedẽ roma
nã ⁊ integrũ xp̃iane religionis dogma
⁊ licentiã p̃dicãdi accipet. Tũc aũt pre
erat romane eccl̃ie canon põtifex hũa
nis diuinisq; lr̃is pollẽs. põtificali offi
cio cõgruus. ⁊ in reb⁹ eccl̃iastic⁹ idone⁹
Qui audita fide bti kiliani charitatis
nexib⁹ illigata deo gr̃as retulit eiq; se
se charitat⁹ amore impartiuit. exultãs
semĩa diuini eloquij ab insulanis ac lõ
ge positis doctorib⁹ augeri. Erat eniz
apud egregiũ pontificẽ nõ modica ex
ultatio q̃ cernebat paulatim euacua
ri fraudẽ antiq̃ host⁹ crescẽtib⁹ mĩstris
diuĩe opatõis. Tũc ex ꝯsensu toti⁹ vr
bis btm̃ viꝝ in p̃sulat⁹ officiũ ꝓmouit
q̃ ⁊ chrisma ꝯficere. ⁊ eccl̃ias dedicare
⁊ sacros ordines dare irrep̃hẽsibiliter
valeret His itaq; pactis dimisit eũ vt
cepto opi insisteret. pato sibi a dño pre
mio eterne retributõis. Btũs itaq; ki
lian⁹ vrbẽ egressus pacto itinere cũ co
lũbano p̃sbytero ⁊ Totnãno leuita ad
locũ sibi destinatũ puenit. Colũbano
in italia relicto. nã romã pgens. gallũ
in alemania febre g̃uatũ dimisit. Per
ueniẽs igit̃ ad p̃dictã vrbẽ herbipoliz
nõ eũ quẽ in eadẽ ꝓuincia ducẽ relique
rat inuenit. sz aliũ noĩe Gosbertũ. Por
ro venerabil̃ vir paulatim cepit pabu
la diuini ꝟbi incredulis ꝓpl̃is mĩstra
re. tantãq; ei dñs gr̃am ꝯtulerat. vt in
breui tpe gẽtis loq̃laz pdisceret eisq; ꝓ
prio ꝟmõe semĩa ꝟitat⁹ erogaret. Mi
rabãt̃ aũt oẽs nõ solũ nouitatẽ doctri
ne. sz etiã exuberãtiã eloq̃ntie. facũdiaz
q̃z sermõis comitabat̃ efficatia ꝟtutis
Impletũ est ĩ illo qd̃ ꝟitas apl̃is ꝓmit
tit dicẽs. Ego dabo vob̃ os ⁊ sapiam.
Et iterꝝ. Opa q̃ ego facio ⁊ vos facie
tis. Sz cũ iã semĩa diuini eloquij suc
crescerẽt ⁊ plebs gradatiz minueret̃ ab
errore gentilitat⁹ vsq; ad p̃ncipes ꝓpl̃i
scti viri fama puenit. vt ducẽ q̃z ꝓuin
cie nõ lateret. Qui eundẽ sctm̃ viꝝ sibi
pñtari iussit expiri cupiẽs q̃ eẽt hec do
ctrina hacten⁹ sibi incognita. Erat aũt
ip̃e p̃nceps naturali ingenio p̃dit⁹ licet
gentilitat⁹ errore fedat⁹. Ad quẽ btũs
kilian⁹ pueniẽs ꝯstanter ꝟe religionis
dogma insinuare cepit. docẽs p̃rem et
filiũ ⁊ spm̃ sctm̃. vnũ eẽ deũ incõmuta
bilẽ. visibiliũ ⁊ iuisibiliũ oĩm creatorẽ.
Prefat⁹ ꝟo p̃nceps admirat⁹ tantã bti
viri ꝯstãtiã, ⁊ ꝟmonũ insupabilẽ ꝟita
tem. q̃z naturali vt dixim⁹ pollebat in
genio. veris se sentẽtijs supatũ ad eius
distulit auditõz. volẽs freq̃nti apud se
tractatu rimari. vtrũ quẽ kilian⁹ doce
bat an diane cult⁹ p̃ponẽd⁹ foret. Dia
na nãq; apud illũ sũma veneratõe ha
bebat̃. Verũtñ vir egregi⁹ iugi instan
tia laborabat vt deo redderet aĩas q̃s
diabol⁹ pdere conabat̃. Porro p̃noĩa
tus dux cernẽs ꝯstantiã p̃dicatõis bti
kiliani. secreto venit ad eũ. cupiẽs do
ctrinis suis instrui. q̃ten⁹ agnito trami
te ꝟitat⁹. abigere valeret anfract⁹ erro
ris. Sz a btissimo viro catholice fidei
documẽt⁹ diligent̃ instruct⁹ ꝓximo die
dñice resurrectiõis cũ mltis alijs dato
noĩe aq̃ lot⁹ baptismat⁹. absolutionẽ p̃
stini ꝓmeruit erroris. Sicq; factuz est
vt pene tota ꝓuincia oriẽtalis francie.
relicto demonũ cultu. diuine religioni
opam daret. Predict⁹ dux Gosbertus
monitu assiduo bti kiliani ad meliora
de die in diẽ ꝓficiebat. Erat aũt illi cõ
iunx ꝟm gẽtilitat⁹ ritũ. q̃ q̃ndã fr̃is ip̃i
us ꝯiugio fuerat copulata noĩe Geila
na. Sz vir dei idcirco in initio fidei ta
le noluit ꝯiugiũ ꝓhibere. ne in penitu
dinẽ credulitat⁹ g̃uitate in oĩb⁹ p̃liba
tus p̃nceps duceret̃. ⁊ h̃ est qd̃ apl̃s nõ
dũ in fide pfectis dic̃. Tãq̃ puulis in
xp̃o lac vob̃ potũ d̃di. nõ escã. pfectoꝝ
em̃ solid⁹ ẽ cib⁹. iõ qd̃ nouerat grauius
distulit ĩ futuꝝ. sil̃q; diuio reuelãte spi
ritu sciẽs ĩ hac re sibi ⁊ socijs cãm ꝯsta
re martyrij. vt mltis interea ꝓdesset in
terim obmisit tale dãnare ꝯiugiũ licet
cupet dissolui ⁊ eẽ cũ xp̃o. imitat⁹ apl̃z
q̃ in sporta a fratrib⁹ p muꝝ dimissus

est. nõ vt mortẽ timeret. sz vt mltis añ
mortẽ ꝓdesset. Uerũtñ cũ q̃daz die be
atus p̃sul ducẽ familiariter alloq̃ret di
xisse int̃ cetera fert̃. Fili mi quẽ ꝑ euan/
geliũ genui. gaudeo valde in ꝓfectu fi/
dei tue. sz mltũ me mouet ꝙ illicitꝫ nu/
ptijs detinerꝫ. ꝛ vereor nimis ꝙ a recto
itinere tali ꝯiugio retarderis. Legit̃ ei
btõ iacobo dicẽte. qꝛ q̃ totã legẽ serua/
uerit offendat aũt in vno fact⁹ ẽ oim re
us. Preterea in baptismate inouat̃ hõ
ꝛ nõ ex ꝑte sz tot⁹. vt aũt tot⁹ innouari
possit. nihil p̃stini retinere dz erroris.
Audiẽs ãt h̃ p̃nceps. p̃mo hesit stupo
re. deinde alta suspiria trahẽs. valde ei
diligebat eã quã hẽbat vxorẽ. tale dein
de fert̃ dedisse rñsum. Audiui pr̃ te do
cẽte. qꝛ dñs iesus p̃cepit nihil suo amo
ri p̃ferendũ. nõ pr̃em nõ mr̃em. nõ fili/
os nõ vxorẽ. ꝛ idciro q̃uis vnice diligã
iunctã mihi vxorẽ. p̃pono tñ diuinum
amorẽ. Sz nũc nõ adest mihi ociũ in/
q̃rendi q̃liter eaz dimittã. qꝛ ꝯ hostes
nr̃e reipublice festino. Cũ aũt reuersus
fuero inuẽta oportunitate dimittendi
sepabor ab illa. Hoc ꝟo cum ad aures
Geilane ꝑuenisset. q̃s em̃ fallere posset
amãtẽ. graui incãduit ira ceu raptꝫ ca
tulis leena. Diuqz secũ bachata ex eo
cepit q̃rere quõ sctõs viros extigueret
Nulla ei bestia in h̃ mũdo silis est mu
lieri male. sic hec mulier nephanda. cal
lida meditatõne ꝑquirebat. q̃liter sine
populari strepitu ꝛ vulgi cognitione
sctõs viros ꝑderet. armabat̃ nãqz ipa
tiẽtia ire ꝛ libidinis furore. Et qꝛ dia/
bolus iniq̃ cupiẽtib⁹ fomenta malicie
submistrat. inuẽti sunt duo mistri cru
delitatꝫ qui ꝓmitterẽt se satisfacturos
Geliane desiderijs. datis sibi muneri/
bus miserrime executõis Solebat ita
qz btũs kilian⁹ post ꝑuã dormitionez
necessitatꝫ ad studiũ vigilare ꝓuecteqz
oꝛonis. Quadã ꝟo nocte cũ leues som
nos caꝑet. ita vt nec dormiret integre
nec vigilaret aꝑte. apparuit ei vir ha/
bitu formaqz pulcherrim⁹ dicẽs. Kili
ane amice surge. nolo te diuti⁹ labora/
re. vno dũtaxat certamĩe tãgerꝫ. ꝛ sic sꝑ
mecũ erꝫ. His dictꝫ abscessit. Euigilãs
aũt egregi⁹ vir itelligẽs diuinã sibi ad/
esse visitationẽ. ꝯuocatꝫ frib⁹ ait. Frẽs
vigilate. cito aderit dñs ꝛ pulsabit ia/
nuã. cauẽdũ q̃ ẽ ne nos somno torpẽtes
iuenit. Addam⁹ oleũ lãpadib⁹ dũ tẽ/
pus ẽ. ne si forte defecerit tũc icipiam⁹
q̃rere qñ nõ poterim⁹ iuenire. Illis ita
qz media nocte oꝛoni vacãtib⁹. carnifi
ces strictꝫ gladijs locũ in q̃ orabãt pe/
netrarũt. Qd̃ cũ sacerdos dei intuitus
eẽt. ait. Amici ad q̃d venistꝫ. iplebitꝫ p̃
ceptũ. ꝯsũmabitꝫ cursum. his dictꝫ in/
terfecti sunt. ibiqz terre mãdati. ne q̃s
scire posset q̃d de illis factũ foret. Ue/
stimẽta q̃z cum q̃b⁹ diuia officia ꝑage/
bant sacriqz libri sil̃ cũ eis defossa sunt
ne qd̃ indiciũ necis eoꝝ dep̃hẽdi possz
sz clã discessisse putarẽt. cã solite ꝑegri/
natõis. Erat tñ q̃dã nobil̃ mlier Bur
gũda noie. q̃ a p̃ncipio p̃dicatõis eorũ
sctis adheserat viris. hñs cellulã iuxta
oratoriũ sctõꝝ. q̃ facili⁹ diuis laudibus
int̃esse valeret. Hec intẽta vigilijs q̃ fa
cta fuerãt diligẽti studio inuestigauit.
Recedẽtib⁹ q̃z carnificib⁹. litheolo mũ
do fusuz sanguinẽ sctõꝝ collegit ac t̃re
diligent̃ infodit. vigilijs ꝛ oꝛonib⁹ va/
cans vbi sctõꝝ corꝑa obruta nouerat.
Excolebat loca veneratõe q̃ pot̃at. licz
silẽter ne sic̃ postea factũ ẽ Geilane ius
su remoueret̃. Eadẽ nãqz sceleratissi/
ma mlier stratꝫ q̃z plãtꝫ stabulũ eq̃ruz
in loco vbi scti martyres humati erãt
fieri iussit ne q̃ indicio sacra corꝑa ꝓde
rent̃. Ferũt tñ ab his q̃ tũc fuere poste
ris relatũ. ꝙ aĩalia ibi stabulata sup̃ se
pulchra martyꝝ nec stercora nc̃ vrinaz
iacerẽt. honorẽ martyrib⁹ exhibẽtia. vt
qd̃ de capite ꝓpha vaticinat⁹ ẽ h̃ in ei⁹
mẽbrꝫ reꝑiret̃ Cog̃uit inq̃ens bos pos
sessorẽ suũ ꝛc̃. Isrl̃ aũt non cog̃uit me.
Taliqz mõ vt dictũ est sctõꝝ corꝑa ho
mib⁹ pene ignota forẽt nisi p̃fata bur/
gunda in extremo vite posita q̃busdaz
fidelib⁹ vbi posita eẽnt reuelasset. Cõ/
tigit ãt vt dux ꝑacta militia reuerteret̃

ad locum vbi sanctos viros dimiserat Quos cū nō inuenisset cepit studiose ꝑquirere qñ ⁊ q̄ causa recesserint. q̄ue abierint. Ei⁹ ꝟo vxor veneno malicie fedata. aliqñ rubore ꝑfusa. aliqñ pallore depssa. aliqñ cōfidentia roborata diuersos anfract⁹ neq̄tie sue fraudib⁹ ꝑtēdebat dicēs. Nō se eos custodisse neq̄ custodes adhibuisse: qñ voluerint venisse. qñ sibi placuit recessisse q̄ peregrinatōis sue morē seruarēt. Quem feminea ꝟba nō emolliūt. quē a statu rectitudīs nō retrahūt. Credul⁹ itaq̄ ꝟbis ꝯiug⁹ ꝑnceps aliq̄ntulū cepta ab inquisitōe quieuit. Sed qꝛ iuxta dñicā vocē Nihil opertū est qd̄ nō reuelet. ⁊ occultū qd̄ nō sciat. cū ea q̄ facta fuerant paulatim obliuiōi traderent. vn⁹ eoꝝ q̄ sctōs viros gladio inuaserāt subito demonio arripit. ⁊ ꝓprijs se dentibus laniās a ꝑsenti migrauit in eternaꝫ penā. Alter vero in rabiē ꝟsus gladio semetipm appetijt. effusisq̄ visceribꝫ ꝑtormēta ꝑsentis tꝑis ad eterna ꝑuenit Nō multopost ⁊ ipa belua de q̄ loqui mur d̄monib⁹ arrepta voce magna clamabat. Juste torqueor q̄ sanctis virꝫ tortores adhibui. ⁊ cū magno cruciatu ad cruciatū dyabolo ꝑatū ꝑuenit.

Legenda cxcviij
De sancto Heinrico imꝑatore

Anno ab incarnatōne dñi. Mj. ab vrbe aūt cōdita M. dcclij. Ottōe. iij. rome defuncto vacāte regni solio cū de ꝑncipe ageret subrogādo omniū vota nutu diuino ad eū inclināt q̄ tūc in regno potissim⁹ habebat. Fuit nanq̄ eodē tꝑe q̄dam dux Bauaroꝝ noīe Heinric⁹. heinrici eiusdē gentis ducꝫ fili⁹. cuius tꝑib⁹ sctūs ⁊ volfgang⁹ ratis bonensiū ꝑfuit eps tā bonitate q̄ nobilitate regia cōspicu⁹. ⁊ vniuersa morū honestate ꝑclar⁹. Hic initiū sapientie timorē dñi pleniter est secut⁹ qꝛ erat oīm litteraꝝ studio principalit imbutus. ⁊ totus sane fide ⁊ actōe catholi⁹. Hic ḡ ab omnib⁹ pari voto ⁊ cōmuni ꝯsensu omniū asciscit. diuīa vtiq̄ disponente clemētia vt ꝑ tꝑalis regni fastigia ad culmē regni celestis ꝑtingeret Cūq̄ ꝑdictus rex heinric⁹ necdū cesaris vel imꝑatoris obtineret dignitatē apparuit ei ratis bone btūs ⁊ volfgāg⁹ eps tali visiōe. Visuꝫ nāq̄ est ei q̄ manēs in eccl'ia sancti Emmerāmi epi et martyris accederet orādi gr̄a ad beati ⁊ volfgāgi sepulcrū i eadē basilica situꝫ Cūq̄ ibidē dñm ⁊ sctm̄ ⁊ volfgangum itimis ꝑcib⁹ conaret exorare. subito videbat ei ipe sctūs ⁊ volfgang⁹ astare. eūq̄ hmōi ꝟbis appellare. Intuere diligenter lr̄as in muro q̄ est sec⁹ tumulū scriptas. Erat aūt sicut sibi videbatur scriptū solūmodo post sex. Euigilans aūt rex retractatōe diuturna secū r̄uoluit paucissima hui⁹ visiōis scꝑta. In ꝑmis ergo arbitratus q̄ post. vj. dies esset moritur⁹ mlta dispēsat pauꝑib⁹. Cūq̄ dieꝝ sex nūerus ꝑterisset. ⁊ nihil in se rex molestie corꝑal' sensissꝫ: putauit ꝑdictā visionē ad sex mēses ꝑtinere. Trāsactis ꝟo sex mēsib⁹ cū nihil infirmitatis in se pateret. arbitrat⁹ ē hūc nūeꝝ ad sex annos ꝑtinere. iōq̄ q̄ ⁊ supra cepit timere. Cūq̄ sex annoꝝ numer⁹ integer ꝑtrāsisset. ⁊ septimi anni dies reuolut⁹ vēissꝫ. ipo die ꝑ apl'icam bñdictōeꝫ suscepit cesaris dignitatem Tūc tādē sentiēs q̄lis eēt sua visio gratias egit deo sctōq̄ ⁊ volfgāgo epo qui sibi talē reuelare dignat⁹ ē dignitateꝫ. Unct⁹ ḡ in regē btissim⁹ dei famulus heinricus. tꝑal' regni nō ꝯtētus angustijs. ꝑ adipiscēda imortalitatꝫ corona sūmi regꝫ. cui ꝑuire regnare ē. militare disposuit. Sūmā etem diligentiā i amplificādo cultu religiōis adhibuit. ecclesias dei ditare possessiōib⁹ ⁊ imēsis ornatib⁹ augere cepit. Sedes q̄ꝫ epales hyldensheym vicꝫ vbi a puero fuerat enutritus ⁊ lr̄is edoctus Magdeburg ⁊ Argētinā. Missnā ⁊ Mersenburg q̄ barbarica imanitate adiacentiū sclauoꝝ vastate fuerāt restaurauit.

z tā ipis ꝯ aliꝭ ep̄atib⁹ p vniuersum regnū in possessiōib⁹ z ornamētis inumera dona distribuit. Deniqꝫ cōsummatis huiꝰ vite laboribꝫ postꝫ bone opinionis odorē lōge lateqꝫ redolere ferat. locūqꝫ sibi dilectū z cetera mōasteria dotādo z ornādo z excolēdo ad p fectū adduxerat. ad ꝓcipiēdā imarcessibilē coronā a dño vocatꝰ é ab ergastulo carnis. Qui cernēs diē mortis sibi iminere. vocatꝫ ad se pentib⁹ btissime i patricis Kunegūdis. necnō etiā q̄busdā regni p̄oribꝫ. manu eā ap̄hendit z ꝑmēdauit eā illis hmōi ꝓbis mēoria dignissimis. Hāc ecce inq̄t mihi a vobis imo a xp̄o ꝑsignatam ipi xp̄o dño nr̄o z vobis religno ꝓginē imaculatā. In eius ꝙo trālitu terra plozāte celuz exultauit. sicut etiā dns p suā miricordiā reuelauit. In ipa etem hoza exitus illiꝰ cuidā seruo dei in solitudie cōmozāti diabol⁹ i hūana specie ferē apparuisse. Quē vir dei p spm̄ ptinꝰ agnouit. et ait ad eū. Quo pgis. At ille respondit. Ad exeq̄as imperatoris pergo. Cui ille ait. Quade z cōple negociū tuum quantū a dño tibi p̄mittit. Verūtm ꝑsūmato officio tuo adiuratꝰ p deū viuū ad me reuertere vt p te rei exitum possim cognoscere. Post modicū ꝙo reuersus cozā seruo dei gemebūdus astitit z voce q̄rula cū ingēti eiulatu dixit. Deu deu delusi sumꝰ inuanū laborauimꝰ. dn etiā ab angel⁹ dei ꝑfusi discessimus. De hoc reqre in legēda sctī laurentij martyris.

Legenda cxcix.
De sancta Barbara

Erat tempoze maximiani imperatoris vir q̄dā gētilis in Nichomedia nobilitate generis p̄clarꝰ ac tpaliū rez abūdātia sūmus noie Dyoscoꝝ cui erat filia speciosissima noie Barbara. Ipa āt qz erat corpe pulcerrima eā p̄ plurimū diligebat. q̄propter recluſit eā i turri altissima quā eidē edificari fecerat. ne ab aliquo hoie videret. Erat aūt btā barbara ingenio sa. z a tenera etate vanas cogitatoes relinq̄ns cepit diuia cogitare. Cū em̄ sel templū intraret videſ simulachra gentib⁹ suis ait. Quid sibi volūt he sillitudines hoim. Rnderūt gentes. Taceas: nō hoim sed deoꝝ sunt. z volūt adozari p illud qō nesciſ. z qō nō videſ. Barbara dixit. Fuerūt quondā hoies q̄s nūc colimꝰ. Rndent ita. Ex hoc btā Barbara die noctuqꝫ replicabat tacita dicens. Si hoies fuerūt dij nr̄i. ergo nati sunt vt hoies. mortui sunt vt hoies. Si dij essent nec nati fuissent nec mortui. qz deitas vt mihi videſ nec cepit nec desinit esse. Hō etiā hz originē tre. qz terra ē matia eiꝰ. Si ergo hō de terra est: et homo deus est. ergo aliq̄d p̄cessit eū quod eius origo dicitur. sic aptiꝰ dicerem⁹ terrā deū. Sed qz nec terra a se est. nec celum a se nec aer a se. nec aqua a se. ex q̄b⁹ q̄tuor elemētꝫ ꝓstat hō. sz creature sunt. necesse est his ē creatorē. Ecce q̄nta sapia i tam iuuenili puella. Quade trādita studijs liberalib⁹ alta trāscēdebat. sed defuit ei noticia veri dei. vanos aūt deos occulte sp̄euit. Et cuz vidit dijs scz lignis z lapidib⁹ flecte genua. sensibilia insensibilib⁹ mutis. ato valde cozrexit. Idcirco venit rumoꝝ laudis nichomedā clamās. sapiētissimū viroꝝ alexandrie foze scz Origenē. cuiꝰ facundia totā terrā ꝓfuderet q̄ verꝫ indicijs daret cognoscere verā deitatē z ydoloꝝ ꝑfidem vanitatē. Hec audiēs btā Barbara multū gauisa ē in domo pectoꝝ suū. z cepit sedule tractare q̄ genere posset eū adire. Erat em̄ p̄ eius nobilis z valde potēs. q̄ mysteriū suū ei nō reuelauit. Cū nemine curatorē h̄ret recurrit ad hō ꝑsiliū vt lras eidē sapiētissimo Origeni dirigeret z secretū ei patefaceret in hec ꝙba. Ciro alexandrie nobilitate animi lōge lateqꝫ ꝑsperso Origeni. Barbara nichomedie tua ancilla. Decus z honoꝝ desideriꝫ mei accepi foze te ꝙe diuinitatꝫ ostensoꝝ. A ꝓma

em̄ scintilla ingenij mei cuz toto corde
ꝯcupiui. vt ad veri dei noticiā ꝑuenirē
mēte ꝯcepi nullā deitatez inesse lignis
z lapidib⁹ q̄ hūana arte ꝯposita sunt.
q̄ nō recipiūt sensibilitate. z nec loqui
nec audire possunt. vñ semp pertracta
ui esse falsos deos. nec hoies posse esse
deos. qꝛ hō incipit z desinit esse. de⁹ āt
ante tp̄a fuit. non g̊ vnq̄ deos credere
potui q̄s hoies mortales cognoui In
multꝫ tam motib⁹ posita semp deū no
bis ignotū ꝓculdubio eē putaui. q̄ so/
lus cuncta fecit. quē semp amaui. huic
me semp deuoui. a q̄ sum id qd̄ sū. nisi
me sentētia fallit. cui⁹ spū animatā me
sentio. nec desistā donec ad eū ꝑtingaz
Quapropter fame tue tumultu ꝑcus/
sa pater venerabilis mentē meam his
apti⁹ voluere censui. illuz deū solūmo/
do vestigare cui⁹ cognitōez apud te esse
cognoui. Vñ si ita ē vt fama refert sup
plices offero p̄ces q̄tenus discutere di
gneris noctē ignorātie: chaos ꝯfusiōis
ab ancilla tua z īducere solē iusticie lu
menq̄ discretōis. Appeto ei verꝫ deū
scire q̄ fecit visibilia z inuisibilia. z vtꝫ
vere vn⁹ sit vt ipa iā nūc dudū mecuz
argumtata sū z c. Hāc epl'az direxit ale
xandriā ad Origenez p̄sbyterꝫ q̄ est in
ꝑtib⁹ aphrice. caput regiōis illi⁹ lōge
distās a nichomedia. Ne aūt priuaret
legatōe quā legauerat ad deū quē no/
uerat in cubiculo cordis sui lachrymas
fudit dicēs. Dñe firma pedē ei⁹ quem
ad famulū tuū misi. ne aut me aut illū
mors p̄uēiat vsq̄ relegatio veiat. His
z alijs postulatōib⁹ q̄b⁹ d̄uote poterat
nūci⁹ alexandriā ingredit. Origenem
reppit in palacio mamee mr̄is alexan
drie cesaris vbi occupat ī docēdo chri/
stianā religionē. Qui leticia mag̃ litte
ras Barbare accepit laudās deū qui
hmōi semen suscitabat z talia opatur.
Et statim Origenes doctor p̄stātissi/
m⁹ accelerat. z edidit desideriū barba
re in hunc modū. Origenes veri dei i/
dign⁹ sacerdos. z vt possibile est osten
sor ei⁹ adhuc etiā alexādrie nūc degēs
Barbare barbarice gentꝫ adoptōem
filioꝝ dei z iesu christi verā salutē. Si
cut scp̄seras scire te velle verū deum q̄s
sit. Scire debes q̄ vn⁹ ē ver⁹ d̄s in sub
stātia z trin⁹ in ꝑsonis. scꝫ pr̄ z filius z
spūssctūs. q̄cūq̄ hec oīa credit om̄ino
hz q̄ ad deū ꝑtingere possit Tu āt hc ī
tellige. z itellecta crede. z si q̄d defuerit
ad plenitudinē desiderij ī legato req̄re
q̄ te legē sctāz erudiet. z libros q̄s secū
defert tibi leget. Nō etiā dubites te ꝑ
noie xp̄i multꝫ tormētꝫ tradi. Ipe em̄
dic̄ voce euāgelica. Qui ꝑdiderit aīaz
suā in h̄ mūdo ꝓpt̄ me. in vitā eternam
custodiet eā Origenes misit vnū ex plu
rib⁹ cū nūcio barbare ad barbarā qui
modū magno desiderio ei⁹ daret. Pre
cessit nūci⁹ barbare z nūciauit nūcium
virū dei adesse. fecit et ꝑmisit euz foris
stare vtꝫ ꝯueniēs essꝫ eū intrare. Tūc
illa hoiez aduocari fecit. Qui igressus
offerēs salutatōz in xp̄o Illa assurgēs
inclinat. z tā dei nomē q̄ hoiez vene/
rat. Pr̄ ei⁹ gr̄a visitatōis ad eam venit
videns virū ignotū: tremēs inq̄t. q̄s h̄
z cur h̄. Rn̄dit Alexandrin⁹ medendi
arte ꝑitus. q̄ spōdet magistꝫ se habere
Alexandrie. q̄ ꝯ vsus medicoꝝ etiam
aīas curat. Pr̄ audiēs recessit. z ꝯcessit
fieri cū ea colloq̄a. Tūc valenti⁹ sacer/
dos z Barbara ꝯferūt inter se sua my
steria. Ibi tūc ꝑlecta epl'a z bn̄ docta
qd̄ defuit epl'e ad plenitudinē d̄siderij
a legato quesiuit z ad libitum inuenit
Cognito aūt qūo pr̄ z fili⁹ z spūssctūs
sit sol⁹ d̄s. z qūo fili⁹ missus sit a pr̄e. et
ꝑ susceptā hūanitatē homiez ꝑditū re
uocasset. captiuū redemisset. z ꝑ sacrū
lauacrū ei⁹ pctā lauisset. accelerauit ad
baptismi grāz. z ab eodē p̄sbytero va/
lentio quē Origenes ad ipaz miserat
baptizata est in turri in q̄ eā pater po/
suerat. Ampli⁹ q̄ dei erāt q̄siuit. z que
sursū sūt cupiēs. libros q̄s ei origenes
miserat freq̄nt̄ legit. z valde creuit in
scia diuinoꝝ etiā sine mgr̄o z in sapia
diuina. Legit etiā de ea q̄ qꝛ pulcra fu
it. q̄dā de optimatib⁹ terre illi⁹. pr̄i ei⁹

locuti sūt vt virū sibi acciper. Ipse ꝟo accedēs ad eā in turrim ꝑsuadebat eā dicēs. Filia mea q̄dā ꝺ potētib⁹ cōmemorati sunt mihi de te vt acciperēt te in ꝯiugio. q̄d ḡ vis de h̄. Ipa ꝟo intuita prēm cū ira dixit. Ne cogas me hoc agere pr̄. At ipe secessit ab ea. descēdēsq̄ instituit multitudinē artificū q̄ facerent lauacrū. ꝯstituit qūo fieri debuit. tribuēs singul' mercedē in integꝝ. ꝓfectusq̄ est in regionē lōginquā. Descendēsq̄ famula dei de turri videre opus qd factū est. vidit ꝯ septētrionē duas solūmodo fenestras. Dixit artificib⁹. Quare duas fenestras instituistꝭ. Dicūt ei. Pr̄ tu⁹ disposuit. Quib⁹ illa. Facite ⁊ mihi aliā fenestrā. Qui dixerūt. Timem⁹ dn̄a ne indignet pr̄ tu⁹ ꝯtra nos. Dic̄ eis famula dei. Facite mihi fenestrā ego de h̄ acq̄escere faciā patrē meū. Ipi ꝟo fecerūt aliā fenestrā. Per ambulās ꝟo Barbara in natatorio ꝯ orientē. instituit in marmorib⁹ ei⁹ digito p̄ciosaꝫ crucē. Depost ascēdēs i turrim vidit simulacra q̄ colebat pr̄ eius. suscipiēs spm̄ sanctū inspuit in faciē eorū ⁊ dixit. Sil'es vr̄i fiāt q̄ faciūt vos. ⁊ oēs q̄ ꝯfidūt in vob⁹. Finitoq̄ opere reuersus est pr̄ ei⁹ de ꝑegrinatōe ⁊ ꝯtēplatus tres fenestras. dixit artificib⁹. Quare tres fenestras instituistis. Dicūt ei. Filia tua sic nob⁹ p̄cepit. Ipe ꝟo ait filie. Tu impasti tres fenestras fieri. At illa. Etiaꝫ. Etem̄ bn̄ feci. Nam tres fenestre illumināt totū hoiez. Et assumēs eam pr̄ ei⁹ descendēs in natatorio ⁊ dixit ei. Qūo abūdanti⁹ illumināt tres fenestre duab⁹. Illa respōdit. Tres sunt mundū illuminātes ⁊ stellaꝝ cursū regulantes. pr̄ scꝫ fili⁹ ⁊ spūs sanctus. ⁊ hi tres vnū sunt in essentia. Tūc replet⁹ furore pr̄ tulit spatā suam vt eam occideret. Ipsa aūt orabat ad dn̄m ⁊ abscisa est petra ⁊ suscepit eam intus. ⁊ eiecit eam sup montē in q̄ duo pastores erāt pascētes oues suas. Et illi ꝯsiderauerūt ꝙ btā Barbara a facie patris extra petram fugeret. Pater aūt eius queritādo discurrēs venit ad p̄dictos pastores. in quirēdo vtrum vidissent Barbarā filiā suā. Vnus aūt eoꝝ ꝯsiderans iram pr̄is iurauit se nescire eaꝫ. Alter ꝟo digito eam ꝓdidit. Beata aūt Barbara ꝓditori suo maledixit. ⁊ subito ipe ꝟsus est in statuaꝫ marmoreā. ⁊ oues ei⁹ in locustas mutate sunt. Hoc apocrifuꝫ est. At pr̄ eā reperiens flagellauit ⁊ coma traxit. eā cathenis ⁊ claue reclusit. vt nō aperiret ei q̄sq̄ꝫ. ꝯstituitq̄ custodes vsq̄ dū abiens nūciaret p̄sidi Marciano. Audiens ḡ p̄ses iussit eā p̄sentari. Preses aūt videns mirā pulchritudinez eius dixit ei. Quod vis. parce tibijpsi et sacrifica dijs. aut acerrimis tormētꝭ traderis. Cui illa. Ego habeo sacrificare deo meo ih̄u xp̄o q̄ fecit celū ⁊ terrā et mare ⁊ om̄ia q̄ in eis sunt. De demonib⁹ tuis dicit ꝓpha Ps̄. cxiij. Os habēt ⁊ nō loquēt. oculos habēt ⁊ nō videbūt ⁊c̄. Similes illis fiant q̄ faciūt ea ⁊ om̄es q̄ ꝯfidūt in eis. Tūc preses furore repletus iussit eam expoliare et carnes eius neruis thaurinis sine misericordia discerpere. ita vt om̄e corp⁹ eius inquinaret sanguine. ⁊ iussit eam carceri recludi quaten⁹ tractaret qua pena eā consumeret. Media nocte circumfulsit eam lux de celo. in qua apparuit ei christus dicens. Confortare filia quoniam copiosum fit gaudiuꝫ in celo ⁊ in terra super passione tua. Nō ergo metuas minas tyranni. ego em̄ sum tecum vt eruam te ab omnib⁹ plagis que inferuntur tibi. Et statim omnes plage nusq̄ apparuerunt. Gaudebat autem ⁊ exultabat beata Barbara sup exhortatione domini. Mane facto iussit preses afferri eam. Et ītuens qꝛ illata ei tormēta nusq̄ cōparuerūt. dicit ei. Ecce quomodo repropiciati sunt tui dij tibi et diligūt te. qꝛ plagas tuas sanauerūt. Rn̄dit Barbara. Similes sunt tibi dij tui surdi. ceci. ⁊ muti. Et qūo plagas meas curare poterūt q̄ sibijpsis remedium cō-

ferre nō possunt. Me aūt q̄ curauit est christ⁹ filius dei viui quē tu nō vides. q̄r iduratū est cor tuū a diabolo. Tūc p̄ses vt leo fremens iussit carpe latera eius ⁊ lampades ardētes applicari ei. ⁊ malleo caput ei⁹ cedi. Ip̄a aūt intuita in celū dixit. Tu nosti cordis cognitor dñe. q̄r amoris tui occasiōe patior. me ergo ne dereliquas. Pro te vero has plagas fortit̄ sustinui. Tūc iussit impi⁹ p̄ses gladio abscidi mamillas eius. Que aspiciens in celū ait. Ne p̄ijcias me a facie tua dñe ⁊ spm̄ sanctū tuū ne auferas a me. Cū autē hāc plagam fortiter ⁊ letanter sustineret iussit eā nudā circuire regionē illā. ⁊ plag̃ inferentib⁹ flagellari. At martyr christi videns in celū ait. Dñe deus qui operis celū nubib⁹ adiutor ⁊ ꝓtector me⁹ esto. ⁊ tege nudatū corpus meū ne videatur ab oculis impioꝝ virorū. Hec dicēs descendit angel⁹ dñi operiēs eaꝫ stola cādida. Hoc cū videret impi⁹ p̄ses p̄cepit eā gladio trucidari. Tūc furore repletus pater eius suscepit eaꝫ a p̄side. et ꝑduxit eā in montē. At v̄o ip̄a gaudens sup̄ h̄ festinabat vt ꝑfectū vite eterne brauiū accipet. Et adducta ī montē orabat ad dñm dicēs. Dñe iesu xp̄e cui oīa obediūt p̄sta mihi hanc petitōem vt si quis memor fuerit noīs tui ⁊ famule tue faciēs memoriā passionis mee. Dñe ne memīeris peccatoꝝ eius in die iudicij. sed ꝓpici⁹ esto ei. Tu enī scis q̄r caro sum⁹. Et facta est vox de celo ad eā dicens. Ueni pulcerrima mea req̄esce in cubilib⁹ patris mei qui est in celis. q̄d postulasti donatū est tibi. Quo facto martyr christi ad locuꝫ supradictū venit. ⁊ ibi martyriū suū finiuit. a ꝓprio em̄ patre decollata ē. Patre eius de mōte descēdente ignis d̄ celo descēdit et cōbussit eū ita vt nec puluis eius inueniret. Finita est aūt sācta martyr xp̄i Barbara cū sctā Juliana quarta die mēsis decēbris imperante Maximiano ⁊ p̄sidente Marciano.

Fuit vir nobilis comes saxonie qui inimicū suū captiuauit. quē statim in turriꝫ recludi fecit. ⁊ familie sue sub pena magna mādauit. ne sibi aliq̄s cibū vel potū mīstraret. vt sic eo citius moreret fame. Cūq̄ ꝑ aliq̄d tp̄us sine cibo ⁊ potu māsisset. custodē turr̄ voce lugubri et lamētabiliter rogauit vt ei modicū daret de pane ob reuerentiam gl̄iose virgīs Barbare ne sic fame moreret. Custos nec clamorē nec p̄ces aduertebat. ⁊ sic ꝑ aliq̄d tp̄us iacebat et nemini respōsum dabat. Custos vero estimabat illū iam mortuū. Rogauit ergo dñm vt illū extrahi ꝑmitteret p̄usq̄ corpus mortuū exalaret fetorem. Iniecerūt igit̄ funē in collū d̄tēti. ⁊ ad sūmitatē deducētes sic eū de alto ꝓiecerūt. Qui cū ad terrā ꝑuenisset statim se erexit. ⁊ omnes q̄ aderāt hoc vidētes in fugā cōuersi sunt. Quos ille dulcit̄ monuit. ac ꝓpter deū rogauit ne fugerent sed vt ꝓpius accederēt. Et cum accessissent ad eū interrogauerūt eū quō hoc fieret. aut quomodo viuere posset Quibus ille respondit. Beata virgo Barbara me in om̄ib⁹ angustijs meis custodiuit. et in eiectōne turris suis sanctissimis manibus me sustentauit. ⁊ mori nō possum nisi cōfessus ⁊ sacra cōmuniōe munitus ⁊ inunct⁹. Interrogatus vnde hāc gratiā haberet dixit. Jeiunijs ⁊ oratōib⁹ omni die om̄i anno honoraui eam. ⁊ hāc gr̄am mihi apud deū obtinuit vt mori nō possuꝫ absq̄ sacramentis. Quib⁹ ꝑcept̄ statim spiritū exalabat. Aliud exēplū legim⁹. Tēpore serenissimi Adolfi regis romanorū accidit vt quidam comes ex mādato regis in partib⁹ orientalibus p̄sideret. Labente vero tp̄e famulus q̄dā de ꝓsapia militari q̄ ꝟgine violauerat incusat̄. Qui capt⁹. vinculis inclusus. q̄usq̄ cogitaret de cōsilio nobiliū ac ciuitat̄ q̄ ꝯ eū esset sentētia faciēda. Et tp̄e statuto oēs ꝯuenert. ⁊ iuuēis adduct⁹ ē q̄ ītime rogauit vt ꝯfiteret. Uocat̄ ꝯfessor. Audiēs eū innocētē ip̄m inuēit. Uñ ꝯfessor eum

induxit vt beate Barbare perpetuum seruitiũ voueret. nec ad domũ veniret ⁊ rediret nisi prius locum antiquũ culmen in prussia visitaret. Quod ⁊ iuuenis fecit. Interea mulier clamans iudicium implorat. Iuuenis ille ad iudiciũ ducit. Iudex querit de sententia Iuuenis iam de vita sua desperans. quidã ignotus accessit quez nemo nouit exhortãs iuuenẽ vt iudicez rogaret ipm suũ verbũ loq. Quod factum est. Tunc tota vniuersitas cucurrit. que ⁊ qualiter ille despect⁹ vellet fari. Et rationabiliter ostendens ꝓlatam sniam ꝯtra iuuenẽ esse nullã. ⁊ ꝯstanter probans ꝙ omẽs tam nobiles q̃ cives. ⁊ omẽs q̃ aderãt illud verũ esse dicebãt. Et sic sententiaz reuocauerũt. qꝛ vltra humanũ sensum ꝓtulit que nullus cõtradicere potuit. Et cũ ꝑdictus iuuenis ante tribunal existebat pre nimio gaudio ꝓsternere se volens. casu accidit vt collũ iudicꝭ amplecteret. Quod videntes serui iudicꝭ hostiliter irruerẽt in eũ. Hoc pater ⁊ amici videntes desperati stentes ⁊ lamentantes. q̃si mortuum eũ reliquerũt. Quod intelligẽs ꝯfessor suus ꝯfidenter amicis suis ait. Nequaq̃ sic de beneficijs beate Barbare diffidetꝭ. quia veraciter scio ꝙ sanus est. ⁊ nullã patit corꝑis molestiã. Accedentes pater ⁊ amici eius cũ festinatione nullũ vestigiũ vulneris inuenerũt in eo. Gratulabant illi ⁊ meritꝭ ⁊ beneficijs beate Barbare ei prestitꝭ ⁊ magnifice eam laudauerũt. Et sic iuuenis tandem in seruitio beate Barbare vitam suã finiuit.

Legenda. cc.

De sancta Brigida.

Sancta brigida virgo religiosa vides sibi instare tempus desponsatõnis dominũ rogauit vt aliquã deformitatez sibi immitteret vt saltẽ hoc modo procerum instantiaz vitaret. Tunc vnus oculus eius crepuit ⁊ liquefactus ẽ in capite suo. Accepto ergo sacro velamine brigida cum alijs virginibꝫ sacris velatis ⁊ deo deuotis in oppido medi extitit. vbi dominus eius oratione plurima dignatus est facere miracula.

Hospitem quendã Marcũ nomĩe sanauit. Decem ⁊ octo ecclesijs de vno modio ceruisiã a cena dñi vsq̃ in finez pasce sufficienter ministrauit. Leproso cuidam petenti lac. cũ non haberet aquam frigidã porrexit. sꝫ in lac aqua conuersa est. eoq̃ hausto puella q̃dam sanata est. Deinde leprosum curauit. duos cecos illuminauit. Contigit vt causa cogente iter faciens in vadũ fluuij laberet ⁊ fracto capite sãguis emanauit. quo mlieres due mute linite vocem receperunt. Post hoc vas ꝑciosuz regis a manu rustici lapsum dissiluit. ⁊ ne rusticus damnaret a brigida integruz restitutũ est. Cũq̃ mulier quedam leproso poma negaret Brigide precibꝫ pomerium funditus exaruit. ⁊ poma nouiter intus relicta penit⁹ euanuerũt. Hinc iter faciens in curru. vidit pauperem quendaz cũ familia sua multo sudore ligna ferentẽ. ⁊ miserta dedit illi equos suos. Et illa cum puellis suis iuxta viam ꝯsedit ⁊ ait. fodite sub cespite ꝓpinquo vt aqua ꝓrumpat ꝓpter ꝑegrinantes. mox cespite eiecto fons ꝓsiliens emanauit. Hoc facto dux inde transiens Brigide duos equos dedit. Appropinquante die pasce dixit Brigida puellis suis. que lauabit infirmas nostras sorores. Cũq̃ ille vtpote iuuencule omnes recusarent. brigida intrauit manibꝫ illas lauans ⁊ ab infirmitate sanauit. quarũ vna erat paralytica. alia demoniaca. alia leprosa. In domo quadaz aliena sancta brigida manente. casu contigit vt omẽs exirent. ⁊ venerũt quidaz petentes panez. ⁊ brigida circũspiciẽs dixit puero ꝓpe cubanti paralytico et muto. qd̃ tamen ipsa ignorabat. puer scis vbi sit clauis. Et ille rñdit. Scio. Dixit ei brigida. Surge ⁊ mĩstra illꝫ.

Et factū est ita. In domo vna duo/
decim infirmos curauit. In cōcilio
magno mulier q̄dam vni ep̄o crimen
sui part⁹ imposuit. cui cū btā brigida
os signo crucis signasset illa intumuit
a vertice capitis vsq̄ ad plantā pedis.
nec tñ ꝟitatē ꝯfessa est. Dixit. Dic in/
fantule q̄s est pater tu⁹. Et ille rñdit.
Ep̄s pater me⁹ nō est. ſz q̄dā in extre/
ma ꝑte ꝯcilij vltim⁹ ⁊ turpis et vilis.
In dieb⁹ illis venit ad sctāz brigidā
q̄dam ꝟgo querēs elemosynā ab illa.
Cui brigida dixit. Accipe vaccā meā
et abduc. Cui illa rñdit. Vacca mihi
nihil ꝓdest. venient ḡ latrones ⁊ aufe/
rent eam mihi. Brigida dixit. Accipe
cingulū meū ⁊ eo aqua intincto spar/
gens ⁊ sanabis infirmos. Quo arre/
pto leta abijt ⁊ ab infirmis sanatis lu
cra mlta ꝯxit ⁊ pauꝑib⁹ xp̄i distribuit.
In tꝑe famis brigida ꝑrexit ad ep̄m
ibo⁊ vt ab eo peteret fruges. Ille tꝑe
q̄dragesime cū aliū nō hr̄et panē durū
cū lardo ꝓposuit ⁊ illa cū ep̄o comedit
Due aūt illius puelle nolētes carnem
comedere abscōderūt. sed ille ꝟse sunt
in duos serpētes. vñ grauiter a Brigi
da corā ep̄o increpate sunt. Tūc eis pe
nitentib⁹ illis orātib⁹ serpētes mutati
sunt in panem. Post multa talia admi
randa brigida migrauit ad dñm.

Legenda. ccj.

De sancto Gangolfo.

Gangolfus ex nobili ge
nere burgūdie oriūdus fuit
Qui q̄dam vice in cāpania
ad fontē veniēs ⁊ de aqua bibēs. vēit
dñs loci vbi fons emanauit. ⁊ ei fontē
venalē exhibuit. Sctūs ꝟo memor il/
lius ꝟbi dñici Si dixerit⁹ huic monti
tolle te ⁊c. emit fontē centū solidis Cū
aūt h̄ vxori domū veniens narraret. et
ab ea derisus. baculū quē manu tene/
bat solo infixit. q̄ retracto statim fons
erupit sic̄ ille quē emerat. ⁊ in loco vbi
in cāpania fuerat nunq̄ plus emana/
uit. Vxor aūt eius a q̄daz clerico ne

phario polluit. ita ꝙ de h̄ eam sup̄ his
interpellaret. ⁊ ip̄a instanter negaret.
Immitte inq̄t manū in fontē vt de⁹ q̄
cūcta videt ꝟitatē oñdat. Illa imꝑter
rita īmisit. statim carnes vsq̄ ad ossa
depēdebāt. Tūc ille. morte q̄dē digna
es. ſz ei q̄ cūcta iudicat reseruo te. Cle/
ricus ꝟo mulieri adherēs q̄dam nocte
ceruicem gangolfi abscindere volens.
ip̄m in coxa vulnerauit. Qui post ali/
q̄s dies sumpta cōmunione ad dñm
migrauit. q̄ miraculis multis claruit.
Clericus ꝟo vt iudas mortu⁹ crepuit
medius. Vxor autē gangolfi cū audi/
uit ꝙ maritus ei⁹ egros sanaret rñdit.
Sic facit ꝟtutes gangolfus sic̄ anus
meus. statim a parte illa turpis sonus
prodijt. Taliq̄ deinceps subiacuit op
probrio. vt om̄i vita sua eodem die scz
sexta feria quot ꝟba ꝓtulit. tot turpes
sonos ab illa parte emisit.

Legenda. ccij.

De sancto Vdalrico

Vdalricus ex nobili ale
manoꝝ genere ort⁹ i mona
sterio sancti galli enutritur
vbi dū habitū vellet accipe ab inclusa
ꝓhibet. dicente sibi ꝙ futur⁹ esset ep̄s
in augusta. Qd̄ ꝓcedente tꝑe factū est
Quadaz ꝟo die cū sancto conrado
cōstantien. ep̄o ad mēsaz ꝯsedit. a qua
ꝯsurgens ter missaz celebrauit. Quod
dū conrado innotuit dixit. Nemo illi
hodie saturior ad missam accessit cre/
dens eum comedisse. Per oleū in ce
na dñi ab eo ꝯsecratū multi sunt sana
ti ⁊ oculi plurimi illuminati. Quo/
dam tꝑe in die sancti iohānis baptiste
graui infirmitate oppressus. duo iuue
nes astiterūt ei quoꝝ vnus ait. Qua/
re nō surgis debes em̄ ad sctm̄ iohan/
nem missam hodie celebrare. Qui sur
gēs bis eodē die celebrauit. Post mul
ta miracula anno dñi nongentesimo.
etatis sue octogesimo tertio. ordinatio
nis sue q̄nquagesimo migr̄uit ad dñm
Cuius corpus cū ad lauandū fuit de/

nudatū tanta fragrantia ꝺ eo emana/
uit. vt cūcta pectora astantia replerent
Portat igit ad ecclīaz. suguenit ꝛ volf/
gangus ratisbonens eps. ꝛ ipm i eccle
sia sancte affre honorifice sepeliuit.

Legenda. cciij.
De sancta Affra

Affra filia hylarie cu/
ius ꝓgenitores a cypro ve/
nerūt. cū essent cultui vene/
ris dediti. ipa cū ancillis suis meretri/
cio se dedicauerat. Harū prostibuluz
narcissus eps cū felice diacono ꝑsecu/
tionē diocleciani deuitans. ignorās in
gressus est. Et pmo ꝓ turpi amatore
susceptus est. postea xpianoꝝ episcop⁹
cognit⁹. Affra pedib⁹ epi aduoluitur
ꝛ statim ꝯuertit. De mane xpiani que
runt. sz affra sub lini fasciculis eos ab/
scōdit. Tūc affra epm ad hylariā ma/
trem suam ducit. que etiam aduoluta
pedib⁹ eius efficit christiana Tūc cla/
mat demon sup epum se iniuste a suis
habitationib⁹ expelli et recusat absce/
dere. nisi aliqua anima sibi in potesta/
tez detur. Datur ergo ei draco magn⁹
ab episcopo in faucib⁹ alpium quē sta
tim demon occidebat. Tūc narcissus
domū hylarie in ecclesiaz consecrauit.
ꝛ Dionisiū auunculū affre episcopum
ordinauit in augusta. Affra vero cum
solita exercere negligit Gayo iudici ac
cusatur. Cui dum iudex pagan⁹ dice/
ret. deum christianoꝝ meretrices ab/
horrere. ꝛ christum habitare in talib⁹
non posse. Affra rndit Christū ꝓ pec
catorib⁹ venisse. Jubetur in insula lici
fluminis cremari. Mater aūt ꝛ ancil/
le dum eam sepelissent. ibidem cōpre/
hense in igne cremantur.

Legenda. cciiij.
De sancto Osualdo.

Osualdus rex āgloꝝ
filius Achie sororis sancti
Admundi q ꝛ ꝓ xpo occu/
buit. fuit vir magnaꝝ elemosynarum.
In die pasce ab Aydano lindifranēs
diuīa audiēs. ꝛ cū linguā ignoraret rex
ꝓplo interptabat. Et die duz paupes
ꝯfluerēt ꝛ iā oīa victualia essent distri
buta discū argēteū fecit ꝯfringi ꝛ dari
egenis. Cui eps ꝯgtulās manuz eius
osculabat dicēs. nūqꝫ inueterascat hec
man⁹. ꝛ factū est ita. ꝑmanet em vsqꝫ
hodie. Qui etiaz die ac nocte vacabat
diuīs. ꝛ aut supinis aut flexis genib⁹
grās agebat. Fratre suo camfrido ab
ipijs ꝑempto. ducē britonū cū multis
sup se veniētē ipe erecto crucꝫ vexillo ꝛ
flexis genib⁹ supauit. Nono aūt regni
sui anno etatꝫ ꝟo. xxxviij. rex mericioꝝ
q antecessorē suū ꝑemerat. ipm in plio
occidit. ꝛ caput cū maib⁹ ꝛ brachijs ig
nominiose stipiti suspēdit. q postea mlt
tis claruit miracul⁹. Scolastic⁹ qdaz
bōa dicēs ꝛ mala faciēs ad extrema ꝑ
duct⁹. vidit se ad iferos duci. inuocat
auxiliū osualdi. ꝛ allata sibi ꝑticla pali
i q caput osualdi cū maib⁹ pepēdit. ꝛ i
aq bndicta posita ꝛ eo potato vitā ob
tinuit ꝛ salutē.

Legenda. ccv.
De sancta Tecla

Tecla sponsa thamiri
sedens in fenestra sua audi
uit paulū q yconiū venerat
de ꝟginitate pdicantē. illi adhesit. Ty
tus inibi pcesserat ꝛ paulū sic descpsit.
Statura breuis. capite robusto. supci
lijs iūctꝫ. naso aqlino. gra plen⁹. Tūc
mater tecle filiaz cū aplo accusauerat.
vnde ambo ad ꝓcōsulez trahunt. mre
ꝯtra filiā clamante. qꝛ sponsum suum
ꝯtemnit ꝛ huic adheret. Tūc paulus
expellit ꝛ tecla igni iniecta illesa exiuit.
ꝛ inuenit paulū ꝓ se orantem. ꝛ statim
sequit antiochiam. Jbiqꝫ a quodā cō
cupiscit. sed vidēs se ꝯtemni ꝓ sacrile/
ga iudici tradit. Sequenti die Tecla
int leones ꝛ leenas ꝛ vrsos proijcitur.
sed omes se inuicem interficiūt. et ꝟgo
illesa ꝑmansit. Tunc in aquam inter
feras proijcitur. ꝛ dixit. In nomine

BIBLIOTEKA GŁÓWNA w Poznaniu Uniw. im. A. Mickiewicza

patris et filij et spūssancti sit mihi hec aqua fons baptismi. z omnes fere statim moriebant. Iterum in amphiteatro inter feras proijci crudeliores iubetur. sed pie matrone pfluūt z odorifera quedā aprant vt fere dormiant z mitigentur. quib⁹ statim sopoatis. tauri fortissimi adducunt. quib⁹ ignita ferramenta ad genitalia ligant. vt magis seuiant. z virgo ligata inter illos pijcitur. sed illesa z combustis vinculis absoluit. Deinde iter cum apostolo suironam pergit. tandem a paulo recta benedictione sumpta yconiuz redijt z sponsum mortuū reperit. Pater eius in sua nequitia pmansit. ipsa vero multarum virginū mater extitit. z oians ad dominū migrauit

De sancta Kunegunde

Et nobilissimo parentum magnoz videlicet augustoz sanguine duo immarcessibilis glorie flores emicuerūt. secundus videlicet Heinricus romani imperij gloriosissimū decus. eiusq3 dignissima collectalis pie memorie kunegundis imperatrix. Eadem po beata et deo dilecta kunegundis terreno imperatori corpaliter nō carnaliter cōiuncta. celesti regi virginitatē suā consecrauit. quā vsq3 in finem casti coniugis consensu deo teste cōseruauit. Mō postmodū diuinitatis testimoniuz nelumen in tenebris lateret ostendit. dūeam ad pfundenduz virginitatis hostem z obstruendū os mendaciū contra virginem christi loquentium. super ignitos vomeres incedere. z illesam pcedere dedit. In fastib⁹ itaq3 constituta cōtinentie sue gloriā sub terreni clamide imperij satagebat abscondere. vt tanto ꝓpensius quanto efficaci⁹ poterat. pmoueret. que deo instigante illo quoq3 adiuuante ad laudem ipsius cogitabat pficere. Deniq3 postmoduz pouellam fecundissime plantatōis sue ecclesiā quā cum illo suo studiosissimo cooperatore Heinrico in loco bambergensi venustissime sicut hactenus cernitur fabricauit. sub patrocinio principis apostolorum beati Petri et sancti Georgij martyris. monasteriū sub regula beati Benedicti ad aquilonarez plagā in honore sancti michaelis archangeli extruxit. nō minori studio pdiorum quoq3 ac diuersoz donarijs ornamentoz. Tertiā demū ꝓsus meridiez sub ordine canonicoz sub titulo beati pthomartyris Stephani paruo quidem scemate sed maiori opera de suo matrimonio eccliaz dedicauit. ad quā dedicandā Benedictū papam quē pfatus deo dignus impator Heinric⁹ ad pfirmandum bambergensem pontificatū aduocauerat venire rogauit. ipa quoq3 illud psalmigraphi secū decantans. Domine dilexi decorem domus tue. Diuersa eidem ecclesie iuxta imperialem magnificentiā munera contulit. in diuersis ecclesie ornamentis. q̄ oīa ipe dōs apostolicus vt semp memoria fundatricis ipi⁹ illic floreat. ne quādo p fraudē aut violentiā vel furto subtraherent inde dura banni sui inodatione septuaginta quoq3 duoruz episcopoz qui illic aderāt auctoritate ipo die pfirmauit. Item monasteriuz ad honorem sancti saluatoris nostri ihesu christi z eius victoriosissime crucis in loco qui confugia dicit; magnifice pstruxit. z ancillarū dei ibidez deo ꝓm regulam beati Benedicti seruientiuz congregatōez decentissime declinauit. Porro coopante ei in oīb⁹ imperiali maiestate. idem monasteriū oīi ornatu decorauit. ante pncipale altare yconā de auro z lapidib⁹ pciosissimis statuit. calices aureos z argenteos. patinos aureos. aureos vrceos. pallas z casulas. vela z cortinas. cappas auro z gēmis pciosis intextas. z cetera vtensilia siue vasa ad ministeria tanto studio z tam sumptuosis expensis eidem ecclesie cōtulit. vt quicūq3 ea intuētur

regiã munificentiã ⁊ mirã vtriusq; im
peratoris vicz ⁊ impatricis deuotionẽ
in deũ magnope mirari ñ cessent Pret
has ꝑncipales sue opationis ⁊ ꝑmari
as ecclias. q̃ ꝯuentualis ecclia. q̃ mo/
nasteria illoꝝ donatiuo ñ gliant se aut
in ꝑdijs dilatatas aut decoratas orna
mẽtis. Alias em̃ antiq̃tate collapsas
reedificauerũt. q̃sdaz etiã destructas ⁊
ad nihilũ redactas in ꝑstinũ vel etiã ĩ
meliorẽ statuz instaurauerũt. Et sicuti
prudẽtes ꝟgines oleũ sue miscdie in di
uersos effuderũt. vt merito dicere pos/
sint. xp̃i bonꝰ odor sumꝰ ĩ omi loco. O
ꝯiugiũ nõ voluptate sz bona volũtate
copulatũ. O sctm̃ mr̃imoniũ vbi vna
fides iuiolate castitatꝫ. vbi vnus spũs
miscdie ⁊ ꝟitatis. vbi idẽ velle in ꝟtuti
bus. idẽq; nolle in vicijs. vbi nec ꝑmꝰ
nc alt discerni potuit dũ alter qd̃ ꝑ..ꝰ
voluit. vbi par animꝰ ĩ mltifarijs ope/
rum effectib; pares in duob; oñdit af/
fectꝰ. q̃les has nuptias dixerim. nescio
vnũ scio. qz nr̃a mõ nescit regio tales.
dũ ꝓpter regnũ celoꝝ se castrãtes. nec
ꝑlem terrene fecũditatꝫ expectãtes. ce/
libẽ a deo generatõez recipent. a q̃rum
ore laus dei nũq̃z deficiet. Hec est ge/
neratio q̃rentiũ dñm. q̃ viuẽtes in xp̃o
mẽbra sua mortificãtes ꝓpter xp̃m. su/
per terrã morientiũ. mõ regnantes cũ
xp̃o. bona dñi sui vidẽt in regione viuẽ
tiũ. Qm̃ de vita ⁊ miraculis pij hein
rici xp̃ianissimi impatoris ⁊ miseratõi
bus varijs q̃s fecit in domo dñi. de si/
gnis q̃z ⁊ miraculis q̃ post transitũ ip̃i
us ꝑ eũ fecit deus. satis ac digne scp̃ta
sctã recepit ecclia nũc animũ pupugit
ac in mentem venit vitam memorãde
ꝟginis nr̃e breuiter explicare. ⁊ memo
rie scp̃to cõmẽdare. vt ad exẽplum eius
se intuẽtes q̃cunq; ꝟgines q̃cunq; ve/
re vidue ꝑfecte vite normã arbitrẽt cõ
uersatõez illius. Indignũ em̃ nobis ⁊
magis opep̃ciuz digne duximꝰ. vt illi
officiũ subtrahamꝰ oris. cuiꝰ ꝓuidẽtia
q̃tidie alimẽta ꝑcipimꝰ corꝑis. Heinri
co itaq; suo sue castitatis patiẽtissimo
sꝑ custode. vbi eã suis ꝟginẽ vti trans/
duxerat. in xp̃o resignauit. ad celestia q̃
iugiter suspirabat gaudia translato. il
la se ad deũ vt sꝑ totã ꝯtulit ip̃m sue ca
stitati. necessitati ac saluti adesse. illum
suis ecclijs. illũ filijs q̃s ei in ip̃o aggre
gauerat pñtem affore. aduocare. vigi/
lijs orõnib; instare. die practicam cum
Martha. noctu ꝯtẽplatiuã cũ Maria
vitã agere nõ cessabat. Quãta ꝟo ele/
mosynaꝝ largitate. q̃nta orõnis instã/
tia. ꝑ beati ꝯiugis defuncti anĩa desu/
dauerit in subscp̃ta pagina quã ip̃a ꝑ
se. nã lr̃aꝝ ⁊ artiũ aliaꝝ distinguere au
ro gẽmisq; sacras vestes ꝑatissima fuit
cõposuit ⁊ scp̃sit q̃cunq; voluerit agno
scere poterit. Kunegundis diuia di
spensatõe solo impatrix noie. specialit
dilecte cõgregatiõi in ꝯfugia. q̃cq̃d iu/
ste ꝯuenit dilectõi. ꝓpe aduersitatꝫ sar
cinã faciliꝰ veluti estimo tolerarẽ si ve/
stras res saluas ĩcolumesq; existere vi/
derẽ. Quãuis em̃ mens ꝓcellosisq; cu
raꝝ fluctib; vndiq; q̃tiat. vestre tñ re/
cordatõis anchora. a cordis ꝓfundita
te nõ euellit. Et licet longe remoti ab
oculis. ab aĩo tñ nũq̃z recedetꝫ. q̃s nos
sepabit a charitate xp̃i. casus doloris
an longinq̃tas remotõis. Quin etiaz
si amisse facultatis vsus ꝯcederet. vo/
lũtas hec opis exhibitiõe cõprobaret.
ip̃m tñ modicũ q̃ adhuc deo volẽte re
liquũ tenemꝰ. vestre cõmuniõi alienũ
esse nolumꝰ. vt ꝑticipatõe ꝑuitatꝫ re/
uelet magnitudo deuotõis. Mat nã/
qz si paꝝ habuerit parũ filijs tribuit.
Ecce hec modici sumptus munuscula
ad refectionẽ vobis mittunt carnis. vt
aniam senioris p̃ris vestri ꝯtinua orõ/
nis alemonia reficiatis. qm̃ tot iustoꝝ
p̃ces vnanimit cõtinuate apud deum
multũ pñt ꝓficere. iacobo attestãte. mlt
tum valet dep̃catio iusti assidua. Ille
etiã atq; etiã iustꝰ dñs q̃ iusticias dile/
xit. eq̃tatẽ supplicatõis exaudire nõ re/
spuit. sz vobis indefessis intercessorib;
sup̃dicti chari memoriã facientib; salu
tis dabit p̃miũ. qd̃ ip̃e ꝓmittit dicens

q̄ pseuerauerit vsq̄ in finē saluus erit. Atq̄ bonū opus in ꝯspectu etiam dei placitū esse cernitis si nō solum ꝓ illis qui in hac vita positi multa vobis dona. sed q̄ nulla fecerūt orauerit is. Obsecro ergo vt eū a cordib⁹ vestris nūq̄ abijciatis. qui vos tanq̄ ꝓprias amauit. atq̄ hunc locū vestra seruitute florere voluit. Estote quoq̄ mee necessitatis memores. semꝑ in hylaritate cordis misericordes. ꝟm illud apl'i. dilectō sine simulatōe. necnō vestre mentes in quadā mutue charitatꝭ soliditate magis ac magis ꝯcrescant. quaten⁹ in die tribulatōis clamorē vestꝝ ipius aures exaudiāt. qui dicit. vbi duo vel tres cōgregati fuerint i noīe meo i medio eorꝝ sum. Qd̄ vos oīmodo ꝓmereri hortor eodem p̄stante qui cū patre ⁊ filio ⁊ spūsancto viuit ⁊ regnat ꝑ om̄ia secula seculoꝝ amen. Deniq̄ Conrado sibi succedēte in regno. ipa curis secularibus sicut iam diu desiderauerat exonerata. iā in ipo āniuersario die trāsit⁹ scti heinrici. archiepos cū ep̄is ad dedicationē confugiēsis ecclesie cōuocauit. vbi inter missaꝝ solennia impiali decentissime om̄i ornatu culta ante p̄ncipale altare ꝟgo deo deuota ꝓcessit. ibiq̄ thesauꝝ incompabilē ligni videlicꝫ dn̄ici crucem. ꝑuam quidē in materia. sed maximā in virtute dn̄i obtulit. At vbi lectio euangelij in qua sup arborē crucis ascendēs ꝯspicientē se iesum suscipe ⁊ ab eo benedictionē pusillus meruit accipere lecta fuit regalē purpurā exuens. tunicam fustiorē quā ipsa sibi manibus suis opata fuerat. sacerdotali benedictione data. vestem religionis induit. ⁊ multis q̄dem ꝓ se flentib⁹. pro illa autē gaudētib⁹ que iam seculū dānasset i vestibus. capillis qui hucusq̄ in eodem monasterio ꝓ veneratōe seruantur precisis. imposito sibi ab ep̄o velo anulo fidei subarrata gratulabūda succinuit. Posuit signū in faciē meam ⁊ anulo suo subarrauit me dn̄s meus iesus christus. Ita spōso christo cōsecrata dum filiaꝝ suarum se sanctissimo ꝯtubernio applicuisset. nō vt mater filiab⁹ se p̄ferebat. sed oībus inseruiens. seruilē ꝑsonam se ostēdebat ita tn̄ vt cum om̄ia faceret. ostētationē fugeret singuloꝝ. ne reciperet in p̄senti seculo mercedē suaꝫ. Operabat manibus suis sciens scriptuꝫ esse. qui nō opatur nō manducet. Sponso suo aut orans loquebat. aut psallens ad ecclesie limina pene inuisa ꝓperabat. nihil seueritate illius iocundi⁹. nihil iocūditate seuerius. tristis i risu. i tristicia suauis. breuevite spaciū et̄na memoria ꝯpēsabat Idem illi orationis locus ⁊ quietis fuit. idem semꝑ habitus incultū corpus dum sciret reijciendas delicias corporis qd̄ paulopost vermib⁹ exarandum fuit. semꝑ eam legere aut legentē audire vidisses. multa illi circa cōtubernales deuotio. frequens decubantiū visitatio solicita pauꝑum ꝯsolatio. Preterea eam fecisse plura miracula credimus. sed q̄ gloria humanā ⁊ oleū adulationis sꝑ fugeret. illa voluit esse suppressa. aut incurie hominū seu reuolutioni temporꝝ nō defectui deputanduꝫ virtutū. Unde etiā tante maiestati indigna scribēdi mior materia fuit. pauca tātū que in scriptis reperim⁹. vel veridica sanctimonialiū vbi illa ꝓ christo militabat relatione cognouimus. hic inserere dignū duximus. Cuꝫ post orationis frequētiā inter lectiōis lassitudineꝫ ancilla xp̄i in lecto nō plumis extructio. sed cilicio strato mēbra sopore grauata remisisset. puella sacra que de more illi assidebat. sacros codices legens. cū fere ad mediū noctis lectionē extēderet. caligantes oculos clausit lumenq̄ e manib⁹ elapsum. paleas corripiens sui fragore circūiacentes sorores excitauit clamore ex ꝯcussu facto virgo xp̄i de somno excussa. dum colluctātes inter se flāmas circa se aspexit. ad orationis arma se cōuertit. ⁊ signo crucis adustionē illam absq̄ om̄i suaꝝ lesione vestiuꝫ auertit. Tua hec christe ope

ra qui babylonie regē in suo furore cō
fudisti. ⁊ babylonios ignes vt pueri tui
liberarent illesi. Aliud miraculū taz
timendū q̄z mirandū huic placuit sub
scribere. in quo ani illius ꝯstantiā ⁊ ri/
goris seueritatē discere poterꝫ. Habu/
it secū sororis sue filiā Jutaz noīe. quā
a p̄mis annis educatā om̄i disciplina
seculariū q̄z litteraꝝ sciētia instruxerat
Hec materiā nō min⁹ religionis q̄z di
lectionis amore in monasterio secuta ⁊
ꝯsecrata fuit. Hanc in oībus plene in/
structam. vt eius in orationib⁹. vigiliis
ac ieiuniis ꝑseuerantiā ⁊ a dño patien
tiam ꝑspexit. oīm assensu ⁊ rogatu pri
mā in ipo cenobio eā abbatissaz p̄fecit
Cum virgo mater filiā suscipiens. iu/
xta cōmunionē sanctā iam dudū habi
tam p̄cedentiū patrū repetens alloq̄a
monet ob salutis affectuz vtilia ac deo
placita sepe dicere. frequēter audire. so
litas religiosi itineris vias nō deserere
magis magisq̄z erroꝝ deuia. ⁊ diaboli
calcare figmēta. nullaz luci ac tenebris
veritati atq̄z mendacio. turpitudini at
q̄z egestati. apud dei seruos docet esse
cōmunionē. solicite cauere ne vana se/
ctando desineret eē tēpluz dei fieret ha
bitatio tenebraꝝ. fieret demōis monu
mentū lumīa sua in dei defigere aspe/
ctum. Primāq̄z docet facere vt fructū
doctrine sue ipa in illis deo adiuuante
possit inuenire. Hec ⁊ hmōi iteꝝ atq̄z
iteꝝ materno studio ei inculcās. q̄si in
oīb⁹ iam ꝑfectam ⁊ ipa magistrā vene
rari cepit. Illa vbi in matura liberta/
te posita est paulatim a rigore suo defi
cere. meliorē cultum lautiorē cibum. vi
cioꝝ alimēta desiderare. vltima in cho
ro. p̄ma in ꝯuiuio puellaꝝ fabulis int̄
esse. ⁊ in oīb⁹ laxius se agere cepit. Pro
huiusmodi leuitatib⁹ dum eā sctā dei
p̄uatim inter se publice coram oīb⁹ ar/
gueret. sepius obsecraret. icreparet. nec
illa velut matertere patrocinio aut fa/
miliaritate vane confisa emendarat. q̄
dam die cū ipa cū ꝯuentu crucem. naz
dies dñicus erat. sequit̄. abbatissa de/
fuit. quā illa inquirens ⁊ epulantē cuz
coeuis in ꝯclaui reperiens zelo pieta/
tis armata cuz ꝟbo correptōis dextrā
maxillā eius ꝑcussit. que quasi sigilluz
quoddā formā digitoꝝ accepit. q̄ om̄i
tempe vite sue non caruit. De quo ni/
miꝝ facto ꝯstat. quia nō tātū pro se sz
aliorum emendatione hoc pertulit. vt
huius visio aliis ꝓficeret. ⁊ ad melio/
ris vite statum a vicijs suis retorque/
ret. Forte ⁊ illud detractorib⁹ fabu/
losuz ⁊ infidelibus videre ridibile pu/
tabitur q̄ sanctitatē illius quaz gratia
humilitatis ipa homies latere voluit
elementa loquunt̄. Deniq̄z cuz post le/
ctionē euangelij suo solēni more ad al/
tare sacrificatura accederet. dextra ma
nus sue cyrothecaz detrahens. cū nul/
lus q̄ reciperet adesset a se reiecit. quaz
radius solis ꝑ fenestre rimulas intrās
suscepit. ⁊ tamdiu quasi famulādo su/
stinuit. donec illa post sacrificiū rediēs
eam reciperet. Tale etiam quid in be/
ati veste goaris aliquando diuina vir
tute ostensum fuisse legitur qui dum a
sede rustici treuerēsis pontificis despi/
citur. a summa maiestate per maioris
luminaris famulatū honorat̄. Omni
um itaq̄z capax erat meritoruz. que iu
dicem cunctoꝝ meruit habere virtutū
Quindecim in sancto ꝓposito suꝑuixit
annos. tam humilitatis gratia q̄z ꝑ re
ligionis reuerentia om̄ib⁹ admiranda
Tandem ꝓ nimia ciborū abstinentia
orationis ⁊ vigiliaꝝ incredibili perse/
uerantia cepit corpore languescere. ⁊ i/
grauescente morbo paulatim deficere.
sed duz mēbra dolore ꝯtraherent̄ exte
rius. tn̄ spiritu. quia laus dei in ore ei⁹
semꝑ ꝯfortabat̄ interi⁹. Vocabat san
ctos angelos quoꝝ hic vita illic nunc
ꝯsortio fruit̄. apostolos ⁊ ꝯfessores q̄/
rum fidem sꝑ ⁊ ꝯfessionē tenuit inter/
pellabat. virginū christi in suo exitu in
uitabat choꝝ quaꝝ emulatōe in carne
dum preter carnez viueret. imaculatū
xp̄o ꝯsecrauerat thorū. oīm deo famu
lantiū sibi adesse sibi occurrere orabat

auxiliū. Clere qđ sęptum est. timętib⁹ deū oīa cooptauit in bonum. in obitu tante ꝓginis vidim⁹ compatrē. necdū spm exalauerat. necdū ꝯo debi⁹ tam reddiderat vitā. z iaz fama volās tanti ꝓnuncia luctus nō tm sacratas ꝓgines aut diuersi ordinis viros. sed z totius vrbis pp̄los ad exequias cōgregabat. Sonabāt psalmi z totā domū vbi sacrum corpusculū in medio super illo nobili sui cilicio cōpositū iacebat i sublime resonās letania. p exeunte anima quatiebat. Interim ex more regales tanc̄ impatrici. nō vt paupcule debent sorori. parant obsequie. aurea feretro obtēdenda. pferunt velamia. Cū illa pallentes vultus q̄s ante vt spōso venienti letos videres ad os retorque re. manu annuere. amictus iste ait nō est me⁹. auferte hinc. Ornatus hic alienus est. his terreno spōso. istis celesti suz copulata. nuda de vtero mr̄is mee egressa sū. nuda regrediar illuc. his mi sere vilem carnis materiā inuoluite. et corpusculū meuz iuxta tumulū fratris mei ac dñi Heinrici impatoris quem me vocante video i. ꝑpzio locello repo nite. His dictis in manū dñi spiritus cōmendās carnis sarcina abiecta. ad suum ania reuolauit auctorē z in antiquā possessionē diu pegrinata conscēdit. terris matrē cōmunē se amisisse flētibus. celis aūt conciuē in suū consortium se suscepisse gaudentib⁹. Ita demū sacro illo corpore feretro suppositio nobilium ordine pceeunte. multis hinc inde ꝓfluentib⁹ turmis. cū illo sibi semper familiarissimo paupuz ꝓtubernio ad locū p̄destinatū sepkture felices exequie vsq; delate sunt. Cum vero relictas vrbes. vacua rura. desolatas ciuitates. vndiq; ꝓcurrere pp̄los videres matres puulos suos in brachio gestātes. infirmos in grabatis iacētes. sanitatis gratiā sperare. felicē se credere. si cui aut feretro iungi. aut ab ipo ꝓtigisset obumbrari. Tandē in ecclesiā beati Petri corpus nō sine labore deportatū. triduanas ibi meritis suis ac beneficijs condignas habuit exequias. filij quos ipa illic in xp̄o aggregauerat. de matris pace iam securi. p se aūt solicīti incessanter psallebāt. duz eā sibi ad horā subtractā sine timore amissionis in spe ꝑpetue incressiōis recepisse plau debāt. mater de celo filioz. pspectans affectum gaudebat. Ita velatū sacruz corp⁹ sacris vestib⁹ dyademate xp̄i supposito suo loculo in dextero latere sicut hactenus venerat reposituū est. O felix bambergenſ ecclia. recepisti thesaurū quē amiseras. pcax z malefica lingua detractoz occultoz testimonio ꝓfutata est duz ꝓginitas ei⁹ rebus approbata. sanctitas claresc̄tib⁹ signis videtur testificata p xp̄m dñm nostrū. Christiane religioni. pficiens fidelis ecclia. q̄ i euangelio voce dñi testante. dei mater z filia p gr̄am nomiaſ. Mater q̄ sancte opationis exemplo filios dño generat. Filia. q̄ virginis filio. p salute mūdi incarnato. eruditione sanctoz patz quotidie generaſ. salutē missam a dño celesti archiatri. effectib⁹ medicine plenā tam corpis auris aniaduertat.

Mundane machine cōditor. humano generi p inobedientiā lapso condolens. vt eterne vite fructꝰ facientē nouā plantationē. s. pmittiuā ecclīam inseret. patriarchas z ꝓphetas in mūdum mittere dignat⁹ est. Qui creditū sibi officiū q̄nq; corpis sensib⁹. sexto q̄s qui ē spūs ꝓphetie. mysteriū incarnatiōis xp̄i z oīa q̄ de ipo annūcianda erant predicātes. alij asperitate vite. alij diuerſ penaz mortib⁹. ipi quē ꝓphetabāt fa mulatū suū fideliter impleuerūt. Dominum limes xp̄s eterni p̄tis ꝓsilio. p libēdis hoib⁹ de inremerate ꝓginis vtero ꝓcessit. vt iam inchoate plantationi missis p orbem apl̄is atq; de suo corpore fuso cruore fabricatā. nouellā superedificaret ecclīam. que sctē trinitatis fide imbuta z mūdata baptismi gratia martyres ꝓfessores z infirmi sexus virgines. anio tm ꝓstantes pmitias obtu

lit. Inter quas btā Kunegūdis flos bābergensis eccl'ie. cū sancto Heinri/rico q̄ romanū tenuit impium sub ꝯiugij specie. imortali sponso caste ꝟginis honore deseruiuit. vñ iam eiꝰ sanctitatis merita ꝑ orbem manifesta declaratōe apparent. qꝛ in loco vbi sctm̄ corpus eiꝰ quiescit. infirmi q̄cunqꝫ laborantes egritudine sanitatē recipiūt. Ut aūt ad om̄ia cautissimi testes simꝰ veritatis amatoribꝫ. etati nostre succedētibꝫ de his que scribimꝰ curiose indagantibꝫ. s. quo tpe curationū opatiōes meritis p̄fate impatricis initiū habuerunt. largiente dño ꝓut possumꝰ explicare volumꝰ. Anno dñice incarnationis millesimocentesimooctogesimonono. Inditione. ij. Theimone tercio decimo bambergēsis eccl'ie ep̄o. iiij. pōtificatꝰ sui anno ad vincula scti Petrine de sctitate p̄dicte virginis ambigerem⁹ signoꝝ expientia certificati sumꝰ. Nam dū solito more ꝑpl's ad p̄dictuꝫ locum orōnū ꝛ vigiliaꝝ causa ꝯuenissꝫ affuit etiā q̄dam demoniacꝰ de villa q̄ dicit̄ beirreut. q̄ nec pietatē agnoscens nec scelus abhorrens. filiū suum igne cremauerat. hic duris funibꝫ astrictus ad sepulchrū sancte Kunegundis ita mansuescere cepit. vt furiali morbo absolutus. deuꝫ oīpotentē laudaret. eiqꝫ cuius patrocinātis meritis h̄ accidisse cognouit. cum caterua q̄ p̄sens extiterat. ꝺbitas laudes ꝺclamaret. Igitur dum h̄ cū solēnitate chori ꝛ ꝑpl'i deuotione agerent̄. q̄dam ꝯtractꝰ in suburbio de hospitali scti Egidij adductꝰ sanitatē postulabat. ꝛ misericordit̄ exauditus qꝺ p̄cabat̄ obtinuit. Dum signoꝝ fama totū bambergēsem locū respersisset. ꝯtractus de domo Conradi p̄positi maioris ecclesie sanitatē affectans ꝛ q̄ꝫuis natura in mēbris eius oberrasset. tñ ꝓut potuit velotiꝰ reptās venerabili sepulchro se ingessit. vbi a dño salutē optatā inuenit. Audiēs hoc etiā ꝯtractus de domo ottonis in eadē eccl'ia canonici. venit q̄ꝫ totius ad locū sepuchri. sperans sibi ex beneficio gratie sic̄ ceteris subueniri. cui sine mora subuentū esse in xp̄o testamur.

Legenda. ccvij.

De sancta Dorothea.

Gloriosa virgo et martyr dorothea. ex p̄re doro ꝛ mr̄e thea fuit ꝓgenita. ex nobili sanguīe senatoꝝ. Illis tpibꝫ viguit ꝑsecutio xp̄ianoꝝ in terra romanoꝝ. Vñ ip̄e dorus spernēs idola. romana derelinquēs p̄dia cum possessionibus agrꝭ. vineis. castrꝭ. ac domibꝫ trāsfretauit cū vxore sua ꝛ duabꝫ filiabꝫ chrystē ꝛ calysten. ꝑrexit in regnuꝫ capadocie. venitqꝫ in ciuitatē cesaream ibiqꝫ habitans genuit filiā de cuius vita nunc intēdimꝰ loqui. Et ipsa genita s̄m morem xp̄ianoꝝ occulte baptizata est a q̄dam ep̄o sancto q̄ nomē ei imposuit ꝯ patre ꝛ matre cōpositū. Dorothea autem ipsa puella repleta est spūsctō. ꝟtutibꝫ ꝛ om̄i pacis disciplina imbuta. formosa valde sup oēs puellas regionis illius. Qd inuidus serpens inimicus castitatis diabolꝰ nō sustinēs fabriciū terre p̄fectum in amorē ꝟginis Dorothee stimulās. vt ip̄am carnali ꝯcupiscētia appeteret. Qui mittēs ꝓ ea spondens thesauꝝ ꝛ res absqꝫ cōpoti determinatōe pro dote prodere ip̄am legitimo thoro producendā. Audiēs h̄ dulcis Dorothea q̄si lutū terre despiciens terrenas diuitias ꝛ intrepida se xp̄o desponsatā fatebat̄. Qd audiens fabricius furore succēsus. mox eam in doliuꝫ plenū feruētis olei mitti iussit. Ipsaqꝫ adiutorio xp̄i illesa manēs ac si balsamo vngeret̄. Multi aūt paganoꝝ videntes h̄ miraculū intra se ad christuꝫ cōuertunt̄ Fabricius ꝟo credēs h̄ magicis artibꝫ fieri. ipsam in carcerē redusit. nouē diebus absqꝫ ciboꝝ alimētis que nutrita a sctis angelis. duꝫ ꝓducit̄ ad tribunal pulchrior q̄ꝫ nūq̄ꝫ visa fuerat. apparuit. cunctiqꝫ mirabant̄ ꝙ tor diebꝫ absqꝫ cibo tā formosa videretur

Fabricius ꝟo dixit. Nisi deos in p̄nti adores. eculei penas nō euades. Dorothea rn̄dit. Deū adoro nō demonez dij em̄ tui demōes sunt. ꝛ ꝓstrata ī terraz. eleuatisqꝫ in celū oculis. orauit ad dn̄m vt oñderet oīpotētiā suā. ꝛ ꝙ ip̄e sit solus de⁹. ꝛ nō ali⁹ p̄ter eum. Erexerat nāqꝫ Fabrici⁹ columnā ꝛ desup idolū ꝛ ecce mltitudo angeloꝝ cū impetu veniēs ꝯterit idolum. ꝙ nec ꝑticula columne inueniret̄. Et audita est vox demonū ꝑ aera clamātiū. Dorothea curnos sic ꝺuastas. ꝛ mlta milia paganorū ad xp̄z manifeste ꝯuertebant̄ q̄ etiā martyrij palmā ingressi sunt. Ip̄a aūt Dorothea eculeo est suspēsa. pedibꝫ eleuatis vncis lacerat̄ corp⁹ ei⁹. virgis castigat̄. flagellis flagellat̄. deide ad mā/millas ꝟgineas facule ardētes applicate sunt ꝛ ip̄a semu[illegible]rtua vsqꝫ ad crastinū reclusa est. De mane ꝓducta nec vlla macula nec vlla lesio apparuit. de q̄ etiā cuz ip̄e p̄ses miraret̄ dixit ei. Adhuc reuertaris o amena puella. satꝫ nāqꝫ castigata es. ꝛ misit eā ad duas sorores suas chrysten ꝛ calysten q̄ metu mortis a xp̄o recesserāt. vt ip̄e Dorotheā sororē suā a xp̄o auellerēt. Dorothea aūt lenit̄ alloq̄ns p̄dictas sorores auferēs ab eis cecitatē cordis. ꝛ eas ad xp̄m ꝯuertit. Qd̄ audiēs Fabrici⁹ ambas sorores dorso ad dorsum ligari fecit. ꝛ in ignem ꝓijci ꝛ cremari. Et dixit dorothee. Quousqꝫ malefica nos ꝓtrahis. aut sacrifica ꝛ viuas. aut sentētia capitali plecterꝫ. Illa leto vultu respōdit. Quicq̄d vis passura suz ꝓ xp̄o dn̄o ꝛ sponso meo. in cui⁹ orto delicie ꝛ rosas cū pomis colligā. ꝛ letabor cum ip̄o in eternū. Hoc audiēs tyrān⁹ in se ip̄m infremuit. p̄cepitqꝫ vt pulchritudo ei⁹ ꝛ facies ei⁹ baculis ꝛ fustibꝫ cederet̄. ꝛ vt tortores fatigarent̄. ꝛ ꝙ nec vestigia faciei ī ip̄a apparerēt ꝛ in carcere seruata in crastinū. De mane ꝟo ꝓducit̄ illesa a saluatore nr̄o curata snia capitali iudicat̄. Et dū extra muros ducit̄. vidēs eā Theophil⁹ ꝓthonotari⁹ regni q̄si illusorie rosas ꝺ viridario spōsi sui petēs sibi mitti. Qd̄ illa ꝓmisit. Cum aūt venit ad locū decollatōis rogauit dn̄m ꝓ oībꝫ q̄ ad honorē sui noīs sui memoriā passiōis ꝑagerent. vt ī oībus saluarent̄ tribulatōibꝫ. ꝛ p̄cipue a verecūdia. pauꝑtate. ꝛ a falso crimine liberarent̄ ꝛ in fine vite ꝯtritionē ꝛ remissionē oīm pctōꝝ obtinerēt. mlieres ꝟo ꝑientes nomē ei⁹ īuocātes celerem sentiāt ī doloribꝫ ꝓfectum. Et ecce vox de celo audita est. veni electa mea oīa q̄ petisti īpetrasti. Dorothea ꝟo inclinata ad ictū spiculatoris. apparuit puer purpura indut⁹. discalciat⁹ crispo capite. in cui⁹ veste auree stelle fuerūt. ferēs in manu orariū. i. sportulā cū tribꝫ rosis. ꝛ tot malis. Cui dorothea. Obsecro te dn̄e mi. feras eas theophilo scribe. ꝛ decollata ē. ꝛ ad xp̄m suū spōsum feliciter collocata ē. Passa est aūt glīosa ꝟgo ꝛ martyr Dorothea. anno dn̄i cclxxxvij. idus februarij. a fabricio p̄side. sub dyocleciano ꝛ maximiano īpatoribꝫ romanoꝝ. Theophil⁹ aūt stans in palatio p̄sidis. ꝛ ecce puer apparuit circa eū ꝛ sustulit eū ī ꝑtem dicēs. Has rosas cuz pomis mittit tibi soror mea dorothea de ꝑadiso spōsi sui. Puer ꝟo disparuit. Tūc theophil⁹ ꝓrupit in voces laudādo ꝛ glorificādo xp̄m deū dorothee. q̄ mēse februario dū mag̃ frigora terrā cogebāt. n⁹ aliqd̄ ꝟgultū frondibꝫ vestit̄. rosas ꝛ poma q̄bꝫ vult mittere potēs est. cui⁹ nomē sit bn̄dictum. Et illi⁹ affirmatōe ꝛ p̄dicatōe fere tota terra ꝯuertit̄. Videns h̄ tyrān⁹. pluribꝫ generibꝫ tormētoꝝ q̄ꝫ dorotheam cruciauit. Ultimū ꝟo ī ꝑticulas minimas succidi iussit. ꝛ volatilibꝫ ad manducādū ꝓijcit̄. Theophil⁹ ꝟo sacro baptismate mystico corꝑe ꝛ sanguine xp̄i cōicat⁹ ē. Perrexit ad xp̄m q̄ glorificat sctōs suos. ꝛ glorificat̄ ip̄e ī eis. q̄ patri sctōqꝫ spūi ꝯsubstātialis ꝛ coetern⁹ viuit ꝛ regnat de⁹ in secula seculoꝝ amē.

Legenda. ccviij.

De sancto ꝛvolfgango.

Volfgangus natione
q̄dez aleman⁹. genere vero
ingenu⁹. ab ip̄is ifantie ru
dimētis deū fontez vite siti
ens. ꝛ sctispūs gr̄a illustrat⁹ q̄uis mū
di amatoribꝫ videret̄ ꝯtēptibilis mag̃
meritoꝝ p̄rogatiua eminere cepit. Nā
reuera necesse ē. vt quez mūd⁹ odit dili
gat̄ a deo. Sctōs viros in h̄ seculo con
stat pegrinos eē ꝛ hospites. Vñ ꝛ rep̄
hendit̄ Petrus ꝙ tabernaculū in mon
te fieri cogitauit. quia sctis in hoc mū
do tabernaculuz nō est q̄bus patria ꝛ
dom⁹ in celo est. Sancti viri funditus
seculo renūciantes. ita huic mūdo mo
riūt̄. vt soli deo viuere delectēt̄. Quāto
qz ab hui⁹ seculi ꝯuersatione se subtra
hunt. tanto interne mētis acie. p̄sentiā
dei ꝛ angelice societatis frequētiā con
templant̄. Qui em̄ renūciat rebꝫ su
is. sua abnegat. qui ꝟo renūciat mori
bus prauis. semetip̄z. s. abnegat. Hoc
adimpleuit beat⁹ ꝛvolfgang⁹. Primuz
inter canonicos laudabilē ꝛ castā vitā
duxerat. Deinde artioribꝫ regulis im
plicari desiderās. in sueuia apud ceno
bitas qui solidarij vocant̄. monachice
vite normā ꝓfessus est. In qua quāto
rigore qualiq̄z obseruātia vixerit. ꝛ vir
tutū suaꝝ exitus. ꝛ ostense sibi diuitus
visionis patefecit ꝓuentus. Nā cuz
beat⁹ ꝛvolfgang⁹ adhuc in paterno so
lo positus. pegrinari ꝓ amore diuino
affectaret ꝛ hmōi desiderijs sanctoruz
se suffragijs iugiter cōmendaret. beatū
xp̄i ꝯfessorem Othmaruz cui se suaq̄z
frequētissime cōmendabat. sibi i som
nis astare videbat. quē iussus intende
re. ab eo huiusmodi accepit ꝟba. Quia
rogatus a te rogaui dñm pro te mani
festo tibi nunc futura quedā. Pauper
ꝛ inops de hac ꝓuincia egredieris. sed
in alia i qua ꝓ amore dñi exulabis. epi
scopatum caducis rebus satis locuple
tem predestinatōe diuina suscepturus
eris. Cuius in administratione si fide
lem te exhibueris expletis vigintiduo
bus annis. vitam transitoriā eris exi
turus ꝛ eternā ingressurus. Et hoc ꝓ
culdubio scire te volo. ꝙ aīaz tuā con
ditori redditurus es in loco vbi sub no
mine christi a christiāis memoria mea
venerat̄ ꝛ colitur. Quo me in hora exi
tus tui de egypto hui⁹ mundi spero ad
uenturū cum ceteris quos de ciuibus
sup̄nis ad te venturos cōsolatores ha
bere merueris. Sanctus igit̄ ꝛvolf
gangus hac visione ꝑcepta eo ampli⁹
quo certius intendebat aciem mentis
in speculū diuine ꝯtemplatōnis repu
tans iugiter secuz. qualiter in salute ali
orum sibi ꝯcessum duplicaret talentū.
Cuius rei gratia monasteriū ꝛ mona
chum deserens. imo s̄m ap̄lm maiora
emulari charismata cupiens. ꝑ alema
niam deuenit exul in noricum. ad cui⁹
orientalem ꝑtem cum humili comita
tu p̄tendens p̄dicandi gratia pānonie
petijt confinia. equa ꝑ Piligrinū pata
uiēsem ep̄m euocatus pie vt decuit hu
manitatis ab eo suscipit̄ ꝛ fouetur offi
cio. Apud quē etiaz rogat⁹ est. ꝛ iussus
mansit aliquot diebus. Hoc inter ce
tera prudenti secū tractans mēte. qua
re prohibitus sit ab adducenda ad de
um pānonioꝝ gente. Quo cōmemora
tionis tempe idē ep̄s optime vsus vt
pote qui erat apprime eruditus. ꝛ ge
nere nobilissim⁹. clādestina ꝛ manife
sta diuini s̄uitij obseruatōe. ac assidua
sacre scp̄ture indagatiōe satis ꝓbauit.
hunc quē susceperat pegrinū nō esse gy
rophaguz. sz stabilē ꝛ vere fidei dome
sticum. Vnde ꝛ quosdā de suis famili
ariter ꝓ eo alloquit̄ dicens. O q̄ felix
ecclesia que deo volēte isto donabitur
sacerdote. Ergo necessariū valde vide
tur mihi ꝛ vtile. vt huic famulo dei pe
tā regimē Ratisbonēsis ep̄i. q̄ optime
ꝯuenit sicubi abundat bona volūtas.
vt eam etiā ad bona opera ꝓcedere fa
ciat bene collata facultas. Bonū q̄p
pe qd̄ hic vir semiare voluit. indurat
cordibꝫ paganorum. ꝛ salutis obsequi
um quod repulit cecitas illoꝝ. quādo

q̄ fortassis h̄ eodē agrū dñicū excolēte dabit fructū suū in ꝓplis xp̄ianoꝝ. Ad hec q̄dā rñdētes dixerūt. Quō fieri p̄t vt iste pauꝑ ꝛ ignotus ad honorē accedat tāti ep̄atus. cū iaꝫ aliq̄ alti sanguinis ꝑsone. hūc apud imꝑatorē p̄dijs ꝛ pecunia cōpēsantes sibi ꝯtentarūt acq̄escere. Quib⁹ ille refert v̄ba ponderosa. sꝫ nō adeo morosa. Diuia ꝛ hūana valde int̄ se ꝓbant̄ distare iudicia. Sꝫ scrutator cordiū ꝛ renū. ab initio mundi elegit ꝯtēptibilia ꝛ ignobilia. vt cōfunderet fortia. Et ecōtrario mūd⁹ qd̄ suū est suꝑbe ad horā extollit. ac in breui cū ꝯfusiōe distollit. Vñ opēp̄ciū cēseo. q̄ mittā ad marchicomitē. cui⁹ cōsilio m̄lta solet facere imꝑator vt suggeret ei. ne ꝑ ambitionē aut symoniacaꝫ heresiꝫ. quēq̄ ep̄alē sinat accipe dignitatē. sꝫ ob eternā remunerationē. quez humilē ꝛ modestū ac eruditū īuenerit. necnō officijs eccl̄iasticꝫ aptū eēꝓbauerit hūc cuiuscūqꝫ sit cōditōis vel ꝑentele. ꝓmoueri faciat ad culmen eccl̄ie.

Per legationē igit̄ ep̄i. ac suggestionem ꝯsiliarij imꝑator sue ac eccl̄iastice vtilitate admonit⁹. īmo qd̄ veri⁹ ē nutu dei cui⁹ in manu est cor regis. Princeps bon⁹ Otto. ij. anīo mutat⁹. oēs q̄ ꝓ eodē ep̄atu adipiscēdo laborabant. auertit ꝛ se totū ad electionē venerādi viri ꝯuertit ꝛvolfgāgi. Sicqꝫ legatos post eū celeriter mittit. Qui vt missi fuerāt ꝑgentes. inuenerūt eū cū p̄no iato ep̄o cōmorantē. sꝫ iā ad patriā repedare cogitantē. Ut ꝛvolfgangus ignarus erat legatōis imꝑatoris ꝛ ceteraꝝ reꝝ ꝓ se gestaꝝ. ꝛ idcirco animū intendebat aliorsum. Cūqꝫ legati q̄re venerint ei indicarēt. p̄mū recurrit ad secretariū cordis. se suaqꝫ deo cōmendans ī intimis. deinde ep̄o Piligrimo cui⁹ charitate ibi detētus erat. cām suā exponēs id q̄ grauabat̄ tꝑamēto leuiabat simplicitatꝫ colūbine. ac prudentie serpētine. atqꝫ in hunc modū ꝓloquit̄ dicēs. Hoc nouū qd̄ mihi ꝑ nuncios imꝑatoris dñi Ottonis secūdi venit. charitas tua efficit. cui p̄mū bone volūtatis absq̄ dubio erit. sꝫ mee ꝑuitati timorē incutit. qꝛ nescio si volūtas d̄i sit. Et qꝛ mūdus sub specie religionis multos ad vicia trahit. Cui rñdēs ep̄s dixit. Qd̄ dicis te timere. h̄ mentis est ꝓuide. Sꝫ hanc in bonā spem erigit Ps̄. q̄ dicit. Initiū sapie timor dñi. Et iteꝝ. Timor dñi sctūs ꝑmanēs in seculū seculi. Talia q̄ꝫ pōtifice ꝓloquēte vir venerādus ꝛvolfgang⁹ ꝑ mētis speculationē. dispēsatōis diuīe intuēs moderamē. subsequit̄ dicēs. Ecce seru⁹ domini fiat mihi s̄m verbū tuū. Tūc arrepto itinere cū his q̄ missi fuerant ab imꝑatore. tetendit in ꝑtes occidētales bauarie. Cūq̄ ꝑuentū esset ad regiam ciuitatē. cler⁹ ꝛ ꝓpl's s̄m morē eccl̄iasticū vnanimiter vt imꝑator petijt. sctm̄ ꝛvolfgangū elegerūt atq̄ cū vniuersali electōe ad curiā eū regiā miserūt. Cūq̄ in p̄ntiam cesaris esset delat⁹ añ pedes ei⁹ ꝓstrat⁹. se dixit indignū. indoctum. ignobilē. sub monachali ꝓfessione degentē. sine licētia sui abbatꝫ nihil accipe d̄bere. Postremo ne locū sanctū vilitate violaret īplorauit. Imperator aūt videns eū deifice renuentē. magis de ꝓbitatis ei⁹ dignitate cert⁹. q̄uis reluctanti. multūq̄ gemēti ep̄atu cōmēdauit. Deinde cū comitatu fideli multoꝝ remissus ratisbonā est ingressus. ibiqꝫ cū cāticis leticie suscipit̄ atqꝫ more pontificū inthronizat⁹ a clero ꝛ ꝓpl'o summo pastori cōmendat̄. necnō a Friderico archiep̄o. illiusqꝫ suffraganijs post aliquot dies in sacerdotē apostolicū ibidē ꝯsecrat̄. Igit̄ post multa pietatis ꝛ eq̄tatis opa. q̄b⁹ deo seruire studebat febricitare cepit. quā corꝑis molestiā. illi q̄ nescit occasum sedulis p̄cibus vite sue cōmendauit excursum dicēs. Deus misereri dignet̄. ꝛ mihi misero peccatori mortē nūc subeūti ꝛ cuiqꝫ eam timide ac humiliter aspicienti. Hec cū dixisset. reuerēter oculos clausit. ac velut in somno pausans. p̄die kalend̄. nouēbriū in pace q̄euit.

Legenda.ccix.

Miraculū de sancta Katherina

Episcopus quidam mediolanensis Sabinus nomine vir vite venerabilis sicut refert Petrus rauennensis in libro gestoꝝ notabilium post matrem dñi virginē Katherinā in p̄cipua deuotōe habebat. hanc etiā ab infantia sibi sponsam elegerat. ⁊ ipsam omnib⁹ sacris ꝟginib⁹ p̄ferre solebat. vtpote adiutricē fidelissimā. Cū igitur p̄dictus presul vltra mare nauigasset cum abbate Theodoro de mōte cassino ⁊ duob⁹ capellanis ⁊ militibus. ⁊ q̄ndecim seruis. ⁊ sepulchꝝ dñi visitasset. montē syna simul adierunt. Et ecce dux q̄daz thurcoꝝ ferocissim⁹ hostis christianoꝝ a soldano rediens cum multis armatis ep̄o in pede mōtis occurrit. cuius comitiuam vt vidit atrociter mox ꝑemit dicens. Sicut feci familie sic faciā dominis. Qd̄ cum dictus ep̄s ⁊ abbas vidissent: ceperūt ducem rogare dicētes. Liceat quesumus nobis montem ip̄i⁹ prius ascendere ⁊ gloriose virginis tumbā visitare. deinde quicq̄d tibi placuerit sustinebimus patienter. Quibus respondit. Necesse est hac vice vt mea non vestra voluntas fiat. ⁊ ꝯfestim p̄cepit vt lingua. oculis. auriby. narib⁹. manuuz ac pedum summitatib⁹ vterq̄ priuaret. sicq̄ adhuc semiuiui in iumētis ad tumulum veherent. dixitq̄. Nunc quid vobis valet huius sepulchri visitatio. Et adiecit. Cum membra vobis renascunt quod impossibile est tūc absq̄ dubio dei vestri legibus adherebo. Cum ergo ad tumbā virginis venissent. abbas ꝯtinuo expirauit. Episcopus vero sicut potuit preces fudit. Et ecce circa noctis mediū mons tot⁹ vehementer ꝯtremuit. tantusq̄ terror ac pauor ducem inuasit cum suis vt inde fugere vellent nec valerent. Postea ꝟo ꝑ trium horaꝝ spacia tanta luminis redundantia ibidez resplenduit. vt nō solum vicini sed etiā saraceni in remotis partib⁹ ꝯstituti hora eadē vigilantes diem claram crederent esse factam ⁊ ip̄m montez syna in solem ꝯuersum estimabant. Interea virgo katherina de tumulo processit. et triste caput sui amatoris tactu blando ꝑmulcēs. primo oculos. aures. nasum. ⁊ linguam. deinde membra om̄ia dolorosa perungens pristine restituit sanitati. Cū vir dei gloriosam virginē corꝑalibus oculis cerneret. ineffabili gaudio replebatur. sed fulgorē pulchritudinis ei⁹ ferre nō valens ad pedes eius cecidit. quē ip̄a statim p̄cipiens eleuari Nam duo pulcerrimi iuuenes iuxta eam stabāt. ipsum de terra eleuabant. Cui virgo. Scire debes mi care ꝙ amator meus ⁊ sp̄osus meus iesus xp̄s hic ⁊ in futuro te ⁊ om̄es honorantes me paratus est honorare. Et quia ꝑdidisti ꝓpt̄ me linguā tuam vix in ꝓprio ydeomate expeditam. ecce cōmodaui tibi meam in greco ⁊ latino peritissimam. Preterea om̄es anias familie tue nouerꝫ esse in sinu abrae. Facto insuper die crastina cum missaꝝ solēnia celebraueris lecto euangelio singula membra abbatꝫ de oleo quod sudat de tumulo meo ꝑunges. sicq̄ suscitabit̄. ⁊ anteq̄ diuinum officiū compleas. ad vigorē et statum pristinū reformabit̄. His dictis virgo beatissima dexteram pontificꝫ apprehendit. dansq̄ illi anuluz preciosum: ⁊ chartulam aureis lr̄is scriptā et disparuit. ⁊ miri odoris ibidem fragrantia remansit. Chartula vero tres verboꝝ lineas habebat. ⁊ hec ꝑ ordinem cōtinebat prima linea. Sabine he lr̄e sunt inter me ⁊ te signa dilectiōis perpetue. Secunda. Fecit tibi meritū ingens dolor. faciet tibi gaudium vehemēs amor. Tertia. Ducē baptizabis sanus ad ꝓpria remeabis. Sicq̄ decennio expleto laudabiliter mecū eris in celesti palatio. Tūc vir īmēsas grās ⁊ laudes deo reddidit ꝓ tā ineffabili

cōsolatione: quā ei exhibuerat p̄sentia ꝟgis gloriose. Facto igit̄ die dux montē ascēdit. ⁊ cum ep̄m ad altare ꝓcedētem. videntē. loquentē. ⁊ oīa mēbra integraliter habentē ꝯspiceret: obstupuit vehemēter. Tūc lecto euāgelio presente duce: ep̄s mēbra abbatꝫ q̄ in medio posit⁹ erat vngēs ꝑ ordinē. abbas om̄ib⁹ vidētib⁹ rediuiu⁹ apparuit. Sicq̄ mēbris om̄ib⁹ renascētib⁹ anteq̄ diuinū officiū ꝑficeret plenissime sanat⁹ est. q̄ viso miraclo dux lachrymis ꝑfūdit. corde cōpungit̄ ⁊ amplectit̄ fidem ⁊ cū multꝫ nobilib⁹ ꝑfecte credētib⁹ ab ep̄o baptizat̄. q̄ cū heredib⁹ careret seculo renūciauit. terrā suā vēdidit ⁊ bonā portionez fratrib⁹ in mōte syna degentib⁹ tradidit. romā cū ep̄o ⁊ abbate ⁊ alijs multꝫ deuotionis gr̄a venit. multa auri pondera secū deferēs pauperib⁹ tribuit. Deinde ad ꝯsiliū sancti Sabini famosissimū monasteriū ꝟgi nū qd̄ dicit̄ aula dei in honore btē Katherine fundauit. qd̄ in mltꝫ possessionib⁹ ⁊ diuitijs ampliauit. Postremo ī monte cassino monachalez habitū suscepit. ibidēq̄ xp̄o regi sueq̄ matri et beate katherine q̄diu vixit deuotissime militauit. Sctūs vero sabin⁹ cum post decenniū ad extremū venisset dignū deo sp̄m efflauit. sed cū lingua ei⁹ ī ore eius minime appareret. nulli dubium q̄n ꝟgo gloriosa eam tulit. q̄ suo deuoto eam ꝑ decenniū mutuauit. In hui⁹ q̄z gloriosi ep̄i memoriā anulus ⁊ charta apud mediolanum vsq̄ hodie seruantur.

Legenda. ccx.

De sancto Ludouico rege francoꝝ.

Ludouicus dicit̄ quasi lucē donās. seu lucꝫ dator. Interp̄tat̄ etiā quantū ad vltimā nois partē custos. Icos enim grece d̄r custos latine Fuit em̄ seuerus custos ꝟbi dei. vt ex ei⁹ gestꝫ demōstratur. Fuit etiā ꝑuigil custos exercit⁹ sui in terra ⁊ mari. ac etiam in ip̄o ꝯflictu certaminis. Vn̄ de eo in eccl̄ia canit̄. Ludouic⁹ ex noīe lucꝫ dator exp̄mit̄ et custos in certamine presentis vite ponitur.

Beatus Ludouic⁹ quondā rex francoꝝ illustris. patrez habuit xp̄ianissimū regem noīe Ludouicū. h̄ de albigesio ⁊ comitatu tholosano hereticos debellauit. ⁊ hereses extirpauit Et dū reuerteret̄ in franciaz mig̃uit ad xp̄m. Puer igit̄ sancte indolis p̄re strenuissimo sic orbatus. sub tutela matris vicz Blanche regine q̄ndā regꝫ castelle filie remāsit Quē ip̄a tenerrime diligēs sub custodia specialis mgr̄i ⁊ ꝯsilio religiosoꝝ maxime ordinis fratꝝ p̄dicatoꝝ ⁊ minoꝝ in moribꝫ ⁊ scia lr̄aꝝ tradidit imbuendum. At ip̄e velut alter salomon puer ingeniosus. ⁊ bonā sortitus aīam. sup coetaneos suos ꝓfecit valde laudabiliter in vtrisq̄. Cui⁹ sanctitati ꝯgaudēs pia mater pluries dicebat eidez. Plus vellē fili charissime te mortem incurrere tp̄alez. q̄ ꝑ aliq̄d pctm̄ mortale te tuū offendere creatorē Qd̄ verbū deuot⁹ filius ī aīo sic firmauit q̄ diuīa comitante gr̄a a vicijs abstinēs ad culmē virtutum ꝑuenisse ab om̄ib⁹ censeret̄. De hinc diuina ꝓuidētia ne tam nobile regnū regali successione careret yxorē duxit. de q̄ susceptaz sobolē generosam vir sctūs sūmopere studuit educare. docēs eos sup omnia timere deū ⁊ ab om̄i pctō iugiter abstinere. Serta q̄z de rosis seu alios capellos eos portare sextis ferijs ꝓhibebat ꝓpter coronā spineā tali die impositā capiti saluatoris. Ipse ꝟo exēplo apl̄i corp⁹ suū castigās. ⁊ in ꝟuitutē redigēs castigatōe multiplici suo spiritui ꝟuire cogebat. multo tp̄e ciliciū ad carnē applicās. Ieiunabat q̄z om̄i tp̄e sextꝫ ferijs ⁊ maxie in aduētu et q̄dragesima. in q̄b⁹ a piscib⁹ ⁊ fructibus abstinebat laborib⁹ vigilijs orōib⁹ ⁊ alijs secretis abstinētijs ⁊ disciplinis iugit̄ se affligens. Quolibet etiā sabbato ꝯsueue

rat in loco secretissimo quorūdaz pau/
perū ꝓprijs manibus abluere pedes ⁊
deinde tergere. ac hūiliter osculari. silr
⁊ man⁹ cuilibet certaz summā pecunie
tribuēdo. Pluries etiā cētū vigiti pau
peribꝫ q̄ in curia sua om̄i die reficiebāt
abunde ⁊ vigilijs solennibꝫ ac q̄busdā
certis diebꝫ ꝑ annū ducētis pauperibꝫ
anteq̄ ipe comederet manu ꝓpria fer/
cula ministrauit Semꝑ em̄ in prādio
⁊ cena ꝓpe se tres senes paupes recum
bētes habebat. q̄bꝫ de cibis sibi appo
sitis charitatiue mistrabat. xp̄m pau/
perē in suis pauꝑibꝫ venerando. de q̄ꝝ
reliquijs comede nō horrebat. Scar/
leto etiā seu bruncto aut viridi vl' alia
veste pōposavti nolebat. nec pellibꝫ va
rijs aut nimiū sūptuos. maxie postq̄
de ꝑtibꝫ trāsmarinis redijt p̄ma vice.
Dilatatōez ꝟo fidei ardenti desiderio
cupiebat. Vn̄ tāq̄ ver⁹ amator fidei ⁊
zelator tres frēs suos cōmilitones ac
maiores regni barones. ⁊ milites secū
ducens cū exercitu maxio applicuit in
egyptuz. Vbi multa in se ⁊ suis mala
ꝑpessus. dehinc ab hostibꝫ captus ac
carceri mācipatus modico tandē pre/
cio q̄d mirabile est redēptus fuit et li/
beratus. Educt⁹ itaq̄ de carcere ꝑ q̄n
q̄ annos in siria mansit multos sara
cenos ad fidē conuertens. ac captiuos
xp̄ianos redimēs q̄ꝝ corꝑa plerūq̄ ꝓ/
prijs manibꝫ sepeliebat. Vbi quanta
ꝓ fide xp̄i in hac ꝑegrinatōe ac etiā in
alia q̄ scdo trāsfretauit sustinuit. nisi q̄
affuit. aut maiora volumina inspexit.
nemo sufficienter mēte ꝑpēdit Que qꝛ
in historiali circa finē satis diffuse nar
rat Vincenti⁹. vbi nō de auditis rela/
tu. sz suo tꝑe gestis fidē facit. breuitatꝫ
gr̄a dimittunt̄. Postmodū ꝟo audi
ta morte regine matrꝫ sue baronū suo/
rū ꝯsilio redire in franciaz acq̄euit. Et
dū essz in mari. nauis ip̄m deferēs bi/
na impulsione ad rupē iā fortit̄ ē colli/
sa q̄ a nautis ⁊ alijs peritura crederet̄.
Tāta igit̄ ꝯcussiōe ꝑterr. ⁊ sacerdotes
clerici ⁊ alij sctm̄ regē inuenerūt orantē
corā sacro corꝑe ihu xp̄i Et fuit eorum
oīm firma fides q̄ eius p̄cibꝫ ⁊ meritꝫ
eos om̄ipotens de⁹ a mortis ꝑiculo li
berasset. Reuersus itaq̄ in franciā. cū
ineffabili gaudio ab om̄ibꝫ est recept⁹
Ac extunc de ꝟtute in ꝟtutem ꝓficiēs
ad om̄imodā vite ꝑfectionem ꝑuenit.
Tūc em̄ cepit fundare hospitales do/
mos pauperꝝ religiosoꝝ edificare mo/
nasteria claustra dormitoria ecclesias.
loca ⁊ alia edificia oportuna. Cecꝫ be/
guinis filiabꝫ dei fere in omni ciuitate
regni cū certis elemosynis de locꝫ ⁊ do
mibꝫ sibi cōpetētibꝫ ꝓuidit. plura etiaz
monasteria diuersoꝝ ordinum ab ipso
fundata ex toto magnis dotauit red/
ditibꝫ. Inter que abbatiā regalis mō
tis cisterciensis ordinis magnifice fun
dauit ⁊ dotauit. In q̄ semel q̄d mira/
bile est dictu cuidā monacho leproso
in quodā prandio flexis genibꝫ cibū ⁊
potuz in os eius immittendo hūiliter
mistrauit. abbate ⁊ q̄ aderant in lacri/
mas ꝓrumpentibꝫ ac p̄ horrore vix vi
dere valētibꝫ. Precipua etiā deuotiōe
sctās venerabat̄ reliq̄as. ⁊ dei cultum
⁊ honorē sctōꝝ iugiter augmentabat.
Parisius siquidez in regali palatio
capellā speciosissimam ꝯstruxit in qua
sacrosanctā coronā dn̄i spineā ⁊ maxi/
mā ꝑtē sancte crucis ferrūq̄ lancee q̄d
latus aperuit saluatoris cū pluribus
alijs r̄liquijs dignissime collocauit q̄s
a constantinopolitano imꝑatore rece/
perat cū immēsis laboribꝫ ⁊ expensis.
Opprobria ꝟo fidei xp̄iane audire
nō poterat. sed zelādo zelū dei grauit̄
puniebat Vn̄ quendā ciuē parisiēsem
q̄ turpiter iurando xp̄m blasphemaue
rat in pcti penā ⁊ alioꝝ terrorem ferro
candēti i labijs suis cauterisari p̄cepit
dicēs. Vellez q̄ad vixero i labijs meis
talē indecētiā sustinere. dūmodo h̄ pes/
simū iuratōis viciū de regno nr̄o peni
tus tolleret̄. Silr saracenis petētibus
i pactōe de soluēda pecunia ꝓ se ⁊ suis
addere. q̄ fidez xp̄i negaret si pactū nō
teneret facere constanter denegauit.

Et ꝑsuadentib⁹ q̄ aderant ꝙ hoc sine
pctō facere posset rn̄dit. Tātū horreo
ꝟbum de neganda fide etiā sub condi
tione audire ꝙ nō possem illud exp̄me
re sono vocis. Vidē etiā quendaz no
bilē saracenū q̄ recenter soldanū occi
derat facere militem recusauit dicens.
ꝙ nec ꝑ morte nec ꝑ vita infidelē quē
q̄ insigniret baltheo militari. In tan
ta etiā veneratione habebat signacu
lum sancte crucis ꝙ desup calcare nole
bat. ⁊ a plurib⁹ religiosis exegit. vt in
claustris eoꝝ. in tumbis cruces nō in
sculperent̄. ⁊ insculpte penit⁹ raderent̄.
In regimine ꝟo ita prudenter se gere
bat ꝙ absq̄ ꝑsonaꝝ acceptōe iusticiaz
reddebat vnicuiq̄. Timēs ꝟo ne cau
se pauperꝝ vix ingrederent̄ ad iudices:
bis in hebdomada audiendū conque
rentes in loco patēti se ponebat. ⁊ eos
celeriter quantū poterat expediri facie
bat. Et qn̄ negociū fidei ꝑ p̄latos seu
inq̄sitores deferebat̄ ad eum. omnib⁹
alijs postpositis faciebat q̄citius ex
pediri. Duella ꝟo tanq̄ a iure ꝓhibi
ta cuiusq̄ instantia nō admittebat. sz
ꝑ aliam viā iuri ꝯsonam etiā magna
tum maleficia puniebat. Statuit in
super ad abolendū vsuras vt obliga
tos iudeis aut alijs public⁹ vsurarijs
nullus iudex cōpelleret ad soluendum
Et qꝛ pacem opat̄ iusticia: dedit sibi
deus pacem ⁊ regno tranquillitatem.
Tandē post multoꝝ annoꝝ spacia au
diens desolatōem terre sancte. ⁊ mala
xp̄iane gentis ferre nō valens cū filijs
suis ac regni comitib⁹ ⁊ magnatibus
secundo trāsfretare disposuit. In qua
trāsfretatione diē suū vltimū appro
pinquare videns filios suos admone
bat. vt ꝑ eccl̄ia dei ⁊ defensione terre
sancte vti ip̄e faciebat om̄i virtute in
sisterēt. Currente igit̄ nauigio versus
tuniciuz ⁊ exercitu suo libere capiente
portū in affrica. carthaginis castrum.
⁊ adiacentē regionē vi armoꝝ ceperūt
Deinde inter carthaginez ⁊ tunicium
fixerant tentoria. ibi aliq̄diu moratu
ri. Illic ergo btūs Ludouic⁹ post tot
laudabilia virtutū opa. post tot labo
riosos agones q̄s ꝑ fide xp̄i indefesso
animo tolerauerat disponente deo q̄
labores suos voluit feliciter ꝯsumma
re ⁊ laboꝝ suoꝝ fructum retribuere. le
cto decubuit febre continua fatigat⁹.
Inualescente igit̄ morbo sana mente
integro aspectu atq̄ auditu orans ac
sanctos inuocans deuote suscepit om
nia ecclesiastica sacramenta. Demum
ad extremā horā veniēs ⁊ sup stratum
cinereū recūbens. ꝟba ꝑferens vltima
parte in manus tuas dn̄e commendo
sp̄m meum. Anno dn̄i. Mcclxx. hora
nona feliciter migrauit ad xp̄m. Cor
pus ꝟo illius delatū fuit ad sepulchꝝ
patrū suoꝝ apud sctm̄ dionisiū i fran
cia. vbi ⁊ etiā alibi in diuersis mundi
ꝑtib⁹ crebris choruscat miraculis. In
die sepulture eius q̄dam mulier sagiē
sis diocesis visum quē prius ꝑdiderat
recuperauit om̄ino meritis ⁊ p̄cib⁹ pij
regis. Quidam iuuenis de burgun
dia surdus ⁊ mutus a natiuitate cum
alijs veniēs ad sepulchꝝ eius ꝓut vi
debat alios facere nutib⁹ exterioribus
sancti suffragiū implorabat. Et cū ibi
aliq̄diu ꝑmāsisset apte sunt aures ei⁹
⁊ solutū vinculū lingue ei⁹. Et q̄ nūq̄
gallicū audierat pure gallicū loq̄bat̄.
Et cū audiuit primo cāpanas pulsari
maximo terrore ꝑterritus putabat to
tam ecclesiā sup se ruiturā. Anno quo
btūs Ludouicus fuit ascript⁹ sanctoꝝ
cathalogo in diuersis partib⁹ ad inuo
cationē ipsius multa ꝯtigerunt mira
cula. Ebroicis nāq̄ puerum quendaz
ꝓpe quoddam molendinū submersuz
parentes multꝫ sanctoꝝ suffragijs cō
mendauerūt. Verum om̄ipotenti d̄o
misericorditer disponente. mirificare
sanctū suū vox intonuit. vt puer predi
ctus btō Ludouico deuoueret̄. Quo
statim ad ecclesiā fratrū p̄dicatoꝝ nu
per in honorē beati Ludouici funda
tam cū solitis oblatōib⁹ delato confe
stim viuus apparuit.

Legēda.ccxj.

Legenda sancti Thome de aq̄no

Thomas interpretat̄ abyssus. vel geminus. vel diuisus. vel signatus: siue consummatus. Fuit siquidem hic sanctus doctor thomas velut abyssus ꝓfundissima. Scientia em̄ et sapientia profundissim⁹ extitit. Ideoq̄ nō immerito aquinas ex nomine patrio dict⁹ est. quoniā doctrine celestis aquas nactus est abundantissimas. propter qd̄ illud Ecc̄i.xv. scriptū de eo dici potest. Aqua sapientie salutaris potauit illum de⁹. Et Apoca.xxij. Ostēdit angelus fluuiū aque viue splendidū tanq̄ cristallū. ꝓcedens de sede dei ⁊ agni Et Prouerb̄ xx. Aqua ꝓfunda consilium in corde viri. Aut certe aquinas ex eo dici potest. ꝙ ex aquis mundane vanitatis ⁊ ꝓprie natiuitatis eductus per religiosam vitā restitutus est matri ecclesie moysi figura. Fuit etiam geminus deuotionis decore. ⁊ intelligētie claritate. Insup̄ diuisus fuit a mūdanis cupiditatib⁹ ⁊ pompis. religionis vitā sacerrimā ducēs. Deniq̄ fuit signatus. aut cōsummatus omniū virtutum splendore. quapropter bene est nūcupatus Thomas quod potest interpretari quasi thau meū. id est. signū meū vel cōsummatio mea. Deus em̄ tantis eum illustrauit atq̄ ꝑfudit gratie donis vt verū dei signum atq̄ consummatio. id est. perfecta dei operatio esset. Cuius historiam ⁊ vitā quidam episcopus Lodoneñ. cōscripsit. Festiuitas aūt eius celebrat̄ nonis marcij. qua die migrauit ex hoc mundo ad ꝑpetuam gloriā.

Sanctus Thomas de aquino ordinis predicatorū doctor egregius. nobilibus ortus progenitorib⁹ Landolfo patre de domo ac illustri ꝓsapia comitū aquinoꝝ confinib⁹ campanie. et regni cecilie matre Theodora de neapolitana stirpe existente duxit originem. Qui per sanctū heremitaz Bonum nomine. matri sue fuit p̄nunciatus ex noīe nasciturus magnus i orbe Natusq̄ fuit anno domini. Mccxxv. Hic existens infantulus cum a cunis ꝓ balneo solueret̄. nutu diuino cartulam quandā humi iacentē in qua salutatio angelica continebat̄ brachiuz nemine iuuante extendens accepit cui vix mater eripere potuit. Hic puer q̄nq̄ annoꝝ existens missus fuit a parentibus ad monasteriuz montis cassini erudiendus in p̄mis litteraꝝ elemētis ⁊ moribꝫ imbuendus. Cum autez septem annoꝝ esset missus est neapolim ad studiū artium liberaliū. Qui tanta celeritate naturalis ingenij omnes artes didicit in septem annoꝝ spacio. ⁊ p̄cellēs om̄es ingenio ⁊ labore cunctis erat admirabilis. Cum autez esset. xiiij. annoꝝ virgo electus a domino intrauit ordinē sacratissimū fratrū predicatoꝝ. Hic etiā eodem āno quo intrauit ordinē cum ꝑ fratres ordinis predicti fuisset romā perduct⁹. ⁊ de roma per tusciam parisius duceretur. vt a suis elongaret̄ parentibus. raptus ⁊ captus fuit in itinere ꝑ germanos suos carnales ⁊ vi ablatus fratribus et missus ad matrē suā in castro montis sancti Johannis. vbi detentus et custoditus et clausus in carcere stetit q̄si biennio in habitu ordinis. q̄ assūptuz nūq̄ deseruit. nec ad deserendū aliq̄tenus flecti potuit. Deditus vero ibidē orationi ⁊ ꝯtemplationi. ac studio scripturarū tāq̄ in scola summi magistri plurimū ꝓfecit. Et vehementis libidinis suggestricem a carcere cum stipite ignito fugauit. Unde ex hac victoria tale donū a deo consecut⁹ est. vt nulluz stimulū voluptatis veneree postea senserit. Postq̄ autez redditus est ordini missus est coloniam. vbi docebat philosophiā ⁊ theologiā doctor albertus magnus eiusdem ordinis professor. A quo plurimum eruditus est spacio

annoꝝ vndecim. Cum vero attigisset xxvij. annuz etatis sue parisius missus gradū baccalariatꝰ in theologia suscepit. Qui cū laudabiliter legisset sentē-tias. ⁊ om̄ib⁹ esset venerabilis ꝓpt̄ ad-mirabiles questionū solutōes assum-ptus est ad magisteriū sacre theologie anno sue etatis. xxx. Qui viuens dum taxat postea annos. xx. maxīos ⁊ pul-cerrimos libros composuit. Qui libri fere complent centenariū numeꝝ Ha-buit aūt tantā a deo gratiaz vt dubia alijs occulta ꝑ reuelatiōem dei apparē-tib⁹ ei beatis Petro et Paulo cogno-sceret. Incendebatur em̄ dei amore. ⁊ ita rapiebat̄ in ꝯtemplatione myste-rioꝝ diuinoꝝ. vt etiā comedendo circa illa cogitaret. ⁊ existens in mēsa sancti Ludouici regis putaret se esse in stu-dio ⁊ cella sua. Specialiter etiam ad-iutorio diuino fretus questionē diffi-cillimā de sacramento corꝑis xp̄i om-nib⁹ magistris parisiensib⁹ ignotā de-clarauit. Hic doctor egregius in exta-si ⁊ alienatione viriū sensitiuaꝝ mente frequenter apparuit in deum eleuatꝰ. corꝑe etiam visus est in orōne existens vno cubito ⁊ aliquando duob⁹ a terra sursum leuari. Quotiens autez vir sanctus disputare legere scribere vl' di-ctare aliquid vellet. prius ad oratōem accedēs inueniebat sic in promptu qđ querebat ac si in libro legeret. Fuit in-sup tantus amor vere sapientie vt ar-chiepiscopatū Neopolitanū ad quem eum volebat ꝓmouere dn̄s Clemens papa quartus recusauerit. et omelias Chrisostomi sup matheū p̄elegerit ci-uitati parisiensi. Et rationez reddens dixit fratrib⁹. Ciuitas hec si essz mea ꝓpter curam regiminis mihi eriperet contemplationem diuinoꝝ. ⁊ consola-tionem animi impediret. quam scp̄tu-ra sancta donat. Tandez vero iste do-ctor egregius florens scientia ⁊ doctri-na eminens vocatus per Gregoriū pa-pam decimū ad generale conciliū qđ celebratuz fuit Lugduni in kalendis maij. Anno domini. Mcclxxiiij. obijt in itinere in mōasterio fosse noue cister-ciensis ordinis erracineñ. diocesis no-nis marcij. etatꝫ sue anno quinquage-simo inchoante. In obitu aūt eius nō defuerūt signa mirāda. que sancti doctoris indicarent exitum ex h̄ mun-do ⁊ eterne sue felicitatis demonstra-rent initiū. Nam stella quedā ad mo-dum comete trib⁹ dieb⁹ ante doctoris obitum sup idez monasteriū visa fuit etiā in die. que sancto doctore migran-te disparuit. Dominus etiā Albertus magnus colonie in mensa existens ce-pit subito lachrymari. dixitqꝫ assisten-tib⁹. frater Thomas de aquino filius meus in xp̄o qui fuit lumen ecclesie ex hac luce hodie migrauit Supprior etiaz fosse noue patiens in oculis fere om̄imodam cecitatē. emisso voto. ad-ductus ad sepulchꝝ sancti corporis et orans deū meritis sui sancti visus be-neficium recepit. ⁊ clamauit corā toto conuentu. benedictus deus q̄ meritis sancti Thome clare me videre fecit. Et longo tp̄e post viuens ymbraticē-sis ecclesie factus est ep̄s. Manife-stum quoqꝫ miraculuz in duab⁹ trāsla-tionib⁹ sacri corꝑis beati Thome ap-paruit. Ex eo em̄ prodijt odor suauissi-mus ⁊ fragrantissimꝰ. quod signū fuit scientie sue diffundende ꝑ totū orbem ⁊ ip̄m dum viueret redoluisse omnib⁹ virtutib⁹. Nullus em̄ stimulus sup̄bie nec aliq̄s fetor cuiuscūqꝫ peccati mor-talis eo viuente exiuit. Quartodeci-mo aūt anno ab eius felici obitu cum p̄ciosus thesaurus sacri corꝑis patefa-ctus esset: inuentū est corpus integruz membris ⁊ pannis sui habitus. solaqꝫ nasi sūmitas paululuz diminuta visa est. Odor quoqꝫ tantus emanauit. vt omnes monachi inde excitati suas cel-las exirent ad videndū tantū miracu-lum. Eiusdē sacri corꝑis manū dex-teram dn̄a Theodora comitissa peti-uit ab abbate monasterij fosse noue. quā nō potuit euellere leuiter a corꝑe

q̃uis iam annis.xiiij.iacuisset in terra sed compulsus eam ferro detruncauit que mirandū odorē eam venerantib⁹ deuote effundebat. Unde cum quidā vir magne fame anno ab obitu sancti Thome.xlij.quereret p̄ciosas reliq̄as ad reponendū in quadā capella sancte crucis quā edificari fecerat apud salernum. ⁊ venisset in capella castri sancti Seuerini salernitane diocesis et sibi ostensa fuisset manus predicta.eamq̄ despexisset.stati tremore magno toti⁹ corp̄is egrotari cepit.videbaturq̄ sibi q̄ haberet caput grossum ad modum vnius ciste ⁊ nimis ponderosum. In se autem reuersus ⁊ penitens acerrime de irreuerentia facta.cum reuerenter illam adorasset.a tremore illo ⁊ inflatione corporis liberatus est. Quaz cum deosculatus esset odorem maximū ex ea ꝓgredi sensit qualem et q̄ntuz nūq̄ se meminerat ꝑcepisse. Odor autē ille ex tactu sacre manus sibi et eius capucio quod in collo gerebat multo tempore sic adhesit.q̄ ip̄e ⁊ capuciuz adeo redolebant illis inter quos ꝯuersabatur.q̄ pluribꝰ interrogantibꝰ q̄d secum ferret odoriferū.compellebat̄ miraculi seriem sepe recitare. Et extunc vt asseruit tantā deuotionē ad sctm̄ Thomā ⁊ ꝯfidentiā accepit.q̄ quotiēs aliqua temptatio sibi aduenirет vel p̄iculum immineret recōmendans se meritꝰ sancti Thome ⁊ inuocans nomen eius se sensit ab impugnatōe ⁊ p̄iculo statim liberatum. Aduertendū autem est q̄ odor ille ꝓdiens a mēbris beati viri miraculosus est.quia non sentit̄ quotiens adorant̄ mem bra.nec ab om̄ibꝰ q̄ ea adorant.sed q̄n̄ placet ⁊ ꝑsonaꝝ deuotio ꝓmeret̄. Ex q̄ manifestum est q̄ nō sit odor humano ingenio ꝓcuratus.q̄ diuina extitit v̄tute ꝯcessus. nec vllius rei naturalis odor similis illi reperit̄. Ut autē amplius glorificet̄ de⁹ in sancto suo quē mirificauit.pauca d̄ multis miraculis ad augmentū deuotionis fideliū hic subdunt̄. Quidā arte cyrurgic⁹ sz ꝑ decenniū infirmitate podagric⁹.nec valēs ꝑ se ambulare se deo ⁊ beato Thome deuouit: iuxta eius tumulū incūbēs orōne facta san⁹ ꝓsilijt laudās deū ⁊ sctm̄ ei⁹. Alter q̄dā ꝓpt̄ horribilē fantasmatꝰ visionez om̄i v̄tute destitut⁹.⁊ mortuo silis videbat̄.adeo vt igne mēbrꝰ ei⁹ admoto nullaten⁹ sentiret.q̄ portat⁹ ad tumulū sancti thome.post morulā liber ⁊ san⁹ om̄ino a sepulcro surrexit. Mulier q̄dā cū filiū suū duoꝝ mensiū in cunis decubātē p̄iclitari formidaret ꝓ eo p̄sertim q̄ ꝑ mēses quatuor ex surditate adō g̃uata eēt d̄cies exclamare vagiētē etiā pueꝝ vix audiuit.viri sui inductōe q̄ mest⁹ vna cū illa cōis filij p̄iclo cōdolebat.p̄dicto viro dei vt eā ab eadē infirmitate eriperet obnix⁹ deuouit.emissoq̄ voto cū nocte secuta dormisset in crastino se liberatā scti meritꝰ repit vt optabat. Puella gutturꝰ sui fauces squinātie habēs infirmitatē ꝯstrictas intātū vt neq̄ sumere q̄cq̄ posset neq̄ respirare. Dū deuote se btō viro a mr̄e ꝑsuasa ꝯmēdaret.ductaq̄ fuissz in crastinū ad p̄dictū mōasteriū fosse noue. suppositꝰ gutturi suo sctis reliquijs cōfestim meliorata se sēsit.panē comedit ꝑfecteq̄ sanata redijt. Quidā cōuersus fosse noue adeo grauez in brachio dextro ⁊ spatulo dolorē patiebat̄.vt illud deferret suspēsū ad collū ⁊ penit⁹ ei inutile atq̄ dolore vehemēter afflictū. q̄ neq̄ medicoꝝ auxilio remediū inueniēs.imo ampliore dolore g̃uatus.dū dicto sctō ꝓ sua sanitate se hūiliter cōmendasset.a somno surgēs se penitus liberatū cog̃uit. Infans q̄dā q̄tuor annoꝝ tumorē ⁊ ruborē i costꝰ ⁊ crure vsq̄ ad pedē patiebat̄ adeo afflictiuū vt nec a matre sua vl̄ alio tangi sine lesione ⁊ clamore aliq̄ten⁹ potuissz.neq̄ se mouere poterat. Cūq̄ puer ꝑ mēsez in tāto dolore ⁊ anxietate fuissz.⁊ a medicꝰ spes curatōis sine incisiōe pueruli nō inueniret̄.deficiēte nat̄a artisq̄ suffragio nō inuēto.recursū est ad deū et

sanctũ suũ Thomã. Mater em̃ infan
tuli beato Thome ipsum deuotissime
ꝯmendauit. vt a dicta infirmitate abs
q̃ incisione suis meritis puerũ libera
ret. qui delatus ad monasteriũ ⁊ posi
tus sup̃ tumulũ post aliquã morulam
sanus inde surrexit. Propter hec et
alia testimonia multa que de hoc viro
iusto mortalibus credibilia per deum
facta sũt nimis. domin⁹ Johãnes pa
pa .xxij. apud auinionẽ pontificat⁹ sui
anno septimo. xv. kal. augusti. Anno
verbi incarnati. Mcccxxiij. a felici ꝟo
transitu huius viri beati ex hoc mũdo
anno q̃nquagesimo decurrente. illum
sanctoꝝ confessoꝝ cathalogo adiũxit.
ad laudem ⁊ gloriã dñi nostri ihu xp̃i
qui hunc sanctũ adhuc in terris viuen
tem ⁊ iam ad celos translatũ multꝫ fe
cit choruscare miraculis vt fideles ip̃z
inuenirẽt apud deũ benignissimũ pa
tronũ. et eius vestigia imitãtes regna
celestia consequi possent.

Legenda. ccxij.

De sancto Marcello parisiẽsi ep̃o

Beatissimus Marcel
lus antistes natus parisij.
sed ciuis paradisi. in terris
humilis. erectus in celis. mediocris pa
rentib⁹. sed meritis celsus. Cui h̃ fuit
nobilitatis lumen insigne christo sine
culpa seruire Non de generis intume
scens superbia. sed habens de morib⁹
ornamenta. Nec sumens de parentele
laude iactantiã sed gratiaꝫ possidens
in virtutum exemplis. Intra se suos
thesauros retinens. deũ mundo corde
cõplectens. Sed cum xp̃o pauper iste
regnauit. qui in humilitatis cõuersa
tione. in caritatis vbertate. in castita
tis lumine. in ieiunioꝝ pinguedine. in
se totũ tradidit discipline. vt ab ip̃a in
fantia maturus ascenderet. ⁊ positus
in corpe quasi nihil de carne portaret.
Hic itaq̃ beatissima institutione suc
cinctus ⁊ venerandis operib⁹ pene pri
us sacerdos extitit q̃ clericus. Jã du
dum dignus qui susciperet dignitatẽ.
antea preparatus ad id quod erat sine
mora futurus. Calcata mũdi pompa
vel criminib⁹. cum diuinis armis ini
ciatus accingeret ad spem felicem pal
mã de hoste publico relaturus. in mi
licia christi exercitando lector effectus
est. ac seip̃m templo christi pro primi
tijs offerens. velut a bellis sacrificium
hostia victe carnis ⁊ pure mentis effe
ctus est. Qui clarior mercede q̃ noie.
⁊ merito maior q̃ gradu. sine offendi
culo suũ gerens officium cepit in mili
te crescere. quod accepit a rege. De
niq̃ dum adhuc clericali tyrocinio ce
laretur. miraculis prodit. ⁊ signis cele
stibus illustrat. Unde quadã vice ad
officiũ accessit fabricalez. qui despect⁹
ab artifice cogitur vt extracta de ardẽ
ti camino ferri massa candens manu
sua ferrũ accensum attolleret. ⁊ quanti
ponderis esset enarraret. Tũc vir bea
tissimus nõ ignarus totum de christo
presumere. ⁊ quante virtutis causa sit
in rebus non turpibus obedire. mox
supposita manu ferrũ eleuauit altius
dicens. De calore calet. sed nouẽ pon
dera habet. Quod postea tantum ad
stateram inuentũ est. quantũ eius vox
librare predixerat. Itaq̃ cum sub
diaconali ministerio fungeretur in die
epiphanioꝝ hauriens aquam de flu
uio secane dum beato Prudentio ep̃o
manibus abluendis aquam offerret.
mutatis elementis vini sapor inuẽtus
est. Quo viso obstupescens pontifex
iussit ex ip̃o vrceolo in calicem sacꝝ de
fundi. Unde vniuersus populus mis
sa celebrata ⁊ cõmunionẽ accepit. ⁊ ip
sum vas cum ad plebis multitudinez
suffecisset ac si nõ tactũ ⁊ integrum sic
plenum ꝑmansit. Cuius vini mystico
beneficio postea multi sanati sunt. Cũ
vir sanctissimus quadã vice ex sui offi
cij seruitute aquã manib⁹ prefato vene
rabili ep̃o porrexisset. mox inde balsa
ma ceperũt fragrare. Et dũ vnda cur
reret visa suut chrismata respirare. vt

pene pontifex crederet se manus magꝫ vngere q̄ꝫ lauare. ⁊ alteras aquas quereret vt priores vngas ablueret. Quo viso sacerdos venerabilis obstupescēs deo gratias de cōperto munere retulit ⁊ beato Marcello reuerentiam de religione seruauit dū eum nō talem q̄ seruiret. sed potius cui ꝑuiretur agnouit.

Matrona quedaꝫ ꝓsapia nobilis sed opinione vilis maculans crimine quod fulgebat ex genere. postq̄ꝫ dies fugitiue vite rapta luce conclusit. ad tumulum pompa comitante. sed non profutura processit. Quo condita horresco referens hoc contigisse post funera. quia duplex nascit̄ lamentatio de defuncta. Ergo ad sumendū eius cadauer cepit serpēs immanissimus frequentare. Et vt dicam clarius mulieri cui⁹ membra bestia deuorabat. ipse draco factus sepultura. quo viso ꝑterriti homines de suis sedib⁹ migrauer̄t Beatus igit̄ Marcellus intelligēs se de cruento hoste triumphum acquirere. collecta plebe de ciuitate ꝓgredit̄. ⁊ relictis ciuib⁹ in ꝓspectu ꝓpl̄i sol⁹ christo duce ad locum pugnatur⁹ accessit. Et cum coluber de silua rediret ad tumulum. obuiātes sibijnuicē dāte orationeꝫ beato Marcello. ille capite supplici cepit veniā blandiente cauda precari. Tunc p̄cedente pontifice bestiaꝫ fere trib⁹ milib⁹ om̄es ꝑsecuti sūt. reddentes dn̄o gratias ⁊ soluētes exequias inimico. Deinde increpans eū beatus Marcellus dixit. Ab hac die aut deserta tene. aut in mare te demerge. Mox dimissa bestia nulla eius vlteri⁹ indicia sunt inuenta. Ecce ꝓpugnaculum patrie in vno consistere sacerdote. qui fragili baculo fortius hostem edomuit. q̄ꝫ si baliste transfixissent. Si igitur sanctoꝝ viroꝝ ex factꝫ merita cōferant̄ miret̄ Marcellū gallia dū roma Siluestrū. nisi hoc distet in ope ꝙ draconem sigillauit ille. iste iactauit. His itaq̄ꝫ operib⁹ sanctus Marcellus semper intentus. ꝯuersatōe clarus. ꝯsummatiōe p̄cipu⁹. beatitudine gloriosus remuneratione ditatus. cū ꝑpetuo domino regnaturus vincens mundi contagium. mūdus migrauit ad christuꝫ die kalendarum nouembriū regnāte domino nostro Jesu christo cui est honor et gloria. virtus ⁊ potestas.

Legenda. ccxiij.

De sancta Genouefa

Genouefa dicitur a genos qd̄ est natura. ⁊ efa q̄d est mensura. quasi habens naturalia ad mensurā seu plenitudinē Jp̄a em̄ ex bonis naturalib⁹ q̄ habuit faciliter dei gr̄a comitāte suꝑnat̄alia ē assecuta. Vel d̄r a genos quod est barba seu virilitas. ⁊ efa effusio seu plenitudo. q̄si effusa ⁊ plena oꝑationib⁹ virilib⁹ ⁊ fortib⁹. Jp̄a em̄ vt ex ei⁹ gestis colligit̄. ⁊ de ea in eccl̄ia canit̄. ip̄is etiā viris aliquaten⁹ imitanda atq̄ꝫ equiparanda est.

Beata virgo Genouefa honestis parētib⁹ p̄re Seuero noīe. matre ꝟo Geroncia orta apud nametodoꝝ opidū haud lōge a parisiensi vrbe extitit ꝓgenita. Dū aūt sctūs German⁹ antisiodorens̄ ep̄us quadā die apud basilicā in ip̄o opido sitam orandi gr̄a se cōtulisset. occurrente eiusdē loci ꝓpl̄i multitudine simul Genouefa affuit. Quam intuit⁹ in spū sctūs German⁹ magnanimē genouefam ad se duci p̄cipiens. circūstanti ꝓpl̄o electā a deo sponsam p̄dixit. In eius natiuitate angelos cecinisse denunciauit. ac felices tante sobolis ꝓgenitores p̄dicauit. multosq̄ꝫ eius exemplis a via sua mala ꝯuertendos affirmauit. Que dū ab eo accersitur. ⁊ de virginitate celesti spōso cōseruanda ammonet̄. id se votis om̄ib⁹ sꝑ desiderasse rn̄dit. Cui ille. Confide filia. viriliter age. ⁊ quod corde credis ⁊ ore ꝓfiterꝫ. opib⁹ cōprobare stude. Dabit em̄ dn̄s fortitudinē ⁊ ꝟtutē decoritu⁹. Cūq̄ꝫ seq̄nti die Genouefam iteꝝ

sibi p̄sentari fecisset dixit ei. Aue filia genouefa. reminiscer⁹ q̄d hesterna die de corpis tui integritate mihi sis pollicita. Cui illa. Reminiscor p̄r. Tūc ille numū ereū dei nutu allatū habentem signū crucꝫ a terra colligēs inq̄t ad eā. Hūc transforatū ꝓ memoria mei ad collū suspensuꝫ semꝑ habeto nulliusq̄ metalli aut margaritaꝝ ornamēto collū digitosq̄ tuos ornari patiaris. Et valedicēs. caputq̄ ei⁹ deosculās abijt. Cū mater ei⁹ die solēni ad eccl̄aꝫ ꝑgeret ⁊ genouefam reclamantē domi remanere p̄ciꝑet. ꝯfestim vt sibi alapaꝫ mater in faciē dedit lumē amisit. Sicq̄ fere ꝑ bienniū diuinā iraꝫ perpessa. p̄cibꝫ filie tandē p̄stine sanitati est restituta. Alia vice dū genouefa cū duabus sacratis virginibꝫ etate ꝓuectioribus loco nouissimo incederet. obuiāte carnotensi ep̄o iulito. statim incedēdi euersus est ordo. Nam illa q̄ seq̄t̄ ait ep̄s anteponat̄. qm̄ ip̄a celitus iam est sanctificatiōeꝫ adepta. Parentibus eius sublatis de medio cū in parisium vrbē transisset. tanta paralisis vt videbat̄ infirmitate detenta est. vt corpus eius laxatis vndiq̄ artubꝫ ac dissolutꝫ cōpagibꝫ triduo exanīe crederet̄. Que cū denuo esset sanitatē assecuta. aiebat se in spū ab angelo in gl̄iaꝫ sanctoꝝ ⁊ suppliciū impioꝝ fuisse deductā. ac ex tūc secreta ꝯsciētiaꝝ in nō modicā admiratōem cepit reuelare ac manifestare. Sancto aūt Germano redeunte cū parisiū intrasset. ꝯfestim de Genouefa vbinam esset ⁊ q̄d ageret inq̄rēs. in eius hospitiū descendit ac male de ea colloq̄ntibꝫ. deridebat̄ em̄ tūc vt plerūq̄ fit iusti simplicitas. terrā suis lacrimis irrigatā ostēdit. sicq̄ eā astanti ꝓpl̄o ꝯmendās discessit. ⁊ ad tempus os loquentiū iniqua obstruxit. Verū post obituꝫ beati Germani cū Attila hunoꝝ rex gallias ac p̄cipue vrbē parisioꝝ inuadere. ac sue ditiōi minaretur subijcere singulis pene ad tutiores vt sibi videbat̄ vrbes facultates deferētibus. genouefa orōibꝫ ⁊ vigilijs insistebat Hisq̄ cum q̄bꝫ degebat ita facere exhortans. nō esse ꝑtimescēdos hostes dicebat. q̄nimo ciuitatē illesam fore p̄dicabat. Quāobrem nōnulli ciues insurgētes. dicebant pseudo ꝓphetissam suis tempibꝫ aduenisse ac in ei⁹ mortez ceperūt ꝯspirare. Eodem tpe venit ab antisiodorense vrbe archidiacon⁹ qui hec audiēs. ita ciues adorsus est. Nolite o ciues hoc admittere facin⁹. quia hāc de cui⁹ interitu tractatꝫ didicimus narrāte sancto Germano antistite nostro ex vtero matris a deo sponsam electam. et ecce eulogias ab eo sibi derelictas exhibeo. Quas ilico ꝑlegentes ab inceptis destiterūt. Huni aūt ꝓtinus abierūt. A bituricense vrbe venit mulier q̄daꝫ parisius. q̄ post ꝯsecrationē violata fuerat vt Genouefam alloqueret̄. Que mox interrogata a Genouefa an sanctimonialis aut vidua esset. ꝯfestim vt se ꝟginē asseruit. viruꝫ q̄ eam violauerat ⁊ locū ⁊ temp⁹ exposuit. Unde ad verecundiam ꝓuocata supplex Genouefe veniam postulauit Matrone cuiusdam filius etatꝫ annoꝝ q̄tuor. cū i puteū cecidissꝫ. ac post tres horas mortu⁹ inde subtract⁹ matre in lachrymas ꝓrumpente. ac crines dilacerante. genouefe oblatus fuisset. ad orationeꝫ recurrens. pallio suo suꝑ corpus ei⁹ apposito. puerū viuū confestim matri reddidit. Cū ob diutinā obsidionē ciuitas parisiens̄ inedia affligeret̄. genouefa pauꝑibꝫ ꝯdolēs nauim suꝑ secanam ad emendā annonā ingredit̄. dum autē ad quendā locū in quo erat arbor iuxta quā naues sepi⁹ periclitarent̄ aduenisset. ꝯfestim arborem incidi p̄cipiens. ad orōneꝫ ꝯuersa duo horribilia mōstra ex illo loco egredi sunt visa. Ab illo aūt die illic nauis nō perijt. sed ꝓspero cursu ceptum iter transfretauit. Rediēs aūt ꝟgo panes pauꝑibꝫ iuxta necessitates suas distribuit. Dū quadā vice ciuitacē trecasiū adijsset. ꝓtin⁹ occurrens ei multitudo

ppli. innumeros vtriusq; sex⁹ diuersis infirmitatib⁹ afflictos obtulit. Inter q̄s etiā oblat⁹ est ei hō q̄daz quē domi nico die operantē vltio diuina exceca/ uerat. necnō puella ab annis fere duo decim ceca q̄s illa benedicēs sine dila/ tione incolumes reddidit. In ciui/ tate meldensi puella q̄daz adolescenti cuidā ꝓmissa. vt genouefe ꝟtutes com perit vestē sibi immutari ac in ꝯtuber nio ꝟginū annumerari a genouefa ex/ petijt. Vñ indignat⁹ adolescens spon sam cū furore ꝑseq̄t. Qd genouefa au/ diēs eā ad eccl̄iaz q̄ ꝓxima erat secum duxit. ⁊ fores eccl̄ie q̄ clause erāt diuīa ꝟtus mirabiliter reserauit. ⁊ puellaz a furore adolescēt⁹ liberauit. Aurelia nus dū cuidā p̄rifamilias ꝓ seruo qui aduersus eū deliq̄rat Genouefa veniā expeteret. ille ꝟo om̄ino renueret. confe stim vt domū ingredit̄ vehemēti febre corrept⁹ nō p̄us sanitati restituit̄: q̄ꝫ ge nouefe veniā postulās famulo miseri/ cordiā elargit̄. Eccl̄iaz sancti Mar tini turonens ꝟgo sctā ingressa q̄ꝫ plu/ rimos a demone obsessos oleo prius inunctos liberauit. Dum autez vellet semel q̄sdā inungere. ac oleū in ampul la pontifex etiā q̄ oleū bñdiceret deessz mox terre recubās in orōne posita. am pulla in manib⁹ ei⁹ oleo q̄ postmoduz sanati sūt egroti est impleta. De ei⁹ abstinētia ac etiā ꝟtutib⁹ int̄ alia mlr̄a sic dicit Vincēti⁹ in speculo. A decimo q̄nto etatis sue anno vsq; q̄nquagesi/ mū esca erat ei panis hordeace⁹ ⁊ faba Quā p⁹ duas aut tres hebdomadas in olla recōmiscēs edebat. A die dñico vsq; i q̄nta feria ieiunabat. ⁊ a q̄nta fe/ ria vsq; in die dñico. Vinū aūt ⁊ q̄dli bet inebrians nūq̄ꝫ potauit. Post q̄n/ quagesimū ꝟo annū suadētib⁹ ep̄is ꝓ/ pter obedientiaz piscem ⁊ lac cū pane hordeaceo edere cepit. Multa autē veneratiōe catulacēsem vicū in q̄ btūs dionisi⁹ passus est dilexit. cui etiā deuo tio erat in honore illi⁹ basilicā ꝯstrue/ re. Suadebat presbyteros vt faceret vnusq̄sq; collationē ad hoc edificium Qui rñderūt. Erunt forsitan paruita ti nr̄e vires edificandi. sz coquēde calc⁹ copia deest. At illa spūsancto repleta vaticinans ait. Egredimini queso ad pontē ciuitatis ⁊ q̄ audieritis nūciate mihi. Qui egressi in platea stabant at toniti. Et ecce duos custodes porcorū sermocinātes. quoꝝ vn⁹ ad alterū ait. Dum suis. i. porce vestigiū ob partus vagantis legerē. inueni furnū calc⁹ mi re magnitudinis. Alter rñdit. Et ego inueni in silua sub radicib⁹ arbor⁹ a vē to euulse furnū calc⁹ de q̄ nihil sublatū credo vnq̄ꝫ fuisse. Qd audiētes presby teri. grās agentes reuersi sunt. Audi/ ens etiā hec sancta. lachrymis p̄ gau/ dio sinū impleuit. Lacessiuit itaq; Ge nesiū p̄sbyteꝝ vt in honorē p̄dicti mar tyris basilicam ꝯstrueret. sicq; omnib⁹ ciuibus illa implorante constructa est. In cuius ope collectis carpētarijs. cū potus deficeret. accipiens sancta cupā seorsum ꝓstrata cum lachrimis orauit Deinde surgens facto signo crucis su per vas vsq; ad summū poculo imple tum est. ex q̄ operarij vsq; ad ꝯsumma tionē basilice vberrime potantes gra/ tias egerūt. Quadam nocte sabba ti circa gallicantum egressa est beata Genouefa ad basilicam sancti Dioni sij. Cereus vero qui ante ferebatur ex/ tinctus est. Quo turbatis virginibus que cū ea erant p̄ horrore noctis cereū sibi dari p̄cepit. Quem vt tenuit sta/ tim illuminatus est. Similiter eodez tempe cum in ecclesia diu prostrata in oratione surgeret cereus nōdum igne contactus diuino nutu accensus est in manu eius. De quo et plures infirmi paululū in fide auferentes sanati sunt Quedaz mulier furata est calciamē ta eius. que vt domum venit excecata est. deinde prostrata ad pedes eius. ve niam petens signatis ab ea oculis vi/ sum recepit. Hyldericus etiā fran/ coꝝ rex valde diligens eam timens ne vinctos q̄s interimere cogitabat sctā

eripet ingrediēs vrbē parisioꝝ. portaꝫ claudi p̄cepit. Qd̄ audiens sancta statim ad liberādas anias ꝑrexit. Inter cui⁹ manus ꝓplo porta se sine claue reserauit. ⁊ sic regē ꝯsecuta ne victoꝝ capita amputarent̄ obtinuit. Fuit etiā eo tꝑe btūs Symeon in colūna. quez negociatores eūtes ⁊ redeuntes ferūt de illa interrogasse. ⁊ eā veneratōe ꝓfusa salutasse. ⁊ se in orōib⁹ eius memorē esse poposcisse. Parisius etiā oblati sūt ei energumini ꝑ q̄b⁹ in basilica bti dionisij ipa orāte vociferabant̄ clamātes ꝓpe iam esse q̄s sibi in solatio venire btā genouefa p̄cabat̄. forsitan angeli vel martyres. Que surgēs ⁊ signās vnūquēq̄ curauit a spū immundo. vt fetor grauissim⁹ astantiū nares attingeret. A die etiaꝫ epiphanie vsq̄ ad cenā dñi btā Genouefa in cella reclusa soli deo vacabat in orōnib⁹ ⁊ vigilijs. Audiēs aūt puella q̄dam religiosa ad fores eius magꝫ curiositate q̄ꝫ fide permota. q̄d sancta in cella sua agebat scire volens statim lumen amisit. Quaꝫ sancta ꝯsummata q̄dragesima egrediens orōne ⁊ signo crucis illuminauit. In eccl̄ia etiā beati Martini turonenſ cū in angulo q̄dā oraret vnus de psallentib⁹ arrept⁹ a demonio ꝓprios artus lacerabat. Cūq̄ btā Genouefa spm̄ immundū exire iuberet. ⁊ ille per oculū ꝓgredi se minaret̄. impante illa fluxu ventris eiect⁹ est. feda relinquēs vestigia. Per idem tꝑs stās i aditu dom⁹ sue vidit puellā in manu ampullam gestantē. quā paulo ante emerat. ⁊ interrogata q̄d esset vidit demonem sedentē in ore ampulle ⁊ minans insufflauit in eam. statimq̄ pars de ore ip̄i⁹ ampulle cecidit. In territorio meldensi cū ꝓpriā messem meteret. valde turbati sunt oparij ꝓpt̄ imbrem imminentez. At illa ingressa tentoriū quod sine intermissione facere ꝯsueuerat cuꝫ lachrymis ꝓstrata orōne obtinuit. vt cū in circūitu om̄es segetes pluuia rigaret. nec messem nec ei⁹ messores gutta aliq̄ ꝯtingeret. Tanta etiā sanctitate pollebat q̄ etiā spū ꝓphetie plena omnes q̄ꝫ morbos ab hūanis corpib⁹ expellebat. Egentib⁹ panes integros dabat. adeo vt eius puelle sepe partez panis quā in clibano posuerāt non inuenirent. Vixit aūt plus q̄ꝫ octoginta annis. Huius aūt natale celebrat̄. iij. nonas ianuarij. Hec Vincenti⁹. Reliqua aūt q̄ hic inserunt̄ ex certissimis ac ꝓbatissimis eccl̄ie in qua btā virgo p̄sidet codicib⁹ q̄ꝫ etiam nōnulla ipse Vincenti⁹ testat̄ extracta sunt. Post transitū vero beatissime ꝟginis lāpas eius sepulchro apposita est. in q̄ preter olei ꝯsumptionē ignis ꝑmanebat. cuius ꝯtactu infirmi sanabant̄. lampade vicꝫ mutata in fontem. oleo in medicinam. Homo q̄dā lingue ⁊ oculoꝝ ꝑuatus officio. ad sepulchꝝ virginis accedens. ⁊ visum ⁊ loquēdi vsum recuꝑauit. Mulier quedaꝫ in visiōe admonita filiū a natiuitate cecū ad p̄fate ꝟginis locū detulit. Cūq̄ in ecclesia miraculū recitaret̄. qūo dñs Jesus xp̄s oculos ceci nati aperuit. continuo aperti sunt eius oculi. Reuelat̄ cuidā a natiuitate muto vt ad sepulchrū ꝟginis se transferat. vocis illic beneficiū ꝑcepturus. Cūq̄ in fide reuelationis die dñico illuc ꝑuenisset. statim lingue illius vinculū est solutū ⁊ loquebatur magnificans deū. Interrogat⁹ ergo ab abbate q̄d post indultū sibi vocis beneficiū agere velit. respondit q̄ a loco illo recedere nolit. nolit ad ꝓpria redire. nolit om̄ib⁹ dieb⁹ vite sue sine p̄sentia virginis viuere. Cuius votum leto animo amplectens abbas. vite sibi necessaria iubet ministrari. Cum latro q̄daꝫ carceri mancipat⁹ custodis negligentia de carcere exisset. fugientēq̄ ad sepulchꝝ ꝟginis p̄ses insequeretur. ꝟginēq̄ latro auxiliū implorando acclamaret. preses ꝟo i ei⁹ blasphemiā ꝓrūperet. subito casu lapsus preses. latrone liberato miserabiliter expirauit. Cū alio tꝑe fluui⁹ secane vltra mo-

dū intumesceret. ⁊ ad capellā virginuz quā ꝓpe eccl'iaz sancti Johānis bapti ste ꝟgo ꝯstruxerat. ad mediū vsq; edifi cij ꝑtingeret. lectulus in q̄ decesserat q̄ ibidē seruabat̄ flumine infusus aquis ꝯtinue descendentib; atq; discedētib; ab illis intactus est inuentus. ¶ Post aliq̄t ꝟo dies cū cenobio a normānis incendio ꝯsumpto corp⁹ ꝟginis a fra/ trib; ad ategias villā suam deportare tur multis etiā ibidē claruisse miracu/ lis cōprobat̄. Siquidē altare ecclesie cui assessura erat ꝟgo. sctā cruce sancto rūq; reliquijs vt moris est adornatuz. tāq̄ eius aduētui ꝯgratulās moueba tur. cui superposita. quod cupierat se adeptum demonstrans. firmū nec am plius moueri cōprobatū est. In cuius quidē deportatōe cereus vti dum viue ret iteꝝ atq; iteꝝ miraculose ē accēsus Cū autē abbas q̄ tūc p̄erat dentem a corpe ꝟginis paucis ꝯscijs extrahens apud se ad sui tuitōem ꝟuare vellet. cō tinuo summa egritudine corrept⁹ den tem teca cristallina inclusum q̄cito po tuit restituere curauit. ¶ Audita vero inter parisios ⁊ normānos concordia corpus ꝟginis ad ecclesiā suā deferen/ tes non eo loco vnde educta fuerat in cripta. sed sup maius altare vbi nunc cernit̄ fratres honorifice collocauerūt. Corpus aūt ꝟginis cū suo capite inte grum in capsa ꝯsistere p̄sentib; nōnul lis hui⁹ regni ep̄is postmodū inuentū est atq; cōprobatū. ¶ Tempe Ludo/ uici fortissimi regis francoꝝ illustrissi/ mi diuina vltione mēbra q̄ miseri ho/ mines exhibuerāt ꝟuire iniusticie ⁊ ini quitati ad iniq̄tatē. cepit morb; igne⁹ quē phisici sacrū ignē appellāt ꝯsume re. Multoꝝ igit̄ sctōꝝ egrotis suffra/ gia deposcētib; nec impetrantib; recor datus est religiosissim⁹ parisioꝝ anti/ stes stephan⁹. qualiter beata ꝟgo Ge/ nouefa p̄fatam vrbem a multis olim periculis liberauit. ac exinde solennes ꝓcessiones in quib; ꝯsulto abbate atz ꝯuentu p̄fata ꝟgo ad eccl'iaz btē ꝟgis marie deportaret̄ instituit. Ordinata itaq; ꝟm morē canonicū ꝓcessione. in/ gredieteq; sancta ꝟgie eccl'az beate ma rie ꝯtinuo ad tactū feretri om̄es male habētes trib; exceptis sunt sanati. Cū ꝟo sequenti anno felicꝫ recordationis Innocenti⁹ papa gallias transmearet de tanto instructus miraculo. gratias agēs deo ac sctē ꝟgini. annis ꝑpetuis solēni memoria celebrandū miraculū ꝯdonauit Verū cum ꝑ singulos ānos p̄dicti miraculi memoria solenniter vt dictuz est venerarēt. ꝯtigit semel ꝑ ab/ sentiā capicerij expensas formidantis sine ornamentꝫ ac luminarib; q̄ habe/ bat mīstrare celebrari. Vn̄ accidit vt sequenti die eccl'ie sanctuariū ascēdens diuinā exptus ꝟtutē. subito lapsus si/ ne voce miꝟabilit̄ expiraret. ¶ Exper/ ti sunt igit̄ atq; indies experiuntur q̄ plurimi. q̄nto cū tremore xp̄i virginez oporteat venerari. vbi cū hūilitate re/ cepit cecitas visum. debilitas gressum ac ediuerso obstructe infidelitate men tes ꝑcipiunt interitū. Nostris igit̄ q̄li/ buscūq; laudib; genouefā veneremur. sed cū tremore venerantes eius suffra gia implorem⁹. sed cū fide. Et reuera dignū est genouefam laudib; honora/ ri. que parisioꝝ inclitam vrbem regni christianissimi p̄cipuā. stabilissimūq; columē totiusq; christianitatꝫ in fide ⁊ doctrina magistrā eruditissimā totiēs a tantisq; periculis liberauit. ab inimi cis hostili cede dimicantib; eripuit. in/ undantiū fluct⁹ aquaꝝ r̄strinxit. ignis horrendi in mēbris humanis incēdiū ꝯsumpsit. cecis visum. claudis gressuz. surdisq; auditum reddidit. ab obsessis demoniū p̄cib; effugauit Et nō solum precib;. verūetiaz maxima dn̄s ꝑ fim/ brias vestimenti genouefe sibi dilecte ꝟginis sup egrotos ac varijs detētos languorib; ostendere sepius dignatus est sanitatū remedia. Vnde merito in parisij celsi montis vertice extitit collo cata. vbi honorifice sublimata ac miri fice adornata nō cessat iugit̄ sanitatuz

et gratiarum emittere flumina. his qui in fide deposcunt eius largitones. Unde et oportet illi nos tota mentis deuotione committere. quoniam ipsa est que assidue orat pro populo sibi deuoto et pro tota christianitate. Nos igitur suorum mirabilium hanc parciunculam memorantes ac etiam venerantes. cum celeberrimo illo venerabilium religiosorum cetu suo gloriosam xpi sponsam nobilem virginem debitis glorificemus. Genouefam laudibus postulantes vt eadem supplicante perfrui paradisi mereamur gloria per secula. Amen. Legenda. ccxiiij.

Dominica in ramispalmarum

Hodie sancta mater ecclesia duas processiones solemniter recolit. Prima fuit que iudei a monte oliueti vsque in hierusalem cum ramispalmarum et oliuarum et cum magnis canticis ipsum associauerunt. Et ista processio fuit magne reuerentie et honoris. Et hanc representat ecclesia in hodierno euangelio. Secunda processio fuit que iudei xpm hierusalem in monte caluarie cum magnis opprobriis et irrisionibus deduxerunt. Et ista fuit ignominie magne et doloris. Et hanc representat ecclesia in euangelio passionis hodierno.

Circa primam processionem quatuor sunt videnda. Primo a quibus ista processio sit facta. quia non est facta a magnis aut diuitibus sed a pueris et pauperibus. Unde dicitur in euangelio hodierno. Plurima autem turba strauerunt vestimenta sua in via. Quando enim pueri et pauperes xpm processionaliter deducebant. pharisei et principes xpi mortem tractabant. Simplices enim et pauperes xpo adherebant. Unde xps de omnibus diuitibus vnum solum scz zacheum habuit amicum. Unde Luc. xix. Xps de omnibus potentibus vnum solum scz Centurionem habuit. Unde Math. viij. De omnibus sapientibus vnum solum. scz Nicodemum habuit Joh. iij. Unde j. Corinth. j. videte vocationem vestram fratres. quia non multi sapientes secundum carnem. non multi potentes. non multi nobiles. sed que stulta sunt mundi elegit dominus vt confundat sapientes

Secundo videndum est quare christus vadens ad mortem tantum honorem recipere voluit cum alias honores et regnum respuit. vt dicitur Joh. vj. Hic dicendum quod xps hoc ideo fecit. quia ille qui constitutus est in honoribus magnis. debet habere mortis memoriam vt non superbiat. Si autem quis habet magnas diuitias cogitet quia vadit ad mortem et quod de omnibus suis diuitiis nihil nisi vile sudarium secum portabit. Unde dicebat Job. xvij. Qui fui magnus saccum consui super cutem meam. et operui cinere carnem meam. Item eiusdem. j. Nudus egressus sum de vtero matris mee. nudus illuc reuertar. Si quis est in magnis honoribus constitutus: cogitet quia vadit ad mortem. vbi si erat in gradu supremo ponetur in loco infimo. quia sub terra. Si super alios ascenderit dominando. serpentes et bestie super eius foueam ascendent conculcando eum. Ideo Eccl. x. dicitur. Cum moritur homo hereditabit serpentes bestias et vermes. Item cum aliquis nutrit corpus suum diuersis delitiis. diuersis coloribus ipsum ornando voluptates carnis exercendo. cogitet quia vadit ad mortem. vbi vermes corpus suum delicate nutritum comedent et lacerabunt. Job. xxvij. viscera eius plena sunt adipe et medullis ossa illius plena irrigantur. et tamen in puluere dormient et vermes operient eos. Hugo de sancto victore in li. de clau. ani. sic ait Cur carnem tuam preciosis rebus impinguas. quam post paucos dies vermes comesturi sunt in sepulchro. et animam tuam preciosis operibus non adornas. que deo etiam angelis eius presentanda est in iudicio. Cur animam tuam vilipendis et ei carnem preponis ancillam dominari: et dominam ancillari magna abusio est.

Tertio videndum est quare xps tanto honore sibi impenso voluit lacrimas emittere. Dicitur enim Luce. xix. Christus cum venisset hierusalem cum tanto honore fleuit super eam. In hoc ipse vo

luit ostendere ꝙ gaudia ⁊ honores hu
ius seculi lachrymis ⁊ doloribus sunt
permixta. In celo omnia sunt pura. in
mundo omnia mixta. in inferno om/
nia sunt fetulenta. Unde Augustin⁹
in libro de trinitate in ꝑsona xp̄i dicit.
Quid est illud. ero illoꝝ deus. nisi ero
omnia quecũq; desiderantur. scz vita
salus victus copia gloria honor ⁊ pax
Ista in celo omnia sunt pura. in mun
do mixta. in inferno fetulenta. Uidea
mus ꝑ ordinem. Uita in celo est pura
quia ibi est sine timore. prout est in mũ
do est mixta. quia ibi est vita cũ morte
prout est in inferno est fetulenta ⁊ cor/
rupta. quia ibi est mors sine vita. Sa
lus ꝓut est in celo est pura. quia ibi est
salus sine egritudine. ꝓut est in mũdo
est mixta. quia ibi est salus ⁊ egritudo.
prout est in inferno est fetulenta et cor/
rupta. quia ibi est egritudo sine sanita
te. Uictus. id est. sacietas. ꝓut est in ce
lo est pura. quia ibi est sacietas sine esu
rie. ꝓut est in mũdo est mixta quia ibi
est sacietas ⁊ esuries. prout est in infer
no est fetulenta ⁊ corrupta. quia ibi est
summa esuries sine sacietate Copia. i.
diuitie. ꝓut sunt in celo sunt pure. quia
ibi sunt diuitie sine paupertate. prout
sunt in mundo sunt mixte. qꝛ ibi sunt
diuitie ⁊ paupertas. prout snnt ĩ infer/
no sunt fetulẽte ⁊ corrupte. quia ibi est
summa paupertas sine diuitijs. Glo/
ria. id est. pulchritudo. prout est ĩ celo
est pulchra. quia ibi est pulchritudo si
ne deformitate. prout est in mundo est
mixta. quia ibi est pulchritudo cũ de/
formitate. prout est in inferno est fetu/
lenta ⁊ corrupta. quia ibi est deformi/
tas sine pulchritudine. Honor ꝓut est
in celo est purus. quia ibi est honor si/
ne indignitate. sed ꝓut est in mũdo est
mixtus, quia ibi est honor cũ indigni/
tate. prout est in inferno est fetulentus
et corruptus. quia ibi est dedecus sine
honore. Pax prout est in celo est pura.
qꝛ ibi est pax sine ꝑturbatione. ꝓut est
in mũdo est mixta. qꝛ ibi est pax cũ per
turbatõe. ꝓut est in inferno est fetulen
ta ⁊ corrupta. qꝛ ibi est ꝯtinua ꝑturba
tio sine pace. Omia bona ꝓut sunt in
celo sunt purissima. qꝛ ibi sunt oĩa bo/
na sine malo. sed vt sunt in mũdo sunt
mixta. quia ibi sunt multa bona per/
mixta malis. ꝓut ꝟo sũt in inferno sũt
fetulenta ⁊ corrupta. qꝛ ibi sũt oĩa ma
la sine ꝯmixtiõe alic⁹ boni. Ista oĩa di
cit ꝓpha dauid. Calix in manu dñi vi/
ni meri plen⁹ mixto ⁊ inclinauit ex hoc
in h. verũtamen fex ei⁹ nõ est exinanita
bibent ex eo oẽs pctõres terre. Ex his
ꝟbis habet ꝙ de⁹ habet tres calices.
vn⁹ est plen⁹ vino mero. In illo bibũt
oẽs in celo. Iste em̃ calix plen⁹ est vita
sanitate. copia. diuitijs. honore. ⁊c̃.
Alius calix est plen⁹ mixto. ⁊ de isto bi
bũt hoĩes in mũdo. qꝛ calix iste plen⁹
est sanitate cũ egritudine. sacietate cuꝫ
esurie. diuitijs cũ pauꝑtate ⁊c̃. Terti⁹
calix est plenus fece. ⁊ de isto bibũt dã
nati in inferno. ⁊ iste est plen⁹ egritudi
ne. morte. pauꝑtate. deformitate. ⁊ oĩ/
bus alijs. Quarto videndũ est q̃re
xp̄s noluit sedere sup equum sz sup asi
nam. hoc ideo fecit quia nõ sedet ĩ cor/
dib⁹ supboꝝ sed humiliũ ⁊ mãsuetoꝝ
Chrysostom⁹. Non sedit xp̄s in curru
aureo purpura fulgẽs. nec ascẽdit sup
feruidũ equũ discordie amatorem. sed
super asinam tranquillitatis et pacis
amicaꝫ. Per equum superbus per asi/
num humilis designatur. Nam equ⁹
si tangitur recalcitrat. asinus ꝟo man
suetudine moratur. Sic superbi si re/
prehendunt impatienter ferunt. man
sueti patienter audiũt. Quedã anima
lia sunt que nõ ꝑmittunt se tangi. vel
quia arrogantia sunt. sicut leo. vl̃ quia
nimis siluestria domesticari nõ possũt
sicut lupus. vel quia sunt pungitiua si
cut ericius. Sic similiter sunt tria ge/
nera hominũ qui nolũt rep̄hendi. Pri
mi sunt superbi. De q̃b⁹ ꝓpheta dicit.
Tãge mõtes. i. supboꝝ mentes. et fu/
migabũt. ꝑ ĩpatientiã ⁊c̃. Et Eccl. xiij
Diues iniuste aget et fremebit. ꝑauꝑ

autē lesus tacebit. Alij sūt in malis in durati. q̄ ad instar lupi non pñt domesticari. nec ad bonuz induci. De quib⁹ Eccꝫ. j. Difficile tales corrigūt. nolūt corripi. Ideo Eccꝫ. xxxij. Pestifer hō vitabit correctionē. Tertij sunt hoīes astuti. q̄ si tangūt. i. corripiant. sic̄ erici us statim excusatōib⁹ multꝫ se abscondūt Prouerb. xxviij. Qui abscōdit scelera sua nō dirigeť. q̄ aūt ꝯfessus fuerit viuet ⁊ nō morieť. Circa secundā ꝓcessionē notāda sunt duo. Primū q̄ in ista ꝓcessiōe fuerūt varietates ꝑsonarū. Quidā em̄ fuerūt boni q̄ fuerūt facti mali. ⁊ nūq̄ꝫ recupauerūt bonitatē sicut iudas. Quidā boni q̄ semp ꝑseuerauerunt sicut btā ꝟgo maria. Alij ꝟo boni ⁊ postea mali. postea tñ suā recuperauerūt bonitatē sicut apl'i q̄ fidē in passione ꝑdiderūt. sed in resurrectōne recuperauerūt. Maloꝝ due sunt differentie. Quidā em̄ fuerūt mali qui postea facti sūt boni. sic̄ latro a dextrꝫ pēdens ⁊ longin⁹ Alij fuerūt mali q̄ sꝑ in malicia ꝑseuerauerunt. sicut latro a sinistris ⁊ iudei q̄ crucifixerūt. Ab ista ꝓcessione q̄dam fugerūt corꝑe ⁊ mēte. sicut apostoli q̄ fugerūt corꝑaliter et fidem ꝑdiderūt. Item alij fugerūt non corꝑe sꝫ corde. sicut maria magdalena ⁊ cetere mulieres q̄ iuxta crucē corꝑoraliter steterūt. sed tamen fidez amiserūt Alij fugerūt corꝑe sed nō corde. sic creditur ď Jacobo fratre dñi. De q̄ Hieronim⁹ in libro de viris illustrib⁹. q̄ in passione votū vouit non se comesturū donec videret xp̄m resurgentē. Alij sūt q̄ nec corde nec corꝑe fugerūt. sicut btā ꝟgo. q̄ iuxta crucē stetit ⁊ fidez integraliter ꝟuauit. Secundū qď in ista ꝓcessione ostendiť est magna in iudeis volūtatꝫ multiplicitas. In p̄ma em̄ ꝓcessione iudei fecerūt xp̄o sex magnos honores. In secūda ꝟo sex mag̃ vituperia. In p̄ma cū magna ip̄m reuerētia sup asellū posuerūt ⁊ in via vestimēta strauerūt. In scđa cū magna ignominia ip̄m in patibulo posuerūt et eū suis vestib⁹ spoliauerūt. In prima ramos palmaꝝ ⁊ oliuaꝝ sibi portauerūt In secūda spinas acutissimas capiti suo affixerūt. In p̄ma regē eū appellauerūt. in scđa ip̄m negauerūt. In p̄ma appellauerūt eū saluatorē dicētes Osanna. i. salua obsecro. in scđa negauerūt ip̄m saluatorē dicētes. Saluos alios fecit: seip̄m saluū facere nō potest. In p̄ma dixerūt eū bñdictū in noīe dñi. in scđa maledictū ⁊ malefactorem esse et crucis patibulo eum figendū dicentes Tolle tolle et crucifige ⁊c̄.

Legenda. ccxv.

De cena domini.

Cena facta cum diabolus misisset in cor vt traderet eum iudas scarioth. surrexit a cena ⁊ posuit vestimēta sua Johan. xiij. Uidem⁹ em̄ q̄ qñ amici separanť ab inuicē solent p̄mo inuicē epulari. sic sciens xp̄s q̄ cito a suis apostolis separi deberet prius cū ip̄is cenare voluit. Uñ Luc. xxij. Desiderio desideraui hoc pasca manducare vobiscum anteq̄ꝫ patiar. In hac ergo cena xp̄us assumpsit ꝑsonam amici. ꝑsonam serui. ꝑsonaz episcopi. Personam siquidem amici accepit in hoc q̄ tam familiariter comedit. In hac cena comedit agnum pascalē. Et qualiter debeat comedi habeť Exo. xij. Non comedetis ex eo crudū quid. nec coctum aqua. sed tm̄ assum agni. Hic aliqua ꝓhibētur. scꝫ vt nō comedatur crudus. nec aqua coctus. et q̄ sit igne assatus. Caro em̄ cruda non est igne cocta. caro ꝟo elixa licet sit cocta nō tñ est adeo sapida. Illi ergo comedūt cruda q̄ habēt cor crudum. i. non coctum igne amoris. Illi comedūt elixum q̄ non habent ī corde saporem deuotionis. Illi comedunt assatū igne. q̄ habent cor coctum igne amoris ⁊ sapidū. Secundo dꝫ comedi eius caput cum pedib⁹ et intestinis. Caput istius agni est eius diuinitas. Uñ. j. Corinth. xj. caput eius de⁹ est.

Pes eius humanitas que est infirma in natura Intestina sunt eius anima. ista omia debem⁹ comedere. Fecerunt quidā heretici q̄ dixerūt xp̄m non esse verū deum. isti caput nō comedebant Alij dixerūt eum nō esse verū hominē nec habere veram carnē sed fantasticā. isti pedes nō comedebāt. Alij dicebāt eū nō habuisse animā rōnalem. sed loco anime solū diuinitatē. isti intestina non comedebāt. Nos ergo fideles caput et pedes cū intestinis comedam⁹ vt de eius diuinitate aia t carne fideliter sentiam⁹. Tertio debet comedi cū lactucis agrestib⁹. i. cum amaritudine dolendo de peccatis oīb⁹. ¶ Notandum q̄ quidā sunt q̄ comedūt istas lactucas integras. q̄dam ꝑtritas. q̄dam succū ip̄az. Sūt em q̄dā q̄ hñt de suis peccatis superficialē dolorem q̄ attritio potest dici. isti sumūt istas lactucas integras Talis attritio nō iustificat peccatorē plene Hiere. v. Percussisti eos et non doluerunt. attriuisti eos et renuebant accipere disciplinā. Alij sunt maioris ꝑfectionis qui sc̄z non solum peccata conterunt. sed etiā lachrymas emittunt. isti sumunt agnum cum succo lactucaz. i. cum abundātia lachrymarū. Gregor⁹ in moral. Carnes cuz lactucis agrestib⁹ sunt edende. vt cum corpus redemptoris accipimus. nos p̄ peccatis nostris in fletib⁹ affligam⁹ quare ipa amaritudo penitētie absterget a mentis stomacho querse humorem vicioz. Quarto debet comedi cū panib⁹ azimis. q̄ est cū panib⁹ non fermentatis. panes comedit cum fermento fm Greg. qui bona sua cum corruptione vane glorie facit. Quib⁹ dns dicit. Sacrificate de fermento laudem. De fermento nanq̄ immolat qui deo de rapina parat. Sed ille sine fermento comedit qui se a mala societate custodit. j. Corinth. v. Modicū fermentū totam massam corrūpit. ¶ Scdo christus assum⁹ sit personā serui in eo q̄ pedes suoz discipuloz lauit. Lauit aūt pedes corꝑales t spūales. Primo lauit coꝑales in exemplū t documentum. In exemplū quidem humilitat⁹ vt ipe dicit. Exemplū dedi vobis vt vos ita faciatis. Istam tamen humilitatē Petrus abhorruit dicens. Non lauabis mihi pedes in eternū. Cui respondit xp̄s. Si non lauero te non habebis partē mecum. Tunc Petrus timore t amore ꝑcussus obtulit lauandos pedes t manus t caput. Sz christus corripuit eum asserens q̄ nō indigebat lotione capitis nec manuuz. sed tm̄ pedum. Per caput intelligit intentio. per manus operatio. per pedes affectio. Duo prima scz intentio t operatio in Petro munda erant. t ideo lotione capitis t manuū non indigebat habebat aūt intentionē in oīb⁹ bonam. operationē mundā. ¶ Secūdo lauit pedes in documentū ad ostendē dum q̄ prelati debent lauare subditos Tūc autem nō bene lauatur. aut quia manus est iniqua. aut quia est turbida t immunda Eccl̄. xxxiij. Ab immūdo quis mundabit. Gregor⁹. Prius oportet te mundari si alū vis mundare. sapientē prius fieri t sic alios facere sapientes. Lumen fieri t sic alios illuminare. Accedere ad deum. t sic alios adducere. sanctificari t sic alios sanctificare. Item manus habere rectas. et sic esse recte consilij. vtputa rectum dare consiliū. Secūdo quando aqua est immūda. aqua immūda est amor mūdi. Hiere. ij. Quid tibi in via egypti vt bibas aquam turbidaz. Talis em̄ aqua nō lauat sed coinquinat. Augustin⁹. Quisquis es in mundo ad te venit qui fecit mundum. vt eripiat te de mundo. quia si aliqua delectatio te delectet in mundo. sempervis esse immūdus. si tamen aliqua necessitas te retinet. mundus scz deus habitat in te. q̄ mundat mūdos t eris mundus. Tertio quando ipa macula pedum exnimia frequentatione efficitur nimis tenax t inueterata Eccl̄. xxxiij. Qui ba-

ptizatur a mortuo .id est. qui lauatur a mortali peccato. z iterum tāgit mortuum quid profuit lauatio eius. Unde. ij. Pet. ij. Facta sunt posteriora deteriora prioribꝫ .cōuenit illis illud. Canis reuersus ē ad vomitū suum et sus lota iterum ī volutationē luti. Tertio lauit pedes spūaliter aqua sui sanguinis. De quo dicit Apocal'. ij. Lauerūt stolas suas in sanguine agni z dealbauerūt eas. Exquo magis sanguis xpi dealbare dicit. videtur q habet virtutem lactis et nō sanguinis. Lac enim est sanguis in vberibus excoctus. sanguis autē christi fuit excoctus in corpore suo z ī corde nostro. In corpore suo fuit excoctus igne amoris sui. tam vehementer in corpore suo ebullit. quia a perto latere cum impetu emanauit. In corde autē nostro sunt duo vbera. scz intellectus z affectus. Dicitur aūt excoqui in vbere intellectus per meditationē. et vbere affectus per deuotionem. Et sic sanguis xpi in suo corpore z in nostro corde per meditatōem z affectionem vertit in albedinem. et animas nostras dealbat z mūdat. Apocalip. j. Lauit nos a peccatis nostrꝫ in sanguine suo Tertio accepit christꝰ personā epi qñ scz panem z vinum in corpus suū transmutauit. et apostolis potestatem ꝓficiendi dedit. Et ista est maior potestas que vnq̄ homini data fuit. Est em potestas dei magna facere aliquid de aliquo. sicut quando fecit hominē de terra .et Euam de costa Ade. Est z alia potestas dei maior. sicut de nihilo aliquid facere .sicut fecit celum z certam. Est z tertia maxima sicut de creatura creatorem. Istam potestatem nō dedit angelis. sed solis sacerdotibus. quia diuina virtute corpꝰ z sanguinē in speciem panis z vini cōuertunt. Unde eusebius. Inuisibilis sacerdos. id est. christus per ministros suos visibiles creaturas in corpꝰ z sanguinem suū sacrata potestate cōuertit verbo suo. scz illo Hoc est enim cor. ec. Unde nō debet aliquis attendere ad visum suū. quia visus putaret se videre colorem panis. nec ad gustum. quia putaret se sentire gustuz panis. nec ad olfactū quia putaret se sentire odorem panis et vini. sed attendere debet ad auditum. quia cum audit consecrationis verba. ita est ꝙ omnia sicut audit. Hoc est em corpus. zc. Quod significatum est Gen. xxvij. in ysaac. qui cum benedixit Jacob fuit deceptus eius visus. quia oculi sui caligauerūt. z ipm non agnouit. fuit z deceptus olfactus quia credidit se sentire odorem vestimentoꝝ esau. fuit etiam deceptus gustus. quia credidit se comedere de venatione Esau z comedit de venatione Jacob. fuit z deceptus in tactu. quia putabat se tangere manꝰ Esau z tāgebat manus Jacob. Sed auditus qui vocem Jacob audiuit nō fuit deceptꝰ immo dixit. Vox quidem Jacob est. Sic etiam in isto sacramento omnes alij sensus decipiuntur ꝓeter auditū. Et ideo oēs fideles qui audiūt verba consecrationis firmiter z veraciter credere debent ꝙ corpus Christi est et sanguis eius.

Finiunt quorundam sanctorū legende aduncte post Lombardicam historiam. Anno dñi Millesimo quadringentesimo nonagesimoseptimo.

BIBLIOTEKA GŁÓWNA w Poznaniu

BIBLIOTEKA UNIW. W POZNANIU
Inc. 45. Qz
INKUNABUŁY